

Geoponica 12
ΓΕΩΠΟΝΙΚΑ.
2. l. d.
GEOPONICORUM,

SIVE

De Re Rustica,
LIBRI XX.

CASSIANO BASSO Scholastico Collectore.

ANTEA

CONSTANTINO PORPHYROGENNETO
a quibusdam adscripti.

GRÆCE & LATINE.

Græca cum MSS. contulit, PROLEGOMENA,
NOTULAS, & INDICES adjecit

PET. NEEDHAM A. M.

Coll. D. Joannis Cantabrig. Socius.

CANTABRIGIÆ:

TYPIS ACADEMICIS.

Impensis A. & J. CHURCHILL Bibliopolarum
Londinensium. MDCCIV.

2

CMC

MVSEVM
BRITANNICVM

*Reverendo admodum in Christo Patri
ac Domino Domino*

JOANNI MORO

Episcopo Norwicensi :

Amplissime Præful,

MAximæ fane ingratitude merito postularer, nisi hosce primos conatus Tuo inscriberem Nomini. Egregia quidem Tuæ in Literatos benevolentia fama id a me jure optimo exegisset; jam vero in Debitum cessit hæc observantia, quæ publici alias fuisset Officii. Quod enim ita instituta fuerit Studiorum ratio, & quod in his progressus qualescunque fecerim, id omne Tuum est: Tuæ ergo sunt & hæ Studiorum primitiæ. Quoties in mentem venit, sæpius autem venit, qua cum humanitate Græcis me olim literis operam dantem, & in teneriori ætate labantem excepisti, Quantum tibi debeam, fatis scio; Quid vero, dignum animi grati indicium, Tibi offeram, id latet, & semper latebit.

Aliquid tamen offerendum duxi, imo reddendum, nam e tuo prodiit Thesauro; quem quidem tanto simul judicio sumptuque comparatum undique coëgisti, non ut blattis teneisque prædæ sint Codices, sed ut Omnium manibus triti, Omnium literis excultorum utilitati inserviant. Hæcce igitur tua Γεωπονικά, beneficiorum, quæ in me summa contulisti, testimonium, æquus accipe: quamque unam Me penes est referre gratiam, ut ne iis omnino indignus videar, me omni ope annixurum, persuasum habe.

Paternitati vestræ

Obsequentissimus

Plurimisque nominibus

devinctus Filius

Pet. Needham.

P R Æ F A T I O.

TRIENNIUM jam pene elapsum est, ex quo, Amicorum consilio & hortatu, Γεωπονικῶν plurimis scatentium mendis novam editionem adornare institui: hisce equidem præcipuis munitus rationibus, quod plurima & Græcorum & Latinorum monumenta, ex Veterum de Re Rustica commentariis excerpta, ab interitu vindicata hic asserventur; cum ipsi Auctores & grandiora volumina, ævi injuria, jamdudum perierint: nec minoris forsan sit ponderis, (ut Agriculturæ laudes, jam a plurimis satis superque congestas, præteream) quod hicce Libellus de Re Rustica, Græca lingua scriptus, solus & unicus, quod quidem sciam, hodie exstet. Magnæ quidem spes nobis jamdiu excitatæ sunt, de Florentini, Heronis, Aliorumque Geoponicis in Italiæ Bibliothecis, & doctorum Virorum forulis, latitantibus; nunquam fortassis excutiendis. Par igitur visum est, Latinis de R. R. scriptoribus, qui tam nitida toties prodierunt forma, unum huncce e Græcis libellum (serius quamvis) comitem adjungere; nunc Thesauris (prout in Titulo Alex. Brassicanus) non Libris annumerandum. Et jam Præfationis ratio exigere videtur, ut quæ in hac editione concinnanda usui mihi fuerint recenseam. Prima, & sola, Græca Geoponicῶν editio prodiit Basileæ A°. Dni. 1539. sumptibus Roberti Winter, & cura Jo. Alex. Brassicani, ex Codice MSto jam in Bibliotheca Cæsarea Vindobonensi reposito, ut Lambecius in Commenta-

P R Æ F A T I O.

*riis suis testatur. Hanc Editionem cum 5 Integris Codd. manu exaratis, & duobus mutilis, Ipse contuli; e quibus alterum, & Librum Impressum ab Isaaco Casaubono cum quodam suo MS. Cod. collatum, ex instructissima sua Bibliotheca, ea qua semper solet manu, lubentissime porrexit Literarum & Literatorum Patronus egregius, & Amplissimus Præsul, Joannes Morus Episcopus Norvicensis: Cui maximo meo Mæcenati plurimum colendo debitas hæc, easque immortales, eo quo par est animi obsequio, grates rependo; ut Qui me ad hoc opus suscipiendum primo hortatus sit, & susceptum strenue promoverit. Tres etiam Codd. MSS. duos quidem Integros, tertium autem mutilum, sed vetustiores, & Librum Impressum collatum cum MS. Dni. Saraceni Regiæ Pecuniæ Rationum Præfecti in Gallia Narbonensi, & in margine notatum, ex præclara Bibliotheca Cottoniana sua depromptos, mutuo mihi dedit o Maxæltus Dominus Joannes Cottonus Bruceus Baronettus: Mihi nunquam sine plurima honoris præfatione nominandus. Quorum Codd. unus longiori est forma (quam Folio vocant, & in Collationibus notatur F.) tertio abhinc, ut videtur, exaratus seculo: Alter quadratus, olim Isaaci Vossii liber, recenti manu descriptus, & multis Vossii Codicibus fide non impar, qualis vero quantaque ista ut plurimum sit, Viris eruditis abunde compertum esse nullus dubito: Tertius vetustissimus, quadringentis ad minimum abhinc annis exaratus. Parem Codd. MSS. numerum mihi suppeditavit Amplissima & Celeberrima Bibliotheca Publica Oxoniensis, unum inter libros Barroccianos repositum Num. 54. editis Geoponicis
magis*

P R Æ F A T I O.

magis curtum, sed omnium, quos adhuc mihi videre contigerit, longe emendatissimum, & ætate Cottoniano isto mutilo vix inferiorem: duos autem simul compactos in Archivis Bodleianis A. Num. 2922. diu quæritos tandem reperi, e quibus alter sumptibus Christophori Longolii exaratus fuit, ut in prima pagella sua manu Ipse testatur; alter autem tantum Longoliani Cod. Apographum esse videtur, adeo ad verbum, etiam in scripturæ vitiis, consentiunt. Liber etiam impressus cum duobus MSS. Palatinis collatus, in Bibliotheca Bodleiana inter Libros Dris. Bernard repositus, sese mihi obtulit. Ad Versionem quod attinet, veterem istam, quæ est Jani Cornarii, (ter aut quater antea editam) retinendam censui, inelegantiorē forsā, sed plerumque fidelem: Mendis autem prope innumeris repurgatam esse, quivis æqui judicii facile sentiet. Nec diffiteor Mihi nonnihil opis accessisse ex versione ab Andrea a Lacuna Secobienfi confecta, Oxonii tandem inventa: qui octo ultimos Γεωπονικῶν Libros a Seipso translatos, & Notulis illustratos Coloniae edidit A°. Dni. 1543. Plus autem, in pagella Titulari, se fecisse jactitat, quam reipsa fecit; plurima enim aut prorsus omisit, aut perperam intellexit. Pauculæ quædam Emendationes in Notulas nostras relatæ sunt ex Versione, quæ Cornarii est, Venetiis impressa A.D. 1538. & a Jano Grutero, cujus olim Liber fuit, in margine sparsim notata. Versio autem Geoponicῶν Italica, Venetiis edita 1542. a Pietro Lauro Modonefse, a me prorsus non est neglecta; Nec latuit Translatio Gallica, quæ Lugduni prodit 1557. hanc vero fortuna mihi nondum obtulit. Negandum vero non est Me plurima, præsertim

P R Æ F A T I O.

tim in Re Botanica, hausisse ex erudita ista congerie Notarum in Solinum, quæ clarissimum Salmasium auctorem præfert, nullo quidem ordine, sed copia felix: In qua de Herbis & Aromatibus accuratius agitur, ad Veterum sententias & descriptiones, quos sequi malui, ceu Γεωπονίων nostrorum temporibus propiores. Dudum etiam orbem eruditum monuit Gerardus Langbainius, in Epistola ad Clariss. Usserium Archiepiscopum Armachanum, se Geoponica nostra cum MSS. Bodleianis contulisse; sed collationes Langbainianæ mihi querenti non occurrebant: quod ideo Lectorem monendum duxi, ne quid neglexisse viderer. Hisce igitur adminiculis, & Amicorum consiliis, ad opus perficiendum instructus, totam sedulo navavi operam: si quid autem rectius præstitum fuerit, eruditis meis Amicis & Fautoribus id omne acceptum referre non gravabor. Nec tamen hanc Editionem castigatissimam fore insolenter spondeo, cum plurima, minutiores præsertim apices, oculos acutissimos facile fugiant, aut, dum sub prælo desudat opus, excidant. Spes interim mihi oborta est, aliquo saltem modo de hisce Γεωπονίων Libris a Me editis proferri posse notum istud Rutilii Numatiani Distichon,

Restituit veterem censoria Lima Pudorem,
Dumque Malos carpit, præcipit esse Bonos.

Prolegomena, de Geoponicōv Collec-
tore, & Auctōribus quorum
Excerpta asservantur.

ACriter contendunt Viri Eruditi, & variæ jam prolatae sunt conjecturæ, de *Eo*, quicunque tandem fuerit, qui tot *Veterum* de *Re Rustica* Scriptorum excussit commentarios, & in unum hocce Γεωπονικῶν volumen redegit. Vulgo quidem circumferuntur, & a plurimis Politioris Literaturæ scriptoribus sæpius laudantur, sub nomine *Imperatoris Constantini Pogonati*; cujus erroris *Janum Cornarium* uno ore omnes insimulant. *Alii* vero, quibus annumerandus est Vir egregius *Gerardus Joannes Vossius*, *Constantino Pogonato* Geoponica abjudicant, & *Constantinum Porphyrogenetum*, *Basilii Macedonis* Nepotem, illa collegisse acriter contendunt; unica ista forsan ratione freti, quod *Anonymus* quidam *Græculus*, in *Geopon. Proœmio*, *Constantino Imperatori* hisce verbis fausta precetur; --- Ἀλλ' εὐτυχίης, ὃ δίκαιότητις Δέσποτῃ Κωνσταντίνῳ, τὸ πρῶτον τῆς πορφύρας ἀπάνθισμα, &c. Quasi τὸ πρῶτον τῆς πορφύρας ἀπάνθισμα *Porphyrogenetum* istum κατ' ἐξοχὴν designaret. *Vossio* succinit *Henr. Valesius* in *Præfatione* in *Excerpta Polybii, Diodori Siculi, Nicolai Damasceni*, &c. hisce verbis: *Primum itaque* [Constantinus] *optimorum scriptorum in omni doctrina genere exemplaria, quæ jam tum ob frequentes Barbarorum excursus crebrasque urbium vastationes rariora erant, undique conquisivit, iisque Palatinam bibliothecam instruxit, non magis Principis ipsius, quam publico omnium usui dicatam. Deinde cum tanta tamque immensa librorum moles plerosque a legendo deterreret, Ipse, ut Principem decuit, singulorum utilitati ac compendio consulens, Auctores omnes, qui idem argumentum tractaverant, in unum compegit corpus, rejectis superfluis, ac selectis ex unoquoque Scriptore iis locis quæ quisque elegantissime tractaverat. Tales sunt Γεωπονικῶν*
libri

libri a Constantino nostro collecti, ut titulus ipse & Argumentum iis libris præfixum demonstrat. Tertio ordine statuuntur Isti, (e quorum numero, si Vossio fides, Brodeus, & Antonius Mizaldus Monlucianus) qui Cassium Dionysium Uticensem Γεωπονικῶν Collectorem fuisse falso contendunt: præter enim ingens istud temporis intervallum a Dionysio ad Apfyrtum, sequioris longe ætatis scriptorem, plurima sunt in Geoponicis, quæ recentius aliquid spirant, quam stylum, aut ætatem, Dionysii. De quo paucula ista nobis reliquit M. Terentius Varro Lib. de R. R. primo: *Hos nobilitate Mago Carthaginienſis præterit Punica lingua, quod res dispersas comprehendit libris duodetriginta, quos Cassius Dionysius Uticensis vertit Libris viginti Græca lingua, & Sextilio Pratori misit, in quæ volumina, de Græcis libris eorum quos dixi, adjecit non pauca, & de Magonis dempsit instar Librorum octo.* Quartum vero locum occupant, qui, cum Harduino, arbitrantur, viginti hosce Geoponicorum Libros eosdem esse ac Georgicos istos Commentarios a Vindanio Anatolio Beryto collectos, quos Photius se legisse profitetur in Myriobiblo Tmem. 163. quod totum exscriptum dare non erit ἀποσπιδίουσιν. Οὐίνδανίς Ἀνατολίς Βηρύτης Συναγωγὴ Γεωργικῶν Ἐπιτηδευμάτων ἐν τόμοις ἑβ'. Ἀνεβρώθη Οὐίνδανίς Ἀνατολίς Βηρύτης Συναγωγὴ Γεωργικῶν Ἐπιτηδευμάτων συνήρμοισται δὲ αὐτῷ τὸ βιβλίον ἔκ τι τῶν Δημοκρίτους, Ἀφεικωνῆ π καὶ Ταρραντίους, καὶ Ἀπυλλῆος, καὶ Φλωρεντίου, καὶ Οὐάλερίου, καὶ Λέοιου, καὶ Παμφίλου, καὶ δὲ καὶ ἐκ τῶν Διοφάνους Παρεδόξων. Τόμοι δὲ εἰσι τὸ βιβλίον διχαδύο. Χρήσιμοι δὲ τὸ βιβλίον, ὡς καὶ Ἀλξ' πείρας αὐτῆς ἐπὶ πολλῶν εἰδύμεν, ὡς πᾶς καὶ γῆν ἐργασίας, καὶ τὰς γεωργικὰς πόνας, καὶ χιδὸν τι χρησιμώτερον ἢ ἄλλων, ὅστις τῆς αὐτῆς αὐτῷ στρατηγίας ἤψαυτο. ἔχῃ δὲ ὅμως ἵνια καὶ τῷτο τὸ βιβλίον πρατύνει καὶ ἄπειρα, καὶ τῆς Ἑλληνικῆς πολιτείας ὑπερπλεῖα· ἃ δὲ τὸ εὐσεβῆ γηπέον εὐταυρόμενον, ἢ λοιπῶν συζέγειν πᾶς χρήσιμα. Καὶ οἱ ἄλλοι δὲ, ἢ πᾶς γεωργικὰς στρατηγίας συλλεγνῶντων, χιδὸν τι πᾶς αὐτὰ ὡς αὐτῶν, ὅσα ἐμὲ εἰδύμεν, ἀποφάνονται, ὅσα ἐπὶ πολλοῖς δὲ Ἀλεξανδρίων· ἐν οἷς δὲ Ἀλεξανδρινήσων, ἢ ἢ Λέοιου ὡς ἄλλων ὡς κρίνεται πῶς. Quorum hic est sensus: Vindanii Anatolii Beryti Collectaneorum de Agricultura Lib. XII.

Legi Vindanii Anatolii Beryti de Agricultura Collectanea: Conflatus autem hic ab eo liber est e Democriti, & Afri-

Africani, & Tarentini scriptis, Apuleii quoque, & Florentii, Valentis, Leonis, Pamphili, tum vel maxime ex Diophanis Paradoxis. Opus duodecim absolvitur Libris; utile sane, ut ipsa nos Experientia in multis docuit, ad terram excolendam, laboresque rusticos, quin fere ceteris utilior hic Liber, quotquot in ea ipsa re elaborarunt. Continet tamen nonnulla prodigiis similia, fidemque excedentia, & Græcis referta fabulis; quæ præterire pium decet Agricola, cetera, quæ usui futura sint, arripientem. Et vero alii omnes, qui de R. R. scripserunt, eadem fere de iisdem, quantum videre potui, prodiderunt, neque in multis adeo dissentiunt. Quibus autem inter se dissident, in his Leonis experimenta ceteris anteponuntur omnibus. Mihi interim conjectura ista minime arridet, tum ob discrepantem Librorum numerum, in Geoponicis viginti, in Photio duodecim tantum; tum quod Vindanionius, Anatolius, & Berytius, quasi tres diversi scriptores, figillatim in Geoponicis laudentur.

Ultima autem sententia est, Geoponica a Cassiano Basso cognomento Scholastico collecta fuisse: quam Viri plurimi Eruditi judiciis suis jamdudum comprobarunt, & etiamnum tuentur; quorum primus, Vir haud infimæ Notæ, Hadrianus Junius, qui in *Animadversis* Lib. 1. Cap. 20. ista profert; Auctor Græcus τῶν Γεωπονικῶν, sive de Agricultura, Cassianus Bassus Scholasticus, (is enim eorum collector fuit, non Constantinus) rationem refert, &c. --- Porro *Animadv.* Lib. 6. Cap. 1. Cassiani sine dubio esse contendit: Sic (inquit) Cassianus Bassus Scholasticus, qui ex Rei Rustica scriptoribus opus varium (cui Γεωπονικὰ ab agricultura studio nomen est) concinnavit, filioque dedicavit, nunc Constantini nomine obscuratus legitur. Idem etiam suadet Joachimus Camerarius, in Catalogo Auctorum Rei Rusticæ: Zoroastris nescio cujus multa in Geoponicis citantur, quæ Cassiani sunt, non Constantini. Camerarii judicium calculo suo comprobatur Doctiss. N. Rigaltius in Præfat. ad Ἱεροκλέου, sub Demetrii nomine Parisiis editum A°. MDCXII. Ecce (inquit) libros viginti Geoponicorum Cassiano Basso, ad quem Hierocles mulomedicus scripsit, plerique Viri doctissimi tribuunt.

Gesnerus

Gesnerus in Bibliotheca: *Cassiani Bassiani* (male pro *Bassi*) *Liber vetustissimus MS. dicitur apud Monachum quendam in Italia latere, putantque eundem esse, qui nunc Constantini Caesaris nomine de Agricultura circumfertur. Barthius* item in *Adversariis* Lib. 21. Cap. ultimo: *Historia est apud Cassianum Bassum (sen quicumque tandem est) Geoponicō Lib. 11. Huic succinit Cl. Salmasius in Solin. Libri XII. Geopp. Cap. 1. titulum recensens Pag. 1269. B. Quæ (inquit) ipsius Cassiani sunt earum Ἐκλογῶν Collectoris, qui eas alicui Constantino Porphyrogenneta dicavit. Vid. etiam Bapt. Portam in Procemio Villæ. Cui suffragatur Bodæus a Stapel in Theophrastum pag. 12. Recentiores Græci, inter quos Geoponicō auctor Cassianus Bassus, quem Alii Constant. Casarem falso appellant,— &c.—. Reconditioris autem Literaturæ Antistes Ger. Joan. Vossius Cassiani meminit, Lib. 1. de Historicis Græcis Cap. ult. ubi de Didymo Grammatico agens ista habet: Nec pauca Didymi legas in singulis Geoponicorum libris, quos Dionysius Uticensis, aut Cassianus Bassus Scholasticus collegit, & Constantino Casari nuncupavit. Et in Libro suo singulari de Philosophia, Cap. vi. sect. 23. de Geoponicis inquit; sive Cassianus Bassus (collegit), ad quem Hierocles Mulomedicus scripsit. Et in Apuleii vita, Editioni Colvianæ præfixa, ista reperias; Hunc eundem putem esse, quem Palladius Lib. de R. R. laudat, & e quo Cassianus Bassus Geoponicō, quæ Imper. Constantini nomine passim circumferuntur, concinnator multa descripsit. Eadem plane scripta reliquit magnus literarum instaurator Erasmus, in Adagiis Pag. 1508. sub Adag. A laudæ in nido—. Citatur (inquit) a Cassiano Basso Scholastico, librorum, qui de Agricultura apud Græcos inscribuntur, collectore, hoc adagium Ἐν κερυδαὶ καίτη σχολὴν κέρυπται ἀρχαῖς. Apud idoneos insuper rerum æstimatores aliquid ponderis habebit Titulus in Codice Barocciano Libro secundo præfixus, & eadem qua Codex manu exaratus, Ἐκ τῶν περὶ Γεωργίας Ἐκλογῶν Κασσιανῶ βάσει χολαστικῆ βιβλίον διῦπερον αἰετιχὲν πλδ. Satis autem Mihi perspectum futuros esse, qui oggerent, Cassianum nequaquam Geoponica collegisse, duo quippe Capita Lib. 5. sub ejus nomine legi. Gerræ!*

Veteres

Bardeſanem Parthum, quem circa *Severi* tempora vixiſſe, omnibus notum. Primus autem Chriſtianorum (ut cum *Voffio* loquar) Chronologiæ fontes recluſit, ac Πενταβίβλου χρονολογικὴν conſcripſit, ex qua integras paginas, in Chronicon ſuum tranſcriptas, nobis reliquit *Eusebius*. Accuratus ſane & optimæ fidei ſcriptor, de quo *Photius* Myriobib. Tmem. 34. jure pronunciat Ἐπὶ ᾧ σὺντομος μὲν, ἀλλὰ μὴδὲν τῶν ἀναγκαίων ἱſτηρῆναι παρελημμένον. Quæcunque vero *Africani* excerpta in *Geoponicis* leguntur, ex alio ipſius opere, novem libris comprehenſo, deprompta fuiſſe videntur; cui, ob multijugem materiam, & eruditionis varietatem, *Κετῶν* nomen impoſuit. Nequaquam enim in *Valeſii* ſententiam deſcendere ſuſtineo, diverſos eſſe *Africanum* Chronographum, & *Africanum* *Κετῶν* auctorem; quamvis & *Scaliger* in notis ſuis ad *Eusebii* Chronicon idem adſtruere videatur, rationibus quibuſdam valde infirmis, imo plane nullis. *Photius* quippe, *Tmemate* prius laudato, diſertis verbis contrarium teſtatur: Ἀνεγνώσθη Ἀφρικανὸς ἱſτορικόν. ἔτος ἔστιν ὃ καὶ τὸς λεγόμενος *Κετῶν* ἐν λόγοις ſυνέſτας ἰδὲ (legendum ex *Eusebio* & *Syncello* S.) *Eusebius* etiam *Pamphili* *Χρονικῶν* Lib. 1. Pag. 70. Et *Georgius Syncellus* Chronograph. Pag. 359. iſta habent: Ἐμμεαῦς, ἡ ἐν Παλαιſτίνῃ κώμη, περὶ ἧς φέρεται ἐν τοῖς ἱεροῖς εὐαγγελίοις, Νικόπολις ἐπικλήθη καλεῖσθαι ὑπὸ Ἀλεξάνδρου τοῦ Αὐτοκράτορος, Ἀφρικανὸς περὶ εὐδοκίμου, ὅς τις ἱſτορίας ἐν Πενταβίβλῳ ſυγγραψάμενος. Ἀφρικανὸς τὴν Ἐννεαβίβλον τῶν *Κετῶν* ἐπιγραμμύνων περὶ γεωργίας, ἱατρικῶν, καὶ φυτικῶν, ἔ Γεωργικῶν, καὶ Χυμικῶν, (*Syncellus* χυμολικῶν,) ἀδείχσαν δυνάμεις, Ἀλεξάνδρῳ τέτταρας ὡς φωνεῖ. Hoc eſt, — Emmaus vicus in Palæſtina, quem Alexander Imperator dignatus eſt appellare Nicopolim, Africano legationem obeunte, qui *Historias Libris 5 conſcripſit. Africanus Libros IX, quos Ceſtorum inſcripſit, quibus complectitur Res medicas, Phyſicas, Ruſticas, & Chymicas, huius Alexandro nuncupat.* Nec abs re erit *Eusebii* verba adſcribere ex Lib. VI. *Eccleſ. Hiſt.* Cap. 31. Ἐν τέττῃ [τῇ *χρονῳ* *Lambecius*] καὶ Ἀφρικανὸς ὁ τῷ ἐπιγραμμύνων *Κετῶν* ſυγγραφεὺς ἐγνωρίſτε. ἐπιſτὴν τέττα Ὡλεγίνῃ γραφεῖσσι φέρεται, ἀπὸ ἑνὸς, ὡς ἀνὴρ νόστος καὶ πηλασμένης ἕως τῇ ἐν τῷ Δανιὴλ κατὰ Σωτάνναν ἱſτορίας. ὡς δὲ Ὡλεγίνης ἀπὸ γραφῆς πληρίſται. Τῇ δὲ αὐτῇ Ἀφρικανὸς καὶ ἄλλα τὰ ἀειθροῦ

ἡ δὲ πέντε Χρονολογίῳ ἤλθιν εἰς ἡμᾶς ἐκ' ἀκρίβειας πεποιημένα Ἐπεὶ δὲ ἡμεῖς
i. e. *Claruit iisdem temporibus Africanus, qui Libros Κεστῶν*
titulo inscriptos composuit. Hujus extat Epistola ad Orige-
nem scripta, in qua Historiam Susannæ, quæ in Danielis Li-
bro legitur, spuriam & commentitiam esse suspicatur. Ad
quam Epistolam Origenes copiosissime respondit. Ejusdem
Africani quinque de Chronographia Libri accuratissime com-
positi ad nos etiam pervenerunt. Qualia vero in Cestis suis
scripta reliquit Africanus, Suidas indicat V. Ἀφρικανός. ---
Ἀφρικανός, ὁ Σέξτος χρηματίας, φιλόσοφος Λίβυς, ὁ τὰς Κεστὰς γραφῶν
ἐν βιβλίοις καὶ. (legend. ex Eusebio &c.) Εἰσὶ δὲ οἱ οὐκ ἐν φυσικῇ, ἔχον-
τα ἐν λόγῳ πρὸς ἐπιμαρτυρίαν, καὶ ῥημάτων πρὸς χαρὰν καὶ ἡσυχίαν
αἰσίων ἐνεργειῶν. Neocoro interprete: Africanus, cognomine
Sextus, Philosophus Libycus, qui Cestos scripsit Lib. novem.
Agitur autem in illis de remediis Physicis, quæ ex verbis,
incantationibus, & scriptis quibusdam characteribus constant,
mirosque effectus habent. Neocorus enim legendum putat
καὶ ἄλλας ἐνεργείας. Paucula quædam horum Κεστῶν capita de Re
Rustica, & Militari, mutila autem & luxata, rejecta sunt
ad calcem Heronis Alexandrini, aliorumque Veterum Ma-
thematicorum Parisiis editorum. Vid. L. Allatium in Eu-
stathium pag. 6.

ANATOLIUS.

De *Anatolio* nihil certi habemus. *Suidas: Ἀνατόλιος, Μα-*
γιστὴς Θεοδοσίου τοῦ Βασιλέως. Anatolius, Theodosii Imperatoris
Magister. Citatur in Hippiatr. pag. 217.

APULEIUS.

Illustres duo a Veteribus memorantur *Apuleii*: Unus,
prænomine *Lucius, Platonius*, ex *Madaura Africa* civitate
oriundus, quem sub *Antonino Pio* Divisque *Fratribus* in-
claruisse nullus dubito: Multa scripsit, quorum quidem
paucula ad nos integra pervenerunt, *De Asino Aureo Lib.*
XI. Floridorum Lib. IV. &c. --- .longe vero plura ævi in-
juria jamdiu perierunt, quorum Titulos & Fragmenta dun-
taxat ex *Veterum Grammaticorum* scriptis notare licet; ve-
luti *De Arboribus*, ex *Servio* in *Lib. 2. Georgicōν, Medici-*
nalia, apud *Priscianum Lib. 6. & Naturales Quaestiones.*
A Alter

Alter autem (inquit *Colvius*) *Apuleius Celsus*, *Centuripinus*, Medicus insignis, qui sub *Augusto* vel *Tiberio Cæsare* vixisse fertur: quem *Scribonius Largus* præceptorem suum fatetur, & *Marcellus Empiricus*, qui sub *Theodosio* inclaruit, *Latinis* de *Medicina* auctoribus annumerandum censet. Hujus esse *Apuleii* ista *Excerpta*, quæ in *Geoponicis* leguntur, *Platonici* Editor contendit, hisce verbis: *Hunc* (*Apuleium Celsum*) *eundem* putem esse quem *Palladius* libro primo de *R. R.* laudat, & è quo *Cassianus Bassus* *Geoponicôn*, quæ *Imp. Constantini* nomine passim circumferuntur, concinnator multa descripsit. Longe aliter sentit *Albertus Faber* in *Decade Decadum* Sect. 58. ubi de herbario *Apuleiano* agens ista profert; *Hunc* ego *Apuleium Platicum* (in *Geoponicis* & a *Palladio* citatum) malim esse auctorem hujus herbarii, quam illum *Celsum*, quem sub *Augusto* vixisse necesse est. Neque dictio usque adeo repugnat, cui aliquid scabritiei ex scriptoribus accessisse, non absurdum est ut existimemus. Litem dirimant *Eruditi*: utri enim asserendum sit istud *Herbarium*, & *Excerpta Geoponica*, *Mihi* nondum liquere lubens fateor.

ARATUS.

Aratus, *Solenfis*, e *Cilicia*, sub *Antigono Gonata* *Macedonie* Rege, circa *Olymp. CXXIV.* ut *Suidas* testatur, V. *Ἀράτος*. Scripsit *Phænomena*, & *Astronomica*. De quo, literato Orbi jam satis noto, plura congerere ineptum foret.

BERYTIUS.

Photius *Berytum* vocat *Tmem. 163.* Male; nam *Berytus* Urbis nomen in *Phœnicia* sitæ, quæ, propter coloniam ab *Agrippa Augusti* genero illuc deductam, *Felicitis Julii* nomen accepit. Forsan autem *Hermippus*, ex eadem urbe oriundus, sub *Berytii* nomine latet; De quo *Suidas*: *Ἑρμιππος, Βηρύτιος, ἀπὸ καμῆς μεσογαίης, μαθητὴς Φίλωνος ὁ Βυβλίος, ὃς ἦν κειώτης Ἑρμίου Σόλωνος, ἐπὶ Ἀδριανοῦ ὁ Βασιλεὺς, ἐκδύλακός ἐστιν ἡ πόλις. λόγιος Φόδιος, καὶ ἐγγράφιος ποταμός. i. e. ex *Neocori* versione: *Hermippus, Berytius, ex oppido mediterraneo oriundus, discipulus Philonis Byblii; qui Ei amicitiam conciliavit cum Herennio Severo, sub Adriano Imperatore. Hic, quamvis genere Libertinus esset, tamen eruditus admodum fuit, & multa scripsit.**

scripsit. In quo *Suida* loco *Ger. Jo. Vossius*, pro Ἐρινίου Σούρου, reponit Ἀρίων Σινηεῖαν, qui consulatum gessit A. U. DCCCLXXXIV. Olymp. CCXXVII. sub Adriano. *Hermippi* hujus *Somniorum Historia* Lib. V. memorat *Terullianus* Lib. de Anima, notante *Vossio*. *Suidas* etiam meminit *Tauri Berytii*, Philosophi *Platonici*, sub *Antonino Pio*, & *Luperci Berytii*, qui paulo ante *Claudii* tempora vixit, & scripsit de Pavone & Squilla, & de Gallo apud *Platonem*.

DEMOCRITUS.

Democritus, *Abderita* ab urbe natali appellatus, *Hippocrati* & *Socrati* Philosopho æqualis, circa Olymp. LXXX: Cognomento ῥιλασίν, ὁ δὲ τὸ μέγαν ὄρεος τὸ καὶ σπυρδὸν τῶν ἀνθρώπων. Plurimum *Agricultura* studio scriptis suis contulit, teste *Columella* Cap. 1. Pag. 12. & Lib. XI. Cap. 3. ubi librum *Democriti Georgicon* laudat. *Diogenes Laërtius*, in *Democriti* Vita, Lib. 9. Pag. 575. ejus scriptis annumerat περὶ Γεωργίας, ἡ Γεωμετρικόν. Quod, cum Doctissimo *Menaio*, legendum cenleo ἡ Γεωργικόν. Citatur etiam a *Palladio* Lib. 1. & a *Varrone*, sub nomine *Democriti Physici*, & a *Plinio* sapius. De eo *Suidas*: Δημόκριτος, Ἡγεσιστράτης, οἱ δὲ Ἀθηνοκρίτης, ἡ Δαμασίππης, γηγενής. ὅτι καὶ Σάκρωτος ὁ φιλόσοφος, καὶ τὸν οὗτος. Ὀλυμπιάδα οἱ δὲ καὶ πέντε. Φασὶν Ἀνδριότης. Et inferius; -- μέγιστα δὲ αὐτῷ βιβλία εἰσι δύο, ὅ, πρῶτος ἀφ' ἑσθμῶ, καὶ τὸ δεύτερον φύσιν κόσμου ἔγγραψεν καὶ ἡ Ἐπιστολὴ. i. e. *Democritus*, *Hegesistrati*, vel (ut alii tradunt) *Athenocriti*, vel *Damasippi filius*: Vixit eodem tempore, quo & *Socrates Philosophus Olympiade LXXVII. vel* (ut alii volunt) *LXXX. Abderita*. Et inferius; *Germani* vero ejus Libri sunt duo, magnus *Diascosmus*, & de *Natura Mundi*. Scripsit etiam *Epistolas*. *Columella* Libro XI. citat *Democriti* Librum περὶ Ἀντικυθίων, cujus ad exemplum *Bolus Democriteus* (si *Nicandri* Scholiastæ fides) Librum scripsit περὶ Συμπυθίων καὶ Ἀντικυθίων. In quibusdam autem Bibliothecis latitant *Democriti* cujusdā recentioris *Chymica*, & *Physica*, ex quibus deprompta fuisse arbitror omnia ista *Physica* ridicula, & Δημόκριτεια παραδείξα, quæ in *Geoponicis* hostis hinc inde occurrunt. Cujus *Democriti* meminit *Cl. Salmasius* in *Plin. Exercit.* hisce verbis: *Democritus quamvis sub-*

ditius sit, antiquum tamen esse oportet: quippe quem citari videam Synesio, Stephano, & Zotimo, scriptoribus Chymicis, & inter præcipuos ac veteres illius Artis Auctores laudari. Columella p. 263. Doli Mendesi Ægyptiæ gentis auctoris memorabilis Commentarios sive ὑπομνήματα laudat, quæ sub Democriti nomine falso prodebantur. Ubi Reinesius, ex Suida, emendat Boli Mendesi.

DIDYMUS.

Plures quidem a Veteribus numerantur *Didymi*, de singulis autem differere nec vacat, nec nostri est instituti, *Grammaticis* utpote potius accensendis. Noster vero, *Didymorum* apud *Suidam* ultimus, genere *Alexandrinus* Libb. 15. de *R. R.* conscripsit, teste eodem *Suida*: Δίδυμος Ἀλεξανδρεὺς Γραμματικὸν ἐν βιβλίοις α΄.

DIONYSIUS.

Cassius Dionysius Uticensis ab urbe natali nomen accepit; quem duodetriginta *Punicos Magonis* Libros de *R. R. Græco* sermone donatos viginti Libris complexum esse, auctor est *Varro* Lib. 1. Et *Columella* *Pæni Magonis* Interpretem vocat: *Plinius* etiam *Dionysio*, qui *Magonem* transulit, se usum esse sæpius proficitur. Διονυσίου Πιζοβερνικῶν citantur a *Stephano Byzantino* ἐν πόλει V Ἰνδία, & a *Nicandri* Scholiaste ad *Theraca*: *Septimus* etiam Liber τῶν Γραμματικῶν Διονυσίου Ἐπιτομῶν laudatur ab *Athenæo* Lib. 14. P. 648.

DIOPHANES.

Diophanes, Bithynus, ex *Nicea* urbe oriundus, *Julio Cæsari* & *Ciceroni* æqualis, *Cassium Dionysium Uticensem* in sex Librorum Epitomen redegit. Ita *Columella* Lib. 1. Nam quidem *Diophanes Bithynius Uticensis* totum *Dionysium Pæni Magonis* Interpretem, per multa diffusum volumina, sex epitomis circumscripsit. Ejusdem meminit *Plinius* in Indice Lib. 8. & *M. Varro* Lib. 1. hisce verbis: *Hosce ipsos (Dionysii Libros) utiliter ad sex Libros redegit Diophanes in Bithynia, & misit Deiotaro Regi. Diophanem* vero ipsum postea contraxit *Asinius Pollio Tral-lianus*,

lianus, Timagenis successor. Photius, in *Myriobiblo*, citat
Διοφάνους Παράδοξα.

FLORENTINUS vel FLORENTIUS.

Florentinus, vel *Florentius*, *Commentarios de Re Rustica* concinnavit, quorum meminit *Photius* in *Myriobiblo* Tmem. 163. Paucula etiam de eo affert *Joach. Camerarius* in *Catal. Auth. R. R.* *Florentius*, sive *Florentinus*, scripsit de *Plantatione & Agricultura*. Citatur in *Geponicis Constantino* adscriptis: & dicitur haberi in *Bibliotheca Vaticana*. Probabile est, *Eum* vix se circa *An. Christi* 218. sub *Macrino Imperatore*: *Africanus* enim *Geopp. Lib. 9. Cap. 14.* *Florentinum* laudat in *Libro XI. Georgicō* suorum asserentem, se videri Ole-uvam arborem apud *Marium Maximum*, qui a *Macrino*, si *Dioni Cassio* fides, *Præfectura Urbis* sub id tempus donatus erat.

FRONTO.

Suidas: Φρόντων Ἐμισσηνός, ῥήτωρ γεγονώς ἐπὶ Σευήρου τῆς Βασιλείας τοῦ Γάμου. Ἐν δὲ Ἀθήναις ἀντιπαιδευθεὶς Φιλοστράτῳ τῷ πρῶτῳ, καὶ Ἀψινῇ τῷ Γαδάρει. ἐπιλεύσας δὲ ἐν Ἀθήναις ὤλετο. ἔτη γεγονώς. Et infra; --- Ἐγγυς δὲ Συχνὺς λόγους. *Fronto*, *Emisennus*, *Rhetor*, qui *Romæ* vixit sub *Severo Imperatore*. *Athenis* vero in docendo adversatus est *Philostrato* primo, & *Apsini Gadareno*. *Athenis* autem obiit annos fere sexa inta natus. Et infra; Scripsit autem multas orationes. *Apsyrtus Hippiatr. Cap. XIV.* Καταπύω Φρόντων, cuidam inscribit, & *Cap. LXVIII.* Φρόντων Βασιλείω.

HIEROCLES.

De *Hierocle* nostro accurate satis *Clariss. Pearsonius Episcopus Cestriensis* in *Prolegom. in Hieroclis Lib. de Providentia & Fato*: In *XVI. Geponicorum Libro* (inquit) tria capita sunt, quæ *Ἱερακλῆος* nomen præ se ferunt: sed cum Liber ille *XVI. ad rem veterinariam* pertineat, *Ἱερακλῆος* legendum esse ostendunt *Hippiatrica*. Binos autem Libros scripsit *Hierocles* παρὶ τῆς τῆς ἰππικῆς θεωρίας, ut Ipse testatur in *Proemio ad Lib. II. Hippiatricorum Cap. LX.* eosque a *Basso* rogatus cum confecisset, *Eidem* postea dedicavit. Suntque hi

duo Libri quasi fundamenta Collectionis Veterinariae, ad quarum formam methodumque reliquorum Epistola aut Ἀποσπασματὰ redigi videantur. Fuit autem Hierocles ille non ἱππιατρὴς, aut inter Equites Caesarianos in armis versatus, ut Apſyrus & Theomnestus, sed Jurisprudentiam coluit, & causis agendis in Foro operam dedit. Locuples ipse mihi testis in operis Proœmio: Ἀλλ' εἰ καὶ καλῶς εἶναι, &c. Quæ ἀποσπασθὲν a Nobis supra adducitur sub initium Prolegomenon. Apſyrto junior videtur, Eum enim laudat in Hippiatricis Cap. LXVIII.

HIPPOCRATES.

Hippocrates, Cous, Medicinæ Parens, Natus Olymp. LXXX. Herodici Selybriani discipulus: Inclauit sub Ariaxerxe Longimano, cujus Epistola ad Hystanem, vel Histanidem, Heliſponti Præfectum, qua Hippocratem Coum ad se mitti imperat, a Sorano, in vita Hippocratis, memoratur, & apud Suidam legatur. Noster autem Hippocrates, Coo isto ætate longe inferior, Veterinarius scriptor, laudatur a Cl. Salmasio in Libro de Homonymis Hyles Iatricæ Capp. LVIII. & LIX.

JUBA.

Juba, Juba Regis Mauritanie Filius, qui admodum puer captus est, & in triumpho ductus a Julio Cesare, qui Eum omnibus ingenuis artibus & disciplinis imbuere & ornari in tantum curavit, ut Plutarchus, in Caesaris vita, fortunatam & felicem ei fuisse Captivitatem haud injuria pronunciet, hisce verbis: Τότε καὶ Ἰόβας υἱὸς ὦν ἐκείνου, κομιδῇ νήπιος ἐν τῇ θριάμβῳ παρέχθη, μακαριώτερον ἄλλος ἄλλου, ἐκ Βερβάρων καὶ Νομάδων, Ἑλλήνων τῇ πολυμαθείᾳ τοῖς εἰδεσμένοις γενέσθαι συχεσθῆναι. i. e. Tunc & Juba filius ejus admodum puer in triumpho ductus est: Fortunata fuit ei Captivitas, qui inde ex Barbaris Numidis inter eruditissimos Græcorum Scriptores recensetur. Idem, in Sertorio, Jubam πάντων βασιλέων ἱσχυρότατον appellat; & Athenæus Lib. 3. πολυμαθέστατον. Optimis certe literis excultus multa scripsit, quæ a Veteribus (præsertim Plinio) laudantur, & Græcis, & Latinis, ob insignem Eruditionis varietatem pariter nota. Suidas etiam: Ἰόβας. Λιβύης καὶ Μαυριτανίας ὁ Βασιλεὺς, ὁ καλῶς εἶναι, καὶ μακαριώτατος, ἐπὶ τῷ πύθωνι οἱ Ῥωμαῖοι. Et inferius; — συγγραφεὺς δὲ αὐτῆς Δίδυμος ὁ Καλκιδίσεως, ὁ καὶ πολλὰ γράψας κατ' αὐτὸν. Ἐγγραφῆς

Ἐγχεψι πένυ πικρά. Neocorus: *Juba, Libya & Mauritania Rex, quem Romani captum & virgis casum in triumpho duxerunt.* Et infra; --- Eodem, quo Ille, tempore floruit Didymus, Chalcenterus dictus, qui etiam multa contra ipsum scripsit. Permulta scripsit. Citatur ἐν διωτέῳ Θεοφάνε λέξις (ut ex MSS. Paris. restituit Clariss. Neocorus) apud Suidam V. Σικυριέσσι. Laudatur item a Philostrato in Vita Apollonii Tyanensis Lib. II. Cap. VI. & ab Athenaeo pag. 83. ἐν τοῖς ἀπὸ Λιβύης συλλεγόμενοι. Conf. Vossium de Histor. Gracis. Uxor ei data fuit ab Augusto Cleopatra Σιλην junior, ex qua Ptolemaum filium suscepit, utriusque Mauritaniae Regem: ut Ger. Joan. Vossius notavit, ex Dionis Lib. LI. & LIII.

LEONTINUS.

Leontinus, vel Leontius, a Photio, in Myriobiblo, λίων vocatur. Forfan haud alius est a Leontio Scholastico, cujus Epigrammata in effigies Callinici Cubicularii & Gabrielis Praefecti hodie leguntur Lib. 4. Anthologiae. Gabrielem vero istum Praefectum sub Justiniano Principe floruisse, testatur Theophylactus Simocatta (inquit Faber); sub id enim tempus Joannes Philadelphiensis Lydus opera sua (ut Suidas ait) Ei inscripsit.

NESTOR.

Nestor, Poëta, Larandensis ex Lycia, floruit sub Alexandro Severo, & scripsit Ἰλιάδα λεπογεγμένας, Ἀλεξανδριάδα a Stephano Byzantino laudatam, & Alia quaedam. Suidas hæcce de Eo reliquit: Νέστωρ, Λαρανδῆς, ἐκ Λυκίας, ἑποποιός πατήρ Πεισάνδρου ὁ ποιητῆς, γεγονώς ἐπὶ Σιδήρου ὁ βασιλέως, Ἰλιάδα γεγένηται λεπογεγμένας, ἥτοι ἀσχετάς. ὁμοίως δὲ αὐτὸς ὁ Τρυφιδώδους ἔγραψεν Ὀδυσσεάν. ἔτι γὰρ ἐν τῇ α'. μὴ ἐνέλοισα α, καὶ κατὰ ῥαψωδίαν ἔτα, τὸ ἰκαίης ἐκλιμπάνειν συχρῖον. ἔγραψε δὲ μεταμορφώσεις, ὅσπιν καὶ Παρθένου καὶ Νικαίου, καὶ ἄλλα. Neocorus vertit: Nestor, Larandensis ex Lycia, Poeta Epicus; Pater Pisandri Poeta, fuit sub Imp. Severo; scripsit Iliadem literis quibusdam carentem. Eodem autem modo & Tryphiodorus scripsit Odysseam. Nam in primo Libro, qui inscribitur A. non reperitur A, & sic in caeteris Rhapsodiis illa litera, quæ cujusque Libri numerum

notat, desideratur. Scripsit etiam *Metamorphoses*, ut *Parthenius Nicensis*; & alia. (Apud *Stephanum Byzantinum*, *Laranda* non *Lycia*, sed *Lycaonia* urbibus annumeratur; Λάρανδα, πόλις Λυκαονίας.) Quibus annumeranda sunt ejus Ἀλεξίκατος & Πανάχεια, quæ plus semel in *Geoponicis* nostris laudantur. Notandus autem est Error *Antonii Mizaldi*, qui, in *Prolegomenis* ad *Alexicepum* suum, *Nestorem* nostrum cum *Nestore* illo *Troicis* temporibus celebrato incaute confundit. Vid. *Hesychium Milesum* V. Νίσωρ.

OPPIANUS.

Oppianus, *Cilix*, (teste *Suida*) *Grammaticus* & *Poeta*. Vixit sub *Antonino Caracalla*, (non *Philosopho*) Cui etiam Ἀλιδπικὰ sua obtulit, ut *Vossio* & *Scaligero* placet. Scripsit autem Ἀλιδπικῶν Lib. V. *Κυνητικῶν* Lib. IV. Ἰεσθικῶν Lib. II. Duo priora edidit, & doctis notulis illustravit, ante annos centum *Conradus Rittershusius*.

PAMPHILUS.

Pamphilus, *Grammaticus Alexandrinus*, *Aristarchi* discipulus, sæculo ante *Christum* secundo floruit: De quo optime *Galenus* in secunda *Operum* parte *Basilea* editum ab *And. Cratand.* 1538. οὕτω δὲ Πάμφιλος ἐποίησεν τὴν περὶ βοτάνων πραγμασίαν· ἀπὸ ἐκείνου μὲν εἰς πρῶτους χρόνους τινὰς ἐξετάπειτο καὶ ἦεν γεωσίτης Αἰγυπτίας ἀγροῦτος ἄμα ἡσὶν ἐπαύσις, ὅς ἀναγρόμενοι τὰς βοτάνας ἐπιλέγουσι, καὶ δὴ κίχρη· ὥς περὶ ἀπὸ τοῦ ἑ ἀπὸς μαγανείας, καὶ περὶ ὄρους μόνον, καὶ ἔξω τῆς ἰατρικῆς τέχνης, ἀλλὰ καὶ ψαύδους ἀπίστους. Hoc est, *Gerardo Goudano* Interp. Nam & *Pamphilus* cum in modum tractatum de herbis composuit: Verum is ad fabulas aniles versus est simulque prestigias quasdam *Aegyptias* deliras, junctis nonnullis incantationibus. quas, cum herbas colligunt, admirantur. Et sane utitur iis ad amuleta & incantationes non solum superstitiosas, & a *Medicina* alienas, sed etiam falsas universas. Et inferius: Ἀλλὰ Πάμφιλος μὲν, ὅσπερ ἄλλοι πολλοὶ, χρόνους ἡσὶν ἀχέμενος μύθους ἐγείρειν βιβλίους. Hoc est; Verum *Pamphilo*, sicut & plerisque aliis, otium fortasse supererant inutiles fabulas libris intexere. Doctissimus autem *Lambecius* *Commentariorum* Lib. 2. *Suidam* erroris gravissimij

vissimi infimulat, quod *Pamphilum* Philosophum *Platonium*, & *Epicuri* Præceptorem, male confundat cum *Pamphilo* nostro Grammatico *Alexandrino*, & ex uno posteriori isto Duos confingat. Quem *Suidæ* locum a *Lambecio* emendatum exscribere non pigebit: Πάμφιλος, Ἀλεξανδρεὺς, Γραμματικὸς Ἀριστάρχῃ, ἔγραψεν εἰκόνας (*Galenus* ἰδίας vocat) τῶν βοτάνων κατὰ σιχαῖον. Γεωργικὰ βιβλία γ' εἰς τὴν Νικάνδρου ἀνέξηται, καὶ τὰ καλὴν Ὀφιακά. πρὸς γεωργικῆς, καὶ ζωγεωργικῆς ἐνδέχων. Λειμῶνα' ἔστι ἡ ποικίλων ἀειοχῆ γλωσσῶν ἥτοι λίξιων, βιβλία ζε'. [male a *Porto* edita sē. cum *Suidas* ipse in Lexici initio testetur *Zopyrionis* & *Pamphili* Lexicon constituisse libris ἐνανθήκοντα πέντε] ἔστι ἡ δὲ τῷ Ε σιχαῖα ἕως τῷ Ω. τὴν δὲ τῷ Α μίχρη τῷ Δ ζωγεωργικῆς ἐπιποιήκη. Τέχνη Γραμματικὴν. Τέχνη Κελικήν. Καὶ ἄλλα πλεῖστα γεωμικτικά. Hoc est; *Pamphilus*, *Alexandrinus*, *Grammaticus* *Aristarcheus*, scripsit [herbarum] imagines ordine alphabetico. De Re Rustica Lib. 3. In *Nicandri* loca non explicata, & ea quæ vocantur *Ophiaca*. De Pictura & Pictoribus illustribus. Pratum; est autem collectio variarum Glossarum aut dictionum Lib. 95. Est autem ab E litera usque ad Ω. Nam ab A usque ad Δ *Zopyrion* composuerat. Artem Grammaticam. Artem Criticam; & alia plurima Grammatica. In hoc autem loco *Lambecius* male reponit Ὀφίοικα, pro Ὀφιακά. Cui etiam se opponit clarissimus *L. Neocorus*, qui existimat opus *Pamphili* de Iconibus ejusdem fuisse argumenti, de quo scripti sunt duo libri *Philostrati* περὶ εἰκόνων, hodie adhuc exstantes. Pergit *Lambecius*: --- Quod superest, verisimillimum mihi videtur, omnes illas Poeticas Fabulas de diversis Plantis, viz. de Olea, Lauro, Cupresso, Myrto, Pinu, Dendrolibano, &c. --- quæ in *Geoponicō* Lib. nono & undecimo leguntur, ex *Pamphili* Grammatici *Alexandrini* Opere Alphabetico de Herbis [a *Galeno* propter hujusmodi nugæ haud injuria reprehensæ] desumptas esse, etsi illius nomen ibi non sit additum. *Pamphilus* etiam inter scriptores de Re herbaria numeratur ab *Epiphanio*, in Proœmio Librorum adversus *Hereses*, & in *Hippiatricis* sæpius laudatur. *Pamphili* cujusdam *Alexandrini*, forte *Nostri*, opus περὶ Ὀνομάτων καὶ Γλωσσῶν laudatur ab *Athenæo* Lib. IX.

PAXAMUS.

Suidas : Πάξαμος, λόγιος, ἔγραψεν ὀψαρτικὰ κατὰ στοιχίον. Βοιωτικὰ ἐν βιβλίοις β'. Δωδεκάπυχον. ἔπ' ᾧ (*Neocorus* legit ἔπ' ᾧ) περὶ αἰχρῶν πραγμαμάτων. Βαφικὰ βιβλία β'. Γιωργικὰ β'. *Neocoro* interp. *Paxamus*, *Vir doctus*, scripsit de *Arte Culinaria*, ordine *Alphabetico*. *Bæotica* Lib. 2. *Dodecatechnon*, i. e. Duodecim schemata veneri congressus. *De arte tinctoria* Lib. 2. *De Re rustica* Lib. 2. Hic autem numerus τῶν βιβλίων Γιωργικῶν parum rectus videtur, nam in *Geopon.* Lib. 10. Cap. 34. *Paxamus* ipse laudat βιβλίον τέλει *Georgicῶν* suorum, & Caput vigesimum septimum ejusdem Libri; quare reponendum apud *Suidam* Γιωργικὰ γ'. *Paxamus* etiam Culinariis Scriptoribus accensetur a *Julio Polluce* Lib. VI. Cap. X. Et *Athenaeus* illius meminit Lib. IX. Pag. 376. πλὴν ὁ ἑμὸς συγγραφεὺς Πάξαμος ἦ Ἰσικίων μίμνηται. — *Ceterum* *Isidorus* meminit *Paxamus* meus scriptor. Inter *Græcos* de *Re Culinaria* Scriptores numeratur a *Columella* Lib. XII. Cap. IV.

PELAGONIUS.

Pelagonius, scriptor incertæ ætatis, sæpius in *Hippiatricis* laudatus.

PHILOSTRATUS.

Philostratus a *Geopp.* Collectore laudatur ἐν τῷ Ἱστορικῷ, quod forte referendum ad *Philostratum Lemnium* juniorem, qui *Apollonii Tyanensis* vitam nobis reliquit; De quo *Suidas* : Φιλόστρατος, Φιλοστράτης, ὃς καὶ Βήτης, Ἀθηναῖος σοφιστὴς, καὶ αὐτὸς διότιτος σοφιστὴς ἐν Ἀθήναις, εἶπε ἐν Ῥώμῃ ἐπὶ Σεβήτῃ βασιλεὺς, καὶ ἕως Φιλίππου. Et inferius; [Ἐγραψεν] Ἀπολλωνίου βίον τὸν Τυανίως ἐν βιβλίοις ἡ. Porto Interp. *Philostratus*, *Philostrati* (qui & *Verus* dicebatur; potius qui & *Vri Filius*) *Lemnii sophistæ filius*, & ipse *secundus sophista*, qui *primum Athenis*, deinde *Roma* docuit, sub *Severo Imperatore*, usque ad *Philippum*. Et inferius; *Scripsit Apollonii Tyanensis vitam*, *Libris octo*. *Photius* in *Bibliotheca* Tmem. 44. *Tyrium* vocat, *Eusebius* contra *Hieroclem*, *Atheniensem*.

PTOLEMÆUS.

Snidas: Πτολεμαῖος, ὁ Κλαύδιος χρηματιστής, Ἀλεξανδρεὺς, Φιλόσοφος, γεγραμὲς ἐπὶ τῶν χρόνων Μάρκου τοῦ Βασιλέως. ὅστις ἔγραψε μηχανικὰ βιβλία γ'. καὶ φάσεως καὶ ἐπιστημονικῶν ἀστέρων ἀπλανῶν βιβλία β'. ἀπλωσιν ἐπιφανείας σφαίρας. Κανόνα ποτ' ἔχειν. Τὸν μέγαν ἀστρονόμον, ὅστις σύνταξιν, καὶ ἄλλα. i. c. *Ptolemaus, Claudius dictus, Alexandrinus, Philosophus, tempore Marci Imperatoris. Hic scripsit tres Libros Mechanicos. De ortu & significationibus stellarum fixarum. Planisphaerium. Canonem expeditum. Magnum opus Astronomicum, seu Syntaxin: & alia. Quibus annumerentur Tres libri Harmonicorum, qui sub Claudii Ptolemai nomine primum in lucem protrac̃ti fuerunt Oxonii A. D. 1682.*

QUINTILII.

Gordianus, aut Condiannus, & Maximus, Quintilii Fratres, Georgicōν scriptores, circa Imperat. Commodi tempora, a quo occisi fuerunt, ut liquido satis constat ex Xiphilino Epitomatore Dionis Cassii pag. 819. Ἐφ' ὧς οὖν καὶ τὰς κυρίους, τὸν περ Καρδιανόν, καὶ τὸν Μάξιμον. Μεγάλῳ γὰρ εἶχεν δεῖαν ἐπὶ παιδείᾳ καὶ ἐπὶ στρατηγίᾳ, καὶ πλάτῃ. Ἐκ γὰρ δὴ τῶν περὶ τῶν σφίσι ἐκπαιδευμένων καλῶν, εἰ καὶ μηδὲν νεώτερον εὐνοῶν, ἀχρηστὰ τοῖς παρ' ἐπὶ. Καὶ ὅτι αὐτοὶ, ὥσπερ ἔζησαν ἄμα, ὅτε καὶ ἀπ' ἐκείνων μὲν ἕως τέκνῳ. Ἀπερρίπτει γὰρ [τῶν] πῶποτε ἐφίλησαν ἀλλήλους, καὶ οὐκ ἔστι ὅτε ἐδὴ ἐν ταῖς ἀρχαῖς διεμελίσθησαν. Ἐγένοντο γὰρ καὶ πολυκτήμονες καὶ πανμπλέστοι, ἥρχοντες περὶ αὐτῶν καὶ παρ' ἐκείνων ἀλλήλοις. Insuper occidi jussit Cardianum & Maximum Quintilios: qui & eruditione, & scientia Rei militaris, concordiaque & opibus percelebres erant. Hi enim etsi nihil moliebantur novi, tamen existimabantur, propter ea quæ ipsis aderant bona, statum rerum, qui tunc erat, dolere. Et sic Illi, ut simul vixerunt, ita & mori sunt cum unico filio. Inter eos enim, qui nunquam exstiteret, mutui amor horum illustris fuit, neque sejuncti erant nunquam in gerendis Magistratibus. Erant quoque locupletes & pradiuites, ac præerant simul Provinciis, & simul assessorum munere fungebantur. Nec a re nostra prorsus alienum erit Doctissimi Reinesii de hisce

hiscē *Quintiliis* Fratribus iudicium, ἀπολιξεί exscriptum, subungere. Traditur (inquit) *Commodus* occidisse etiam τὰς Κυνήλιδας τὸν π Καρδιανὸν καὶ τὸν Μαξιμὸν, qui & doctrina & scientia Rei militaris, concordiaque, & opibus erant illustres. Fratres hos iuisse, qui simul Anno U. C. 904. [*Helvicus & Eusebii Chronicon* 903.] Consules simul ab Imperat. Marco bello Scythico praefecti, simul πὶ Γεωργικά, quae relata sunt in *Eclogas Rei Rusticae*, scripserant, plane adsentimur Viris doctis: Et cum Consulum eorum alterutri, consentiente omnium tam Graecorum quam Latinorum Faistorum scriptura, nec ipso Casaubono nescio, Sextus Gordianus nomen fuerit; Cur patiemur τὸ Καρδιανός, ut edidere apud Dionem, τὸ Κορδιανός, quod frustra asseruit Casaubonus, adprobavit Salmasius notis ad Lampridium, τὸ Cocidianus, ut in Lampridii *Commodo*, τὸ Condicianus, ut in *Codice Palatino* est, corruptum illustrissimi Viri nomen nobis obtrudi? *Fasti Graeci Siculi*, quibus unis nititur Casaubonus Edit. Ingolstadt. Anno. 1615. Pag. 602. Καρδιανὸν καὶ Μαξιμὸν, ubi κ pro γ typorum vitio irrepfit. Eusebius Μαξιμὸν καὶ Γορδιανὸν appellat istos e *Quintiliis* Fratres Coss. a *Commodo* strangulatos, & alterum anno ante Obitum M. Antonini Philosophi Consulem cum Bruttio Praesente Γορδιανὸν, qui *Fastis* Latinis *Quintilius Gordianus*. A Keinesii autem sententia discrepant Viri Maximi Casaubonus & Salmasius, quibus suffragatur Doctiss. Gul. Wottonus (in *Vita Commodi*), qui notat in *Theonis Fastis* a Dodwello Editis bis scribi Κορδιανός, A. C. CLI, & CLXXX. & *Quintilii* nomen ideo Condianus fuisse, non Gordianus. Wottoni partibus favet Car. du Fresne in Notis ad *Chronicon Paschale*, in quo scribitur A. C. CLI. Κορδιανός καὶ Μαξιμὸς. Et A. C. CLXXX. Πραίστης καὶ Γορδιανός. Ad priorem locum haec habet Du Fresne: Κορδιανός] Editio Scaligeri Κορδιανός. *Fasti* alii Gordianum vocant: sed Condianus rursus occurrit A. C. 180. in *Fastis Idatii & Cuspiniani*: cuius filius forte fuit Sextus ille Condianus sub *Commodo*, quem *Maximi* filium ait Dio apud Xiphilinum. Condiani vero (sic enim pro Cocidiani recte advertunt Casaub. & Salmasius) meminit Lampridius in *Commodo*, ita ut forte Condianus Maximus appellatus fuerit. Vid. Wottoni Notas in *Commodi* vitam,

Quintiliorum meminit *Hierocles* in proœmio *Hippiatricæ* Pag. 4. Καὶ ἐν τοῖς Κοινύλοις ὁ Γεωργικὸς εὐ- μὲν πρὶ τῶν ἰππῶν ὑπηρετικῶν τὸ αὐτὸν παρ' ὅλον τὸ στρατείας χρόνον, ἰπῶν ἱφίξας πέντε καὶ ἑκατόν. Hoc est: *Adhæc in Quintilius, qui Georgica scripserunt, eund. m. equum invenimus cuidam equiti toto stipendiorum faciendorum curriculo per quinque & viginti annos suffecisse. Quintilios etiam indicare videtur Athenæus Lib. 14. Pag. 749. Οἱ δὲ πρὸς Γεωργικὰ συγγραψάντες Ἀδελφοὶ ἐν τῇ τελευτῇ γε- φασιν ἕτως. Καὶ τὴν μυλίαν, καὶ τὴν τέρμινθον, ἃ δὴ νῦν πτωχικὰ οἱ Σύροι καλεῖσιν. Id est, *Autiores Georgicorum Fratres Libro 3. ita scribunt, Et Fraxinum, & Terebinthum, quæ Syri nunc vocant Pistacia.**

SOTION.

Sotion, Philosophus, de quo *Diog. Laërtius* Lib. 10. Segm. 4. Καὶ Σωτίων ἐν τῇ δωδεκάτῃ τῇ ἐπιγεαφομένῳ Διοκλείῳ ἐλέγ- χων, ὅς ἐστι περὶ τῆς καλῆς ἐπιστολῆς. Ita legit *M. Meibomius* pro ἃ ἐπ. i. e. Et *Sotion* in duodecimo eorum, quæ inscribuntur *Dio- clis* argumenta (*Meibomius, redargutiones*), quo agit de vi- gesima quarta epistola. Eundem esse putat *Jonsius*, qui *Alexandrinus* dicitur; cujus opusculum περὶ Ποταμῶν edidit *Henr. Stephanus*, & *Photius* Tmem. 189. se legisse prodidit: Ἀντιγράψας Σωτίωνος τὴν Περιόδον περὶ ποταμῶν ἐς κελυῶν ἐς λιμνῶν παρα- δοξολογούμενων. i. e. Legi quæ *Sotion* sparsim incredibilia de fluviis, fontibus, & lacubus referri scripsit. *Cl. Ger. Jo. Vossius* eum sub *Tiberio* vixisse autumat, ex *Plutarchi* *Ale- xandro* Pag. 699. ubi *Sotionis* cum *Potamone Lesbio* [quem circa *Tiberii* tempora floruisse, auctor *Suidas*] differentis de *Bucephala* & *Perita* meminit: τὸτο δὲ Σωτίων φησὶν Ποταμῶνες ἀκούειν τῆς Λεσβίου. i. e. Id *Sotion* a *Potamone Lesbio* se audivisse narrat. Scripsit διαδοχὰς, ut indicat *Eunapius Sardinus*; & περὶ Τίμωνος σιμῶν, quorum *Athenæus* meminit; & alia quæ- dam ejus opera laudat *Stobæus*. Præterea [inquit *Vossius*] mentio ejus fit in *Geoponicis Constantino* dicatis. Caven- dum autem, ne *Sotionem* hunc Veterem cum recentiore quo- dam confundamus, nam Ἰωνελα, vox sequioris Græcitatæ, sub *Sotionis* nomine legitur *Geopp. Lib. 9. Cap. 27.* Nisi forte inferioris cujusdam scriptoris fragmentum isti Ca- piti inferciatur.

TARENTINUS.

Hic iterum mihi hæret aqua dubitanti, utrum sub *Tarentini* nomine lateat *Archytas Tarentinus*, (*Varro Pythagoreum* vocat) quem *Agricultura* studio aliquid contulisse, auctor est *Columella* Lib. I. an *Heraclides Tarentinus*, Medicus Empiricus, *Mantea Herophilei*, qui Medicinam rationalem amplexus est, discipulus: De quo plurima apud *Galenum* reperire licet; qui *Heraclidem Antonio Musa, Augusti* Archiatro, superiorem facit, & de ejus transitu ad *Sectam Empiricam* agit, in *Libro sexto de Compositione Medicamentorum* secundum partes. Illius etiam meminerunt *Athenaus*, & *Diogenes Laërtius*: Hic sub finem Lib. 3. ubi inter illustres ejus nominis Viros nonus est Ἡρακλείδης Ταραντῖνος, ἰατρός, ἐμπειρικός. Iste autem *Libro secundo* Pag. 64. Περιγραφὴν Συμπεσιῶν ab *Heraclide Tarentino* conscriptam laudat. Medicis annumeratur a *Cornelio Celfo* Lib. I. & Botanicis Scriptoribus ab *Epiphanio*, & *Dioscoride*, in *Proœmio Libri primi*. Ab *Hierocle* etiam laudatur Ταραντῖνος in *Proœmio Hippiatricorum* Pag. 4. Ταραντῖνος δὲ ἰσχυρὸν τὸ Διὸς ναὶ καὶ οὐρανόθεν Ἀθηναίης Ἐννεακρύνει πλεῖστον εἰσέλαβόντα ψηφισαδὲ τὰ ἐκ τῆς Ἀττικῆς εἰς τὸ αὐτοῦ ζεύγη σύμπαντα. Hoc est, Interp. Ruellio Suesionensi: *Tarentinus auctor est, cum Aedem Jovis Athenienses* [in arce] *proxime Enneacrunum conderent, decreto quodam edixisse, ut omnia jugalia Attici agri jumenta in oppidum (urbem) agerentur.* Quid restat, nisi ut in *Lambecii* sententiam descendamus, qui omnia ista Excerpta, quæ in *Geopp. nostris Tarentini* nomine præfixo leguntur, *Heraclidi* huic *Tarentino* asserit Lib. 2. Pag. 350. Quod reliquum est (inquit), minime mihi dubium videtur, quin per *Tarentinum*, cujus varia fragmenta *Imp. Constantini Geoponicis inserta sunt*, haud alius, quam *Heraclides ille Tarentinus*, de quo hactenus egi, intelligendus sit.

THEOMNESTUS.

Unus ex *Hippiatricis Scriptoribus*; & Quidam eodem nomine insignitus a *Plinio* laudatur in *Indice Libri 33. Doctiss. Pearsonius* asserit, *Nostrum inter Equites Casarianos in armis*

armis versatum : quibus vero argumentis sententiam suam adstruere potuisset, non indicat.

VARRO.

M. Terentius Varro, *Romanorum* omnium longe doctissimus, cujus de *Re Rustica* Libri tres, & de *Lingua Latina* opus, ad nos pervenerunt. Scripsit etiam *Antiquitates* in duas partes divisas, *De rebus admirandis*, auctore *Nonio*, & multa alia.

VINDANIONIUS.

Vindanionius, a *Photio* vocatur *Vindanius*, Scriptor Rusticus, nomine tantum notus.

ZOROASTRES.

Suidas : Ζωροάστρης, Περσομήδης, σοφὸς παρὰ τοὺς (Cl. *Neocorus* supplet ἄλλους) ἐν τῇ ἀστρονομίᾳ. ὃς καὶ πρῶτος ἤρξατο τὸ παρ' αὐτοῖς πολιδομήναι ἰόντας τῶν Μάγων. ἔχοντες δὲ καὶ τῶν Τρωϊκῶν ἱστοί φ'. φέρεται ὅτι αὐτὸς καὶ φύσας βιβλία δ'. καὶ λίθων πρῶτον ἐν ἀστροσκοπικῇ. ἀπὸ τῆς μαθητικῆς βιβλίου ε'. Sensus est; *Zoroastres*, *Perfomedus*, ceteros *Astronomos* scientia superans, qui etiam fuit primus auctor *Magorum* nominis apud ipsos recepti. Fuit autem annis 500. ante Bellum Trojanum. Circumferuntur ejus Libri quatuor de *Natura*. De lapillis pretiosis unus. *Prædictiones* ex inspectione stellarum. *Apotelesmaticorum* libri quinque. Hæc *Suidas*. Quis autem sub *Zoroastri* nomine in *Geoponicis* nostris deliteat, haud ita liquet; fidem certe oppignerare ausim, *Perfomedum* istum non esse.

NOTÆ MSS. & Collationum.

- Norv.* **F**Ragmentum MS. penes *Episcopum Norvicensem*.
- V. Voss.* Codex *Isaaci Vossii*.
- F.* Codex longiori forma, quam *Folio* vocant.
- C. Cott. Cotton.* Codex vetustior mutius Domini *Joannis Cottoni Brucei* Baronetti.
- B. 1. Bar.* Codex inter Libros *Baroccianos Oxonii* repositus.
- L. Long. Longol.* Codex recentior in *Bibliotheca Bodleiana Oxon.* Olim *Christophori Longolii*.
- B. 2. Bod.* Codex alter recentior in *Archivis Bodleianis*.
- Emman.* Codex MS. *Hippiatricus* vetustior, majori ex parte in membrana exaratus, in *Bibliotheca Coll. Emmanuelis Cantabrigia*.
- Cas. Casaub.* Annotationes & Correctiones ab *Is. Casaubono* relatæ in marginem Libri *Geopon.* impressi, penes *Episcopum Norvicensem*.
- Eton.* Collationes Cod. MS. penes *Executores Dⁿⁱ Stokes*, quondam *Etonensis*, inscriptæ margini Libri Impressi in *Biblioth. Cottoniana*.
- Pal. Palatt.* Collationes Codicum duorum MSS. in *Bibliotheca Palatina*, quæ inscriptæ sunt oræ Cod. Impressi in *Biblioth. Bodl. Oxon.* Linc. D. 138.
- Saracen.* Collationes Cod. MS. *Dⁿⁱ Saraceni, Fani Antonii Saraceni* fratris, inscriptæ Libro Impresso in *Bibliotheca Cottoniana*.
- Gale.* Emendationes pauculæ a *D^{re} Gale*, nuper Decano *Eboracensi*, eidem Libro inscriptæ.

4

ΓΕΩΠΟΝΙΚΩΝ ΠΡΟΟΙΜΙΟΝ.

GEOPONICORUM PROOEMIUM.

MULTIS quidem & aliis
Regibus bonis Magnifica
hæc urbs exornata est, Ho-
rumque egregia facta & virtutes, ve-
lut quædam pretiosa Cimelia, in si-
num suum abdidit. Te vero ullum
aliquem meliorem unquam habuisse
haudquaquam confiteri poterit, neque
majora ulla aliqua quam regni tui e-
gregia facta ostenderit. Tu enim alio-
rum Principum studia parva existi-
mans, adversus solum illum primum
Christianorum regem, Constantinum
dico, hujus urbis conditorem & con-
servatorem, certamen instituisti, quem
etiam multo spatio in medio relicto,
& optimis factis, & trophæis, & victo-
riis, ac reliquis præclare ac fortiter
gestis antevertisti. Et quæ quidem
aut subditis benefaciendo; aut hostes
profligando perpetrasti, longum esset
recensere, multumque tempus & elab-
oratifsimam orationem requirerent,
imo etiam quæ circa hæc in com-
muni vita utilia, & omnibus in po-
sterum hominibus convenientia elab-
oras. Primum enim Philosophi-
am & Rhetoricam jam deperditas,
& ad immensam oblivionis profun-
ditatem demersas, mirabili artificio
ac prudentia retraxisti, forti dextera
tuâ illis porrecta. Deinde vero e-
tiam alias omnes scientias ac artes
renovasti. Postremum autem gnarus
In tria hæc Politiam esse divisam, Mi-
litiam inquam, Sacerdotium, & Agri-

ΠΟΛΛΟΙΣ μὲν καὶ ἄλλοις
Βασιλεῦσι χρευστὴς ἡ Μιζα-
λόπολις αὐτῇ ἐκαλλωπίσθη,
καὶ τῶν κατεργάμεθα, ὧς τις
ἀρετῶν ὡς ποτὶ πολυτέλειαν
κειμήλια ἐκαλλώσεται. Σὺ δὲ ἐκ
ἂν ποτὶ βελτίονα χεῖρ ἀνομολογή-
σῃς· ἐδὲ μείζονα τὸ σὺ βασιλείας
κατεργάμεθα διίξεις. Σὺ γὰρ (1) ὡς
μικρὰ καὶ τῶν ἄλλων βασιλείων
παραίσματα λογισάμεθα, ὥς
μόνον ἐκείνῃ ἡμιχθέρῃ τὸ σπῶπιν
Χριστιανῶν βασιλεία, Κωνσταντῖνον
φημι τὸ ταύτης οἰκιστὴν τε καὶ πο-
λιτῆν, ὃν ἐ πολεῖ τῷ μέσῳ πα-
ράλασας ἔργῳ καλλίστῳ, ἐ τσο-
παίοις, ἐ νίκαις, καὶ τῇ λοιπῇ
ἀριστομασίᾳ. Ὅσα μὲν ἔν (2) τοῖς
ἰσηκόντις εὐρυματῶν, ἢ τῶν ἐναντίων
ἀποσπῶν ἀπαίτησιν, μακρὴν
ἂν εἴη διεξιλέειν, ἐ χρεὶς πολλοῦ
καὶ λόγου πλείους δόμον. ἀλλ' οἷα
ποτὶ τῷ βιωφιλῇ πύθῃ, ἐ πᾶσιν
ἐξῆς τοῖς ἐς εἶον ἐληλυθόσιν ἀρμό-
ζοντα ἐκποιεῖς. Πρῶτα μὲν γὰρ Φιλο-
σοφίαν τε καὶ Ῥητορικὴν ἤδη παρερ-
ρηκυίας, καὶ ὥς ἀγανὴν εὐθὺν (3)
τὴν ἀλήθῃς καθεδιδυκυίας, εὐμηχανῶς
καὶ συνεπὲς ἀνειλκύνω, τὴν κρυπ-
ταίαν καὶ χεῖρα ταύτης ὥς σεπ-
δύς. Ἐπειτα δὲ καὶ πᾶσαν ἄλλαν ἐ-
πιστήμην τε καὶ τέχνην ὥς κα-
νισμὸν ἐπανήλας. Μετὰ ταῦτα
πίνυν εἰδὼς εἰς τρία ταῦτα τῇ
Πολιτείᾳ διηρημένῃ, Στρατίαν τὴν
φημι καὶ Ἱερωσύνην, καὶ Γιωργίαν,

(1) MSS. Norv. Voff. Barocc. & Casaub. non agnoscunt ὡς. (2) MSS. Norv. Voff. & Bar. habent τὴν ἰσηκόντην. (3) MSS. V. Bar. & Casaub. ἰσχυρῶς τὴν.

ὅσα ἐλαχίστην ἀποδίδωμι ἀπὸ τῆς τοῦ μίεθ' εἰσηνεγκας, ὃ μάλιστα τὴν ἀνδρωπίνην ζωὴν συσχεπτὴν ἐξεπίστα. Ὅθεν ἔτι ἀφ' ὧν τῶν Παλαιῶν μὲν πάσης ἐπιμελείας ἔπειρας ἐξέδρεβέντα, ἀπὸ (4) τῆς Γεωργίας ἔτι Φυτικῆς, καὶ π (5) τὸ πρὸς καὶ τὸ πρὸς τὸ ἐκαστοῦ ἀρμόζοντι. ἔτι γὰρ μὴν (6) Ὑδροφανικῆς, οἰκημάτων τε καὶ ἀσπίδος, ἔτι οἷς ἀποσκήκεται ταῦτα ποιῶνται, ὅπου τὸ νεύοντα, ἔτι ὅπου, ἔτι ἔπειρα πολλὰ ἔτι μεγάλα, μεγάλῃ φύσει καὶ βαρύνει φρενῶν εἰς ἐν συλλεξιμῶν, κοινωφελὲς ἔργον τοῖς πᾶσι ἀποτίθεικα. Αὐτῶν γὰρ ὃ πρὸς σε τοῖς ἀποδόσμοις ἀποσχετῶν, πρὸς αὐτῶν ζωῶντα ζωὴν ἀκρίτως καὶ ἀποσχετῶν, καὶ πρὸς ἀναγκαῖα, ἔτι ὅν ὃ ἀνδρωπίνῃ βίῃ ζωῆς, καὶ ἐν οἷς πρὸς ἀποσχετῶν ἀποδίδωμι μὲν παντὶ κόσμῳ καὶ πρὸς ἐπισκεψαί. Οὐ μόνον δὲ πρὸς ἀναγκαῖα, ἀλλὰ ἔτι αὐτῶν ἀποσχετῶν, ἔτι εἰς τέρψιν μόνον ὁφθαλμῶν ἔτι ὁσφρησεως ζωπλῆντα θάσσει. Σὺ γὰρ φιλόκαλόν ὄν, μᾶλλον δὲ εἰ καὶ ταύτην εἰπὼν, φιλόφρων, παντὶ τέρπῳ, καὶ πάσῃ ἀποδίδωμι συνάγει πρὸς χρησима, τοῖς ὑποκόοις τὸ ζωοῦσιν αἰὲ ἀποσχετῶν. Ἀλλ' εὐτοχοῖς, ὃ δικαιοσύνη (7) δὲ ἀποσχετῶν Κωνσταντίνῃ, τὸ πρὸς τὸ (α) περὶ τῶν Ἀπείδομα, καὶ κατὰ τοῦ παρὰ Θεῶν, καὶ ἔτι ἐκ τῶν κατὰ τῶν ἀποσχετῶν, ἡμῖν τοῖς ὑποσχετῶν ἐκ τῶν αἰὲ πρὸς βέλῃσι ἀποσχετῶν.

culturam, non minimam curam circa hanc partē postremam adhibuisti, quæ humanam vitam maxime conservare cognoscitur. Unde sane ea quæ a diversis Veteribus multa diligentia ac experientia inventa sunt; & de Agricultura, & Plantarum cura, temporeque ac modo, itemque loco singulis congruente; amplius autem & de Aquæ investigatione, ædificiorumque constructione, & in quibus locis hæc facere oporteat, & ad quam cœli partem vergentia, & quomodo, & alia multa pariter ac magna, ingenii tui excellentis magnitudine, & animi altitudine in unum colligens, opus communis utilitatis publice omnibus proposuisti. Etenim mox ubi quis in hos tuos commentarios inciderit, ea quæ suam ipsius vitam constituunt exacte conspiciat, & commoda & necessaria, & omnino ea ex quibus humana vita constat, & in quibus omne studium suum ponit, cum omni ornatu ac ordine contempletur. Neque vero solum necessaria, sed & superflua, & ad oculorum ac olfactus voluptatem solam conferentia videat. Quum enim sis honestatis amator, aut potius si verum dicere oportet, hominum amator, omni modo omnique studio ea quæ utilia sunt coacervas, subditis tuis semper id quod conducibile futurum est prospiciendo. Opto itaque sis felix o justissime Constantine, jucundum purpuræ Honestamentum & decus, & felicem largiatur successum Deus, inimicorumque tuorum victor evadas perpetuo, Nobis tibi subditis semper optima providens.

(4) Ita Barocc. & Casaub. (5) MSS. V. & Bar. τὸ πρὸς καὶ πρὸς τὸ —. (6) Ita rectius MSS. V. Bar. & Casaub. ut infra scribitur Lib. 2. Cap. 6. (7) MSS. V. & Bar. non agnoscunt Διόδοτον.
(a) Vid. Prolegomena nostra sub initium.

A R G U M E N T U M L I B. I.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΒΙΒΛΙΟΥ Α'.

QUÆ a veteribus diversis Scripto-
ribus tum de agricultura, tum de
plantarum, & sativorum cura, aliis-
que multis utilibus relata sunt, ea in
unum collecta in hunc librum diges-
si. Collectus est autem ex scriptis Flo-
rentini, Vindanionii, Tarentini, Ana-
tolii, Berytii, Diophanis, Leontii, De-
mocriti, & ex Africani paradoxis, &
Pamphili, Apuleii, Varronis, Zoroa-
stris, Frontonis, Paxami, Damogeron-
tis, Didymi, Sotionis, & Quintiliorum.
Necessarium igitur ac consequens esse
duxi, ea quæ ordine prima sunt, &
quæ commodum est præscire agricul-
turæ studiosos, toti operi præponere.
Ea igitur quæ ad aeris fereni ac tem-
pestuosi cognitionem pertinent, & de
ortu & occasu apparentium stellarum,
& de effectibus ex ambiente contin-
gentibus, in hoc primo libro con-
scripsi.

τοῦτο δὲ δόσεως φανερὰν ἀστέων, καὶ πᾶσι λαμπροσμάταιν ἐν τῇ περιέχοντι
συμβαινόντων, ἐν τῇδε τῇ πρώτῃ βιβλῷ συνήχασα.

(1) MSS. Norv. V. Fol. & Casaub. delent Τα δὲ... βιβλῷ. In vers. omitt.

C A P. I.

Κ Ε Φ. Α.

*De anno, & solstiorum ipsius
partitione. Florentini.*

(1) Πεὶ ἐμαυτῷ, καὶ τῷ
τροπῶν αὐτῷ Ἀγαμέ-
σσεως. Φλωρεντίν.

Villicum agro præfectum ne-
cessarium est, & temporum
occasiones, & solstiorum
mutationes nosse. Ita enim
ad convenientem unicuique tempori
actionem operatios intelligans, agrum
plurimum juverit. Plerique igitur &
imprimis Varro Romanus principium
veris dixit, quum ut plurimum Favo-

TΟΝ ἐφεσώτα τῇ τῷ ἀρχῇ
οἰκονομία, ἀναγκαῖον ἐστὶ καὶ
τὰς καιρὰς, καὶ τὰς τῷ τρο-
πῶν μεταβολὰς γνώσκειν.
ἔτω γὰρ ἂν πρὶς πῶν ἀρμόδιστον
ἐκάστη καιρῷ ἐργασίαν τὰς ἀρχοί-
κας ἐφοδιάζων, πλεῖστα τῷ ἀγρῷ
ἀφελήσεται. οἱ τοίνυν πρῶτοι, καὶ
πρῶτα πάντων Βάβρων ὁ Ῥωμαῖος

(1) Ita MSS. V. F. Bar. Longol. Bodl. & Casaub.

ἀρχὴν ἔχει· εἶπεν, ὅτιν ὡς ἐπὶ τὸ
 ὠπείπεν ὁ Ζεφύρος ἀρχὴν πεῖν,
 ὅπρ ἐπὶ τῷ αὐτῷ ἐπὶ αἰδῶν Φούρα-
 αρίων, ἡλίκ ἐν Ἰδρυχόω ὄντ·
 καὶ τριών ἢ πέντε μηνῶν γηνομένης,
 ταῦτα, τρεῖς ἢ πέντε ἡμέρας ἐπὶ τῷ
 ζώδιον ἔχοντι· συμπληρῆσθαι δὲ
 τὸ ἔαρ εἰς νόνας Μαΐας. ἦρ· δὲ
 ἀρχεῖς ἀπὸ τῆς αὐτῆς ὁκτώ εἰδῶν
 Μαΐων, ὅ ἡλίκ ἐν Ταύρω ὄντ·
 πληρῆσθαι δὲ εἰς τὴν αὐτῆς ἐπὶ αἰ-
 δῶν Αὐγύστην. ἐπὶ δὲ μετόπωρον
 ἀρχεῖς, ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἐξ εἰδῶν Αὐ-
 γύστην, ἡλίκ ἐντος ἐν Λέοντι· πλη-
 ρῆσθαι δὲ εἰς τὴν αὐτῆς πέντε εἰδῶν
 Νοεμβρίων. χειμῶνα δὲ ἀρχεῖς ἀπὸ
 ἀπὸ τῆς αὐτῆς ποσάων εἰδῶν Νοεμ-
 βρίων, ἡλίκ ὄντ· ἐν Σκορπίῳ·
 πληρῆσθαι δὲ εἰς τὴν αὐτῆς ὁκτώ
 εἰδῶν Φούραρίων. τῷ δὲ τρε-
 πῶν ἢ μ (2) ἡμερῶν ἐστὶ, τῇ αὐτῇ
 ὁκτὼ καλανδῶν Ἰαλίων, καὶ πνίς
 αὐτῶν αὐτῆς ἐξ ὀνόων εἶναι βέ-
 λαντα. καὶ τῷ Ἰσημεριῶν, ἢ μ
 Ἐαρινῇ ἐστὶ, τῇ αὐτῇ ὁκτὼ καλαν-
 δῶν Ἀπριλίων· πνίς δὲ τῇ αὐτῇ
 ὀνόων. ἢ δὲ Μετεωρίων, τῇ αὐτῇ
 ὁκτὼ καλανδῶν Ὀκτωβρίων, ἢ τῷ
 αὐτῇ ἐξ. Πλειάδων δὲ ἐπιτολὴ τότε ἀρχίαν γίνεσθαι, ἀπὸ τῆς αὐτῆς ποσάων εἰδῶν
 Ἰουλίων. δύσις δὲ, ἀπὸ τῆς αὐτῆς ποσάων ὀνόων Νοεμβρίων. ἢ δὲ τῷ Βρῦμων
 ἰορτῇ ἐστὶ, τῇ αὐτῇ ὁκτὼ καλανδῶν Δεκεμβρίων.

(2) Nulla hic mentio τρεπῆς χειμεριῆς, nisi quod in V. ὁ Bar. lega-
 tur ἢ μ χειμερινῇ ἐστὶ--quod indicat locum esse mutatum: Supplend. ex Ite-
 terpr. Τῶν δὲ τρεπῶν ἢ μ χειμερινῇ ἐστὶ, τῇ αὐτῇ ὁκτὼ καλανδῶν Ἰανουαρίων.
 ἢ δὲ Θειανῇ ἐστὶ, τῇ αὐτῇ ὁκτὼ καλανδῶν Ἰαλίων,——.

Κ Ε Φ. Β.

Προφωστικὰ εὐδαινῶ ἀέρος.

Ἀεράτῃ.

(1) Τριταία καὶ πεμπταία ἔσσι ἢ
 σελήνη, καὶ λιπὴ καὶ καπαρῇ
 φαινομένη, εὐδαίαν δηλοῖ. καὶ πανσέ-

C A P. II.

Pranotiones sereni aeris.

Arati.

L Una tertia & quarta die tenuis &
 pura apparens, serenitatem fig-
 nificat. Plena etiam existens, si pura

(a) Τριταία ἢ Σελήνη.] Aratus in Διοσημ. pag. 96. Edit. Oxon. Λιπὴ
 καὶ καπαρῇ πεπερὶ τριταίαν ἢ καπαρῇ εἶσσι Εὐδαίος καὶ εἴη. λιπὴ δὲ ἐστὶ εὐ μάλ'
 εὐδαίος Πινδυμῆτι.

appa-

apparuerit, serenitatem portendit. Quin & semiplena pura apparens, serenitatem annunciat. At vero rubicundior existens ventum significat. Si qua pars ejus denigrata apparuerit, pluviam indicat. Sol quoque purus exoricens, serenitatem significat, & modica nebula ante exortum ipsius apparente, serenitas erit, & ipso occidente, si nubes circa ipsum distractæ extiterint, pluvia non est timenda. Occidens autem citra nebulas purus, etiam sequentem diem serenam promittit. Si vero citra nebulam Sol emerferit, nebulae autem postea prope ipsum steterint rubicundiores, neque nocte, neque sequenti die pluet. Nebulae rubicundiores divulsæ circa occasum, pluviae timorem eximunt. Noctua continenter canens per noctem, & corvi plures gregatim veluti gaudentes & crocitant, serenitatem significant.

λίαν δὲ ἔσται, ἐὰν κατὰ τὴν φανή, εὐδίαν σημαίνῃ. καὶ ἐὰν διχόμωλον ἔσται κατὰ τὴν φανή, εὐδίαν παρμωλύ. ἐρυθροτέρα δὲ ἔσται, ἀνέμων σημαίνῃ. (b) ἐὰν π μελανόμωμον αὐτῆς φανή, ὑπερὶν δηλοῖ. Ἐὐὶ ἡλίον κατὰ τὴν ἀνατέλλαν, εὐδίαν σημαίνῃ. καὶ ὀλίγῃ νέφους παρὶ τὴν ἀνατέλλαν αὐτὸν φαινομένη, εὐδία ἔσται, Ἐὐνοῖον δὲ αὐτῆ, ἐὰν νέφην περισπασμῶνα περὶ αὐτὸν ᾖσιν, ἀνέμω βελαν σημαίνουσι. δύομω δὲ δίχα νέφω κατὰ τὴν, καὶ τὴν ἐπιπύσαν ημερῶν εὐδίαν σημαίνῃ. (c) ἐὰν δὲ δίχα νέφους ὁ ἥλιος ἀναδύνη, τὰ δὲ νέφην ὑπερὶν πλησίον ἐπιστῇ ἐρυθροτέρα, ἔτε τῇ νυκτὶ, ἔτε τῇ ἐπιστῇ ἡμέρας ὑστὲρ. νέφην ἐρυθροτέρα διασπασμῶνα παρὶ δυσμῶν, ἀνέμω βελαν δηλοῖ. καὶ λαοὶ ἀδύστα συνεχῶς ἐν νυκτὶ, καὶ κροῖον περὶ αὐτῶν ἐν ἡμέρᾳ κροῖουσι, καὶ κροῖου καὶ πλείονες ἀγγελῶν ὡς περὶ καὶ ροῖες ἔκ κροῖου, ἀνέμω βελαν δηλοῖ.

(b) Ἐὰν π μελανόμωμον] Ita etiam Maro Georgicōn 1. "Luna reverentes cum primum colligit ignes, "Si nigrum obscuro comprehenderit aera cornu, "Maximus Agricolis pelagoque parabitur imber.

(c) Ἐὰν δὲ δίχα νέφους] Arat. in Διοσημ. p. 108. Εἰ δὲ ὁ ἥλιος (ἡλίον) ἀνέφωλον βάλῃ, ῥόος ἐσπερίου, καὶ δὲ καὶ ἐρχομένη νέφην ἐὶ οὐρανόν. Πλησίον ἐπὶ νυκτὶ ἐρυθροτέρα, ἔτε περὶ αὐτῶν καὶ ἡμέρας ὑστὲρ. νέφην ἐρυθροτέρα διασπασμῶνα παρὶ δυσμῶν, ἀνέμω βελαν δηλοῖ. καὶ λαοὶ ἀδύστα συνεχῶς ἐν νυκτὶ, καὶ κροῖον περὶ αὐτῶν ἐν ἡμέρᾳ κροῖουσι, καὶ κροῖου καὶ πλείονες ἀγγελῶν ὡς περὶ καὶ ροῖες ἔκ κροῖου, ἀνέμω βελαν δηλοῖ.

CAP. III.

Prænotiones tempestuosi aeris, & ex quibus signis pluvias expectare oportet. Eiusdem.

Una tertia ac quarta die obtusa habens cornua & tenebricosa, pluviam significat. Circulus autem

Κ Ε Φ. Γ.

Προβλεπτικὰ καὶ μετὰ αὐτῶν ἀέρος, καὶ ἐκ ποίων τεκμηρίων ὁμῶς χρὴ προσδοκᾶν. Τῷ αὐτῷ.

Τριταία καὶ περταία ἔσται ἡ σελήνη, (a) ἀμειβίας ἔχουσι ἑξ κεραίας καὶ ἀχλυώδεις, ὁμῶς

(a) Ἀμειβίας ἔχουσι πᾶς κεραίας.] Idem, p. 97. — Παχίαν δὲ ἑ ἀμειβίας κεραίας, τέτταρον ἐκ τεταύτων φάσι ἀμειβιὸν ἔχουσι. Ἡ ἰσότης ἀμειβιὸν ἢ ὑδατὶ ἔσται ἰσότης. Paulo infra. Αὐτὰρ ἐπὶν τεταύτων ὅλος παρὶ κύκλος ἐλίσσῃ. Πάντη ἐρυθρόμωμος μάλα καὶ τὸ π χρίματα εἶναι. Μιζοῖν δὲ ἂν χειμῶνι πυρῶν φονίᾳ. Eadem tradit Virgilius, Georg. 1. "At si virgineum suffuderit ore ruborem, "Vetus erit: vento semper rubet aurea Phoebe,

αἰσθημαίνῃ. Ἐξυθρὴς δὲ ὁ κύκλος αὐτῆς φαινόμενος, ἢ πυρᾶς, χιμῶνα σμαίνῃ. πανσελήνη δὲ ἔσθῃ, ὡς π. π. αὐτῷ μελανόμορον ὀφθῇ, ὅμορον δηλοῖ. εἰ δὲ πάλιν πᾶσαν τὴν σελήνην ἄλανε δὴ ἢ τρεῖς ὥπ, μέγιστον χιμῶνα ἔσται δηλοῖ, καὶ μέγιστον εἰ (1) μελανότερον ὑπάρχουσι. Ἐὐήλιος δὲ (2) ἐξυθρὴς ἀνατέλλων ἢ μελανόμορος, ὅμορον δηλοῖ. Ἐκτελέσθῃ δὲ ἢ ἡλίου, εἰς πρὸς τὰς αὐτῆς σκοτεινὴν ἐξυθρὴν φανῇ, ὅμορον δηλοῖ. διέσθῃ δὲ ὁ ἡλίου, εἰς κατὰ τὸ ἀντιπρὸς μίαν νύκτα μίαν ἡμέραν, εὐθὺς ὅμορον ἔσται ἀποδοκίμῃ. βρογαὶ δὲ καὶ ἀσφαλαὶ ὅθεν εἰς γίνονται, ἐκείθεν τὸ χιμῶνα δηλοῦν.

(3) Ἐὰν πτερεῖς ἐν νότῳ, ποτὶς δὲ ἐκ βορρᾶ ἐξακούσῃ αἱ βρογαὶ, ἢ αἱ ἀσφαλαὶ γίνονται, ἀντιπρὸς ἐκτελέσθῃ. ἔπ' δὲ ἢ αἱ ὄρνεις αἱ λιμναῖαι καὶ αἱ θαλάσσιαι, ἐπὶ ὕδατι συνεχῶς λαοῦνται, χιμῶνα δηλοῦσι.

Ἰεῖς δὲ διπλῇ φανῇ, ὅμορον δηλοῖ (4) ἐπ' δὲ ἢ (b) εἰς χύτταν ἢ χαλκίον ἀπὸ τῆς γινόμενης, ὅμορον δηλοῖ. (c) καὶ κερῶνη ἐπ' αἰγιαλοῦ τὴν κεφαλὴν ἀφ' ἧς ἔρχεται, ἢ πᾶσα νηχομένη, καὶ νυκτὸς ἀφ' ὁδοῦ κρούουσα, ὅμορον ἀσφιδεύουσι. Ἐκτελέσθῃ ὁρῆς πυκνῶς κενώμενη καὶ κρούουσα, καὶ κόρακες ἢ κροτοῖς ἀπὸ τῆς ἐπιφανέμενης καὶ κρούουσι, ἢ κελιδόνες λίμναις, ἢ διέκμεναις, ἢ ποταμοῖς

ejus rubens aut igneus apparens, tempestatem indicat. Plena luna, si quid circum ipsam denigratum videatur, pluviam ostendit. Si vero circum totam lunam areæ duæ five tres extiterint, maximam tempestatem futuram significant, præterum ubi illæ nigriores fuerint. Sol rubens in exortu & nigrescens, pluvias designat. Sole exoriente si circa radios tenebrosa nebula apparuerit, pluviam significat. Occidens vero sol si juxta sinistram partem nebulam nigram habet propinquam, pluviam statim sperare oportet. Tonitrua & fulgura ex qua parte sunt, inde tempestatem portentunt. Si modo ex australi parte, modo ex boreali tonitrua exaudiantur, & fulgura appareant, ventus ingruet. Aviculæ etiam pulstres & marinæ si in aqua assiduo se lavent, tempestatem annunciant. Iris dupl'a apparens, pluviam præfagit. Scintillæ ex ollis aut vasis arcis micantes, pluviam designant. Cornix in litore caput mædificans, aut tota natans, & noctu vehementius crocicans, pluvias annunciat. Gallinæ domesticæ frequenter pulvere se opplentes & clamantes, & corvi & graculi gregum apparentes & crocitant, & hirundines circa paludes, aut piscinas, aut fluvios cum clamore volantes, imbrem indicant. Muscæ etiam plurimum pungentes, & anseres cum clangore cibum appetentes, & aranæ circa ventum deorsum late, & lucernarum flammæ nigrescentes, & ovium greges lascivi-

(1) MS. F. μελανόμενα, Bar. & Bod. μελανότερα. (2) Suppleo ex Codd. MSS. (3) Ita MSS. F. Long. & Bodl. habent.

(4) Ad fidem MSS. F. Long. & Bodl.

(b) Εἰς χύτταν ἢ χαλκίον] Ita etiam Aratus, Μηδὲ σὺν ἢ χύττης ἢ τεταπιδὲς περιέχεται. Σπινθήρες ὅτ' ἔωσι περὶ τῶν, λελαθῆναι.

(c) Καὶ κερῶνη] Idem p. 120. Ἦπ' καὶ λακέρυζα παρ' ἡόνι στυγερὰ καὶ ἀρρεμέν' ἔχουσιν ὑπὲρ κερῶνη. Ἦπ' καὶ ποταμοὶ ἔοικατο μίχθαι παρ' ἄρκους. Ὡς καὶ κεφαλῆς ἢ καὶ μάλ' αὖ πᾶσι κλυμῶν, Ἦ πολλὰ γρίφ' ἐπὶ παρ' ὕδαρ παχέας κρούουσι.

entes

entes, tempestatem futuram significabant. Boves ad meridiem spectantes: aut ungulas circumlingentes, cum mugitibus in bubile progredientes, pluvias designant. Similiter & lupus animatior prope domos accurrens, & canes terram effodientes, & ulula mane ululatum edens, & aviculæ ad partes maritimas fugientes, tempestatem portendunt. Grues citius venientes, tempestatem statim futuram ostendunt. Mures stridentes tempestatem significant. Porro ubi plura signa simul concurrunt, firmior spes erit. Maxime vero quartas tum augefcentis, tum decrefcentis lunæ observare oportet, Hæ enim aeris motum mutant.

ἐν ἱερήοις, χειμῶνα εὐχέως ἴσεται δηλοῦσι. Ἐ μύες περὶ γῆς, χειμῶνα σημαίνουσιν. ὅταν δὲ ἄμα πλείω σημεῖα ἐπὶ τὸ αὐτὸ συντέιχῃ, βεβαίως τε πᾶσι μαρτυρεῖται. μάλιστα δὲ παραφυλάττειν χρὴ αὐξάνου καὶ φθίνου καὶ τελευτῆς καὶ ἀρχῆς, τὴν δὲ αἰετὸν κίνησιν τεύχευται.

(5) MSS. V. F. Bar. Long. & Bodl. περιλειχόμενα. (6) Ita lego ex cod. Bar. & conjectura; hanc lect. adstruit istud Arateum, ἡ περὶ ὁρῶν ἐρημικὴ ὁλοφυγία. Ciceronis versio, "Et matutinis Acredula vocibus instat. Festus Avienus *Uliniam* vocat.

(d) Γέραντοι γὰρ ἱερήοις ἐρχόμενα Idem, p. 130. Καὶ ὅταν περὶ γέραντοι, μαλακῆς ἀσπιδόσφι γαλήνης Ἀσφαλείως πανύσταται ἕνα δρόμον ἤλιθα πᾶσαι. Οὐδὲ παλιρρότοι κινεῖται ὑπεύδοι φορεῖται.

CAP. IV.

*Prænotiones longioris hyemis.
Ejusdem.*

ILices & quercus multum fructum ferentes, diuturniorem hyemem fore significant, Et Capræ & oves initæ, rursusque iniri expetentes, longiorem hyemem portendunt. Si animalium greges terram effoderint, & capita ad boream extenderint, vehementem hyemem prænunciant.

(a) Πεῖνοι Idem, p. 134. Πεῖνοι μὲν θημινῆς ἀκούει καὶ μετὸν ἔχουσιν, Χειμῶνός τε λέγεται ἐπὶ τῷ πλείονι ἰχθυῖ.

ἀσπιτόμηναι μὲν βοῆς. ὁ μὲν σὺν σὺν-
μαίνουσι. Ἐ μύες ἐπὶ τῷ ἰόντι δάκ-
νυσαι, Ἐ χῆνες μὲν κλαγγῆς ἐπει-
γόμεναι ἀπὸς τροφῆς, Ἐ ἀρχαῖα
μὴ ὄντι ἀνέμω καὶ φερόμενα, Ἐ
λύχνες φλόγας μετακινούμενα, καὶ
ποιμνία σκιρτῶνται, χειμῶνα ἴσ-
μενον δηλοῦσι. καὶ βόες ἀπὸς μεση-
μβρίαν ὁρῶσι, ἢ τὰς χηλὰς (5) πε-
ριλειχόμεναι, Ἐ μὲν μυκηθρῶν
ἐπὶ τῷ βυσσῶνι ἐρχόμεναι, ὁ μὲν
βροχὴν δηλοῦσι. Ἐ λόκος ὁμοῖως πλη-
σίον τῷ οἰκηματίῳ θεωρεῖται, Ἐ
κύνες ὁρῶσιν τὴν γῆν, (6) Ἐ
ὁλοφυγίαν τεύχευται ἰαλόν, χει-
μῶνα δηλοῦσι, Ἐ τὰ ὄρεα εἰς τὴν
ἀπὸς πύλιν μίση φερόμενα, καὶ
μῶνα ἀσπιδόσφι.

(d) γέραντοι γὰρ ἱερήοις ἐρχόμενα Idem, p. 130. Καὶ ὅταν περὶ γέραντοι, μα-
λακῆς ἀσπιδόσφι γαλήνης Ἀσφαλείως πανύσταται ἕνα δρόμον ἤλιθα πᾶσαι.
Οὐδὲ παλιρρότοι κινεῖται ὑπεύδοι φορεῖται.

Κ Ε Φ. Δ.

Προβλεπόμενα μακροτέρη χει-
μῶν. Τὸ αὐτὸ.

(a) Πρῶτοι καὶ ὄρεα τῷ χειμῶνι
πολὺν φέρουσιν, ἐπὶ τῷ πλείονι
ἴσεται τὴν χειμῶνα δηλοῦσι. Ἐ αἰ-
γῆς Ἐ οἶες ὀχλῶσται, Ἐ πάλιν ὁ
χειμῶν βεβαίως, μακροτέρη
σημαίνει χειμῶνα. Ἐ εἰάν τὴν βο-
σκήματα τῷ γῆν κατερύττῃ, Ἐ τὰς
κεφαλὰς ἀπὸς βορρῶν πίνῃ, χει-
μῶνα μέγαν ἀσπιδόσφι.

Κ Ε Φ. Ε.

C A P. V.

Προβωσιχα, πότερον ωρώ-
μεν ἢ ὄψιμον ἔσαι τὸ
ἔγ^ο. Διδύμω.

*Prænotiones, an præcox aut se-
rotinus futurus est annus.
Didymi.*

Καλλίον ἀπογινώσκειν πότερον
πρώιμον τὸ ἔγ^ο, ἢ ὄψιμον
γινέσθαι. πλείονι γὰρ τῷ ἀέρι
ἀμεινον χρεῖας, ὄψιμος δὲ φαινόμενος
ἐκινεῖται, ἀλλὰ τὴν πᾶσαν ἀπερμάτων
ἐν τῷ μεταξὺ φθείρεται. εἰάν ᾖν μὲν
τὸ πρῶτον ὁμβρεῖ γίνῃ, πρὶν δὲ
σῶν Πλειάδων, (1) πρῶτον τὸ ἔ-
γ^ο ἔσαι. εἰάν δὲ ἅμα τῷ δύνει
ταῖς Πλειάδας ὁμβρεῖ γίνῃ, μέ-
σον. εἰάν δὲ μὲν τῷ δύνει τὸ Πλειά-
δων ὁμβρεῖ ἀρξῇ, ὄψιμον τὸ ἔ-
γ^ο. Δημόκριτος δὲ καὶ Ἀπυ-
λείος φασί, τιῶτον χρεὶν ἀποσδεχῶν
ἔσθαι τὸν χειμῶνα, ἰσοία ἔσαι ἢ
ἡμέρα τὴν ἱερτῆς, ἢν οἱ Ῥωμαῖοι (2)
Βροῦμα καλεῖται, τῇ τῇ ἢ (2) π-
πέρη καὶ εἰρησὶ δὲ Δία μῶδος, ἢτοι
Νομβρίου. Ἐπεὶ δὲ πῶς βάλον
ἐκ παρατηρήσεως πῶς, κατ' ὁ-
μοιότητα τὴν πέρη καὶ εἰκάδ^ο δὲ
εἰρημὸς Δία, ἢτοι Νομβρίου μῶδος,
κατ' ἢν τὴν Βροῦμα γίνῃ, ἔσθαι
τὴν ἱερτῆς Δεκέμβριον μῶνα. κατ'
ὁμοιότητα δὲ τὴν πῆμπλης εἰκάδ^ο
δὲ αὐτῆς Νομβρίου μῶδος, τὴν ἱα-

Præstat prænotasse utrum præcox aut
serotinus erit annus. Etenim se-
mine uberiore uti melius est serotino
anno apparente, propterea quod quæ-
dam ex seminibus in medio tempore
corrumpantur. Si igitur post vinde-
miam imber contingat ante Pleiadum
occasum, præcox annus erit. Si vero
simul cum occasu Pleiadum imber
fit, medius. Si vero post Pleiadum
occasum pluvia cœperit, serotinus
erit annus. Democritus autem & A-
puleius ajunt talem futuram expe-
ctare oportere hyemem, qualis erit
dies ejus festi, quod Romani Bru-
malia appellant, hoc est quarta & vi-
gesima mensis Novembris, qui Græ-
cis aliquibus Dios vocatur. Alii qui-
dam ex observatione quadam asse-
runt, juxta similitudinem quartæ &
vigessimæ prædicti mensis Novembris,
in qua Brumalia sunt, futurum esse se-
quentem Decembrem mensem. Juxta
similitudinem vero quintæ & vige-
simæ ejusdem Novembris, Januarium
mensem fore. Juxta similitudinem

(1) Quæ præcesserunt, ἢτοι, &c. delenda esse suadent MSS. V. F. Bar, Long. Bod. & Saracen. Videntur fuisse glossa.

(2) Βροῦμα | Brumalium originem, sed falsissimam & nugis refertam, ex Suida haustam tradit Cæli Rhodiginus Lib. XXVII. Cap. 24. Brumalia (inquit) fuerunt Dionysii sive Bacchi, qui etiam Bromius sive Brumus dictus est. Romanis probrosum censebatur alienis vesci, proinde fe-
rebant singuli quod essent ac biberent, quo non dicerentur ἀλλοτρίοφάγοι. Hinc tollendæ ignominie causa Romulus quod cum fratre a Laurentia foret educatus, Brumalia instituit, quibus convivio excipiebatur Senatus, cum necessarium diceret, a Rege suo ali Senatium hyeme, multis obstrepentibus bellis. Vid. L. Greg. Gyraldum, Rolinum, & Suidam.

(2) MSS. V. F. Bar. Long. & Bod. ἢ πέρη (rectius εἰ) εἰκός ut in-
ferius. In Dissertatione Doctiss. Armachani de Maced. & Alianorum Anno
Solari, Δίος Octobris locum occupat. autem

autem sextæ & vigesimæ ejusdem Novembris, Februarium. Verum hoc aliquando quidem contingere solet, aliquando vero nequaquam. Quin & illud quidam ex observatione tradunt, quod a septimâ mensis Martii die, usque ad nonam ejusdem mensis, aer frigidior fieri soleat. In illis enim diebus quadraginta Martyres in Paganorum manus traditi, supplicio affecti fidei suæ testimonium præbuerunt.

(3) Ita legendum suadent Adonis Martyrolog. & Sim. Metaphrastes; quo etiam die Card. Baronius 4o Mart. Passionem celebrandam statuit.

(4) Reposui μ'. ex MSS. & Baronio; Antea μύελοι.

(b) Καὶ οἱ πεσσαντες Μάρτυρες] Quadraginta isti Martyres, sub Licinio Imper. 7mo. Idus Martias Sebeste in Armenia passi sunt, circiter annum Christi 316. corporibus balnei frigore torpentibus: ideo aerem tunc solito frigidiorē esse autumat. Eorum postea reliquias a nepte S. Basilii acceptas, Gaudentius Episcopus Brixianus, Ambrosii aequalis, ad Ecclesiam suam transfudit; laudes autem orationibus complexi sunt S. Basilii & Greg. Nyssenus.

(5) MSS. omnes præter Norvic. ἡμετέραν. Ἀλλίω metaphorice Martyrium patior.

νεάριον μῆνα. κατ' ὁμοιότητά δὲ τῆς ἑκτῆς & εἰκάδης τῆς αὐτῆς Νομβρίως μῶδος, τὸ Φεβρουάριον μῆνα. τὴν δὲ ποτὶ τὴν συμβαίνειν εἰσῆ, ποτὶ δὲ ἑορταῶς. καὶ αὐτὸ δὲ ἐκ παρατηρήσεως πνίς φασιν, ὅτι ἀπὸ τῆς εἰσῆ μῶδος τῆς Μαρτίως μῶδος, ἕως τῆς (3) θ'. τῆς αὐτῆς μῶδος εἰσῆ ἐπὶ τὸ ψυχρότερον πέπεισθ' ὁ αἶψ. κατ' εἰκείνας γὰρ αἱ ἡμέρας, & οἱ (4) μ'. (b) Μάρτυρες, τοῖς Παγαμοῖς παραδοθέντες, (5) ἡδύλασαν.

CAP. VI.

Κ Ε Φ. ΣΤ. 7

De mense secundum lunam,
Diophanis.

Quidam censent nihil decrescente luna, sed augescēte plantandum esse. Alii a quarta ipsius die usque ad decimam octavam plantare suadent. Quidā solis antelunaribus diebus; hoc est, solis tribus diebus a natiuitate ipsius, plantare permittunt. Alii a decima usque ad vigesimam aliquid plantare devitant, ne lumen ipsius cum plantis defodiatur. Exacta autē doctrina prædictarum observationum & præstantior hæc est, ut videlicet sub terra existente luna plantatio fiat. Ligna vero cædantur eadem super terram existente.

Περὶ μῶδος τῆς γῆς σελήνῳ.
Διοφάντης.

Τινὲς δοκιμάζουσιν μῆνα, φθίνουσης τῆς σελήνης, ἀλλὰ αὐξανόμενης, φυτεύειν. ἄλλοι δὲ ἀπὸ περταίας αὐτῆς, ἕως οὐκτακαίδεκάτης προσήκειν φυτεύειν συμβαλύνουσι. Τινὲς ταῖς προσελήνοισι μῶναις, τετίσι ταῖς πρῶταις τελοσὶ ἡμέραις γυνήθεισης αὐτῆς φυτεύειν συγχωρεῖσιν. ἄλλοι παραταῖν δὲ δικάτης ἕως εἰκοτῆς φυτεύειν τὴν, ὅπως μὴ τὸ φῶς αὐτῆς συγκαταχῶσθ' ἢ ταῖς φυταῖς. ἢ δὲ ἀκριβὲς διδασκαλία τῆς θεωρημένων παρατηρήσεων & καθίων, αὐτῇ (1) ὑπὸ γῆν ἕως τῆς σελήνης, φυτεύειν. τίμηνει δὲ ξύλα, ὑπὲρ γῆν ἕως αὐτῆς.

(1) MSS. F. Long. & Bod. Τὸ φυτεύειν μὲν προσήκειν, ὑπὸ γῆν ἕως τῆς σελήνης.

Κ Ε Φ.

Κ Ε Φ. Ζ.

C A P. VII.

Ὅπ' ἀναγκαῖόν ἐστιν εἰδέναι,
πότε ἡ σελήνη γίνετ' ὑπὲρ
γῆν, καὶ πότε ὑπὸ γῆν.

*Quod necessarium sit scire,
quando luna super terram, et
quando infra terram est.*

Ἐπειδὴ πολλὰ (1) ἔργα τ' χωρὶς
αὐτῆς, πότε ὑπεργίει, πότε ὑπο-
γίει τ' σελήνης ἕως, καθ' ἑκάστην ἀ-
ναγκαῖόν ἐστι, διὸν ἀπὸ τῆς νυ-
κτερινῆς τ' σελήνης ἕως τ' τριαντησῆς,
καὶ ἐκάστην ἡμέραν σημειῖται, (2)
ἀπὸ ποίας ὥρας ἡμερῆς ὑπὸ γίει
ἢ ὑπεργίει γίνετ' ἡ σελήνη. τῇ
νυκτερινῇ ἀρχῇ ὑπὸ γῆν εἶναι ἡ
σελήνη, (3) ἀπὸ ἡμισείας ὥρας νυκ-
τερινῆς, ἕως ἡμισείας ὥρας ἡμερι-
νῆς. τῇ δευτέρᾳ, ἀπὸ μιᾶς ἔς ἡμι-
σείας ὥρας νυκτερινῆς, ἕως μιᾶς
ἔς ἡμισείας ὥρας ἡμερῆς. τῇ τρί-
τῃ, ἀπὸ δύο ὥρῶν καὶ πεντημερείας
ὥρας νυκτερινῆς, ἕως δευτέρας καὶ
πεντημερείας ὥρας ἡμερῆς. τῇ
τέταρτῃ, ἀπὸ τρίτης καὶ τεταπμορείας
ὥρας νυκτερινῆς, ἕως τρίτης καὶ
τεταπμορείας ὥρας ἡμερῆς. τῇ
πεντῇ, ἀπὸ τέταρτης ὥρας καὶ ἐκ-
καιδεκάς μορίων ὥρας νυκτερινῆς,
ἕως τ' αὐτῶν ἡμερῆς. τῇ ἕκτῃ,
ἀπὸ ὥρας πεντημερείας νυκτερινῆς καὶ
ἐννέα μορίων, ἕως τ' αὐτῶν ἡμε-
ρινῆς. τῇ ἑβδόμῃ, ἀπὸ ὥρας πέμ-
πτης νυκτερινῆς ἔς ἑξ μορίων ἔς ἡ-
μισπας, ἕως τ' αὐτῶν ἡμερῆς. τῇ
ὀγδόῃ, ἀπὸ ὥρας ἑκτῆς ἔς ποσάρας
μορίων ὥρας νυκτερινῆς, ἕως τ'
αὐτῶν ἡμερῆς. τῇ ἐνάτῃ, ἀπὸ
ἑβδόμης ὥρας ἔς ἑνδεκάς ἡμισυ μο-
ρίων ὥρας νυκτερινῆς, ἕως τ' αὐτῶν
ἡμερῆς. (4) τῇ δεκάτῃ, ἀπὸ ὥρας

Quandoquidem multa agriculturae
opera, quandoque quidem super
terram, quandoque sub terra luna exi-
stente, procedere necessarium est, o-
perae pretium visum est mihi a novi-
lunij die usque ad trigessimam, juxta
singulos dies indicare, a qua hora no-
cturna & diurna sub terra aut super
terram luna existat. In novilunio igitur
luna sub terra esse incipit, a di-
midia hora nocturna, usque ad dimi-
diam horam diurnam. Secunda die
ab una & dimidia hora nocturna, us-
que ad unam & dimidiam horam di-
urnam. Tertia a duabus horis &
quarta parte horae nocturnae, usque ad
secundam & quartam partem horae
diurnae. Quarta a tertia & tertia
parte horae nocturnae, usque ad ter-
tiam & tertiam partem horae diurnae.
Quinta ab hora tertia & sexdecim
partibus horae nocturnae, usque ad
easdem diurnas. Sexta die ab hora
quarta & novem partibus horae no-
cturnae, usque ad easdem diurnas.
Septima ab hora quinta & sex cum
dimidia partibus horae nocturnae,
usque ad easdem diurnas. Octava ab
hora sexta & quatuor partibus horae
nocturnae, usque ad easdem diurnas.
Nona ab hora septima, & undecim
cum dimidia partibus horae noctur-
nae, usque ad easdem diurnas. Deci-
ma die ab hora octava & octo partibus

(1) Titulo capitis F. Long. & Bod. addunt Ζωροάστρ. (2) MSS. F. L. & B. habent ἀπὸ ποίας ὥρας νυκτερινῆς, καὶ ἀπὸ ποίας ὥρας ἡμερῆς. (3) MSS. V. F. Bar. Long. & Bod. per totum cap. ἀπὸ ἡμισείας ὥρας. (4) Ingens ab hora decima ad finem Cap. inter MSS. & Cod. Impress. discrepantia, quem tamen sequendum duxi.

horæ nocturnæ, usq; ad easdē diurnas. Undecima ab hora nona nocturna, usq; ad eandem diurnam. Duodecima ab hora decima & partibus sexdecim horæ nocturnæ, usq; ad easdē diurnas. Tertia decima ab hora undecima & tribus partibus horæ nocturnæ, usque ad easdem diurnas. Quarta decima ab hora undecima & tribus partibus horæ nocturnæ, usq; ad easdem diurnas. Quinta & decima ab exortu solis usq; ad occasum pulcherrima, quando sane interdiu opera facere præstabilius est. Sexta & decima ab hora diurna dimidia, usque ad eandem nocturnam. Septima decima ab hora prima & septendecim partibus horæ diurnæ, usque ad easdem nocturnas. Octava decima ab hora secunda, & quatuor cum dimidia partibus horæ diurnæ, usque ad easdem nocturnas. Nona decima ab hora tertia & tribus partibus horæ diurnæ, usque ad easdem horæ nocturnas. Vigesima ab hora tertia, & sexdecim partibus horæ diurnæ, usque ad easdem nocturnas. Vigesima prima die ab hora quarta & novem partibus horæ diurnæ, usque ad easdem nocturnas. Vigesima secunda ab hora quinta & sex cum dimidia partibus horæ diurnæ, usque ad easdem nocturnas. Vigesima tertia ab hora sexta & quatuor partibus horæ diurnæ, usque ad easdem nocturnas. Vigesima quarta ab hora septima, & undecim cum dimidia partibus horæ diurnæ, usque ad easdem nocturnas. Vigesima quinta ab hora septima & undecim partibus horæ diurnæ, usque ad easdem nocturnas. Vigesima sexta ab hora octava, & sex cum dimidia partibus horæ diurnæ, usque ad easdem nocturnas. Vigesima septima ab hora nona, & novem cum dimidia partibus horæ diurnæ, usque ad eas-

δὲ ὅδε ἐκ τῶν μερίων ὥρας νυκτερινῆς, ἕως τῆς αὐτῶν ἡμερικῆς. τῇ ἐνδεκάτῃ δὲ ὥρας ἐννάτης νυκτερινῆς ἕως τῆς αὐτῆς ἡμερικῆς. τῇ δωδεκάτῃ, δὲ ὥρας δεκάτης νυκτερινῆς, & δέκα ἐξ μερίων, ἕως τῶν αὐτῶν ἡμερικῆς. τῇ τετρακαίδεκάτῃ, δὲ ὥρας ἐνδεκάτης & τετῶν μερίων νυκτερινῆς, ἕως τῆς αὐτῶν ἡμερικῆς. τῇ πεσάρτεκαίδεκάτῃ, δὲ ὥρας ἐνδεκάτης καὶ τετῶν μερίων νυκτερινῆς, ἕως τῆς αὐτῶν ἡμερικῆς. τῇ πεντακαίδεκάτῃ, δὲ ἀναθλῆς ἡλίου μέχρι δούσεως καὶ ἡσπέρης, ἵνα δὲ ἡμέρας (5) κάλιον πρὶν ἔρξαι ποιῆσαι. τῇ ἑκκαίδεκάτῃ, ἀπὸ ἡμισείας ὥρας ἡμερικῆς ἕως τῆς αὐτῆς νυκτερινῆς. τῇ ἐπτακαίδεκάτῃ, δὲ ὥρας σφῶτης & δεκαεπὶ μερίων ἡμερικῆς, μέχρι καὶ τῆς αὐτῶν νυκτερινῆς. τῇ ὀκτακαίδεκάτῃ, ἀπὸ ὥρας δούσεως & πεσάρων μερίων καὶ ἡμισείας ἡμερικῆς, ἕως τῆς αὐτῶν νυκτερινῆς. τῇ ἐνεκακαίδεκάτῃ, ἀπὸ ὥρας τετῆς & τετῶν μερίων ἡμερικῆς, ἕως τῆς αὐτῶν νυκτερινῆς. τῇ εἰκοστῇ, ἀπὸ ὥρας τετῆς & δεκαεξὶ μερίων ἡμερικῆς, ἕως τῆς αὐτῶν νυκτερινῆς. τῇ εἰκοστῇ & σφῶτῃ, ἀπὸ ὥρας τετῆς καὶ ἐννείας μερίων ἡμερικῆς, ἕως τῆς αὐτῶν νυκτερινῆς. τῇ εἰκοστῇ & δούτῃ, ἀπὸ ὥρας πέμπτης & ἐξ μερίων καὶ ἡμισείας ἡμερικῆς, ἕως τῆς αὐτῶν νυκτερινῆς. τῇ εἰκοστῇ & τρίτῃ, ἀπὸ ὥρας ἑκτῆς & πεσάρων μερίων ἡμερικῆς, ἕως τῆς αὐτῶν νυκτερινῆς. τῇ εἰκοστῇ καὶ τετῇ, ἀπὸ ὥρας ἐβδόμης & ἐνδεκα μερίων ἡμερικῆς, ἕως τῆς αὐτῶν νυκτερινῆς. τῇ εἰκοστῇ & πρῶτῃ, ἀπὸ ὥρας ἐβδόμης & ἐνδεκα μερίων ἡμερικῆς, ἕως τῆς αὐτῶν νυκτερινῆς. τῇ εἰκοστῇ & ἑκτῇ, ἀπὸ ὥρας ὀγδῆς & ἐξ μερίων & ἡμισείας ἡμερικῆς, ἕως τῆς αὐτῶν νυκτερινῆς. τῇ εἰκοστῇ & ἑ-

(5) MS. Norv. κάλιον τὸ ἔρξαι. V. F. & Bar. πρὶν ἔρξαι κάλιον.

δμῃ, ἀπὸ ὥρας ἐνάτης ἔννεα καὶ ἡμισυ μερίων ἡμερινῆς, ἕως τῆς αὐτῶν νυκτερινῆς. τῇ εἰκοστῇ ἔογδῃ, ἀπὸ ὥρας δεκάτης καὶ δεκαεὶ μερίων ἡμερινῆς, ἕως τῆς αὐτῶν νυκτερινῆς. τῇ εἰκοστῇ καὶ ἐνάτῃ, ἀπὸ ὥρας (6) ἑνδεκάτης καὶ τριῶν μερίων ἡμερινῆς, ἕως τῆς αὐτῶν νυκτερινῆς. τῇ τριακοστῇ, ἀπὸ ὥρων δύσεως ἥλιος, ἕως ἀνατολῆς ἥλιος.

(6) *Reposui, ut ordo sensus postulat, ex Codd. F. Bod. & Long.*

Κ Ε Φ. Η.

Περὶ τῆς κυνὸς ὀπιτολῆς,
καὶ τῆς περὶ ἡρώσεως τῆς
ἐξ αὐτῆς συμβαυόνων.
[(1) Διοφάνης.]

Ἡ τῆς κυνὸς ὀπιτολὴ γίνε[ται], ἀφ' ὧν φανήσῃς εἰκοστῇ ἔογδῃ ἡλίου μηνιός. καὶ δὲ περὶ αὐτῆς ἐν σελήνῃ οὐρανῷ ἔσῃς τῆς σελήνης ἡ τεταμένη γίνε[ται] ἀνατολῇ. ἐν Λέοντι ἔσῃς τῆς σελήνης, ἐν ἀνατολῇ γίνε[ται] τῆς κυνὸς, σίτε φρεὰ πολλῇ, καὶ ἐλαίᾳ, ἔσῃς ἕως, ἔσῃς ἄλλων πάντων εὐωνία. δόρυ δὲ ἔσῃς σφαγαί, καὶ βασιλείας ἐπιφάνεια, ἔσῃς ἀπαλίας ἔσῃς αἰρεῖ, καὶ ἐπιδρομὴ ἔσῃς ἐφ' ἔπρον ἔσῃς, ἔσῃς ἰσχυρὰ σείσμευ ἔσῃς κλύδωνες. ἐν Παρθένῳ δὲ ἔσῃς αὐτῆς, πολυμυρία, ἐφ' ὧν αἰεταί, ἐπικτεσὺν φρεὰ, σαρμάτι, ἔσῃς πτεροπιδὼν εὐωνία. ἐν Ζυγῷ ἔσῃς αὐτῆς, βασιλείας κίνησις, καὶ πτεροπιδὼν ὄνησις, ἔσῃς ἐν τοῖς ὄχλοις δόρυ δὲ, ἐλαίᾳ πάντις, σίτε φρεὰ, αἰνὸς δὲ ἔσῃς ἀρχοδρόων εὐφροσύνη. ἐν Σκορπίῳ ἔσῃς αὐτῆς, ἰερίων δόρυ δὲ, ἔσῃς μελιτῶν φρεὰ, ἔσῃς λοιμικὴ καὶ ἄσπετος. ἐν Τοξότη ἔσῃς αὐτῆς, ἐφ' ὧν αἰεταί, ἐπικτεσὺν φρεὰ, καὶ constitutio pestilentialis erit, In Sagittario eadem existente, fertilis annus & pluviosus, frumenti abundantia, lætitia inter homines; pecorum

dem nocturnas. Vigesima octava ab hora decima & sexdecim partibus horæ diurnæ usque ad easdem nocturnas. Vigesima nona ab hora undecima & tribus partibus horæ diurnæ, usque ad easdem nocturnas. Trigesima a solis occasu usque ad ejusdem exortum.

τῇ τριακοστῇ, ἀπὸ ὥρων δύσεως ἥλιος, ἕως ἀνατολῆς ἥλιος.

C A P. VIII.

De canicule ortu, & prænotione eorum quæ ex ipsa contingunt.

Caniculæ ortus fit illucescente vigesima Julii mensis. Observandum est autem in qua domo existente luna, exoriatur. Etenim si in Leone existente luna canicula oriatur, frumenti fertilitas magna, olei item ac vini erit, aliarum quoque rerum omnium pretium vile. Orietur tumultus & cædes, apparebit rex, & aeris tenebitur, continget incurfus gentis in aliam gentem, & erunt terræmotus ac inundationes. In Virgine vero si luna fuerit, multitudo imbrum cadet, magna gaudia erunt, parientium mors, fervorum ac quadrupedum vilitas erit. In Libra eadem existente, continget regis motus, & quadrupedum commodus fructus, in populo tumultus, olei raritas, frumenti corruptela, vini vero & fructuum arborum foris lignosum putamen habentium abundantia. In Scorpio si eadem fuerit, sacerdotum tumultus, apum perniciēs

(1) MSS. Norv. V. Casaub. & Interp. delent Διοφ. F. Long. & Bod. affigunt, τῇ αὐτῇ.

autem interitus, & volucrum multa copia erit. Si vero, quum in Capricorno luna fuerit, eadem oriatur, exercituum motus, & pluviarum copia, & frumenti vinique ac olei multa fertilitas, omniumque pretium vile. In Aquario eadem existente, morietur rex, frumentum corrumpetur, locustæ abundabunt, pluvix raræ erunt, pestis grassabitur. In Piscibus eadem existente si canicula oriatur, multæ pluvix erunt, volucres peribunt, vinum & frumentum abundabunt, hominum vero corpora morbi invadent. Si vero in Ariete eadem existente Canicula oriatur, animalium gregatim pascentium multus interitus erit, & pluviarum ubertas, & frumenti copia exigua, olei fertilitas. Si autem in Tauro, pluvix multæ, & grandines, & rubigo, & plagæ multæ. Si vero in Geminis, frumenti & vini, omnisque fructus multa fertilitas erit, rex deficiet, homines interibunt, & exercitus movebuntur. In Cancro eadem existente, siccitates & fames erunt.

(2) Supplevi ex MSS. & Casaub. *ῥῥῳ*. (4) *Præcedentia*, ἔσσης, ὅτε. delenda suadebat MSS. consensus.

καὶ σίτε εὐθιμία, & εὐφροσύνη ἐν τοῖς ἀνθρώποις· θρηνημάτων δὲ φθορὰ. ῥῥ δὲ πῆλιν πολλὴ φθορὰ. ἐν Αἰγιοκέρῳ ἔσσης αὐτῆς, ἡ ἐπιβολὴ εἰ γένοιτο, εὐφροσύνη κίνησις, καὶ πολυομβρία, σίτε & οἶνε & ἰλαίε πολλὴ φθορὰ, καὶ πάντων εὐωνία. εἰάν ἐν Ἰδροχῳ ἔσσης αὐτῆς ἡ ἐπιτολὴ γένηται, βασιλείας λύσις, σίτε φθορὰ. & ἀκρίδων ἵφοδός, & σπάνιος ὄμβρων, & λοιμοί. ἐν Ἰχθύσι ἔσσης αὐτῆς, εἰάν γένηται ἡ ἐπιτολὴ, πολυομβρία ἔσται, & ῥῥ πῆλιν φθορὰ. & οἶνε & σίτε εὐφορία, νόστος (2) δὲ πρὸς τὰς ἀνθρώπους. ἐν Κριῷ ἔσσης αὐτῆς, εἰάν γένηται ἐπιτολὴ ἔκκωδός, ῥῥ ζώων (3) νημορμῶν ἔσται πολλὴ φθορὰ, καὶ πολυομβρία, καὶ σίτε ἰλαχίς φθορὰ, & ἰλαίε εὐφορία. εἰάν δὲ ἐν Ταύρῳ, (4) πολυομβρία, καὶ χάλαζα, & ἐρυσίς, & πτωρία. εἰάν δὲ ἐν Διδύμοις, σίτε & οἶνε πολλὴ φθορὰ, καὶ πάντος καρπῶ, καὶ βασιλείας ἐκλειψίς, καὶ ἀνθρώπων φθορὰ, καὶ εὐφροσύνη κίνησις. εἰάν δὲ ἐν Καρκίνῳ, ξηρασία, καὶ λιμός.

(3) Casaub. & Interp. *ζωνιμῶν*.

CAP. IX.

Κ Ε Φ. Θ.

Ortus & Occasus apparentium stellarum. Quintiliorum.

Quandoquidem necesse est agricolas nosse apparentium stellarum ortus & occasus, hoc modo de his conscripsi, ut etiam omnino rudes literarum ex auditu facile intelligere queant, tum ortus tum occasus ipsarum tempora. Calendis Januarii mensis Delphinus oritur. Vigesima sexta Februarii Arcturus vespertinus oritur. Calendis Aprilis Pleiades ad summam noctem oc-

Ἐπιτολὴ καὶ δύσις Φανερώων ἀστέρων. Τῶν Κυκλιῶν.

Ἐπειδὴ ἀναγκαῖόν ἐστι εἰδέναι τὰς μαργὰς Φανερώων ἀστέρων πρὸς ἐπιτολὰς καὶ πρὸς δύσεις, ἔγωγε πρὸς τῶν ζωνιμῶν, ὥστε καὶ τὰς παντὶ ἄνθρωπῳ ἀπὸ τῶν ἀστέρων ῥαδίως νοεῖν τὰς καιρὰς τῶν ἐπιβολῶν καὶ τῶν δύσεων. τῇ νημῳρμῳ ἔσται ἰανκαρία μῶνός, Δελφίς ἐπιτολῇ. τῇ καὶ τῇ Φόρεαρις. Ἀρκτῦρῳ ἰαντῖρῳ ἐπιτολῇ. τῇ νημῳρμῳ ἔσται Ἀπριλῳ, πλειάδης ἀκρό-

ἀκρόνυχαι κρύπτονται. (1) τῇ κγ'. Ἀπριλίου, πλειάδες ἄμα ἡλίου ἀνατολῇ ἐπιτέλλονται. τῇ κδ'. Ἐ' Ἀπριλίου, ὥριον ἰστέριον κρύπτεται. τῇ λ'. Ἐ' Ἀπριλίου, ὑάδες ἄμα ἡλίου ἀνατολῇ ἀνατέλλονται. τῇ ζ'. Ἐ' Μαΐου, πλειάδες ἰωάνναι φαίνονται. (2) τῇ ιθ'. Ἐ' Μαΐου, ὑάδες ἰωάνναι φαίνονται. τῇ ἐβδόμῃ Ἐ' Ιουνίου, ἀρκτὺρ ἐλθὼ δύνει. τῇ κγ'. Ἐ' Ιουνίου, ὥριον ἀρχεῖ ἐπιτέλλεται. τῇ δεκάτῃ Ἐ' Ιουλίου, ὥριον ἐλθὼ ἐπιτέλλεται. τῇ ιγ'. Ἐ' Ιουλίου, περὶ κύνων ἐλθὼ ἐπιτέλλεται. τῇ κθ'. κύνων ἐλθὼ ἐπιτέλλεται. τῇ κς'. τῷ Ιουλίου, Ἐτησία ἀρχοῖ πνέειν. τῇ λ'. Ἐ' Ιουλίου, ὁ λαμψὺς ἀστὴρ ὁ ἐν τῷ σήματι Ἐ' λείοντος, ἐπιτέλλεται. τῇ κε'. Ἐ' Αὐγούστου, οἶτος δύνει. τῇ ιε'. Ἐ' Σεπτεμβρίου, ἀρκτὺρ ἐπιτέλλεται. τῇ περὶ τῇ Ἐ' Οκτωβρίου, σίφαν ἐλθὼ ἐπιτέλλεται. τῇ κθ'. (3) τέτα, πλειάδες ἄμα ἡλίου ἀνατολῇ δύνει. (4) τῇ πρώτῃ Ἐ' Νομβρίου, πλειάδες ἰωάνναι δύνει, ὁ ὥριον ἀρχεῖ δύνειν. τῇ κβ'. Ἐ' Νομβρίου, κύνων ἐλθὼ δύνει.

(1) *Præcedentem περιουσίαν, τῇ ις'. Ἀπριλίου, &c. MSS. non agnoscuntibus, omisi.* (2) *Hæc revocaui ex Codd. MSS.* (3) *In MSS. Ἐ' Οκτωβρίου.* (4) *F. Long. & Bod. τῇ ια'.*

Κ Ε Φ. Ι.

Σημείωσις τῆς ἀποτελεσ-
μάτων ἐν τῷ βρογόντι καθ'
ἑκάστου ἔτους, καὶ τῷ κυνὸς
ἐπιτολήν. Ζωροάστρης.

ΕΚείνην χρόνον πρῶτην βρογόντην ἡγε-
στα καὶ ἑκάστου ἐαυτοῦ, πλὴν
καὶ πλὴν ἐπιτολῆς Ἐ' κυνὸς γινο-
μένην, διὰ τὴν παραστηρεῖσθαι ἐν ποίῳ
οὐρανῷ Ἐ' ζωδιακῆς κύκλου τῇ σελήνης
ἔσσης, ἢ βρογόντῃ ἢ πρῶτῃ γίνεται.
ἐὰν ἐν Κεραῖ τῇ σελήνης ἔσσης βρογ-
όντῃ γίνεται, σημεῖον πρὸς ἡλιον π-
νευσι καὶ χύσσει, καὶ γένεσθαι ἀγ-
νῶν.

C A P. X.

*Significatio effectuum ex primo
tonitru singulis annis, post
canis ortum. Zoroastris.*

PRimum tonitru censendum est sin-
gulis annis, quod post canis or-
tum contingit. Quare observandum
est, in qua domo circuli zodiaci luna
existat, quum primum tonitru audi-
tur. Etenim si luna in Ariete existen-
te tonuerit, consternatos & dubie
rationis quosdam in regione futuros
significat, & futuros timores homi-
num.

numque fugam, postea vero quietum statum. In Tauro vero luna existente si tonuerit, frumenti & hordei corruptionem portendit, & locustarum insultum. In regia autem aula gaudium. His vero qui ad orientem habitant angustiam & famem. In Geminis si tonuerit, turbas & morbum indicat, frumenti corruptelam, & Arabum stragem. In Cancro, hordei corruptionem, & siccitatem, & bouum mortem, circa Martium vero & Aprilem pluviarum copiam. In Leone, frumenti ac hordei corruptionem in montana regione, & pruritus & impetigines. In Virgine, regis interitum, & alienigenam regionis regem futurum, navigantibus periculum, circa fata rubiginem. In Libra, bella, & plagarum multitudinem, & fructuum corruptionem. In Scorpio fames erit, volatilia autem multiplicabuntur. In Sagittario, commotionem significat in regione, in montana regione frumenti fertilitatem, in campestri corruptionem. In Capricorno, pluvias fore significat in dies quinquaginta, & regum dolum, ac vituperium, & indecoram loquacitatem, & alieni regis apparitionem ab oriente, qui universo terrarum orbi dominabitur. fructuum abundantia erit, & virorum præcellentium mors, ovium vero generatio. In Aquario, bella violenta in regione maritima; fructuum aliorum corruptionem, leguminum autem perniciem. In Piscibus frumenti corruptionem modicam, & mortem viri potentis.

Κ Ε Φ. ΙΑ.

Περὶ τῆς προσσηγορίας τῶν
ἀνέμων, καὶ πόσοι εἰσὶν, καὶ
πόθεν ἕκαστος πνεῖ.
ΔΙΟΝΥΣΙΣ.

C A P. XI.

*De appellationibus ventorum;
& quot sunt, & unde singuli
spirant. Dionysii.*

Ἀπὸ τῶν ποσάων κλιμάτων, πό-
σαι αὐτῶν πνεύσιν ἀνε-
μοι. ὁ Ἀπηνιώτης. ἔ ὁ Ζέφυρος, καὶ ὁ Βορέας, καὶ ὁ Νότος. ὁ μὲν Ἀπηνιώτης ἀπὸ ἀνατολικῆς κέντρης φερόμενος, ἔχει παραπνέοντος (1) αὐτὸν, τὸ Εὐρην, καὶ τὸ Καικίαν. ὁ δὲ Ζέφυρος ἀπὸ δυτικῆς κέντρης πνέων, ἔχει μιστάζοντος αὐτὸν, Ἰάπυρα καὶ Λίβα. ὁ δὲ Βορέας ἐκ ἀρκτικῆς κέντρης κατὰπνέων, ἔχει μιστάζοντος αὐτὸν, Θεσσακίαν καὶ τὴν Ἀπαρκτίαν. ὁ δὲ Νότος ἀπὸ τῆς μεσημβρίας φερόμενος, ἔχει μιστάζοντος αὐτὸν, τὸ Λιβόνιον ἔ Ἐυέρηνον, ὡς εἶναι τὰς πάντας ἀνέμους β'. τὸ δὲ Ζέφυρον συνεργὸν εἶναι τῇ γεωργίᾳ μάλλον τῶν ἄλλων πάντων ἀνέμων, ἔ ὁ Φλωρεντίνος φησι, καὶ ἡμεῖς συνομολογούμεε. ἀνεμὸν δὲ περιμύμναι ἡλίαντα κυμαίνεσθαι, ἔ ἐπὶ τοῖς αἰγιαλοῖς μεζάλα ἤχεσθαι. καὶ τὸ ὅρῳ αἱ ἀκροὶ κατὰρξαι ἔσθαι. καὶ ἀκάνθων ἔ ξηρὰ φύλλα εἰσπύεσθαι ἀνέμων (2) εἰλάμεθα. βροχίται καὶ ἀτραπαὶ θέρους ὅθεν φέρονται, ἐκείθεν ἀνεμὸν προσδοκῆσαι. ὡς εἰς ἀπὸ πύλων ὅπου τρεῖσιν, ἐκείθεν τὸ πνεῦμα προσδέχεσθαι.

Quatuor mundi partibus quatuor venti primarii spirant, Subsolanus, Favonius, Boreas, & Austër. Subsolanus itaque ab Orientali plaga fertur, habetque a lateribus adspirantes ipsi Eurum & Cæciam. Favonius vero ex occidentali plaga spirans, Iapygem habet & Africum, qui ipsum medium constituunt. Boreas autem ex septentrionali parte spirans, habet Thraciam & Aquilonem qui ipsum medium constituunt. Austër porro a meridie fertur, habetque medium ipsum facientes Africoaustrum & Euroaustrum, Quo fit ut in totum duodecim venti existant. Cæterum Favonium præ aliis omnibus ventis agriculturæ commodum esse, etiam Florentinus ait, & nos quoque fatemur. Ventos autem prænuñciat mare undis exæstians, & in litoribus valide resonans. Idem indicant montium jugapura existentia. Spinæ item & arida folia in contrarium a ventis volutata. Tonitrua & fulgura in æstate undecunque ferantur, inde ventum expectare oportet. Quocunque stellæ delabentes vergunt, illinc ventum expectandum significant.

(1) MSS. F. Long. & Bod. *inferunt*, Καὶ μιστάζοντος αὐτόν. (2) Ita Godd. MSS.

CAP. XII.

Duodecennium Jovis, & qua efficit obiens duodecim circuli Zodiaci domos.

Zoroastris.

Circulus Zodiacus in duodecim domos sectus est, Tres quidem vernas, Arietem, Taurum, Geminos; Tres etiam Aestivus, Cancrum, Leonem, Virginem; Tres autumnales, Libram, Scorpionem, Sagittarium; Tres hyemales, Capricornum, Aquarium, Pisces. At vero Jovis stella in unaquaque domo existens subscripta efficit. Quum stella Jovis in Ariete steterit, quæ domus Martis est, totus annus borealis erit, participans etiam cum Euro vento. Hyems frigida & nivosa, imbres autem continui erunt, & fluvii magni. Post æquinoctium autem vernum, aer in pluvias lenes ac crebras mutatur. Aestas autem temperata erit & salubris, autumnus æstuosus. Eruntque in ipso morbi, & maxime a capite, & distillationes, & tussis. Ex locis campestris magis fructum ferent; Supplicandum est autem ne bella oriantur. Democritus dicit vitum bonum & durable esse, annumque opportunum ad solam vitium plantationem. Frumentum vero in arcis munire oportet propter imbres, fieri etiam volucrum raritatem, & bonum esse hortos apparare. Quum vero in Tauro fuerit in domo Veneris, Principium quidem hyemis temperatum erit & pluviosum, Medium vero nivolum, Finis frigidus. Maxime vero si hyemet a medio hyemis usque ad æquinocti-

um Aφροδίτης, ο χειμὼν ἀρχόμενος μὲν εὐκαρὶος ἔσται & ἐπομβρὸς, μετὰ τὸν δὲ υφεπώδης καὶ λήγων ψυχρὸς. μάλιστα δ' εἰ χειμὼν ἀπὸ μίσης χειμῶνος ἔσται, ὡς ἰσημερινῆς ἱερῆς; τὸ ἅρ' εὐκαρὶος ἔσται; καὶ καθυγροῖ ἰὼς κυνὸς ἐπι-

Κ Ε Φ. IB.

Δωδεκαετηεὶς τῷ Διὸς, καὶ ὅσα συνετελεῖ περὶ πολέων τῆς δώδεκα οἰκῆς τῷ Ζωδιακῷ κύκλῳ.

Zoroástris.

Ο Ζωδιακὸς Κύκλος τέτταρες εἰς δώδεκα οἰκῆς, ἱερῆς μὲν τρεῖς, Κελὸν, Ταῦρον, Διδύμους. εἰς δὲ ἱερῆς οἰκῆς τρεῖς, Καρκίνον, Λέοντα, Παρθένον. εἰς δὲ φθινοπωρινῆς τρεῖς, Ζυγόν, Σκορπίον, Τοξότιον. Αἰσηκίως δὲ καὶ Ἰδρυχοῦν & Ἰχθύας, χειμερινῆς. ἐν ἱερῇ οἰκῇ τῷ Διὸς ἀστὴρ γινόμενος, ἀσπίδα πρὸς ὑπομνησμένην. Ἐπὶ τὴν ἱερῇ πρὸς Κελὸν ὁ τῷ Διὸς ἀστὴρ, οἰκῇ οἰκῇ Ἀρεως, ὅλον μὲν ἔσται βορείον τὸ ἔσται, ἱερῆς γινόμενος καὶ τὸ Εὐρὸν ἀνέμῳ· ὁ δὲ χειμῶν κατεψυγμένος, & χιονώδης, ὁμοῦ δὲ ἔσονται συνεχεῖς, καὶ παρὰ μὲν μεγάλοι. μετὰ δὲ τὴν ἱερῇ ἰσημερινῇ, μετὰ βέλτερος ὁ αἰὲρ εἰς ὑδατὰ μαλακὰ καὶ πυκνά. τὸ δὲ ἱερῇ εὐκαρὶος ἔσται & ὑγιανόν, τὸ φθινοπωρὸν καυμάτιδες. ἔσονται δὲ ἐν αὐτῷ νοσήματα, καὶ μάλιστα ἀπὸ κεφαλῆς, καὶ κατὰ ἔσται, καὶ βῆχες. τῷ δὲ τῷ πῶν πρὸς πείναι μάλλον οἷον καρπὸν εὐχεσθαι δεῖ, ἵνα μὴ πύλεται γίνανται. Ὁ δὲ Δημόκελος λέγει, τὸ οἶνον χρεῖαν καὶ πυρρὸν εἶναι, εὐδαίμων δὲ εἶναι τὸ ἔσται πρὸς μόνον ἀμπελων φυτεῖαν. ἀσφαλιζέτω δὲ δεῖ τὸ σπινθὴρ ἐν ταῖς αλωσι δια τὸς ἱερῆς χυμῶν δὲ ὀρεῖαν ὑπὸ τῶν, καλὸν δὲ & κήπους καλλιεργεῖν. Ὅτε δὲ ἐν Ταύρῳ γίνανται ἐν οἰκῇ εὐκαρὶος ἔσται & ἐπομβρὸς, μετὰ τὸν δὲ υφεπώδης καὶ λήγων ψυχρὸς. μάλιστα δ' εἰ χειμὼν ἀπὸ μίσης χειμῶνος ἔσται, ὡς ἰσημερινῆς ἱερῆς; τὸ ἅρ' εὐκαρὶος ἔσται; καὶ καθυγροῖ ἰὼς κυνὸς ἐπι-

τολῆς. τὸ θέρ^ο καυμαλιῶδες, τὸ
φθινόπωρον παρῶδες, καὶ ἰπίνουσι,
μάλιστα πῆς νείσι. ἔσονται δὲ ὀφθαλ-
μίαι. οἱ πεδινοὶ τόποι μάλλον τῶν
ὄρεινῶν εὐφορήσουσι, ὁ οἶν^ο ἀδι-
κηθήσεται, διὸ χεῖν τὴν ἀμπλον
ὀψὲ πσυγᾶν. ἔσαι δὲ καὶ τ^ο καρ-
πῶν τ^ο ξυλικῶν εὐφορία, ὀρίλων
σπάνις. τοῖς δὲ πλείσι τὸ ἔτ^ο
ἀνεπιτήδειον. ἐν τῷ τῷ ἔτ^ο πε-
λαμπίς ἀνὴρ πελοτύσῃ. ὁ δὲ Δη-
μόκριτος φησιν, ἐν τῷ τῷ ἔτ^ο
χαλάζαν πολλὰ γίνεσθαι, καὶ χιό-
νας. τὰς δὲ Ἐπιδόας μὴ ἰμοίως
πνεῖν. εὐχεσθ^{αι} δὲ δεῖ, μὴ γινέσθαι
σεισμὸς, ἔσχατίας κίνησις. Ὅτε
δὲ ἐν Διδύμοις ἐν οἴκῳ Ἑρμῆ ο
Ζεὺς γίνηται, τὸ ὅλον ἔτ^ο ἐξ
πνεῦμα νόπον καὶ λιθυόν. ὁ δὲ
χειμῶν ἀρχόμην^ο μ^ο ἔσαι ἀνεμώ-
δης, εὐχεσθ^{αι} δὲ μισαίζων, ἔσχα-
των παρῶδης καὶ ἀνεμώδης. τὸ ἔαρ
εὐχεσθ^{αι} καὶ λιπῶν ἔχον ὕδατα,
ἔσαι δὲ σῖτ^ο πολλὸς· τὸ θέρ^ο εὐ-
χεσθ^{αι}, ἀφ^ο τὸ τὰς Ἐπιδόας ἀνέ-
μους λαμψέας ἐπιπνεῖσαι ἐπὶ πο-
λὺν χρόνον. ἐν δὲ ταῖς ἄλωσις οἱ
καρποὶ (1) ἀψεύδουσιν, μάλιστα
δὲ ἐν Συρίᾳ. ἔσαι δὲ περὶ τὸ φθι-
νόπωρον νόσ^ο, καὶ μάλιστα τοῖς
νείσι καὶ μισήλιξι ἔσχαζίν. ἔσονται
δὲ καὶ ὀφθαλμιάς, ἔσχα πνεῦμα
καυμαλιῶδες ὄντος. ἔσαι καὶ γυναι-
κῶν γένει^ο. τ^ο ξυλικῶν ὁ καρπὸς
εὐφορήσῃ. λείψουσι δὲ καὶ αἱ πη-
γαὶ τ^ο ὕδατων. ἀμεινοὶ δὲ καρ-
πὺς ἀποθήσθαι, ἀφ^ο τὴν ἐν ἐρ-
χομῶν ἔτ^ο ἐσομένην ἀφορίαν. Δη-
μόκριτος δὲ φησιν, χαλαζὴς γίνε-
σθαι βλάβη. εὐχεσθ^{αι} δὲ δεῖ, ἵνα μὴ
λοιμικὰ πάθη γίνωνται. Ἐν οἴκῳ
δὲ Σελήνης Καρκίνου γινόμενα τὰ
Διός, ὁ χειμῶν πᾶσι πλείεστα ἀπὸ τ^ο
ἀνατολικῶν ἔσαι ψυχρὸς καὶ χαλαζώδης καὶ (2) γνοφώδης, ἔχων καὶ ποσὸν
μειζάλας. περὶ δὲ τρεπὰς χειμῶνας ἀνοχὴ ὕδατων ἔσαι. μ^ο δὲ τὴν ἑαρινὴν

um vernum. Ver temperatum erit &
humidum usque ad caniculæ exor-
tum. Æstas æstiosa, Autumns gla-
ciosus, & morbosus, maxime juveni-
bus. Lippitudines accedent. Campe-
stres loci magis montanis fertiles e-
runt. Vinum injuriam patietur, qua-
propter oportet vitem sero vindemi-
are. Erit autem & fructuum ligno-
forum feracitas, avicularum raritas.
Navigantibus annus ineptus. In hoc
anno illustis vir morietur. Cæterum
Democritus in hoc anno multam
grandinem fore dicit, & nives. Ete-
lias vero non similiter spirare. Oran-
dum vero ne terræ motus sint, & ex-
peditionis militaris motus. Ubi vero
in Geminis in Mercurii domo Jupiter
fuerit, totus annus ventum austrinum
& Africum sentiet. Hyemis initium
quidem erit ventosum, medium vero
temperatum, finis glaciosus ac vento-
sus. Ver temperatum, tenues habens
aquas; frumentum erit multum. Æ-
lias temperata, propterea quod Ete-
liæ venti ad multum tempus vehementes
spirant. Fructus in area vitiabuntur,
præsertim in Syria. Morbi circa autum-
num oborientur, in juvenibus maxi-
me, ac iis qui mediæ ætatis sunt, &
mulieribus. Erunt & lippitudines au-
tumno æstioso existente. Morientur
etiam mulieres. Fructuum lignofo-
rum ubertas erit. Aquæ fontium defi-
cient. Præstat autem fructus reponere,
ob futuram sequentis anni sterilitatem.
Democritus grandinis noxam futu-
ram ait, Supplicandum morbi ne pe-
stilentes sint. At si in domo Lunæ in
Cancro Jupiter fuerit, hyems ut plu-
rimum ab orientis partibus frigida e-
rit & caliginosa, & magnos habens
fluvios. Circa solstitium hybernum

(1) Interp. videtur legisse ἀψεύδουσιν, vers. vitiabuntur. MSS. ut in
textu. Διαψεύδουμα actiua sumend. decipio. (2) Ita Interp. & Codd.
MSS.

aquarum remissio erit. Post æquinoctium vernum assiduae grandines erunt. Asperi loci magis fructum ferent. Annus autem salubris erit excepto autumnno. Democritus in autumnno pustulas fervidas circa os erumpere dicit; Quare in vere olera comedere oportet, alvumque solvere, præsertim juvenes, & mero uti. Olea ferax erit. Existente porro Jove in Leone domo Solis, hyemis principium frigidum erit & aquosum cum magnis ventis, ut & arbores concidant: Medium autem temperatum, finis frigidus. Ver pluviosum, æstas veri similis est: Deficient in ipsa aquæ fontibus, deficient item pascua brutis. Autumnus æstuosus & morbosus ex distillatione & tussi. Quare modico pane utendum est, & vino pluri. Frumentum moderatum erit. Vitis & olea fertiles erunt. Accommodatus annus est ad inoculationem, non item ad plantationem. Magnorum mansuetorum animalium interitus erit, ferorum autem ingens ubertas. Vir insignis morietur. Supplicare oportet ne terræ motus sint. Tenente deinceps Jove Virginis signum & domum Mercurii, Hyems incipiens frigida erit; Media temperata; sub finem hybernalis: glaciem habens multam, & imbres, & fluvios magnos, ut etiam multi loci undis submergantur. Ver pluviosum, & arboribus noxium. Desinente vere grandines in quibusdam locis erunt. Æstas pluviosa & caliginosa. Et oportet collectionem fructuum Cerealiū cito fieri, ne ab imbris corrumpantur. Autumnus ventosus & saluber. Vitis fertilis erit. Aptus annus ad vitium plantationem. Frumentum facile corrumpetur. Salubris totus erit annus, nulli morbo obnoxius. Supplicandum autem est pro

εὐφορήσθαι. ἐπιτίθειον τὸ ἔτος ὡς ἀμπέλων φυτεῖαν. ὁ σίτος εὐφραρῶν ἔσται ὑμεινὸν ὅλον τὸ ἔτος, μηδεμίαν ἔχον νόσον. εὐχεσθαι δὲ διὰ τοῦ καρπῶν. Ἐν δὲ τῷ οἴκῳ τῆς Ἀφροδίτης τῷ Ζυγῷ ἡμερῶν ἔστι Διὸς, ὁ χειμὼν ἀρχο-

ισμειρίαν. Συνεχεῖς ἔσονται χαλάσαι. οἱ δὲ τραχεῖς τόποι μάλλον εἰσενσι καρπὸν. ὁ δὲ εἰσεντός ἔσται ὑμεινός, πολλὸν δὲ φθινοπώρῳ. Δημοκρίτου δὲ φησιν ἐν τῷ φθινοπώρῳ, ἐκζημεῖα γίνεσθαι ὡς καὶ τὸ σῆμα, διὸ χρηστέος τὸ ἔαρ λαχάνων ἀπείεσθαι, κοιλίαν πλύνειν, καὶ μάστιγι τὰς νέας, ἀκράτῳ δὲ χρῆσθαι. ἡ δὲ ἐλαία εὐφορήσθαι. Γενομένης δὲ τῆς Διὸς ἐν Λέοντι τῷ οἴκῳ ἔστι Ἡλίου, ὁ χειμὼν ἔσται ἀρχομένης μὲν ψυχρὸς καὶ ὑδατώδης, μετὰ μετὰ τὴν πύρματων, ὡς ἔστι δένδρα καταπίσειν μεσάζων δὲ εὐκρεσίῳ, καὶ λήγων κατὰ ψυχρῶν. τὸ ἔαρ ὑπεμβρογν, τὸ θέρος ἔσται ὅμοιον καὶ λείψουσιν ἐν αὐτῇ αἱ πηγαὶ τῆς ὑδάτων, λείψει δὲ καὶ βοσκή τοῖς ἀλόχοις. τὸ φθινόπωρον καυματοῦδες ἔστι νοστον, ἀπὸ κατὰ μὲν καὶ βροχῶν. διὸ χρηστέος ἀλίγῳ χρῆσθαι, εἴνῳ δὲ πλεόνει. ὁ σίτος ἔσται σύμμετρος. ἡ ἀμπέλος καὶ ἡ ἐλαία εὐφορήσθαι. εὐχεται τὸ ἔτος ὡς ἐνοφθαλμισμὸν, ὃ μὲν ὡς φυτεῖαν. μετὰ τὴν βοσκημάτων ἔσται φθορά, τὸ δὲ ἀγρίων πολυπληθία. ἀνὴρ ἐπίσημος πλοῦτος. εὐχεσθαι δὲ δεῖν, ἵνα μὴ γίνωνται σεισμοὶ καὶ πόλεμοι. Γενομένης δὲ τῆς Διὸς ἐν Παρθένῳ, οἴκῳ ἔστι Ἑρμοῦ, ὁ χειμὼν ἀρχομένης μὲν ἔσται ψυχρὸς, εὐκρεσίῳ δὲ μεσάζων, καὶ λήγων χειμεινώδης, πάγους ἔχων ποταμούς, καὶ ὁμβρίας, καὶ ποταμὸν μετὰ λυγρῶν, ὡς ποταμὸς θαλασσοῦται τόπος. τὸ ἔαρ κατὰ μὲν καὶ πῖς δίνδρσι χαλεπὸν. λήγων δὲ ἔσται ἔαρος, χαλάσαι κατὰ τὸν τόπον. τὸ θέρος ὑπεμβρογν, καὶ γυναικῶν καὶ χρηστέος συστραφίῃ τῇ σιτικῶν καρπῶν συντόμως γίνεσθαι, ἵνα μὴ ὑπεμβρογν φθαρεῖσι. τὸ φθινόπωρον ἀνεμώδης καὶ ὑμεινόν. ἡ ἀμπέλος

μῦϑο μ᾽ ἔσαι ὑδατώδης, εὐκραθὺς
(3) μεσαίων ἐν ἀνεμώδης, λήγων δὲ
καὶ ὑψίος καὶ παχυνώδης. τὸ ἔαρ εὐκρα-
τον, ἔχον ἀσθενήματα ἀπὸ κεφαλῆς.
Ἐ δὲ φέρει ἡ ἀρχὴ ἔασι ὁμοία. ταῖς
ἐκίοις γυναιξίν (4) ἐπικίνδυνον ἔσαι
τὸ ἔτϑο. Δημόκριτος δὲ φησιν,
ἐν τῷ τῷ ἔτϑο μάλιστα ποταμούς
ἐσσεύμεθα, μήτε χαλάζων πολ-
λίαι· τὸ δὲ φθινόπωρον ἐνυδρον εἶναι.
Ὅπ δὲ ἐν οἴκῳ Ἀρείως τῷ Σκορ-
πίῳ γίνηται ὁ Ζεὺς, ὁ χειμῶν ἀρ-
χόρμος ἔσαι μὲν χαλάζης ψυχρὸς,
ἐν μεσαίων δὲ θερμὸς, λήγων δὲ
πυρρὸς. τὸ ἔαρ ἔσαι χειμεριανόν, ἕως
τρεσπῶν θερινῶν, ὁμοῦρων καὶ βρογ-
τῶν γινόμενων, λείψουσιν αὖ πηγὰς
καὶ ὑδάτων, σίτϑο μίσϑο, ἡ ἀμ-
πιλος ἐν ἡλικίᾳ εὐφορήσῃ, καὶ βοῶν
ἔσαι φθινοῦ. Δημόκριτος δὲ φησὶ,
ποταμούς μεγάλους ἐσσεύει, καὶ νόσους
ἀπὸ τὸ φθινόπωρον. διὸ εὐχόμεθα
δεῖν, ἵνα μὴ λοιμικὰ γίνηται πάντα.
Ζεὺς, φησὶ, βρώμασι μὲν ὀλίγοις, πο-
τῶν δὲ πολλοῖς χρῆσθαι. Ὅταν ἐν τῷ
οἴκῳ οὖρον ὁ Ζεὺς γίνῃ τῷ Τοξότη.
ἔξ χειμῶνα εὐκρατον καὶ ἐνυδρον,
ἔπειθερμον, ἔπειθε ψυχρὸν. οἱ πο-
ταμοὶ μεγάλοι ἔσονται. παυμένους
δὲ ἔπειθε χειμῶν, ψύχη καὶ ἀνεμοὶ
ἔσονται. τὸ ἔαρ νότον καὶ ἐπομβρον.
τὸ δὲ θερμὸν εὐκραθὺς, καὶ μάλλον
χειμεριανόν. δεῖ δὲ ἀσφαλίζεσθαι
ἀλάντας καὶ τὰς ὁμοῦρας. τὸ φθινό-
πωρον ἀσφαλὲς, ἀπὸ τὸ τὰς Ετη-
σίας πνεῖν. οἱ ἀσπίμοι καρποὶ καὶ
οἱ ὄψιμοι ἔσονται καλοὶ, οἱ δὲ μέ-
σσι φαῦλοι, εὐφορήσῃ σίτον καὶ πᾶ-
σι πεδιναῖς, ἐν τῷ τραχέει. ὁ οἶνος ἔσαι
παρσένος ὀνυαίπερον τετυγμένους.
εὐφορήσῃ πάντα πᾶσι δένδρεσιν. ἐπιτή-
διοι τὸ ἔτος ἀπὸς φυτῶν, καὶ ἀπὸς
τῶν ἄλλων πάντων. Ἐν μετὰ τὴν ζῶν πολυπλήθεια, κυνῶν δὲ φθινοῦ ἔσαι.
καὶ παλαιὰ χειμεριανὰ, ἐν ἀνέμοις μεγάλοι ὄψιμοι. ἀνὴρ δὲ ἀπὸ βλαστῶν
τελευτήσῃ. Ἐάν ὁ Ζεὺς ἐν Αἰθέρῳ ἐν τῷ οἴκῳ (5) ἔπειθε Κρόνον γένῃ, ὁ χει-

fructibus. In domo deinde Veneris
Libra ubi Jupiter steterit, principium
hyemis aquosum erit. Medium tem-
peratum & ventosum, finis humidus
& pruinosus. Ver temperatum, ha-
bens infirmitates ex capite. Æstatis
principium veri simile erit. Prægnanti-
bus mulieribus periculosus erit annus.
Democritus ait in hoc anno nunquam
magnos fluvios futuros, neque gran-
dinem multam. Autumnum vero esse
aquosum. Quum in domo Martis
Scorpio Jupiter fuerit, hyems incipi-
ens frigida erit cum grandine, media
calida, sub finem vero lenis. Ver e-
rit hyemale, usque ad solstitium æsti-
vum. Imbres & tonitrua erunt. Aquæ
fontium deficient; frumentum mo-
deratum erit. Vitis & olea fertiles e-
runt. Boum lues erit. Democritus
fluvios magnos futuros ait, & morbos
circa autumnum. Quare supplicare
oportet, ne pestilentes morbi sint. O-
portet, inquit, cibo quidem paucio,
potu vero uberiore uti. Quando in
propria domo in Sagittario Jupiter fu-
erit, hyemem habebit temperatam &
aquosam, neque calidam neque fri-
gidam. Fluvii magni erunt, desinente
autem hyeme, frigora & venti erunt.
Ver uvidum & pluviosum. Æstas
temperata & magis hybernalis. Opor-
tet autem munire areas propter im-
bres. Autumnus securus propter Ete-
fiarum flatum. Et præcoces & sero-
tini fructus boni erunt, medii vero
vitiosi, frumentum & in campestri-
bus, & in asperis locis abunde prove-
niet. Vinum durable erit quod se-
rius vindemiatur. Omnes arbores fer-
tiles erunt. Annus aptus ad planta-
tionem, & ad alia omnia. Magno-

(3) Suppl. ex Casaub. & Interp. (4) Ita Codd. MSS. ante ἐπιτήδειον.
(5) Ita rectius: Cum singula signa suum habeant Numen. Hanc lect.
adstruunt Interpp. Lat. & Ital. in Barocc. recentiori manu notatum, τῷ
Κρόνῳ. Antea Κελῷ.

tum animalium ingens multitudo, canum vero lues erit. Mare procellosum, & venti magni ferotini. Vir illustri morietur. Si Jupiter in Capricorno in domo Saturni fuerit, hyemis initium temperatum erit, medium humidum & frigidum, finis ventosus. Aquæ vero sationi, & aliis operibus nocivæ erunt. Capiant autem magna incrementa, & aquæ, & frigora, & nives. Æstas ante caniculæ exortum solita & vulgaris, postea vero æstuosa & morbosâ. Spirabunt Etesiae vehementer, & terra movebitur. Campes tria magis fructum ferent. Vinum pruina peribit. Lignosi fructus abundabunt, parvis animalibus annus accommodatus est, magnis vero nocuus, & præsertim bubus. In autumno morbi surgent ex capitis dolore, & lippitudinibus, & pruritu. Supplicandum est ne fructus glacie & ventis lædantur. Quando Jupiter in Aquario fuerit in domo Saturni, venti erunt multi commodi frumentaceo fructui, & maxime lignoso; hyemis initium quidem frigidum, finis vero ventosus. Ver aquosum, & magis hybernium ac pruinosum. Æstas ventosa, ob Etesiarum ventorum vehementiam. Erunt & pluviae in æstate, ut etiam Cereales fructus inundationem sensuri sint ex parte. Autumno venti oriuntur aquosi & fructibus nocivi. Erunt & morbi acuti, ex humida causa, juvenibus & iis qui mediæ ætatis sunt. Erit etiam pruina & uvas in multis locis lædet. Sata vero erunt optima tum præcocia, tum ferotina. Volucres peribunt, & feræ sylvestres. Erunt & naufragia multa, & vir insignis morietur. Supplicatione avertendi sunt morbi pestilentes, & terræ motus, & σεισμοί. Τῇ Διὶ δὲ δεικνύειν ὅτι μὴ γένῃ λοιμικὰ πάθη, ὅτι σεισμοὶ καὶ κεραινοί. Τῇ Διὶ δὲ τοῖς Ἰχθύσι ἐν τῷ οἴκῳ τῷ ἰδίῳ θηρομύχῳ, ὁ χειμῶν ἀρχὴ ἢ

μὴν ἀρχόμενος ἢ εὐκρατος ἔσται, μισαίνων δὲ καὶ θυγερὸς καὶ καὶ ψυχρὸς, λήγων δὲ ἀνεμώδης. τὸ δὲ γινόμενον ὁ δαίμων, ἔσται καὶ τῶν σπόρων καὶ τοῖς ἄλλοις ἔργοις βλαβερόν. αἰθροὶ δὲ ἴσονται ἐπιβροχὴς (6) ὕδασι τε καὶ ψύξει καὶ χιόσι. τὸ δὲ τῆς αἰσθητικῆς καὶ κωδὸς φῶλον, μὴ δὲ πῦρ καυσώδης καὶ ἐπίνουσι. πνεύματα δὲ ὅτι ἔτησι λαμπρῶς, (7) γίνονται ὅτι σειςμοί. τὸ δὲ περὶ τὸν οἶον καρπὸν ὁ οἶον φθινύει ὑπὸ πάχυνος ἢ ξυλικῶν καρπῶν εὐθηνία. τοῖς μικροῖς ζώοις εὐθηνία τὸ ἔτος, τοῖς δὲ μεγάλοις ἀσύμφορον, μάλιστα δὲ βεστί. τὸ δὲ φθινοπῶρον ἔσται νοσήματα ἀπὸ κεφαλαλγίας καὶ ὀφθαλμίας καὶ κνησμοῦ. εὐχρῶς δὲ δεικνύει μὴ ὑπὸ πάχυνος καὶ ἀνέμων (8) οἱ καρποὶ βλαβῶσι. Ἡνίκῃ ὁ Ζεὺς ἐν τῷ Ἰδρυχῶ γένῃται τῷ οἴκῳ ὅτι Κρήνη, ἀνιμῶν, ἴσονται πολλοὶ σύμφοροι τῶν σπικῶν καρπῶν, καὶ μάλιστα τῶν ξυλικῶν. ἔσται δὲ ὁ χειμῶν ἀρχόμενος ἢ καὶ ψυχρὸς, λήγων δὲ ἀνεμώδης. τὸ ἔαρ ἐνυδρὸν, καὶ μάλλον χειμῶν καὶ παχυνώδης. τὸ δὲ τῆς εὐπνεύσεως, ἀπὸ τῶν σφοδρῶν ὅτι ἔτησι ἀνέμων. ἴσονται δὲ καὶ ὁ μὲν ἐν τῷ Ἰδρυχῶ, ὅτι καὶ ἐπικλυδῆται τὸν Δημητριακὸν (9) καρπὸν ἐν μέρει. τῶν φθινοπῶρον γίνονται πνεύματα ὑδατῶδη, καὶ τοῖς καρποῖς βλαβερόν. ἴσονται δὲ καὶ πάθη ὅτι εὐθηνία αἰτίας τοῖς νέοις, καὶ τοῖς μισήλιν. ἔσται δὲ πάχυνος, καὶ βλαβερὸς τῶν σπικῶν ἐν πολλοῖς τόποις. τὸ δὲ σποράντων ἔσται καὶ ἀπὸ τῶν σπορῶν, καὶ τῶν σπικῶν. ἔσται δὲ ὁρνεῶν φθορὰ, καὶ θηρίων ἀγέλιον. ἔσται καὶ ναυάγια πολλὰ. αἰὲρ δὲ πᾶσι ἐπὶ

(6) Ex MSS. (7) Posimus γινέσονται.

(8) Ita F. Long. & Bod.

(9) Ex MSS. F. Long. & Bod.

ὁ δαπνίδης, μισαζών δὲ ἀνιμώδης, ἐ
λήγων χαλαζώδης ἐ χειονώδης. ἐν
τῇ ἔασι πνέσιν ἀνέμοι Ζέφυροι
λαμπροί. τὸ δὲ θίξεσσι ἔσται καυ-
ματώδης, τὸ φθινόπωρον πυρρῶδης,
μάλιστα γυναῖξί καὶ παρθένοις. ἐπι-
πνέσσι δὲ καὶ πνεύματι μοχθηρῷ,
ὥστε τὸ ξυλικὸν καρπὸν ἐπικυρῶναι.
οἱ ἀπὸροι ἔσονται καλοί. ταῖς ἄλ-
γας ἀσφαλίζεσθαι καὶ ἀπὸ τῆς ὀμ-
βρας· ταῖς ἐκύοις γυναῖξιν ἐπικίν-
δυνον τὸ ἔτθ. Δημόκριτος δὲ φησι,
τὴν ἄμπλον καὶ τὴν ἐλαίαν εὐφορέ-
σαι. εὐχεσθαι δὲ δεῖ, μὴ γῆδεσθαι
σεσμῶς.

Κ Ε Φ. ΙΓ.

Περὶ Ἡλίου καὶ Σελήνης.

Πτολεμαίῳ.

Ὁ Ἡλιος τῇ ξηρότητι τὸ οἰκίσ-
μα πυρρῶς, ἀνιμῶται τὴν ὑγρὴν
ἐστίαν. ἡ δὲ σελήνη δὲ ἑαυτῆς καυ-
ραίνουσα, κατὰ πολλοὺς μίξιν ἐκ
ἐργάζεσθαι. Σωπίων δὲ ἀσπλη-
νης ἡμέρας καλεῖται, πρὶν δὲ σελή-
νης, ἕως β'. ἐν αἷς ὑπὸ πρὶν ἀκ-
τῖνας τὸ ἥλιος ἡ σελήνη κρύπτει, ἐ
καὶ φαίνεται τοῖς ἀνθρώποις.

fulmina. Jove in Piscibus in propria
domo existente, hyems orditur qui-
dem pluviosa, medium habet vento-
sum, finem vero grandinosum ac ni-
vosum. In vere ispirant venti Favo-
nii vehementes. Æstas erit æstuosa,
Autumnus ardens, præsertim mulier-
culis ac virginibus. Spirant autem &
venti nocivi qui lignosum fructum
exurunt. Sationes erunt bonæ. Ve-
rum areas munire oportet propter
imbres; prægnantibus mulieribus an-
nus periculosus. Democritus ait &
vitem & oleam fertilem futuram,
Supplicandum autem ne terra mo-
veatur.

C A P. XIII.

De Sole & Luna.

Ptolemai.

SOL proprii ignis siccitate humi-
dam substantiam exhaurit. Luna
vero per seipsam humectans, con-
venientem mixturam & temperaturam
efficit. Sotio illunes appellat dies, a lu-
næ vigesima nona die usque ad secu-
dam, in quibus sub radios solis luna
occultatur, & hominibus non appa-
ret.

C A P. XIV.

De Grandine.

Κ Ε Φ. ΙΔ.

Περὶ Χαλάζης.

* * * *

* * *

* *

A Iunt quidam quod si quis speculum incumbenti nubi ostendat, grandinem præterituram. Et rursus si hyænæ, aut crocodili, aut phocæ pellem agro circumducas, eandemque præ foribus domus suspendas, grando non cadet. Si vero & claves multas diversarum ædium circa agrum funiculis illigaveris, grando præteribit. Et si in domibus tauros statuas ligneos, valde juvabis. Et testudinem palustrem si in dexteram manum poneris supinam, modica terra circum eam aggesta, ut nequeat seipsam vertere ac abire; (quod facere non poterit, si terra sub pedibus ipsius commota duntaxat præφασα ἑαυτῷ ἀποπροβῆται (ὃ δυνήσεται δὲ, τῆς ὑπο τῆς πόδας γῆς κυλιστέας γλυκομένης, ὅτε ἔχουσι ᾧ ἀντήλψιν, μῦθε

Εὐρών λίθον χαλαζίτιον, ἔχει. καὶ ὅταν ἴδῃς τὴν χαλάζαν, κρῖνον αὐτὸν μὲν σιδήρεα ἀπέναντι, καὶ ἀποσπρήπτῃ. καὶ αἰετὶ πρὶν τὸ δεξιὸν λαβῶν, μίσην ἢ χωρεῖς χῶσον, καὶ ἔπειτα ἀμπλῶ, ἔπειτα πᾶσι πᾶσι ὑπὸ χαλάζης ἀδικηθήσεται. καὶ, ἀπὸ δόρυμῳ φάκης, ἰμάτιον ἀπαρτηθῆναι ἐκ μίαν τὴν περὶφανῆς ἀμπλῶ, ὃ γίνετ' βλάβη ἀπὸ χαλάζης, ὡς ἴσῃσι Φιλόστρατον ἐν τῷ Ἰστορικῷ.

(1) Φασὶ δὲ πνις, ὅτι κατόπιρον ἐὰν ἐπιδείξῃς τῷ ἐπικειμένῳ νεφὲς παρελεύσετ' ἡ χαλάζα. (a) πάλιν ἐὰν τῷ χωρίῳ περὶ αἰσθητῆς ὑαίνης ἢ κροκοδείλου ἢ φάκης δόρυμα, καὶ τῷ περὶ πυλῶν τὴν οἰκίαν ἀναρτήσης, ὃ πιστεῖται χαλάζα. εἰ δὲ καὶ κλειδίᾳ πολλὰ ἀσφύρων οἰκημάτων κύκλῳ ἢ χωρεῖς ἐν χοινοῖς ἀπαρτήσεις, παρελεύσετ' ἡ χαλάζα. καὶ πύργος ἀναστήσης ἐπὶ τῷ δωματίῳ ξυλίνῳ, ἀφελήσεις σφόδρα. (b) καὶ χελώνῳ δὲ τὴν ἐν τοῖς ἔλεσιν εὐσκομήνῳ, ἐὰν εἰς τὴν δεξιὰν χεῖρα δῆς ὑπὸ πᾶν, ὁλίγη γὰρ περὶ αἰσθητῆς αὐτῆς, ὅπως

(1) Interp. V. & Bar. non agnoscunt initium Cap. ad Φασὶ δὲ πνις... quam lacunam hoc modo suppleant F. Long. & Bod. Γυνὴ ἔμμενη δειξάτω τὴν εἰδῆ αὐτῆς χαλάζην, καὶ ἀποσπρήπτ' ὁμοίως δὲ τὴν πρὸ αὐτῆς δεικνύσαν καὶ πᾶν θηρίον φεύγῃ. καὶ παρὴν βάνος τὸ πρῶτον λαβῶν, ἀνὰ μίσην ἢ χωρεῖς χῶσον, ἔπειτα. Ideo in vers. omitt.

(a) Πάλιν ἐὰν] Palladius Lib. 1. Tit. 35. "Grandini (inquit) creditur obviare, si quis Crocodili pellem vel Hyana vel marini Vituli per spatia possessionis circumferat, & in villa aut cortis suspendat ingressu, cum malum viderit imminere.

(b) Καὶ χελώνῳ] Idem loco cit. "Item si palustrem testudinem dextra manu supinam ferens, vineas perambulet, reversus eodem modo sic illam ponat in terra, & glebas dorso eius objiciat curvatura, ne possit inverti, sed supina permaneat. Hoc facto fertur spatium sic defensum nubes inimica transcurrere.

ἐν τῷ τόπῳ) καὶ εἰς ἄρκραν δὲ
καὶ πάντε τύπον ὅσῃ ἂν πίσι
χαλάζῃ, τέττε γνομῶν. εἰσὶ δὲ
πνιες καὶ οἱ φάσκοσις, ἐκτῇ ἄρρα ἡ-
μίρας ἢ νυκτὸς δέιν γνέσθαι τὴν
ἀειρημιδὴν καὶ καὶ ἄριστον τὴν χε-
λῶν. Ἀπυλῆος δὲ ὁ Ῥωμαϊκὸς φη-
σι, σαφυλλῶ πίναι ζωγραφίσταν, &
κασιρεῖν ἐν τῷ ἀμπλῶνι δυνέσης
τὴν λυρας, & ἀβλαβῇ ἀφαιρῆν τὴν
καρπὸν. ἀρχεται δὲ δύνειν ἡ λυρα
τῇ (2) ἀπὸ δεκά καλανδῶν Δεκεμ-
βρίων. πλείως δὲ δύνει τῇ πρῶτῃ
νόνην Φεβρουαρίων. * (c) Ταῦτα
ῤ εἴρηται τοῖς ἀρχαίοις. Ἐγὼ δὲ
εἶνα τὴν εἰρημῶν, ἀπρεπῇ λίαν ἡ-
γυμῶν & φάκπῃ, καὶ πᾶσι πα-
ρανώ μολὶ ὅλως τέτοις ἀποσέχειν
τὴν νῦν. τέττε γὰρ χάριν αὐτὰ συνέ-
χαψα, ἵνα μὴ δόξῃ π παρὰ λιμ-
πάνειν τὴν τοῖς ἀρχαίοις εἰρημῶν.
* Καὶ ἵππῳ ποταμῶν τῇ δροφῇ ἀπο-
τμήμαζα, καὶ ἐκάστῃ τὴν πρῶτον
πέντα, τὴν τὴν χαλάζης ἴσησιν ἀ-
πειλῶ.

(2) MSS. Codd. τῇ ἀπὸ δεκάτῃ.

(c) Ταῦτα ῤ εἴρηται τοῖς ἀρχαίοις. Ἐγὼ δὲ--] Cassianus lectores monet
ne se absurda superstitionis postulent, quod tot portenta & ridicula Libro
suo inferciantur; diligentia enim, non credulitatis, indicia esse, nequid
a Vett. proditum omisisse videatur. Codex optimus Baroccianus, huiusmodi
vugas & deliramenta magica Geopp. hinc inde interspersa, non agnoscit.

Κ Ε Φ. ΙΕ.

Ἄλλο ἀπὸ Χαλάζης.

Λείπει.

(1) Hac Lacuna suppletur quidem a MSS. F. Long. & Bod. sed verbis
tantum depravatis, ut ne minimum sensus elici queat. Ἄλλο ἀπὸ χαλάζης.
Ἀφαικάν. Εὐλα θαφίτης παρὸν κνήμας ἀκτιόειζαν. Τῆς δὲ (ut Long.)
vel—εἰς ἑκατὸν κλῆμα χεῖν εἶναι τε καὶ χύσιν. Λείπει in Barocc.

Κ Ε Φ. ΙΓ.

Περὶ Κεραυνῶν.

Ἰπποπόταμος ἄρμα κατόρυτον ἐν-
τὸς τῆς χωρὸς, καὶ ἐπιστῆται
κεραυνὸς ἐκείσε.

cavior fuerit facta, quum epim non
reperiat quod instar sustentaculi ap-
prehendere queat, manet in loco,)
quo facto neque in arvum, neque in
ullum aliquem locum grando cadet.
Sunt autem qui tradant, hora sexta
diei aut noctis circumgestationem te-
studinis & depositionem fieri oport-
tere. Apuleius Romanus ait, Uvam in
tabella depictam in vinea consecran-
dam esse occidente Lyra, & fructum
manere illæsum. Incipit autem oc-
cidere Lyra ad decimum Calendas
Decembres. Perfecte quidem occidit
prima nonarum Februarii. * Atque
hæc quidem a veteribus tradita sunt.
Ego vero quædam ex relatis valde
indecora esse opinor & vitanda, om-
nesque moneo talibus nequaquam a-
nimum advertere. Verum hæc ideo
adscripsi, ne videar quid omittere eo-
rum quæ veteres prodiderunt. * Quin
& equi fluviatilis pellis segmenta ad
singulos terminos posita, grandinis
minas cohibent ac sistunt.

* * *

Κ Α Ρ. XVI.

De Fulmine.

Ἰπποπόταμος pellem intra agrum
defodito, & eo loco fulmen
non cadet.

ARGU-

ARGUMENTUM LIB. II.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΒΙΒΛΙΟΥ Β΄.

HÆC insunt in hoc libro secundo, selectarum de agricultura præceptionum. Quæ agris conferunt, de diversis fructibus, frumento videlicet & hordeo, & reliquis sarmentosis appellatis foetibus, in singulis capitibus subscriptis. Convenit autem primum id quod generalius est reliquis præponere.

(1) Supplevi ex MSS.

CAP. I.

Quod plurimum conferat agro domini præsentia.

Agrum multo præstantiorem facit assidua domini præsentia omnes enim ad operum curam impellit, & de deficientibus submonens ea suppleri facit: & alios in opere alacres collaudando, alios segnes objurgando, ad unum scopum diligentix & sedulitatis omnes respicere cogit.

CAP. II.

Quod pueri maxime agricultura apti sunt, & quod ad operum qualitatem operantium corpora eligere convenit, & unicuique operi convenientem adhibere.

Varronis.

UNaquæque ætas suam habet ad agriculturam aptitudinem; præcipue vero pueri conveniunt per ætatem, enutriti ad opera, & subservientes, & ad singula quæ fiunt diligenter animum advertentes: facileque

(1) Revocaui ex MSS.

Κ Ε Φ. Α.

Ὅτι πολὺ τῷ ἀγρῷ ὠφέλιμ' ἢ τῷ δεωτότε παρυσία.

ΠΟΛΛΩ τ' ἀγρὸν ἀμείνω ποιεῖ διαπότῃ συνεκῆς παρυσία. πάντως γὰρ ἐπὶ τῷ ἔργῳ παρυσίᾳ ἐπιμύλειαν, καὶ ἐκκλιπῇ ὑπομνησκαίαν, πληροῦς ποιεῖ. Ἐτὲς μὲν ἐπὶ ἔργῳ παρυσίμους ἐπαινῶν, τὲς δὲ ῥαθυμῶντας ἀπαμύνομαι, εἴνα σκοπὸν πᾶσι παρυσίᾳ π' ἐφίλοντας ἀπεργάζεσθαι.

Κ Ε Φ. Β.

Ὅτι μάλιστα παῖδες πρὸς τὴν γεωργίαν ἐπιήδειοι, καὶ ὅτι πρὸς τὴν ποιότητα τῶν ἔργων, τὰ σώματα τῶν ἐργαζομένων ἐπιλέγεσθαι πρὸς τὴν ἐκαστῷ ἔργῳ τὴν ἀρμοσύνην ἀφορεῖσθαι. (1) Βάρενος.

Ἐκάστῃ μὲν ἡλικίᾳ πρὸς γεωργίαν ἔχει τῷ ἑαυτῆς ἐπιτηδεύοντι. ἐξαιρέτως δὲ οἱ παῖδες ἀρμοῦνται τῇ ἡλικίᾳ, ἀνατρεφόμενοι πρὸς ἐργασίαν, ἐκαστῷ γὰρ γινόμενων ἀκρίβως παρυσίαν ἐκαστῷ.

κρηδύντες. εὐκόλως πεπικαίμπε-
αζ δυνάμει. αὐτὸς (2) τὴν ἀγρω-
την ἀναπαύει, καὶ τὴν φυλάττει ἀπὸ
πείνης, ἢ τὴν φύσιν τῆς γῆς, πείρα
πὲρ ἐργασίας ἢ μελέτης περὶ τῶν
σπερματικῶν ἐκμεταλλούντες. Τὸν
δὲ ἀγρὸν ἔχει μακροτέρως ἔχειν τὸ
σῶμα. ὁ γὰρ τοιοῦτος ἰσχυρὸς ἐπικεί-
μενος τῇ ἐχέτλη, τὴν ὅλην ὕλην
βαρύνει, ὡς μὴ ἐπιπολῆς εἶναι τὴν
αὐλάκα, ἢ καὶ ἀφαιρέσειν ἀπὸ τῆς
πληγῆς, μᾶλλον καὶ ἵππων τῶν
βοῶν. Τὰς δὲ πρὸς ἀμπέλους ἐργα-
ζομένους, ὅς τε ὕψους ὑψηλὰς εἶναι
ἔχει, περὶ ἀμπελικῶν δὲ. ὁ γὰρ τοιοῦτος,
αὐτὸς τὴν ἐργασίαν τῆς ἀμπέλης ἢ
μακροτέρως καὶ ἀφαιρέσειν, ἀλλὰ
αὐτὸς γὰρ ὡν, ἀπενήπι (3) ἐργα-
σεται. Τὰς βεκόλους ἰσχυρὸς καὶ
μακρὸς. ἢ τῇ φωνῇ τετραχύτερος
ἐπιστήσμενος, ὅπως μὴ μικροῦς ὄν-
τας, καλύπτωσιν οἱ βόες ἀφαιρόντες,
δύνων δὲ φωνῇ πρὸς ἑμπεδοίαν.
ἢ ἵνα τῇ τετραχύτῃ τῇ φωνῇ καὶ ἀπὸ τῆς
δύας, ἢ παρὰ τῆς, ἵνα τῇ ὀξύτητι τῇ αἰγῶν
παρὰ κρηδύνων.

(2) MSS. Long. & Bod. habent πρὸς τὴν πλῆ. (3) MSS. F. Long. & Bod. ἐργάζεσθαι. Bar. ut in textu.

Κ Ε Φ. Γ.

Ἐν ποίοις τόποις, καὶ κλί-
μασι καὶ ταῖς οἰκίσεσι
ποιεῖσθαι, καὶ πρὸς ποῖον
ἄγρον ἀποβλεπέσθαι, καὶ
πρὸς βαλανείων. Διδύμι.

Οἱ παραθαλάσσιοι τόποι εἰσὶν ὡς
ἐπὶ τὸ πολὺ ὑγιεινότεροι, καὶ
οἱ ἐν ταῖς ὄρεσι, ἢ οἱ ἐν ταῖς ἀνα-
κειλιμένοις τόποις πρὸς βορρᾶν νεύ-
οντες, οἱ δὲ πρὸς ἰσθμὸν ἢ πρὸς
ἀνατολὴν, ἢ ἐν κρηδαῖς τόποις, ἢ πρὸς
νότον ἀνέμους, ἢ πρὸς δυσμὰς κε-
κλιμένοι, νοσηδύνει. καὶ (1) γὰρ πρὸς
οἰκίσεσι οἰκοδομεῖσθαι ἐπὶ ὑψηλοτέ-

(1) MSS. Codd. ἔν.

flectere se potentes ad gramen evel-
lendum, & folia decerpenda, ac fron-
des, & naturam terræ, experientia o-
peraque & industria ex senioribus edi-
fcentes. At vero aratorem longius
corpus habere oportet, talis enim sti-
væ fortiter incumbens, totum vomere
degravat ne in superficie sulcus
ducatur: Sed & plagæ ex alto delatæ
magis incessunt boves. Cæterum vi-
nitores non tam altos esse oportet,
verum quadratos. Talis enim ad vi-
tis culturam non e longinquo incum-
bens, sed terræ propior existens. sine
labore operabitur. Bubulcos fortes
& longos & voce asperiore præditos
præficiemus, ne, si parvi existant, bo-
ves præcedentes eos occultent, pos-
sintque ea quæ ante boves sunt con-
tueri; & ut vocis asperitate boves
perterrefaciant. Caprarios leves esse
oportet & veloces, celeritatem capra-
rum ut assequi possint.

C A P. III.

In qualibus locis, & climatibus
domos edificare oportet, &
ad quale sidus spectantes, &
de balneis. Didymi.

L Oci maritimi ut plurimum salu-
briores sunt, & montani, & ac-
clives, ad boream vergentes. Qui
vero prope paludes & stagna, aut in
locis concavis, aut ad austrum ven-
tum, aut ad occidentem inclinati sunt,
morbofi. Oportet igitur domos in
altioribus locis ædificare: Ad sanita-
tem enim & speculationem, & regi-

ονία

onis collustrationem, hic locus aptissimus existit. Cæterum tota figura domus ad orientem extruenda est, itemque fores. Venti enim ex orientis partibus spirantes saluberrimi sunt, & solis calor citius irrumpens attenuat & dissipat omnem aeris crassitiam ac caliginem. Nec vero humiles domos, neque arctas facere oportet, sed spatiosas, & amplas, ac altas. Quidam etiam ad meridiem domos extruere consulant, utpote solem diutissime habentes. Verum ego domum ad orientem spectantem præstantiorem pronuncio, quod auster a meridie spirans, humidus & inæqualis & morbosissimus existat. At vero balnea vice versa facere oportet, non ad boream & septentrionem spectantia, sed ad occasum hybernium, aut ad meridiem. Sint autem hæc ampla & purum aerem fuscipientia. Etenim sterquiliniis, & cæno foetentibus locis, in vicinia non existentibus, purus aer ingreditur. Fornaces in his debent esse, intro spectantes, inclinati, deorsum tendentes, ut coniecta in ipsos ligna intro cedentia, exitum non habeant, verum flamma intus delitescens multam caliditatem cellæ ac folio præbeat.

ἐνδον χωρεῖται, μὴ ἔχῃ ἐξοδόν, ἀλλ' ἢ φλογὶ ἐνδομυχεῖται, πολλὴν τὴν θερμότητα ἐν τῷ σκεύει ποιεῖ.

(2) Ita MSS. ante συζητέας. (3) Interp. legit εὐρεία, ampla. MSS. F. Long. & Bod. εὐροία. Bar. εὐροα, facilem fluxum habentia.

C A P. IV.

K E Φ. Δ.

De aqua investigatione.
Paxami.

Ὑδροσκοπικόν. Παξάμυ.

UBI vitices quæ & amerinæ ab aliquidibus dicuntur, aut conyza, aut othles, aut arundines, aut colym-

ΕΝθα πεφύκασι λύγρι αἱ ὑπὸ πύλων λεγόμεναι ἄγνοι, ἢ κότυζα, ἢ ὄθλεις, ἢ κάλαμοι, ἢ (1) κολύμ-

(1) MSS. V. F. Long. & Bod. Κολύμφα. Bar. ut in textu. Apud Hesychium. Κολύμφα. Φλοῖες, λεπίδιον. In Etymol. Κολυμφᾶν pro κολυμβᾶν Dorice dicitur; a quo deduci videtur Κολύμφα.

matus

βαίῳ κατ' ἰαυτῶν, ἢ ὁ καλὲ-
 ρειῳ τείφυλλῳ, ἢ ποταμογί-
 ταν, ἢ ἐνθα γοῖν κατ' ἰαυτῶν
 φαίνε), ἐκείσε ὄρουσε. ἐγκρεστέρα
 δὲ δοκιμασία, εἰ εὐέλκεται ὕδωρ,
 γίνεσθαι ἔτιος. Ἐν ᾧ ἂν βέλκεται πρὸς
 τόπον, ἐρυξάτω βόθρον βάθος πη-
 χῶν τετρῶν, καὶ ποιησάτω αἰγῶν
 μυλιβδέν, ὡς ἡμισφαίριον, ἢ (2)
 κυτῶν καὶ δύνοντι ἡλίῳ, ἐλαίῳ
 λιγνυμένῳ ἐν τῷ εἰρημνῶν. Ἐ-
 λαβὼν ἔριον πεπλημῶν, ξηρὸν,
 κατὰρ, ὡς παλαισιῶν, διδάτω
 κατὰ μέσον τῷ ἔρις μικρὸν λιγνυ-
 μένῳ, ἔπειτα κολλησάτω ἔσω τῷ αἰ-
 γῶν τὸ ἔριον κηρὶ, ὥστε μὴ ἐκ-
 πτεῖν· εἴτω κατὰρ ψάτω τὸ αἰ-
 γῶν κατὰ τὸ βόθρον, πεπορεύμεν,
 ὥστε, ἐπιδὼν (3) κατὰνέυσῃ τὸ αἰ-
 γῶν, ἐγκρεμνῶναι τὸ ἔριον μέ-
 γει ἡμισφῆρος τῷ αἰγῶν, ἔπειτα κε-
 πασάτω ὅλον τὸ αἰγῶν ἐπὶ πηχυ-
 αῖον ὕψος, ἔπειτα σάτω τὴν νύκτα. Ὅτε
 δὲ τὸ ὄρθρον περὶ τὸ ἡλίον ἀναστῇ,
 ἀφελὼν καὶ ἐπὶ τῷ μέρει, μετὰρ-
 ψάτω τὸ αἰγῶν, καὶ εἰ ὁ τόπος
 ὕδωρ ἔχει, εὐρήσθαι καὶ ἐν τῷ αἰγῶν
 πομφόλυγας, καὶ τὸ ἔριον πεπλημῶν
 ὕδατι. Ἐπει μὲν πολλὰ ἔστιν
 ἡ νοτιάς, ὥστε καὶ δάκρυον φέρειν,
 εἰς τὸ ὕδωρ. εἰ δὲ νοτιάς ἀπὸ τῶν
 φανῶν, ἐπὶ μὲν ὕδωρ, ἀλλὰ βαθύ. εἰ
 δὲ μηδὲν τῶν φανῶν σημείον, καὶ
 τὸ αὐτὸ ποιεῖν ἐν ἄλλῳ ἢ ἐν ἄλλῳ
 τόπῳ, ἐπινοῶντι ἔστω αὐτὸν, ὡς ἂν
 ἡρώπων, τὴν ἐλπίδας ἔχοντες ὕδα-
 τος τόπος.

batus per se, aut trifolium, aut po-
 tamogeiton nascuntur, aut ubi juncus
 per se apparet, illic fodito. At vero
 facilius experimentum ad invenien-
 dam aquam hoc modo fit. In quo-
 cunque loco quis velit, foveam alti-
 tudine trium cubitorum faciat, paret-
 que vasculum plumbeum ad similitu-
 dinem semisphaerae, aut ollam; &
 occidente sole unum ex praedictis
 oleo perlinat, & accepta lana lota,
 sicca, pura, longa palmum, circa me-
 dium ejus lapillum parvum illiget,
 atque ipsam lanam intra vasculum
 cera agglutinet, ne elabatur; deinde
 vas in foveam invertat, animadver-
 sione habita, ut, postquam inversum
 fuerit vasculum, lana in ipso usque
 ad medium dependeat, quo facto to-
 tum vasculum ad cubiti altitudinem
 cooperiat & obruat, & per noctem
 finat. Sub diluculum autem ante so-
 lis ortum, ablatis superinjectis, vas-
 culum convertat, & siquidem locus
 aquam habet, inveniet tum in vasculo
 bullas, tum lanam aqua plenam.
 Quod si multus est humor ut & la-
 chrymae distillent, prope aquam spe-
 rato. Si autem humor simpliciter
 apparuerit, adest quidem aqua, sed
 in alto latet. Si vero nullum horum
 signorum apparuerit, idem pericu-
 lum in alio atque alio loco facere
 oportet, observatione, ut hominem
 decet, facta, ne desperati loci ten-
 tentur.

(2) Apud recentiores Graculos κύβητος pro χύτρα. Vide Du Fresne in
 Gloss. (3) Ita legend. ex MSS. Bar. & Palat. 2do; suffragante Casaub.
 MSS. V. & F. κατὰνέυσῃ. Bod. & Long. κατὰνέυσῃ.

CAP. V.

Κ Ε Φ. Ε.

Alia ratio investiganda aquæ.

(1) Ἄλλο εἰς τὸ αὐτό.

Μontes alti & plures vertices habentes, aquosi sunt, & maxime ad boream & septentrionem sitæ montium partes. Terra etiam nigra & pinguis aut etiam petrosa, maxime si petras nigras habuerit & ignei ruboris, aquosa fuerit. In campis vero ubi terra est argillosa, scrupos & pumices habens, & faciem siccam & nudam, aqua caret. Similiter & terra figulina, & quæcunque repudiat ac repellit imbres & tempestates. Quæcunque vero retinet pluvias, & absorbet, siccior existit. Subsunt aquæ ubi nascitur gramen, plantago, heliotropium, butomon, rubi, hippuris, calamintia, arundines tenues & molles, callitrichos quæ & adiantos, melilotum, oxylapathum, quinquifolium, sanguinalis latifolia, juncus, solanum, stratiotes, tussilago, chamæleo. Ubi vero plures fuerint, & densæ, & virides herbæ, plures etiam erunt aquæ. Cancræ aquis commodi fuerint, nam & venas aperiunt, & sanguifugas perdunt. Terræ nigræ & altæ, durabiliores aquas habent & asperiores; Ex his vero valde lutosæ aquosiores, atque his adhuc amplius, dulces. Si in aliqua rara terra apparuerint aquæ, apparentibus contentum esse oportet, & plures non quærere, ne etiam præfentes perdamus. Ex aquis quædam ex infernis scaturiunt, quædam ex obli-

ΤΑ ὑψηλὰ ὄρη ἐ πλείονας ἔχον-
ται κρυφάς, ἔνδοξα εἶη, καὶ
μάλιστα πρὸς βορρᾶν ἐ ἀρκούν ὑπε-
κείμενα μίση ἢ ὄρειαν, ἐ ἡ μέ-
λαινα δὲ ἐ λιπαρὰ γῆ, ἢ καὶ πετρώ-
δης. εἰάν δὲ μάλιστα πρὸς πύσσας με-
λαίνας ἔχη ἐ πυρειδίς, ἔνδοξα
εἶη. (2) Ἐν δὲ τοῖς πεδίοις ἔνθα ἐπὶ
γῆ ἀργιλλώδης, ψηφίδας ἐ κισήρας
ἔχουσι, ἐ πάλυ ὄψιν αὐχμηροὶ καὶ
ψιλῶ, τὰς τε καὶ ἔξωθεν καὶ γλυ-
μωνιμώδεις, ἔνδοξα εἶη. Ὅμοιος
δὲ ἐ ἡ κερμίτης γῆ, καὶ ὅση λεπ-
κρέττη καὶ ἀπαθῆται ὁμβροῦς καὶ
χειμῶνας. ὅση δὲ (3) κατὰ χεῖρ ὕετον,
καὶ κατὰ πίνη, ἔξωθεν εἶναι. ὕδατα
δὲ ὑποκείνται, ἔνθα φύει ἄρρωστοί,
ἀρνόγλωσσον, ἡλιοδρόποι, βέτμερον,
βάται, ἵππωνες, κελαμίνη, κά-
λαμοι λεπτοὶ καὶ ἀπαλοὶ, κακά-
τειχοι ἢ καὶ ἀδίαλοι, μελίλω-
τοι, ὀξυλάπατος, πιτταδάκτυλος,
πολύρητοι ἢ πλατύφυλλοι, χοῖ-
νος, σπύχνος, τραχὺς, χαμαινύκη,
χαμαιλίαν. πλείονας δὲ εἶναι ἐ θα-
λασσῶν, καὶ χλωρῶν, καὶ ἀνθηρῶν βο-
τανῶν, πλείονα εἶναι καὶ τὰ ὕδα-
τα. Καρκῖνοι χρήσιμοι πρὸς ὕδα-
σιν εἶναι, πρὸς φλέβας ἀφαινεύουσι,
πρὸς δὲ ὀδόντας ἀφαινεύουσι. καὶ δὲ
μελάγχρα ἐ (4) βαθύγεια, (5) ἐ-
πιμυνημώπερον ἔχει τὰ ὕδατα ἐ τρα-
χύτερον τῶν δὲ τὰ λίαν ἱμνηλα,
ὕδρηλόπερα, καὶ ἐπὶ μᾶλλον τῶν
πρὸς τὸν αὐτὸν ὅτι.

(1) *Varii hujus Cap. in MSS. Tituli. V. habet. Ἄλλο ὕδροσκοπικόν. F. Ἄλλο. Long. & Bod. Ἄλλως. Bar. Ἐπερὶ πρὸς ὕδροσκοπίας* (2) *Totam hanc περιγραφὴν revocavi ex Cod. Barocc.* (3) *Ita MSS. F. Bar. Long. & Bod. exhibent.* (4) *Ex MSS. F. Long. & Bod.* (5) *Potius ἐπιμυνημώπερον.*

ται. τὰ μὲν γὰρ ὑδάτων κάτωθεν ἀνα-
βλυζέει, τὰ δὲ ἐκ πλαγίων ἔρχεται,
ὡς τὰ μὲν ἀναβλύζοντα μηνιμώπρως
εἰσι. ἡ δὲ ἐν οὐρανῷ εἰς βλάστησιν,
ἡ δὲ ἢ ῥίζα ἢ ῥάμιος καὶ
ληφθῆναι, ὅπως ἢ ῥοή διηνεκὴς εἴη καὶ
μηνιμώ. ὅσα δὲ ἐκ πλαγίων (6)
φύεται, ὀλιγοχρονιώπρως γὰρ ἄλλων
εἰσίν. ἀπὸ γὰρ χειμῶνος καὶ γὰρ ἐν
ἔαρι ὁμοῦ πύκασι. Πρὸς δὲ τὸ
ἐπιγινώσκαι γῆν εἰ ὑδὼρ ἔχει, πνίξ
τὸτο ποιεῖσι. Βότρυς ὀρύξαντες,
πλάτῃ μὲν πῆχυν ἑνα, βλάτῃ δὲ
πῆχεις τέτεις, ἐν πῆχας τὰ ὀρύζαντα
καὶ μισσημύβειαν ἀπὸ γῆς ἔχον
ἐπὶ ὥρας τέτεις, καὶ καλύπτεισι κόμην
καλαμών χλωρῶν, ἢ ἄλλῃ πνιπύᾳ
ἀπαλῇ. καὶ μὲν ἔχει ὑγροσάν, ἔσται
ὑδὼρ. ἔχει δὲ ὄντῃ, ὑδαμῶς.
Ἐφ' ὑψηλοτέρῃ δὲ τύπῃ ἀνελθόντα,
ἔφορξαι δὲ καὶ τὴν ἡλίου πρῶτον ἀκ-
τίναν, πρὶν τὴν αἰέρα λευκαίνειν, καὶ
εἰ ὁμοιολογῶς πρὸς αὐτὸν ἀνελ-
κόμενον, πρὶν αἰρανοῦσθαι, φανεί-
ται, ὑδατὶ ἔσται ἀποδοκία. Συν-
τήρει δὲ ἐν τῇ πρῶτῃ ἢ ἡλίου λάμ-
ψι κωνώπια, ἀναπτύσσοντα εἰς (7)
ὄρθρον ἄνω, καὶ συμπρόσθοντα ὡς περ
δοκίαν καὶ γὰρ ταῦτα ὑδατὶ δηλω-
πικά. Δίον δὲ ἐξ ὑψηλοτέρῃ τύπῃ
σκοπῆν τὰ μὲν θέρει ἐν ταῖς μισσημ-
βείαις, ὅτι αἶρ κατὰ μέρος, καὶ ἢ γῆ
ξηροῦσθαι εἴη, τότε γὰρ ἐν ταῖς ἐνύ-
δροις (8) αἰτμὸς ἀναδίδωται, καὶ ὡς
νεφῇ μικρὴν ὀρεῖται. χειμῶντος
δὲ αἰτμίδας ὁ ποιεῖται ἀνίστησι τύπος,
ὁμοῖαν ταῖς ἐν τῇ ποταμῶν καὶ λιμ-
νῶν καὶ φρεάτων ἀναφρεσθῆναι καὶ
κεῖναι μὲν ποταμοὶ ἐν νεφελῶδεις, αὐ-
ταὶ δὲ ἰχθυοὶ ἐν αἰετῶδεις. εἰ δὲ πι-
κρὰ εἴη τὰ ὑδατὰ, (α) κρηάλλιον
κόψαντες ἐμβυαλῆμεν. ἢ κρηάλλιον
κόψαντες, καὶ εἰς ῥάκῃ ἐνδύσαντες,
καὶ ῥάκῃ ἐν ταῖς ὑδασι. ταῖς δὲ ῥάκῃς ἀφθέρουσιν ἰσχυλεῖς, ἐκ καρπῶν

quis veniunt, & scaturientes quidem
ex infernis durabiliores sunt; qua-
propter in altum effodere oportet, do-
nec origo laticis deprehendatur, quo
fluxus continuus sit & permanens.
Quæ vero ex obliquis partibus ferun-
tur, minore tempore quam aliæ per-
manent; ex hybernis enim tempesta-
tibus ac vernis pluviis natæ sunt. Cæ-
terum ad cognoscendum an terra a-
quam habeat, quidam etiam hoc fa-
ciunt. Foveam effodiunt latitudine
cubiti unius, altitudine cubitorum tri-
um, & in fossam circa meridiem spon-
giam siccam ad horas tres imponunt,
& arundinum viridum coma coope-
riunt, aut etiam alia aliqua tenera her-
ba. Et siquidem humorem traxerit
spongia, aderit aqua; ubi vero sicca
fuerit, nequaquam. Quin & in alti-
orem locum ascendentem, primum
solis radium, priusquam aer albescat,
inspicere oportet, & si quid nebulo-
sum in ipsum attrahi, antequam ra-
rescat, appareat, aquam expectare con-
venit. Observa etiam cum primum
sol splendeat, culices sursum in di-
rectum volantes, seque ad trabis si-
militudinem contorquentes; hi enim
aquam portendunt. Oportet insuper
ex altiore loco animadvertere, æstate
quidem in meridie, quando aer purus
& terra siccissima fuerit, tunc enim
in aquosis locis vapor sursum tolli-
tur, & parvæ instar nebulæ cernitur:
hyeme vero halitum huiusmodi locus
remittit, similem eis qui ex flumini-
bus & stagnis & puteis efferuntur; ni-
si quod illi multi sint & nubili, hi
tenues & aerii. Aquarum amaritudi-
nem corallio contuso injecto emen-
dabimus, aut hordeum contusum &
lindeolo illigatum in aquas ponamus.

(6) Ita MSS. ante φαίνεται. (7) Interp. legit εἰς ὄρθρον quam lect. in
Vers. retinui. (8) MSS. V. supplet τύπος.

(α) Vide Notas ad Cap. i. Lib. 15.

Hirudines perdunt anguillæ, & cancri fluviales, aquis injecti. Signa porro generationis aquarum dulcium juncus, arundo, lotus & rubus.

(9) ποταμίσι τοῖς ὕδασι βληθέντες. ὑδρογονικά δὲ σημεῖα γλυκέων ὑδάτων. χοῖν, κάλαμ, λωτὸς καὶ βάτ.

(9) *Potius ποταμίσι aut ποταμίσι, sed MSS. ut in textu.*

CAP. VI.

De aquæ investigatione.
Democriti.

DE aquæ inquisitione, deinceps dicemus. Qui enim in aquis vestigandis experientiam nacti sunt, pronunciant campos quidem ut plurimum aquis carere, & majores magis minoribus. Ex montibus vero plerosque aquosos esse, & imas ipsorum partes humidiores quam summas, & densas ac arboribus tectas magis humiditas esse quam nudas. Aquæ vero quæ in campis reperiuntur, ut plurimum falsæ sunt, quæ vero in montibus & imis ipsarum partibus, dulces: nisi aliquarum sapor corrumpatur per incumbentium aquarum proprietatem, crudarum videlicet aut falsarum, aut nitrum, aut alumen habentium, aut sulphur, aut aliud quid ejusmodi. Naturales autem causas prædictorum tales afferunt; nempe solem ex aquis semper id quod tenuissimum ac levissimum est attrahere. Quare quum campos per totam diem sol occupet, humorem ex ipsis emulgere & in vaporem dissolvere, unde iane contingit ut quidam penitus aquis careant; verum in quibus aliquid relinquitur, id omnino falsum reperitur, levi ac dulci ex ipsis consumpto, quemadmodum etiam mari contrigit. At vero montium aquas id ipsum non pati, quum non per to-

Κ Ε Φ. 5.

(I) Εἰς τὸ αὐτό.
Δημοκρίτης.

Περὶ δὲ τῶν ὑδροφανικῶν, ὑπὸ δὲ πινῶν ὑδρομασδολικῶν λειομέλῃς. ἢ ἐξ ἑμῶν. Ἀποφαίνοντι ὅτι οἱ περὶ τῶν ὑδροφανικῶν τῶν ἐμπειρίαν εἰληφότες, πᾶσι μὲν πῶτα ἀνδράσιν ὑπάρχειν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, & πᾶσι μείζονα μᾶλλον τῶν ἐλασσόνων. τῶν δὲ ὁρίων ἄνδρα πᾶσι πλείους, & πᾶσι ὑπερβίαις καὶ δυστοκίαις τῶν ἀκρωρειῶν ὑπάρχειν, & πᾶσι δασύα καὶ κατὰ δένδρα τῶν ψιλῶν. πᾶσι δὲ ἐν τοῖς πεδίοις εὐερισκόμενα τῶν ὑδάτων, ἀλμυρὰ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ. ὅθεν δὲ ἐν τοῖς ὄρεσι & ταῖς ὑπερβίαις, ἰσχυρὰ. εἰ μὴ πινῶν ἢ γῆσι φέρειν, διὰ τῶν τῶν ἐπικειμένων ὑδάτων ἰσότητάς, ὡμῶν, ἢ ἀλμυρῶν ὑπαρχόντων, ἢ νιτρῶδων, ἢ συπληρίαν ἔχοντων, ἢ ἡθίων, ἢ ἄλλο τι τῶν τοιούτων. Φυσικὰς δὲ (2) τοῖς εἰρημένοις αἰτίας τῶν δὲ ἀποσπένουσιν, ἀπὸ τῶν ὑδάτων τὸ λεπτὸν μερίζον αἰεὶ καὶ ἐλαφρότερον ἔλκεν τῶν ἡλίων. πᾶσι μὲν ὅτι πῶτα δι' ὅλης ἐπέχοντα τῶν ἡμέρας τῶν ἡλίων, ἐξαμείλγειν τὸ ὑγρὸν & ἐξατμίζειν, ὅθεν πᾶσι πλείους ἀνδράσιν ὑπάρχει. ἐν οἷς δὲ καταλείπειται πᾶσι τῶν ὑδάτων, ἀλμυρὰ εὐρίσκει πάντως, & ἐλαφρὰ & γλυκεῖα ἐξ αὐτῶν ἀναλίσκονται, κατὰ πᾶν τῶν (3) θαλάσσης συμβέβηκε. πᾶσι δὲ ἐν τοῖς ὄρεσι τῶν ὑδάτων, μὴ τὸ αὐτὸ πᾶ-

(1) MS. V. Ἐπερὶ ὑδροσκοπικόν. F. Long. & Bod. Δημοκρίτης ὑδροσκοπικόν. * *Potius ὑδροφανικόν.* (2) Ita MSS. (3) Suppl. εἶναι αὐτὸ εὐερισκόμα, ut sensus sit integer: vel legend. τῇ θαλάσῃ.

χειν, ἀφ' τὸ μὴ δι' ὅλης τ' ἡμέρας ἐκπυρρῶσθαι τῇ ἀκτίνι, καὶ κεκλιμένῳ αὐτοῖς, ἔστι μὴ βιαίαν ὥσπερ πίπτειν. ὅθεν τὰ ὡς ἀρκτον ἔχοντα πᾶς κλίσεις, εὐυδρόπερα τ' ὡς μεσημβρίαν κεκλιμένων ἀποφαίνονται, ἔστι ὡς ἀνατολὰς ἔδυσμας, (4) ἵσον μὲν τ' ὡς ἀρκτον, πλείονα δὲ τ' ὡς μεσημβρίαν κεκλιμένων, ἔστι πᾶς διὰ τὴν ψιλῶν, ἀφ' τὸ σκιάζεσθαι. πᾶς δὲ ὑπογείας μακρόν (5) κατὰ δύρεας εἶναι, ἀφ' τὸ πᾶσι φεροῦν εἰς τὸ κάτω μέρος τοῖς ὕδασι εἶναι, ἔστι συνάμα καὶ ἀπὸ τ' ὑψηλῶν εἰς τὸ πεσπιδόν, ἔστι ὑπὸ πᾶς ῥίζας τ' ὀρεῶν. ὅθεν καὶ τὰς πλείους πηγὰς καὶ (6) μερῶς, ἐν τοῖς τοιαύτοις τόποις ὑπάρχειν, ἐν οἷς ὑπερκείμενά ἐστιν ὅρη μεγάλα, καὶ ὑψηλά, ἔστι δασέα, ἔχοντα κρύβας καὶ φαραγγώδεις τόπους. ἐν γὰρ τοῖς τοιαύτοις, τὰς κατ' ἐπὶ τὴν συνωλεσμένους ὁμοῦς, καὶ διηγεμένους καὶ γῆς, πᾶς πηγὰς αὖξιν. πᾶς δὲ τ' ὑδάτων, παρὰ ταύτας μὲν πᾶς ὑπογείας, μὴ ἐμφανῆ γινώσκον, ποιησάμενα δὲ ἕως πρὸς ὑποφορὰν καὶ γῆς, ἔπειτα εἰς τὸ φανερόν ἐκτρίβονται. τὸ δὲ σύνολον, ἀφ' τ' ἀνάγκης τόπον ἕως θαλάσσης, φανερὸν ἐκδεικνύει. Τινὰ δὲ ἔστι ἐπὶ πᾶσι θαλάσσιον, ἀφ' τ' γῆς ἐπὶ πολλὸν τόπον ἐν ταῖς φλεψὶν ἐνεχθῆναι, ἔστι τὰς ἀναβλύσας, κατὰ πᾶν εἶναι (α) εἰ

tam diem solis radiis exurantur, & inclinatus, & non violenter ipsis irruat; unde etiam eos qui ad septentrionem declinant montes, aquosiores pronunciant ad meridiem inclinatis, & eos qui ad orientem & occidentem, minus quidem aquosos quam qui ad septentrionem vergunt, plus autem quam vergentes ad meridiem: & denso arboribus magis aquosos quam nudos, quoniam obumbrantur. Cæterum imas montium partes magis aquosas esse, quod aquarum natura sit ad infernam partem deferri, & quæ in altis locis sint ad humiles congregentur, & sub ipsas adeo montium radices. Unde etiam plures fontes & fluentia in talibus locis existere, in quibus magni montes superincumbunt, atque ac densi, concavos locos & cavernosos habentes. In talibus enim imbres per annum collectos & per terram colatos, fontes augere. Quasdam vero aquas circa has imas montium partes non apparere, verum ubi intra terram aliquo tenus subductæ cursum perfecerint, tum demum in apertum exprimi ac prodire. In universum autem, per locum usque ad mare ducentem, apparere & expelli. Quædam vero & in mare per terram ad multum loci spatium in venis perductæ, sic tandem crumpunt, qualis est aquatio in

(4) Interp. legit (rectius forsitan) ἵσον μὲν ..., πλείονα δὲ, debita antithesi. MSS. V. F. Long. & Bod. ut in textu. (5) MSS. F. Long. & Bod. κατὰ δύρεας. (6) Emend. ex Hesychio & Phavorino, antea μερῶς.

(α) Κατὰ πᾶν εἶναι ἐν Ἀραδίῳ ὑδρώματι, Ἰδρυμένῳ Ἀραδίῳ meminit, & modum describit Strabo Geograph. Lib. XVI. ubi de Arado Insula ejusque situ & incolis plura videntur. Τῶν δὲ ὑδρείων (inquit) τῶν μὲν ἐν τῷ ὁμβρίῳ ἔστι λακκαίων ὑδάτων ἔχουσι, τῶν δὲ ἐν τῇ περσείᾳ. Ἐν δὲ τοῖς πολέμοις ἐν τῷ πόρε μικρὸν πρὸ τῆς πόλεως ὑδρεύονται, πηγὴν ἔχοντες (Casaub. ἔχοντα) ἀφ' ὧν ὑδάτιον εἰς ἡν περικατασφραγίσθαι κλίαν, κατὰ τὴν δὲ τῷ ὑδρώματι σκάφας, μελῶδες, εὐρύστημον, εἰς πυθμένα συνωλεσμένον πρὸς τὴν πηγὴν μετρίον. Τὰ δὲ πυθμῶνι περὶ σφραγίσθαι σωλὴν σφύπναι, εἰπερ ἀσκαμὸς διττὸς λίγην, ὁ δὲ χόρμος τὸ ἀναβλίσκον ἐν τῇ πηγῇ ἀφ' ἧς κλίαν ὑδρὸς. Τὸ μὲν ἀναβλίσκει πρῶτον τὸ τῇ θαλάσσει ἐπὶ περὶ μείναντι δὲ τῶν περὶ Ἀραδοῦ

Arado, & in Heraclea Ponti. Porro aquas quæ ex altis locis deferuntur, fontes nostri, *πηγὰς* illi, quasi fixas vocant, atque id propter superincumbentes locos, adjacente videlicet monte Saocæ appellato, & habente non longe a vertice locos asperos & antrosos, ac capaces plurimæ cœlestis aquæ. Fontes igitur irriguos, & quibus aliquid influit, *πηγὰς* esse pronunciant propter declaratas causas. Esse vero præterea etiam in plurimis terræ partibus venas habentes aquam. Quemadmodum enim, inquit, in vivis & animatis corporibus totum corpus venis & arteriis continuis interstinctum est, sic etiam in terra, & locos raros esse, aere plenos existentes, & venas aquam habentes, & in

Ἀράδῳ ὑπόδαμα, καὶ τὸ ἐν Ἡρακλείᾳ τῷ Πόντῳ. Ταῖς δὲ αὖτ' ὑψηλῶν τόπων πηγὰς φερομένας λέγουσι, διότι τὰς ἐπερκευμένας τὰς περὶ παρακειμένας τὴν λεγόμεναι (b) Σαώκας, καὶ ἔχοντι τὸ ἐμικρὸν τὸ κερυφὴς τὰς περὶ τὰς φαραγγίδας, καὶ διωαμένας τὰ πλεῖστα τὰ ἔργων ὑδάτων διεχόμεναι. Ὡς μὲν οὖν ἐπὶ πρῶτος πηγὰς ὑπάρχειν ἀποφαίνονται, διότι τὰς διηλωμένας αἰτίας. εἶναι δὲ καὶ ἐν τοῖς πλεῖστοις μέρεσι τὸ γῆς φλέβας ἔχουσας ὑδρ. καὶ ἰσχυρὰ τὰ, φασὶ, καὶ ἐπὶ τῇ ἐμφύτῳ συμπάσει. (7) συμβαίνει τὸ ὅλον. Ὡς μὲν φλέβῃ καὶ ἀρτηρίᾳ διελκόμεναι ζωηχέσιν, ἔτι καὶ ἐν τῇ γῇ πότις περὶ αἰμάς ὑπάρχειν, αἶρος πλεῖς ὄντας, καὶ φλέβας ὑδρ. ἐ-

ποτίμω ὑδατὶ ῥέουσιν, ὑπολαμβάνουσιν εἰς αἵματα περισκοδασμένα ὅσον ἀνδρῶν, & πορθεύουσιν εἰς τὸ πᾶν. Quorum sensus est—Aquantur partim ex imbris cisternis exceptis & lacubus, partim ex opposita continente. In bello autem e freto paulo ante urbem aquam petunt; abundantem aqua id habet fontem; in quem clibanus inversus e scapha aquaria demittitur, plumbens, lato ore, fundo in angustum coacto; fundus mediocre foramen habet, cui fistula ex corio (sive utriculum dicere malumus) ascripta est, qua aquam e fonte per clibanum elisam excipit. Aqua qua primo exhauritur salsa est: expectantes vero pura & dulcis aqua fluxum, vasis ad id paratis excipiunt, atque in urbem deferunt. Plinius etiam Lib. 2. Nat. Hist. "Dulcis haustus in mari plurimis locis, ut ad Chelidonias Insulas, & Aradum, & in Gaditano Oceano. Talis autem fontis, aut Ἰδρύμενος, apud Heracleam Ponticam nulla quod adhuc sciam apud Vett. mentio; nisi forsan innuat Soonautem sive Acherontem fluvium terra subterfluum, circa Heracleam erumpere ex specu Acherusia: de qua Pomponius Mela Lib. 1. Cap. 19. "Juxta Heracleam Specus est Acherusia, ad Manes (ut aiunt) pervius; atque inde extractum Cerberum existimant. Et Plinius Lib. 27. Cap. 2. "Ortum [venenum] fabula narravere, e spumis Cerberi canis, extrahente ab Inferis Hercule, ideoque apud Heracleam Ponticam, ubi monstratur is ad Inferos aditus, gigni.

(b) Σαώκας,] Saoces vel Saocæ excelsus Samothraciæ Mons. Plin. Lib. 4. Pag. 461. 2. "Tantundem insula Samothrace, qua libera, ante Hebrum, ab Imbro triginta duo Mill. a Lemno viginti duo Mill. D a Thracia ora triginta octo Mill. circuitu triginta duo Mill. attollitur monte Sao e decem Mill. passuum altitudinis, vel importuosissima omnium. Didymus etiam in Iliada v. Τῆς Σαμοθράκης Τὸ μόνον ἐν αὐτῇ θεῶν. Σαώκη καλεῖται. & in Hefychio Samothracia, a Monte Saocæ, Σαωκίς appellari traditur.

(7) MSS. Long. & Bod. συμβαίνειν.

D

χδ.

genter contemplari jubent, quomodo juxta mundi climata siti sint, & quales tandem existant, signis indicatis utentes. Et si quidem meatus extiterint ad investigationem, aliaque signa tum ex solo, tum ex nascentibus. Etenim juncos nascentes, quos quidam holoschoenos vocant, & butomum, & rubos, & cyperum, quam quidam zernam appellant; insuperque & gramen multum ac pingue, calamoque appellatos Indicos, ab ali- quibus vero Mestocalamos, hoc est, plenas arundines, ab aliis etiam sagittarios, itemque fistulas densas & teneras, signa esse aiunt loci aquam habentis. Similiter & hederam virentem, quam aliqui malacocisson, hoc est, mollem hederam cognominant, & ficum sylvestrem, & salicem, ulmumque sylvestrem, ampliusque hippurim, & quinquefolium, & batrachium quod chrysanthemon vocant. Et in universum quæcunque enata fuerint & non plantata, sed sponte naturæ viridia & florida ac densa, ea ipsa indicio sunt alimentum ipsis ab aqua suppeditari. Quapropter ejusmodi signis fidere oportet ac fodere, ab ipsis signis inferius progrediendo; si inclinationem habeat locus, unde exuberantes fontes adipisceris. Hippuris ex etymo nomen traxit. Est enim similis equinæ caudæ, folia ha-

ρὰ καλεῖται τὰς τούτας, ἐν οἷς αὖ ἐπιβάλλονται ζῆται, ἐπιθωρεῖται, πῶς ἔχουσιν τοὺς κλίμασι, καὶ ποιεῖται οὗτοι τυχεῖναισι, σημεῖοις χρῶ- μέναις τοῖς διδωλωμένοις. καὶ εἰάν τις πόρον αὐτὸς εἰσέλκοιεν, ἐπεὶ αὐτὰ σημεῖα ἐπὶ ἀφ' ἧς ἰδαφῶν καὶ τῶν φουμένων. χοίνας γὰρ τὸ φουμένας, πνέας (10) ἀλλοχοῖνας καλεῖται, καὶ βάτομον, καὶ βάτας, καὶ κύπυρον, ἢ πνέας ζῆρναν καλεῖται. ἔτι δὲ καὶ ἄλλωσι πολλὰ ἐν εὐτεροφον, καλεῖ- μέας περὶ τὰς καλεμμένας Ἰνδικὰς, ὑπὸ πνῶν δὲ (11) μεσηκαλάμους, ὑπὸ ἐνίαν βαλίτας, ἐπεὶ (12) σύριγ- γας δασεῖς, ἐπεὶ ἀπυλὰς σημεῖον φασιν, ὡς ὑδάρ ἔχουσι τὸ πᾶν. καὶ ὁμοίως κιστὸν τὸ γαλκίον, ὃν πνέας καλακόκιστον αὐτοσχηρεῖται, ἐπεὶ (13) συκὴν ἀγέλειαν, καὶ οἰσίαν, καὶ πῆλιαν ἀγέλειαν, ἔτι τὴν ἵππε- ραν, τὴν λεγόμενὴν πινέφυλλον, βατράχιον περὶ χρυσάνθημον κα- λεῖται. καὶ καθόλου δὲ ὅσα ἐκ τῶν πε- φυκότων, μὴ φυλάσσονται ὑπάρχοντα, ἀλλὰ αὐτοφῶν χλωρὰ καὶ εὐερῆ ἐ- δασέα, σημεῖον αὐτῶν ὑδάτος αὐ- τοῖς τὴν τροφὴν ἀναδιδόει. διὸ ἐ- δὲ πιστεύοντες τοῖς τοῖσιν σημεῖοις εὐρύσκειν, λαμβάνειν δὲ τὸ σημεῖον κατὰ πᾶν εἶναι ἔχον κλίμα ὁ τό- πος, ὅθεν ὑπερδεδειγμένως πηγὰς λαμβάνειν. (14) Ἡ ἵππερως ἐν τῷ ἐτύμῳ τὸ ὄνομα ἵππου. ἔτι

(10) Legend. ὁλοχοῖνας cum Interp. MSS. ut in textu. (11) In Cod. Pal. scribitur νασκαλάμους cui lect. suffragatur Dioscorides Lib. I. Καλάμων ὁ μὲν τις καλεῖται νασός, ἐξ ἧς ἐπὶ βέλῃ γίνεται, i. e. Ex Arun- dinibus quadam vocatur νασός plena & solida, ex qua sagitta facti- tari solent. Ergo hic indubie legend. βαλίτας, qui Theophrasto πεξικεῖ, Plinio Sagittarii, dicuntur. (12) Legend. ex Theophr. (inquit Salma- sius) Σύριγγας, apud quem νασοῖς καλάμοις opponuntur, quod toti essent fistula ad instar concavi. Plinius Lib. XVI. "Calamus vero alius totus" concavus, quem Syringiam vocant, utilissimus fistulis, quoniam nihil est ei cartilaginis atque carnis. (13) Interp. legit σίκυν cucumerem, sed MSS. ut in textu. Reposui & οἰσίαν, οἷσας enim nullibi quod sciam oc- currit. (14) In MSS. F. Long. & Bod. hac inferciuntur. Ὅστιον ἔχου- σιν τῶν φουμένων ἔχει τὸ εἶδος. Quæ, cum doctiss. Langbaino, suspicor esse titulum sequentium.

ἢ ὁμοία τῇ ἔῃ ἵππου ἔρεῃ, ἔχουσι
 ὡς φύλλα τοῖς δελφίν ὁμοία, καὶ
 αὐτοὶ τὴν καυλὸν ἀνθρώπων ὁμοίως τῆς
 ρίζης ὡς ἐπὶ τὸ ἄκρον λεπίσπερον.
 αὐτὸς δὲ ὁ καυλὸς ἐστὶν κινεὸς, ὡς ὁ
 κάλαμος, ἔχων ὡς ἀρσενὸν διηρη-
 μένα, ἐξ ὧν ἀρσενὸν αἰ τελεχάδεις
 φυλάδεις (15) πύφουκαν. ἐκ δὲ
 εἴων, αὐτὸ Καλπίσιον ἀποκαλε-
 ρεῖται. Βυτμόν τινος ἐν τοῖς ἔλαισι.
 φύλλα δὲ φέρει ὁμοία λειρίοις, οἱ βό-
 τας αὐτὰ ἡδυνώσκειν βόσκον. Ἐν ὁμοίᾳ
 ἔστι καὶ ὡς οἱ ἡμίονοι. Πεντάφυλλον
 ἐκ μιᾶς ρίζης πολλα ἀναφέρει κλω-
 ρία καρφοειδῆ, σπιθυμιαῖα, (17) ἐξ
 ὧν ὁ καρπός. φύλλα δὲ ἔχει ὁμοίως
 ἡδυνώσκειν, πέντε καὶ ἑκάστην μι-
 χρον, σπυρίων δὲ πεντακλόν, κυ-
 κλάδι ἔχουσι πεντακλόν, ἀν-
 θῆκη δὲ ὡς ἡλίαν. Βατράχιον, ἢ χρυ-
 σάνθημον, φύλλα φέρει ὁμοία σπλί-
 νη, μυρίζοντα δὲ, ἀνθῆκη χερσίζον· ὅ-
 λη δὲ ἡ βοτάνη, ἢ μυρίζον γίνεται
 δύο παλαιῶν. Μαλακόκιστος· * ὁ
 μοῖός ἐστι κισσός, ἀπαλὸν δὲ ἐστὶν τοῖς
 φύλλοις ἔστι καυλὸς ἀπὸ πλεονόμοι-
 νοι ὅπως αὐτόν, ἀλλὰ τὸ μὴ δύνασθαι
 αὐτὸ βαστάζειν. Ἰνῶν δὲ μάλιστα
 ἐν τοῖς † καλαμοκόποις, καὶ γὰρ δὲ
 τῶν τοιούτων. (18) (C) Κύπερος, ἢ πινος
 ζιρῶν καλῶς, φύλλα ἔχει ὁμοία
 (19) καρπὸς ἀρσενῶν, ἔχοντα, καὶ καυ-
 λὸν ὡς ἀνθρώπου, ἔχοντα, ἐπὶ
 ἄκρῳ δὲ ὡς ἡλίαν ὡς ἡλίαν, ὡς ἡλίαν
 ὡς ὅτι ἡλίαν μάλιστα ἀρωματί-
 ζονται τὸ γινώσκον. Τέττον δὲ τὴν καρ-

bens pilis similia, & ipsum eandem
 prodeuntem a radice usque ad sum-
 mum tenuiorem. Verum ipse caulis
 vacuus est velut arundo, articulos ha-
 bens distinctos, ex quibus articulis pi-
 losa folia exoriuntur, at vero ex re
 ipsa salpingion appellatur. Butomum
 in paludibus nascitur, folia autem li-
 liis fert similia, & ex una prodeunt
 radice, non singulatim, sed instar fru-
 ticum. Quinquefolium multos ra-
 mulos profert festucarum similitudi-
 ne dodrantes, ex quibus fructus pro-
 dit. Folia habet similia menthae in sin-
 gulis pediculis quina, raro autem plu-
 ra, circum circa ad ferrae similitudi-
 nem fissā; florem vero pallidum.
 Batrachium aut Chrysanthemum fo-
 lia fert apio similia, verum majora,
 florem auricolorem; tota herba duos
 palmos non excedit. Malacocissos si-
 milis est hederæ, mollibus est prædi-
 tus foliis, & cauliculo se circumpli-
 cans quicquid tandem contigerit, nam
 seipsum ferre non potest. Nascitur
 autem maxime in arundinetis excisis,
 & terreis locis. Cyperus, quam qui-
 dam zernam appellant, folia habet si-
 milia porro festivo, ubi recens sunt
 enata, gracilia, cauliculum velut jun-
 cū, graciliorem tamen, in cujus ver-
 tice semen est velut milium; radi-
 cem velut nucleos oleæ nigros, aro-
 maticum saporem habentes. Harum
 porro festucarum & herbarum om-
 nium prædictarum signa si non con-
 temperimus, nunquam fodiemus in

(15) Casaub. πύφουκαν. (16) Restitui & supplevi hunc locum misere
 antea mutilum, ex MSS. & Salm. in Solin. Interp. pro λειρίοις male legit
 αἰρίοις, cum butomum sit de juncorum potius numero; ideo a Gallis vo-
 catur Jonc de cabas, quod de eo fiant sportula. (17) MSS. F. Long. &
 Bod. ἴφ ὧν. * Potius ὁμοίος ἀπαλός, &c. in gen. mascul. † Vel legend.
 καλαμοκόποις. (18) Ita legend. refragantibus licet MSS.

(C) Κύπερος] Plura de cypero & ejus generibus scire volenti adeundi
 sunt Cl. Salmasius in Solinum Pag. 703, 4. & Dioscorides.

(19) Salm. in Solin. p. 703. A. Legend. monet καρπὸς ἀρσενῶν, suffra-
 gante Dioscor. Lib. 1. Cap. 4. φύλλα δὲ [κύπερος] ἔχει ὁμοία πρὸς τὴν κα-
 κέρην δὲ καὶ ἰχνοπύρον. MSS. ut in textu. locis

locis qui neque influentem, neque fontanam, neque putealem aquam habent. Ubi enim herbæ illæ apparent, ibi aquam sub terra esse significant. Quin & ubi aspectus ipsarum marcidus apparuerit, propius solo aquas indicant, invalidas & non permanentes. Quanto vero luxuriantioris aspectus & viridiores fuerint, aquas subesse altissimas & durabiles semper portentunt. At vero & solorum genera contueri oportet. Etenim argillofi & pumicoli generis, & squalente fluxu prædita, omnino aquosa esse aiunt. Verum neque de glutinolis, & calidis, & lutolis, & nigræ terræ pinguibus locis, calculosæque segmenta dilcreta habentibus desperandum est. Atqui calculosa non conturbata & confusa in terra esse oportet, sed secundum latitudinem inhaerentia & insita, atque in universum terras diversi coloris semper crustulosas ac densas concretiones habere oportet: maxime vero coitiones terræ inæquales concretiones habent. Cæterum petras aliquid concretum habere oportet, quæ ambiunt locos qui videntur aquam habere, non instar varorum, sed aliquid porosum habentes. Quin & quæ albam terram admixtam habent, sitæ vero sunt in terra qualem diximus, sub ipsis calcaneis solo innatis, aquas habent. Aquas vero indicat aliquid prædictorum iis adnascens. Concretiones item petrarum inæquales, aquas habent modo sint in

ἐμπυκνύουσιν ὕδατα. σημαίνει δὲ, εἰάν τι πρὸς τὰς τοιαύτας καὶ τὴν εἰρημύων πεφυκός. Καὶ Συμφύσεις δὲ αἱ ἀνέμιοι τὴν πετρῶν, ἔχουσιν ὕδατα, καὶ ἴσιν οὐ τοῖς εἰ-

φείων ἐβοῶν πάντων τὴν πετρεμείων (20) σημείοις καὶ φρονήντας, ὅπως χρησόμεθα ἐν τόποις τοῖς μὴ ἔχουσιν ὕδωρ, μήτε ἐπὶ ῥύον, μήτε πηγῶν, μήτε φρεάτων. ὅπως δ' αὖν αὐτὴ αἱ βοῶναι φαίνονται, ὕδωρ ὑπογίον εἶναι σημαίνουσι. καὶ ἐν τῇ θεωρίᾳ, ὅσα αὖν μᾶλλον μιμηροσμένα φαίνονται, ἔχουσιν εἶναι τὴν εἰσάφους καὶ ὕδατα σημαίνουσιν, ἀδυνατῶν καὶ μὴ παραμυόνισα. ὅσα δὲ μᾶλλον βελθόντα ἐκλωροπρεφ, ὑποκείσθαι καὶ ὕδατα βαρύνεται ἐκ παραμυόνισα δηλοῦσιν αἰετ. Δεῖ δὲ καὶ τὴν εἰσάφωσιν καὶ γέννησι θεωρεῖν, καὶ μὴ ἀρριμῶδη καὶ κιστρῶδη τὴν γέννησιν, καὶ αὐχμηρὰ τῇ ῥύσῃ ὑπάρχοντα, παντρίπασιν ἐνυδρὰ φασιν ὑπάρχειν. καὶ δὲ (21) γλινῶδη ἐκ πυρῶδη ἐκ πηλῶδη, καὶ μεταβλητὰ πᾶσι παρὰ ὅντα, ψηφιδώδεις πᾶσι ἀφύσεις ἔχοντα, μὴ ἀπογινώσκουσιν. Δεῖ δὲ καὶ ψηφιδώδη, μὴ ἀναπτεροσμένα εἶναι ἐν τῇ γῇ, ἀλλὰ καὶ πλάτους ἐμπυκνύονται, καὶ καθόλου καὶ ἐπεσχωματύνεται τῆς γῆς, αἰετ πλάτους ἔχουσιν δὲ τὰς συμφύσεις καὶ πυκνάς (22) μάλιστα δὲ ἔχουσιν αὐτὴν σὺν ὁδοῖς τὴν γῆς ἀνομοίας τὰς συμφύσεις. Δεῖ δὲ ἐκ τὰς πέτρων εἶναι (23) ὑπομειλανιζήσας, τὰς περιχέουσας τὰς δοκῶντας ὕδωρ ἔχουσιν τόπους, μὴ καὶ (24) ἰόντας, ἀλλὰ ἔχουσας τὴν πορῶδεις. ἐπὶ δὲ λαοκήπιον, καί μιν δὲ εἰσι ἐπὶ τῆς γῆς οἷας εἰρηκαρῶν, ἔχουσιν ὑποταῖς πύριναις ταῖς ἐν τοῖς εἰσάφωσιν

(20) Interp. legisse videtur, rectius, σημείων μὴ καὶ φρονήντας, ὅπως ὁρῶ-
 ξομεν ἐν τόποις. MSS. ut in textu. (21) Ita legend. vel γλοινῶδη ex
 Phavorino. (22) Μάλιστα ... συμφύσεις. Hanc ὁρῶσιν non agnoscunt
 F. L. & B. 2. (23) F. L. & B. 2. habent ὑποπλανιζήσας. Margini MS.
 F. hac appropinquatur Scholli loco. Πύριναι. οἱ μὲν ἐπὶ τῇ κρήνῃ πύριναι λίμναι,
 δὲ καὶ ὁ ἐκπηγῶν τὸ πύριον ἀφῆς ὡς Εὐελπίδης Ὀρίση. Sensus est in Vers.
 (24) Scholiastes. ἰόντας. οἷον ἐκφύματα σκληρὰ, οἱ δὲ ἰόντες τὴν ἀκμαῖαν
 γῆν. Οἱ δὲ τὰς δασεῖς καὶ πυκνάς ἀπὸ τῶν τελεχῶν τὰς τῶν τελεχῶν ῥίζας ἰόν-
 τας ἔλεγον.

ρημένοις κλίμασι κείμεθα. ἐν μὲν οὖν τῇ ψηφιδάδῃ γῆ, ἢ μελαίνῃ ἢ πεννῇ, ἢ ὁμοίως γλινάδῃ, λιβάδας δὲ πολλὰς ἢ ἐπιπολαίας εἶναι. διὸ συμφέρει ἐν ταύταις τὰς ὑπονόμους ὀρύσσειν. ἐπὶ μὲρον ταῖς λιβάσιν. ἔτω γὰρ ἂν πλείστον ὕδωρ συνάγῃ. ἐν δὲ τοῖς ἀραιοῖς καὶ πετρώδεσι τόποις, καὶ ἐπιστῇ εὐρεθῶσι πηγαί, ταῖς εὐρεθίσταις ἀρκεῖται. (d) Δεῖ δὲ σκοπεῖν καὶ ὑδροσκοπεῖν ταύτων πρὸ τῶν κρηττοτέρων. καὶ σκοπεῖν ὅσοι ἔχουσιν ὑδροσκοπεῖν αἰγρίον, καὶ τὰς ἡμισφαίρειον, χωρὶς ὅσον χοῖα, ἢ λαβόντα ἐξ ἑαυτῶν δύο ἢ τρεῖς πτωλόμενους ἀφ' ἑαυτῶν καλῶς, δῆσαι μίσκους λίνω, τὸ δὲ λίνον πεποκολλησθαι κατὰ τὸ πτωλόμενον, ἔσθην τὸ αἰγρίον. ἀφ' ἑαυτῶν δὲ καὶ ἐλαίω τὸ αἰγρίον, καὶ ἐν τῷ τόπῳ ἐν ᾧ ἀφ' ἑαυτῶν πρὸς ὕδωρ ὑπάρχειν, διὰ τὰς ἀρκεῖν τοῖς διδλωμένοις σημείοις ὀρύσσειν φρεατίαν, ὅσον ἐπὶ πύχνης τρεῖς, ἢ κατὰ τὴν πύχνην τὸ αἰγρίον ἐν τῇ φρεατίᾳ θῆναι, καὶ ἀφ' ἑαυτῶν καλὰ μὲν φύλλα χλωρῶν, ἢ ἄλλω τινα βοτάνῳ, πάλιν ἐπιχωσῶν τὴν γῆν ὅσον ἐπὶ πύχνην. τὸτο δὲ ποιῆν δύνανται τὸ ἡλίον, ἢ ὄρη παλιν ἀπαιμῶσθαι τὴν γῆν, ἢ τὸ βοτάνῳ ἀφελόντι πρὸς αἶμα, ἀναστρέψαι τὸ αἰγρίον καὶ κατενοῖν. εἰ δὲ ὅσοι πηγαί, τὸ πρὸς εὐρεθίσταις πηγαῖς ὕδατος, ἢ τὸ αἰγρίον μισθὸν πομφολύγων συνήσεις δὲ ἢ περὶ πρὸς ὕδωρ ὑπάρχει, ἢ ἀποπνέειν ἐκ τῶν μακρῶν γλυκύπερρον ἐν τῇ πύχνη, ἢ μακρῶν γλυκύπερρον τὴν πύχνην, ἀφ' ἑαυτῶν τὸ λιπώμενόν καὶ ἐλαφρότερον ἀναστρέψαι. ἢ κατὰ τὸ ὑδροσκοπεῖν αὐτῶν εἶρη.

prædictis regionibus sitæ. In callosa igitur terra, nigraque ac densa, & similiter glutinosa, rivos multos & in superficie esse oportet. quapropter in his cuniculos fodere conducit, ita ut rivos sequamur. Hoc enim modo plurima aqua congregabitur. Verum in raris & petrosis locis qualescunque reperiantur fontes, inventis contentos esse oportet. Porro aquæ vestigatorem etiam tali quopiam modo aquam scrutari oportet. Habeat itaque præparatum vasculum plumbeum semisphæricum, congii capax, accipiatque lanæ haptos molles duos aut tres lotos ac probe carptos, eosque lino obliget, ipsum vero lini filum intra vas ad fundum ejus cum cera agglutinet. Sed & oleo vas illinatur, & in loco unde aquam sperare fas est, conjectura facta ex ostensis antea signis, puteus effodiatur, altitudine cubitorum trium, in quo vas inversum ponatur, & circumpositis arundinum foliis viridibus, aut alia quapiam herba, rursus ad cubiti mensuram terra aggeratur. Idipsum vero sole occidente faciendum est. mane vero rursus terra auferatur, & herbis leniter amotis, vas subvertatur ac observetur. Si enim fuerint fontes, lanam plenam aqua reperies, & vasculum plenum bullarum: cognosces autem & qualis ipsa aqua existit, si ex lana expressam gustaveris. Reperies tamen expressam ex lana dulciorem ipso fonte, propterea quod tenuissimum & levissimum exhalet. Et de aquæ quidem vestigatione sufficienter jam dictum est.

(d) Δεῖ δὲ] Plurima signa recensentur, & varia aqua inveniende rationes traduntur a Vitruvio de Architect. Lib. 8. Cap. 1. & a Theodorico primo Ostrogothorum Rege in Epist. ad Apronianum, apud Cassiodorum Var. Lib. 3.

CAP. VII.

*De aquis, & quomodo plu-
via aqua colligenda.
Diophanis.*

AQuarum præ omnibus curam habere oportet, non solum propter aquæ usum, sed etiam quod temperatissimum aerem faciant siccitatibus obortis. Fortunatum igitur valde est fontanam aquam habere, quæ si desit, pluviales colligantur in nostrum totiusque familiæ usum sufficientes; non velut quidam facere solent, a stabulis ubi oves & reliqua animalia stercore cortes ac stabula replent, sed a domibus, quas etiam diligenter & assidue purgare oportet; puram vero aquam in puteos per ligneos canalium ductus convehere. Salubrem autem aquam facit laurus in ipsa macerata. Vitiosa vero aqua sic est curanda. Infundatur in dolia, & sub dio exponatur donec resederit, & leniter in alia vasa diffundatur, relicta fæce subsidente.

(1) Ita MSS, antea ἀτμοῖς.

CAP. VIII.

*Quod in magnis agris densos ar-
boribus montes habere oportet,
& quomodo sint conferendi.
Apuleii.*

PRæstat quidem montem sylvosum sponte naturæ productum in agro copiosum habere, qui si non contingat, non difficile est etiam montes sylvosos plantare. Etenim sylvestrium arborum semina sunt, quæ disse-

ΚΕΦ. Ζ.

*Περὶ ὑδάτων, καὶ πῶς δεῖ
τὸ ὄμβρειον ὕδωρ συνά-
γειν. Διοφάνους.*

Ὑδάτων δὲ πᾶσι πάντων φρονι-
στῶν, ὡς λέγει τὸν δὲ ὑδατῶ-
μόνοι ἀπὸ λαοῦ, ἀλλ' ὅτι ἐν ἐκρε-
τότατον ἐν τοῖς (1) αὐχμοῖς τὸ αἶρα
ποιεῖ. εὐτυχὴς μὲν δὲ σφόδρα, τὸ
ἔχειν ἀπὸ πηγῆς ὕδωρ. εἰ δὲ μὴ,
τὰ ὄμβρεια συναγείδω, καὶ εἰς ἡμι-
τέραν ἐπίσης τὴν φαινηλίας ἐξαρ-
κύνει χρῆμα. ἔχ' ὅσων εἰδήσεις
πνιγὲς ἀπὸ τῆς ἐπαύλειον, ὅπου πρὸς
βαθεῖ καὶ ἄλλα ζῶα τυχάνη κό-
στος πληθεῖναι πνιγὲς ἐπαύλειος, ἀλλὰ
λέγει τὸ δυνάμει, ἐν αὐτῇ ἐπιμη-
λῶς καθάρειν καὶ συνειχῶς χρῆ-
ξυλίοις δὲ ἀγωγῶς κατὰ τὸ ὕδωρ
εἰς τὰ φρίατα συνάγειν. ὑγρὸν δὲ
τὸ ὕδωρ ποιεῖ διάφνη τέττω ἡμδρε-
χομένη. τὸ δὲ φαῦλον ὕδωρ, ἡρα-
πύστωρ ἔπος. Ἐμβαλεῖδω εἰς
κρομμια, καὶ ἐν ὑπαίθρῳ ἰάδω,
ἵως ἀνὰ καὶ εἰς, ἐν μίτῃ καὶ εἰς
μα εἰς ἄλλα σκεῦη, διχα τὸ ὑφί-
στατος ὑπερῶς.

ΚΕΦ. Η.

*Ὅτι δεῖ ἐν τοῖς μεγάλοις
ἀγροῖς δασέα εἶναι ὄρη,
καὶ πῶς ἀνὰ φυλάττειν.
Ἀπυλλίου.*

ΚΑλὸν μὲν αὐτομάτῃ ὄρεος ἀμφι-
λάφειαν ἔχειν ἐν τῷ ἀγρῷ, εἰ
δὲ μὴ ὑπάρχει τῷ τοῖς ἐν δυσχερὲς
ἐν ὄρει ὑλῶδη καθαφύπῃ. καὶ γὰρ
τὸ ἀγρῶν δινδρῶν ἀπὸ τῆς ἐπὶ
καὶ καθαφάρεναι ὑλῶν ἀνὰ πείσῃ,
D 4 πᾶσι

πλὴν ἐν τοῖς ξηροῖς τόποις ἢ σφόδρα ἰταῖα ἢ ἐμυρῖκα, ἢ λεῦκα, ἢ ἰλῆ, ἢ μυρῖκα καὶ πελῖα, ἢ πάντα τῶν ὁμοιογενῶν τοῖς κατ' ἕνα τοῖς καίτοις πῖνός δὲ ἐν αἰμυλώδεσι γὰρ μόναι δὲ ροαὶ καὶ ἱλαίαι, ἢ ἐν τοῖς ξηροτέραις τόποις σφόδρα εὐταλεῖς γίνονται ἢ πῖρος ἰδιόδαξι. δρύες δὲ ἐκασταῖα, αἱ (a) Διὸς βάλανοι καλὲς μὲν, ἐν τοῖς συνεχῶς καθεμειζομένοις τόποις καθεμειζομένην.

minata sylvam producere possunt, sed in siccis locis id non valde succedit. Salices enim & myricæ, & populi & abietes, & fraxini & ulmi, omniaque consimilis generis humidis locis gaudent; pinus vero etiam in arenosis floret. Solas vero punicas malos ac oleas, etiam in aridioribus locis prospere admodum efflorescere experientia docuit. Quercus & castanæ Jovis glandes appellatæ in locis assiduum pluviam excipientibus deponantur.

(a) Διὸς βάλανοι] Apud Hesychium. Διὸς βάλανοι, . . . τὰ καστάνια. Plinimis nominibus ab Antiquis insignita sunt Castana; Diphilus Siphnius apud Athen. Sardianōs balanos vocat, quia Sardibus (Plinii verba) provenire primum: Maesitheus de Edulis Nuces Euboicas, Agelochus Ἀρωαῖ: Alii tantum Castaneas satum excellentiores factas Διὸς βαλάνους appellaverunt. Athenæus autem ex Hermonactis & Timachidæ Γλώσσαις refert Τὸ ποτὶκὸν κάρυον καλεῖσθαι Διὸς βάλανον, falso quidem.

Κ Ε Φ. Θ.

Ποία χαλλίων γῆ.

(I) Βηρυτίη.

Ἀρίστη γῆ ἢ μελαίνουσα, ὑπερπαινεμένη παρὰ πάντων, ὅτι ἐμφορὴν φέρει καὶ αὐχρὸν. ἐξῆς ἢ πυρρὰ ἢ ποταμώχρωτος, ἢν ἰλυώδη καταρρεύουσι, ἢ ἢ γλυκεῖα ἢ ἢ θερμή, αὐτὰ ἢ ὡς ἀμπέλους, ἢ ὡς δένδρεα, ἢ ὡς ἀόρεμα ἐπιτηδείως ἔχουσι ὡφθησαν. ἢ βαρύγειος δὲ ἐπαινεῖται, ἢ μάλιστα εὐθρυπτός ἢ καὶ μὴ δυσπρηγὴς, ἢ μόνον δὲ ὡς δένδροφορίαν ἐπιτηδεία. ἀλλὰ ἢ ἢ ἐρυθρὰ, καλλίστη ὡς ἢ λοιπὰ, ὡς ἢ μῆτις δένδροφορίαν ἀνεπιτηδείως ἔχουσι.

(1) Deest in MSS.

C A P. IX.

Qualis terra præstantior.

Berytiæ.

Optimum solum terræ nigrae est, & ab omnibus præ aliis laudatum, nam & imbrem fert & siccitatem. Proxima est terra fulva, & quæ a flumine aggesta est, limbolia appellata, item dulcis & calida, hæ enim ad vites, & ad arbores, & ad fata ferenda, aptitudinem habere cognitæ sunt. Sed & profunda terra laudatur, maxime si triabilis sit & triabilis, operique non repugnans, non ad folas tamen arbores ferendas, apta. Quin & rubra ad reliqua optima est, ad arbores tamen producendas inepta.

γιῶσις ἐστὶ τὴν δὲ ἀλμυρὰν γῆν φυεκ-
 τισι, ὡς τοῖς Ἀρχαίοις δοκεῖ. ὅταν γὰρ
 ἐν τῇ κόπρῳ τῆς αἰῆς φεύγωνται, καὶ
 τὴν γινόμενὴν ἀμύργην ἐκ τῆς μὴ
 ἀλσὶ πτασμένην ἐλαιῶν, οἱ ἐμ-
 περι πτασθέντες τοῖς ῥίζαις
 ἐπιχέειν τῆς δένδρων, ἢ τὰ κρησσο-
 δίσινα γλυκεῖ καὶ σὰν ἀλμυρὰ ὕ-
 δατι βρέχειν, δὴλόν ἐστιν, ὅτι τὴν
 ἀλμυρὰν γῆν ἐκφωλιζοσι, πρὸς
 πάντα ἀνεπιτηδείως ἔχουσαν, πλὴν
 τῆς φοινίκων, ὅς τε καλίστας καὶ πολυ-
 κάρπας φέρει. Αἱ δὲ τῆτο γῆς ἐν
 τοῖς (2) ἡμετέροις τόποις μόνον ὁ
 φοῖνιξ εὐκαρπύς, ἐπειδὴ πάντες ἔτοι
 ἀλμυρὰς εἰσὶ. καὶ (3) τῇ ἀλ-
 μυρᾷ γῇ φοινίκας μόνως καὶ φυ-
 τεύειν, ἢ παρὰ τὴν αἰῆν, ἢ καὶ τὸ
 δυνατὸν θροαπύειν, ὥστε κόπρῳ
 χρωμένως τῇ μίξῃ τῆς γλυκεῖας γῆς.
 τὴν δὲ δυσάδην γῆν, πάντῃ φάκ-
 τισι ἐν πᾶσιν ἔσται ἀχρηστὴ.

(2) Ἀπὸ ἡμετέρων τόπων. (3) F. L. & B. 2. τὴν ἀλμυρὰν γῆν φοινίκας μόνως
 καὶ φυτεύειν.

K E Φ. ΙΑ.

Ἄλλο πάλιν γῆς δοκιμα-
 σίας. Διοφάνους.

Ἐπεὶ δὲ δοκιμαζομένη τὴν ἀεί-
 ρω γῆν, ὥστε. Βόθρον ποιή-
 σαι, ἢ φανερὸν μίξῃ τῆς γῆς
 ἀφελόμενοι, μὴ ταῦτα πάλιν ἐπι-
 βάλλωσι τὴν γῆν εἰς τὸ βόθρον.
 (1) ἢ εἰ μὴ ἐπιβληθεῖται γῆ ἀνα-
 πληρώσῃ τὸ βόθρον, ἢ καὶ περὶ τοῦ
 καλίστην δοκιμαζομένη τὴν γῆν. εἰ
 δὲ τῆς γῆς ἐπιβληθείσης μὴ πληρω-
 θῇ τὸ βόθρον, ἢ καλὴν εἶναι τὴν
 γῆν ἀποφαίνειν.]

(1) Supplevi ex MSS. In L. & B. 2. ἀναπληρώσῃ.

stigators fidem habere solent. Cæ-
 terum exactior probatio ex sapore
 contingit. Salsamque terram fugien-
 dam esse Veteribus placet. Quum
 enim in stercore salem fugiamus, &
 amurcam ex olivæ sale non consper-
 sis, arborum radicibus affundere re-
 rum experti præcipiant, & sterquil-
 nia dulci non salsâ aqua rigemus,
 manifestum est quod salsam terram
 improbant ad omnia ineptam, præ-
 terquam palmas, quas optimas & fer-
 tiles producit. Propter hoc enim &
 in nostris locis palmæ fructus
 fertilitate præstat, quandoquidem o-
 mnes hi falsi existunt. Quare in
 falsa terra palmas plantare oportet,
 aut vitare, aut quantum possibile est
 curare, stercoreis loco utentes terræ
 dulcis mixtura. At vero foetidam ter-
 ram prorsus fugere oportet, ut quæ
 omnibus inutilis existat.

C A P. XI.

*Aliud de probatione terræ.
 Diophanis.*

Alii optimam terram sic probant.
 Scrobem fodiunt, & bonam ter-
 ræ partem extrahentes, postea rursus
 terram in foveam injiciunt. Et siqui-
 dem injecta terra foveam expleverit,
 aut redundarit, optimam terram ju-
 dicant. Si vero injecta terra fovea
 non expleatur, non bonam esse ter-
 ram pronunciant.

CAP. XII.

Qualia semina in profunda terra, qualia in media, & qualia in tenuiori ferere oportet. Tarentini.

FRumentum quidem in profunda terra & campestri seminare melius est: Hordeum vero in mediocri: Legumina in tenuiore. Possunt autem & in campestri legumina feri post frumenti messem. Seminata enim terram recreant & allevant, utpote tenues radices agentia, excepto cicere.

(1) In MSS. Βαθυγαία γῆ, & γῆ pro δεῖ.

CAP. XIII.

Qualia semina humida existente terra, & qualia in arida ferere oportet. Leontii.

Hordeum in terra non humida, sed valde arida potius ferere oportet. Frumentum vero in lutosa & humida terra seminandum est. In tali enim magis augefcit; verum satio frumenti non est procraftinanda. Fabas autem & pisum in lutosa terra ferere convenit. In arida enim conciduntur priusquam enascantur, & pereunt: quæ vero non conciduntur, degeneres fiunt. Reliqua legumina sustinent quidem in arida terra sationem; verum meliora etiam ipsa fiunt & generosiora in irrigua seminata.

(1) Vel legend. ex MSS. ἰκαταξήρη.

Κ Ε Φ. ΙΒ.

Ποῖα σπέρματα ἐν τῇ (1) βαθείᾳ γῇ, ποῖα δὲ ἐν τῇ μέσῳ ἐχέσῃ, ποῖα δὲ ἐν τῇ λεπιοτέρᾳ γῇ σπείρειν. Ταραντίνος.

ΤΟι μὲν οὖν ἐν τῇ βαθυγαίᾳ ἐν τῇ πεδιάδι ἀμεινον σπείρειν πῶς δὲ κελιάς, ἐν τῇ μέσῳ ἐχέσῃ· πᾶσι δὲ ὁπωρεῖα, ἐν τῇ λεπιοτέρᾳ. Δυνατὸν δὲ καὶ ἐν τῇ πεδιάδι σπείρειν πᾶσι ὁπωρεῖα, μὴ τὴν ὅτι σίτη συκογῶν τὰ ἐπιόντα καιρεῖ. παρὲν γὰρ ἀναπαύει τὴν γῆν, & κερφίζει, λεπιορίζα ὄντα, πλὴν τῶν ἐρεβίνθων.

Κ Ε Φ. ΙΓ.

Ποῖα τῶν σπερμάτων καθύπερθε ἔσῃς τῇ γῆς, ποῖα δὲ (1) ἐν καταξήρῳ γῇ σπείρειν. Λεοντίου.

ΤΑΣ μὲν κελιάς δεῖ σπείρειν, τῆς χάριτος μὴ καθύπερθε, ἀλλὰ παρὲν γῆς μάλλον ὑπαρχούσης. τὸ δὲ σπένει εἰς τὴν πληώδη καὶ καθύπερθε γῆν παρτίον. αὐτὴ γὰρ ἐν τῇ ποιότητι μάλλον δεῖ δὲ παρὲν τὴν ὁπωρεῖν ὅτι μὴ καθυστερεῖν. τῆς δὲ κυάμους, & τῆς πιασὸν παρτίον, πληώδους ἔσῃς τῇ γῆς. εἰς γὰρ κατὰ ξηρὴν γῆν κόπτον τὴν φύσιν, καὶ ἀποφθεῖρον· οἱ δὲ μὴ κερπίντες, δυσμνῆς φύσιν. πᾶσι δὲ λοιπὰ ὁπωρεῖα, ἀνέχον· μὲν & εἰς τὴν κατὰ ξηρὴν παρτίον βελτίονα δὲ & αὐτὰ γίνον, & ἐν γῇ ἔσῃς, εἰς τὴν ἀκαταξήρῳ γῇ παρτίον.

Κ Ε Φ.

Κ Ε Φ. ΙΔ.

C A P. XIV.

Περὶ χειρῶν πόρων σίτου
χειρῶν. (1) Διδύμω.

*De tempore sationis frumenti
& hordei. Didymi.*

Τὸν πόρον ὁ πρῶτος πάντων καλλίων· μάλιστα δὲ τὴν βαθύσειον ἀελαμδάνειν χεῖρ, εἰ ὀλίγη αἰεῖται ἐπὶ μέρους εἰς πτυχι-
κυῖα. Ἀπὸ μέρους τοίνυν ποι δε-
κτὴ καλῶς ἔχειν ἀεῖρειν ἀφ' ἡμε-
ρῶν 5 χειμῶν, ἐν τοῖς ψυχρο-
τέροις τόποις, μέχρις εἰδῶν Μαρ-
τίου· ἔπειτα δὲ ἱερῶν ἰσημε-
ρίας, ταῖς τῇ ὀκτῇ καλαν-
δῶν Ἀπριλίων. Τούτοις δὲ ἐπιμελί-
σθαι ποιεῖν, τὰς χρόνους 5 πόρων
ἕως διελθῶν. ὡς τὰς μὲν χειρῶν
ἄρχας ἀεῖρειν ὡς ὅσην δὲ ἰση-
μερίας φθινοπωρινῆς, ἥτις ἐστὶ ὡς
ἐκτὴ καλανδῶν Ὀκτωβρίων· τὸν
δὲ σίτον δὲ Πλειάδων δύσεως, ἥτις
ἐστὶ τῇ ὡς (2) ποσάρεων ἰάνων
Νομβρίων. τῷτο δὲ ἔστι (3) Κυν-
τίλῳ συνανῆ. πύσιν δὲ αἰμ-
φοτέρων τῶν πόρων, ταῖς τετραταῖς
ταῖς χειμεριναῖς, αἱ εἰσι τῇ ὡς
(4) 5 καλανδῶν Ἰανουαρίων. Δη-
μόκριτος δὲ φυσικὴν πᾶσα παρρη-
ρησι παρρηδῶν, περὶ τῇ 5 Σπ-
φάνῃ μάλιστα δύσιν ἀεῖρειν συμ-
βελύει· τόπῳ δὲ μόνον ὁ μέρους
ἐκπύσιν πολλοὶ εἰώπαι, ἀλλὰ
ἔστι γὰρ φυσικὴ πᾶσα καὶ δικλὴν κί-
νησιν ἔχει, ὡς τὸ γονιμώτερον αἰ-
σθητάζοντι πᾶσι τότε παρρηδῶν. ἀρ-
χὴ δὲ ὡς ἐπὶ τὸ πᾶν ἢ 5 Σπφάν-
τη δύσιν, ἐν ταῖς καλῇ Φοινίκῳ τό-
ποις, τῇ ὡς ἐπὶ τῇ καλανδῶν Δε-
κεμβρίων. διὲ δὲ τῇ σπείροντα τὰς
μὲν Βορείους ἡμέρας, ἔστι σφόνδα ψυ-
χρὰ πύσιν ἔχοντας παρρηδῶν.
τὴν δὲ γῆν τότε μεμυκῆσαν, καὶ
ὡς περὶ φέροντα μὴ πύσιν δὲ καὶ τὰ ἀεῖρμα, δὴλὸν ἐστὶν ἐν δὲ ταῖς

Satio matura omnibus præstat; ve-
rum maxime profundam terram
anticipare oportet, si parum aeris plu-
viosi fuerit nacta. Ab autumno igitur
per totam hyemem quibusdam
videtur sementis recte fieri, in frigi-
dioribus locis, ad idus usque Martias;
atque etiam usque ad æquinoctium
vernūm, hoc est, ad octavum usque
calendæ Apriles. Quidam vero di-
ligentiores, sementis tempora hoc
modo distribuerunt. Nempe quod
congruum sit hordei sationem in-
choare ab æquinoctio autumnali,
quod est ad octavum calendæ Octo-
bres: frumenti vero a Pleiadum oc-
casu, qui ad quartum nonas Novem-
bres contingit. Hoc & Quintilius com-
probat. Cessare vero ab utriusque sa-
tione solstitio hyemali, quod est ad
nonum calendæ Januarias. At vero
Democritus naturalem quandam ob-
servationem tradens, circa Coronæ
maxime occasum seminare consulit;
etenim tunc non solum imbres mul-
ti emitti solent, sed & ipsa terra na-
turalem quandam & susceptorium
motum habet, ad ea quæ tunc fata
sunt fertiliora efficienda. Incipit au-
tem Corona occidere ut plurimum, in
Phœnicia, ad septimum calendæ De-
cembres. Oportet autem seminato-
rem boreales dies, & valde frigidos
ventos habentes devitare. In his e-
nim terram conclusam, & velut hor-
rentem, semina non suscipere mani-
festum est: In serenis vero diebus,
hoc est, australibus, aut alias leniter

(1) Ex MSS. (2) Ita legend. ex cap. primo. Lib. 1. (3) MSS. F. L. B. 2. Ὀσιπῆιος. B. 1. Ὀσιπῆιος male pro Κυντίλῳ, quod reposui. (4) In cap. 1. Lib. 1. ἐκτῷ.

Calidis, remissam terram tum statim semina suscipere, tum ad radicem agentem eadem concitari, & plenos fructus facere. Aliqui vero fementem augeſcente luna a quarta usque ad plenam, hoc est, quindecim dierum aetatem agentem, tacere consulant. Quidam securiorem viam excogitantes non omnem sationem maturam faciunt, sed in bina, & tria, & quatuor tempora partiuntur, futuri temporis incertitudinem devitare studentes.

εὐδιαιναῖς ἡμέραις, τῷ τῷ, πᾶσι νο-
τίοις, ἢ ἀλλως θηρυαῖς ἀνιμνύμεν,
εὐθὺς τε καὶ ἀδύνατον ἔστω ἀνιμνύμεν
καὶ εἰς τὴν ῥίζαν ὁρμᾶν, καὶ ἀδύνατον
τὴν καρπὸν ποιεῖν. Ἐνιοὶ δὲ τὸ ἀπο-
ρῆν, αὐξανομένης τῆς σελήνης ἀπὸ
πτερόδοντος μίχεται διχμήνης, τῷ
τίσιν, πνιπκαδικαῖας, ποιεῖται
συμβελίους. Τινὲς ὡς ἀπὸ ἀσφα-
λίστορος ἀφαινομένης, ἢ πᾶσι τῷ
ἀπόρῃ παρῶν ποιεῖται ἄλλα καὶ
διόπορον, καὶ τείτον, καὶ τίταρον
καὶ ἄλλα ἀφαινομένης, τὸ ἄδύνατον ἔστω
ἀπὸ τῶν φυλακτόμενοι.

CAP. XV.

*Prognosticon, quo scitur quæta
semina viridia & fertilia sint
futura. Zoroastris.*

Quidam igitur, quæ semina viridia & fertilia futura sunt sic prædiscunt. Paucis diebus ante caniculæ exortum in quopiam loco de unoquoque semine paululum, probationis accipiendæ gratia, ferunt. Quum igitur exoritur canicula, quædam ex latis, ut verisimile est, lædit, quædam nequaquam. Hoc igitur signum statu-entes, ea quæ in ejus ortu illæsa manent ferunt, relinquunt autem exusta. Canis autem oritur decima nona Julii mensis. Cæterum quæ experi-menti gratia feremus, ea viginti aut triginta diebus antea rigabimus, quo commodius nascantur.

Κ Ε Φ. ΙΕ.

Προβλεπτικόν, ὅτε εὐδύναι ποιεῖται
τῷ ἀπειρομνύων γενήσονται
εὐθαλῆ. Ζωροάστρης.

Τινὲς ἔν τῳ μείζοντι εὐθαλῇ γί-
νεται, ἔν τῳ ἀπειρομνύων. Πρὸς
ὀλίγων ἡμερῶν τῇ ἐπιτολῇ τῷ κυνός,
ἔν πνι τῷ πᾶσι ἐκείνῳ ἀνιμνύμεν
ὡς ὀλίγον μίχεται, δοκιμασίας
ἐνεκεν, σπείρουσιν. ὅταν ἔν ἐπιτολῇ
ὁ κύων, πᾶσι μὲν τῷ σπαρίντων, ὡς
εἰκός, βλάπτει. πᾶσι δὲ εὐδαμῶς
τῷ ἔν σημείοις ποιεῖται, τὰ ἀ-
βλαβῆ μείναι ὡς τῇ ἐπιτολῇ σπεί-
ρουσιν, παραλαμβάνουσι δὲ τὰ (1)
ἐπικαυθέντα. Ἐπὶ δὲ ἡ ἐπιτολῇ τῷ
κυνός τῇ ἰσ'. τῷ Ἰουλίου μηνός. δι-
ἔν τῳ κ'. ἢ λ'. ἡμερῶν, τὰ δοκι-
μασίας ἐνεκεν σπαρίντα ἀρδεν, εἰς
τὸ φῦναι ταῦτα.

(1) Ita MSS. F. L. & B. 2. antea ἐπικαυθέντα nullo plane sensu.

Κ Ε Φ. ΙΓ.

Περὶ σπερμάτων ἐκλογῆς,
 καὶ ποῖα εἶναι δεῖ τὰ καλὰ-
 βαλλόμενα σπέρματα, καὶ
 πόσῃ χρόνῳ. Οὐίνδαωνίῃς.

Ἐπιλεκτέον τὸ σπινόμενον ὅτιον,
 εὐχρὴ καὶ ἀδρὸν, ἐστρεῖον, καὶ
 λεῖον· τὰ δὲ χρυσώδη χρυσίζοντα,
 ἐνοσιμώτατα· τὸ τοιοῦτον δὲ ἐκ τῆς ἀρ-
 τοποιίας δοκιμάζεται. Φεύγειν δὲ
 χρὴ τὸ κεκομμένον ἐρύσαν. τὰς δὲ
 κελύφας, πλῆρεις ἐσθλὰς, ὡσεὶ σφά-
 τας πᾶσι λεικάς, καὶ βαρυτάτας, καὶ
 μὴ κεκομμένας. Ἐτὰ ἄλλα πάντα
 ὅσπερ ὁμοῖα εἶναι χρὴ τοῖς εἰρη-
 μένοις. Τινὲς δὲ τὰς ἀδρύτερας σά-
 χους ἐπιλέγουσι, τὰς ἔχοντες κόκκους
 πλήρεις ἐπιλείας, ἐκ τῆς σπόρου
 τηρεῖς, καλλίστην δὲ ἐκ τῆς καρ-
 πῶν χρησιμώτατον. σπέρμα δὲ κάλ-
 λιστον, τὸ ἐναιωσιαῖον· τὸ δὲ διεπὲς,
 ἑλαστόν· τὸ δὲ τελεπὲς, κάκιστον. τὸ
 δὲ παλαιόπερον, ἀκαρπῶν.

Κ Ε Φ. ΙΖ.

Ὅτι ἐκ τῶν ἐναντίων τόπων,
 εἰς τὰς ἐναντίας τόπους
 χρὴ τὰ σπέρματα κα-
 ταβάλλειν. Διδύμῃς.

Φασὶ πνεῖς εἰς πολυκαρπίασι
 πλεῖν, τὸ τὰ σπέρματα εἰς
 τὰς ἐναντίας τόπους ἀπείρειν. οἷον
 ἐκ τῆς ὀρεινῆς εἰς τὰ πεδία, καὶ
 τῆς νοτιῆς εἰς τὰ ἀρχαῖα, καὶ
 ἑμπολίαν. εἶναι γὰρ τὴν τῶν ἐναντίων
 ἐπιτημίαν, ἴσως καὶ ἐν ταῖς σπέρ-
 μασι, καὶ ἐν τῇ γῇ. ἔτι μάλιστα,
 ὥστε ἐκ τῆς ὑπὸ νύκτι χειμῶνος εἰς τὰ
 κρύσταλα μεταφέρειν, ὥστε ἐκ τῶν
 καλλίστων εἰς τὰ καίρια.

C A P. XVI.

*De seminum electione, & qualia
 esse oportet semina quae terra
 mandamus, & de eorundem
 aetate. Vindanionii.*

FRumentum quod seremus eligen-
 dum est generosum, & plenum,
 solidum ac laeve, colore vero ad au-
 reum inclinante, & quod utilissimum
 ac medulla plenum est; hoc vero ex
 pinnificio cognoscitur. Fugiendum ve-
 ro contusum & rugosum. Hordeum
 autem plenum & crassum, recens & al-
 bum, & quam gravissimum, & non
 contusum. Sed & alia omnia legu-
 mina similia praedictis esse oportet.
 Quidam pleniores se cas eligunt, quae
 grana habent solida & perfecta, eaque
 in sementem reservant, praestantio-
 rem fructum ex his referentes. Se-
 men optimum est annuum, bienne pe-
 jus, trienne pessimum. Vetusius vero
 infructuosum.

C A P. XVII.

*Quod ex contrariis locis in con-
 trarios locos semina jacere
 oportet. Didymi.*

Quidam ad fertilitatem conferre
 tradunt, ut semina in contrarios
 locos serantur; velut ex montanis in
 campestris, ex humidis in ficos, &
 vice versa. Esse enim contrario-
 rum appetitum aequae in feminibus,
 ac in terra. Quod tamen sic fieri o-
 portet, ut ex deterioribus in meliores
 transferamus, non ex praestantioribus
 in peiores.

C A P. XVIII.

Ut serenda semina nullo modo post sationem injuria afficiantur. Africani.

Semina in sempervivi herbæ succo macerata ferito. Ita enim neque ab avibus, neque a muribus, neque formicis ludentur, sed etiam præstantiora fient. Si vero modicum frumentum veratro admixtum extra per ambitum seminaveris, sata ab avium injuria vindicabis. Si cancos fluviatiles, hoc est paguros, in aquam coniectos ad dies octo siveris, & ex hac aqua foris sata ipsa consperferis, neque semina neque plantæ ab avibus ludentur. Si folia cupressi contusa feminibus admiscueris, incorrofa servabuntur. Quidam cervi cornu aut elephantis siccum aspergunt, alii aqua macerant, atque ita semina irrorant. Apulcius testatur semina vino conspersa saniora esse. Aqua etiã & amurca si irroraveris ipsa, maxime juvabis. Præstat autem & phylis remediiis uti. Si in mensuram, qua semen metiri solemus, serenda semina injiciantur, & hyæne pelle contegantur in aliquot dies, transsumpta ab animali naturali virtute & odore, facile non ludentur. Si post sationem & ubi terra jam obruta fuerint semina, modicum frumentum veratro admixtum prope seminaveris, quæcunque aves gustave-

Κ Ε Φ. ΙΗ.

Ὡστε τὰ μέλλοντα σπεί-
ρειν γενήματα, καὶ μη-
δένα ὄπον (1) μὲν τὸ σπό-
ρον ἀδικεῖν. Ἀφρικανῶ.

Εἰς χυλὸν αἰεζῶς βοτάνης βρέχας
τὰ γενήματα, σπείρειν. ἔπει-
τ' ἔτι ὑπὸ ὀρνέων, ἢ μυῶν, ἢ μυρ-
μήκων βλαστῆσαι, ἀλλὰ ἐβελτίονα
τὰ φυτὰ ὁμοῦ γίνεσθαι. εἰ δὲ ἡλί-
αν σῖτον ἐκβεβρωμένας ἐξωθῇ
κύκλω σπείρης, οὐκ ἀδικηθήσεται
ὑπὸ ὀρνέων τὰ σπείρεσθαι. εἰ δὲ
καρκίνους ποταμίας, τετάρτη παγέ-
ρας, εἰς ὕδωρ βαλὼν ἐλάσης ἡμέρας
ὀκτώ, καὶ ἐν τῷ ὕδατι ἐξω-
θῇ τὸ σπέρμα κατὰ ῥάνης, οὐκ
ἀδικηθήσεται τὰ σπείρεσθαι, ἐν δὲ τῷ
φυτῷ ὑπὸ πτηνῶν. εἰ δὲ φύλλα κυπα-
ρίσων κόψας, ἀναμίξῃς τοῖς σπέρ-
μασιν, ἄρωμα ταῦτα φυλαχθήσεται.
ἐννοῖ δὲ (2) ἐλάφους κέρας, ἢ ἐλά-
φας ῥάνης, οἱ μὲν ἐξηθῇ, οἱ δὲ
ὑδατὶ καὶ βρέξιν, κατὰ ῥάνης
τὰ σπείρεσθαι. Ἀπελθὼν δὲ φη-
σι, τὰ οἷον ἐπὶ ῥάνῃ σπεί-
ρεσθαι, ἐλαττον ἰσχύσει. καὶ ὕδα-
τι καὶ ἀμύργῃ ἐπιψεκασίας αὐτὰ,
μύλῃσι ὠφελήσεται. κάλιον δὲ καὶ
τοῖς φυτικαῖς χρῆσθαι. εἰ δὲ ἐν τῷ
μύλῳ, ἐν ᾧ τὸ σπέρμα μύσσειται,
βληθέντων τῶν σπείρεσθαι (3) πι-
εκαλυφθῇ (α) ὑαίνης δέρμα ἐπὶ
ἡμέρας πέντε, μετὰ λαμβάνοιτα τὸ
ὑπὸ τῷ ζῷον φυτικῆς δυνάμει καὶ

(1) Ita MSS. (2) Potius ἐλάφας sed MSS. ut in textu. (3) Malim
περικαλυφθῇ.

(α) Ὑαίνης δέρμα] Ita etiam Colum. Lib. 2. c. 9. Nonnulli pelle hyana sa-
toriam irimodiam vestiunt, atque ita ex ea, cum paulum immorata sunt
semina jaciunt, non dubitantes proventura, qua sic sata sunt. Ubi
plures seminum medicina, sempervivi succus, &c. enumerantur.

πύλας,

πήξει, κρήμεισι τ' ποδῶν, & ἀδ-
 ραῖς τ' λοιπῶν ὄρεσι εἰσέλθῃν. Ἐάν
 δὲ τὰς ρίζας τ' ἀγέλει σκύνε ζω-
 θλάσας, & βρίζας ἄλλω τῷ ἡμί-
 ραν καὶ νύκτα, ζωιχαῶς ἐπιπλά-
 σης τὸ ὕδωρ τοῖς μίσκας σπείραξ,
 αἴτω σκαπίσας ἰριγίῳ, τῇ ἐπύσῃ
 ἡμέρα σπείρης, & βλαθήσεται τὰ
 σπαρίνα, ἀλλὰ & βελτίονα ἔσται.
 τὰ δὲ βίκια σπειρόμενα & βρω-
 θήσῃ, ἰάν ὀλίγον σπέρμα τέλειος
 συμμειγῆς σπειρομένοις αὐτοῖς. Βιρ-
 γιλίῳ δὲ ἐπαινέι, b) νίτρω καὶ ὕδατι
 ἐπιπλάσσει τὰ σπειρομένα. ἄρα
 δὲ αὐτὸς & τὰ ἐν διχομηνίᾳ σπείρομενα.
 Ἀπυλείος δὲ φησι, πρὶν σκαφῆναι
 τὸν ἄρνον, φρῶνον, τετίσι βάτρε-
 ρον χροαῖαν, νυκτὸς αὖτὴν πι-
 ρεινίσκοντα, καὶ χαλκίσαν ἐν σκίῳ
 (4) κρομίσῳ, & ἐν μίσκῳ καὶ χαλ-
 κίσῳ τ' ἀρέρης· καὶ δὲ τ' καιρὸν τ'
 σπέρμα ἀνορύξαι τὸ σκίον, καὶ
 ὀκθαλεῖν τ' ἀρέρης, ἵνα μὴ πι-
 κρὸς ὁ καρπὸς γίνηται. ὁ αὐτὸς δὲ
 Ἀπυλείος φησι, τοῖς σπειρομένοις
 χροαῖαν παρμυγνύουσαν ὀλίγην φακὴν
 φύσιν τ' ἀνίστασθαι πρὶν τὸ χαλκίσαν
 τ' αἰνέων. & ἔρῳ δὲ παλαιῶ (5)
 καὶ κόπρῳ κυνῶν λύσας, & καὶ ἀβρί-
 ξας τὺς καρπὺς, ἢ τὰ δινύδρα, ἢ τὰς
 αἰμπύλας, ἀβλαβῶ πάντως φυλάξεις.

rint, morientur. Eas ipsas igitur mor-
 tuas aviculas ex arundinibus affixis pe-
 dibus suspendito, & impossibile est ut
 deinceps avicula accedat. Si radi-
 ces sylvestris cucumeris contusas to-
 tam diem & noctem aqua macera-
 veris, eamque aquam ferendis semi-
 nibus assidue irroraveris, deinde pal-
 lio velata sequenti die feminaveris,
 non lædentur sata, sed & meliora e-
 vadent. Vicie sata non corrodentur,
 si parum seminis fœnigræci ipsis dum
 feruntur commiscueris. Virgilius a-
 qua & nitro sata irrorare probat. In-
 corrosa autem manent & quæ, luna
 plena existente, seminata sunt. Apu-
 leius ait priusquam arvom fodiatur,
 rubetam, noctu circum ipsum gestan-
 dam esse, & in vase fictili conclu-
 dendam, atque in medio arvo ad-
 obruendam. Verum tempore sationis
 instante vas refodiendum esse, & ex-
 tra arvom ejiciendum, ne fructus a-
 marus fiat. Idem Apuleius tradit se-
 minibus lentem modicam admiscen-
 dam esse dum feruntur; natura e-
 nim resistit impetui atque molestiis
 ventorum. Quin & urina veteri ac
 stercore canino simul solutis si semi-
 na irrigaveris, aut arbores, aut vitæ,
 omnia illæsa conservabis.

(b) Νίτρω] Locus exstat Georg. Lib. 1. V. 193. "Semina vidi equi-
 dem multos medicare ferentes, " Et nitro prius & nigra perfundere a-
 murca, &c.

(4) Ita MSS. F. L. & B. 2. vel legend. κρομίσῳ. (5) Potius κόπρῳ
 κυνῶν.

CAP. XIX.

*Quid faciendum & quid non,
ut semina fertilia evadant.
Sotionis.*

Κ Ε Φ. ΙΘ.

Τὶ χρὴ ποιεῖν, καὶ τὶ χρὴ
μὴ ποιεῖν, εἰς τὸ εὐφορεῖν
τὰ σπέρματα. Σωλίωνος.

Inscribito in aratro Raphael, & quum novas, & quum conseris terram, & ager fertilis evadet. Aiunt & ad ubertatem conferre, si semina in contrarios locos serantur, velut ex montanis in campestres, & vicissim. Quidam avium sterces, præfertim columbarum, fertilitatis gratia admiscentes feminant. Verum in siccis locis hoc vitare oportet, ne semina comburantur. Seminantem autem cavere oportet, ne semina boum cornibus incidant, hæc enim semina quidam Cerasbola vocant, aiuntque & sterilia & imperfecta ac inutilia talia fieri, adeo ut neque per ignis vim edomari possint. Plurimum diffundetur semen, si cribrum ex lupina pelle factum fuerit, habens foramina triginta ea magnitudine ut digitus transmitti queat.

διρμῶ (2) εἶη, ἔχον τέτταρες λ'. ὥστ' δακτύλοι ἐμβάνειν.

(2) Ἀεστῶν Ῥαφαὴλ,] Superstitiosum istud & ridiculum commentum, margini olim adscriptum, Librarii inscitia in Textum irrepsisse videtur, merito igitur rejiciendum: quod etiam Codex MS. F. suadet, in quo ista Cap. Argum. assuuntur, & Σωτίωνος scribitur ante φασὶ δέ.

(1) Ita MS. V. prius φευχέ.

(b) Κερασόλα] Semina, qua inter ferendum cornua bubula attigerant, Veteres crediderunt nec igne consumi, nec facile coqui. Suidas. Κερασόλα. Τὰ σκληρὰ, καὶ ἐν τοῖς πυροῖς, (ita doctiss. Neocorus legend. monet ex Photii Lexico inedito) καὶ ἐν τοῖς ὀσπείοις συμφυόμενα, τῇ μὲν χοιρῇ μέλαινα, εἰρηται δὲ λευκὰ καὶ τὴν σπυρὴν καὶ τὸ ἄρσεν, (ita Neocorus) τῆς κίεας τὸ βοῶν βελῶδες καὶ ἀνέκτιστον. Quorum ientus est. Semina dura, & que cum frumento & leguminibus una nascuntur, colore nigra, rotunda, & magnitudine granis milii paria: qua cum aliis leguminibus cocta duritiem non deponunt. Dicta vero sunt inde, quod inter seminandum & arandum cornua bouum tangant, & in ea incidant. Theophr. de Caus. Plant. Lib. 4. Cap. 14. duritiei causam expendit. (2) Potius, γ'.

Κ Ε Φ. Κ.

Πῶς δεῖ καὶ λαμβάνειν, εἰ
τὰ σπαρέντα ἔχει τιτὴν
συμμετρίαν. Παμφίλῃ.

Διασησὶς τὰς δακτύλους τῆ χει-
ρὸς, ἐντύπῳσι εἰς τὴν γῆν,
εἴθε ἄρας τὴν χεῖρ' οὕτως, σκίπτει τὸ
πλῆθος τῶν ἐν τῇ (1) τύπῳ σπέρ-
ματων. εἴναμ μ' ἢ ἢ ἢ ἐπὶ μ' ἢ
οἷτος ἀριθμὸν, τ' μ' πλεῖστον ζ'. τ'
δὲ ἐλάττωνα πέντε· ἐπὶ δὲ τ' χει-
ρὸς θ'. καὶ ζ'. ἐπὶ δὲ τ' κυάμων
ς'. καὶ δ'. τὰ δὲ μετὰ τούτων,
ὅλητον ὡς ἐξή τὴν Συμμετρίαν. εἰς
δὲ τὴν Συμμετρίαν χιονίζομένην γῆν, διὰ
τὸ φθίρειον τοῖς παρῇσι πινὰ τ' σπα-
μάτων, μικροὶ πυκνότερον σπαρῇσι.

nives perpetitur, semina paulo densius jacienda sunt, propterea quod ex iis
quædam glacie corrumpantur.

(1) Ita MSS. antea τόπος.

Κ Ε Φ. ΚΑ.

Περὶ κόπρου. Τῶν Κυνηλίων.

Τὴν ἀγαθὴν γῆν ἢ κόπρος καλ-
λίονα ποιεῖ, τῇ δὲ φαύλῃ
πλεόν βοηθήσει. ἢ μ' ἢ εὐγίαι, ἢ
δύταμ πολλὰς κόπρου· ἢ δὲ μέση,
ἐλίγῃ πλεόνει· ἢ δὲ λεπτόγαι·
καὶ αἰθενῆς, πολλὰς, μὴ ἀθρόως
δὲ, ἀλλὰ πυκνότερον κοπρῇσι.
γῆ δὲ μὴ κοπρῇσι, (1) ριζοῖ.
πλεόν δὲ κοπρῇσι, καί. ἢ. ἢ
δὲ τ' τὰ φυτὰ κοπρῇσι, μὴ ταῖς
ρίζαις εὐθὺς ἐπιρίπτειν τὴν κόπρον,
(2) ἀλλὰ πρῶτον βάλλειν γῆν αὐ-
τάρκη καὶ ἐπὶλεπτεν, εἴτα τὴν κό-
προν, εἴτα ταύτην πάλιν καλύπτειν

(1) MSS. F. L. B. 2. μὴν ριζοῖ. (2) Hunc locum ita exhibent
MSS. F. L. B. 2. ἀλλὰ πρῶτον μ' ἐπιβάλλειν γῆν, εἴθ' ὅπως τὴν κόπρον,
εἴτα πάλιν ταύτῃ καλύπτειν γῆν. V. B. 1. ut in textu.

C A P. XX.

*Quomodo deprehendatur an sa-
ta modo competente se habe-
ant. Pamphili.*

DIducito digitos manus, eosque
imprimito in terram, & sublata
deinde manu, multitudinem semi-
num in impresso digitorum typo ob-
servato; Etenim in frumento nume-
rum feminum septenarium summum
esse oportet, minimum quinarium.
In hordeo vero nonarium & septena-
rium: In fabis senarium & quater-
narium. Quæ vero medium inter
hos numerum habent, palam est
quod justam symmetriam tenebunt.
Cæterum in terram quæ assiduas ni-

C A P. XXI.

De stercore. Quintiliorum.

Bonam terram stercus meliorem
facit, vitiosam autem plus juva-
bit. Bona igitur terra stercore multo
non habet opus: Mediocris, paulo am-
pliore: Tenuis vero & imbecillis, mul-
to. Non acervatim autem, sed den-
sius stercoreandum est. Cæterum terra
non stercoreata, riget, plus æquo sterco-
rata, comburitur. Oportet autem e-
um qui plantas stercoreat, non statim
radicibus stercus injicere, sed pri-
mum terram immittere sufficientem
& tenuem, deinde stercus, & postea
rursus idipsum terra occultare. Ita e-

him neque comburentur plantæ, non injecto statim ipsis stercore, neque caliditas ab ipsis evaporabit, non conlectis a sola terra. Optimum porro stercus est avium omnium, præterquam anserum & aquaticarum volucrum, propter humiditatem; quanquã & hoc ipsum aliis mixtum utile erit. Præstat tamen omnibus columbinum multa caliditate præditum. Quapropter aliqui non præparantes ipsum, sed quale est finentes una cum semine in arvum jaciunt rarius. Commodum enim fit impotenti solo, ipsum & nutriendum & potentius reddens ad seminum excretionem & nutritionem, sed & græmen abunde perdit. Secundum locum a columbino obtinet stercus humanum, aliquo modo illi adsimile; Speciatim enim omnes herbas perdit. Præparant autem ipsum in Arabia hoc modo: Ubi sufficienter exsiccarunt, postea aqua macerant, rursusque siccant; hoc enim vitibus aptissimum esse affirmant; præstat autem propter detestandam foeditatem rei, aliorum stercoreum mixtura ejus odium mitigare. Tertia laus asinino debetur, quod fertilissimum natura sit, & omnibus plantis commodius. Quartum locum occupat caprinum, quod acerrimum est. Deinde ovillum, quod pinguius est. Post hæc vero bubulum. At vero suillum his præstantius, satis ineptum est, ob multam caliditatem: perurit enim statim fata. Vilissimum autem & omnium deterrimum est stercus equorum & mulorum solum per se, acrioribus tamen utiliter admi-

γῆ. ἔτω ἢ ἔπε καυθήσεται περὶ φυτὰ, ἐπιπείσεως αὐτοῖς τὸ κόπρος· ἔπε ἢ θερμότης (3) αὐτοῖς ἀπενεούσθαι, μὴ (4) καλυφθεῖσι ὑπὸ τῆς γῆς. Ἐπε δὲ κόπρος μὲν καλὴ, ἢ τῶν πτηνῶν ἀπέναντων, πάλιν τῶν χηνῶν, ἢ τῶν ἐνύδρων ὀρνέων, ἀλλὰ τὴν ὑγρότητα· καὶ αὕτη δὲ ταῖς ἀλλοδαῖς μιχθεῖσα, χρησίμη ἔσται. πολὺ δὲ καλλίων ἢ τῶν ἀνθρώπων, πολὺ τὸ θερμὸν ἔχουσα. διότι πνιες μὴ σκιδάζοντες αὐτὴν, ἀλλ' ἐποία ἐστὶν ἐὼντες, σὺν τῷ σπόρῳ ἐπιπρίπτουσιν ἀραιότεραν. ἀφελίμους ἢ γίνεται τῇ ἀδυνατίᾳ χάρα, πείθεσθαι περὶ αὐτῶν, ἢ δυνατά τεραν ποιεῖσαι εἰς τὴν τῶν καρπῶν ἐκφυσιν καὶ τροφὴν, καὶ τὴν ἀρεσκίαν δὲ αὐτάρκως λυμαινέει. Μετὰ δὲ τὴν τῶν ἀνθρώπων ἐστὶν ἢ ἀνθρωπεία, ἀποσομοιάζουσα πως ταύτῃ, ἢ ἰδικῶς ἐστὶ πασῶν τῶν βοτάνων φαρμάκη. σκιδάζουσι δὲ αὐτὴν ἐν Ἀραβίᾳ ἔλας· ἐρηφάντης αὐτάρκως, ὑπερὸν ὕδατι βρέχουσι, ἢ πάλιν ξηραίνουσι ταῖς ἢ ἀμπελοῖς ἐπιπιδεικνύτω ταύτῃ εἶναι ἀβελιόενται. κάλλιον δὲ ἀλλὰ τὸ (5) μουσαρὸν τῶν προβάτων, τῇ αὐτῇ ταῖς ἀλλοδαῖς γὰρ κόπρος μίξαι παραμυθίδαι. τρίτη ἢ οὐσία, θνητωτάτη τῇ φύσει ἔσται, καὶ πᾶσι πῶς φυτοῖς μάλιστα χρησιμωτέρα. πικρὴ ἢ τῶν αἰγῶν, δειμυρίτη ἔσται. καὶ ἢ τῶν περὶ αὐτῶν ἐξῆς, (6) ἡπιωτέρα ὑπάρχουσα. μὴ δὲ ταύτας ἢ βοεία. (7) καλλίων δὲ τῶν αὐτῶν ἐστὶ ἢ οὐσία κόπρος, ἀνεπιπιδειός ἐστὶ τοῖς ἀπολείμους, ἀλλὰ τὴν πολλὴν αὐτῆς θερμότητά· καὶ ἢ εὐθὺς περὶ σπόρου. εὐπελεστάτη δὲ, καὶ πασῶν ἐλαττωτέρα ἐστὶν ἢ τῶν ἵππων ἢ τῶν ἡμιόνων μόνη ἔσται.

(3) MSS. V. F. L. & B. 2. αὐτῆς, quod ad κόπρος referend. est, & sic de stercore, non plantis, accipiendus est locus. Sed Bar. ut in textu. In Vers. vetin. (4) Ita legend. censio, pro καλυφθεῖσαι. (5) Ita MSS. (6) Interp. legit ἢ πιωτέρα. MS. F. ἢ πιατέρα, sed in Marg. notat: ἡπιωτέρα; mitius. (7) Hæc ἀντιπιδειός ita leg. in Bar. Ἡ δὲ οὐσία ἀλλὰ τὴν πολλὴν θερμότητά, ἀνεπιπιδειός ἐστὶ τοῖς ἀπολείμους.

μυζνυμένη δὲ ταῖς δειμυτέραις, χρησίμῳ γίνεται. πρὸς δὲ γὰ πάντων ἐκείνο παραφυλάττειν ἀποθήκη, ὅπως μὴ αὐτενιαυτῶ κόπος χρησώντων οἱ γεωργοί. αὕτη γὰρ ὠφέλει μὲν εἶδεν, αὖτις οἷς δὲ ἐβλάπτει, καὶ θηρία πλεῖστα θύνη. ἡ δὲ τριετής, ἔτι βραχυτέρας (Φόδρα καλή. ἐν γὰρ τὰς πλείονι χρόνῳ πᾶν (8) ὁ δυσωδὲς ἦν οἰεπόδισε, ἔπειτα δὲ σκληρὸν ἐμυαλκίσθη. ὅππῃ δὲ σελήνης αὐξανόμενης ἢ χρεὴ κρημνίζεν, ὅπως μὴ συνεργῇ αὖτις πολλὰ ἐκφυγῇ τὸ βοτάνης, ἔτι ἀλλὰ καὶ αὐτάρκως ἐδιδάξαμεν.

(8) In MSS. ὅπως αὖν δυσωδὲς σκληρὸν ἦν ἐμυαλκίσθη.

K E Φ. KB.

Κατασκευὴ κόπρου.

Φλωρεντίνῃ.

C A P. XXII.

Stercoris preparatio.

Florentini.

Τινὲς πύρρον ὀρύξαντες (1) βαθεῖαν, πᾶσαν ἐκεῖ κόπρον καπιφέρουσι, τὴν περὶ τῶν ἐν τῷ χείρω, ἔτι σήκωσι. καὶ τίφραν δὲ τῷ ἀπὸ χλιδαίων, ἔτι (2) βόρβορον, ἔτι τῷ πάντων τὸ ζῶον κόπρον, καὶ αὖτις γὰρ πᾶσαν τῷ ἀνθρωπίαν, ἔτι ὁ μείζων ἐστὶν, ἔτι καὶ ἰαυτὸ μείζον ὠφέλει πᾶν τὰ φυτὰ, ἔτι αὖτις γεμίσας τὰς ἀμπέλους, τὸ ἔργον τὸ ἀνθρώπειον ἐπὶ ἀλάσσειν. ἀλλὰ καὶ τῷ τὸ σκληρὸν ὡς ἀκαθάρστα ἐπὶ ῥίπνισι. πολλοὶ δὲ ἐν τῷ καλάμῳ μὲν τὸ θηρίον ἐκτίλαντες, ὑπὲρ τῶν τοῖς θέρμασι, ἵνα Συμπυκτώσιν, καὶ τὰ ἔργα (3) ὑποσπένουσι, κόπρον γίνονται. ἔτι αὖτις αὖτις αὖτις ῥημύοις πᾶσι εἰς τὰς πύρρους ἐμβάλλουσιν. καὶ ἐπὶ πρὸς βόρβορον ἀκαθάρστα, ἢ ἐπὶ ἐκ ἀχύρων, ἢ ἀκανθῶν, ἢ ξύλων, ἢ φρυγάνων τίφρα εἶναι, καὶ ταύτῃ ἐπὶ ῥίπνισι. καὶ τὰ ἐν τῷ θαλάσσει δὲ (4) ἐκ βροσίου.

scetur. Illud præ omnibus observare oportet, ne annuo stercore agricolæ utantur. Hoc enim inutile est, & ad ea quæ affert damna, etiam plurimas bestiolas & serpentes gignit. Trimum & quadrimum valde bonum est. Longiori enim tempore quicquid foetidum inerat evaporavit, & si quid durum erat emollitum est. Quod vero augescente luna agri non sint stercoreandi, ne multum herbarum excretionem adjuvemus, etiam alibi abunde docuimus.

Quidam altam effodiunt fossam, eoque omne stercus tum præstantius tum deterius deferunt, ac putrefaciunt. Sed & cinerem furnorum, & cœnum, & omnium animalium stercus & præ omnibus humanum, & quod maximum est, & per se magis juvans omnes plantas, & præsertim vites, lotium humanum affundunt. Imo etiam coriariorum recrementa ac sordes superinijciunt. Multi etiam stipulam post messem evulsam pecori substernunt, quo conculcata, & urinæ computrefacta stercus fiat, & cum prædictis omnibus in fossas demergunt. Quin & si cœnosa aliqua sordes, sive etiam ex paleis, sive spinis, aut lignis, aut sarmentis cinis fuerit, etiam hanc adjiciunt. Sed & algam e mari una cum adhærentibus sordibus ejectam, aqua dul-

(1) Hanc vocem non agnoscunt MSS. F. Long. & B. 2. sed Bar. resinet.
(2) Ita restitui ex MSS. B. 1. & Pal. 1. ceteri βορβόρων exhibent. (3) Ita MSS. ante συμπύκνωσις. (4) Restit. ex Bar. antea εἰς βροσίον.

ei diligenter elotam admiscunt: & post omnem prædictorum in fossis mixturam, aquam dulcem superingerunt, quo citius omnia computrescant. Post hæc vero sarculis eo usque movent, donec totum commixtum & unitum stercus succulentum fiat. Valde autem prodest imbrum rivos ex viis ad sterquilinium derivare: Hæc enim aqua limosa existens & turbata, stercus jam insitum augebit, & multa putrefactione addita melius reddet.

δις ὃν, & ὁλερόν, (5) αὐξήεις τὴν ἐκμετρίαν κόπρον, & ζυσηψὶ πολλῇ (6) καλοποιήσῃ.

(5) Interp. (rectius forsan) αὐξήσῃ. (6) Ita ex MSS. V. F. L. & B. 2. Bar. καλοποιήσῃ. Vel. legend. καλλίω ποιήσῃ.

CAP. XXIII.

Κ Ε Φ. ΚΓ.

Quali tempore quamque terram mansuefacere oporteat.
Varronis.

Ποίω καιρῷ ἐκείτῳ γῆν
ἐξημερῶν χρή. Βάγωνος.

Non eadem est omnis terræ mansuefactio, sed densa & radices plures ac frutices habens in altum foditur, familiaribus cuique regioni instrumentis, vehementibus siccitatibus urgentibus. Friabilior enim tunc fit terra, & radices a solis vehementia exuruntur, ut amplius radicem agere nequeant. Sed & profunda terra, & solida, & gravis, similiterque pinguis, eodem modo in siccitate versæ, non minus juvantur. Verum tenuis terra a sole exusta in cinerem abit, omnemque quam in se habet pinguitudinem perdit, utpote quæ ab ardore perflatur. Quare hanc circa æquinoctium autumnale mansuefacere oportet, non ligonibus, neque sarculis, sed aratro, & statim insuper stercore, Huic enim maxime auxiliatur stercoreis copia. In Arabia tamen tenuem terram novare recusant, tan-

Οὐχ ἡ αὐτὴ πάσης τῆς γῆς ἐξημερώσεις, ἀλλ' ἡ μὲν πυκνὴ, & πύς ρίζας ἔχουσα (1) πλείους καὶ τάρμους, εἰς βάθος σαπίει) ἐπιχωρείους ἐργαλείοις, (φθορῶν ὅτιον αὐχμῶν. ψαφρωτέον γὰρ γίνεται ἡ γῆ, καὶ αἱ ρίζαι διὰ τὸ φθορῶντος ἔ' ἡλίου ἐκκαίον), οἷς μὴ δύναται ριζῶσθαι. Καὶ ἡ βαθύγει) δὲ γῆ, καὶ ἡ στερεὰ καὶ ἡ βαρεῖα καὶ ἡ λιπαρὰ ὁμοίως ἐν αὐχμῶν (2) σφαφείσθαι, οὐκ ἐλαττον ὠφελεῖν). ἡ δὲ λεπτόγει) ὑπὸ ἔ' ἡλίου ἐκκαίμεθ' ἐπφῆται, καὶ πᾶν τὸ ἐν αὐτῇ λιπαρὸν ἀπὸ λυσιν ὑπὸ τῷ καύσειος ἀφαιρομένη. διὸ ταύτῃ περὶ τὴν μέθεσιν ἐκκαίειν ἐξημερῶν χρὴ, & διελλαις, εὐδὲ ἁμαίς, ἀλλὰ ἀρότρῳ, καὶ εὐθὺς ἐπιχωρεῖσθαι. ταύτῃ γὰρ μάλιστα ἡ (3) πολλὴ κόπρος) ζυμεῖται. ἐν μέρει τῇ Ἀραβίᾳ τὴν λεπτορείον γῆν παραιτῶνται, οἷς ὀλίγον τὸ

(1) Revoc. ex MSS. (2) Ita MSS. ante τραφ. (3) Hanc voc. de leat MSS. F. L. B. 2.

ἰχυρὸν ἔχουσιν, ἔστω δὲ νεασμῶς
ἀραιωθεῖσιν, περισσεύει τὸ ἱκμάδες.
πρὶν δὲ νεάσασθαι ῥιζοῦντες κελυγὰς
ἐν τῷ Γορδάτῳ ἔσω καλεσμένῳ,
πολλὰ καὶ ὑπόφρησαν, πλείονας ὁμο-
ερων μάλιστα γενομένων. ὁμοίως δὲ
ἔστω τῇ λεπτοζείῳ, καὶ τῷ πυρρῶν,
καὶ τῷ ἐρυθρῶν, καὶ αἰμυλώδῃ, ἔστω
μέλαιναν καὶ τῷ λούκῳ, ἔστω τῷ
ξηρῶν, καὶ τῷ κέφῳ, καὶ τῷ λού-
κάργυλλον, καὶ τῷ ἐν τοῖς γηλό-
φοις ἐργάσει. Δὲ δὲ χειμῶνος. τὴν
δὲ αἰμυρῶν ἐν ἀρχῇ χειμῶνος
ὕστερ ἀποχρηνομένης, κινήσας ἀρ-
τεις μικροῖς, ἀχύροις Δὲ πᾶσις,
καλλίον μὲν κυμαίνουσιν ταῦτα γὰρ
ἐστὶ (4) καλλίον τὰ ἀχύρα. δευτέρα
δὲ, κελυγνοὺς καὶ σπίνους. τῇ γὰρ
τάτῃν ῥυοσὴν, ἡμεραιθεῖσα ἡ αἰ-
μυρῶν γῆ καὶ γλυκανθεῖσαι, ἔστω
Δὲ δὲ αἰετῶν, ὡς εἴωθεν, ἀνίστην
αἰμυρῶν νοτίδα. εἴτω εἰσὶς Δὲ
παντός δὲ ἐν αὐτῇ, τῷ φθινοπώρῳ
ἡγεσίσεις αὐτῷ κόσμῳ βοῖα καὶ
ἰωπία γλυκυτέρας ἔστωις. ἔπειτα
ἡγεσίσεις κελυγὰς, καὶ ὅσπερ αὐτὴ
μὴ βαρύνει. τῷ δὲ ἐν τοῖς ὄρει-
νοῖς καὶ δυσχεμερίσις, ἔστω πολυσκίσις
καὶ ἀποσφοδρίσις, Δὲ δὲ δέξας ἔστω
ἐν τοῖς καύμασιν ἐργάσει ὁμοίως
τῇ βαθυζείῳ, ἢν δικέλαις οὐκ ἀπτε-
σαι καλλίον εἶναι ἀποσφοδρῶν. εἰ
δὲ μὴ ῥυοσὴν καὶ Δὲ δὲ δικέλαις
ἐργασία, ὡς τὸ μέγιστον τὸ μέλ-
λῃς ῥιζοῦν γῆς, καὶ αἰετῶν αὐ-
τῷ Δὲ δὲ δέξας δυνατόν, ἀπὸ εἰσέ-
ρας ἀρχομένης Δὲ πᾶσις νυκτός
μέχρως ἀναβλῆς ἡλίου, ἔστω τὸ νο-
πρὸν καὶ λιπαρὸν σκιαζόμενον
ὑπὸ τῷ βάλλῃ ἡμυρῇ, καὶ οἱ βόες
μὴ ὑπὸ δὲ ἡλίου καὶ ὁμοῖοι νοσοῦν,
καὶ εὐχερῶς ἐργάζονται, ὁλίγον π
αἰκαλυνόμενης τῇ γῆς ἐκ τῇ νυκτε-
ρῆς ἐργασίας. ἀρῶνται δὲ ἔστω δύο, τίς-
σεως δὲ βόας ὑποζυγνύουσαν χεῖν,
καὶ ποιεῖν τῷ καλεσμένῳ διζυγίαν. δευτέρῳ δὲ καὶ τρίτῳ, ὅντι π χεῖν

quam parum fortem, & quæ ex no-
vatione rarior facta humore privetur,
Priusquam igitur novant feminantes
hordeum in Gordato loco appellato,
sæpe magnam fertilitatem conse-
quuti sunt, præsertim pluribus im-
bribus delapsis. Similiter autem ve-
lut tenuem terram, etiam fulvam,
& rubram, & arenosam, & nigram
& albam, & aridam, & levem, & ar-
gillæ albæ, & in collibus sitam, coles
per hyemem. Salsam vero in hye-
mis initio post pluviā, parvis ara-
tris motam, paleis consperges, præ-
stiterit quidem fabaceis; hæ enim in-
ter paleas principatum tenent; dein-
de vero hordeaceis & frumentaceis.
Etenim ex harum computrefactione
falsa terra mansuefacta & dulcis ef-
fecta, non amplius per aerem salsam
humiditatem, ut solet, emittit. De-
inde fines eam per totum annum, &
autumno stercorabis stercore bubulo
& equino, utpote dulcioribus. Po-
stea conferes hordeo, & leguminibus
non alte radices agentibus. At vero
eam quæ in montanis & tempestuo-
sis, umbrosisque ac borealibus locis
sita est, per æstatem & in ardoribus
cole ut profundam, quam ligonibus
fodere melius esse prædiximus. Quod
si operatio per ligones seminandæ
terræ magnitudini non respondeat,
etiam arare ipsam per æstatem pos-
sumus a vespere exordio facto per
totam noctem, usque ad exortum
solis, quo humiditas & pinguitudo
obumbrata sub gleba permaneat, &
ne boves a sole perusti ægrotent, &
facile operentur, terra ipsa ex noctur-
na cultura paulo teneriore reddita.
Cæterum aratorem non duos, sed
quatuor boves conjugare oportet, ac
facere jugum geminatum, iterareque
ac tertiare, ac vomere graviore uti,

(4) Ita Cas. & MSS. prius καλλίοντα nullo sensu.

quo hoc modo pinguitudo terræ gravi opere deprimatur, & glebis adobruatur.

ὅταν βαρυτέρα, ἢ ἕως τὸ λιπαρὸν τῇ γῆς (5) βαρυερρηθῇ καὶ βωλοσπορηθῇ.

(5) MS. Bar. *habet βαρυερρηθῇ, quem lect. probat* Ja. Gruterus *ἐν verit, alto opere deprimatur; MSS. F. L. B. 2. βαρὺ ἐργασθῇ καὶ βωλοσπορηθῇ. Judicium esto penes Lectorem.*

CAP. XXIV.

*De sarritione post sationem
& herbarum runcatione.
Leontini.*

Optimum est sata per homines sarriri & adobruī, ut omnia probe contegantur; quod si fieri non potest, per boves sarriantur. Quando vero jam glebam occultare ac contegere cœperint, sarriantur, quo & agrestes herbæ dissipentur, & nudatæ ab aquis radices adobruantur. Bis quoque si sarritio fiat, geminata erit utilitas. Quando autem spicas emisierint, runcentur. Sic etenim fructus puri & multæ commoditatis perficiuntur, quum non amet terra herbas peregrinas alere.

(1) *Ita lego ex Bar. vel legend. κρυβῶν.* (2) *Ante conjunctim ἐν male ἀγελούλη.* (3) *Vel delend. σπκ, vel legend. cum Interp. ξίνες ὑπερσφῆσαι.*

CAP. XXV.

*Quando metere oporteat.
Florentini.*

Quam partes quædam segetis flavescere inceperint, omnes fruges demetito, & maxime hordeum; Verum multo citius legumina metere oportet, facilius enim coquantur & dulciora erunt. Non igitur expe-

(1) *Ecce suspendam Interp. inscitiam, qui vertis Solis quasi esset ἡλίος.* (2) *Ita in MSS. potius ἐνέψησιν.*

Κ Ε Φ. ΚΔ.

Περὶ τῶν μὲν τῷ αὐτόρον σκαλείας καὶ βοτάνισμῶ.
Λεοντίνων.

Τὰ σκαρίνα τὸ μὲν καλίστην δι' ἀνθρώπων ἐπισκαρπιδεῖται, ἵνα πάντα κατὰ χωρὶς ἢ εἰ δὲ μὴ, καὶν ἂν βοῶν σκαλλέσθω. ὅταν δὲ ἡδὴ τῷ βῶλον (1) κρύπτειν ἄρχῃ, σκαλλέσθω, ἵνα ἢ πε (2) ἀχρεία ὅλη ἀφανισθῇ, καὶ ἀπὸ τῶν ὑδάτων γινωμωμένην ῥίζαν ἀπορῶσιν. καὶ δις δὲ ἐὰν σκαλλῇ, δις ἔσται καλά. ὅταν δὲ ἀποσταχύῃ, βοτανιστέον. ἕως ἥδ' οἱ καρποὶ καθαρῶι, καὶ πολυωφελεῖς πλησθήσονται, (3) σπκ ἐρώσης τῇ γῆς ἐκείνης ὑπερσφῆσαι.

Κ Ε Φ. ΚΕ.

Πότε καὶ θερίζειν.
Φλωρεντίνων.

Οταν ἄρχεται μέρη πρὸς τῷ (1) λήϊς ξανθίζειν, πάντα τὰ θύνμακα θερίζε, καὶ μάλιστα πρὸς κελύξιν· πολὺ δὲ ἡσπὶον καὶ ἡσπὶον πρὸς ὅσπερα, (2) ἐνέψωσιν ἥδ', καὶ ὅλως ἔσται. ἢ δι' ἢν ἀεὶ ἀρῶσιν, ἵνα

ἐν πάντῃ ἀκμῶσιν. εἰ γὰρ παλαιότεροι
 πρὸ πρῶτον ξηρανθῇ ἀπολέσθαι,
 πιστεύεται γὰρ θεριζόμενον. μεθιμώπε-
 ρος μὲν ἔν τῃ ξηρότερῃ, τῷ δὲ πολλῷ δὲ
 ἐλάττω. ὁ δὲ ξανθίζων, καὶ εἰς τὸ
 φαγεῖν ἡδύων, ἔτι καὶ ἐν τῇ αὐ-
 χυρῇ, ἡδύων τοῖς κτήνεσι. ἀποδοσι-
 στρον δὲ χρὴ ὑπὸ τῷ ὄρθρῳ ἐπὶ δι-
 ὀρθροσπέρῳ συνάγειν πάντα τὰ
 χρυμήματα. τὸ δὲ λιχμηθέντα ὅσον,
 ἢτοι κερῶν, ἰατίον ἐπὶ τῇ ἄλλῃ
 μίαν ἢ δευτέρῃ ἡμέρῃ, ἢ πάν-
 τως ὑκτά μίαν, ἢ ἀποξηρῶσιν χρὴ
 σπῆν ἡλίον ἀναχεῖν. ἵνα ἐπὶ κατεψυ-
 γμένος ὁ καρπὸς, εἰς τὸ σιτολαῶνα
 ἀποπείθῃ. πολὺ γὰρ τὸ τοῦ πατρὸς ἀφ' ἑμῶ-
 νην συμβαίνει.)

Κ Ε Φ. ΚΖ.

Περὶ ἄλωνος κατασκευῆς,
 Διδύμης.

Τὴν ἄλῃν ἐν ὕψει τόπῳ κα-
 τασκευάζειν χρὴ, ἵνα ἐπιθύμως
 τὸ ἀνέμῳ ὑποδύνῃ. ἔτι πάν-
 των παραφυλάττειν δεῖ, μὴ κατὰ
 ἀνέμῳ τὸ οἰκημάτων, ἢ τὸ παρα-
 δίδωκεν, πέπειν τὴν ἄλῃν. οἱ γὰρ
 ἀνέμοι τὴν ἄλῃν, (τετίσι τὰ λε-
 πτὰ τῷ ἀχέρον) ἐπιφέρουσιν (1) λε-
 ληθότως τοῖς ὀφθαλμοῖς τῷ ἀνθρώ-
 πῳ. ἀφ' αἰσθάνειν τὴν κόρην, ὡς πολ-
 λὰς ἐν τῇ ἐνὶ ὀφθαλμῷ, ἰτίους
 δὲ τὸ δύο στεγνῆται. βλάβη δὲ τὰ
 ἄχουρα καὶ τὴν ὀπάραν, καὶ μάλιστα
 τὰς ἀμπέλους. ὡς περὶ γὰρ ἡ κόρην,
 ἔτι καὶ τὰ ἄχουρα ταῖς μὲν ῥίζαις
 συμβαίνει), τοῖς δὲ κλάδοις καὶ
 τοῖς φύλλοις βλαβερώτατα εἰσι. βλάβη
 δὲ ἐστὶν ἡ τῶν καὶ τὰ λάχανα·
 ὡς σκαθίζόμενα γὰρ τευπέ τὰ
 φύλλα, καὶ εὐθὺς ταῦτα καίεται
 τευπηθέντα. χρὴ δὲ συνειχῶς κατε-
 βρέχειν τὴν ἄλῃν ἀμύργῃ, καὶ ἐπιλαίειν τὴν κυλίνδρον ἔτι γὰρ οἱ μὲν

standum est donec omnia matura
 sint: Si enim quis eousque cunctetur,
 quæ primum arefacta sunt perdet, in
 metendo enim excident. Durabilior
 itaque est fructus ficcatus, verum co-
 pia minor; qui vero flavescit, & in
 cibo jucundior est, & paleæ ex eo
 pecori gratiores sunt. Ceterum om-
 nes fruges adhuc roscidas sub diluc-
 lum sedulo colligere oportet. At ve-
 ro ventilatum ac cribratum frumen-
 tum, sive hordeum, unam atque al-
 teram diem, aut omnino unam no-
 ctem in area relinquere oportet, &
 deportare ante solis exortum, ut ad-
 huc perfrigeratus fructus in horreum
 reponatur. Hoc enim multam ad
 durationem confert.

C A P. XXVI.

De area preparatione,
 Didymi.

A Ream in alto loco construere o-
 portet, quo prompte ventum
 recipiat; præ omnibus vero cavend-
 um est ne area secundum ventum
 domorum aut hortorum constituatur.
 Etenim venti tenuissima quæque ex
 paleis citra animadversionem homi-
 num oculis inferentes pupillas peru-
 runt, ut ex eo multi altero, alii utro-
 que oculo sint privati. Lædunt au-
 tem paleæ etiam fructus autumnales
 foris non lignosos, & maxime vites.
 Quemadmodum enim sterces, sic e-
 tiam paleæ, radicibus quidem confe-
 runt, ramulis vero & foliis maxime
 nocent. Neque vero minus & ipsa
 olera lædunt; adhærentes enim folia
 perforant, statimque uruntur perfo-
 rata. Oportet autem aream assidue
 amurca conspergere insuperque cy-
 lindro lævigare; sic enim formicæ

(1) MSS. F. Long. & Bod. λεληθότως.

injuriā non inferent. At vero fruges in area positæ, sectionis suæ partem ad meridiem conversam habeant. Erunt enim inde pleniores, faciliusque tribulis excutientur.

(2) Ex MSS. V. & Bar. cett. πληρέστερα.

C A P. XXVII.

De horreo, & de frumenti duratione. Tarentini.

FRUMENTUM probe concluditur in locis supra terram, qui lumen ab oriente habent; adspirent autem loco moderate boreas & favonius, & avertatur ab austro & ejusmodi ventis. Habeat autem frequentes canales per quos & calidus vapor expiret, & aura refrigerans inspiret. Nec habeat humiditatem aut graveolentiam aliquam, aut halitum injucundum; maxime autem ab equorum & boum stabulis aliisque ejusmodi, atque omni caliditate procul absit. Illinantur parietes luto, cui pro paleis pili sint admixti, deinde argilla alba intus & foris obducantur. Post hæc cucumeris sylvestris radices & folia ad biduum aqua macerato, & cum aqua calcem arenariam subigito, indeque internas partes diligenter oblinito. Quidam etiam ad calcem pecorum urinam admiscent, ut quæ animalia necet. Sed & testaceam calcem quæ pavimento inducitur lotio macerant. Quidam cinerem sarmentorum quercus eadem de causa frumento inspergunt, alii boum sterces aridum, alii absinthii aut abrotoni arida virgulta imponunt, ampliusque folia arida sempervivi. Præstat autem calcem arenariam amurca subigere: Hæc enim & bestiolas omnes perdit, & fru-

(1) Ita MSS. prius ἀπιστέφθαι. anteα ξύλαφ.

μύρμηκες ἐκ ἀδικήσαντι. πὲρ δὲ πημέρα ἐπὶ τῷ ἄλλῳ γονήματι, πλὴν τομῶν ἐχέτω ὥστε μισημῶς εἶναι. ἔσται γὰρ (2) πληρέστερα, καὶ εὐμερέστερον ἀλοηθήσεται.

K E Φ. KZ.

Περὶ σποδολείῃς ἥτοι ὠρεῖς, καὶ ἀφαιμονῆς σίτης. Ταρηνίων.

ΚΑΛΩΣ ἀπικλείει σιτὶς ἐν αὐανίοις, τὸ φῶς δὲ ἀνατολῆς ἐχέτω. ὡρασιναῖδων δὲ ὁ τόπος μετρίως ἀπὸ βορρᾶ καὶ ζεφύρου, & (1) ἀπιστέφθαι ἵσται & τοῖσιν ἀνέμων. ἐχέτω δὲ πυκνὴς σιληνας, δι' ἧν ἡ περὶ τῆς αἰτίας ἀκρίβειος, καὶ αὐτὰ ψυχρὰ εἰσπίει. μὴ ἐχέτω δὲ νοτιάς, ἢ δυσηδία πνέουσα, ἢ ἀναθυμίασιν ἀηδῆ. μάλιστα δὲ ἰσχυροσίων καὶ βεσσαίων καὶ τοῖσιν, & πάσης θερμῆς πόρῳ ἔσται. Χειρόδωσαν δὲ οἱ τοῖχοι πηλῶ, μιχθῆναι δὲ ἐν ἀντὶ ἀχύρων, ἔπειτα τῇ λεγόμενῃ λούκαργίᾳ γῇ ἔσται καὶ ἔσται. καὶ τὰ ταῦτα σικὸς ἀγρίος πᾶς ῥίζας καὶ τὰ φύλλα ἀπὸ βρίζας εἰς ὕδαρ ἡμέρας δύο, καὶ φρεσὶς τῷ ὕδατι πλὴν καλὸν μὲν ἀμμοκονίαν, ἐπιμιλῶς τὸ ἐνδόν χεῖς. πνέει δὲ καὶ εἰς τὴν κοιλίαν & κτηνῶν εἶρον μισθύνει, ὡς φθοροποιὸν ὑπάρχον τῷ ζῶντι. καὶ τὴν ὀστροκονίαν δὲ πλὴν ἐπὶ τῷ ὕδατι καλὸν μὲν τῷ ἔργῳ βρέχεται. Τινες τέρψαν καλὸν μὲν δὲν ἐμπόσκει τῷ (2) σίτῳ, ἄλλοι δὲ βόλβιον ξηρὸν, πνέει ἀψινθίς ἢ ἀσπερίτης ξηρὰ κλωνία ἐπιθήσκει, ἐπὶ γὰρ μὴν καὶ φύλλα ξηρὰ τῷ αἰεζῶς βοτάνης. καλὸν δὲ πλὴν ἀμμοκονίαν ἀμάρνη βρέχειν. αὕτη γὰρ καὶ πάντα τὰ θηρία ἀφ-

(2) Emend. ope Casaub. & MSS.

φθίει.

φθιρέν, καὶ τὸ σῖτον στεινότερον καὶ
 πυκνότερον ποιεῖ. διότι πλεονεξίαν ἡμι-
 σείας πλὴν ἀμύργῃν ἐψήσαντες κα-
 τὰ ῥαίνουσι τὰς τοίχας, εἴτε ἐάσαντες
 ξηρανθῆναι, ἀποτῆναι τὰς καρπὰς.
 Πάντων δὲ καλῶν γῆν παρὰ τοῖς ἀν-
 ῥαῖς ἐψυμένῃν ἀργιλλώδη, ἢ ῥοιῶν
 φύλλα ξηρὰ καὶ σεσημέναι καὶ
 ὅταν ὁ σῖτος ἀποτῆναι, εἰς ἐκαστον
 σῖτος μέδιμνον ἐμπλάσσειν χοίνικα τὸ
 ἀργιλλώδες γῆς ἢ τὸ φύλλον. Χρη-
 σιμώτα δὲ κότυζαν ἡμιψυγῇ τῷ
 ὁδοφῇ πατρωννύειν τὸ σῖτος, καὶ μὲν
 δέκα ἐπιβάλλειν τὴν κότυζαν, καὶ
 πάλιν σῖτον ἕως ἂν ἅπας ἀποτῆναι.
 ὁ γὰρ ἕως ἀποτῆναι, ὁ μόνον εἰς
 πολλὰ ἔτη ἀσπῆται ἀφ' ἑαυτοῦ, ἀλλὰ
 καὶ ἀποσώσῃ τὸ αὐτὸν εὐχρὸν ἐπὶ
 τῇ ἀρτοποιίᾳ. Φύσθαι δὲ ὁ σῖτος πα-
 λαίμην (φύσθαι μελαίνῃ), καὶ
 πικρὸς γίνῃ, ὅταν διῶται τὸ παρὰ
 ξηρότης ἐπιμελείας.

mentum solidius ac densius facit.
 Quapropter aliqui amurcam ad di-
 midium decoctam parietibus adper-
 gunt, atque ubi inaruit fruges repo-
 nunt. Omnibus porro præstat, ter-
 ram siccata argillosam, aut mali-
 punicæ folia arida & cribrata, antea
 præparata habere, & quum frumen-
 tum reponitur, ad singulos frumenti
 medimnos, argillosæ terræ choeni-
 cem, aut foliorum tantundem insper-
 gere. Utilissimum vero conyzam se-
 miaridam in pavementum frumento
 substernere, & post diffusos decem
 medimnos rursus conyzam injicere,
 & rursus frumentum superingerere,
 donec totum reponatur. Quod enim
 hoc modo repositum fuerit, non so-
 lum in multos annos a putredine im-
 mune durat, verum etiam idem pon-
 dus servabit in panificio. Naturaliter
 autem frumentum veterascens valde
 nigrescit & amarum evadit, quare
 relata cura opus habet.

Κ Ε Φ. ΚΗ.

C A P. XXVIII.

Ὡστε (1) καὶ αὐξήσιν λαμ-
 βάνειν τὰ ἀποκείμενα
 ἐν τοῖς (2) ὠρίοις παρ-
 ματαῖς. Ἀφρικανῶν.

*Ut augeantur reposita in
 horreis semina.
 Africani.*

Ὁ σῖτος (3) ἐπιμέτερον ποιήσθαι
 ἕως νίτρου καὶ ἀφρόνιτρον
 λειώσας, καὶ ἀναμύξας γῇ λεπτῇ.
 ἐπιβάλλει τοῖς σιτοῖς. φυλάξῃ δὲ
 αὐτὰς καὶ ἀκόπως τὸ τοῖστον. (4)
 [ἐνίοι δὲ τὸ νίτρον καὶ τὸ ἀφρόνι-
 τρον μὲν ὅξος λειώσασιν.]

FRumentum supra mensuram aug-
 mentum sumet hoc modo; ni-
 trum & spumam nitri terito, & te-
 nuī terræ admisceto, & acervis adji-
 cito. Eadem res etiam integrum &
 illæsum frumentum servabit.

(1) Ex MSS. (2) MS. F. ὠρίοις. Long. & B. 2. ὠρίοις. Dominus
 Barnes legit ὀρίοις. (3) Male ante disjunct. ἐπὶ νίτρον. (4) Hac non
 comparent in MSS.

CAP. XXIX.

*Ne formica frumentarios
acervos contingant.
Sotionis.*

Formicæ semina non contingent,
si acervum terra alba circum-
scripseris, aut origanum sylvestre cir-
cumposueris.

(1) Restitui ex Cod. Bar. (2) Ita Cas. & MSS. prius περιθήσων.

CAP. XXX.

*De hordei diuturnitate, & quo-
modo integrum in horreis con-
servetur ad multum tempus.
Damogerontis.*

Hordeum incolume servabunt lau-
ri fertilis folia sicca, & omnis
cinis, præsertim a lauri ligno, im-
positus. Similiter servat hordeum sem-
pervivum ficcatum cum calamintha,
& una cum gypso hordeo admixta.
Quidam vas aceto plenum & tectum
operculo, in medio hordei ponunt.
Verum nosse oportet hordeum vete-
rascens amarum fieri.

εἰδέναι δὲ χρὴ, ὅτι αἱ κελθαὶ παλαιέμεναι, πικραὶ γίνονται.

(1) Ita MSS. F. L. & B. 2. antea Δημηγ.

CAP. XXXI.

*De farine diuturnitate.
Ejusdem.*

Farina incolumis permanet, tedis
pinguibus contusis & in ipsas in-
jectis. Quidam vero cuminum &
salem ex æquo terentes, & mazas
siccas inde facientes, in farinam im-
ponunt.

(1) Restit. ex MSS. prior Edit. δαυδίων.

Κ Ε Φ. ΚΘ.

Ὡστε μύρμηκας μὴ ἀπλε-
ῖσθαι σωρῶ γεννημάτων.
Σωπίων.

Μύρμηκες σωρῶ (1) γεννημάτων
ἐκ ἀπλούνται, ἐὰν τὸ σωρὸν γῆ
λευκῇ περιγυρῶνται, ἢ ἀγγεῖον ἐκεί-
νον (2) περιδῶνται.

Κ Ε Φ. Λ.

Περὶ ἀλαμονῆς κελθῶν,
ὥστε ταύτας ὑμεῖς ἐν
τοῖς ὀρεῖοις φυλάττετε
ἐπὶ πλεῖστον χρόνον.
(1) Δαμογέροντι.

Τηρέσει τὰς κελθὰς ἀβλαβεῖς
δαφνῆς καρποφόρου φύλλα ξη-
ρά, καὶ πᾶσαι τίφραι, μάλιστα δὲ
ἡ ἀπὸ τῆς ξύλων τῆς δαφνῆς, ἐνπι-
μύνη. ὁμοίως δὲ τὰς κελθὰς καὶ
ἡ αἰκίωσι βοτάνη ξηραίνονται, καὶ
μὲν καλαμίνης σὺν γύψῳ ἀναμι-
σνυμένη ταῖς κελθαῖς. ἔτι δὲ ὅτε
αἰγῶν πληρώσαντες, καὶ πυρᾶ-
σάντες, ἐν μέσῳ πῆλασι τὰ κελθῶν,

Κ Ε Φ. ΛΑ.

Περὶ ἀλαμονῆς ἀλθίτου.
Τῷ Αὐτῷ.

Τὰ ἀλθύρα ἀβλαβῆ ἀλαμίνῃ ἐπὶ
χρόνον. (1) δαδίων λιπαρῶν
συνεπέντων καὶ ἐμβληθέντων εἰς
αὐτά. Τινὲς δὲ κύμινον & ἄλλας ἐξ
ἴσου τρίψαντες, καὶ μάζας ποιήσαντες
ξηρὰς, ἐνπιθήσονται εἰς τὰ ἀλθύρα.

C A P.

Κ Ε Φ. ΛΒ.

Περὶ σίτε δοκιμασίας, καὶ
πῶς ληθὲν τὸ (α) ἐξά-
γων τῷ ἄρτων ποιῆσαι.
Φλωρεντίνικα.

Τοὺς ἄρτους οἷον ἐπιμελῶς κα-
ταρίσας καὶ σήσας, σάββιστον,
καὶ εἰ εὐεχὴς ἔχοντα τὸ μόδιον (1) λί-
πας μ'. ταῖς αὐταῖς λίπας ἀπαίτη
ἔσονται. ὅσον γὰρ δὲ τὸ πύρρον
ἀφαιρέσας μειώσῃς, τισὶν τὸ
ἐν τῇ ἀλίᾳ καὶ λοιπῇ ἐργασία κα-
ταρίσανθαι ὕδωρ (2) ἀποσώσῃ. Ἡ δὲ
ἔσονται ὅπῃσις ἔσονται ἀφαι-
ρεῖται τὸ δέκατον καὶ εἰκοστόν, ὥστε
ἐν τῇ ὀπλίᾳ ἐλαττωθῇ ἐν ταῖς δέ-
κα, λίπας μίαν ἡμισυ. τὸ αὐτὸν δὲ
σαββιστόν, ἄλλο τὴν ὀπλίαν ἀφαιρεῖν
χρὴς, ὅ ἐπὶ τῷ κατὰ τὸν, καὶ ἐπὶ τῷ (3)
δευτέρῳ ἄρτων.

(a) Du Fresne in Gloss. Ἐξάγων. Sextula, ponderis species. *Apud*
Meursium in Glossario. Ἐξάγων. Pensatio. ubi plura de hac voce.

(1) Ita MSS. prius male μλ'. nullo sensu. (2) Interp. legit ἀποσώσῃ
addet vel reddet. Ἀποσώσῃ leg. supra cap. 27. (3) Ante δευτέρῳ.

Κ Ε Φ. ΛΓ.

Πῶς ἐστὶν ἄρτον ἡδύτατον
καὶ δίχα ζύμης ποιῆσαι.
Διδύμικα.

Ἀρτον ποιῆσαι πινεὶ ἀνδρὶ ζύμης, νι-
τρον ἐμβάλλοντες. τὸ γὰρ νίτρον
ψαθυρεώτερον ποιεῖ τὰς ἄρτας, ὅσ-
ως καὶ τὸ κρέας. Ἄλλοι δὲ ἀρ-
τους δίχα ζύμης, ὅπως σαφυ-
λαὶ αὐτῶν μίαν ἡμέραν ἔσονται ποιεῖν
(1) βαλόντες εἰς ὕδωρ, τῇ ἐξῆς
πὺς ἰπποδρόμου ἄρτους συμ-

(1) Ita MSS. in Bar. hac ita leg. Οὕτω, αὐτῶν μίαν ἡμέραν ἔσονται ποιεῖν
σαφυλαὶ εἰς ὕδωρ ἐμβάλλοντες.

C A P. XXXII.

De frumenti probatione, et quomodo
aquilibrem panis ad
frumentum pensitationem fa-
cere oportet. Florentini.

FRumentum integrum diligenter
purgatum ac cribratum ad libram
expendito, & si repereris modium pen-
dere libras quadraginta, easdem libras
panis exigito. Quantū enim ex furfu-
rum detractōne decedet, tantum in
molitura & reliquo opificio adspersa
aqua addet. Cæterum ipsa panis co-
ctio decimam & vigesimam ponderis
partem aufert, quare inter coquen-
dum de decem libris una cum dimi-
dia decedet. Idem autem pondus
propter coctionem detrudere oportet,
tum in puris, tum in secundariis
panibus.

C A P. XXXIII.

Quomodo panis jucundissimus
etiam citra fermentum fiat.
Didymi.

Quidam panem citra fermentum
faciunt, nitrum adjicientes. Et-
enim nitrum panes friabiliore facit,
velut etiam carnem. Alii absque fer-
mento panem sic faciunt: Uvas pri-
die quam panem faciant in aquam
conjiunt, & sequenti die innatantes
tollunt ac exprimunt, effluentique

humore

humore pro fermento utuntur: & panes faciunt jucundiores & puriores. Si vero in totum annum fermentum habere velis, quum in doliis mustum ebullierit, spumofum illud quod effervet cum farina milii commisceto, diligenterque trita in mazas cogito, quas ad solem siccatas in humido loco reponē, & inde sufficienti accepta quantitate pro fermento utere. Omnes autem panes absque fermento facti, efficacissimi sunt ad venerem stimulamdam. Cæterum Florentinus ait, elibanitem panem, graciliter efformatum, & in sole siccatum facile concoqui: verum in furnis coctum, graviolem concoctionem reddere.

(2) Ita MSS. prius πάντα γάρ.

C A P. XXXIV.

De Ptisana. Didymi.

Hordeum decorticatum in sole siccato, rursusque pistum ad solem siccato. Ubi autem reponere ipsum voles, id quod ex ipso tenue in pisendo decessit, ei aspergito, hoc enim ipsum conservat. Quod vero ptisana humidior accepta maxime nutrit, retulit Florentinus.

C A P. XXXV.

De fabis. Eiusdem.

Fabæ semen cave ne ponas circa arboris radicem, ne arbor arescat. Oportet autē fabas ferotinas plantare, gudent enim lutosa terra. Quo vero commode coquantur, pridie quam conseras ipsas in aqua nitrata macerato. Cæterum Phyci aiunt fabas

(1) MS. Bar. περί.

πίεζουσι, καὶ τῇ ρυτίσῃ τοῦτο αἰσθάνονται ζύμης χρῆσται, καὶ ποιῶσι τὰς ἀγρυπνίας καὶ λαμψυτέρους. εἰ δὲ θέλῃς εἰς ἕτος ὅλον εἶναι ζύμην, ἔτανεν ἐν τοῖς πηλοῖς τὸ γλεῦκος αἰσθάνου, λαβὼν τὸ ἀναζέον ἀφραδίαν, φύρασον μὲν αἰλύρας κίτρου, καὶ τρεῖς ἡμέρας ἐπιμελῶς, καὶ ποιήσας μύζας, ξήραναι ἡλίῳ, καὶ ἀπὸ τούτου τοῦ ἀρκῦν, καὶ χρῶναι τὴν ζύμην. (2) Πάντες δὲ οἱ ἀγρυπνῶντες αἰσθάνονται ζύμης χρῆσται, εἰς ἐργητικὰ καὶ εἰς ὥστε πρὸς ἀφροδίαν. ὁ δὲ Φλωρεντίνος φησὶ, τὸ κλιβανίστω ἀρῶν ἰσχυρὰς πτωχολόγον, ὅτι ἐν ἡλίῳ ξηραμένην, εὐπρίον εἶναι· τὸ δὲ ἐν τοῖς ἰσχυροῖς ἡψυμένον, βαρυτέρην τὴν πύψιν ποιεῖ.

Κ Ε Φ. ΛΔ.

Περὶ πλισανῶν. Διδύμου.

Τὴν κελὴν πλίσας, ξήραναι ἐν ἡλίῳ, ὅτι αὐτὴς πλίσας ξήραναι ἐν ἡλίῳ. ἀπὸ τούτου δὲ αὐτὴν, παρέμπαυτε αὐτῇ τὸ γυνόρμον ἐξ αὐτῆς λεπτὸν ὅτι ταῖς πλίσας, ἀγρυπνῶντες αὐτῇ. ὅτι ἡ πλισανὴ ὑγροτέρως λαμβανόμενη τροφικώτερη ἐστίν, εἰρημὴ τὸ Φλωρεντίνου.

Κ Ε Φ. ΛΕ.

Περὶ κυάμων. Τῷ Αὐτῷ.

Σπέρμα κυάμου φυλάττει πρὸς τὴν (1) παρὰ ῥίζαν δένδρου, ἵνα μὴ ξηρανθῇ τὸ δένδρον. διὲ δὲ τὰς κυάμους ὀψύμεναι φυτεύειν, χαίρειν γὰρ τῇ πλησύνει γῆς. ἵνα καλοὶ αἶσθαι τὴν ἡψυμένην ὥσιν, ὥστε μίας ἡμέρας ὥστε εἶναι, βρέχει αὐτὰς ὕδατι μὲν

οἶσιν.

νίττω. Οἱ δὲ (a) Φυσικὸί φασὶ τὰς
κυνάμους (2) ἀμβλύνειν τὰς καρδίας
τῶν ἐδαιόντων αὐτάς. διὸ ἔτι ἐμποδίζου-
σιν τὰς εὐθυνοειδέας νομίζοντες,
εἰσὶ γὰρ πνέοντα τῶνδε. φασὶ δὲ καὶ
τὰς καρδιακὰς ὁρμὰς συνεχῶς αὐ-
τὰς ἐδαιόσας, ἀτόκας γίνεσθαι. τὰς
δὲ κυνάμους ὁ (b) Πυθαγόρας φησὶ
μὴ χρῆναι ἐδαιεῖν, ἀλλ' ἐπὶ τῷ ἐν τῷ
αὐτῷ αὐτῶν εὐέλκεσθαι πένθημα
γαστρίᾳ. (c) φασὶ δὲ τὴν κυνάμην
ἐκβρῶναι, ἀναπληρῆσθαι πάλιν
τῇ σελήνῃ αὐξάνουσαν. τῆτον δὲ ἐν
ἀλμυρῇ ὕδατι μηδὲ ποτὶ ἐψέσθαι,
ὅθεν ἔστι ἐν θαλάττῃ. πρῶτον δὲ
ἐπὶ τῇ κυνάμῃ Ἀμφιάρχος, ἀλλ'
τὴν δὲ ἐνέειν κρινταίαν. Φέρεται δὲ ἔτι (d) Ὁρφέως πινάδι ἱππ.

hebetare corda eorum qui eis vescuntur. Quare & recta somnia impedire eas putant, sunt enim flatuosa. Aiunt & domesticas gallinas ex affluo ipsarum esu steriles fieri. At vero fabas edere non oportere, Pythagoras ait, propterea quod in flore ipsarum lugubres literæ reperiuntur. Tradunt autem fabam erosam rursus expleri luna augescente. Eandem etiam in falsa aqua nunquam coqui, unde neque in marina. Primus a fabis abstinuit Amphiaraus, vaticinationis per somnia gratia. Circumferuntur etiam Orphei versus huiusmodi.

(a) Οἱ δὲ φυσικοὶ φασὶ] Eadem tradidit totidem pene verbis Plinius Lib. 18. Pag. 472. "Quin & (inquit) prisco ritu fabacia sua religionis Diis in sacro est, praevalens pulmentari cibo & hebetare sensus existimata, in somnia quoque facere. Suidas in Pythagora huiusce Pythagoreorum symboli rationem explicat. Τῶν δὲ κυνάμων ἀπέχεσθαι, ἀλλ' ἐπὶ τῷ πνέοντα τῶνδε ὄντας μάλιστα μετέχειν τῇ ψυχῇ, καὶ ἄλλως χρησιμώτερας ἀποφάσκει μὴ παραληφθῆναι τὰς γαστέρας" ἔτι ἀλλ' ἐπὶ τῷ ἐν τῷ ὕδατι ὕπνου φαντασίας λείας πρὸς ἀναπληρῆσθαι δισπλεῖν. i. e. A fabis autem abstinentum esse censebat, quod flatuosa sint, & animalis facultatis maxime participes, & alioqui non assumptas ventres modestiores efficere, & propterea somniorum visa lenia & placida reddere. Vide Tullium Lib. 1. de Divin.

(2) Ita Cas. & MSS. antea ἀμβλύνειν.

(b) Πυθαγόρας φησὶ] Plinius ibid. "Ob hac Pythagorica sententia damnata: ut alii tradidere, quoniam mortuorum anima sint in ea. Quia de causa parentando ubique assumitur. Varro & ob hac Flaminem ea non vesci tradit, & quoniam in flore ejus litera lugubres reperiuntur. Festus Pompeius etiam de faba.---"parentalibus adhibetur sacrificiis, & in flore ejus litera apparere videntur. His contraria tradit Agellius ex Aristoxeno musico, qui in scriptis reliquit nullo legumento plus usum Pythagoram, quam fabis, & abstinentia fabulam debito risu excipit.

(c) φασὶ δὲ] Ita Plinius.---"sola certe frugum etiam exesa repletur crescentia Luna.

(d) Ὁρφέως] Fallitur Didymus: Hunc enim versum ad Empedoclem, non Orpheum, referri debere, abunde liquet ex Agellio Lib. 4. Cap. 11. Qui errorem de non esitato κυνάμῃ ex hoc versu, perperam intellecto, ortum asserit; cum κυνάμῃ hoc loco, non legumentum, sed testiculos significet, eosque, more Pythagoreo, symbolice ita dictos, quod sint αἰνῶς & χόειν. Idcircoque in isto Empedoclis versu, non ut a fabis edendis, sed proluvio Venereo abstineant, homines moneri. Vid. Diog. Laertium, Lib. 8. Sect. 24, 34.

O miseri, a fabis miseri abstinete manus. Et,

Par facinus fabis vesci, atque capitis parentum.

Porro fabæ marina aqua & magudaris cremore respersæ, integræ permanebunt.

(3) Ita legend. ex Agellio & Eustathio. apud Athenæum Lib. 2. versus 2. scribitur, Ἰσὶν τοὶ κυάμους τρώγειν. ad quem locum vide Casaub. pag. 84.

C A P. XXXVI.

De cicere. Florentini.

SI pridie quam seminaturus es cicer aqua tepida maceraveris, majus nascetur. Quorundam magis exquisita cura est, qui majus cicer esse volentes, una cum corticibus præmaceratum, addito in aquam nitro, serunt. Quod si præcox cicer facere velis, ipsum circa hordei tempus seminato. Quo vero maturum nemo comedere possit, cucumeris sylvestris & absinthii seminibus aqua tritis, per dies quinque sub diluculum irrorato. Et enim ros per quinque rursus dies eluit omnem ex ipso amaritudinem.

(1) Ita legend. censeo: in priori Edit. & MSS. ἀπὲρ μὲν λειωθεῖσιν.
(2) Revocaui ex MSS.

C A P. XXXVII.

De lente. Eiusdem.

LENTES bubulo stercore arido ante sementem oblita, meliores & citius nascuntur. Lens in vaginis major fit, si aqua tepida addito nitro macerata feratur. Putredinis expers permanet, aceto lateris succum ad-

(1) Bar. φακῶ. (2) Ita MSS. In Cotton. φύσονται.

(3) Δειλοί, πᾶν δειλοί, κυάμων ἀπο χειρὸς ἔχειν, Καί.

Ἰσὶν τοὶ κυάμους πὶ φαγῶν κεφαλὰς πὶ τοκῶν.

Οἱ δὲ κύαμοι θαλαττῶν ὕδατι κατάρσανθίνες, ἀκροποῖ ἔσονται. ὁμοίως & μαγνυδάρεις ἀπὸ βρέμεται.

K E Φ. ΛΓ.

Περὶ ἐρεβίνθων. Φλωρεντίνων.

Εἰν' αὖ μίαν ἡμέραν τ' ἀπορῶς ὕδατι χλιαρῷ βρέξῃς τὰς ἐρεβίνθους, μειζόνες φύονται. πρὶν δὲ ἀπαιρῆσθαι ποιεῖν, πολλὰ μείζους εἶναι τὰς ἐρεβίνθους βεβόηται, σὺν τοῖς κελύφοις αὐτὰς ὁμοίως ἀποβραχύνει μὲν νύκτι ἀπαιρῶν. εἰ δὲ βέλῃ πρῶτον αὐτὰς ποιῶν, ἀπὲρ αὐτὰς καὶ τ' αἰετὸν τῶν κελύφων. ἵνα δὲ ἀκμαζόντας μηδὲς δύνηται φαγῶν, σκύς ἀγρίος καὶ ἀψυδῆς (1) σπέρμασι λειωθεῖσι μείδ' ὕδατι, καὶ πίνει ἡμέρας ὅλην ἐπὶ πρᾶναι. ἢ ἥ δὲ δρόσῳ ἐκπλύνῃ τὴν πικρότητα δὲ ἡμερῶν (2) πάλιν πίνει.

K E Φ. ΛΔ.

Περὶ (1) φακῆς. Τῆς Αὐτῆς.

Φακὶ βολβίταις ξηρῶς, τετάρτῃ βοείᾳ κόπῃ αὖ τ' σπέρμα πικρὰ λαδίνες, καλῶν ἐκ ταχύπρεον (2) φύσονται. μείζον γίνονται ἢ φακῆ ἐν τοῖς ἡκαῖς, ἀποβραχύνει χλιαρῷ ὕδατι μὲν νύκτι σπαιρῶν.

ἀπὸ πρῶτου

ἄσηπτον δὲ ἀγμίνην, ὅξος ἐπὶ ἑ-
χοντι ἐπιρραγίστα. ἢ δὲ (a) Αἰγυπία
φακῆ, εὐθυμίαν παρέχουσα τοῖς ἐσθίουσι.

(a) Αἰγυπία φακῆ] Plinius de lente. "Invenio apud authores aqua-
nimitatem fieri vescentibus ea.

mixtum habente conspersa. Ægypto-
tia lens in cibo accepta lætitiā af-
fert.

Κ Ε Φ. ΛΗ.

Περὶ κείχρου. Τῷ Αὐτῷ.

C A P. XXXVIII.

De milio. Eiusdem.

Ἡ Κείχερος χαίρει γῇ ἰλυώδῃ καὶ
νοπερᾷ, καὶ ἀμυγδαλῇ ἐάν
ἀρδῇ πυκνόπερον. ὀλίγον δὲ αὐτῆς
σπίρμα, ἅπανι πληροῖ τὸ χωρίον.
σκάλλεσθαι δὲ ἐξ ὁδοῦ καὶ ζυγῶ
χῶς βέλεται. Σπείρεται δὲ ἀπὸ
ἰσημερίας, ἥτις ἐστὶ πρὸς 9. καλαν-
δῶν Ἀπριλίου. Ἐάν δὲ συμπε-
πυκνόπερον παρῇ, βλάψῃ. τὸ
γὰρ πλεονεκτοῦν πλεονεκτοῦν χειρὸς πλεονεκτοῦ
καὶ δέχεται. ἐν τῷ σκάλλειν ἐν χειρὶ
παρῇ καὶ ζυγῶ. ἔτι γὰρ ἐπιμειλῆται
τὸ πλεονεκτοῦν, ἐν τῷ μολύβδῳ ἀναμ-
φισκοῦν τῷ πλεονεκτοῦν.

Milium limosa & humida terra
gaudet, arenosa etiam si fre-
quentius rigetur. Modicum autem
eius semen, totum replet agrum. Ve-
rum farriri & runcari assidue expetit.
Seminatur ab æquinoctio, quod est
ad nonum calendas Apriles. Si vero
densius seminetur, nocebit. Jugerum
enim amplius quam manus plenæ
mensuram non suscipit. Quare in
farriendo ipsum evellere oportet;
hoc enim modo tractatum jugerum
certe feret modios quadraginta.

Κ Ε Φ. ΛΘ.

Περὶ θέρμων. (1) Τῷ
Αὐτῷ.

C A P. XXXIX.

De lupino. Eiusdem.

Θέρμων ἀνέγειν καὶ πρὸς 9 ἄλ-
λων, καὶ ἰσημερίαν μετὰ πλεονεκ-
τον, καὶ ἀναμεινόντας ὁμβροῦς. πρὸς
δὲ 9 ἀνέγειν εἰσέλαινε πρὸς βῆς,
καὶ ἀποσκηθίσονται γὰρ πᾶσαι τῷ
ἄλλῳ βοσκήνῃ, αὐτῶν δὲ ἐξ ἅψον
ὡς πικρῶν. (a) Ἀπυλῆος δὲ φη-
σιν, ὅτι ἐκάστη ἡμέρα συμπελά-
ζονται τῷ ἡλίῳ, καὶ πρὸς ὥρας τοῖς
ἀγροῦσι τῆς ἡμέρας δηλοῦσι. καὶ ζωνιφῆς ἐστὶν ὁ αἴρ. (2) γλυκά-

Lupinum ante alia legumina ferere
loportet post æquinoctium autum-
ni, non expectatis imbribus. Priusquam
florescat, boves in ipsum agito, omnem
enim aliam herbam depascant, ipsum
lupinum autem non attingent, ut-
pote amarum. Apuleius ait, quod
singulis diebus circumagatur cum so-
le, & ruralibus horas diei indicet, e-

(1) MSS. V. F. L. & B. 2. non agnoscunt.

(a) Ἀπυλῆος δὲ φησι—] Apuleio suffragatur Plinius Lib. 18. Sect. 36.

"Primum omnium cum sole quotidie circumagitur, horasque agricolis e-

tiam nubilo demonstrat. & Sect. 67. Dedi (inquit) tibi herbas hora-

rum indices, & ut ne sole quidem a terra oculos tuos avoces, heliotropium

ac lupinum circumaguntur cum illo.

(2) Ita legend. prius γλυκύζονται.

tiam

tiam si nubilus sit aer. Dulce fit aqua marina & fluviali ad triduum maceratum: Ubi vero coeperit dulcescere, ficcatur & reponitur, pectoribusque cum paleis pabuli loco datur. Farina hordei aut frumenti admixta, panificio est aptum. Est autem in imbecillem terram seminandum, neque opus habet stercore, ipsum enim terræ stercoreis loco est; Nam omnem debilem terram in posterum fertilem facit; floret ter. Metitur post pluviam, arefactum enim ex vaginis exiliens perit. Tritum & umbilicis impositum lumbricos expellit. Seratur autem non in altum, nam & neglectum floret, velut capparitis. Fugit autem si quem sentiat colentem agrum.

ῥάλλουσιν, ὥσπερ ἡ κάππυρις. Φεύγεται δὲ, ἰάν τινα (7) αἰδωνοῦνται ἔρραζο-
μοι τῷ χώρῳ.

(3) *Hæ vocula delenda.* (4) MSS. V. F. L. & B. 2. αὐτῆς. Cott. ἐν
Int. ut in textu. (5) Ita legend. ex MSS. antea male ἐκπηδόντες, καὶ
ἀπείδ.

(b) Τοῖς ὀμφαλοῖς.] *Emendationem hancce nostram firmanz quæ a Plinio
afferuntur Lib. 18. Sect. 36. " quando etiam puerorum ventribus imposi-
tum pro remedio est. Et quæ a Marcello Empirico. " Farina Lupino-
rum decocta ex aqua, & more cataplasmatibus ventri imposita lumbricos vel
tineas necat.*

(6) *Cum Interp. sic lego, prius nullo sensu ὀφθαλμοῖς, quod miror, alias
sagacissimum, Casaub. non vidisse.* (7) *Emend. ex MSS. ante ἰδονταί
ἐρραζομοι.*

C A P. XL.

*De omnibus leguminibus, &
cannabe & lino. Quinti-
liorum.*

Legumina in subarido solo feri gau-
dent, præter fabas: Hæ enim lo-
cis humidis & humorem retinentibus
gaudent. Cannabis autem cavis lo-
cis delectatur, & semper humidis.
Scratur ab Arcturi exortu, qui est ad
quartum calendas Martias, usque ad

K E Φ. M.

*Περὶ πάντων ὀσπρίων, καὶ
χαννάβεως καὶ λίνου.
τῶν Κνωελίων.*

ΤΑ ὀσπρία χαίρει εἰ καὶ ἐξέρ-
χῃ σπείρειται, πολλὴν κέρμεν
ἔχει ὅταν καθύπερθε & ἐκμάδα ἔχουσιν
τόποις χαίρουσι. κάνναβις δὲ καὶ
λοις τοῖς χαίρει, & ἀκαταμάχως
εἰσέρχεται. σπείρεται δὲ ἀπὸ Ἀρκ-
του ἐπιτελῆς, ὅπως ἐστὶ πρὸς πένδεκα
ἡμέρας (1) καὶ λίνου.

(1) καλανδῶν Μαρτίων, ἕως ἡμε-
ρας ἰσημερίας, ἥ τις ἐστὶ πρὸς θ'. κα-
λανδῶν Ἀπριλίων. Ἐ λίνον δὲ ὁ-
μοίως τοῖς ἰλυόδεσι χαίρει τόποις,
σπίρει δὲ ἀπὸ ἰσημερίας μετεπω-
ρευῆς ἕως (2) Ἀρκτῦρος ἐπιτολῆς, ἥ-
 τις ἐστὶ πρὸς μίαν ἰόντων Ἰανουαρίων.

æquinoctium vernum, quod est ad
nonum calendas Apriles. Linum si-
militer lutosi locis gaudet, feritur
autem ab æquinoctio autumnali, us-
que ad Arcturi exortum, qui est pri-
die nonas Januarii.

(1) Supplevi ex MSS. F. Cott. L. & B. 2. Confer. Cap. 9um. Lib. 1.
Antea πρὸ πωσάων καλανδῶν Ἀπριλίων. (2) Hac πρὸς τῇ mihi su-
specta; MSS. ut in textu.

Κ Ε Φ. ΜΑ.

Ὡς ῥαδίως ἐφεῖαζ ταὶ
μέλλοντα σπείρεα ὅσ-
πρια. Δημοκρίτης.

Ἐν τῷ σπείρειν, σὺν τῇ κόπρῃ
ἢ νίτρον μίχτειν· ἔτω γὰρ ἔτοι-
μα πρὸς τῷ ἔψῃσιν αὐτὴ ποιήσεις.
εἰ δὲ μὴ ἔτυχῃς τῷ τοπικῶς, βέ-
λῃ δὲ πρὸ ὅσπρια σιωτῶνως ἐψῃ-
σῇται, ἔμβαλε εἰς τὴν χύτραν ὀλί-
γον σίνηπι, ἢ εὐδέως (1) λυθήσονται
πρὸ ἐψόμῃ, εἴτε κρέας, εἴτε ὅσπρια
εἴη. εἰ δὲ ἐπὶ πολλὸν σίνηπι βέ-
λῃς, παντελῶς λυόμῃ αὐφανισθήσεται.

(1) In MSS. λυθήσεται πρὸ ἐψόμῃ.

Κ Ε Φ. ΜΒ.

Περὶ λέοντι βοτάνης, ἣν
καὶ ὀροβάχην καλεῖσι.
Σωτίων.

Ὁ ὀσπρελίαν, ὃν πινεὶς ὀροβά-
χην καλεῖσιν, σὺν ἀνελιύσει
ἐν τοῖς ἀράραις, εἰ ἐν ταῖς γυνάϊς
τίσασαι. Ἐ ἐν μίσθῳ τῶ ἀράρας ἐμ-
πίχθεις ροδodάφνης κλαδάς. τῷ το
δὲ πίνῃ πρὸ ὅσπρια αἰσιν φυλάξῃ.
εἰ δὲ θέλῃς μολὶ ὅλως φανῆναι
πύτυλιν τὴν βοτάνην, λαβὼν πίνῃ
ἔσφακτο, ζωγράφῃσιν ἐν αὐτοῖς ἀπὸ

C A P. XLI.

Ut facile coquantur legumina
quæ seminanda sunt.
Democriti.

Inter seminandum stercorei & ni-
trum admiscebis; sic enim apta
ipsa ad cocturam facies. Quod si
non succedat ubi hoc feceris, velis-
que legumina cito coqui, parum si-
napis in ollam injice, & statim quæ
coquuntur dissolventur, sive carnem,
sive legumina coxeris. Si vero plus
sinapis injeceris, penitus dissoluta e-
vanescent.

C A P. XLII.

De herba leone, quam & oro-
banche vocant.
Sotionis.

Leguminum leo, orobanche appel-
latus, non proveniet in arvis,
si in quatuor angulis, & in medio
arvo rhododaphnes ramulos infixe-
ris. Hoc autem omnia legumina in-
columbia servabit. Si vero velis hanc
herbam omnino non apparere, quin-
que testas accipito, & in ipsis creta,

(1) Ita lego: quamvis & χαλῶται apud Du Fresne compareat.

aut alio aliquo albo colore, Herculem leonem suffocantem pingito, easque ad quatuor angulos & in medium arvi deponito. Reperitur & alia cura physica & per contrariam affectionem medelam afferens, cui etiam Democritus testimonium præbet. Virgo nubilis, nuda corpus & pedes, citra omnem penitus amictum, solutis crinibus, gallum in manibus habens, agrum circumeat, & herba leo statim decedit, legumina vero meliora fiunt, fortassis etiam hac herba leone gallum timente. Quidam experientia edocti, sanguine galli ea quæ seminaturi sumus respergere consueverunt, ne a leone herba lædantur. Quidam in testa Jabo depingunt, eamque in medio agri adobruunt. Cæterum cavendum est, ne quæ seminantur legumina cornua bovis contingant, sterilia enim ac vilia ejusmodi proveniunt.

τὴν Ἡρακλείαν πίναντα λέοντα, καὶ λοιπὰ ἐν ταῖς γωνίαις, καὶ κατὰ μέσον. Ἡρακλίας ἐν εὐρίσκειται ἐτέρα φυσικὴ ἔ (2) ἀντιπαθής, ἥ ἐ Δημόκλειον μαρτυρεῖ, (3) λέγων, ὅτι ἐπὶ λέων ὁ θῆρ πῶσται τὴν ἀλεκτροντα ἰδὼν αὐτὸν, καὶ συσέλλεται, ἔτι καὶ ἐάν τις λάβῃ μὲν θάρος τὴν ἀλεκτροντα ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ, ἔπειτα εἰλῇ τὸ χωρίον. εὐθὺς χωρίζεται μὴ ἢ λέοντες πῶς, πῶς δὲ ὅσπερ κρείττονα γίνεται, (4) ὡς τὸ βοδίνης πύτης τὸν λέοντα τὴν ἀλεκτροντα φοβημένης. Τινες δὲ (5) πύρα παραλαβόντες, βάλονται ἀμφὶ ἀλεκτρον καὶ ἄρρανεν πρὸς μέλλοντα σπείρειν, καὶ ἐβλαστήσεται ὑπὸ λεονταίας βοτάνης. πινὲς δὲ ζωγραφῶσι (6) καὶ χαλκονόμοι τὸ ὅραμα τὴν μέσην ἀξέρας. παραφυλάττειν δὲ χρῆν, ἵνα μὴ πρὸς σπείρματα ὅσπερ τὰ κίρκου τὸ βοδὸς ἐπιψεύσῃ. ἄφορα γὰρ ἔ (6) εὐτελὴ πρὸς τοιαῦτα γίνεσθαι.

(2) Ex MSS. & Cas. antea ἀντιπαθής. (3) His longe diversa exhibent MSS. V. F. L. B. 2. Cott. & Interp. — μαρτυρεῖ. Παρθένοιον (V. αἶμα) ἔχουσα γάμον, ἀντιπαθής, (V. ἔστω) γυνή, μηδὲν κατὰ τὴν ἀλεκτροντα, λευκῶν (V. λευκῶν) ταῖς τέχαις, ἀλεκτροντα ἐν ταῖς χερσὶν ἔχουσα, ἀπελθὲν τὸ χωρίον, καὶ εὐθὺς χωρεῖ. — Consensus & auctoritati MSS. morem aliquatenus gerens hujus Lect. sensum in Vers. expressi, prioris autem Edit. textum retinui. Utra Lect. potior sit, videant Eruditi. (4) MSS. & Interp. habent ἴσως καὶ τ. (5) MSS. F. L. & B. 2. πύρα λαβόντες.

(a) Τινες δὲ ζωγραφῶσι....., καὶ. —] Omnino supplendum ex Codd. MSS. Cotton. Long. & Bod. Τινες δὲ ζωγραφῶσιν Ἰαβὼ, &. Tetragrammaton esse, sed a Graculo depravatam quis non videt? Si enim Theodoretus fides sit adhibenda, Samaritani pronunciabant Ἰαβαὶ vel Ἰαβί. Ἰαβὼ vero & Ἰαβ exaratur apud Clementem Alexandr. Diodorum Siculum, Eusebium, & Epiphanium. Philo Byblius Ἰαβὼ vocat. Ἰαβὼ etiam & Ἰαβὼ appellatur in carminibus magicis ab Alexandro Tralliano medico recensitis. Plura videantur apud Scaligerum in Notis ad Fragmenta Beroii, &c. & Joh. Seldenum Syntag. 2do. de Diis Syris. † An supplend. eis τό.

(6) MS. V. ἀπλῆ.

Κ Ε Φ. ΜΓ.

Ποῖα γενήματα ὑπὸ ποί-
ας βοτάνης ἀδικεῖται.
Παζάμβ.

Ἡ ὀρεβάχη φθίρει τὰς κυά-
μους, ἔ τὰς ἐρεβίνθους, ἀει-
πλεγκμήν. τὸ ζιζάνιον, τὸ λεγόν-
ται αἶρα, φθείρει τὸ σῖτον, αἰροῖς
δὲ μυζυμμένη σκοθεῖ τὰς ἐοδιόνας.
πὺς δὲ κελτὰς βλάπτει αἰγίλων, ψ,
(1) φακὴν ἢ πιλεκύθου καλυμμένη
βοτάνη.

(1) Harduinus ad Plin. legit φακόν.

Κ Ε Φ. ΜΔ.

Περὶ τοῦ ἐν τῷ ἀγρῷ ἐπι-
τρόπου, ἢ οἰκονόμου.
Φλωρεντίν.

Χρὴ τὸ ἐμπιστευθῆναι τῷ ἢ ἀ-
γρῷ ἐπιμελῆσαι, ὑποδείγματα εἶ-
ναι τῷ ἐν τῷ ἀγρῷ πάντων, ἵνα
ὡς ἐκείνοι, καὶ ὡς τὸ ἐκείνους
βίον καὶ τρόπον ἀποβλέποντες, (1)
αἰδῶνται μᾶλλον ἢ φοβῶνται. ἴστω
δὲ σπυρίον, ὑπὸ ῥόσῳ, οἷον καὶ
τὸ διωατὸν ἀπὸ ῥόσῳ, (λήθη) ἢ
ἐμπιστῇ ἢ πλείῳ ἢ οἷον πόσις) μὴ
αἰσχροκερδῆς, μηδὲ ὡς τὰς τό-
κους ἀπώλῃς, ἀλλ' ὀλίγους ἀρκέ-
σει, ἔ (2) πάντοτε τοῖς ἐπιτη-
δείῳ διουμῶσι ἐπαρκῶν, ἐρηγερῶς,
ἔ ὡς τὸ ἀλλων ἐξ ὑπὸ αἰσπόμε-
ν, ψεύδαξ καὶ μάστιγι ἐπιτο-
κεῖν (3) φυλαττόμενον. θεοσεβῆς,
πὺς ζυγῆς ἡρωικίας φυλάττων,
μὴ δύνῃτα χειρὸς ἀφαιρῆναι, ἢ ἄλλο τι
τοιοῦτον ἐνυβρίζων, ἀλλὰ πάντας
ὡς εὐσεβεῖαν παροτρύνων. καὶ

(1) Restit. ex MSS. ante αἰδῶνται ἢ φοβῶνται. (2) Ex Consensu In-
terf. ἢ MSS. prius πάντες. (3) Ita MSS. in Cott. scrib. μᾶλλον ἐπιτοκ-
rum,

C A P. XLIII.

Qualia semina a quali herba
injuria afficiuntur.
Paxami.

Ο Robanche necat fabas & cicer se
circumplectendo. Lolium, Gra-
cis αἶρα appellatum, corrumpit fru-
mentum, panibus autē admixtum te-
nebras vescentium oculis obducit.
Hordeum lædit ægilops, lentem se-
curidaca herba.

C A P. XLIV.

De villico agro præfecto,
sive œconomo.
Florentini.

Ο Portet eum cui agri cura est com-
missa, exemplo esse omnibus in
agro degentibus, ut ad illum, & illius
vitam & mores respicientes, revere-
antur magis quam pertimescant. Sic
autem venerabilis, & affabilis, a vino
quantum possibile est abstinens, (ob-
livionem enim inducit frequentior
vini potus) non turpis lucris appetens,
neque circa usuras inexplēbilis, sed
paucis contentus, & semper quæ ne-
cessaria sunt egentibus suppeditans,
vigilans, & primus a somno exsur-
gens, & qui mentiri & maxime pe-
jere formidet: pius, & consue-
tos ritus observans, non arbores
consecratos, aut aliud quiddam e-
jusmodi contumelia afficiens, verum
omnes ad pietatem præparans; &
tempore quidem operum obeundo-

rum, sollicitus & curiose animadvertens, tempore vero quietis, remissus, & ferias per hebdomada celebrari permittens, & nihil grave tunc facere permittens, sed vacare cogens, maxime in mensuris aut annuis festis: alienas rationes ne conducat, neque proventum ac redditum terræ herilis ipse recipiat, neque ad usuram, ex domini rationibus, omnibus tradat, domini mandatis contentus sit. Et si quid invenerit melius, prius ad dominum referat, nisi adeo utilitas rei urgeat, ut domini iussum expectare non possit.

ἐμὴν τὴν προμήθειαν, ὡς μὴ ἐκδέχου

τῶν καὶ μὴ τῶν ἐργασίας, ἐπιστροφῆς, τῶν δὲ καὶ τῶν ἀναπαύσεως, κρινὸς & (4) ἀφαιρέσεως, τὰς ἀρχαίας καὶ ἐβδόμυδα γίνεσθαι συνηθῶν, & μνηθεῖν τότε ἱπαχθεὶς προφίται ἐπιτρέπουν, ἀλλὰ χολάζειν ἀναγκάζων, καὶ μάλιστα ἐν ταῖς μηνιαίαις ἢ ἐνιαυσιαίαις ἑορταῖς· ἀλλοτρίως λόγους μὴ μιμνῆσθαι, μνηδὲ ἐργασίαν γῆς διοπολικῆς ἀναδεχέσθαι, μνηδὲ δαρεῖσθαι πᾶσιν ἐκ διοπολικῆς λόγους, ταῖς δὲ διοποτικῆς ἐνέλλαις ἀρκεῖσθαι. καὶ π εὐρὴ κρεῖττον, ἀναφερέτω πρὸς τὴν ἐπὶ τῇ διοποτικῇ, πλὴν εἰ μὴ πάντως καταπίπτῃ τὸ χεῖρ-τὴν δὲ διοποτικῆς κείδουσιν.

(4) Ita MSS. V. Cott. Caf. & Interp. antea ἀφαιρέσεως. Cott. habet ἀναπαύσεως.

C A P. XLV.

Quod villicum oporteat diarium quotidianorum operum habere, & quomodo eum ordines operariorum institueri conveniat. Eiusdem.

HAbeat villicus diarium, ad communem peritorum in Re rustica sententiam exacte compositum, & juxta singulos menses omnium dierum, quo iude & cognoscere queat & submonere, quomodo operari oporteat, nullo tempore omisso. Etenim si unam tantum diem præterierit, operum ordinem subvertet, & non solum præsentis fructus lædet, sed & ipsam terram deteriore reddet. Si autem multi fuerint operarii, non oportet omnes simul operari, facile enim mala fide opera obibunt; neque rursus binos aut ternos, multis enim præfectis indigebunt. Igitur neque simul omnes,

K E Φ. ME.

Ὅτι δὲ τὸ ἐφεστῶτα ἐφημερίδα τῶν ἔργων ἔχειν, καὶ πῶς αὐτὸν πρὸς τὰς τάξεις τῶν ἐργαζομένων ποιέειν. Τῇ Αὐτῇ.

Ἐχέτω δὲ ἐφεστῶς ἐφημερίδα κρινῆ γνώμη τῇ ἐν τῇ ἀρχῇ ἐμπιέσεων συνηθῶν ἀκριβῶς, & καθ' ἑκάστην μῆνα πᾶσιν τῇ ἡμερῶν, ἢ ἐνσιῶν καὶ γνώσκων (1) ἔχειν καὶ ὑπομνησθῆναι ὡς χεῖρ ἐργάζεσθαι, ἔδνα καὶ πρὸν παραλείπειν. εἰ γὰρ μίαν γῆν ἡμερῶν παραλείψειν, ἀνατρέψῃ τὴν τῇ ἐργασίας τάξιν, καὶ εἰ μόνον τὰς παρόντας καρπὸς βλάψῃ, ἀλλὰ καὶ αὐτὴν τὴν γῆν χείρως καὶ ἀσθενῶς. Ἐὰν δὲ πολλοὶ ὦσιν ἐργάται, εἰ δὲ πάντες ὁμοῦ ἐργάζεσθαι, εὐκόλως γὰρ ἀσθενήσουσιν· ἔτι πάντων ἀνὰ δύο ἢ τρεῖς, πολλῶν γὰρ διήκονται τῇ ἐπισκευῇ. μήτε ἂν ὁμοῦ πάντες, μήτε ὁλίγοι ἐργάζε-

(1) Ita MSS. ante ἔχειν.

θωσαν. ἀλλὰ πρὸς τὸ πλεονέχον καὶ
τὰς ἐφεσθύναι ἀφαιρῶντες ἀποθήκῃ.
καλλίστεν μὲν εἶναι πολλοὶ ὁρίσιν, εἰς
δεκάδας πείσιν τὰς ἐργαζομένους·
εἰς δὲ ὀλίγους, εἰς ἑξάδας, ἢ πέν-
ταδας (2) ἰσχυροτέρων ἢ σκαπόν-
των, ἢ ἀνελκυσθῆναι τὸ ὑπὲρ ἰσότη-
τος ἀφαιρῶντες (3). Ἐοὶ ἀργότεροι ὑπὸ
μύαν ἀρσιν ἢ δίσιν ἀναπίνοντες
καὶ καλὸν δέμενοι, ἀναγκάζονται ἑ-
μεῖοι εἶναι τοῖς χειροτέροις.
tes, coguntur magis strenuis pares esse.

(2) Emend. ex MS. Bar. prius εἰς ἀεθμόν.

Κ Ε Φ. ΜΖ.

Περὶ μέτρων ἐργασίας.
Τῷ Αὐτῷ.

Τινὲς παρετήρησαν, (1) εἴπε εἰς
ἀμπέλους, εἴπε εἰς ῥοδωνιάς, εἴ-
πε εἰς κήπον, εἴπε εἰς ὀπιδιόπουτον πα-
ρασκοινοζομένων πρὸς φυτίαν τό-
πων, καὶ εἰς τελῶν ποδῶν βάθους
σκαπόμενων, καὶ ἔκαστον πλεονέχον
(2) ἐργασίας ἀρκεῖν ἐπὶ τῷ εἶναι δὲ τῇ
παύσῃ σκληρὰ γῆ ὀκτώ. Ἐπὶ τὸ πλεονέχον
δὲ τῷ παλαιῶν ἀμπέλων, εἰς τῇ
εὐέργῳ καὶ βοάνας μὴ ἐχέσῃ, καὶ
παραγία γῆ ὑπὸ τελῶν ποδῶν
ἐργάζεσθαι, εἰς δὲ τῇ σκληροτέρᾳ ἢ
βοάνας δὲ εἰς αἰ δὲ νεόφυτοι, εἰς
τὸ σφάτης πινυαίας, ὑπὸ τελῶν πολ-
λάκις ἐργάζεσθαι. (3) πλεονέχον δὲ
τῷ ἀμπέλων, ἐκτελέσθαι Ἀμινιὸς
ἐργάζεσθαι, ἢ δὲ Συρεντῖνον τέναν-
τιον· πλεονέχον ἢ αὐτῇ δίστη τῶν
ἐργαζομένων. Γυρῶν δὲ τὸ πλε-
ονέχον ὑπὸ ποσάδων ἐργαζῶν δύνα-
σθαι, ἀφαιρῶντες (3) οἱ πύραν παρα-
λαβόντες, τὸ γεωσέως γινόμενης, τὸ
μὲν πλεονέχον ἐπὶ δύο ἡμισυ πόδας,
τὸ δὲ βάθος ἄλλοι ποδὲς τέτταρτον

neque pauci operentur, verum juxta
ipsorum multitudinem sit etiam pra-
fectorum numerus. Optimum igitur
est, ubi multi fuerint, opera-
rios in decadas ordinare; si pauci,
in numerum senarium, & non in
quinarium. Ubi enim pares numero
fossores extiterint, consequentia ope-
rariorum ab eadem aequalitate confer-
vabitur, & segniores elevatione &
depressionem attollentes ac deponen-

C A P. XLVI.

De mensura & numero opera-
rum. Ejusdem.

Quidam observarunt vel ad vites,
vel ad rosarium, five etiam
hortos, five ad quemcunque locum
qui ad plantationem praeparatur, &
ad trium pedum altitudinem foditur,
ad singula jugera sufficere operas
septem, in valde dura terra octo.
Et jugerum veterum vitium in tra-
ctabili & herbas non habente, ac de-
clivi terra, a tribus saepe excoli, in
duriora vero & herbofa, a quinque.
At vero novellae plantae, usque ad
primum quinquennium, saepe a tri-
bus excultae sunt. Ceterum ex viti-
bus Aminea facilius colitur, Surren-
tina vero e contra; pluribus enim
haec eget operariis. Porro jugerum a
quatuor operariis posse pastinari, af-
firmant qui experimento cognove-
runt, pastinatione secundum latitu-
dinem ad duos & dimidium pedem,
in altitudinem vero pedis, facta:
Hanc enim optimam ipsius mensu-
ram esse observatum est. Putari posse

(1) Ita Caf. & MSS. male antea εἰ περ. (2) Bar. ἐργάτας. (3) In-
terp. rectius πλεονέχον δὲ.

jugerum

jugerum a quatuor itidem observatum est. Primam vero pampinationem ac turionum collectionem ab uno fieri posse, & secundam multo minori opera constare. Insuper autem quamvis eximio vinitori, plura quam octo jugera vitium colere, non esse possibile, neque omnino permitendum, omnes veteres scriptores testantur.

(4) Ita Caf. 6. MSS.

C A P. XLVII.

*De agriculturalum sanitate.
Florentini.*

Commodum quidem esset etiam medicum in agro constituere; quod si fieri non queat, accidentes morbos curabis exemplo ab aliis qui similiter ægrotarunt sumpto. Etenim qui eandem habitant regionem, & eadem fere diætā utuntur, si in eisdem morbos inciderint, iisdem etiam remediis ac medicamentis curabuntur. Præstat autem operariorum morbos prævertere, & cura anticipare quantum possibile fuerit. Quandoquidem vero eorum qui in sole laborant corpora & venas sol offendit, utpote quæ tanto ardori reniti non possint, oportet alimentum ipsis auferre, ut non semel, neque bis, sed paulatim ac sæpius comedant: hoc enim salutare est, & concoctionem promovet. Alii rutam & malvam sylvestrem decoquunt, ac decoctum ipsum vino depravato aquosius dilutum, in medio cibo iis præbent. Alii lac & aquam miscentes, & modicum vinum depravatum affundentes, ante cibum offerunt, atque hoc ab initio veris usque ad autumnum faciunt. Alii vinum absinthiatum propinant, &

αὐτῆς τὸ κάλλιστον εἶναι μίτρην παρατετήρηται. (4) κλαδύνας δὲ τὸ πλείονον ὑπὸ ποσάων δύνασθαι παραπιφύλακ. βλαστολογίαν δὲ τῷ πρώτῳ βλαστολογίαν ὑπὸ ἐνός ἐργάτη, καὶ πολλὰ ἑλαττον τῷ δεύτερῳ. ἐπὶ δὲ τῇ ῥόδῳ χρησίμω ἀμπιπεργῷ, πλείον ὅκτω πλείῃων ἀμπέλιν ἐργάζεσθαι ἐ δυνατόν, ἐν ὅλῳ συχρηστέον, πάντες οἱ παλαιοὶ συγγραφεῖς μαρτυροῦσιν.

K E Φ. MZ.

Περὶ τῆ γεωργικῆς ὑγείας.
Φλωρεντίνῃς.

ΚΑλὸν μὲν καὶ ἰατρὸν εἶναι τῷ ἀγρῷ κατεσκήσειας· εἰ δὲ μὴ, τὰ παρὰ τὸν νοσηματὰ τοῖς ἀνθρώποις θεραπεύσεις, παρὰ τῇ ὁμοίᾳ νειοσηκώτων μαθῶν. τῷ γὰρ αὐτῷ κατεκινῶντες χώραν, ἐν αὐτῇ διαίτης χεῖρον μεταλαμβάνοντες, εἰ τοῖς νοσημασὶ περιπέσειν, τοῖς αὐτοῖς καὶ θεραπεύησιν ἰάμεσθαι. κάλλιον δὲ τὰ τῶν ἐργατῶν νοσηματὰ καταλαμβάνειν, καὶ περὶ τῶν θεραπεύειν κατὰ τὸ δυνατόν. Ἐπειδὴ δὲ τῶν ἐν ἡλίῳ ἐργαζομένων ὁ ἡλιος βλάβη τὰ σώματα ἐπὶ τὰς φλέβας, μὴ ἀντέχοντα πρὸς τῷ τοσούτῳ καῦσιν, διὰ τὰς τρυφὰς αὐτῶν αἵρειν, ἵνα μὴ ἄπαυξ, μηδὲ δυνάμειν, ἀλλὰ κατὰ βραχὺ πολλαῖς ἐκπίωσιν· ἐπὶ γὰρ τὸ σπῆλαιον, καὶ πρὸς πέψιν ἐπιτηδεύοντες. Ἄλλοι πῆσανον ἐν μαλάχῳ ἀγρῶν ἀφειψήσαντες, καὶ κερταίνοντες οἶνον παρατραπίνην ὑδαρίστειν, ἐν μέσαις τοῖς τρυφαῖς διδάσιν. Ἄλλοι δὲ γάλακτι καὶ ὑδατὶ μίξαντες, καὶ ἐπιχέαντες ὀλίγον οἶνον παρατραπίνην, πρὸς φαρμῶν διδάσιν. καὶ τὸ τοιοῦτον ἀπ' ἀρχῆς ἔαρὸς μέχρι φθινοπώρου. Ἄλλοι οἶνον ἀψινθίτην διδάσιν, δύ-

ταται δὲ ἔτος ὁ μόνον πρὸς τρυφῆς, ἀλλὰ καὶ μὲν τρυφῶν, καὶ ἐν αὐτῇ δὴ

τῇ τροφῇ λαμβάνει. εἰ δὲ μὴ
ἔχωμεν ἀψινθίον, ἀψινθιον δώ-
σομεν. ὕδατι θερμαίνοντες ἐμβάλον-
τες, & ζεοῦσιν. τὸ αὐτὸ ποιεῖ καὶ
ὁ Ἀλφειὸς οἶνος. παρασκευά-
ζουσι δὲ καὶ τὸ σκιλλικόν ὅθεν, καὶ
εἰ μὴ οἶνον μέλαινας διλύναι & σκιλ-
λικόν, ἀπὸ τῆς Φαλαγγίου (1) δώσης·
εἰ δὲ οἶνον, μετὰ δειπνόν. Καὶ ὁ ἑ-
λεῖος δὲ οἶνος (ταῦτάςιν ὁ ἐν τοῖς
ἐλεῖσι μεγάλος) (2) φάρμακον ἐστὶν ὑγιει-
νὸς, ἐν ὑγίαι τὰς χρωμένους Ἀλφ-
φυλάτῃ. καὶ ἡ πλοῦσι δὲ, τροφι-
μωθέντι & σωτηρίως ἐστὶν. καὶ ὁ κλι-
βαίτης δὲ ἄρτος, ἰσχυρῶς πιπασ-
μένον, καὶ ἐν ἡλίῳ ξηρανθὲν, χρη-
σιμώτατον πρὸς ὑγίαν ὑπάρχει.
ὁ γὰρ ἐν τοῖς αἰσίοις τοῖς καλυμμένοις
φάρμακον ὁπλίσκει ἄρτος, βαρυ-
πύρον τὸ πᾶν ποιεῖ. Ἐὰν δὲ καὶ
τὸ ὕδωρ μὴ καλὸν ᾖ, μετὰ πόμπῃ,
αἰχά (2) νοσηρὸν, ἐψείσω ἕως ἀν-
τὸ δέκατον αὐτὸ ἀναλωθῇ, εἴτε
Ἀλφειὸς ᾗ, ἢ ἄλλος (3) ἀβλαβὴς
ἔσται. ἄτω γὰρ & τὸ θαλάσιον ὕδωρ
ἐψόμενον, γλυκὺ γίνεται. Ἐπειδὴ
δὲ Συνεχῶς τοῖς μαργαρίταις τὰ ἰοδόλα
ἐνοχλεῖ θηρία, ἰχθυόεντα (2) καὶ φάλαν-
για, ὁ ὄφεις, ὁ μυζαλαὶ ἰοβόλῃται,
ὁ σκορπίος, καὶ ἐνοικίδιοι αἶσι, πιπύ-
δων τὰς μαργαρίτας καὶ τὴν θηριακὴν
ἀμπύλον, πρὸς τὰ πάντα τὰ θηρία
τάτων δόλμακα αὐτῶν τὴν θηρα-
πίαν παρέχειν. ὁ γὰρ μόνον ὁ οἶνος
ὁ τῆς θηριακῆς ἀμπύλου, τῆς δολιχῆς
παύσθαι τὸ δόνην, αἰχά καὶ τὸ αἶμα
αὐτῆς ἔχει, & ἡ σφυλὴ, καὶ ἡ σφ-
φίς, καὶ τῆς φύλων δὲ καὶ τῆς κλημῆ-
των κορυφῶν ἐπιτηδεύει ἀποδίδει
τὰ δόλμακα, παύσθαι τὴν δόνην καὶ
παύσθαι τὸ αἶμα. ἄτω δὲ ἐστὶν ἡ δύναμις τῆς (4) ἐν παντὶ κλη-
μῆς ἀμπύλου, ὡς καὶ κυνὸς δόλμακα θηραπύειν, πολλὰ καὶ δὲ καὶ λυσάτω.

potest hoc non solum ante cibum;
sed & post, & inter edendum bibi.
Si absinthites non sit, absinthium pra-
bebimus aquae calidissimae injectum
& fervefactum. Idem facit & vi-
num scillinum. Preparatur autem
& acetum scillinum, & siquidem vi-
num daturus es scilliticum, ante ci-
bum dabis: si vero acetum, a coena.
Sed & palustre vinum valde salubre
est, sanos utentes conservans. Quin &
pitifana maxime nutrit & salutaris est.
Et panis in clibanis coctus graciliter
formatus, & in sole siccatus, utilis-
simus ad sanitatem habetur. Qui e-
nim in furnis coquitur, gravio-
rem concoctionem facit. Si vero & aqua
non sit bona, neque potabilis, sed
morbosa, coquatur donec decima ip-
sius pars infumatur, deinde refrige-
retur, atque ita innoxia erit. Sic e-
nim & marina aqua cocta dulcis red-
ditur. Quandoquidem vero anima-
lia venenum ejaculantia frequenter
agricolas infestant, viperæ & phalan-
gia, serpentes, & mures aranei vene-
num ejaculantes, & scorpii, etiam si
domestici fuerint, persuasos esse a-
gricolas oportet, vitem Theriacam
ad omnes horum animalium mor-
sus sufficientem curationem præstare.
Non solum enim vinum vitis the-
riacæ commorbi dolorem sedabit, sed
& acetum ex eadem, & ipsa uva, at-
que uva passa. Foliorum etiam &
sarmentorum ustorum cinis morfui
impositus, dolorem sedabit & ho-
minem servabit. Est autem adeo
potens cinis ex omni generis vi-
tis sarmentis, ut & canis morfibus

(1) MSS. L. & B. 2. δώσης. (2) Ita legend. cum Int. prior Ed. & MSS. νοσηρῶν. (3) Emend. ex MSS. ante-βίς ἔσω.

(2) Καὶ Φαλαγγία. Varia Phalangiorum genera, & morfuum remedia enumerantur a Plinio Tomo quarto, & Nicandro in Theriacis.

(4) Ita MSS. prius ἐν παντὶ nullo sensu.

medeatur, sæpe etiam rabiosi. Ubi igitur & Theriacæ vis accessit, multiplicem caliditatis efficaciam demonstrat. Quomodo autem vitis theriaca fiat, & vinum absinthiatum, aut scilliticum, in propriis locis abunde docebitur.

C A P. XLVIII.

Quod neque agricolas, neque plantas a præstantioribus locis in deteriores transferre conveniat. Didymi.

CONSULUNT quidam ut ex salubribus locis in morbosos, tum plantas, tum agricolas non transferamus, sed potius ex deterioribus in meliores, aut similes, aut certe non multo peiores. Constat enim rei novitate, & perturbat commutatio in deteriora translatos. Non solum autem in hominibus, sed etiam in plantis observandum hoc esse sapientissimis videtur.

(1) Emend. ex MSS. F. L. B. 2. & Cott. ante ἀρκεί.

C A P. XLIX.

Quod fabros ferrarios & lignarios, & figulos, in agris habere oportet, aut prope. Varronis.

AGRICOLAS parandorum instrumentorum gratia in urbes proficisci non convenit. Instrumentorum enim usus frequenter dilatus, agricolas remorabitur. Assidua etiam in urbem profectio, colonum fegniorem facit. Quapropter fabros ferrarios & lignarios, aut in ipsis agris, aut prope habere oportet. Maxime autem necessarium est & si-

ἀεὶ ἐστὶν ἡ δὲ τῆς Θεριακῆς δυνάμειος, πολυπλασίονα τὴν ἐνέργειαν τῆς ἱέρμης ἀποδείκνυσσι. πῶς δὲ ἡ θεριακή ἀμπέλῃ γένοιτο, ἢ οἶνῃ ἀψινθίτης, ἢ σκιλλίτης, ἐν τοῖς οἰκείοις τόποις αὐτῆρας διδάχῃ.

Κ Ε Φ. ΜΗ.

Ὅτι οὐτε γεωργὸς, ἢ τε φυτὰ παροικήσῃ ἀπὸ καλλίωνων τόπων εἰς ἐλάττους μεταφέρειν. Διδύμης.

ΣΥΜΒΑΛΟΥΣΙ πρὸς μὴ ἐξ ὑγιανῶν τόπων εἰς τὰς νοσώδεις μεταφέρειν τὰ φυτὰ, & τὰς γεωργίας, ἀλλὰ μάλλον ἐν χειρότεροις εἰς τὰς κρείττους, ἢ ὁμοῖας, ἢ εἰς τὰς μὴ πολλὰ ἐλάττους. ξενίζει γὰρ καὶ παρὰ τὴν ἢ ἐπὶ τὸ χεῖρον μεταβολὴ τὰς μεταστρέφουσας. ἢ μόνον δὲ ἐπὶ τῷ ἀνθρώπῳ, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῷ φυτῷ παρατηρεῖν τὸτο τοῖς σφωτάταις (1) ἀρεσκῇ.

Κ Ε Φ. ΜΘ.

Ὅτι χαλκεὺς καὶ τέκτονας, καὶ κεραμῆας, ἐν τοῖς ἀγροῖς ἔχειν δεῖ, ἢ πλησίον. Βάρων.

ΤΟ εἰς τὰς πόλεις τὸ χαλκοῦν ἵνα καὶ τῷ ἐργαλείῳ τὰς γεωργίας ἔρχομαι, ἀσύμφορον. ἢ τε γὰρ τῷ ἐργαλείῳ χρεῖα βιωτικῶς ἐπιτελεῖται, ἐμποδισθὲς τοῖς γεωργοῖς. ἢ τε εἰς τὴν πόλιν βιωτικῶς ἐπιδημία, ἀργότερον ποιεῖ. διὸ καὶ χαλκεὺς καὶ τέκτονας, ἢ ἐν αὐτοῖς ἔχειν τοῖς ἀγροῖς, ἢ πλησίον. ἀναγκαῖον δὲ καὶ κεραμῆας ἔχειν, πάντων ἵνα καὶ πικρῇ-

πεπεισμένον ὅτι ἐν πάσῃ τῇ γῇ ἔστιν
εὐρεῖν κεραμικὴν γῆν. ἢ γὰρ ἐπιπό-
λαιον, ἢ ἐν βάθῳ, ἢ ἐν ἀποκεκρυμ-
μένοις μέρεσι καὶ τόποις ὅς χωρὶς
ἐπιτηδείαν γῆν πρὸς καὶ ἀσκήνη κα-
εῖμων εὐρήσεις.

gulos habere, omnium gratia, quum
certo nobis persuasum sit, quod in
omni terra figularem terram reperire
detur. Aut enim in superficie, aut
in profundo, aut in reconditis parti-
bus ac locis agri, terram ad vasa ficti-
lia facienda aptam invenies.

BIBAION TPITON. LIBER TERTIUS.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΒΙΒΛΙΟΥ Γ'.

ARGUMENTUM LIB. III.

ΤΑδε ἔνεστιν ἐν τῇδε τῇ βίβλῳ,
τρίτῃ μὲν ὅσην τὸ πρὸ γεωργίας
ἐκλογῶν, πρὸς ἐκδοσὶν δὲ τῶν πρὸς
καὶ ἀσκήνη μηνὶ ἐργασίαν.

IN tertio libro præceptionum de a-
gricoltura selectarum, continen-
tur opera singulis mensibus conve-
nientia.

Κ Ε Φ. Α.

C A P. I.

Ἐφημερίς, καὶ πῇ χρὴ καθ'
ἐκάστον μῆνα ἐργάζεσθαι.
Ἐκ τοῦ Βάρωνος, καὶ τοῦ Κυν-
ελίων. Μηνὶ Ἰανουαρίῳ.

*Ephemeris sive diarium, & quid
singulis mensibus facere oport-
eat. Ex Varrone & Quin-
tiliis. Mense Januario.*

Τῷ Ἰανουαρίῳ μηνὶ χρὴ τὰς
ἀναδενδράδας κλαδεῖν,
φυλαττομένους τὰς ἐωδι-
νὰς & δειλὰς ὀψίας ὥρας.
τῷ αὐτῷ (1) μηνὶ χρὴ τὰ πρὸς οἰ-
κοδομῶν ἐργασίαν ξύλα τέμνειν,
σελήνης ἐν συνόδῳ ὥσης, καὶ ὑπὸ
γῆν. τὸ γὰρ τὴν σελήνης φῶς, μαλα-
κώτερα ἢ ξύλα ποιεῖ. ἢ δὲ τότε
τεμνόμενα ξύλα, ἀσχητὰ ἀφαιρῶνται.
τῷ αὐτῷ μηνὶ χρὴ ἐλθεῖν χρὴ καὶ καρ-
ποφορεῖν δένδρα, τῶν δὲ κόπων
μὴ ἀπὸ τῶν ῥιζῶν. τῷ αὐτῷ μηνὶ
ἐκκεντρίσεις ὅσα πρὸς ἀνδρῶν, οἷον
(2) (α) Δωρακίνα, Δαμασκηνα, Βα-
ρικόκκια, Ἀμυδαλίαι, Κερασάαι.

J Anuario mense vites arbutivas
putare oportet, observatis ma-
tutinis & ferotini crepusculi
horis. Eodem mense ligna ad
ædificandum & opera cædenda sunt,
luna in coitu existente, & sub terra.
Lunæ enim lumen ligna molliora fa-
cit. Quæ vero tunc cæsa sunt ligna
a putredine incolumbia permanent.
Eodem mense fructiferas arbores
stercorare oportet, ita ut sterco-
ra non attingat. Eodem mense
inferes quæcunque prima florent, ve-
lut Duracina, Damascena, Præco-
cia, Amygdalas & Cerasos. Eodem
mense vitem humilem, chamitin ap-

(1) Ita Janus Rutgerfius, Caf. & MSS. (2) MSS. Cott. L. & B. 2.
ροδακηνά. βερίκοκκα. F. & B. 1. δωρακηνά.

(α) Δωρακίνα, δαμασκηνα, βερίκοκκα. Palladius Mense Novemb. Tit. 7.
" Genera eorum [Perficorum] sunt hæc: duracina, pracoqua, Persica, Ar-
" menia. Et Plinius " sed Perficorum palma Duracinis.

pellatam,

pellatam, acutissimis falcibus putare oportet, diebus ac horis serenis. Ab idibus Januariis vites plantare itemque reliquas arbores oportet, quamdiu locorum aptitudo plantationem admiserit. Eodem mense seminare non convenit, rara enim & gravis existens terra vaporosa fit, & lanis male carptis similis est. Stercoranda est Medica, & cytisus viridis demetendus. Aridam & levem & albam, & colliculis plenam, tenuemque & arenosam terram, & radicibus ac fruticosis herbis abundantem, quæ Octobri mense non est novata, nunc ante stercorationem parvis aratris aranda, statimque stercoranda est. Salsa terra parvis aratris commoveatur, paleisque fabaceis conspergatur, aut, si ipsarum sit inopia, frumentaceis & hordeaceis.

εργὸς πᾶσι καμμένοις, εἰ δὲ μὴ, σπίντοις καὶ κελαινίοις.

(3) MSS. C. F. L. & B. 2. ἰδῶν. (4) Ita Cal. & MSS. *antea μὴ σπείρειν χεῖ.* (5) Ita Rutgerf. & MSS. *prius πόδας nullo sensu.* (6) Ita *legend. conjicio.* MSS. ἀρόσθ. (7) Cal. *supplet χεῖ καπε.*

CAP. II.

Mense Februario.

Februario mense transponemus ex plantario radicas vites duorum aut trium annorum, nequaquam vero anniculas, sunt enim imbecilliores. At vero vitium transplantatio, & multum fructum fert, & bonum facit vinum. Hoc mense plantamus arundines priusquam germinare incipiant. Hoc mense & vitem, omnesque arbores ac rosas plantare oportet, augescente luna. Eodem mense ferendum est frumentum trimestre, sesamumque ac cannabis. Terra autem in qua medicam feminas, nunc iterum aranda.

(1) MSS. F. L. B. 1. & 2. ἑρρίζεις. In Cott. ἑρρίζοντας. (2) Ita MSS. *ante καμνάβην.*

Κ Ε Φ. Β.

Μηνὶ Φθινοπωρίῳ.

Τῷ Φθινοπωρίῳ μηνὶ μετὰ τὸν ὀκτώμηρον ἔτι φυτεύειν πᾶσι (1) ἑρρίζεις ἀμπέλεις, διεπῆς ἢ τελεπῆς, ἐναιωσιαίας δὲ ἐδαμῶς, ἀδινέστρου γὰρ εἰσιν. ἡ δὲ μετὰ φύτους τῶν ἀμπέλων, & πολὺν καρπὸν φέρει, καὶ καλὸν ποιεῖ τὸ οἶνον. τότε τῷ μηνὶ φυτεύομεν τὰς καλάμους, σπείν ἄρξατο βλαστάνειν. τότε τῷ μηνὶ, & ἀμπλον, & πᾶν δένδρον, & ῥόδα, & κείνα φυτεύειν χεῖ, τὴν σελήνης αὐξήσεως. Τὰ αὐτὰ μηνὶ σπείν σπείρειν τελευτησάντων, σισυμβίῳ & (2) κανναβίῳ. τῷ δὲ γῆν ἐν ᾗ τῷ μηνὶ κλῶ σπείρειν, νῦν ἀρόσθαι τὸ δευτερον.

Κ Ε Φ. Γ.

Μηνὶ Μαρτίῳ.

C A P. III.

Mense Martio.

Τῷ Μαρτίῳ μηνὶ τὰ κλήματα
 ὡς ἐκιντρεῖσιν ληψόμεθα,
 καὶ αὐτὸν τὸ ἐκιντρεῖσιν π (1)
 ἀμπέλων, καὶ τὸ ἄλλων δένδρων
 ποιησόμεθα. (2) τῷ μηνὶ
 κλάμους φυτεύειν πρὸ τῆς ἰσημε-
 ρίας. τῷ μηνὶ θρυπύσομεν
 πρὸς ἰάσεως διομένας ἱλαίας. τῷ
 μηνὶ ταῖς ῥίζαις τῆς ἀμυγδα-
 λῶν, κόπτοντες χοιρίαν ἐπιθήσομεν,
 πρὸς πρὸς πικρὰς γλυκίας ποιεῖν.
 Ἐμείζοντες καὶ τευφεράς, ὡς Ἀριστο-
 τέλης φησὶ. (3) Θεόφραστος δὲ ἔ-
 ρχον ταῖς ῥίζαις ἐπιχέειν φησὶ. Τέ-
 τῳ μηνὶ θρυπύσομεν πᾶν δένδρον
 καὶ κάταντοι ἀπὸ πασάλων, μάλιστα
 ἐν τοῖς ψυχροτέροις καὶ ὀρεοτέροις
 τόποις. τῷ μηνὶ ἀελοκαπτεῖν
 διὰ ταῖς ἀμπέλους καὶ τοὺς λοιποὺς δέν-
 δρα· τὰ γὰρ τότε ἀελοκαπτεόμενα,
 ἔσονται καὶ ἐκκαθαρισμένα. τῷ
 μηνὶ βλαστολογεῖν καὶ πρὸς
 τριετίας ἀμπέλους, ἐπὶ ἀπυλῶν ὄν-
 των τὸ βλαστῶν. πρὸς δὲ ταῖς χερσὶ
 βλαστολογεῖσιν, τοῖς γὰρ Ἀρχαίοις
 δοκεῖ ἵως τριετίας μὴ ἀποσεί-
 νειν σίδηρον ταῖς ἀμπέλοις. ἢ
 χαλκῶς δὲ τῶν ἀμπέλων πᾶν
 τριετῶν, τῷ μηνὶ ἐπιτηδεύ-
 ουσιν γένεσθαι. Διὸ τῷ μηνὶ ἐκ-
 κιντρεῖσιν, πᾶν πρὸς τὸ βλα-
 στῆν ἐκιντρεῖν, ὅτι πάλιν τὸ δά-
 κρυον ἔχει δοκεῖ τὰ δένδρα, καὶ
 παραφυλάττειν, ἵνα τὸ μήλων καὶ
 τῶν ἀπίων τὰ εἰς ἐκιντρεῖσιν ἐν-
 θέματα λαμβανόμενα, πεφυλαγμέ-
 νως ἔσονται αἰετῶς ὅσοντα δρεπάνῳ
 λαμβάνηται· πᾶν γὰρ ἐπὶ (4)
 τοῖς δένδροις λιπρόφλοια, διότι πρὸς αὐτὰ ταῖς χερσὶν ἀφαιρῶσι μάλλον.

MArtio mense furculos ad infiti-
 onem capiemus, & ipsam in-
 fitionem tum vitium, tum aliarum
 arborum faciemus. Hoc mense a-
 rundines plantandæ sunt ante æqui-
 noctium. Hoc mense oleas quæ me-
 dela indigent curabimus. Hoc men-
 se radicibus amygdalarum stercus su-
 illum imponemus, nam & amaras
 facit dulces, & majores & delicatas,
 Aristotele teste: Theophrastus vero
 urinam radicibus affundere jubet.
 Hoc mense plantabimus omnem ar-
 borem, & castaneam a talea, maxi-
 me in frigidioribus ac humidioribus
 locis. Hoc mense circumfodere vi-
 tes expedit reliquasque arbores: quæ
 enim tunc circumfossæ sunt, & mul-
 tum & pulchrum ac bonum fructum
 ferunt. Hoc mense triennales vites
 pampinandæ sunt, quum adhuc te-
 neri sunt turiones. Quidam ipsis
 manibus turiones legunt, Veteri-
 bus enim visum est ut usque ad tri-
 ennium vitibus ferrum non adhibe-
 atur. Sed & prostratio vitium tri-
 ennialium commodius hoc mense fi-
 ri potest. Oportet hoc mense infi-
 tores omnia antequam germen emit-
 tant inferere, quum uberiores la-
 chrymam arbores habere videntur, &
 observare, ut malorum & pirorum
 furculi, qui ad infitionem capiun-
 tur, acutissima falce caute & exacte
 deputentur: Sunt enim hæ arbores
 valde tenui cortice, quapropter
 aliqui ipsos manibus potius aufe-
 runt, quam falce rescant. Con-

(1) Restit. ex MSS. ante ἀμπέλων. (2) Hanc πελοκαπτεῖν revocavi
 ex MSS. V. & B. I. (3) Θεόφραστος... φησὶ. Hæc desunt in MSS. Cott.
 & Bar. (4) Ex MSS. suppletur.

venit etiam eos arare, ad novandum agrum, qui terram ad sementem præparant. Tunc enim versa, multas herbas non nutrit, & friabilior evadet. Neque sufficit hoc semel facere, sed iterum, aut etiam tertium. Serere autem convenit frumentum album sitanum cognominatum, & nigrius, & oblongum Alexandrinum appellatum, in levem terram & apricam, montanamque & lacubus plenam, & arenosam & aquis carentem, usque ad nonum calendas Apriles. Hordeum ferendum est tenue appellatum in terra quæ frumentum antea tulit. In propriis autem locis ferendum est scsamum, typha, zea, milium & cannabis. Quum autem facta in spicas emicuerint, runcanda sunt. Ita enim fructus puri & uberes evadent. Cytisus etiam viridis demetendus.

ἢ ὀρεπάνῳ τίμνῃσι. Καὶ ἀργυρεῖαν δὲ, (5) εἰς νεασμὸν, ὡς ὁ σῆκ' τὰς παρὰ σκευὰς εἰς ἀπορρῆν τῶν γῆν. τὸ π' ἢ σφαλεῖται, ὅτε πολλὰς βοτάνας θρέψῃ, καὶ ψαθυρεῖται γίνεσθαι. ὅση ἀρκεῖ δὲ τὸ τοῦ ἀπαιεῖ ποιεῖν, ἀλλὰ ἔδύττερον, εἴτε καὶ τέλειον. Σπείρειν δὲ ὡς ὁ σῆκ' ὅταν λάβον, τ' (α) σιάνιον ἐπικαλέμενον, ἔτ' μελαναδέρεα, ἔτ' ἐπιμήκη τ' Ἀλεξάνδρινον λεγόμενον, εἰς τῶν ἐλαφρόγειον καὶ τῶν εὐχλίων, ὁρενὴν τε καὶ λακκάδην, καὶ ψαμμώδη καὶ ἀνδροῦν γῆν, μίχεται τ' πρὸς τ' χαλαρῶν Ἀπειλλίων. κελύφας ἀπειρεῖν τὰς λεπτίπδας χαλμύνας εἰς τῶν ἀπὸ τ' οἴτου γῆν. ἀπειρεῖν δὲ ἐν ταῖς οἰκείαις τόποις σισαμῶν, (b) τύφας, ζεάς, κέστρον, καὶ καιναίσιον. ὅταν δὲ λάβῃ χύμη τὰ σπείρειν, βοτάνισαι αὐτὰ ὅταν ἢ οἱ κερποὶ κατὰ τὸ εὐσταθὲς ἔσονται. ἔκ κύππου δὲ θρέψαι χαλρόν.

(5) Ita Bar. prius καὶ νεασμὸν.

(a) Σιάνιον ---] *Triticum trimestre*, quod Etymol. & Galenus Σιάνιον vocant: sed Theophr. de Plantis Lib. 8. Cap. 2. πρὸς σιάνιον. Et Dioscorides Lib. 2. Cap. 107. ἵτα μὲν τέττες οἱ τελεμνηναῖοι (πυρεῖ) λεγόμενοι δὲ ὑπὸ πνυν σιάνιοι. i.e. Hac sequuntur trimestria, quæ nonnullis *Sitania* nominantur. De tritici generibus adeundi Theophr. Lib. 8. & Plinius Lib. 18.

(b) Τύφας, Ζεάς,] Plinius Lib. 18. Sect. 19. "Ægyptio autem ac Syria. "Ciliciaque & Asia, ac Græcia peculiare Zea, Olyra, Tiphæ. Et Sect. 20. "Tiphæ & ipsa ejusdem est generis, ex qua fit in nostro orbe Oryza. Apud "Græcos est Zea. Traduntque eam ac Tiphem, cum sint degeneres, redire "ad frumentum, si pista serantur: nec protinus, sed tertio anno.

CAP. IV.

Κ Ε Φ. Δ.

Mense Aprili.

Μηνὶ Ἀπειλλίῳ.

APrili mense possunt adhuc oleæ plantari, tunc certe maxime ipsas purgare oportet, purgatæ enim fructum meliorem producant. Theophrastus ait hoc mense oleas, & ma-

Τῷ (1) Ἀπειλλίῳ μὲν δὲ διὰ τὸν ἵπ' ἐλαίας φυτεύειν, καὶ δὲ αὐτὰς τότε μάλιστα καθαίρειν, διακαθαρεύμεναι ἢ τ' καρπὸν κρεῖττω ποιεῖσι. Θεόφραστος δὲ φησι, τέτα-

(1) Ita MSS. antea αὐτὰς male. In MSS. F. L. & B. 2. δυνατὸν ἐστὶν ἵπ' ἐλαίας.

τῷ μηνὶ ἐλαίας καὶ ροίας καὶ μυρσ-
νας εἰς πασάλας κόψαντας, δύνα-
σθαι φυτεῖν ἐν τοῖς ὑγροῖς τόποις
καὶ ἀρδουμένοις. τέτῳ τῷ μηνὶ ἐκ-
τερίζομεν καὶ ἐνοφθαλμίζομεν ὡς
ἐλαίας, καὶ τὰ λοιπὰ δένδρα ἐνκαίρως.
Ἐπὶ ἐνοφθαλμίζεσθαι ἀρχεῖ τέτῳ τῷ
καιρῷ συκῇ, καὶ καστανείᾳ, ἔτι κερα-
στέᾳ. ἀλλὰ καὶ δεύτερῳ σκαφὸς ἔ-
τι νῦν ἀμπέλων τέτῳ τῷ μηνὶ πω-
ληρεῶσθαι ὀφείλει, ἔτι τὰς νέας ἀμ-
πέλας ἀποτέμνειν ὡς ἐσθήκη· λειο-
τέρα γὰρ αὐτῶν ἡ τομὴ ἔσται νῦν γε-
νομένη. καὶ νῦν ποιεῖται δοκῇ, μαῶλλον δὲ
πᾶσι τοῖς Ἀρχαίοις, ἕως τελευτῆς
χρόνου τῇ ἀμπέλῳ μὴ ὡς ἐσθάνειν
σκληρῇ. τέτῳ δὲ τῷ μηνὶ, ἔτι τὸ
ἔτι πλείεας ἀνέριμα συλλέξαντες, ἐν-
δύως ἀσπείρουσιν ὡς ἐσθήκη· ἀλλὰ καὶ
συκείας ἐνδύζεις νῦν μετὰ φυτεύσασθαι

los punicas, & myrtos in taleas se-
ctas, posse plantari in locis humidis
& rigatis. Hoc mense etiam infere-
mus & inoculabimus oleas reliquas-
que arbores opportune. Hoc etiam
tempore ficus inferi incipit, & casta-
nea, & cerasus. Sed & secunda fossio
novellarum vitium hoc mense com-
pleta esse debet, novellas item vites
putare convenit: laxior enim cæsuræ
ipsarum erit, si nunc fiat. Quan-
quam quibusdam videatur, & præ-
sertim omnibus Veteribus usque ad
triennium ferrum viti non esse ad-
movendum. Hoc mense & ulmi se-
men collectum statim serere conve-
nit; possunt & ficus quæ radices ege-
runt transferri, etiam si germen jam
emiserint.

δυνατὸν, καὶ νῦν ἤδη ὅστις βλαστήσασθαι.

Κ Ε Φ. Ε.

Μηνὶ Μαΐῳ.

C A P. V.

Mense Maio.

Τῷ Μαίῳ μηνὶ ἐκτερίζειν ἀμ-
πελον πάντῳ ἐπιτηδεύοντι εἶναι
δοκεῖ, πρὶν βλαστῆσαι. ἔτι οἱ δὲ με-
τὰ τρυγητὸν ἐκτερίζουσιν αὐτῶν.
τέτῳ τῷ μηνὶ πρὶς ἐλαίας καθαρεῖ-
σθαι τέτῳ τῷ μῶνι τὰς οἴκους μετὰ
χρῆσιν. τὸ δὲ κεράμιον πεπληρεῖ-
σθαι χρῆναι, ἕως κατωτέρω μικρὸν ἔ-
τραχήλας, ἵνα μὴ πνίγηται, ἀλλ'
ὥστε ἔχειν πρὸς ἀναπνοήν. τέτῳ τῷ
μῶνι, ὡς ὡς ἐσθάνειν, δυνατὸν ἐκ-
τερίζειν ἀμπέλον, καὶ ἀρχομένην φύειν
ἔτι σιλέχας, τὸ γὰρ δάκρυον ἔξωδὸς
γίνεται. ὡς δὲ ἐντέματα, δηλοῦσι
ὡς πολλὰ, ἔτι πρὶν βλαστάνειν λα-
βοῦντες, ἔτι νῦν γῆν, ἢ ἐν κεράμῳ
ἐπιμηλῶς ἀποκρυφάμενοι, φυλά-
ξομεν, ὡς μὴ βλαστῆσαι. τέτῳ τῷ
μηνὶ σκάπτειν χρῆναι ὡς ἀμπέλας, καὶ
μάλιστα ἀνομβρίας γενομένης· πα-
ραμυθίζεται γὰρ ὁ σκαφὸς τῶν δι-
ψῶσαν ἀμπέλον, ἀφ' ἧς πνέουσι γὰρ αὐτῶν ποιεῖν, καὶ ἡ γῆ ἐπανισχυμένη, ἀνα-
τετα

Mense Maio inferere vitem prius-
quam germinet, convenientis-
simum videtur. Quidam post vinde-
miam ipsam inferunt. Hoc mense
oleas purgabimus; eodem & vina in
alia vasa transfundemus. Dolium au-
tem impleatur paululum infra col-
lum, ne suffocetur, verum habeat
quandam respirationem. Hoc mense
licet, velut dictum est, vitem infe-
rere, etiam stirpe germinante, la-
chryma enim viscosa est. Ve-
rum furculi, multo antea & prius-
quam germinent accipiendi, & sub
terra, aut in vase fictili diligenter oc-
cultati servandi sunt, ne germinent.
Hoc mense fodere vites oportet, &
maxime siccitate urgente: Etenim
fossio sitientem vitem consolatur,
perflari enim ipsam facit, & terra
supra ipsam insurgens vitem sitien-
tem

tem refrigerat. Sed & plantaria fodere necessarium est. (Sunt autem plantaria ex quibus plantas in alios locos post duos aut tres annos transplantamus.) Hoc mense infitas arbores semper vesperi aqua ex spongia irrorare convenit. Quidam & hoc mense plantant in hybernis videlicet & frigidissimis ac humidissimis locis, aut qui aliter rigari possunt. Et hoc non solum per totum mensem faciunt, sed etiam usque ad idus Junias, quum manifestum sit, omnem plantam priusquam extuberet in germen plantationi aptam esse. Quæ enim semel germen emisit, amplius nasci non potest, sola fico excepta, quamquam aliqui etiam vites quæ germen produxerunt plantent. In hoc etiam mense lupina fodere convenit, quæ stercorendæ aut purgandæ terræ gratia feminata sunt; deinde ante idus, antequam vitis floreat, secare, quum adhuc humida existant, & demessa sinere ut paululum putrescant, & postea arare donec defecta adobruantur, atque sic omnes radices perduntur. Eodem mense etiam terram vertemus multo gramine infestam, omneque eradicatum gramen arefcere sinemus, & luna decimum sextum diem agente acervatim ex regione deportabimus, propter antipathiam enim non reviviscet. Cæterum vasa in quæ ex doliis vinum transfunditur, sparto confricare ac purgare oportet, neque enim fæx multa erit, neque arefcet etiam si fuerit nata, quod vinum maxime lædit.

χρητέλβειν καὶ καθαίρειν, ἔτι ᾧ πρὸς πολλὰ ἔσται, ἔτι γλυομένη ξηρανθήσεται, ὃ μάλιστα τὸς οἴνους βλάπτει.

ψύχει τὴν διψῶσαν ἀμπέλον. καὶ τὰ φυτώρια δὲ σκάπτειν ἀναγκαῖον ἐστίν. (ἐπὶ δὲ φυτώρια, ἀφ' ὧν λαμβάνομεν τὰ φυτὰ, καὶ εἰς ἑτέρας τόπους μεταῖετα β'. ἢ γ'. μεταφυτεύομεν) τὴν τῶ μηνὶ πρὸ ἐκτελεσθέντος δένδρου ἀγροπαιτὸς ἐσπίρας ὑδατὶ ἐν ἀπορίῳ ἐπιρραίνειν προσήκει. Τινὲς καὶ τῶ μηνὶ φυτεύουσιν, ἐν τοῖς χειμερινοῖς δηλονόπῃ ἐψυχροτάτοις καὶ ὑγροτάτοις τόποις, ἢ ἄλλως ἀρδνύειν δυναμένοις. καὶ ἐμύον ἀγροπαιτὸς ἔμηνος τῷ τοιοῦτον, ἀλλὰ καὶ ἔως εἰδὼν ἱανῶν, δηλὰ ὄντων, ὡς πᾶν φυτὸν σπρὶν ἐξοιδῆσαι πρὸς βλάστησιν, δεικνύον ἐστίν εἰς φυτίαν. ἔδεν γὰρ βλαστήσαν (1) ἀπαξ δυνήσεται φύσει, πρὶν συκῆς μόνης. καὶ πρὶς τὰς ἀμπέλους βλαστησάσας (2) φυτεύουσιν. Ἐπὶ τῶ μηνὶ (3) σκάπτειν τὰς θέρμους προσήκει, τὰς ἑνεκὶν ὅτι κατεῖσαν ἢ κατάρσιν τὴν γῆν παρέρχονται. εἴτε πρὸ τ' εἰδὼν τέμνειν, σπρὶν ἀνθῶν τῶν σαφυλῶν, ἔπ' ὑγρὸς ὄντας, ἐ (4) εἰς χειρὸς ολίγον σαπῆναι, ἐ μὲν ταῦτα ἀργτεῖν, ἔως ἐπιχωσθῆναι καὶ ἀποξηρῆναι τ' ἑρμῶν, καὶ ἔτις αὐτὰς ῥίζας πᾶσαι ἀγροφθεῖσθαι. Τὰ αὐτὰ δὲ μηνὶ καὶ τῶ γῆν ἐρίψομεν τὴν κατὰ πολλῆς ἀγροπαιτὸς ὀχλημένῳ, πᾶσιν πρὶν ἐκελθῶσιν ἀγροπαιτὸς ξηρανθῆναι ἐάσομεν. καὶ σελήνης ἐκκαδικῆς (5) γλυομένης, πᾶσαν ἀγροπαιτὸς αὐτῶν ἐκφορῆσθαι ὅτι χερσὶν, τ' ἀνπαθῆναι (συμβαλλομένης πρὸς τὸ μνηκεῖ αὐτὴν) (6) ἀναβῆναι. πρὸ ἀγροπαιτὸς δὲ, εἰς αὐτὰ τῶν πρὶν ὅτι οἶνον μεταφέρει, ἀπάρτα

(1) Ex MSS, pr. Ed. ἅπαν. (2) Ita habent MSS. prius φυτεύουσιν. ἐπὶ. (3) Colum. Lib. 11. Cap. 2. "Item qui lupinum stercorendi agri causa ferit, nunc demum aratro subvertit. (4) Emend. ex conjectura, suffragant. Interp. ὅτι MS. Bar. ubi male ἱανὶν θηρ. In cat. MSS. scrib. ἱανῶν ὅτι ἱανῶν, antea ἱανόν. (5) MSS. γλυομένης. (6) Restit. ex Cal. ὅτι MSS. prius ἀναβῆναι. K E Φ.

Κ Ε Φ. Γ.

Μηνὶ Ἰουνίῳ.

C A P. VI.

Mense Junio.

Τῷ Ἰουνίῳ μηνὶ πᾶς ἐκιντε-
 ωϊστας ἀμπέλους δι' πε-
 σκάπειν (1) πρὸ εἰδῶν, εἰ δν-
 νατὸν, ἐκ διντρεῖς καὶ τρίτες, ἀρξα-
 μένους πρὸ εἰδῶν Μαΐων. Ἡ βλα-
 στογία δὲ πᾶσα τέττα τῷ μηνὶ
 πτωληρώδω. νυνὶ δὲ ἔτις πρὸ-
 κύπτοις βλαστὺς ἢ νῆων ἀμπέ-
 λων ἀφαιρετίον, καὶ πρὸ τῶν αἰών
 μύρισι παραχρᾶσται, ἐπὶ ᾧ βλα-
 στῷ τῷ νῆων ἀμπέλων ἀρκεῖσθαι
 πτωσήκεν. Τέττα τῷ μηνὶ τὴν κλάδους
 ἢ πλείων ἀναδιντρεῖσθαι τὴν ἀπὸ
 ρημένους, καὶ μὴ ἔχοντας καρπὸν,
 ἀποτμήνῃς. τέττα τῷ μηνὶ ἐν
 ταῖς συκαῖς τὴν ὀλύνθους, καὶ πρὸ
 ρινῶν κρημνισμῶν. τέττα τῷ μῶνι
 ἐκιντελίσσῃ καὶ ἐνοφθαλμίσσῃ
 πᾶν δένδρον, ἕως εἰδῶν Ἰουλίας μη-
 νος, τῷ δὲ Συκῇ καὶ μὴ πύπῃ.
 τῷ αὐτῷ δὲ μῶνι ἔτι δένδρα ἔτι
 πτωσκάφειν ἔτι ἐκιντρεῖσθαι
 πτωσήκεν. Πρὸ μῖντοι εἰδῶν καὶ τὴν
 καλαμῶνας, ἔτι τὴν ἰτέωνας πτω-
 σκάπειν δυνατόν. ἔτι ἐν τῶν κήποις
 σίλιναν καὶ ἀμάραντον, ἔτι ἀλθαίαν π-
 τῆσαι καμῶς. τῷ αὐτῷ δὲ μῶνι, τῷ
 χαλκμῶνι βικίαν τέμνειν, χόρτον
 τε χλωρὸν ὄντα, καὶ ξηραίνειν (2)
 αὐτὸν ἐν σκιά, ἕτω ᾧ αἱ γλυκὺς
 ἔσται. ἔτι τῷ μῶνι ἀρδῦσαι τὸ
 χορτοκόπιον εὐθείως, ἔτι νῆων ἀρδῶσαι. ἀπὸ τῶ πρὸ θ'. καλῶν Ἰουλίας ἀλῶ-
 σαι, ἔτι ᾧ ὁμβροί, ἔτι δρῶσι ἐν πύπῃς γίνοντι τῶν ἡμερῶν.

(1) Revocavi ex MSS. Bar. L. & B. 2. Suffragans. Cas. & Interpp.
 Lat. & Ital. (2) Hic deleui παρὰ τὴν αὐτῶν MS. Bar. Videtur fuisse
 Glossa in Margine ad ξηραίνειν, indeque in textum irrepsisse.

CAP. VII.

Κ Ε Φ. Ζ.

Alica preparatio.

(α) Χόνδρε ποιήσις.

Ζ Ea decorticetur & in ferventem aquam injiciatur, ac exprimat. Deinde gypsum album tundatur & tenuissime cribretur, arenæque albiſſimæ ac tenuiſſimæ quarta pars cum gypſi parte paulatim permisceatur ad zeam rursus probe decorticatam. Præparetur autem in canicularibus diebus, ne aceſcat. Postquam vero rursus tota decorticata fuerit, per cribrum densius excutiat. Optima est alica quæ primum excussa est; secundum locum obtinet quæ succedit; deterior autem tertia est.

Ζ Εἰς πλῆστον καὶ βραχέον, καὶ ἰμβλητέον εἰς ζετὸν ὕδωρ, καὶ συνεκπιεστέον. ἔπειτα γύψον λευκὸν κρητέον καὶ εἰς λεπτόν σπένον, ἀμυγδαπὶ τῷ λευκωτάτῃ καὶ λεπτοτάτῃ τὸ τέταρτον ζῶν γύψῳ μέρει κατ' ὀλίγον μικτόν (1) ἐπιπυρομένη τῇ ζετῇ αὐτῇ. σκευαζέσθω δὲ ἐν ταῖς ὑπὸ κύνα ἡμέραις, ἵνα μὴ ὀξίσῃ. (2) ἐπὶ δ' αὖν ἄπασα ἐπιπύρεται, κρηκίῳ κρηκινεύεσθω ἀδροτέρῳ. κάλλιστον δὲ ὁ σπώτως σηοδεῖς γίνεῃ χόνδρον διύπερος δὲ ἐπὶ τέττα' ἐλάττων, ὁ τρίτος.

(α) Χόνδρε ποιήσις.] Eundem prorsus Alica conficienda modum tradidit Plinius Lib. 18. Sect. XXX. Et discrimen quoddam inter Χόνδρον & Alicam notat ex Paulo Ægineta Janus Ant. Saracenus in notis ad Lib. 2. Dioscoridis.

(1) Potius, ut Caf. & MS. V. habent, ἐπιπυρομένη. (2) Ita MSS. prius ἐπὶ δ' αὖν.—

CAP. VIII.

Κ Ε Φ. Η.

Tragi preparatio.

(α) Τράγχε ποιήσις.

Τ Rumentum Alexandrinum appellatum maceretur & decorticetur, & in sole calido ficcetur: deinde idem rursus fiat, donec & pelliculæ & quicquid fibrarum est in frumento decadat. Atque hoc modo etiam ficcatur & reponitur Tragos qui ex generosa olyra conficitur.

Τ Ον Ἀλεξανδρινόν σίτον λεγόμενον βρεκτέον ἐ πλῆστον, ἐ ξηραντέον ἐν ἡλίῳ θηρμῷ εἴτ' αὐτῇ παρ' αὐτῷ ποιητέον, ἀχρεῖς δ' οἱ πύμνες εἰσὶν καὶ τὸ ἰσώδες (1) ἀπύρεται. Οὕτω πὶ ξηραντέον ἐ ἀπυρετέον τὸ Τράγγον ἐκ τῆς εὐχρῆς ὀλύρας.

(α) Τράγχε ποιήσις.] Plinius Lib. cit. Sect. 16. Simili modo ex trisici semine tragum fit, in Campania duntaxat & Ægypto.

(1) MSS. V. F. L. & B. 2. ἀπύρεται.

Κ Ε Φ. Θ.

C A P. IX.

(α) Πισάνης ποίησις.

Ptisanae preparatio.

ΚΡῖθ' βραχέϊσσι πύκτε] ἢ ἡλίῳ
ξηραίνετ'· εἴτ' ἀποπύθῃ ἕτω.
πυρεμπατίε] ὃν αὐτῇ τὸ λεπτόν
αὐτῆς, τρεῖς ἢ αὐτῷ. ἕτω δὲ τὸ
ὕδωρ δέκαθ' ἢ ἑκατῶν μέρους.
κίπτε] δὲ αἰλῶν αἰτερίων εἰς αὐ-
τῷ ἐμπυτιόμενων. γίνε] καὶ ἐν
ἢ σίτε πύκτιν ὁμοίως.

HOrdeum maceratum decortica-
tur & in sole siccatur, atque ita
reponitur. Inspergitur autem ipsi quod
tenue est ex eo decussum, hoc enim
ipsam conservat. Sit autem aquæ de-
cuplum ad hordei partem. Tunditur
sale non trito ipsi insperso. fit & ex
frumento ptisana eodem plane modo.

(α) Πισάνης ποίησις.] Πισάνης *Etymologiam affert Athenæus Lib. X. Pag. 455.* Πισαίη] δὲ τὴν πύκτιν τένοντα δὲ ἢ πύκτεσιν ἢ αἰνῶν. i.e. *Ptisana vocabulum fit a πύκτεσιν i.e. pinferere, ἢ αἰνῶν i.e. madefacere.* Pausaniam Grammaticum in lexico suo hujus commenti auctorem fuisse, ex Eustathio notavit H. Casaub. in locum cit. ubi haud immerito reprehendit futilem *Etymologorum περὶ πύκτιν*, ἢ postremas dictionis syllabas esse tantum vocis formationem contendit, ut ab ὀρῶν fit ὀρῶν, Dæmon Priapeius, ἢ ab ἔργον Ἐργάνη, Minervæ nomen.

Κ Ε Φ. Ι.

C A P. X.

Μηνὶ Ἰουλίῳ.

Mense Julio.

Τῷ Ἰουλίῳ μηνὶ πᾶς ἀμπελὺς χρὴ
σκάπτειν, (α) εἰς δὲ δούτερας
ἄρας, καὶ δέλης ἕως ὀφείας, ὅταν εἰς
βαθύν, ἢ τὰς βαθύνας ἐκλέγειν,
μάλιστα δὲ πῶς ἀρῶσιν. διττὴ δὲ καὶ
γῆν καὶ ἀρρηγνυμένην ὁμοίως καὶ
ἐνδὴν, ἵνα μὴ ὁ ἥλιος φλέγη πρὸς
βάθυν. διττὴ δὲ ἢ πῶς πελῖαν ἀμ-
πιλον ἐπισκάπτειν, μάλιστα πιπιλίνῃ
ἢ ἢ μεμεθύνῃ ὁ κονιορτὸς τῆς σαφύ-
λῃς. τότε πρὸς μὲν πᾶσαν ἀγρί-
αν βοτάνην ἢ ἀκάνθας ἐκτίμνειν
ὑποσπῆς. τότε τὰς μὲν καὶ ξύλα,
εἰάν ἢ χρεῖα καπιπύγη, τίμνειν δυ-

Mense Julio vites fodiendæ sunt,
mane ab hora secunda, &
tempore pomeridiano ad crepus-
culum, non in altum, & tunc deli-
gendæ herbæ ac extirpandū gramen.
Oportet autem terram disruptam ex-
quare & adunare, ne sol in altum ex-
urat. Oportet etiam adultam vitem
fodere, pulvis enim uvam maxi-
me maturam reddit & magnam. Hoc
mense omnes sylvestres herbas & spi-
nas excindere convenit. Hoc mense
& ligna cadere licet, si necessitas po-
stulaverit, decrescente videlicet luna, &

(α) Εἰς δὲ δούτερας] Ita legendum suadet etiam Colum: *Lib. de Arbor. Cap. XII.* "Simulatque uvæ variari cæperit, fodito tertiam so-
suram: & cum jam maturescet, ante meridiem priusquam calere inci-
piet, & cum desierit, post meridiem fodito, pulveremque excitato: et
res & a sole & a nebula uvam maxime defendit. Prius ἢς δυτ.

sub

sub terra latente. Amplius & terram arare convenit a qua fabas & lathyros demessuimus. Statim enim omnem terram arare oportet post messem, priusquam arida fiat. Insuper & folia in pecoris alimentum desecare convenit ac reponere. Amplius circa idus ejusdem mensis, filicem & butomum & juncum & arundinem eradicabis; & lupinos florentes cum lixivio tritos, in casuram relictæ in terra radicis diffundes, inde enim exarescet. Si vero multis radicibus terra sit referta, lupinos in ipsa seres, ipsisque florentibus resectis arabis, quo adobruantur desecta, & tenui stercore insperso fines. Post duodecimum diem arabis bis, & quæ terræ commoda judicaveris feminabis, semini etiam lentis parte modica admixta.

φορῶ, μινὸς τὰ ἀπέρμαλιν & φακῆς μέεον ἐλίξην.

(2) Interp. legit ὑπὸ γῆν, ita scrib. infra Cap. 15. (3) MSS. F. L. B. 2. & Cott. μάλισα πῶν δέρμων. sed MSS. V. Bar. & Interp. ut in textu. (4) Ita cum Interp. legend. censeo, pr. Ed. & MSS. πορεύω.

CAP. XI.

Mense Augusto.

Κ Ε Φ. ΙΑ.

Μηνὶ Αὐγύστῳ.

Augusto mense maturas uvas in calidioribus locis legere convenit, & eas quæ maturæ nondum sunt moderate circumfodere, similiter & oliveta; & glebas dissolvere, quopulvis excitetur: hic enim ubi in fructum inciderit, citius eum maturum reddit. Quapropter etiam oleæ & vites juxta viam sitæ, uberiorem & pleniorum fructum ferunt, propter excitatum a prætereuntibus pulverem. solæ vero ex vitibus illæ fossione non indigent, cæterum fodiendæ sunt quæ in tenui solo plantatæ sunt, terra exsiccata; statim enim arescunt,

τῷ Αὐγύστῳ μάλιστα πικανθίστας σαφυλάς ἐν ταῖς θερμότη-
ραις τόποις περιγὰρ ἀποσκήψας, ὡς
μένει μνηστῆρα πικανθίστας, με-
τρίως ἀποσκάπτειν καὶ τὰς ἐλαιῶ-
νας δὲ ὀμβρίως καὶ ὡς βώλους ἀφ-
λύειν, ὥστε ἐπιγίγνῃ τὸ κοινοῦ
ἰμπίτων ἢ ἔτι τῶν καρπῶν, ἡτ-
τεν αὐτὸν πικανθῆ. ἀλλ' ἐπεὶ καὶ αὐ-
τὰ τὴν ὁδὸν ἐλαιαὶ τε καὶ ἀμ-
πιλοὶ εὐτραφέστερα τῶν καρπῶν,
ἀλλ' ἐπὶ τὴν ἐπανισαμυδίαν ἐν τῶν ὀ-
δυόντων κόριν. μόνως δὲ ἐκείνας
ταῖς ἀμπέλους ἢ δὲ σκάπτειν, λοι-
πὸν ἐξηραθῆσθαι τὴν γῆν, ταῖς ἐν τῇ
λεπτο-

λειπόγων ὕδας· εὐθιῶς γὰρ ξηρα-
νοί, τὰς ρίζας ἐπιπολαίους ἔχουσαι
ἀλλὰ τὴν λεπίστην. τῷ αὐτῷ μηνὶ
τὰ ἐκκεντρωθέντα διὰ τῆς ἰσχύος ἐπι-
ραίνειν ὕδατι, δύνοίτω ὁ ἡλίος. Τῷ
αὐτῷ μηνὶ τὰς πύλας ξηραίνειν
ῥῆν ἐν ἡλίῳ, ἔσθ' κ'. ἡμερῶν ὅ
μύλλειν τὸ εἶνον διέσσειν, πῶς ἔν. τῷ
αὐτῷ μῶνι τὴν ὄψιμον σαφυλὴν
βλαστολογεῖν ῥῆν, αὐτὴ γὰρ ἡ βλα-
στολογία τὸ καρπὸν αὐξήσασθαι ποιεῖ
καὶ καλλίονα, καὶ τὰ χιόνι πεπαίνεθ.
ἐν δὲ ταῖς νέαις ἐπολυφόροις ἀμ-
πίλοις, ἔσθ' καρπὸν ἀποσφαίρειν
πὶ ῥῆν, ἵνα μὴ καὶ τὴν κλήματι
λειπώσθαι, ἔσθ' ὁ καρπὸς ἀχρεῖς
γίνῃ. ἐπὶ ῥῆν τὴν πῶς ἔσθ' ἀ-
μύρην λαμβανονδύλῳ σαφυλῶ ἀκ-
μαίαν λαμβάνειν. Καρπὸς δὲ, καὶ ἔσθ'
ξηραίνοντα σῦκα ἐν τοῖς θερμότε-
ροις ἡδὴ λαμβάνειν, ἐπὶ ἔσθ' τὰς βότρυς
παρῶσκα δύνειν, ἐν οἷς καὶ τὸ φθι-
νόπωρον φυτύσσειν ἐλαίας, ἢ καὶ
ἄλλο πὶ δένδρον. τῷ δὲ αὐτῷ μῶνι
ἔσθ' τὰ εἰσθότα καρποφόρα χωρία
ἀρδύεσθαι ἀρδύσσειν, καὶ ἐν δυν-
τέρῃ (1) τέμνωσθαι πῆλιν, ἔσθ' οἶνον, ἔσθ'
κάλανον, ἔσθ' βέτομον. Εἰς νεῖον δὲ
ἀρδύσσειν τὴν στεινὰν, ἔσθ' βαρεῖαν καὶ
πίεσαν γῆν· καὶ τὴν ὀρεῖνλῳ καὶ δυσ-
χείμερον ἔσθ' πάντοτε, καὶ πῶς βορ-
ρὰν, βαθεῖαν ἰργασίμεθα τοῖς ἀρδ-
τέροις, ἢ διέκλαις. ἕως δὲ τῷ πῶς ὁ
καλανδῶν Σεπτεμβρίου ἀλοήσμεν, ἔσθ' ὁ ἡμέρας.

(1) Fortius περιμῶν.

(2) Ita MS. Bar. antea male ἔδν.

K E Φ. IB.

Μηνὶ Σεπτεμβρίῳ.

Τῷ Σεπτεμβρίῳ μῶνι σημειώσασθαι
ῥῆν τὰς πὶ πολυφόρους ἀμπί-
λους, ἔσθ' τὰς ἀφόρους. ἵνα τὰς μὴ
ἐκτέμνωμεν, τὰς δὲ ἐκκεντρωμένους.
γινέσθω δὲ ἡ σημείωσις μία μὴ
ἐλαίς ἔσθ' πίστεως μεμειγμένης. τὰτα

radicibus in superficie positis propter
tenuitatem. Eodem mense infiti fur-
culi aqua ex spongia irrorandi, occi-
dente sole. Eodem mense dolia in-
folanda sunt, & viginti diebus ante-
quam vinum recipiant picanda. Eo-
dem mense serotinam uvam pampi-
nare oportet, hæc enim pampinatio
fructum & majorem & meliorem fa-
cit, citiusque maturum. In novellis
autem & feracibus vitibus, etiam de
fructu aliquid auferendum est, ne &
palmites tenuiores, & fructus inuti-
les fiant. Amplius autem quam diu-
turnitatis gratia decerpimus uvam,
maturam legere oportet. Opportu-
num est & ficcas ficus in calidioribus
locis hoc tempore decerpere, insu-
per & fossias præparare, in quibus au-
tumno plantabimus oleas, aut etiam
alias quasdam arbores. Eodem men-
se locos fœnum producentes quos ri-
gare consuevimus rigabimus, filicem
etiam & juncum, & arundinem, &
butomum fecabimus. Solidam ve-
ro, & gravem & pinguem terram
novabimus; montanam item & tem-
pestuosam & penitus umbrosam, &
ad boream sitam, gravibus aratris co-
lemus, aut ligonibus. Cæterum usque
ad nonum calendas Septembres tritu-
rabimus, neque enim imbres, neque
ros, in his diebus contingunt.

C A P. XII.

Mense Septembri.

Mense Septembri notare oportet
vites tum feraces, tum steriles,
ut has quidem excindamus, illas ve-
ro inferamus. Fiat autem notatio una
oleo & pice mixtis. Hoc men-
se paleas & platanorum folia, in quibus

bus uvas asservare volumus, insolare & ficcare oportet. Jam etiam nuces decutere convenit, & assiccatas reponere. Usque ad sextum calendas Octobres ferere tutum non est. Si enim siccitates sequantur, semina corrumpuntur. Verum a quinta calendarum Octobrium lupinum feremus, hoc enim pluviam non expectat. Tenuis terra & radicibus referta atque herba fruticosa, post idus Septembres, pluviis obortis ante stercorationem, statim aranda & sterco-randa.

εἰδὼς τὰς Σεπτεμβρίας, ὁμβρων ἐπιγλυομένων πρὶν ἢ χρῆσιζεν, ἀρῶν ἐυθιώς καὶ κοπίζεν.

(1) Ita MSS. prius ἦς. (2) MS. Bar. ἐπὶ αὐτῶν.

C A P. XIII.

Mense Octobri.

EST etiam Octobri mense commodum vindemiare. Etenim prima vindemia vinum copiosius præbet, Secunda melius, Tertia magis dulce. Hoc mense post æquinoctium & primos imbres, quidam plantant usque ad Pleiadum occasum, incipiunt autem occidere a septima Novembris mensis die. Eodem mense pastinare vites commodum est, & circa radices lixivium, aut pulverem, aut cinerem ficcum, aut urinam humanam veterem, aut vini facem, aut paleas circumfundere. Hoc mense inferenda est amygdalus, cerasus, ficus. Licet & in hortis plantare oleam, amygdalum, cerasum & omnes arbores autumnales foris non lignosos fructus ferentes, ulmum item, & pinum, & populum albam, & fraxinum, & abietem; ficum autem nunc

τῶ μὲν πάλιν ἀχυσθαι ἐν τῇ πλάτῃ τὰ φύλλα, (1) οἷς μέλλουσιν θησαυρίζειν τὰς σαφύλας, ἡλιάζειν καὶ ξηραίνειν χρῆναι. Ἐπὶ δὲ τὰ κάρυα νῦν ἐκκινάσκειν παρρηκί, ἐξηραίνονμενα ἀπὸ τῆς ἀρχῆς δὲ τῆς πρὶν ἐξελανδῶν Ὀκτωβρίων τὸ σπείρειν ἐπισφαλές. ἂν γὰρ αὐχμὸς ἐπαυλῇται, ἀφ' ἧς ἡμετέρας τὰ σπέρματ' ἀπὸ δὲ τῆς πρὶν ἐξελανδῶν Ὀκτωβρίων ἑρμῶν σπείρειν, ἔτι γὰρ ὑπερὶ τοῦ ἐκκινῆσαι τὴν λεπτόγειον γῆν, ἐκ τῶν ἀνὰ πλάτανος ῥιζῶν ἐξελανδῶν πρὶν, μὲν τὰς

K E Φ. ΙΓ.

Μηνὶ Ὀκτωβρίῳ.

ΚΑὶ Ὀκτωβρίῳ μηνὶ τρυφῶν καλόν. ὁ μὲν γὰρ πρῶτος (1) τρυγητής, πλείονα οἶνον ποιεῖ, κρείττονα δὲ ὁ δεύτερος, μᾶλλον δὲ ἐκ τῶν ὁδῶν τρεῖς. τὰ δὲ τῶν μηνὶ μὲν τὴν ἰσημερινὴν ἐκ τῶν πρῶτων ὁμβρῶν, πρὶν φυτῶν μέγιστα τῇ Πλειάδων δύσει, ἀρχὴν δὲ δύσεως ὡς ἀπὸ τῆς ζ. τῆς Νομβρίου μηνός. τὰ αὐτὰ μὲν γὰρ ὡς ἀμπέλους καλόν, ἐπεὶ τὰς ῥίζας (2) σακτὴν, ἢ κένιν, ἢ τίφραν ξηρὴν, ἢ ἕρπον ἀνθρώπιον παλαιόν, ἢ τρύφα οἶνον, ἢ ἀχυσθαι πειθέμεναι. Τέτταρτὸν μὲν ἐκκεντελίστοι ἀμυγδαλάς, κερσεύας, Κυκίας. δυνατόν δὲ ἐκ τῶν παραδίσσιος φυτῶν ἐλάειαν, ἀμυγδαλὴν, κερσεύαν, καὶ πάντας τὰ ὀπωροφόρα δένδρα, ἐκ Πιλιάν, καὶ λεύκην, καὶ μελίαν, ἐκ πίπυ, ἐκ ἐλάτῃν. Κυκὴν δὲ μεθ' ἡμῶν νῦν.

(1) MS. V. ὁ Interp. τρυγητής, eas. MSS. ut in textu. (2) Interp. legit σακτὴν κοίαν,--.

νὶ καὶ τὸ ὀμφάκινον ἔλαιον καθα-
ροποιεῖν ἀρχόμεθα, Συλλέγοντες
τὰς ὀμφακίζοντας ἐλάσας, τὰς αὐτὰς
μὲν ἐν τῇ κιτρίᾳ συνεπάσσομεν, αἱ
πῖπας δὲ χειμερινοῖς τόποις ἔχομεν.
Ὁ δὲ σπέρμα αὐτῶν, τοῖς φύλλοις
τῆς κολοκύνθης ἀμφιάσσωμεν, καὶ τέ-
φραν τῶν ἀπὸ τῆς κολοκύνθης (3)
καυθεῖσαν πῖπας ρίζας περιβαλῶ-
μεν. Τέτρω τὴν μὲν καὶ κλαδίᾳς
ἀρχαῖα καλλίον, ἐν μὲν τῇ τευρητὸν
σπάσσειν τὸν γῆν, ἢ αἱ Συμπυ-
τῆται ἀπὸ τῆς τευρήντων, ἀραιω-
θῆναι ἀκαλύπτως ἀλλὰ ρίζῶν τὰς
μετεπεινὸς ὁμοῦς δὲ καὶ αἱ αἰ-
καὶ ἢ βοτάνη ἀλλὰ (4) αἱ ἐν ἐ-
λάσων πῖπας, καὶ ρίζῶν πῖπας
ἀπὸ καυτῶν ἐκκοπιεῖται, καὶ ἀπὸ (5)
(5) πῖπας ἀφαιρεῖται. καὶ τὰ
μῆλα δὲ τὰ εἰς τὴν χειμῶνα θησαν-
τα ἔλθοντα δρέπονται διττῇ, καὶ ἀπὸ
τῆς εἰς ἑλάνων σπέρματι εὐωδεστέ-
ρων. καὶ τὰς λοιπὰς δὲ ὁπώρας ὁ-
μοίως. ἔπ δὲ ἀσπαραγγοὺς τὸ ἔλθον
καθαίρειν. Τέτρω τὴν μὲν καὶ ἀπὸ
πολλοὶ ἀρχοῦν. ἰάν δὲ μὲν ἡμέ-
ρας βρεῖχ, εὐφώρα ἔσται πάντες τὰ
σπάρματα. (6) καὶ μὴ βρεῖχ δὲ, ἐ-
βλαστήσει τὰ σπάρματα. ἀπὸ μὲν
καλαμῶν Ὀκταερίων σπείρειν
ἐν αὐτοῖς. παρατηρεῖται δὲ τὴν (7)
Σπάρτα ἐπιβλῆναι καὶ διττῇ. τὰ γὰρ
πῖπας πῖπας ἡμέρας σπάρματα, καὶ
σπέρμα ἔσται πάντες.

(3) Melius forsitan καυθεῖσαν, quod in Vers. expressi. (4) Malim καὶ αἱ, ut in Vers. (5) Ita Bar. ante πῖπας ἀφαιρεῖται. (6) Suppl. ex MSS. V. C. Bar. ὁ Casaub.

Κ Ε Φ. ΙΔ.

Μηνὶ Νοεμβρίῳ.

Τῷ Νοεμβρίῳ μὲν καὶ τὰς πρῶ-
τας ὁμοῦς διττῇ φυτεύειν τὰς
ἀμπέλεις, ἐν τοῖς θερμότεροις ἢ ἀνύ-
δροις τόποις. (1) πῖπας δὲ τότε κλα-

nequaquam. Insuper etiam arborum
omnium semina feminare commo-
dum est. Eodem mense & oleum
omphacinum preparare incipimus,
collectis uvis acerbis & immaturis.
Eodem mense citreas arbores velabi-
mus, quas in hybernis locis habemus.
Truncos vero ipsarum cucurbitæ fo-
liis integemus, & cinerem de cucur-
bitis ustis radicibus circumjiciemus.
Hoc mense putationem inchoare præ-
stat, & post vindemiam fodere ter-
ram, ut quæ a vindemiatoribus calcata
fuit, rursus soluta facile autumnales
pluvias usque ad radices recipiat; sed
& herba ipsa vere minor fiet, radici-
bus omnibus ante tempus excisis, &
a glacie corruptis. Hoc mense etiam
mala, quæ in hyemem servabimus,
decerpemus, & in lignorum odorati-
orum scobem reponemus. Similiter
& reliquos autumnales molles fru-
ctus. Asparagus autem palustris nunc
purgandus. Hoc mense multi & se-
mentem facere incipiunt. Si autem
post decimum quartum diem pluat,
valde fertilia erunt sata, & si non
pluat, non lædentur semina. Ante
tamen calendas Octobres feminare
non expedit. Observandus est Coro-
næ ortus & occasus. Quæ enim his
diebus feminata fuerint, valde utilia
erunt.

C A P. XIV.

Mense Novembri.

Novembri mense post primos im-
bres vites plantare oportet, in
calidioribus aut ficcis locis. Quidam
tunc putant vites in calidioribus locis.

(1) Revoc. hanc περιεπλήν ex MSS. V. F. L. C. ὁ B. 2.

In universum autem autumnalis putatio radices & palmites generosiores facit, verna vero fructum copiosiorum reddit.

δέουσιν ἐν τοῖς θερμότεροις τοῖσις. καθόλου δὲ ἡ μετεπωρινὴ κλαδίδια τὰς ρίζας καὶ (2) τὸ κλήμα γυναιόπρον ποιεῖ, ἢ δὲ ἐαρινή, καρπὸν πλείονα παρέρχεται.

(2) In MS. Cott. τὰ κλήματα γυναιόπρον.

CAP. XV.

Mense Decembri.

Mense Decembri similiter vitis plantari potest. Verum & Novembri & Decembri mustum, postquam fervere desierit, purgare oportet, & sordes intus circa doliorum colla hærentes, itemque spumam, fœnogræco arido detergere, aut etiam manibus puris. Decembri item & Novembri mense stolones omnium arborum quæ cito florent plantare & inferere commodum est, ligna etiam ad ædificationem cædere, decrescente & sub terra latente luna. Novellæ insuper vites itemque adultæ circumfodiantur, adultæ etiam stercorentur, novellis enim sterco caprini quantum sufficit injicere, aut amurcæ heminas viginti. Insuper & castaneta plantare opportunum est, & fabas ferere tempestivum.

Κ Ε Φ. ΙΕ.

Μηνὶ Δεκεμβρίῳ.

Τῷ Δεκεμβρίῳ μηνὶ, ὁμοίως δυνατὸν φυτεύειν ἀμπέλον. πρὸ Νοεμβρίου καὶ πρὸ Δεκεμβρίου τὸ γλυκύκος, καὶ τὸ παύσαλαξ (1) ζεῖν, καθάριζεν χεῖρ, ἢ τὸ ἐνδοθεν τὸ πρὸ τῶν τετραχύλων τὸ πῆλιν ῥύπον καὶ ἀφρὸν ἀπομάττειν χόρτω πύλεις, ἢ τοῖς χερσὶ καθάριαις. πρὸ (2) Δεκεμβρίου πρὸ Νοεμβρίου μύλοι, τὰ μοχεύματα πάντων τῶν δένδρων, ὅσα τάχιον ἀνθῇ, καλὸν φυτεύειν καὶ ἐκκεντρίζειν, ἢ τὰ πρὸς οἰκοδομῶν ξύλα τέμνειν, ληγέσης ἢ πρὸ γῆν ἔσης τὴν σελήνης. Ἐπὶ τε τὰς νέας ἀμπέλους ἢ τὰς πλείας περισκάπτειν χεῖρ, καὶ κοπρίζειν δὲ τὰς πλείας, τοῖς ἢ νέαις σκῆ ἀνασκαῖον κόπρον ἐπιβάλλειν. ἔπὶ ἢ τὰς ἐλαίας καὶ τὸ ἀποθέσθαι τὸν καρπὸν κλαδεύειν εὐκαιρὸν, πλείων ἢ ἔχουσιν ὁ καρπὸς κατὰ τὴν νεῶν ὀρήκων. Ἀλλὰ ἢ περισκάπτειν καὶ αὐτάς, ἢ τὰ ἄλλα δένδρα εὐκαιρὸν, καὶ τοῖς ἀδυνατοῖς δένδροις κόπρον αἰγίας ἐπιβάλλειν τὸ ἀρκῦν, ἢ ἀμόργης καὶ κοτύλας. ἔπὶ τε κασιανέων φυτεύειν ἐπιτήδειον, ἀλλὰ καὶ κύαμον σπείρειν εὐκαιρὸν.

(1) Caf. supplet ἔ. (2) MS. Bar. melius, Νοεμβρίου καὶ Δεκεμβρίου μηνί.

ΒΙΒΛΙΟΝ Δ'.

LIBER IV.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΒΙΒΛΙΟΥ Δ'.

ARGUMENTUM LIB. IV.

ΤΑΔΕ ἔνεστιν ἐν τῇδε τῇ βίβλῳ, πᾶν τὸ μὲν ἔστι τὸ πρὸς γεωργίας ἐκλογῶν, περιεχόμενον δὲ πρὸς φυτείας καὶ ἐργασίας ἀναδενδράδων, (1) καὶ πρὸς μεταφυτεύσεως αὐτῶν, πρὸς τε μυρσινίπιδον σαφυλῆς, καὶ τὴν θηριακῆς λεγόμενης, ἥ πρὸς διάφορον ἐκτετακτομένη, ἥ πῶς ἐστὶ τὸ αὐτὸν βότρυον ἀμφότερος ἔχειν ῥαζας, καὶ πρὸς ἀφαιρέσεως σαφυλῶν, καὶ ἑποχῶν πολλὰ χρήσιμα.

(1) MSS. F. L. & B. 2. non agnoscunt καὶ ... αὐτῶν.

Κ Ε Φ. Α.

C A P. I.

Περὶ ἀναδενδράδων.
Φλωρεντίνων.

De vitibus arbutivis.
Florentini.

ΑΙ ἀναδενδράδες τοῖς πᾶσι χρησιμώτεραι. καὶ γὰρ καὶ καρπία αὐτῶν τὸ οἶνον, ἥ μιν μινώτερον ἢ γλυκύτερον ἀποπλεῖσαι, ἥ ἐκ ἀφαιρέματων δὲ πιβεῖται, συσχωρεῖται τὴν ἐν αὐταῖς γῆν παρὰ δύο ἔτη σπείρειν. διὲ δὲ ταῖς ἀναδενδράσι μὴ πάντα ὑποβάλλειν πρὸς δένδρα, ἀλλ' ὅσα μονόριζα ἐστὶν, ὡς ἡ λεύκη, ἢ ὅσα τὰς ρίζας ἔχουσιν ἐσταλμένας, καὶ τὴν κόμην μὴ φόδρα βαρύναν, ἵνα μὴ πάντῃ ἐπισκιάζῃ τὴν ἀμπελον. εἰσὶ δὲ αἱ τοιαύται, πτελίον, αἰγυρεγι, μελίον, (1) φένδαμον. ἔχειται δὲ ὑψὺ ὡς ποδῶν τετράκοντα καὶ δεκά. Καὶ ἐν τοῖς τῆς Βιθυνίας (2) χωρίοις τοῖς

ΑRbutivæ vites omnibus commodiores sunt. Nam & melius, & diuturnius & dulcius vinum efficiunt, & ex intervallis positæ, permittunt terram inter ipsas tertio quoque anno seminari. At vero non omnes arbores vitibus arbutivis supponere oportet, sed quæcunque unicam radicem habent, velut alba populus, aut quæ radices habent contractas, & comam non valde densam, ne penitus vitem obumbrent. Sunt autem hujusmodi, ulmi, populi nigræ, fraxini, acer. Altitudinis sint pedum triginta aut quadraginta. In Bithyniæ villis Tarsenis & Boanis,

(1) Ita lego. In MSS. semper φένδαμον, ante φένδαμον.

(2) Χωρίοις τοῖς Ταρσηνοῖς καὶ Βοανοῖς,] *Interpres vertit Regionibus, male quidem ut videtur, cum de Regionibus aut territoriis Tarsenis vel Boanis in Bithynia nulla, quod sciam, fiat apud Vett. Geographos mentio: Vertendum Villis, quæ Latini Rura nominabant; Tusculanum Ciceronis, & Liternina Villa Scipionis Africani recessu clara, neminem latent.*

(2) MS. Bod. Ταρσηνοῖς. Cott. Ταρσηνοῖς.

etiam

etiam usque ad sexaginta pedes insurgentes arbores, per quas vitis ascendit, non efficiunt, sed etiam melius vinum faciunt, maxime Aminæum. In bona itaque terra permittendum est ut ejusmodi arbores in altum excrescant, quemadmodum prædictum est: Verum in tenui terra a pedibus oëtonis excindendæ sunt, ne omnis terræ vis in ipsas arbores infumatur. Extendantur autem rami, quantum fieri potest, in orientem & occasum. Easdem vero arbores ut vitem circumfodere & mediocriter stercorare oportet. Convenitque ejusmodi vites longas esse & robustas, suntque maxime cum radicibus plantandæ. Et alii quidem a plantariis viviradices transferentes posuerunt, alii vero adultam fere vitem floridam perpurgantes, & radicibus extrahentes cum propria terra, in fossam juxta arborem imponunt. Deponitur autem vitis hoc modo. Spatio trium cubitorum ab arbore plantato; deinde ubi probe comprehenderit, ut jam sufficiens sit quo arbori uniatur & maritetur, (hoc vero ex crassitudine indicatur) totam prostratam & defossam arborem adjungito, pedis spatium ab arboris radice, reliquo palmito libero relicto, & quoscunque oculos relictos esse contigerit, ungue ademptos excæcato, quo unum aut alterum germen in summo relictum uberius augeat, quod deinde ubi auctum fuerit sensim arbori adjungere, ut in ea conquiescat, convenit. Observandum est autem ut illa arboris pars diligenter putetur, & quicquid circa radicem est auferatur, quo nihil radicem tegat. Meminisseque oportet ut ejusmodi, hoc est arboribus maritatas vites, in putatione a trunco longius amputemus, ζαν. Μεινῦνθαι δὲ χρὴ πρὸς τοιαύτας ἀμπέλους, τῷ τῆς δένδριπιδας, ἐν

ζ'. ἐκπινόμενα πρὸς φυτὰ, καθ' ὧν ἡ ἀμπέλῳ φέρεται, ἢ βλάστη, ἀλλὰ ἔκαστος τὸ οἶνον ποιεῖ, καὶ μάλιστα τὸ ἀμυνάειον. ἐν μὲν τῇ εὐχάῳ (ὡς χωρεῖν δεῖ ὑψώσθαι, καὶ ὡς ἀποστρέφει), πρὸς τοιαύτῃ δένδρῳ ἐν δὲ τῇ λεπτοτάτῃ ἀπὸ ποδῶν ἢ ἐκκόπτειν, ἵνα μὴ πᾶσαι ἡ δύναμις τῆς γῆς εἰς τὰ δένδρα ἀναλύσκηται. ἀναπλάσσωσιν δὲ οἱ κλάδοι, καὶ τὸ δυνατόν, εἰς ἀνατολὰς & δύσιν. δεῖ δὲ πρὸς τὰ δένδρα ἰσομερῶς τῇ ἀμπέλῳ περιστάσθαι, καὶ κρηρῖζειν μετρίως. Προσηκὲν δὲ πρὸς τοιαύτας ἀμπέλους εὐμήκεις εἶναι καὶ ἰσχυρὰς, ἐρίζους τε πύτους μάλιστα φυτῶν. καὶ οἱ μὲν ἀπὸ τῶν φυτῶν ἐνέειζα φυτὰ μετὰ κρηρῖζοντες ἔδεισαν, οἱ δὲ ἄλλοι πλείων ἔγχεον ἢ τὴν ἀμπέλῳ εὐχάῳ ἀφαιρῶντες, καὶ ἐκρίζουσιντες μὲν τῆς οἰκίας γῆς, εἰς τὴν παρακειμένην πρὸς δένδρῳ βύθρον ἐνπιέουσιν. Ἀποπῆν δὲ ἡ ἀμπέλῳ ἔσται. ἀπὸ ἀφαιρήσεως δὲ δένδρου πηχῶν τετῶν φύτῶν. εἴτα ἐπειδὴν καλῶς κατέσκη, ὡς (3) ἰκανῶς γηῖα ἀποστρέφῃ τῷ δένδρῳ, (τῷ δὲ ἐν τῇ παχύτητι δεικνύει) καὶ ἀποστρέφῃς ἅπασαν καὶ ἰσχάσας ἀποστρέφῃ πρὸς δένδρῳ, ἐν ἀφαιρήσει ποδὸς τῆς δὲ δένδρου ῥίζης, ἰσάσας τὸ κλῆμα λοιπὸν ἐλευθερῶν, ἔστας δυνατὸν ὀφθαλμοῦ περιλειφθῆναι, ἔς πάντας τῶν ὀνυχῶν (4) ἀφελὼν τυφλῶν, ἵνα ὁ ἐν τῷ ἀκρῷ βλαστὸς εἰς τὴν δένδρου περιλειφθῆς (5) εὐχάῳ αὐξήσῃ, αὐξήσονται δὲ τῷ λοιπὸν ἡμέτερον τῷ δένδρῳ ἀποστρέφῃ, καὶ ὡς ἀνάπαιυσιν, ἀποστρέφῃ. παραστρέφῃ δὲ δεῖ, ὅπως ἐκείνο τὸ μέγεθος δένδρου ἐπιμελῶς κλαδεύει, καὶ πᾶν ἀφαιρῆται τὸ κατὰ τὴν ῥίζης, ἵνα μηδὲν ἐπισχέπῃ τῷ ῥίζῃ.

(3) Emend. ex MS. Bar. (4) MSS. ἀφαιρῶν. (5) Ita MSS. B. C. & B. 1. ἀπὸ εὐχάῳ αὐξήσῃ.

τῇ κλαδείᾳ μακροτέρω, ὥς καὶ ἀ-
 λιμπάνειας πρὸς κλήμα, ὅτε (†) ἔ-
 λαττον πηχῶν δύο. ἔτω δὲ ἀφ' ἡμέρας
 πρὸς κλήμα κατὰ τὸ κλάδων τὴν
 δένδρεσσι περὶ τῆς, ὥς πρὸς καρποφο-
 ρῆναι μέρη μετεωρίζουσι, καὶ ὑπὸ
 τῶν ἀνέμων δυνάμεως. ἐχέτωσαν δὲ οἱ
 εἴκοσι (6) ἀφ' ἡμέρας ὥς πη-
 χεις ἑβ'. ἔτω γὰρ καὶ καλλιὸν ὁ
 εἶναι ἔσται, καὶ πλείων. καὶ δέν-
 δρα δὲ μετὰ τὴν καρποφορῆναι ὀλι-
 γήριστα δεχόμενα δύναται, ταῖσι
 ροαῖς, μηλέας, (7) κυδωνίας. καὶ
 ἐλαίαν δὲ ἐν ἀφ' ἡμέρας φυτεύειν
 δύναται, καὶ πρὸς μὴ δοκῇ. πνέες δὲ
 καὶ Κυκὴν ταῖς ἀμπέλοις διαβε-
 βαιῶνται εἶναι κατάλληλον, ὅπως
 εἴη ἔσται ἔχειν ἢ πῶς ἐλπίδα, διὸ
 καλλιὸν τὴν συκῆς ἔξωθεν κύκλω
 περιφυτεύειν. Ἐγνων δὲ ἐν Βιθ-
 νίας τὴν δένδρεσσι ἀμπέλον τῇ κερα-
 σῆς χαίρειν, καὶ μάλιστα τὴν ὀπω-
 ρικὴν· ἀλλὰ μὲν καὶ τὴν ἀμύνιον,
 ὥς αἰτῶν καὶ πολυκαρπίας καὶ πο-
 λυσινίας. Ἐπεὶ δὲ ταύτην τὴν
 γῆν, ὥς προείρηκα, παρὰ δύο ἔτη
 διωατόν. ἔτ' ὁ μόνον ἐβλαβήσεται,
 ἐν τῷ τῷ τῷ ἀπὸ τῆς ἐνοχλήσεως,
 οἱ ἔμπειροι δὲ διαβεβαιῶν, ἀλλὰ
 καὶ καλλιὸν τὸ οἶνον τὸ ἐν τῷ τῷ
 ἐπαυγάζονται. Ἐπειδὴ δὲ συμβαίνει
 τὴν ἀμπέλον κύκλω περικυβεῖν
 τὸς τέλει, καὶ ἔσται ἀναδιδάξ-
 μεν ἐπὶ τὸ ὕψος, τὸ χεῖρον ἐλ-
 λόμενον τρόπον πρὸς τὴν καὶ
 ἀπὸ τῆς τῆς τῆς τὸς τέλει
 ἐν τῷ ποταμῷ τῷ ἐν Βιθυνίας, μετὰ
 τὴν ἀμπέλον καὶ τὸ δένδρεσσι
 ἐμβάλλουσιν, ἔτω δὲ διαστήσαντες ἐν
 τῷ δένδρεσσι τὴν ἀμπέλον, χάρισμα
 αὐτὴν ἔχειν ποιεῖν πρὸς ἀνάπαυσιν.

(†) An legend. ἐλαττον. (6) MSS. F. L. C. & B. 2. ἀφ' ἡμέρας πη-
 χεις ἑβ'. (7) Potius κυδωνίας. (8) MSS. V. C. ἀμύνιον. F. L. &
 B. 2. ἀμύνιον.

ita ut farmenta non breviora duobus
 cubitis reliquantur. Sic vero far-
 menta secundum ramos arboris dis-
 poni convenit, quo partes fructum
 ferentes sublimes sint, & a ventis a-
 gitentur. Ordines habeant intervalla
 cubitorum quindecim. Ita enim &
 melius vinum erit & copiosius. Ca-
 terum in his spatiis arbores fructife-
 re paucarum radicū plantari possunt,
 velut est malus punica, malus quæ-
 cunque, & cotonea. Oleam etiam
 in his intervallis plantare licet, eti-
 amsi quibusdam non probetur. Qui-
 dam etiam ficum vitibus congruam
 esse affirmant, quod non ita se habere
 experientia convincit, quapropter
 præstat ficus foris in ambitu circum-
 plantare. Porro cognovimus in Bi-
 thynia vitem arbutivam ceraso de-
 lectari, & maxime escariam: Imo
 etiam aminiam, quia & multi
 fructus, & multi vini causa est.
 At vero hanc terram etiam seminare
 tertio quoque anno licere, supra di-
 ctum est. Ex hujus enim sementis
 turbatione, non solum nihil offendi,
 experti affirmant, sed etiam præstan-
 tius vinum inde fore promittunt.
 Quandoquidem vero contingit vitem
 arboris trunco circulariter adhaeren-
 tem, hocque modo in altum ascen-
 dentem, temporis progressu compri-
 mi, & quodam modo constringi ac
 suffocari unione ad truncum; pleri-
 que in Bithynia inter vitem & arbo-
 rem cuneum inserunt, atque ubi hoc
 modo vitem ab arbore disjunxerunt,
 secessum comparant ipsi in quo re-
 quiescat.

CAP. II.

*Aliud de arbusativis vitibus.
Africani.*

Cornua caprarum tria circa vi-
tem arbusativam erecta infigito,
acumine deorsum, alia parte sursum
spectante, & obruito, ut summa cor-
nuum pars paululum e terra promi-
neat, quo pluvia delapsa descendens
cornua irriget; & vitis valde fertilis
evadet.

CAP. III.

*Quomodo facile & cito possint
vites viviradices transplan-
tari. Didymi.*

Postquam magnas vites semel at-
que iterum passinare inchoabi-
mus, ex multa diligentia magnum
lucrum accedet. Ex adulta itaque
vite, hoc est decennali & deinceps,
sarmentum quam longissimum &
generosissimum eligito ex inferiori-
bus partibus, hoc est ad pedalem us-
que altitudinem a terra, idque pro-
stratum in scrobem pedali altitudine
effossam defodito, longitudine tanta
ut quatuor oculos recipere possit, tot
enim adobruui terra convenit. Sic ta-
men ut post adobrutos quatuor ocu-
los, qui adhuc in summo existunt ac
superiunt non plures sint quam duo
aut tres. Quod si majus sit sarmen-
tum adeo ut etiam secundam defossi-
onem suppeditare possit, duas vivi-
radices ex una facies, & juxta eun-
dem modum ac prædictam symme-

Κ Ε Φ. Β.

*Ἄλλο πρὸς ἀναδενδράδων.
Ἀφρικανῶν.*

Α Ἰγὸς κέρατα τρία τῇ ἀναδενδρά-
δι πρὸς πηχὸν ὀρθῶς τὸ ἐξυ κα-
τω, καὶ τὸ ἄλλο ἀνω, καὶ πρὸς ἄνω-
σιν, ὥστε ὀλίγον τῇ γῆς περικύπτειν
τὸ ἄκρον τῶν κεράτων, ἵνα ἡ βροχὴ
καλῶς ἐμπίπτῃ πρὸς κέρατα καὶ
ἔσται ἡ ἀμπέλῳ πεφυμένη ἁπλο-
δία.

Κ Ε Φ. Γ.

*Πῶς ἐστὶν εὐμαρῶς καὶ τα-
χέως ἐνείξας ἀμπέλους
μετὰ φυλοδύνηται. Διδύμης.*

Ἐπειδὴν τὰς μεγάλας ἀμπέλους
ἀπαξ καὶ δευτέρῳ χειρὶν, τρι-
τῇ περισκάπτειν (1) ἀρχόμεθα, ἐν
τῇ πολλῇ ἐπιμελείᾳ μέγα κέρδος
ἔσται. ἀπὸ ἀκμαίας ἐν ἀμπέλῳ, τρι-
τῇν ἀπὸ δεκαεὶς καὶ ἑξῆς, κλήμα
μακρότερον καὶ (2) Ἰουναϊότατον
ἐπιλεξάμεθα ἐν τῇ κατωτέρῳ
μερὶν, τριτῇν ἕως ποδῶν ὕψους
ἀπὸ τῇ γῆς, καὶ ἀποστρέψας κατὰ χω-
σιν εἰς τὰ φθῶν ὀρυζήτων ποδῶν
βάθῳ, μήκῳ δὲ πρὸς τὸν ὅσον ὀ-
φθαλμὸς τέσσαρας δέξασθαι, πρὸς
τὰς ὧν ἐπιχωδύνηται προσήκει. ἔσται
μήκῳ, ἵνα μὴ τὴν κατὰ χωσιν πῶν
τέσσαρων ὀφθαλμῶν, οἱ ἐν τῷ ἄκρῳ
ὑπάρχοντες (3) καὶ περισσεύοντες,
μὴ ᾧσι πλείους δύο ἢ τριῶν ὀφθαλ-
μῶν. εἰ δὲ μεῖζον εἴη πάνυ τὸ
κλήμα, ὥς καὶ δευτέρῳ κατὰ χωσιν
ὑποσῆναι, ποιήσεις ἐκ μιᾶς δύο ἐνεί-
ξας, τὸν αὐτὸν τρόπον, καὶ ἂν τὴν προσηρμηνῶ Συμμετρίαν, (4) καὶ

(1) Ita MSS. F. L. C. & B. 2. MS. V. & Cas. ἀρχόμεθα. (2) Ex
MSS. ante -- ὅσον ἐπιλεξ. (3) Desunt in MSS. F. L. C. & B. 1. (4) Ita
Bar. & Interp. prius καὶ.

τὸ διότερον ἢ κλήματι μίρε
 ἱκαταχάσας. τὸ δὲ μὲν τὰς δύο κα-
 ταχάσεις, ἀφ' ὧν δύο ἐνελζοὶ γίνονται
 ἀμπιλοι, περιτίθεν κλήμα ἀραι-
 εῖν παρὰ τὴν, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἀχρη-
 σται ὄν. Παρατηρεῖν δὲ δεῖ καὶ ἐπιμελῶς
 φυλάττειν, ὅπως μὴ μεῖζεν τ' ἐν ὥ-
 στως τ' ὡς τὴν παλαιὰν ἀμπειον,
 καὶ ἢ ἐπιχωδῆται μίρε βλα-
 σήσῃ. συμβαίνει γὰρ τὰς μεῖζεν ὄν-
 τας ὀφθαλμοὺς β'. ἢ γ'. ὡς βλά-
 σήσιν (5) ἐπιχωδῆται, ἐμποδίζειν
 τῇ ρίζῳ ἢ καὶ περὶ τὴν κλήμα-
 τος. δεῖ τίνων, τὴν φυλάττομεν,
 ἀφαιρεῖν τὰ ὄνυχι ἔτι τὰς ὀφθαλ-
 μούς, ὡς μὴ συχωρεῖν βλαστάνειν,
 εἰ νειόποδες εἶναι ἐκφύοντες, καὶ
 τὰς κατὰ τὴν χεῖρ. Δύο δὲ ἢ τρι-
 ῶν ὀφθαλμῶν ὄντων, εἰς καὶ αὐτοῖς
 εἴηται παρὰ τὴν ἐξ ὁδοῦ ἀμφοῖν, ἐν τῇ
 ἀκρῇ τῆς ἐμφορῆδος, (τὴν γὰρ
 ὀνομάζουσιν) ἀκόλυνον εἶναι ἐνὸς μό-
 νου ὀφθαλμοῦ τ' βλαστὸν καὶ αὐτοῖς
 τ' (6) ἐπιτηδεύοντι. παρατηροῦνται
 δὲ τὰ καὶ αὐτοῖς παλαιῶν βλαστῶν
 ῥάβδον λεπτὴν ἢ κάλαμον, ἵνα ὁ
 βλαστὸς ἀπαλὸς ὢν περὶ ἀναπαύοιτο
 τῇ συνάφῃ καὶ καλῶν, καὶ μὴ
 σπασθῇ, μηδὲ ἐκχέοιτο. ἰχυροτέ-
 ρα δὲ αἱ ρίζαι γίνονται, δυνάτε-
 ρα τὴν ἀπαιτῶμεν ἢ κλήματι, δη-
 λονότι ἀπὸ τ' ἀμπελῶν, ἵνα μὴ βλά-
 ψῃ τὴν μητέρα ἐπὶ πολὺ περὶ αὐ-
 τῶν τὸ φυτὸν, καὶ εἰς αὐτὸ τὴν τ' ἢ
 μητρὸς δύναμιν ἐφελατόμενον. Οἱ δὲ
 ἐν Βιθυνίᾳ, πληρωθῆναι ἢ ἐνιαν-
 τῷ, πληγῇ μόνῃ ἐπιτεκόντες
 τῇ περὶ τὴν κλήματι, ἔτι πάν-
 τη τ' μητρὸς χωρίζεται τὸ φυτὸν,
 μηδὲ πῶς πλείως ριζῶσιν, ἔτι ἐνο-
 χλεῖν τῇ μητρὶ τὸ σῶτον συχω-
 ρεῖντες, ἀλλὰ τῇ τομῇ τὴν αὐτῆ-
 ρειαν ἀμφοτέροις φυλάττειν, τὸ π-
 λειον ἀπαιτῶντες, ὅτι καὶ μετὰ φυτεύειν καὶ τῇ
 οὐδὲ καλῶν εἶναι δύναται τὴν ἐνελζα φυτὸν ἐν τοῖς φυτωρίοις τεφρόμενα, εἰ πολὺ

triam, etiam alteram farmenti par-
 tem defodiens ac obruens. Cæterum
 farmentum quod post duas depositi-
 ones superest, e quibus duæ viviradi-
 ces nascuntur vites, refecare conve-
 nit, nam ut plurimum inutile est.
 Observare autem & diligenter cavere
 oportet, ne inter unionem ad vete-
 rem vitem, & defossam partem ger-
 minet. Contingit enim oculos inter-
 medios duos aut tres germinare inci-
 pientes, radicationem depositi far-
 menti impedire. Hoc igitur obser-
 vantes ita ungue oculos auferemus,
 ut non permittamus germen emit-
 tere, & si nova germina enata sint,
 etiam ipsa decidere oportet. Duo-
 bus autem aut tribus oculis restanti-
 bus, quos relinqui oportere docui-
 mus, in impluvii summo, (ita enim
 appellant) convenit ut unius tan-
 tum oculi germen quod fuerit relin-
 quamus. Depangenda est autem ad
 relictum germen tenuis virga aut a-
 rundo, quo germen tenerum cala-
 mi contactu acquiescat, & neque
 pervertatur obtortum, neque diffuat.
 Fortiores porro fiunt radices secundo
 anno farmento defecto, a vite vide-
 licet, ne planta matrem lædat diu-
 tius adhærens, & in seipsam matris
 vim attrahens. At vero in Bithynia,
 completo anno, cæsuram solum præ-
 dicto farmento infligentes, neque pe-
 nitus a matre separant plantam, quæ
 nondum perfecte radices egit, neque
 in tantum matri molestam esse per-
 mittunt, sed per plagam incussam u-
 trisque sufficientiam conservant, a-
 dultum deinde refecantes, quum jam
 transplantandi tempus est, inchoante
 tertio anno. Quapropter optimæ esse
 videntur viviradices in plantariis nu-

(5) Ex MSS. C. & B. 1. MS. V. ὡς βλάστην ἐπαγομ. ἀπὸ ἐπιχω-
 δῆται. (6) Ita MSS. in pr. Ed. -- διότι τὴν. παρατηροῦνται.

tritæ, & multo magis adulta farmenta per codices deposita, & quandoque transplantata. Hæc enim & probe nutrirī possunt absque matris perturbatione, & citius terræ adnasci ac coalescere, imo & per se vitis esse possunt.

μᾶλλον πὲ τίλεια κλήματ' (α) ἀφ' οὐκωλίδων καὶ ἀνέμενα, ἔ' ἐνίστα μίλαφυτὸ δόμῃ. πῶτα γ' ἔ' παιδοτροφηθῆναι εὐφωῶς δύναται, αἶνυ τῷ μητρὶ ἐνοχλήσῃ, καὶ ὥχιον παραφυῆναι τῇ γῇ, καὶ καθ' ἑαυτὴ εἶναι ἀμυλῶ.

(α) Διὰ οὐκωλίδων] Οὐκωλίδες, Caudices vel Codices, Surculi majores. Strabo Geogr. Lib. XVII. p. 562. Ὁ δὲ πακτὴν ἀφ' οὐκωλίδων πιπηρὴς ἐστὶ σκαφίον, ὡς εἰκέναι ἀφ' οὐκωλίδων i.e. Pacton vero est scapha ex Codicibus ita composita, ut Papyracea textili similis videatur. Latini paves codicarias appellabant, quas Græci πακτῶνας, inquit Salmasius in Solinum. Ita Varrō de Vita Pop. Rom. " Imo Codicaria ex codicibus juncta pluribus.

CAP. IV.

De uva ex myrto.
Tarentini.

Uva myrtea sub imū fundū myrti baccas habet. Fit autem uva myrto mixta, si in myrtum arborem vitis farmenta inferas.

(1) Emend. ex MSS. ante πυρμίνην.

CAP. V.

De præcoci uva.
Ejusdem.

SI nigram uvam in cerasum inferas, etiam in vere uvam habebis. Eodem enim tempore vitis uvas producet, in quo cerasus proprium fert fructum. Cito autem germinabit vitis, si nitrum tritum aqua mixtum ad mellis spissitatem redegeris, & post putationem statim ipsos oculos large illeveris; post octo enim dies germinabit. Præcoces vero efficies uvas, si simul cum plantis vinacea dulcia, hoc est nondum acida, sufficienti modo deposueris. Me-

Κ Ε Φ. Δ.

Περὶ τῷ ἀπὸ μυρσίνης σκαφύλης. Ταραντίνης.

Ἡ Μυρτομυρσίνης σκαφύλη, ἔχῃ τὰ κατώ (1) πυρμίνια μύρτα. γίνεται δὲ μυρτομυρσίνης, εἰὰν εἰς μυρσίνην κλήματ' ἀμπελῶν ἐκιντρίσῃ.

Κ Ε Φ. Ε.

Περὶ πρῶιμος σκαφύλης.
Τῷ Αὐτῷ.

Μελαίαν σκαφύλῃ εἰὰν ἐκιντρίσῃ εἰς κερασεῖον, ἔ' ἐν τῷ ἔαρι ἔχῃς (1) σκαφύλῃ. τῷ γ' καὶ ὡς οἷσ' ἡ ἀμυλῶ πρὸς σκαφύλῃς, ἐν ᾗ ἡ κερασεῖα τ' οἰκεῖον φέρῃ καρπὸν. παχίως δὲ βλαστήσῃ ἡ ἀμυλῶ, εἰὰν νίτρον λεῖον μίξας ὑδατὶ, καὶ ποιήσας πᾶχ' ὡς μέλι, μὲν τὴν κλάδουσιν εὐθέως τὰς ὀφθαλμὺς ἐπιχέσῃς διαφιλῶς δι' ἡμερῶν γ' ὅκτω βλαστήσῃ. πρῶιμους δὲ ποιήσεις σκαφύλῃς, ζυεπιβάλλων τοῖς φυτοῖς αὐτῇ γάρβον πρὸς

(1) Ita MS. Bar.--σκαφύλῃν καὶ ὅν καιρὸν ἡ κερασεῖα.

γλυκύτα,

γλυκία, ταῦτά μὴ ἤδη τραπέζῃ.
κάλλιον δὲ ποιήσεις, εἰς ποσειδά-
λης τῷ φυτῷ τῷ φυιδυμένῳ πρὸς
περιεργίαν γάρβῃ.

Κ Ε Φ. Ζ.

Περὶ ὄψιμος σαφυλῆς.
Τῆς Αὐτῆς.

Τοὺς ἐν ἀρχῇ φύντας βότρυας
ἀφαιρεῖν χρὴ, πάλιν ἢ ἀντ'
αὐτῶν ἐπεριφυήσονται. Ἐξ ὧν φυτῶν
πλείονα ἐπιμύλειαν ποιῶ, καὶ διύ-
περρον βότρυας ἐκφύσθ', ἔτι δὲ καὶ
πιπυρήντες ὄψιμοι γίνονται. καὶ
λαβὼν ταύτας εἰς αἰγία κεράμεια
πτερυμμένα κάπηθεν ἐπιπίθῃ τὰς βό-
τρυας, ἥ σκεπασσὼν τὸ ἀνωθεν μέ-
ρος ἐπιμελῶς, ἥ καὶ ἀδύσας ἀεὶ
τῇ ἀμπέλῳ τῇ αἰγίᾳ, ὥστε ἀκίνητα
εἶναι διὰ τὰς ἀνέμους.

Κ Ε Φ. Ζ.

Περὶ ἀγάρτῃ σαφυλῆς.
Δημοκρίτης.

Ἀγάρτῃ σαφυλῇ πλεονεχέοντες
ποιῶσι. Ἐκλήματι μύλλον-
τι φυτεύουσιν, τοσῶτον μέρους ὅσον
εἰς τὴν γῆν μέλλουσιν καταχωννύμεναι,
τοσῶτον ἡρέμα ἐξ ἴσου χύσαντες αὐ-
τὸ, (1) ὡτογλυφίδι πλεονεχέοντες
λαμβάνουσιν, εἴτε παπυρίῳ ὕδατι
καταχωννύμεναι, καὶ κάπηθεν. κάλλιον
δὲ, εἰ ὅλον τὸ μέρος ἔκκληματι
τὸ ἐπὶ τῇ γῆς καὶ ἀδύσας, σκίασης
ἐμβληθείσης καὶ κάπηθεν, ἀεὶ γὰρ
τῇ φύσσει ἔτι ἐνῶσθ' ἡ σκίασις Συμ-
βάλλεται. Ἄλλοι δὲ αὐτὰς πρὸς ἀμ-
πέλιν ἐκ τῆς ἡδὴ καρποφορίας τέμ-
νουσι, καὶ ὡτογλυφίδι ἔκκαρποφορῶν-
τι κλήματος τὴν ἐντεριάνην λαμ-
βάνουσιν, ὅσον δύναται ἐκβάλλειν, ἥ

lius autem feceris, si plantæ dum
plantatur prædicta vinacea adjece-
ris.

C A P. VI.

De uva serotina.
Ejusdem.

Racemos qui primum enati fue-
rint auferre oportet, rursus e-
nim alii pro ipsis nascentur: Insuper
& plantæ multam curam habeto, ite-
rumque racemos producet, hi vero
maturi facti serotini erunt. Eos ita-
que racemos in vasa fictilia inferne
perforata injicito, & supernam par-
tem diligenter contegito, ipsaque va-
sa ad vitem alligato, quo a ventis im-
mota permaneant.

C A P. VII.

De uva absque vinaceis.
Democriti.

Uvam absque vinaceis quidam sic
faciunt. Sarmenti quod plan-
taturi sunt tantam partem, quanta
terra adobruenda est, leniter ex æquo
tantum findunt, & auriscalpio medullam
omnem eximunt, deinde papyro humi-
da obligatum sarmentum deponunt.
Præstat tamen, si totam sarmenti
partem, quæ in terram deponitur,
scilla injecta deposueris, scilla enim
tum ad nascendum, tum ad unien-
dum conducit. Alii ipsas vites jam
fructiferas incidunt, & sarmenti fru-
ctiferi medullam auriscalpio eradunt,
quantum fieri possibile est eam ex
alto eximentes, sarmento non fisso, ve-
lut est indicatum, sed integro ma-

(1) Codd. MSS. & Caf. sic legunt, antea αὖς τὸ γλυφίδι.

nente & laferis Cyrenaici succum aqua dissolutum, & ad sapæ spissitudinem redactum infundunt, & erecta farmenta ad ridicas alligant, ne succus effluere possit. Singulis autem deinde octonis diebus succum eundem farmento infundunt, donec germen emittat. Idem facies & in punica malo ac ceraso, si quidem & harum fructus absque granis ac nucleis nasci velis.

Διχαίσαντες τὸ κλήμα, ὡς αὐθιγὰ δεικνύει, ἀλλὰ ἀκέραιον εἰσάγουσιν, καὶ (1) ὅπῃ Κυρηναίων ἀνέντες ὕδατι, καὶ εἰς παχὺς ἐψήμας ποιῶσιντες ἐχυματίζουσι, καὶ ἀνορθώσαντες πάλιν κλήματι αὐτὸς χόρσας ἀναδισμῶσιν, ἵνα μὴ ὁ ὅπος ἐκρυῇ. καὶ δὲ ὁκτὴ ἡμέρας τὰ ὅπῃ ἐχυματίζουσι τὸ κλήμα, ἕως αὖ βλάστησῃ. τὸ δὲ αὐτὸ ποιήσεις καὶ ἐπὶ (2) καρύας καὶ κερασάας, εἰ βέλῃ ἀγίλαρον ποιῆσαι.

(1) Ὅπῃ Κυρηναίων] Silphii planta Cyrenaica succus, quam ipsi Cyrenenses Σίλφι vel Σίρφι vocasse videntur: Inde proprie Laserpicium ἑσπέρσις Ὅπος, quasi lac serpicium, quod interdum absolute Ὅπος dicitur. Et Graeci totam plantam σίλφιον vocant in istis, Βάπτει σίλφιον, Σιλφίον λευκόν. Alii σίλφιον pro radice tantum acceperunt; Pollux in Onom. Lib. VI. Cap. X. Antiphanis & Eubuli fragmentis ista subijcit. Τὴν σίλφιν τὸ μὲν ἀπὲρμα καλεῖται μαγύδαρις, ἡ δὲ ῥίζα σίλφιον, τὸ δὲ φυτὸν κυνὸς, τὸ δὲ φύλλον μάστιγιον. Graculi recentiores Ὅπῃ σίλφιν, λάστυρ λάστυρον & λάστυρον ex voce Latina appellant. Silphium etiam in Media & Syria nasci, Cyrenaico deterius, authores Strabo, Plinius, & Dioscorides. Plura de Silphio legantur apud Athenæum Lib. 3. Theophrastum, Plinium, & Cl. Salm. in Solinum, qui duas Silphii εἰκόνας ex Nummo Argenteo Cyrenæorum, & vetusto Dioscoridis codice ante mille annos exarato, longe diversas exhibet. Totum hoc Cap. pene ad verbum expressit Palladius in Febr. Tit. XXIX.

(2) Interp: rectius, ποῖός. Confer. Cap. 31. Lib. X. MS. Bod. ut in textu.

CAP. VIII.

De vite theriaca & purgatoria. Florentini.

Quod ad multa confert vitis theriaca, manifestum est, & maxime ad serpentum ictus. Modum autem quo paratur nunc dicemus. Ramuli vitis quem plantare volumus, inferiorem partem findimus ad trium aut quatuor digitorum mensuram, & exempta medulla antidotum in ipsum farmentum injicimus, deinde papyro obvoluta fissâ parte plantamus. Qui diligentiores circa hanc parandam haberi volunt, etiam in radices antidotum diffundunt. Si-

Κ Ε Φ. Η.

Περὶ τῆς θηριακῆς καὶ χαρμικῆς ἀμπέλου.
Φλωρεντίνου.

Ὅτι εἰς πολλά (συμβάλλει) ἡ θηριακὴ ἀμπέλου, ὅλον, καὶ μάστιγα αὐτὸς ὡς τὸ ἐρπετῶν πηλῆος. τὸ δὲ τρέπον, καὶ ὃν οὐδὲν ζῆται, νυκτὶ λεπτὸν. Τὴν κλάδον τὴν ἀμπέλου, ὃν φυτεύειν μέλλομεν, τὸ κατώτερον μέρους χρίσαντες, ὅσον δακτύλων τριῶν ἢ τεσσάρων μέτρον, καὶ τὸ ἐπιτελεῖν ἐξελόντες, ἐμβάλλομεν εἰς τὸ κλήμα τὸ ἀντιπύρον, εἴτα πεπύρω ἀπὸ ἐλίου πύρον τὸ χυμὸν μέρους φυτεύομεν. οἱ δὲ ἐπιμελίστερον ποιῶντες, καὶ τὴν ἀντιπύρον

πύδον ἐκχέουσιν εἰς τὰς ρίζας. ὁ-
μῶς δὲ ἐ πλὴν καθαρικῶν ἀμ-
πλον τέτρω τῇ τρώπῃ ποιεῖται,
χίζοντες τὸ κλῆμα καὶ ἐκτέβον
ὑπερθείντες. Εἰδέναι δὲ χρὴ, ὅτι
ἀπὸ τῆς θηριακῆς ἀμπέλου κλῆμα
ληφθὲν εἰς φυτείαν ἐ πλὴν αὐτῷ
ἔχει δύναμιν. ἐξαδρόσται ἢ μετὰ φυ-
τεύομενοι, ἢ μετεκτελεζόμενοι,
ἀνιδόντες ἀσπνιόμενης τῇ χροίᾳ.
διὸ παρὰ τὴν κατὰ καιρὸν τῇ ἀνι-
δόντι ἐπιχελεῖν ταῖς ρίζαις. Πρὸς
δὲ τὰς πληγὰς τῆς ἐρπιτῶν ἀφελῆ
πρόκειται ὁ οἶνος, ἐ τὸ ἐξ αὐτοῦ
ἔξω, ἐ αὐτὴ ἡ σαφυλὴ, ἐ αἱ σα-
φίδες ἐκδιόμεναι. τέτων δὲ μὴ ὄν-
των, τὰ φύλλα τῆς ἀμπέλου λειόμενα
ἐ ἐπιπνέμενα. ἐν ἀπερία δὲ πάν-
των, κλημάτων καυθέντων ἐκ τῆς
θηριακῆς ἢ ἀποδιδόντες ἐπιπνιγμένη
σώσῃ τῇ ἀνθρωπῶν. καὶ ἢ δίχα τῆς
θηριακῆς κλῆμα οἰασθήποτε ἀμ-
πέλου κωδὸς διήλθῃ ἀφελῆ, μὴ γὰρ
καὶ τῆς λυτῆς. ταῦτα ὁ Φλωρεν-
τίνος φησιν ἐν τῇ α'. ἐ β'. τῇ Γεωρ-
γικῶν αὐτοῦ.

Κ Ε Φ. Θ. †

Περὶ μυροσαφύλου.
Παξάμυ.

Εἰ βέλῃ τὸ χωρίον εὐωδίας πλη-
ρῶσαι, χρίσας ταῖς φυτῶσι κλημά-
σι, ἢ μὲν ἐν ταύταις
μύρον, ὡς παρὰ τὴν κατὰ καιρὸν
ποιήσεις ἐνυγρὰ τῇ κλημάτι βρέ-
χων μύρον, (1) ἔτι καὶ ἐκτενέσεις,
ἢ φυτεύσεις.

(1) An supplend. καὶ.

militer autem & purgatoriam vitæ
eodem modo facimus, veratrum in
fissum sarmentum subdentes. Verum
nosse oportet, quod sarmentum the-
riacæ vitis plantandum, eandem vim
non habet. Elanguescit enim trans-
plantatum, aut insitum, nimirum an-
tidoto per tempus transpirante: qua-
propter convenit antidotum oppor-
tune radicibus illinere. Cæterum
ad reptilium ictus utile est vi-
num epotum, item ex eodem accu-
tum, ipsaque uva & uvæ passæ in cibo
acceptæ. His vero deficientibus, fo-
lia vitis ipsius profunt trita & im-
posita. Quod si horum omnium pe-
nuria sit, sarmentorum vitis theriacæ
ustorum cinis impositus hominem
fervabit. Nam & citra theriacam
cujuscunque vitis sarmentum ad-
versus canis morsum auxiliatur, non
tamen si sit rabiosus. Hæc Flo-
rentinus in primo & secundo Geo-
gicorum suorum tradit.

C A P. IX.

De unguentaria vite.
Paxami.

SI velis locum bono odore implere,
sarmenta dum plantantur fissa
unguento exple, velut jam antea est
dictum. Præstat tamen humida sar-
menta unguento rigare, atque ita aut
inferere, aut plantare.

CAP. X.

ΚΕΦ. Ι.

*Ne vespa vites, aut uvas, aut
alios fructus contingant.*

Democriti.

O Leum forbeto, & velut insufflans
vites, & uvas, atque alios fructus
aspergito.

Ὡστε σφήκας μὴ ἀπὲς
ἀμπέλων, ἢ σαφυλῆς, ἢ ἄλ-
λης ὁπώρας. Δημοκρίτης.

Ἐλαίου βοφήσας, ὡς ὁ σκῆνος ὡς περ
ἐμφυσῶν ταῖς ἀμπέλοις, & ταῖς
σαφυλαῖς, & ταῖς ἄλλαις ἐπώραις.

CAP. XI.

ΚΕΦ. ΙΑ.

*Quomodo uva usque ad ver in
vite in rigore permaneat.*

Berytii.

Juxta vites in loco valde umbroso
scrobem ad cubitos duos effodito,
& injecta arena ridicas defigito, &
sarmenta luxans semel atque iterum
una cum racemis diligenter vertito
& obtorqueto; indeque ex ridicis re-
vincta integito, ne quo humore ri-
gentur, aut solum contingant ra-
cemi.

Πῶς ἐπὶ σαφυλὴν παρ-
μεῖναι ἐν τῇ ἀμπέλῳ
ἕως (Ι) ὅ ἔαρε ἀκ-
μάζουσιν. Βηρυτίης.

Παρελὼν ταῖς ἀμπέλοις ἐν παντὶ σκιᾷ
ἐφ' ἑτέρῳ δρυῖος παύσθαι ἐπὶ
πήχεις βάθους δύο, & ἀμμον ἐπι-
βαλὼν χύμας καὶ ἀπὸ πηλῶν, & ἡ
κλήματι λυγίζων ἐπιστρέψον ἀπὸ
ἡ ὁδῶν, σὺν ταῖς βότρυσι ἐπιμελῶς
στρίψων καὶ ἀποθήσας ἀπὸ τῆς χαρά-
κων ἐπισκέπασον, ἵνα μὴ βρέχων
μὴ δὲ ἀπὸ ὁδοῦ τῆς ἐδάφους οἱ
βότρυες.

(1) Suppl. ex MSS.

CAP. XII.

ΚΕΦ. ΙΒ.

De vitium insitione.
Florentini.

Περὶ ἐσκευτελισμῶ ἀμπέ-
λων. Φλαωγεντίνης.

Qui vitem inserere velit crassum
truncum deligat, qui unum at-
que alterum sarmentum suscipere
queat. Quidam igitur in terra inse-
runt, ad semipedis altitudinem de-
scendentes, & fere in vitis fundo in-
sitionem faciunt. Quidam vero in
parte solo exæquata inserunt, quod
optimum est. Quod vero in alto in-
seditur, difficulter coalescit, a ventis
agitatum. Si autem necessitas cogat
in alto insitionem facere, propter læ-

Δεῖ τὸν ἐσκευτελιστὴν ἀμπέλον
ἐπιλέξασθαι παχὺν στέμνον, δυ-
νάμην ὑπερβαλὺς ἐν ἡ δυνάμει
κλήμα. πρὶν μὲν ἐν τῇ γῇ ἐσκευ-
τερίζου καλόν τις ἡμιπόδιον βάθος,
καὶ ἐν τῷ πυθμένι χεῖρον τῆς ἀμπέλου
τῆς ἐσκευτελισμὸν ποιῶνται. πρὶν δὲ
ἐν τῷ ἰσοπίδι ἐσκευτερίζουσιν, ὃ καὶ
καλὸν ἐστίν. τὸ δὲ ἐν ὑψηλῇ ἐσκευ-
τερίζοντος δυσκόλως συμφύεται,
πρὸς τὸν αἰῶνα. εἰ δὲ
ἀνάγκη γίνωτο ἐν τῇ ὑψηλῇ ἐσκευτερί-
ζειν,

Η

Ζ

ζην. Ἀλλὰ τὸ ἐν βύθῳ εἶναι λειό-
τητα, ἀποπαροσχούσας χάρακας,
πρόσδῃσιν τῷ (1) τὸ ἐν ὑψὶ ἐ-
κτελεζόμενον, Ἀλλὰ τὰς ἀνέμους, πινές
δὲ εἰς (2) τὰς ὥμους αὐτῶν ἐκτενέζου-
σιν. ἐὰν δὲ ἀμπέλων εἰς κίερον ἐκτε-
νέσῃς, πρῶτον πάντεσσι ἐξῆς σφυ-
λας, πρὶν ἢ κατεῖναι καὶ ὅν εἴωθεν ἢ
κείρεται φέρεται τὸ οἰκίον καρπὸν,
τὴ αὐτῇ κατεῖναι δῶς πᾶς σφυλάς,
ταῦτα τὰ ἔσονται. Ὡς δὲ εἰς ἐκτε-
νέσῃς τὴ ἔσονται, ἢ (3) κρυπάλων
ἤδη πάντεσσι πικαυμῶν, ὅτε τεμνο-
μένης τὴ ἀμπέλων, τὸ ὕψος ἔτι πο-
λὺ, ἔτι ὑδατῶδες, ἀλλὰ παχὺ εἰς
καρπῶδες ἐπὶ. κλήματι δὲ ληπτόν
εἰς τὴ ἐκτενέσῃς (4) σφυλάς,
πρῶτα, πυκνόφθαλμα, ἐν ἢ βρα-
χύνων δὲ μάστις. ἐξαρκῆσι δὲ πρὶν
κλήματι δύο ἢ τρεῖς ὀφθαλμοί, εἰ
δὲ τῇ γῇ ἀποκαίνῃ, τρεῖς ἢ τέσ-
σρες. ἀπὸ δὲ ἐνὸς κλήματι ὑπερ-
δύο ἐπιπλάσας τεμνέειν εἰς ἐκτενέσ-
ῃς ἢ ἀποκαίνῃ. τὸ ἢ μὲν τὰς ἀνέ-
μους ἐπὶ ὀφθαλμοί, ἀρῶν καὶ
ἀρῶν. βεβαιότερον δὲ Συμφυ-
σται πρὶν νέα κλήματι, ἔχοντα (α)
(γ) περισπᾶ κλήματι μέρους. ἐκ
ἀμφοῖν δὲ τὰ ἀφαιρεθῆναι τὴ ἀμπέλων
πρὶν κλήματι ἐκτενέσῃς, ἀλλὰ
μὲν τῷ τομῷ καλύψαντες πᾶς το-
μάς, εἰ ἐν πῖσιν ἀποκαίνῃ, ὅτε μὴ
ἀλλὰ πρὸς τῇ, σφὶν ἀρῶν βλα-
στάνειν ἐπὶ δὲ μεμυκῶτα ἐκτενέσ-
ῃς. τὰ ἢ ἐν πρὸς τῇ γῇ πρὸς
τὴ πικρῶν τὴ ἀμπέλων, βεβαιότε-
ρον ἐκτενέσῃς, Συμφορμῶν
τὴ γῆς τῶν ἀνατολῶν, βραδυπρὸν
δὲ καρπὸν ἀποδίδει, ὡς ἐὰν ἀλλὰ ἐπὶ
ἐν τῇ γῇ φυσιόμενα κλήματι. ἐπὶ
δὲ ἐν ὑψηλοτέρῳ ἐκτενέσῃς

vitatem in profundo, præparatum
palum habeto, quo ad ipsum deliges
quod in alto insitum est, propter ven-
tos. Quidam etiam in humeros in-
sitionem faciunt. Quod si in cera-
sum vitem inferas, valde præcoces u-
vas habebis, quo tempore enim ce-
rasus proprium fructum ferre solet,
eodem & uvas dabit, hoc est vere.
Tempus autem insitionis vere est, gla-
cie jam penitus cessante, quando dum
inciditur vitis, humorem neque mul-
tum, neque aquosum, sed crassum
& glutinosum emittit. Sarmenta ad
insitionem accipienda sunt rotunda,
solida, crebris oculis, maxime ex bra-
chiis. Sufficiunt autem sarmento o-
culi duo aut tres, si vero terra obrua-
tur, tres aut quatuor. Cæterum ab
uno sarmento plures quam duos fur-
culos inferendos secare non con-
venit. Quod enim post primos se-
ptem oculos superest, sterile est & in-
utile. At vero firmius coalescent no-
vella sarmenta, sarmenti superioris an-
ni partem habentia. Neque vero statim
ut ablata sunt a vite sarmenta infe-
remus, sed post sectionem tecta ca-
sura, in dolio deponemus ne transpi-
rent, priusquam tamen germen fun-
dere incipiant, & dum adhuc clausi
sint inferemus. Quæ igitur ad ter-
ram ad ipsum vitis fundum inferi-
mus, firmius utique inferentur, elo-
vata simul terra ad ipsorum enutriti-
onem, verum fructum tardiores red-
dent, velut alia in terra plantata sar-
menta. Quæ vero in altiore parte
insita sunt difficulter coalescent, a ven-
tis quassata, citius tamen fructum

(1) Ita MSS. F. C. L. & Bod. antea πρὶν... ἐκτενέσῃς. (2) Interp. legit eis τὰς. (3) MSS. F. L. B. 2. & Cott. ita scribunt, prius κρυπάλων ἤδη πικαυ. (4) MSS. F. L. & Bod. inferunt ποικίλα.

(α) Περισπᾶ κλήματι] Ecce stupendam Interpretis inscitiam, vel oscitantiam! dum vertit περισπᾶ, Perisyni.

(γ) Ita MSS. antea ἀποκαίνῃ.

prodit

producent. Oportet autem ea quæ in alto inferuntur esse lævia & plana, crassitudine pollicari: aspredinem vero a ferra relictam acuta falce lævigare expedit. Porro sarmentum quod inferendum est, ad duorum & dimidii digiti longitudinem, ex una parte radere oportet, quemadmodum videmus sculptos & formatos calamos quibus scribimus; ita ut ex una parte medulla appareat illæsa, ex altera vero cortex. Deponendum est autem sarmentum totum quatenus derasum est, ne quod inter truncum & sarmentum medium est hiet, explendumque calce aut argilla, arcebitur enim ita humor, & qui in ipso est humor conservabitur. Cæterum pars trunci quæ ad plagam spectat vinculo liganda est, simplici quidem, sed integro, deinde luto glutinoso illinenda. Quidam etiam bubulum sterus luto immiscent. Quæ igitur hoc modo infusa sunt, eorum vinculum aqua ex spongia irrigamus sub crepusculum vespertinum, æstate maxime vigente. Ubi autem germen quatuor digitos longum fuerit, ridicas juxta defigere oportet & alligare, propter ventos. Quæ vero germen auctum fuerit, vinculum falce difficere convenit, ut a coarctatione liberetur, & humor ex trunco in sarmentum distribuatur. At vero luna decrefcente, sarmenta decidere oportet ad infitionem, ita enim fortiora erunt. Quidam non solum vere, sed & post vindemiam infitionem faciunt; tunc enim vitis spissiore succum habet.

π γ δ η ἄ μ πι λ πυκνόπερον ἔχδ τ̄ (8) κυμόν.

(6) Interp. legit ἀπλῶς. (7) Potius ἀγαθὰ ἔργα. (8) Ex MSS.

κατὰ τῶν ἀνέμων, ἡῶπιον δὲ τὸν
καρπὸν δώσῃ. διὲ δὲ τὰ ἐν ὑψὶ
ἐγκειλισζόμενα εἰς αὐ λεία ἔορ-
λα, πάχος ἔχοντα ἀντήχερος δα-
κτύλου· ἔτι δὲ τὸ ἑσπέριον τρυ-
χότητι χεῖρ ἐξεί δρεπανῶ λευαίνῃ.
Τὸ δὲ ἐκλήθημενον κλημεν, μέγ-
εθος δύο ἢ ἥμισυ δακτύλων, ἐκ
ἑνὸς μίερος ἔστιν χεῖρ, ὥσπερ ὁρῶμεν
τὰς γλυφομένους καλάμους ἐν οἷς
γραφόμεν· ὥτε ἀπὸ ἑνὸς μίερος, τὴν
ἐπιπερῶν φάινεσθαι αἰσῇ, καὶ δὲ
τὸ ἔσπερον, τὸ φλοῖον. καταγετόν δὲ
τὸ κλημεν ρίχεται παντὸς ἑξέ-
σμενος, ὥστ' ἐκλήθημεν τὸ μετὰ
ἑσπέριας καὶ ἑκλήθημεν, ὡς ἡρω-
τέον τε κενὴ ἢ ἀργίλων, καλύσθαι ἢ
ἐκμαδα ἡμεῖς, καὶ τὸ ὑγρὸν ἐν
αὐτῇ φυλάξει. τὸ δὲ πρὸς τῇ τε-
μῇ τὸ μίερον ἑσπέριας διττὸν
δισμῶν, (6) ἀπαλαί μ', ἀράγει δὲ,
εἴπει ἐπιχρεῖται πηλὸν κολλᾶσθαι, πῆ-
λός δὲ ἐβόλβειν μινύουσι τὰ πηλὰ. τὸ
δὲ ἐγκειλισθῆναι, ἑσπέριας ἀκμά-
ζοιμεν, διότις οὐσίας ὑδατὶ τὸ δι-
σμὸν ἀφ' αὐτοῦ ραίτομεν. Ὅταν δὲ
τὸ βλαστῇσαν δακτύλων ποσάσειν
γένῃ, ὥσπερ παραπηγνύται χεῖρ χεί-
ρα καὶ ὥσπερ δισμῶν, ἀφ' τῆς
ἀνέμου. ὅταν δὲ αὐτὴν τὸ βλα-
στηκα, τὸ δισμὸν δρεπανῶ χεῖρ πύ-
μενος, ἵνα τὸ ἐκλείψῃς παύσθαι, καὶ
τὸ ἐκ ἑσπέριας ὑδρὸς εἰς τὸ κλη-
μεν (7) ἀφ' οὗδε. λεγόμενος δὲ τῆς
σελήνης, χεῖρ τίμεναι τὰ κλημεν
ὥσπερ ἐγκειλισμὸν, ὥτα ἢ ἰσχυρό-
πρηνεῖς τὰ ἐγκειλισζόμενα. πῆλός
δὲ ἐμὸν τὰ ἴσασι, ἀλλὰ καὶ
μὲν τὸ τευρητὸν ἐγκειλισθῆναι τὸ

Κ Ε Φ. ΙΓ.

C A P. XIII.

Περὶ ἐγκεντρίσεως ἀφ' ὅ-
π' ἴσεως. Διδύμης.

De insitione per terebrationem.
Didymi.

ΕΜοί δοκεῖ καλῶς εἶναι ὁ ἀφ' ὅ-
π' ἴσεως ἐγκεντρίσεως· ἔπειτα
ἀρχὴ ἐν τῷ μετὰ ἐγκεντρίσεως
ἀμπέλους, ἀλλ' ὁμοίως φέρεται κα-
πόν, καὶ τὸ κλῆμα συνάξει συμ-
φυὲς γινόμενον, μηδὲν βλαπτομένης
τῆς ἀμπέλους ἀπὸ (1) τῆς τετυπῆ-
ται, ἔπειτα, σφίγγεσι διανομένης.
Γίνεται δὲ ὁ ἀφ' ὅ-π' ἴσεως ἐγκε-
ντρίσεως ἔτσι. τετυπῆται τῆς ἀμπέ-
λης τὸ στέμνον (2) πρὸς τὴν κα-
λαμίνω Γαλλίκα, καὶ τὸ καλῶς
ἀμπέλους τῆς παλαιῆς κλάδου
ἐφελκυστῆρος ἵσθαλει εἰς τὴν τρυ-
μαλίαν, μὴ ἀποτιμῶν ἀπὸ τῆς πα-
λαιᾶς μητρὸς τῆς κλάδου, καὶ ἔτσι
ἀφ' ὅ-π' ἴσεως τῆς κλῆμα, ὑπὸ πᾶσι τῆς πα-
λαιᾶς μητρὸς τριτόμοι, καὶ τῇ
ὑποδεξαμένη αὐτὸ ἀμπέλους συν-
τεροφῶν ἐς συμφυὲς γινόμενον. εἶσω
δὲ δύο ἐπὶ ἐνωθήσεως τὸ ἐν τῇ
κλῆμα. Τότε ἐν μὲν τῇ συνάξει
ἀποτιμῶν καὶ τὸ κλῆμα, τὸ κατὰ τὴν
στέμνον τῆς ἐγκεντρίσεως ἀμπέλους, τὸ ὑπὲρ τὸ τριτόμο, πρὸς τὴν τιμῶν.

(1) MS. Bar. τῆς ἀφ' ὅ-π' ἴσεως.

(2) Τριτόμο τῆς καλαμίνω Γαλλίκα,] Veteres Agricolas alia terebra usum
esse, quam antiquam recentiores vocabant, Gallica hujus usu frequentiore
facto, testis est Plinius Lib. XVII. Sect. XXV. "Nostra (inquit) atas correxit,
" ut Gallica uteretur terebra, qua excavat, nec urit. Et multo uberius
Columella Lib. 4. Cap. 29. "Antiqua terebra quam solam veteres Agricola
" noverant, scobem faciebat, perurebatque eam partem quam perforave-
" rat, &c. Nos (inquit) Terebram, quam Gallicam dicimus, ad hanc in-
" sitionem commenti, longe habiliorem utilioremque comperimus: nam si
" excavat truncum, ne foramen inurat. Et Lib. singul. de Arbor. Cap. 8.
" Quibusdam Antiquorum terebrari vitem placet, atque ita leviter adra-
" sos surculos demitti: sed Nos meliore ratione hoc idem fecimus. Nam
" antiqua Terebra scobem facit, propter hoc urit eam partem quam per-
" forat: perusta autem perraro unquam comprehendit insertos surculos.
" Nos rursus Terebram quam Gallicam dicimus, huic Insitioni aptavimus:
" ea excavat, nec urit, quod non scobem, sed ramenta facit. Hacce Tere-
bra (scilicet Harduino fides) Gallis modo vocatur -- Villebrequin.

pra terebrationem extat, ferra defecare. Et deinceps farmentum infimum vitis ramus principalis fit.

(1) Ita omnes MSS. (prater Bar.) & Interp. ante ἔσται.

CAP. XIV.

Ut idem racemus diversos habeat acinos, (hoc est uvas) alios albos, alios nigros aut fulvos. Eiusdem.

Accipienda sunt duo differentia diversi generis farmenta, eaque findenda per medium, animadversione habita ne ad oculos fissura perveniat, neque quicquam de medulla excidat. atque ita alteri genus alterum adjungere oportet, & agglutinare, ut oculi, quantum possibile est, coincident, & duo oculi quasi unus fiant. Inde vero valide constringere farmenta papyro oportet, & scilla ingerere aut glutinosissima terra, atque ea plantare, & interjectis diebus trius aut quinque irrigare, usque quo germen producant.

(a) Consul. Colum. Lib. de Arbor. Bar. prius χίσας.

CAP. XV.

De uvarum diuturnitate. Eiusdem.

Uvas, quæ hyeme servandæ colliguntur, post plenam lunam defecare oportet, sereno aere, circa quartam diei horam, rore jam exiccato. Curandum est autem ut omnes acini (hoc est uvæ) sani sint, & a causa acutissimam falcem ha-

καὶ λοιπὸν (2) ἔσται τὸ ἔγκυν-
ταυτὸν κλήμα ἡμμοικαῖα τὰς τ'
ἀμπέλαις.

Κ Ε Φ. ΙΔ.

Ὡστε τὸ αὐτὸν βόβυν ἔχειν
ἀφ' ὁρῆς ῥαῖδας, (τετῆσι
κόκκας) τῆς μὲν λευκῆς,
τῆς δὲ μέλανας ἢ πυρ-
ρῆς. Τῷ αὐτῷ.

(a) Δ Εἰ λαβεῖν δύο ἀφ' ὁρῆς κλή-
μα ἡμμοικαῖα, καὶ ταῦτα κα-
τὰ μέσους (1) χίσας, φυλάττειν δὲ
μὴ κατὰ τὸ ὄφθαλμῶν ἐλθῆν τὸ
χίσμα, μηδὲ π τὸ ἐντεταμένως ἐκ-
πιεῖν. Ἐπὶ τῆς ἐτέρης τὴν ἑτέραν γὰρ
χρὴ παρὰ μὴ τὴν καὶ κολλῆσαι, ὥστε
συμπιεῖν τὰς ὀφθαλμούς, καὶ τὸ
ἐξχωρεῖν, κατ' ἀλλήλων, καὶ ἡνέσθαι
τὰς δύο ὀφθαλμούς ἀς ἓνα. Ὁρίξαι
π τὸ κλήμα εὐτόμως ἐν παπύρῳ,
καὶ ἀντιπλάσσει σκίαν ἢ γῆν καὶ ὕδα-
τος, καὶ ἔπειτα φυτεύσαι, καὶ παρ'
ἡμέρας γ'. ἢ ε'. ἐπιβραβεῖν, ὥστε
ἐν ἐμβλαστῇ.

Cap. IX. (1) Emend. ex MS.

Κ Ε Φ. ΙΕ.

Περὶ ἀφ' ὁρῆς φυλάων.
(1) Τῷ αὐτῷ.

Σταφυλὰς, ὡς εἰς ἀποθήκην τῷ
χειμῶνι συναναμύνας, καὶ
πανσέλλων ἀποτίμηναι χρὴ, εὐθι-
νῷ ὄντι τῷ αἴερι, καὶ πάλιν
ἄραιν τὴν ἡμέραν, ἥδη (2) ἀνέψυ-
γμένων τῶν σταφύλων. ἐπιμειλητίον δὲ
ἔσται πάσας τὰς ῥαῖδας (τετῆσι τὰς

(1) MS. V & Interp. affigunt τῷ αὐτῷ. cett. MSS. non agnoscunt.

(2) Interp. legisse videtur ἀνεψυγμένων, deterfo rore.

κόκκους) ὑγρεῖς εἶναι, ἀλλ' τε τῆτο ἔ
 εὐπαθεῖν δρέπανον τ' ἰμνονοῖα ἔχειν
 ζῆν, ὥστε βαθείως τὴν τομὴν γίνε-
 σθαι, ἢ μὴ βιαίαν. διττὴ δὲ ἀκμα-
 ζούσας τήμιεν τὰς σαφυλάς, ἢ μὴτε
 ὠμοτέρας, μὴτε ἀπὸς βαχὺ παρη-
 βηκυίας. Τινὲς μὲν ἔν ἰαμβόζοντος
 αὐτὰς τὰς βότερας τήμιεν, ἄλλοι
 δὲ τὰς ὄχας ἐμφύλλας, ταῖσι τὰς
 κληματίδας, μὲν τ' βοτρίων τήμιον-
 τες, παρὰ χεῖρ' αὐτὰς ἀποσπένδουσιν
 καὶ ξηρὰς καὶ ὁμφυόδεις τ' ῥα-
 γῶν, εἰ πνέας αὐτὰς εἶναι, ἐκτέμνουν
 ψαλίῃ, ἵνα μὴ συσπῆψωσι τὰς
 παλαιοῖς, διττὴ δὲ ἐκάστω βότερος κλη-
 μαλίῃ τὴν τομὴν εἰς πύσσαν
 ἐλαφρῶτα πρὸς ἐμβάπτην. τὰς
 μὲν ἔν βότερας κατὰ τὴν ἐδάφους ἑ-
 καστον κίχου σιμῶν ζῆν (3) ἐκ-
 τείνουσιν, μὴ ἀπὸ τοῦ ἐπὶ τῆς στρο-
 φωθέντων ἀχύρας, εἰ μὲν ἐκ τῆς
 θέρμης, σιμῶντες τὴν ταύτην καὶ
 ξηρότερα, ἢ εἰργεῖν δύναται τὰς
 μύας· εἰ δὲ μὴ εἶη θέρμης ἀχύρας,
 δεύτερα αὖν εἶη τὰ τ' κυάμων καὶ
 τ' ὀρεῶν, καὶ τ' λοιπῶν ὁπωρίων.
 τ' δὲ σπίνων, τὰ κρήνην αἰρετώ-
 τερα, εἰ δὲ μηδὲν εἶη τῶν, χόρ-
 τον ξηρότερα (4) καβακόφας εἰς
 λεπτὰ ὑποσπέννυνται. τὰς δὲ ἐμφύλλας
 ὄχας κατὰ τὴν ἐδάφους ὁμοίως ἐκτε-
 νῆν χρὴ, ἢ ἀποκρεμμάνουσιν. Τινὲς δὲ εἰς
 (a) σίραιον, ταῖσι εἰς ἐψήμω, ἀπὸς ὀλίγην καβακίαν τὰς βότερας. οἱ δὲ
 (b) γλωσσόκομους πιπτοσώμους ἀπὸ τῆς

bere oportet secantem, quo recisio fa-
 cile fiat, & non violenter. Oportet
 autem maturas uvas refecare, & ne-
 que acerbiores, neque vel parum vi-
 gore prætergresso. Quidam igitur
 singulatim racemos secant, alii ramu-
 los foliosos, hoc est sarmenta, cum ra-
 cemis cadentes, confestim putrefactos
 & aridos & immaturos acinos, si qui
 forte sint, forcipe præcidunt, ne si-
 mul proximos putrefaciant, moxque
 partem cæsam sarmentorum singu-
 lorum racemorum in picem liquidam
 immergunt. Racemos igitur singu-
 los seorsim per pavimentum exten-
 dere oportet, ut alter alterum non
 attingat, paleis substratis, si possi-
 bile est lupinorum, hæ enim duriore
 & ficiore sunt, & mures arce-
 possunt; si vero non sint paleæ lu-
 pinorum, secundum locum obtinent
 fabarum & crui, & reliquorum legu-
 minum. Ex frumentaceis autem, hor-
 deaceæ præstant. Quod si nihil ha-
 rum sit, scœnum aridum minutim
 concisum substernatur. Cæterum fo-
 liosos ramulos similiter per pavime-
 tum extendere oportet, aut suspen-
 dere. Quidam in sapam ad modum
 cum tempus racemos deponunt. Alii
 in capsulis picatis reponunt, cum
 scobe sicca picæ, aut abietis, aut po-

(3) Emend. ex MSS. anteα ἐκτέμνουν, (4) Ita Cal. & MSS. in pr.
 Ed. καβακόφειν.

(a) Εἰς σίραιον,] Ita legend. ex Hippocrate, & Alexidis Lebeste... Τὸ
 αὐτὸ σίραιον, πίπτον, πήραν, πρῶτον. i. e. Itemque defrutum, piper, rutam,
 porrum. Et Suidas, Σίραιον τὸ γλυκὺ ἐψήμω. Ἀεὶ σφάνης Ἀντὶ σίραιον
 μέλιτι μίχρον τῶν θυμιάων πιπτοσώμους. In Vespis Pag. 493, ad quem
 cum vid. Scholia. Ante σίραιον.

(b) Ἐν γλωσσόκομους --] Γλωσσόκομος. Arca, Capsula Ligneæ. Suidas
 Γλωσσόκομος θήκη λευφάνων ξυλίνη. i. e. Ligneæ reliquiarum theca. Hinc
 Ægyptiorum θήκη, quibus mortuos condabant, ab Ætio Lib. XVI. & ab
 Heclychio, Γλωσσόκομος appellatur. Pollux Lib. X. etymon vocis affert
 Γλωττοκομος vel γλωττοκομῶν ἀνόμενον ἀπὸ τῶν γλωτῶν. i. e. Tibiarum
 theca: a lingulis fistularum denominata est.

puli nigræ, aut cum farina miliaria. Alii in marinam aquam ferventem, aut si hæc non adfit, in muriam admixto vino racemos immergunt, & in paleis hordeacis reponunt. Quidam cinerem ficulnum aut vitium aqua fervefaciunt, racemosque ea resperfos & sub dio expositos in prædictis paleis reponunt. Servantur etiam uvæ ad multum tempus, in horreis ac granariis suspensæ, præsertim si frumentum moveatur. Etenim pulvis ab ipso exurgens, & uvis insidens multum confert ad diuturnitatem. Servabis uvas etiam hoc modo: Pluvialem aquam decoquito, ut tertia pars relinquatur, eamque sub dio exponito, hoc est refrigerato, & in vas pice illitum diffundito: Deinde uvarum maturarum racemos solidiores acinos habentes, repurgatis ab ipsis immaturis ac putridis, injicito, donec aqua racemos superemineat, & diligenter operculo occludito, & gypso obline, atque postea vas in loco frigido, ad quem sol non accedit, & ubi ignis non uretur, reponito. Horum etiam aqua vinosa, & ad decipiendos ægros commoda invenitur, & racemi integri servantur. Quidam admonent non ex superna parte, unde deciduntur, sed ex inferna parte alligatos racemos, in superiore domus parte suspendendos esse, quo magis perspirent, rarefactis per refractionem acinis. Commodum est etiam in dolio musti suspendi, ita ut neque mustum, neque seipsum mutuo contingant racemi; Permanent enim integri velut ex vite sunt recisi. Servabis etiam diutius si statim πέλεις ἀφρηθήσων. Φυλάξεις δὲ τὰς βότευας, ἰὼν εὐθύς (10) τρυ-

ελάτης, ἢ αἰγίρεα, ἢ μὲν αἰλεύρων δὲ κέχυρα. ἄλλοι εἰς θαλάσσιον ὕδωρ ζέον, μὴ ἔσσης δὲ θαλάσσης, εἰς ἄλλῳ μιν γένει οὖν τὰς βότευας ἀποβρίξαντες, δόπτῃν τὰ ἐν ἀχύροις κελεύουσιν. πινὲς δὲ τέφραν συκίνῳ ἢ ἀμπελίνῳ ὕδατι ζέσαις, καὶ τὰς βότευας βρέξαντες (5) καὶ ψύξαντες, δόπτῃν τὰ ἐν τοῖς ἀποξηρμένοις ἀχύροις. Φυλάττονται δὲ αἱ σταφυλαὶ ἐπὶ πλεῖστον χρόνον καὶ ἐν ταῖς δόπτῃ καὶ ἑστῇ κρεμνυμένῃ, ἢ μάλιστα ἰὼν ὁ σίτος ἀνακινή. ὁ γὰρ ἀνιστάμεν ἀπ' αὐτῆς κρηνοτός, ἀποσιζάνων αὐταῖς πολὺ πικρὸν βάπτει αὐτὰς ἀφρηθήσων. Φυλάξεις τὰς σταφυλάς καὶ ἔσσης ἐψησας ὁμβρίον ὕδωρ, ὥστε τὸ τρίτον ὑπελειφθῆναι, (6) ἐξαθροάσας, ταύτας ἀφρηψύχας, ἔμβουλε εἰς ἀσπίον (7) κεκορημένον εἶτα τὴν πεπταγμένην σταφυλὴν λαβὼν βότευας σερειτῆρας τὰς ῥῆζας ἔχοντας, ἀφρηψύχας αὐτῶν τὰς ὁμφακάς ἐπὶ τὰς σαπράς ῥῆζας, ἔμβουλε, ὥς ὑπερέχειν τὴν βότεύαν τὸ ὕδωρ, ἐπιμάσας ἐπιμελῶς, ἐν ψύχρῳ, δόπτῃ εἰς τόπον ψυχρὸν ἐν αἴθριον, ἔνθα πῦρ ἢ κρηνήσῃ. ταύτων καὶ τὸ ὕδωρ εὐερίσκεται οἰνωδὲς, καὶ εὐχρηστον αὐτῷ ἀπὸ τῶν ἀρρώστων, καὶ οἱ βότευες ἀκέραιοι φυλάττονται. Παρακινῶντι πινὲς σὺν ἐκ τῆς ἀναθῆν μέρους, ὅθεν ἡ δόπτῃ γίνεται τὴν βότεύαν, ἀλλ' ἐκ τῆς κάτωθεν μέρους τῆς βότευος δόπτῃς, (8) κρεμνῶν ἐν ὑπερώῳ, ἵνα μᾶλλον ἀφρηπύωσιν, ἀφρηψύχων καὶ τὴν ἀνάκλασιν τῶν ῥαζῶν. καλὸν δὲ καὶ εἰς (9) πῆλον γλεύκεος κρεμνῶν, μὴ ἀποτμήσας μὴτε τῶν γλεύκεος, μὴτε ἀλλήλων ἀφρηψύχων γὰρ οἱοὶ δὲ τῆς

(5) MSS. F. L. C. & B. 2. non agnoscunt ἐ ψύξαντες. (6) Ita legend. censeo cum Interp. antea ἐξ αἰθέρας. (7) Lego κεκορημένον vel κεκορημένον. MSS. ut in textu. (8) Ita lego, refragantibus licet MSS. prius κρεμνῶν. (9) Ex MSS. ante πύκτος γλεύκεος. (10) Ita legendum conjicio, prius τρυπήσας.

κόκκους) ὁμοίως εἶναι, ἀλλὰ πὶ τῷ τοῦ
 αὐτοῦ δρέπανον τὸ τήνοντα ἔχειν
 χρὴ, ὥστε ῥαδίως τὴν πυλὴν γίνε-
 σθαι, ἢ μὴ βιαίαν. διὸ δὲ ἀκμα-
 ζούσας τήνειν τὰς σφυλάς, ἢ μὴτε
 ὠριμώτερας, μὴτε ὡς βραχὺ παρη-
 βηκυίας. Τινὲς μὲν ἔν ἰσχυρὸν τῶν
 αὐτῶν τῶν βότρυας τήνυσιν, ἄλλοι
 δὲ τὰς ὄχρας ἐμφύλλας, ταύτας τὰς
 κληματίδας, μὲν τὸ βότεύον τήνον-
 τες, παρὰ χεῖρα τὰς ἀποσπινύας
 καὶ ξηρὰς καὶ ὀμφυλάδας τὸ ῥα-
 γῶν, εἰ πνεῦμα αἶμα εἶναι, ἐκτμήνυσιν
 ψαλίῃ, ἵνα μὴ συσπῇται τὰς
 σφυλίστας, διὰ δὲ ἐκάστη βότρυος κλη-
 ματίδα τὴν πυλὴν εἰς πύσαν
 ἀγαθῶς πυλὴν ἐμβάπτειν. τὰς
 μὲν ἔν βίτρυας κατὰ τὸ ἰσχυρὸν ἔ-
 κασιν κηρωσμένης χρὴ (3) ἐκ-
 τμήναι, μὴ ἀπὸ ὀφθαλμοῦ ἢ ἑτέρου στρο-
 φωθέντων ἀχρῶν, εἰ μὲν ἔχωρεῖ
 θέρμαν, σκληρότερον ἢ ταῦτα καὶ
 ξηρότερον, ἢ ἔργον δύναται τὰς
 μύσας· εἰ δὲ μὴ εἴη θέρμαν ἀχρῶν,
 δεύτερον ἂν εἴη τὰ τὸ κρύον καὶ
 τὸ ὀρθῶν, καὶ τὸ λοιπὸν ὁπωσίαν.
 τὸ δὲ σπινῶν, τὰ κρήνην αἰρετώ-
 τερα, εἰ δὲ μηδὲν εἴη τῶν, χόρ-
 τεν ξηρότερον (4) καθαρόφας εἰς
 λαβρὰ ὑποπάρνυτε. τὰς δὲ ἐμφύλλας
 ὄχρας κατὰ τὸ ἰσχυρὸν ὁμοίως ἐκτεί-
 νειν χρὴ, ἢ ἀποκρεμμυνοῦναι. Τινὲς δὲ εἰς
 (a) σίραιον, ταύτας εἰς ἔφημα, ὡς ὁλίγον καθαίρουνται τὰς βότρυας. εἰ δὲ εἰς
 (b) γλωσσόκομους πιπτοσμένους ἀπὸ τῆς γλῶττης, μὲν πρὸς μύσας ξηρὰς ἀπὸ πύκνης,

bere oportet secantem, quo recisio fa-
 cile fiat, & non violenter. Oporteret
 autem maturas uvas refecare, & ne-
 que acerbiores, neque vel parum vi-
 gore prætergresso. Quidam igitur
 singulatim racemos secant, alii ramu-
 los foliosos, hoc est sarmenta, cum ra-
 cemis cadentes, confestim putrefactos
 & aridos & immaturos acinos, si qui
 forte sint, forcipe præcidunt, ne si-
 mul proximos putrefaciant, moxque
 partem cassam farmentorum singu-
 lorum racemorum in picem liquidam
 immergunt. Racemos igitur singu-
 los seorsim per pavementum exten-
 dere oportet, ut alter alterum non
 attingat, paleis substratis, si possi-
 bile est lupinorum, hæ enim duriores
 & ficciores sunt, & mures arcere
 possunt; si vero non sint paleæ lu-
 pinorum, secundum locum obtinent
 fabarum & erui, & reliquorum legu-
 minum. Ex frumentaceis autem, hor-
 deaceæ præstant. Quod si nihil ha-
 rum sit, scenum aridum minutim
 concisum substernatur. Caterum fo-
 liosos ramulos similiter per pavimen-
 tum extendere oportet, aut suspen-
 dere. Quidam in sapam ad modum
 cum tempus racemos deponunt. Alii
 in capsulis picatis reponunt, cum
 scobe sicca picæ, aut abietis, aut po-

(3) Emend. ex MSS. antea ἐκτμήναι, (4) Ita Cal. & MSS. in pr.
 Ed. καθαρόφαι.

(a) Εἰς σίραιον,] Ita legend. ex Hippocrate, & Alexidis Lebere --- Τὸ
 αὐτὸ σίραιον, πύσαι, πήλαιον, πρῶτον. i. e. Itemque defrutum, piper, rutæ,
 porrum. Et Suidas. Σίραιον τὸ γλυκὺ ἔφημα. Ἀεὶσφάνης Ἀπὸ σίραιον
 μέλις μίσην τὴν θυμωδὴν πικρῶν. In Vespis Pag. 493. ad quem lo-
 cum vid. Scholia. Ante σίραιον.

(b) Ἐν γλωσσόκομοις ---] Γλωσσόκομον. Arca, Capsula Ligneæ. Suidas.
 Γλωσσόκομον γλῆν λευκάναν ξυλὴν. i. e. Ligneæ reliquiarum theca. Hinc
 Ægyptiorum γλῆν, quibus mortuos condabant, ab Ætio Lib. XVI. & ab
 Helychio, Γλωσσόκομοι appellantur. Pollux Lib. X. εἴρημον vocis affert
 Γλωσσόκομον vel γλωττοκομίαν ἀνόμασται ἀπὸ τῆς γλῶττης. i. e. Tibiarum
 theca: a lingulis fistularum denominata est.

puli nigræ, aut cum farina miliaria. Alii in marinam aquam ferventem, aut si hæc non adsit, in muriam admixto vino racemos immergunt, & in paleis hordeacis reponunt. Quidam cinerem ficulnum aut vitium aqua fervefaciunt, racemosque ea resperfos & sub dio expositos in prædictis paleis reponunt. Servantur etiam uvæ ad multum tempus, in horreis ac granariis suspensæ, præsertim si frumentum moveatur. Etenim pulvis ab ipso exurgens, & uvis infidens multum confert ad diuturnitatem. Servabis uvas etiam hoc modo: Pluviam aquam decoquito, ut tertia pars relinquatur, eamque sub dio exponito, hoc est refrigerato, & in vas pice illitum diffundito: Deinde uvarum maturarum racemos solidiores acinos habentes, repurgatis ab ipsis immaturis ac putridis, injicito, donec aqua racemos superemineat, & diligenter operculo occludito, & gypso obline, atque postea vas in loco frigido, ad quem sol non accedit, & ubi ignis non uretur, reponito. Horum etiam aqua vinosa, & ad decipiendos ægros commoda invenitur, & racemi integri servantur. Quidam admonent non ex superna parte, unde deciduntur, sed ex inferna parte alligatos racemos, in superiore domus parte suspendendos esse, quo magis perspirent, rarefactis per refractionem acinis. Commodum est etiam in dolo musti suspendi, ita ut neque mustum, neque seipsum mutuo contingant racemi; Permanent enim integri velut ex vite sunt recisi. Servabis etiam diutius si statim

ἐλάτης, ἢ αἰγίρεα, ἢ μῦ¹ αἰεύρων
ἀπὸ κίχρεα. ἄλλοι εἰς θαλάσσιον ὕδωρ
ζέον, μὴ ἔσσης δὲ θαλάσσης, εἰς ἀλ-
μύη μιν γένῃ² οἷα τὰς βότρυας
ἀποβρέξαντες, ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐν ἀχύ-
ροις περιθέντες. πρὶν δὲ πύραν συκί-
νῳ ἢ ἀμπέλινῳ ὕδατι ζέσαι, καὶ
τὰς βότρυας βρέξαντες (5) καὶ ψύ-
ξαντες, ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐν τοῖς αἰσθη-
μένοις ἀχύροις. Φυλάττονται δὲ αἰ-
σαφυλά³ ἐπὶ πλείστον χρόνον καὶ ἐν
τοῖς ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἔσσης κρεμνύμεναι,
ἐν μάλιστα ἐὰν ὁ σίτος ἀνακινή⁴. ὁ
γὰρ ἀνακινῶν⁵ αἶψ⁶ αὐτῶν κρηνο-
τὸς, ἀποστρέφον αὐτὰς πολὺ περισ-
βάλλει⁷ αὐτὰς ἀφ' ἑαυτῶν. Φυλάττει
πρὶν σαφυλά⁸ καὶ ἔσσης ἐψώσας ἐμ-
βριον ὕδωρ, ὥστε τὸ τρίτον ὑπολει-
φῆναι, (6) ἐξαθροάσας, ταύτην
ἀφ' ἑαυτῶν, ἐμβαλεῖ εἰς ἀγρῶν (7)
κεκοιμημένον· εἴται τὸ πεποιημένον
σαφυλῆς λαβὼν βότρυας στενωτέρας
τοῖς ῥάβδ⁹ ἐκόντας, ἀφ' ἑαυτῶν
αὐτῶν τὰς ὀμφακάς ἐπὶ σαπρῶς
ῥάβδ¹⁰, ἐμβαλεῖ, ὥς ὑπερέχειν τὸ
βοτρυῶν τὸ ὕδωρ, ἐπιμαύσας ἐπι-
μελῶς, ἐν ψύχραις, ἀπὸ τῆς εἰς τό-
πον ψυχρῶν ἐν ἀγρῶν, ἔντα πύρ
ἐκκεντῆ¹¹. ταύτην καὶ τὸ ὕδωρ εὐ-
ερίκεται οἰνωδὲς, καὶ εὐχρηστον αὐτῶν
ἀπὸ τῆς ἀρρώστιας, καὶ οἱ βότρυες
αἰκίραι φυλάττονται. Περιανθῶσι π-
ρὶν ἐκ ἐκ¹² ἀνωθεν μέρας, ὅταν ἡ
ἀπὸ τῆς γένε¹³ τὸ βοτρυῶν, αἰκί¹⁴ ἐκ¹⁵
κάτωθεν μέρας τὸ βοτρυῶν δήσονται,
(8) κρεμνῶν ἐν ὑπερώσ¹⁶, ἵνα μὴ ἄλλο
ἀφ' ἑαυτῶν, ἀραια μὲν καὶ τὴν ἀ-
νάκλασιν τὸ ῥαγῶν. καλὸν δὲ καὶ εἰς
(9) πῖθον γλεύκεος κρεμνῶν, μὴ ἀπ-
τομῶς μὴτε τὸ γλεύκεος, μὴτε ἀλ-
λῶν ἀφ' ἑαυτῶν γὰρ οἱ δὲ ἀπὸ τῆς
ἐμπελῶ ἀφ' ἑαυτῶν. Φυλάττει δὲ τὰς βότρυας, ἐὰν εὐδὲς (10) τρυ-

(5) MSS. F. L. C. & B. 2. non agnoscunt ἐ ψύξαντες. (6) Ita le-
gend. cenſeo cum Interp. antea ἐξ αἰθέρας. (7) Lego κεκοιμισμένον vel
κεκοιμημένον. MSS. ut in textu. (8) Ita lego, refragantibus licet MSS.
prius κρεμνῶν. (9) Ex MSS. ante πῖθον γλεύκεος. (10) Ita legen-
dum conjicio, prius τρυπήσας.

γῆρας ἰμβραλῶν (11) αὐτὰς αἰσινεῖς
καὶ ἀτρυγέας εἰς κρεμύμιον, χρί-
σῃς ἐπιμιελῶς τὸ σῆμα ὃ κρεμ-
μύς, καὶ γυψώσῃς. Ὁμοίως δὲ καὶ
(12) εἰς πηλὸν κεραμικὸν πᾶρα-
σῶρον, ὡς ἔχειν πᾶχ' ὅ μίλιτ',
ἰμβραπιδόμῃα ἢ κρεμυάμῃα φυλάτ-
τῃται, εἰς δὲ τὴν χρεῖσιν ἀποπλύνει.
Ὁμοίως δὲ καὶ (13) ἀνδρόχνης χυ-
λῷ χροιδένῃ καὶ κρεμασθένῃ φυ-
λάττεται. πνὺς φυλάσσειεν ἐν οἴνῳ
ὑδαὶν κεκρομῆα. ἐπὶ ὀλόκληρον δὲ
μῆρι τ' εἰσαυτὸν ἢ σαφυλῇ, εἰάν ὁ-
λίγην πεχύπερον τρυγηθῇσαν ὑδαὶν
θρημῷ ἔχοντι συμπιεσθῇ ἰμβρέας,
εὐθὺς αὐτῷ ἀρπάσῃς. φυλάττει
ἢ σαφυλῇ ἢ εἰς μέλι. ὅσα περὶ σα-
φυλῆς εἴρη', (14) ἀρμόττει ἢ ἐπὶ
μήλων.

tim post vindemiam ipsos racemos
illatos & integros in dolium conje-
ceris, & dolii os diligenter inunxeris,
& gypso inducto obleveris. Simili-
ter autem & in lutum figlinum pro-
be subactum, ut mellis spissitatem
habeat, immersa & suspensa integra
servantur, usus vero tempore ablu-
untur. Eodē modo etiā portulacæ suc-
co illita ac deinde suspensa conservan-
tur. Quidam in vino aqua diluto asser-
vant. Per totum autem annum du-
rat uva, si paulo citius collectam in a-
quā calidā alumen admixtū habentem
intinxeris, statimque inde extraxeris.
Asservatur uva etiam in melle. Quæ-
cunque autem de uva dicta sunt, e-
tiam malis conveniunt.

(11) Emend. ex MSS. antea ἐπὶ τὰς nullo sensu. (12) Supplevi ex
conjectura. MSS. F. L. B. 1, 2. non agnoscunt hanc ἀεικοπιδό. Caf. legit
κρεμυάμῃα. (13) Emend. ex MSS. ὃ Caf. antea ἀνδρόχνης. (14) Ita
MSS. ὃ Caf. in pr. Ed. ἀρμόσφ.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΠΕΜΠΤΟΝ.

LIBER QUINTUS.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΒΙΒΛΙΟΥ Ε΄.

ARGUMENTUM LIB. V.

ΤΑΔΕ ἔστιν ἐν τῇδε τῇ βίβλῳ,
πέμπτῃ ἔσῃ τ' περὶ γεωργίας
ἐκλογῶν, περὶ ἐκλογῇ δὲ ζωτικῇ
πρὸς περὶ φυτικῆς ἢ ἐργασίας ἀμ-
πλῶν, καὶ πόσι καὶ ταύταις τρυγῶν,
καὶ περὶ ἀποτροπῆς τ' λυμαιονομί-
ων ταύταις θηρίων, ἢ περὶ σκευα-
σίας οἰκίας, καὶ σαφιδιποιίας, καὶ
περὶ φυτικῆς καλλάμων.

HÆc insunt in hoc libro, qui quin-
tus est selectarum de agricul-
tura præceptionum, & continet tra-
ctatum de plantatione & cultura vi-
tium, & quando vindemiare oportet,
& quomodo abigendæ sunt bestię u-
vis infestæ, & de præparatione cenan-
thes, & quomodo uva passâ fiat, &
de plantatione arundinum.

Αἰγυπῖον ἐπαινῶμεν. Συντόμως δὲ
εἰπεῖν, πᾶσα μελαίρητος, ἢ μὴ λίαν
ποικίλη, μηδὲ κοκκώδης, ἱκανότα δὲ
ἔχουσα, ἐπιτηδεύεται, ὡς αὐτὸν.

Κ Ε Φ. Β.

Ποῖα γένη ἀμπέλων εἰς ποί-
αν φυτευτέον γῆν, καὶ
ποῖαι θέσεις ὡς ἀμ-
πελον ἐπιτήδεια.

Τῷ Αὐτῷ.

ΕΝ τῇ περὶ ἀμπελῶν μελαίρῃ &
ἱκανότα ἔχουσα & κοκκώδης γῆ,
πὲρ λόκῳ τῶν γαιῶν φυτεύεται,
πλεονέχουσα ἢ ταῦτα τ' ἀπὸ (1) τ'
γῆς δέται τροφῆς, περὶ ὅντα καὶ
ποικίλα & δύστροφα. & ἀρχαῖα
δὲ γῆ, εἰ μὴ πένυ εἴη λεπτή, μηδὲ
εἰς ῥαζάδας (2) χαυνωμένη, δέ-
χεται πᾶς λοκοφόρος ἀμπέλως. τῇ
μάλιστα ἔρετῃ γῇ καὶ λεπτοτάτῃ καὶ
ψαμμοῦδῃ αἱ ποιαιότες ἀμπέλαι
ἔχουσιν ῥαζάδας, ἀλλ' ὅταν πυκνὰς
ἔχουσιν πᾶς ῥαζάδας & λοκὸν τὴν ἐν-
τεριώτην, ὡς ἐπὶ πολὺ δὲ ἡ μέλαινα
σφυρὰ ποιαιότες, χροῖον & πολὺν
& βέβαιον ποιῶσα τ' οἶνον, ἐναν-
τίως ἔχουσα ταῖς λευκαῖς, ταῖς τὴν
φύσιν (3) δύστροφώτερας. μόνη
ῥά τῃ ἡ Φιθία καὶ ἡ Κορυθαία,
καὶ ἡ καλυμένη Χλαρίς, λοκοῦ
ἔσται, χροῖον τὰς λεπτοτάταις, διὰ
τὸ εἶναι λιπαρώτεραι. καὶ ἢ πᾶς
μὲν φύσις ὑγροτέραις ἐν τοῖς αὐχμη-
ραῖς & ψυχροῖς καὶ ἔρετῃς τοῖς
φυτεύειν, πᾶς δὲ ἔρετῃς ἐν τοῖς
ὑγροῖς ἔτω ἢ τὸ ἀντὶ τοῖς φυτοῖς
λείπον, ἐν τ' ὅντα τὴν γῆν φύσιν
ποικιλοῦσα. Καθόλου δὲ εἰς τὴν λι-
παρώτεραι γῆν μὴ πᾶς εὐτροφα-
τῶν ἀμπέλων γένη, ἀλλὰ πᾶς ἐναντίως ἔχοντα πᾶσι καὶ ὡς ἐπὶ τὴν

omnis nigra terra, non valde densa,
neque glutinosa, sed humida, ad vi-
tem producendam aptior est.

C A P. II.

*Qualia genera vitium in qua-
que terra plantanda sint, &
quales positiones vitibus apta.*

Ejusdem.

IN prædicta nigra & humida ter-
ra, alba vitis plantanda est,
hæc enim copiosiore nutrimento
e terra indiget, solida existens &
densa & ægre nutrita. Argillosa e-
tiam terra, nisi valde tenuis fuerit,
& in rimas laxata, vites albas susci-
pit. Arida tamen & tenui & are-
nosa terra ejusmodi vites non con-
veniunt, sed quæ densos habent aci-
nos & albam medullam; ut pluri-
mum vero nigra uva talis est, bonum
& multum & durable vinum pro-
ducens, contrario modo se habens ad
albas, hoc est natura ægre nutritas.
Sola tamen Phithia & Corcyraea, &
quæ Chloris appellatur, quum albae
sint, tenui terra gaudent, propterea
quod pinguioribus sint. Oportet enim
cas quæ natura sunt humidiores in sic-
cioribus & frigidis ac aridioribus locis
plantare, sicciores contra humidis; ita
enim quod vitibus deest, ex soli na-
tura expleatur. In universum itaque
in pinguiorem terram non pingua
& quæ uberius alimentum accipiunt
vitium genera, sed contrario modo se
habentia deponenda sunt. In nigram
vero florida & quæ omne alimen-

(1) Hanc voculam delent MSS. F. L. C. & B. 2. (2) Caf. & MSS.
L. & Bod. χαυνωμένη. (3) Ita legend. ex Caf. & MS. Bar. antea
male δύστροφώτεροις.

tum a terra attrahere possunt. Etenim quæ uberius alimentum accipiunt in pingui terra posita, fructus maturos facere non festinant, sed in foliorum multitudinem diffuunt: Imbecilla vero in ficcioribus locis, invalidiores etiam fructus proferunt. Quare oportet dignoscere plantas & terram, velut ostensum est, atque ita temperaturam efficere. Ea namque de causa quidam ex montanis in campetria transferunt plantas, rursusque ex campis ac planitie in montana. Terram enim contraria affectione delectari perhibent. Ex omnibus porro vitibus quæ Myrsitis appellatur præstantissima est; hæc est quæ in Bithynia vinum Dendrogaleum appellatum producit, & rursus in aliis ejus regionibus Tiarenum vocatum: In Tio vero Paphlagoniæ Tium, & in Heraclea Ponti præstantissimum vinum; & omnino ubicunque hujus vini planta fuerit confita, fructum multo aliis præstantiorem producet, nam & uva ipsius in cibo tam jucunda & nestarea est, ut etiam apes inde pabulum petant. Est autem ex caudicem racemos ferat, cosque rotundos, acinos vero perspicuos, ut & vinacea & pelliculæ transparent; cæterum appendices, ex quibus dependent racemi, ut plurimum duras & lignosas habet. Gaudet autem maxime arboribus altis, & frequenti pampinatione. At vero vinum ex his assidua

σκληρὰ καὶ ξυλῶδεις ἔχουσα. χαίρει δὲ

μελαίριον πρὸς εὐσταλίη καὶ δυνάμεινα
πᾶσαν ἐπιστάσεια πρὸς δὲ τῇ γῆς
τροφῇ. πρὸς τῇ πρὸς εὐσταλίη ἐν
τῇ λιπαρῇ γῇ, ὅς φησὶ πρὸς πᾶσαν
τὴν καρπὸν, ἀλλὰ ὅς εἰς πολλὰ
φύλων ἐκαστῶν πρὸς δὲ αὐτῇ ἐν
τοῖς ξηροτέροις τόποις, ἀδενεστέρως
καὶ τὴν καρπὸν οἶος. Διὸ καὶ πρὸς
γῆς καὶ ἀφ' ἐκαστῶν τῶν φυτῶν καὶ
τῇ γῆς, ὡς ἀποδείχθη, (4) πρὸς
δαμ, ὅς ἔπω πρὸς καὶ ἐν ἐρῶν
φυτὰ εἰς τὴν πρὸς ἀφ' ὁδοῦ μελαίριον
ἔχει, καὶ πρὸς ἐν τῇ πρὸς εἰς πρὸς
ὁρενὰ χαίρει πρὸς τῇ ἀνιπαρῇ
πρὸς γῆς φάσκει. Πᾶσαν δὲ τὴν
ἀμπέλων ἢ καλὴν (5) Μερτίης
καλῶν αὐτῇ γὰρ ἐπὶ ἢ ἐν Βιτυ
νίᾳ τῇ καλῶν Δειδρόν καὶ
οἶον πρὸς, πρὸς ἐν ἐτέροις καὶ
τῇ χειρὶ τῇ (a) Τιαρῶν ἐν δὲ
(b) Τίῳ τῇ Παφλαγονίᾳ τῇ Τίῳ
καὶ ἐν Ἡρακλείᾳ τῇ Πότι τῇ ἐν
μὲν οἶον καὶ ὅλως ἐπὶ ἢ ἐν
φυτῶν τὸ τῇ τῇ οἶον φυτῶν, τῇ
ἄλλων πολλὰ καλῶν οἶον τῇ καρ
πῶν ἔπω πρὸς καὶ ἢ σφυρὶ τῇ
αὐτῇ βρῶν ἢ ἢ καὶ νῦν
ἐπὶ, ὡς καὶ πρὸς μελαίριον ἐπὶ
δαμ αὐτῇ πρὸς τῇ τῇ τῇ. ἐπὶ
δὲ καὶ πολυφύων (6) φάσκει, ὡς καὶ
παντὸς τῇ πρὸς βότρυας φέρει,
καὶ αὐτῇ ἐρῶν καὶ πρὸς δὲ
ρῶν (6) διειδῶν, ὡς ἀφ' ὁδοῦ
ἐν ἀρῶν πρὸς γίγαρ καὶ τὴν ὁρε
νῶν τὴν δὲ κρῖμας, τὴν μελαί
ριον τῇ βότρυ, ὡς ἐπὶ τὸ πολλὸν
δὲ μελαίριον τὴν δειδρόν καὶ πρὸς

(4) Ita MSS. (5) Legend. cum Interp. Μερτίης.

(a) Τὸν Τιαρῶν.] Tiare Myſia oppidum, s; Plinio fides, & Incola Tiareni vel Tyareni.

(b) Τίῳ] "Tios oppidum (inquit Pomp. Mela Lib. i.) Milesiorum quidem Colonia, sed jam soli gentique Paphlagonum. Et Stephanus Byzantinus πρὸς Πότιον. Τίος πόλις Παφλαγονίας— Tius vel Tium, Paphlagoniæ Urbs—. Plinius Lib. VI. "Tium (inquit) ab Heraclea triginta octo millibus passum.

(6) Ita Cal. V. & B. i. antea διειδῶν.

τῇ τῇ

τάτων ὕψι, ἐ τῷ Συεχῶς φυλά-
 ζιτοῦ. Ἐ οὐ τῶν δὲ οἶνος χαίρει
 τῷ συεχῶς ἐκτενίζετο. Οἶνον δὲ
 παλαιοὶ ἐπὶ, ὁ ἐν ξηροῖς ἔ κεκλι-
 μένους τόποις, ἔ αὖθις ἀνατολῶς ἢ
 μεσημβρίαν βλέπονσι, φυτευθεῖσιν
 ἀμπέλων. τὰς δὲ δένδρεϊδας ἀμ-
 πέλας, ἐν τῇ πελάγει καὶ ἡλίῃ καὶ
 ὁμαλῇ, ἐπισημαστέον φυτεύειν. με-
 μενῆτο δὲ πανταχῶς, καὶ ἰδικῶς (7)
 παρατηρεῖν. διότι γὰρ αὖθις φυτεῖαν
 χαμαιζήλους ἢ ἀμπέλους ἐκείνη
 αὖθις ἐπισημαστέον, ἢ ἐν τοῖς πελά-
 γοις καὶ ἡλίῃ ἀνακεκλιμένους, καὶ
 ὑψηλοτέροις καὶ ξηροτέροις τόποις,
 αὕτη δὲ τὸ γένος εὐμαρῆσιν ἐξεί-
 λεγμένη καλῶς. Ἐ ἢ ἐν τοῖς γη-
 λόφοις δὲ τόποις ἀνηλωμένη, ἔ
 ἐν ταῖς ὑπερείαις, ἀρμόζει ταῖς
 χαμαιζήλοις καὶ χαμαιπέτσιν ἀμ-
 πέλοις. ἐν δὲ τοῖς τοιούτοις χωρίοις,
 πάν τὸ ἐν τοῖς ὑψηλοῖς γῶδες καὶ
 τραφερόν καὶ γόνιμον, αὖθις καὶ
 βροχὴν λαμβάνον ὑπὸ τῷ καθαφερο-
 μένῳ ὁμοῦν. Ἐν δὲ ταῖς ἡρε-
 φῶς τῷ ὁρίῳ ἔ δεῖ φυτεύειν ἀμ-
 πέλας, ἢ δὲ τὰς τῶν ὑπερείαις με-
 πέ τῷ γῶδες (8) καθαφερομένη,
 γυμνάς καὶ ἀτρώφους τὰς ῥίζας κα-
 ταλείπει. ἐν δὲ τῇ πελάγει καὶ ὁ-
 μαλῇ καὶ ἰκμάδα ἔχουσα, τὰς δέν-
 δρεϊδας δεῖ φυτεύειν, καὶ μάλα ἰσχυ-
 ρὰ ἐν τοῖς θερμότεροις τόποις, ὅπως μὴ
 (9) πάντῃ ὄντες οἱ ἀνέμοι (Φοδρῆ),
 ἐπὶ τῷ δένδρῳ (10) αἰωρεμένους
 αὐτὰς ἡρέμα ἀφαιρόντες τρέφου-
 σιν. ἐν δὲ τοῖς ψυχροῖς τόποις
 (Φοδρῆ) ὄντες τὰς δένδρεϊδας
 βλάπτειν. Εἰς ἡδονοῖαν δὲ πα-
 σῶν ἀδελφῶν καλῶν ἢ θηριακῶν,
 ἢ Δημόκριτον καὶ τῷ ὑγεινῶ καὶ τῇ καλῶν μάρτυρι. (11) ἔξ δὲ τὸ
 κλήμα φύσιν λεπτὸν καὶ ἀδένει.

defecatione gaudet. Porro optimum
 vinum est, quod ex vitibus in siccis
 & inclinatis locis, & ad orientem aut
 meridiem spectantibus, confitis pro-
 venit. Verum arbutivas vites, in
 campestri & concavo ac plano loco,
 plantare aptius est. Meminisse enim
 semper, & peculiariter observare o-
 portet, quod plantandis humilibus
 quidem vitibus illa terra aptior est,
 quæ in obliquis & leniter accivibus,
 & altioribus & siccioribus locis est,
 hæc enim æstatem leniorem habebit,
 probeque perflabitur. Sed & quæ in
 locis collibus plenis expansa est, &
 montium inferiores partes humilio-
 ribus & depressis vitibus conveniunt.
 In hujusmodi enim locis, quicquid in
 summis partibus ac alto terreo &
 fertile est, id omne defluit paulatim
 & clanculum a plaviis delatum. At
 vero in montium verticibus vites
 plantare non oportet. Humor enim
 ab his una cum terreo defertur, &
 radices nudas ac alimento carentes
 relinquit. In campestri vero plana-
 que & humida terra, arbutivas vi-
 tes plantare oportet, & maxime in
 calidioribus locis, ubi venti non valde
 vehementes sunt, & ipsas in arbori-
 bus elevatas placide perflantes nu-
 triunt. In frigidis enim locis venti
 vehementes arbutivas vites lædunt.
 Omnium autem vitium theriaca
 proculdubio jucundissimum vinum
 fert, cui etiam Democritus testimo-
 nium præbet, quod & saluberrimum
 & optimum vinum producat. Habet
 autem sarmentum natura tenue &
 infirmum.

(7) Lego cum Interp. παρατηρεῖν δεῖ, ὅτι γὰρ. (8) MSS. F. C. L.
 B. 1, 2. καθαυρομένη. (9) Ita MSS. prius πάντῃ. (10) Emend. ex
 MSS. ante αἰωρεμένων. (11) In Bar. ἔστι δὲ.

CAP. III.

Κ Ε Φ. Γ.

De plantario. Didymi.

Περὶ Φυτῶν. Διδύμης.

Plantarium appellatur, in quo plantæ quas transplantaturi sumus deponuntur, & ut Bithyni loquuntur, præloginantur. Ponantur autem plantæ in plantario altiores pede, sic enim planta facile per ligonem refodietur, & semper magis a sole calefiet. Quæ vero præoculationes vocantur, & quod superfluum est in augefcente auferre oportet, quo in crassitudinem augmentum capiat. Ablatio per manum fiat, non per ferrum, stuporem enim novellæ viti inducit ferri contactus. Quidam secundo aut tertio anno transplantant, plantæ enim generosiores erunt triennales transplantatæ. Plantaria rigare non est opus, nisi & ipsas vineas rigare velimus. Omnia enim quæ in plantario fiunt, ea etiam in vinea facere oportet.

(ἐν γῆν), ταῦτα καὶ ἐν τῷ ἀμπελῶνι χρὴ ποιεῖν.

(1) MSS. V. F. L. C. & B. 2. μέλλωμεν.

CAP. IV.

Κ Ε Φ. Δ.

De regionibus cæli.
Democriti.Περὶ (1) κλιμάτων.
Δημοκρίτου.

Oportet semper locorum naturæ plantationem adaptare. Si enim calidus fuerit locus, partes ad septentrionem spectantes plantabimus. Si vero frigidior, meridionales. Si medius & temperatus, orientales & occidentales præstiterint, magis tamen orientales, nisi ab Euro infestentur. Aliquando vero & occidentales potiores erunt, quum procul a

Δ Εἰ αὖτε τὴν ἥν πῶτον ἀρμόζει αὐτῷ φύσιν αἰεὶ. εἰάν γ' ὁ θερμὸς τόπος ᾗ, τὰ αὖτε ἀρκυτο νεύοντα φυτεύσμεν, εἰάν δὲ ψυχρότερον, τὰ αὖτε μεσημβρίαν, εἰάν δὲ μέσθον καὶ εὐκρανὴν, τὰ ἀνατολικά & δυτικά κάλλιον μάλλον ῥῆνται τὰ ἀνατολικά, εἰ μὴ ἐνοχλοῖτο ὑπὸ τῷ Εὐρῷ. ἐνίοτε δὲ τὰ δυτικά ἔσται αἰρετώτερα μάλλον, ὅταν μακρὸν

(1) Ita legend. cenſeo cum Interp. refragantibus licet MSS. prius κλημάτων.

ἢ πῶς

ὅτι τῇ θαλάσσης (2) ἐπιπνέοντα ἔχῃ
τὸ ζέφυρον. ὅθεν δὲ τοῖς μὲν χλια-
ρωτέροις τόποις, οἱ ἀρκτέροις ἀνεμοῖς
ἐπιπνέουσι, τοῖς δὲ ψυχροτέροις, οἱ νότοιοι.

(2) In MSS. ἐμπνέοντα.

Κ Ε Φ. Ε.

Περὶ θαλασσίων καὶ ποτα-
μίων χωρίων. Τῷ Αὐτῷ.

Οἱ παραθαλάσσιοι τόποι ῥό-
δρα εἰσὶν ἐπιπνέουσι ὥστε ἀμ-
πιλον, ἀλλὰ πὶ τὴν θερμότητά, καὶ
ἀλλὰ τὸ λεληθότως τὴν ὑγρασίαν
ἀνατρέχουσιν ἐν τῇ θαλάσσει τρέ-
φειν πὰ φύτα. καὶ οἱ θαλάσσιοι δὲ
ἀνεμοὶ ταῖς ἀμπίλοις εἰσὶ χρεσι-
μώτατοι. Δοκεῖ δὲ τοῖς πολλοῖς πο-
ταμὸν γαίωνα, ἢ μάλλον ἐλώδη μὴ
ἔχειν, ἀλλὰ πὶ τὴν ἀχλὺν καὶ τὴν
ψυχρὰν αὐραν, ἀναπνεύει γὰρ ἐν-
πύθην ζωιχῶς ἢ ζωιπανίσαν
ἐρυσίαν, τὴν ἀμπελον καὶ πὰ ἀπό-
εσμα καὶ βλάπτουσι, ἢ βλαβερόν
τὸ αἶμα (1) ποιεῖται. διὸ δὲ ἐπι-
μειλῶς τὰ ἔλη, καὶ τὸ δυνατόν, πι-
λαιρεῖν. εἰδέναι δὲ χρὴ, ὅτι ὅσαι
(2) βλάπτουσι ἐλώδησιν ἀμπελοι
ὑπὸ ἀνέμων τοιούτων, ἢ ἐμύχλης, ἢ ἐρυσίβης, τέτοις (3) ἐπιπνέουσιν ἢ βλα-
θεύουσιν, τετέστι διενδρείπιδες γηρόμεναι.

(1) Ita emend. ex MSS. in pr. Ed. ποιεῖται. διὸ δὲ. (2) Ita MSS. prius
βλάπτουσι. (3) Ex MSS. F. L. C. & B. 2. antea ἐπιπνέουσιν.

Κ Ε Φ. Γ.

Περὶ καιρῷ φυτείας ἀμ-
πέλων. Κασσιανῷ.

Τινὲς συμβουλευσάντες ἔαρον ἀρχι-
μῆκα, ζεφύρον μόνον πνέοντα,
πὲρ κλήματα λαμβάνειν, ἢ παρα-
χρῆμα φυτεύειν. πινὲς δὲ εὖ καὶ εὐθὺς
ἐν ἀρχῇ τῷ ἔαρον, ἀλλ' ὅταν μέλ-
λη ὥστε βλάψουσιν (1) ὁρᾶν τὰ φύτα

(1) Potius ὁρᾶν, ut supra legimus ὥστε ῥίζωσιν ὁρᾶν. In Vers. retin-
bent.

CAP. V.

De maritimis & fluvialibus
locis. Eiusdem.

Maritimi loci vitibus valde apti
sunt, tum ob caliditatem, tum
ob humiditatem, quæ latenter e mari
exiliens plantas nutrit. Sed &
venti marini vitibus sunt maxime
commodi. Plerisque videtur flu-
vium vicinum non esse habendum,
multoque minus paludem, & ob ne-
bularum & ob frigidas auras, inde enim
assidue spirant: simulque exurgunt
rubigines, vitem & fata lædentes, &
noxium aerem reddentes. Qua-
propter oportet paludes, quantum fi-
eri potest, diligenter tollere. Scire
expedit quod quæcunque vites a ven-
tis ejusmodi lædi consueverint, aut
a nebula, aut a rubigine, hæ arbori-
bus maritatæ non læduntur.

CAP. VI.

De tempore plantationis vitium.
Cassiani.

Quidam consulunt sub veris ini-
tium, favonio tamen spirante,
sarmenta statim plantanda. Qui-
dam non statim in veris principio,
sed ubi jam ad germinationem spe-
ctant plantæ, sarmenta plantare ju-

bent. Diversa igitur tempora plantationis vitium. Aliqui enim post vindemiam plantant, quum folia vitibus defluunt: Aliqui sub initium veris. Ego vero experientia doctus consulo, in locis non irriguis autumno potius omnem plantationem fieri, maxime vero vitium. Tunc enim sarmenta post vindemiam ab onere & racemorum pondere liberata, firmataque & propriam vim recuperantia, & a glacie nondum male affecta, citius terræ coalescent, & maxime natura tunc magis radices nutriente. Oportet igitur, ut dictum est, in locis non irriguis in autumno plantare, quo inopiam rigationis imber per totam hyemem delapsus suppleat. Hoc fecisse me memini, tum in Maratonyma villa, unde originem duco, tum in aliis meis agris; & principio quidem qui id viderunt & audiverunt factum improbant, postremum vero deprehenso ingenti commodo inde redeunte, placati doctrinam meam sequuti sunt, & hic mos usque in præsens tempus apud nos obtinet. Manifestum tamen est, quod post æquinoctium vernum vitis non est plantanda.

παρ' ἡμῶν διδασκαλία, καὶ ἄλλοι τὴν παρ' ἡμῶν τῆτο κρατεῖ παρ' ἡμῶν. οὐκ ἔστι μὲντοι δῆλον, ὅτι μὲν τὴν ἰσημερινὴν ἡμερὴν καὶ ἔτι φύτευεν ἄμπλον.

(2) Ita lego refrag. MSS. antea αἰσθησέτω. (3) Emend. ex MSS. prius τίως.

CAP. VII.

*Quod præsire oporteat quale
vinum ager plantandus
sit redditurus.
Diophanis.*

Maxime necessarium existimo ut præ omnibus vinitor prænoscat, quale futurum sit vinum, quod

(1) Refsit. ex MSS. ante οἶκον ἀποδώσει.

KEΦ. Ζ.

Ὅτι ἔτι παλαιότερον οὐ ποῖον (1) οἶνον ἀποδώσει ἢ μέλλουσα φυτεῦσθαι χώρα. Διοφάντης.

Αναγκασιότατον ἡγεῖμαι αὐτὸ γὰρ πάντων τὸ ἀμπλοχερὴν αἰσινῶσθαι, ποῖον δὲ ἔσται ὃ ἐκ τῆς μολ-

λῆσεως

ἀέσης φυπύειας γῆς ἐστὶ μὲν οἶνος.
 ἡ δὲ περὶ τὰτε δοκιμασία γίνεται
 τῷτοι τῷτορον. Βόθρον ἐρύξας ἐν
 τῇ μίχρῃ φυπύειας γῆς ἐπὶ δύο
 πόδας, λαβὼν βῶλον ἐκ τοῦ ἐννορευ-
 γαίης, γῆς βάλε εἰς ἀγρῶν ὑγρῶν
 μὲν ὁμοείας ὑδατῶν καὶ περὶ, καὶ
 μίξας καὶ θάλασσαν τὸ ὕδωρ, ἵασον
 καθαρήναι πλείως, τότε δὲ ἀφ' οὗ
 τῷ ὑγρῷ ἀφφανείας γινώσκται σοι
 φανερόν, καὶ ἐπειδὴν εἰς τέλειον κα-
 τὰς γῆς, γὰρ τῷ τῷ ὑδατῶν ὅποια ἡ
 ἔσται ἡ γὰρ σοι, τοῖσιν καὶ τῷ οἶνον ἔ-
 σται ὡς οὐδὲν. εἰ μὲν ἔν ἐν ἐν ὑγρῷ τὴν
 ὁσφρησιν δυώδη, ἡ τὴν γὰρ σοι πι-
 κρῶν, ἡ ἀλμυρῶν, ἡ ἀσφαλτῶδη, ἡ
 ἄλλως οὐκ ἐγὰρ τὴν, φείδε τὴν ταύ-
 της φυτείας. εἰ δὲ ὑγρῶν, καὶ ἡ
 δῖαν ἐ γλυκῆαν, καὶ ἡ πᾶν
 ἐγὰρ τὴν, γὰρ τῶν καὶ ἀφύττει αὐτήν.

Κ Ε Φ. Η.

Ὅποια εἶναι δεῖ ταῖ φυ-
 τολόμια κλήματα, καὶ
 ὑπὸ ποίῃς μέρεσιν τῷ ἀμ-
 πέλω, καὶ πότερον ὑπὸ
 νέων ἢ γενηρακυῶν ἀμ-
 πέλων χρὴ ταῖ κλήματα
 φυτεύειν. Τῶν Κυνελίων.

Ἡ Νίκη αὖ ἀμπέλοι εἰς τέλειον
 ἀποδώσκει τῷ καρπὸν, ἐπιθω-
 ρεῖν δὲ πᾶς εὐκάρπης, καὶ πολυ-
 φόρης καὶ πολυφθάλμης, ἐ μνη-
 δὲν οὐκ ἔχουσαι, καὶ (1) πᾶσαι
 σημειῶσαι, ἐ ἐκ τῶν τῷ καὶ περὶ τῷ
 φυπίας λαμβάνειν τῷ φυτῷ, μῆτε
 ἐκ νεοφύτων ἀμπέλων, ἀδινῇ γῆς,
 μῆτε ἐκ γενηρακυῶν, ἀκαρπῶ γῆς,
 ἀλλ' ἐκ τῷ ἀκμασιότων, ἡ μικρῶν
 π (2) ὡς ἐχουσῶν. τὰ δὲ κλήματα

(1) Ita MSS. male antea πάντα.
 in pr. Ed. ὡς ἐχουσῶν.

ex plantanda terra proveniet. Ejus
 autem rei experimentum hoc modo fit.
 Scrobem in terra in qua plantaturus
 es ad duos pedes effodito, & de eruta
 terra glebam in vas vitreum aqua
 pluviali pura plenum injicito, mixta-
 que ac conturbata aqua, usque quo
 penitus defidat finito, quod per vitrum
 pellucidum tibi manifestum fiet, &
 postquam perfecte desiderit, aquam
 gusta: qualis enim fuerit sapor, tale
 & vinum futurum expecta. Siqui-
 dem igitur odorem inveneris gra-
 veolentem, aut saporem amarum,
 aut falsum, aut bituminosum, aut
 alias non bonum, ea terra non est
 plantanda. Si vero odoratam, & ju-
 cundam & dulcem, & per omnia
 bonam terram reperiis, confidenter
 in ea plantato.

C A P. VIII.

*Qualia esse oporteat pagenda sar-
 menta, & a quali vitis par-
 te, & utrum a novellis aut
 vetulis vitibus detracta sar-
 menta plantare oporteat.*

Quintiliorum.

Quando vites perfectum reddent
 fructum, observare oportet quæ
 fructiferæ, & multo fructu multif-
 que oculis præditæ sint, & quæ nulla
 clade affectæ, easque notare omnes,
 ex ipsisque tempore plantationis plan-
 tas detrachere, non ex novellis vitibus,
 sunt enim infirmæ, neque ex senescen-
 tibus, sunt enim steriles, sed ex eis quæ
 in summo vigore sunt, aut parum
 quiddam exceßerunt. Sarmenta au-

(2) Ex MSS: F. L. C. B. i, & 2.

μῖρος εἰς φυτεῖαν, τὸ ἐξ ὀφθαλμοῦ
τὰ ἐν μίχρῳ ζ'. ὀφθαλμοῦ. κα-
λέν ἐν τὸ κλήμα καὶ εἰς φυτεῖαν
ἐπιτιθεῖσιν, τὸ ἀπὸ τῆς ἰσῆς, τῆς
ἐκ περυσινῆς, μίχρῳ ἐπὶ ὀφθαλ-
μῶν· τὸ δὲ ἄλλο, ἀχρηστὸν ἔ-
καστος ἐν ποιεῖσιν πνεύσιν, μακρότερον
κλήματος εἰς δύο καὶ τρεῖς μέρη τέ-
μνοντες ἐ φυτεύοντες.

Κ Ε Φ. Θ.

Πᾶς δὲ φυτθεῖν τὰς ἀμ-
πέλους, καὶ πῶς δεῖ ποιεῖν
πρὸς ἰσχυρίαν τέτων ρί-
ζωσιν, καὶ πότερον ὀρθὸν
ἢ πλάσιον τὸ κλήμα φυ-
τθεῖν. (I) Φλωρεντίν.

Μεμνησθαι δεῖ τὰς φυτεύοντας
ἀμπλον, αἰεὶ ἀσχελεῖν τὰς
ρίζας καὶ τὰ ἄκρα τῶν κλημάτων
ὕψος βολβίται· φασὶ γὰρ, τὰ ἐπιτε-
καὶ τὰς σκαλῆκας ὁσφρανόμενα
μὴ ἀσπείλαι. καὶ δὲ (2) ἐμπάσ-
σει τοῖς φυτοῖς δρυϊνῆς βαλάνου
συσκευομένης εἰς κυάμους μέγιστος
καὶ ὀρθῶς (3) καθαρήνυτον καὶ ἀ-
λέσαντος ἁπλῶς, ὡς συνθλάσει μόν-
ον ἐ διελεῖν, μισθύνει τὰς βαλάν-
οις, καὶ ἀφαιρῶσιν τὰς τῶν φυ-
τῶν. ταῦτα γὰρ ἐπὶ ὧν ῥίζωσιν
καὶ ἀπὸς παλαιώσιν τῶν οἴνων, καὶ
ἀπὸς πολυκαρπίας συμβάλλεται.
Τινες δὲ τὰ τῶν ὁσπρίων ἄχρεα,
βαλίστα δὲ τὰ τῶν κυάμων, συμβάλλ-
ουσι τοῖς φυτοῖς, ἐπὶ γὰρ θηρυαίνῃ
ἀπὸ τῆς χειμῶνος τὰ τριαντά, καὶ
τὴν ἐκ τῆς θηρυαίνῃς βλάβην καλύει.
πῶς δὲ ἔρον ἐμβάλλουσι. Συμβάλλ-
ειν δὲ καὶ ὁσπρία μισθύνει πικρυ-
σμένῳ εἰς ἑκάστην βότρυον, εἰς μὲν τὰ
μείλανα γλήν μαζαρεῖ λαδύκων σαφυλῶν, εἰς δὲ τὰ λαδύκα μισθύνει.

(1) MSS. V. F. L. C. & B. 2. *delect* Φλωρεντίν. (2) *Emend.* ex
MSS. F. C. B. 1. L. & Bod. *antea* ὡς πᾶσι. (3) *Restitui* ex MSS. &
Cal. *prius* καθαρήνυτον.

onem, quæ uni usque ad septem oculos juncta est. Bonum est igitur sarmentum & plantationi idoneum, quod ab uno, hoc est superioris anni, usque ad oculos septem: Quod autem aliter se habet, inutile est. Quare non recte faciunt quidam, longiora sarmenta in duas aut tres partes secantes ante plantationem.

C A P. IX.

Quomodo vites plantare oporteat, & quid faciendum sit ut cito radices agant, & utrum rectum aut obliquum sarmentum sit plantandum. Florentini.

Μεμνησθαι oportet eos qui vitem plantant, ut semper radices & summas sarmentorum partes stercore bubulo liquido prælinant: Añunt enim, reptilia & vermiculos odore offensos non accedere. Oportet autem plantis inspergere quercinam glandem contusam magnitudine fabæ; & ervum fractum ac semel molitum, ita ut solum fractum sit & divisum, simul miscere, & plantarum locos inde conspergere. Hæc enim & ad radices agendas, & ad vini vetustatem, & ad fertilitatem conferunt. Quidam vero leguminum paleas, maxime fabarum, una cum plantis injiciunt, per hyemem enim calfaciunt, & bestiarum noxas arcent. Quidam urinam injiciunt. Oportet autem & vinaceorum torrefactorum pugillum in singulas scrobes injicere, ad nigra genera albarum uvarum vinacea, ad alba contra nigrarum. Li-

et autem etiam erectum plantare farmentum, præstat tamen obliquum, citius enim radicanitur obliqua. Sive autem erectum sive obliquum positum sit, tres aut quatuor lapides manuales circumponendi sunt, deinde adjacente aggere adobruendi, ita ut una cum stercore æqualiter conculcentur; & cavendum est, ne quis oculus juxta terram excæcetur, deinde alii lapides magnitudine pares imponantur conculcato. Stercus igitur simul injectum fovet & firmat plantam; Vinacea vero citius radicem agere faciunt; Lapidēs autem impediunt ne spatiosa terræ amplitudo illabatur, in æstate vero radices perfrigerant. Sotioñ etiam cedria quam minima extremam plantæ sedem illinere jubet, nam hæc putrescere non finit, & reptilia adrepere prohibet odore. Quidam sane terram non transmutantes aut eruentes, sed palo tantum immisso, plantas deponunt. Mihi vero hoc valde displicet, præstantior est enim per totalem fossionem plantatio, ea quæ fit per palum. In hac enim oculi excæcantur, & farmentum ipsum obtorquetur; in illa vero integrum & illæsum imponitur.

(4) Ita MSS. rectius, antea τυφλώσασιν, ... επιπηθίον. (5) Emend. ex MSS. In MSS. V. C. & Bar. καλλίων ἢ ἡ ἀλφ' πανσκαφίας. F. L. & Bod. καλλίων δὲ ἡ-. In pr. Ed. pessime δι' ἀπαν σκαφίας.

CAP. X.

*Quota die secundum lunam, & utrum supra terram appa-
rente an infra terram la-
tente, vites plantare oporteat.
Anatolii.*

Multi ex Veteribus affirmant à prima lunæ die usque ad quar-

Κ Ε Φ. Ι.

(i) Πότῃ καὶ σελήνῳ,
καὶ πότερον ὑπεργείῳ ἢ
ὑπογείῳ τοῖς ἀμπέλυσ
φυτεύειν, ἢ ὑπογείῳ.
Ἀνατολίας.

Ποιοὶ τῶν Ἀρχαίων ἀπεβίβαν-
το, ἀπὸ τῆς πρώτης σελήνης μίχεται.

(1) Ita legend. ex MSS. Bar. L. & Bod. ante Πῶς τῇ.

τράδος τὰς ἀμπέλεις φυτεύειν (2) ἐνίοι δὲ ἐν πύλαις τῶν ἡμέραις αὐξανομένης αὐτῆς Κυμβελίουσι φυτεύειν, ὡς περ ληγάσης κλαδεύειν. ἕτεροι αὐξανομένης αὐτῆς φυτεύειν παρατίθενται. (3) τὸ τε δὲ ὁμολογούμενον ἔστιν, ὅτι καὶ τὰς ἀμπέλεις καὶ ἀπὸ τῆς γῆς ἔστιν ὅτι σελήνης, (4) ὅτι τὴν ξύλα ὁμοίως ἀπὸ γῆς ἔστιν αὐτῆς. Σωτῶν δὲ φησὶν ἐν ταῖς ἀσέλῃοις ἡμέραις, τὰς τῇ σελήνῃ καὶ δούτεραις ἡμέραις, φυτεύειν τὰς ἀμπέλεις, καὶ τὰ λοιπὰ δένδρα, πρὶν τὴν σελήνην φανῆναι τοῖς ἀνθρώποις, καὶ ὅτι ἐν ταῖς ταῖς ἡμέραις φυτεύονται, πάντες εὐσύνδετοι φησὶ γίνεσθαι. ἐγὼ δὲ ὅτι ληγάσης τὴν σελήνην ποταμὸς φυτεύσας, ὅτι μετεμειλήθη. (α) Σωτῶν δὲ ἐν ταῖς ἀσέλῃοις, καὶ τὴν καὶ. ὅτι λ'. πάντες. καὶ μὲν τὰ κλήμα καὶ ληγάσης τὴν σελήνην λαμβάνειν, καὶ τὰ πρὸς φυτεῖαν, καὶ τὰ πρὸς ἐκτετακμένον.

tam vites plantandas esse, aliqui vero in omnibus dum augetur diebus plantare consulunt, quemadmodum decrescente eadem putare. Alii augete luna plantandum minime censent. Hoc vero in confesso est, quod luna sub terra latente vites depangere oportet, ligna item secare eadem sub terra delitente. Sotion vero ait in illunibus diebus, hoc est prima & secunda die, vites plantandas esse, itemque reliquas arbores, priusquam luna hominibus appareat, quæ enim in his diebus plantata sunt, omnia facile comprehendunt, velut ipse tradit: Ego vero etiam decrescente luna sæpe plantavi, neque pœnituit. Verum Sotion inter illunes dies etiam vigesimam nonam & trigessimam collocat. Oportet tamen sarmenta luna decrescente detrahent, tum quæ plantabimus, tum quæ inferemus.

(2) Hanc lacunam supplevi ex Caf. & MSS. (3) Sic legend. quis non videt? prius ταῦτα—. (4) Revocavi hanc ἀσέλῃοις ex MSS. F. C. & Bar. (α) Respicias ad Cap. 15. Lib. 1.

Κ Ε Φ. ΙΑ.

C A P. XI.

Τί δυνατόν ἐν τοῖς ἀμπελῶσι σπείρειν. Βηρυτίς.

Quid in vineis seminare liceat. Berytii.

Τινὲς κρύμνας ὁρῶντες σπείρουσιν ἐν τοῖς ἀμπελῶσι, ἀλλὰ βῆ τὰ φυτὰ φυλάττει δυναμῶς, πρὶν δὲ κηλοκύντας καὶ (1) σκύβας σπείρουσιν. ἡ δὲ πρὸς ἐδίδου, καὶ σιμῶν εἶναι μὴδὲν σπείρειν ἐν τοῖς ἀμπελῶσι. (2) παρατίθενται ὅτι τὴν τροφὴν τὴν ἀμπέλων τὰ σπείρουσιν. καὶ ἡ σκία βλάπτει. (3) Παρατίθενται δὲ μάλιστα κρύμνας, ὡς φύσιν ξηρὰν, καὶ ἀντιπύδναι ἔχουσαν φυ-

Quidam fabas & ervum in vineis feminant, utpote quæ plantas illæsas fervare possunt, quidam vero cucurbitas & cucumeres ferunt. Verum experientia docuit, commodum esse nihil seminare in vineis. Adimunt enim alimentum vitibus seminata, & nocet etiam umbra. Maxime autem brassicam averfari oportet, natura nempe siccā, & naturaliter contrariam affectionem adversus

(1) Ita MSS. prius nullo sensu σκύβας. (2) Restit. ex MS. Bar. ante παρατίθενται, male. (3) Ex MSS. in pr. Ed. παρατίθενται.

vitem

vitem habentem. v. g. si quis dum coquitur brassica vini vel minimum infillet, non coquitur, & color ejus corrumpetur: & qui multo vini potu se largius invitare volunt, & non inebriari, crudam brassicam prius edunt. Si autem contingat complantata esse vitem & brassicam, vitis ipsa augetur, ubi brassicæ appropinquat, non amplius directe procedit, sed retro vertitur, contrariam affectionem ad brassicam habens. Tarentinus etiam nihil omnino inter vites seminandum esse tradit, quod & ego consulo, experientia doctus.

CAP. XII.

De profunditate plantationis vitium. Florentini.

Mihi videtur, non minus quatuor pedum altitudine vitium scrobes faciendas esse. Quæ enim in superficie plantatæ sunt cito senescunt, & fructum corrumpunt, modicum alimentum in modica terra sortitæ, & æstate exurantur. Oportet autem, in quantum calor solis penetrat, in tantum effodere ac plantare, ultra autem prædictam mensuram calorem solis non penetrare affirmant, nisi fissâ sit terra. Si vero minori quam prædictum est profunditate plantaveris, inutiles vites habebis, & citius senescentes. Itaque ad quatuor usque pedes effossam terram plantarum nutricem esse putato, inferiorem vero, sterilem. Non est autem mala ad trium pedum altitudinem facta plantatio.

σκέλω πρὸς τὴν ἀμπέλον. ἀμέλγῃ εἰάν τις ἐφομένης κοφύμβης οἶνον ἐλαχίστην ἐπιψεκασῇ, ἔτι ἔψεται, καὶ ἡ κοφύμβη ἀφθαρείσῃ. καὶ οἱ βαλόντες πολλὸν οἶνον πίνειν, ἔτι μὴ μεθύσκεσθαι, ὥστε οὕτως οἶνον ἐπιψεκασθῇ. Εἰ δὲ καὶ Συμβῇ ὡς πεφυτεύσῃ ἐν τῇ πλεονεξίᾳ ἀμπέλον, ἔτι κοφύμβην, αὐξανομένην ἢ ἀμπέλος, ἐπιδὼν πλεονεξίζει μάλιστα τῇ κοφύμβῃ, ἐκείνη ἐπὶ εὐθείας χωρεῖ, ἀλλ' ὑποστρέφῃ ἀντιπαρῶς ἔχουσα πρὸς τὴν κοφύμβην. Ἐταρραπῆνός φησι μηδὲν παντὶ ὥς περὶ μετὰ τὴν ἀμπέλον, ὅπως καὶ τὴν Συμβῇ, τὴν πῆραν ἔχων διδάσκαλον.

Κ Ε Φ. IB.

Περὶ βάθους φυτείας ἀμπέλων. Φλωρεντίνος.

Εμοὶ δοκεῖ, μὴ ἥτιον ποσάρων ποδῶν ποιεῖν τὰς βόθρας τῇ ἀμπέλον. αἱ γὰρ ἐπιπολαῖες φυτεύσεις γρη῏σι τὰχιστον, καὶ τὸ καρπὸν φθίρεται, ὀλίγη τερφῆς ἐν ὀλίγῃ τῇ γῇ μεταλαμβάνεται, καὶ τὰ θέρει καίονται. Χρὴ δὲ, ὅσον ἡ θερμότης τῇ γῇ κατεῖται, τοσούτον ἐρύπειν καὶ φυτεύειν, πλεονεξίαν δὲ ὡς περὶ μετὰ τὴν ἀμπέλον, ἢ ἡλικίαν βεβαιῶνται, εἰάν τις ἢ γῇ παρατάσῃ. εἰ δὲ ἔλαττον τῇ βάθει τῇ περὶ μετὰ τὴν ἀμπέλον, ἀχρήστως ἔχεις τὰς ἀμπέλους, καὶ τὰχιστον γρη῏σι. τὴν ἑως ἐν τῇ ποσάρων ποδῶν γῇ φυτεροῦσθαι εἶναι νόμιζε, τὴν δὲ κατωτέρω, ἄχρηστον. ὅτι ἐπὶ δὲ φαύλῃ ἔτι τριῶν ποδῶν βάθος νομιμὴ φυτεία.

Κ Ε Φ. ΙΓ.

Πότερον δύο κλήματα, ἢ
μὲνον ἐν ἀναγκαῖον ἐν
τῷ βόθρῳ φυτεύειν.
Τὴ Αὐτῷ.

ΕΜοὶ δοκεῖ ἀναγκαῖον εἶναι, ἐν μὲν
τοῖς ἀμπελώσι δύο (1) ἑμῶν
κλήματα ἀπὲρ ἐνὸς πέναι. εἰ γὰρ
τὸ ἕτερον ἀλφειάκη, τὸ ἕτερον
ζωφορέα. ἴσως δὲ ἐπὶ τῷ φυτεύοντι
ὅσα ἐπιτήδειον δύο κλήματα πέναι,
ἅπερ δὲ ἐπικύων πημελῶν τῷ κλη-
μάτι. ἔχοντες μὲν γὰρ καὶ ἐν αὐτῷ
δύο πέναι, ἵνα τὸ ἰχυρὸν ἐκ-
σώμῃ. Δύο δὲ κλήματα φυτεύ-
δέντων ἐν τοῖς ἀμπελώσι ἐ ἰχυρῶν
χλωμῶν, τὸ μὲν αὐθενέτερον ἀνα-
ερίτοι, τὸ δὲ λεπτότερον αὐθενέ-
τερον χερσὶν, ὅπως ἢ ἐν τῷ οἰκίῳ
τόπῳ ἐατέον, ἢ μεταφυτεύον. δύο
γὰρ κλήματα ἐν ἐνὶ βόθρῳ ἐαδέντων,
ἐὰν ῥίζα σπινθαρῇται, ἐὰν πᾶσι
κατὰ τὴν μετελαμβάνῃ τροφῆς, ὥσ-
τως ἐδὲ δύο βρίσκηται τῷ τροφῇ
μίας ἐκτεφρόμενα.

(1) Supplevi ex MSS.

Κ Ε Φ. ΙΔ.

Πεὶ διαφορὰς τῶν ἐνείων
φυτῶν, καὶ τῶν ἀπὸ κλη-
μαλῶ. Διδύμει.

ΤΑ ἐνεία φυτὰ τῶν ἀμπελῶν κα-
τὰ (1) τὴν ἀλφειάκην δοκεῖ
τῶν ἀπὸ κλημαλῶ, ὅτι πᾶσι τὰ ἐνεία
ὁμολογουμένως ἔχῃ τὴν αὐξήσιν, ὡς
ἅπαντες (2) ἐρριζωμένα, καὶ δὲ αὐθεν-
δοκεῖ τὴν ῥίζαν. ἀλλὰ ἐ καλλίσονα
ἢ μεταφυτεύσεις (3) τῶν καρπῶν ποιεῖ.

(1) Ita MSS. prius τέτων. (2) Ex MSS. antea ἐνείων. (3) E-
mend. ex MSS. in pr. Ed. τῶν καρπῶν.

C A P. XIII.

Virum duo sarmenta, aut
unum solum necesse sit
in scrobe plantare.
Ejusdem.

MIhi videtur necessarium esse, in
vinetis quidem duo simul sar-
menta pro uno pangere. Si enim al-
terum deficiat, alterum fertile eva-
det. Fortassis autem in plantariis
ineptum est duo sarmenta ponere,
quum densa isthic sarmenta ponan-
tur. Licet tamen & hic duo pan-
gere, quo fortius finamus. Postquam
autem duo sarmenta plantata sunt in
vineis & jam fortia facta sunt, id
quidem quod debilius est tollendum,
quod vero restat ridicis alligandum,
& aut in proprio loco finendum, aut
transplantandum. Si duo enim sar-
menta in una scrobe sinantur, radices
coarctantur, & illa sufficiens alimen-
tum non habent, quemadmodum ne-
que duo infantes ab una nutrice ali
posunt.

C A P. XIV.

De differentia viviradicum
plantarum, & earum quæ a
sarmento oriuntur. Didymi.

VIViradices plantæ vitium, etiam
hoc præstare his quæ a sarmen-
to ortum ducunt videntur, quod vivi-
radices quidem confessum habeant au-
gmentum, utpote quæ semel radicem
egerint, sarmenta vero nondum ra-
dicata sint. Sed & transplantatio me-

liorem

liorem fructum facit. Et viviradices quidem secundo anno, aut citius fructum reddunt: Plantæ vero a farmento ortæ, vix tertio aut quarto anno. Non recte porro faciunt quidam, longiora farmenta in duas aut tres partes secantes, & plantantes. Quod enim ab una parte usque ad septem oculos est, id solum commodum est, quod vero superius est inutile habetur, ut Florentino & Quintiliis placet.

(a) Respicias ad cap. 8. hujusce libri.

CAP. XV.

Quod genera vitium mixta plantare non oporteat, & maxime albas cum nigris vis. Florentini.

NOn ejusdem naturæ, neque ejusdem temporis, omnis vitis est, sed alia quidem cito fructus ad maturitatem perducit, alia non. Est & fructuum differentia, alius enim est flavus, alius niger, alius albus, & alius dulcis, alius austerus, & alius quidem levis, alius vero gravis, & alius durabilis, alius non; & aliud quidem vinum invetescens melius est, aliud statim potatum, & alia alterius natura est & cura. Oportet igitur horum mixturam devitare, ne melius admixtum a peiore lædatur. Nihil autem adeo vinum lædit, quam cum præcoces uvæ cum ferotinis vindemiantur. Omniū vero maxime diligenter illud cavendum est, ne albæ una cum nigris calcentur. Multo vero melius est non simul plantari. Habent enim quandam naturalem adinvicem contrariam affectionem,

ἢ πᾶ μὲν ἔνδεκα τῶν δούτερον ἔτη, ἢ καὶ ἡμίτον ἢ καρπὸν ἀποδίδωσι. ὧ δὲ ἀπὸ κλήματος, μάλιστα τῶ τέλει ἢ πύργῳ ἔτι. Οὐ καλῶς δὲ ποιῶσι πινες, πᾶ μακρότερον κλήματι εἰς δύο ἢ τέλει μέρη τέμνοντες, καὶ φυτεύοντες. τὸ γὰρ ἀπὸ τῆς ἐνὸς μέρους μίχεται ζ'. ὀφθαλμῶν, μόνον ἐπὶ χρήσμεν, τὸ δὲ ἀνὰ πᾶσιν μέρεσιν ἀχρησται, ὡς Φλωρεντίνῳ καὶ τοῖς
(a) Κυνηπλοῖς δοκεῖ.

Κ Ε Φ. ΙΕ.

Ὅτι δὲ τὰ γένη τῶ ἀμπελων μεμιγμένα φυθεῖν, καὶ μάλιστα τὰς λευκὰς μὲν τῶ μελαινῶν σταφυλῶν.

(I) Φλωρεντίνης.

ΟΥ τῶ αὐτῆς φύσεως, ἢ πᾶ τῶ τῆ [(2) καρπῶ καὶ] καιρῶ πᾶσιν ἐστὶν ἡ ἀμπελῶν, ἀλλ' ἡ μὲν παχύνει ἔψεται, ἡ δὲ ἕ. Ἐὸ καρπὸς δὲ ἀφόρετος, ὁ μὲν ξανθός, ὁ δὲ μέλας, ὁ δὲ λευκός, ὁ μὲν γλυκύς, ὁ δὲ αὐστηρός, καὶ ὁ μὲν κῆρος, ὁ δὲ βαρὺς, Ἐὸ μὲν μόνιμος, ὁ δὲ ἕ. καὶ ὁ μὲν παλαιόμηνος καλλίων, ὁ δὲ αὐτὸς πινόμενος, καὶ ἄλλῃ ἄλλῃ Ἐὸ φύσις καὶ ἡγεμονία. διὸ ταῖντων τῶν τέτων μίξιν παραιτεῖσθαι, ὡς μὴ μισγόμενοι τὸ κρεῖττον ὑπὸ τῶ χειρὸς βλάβῃ. Οὐδὲν δὲ ἕτως τῶ οἶνον βλάβῃ, ὡς ὅταν πρώτους σταφυλαὶ σὺν ταῖς ὀψιμωτέραις τευζῶνται. πάντων δὲ μάλιστα ἀκρεβέστερον ἐκείνο παρατηρητέον, ἵνα μὴ αἱ λευκαὶ ταῖς μελαιναῖς (συμπάτων). πολὺ δὲ καλλίον, ἵαν μὴ δὲ (συμφυτεύονται). ἔχουσι γάρ πινῶν ὥς ἑαυτοὺς φυσικὴν ἀντιπάθειαν.

(1) MSS. F. L. & Bar. affigunt Φοβήτων, suadet MSS. consensus.

(2) Hac delenda esse Κ Ε Φ.

Κ Ε Φ. ΙΓ.

C A P. XVI.

Ὅπ' συμφέρει μὴ μονοειδῆ
τὴν ἀμπέλων, ἀλλὰ
δι' ἄφορα γένη κεχωρισ-
μένως φυλάσκειν. Σωλῶνος.

*Quod conferat non unius spe-
ciei vitem, sed diversa ge-
nera separatim plantare.
Sotionis.*

Εὐβελόπετα ποιεῖσιν, ὅσοι τετρία ἢ
τέσσαρα γένη ἀμπέλων κεχω-
ρισμένως ἐν τῇ ἀμπέλῳ φυτεύ-
σιν. ἢ ᾧ εὐφορήσει (1) Σύμπαντα,
ἢ ἐπὶ πάντα ὁμῶς ἀπενίχοντες, τὸ γὰρ
ἐπὶ μιᾷς (2) ὁρμῇ Φαλαερόν. διὰ
τῆτο δὲ ἐχρηχόθη, ἀλλὰ καὶ
γένεσι κεχωρισμένως φυτεύειν, ἐ-
πειδὴ πλείστη ἐστὶ ἐν ταῖς ἀμπέ-
λοις διαφορὰ, ἢ μόνον πρὸς τὴν
χρώματι, ἀλλὰ καὶ τὴν ποιότητα.
καὶ ὅτι τὰ διαφορῶν δὲ ἀμπέλων
γινόμεναι οἶνοι, πλείστην ἔχουσιν
φωσφόν.

Consultissime faciunt, qui tria aut
quatuor vitium genera separa-
tim in vinea plantant. Aut enim si-
mul omnia feracia erunt, aut non
simul omnia spem frustrabuntur, etc.
nim ad unum aliquod genus animum
convertere, non est tutum. Ob id
vero non oportet sine delectu, sed
singula genera separatim plantare,
quandoquidem plurima est in vitibus
differentia, non circa colores solum,
sed & qualitatem. Et vinum ipsum
ex diversis vitibus factum plurimum
differt.

(1) Reslitui ex MSS. prius Σύμπαντα. (2) Ita MSS. F. L. B. 1, c. 2.

Κ Ε Φ. ΙΖ.

C A P. XVII.

Περὶ διαφορᾶς γένους ἀμ-
πέλων. Φλωρεντίνου.

*De differentia generis vitium.
Florentini.*

Ὅτι πάντα μὲν ἀμπέλαι ἐν παντὶ
τέτρω τὸν αὐτὸν οἶνον ποιεῖ.
πολὺν γὰρ τι καὶ ἡ τῶν αἰρῶν ποιότης
πρὸς καθ' ἑαυτὴν (συμβάλλει), καὶ τὴν
αἰτίαν βλάπτει. ἢ μάλιστα (α) Ἀμινίος

Non omnis vitis in omni loco
idem vinum producit. Mul-
tum enim & aeris qualitas ad vini
bonitatem confert, vicissimque obest.
Aminea tamen ut plurimum ubique

(α) Ἀμινίος] Scribitur hæc vox Amminea apud Plinium, Virgil. &
Aufonium: Aminea a Columella, & Amineus Lycaus dicitur a Qu. Se-
reno Samonico, Cap. 38. ut fuse adnotat Harduinus ad Plinium: qui ex
Hefychio Aminearum natale solum indicat. Ἀμινίος, δὲ ἄνδρ' οἶνος ἢ
γὰρ Πλωκίτις Ἀμινία λέγεται. Ex quo Hefychii loco Harduinus Ma-
crobium emendat, Saturn. Lib. 3. sub finem. "Uva Aminea sci-
" licet a regione: nam Aminai fuerunt ubi nunc Falernum est.
legit -- ubi nunc Salentinum est. Salentinus ager a Græcis Messapia ap-
pellatus, & antea Peucetia a Peucetio Oenotri fratre; testes Plinius
Lib. 30. & Dionysius Halicarn. Rom. Antiqu. Lib. 1. nunc, Terra d'
Otranto.

melius

melius fert, maxime vero in obliquis locis & siccis, aut etiam humectis, & præcipue si in arbores elata nutritur. Dulce item vinum fert vitis quæ Aminææ similis est, parvos habens racemos & densos acinos, quæ apud Bithynos appellatur Drosallis, quam etiam aliqui simul cum Amineæ legunt & vindemiant. Sed & alba, majores racemos habens, in siccis locis in arbores elata, optimum vinum & multum facit, appellatur autem in Bithynia Leucothracia: habet autem oblongos racemos, & æqualis crassitudinis acinos globo similes & pingues, & tempore maturitatis subrubros; habet autem & ipsa farmenta rubra. Est autem & vitis in Bithynia appellata Boline, citius murescens & valde præcox, racemum magnum & fere cubitalem ferens, & acinos plenos & albos, & pelucidos & rotundos, & appendices racemorum habens valde longas; & quod sola præ aliis proprium habet, ab unoquoque oculo tria farmenta emittit, aliis vix duo ex singulis oculis suppeditantibus. Quapropter convenit ipsam valde fime cædere in putatione, ne, cum valde fertilis sit, cito elingueat. Sed & vitis ipsa ingenti est magnitudine, & non cito senescit, neque ab aere ambiente læditur, varium autem aerem sustinere potest. Fert vero vinum sufficienter quidem bonum, fortassis quod arbores conscendat, non tamen durabile, ob sui ipsius naturam. Cæterum non minus fertilis his est Amineæ prædicta, quapropter hæc omnibus maxime præferenda. Nam Varro affirmat singula jugera Amineæ μόνιμον ἀγ. τὴν φύσιν τὴν ἑαυτῆς. Οὐκ ἔλαττον δὲ τῶν ἐπὶ πολυφόρος καὶ ἡ παλαιή μὲν Ἀμύνιος, ἀγ. τὴν ταύτην πρῶτον μάλιστα παλαιότητα ἔχει. ὁ δὲ Βαίων

ὡς ἐπιτοπολὸν πανταχῶς ἐπιτηδεόπερην φέρει, ἐξαίρετως δὲ ἐν τοῖς παλαιότοις χωρίοις ἐ ἀρχαῖοις, ἢ ἐ κατ' ἕνθερος, ἐ μάλιστα ἐπὶ τῷ δένδρῳ τρέφοιτο. ἡ δὲ οὖν μὲν τὸ οἶνον φέρει καὶ ἡ παλαιότητα αὐτῇ τῇ Ἀμύνιῳ ἀμπελος, ἢ μικρὰς ἔχουσα τὰς βότρυας καὶ πυκνὰς τὰς ῥάζας, ἢ καλεσμένη παρὰ Βιθυνίους (1) Δροσαλίας, ἐν καὶ Ῥωπευγασί πινε τῇ Ἀμύνιῳ. Καὶ ἡ λούκη δὲ, ἢ μείζους τὰς βότρυας ἔχουσα, ἐν ταῖς αὐταῖς ἀρχαῖοις χωρίοις καὶ τῷ δένδρῳ φερόμενη, καλλίστην τὸ οἶνον ποιεῖ καὶ πολὺν, λέγεται δὲ ἐν Βιθυνίᾳ Λούκοθρακία· ἔχει δὲ ἐπιμήκειας τὰς βότρυας, καὶ ἰσχυράς τὰς ῥάζας τροχοειδῆς ἐ λιπαράς, τὰ δὲ καιρὰ τῷ πεπίνεσθαι ὑπερέδρας· καὶ αὐτὰ δὲ τὰ κλήματα ἱερύδρα ἔχει. Ἐπὶ δὲ ἀμπελῶ ἐν τῇ Βιθυνίᾳ ἢ καλεσμένη (2) Βολινῇ, τάχιον πεπανομένη καὶ περὶ αὐτῆς πάνυ, μίζαν τῷ βότρυν ἐ χειρὶν πηχυαῖον φέρεται, καὶ τὰς ῥάζας ἀδράς καὶ λούκας, ἐ ἀσθενεῖς καὶ τροχύλους, τὰς κρεμαστέας τῷ βότρυν Ῥόδρα ἔχουσα ἐπιμήκειας· ἐ, ὁ μόνος αὐτῆς ἐστὶν ἰσχυρὸς, μόνος δὲ ἰσχυρὸς ὁ φθαλμὸς τελευτᾷ (3) ἐμβαλά, τῷ αἰθῶν μόνος δύο καὶ ἑκατὸν ὁ φθαλμὸν χορηγῶν. διὸ παλαιὰ αὐτῇ Ῥόδρα σιμωμένη ἐν τῇ κλαδίᾳ, ἵνα μὴ πολυφόρος ἔσται πεχίως ἀπικαμένη. ἐ ἡ ἀμπελῶ (4) αὐτὴ Ῥόδρα μίζαντ ἔχει, καὶ ἐ ταχίως γηραῖ, ὅτε ὑπὸ τῷ παλαιότητι βλάπτεται, ποικίλος δὲ αἰετας ὑπομένει. ποιεῖ δὲ τὸ οἶνον αὐτάρκως μὲν χρῆσθαι, ἵσως ἀγ. τὸ ἐπὶ τῷ δένδρῳ αὐτῇ φέρεται, ἢ μόντοι

(1) Ita MSS. & Casaub. (2) MSS. F. L. B. 2. & Cott. Βολινῇ. Bar. Βολινῇ. V. ut in textu. (3) Interp. supplet κλήματα, sed MSS. non agnoscunt. (4) Ita legend. cum Interp. prius αὐτῆς.

διχορίζεται, ὅπ' ἕκαστον παλῆθρον
τ' Ἀμινίας ἀμπέλκας τετρακοσίας (5)
ἀμφορείας ἤνειγκε. δυνάτον δὲ
παλῆαν κλήματ' ἐάσαι τ' αὐτῆς
ἀμπέλκας, παλῆονα τ' οἶνον ποιῆσαι.
ἐν ᾧ τῇ κλαδίᾳ χαίρει τὰ μα-
κροβέρκοντα, καὶ παλῆαν δὲ αὐτῇ
κλήματ' ἐνὶ χερσὶν. διὸ δὲ πει-
πλὴν τὴν ἀμπέλον τὴν Ἀμινίαν
μάλιστα μὲ φυτεύειν· ἐν δὲ ἑτέρων
ἀμπέλκων φυτεία ἢ γῆ πρὸς ἐλάττω-
σιν, ἐπικεντρὶζεν δυνάτον. ἢ ᾧ ἐλάτ-
των ἐστὶν ὁ ἐκκεντρισμὸς τ' φυτείας,
καὶ μάλιστα τ' ἐκκεντρισμένης ἀμ-
πέλκας τὸ δυνάτον ἐστὶ καὶ παλῆαν
μῆνης. Τὴν μὲντοι εὐφορον, ἐχὶ
ἀπὸ πρῶτης ἔδωκεν ἑτέρας, δοκι-
μάζομεν, ἀλλὰ τὴν ἀπὸ πολλῶν
ἐστὶν. πολλὰς γὰρ αἱ κλαδιούσες,
πολλὰ κλήματα κατελιπόντες,
πολυοντίας αἰπὸί εἰσι, ὥστε ἵνα ἢ
δυνάτον ἐναυτῶν. Εὐφορος δὲ ἐστὶν
ἢ ἀμπέλου, ἢ κυρμύτων κλημά-
των (6) καὶ ἀλειφθέντων αἰὲς ὁμοίως
φίεσται. καὶ δὲ πολλὰς δὲ πολυφῶρον νο-
μίζουσιν, ἢ τὴν κατ' ἕκαστον κλήμα
ἵνα βότρεται φέρεται, ἀλλὰ τὴν κατ' ἕκαστον ὀφθαλμὸν παλῆαν κλήματ', καὶ
βότρεται αἶψ' ἐκάστω.

(5) Ex MSS. pr. Ed. ἀμφορείας.

(6) Ita MSS. antea καὶ ἀλειφθ.

Κ Ε Φ. ΙΗ.

Πᾶς δὲ τὴν ἀπώρυγα
κληματῖδα φυτεύειν.
Ἀνατολίῃ.

Τὴν καλεμνίαν (α) ἀπώρυγα
κληματῖδα φυτεύουσιν ἕτως.
Ὁρύξαντες βότρεται ποδῶν τὸ βάθος,
ἐπικλινάμεναι δὲ τὴν ἀμπέλκας τὸ κλη-
μα, ἢ (1) κόπτοντες, ἀλλὰ καμ-
πόντες, ἐν πλάτῃ εἰς τὸ βάθος, καὶ
ἐπιφύεσται τὴν χεῖρ, ἵνα αὐτῆς φανε-
ρὸν μέρους τὸ κλήματ' ὑπερέχει

C A P. XVIII.

Quomodo palmitem defossam
plantare oporteat.
Anatolii.

Palmitem defossam, ἀπώρυγα ἀρ-
pellatum, sic plantabimus. Scro-
bem pedali altitudine effodimus, sar-
mentumque inclinatum, non deci-
dentes, sed deflecentes, in scrobem im-
ponimus, & aggesta terra effossa, con-
spiciam sarmenti partem supra ter-
ram sinimus eminere, ita ut altera

(2) Ἀπώρυγα] Ἀπώρυξ, Palmes vitis vetulus, qui in terram defoditur,
extrema sui parte extante, ex quo nova germina pullulant.

(1) Resist. ex MSS. prius κόπτοντες, ... καλύπτοντες.

ipsius

ipſius pars viti conjuncta, velut ab ubere alimentum trahat, altera vero in terra nutriatur, & ſic radices agat a duabus matribus nutritum. Quæ autem hoc modo plantata fuerint, & fructum facile ferunt, & vigeunt, utpote maternis & propriis radicibus connutrita, triennia vero rite tranſplantantur.

(2) Ita MS. Bar. antea ἐλκῖ.

C A P. XIX.

*De modo cultura.
Sotionis.*

A Grum quem plantaturus es ab omni materia purgabis, non fodiendo tantum, sed & aratris sæpius novando, non modo radicibus erutis, sed etiam lapidibus exportatis præsertim majoribus. Omnes enim lapides superne jacentes, & æstate stirpes adurunt, a sole calfacti, propterea quod caliditas in solido corpore permaneat, & rursus hyeme perfrigerati, & præsertim parvi stirpibus adjacentes, eas lædunt: Quemadmodum vice versa profunt qui in profundo jacent, æstus enim tempore radices refrigerant. Ceterum terram ita fodere oportet, ut quæ superna est in profundum cedat, & quæ inferna sursum feratur. Sic enim quæ sicca est, superna humiditate fruitur; humida vero & densa, supernam caliditatem & laxationem habebit. Diligenter porro curandum est, ut cavitates quoad fieri potest æquemus, & ne sinamus cavos esse in vineis locos. Ubi vero circumfoderis vites postquam primo anno com-
νω τύπης. ἀραιοπάτω δὲ βῆς ἀμν

τῇ γῆς, ἵνα τὸ μέντοι αὐτῶν ὁμηγερέωνται τῇ ἀνομίᾳ, ὡς περὶ τοῦ μα-
θεῖ (2) ἔλκη τὴν τροφήν, τὸ δὲ ἄλ-
λο συνέστηκεν τῇ γῇ, καὶ ῥιζοῖς ὑπὸ
δύο μπιτέρων περικυβερτοῦνται. Ταῦτα δὲ ἕ-
ως φυτεύονται, καὶ καρπὸν φέρει
ῥαδίως, ὅτι εὐτροφα ἔσται, ἅπτα μη-
τέρας ὅτι οἰκείας ῥίζας ἀναστειλά-
μενα, ἅπαντα τραφεῖν γινώσκοντα κα-
λῶς μεταφύονται).

K E Φ. IΘ.

Περὶ (Ι) τῶν ἐργα-
σίας. Σωτίων.

Τὸ φυτόν ἡσφόριον χωρεῖον ἀπὸ
πάσης ὕλης καθαυτέον, ὡς ἀ-
πίθως μόνον, ἀλλὰ καὶ ἀεθρῶν
ἐνθάδε πολλαίαι, ὡς καὶ ῥίζαι μόν-
ον ἐξαερίζονται, ἀλλὰ καὶ τὰς λίθους
ἐκφορεῦντες, ὡς μάστιγα τὰς μερίζεις.
πάντες γὰρ οἱ λίθοι οἷτις αἰσθῆται, καὶ
ἀπὸ τῶν ῥιζῶν καὶ τῶν λίθων ἀποκαί-
νεται, θηρμανομένοι καὶ ἀπὸ τῶν ῥιζῶν, ἀπὸ
τῶν ἐμμένειν ἐν στερεῇ σαρματικῇ τῇ
θηρμανομένῃ, καὶ πάλιν ἀπὸ τῶν χη-
μῶν ψυχροὶ οἱ λίθοι γινόμενοι, ὡς
μάστιγα οἱ μικροὶ παρεστηκότις τῶν
σιλικῶν, βλάπτουσιν· ὡς περ τῶν
πῶν οἱ ἐν βλάτῃ ἔντες, καὶ μάλιστα
ὡς καὶ τῶν ῥιζῶν ἀναψύχουσι.
Τῶν δὲ γῆνι καὶ ἀπὸ τῶν δὲ ῥιζῶν, ὡς
τῶν πῶν ἔσονται εἰς βλάτῃ χωρεῖν,
καὶ τῶν κατὰ τῆν πῶν φέρεται. ὡς
γὰρ ἡ γῆ ἐξ ῥιζῶν ἔσται, τὸ αὖν ὡς
(2) ἀπολαύει· ἡ δὲ ἔννοια καὶ πα-
ρυνωμένη, ὡς αὖν ἔσται καὶ αἰνί-
σας ἐξῆρ. ἀναδίδειν δὲ δει, ὡς
τῶν καὶ αὖν καὶ τὸ δει, ὡς
τὸν (3) ὁμαλίζωμεν, ὡς καὶ ὡς
ῥωμῶν ἐν τῶν ἀμπαλῶν καὶ αὖν
ῥωμῶν τὸ τῶν πῶν ὡς καὶ

(1) *Emend.* ex MSS. prius τέπυ. (2) *Ita* MSS. pr. Ed. ἀπλάβοι.
(3) *Restit.* ex Cāf. & *Interp.* *Ita etiam* MSS. nisi quod habeant τῆς
ἀμπίλοις.

παχύν, τὸ ἐξῆς ὡς ἐπιπολάεις
ἐξυλάτω δρεπάνῳ (4) ἀφαιρεῖν.
παντοχόρην ἢ ῥίζαν εἰωθῆναι, ἐμ-
ποδίζῃ τῷ εἰς τὸ βάθῳ ῥίζωσιν.

prehenderint, sequenti radices in su-
perficie jacentes acutissima falce au-
feres. Etenim vitis undiquaque radi-
ces agere solita, in profundū non agi-

(4) Restitnendum cum Casaub. ἀφαιρέ. vel supra legend. ἀεὶ σκαπὶοντα.

Κ Ε Φ. Κ.

C A P. XX.

Περὶ γρώσεως. Τῷ Αὐτῷ.

De Passinatione. Eiusdem.

ΓΥρώσμεν δὲ τετέτι ἀεὶ σκαψο-
μεν, δις πῆξ ἤδη γηομένης, εἰς
βάθῳ δύο ποδῶν, πλάτῳ δὲ
τετρῶν. ἐπὶ δὲ τῷ δένδρετι δὴν ἀμ-
πέλων, ὃ ὡς ῥίζας ὡς εἰσδυομέ-
νας τῷ δένδρετι ἐκτεμνόμεναι ἐπειδὴ
ἐπ' ἀπαλὰ ὄντι τῷ φυτῷ τῷ ἀμπί-
λων, εἰάν μείζοναι καὶ ἰσχυροτέραις
ἀεὶ σκαλῇ ῥίζαις, θάλλεται ὃ ἐν-
οχλεῖται· διὸ διττὴ μετὰ εἶναι ἀφαι-
ρημα πλὴν τῷ φυτῷ τῷ ἀμπέλων καὶ
τῷ δένδρετι.

PAssinabimus, hoc est circumfodie-
mus, vites duorum jam anno-
rum, in altitudinem pedum duorum,
latitudinem trium. In arbutivis
autem vitibus, etiam radices arbo-
rum irreperentes excindemus: Quo-
niam teneræ vitium plantæ, si majo-
ribus & fortioribus radicibus occur-
rerint & impeerint, premuntur &
infestantur; magnum ideo spatium &
distantiam inter vitium plantas & ar-
bores esse oportet.

Κ Ε Φ. ΚΑ.

C A P. XXI.

Περὶ τῷ τῷ ἀμπέλων ἐπι-
μελείας. Δαμογέροντος.

De vitium cura.
Damogerontis.

Τῶν ἀρπυτοδυσιστῶν ἀμπέλων
τὸ ἀεὶ σκαπὶον ἀπτεμένει δὲ, ὃ
λοξῇ πρὸς τὴν ὄψιν, ὃ δὲ πρὸς τὴν
μὲν, εἰ δὲ (1) ἀπὸ τῆς πρὸς τὴν
κτύλων δύο, μὴ πρὸς βορρᾶν, ἀλλὰ
πρὸς μεσημβρίαν, ὅπου ἐν τῷ ὀφθαλ-
μῷ (2) τῷ πρὸς τὴν γηομένην, ἵνα μὴ
τὸ καταρρέον ἐξ αὐτῆς διακρυον
βλάβῃ τῷ ὑποκείμενῳ ὀφθαλμῷ.
εἰάν δὲ τὸ ὑγρὸν τῷ εἰσὶν οὐχ ἡ, χεῖς
τῷ πρὸς τὴν ἀμύργῃ ἐφθῇ ἀνάλω.
τὰς δὲ ὀφθαλμῶν γρωτίον διέπτε-
ρον, εἴπερ δὲ καὶ τετρίον. πνὶς δὲ καὶ
χέσων ἀεὶ σκαλῇ. τὸ δὲ
τῷ ἐπὶ τῷ πρὸς τὴν μὴ καὶ μῆνα
σκαπῶν. Τετρίον δὲ ἀρχομένης
γῆρας, τὸ ἐπιπολῆς ἀεὶ σκαπὶον περὶ
τῷ ἐπιμαλῶς ἀεὶ σκαλῇ καὶ καὶ

QUod in vitibus recens plantatis
redundat amputandum est, non
obliqua cæsura, neque prope oculum,
sed distantia ampliore duorum digi-
torum latitudine, non ad boream, sed
ad meridiem, retro post oculum pla-
ga incussa, ne lachryma ex ipsa de-
fluens subiectum oculum lædat. Si
vero humor infestet, plagam amurca
insulsa cocta illinito. Cæterum ocu-
los iterum atque iterum passinato.
Quidam etiam sterces insuper injici-
unt. Secundo anno per sex menses
singulis fodiendum est. Ubi autem
jam trium annorum fuerint, quod in
superficie redundans est ferra rese-
care & diligenter auferre oportet, &
post autumnum ad profunditatem

(1) Malim ἀπὸ τῆς. (2) Potius τῷ πρὸς τὴν γηομένης.

pedis

pedis stercore. At vero vites in humidioribus locis circumfodiemus, & radices in superficie sinemus, ut quandoquidem ob multam humiditatem in profundo permanere radices inundatæ non possint, in latitudinem sitem procedentes perdurare queant, vim terræ non in profundo habentes, sed ex latitudine sibi attractantes ac conservantes.

μὲν τὸ μιστόπωρον κατελίζειν ἀφ' ἑαυτοῦ τοῦ ποδὸς. τὰς μὲντοι ἐν ταῖς ὑγροτέροις τόποις ἀμπέλους γρησμεν, καὶ τὰς ἐπιπολαίας ρίζας ἐάσωμεν, ἵν' ἐπειδὴ ἀφ' αὐτῶν πολλὴ ὑγρότης εἰς βάθος ἀφαιρῇται ὅς δύνανται αἱ ρίζαι ἐπικλυζόμεναι, εἰς πλάτος γὰρ χωρῆσαι ἀφαιρῆσαι διωκῶσι, τὴν δ' γῆν δύνανται μὴ ἐν τῷ βάθει ἔχουσαι, ἐκ πλατύτες δὲ (3) ἀνασώζουσαι.

(3) Emend. ex MSS. prius ἀνασώζονται.

C A P. XXII.

Quot sarmenta in vite quadrima relinquere oportet, & qualibus perticis alligare. Eiusdem.

Quarto anno novellas vitium plantas duo sarmenta nutrire satis est, quibus oculi quatuor sufficiunt, ita ut duos quidem ad truncum excacemus falce derafos, ne germinet, supremos vero duos relinquamus in augmentum plantæ. At vero sub initium veris facta putatione perticam juxta depangere oportet robustam, rectam, longitudine a pedibus quinque usque ad septem. Sit autem non tenuior arundine generosissima, quo neque pręgravet, neque obumbret plantam. Præstantior autem est pertica sine cortice, in corticem enim cantharides, & quæcunque vitem infestare solent, irrepunt & occultantur. Ipsa vero planta extenta radicæ alliganda. Caterum ipsi viti jam sex annorum & adultæ putationem in humeris tribus aut quatuor secundum vires plantæ adhibere oportet, & unicuique sarmento vallum quem ὁμο-

Κ Ε Φ. KB.

Πόσα κλήματα κατὰ λιμπάνειν χρὴ τῇ τετραετείᾳ ἀμπέλῳ, καὶ ποῖα παῖς χάραξι προσδεσμεῖν. Τὸ Αὐτῶν.

Τὸ πᾶν τὸ ἐν τῇ τῷ νεοφύτῳ (1) ἱκανὰ τρέφειν δύο κλήματα, οἷς ἔχρη (2) πλεονεξίαν ὀφθαλμῶν δέ, καὶ τὰς μὲν αὖτε τῇ πλεονεξίᾳ βί. ὁκτωφλῶν, ἀπὸ τῶν τῶν ὀφθαλμῶν, καὶ καλύπτει τὴν βλάστησιν, τὰς δὲ ἀνασώζουσι δύο ἀπολείπειν εἰς αὐξήσασθαι φυτόν. Ἐαυτοὶ δὲ ἀρχομένης κλαδεύονται παραπηγνύμεναι χεῖρα καὶ χεῖρα ἰσχυράν, ὀρθήν, μὴ καὶ ἀπὸ πίστεως ζ'. ποδῶν. ἔστω δὲ μὴ λεπτότερον καλάμῳ ὅσον ἡλικιότητι, ὅπως μὴτε (3) βαρύνει, μὴτε σκιάζει τὸ φυτόν. καλῶν δὲ χεῖρα ἢ μὴ ἔχουσαι φλοῖον, εἰς τὴν τὴν ἔχουσαν κανθαρίδας, ὅσα εἰσὶν λυμαίνεσθαι τὴν ἀμπέλον, εἰς δύνανται καὶ κατακρύπτουσι. παρεκτείναντα δὲ τὸ φυτόν καὶ προσδεσμεῖν τῇ χεῖρα. αὐτὴ δὲ τῇ τελείᾳ ἀμπέλῳ ἐξαιτεῖ ἡλικιότητι τὴν κλαδίαν εἰς ὅπως γ'. ἢ δέ. κατὰ τὴν δύναμιν τῷ φυτόν προσσυνάπτειν, καὶ ἐκάστη κλήμα καὶ ὁμοχόρῳ παραστατίον,

(1) Interp. legit ἱκανόν. (2) Ex MSS. pr. Ed. πλεον. (3) Ἀντὶς βαρύνει.

τὴν δυναμένην φέρειν ὁμοῦ τοῖς
κλήμασι καὶ τὰς βότρυας.

χάρακα vocant apponere, qui simul
sarmenta & racemos ferre queat.

Κ Ε Φ. ΚΓ.

Περὶ κλαδείας. Παμφίλου.

C A P. XXIII.

De putatione. Pamphili.

Ἀρχιῶς δὲ τῆς κλαδείας ἀπὸ μη-
νὸς Φεβρουαρίου, ἢ Μαρτίου,
ἀπὸ εἰς. Φεβρουαρίου ἕως Μαρτίου (1)
κ'. ἔτι οἱ δὲ μετὰ τρυγητὸν ἐθὺς κλα-
δεύουσι, τῇ ἀπορίᾳ τῆς κλημάτων
καφίξεως τὴν ἀμπελον λέγοντες, ὅτι
ἔχ' ὡσπερ ἐπὶ τῆς ἱερῆς, θακρύνουσι
τὴν τρυφήν (2) ἀπολλύνει. Ὅμως δὲ
αὐτὸν τὴν φθινοπώρῃ κλαδεύειν οὐκ
ἔστιν ἐν τῇ ἱερῇ βλαστάνει, καὶ
ζήνηται τὸ ἱερὸν ψυχρὸν, καὶ πύχνη
ἐπιπίση, καυθήσονται. διὸ καλῶς ἐν
τοῖς ψυχροτέροις τοποῖς ἀποτμήνεται
μᾶλλον, καὶ μὴ πλείως κλαδεύειν,
τυπὴν συχωρεῖν φανερὸς ἐφ' ὅσον
μυρὸς ἐκ κλήματος. Ἀνάπαλιν τὴν ἱερὰν
κλαδεύειν ἀναγκαῖον. ἀρχιῶς δὲ
δὲ τῆς κλαδείας ἔστω, ἀλλ' ὅταν
ἴσῃ τὸ ἥλιος ἢ περὶ πύχνην ἀφ' ἧς
καὶ τὸ κλήμα χλιαρὸν. δὲ δὲ περὶ
πύχνην τὴν κλαδεῖαν ἀπὸ τῆς οὐ-
ρα καὶ τομῶντα εἶναι.

PUTATIONEM a mense Februario aut
Martio inchoare oportet, a de-
cima quinta die Februarii usque ad
vigessimam Martii. Quidam statim
post vindemiam putant, ablatione sar-
mentorum vitem allevari dicentes, &
non velut in vere, lachrymantem ali-
mentum perdere. Quæ tamen in au-
tumno putatæ sunt, vere citius ger-
minant, si autem ver frigidum sit, &
pruina incidat, adurentur. Quapro-
pter præstat in frigidioribus locis
præsecare, & non perfecte putare,
hoc est conspicuos oculos & sarmen-
ta relinquere. Rursus autem vere
putare necessarium est. Inchoare por-
ro putationem oportet non mane, sed
ubi & pruina a sole dissoluta est, &
sarmentum tepefactum. Oportet au-
tem falces ad putationem acutissi-
mas esse.

(1) Ita MSS. & Interp. prius κς'. (2) Emend. ex MSS. ante ἀπολλύνει.

Κ Ε Φ. ΚΔ.

Πρὸς εὐφορίαν ἀμπελῶν
καὶ καλλιωνίαν.
Ἀφρικανῶ.

C A P. XXIV.

*Quæ ad vitium fertilitatem &
vini bonitatem conferant.
Africani.*

Εὐφορὸς ἢ ἀμπελῶν, τῆς κλαδεύ-
ουσας αὐτὴν κισσὸς σφοδρῶς.
εἰ δὲ ἐκ δρυὶν βαλάνων συσκευα-
σμένης εἰς κύβους μέγας, ὅτι ὁρ-
βὺς αἰένως ἀπὸ τῆς, ὡς συσπλάσσει
μυρὸν καὶ διελθῇ, (1) ἐμβάλλει εἰς
τύπους τῶν φυτῶν, ὅτι πύχνηται

FERTILIS erit vitis, si putator ejus he-
dera coronatus fuerit. Si verò
quercinam glandem contusam ad fa-
bæ magnitudinem, & ervum semel
molitum, ut frangatur tantum &
dividatur, in locos plantarum inje-
ceris, & ad diuturnitatem vini, & ad

(1) Ex MSS. F. L. B. 2. & Cott. pr. Ed. ἐμβάλλει.

fructus

fructus ubertatem confert. Sed & sarmenta crebros oculos habentia, fertilem vitem faciunt, & vitium transplantatio ad copiam & bonitatem vini conducit. Fertilem etiam vitem facies, glycyrriza in medio plantata.

CAP. XXV.

Quando fodere oporteat perfectas vites, & qualis sit fossionis utilitas. Anatolii.

Fodere oportet antequam germen producat, quum enim simul cum racemorum generatione & germen nascatur, qui post germinationem foderit, multum fructus motu decutit & perdit, quare citius fodere prestat. Multa autem fossio, & plurima terræ diffusio, & vitæ & alimentum & ubertatis causa est viti. Quod si hæc non sufficienter facta sit vitibus emittentibus germen, melius est inhibere fossionem, & ubi fortius est germen, quæ relicta sunt excolere. Cavendum est autem, ne fossiores ligoæ stirpem fauciantes aut pungentes lædant. Quæ enim vulnerata est ægrotat, & fructum non producit.

CAP. XXVI.

Quomodo tempore pastinationis stercoreare oporteat. Eiusdem.

Libyæ & Orientis incolæ ubi vites pastinaverint, non statim adobruunt, sed fossas per totam hyemem sinunt. Qui vero in pluviosis regionibus habitant, citius ipsas obruunt, occlusis terra radicibus, [& obstructis

τῶ οἴνῳ, καὶ πρὸς πολυκαρπίας Συμβάλλεται. Καὶ τὴ πυκνόφθαλμοι κλήμεθα πολυφόρον ποιεῖ τὴν ἀμπέλον, καὶ ἡ μελαφύτδους τῶν ἀμπέλων πρὸς πολυκαρπίαν καὶ καλλιότητα Συμβάλλεται. εὐφραίνει ποιήσεις ἀμπέλον, γλυκύρριζαν εἰς μέσῳ φυτεύει.

Κ Ε Φ. ΚΕ.

Πότε δεῖ σκάπτεν τὰς τελείας ἀμπέλους, καὶ ποία τῷ σκαφῇ ὠφέλεια. Ἀνατολίας.

Σκάπτεν δὲ καὶ πρὸς βλαστῶν βολῆς, ὅμοιον γὰρ τῇ πρῶτῃ ἡλικίᾳ τῇ βοτάνῳ καὶ τῇ βλάστῃ φραμίνης, ὁ μὲν τὴν ἐκβλάστησιν σκάπτει, πολὺ ἐκσεύει καὶ ἀποβάλλει τὴν καρπὸν τῇ κινήσει, διότι γὰρ σκάπτειν ἀμνηνον. Ὁ δὲ πολὺς σκαφὸς, ἐν τῇ γῆς παλαιοῖς ἀρχαῖς, βίαι ἐτεροφῆς τῇ ἀμπέλῳ καὶ πολυκαρπίας ἀπὸ. ἔτι εἰ μὴ φράσῃ ἐφαρκεῖν ἐκβαλεῖν τὴν βλάστην, καὶ οὐκ ἐπιχειρῇ τὴν σκαφὴν, καὶ ἰσχυρὸς ἡγομένης τῇ βλάστης, ἔτι πάλιν τὴν παλαιότητα ἐργάζονται. παρατηρεῖν δὲ δεῖ, ὅπως μὴ σκάπτοντες τῇ δικῇ τὸ τέλος τοῦ πρῶτοντος ἢ νέαντες βλάψωσιν. ἢ γὰρ τῶν μετὰ τοῦτο νοσῶν, ἐκκαρπύ.

Κ Ε Φ. ΚΕ.

Πῶς δεῖ ἐν τῇ καυρῇ τῆς γυρώσεως κοπεῖζειν. Τῷ Αὐτῷ.

Οἱ καὶ τὴν Λιβύην ἐκ τῆς ἀνατολῆς πρὸς ἀμπέλους γυρώσαντες, οὐκ εὐθὺς συγχωνεύουσιν, ἀλλ' ἐῷσι τὰς γυρὰς δι' ὅλα χειμῶν. οἱ δὲ ἐν τοῖς ἐπὶ μεσογείῳ τόποις, γὰρ οὐκ ἀπὸς συγχωνεύουσιν, ἀλλ' ἐκλείοντες τῇ γῇ

γῆ πῶς ρίζαις, [(1) ἐν ροῖᾳ πῶς ὁ-
δῶς] καὶ οἱ μὲν βαθυτέροι γυρὸν
ποιοῦσιν, οἱ δὲ ποδῖαιον βάθῳ. ὧς
δὲ πλείους πρὸς τὸ γυρὸν κοπερίζου-
σι κόπῃ βοῶν, ἢ πρῶβᾶτων, ἢ χοί-
ρων, ἢ ἄλλων θηριμῶτων. ἢ δὲ τῶν
πρῶβῶν θηριμῶτων ὅσα, πρὸς μὲν
τὸ ταχέως βλαστάνειν πῶς ἀμπέ-
λους ἐπιτηδεύει ἐπὶ, πρὸς δὲ καλλιου-
ρίαν ἀνεπιτηδεύει. Δεῖ δὲ ἐκάστη τῶν
ἀμπέλων ὁποῖας δὴποτε κόπῃς ἐν
τῷ πρῶβῳ μὲν εἶναι. κατὰ τὴν ἐπι-
ρίψιν. ἢ καὶ μόντοι αὐτῶν τῶν
πρῶβῶν τῶν ἀμπέλων ἐπιβάλλειν τῷ
κόπῃ, ἀλλ' ὀλίγον μικροτέρῳ,
ἵνα ἢ αἱ πρῶβῶν ρίζαι μετὰ λαμ-
βάνῃσι τῶν θηριμῶτων, ἢ μὴ ἀθρόως
ἐπιβληθῇσι ἢ κόπῃ γυμναῖς
ταῖς ρίζαις, καὶ καὶ αὐτὰς. εἰ
δὲ μὴ εὐπορίας κόπῃ, ἀχρὸς γὰρ
τῶν κυάμων, καὶ τῶν ἄλλων ὁσ-
περίων ἀντὶ κόπῃς ἀρκέσει. ταῦτα γὰρ
ἢ πρὸς τὸς πᾶσι ὡφελείᾳ ὧς ἀμ-
πέλους, καὶ ἐντίκειν τῶν φθοροποιῶν
ἰσχυρίσιν. ἢ γὰρ αὖ δὲ κόπῃ ποιεῖ,
πολλὰ δὲ (2) κάλλιον ἔργον πε-
λαιόν. Τὰς μόντοι ἐναισθησίας με-
τελῶς καὶ γυρῶσι ἢ κοπερίζουσι, καὶ
διετείς δὲ ὅμως θηριμῶτας μέχρη
πενταετίας, κατ' ἐνάλοσιν δηλο-
νόπ (3) θηριμῶτας. ἐν μόντοι ταῖς
ἐναισθησίας τόποις, παρ' ἐναισθητόν
τῶν ποιεῖν ἐπὶ τῶν νέων θηριμῶτα-
τον. εἰ δὲ ἢ κρύσταλλον ἐν ταῖς τό-
ποις ἐκείνοις (4) πᾶν γυρῶν, καὶ κα-
ρυφῶν τῶν πρῶβῶν τὰ πρῶβῶν γὰρ
προσθήκη. Φιλοκαλῶτερον δὲ ἂν πῶς
κοπερίζουσι, εἰ ἐν μὲν τῇ ψαμμῶδι
γῆ κόπῃ (5) καὶ πρῶβῶν πρῶβῶν ἢ αἰγίᾳ, (εἶναι γὰρ ταύτας ἀπαιτεῖ
δὴλόν ἐστιν) (6) εἰς τε τῶν λόκων ἀργίλλον βοῖᾳ κόπῃ. φύσιν γὰρ αὐ-

influxionis viis] & alii quidem pro-
fundiores fossam faciunt, alii vero
altitudine pedali. Adultas vero præter
fossionem stercoreant, bubulo aut ovil-
lo aut fuillo stercore, aut aliorum pe-
corum. Columbinum autem sterces
calidissimum, ad celerem quidem
germinationem vitium idoneum est,
verum ad vini bonitatem incommo-
dum. Oportet autem singulis viti-
bus quatuor heminas cujuscunque ex
prædictis stercoribus injicere. Non
tamen ipsi trunco vitis sterces injici-
endum est, sed paulo longius ab eo,
quo etiam radices eminus progressæ
caliditatis participes fiant, & ne ster-
cus nudis radicibus accervatim inje-
ctum, ipsas adurat. Quod si ster-
coris sit penuria, paleæ sane fabarum
aliorumque leguminum stercores loco
erunt. Hæ enim & contra glaciem
vitibus profunt, & reptilibus corrup-
tionem inducentibus adversantur. Ex
vinaceis etiam fimus fit, multo ve-
ro præstantior ex urina veteri. At
vero anniculas vites mediocriter &
fodiunt & stercoreant, & biennes si-
militer usque ad quinquennium, juxta
proportionem videlicet. In tempe-
stuosis tamen locis, alternis annis hoc
facere in novellis vitibus commodius
est. Si vero & glacies in illis locis
concreseat, etiam terram circa trun-
cos accumulare convenit. Melius
autem quis stercoreaverit, si in terra
arenosa stercore ovillo aut caprino
utatur, (hæc enim teneriora esse ma-
nifestum est) in argilloso bubulo:

(1) MSS. V. F. C. L. & B. 2. conjunctim ἐκροῖας πῶς ὁδῶς. Bar. non ag-
noscit. Et certe lituram merentur, quid enim ad hunc locum faciant non-
dum video. (2) Fraced. voculam delevi auctor. MSS. (3) Vel de-
lend. vel legend. θηριμῶτας. MSS. ut in textu. (4) Ita Barocc. Interp.
legit πᾶν γυρῶν, ἢ κοπερίζουσι. Sed recepta lectio suffragante MS. Bar. stare
potest. In MS. V. scrib. τῶν ἐπὶ τῶν. (5) Ita MSS. prius καὶ πρῶβῶν. (6) E-
mend. ex MSS. & Interp. antea male ὡς.

cum enim naturaliter sit imbecillis, dulcedo & pinguedo stercoris ipsam sufficienter consolatur.

τὴν ἔσταν ἀδινῇ, τὸ γλυκάζον τῆς κόπρης καὶ λιπαρὸν αὐτάρκως παρημυθίται.

CAP. XXVII.

De perticarum usu & ratione.
Didymi.

Quidam perticas cadunt Decembri & Januario mense, alii Julio & Augusto, & alii depressius, alii altius palis vites alligant. Amineas quidem igitur reliquis altius palis alligare oportet, pedis unius mensura, non amplius tamen sex pedum. In tenui autem siccaque & arenosa, atque a ventis infestata, humiliorem facere plantam oportet, non tamen infra pedum quatuor mensuram. Pali porro ab utraque pare acuendi sunt, & ferventi pice supernæ partes tantum, non tamen quæ in terram depanguntur, illinendæ. Stent autem perticæ rectæ, neque inflectantur, ne vites sibi similes faciant.

(1) Ita legend. male antea τέσ. Bar. in pr. Ed. συγκατατίεθ.

CAP. XXVIII.

De pampinatione.
Sotionis.

Superflua germina adhuc tenera auferre oportet, ita enim multam perspirationem viti præbebis. Pampinare autem manu oportet citra molestiam. Eiusdem autem experientia est & putare & pampinare. Quapropter etiam aliquando rei experti sarmentum fructum habens auferunt, & non habens sinunt. A recenti vero vite plus germinum aufertur, ne prægravetur. Postquam vero calor solis hebescere

Κ Ε Φ. ΚΖ.

Περὶ χαρκαώσεως.
Διδύμω.

Τεμνοσὶ πνιες χαρκαας, οἱ μὲν Δικυμβείω καὶ Ιανουαρίω μηνί, οἱ δὲ Ἰουλίῳ καὶ Αὐγύστῳ, ἔοι μὲν ταπεινόπερον, οἱ δὲ ὑψηλόπερον χαρκαῶσι. πῶς μὲν ἔν' Ἀμινίαις ὑψηλόπερον τ' ἄλλων δὲ χαρκαῶν ποδὶ ἐνί, ἢ πωλείον δὲ ἐξ ποδῶν. ἐν δὲ τῇ λεπτοτάτῳ καὶ ξηρῇ καὶ ἀμυμώδῃ, καὶ ὑπὸ Φοδρῶν ἀνέμων εὐοχλημένη, ταπεινόπερον καὶ τὸ φυτὸν ποιεῖν, ἢ μὲν ἑλαττον ποσάρεων ποδῶν. (1) Τὰς δὲ χαρκαας ἑκατέρωθεν ὀξύνειν καὶ, ζεύσῃ δὲ πῶσῃ τὰ ἀνωθεν μόνον μέσῃ, μὴ μένειν τὰ εἰς τὴν γῆν πηγνύμενα, ἀλείφειν. ἐσηκίτασαν δὲ αἱ χαρκαες ὀρθαί, μηδὲ (2) συγκατατίεσθαι, ἵνα μὴ τὰς ἀμπίλους ἐμβρίας ἑαυταῖς ποιήσωσι.

(2) Emend. ex MSS. F. Cott. &

Κ Ε Φ. ΚΗ.

Περὶ βλαστολογίας.
Σωτίων.

Τὰς ἀειοσὰς βλάστας ἔπ' ἀπαλὰς ἔσας ἀφαιρεῖν καὶ, πολλὰν γὰρ τῇ ἀμπίλῳ ἀφ' ἧς ἔστιν παρῆξ. βλαστολογίῳ δὲ καὶ ἀφ' ἧς χεῖρὸς ἀλύπτως. τ' δὲ αὐτῆς ἐμπειρίας ἐστὶ καὶ κλαδύειν καὶ βλαστολογίῳ. διὸ ἐνίοτε οἱ ἐμπειροὶ καὶ τὸ κλήμα τὸ ἔχον καρπὸν ἀφαιρεῖσι, ἔοι μὴ ἔχον ἔωσι. τῆς δὲ νέας ἀμπίλης πωλείον ἀφαιρεῖν καὶ πῶς βλάστας, ἵνα μὴ βαρύνηται. ὅταν δὲ ἡ θερμότης ἢ ἡλιὸς ἀρχῇ ἀμυμώδῃ, βλύνειται,

βλύνεσθ, ἀφαιρῆν τὰ φύλλα χεῖρ,
ἵνα πάντες οἱ βότρυες ὑπὸ ἥλιου
θέρμαντοί μιν πιπαινόνται. ἔπ δὲ
αὐτῷ ἔσται ἡ ἀμπέλως ὁφείλει σκάπτεσθ.

inceperit, folia auferre oportet, quo
omnes racemi a sole calefacti matu-
rescant. Quum vero adhuc floret
vitis fodi debet.

Κ Ε Φ. ΚΘ.

C A P. XXIX.

Περὶ δευτέρας βλαστολο-
γίας. (1) Παξάμυ.

*De secunda pampinatione.
Paxami.*

Τὼν νεωτὶ φυτεύσων ἀμπελῶν,
ἅμα τὴν βλαστῆσιν μὲν τὸ ἀπ-
ανθῆσιν, τὸ παλαιὸν παρὶ τῶν
βλαστῶν ἀφαιρῆν δεῖ ἀπέμειναι καὶ
χωρὶς βίας. τὰς δὲ σηπύσας τὸν
καρπὸν ἀμπελῶν, ἑ μάλιστα ποτὶ
πιπαινέσας, ἀλλὰ τῶν τῷ γῆς ὑγρό-
τητι καὶ τῶν τῷ φύλλων πυκνότητι,
ποσὴν ἀφαιρῆν δεῖ ἐκ πλεονεξίας τὰ
φύλλα παρὶ λ'. ἡμερῶν δὲ τετραγών,
ἵνα εἰσπείοντες οἱ ἀνέμοι ἀναψύ-
χωσι τῶν σταφυλῶν. ὧ δὲ καὶ τὴν
κορυφὴν φύλλα ἐκτείνον, ἵνα τῶν
ὑπερβάλλουσιν ἡ καύματι ἀκμὴν
σχεπόμεναι, ἐπισκιάζωνται τῷ καὶ
κορυφῇ ἡλίῳ. Εἰ μὲντοι πολὺς ὁ μ-
βρῶν ἐν τῷ μεσσηνίῳ μηνί, ὡς
αὐτοῖς αὐτὴν οἰοῦσας τὰς ῥάβδας,
ἵνα μὴ (2) ὀξυση ὁ οἶνος, παλαι-
ετέον καὶ τὰ καὶ κορυφῇ φύλλα.
πρὶν δὲ, ἐν τοῖς θερμότεροις ἑ ξηρο-
τέροις τόποις, καὶ σκέπασαι τὸν καρπὸν
φρυγάνοις καὶ ἀκάνθαις, ὅτε ἀρκούν-
των τῶν φύλλων. Ὅ δὲ ἀμπελουργὸς
παλαιότερον ζυμεχῶς τὸν ἀμπε-
λῶνα, ὡς χάρσας ὀρθῶν, καὶ τὸν
ζυγὸν ἰσάζων, (ζυγὸς δὲ καλεῖται) ἢ τὸ
ἀμπελὸς παρὶς τὴν χάρσκα (ζυζυ-
γία) εἰδὼς ὅτι ὡς περ ἡμεῖς (3) ὅφ'
ἐν μέρει δὲ σώματι ἐπικλινέμεναι κάμνομεν, ἔτω καὶ ἀμπελοὶ ἐπικλινέμεναι
καὶ μὴ ὀρθαὶ ἐσηκύναι βλάπτονται.

IN vitibus recens plantatis, simul
ut germen emiserint postquam
defloruerint, superfluum germen au-
ferre oportet leniter & non violen-
ter. At vero vites quæ fructum pu-
trefaciunt, & vix unquam maturum
reddunt, ob terræ humiditatem &
foliorum densitatem, triginta diebus
ante vindemiam purgare oportet, fo-
liis a lateribus detractis, quo inspi-
rantes venti uvam refrigerent. Verum
folia summa reliquenda sunt, quo ad-
versus æstus vigorem vites protegen-
tia, soli in summo incumbenti um-
bram objeciant. Si tamen multus imber
in autumnno sit, adeo ut intumescen-
tes acini valde augeantur, etiam fo-
lia summa tollenda sunt, ne vinum
acescat. Quidam vero in calidioribus
& siccioribus locis, fructum etiam te-
gunt sarmentis aridis & spinis, si fo-
lia non sufficiant. Porro vinitor af-
sidue vineam circumeat, & perticis
erigens, & jugum æquans, (Jugum au-
tem vocatur vitis ad perticam conju-
gatio) gnarus quod quemadmodum
nos ad unam corporis partem incli-
nati ægrotamus, sic & vites inclinatæ
& non stantes erectæ læduntur.

(1) MSS. V. F. L. C. & B. 2. non agnoscunt, sed Bar. retinet. (2) MSS.
V. & Cott. ὀξίστη. (3) MS. Bar. habet, ὅφ' ἐν μέρει κλινέμεναι κάμνομεν.

CAP. XXX.

*Ut in vite pediculi aut eruce
non generentur, neque vitis
a glacie ladatur.*

Africani.

URfino adipe corticem illinito, & vitis pediculos non producet, aut adipe urfino falces ungit nemi- ne conficio, quibus vitem putaturus es, & neque pediculi, neque glacies vitem injuria afficient: Aut falces oleo in quo allium contritum est illi- nito. Si vero crucas quæ in rosis reperiuntur in oleo coxeris & inde falces illeveris, neque ab alio animal- culo, neque a pruina vitis injuriam patietur. Aut adipe hircino aut san- guine ranarum falces ungit, aut coti- cula cinere cum oleo prælita falces acuito. Vitis farmenta usta & lachrymam admixtam, cum vino in mediam vineam deponito, & vermes non enascentur.

πίλιν, μὲν οἶνον καὶ εἰς μέσον ἔσθ' ἀμπλῶν, ἔσθ' ὅσα ἴσθ' σκώληκες.

(1) Du Fresne in Glossario. Ἀρχ. Ursus. Et Ἀρχ. Urfinus.

(a) Ἡ ἀρκεία σταπ--] Ita Palladius Lib. 1. " Aliqui Ursi adipem cum oleo usum reservant, & falces hoc, cum putaturi sunt, ungunt. Sed hoc in occulto debet esse remedium, ut nullus putator intelligat: cuius vis tanta esse perhibetur, ut neque gelu, neque nebula, neque alio malo possit noceri. Interest etiam ut Res profanata non valeat. Totum hoc caput pene ad verbum expressit Pallad. Lib. cit. Tit. XXXV. Confer Colum. Lib. de Arbor. Cap. XV.

(2) MS. F. habet ἀρχαίως, καὶ ἔτι ἀκρότης. In Cott. ἀρχαίως, ita etiam MSS. L. B. 2. & Interp. In MS. Bar. ἀρχαίως καὶ ἔτι ἀκρότης.

CAP. XXXI.

*Ut neque a pruina neque a
rubigine vites ladantur.*

Diophanis.

STercus aridum per diversa spatia in vinea deponito secundum vi- acti ventum, & ubi instantem prui-

Κ Ε Φ. Λ.

Ὡστε ἀμπελον Φθειρας ἢ
κάμπας μὴ ποιεῖν, μη-
δὲ ὑπὸ παγετῷ ἀδι-
κεῖσθαι. Ἀφρικανῷ.

(1) Ἀρκεία σταπ τὸ φλοῖον ἐπὶ
χεῖρι, καὶ ἡ ποιήσῃ φθει-
ρας ἢ ἀμπλος, (a) ἢ ἀρκεία σταπ
τὰ δρέπανα χεῖρι μηδὲν εἰδέναι,
ἐν οἷς τὰς ἀμπλῶν τέμνεις, καὶ
ἐπὶ φθειρας, ὅτε παγετὸς ἀδίκησθαι
τῷ ἀμπελον ἢ χεῖρι τὰ δρέπανα
σκορδα πτερυμμένω μὲν ἔλαιον.
Ἐάν δὲ τις ἐν τῇ ρόδῳ εὗρισκο-
μῆναι κάμπας ἐν ἔλαιον ἐψησας
αἰκίψῃς τὰ δρέπανα, ὅτε ἀπ' αἰ-
λῶν ζῶν, ἢ πάχνης ἀδίκησεται ἢ
ἀμπλῶν. ἢ σταπ τρέψῃς ἢ αἰ-
μαλὴ βατράχου χεῖρι τὰ δρέπανα,
ἢ τῷ ἀκόντιω ποδὸν μὲν ἔλαιον (2)
ἀρχαίως, ἔσθ' ὅπως ἀκρότης τὰ
δρέπανα. Ἀμπλῶν κλήματι καὶ
σταπ, ἔσθ' ὅπως τὰ δρέπανα τὸ ἀμ-
πλῶν, ἔσθ' ὅπως τὰ δρέπανα τὸ ἀμ-
πλῶν.

Κ Ε Φ. ΛΑ.

Ὡστε ὑπὸ πάχνης ἢ ἐρυ-
σίβης μὴ ἀδικεῖσθαι τὰς
ἀμπέλους. Διοφάνους.

Ἀπόθεν ἐν τῇ ἀμπλῶν καὶ
ἀφ' ὅπου ἀφ' ὅπου καὶ
ἐκ τῶν κατ' ἀνιμῶν ἔσθ' ἀμπλῶν,
καὶ

ἔ' όταν ἰδῆς ἐφισταμένην τὴν πᾶ-
χυνῶ, ὕφαψον τὴν κόπρον ἐνεχθῆς
ἣ ὁ καρπὸς ἀποκαθίσταται τὴν
πάχυνῶ. τὰς δὲ ὑπὸ πάχνης εὐ-
κόλως ἀποκασιμῆρας ἀμπέλους βρα-
δύπερον καὶ κλαδύνειν, ὅταν αὐτὸς
(1) βλάβην κινῶνται· ἔτω ἣ βρα-
δυδιον (2) ἐξαυθίσουσιν. ὥσπερ δὲ καὶ
Ἱππυρις ἀμπέλους πιπίσας ἔλατ-
τον φρογῆζειν πάχνης, ὅπ (οἶμα)
βραδύως βλαστῶν, θέρμῃ ἤδη ὄν-
τῃ ἢ ἡλίῳ. οἱ δὲ κύκαμον σπείρου-
σιν εἰς τὰς ἀμπιλωνας, καὶ ἡ βλαβήσεσθαι τὰς ἀμπέλους ὑπὸ πάχνης περὶ οὐκ.

(1) In MS. Bar. βλάβησιν.

(2) Ex MSS. antea ἐξαυθίσουσιν.

Κ Ε Φ. ΛΒ.

Ἄλλο περὶ πάχνης.

ἘΑν Συμβῇ βλαστῆναι ὑπὸ πά-
χνης τὰς ἀμπέλους, καὶ δηλῶ
(1) ἣ ὁ καρπὸς ἀπολωλός, δὲ ἐπι-
πνεῖν αὐταῖς καὶ βραχυτεμεῖσθαι,
ἵνα ἡ δύναμις ἀσπυμῆται· (2) ἀπο-
δύσθαι ἣ τὴν ἐξῆς ἐτὶ ἔ' ἢ ὡσπερ
καρπὸν. Τινὲς δὲ ἀπὸ πίρας ἐν Βι-
θυνίᾳ μαθόντες ἀσπυμῆσαι, ὅταν
ἢ ὑποπῆται ἢ πάχνη. (3) προσήκει
μυρικήν ἢ μάλισα, εἰ δὲ μὴ, οἷον
δήποτε ἐύλε πύρα (4) αἰσθανά-
λικμῶν τὴν ἀμπιλωνί. ἔτω ἣ προσ-
εξάνουσι ἢ πύρα τοῖς ὀφθαλμοῖς,
τὴν ἐμπίπτεσθαι πάχνην ἐκκρέσει.

(1) Emend. ex MSS. prius ἦν.... ἀπολωλός. (2) Ita MSS. rectius,
MSS. F. L. ἔ' B. 2. habent ἀσπυμῆται. ἀποδ. (3) An legend. αἰσθάνουσι.
(4) Ex MSS. ante disjuncte αἰσθάνουσι ἀναλκμῶν.

Κ Ε Φ. ΛΓ.

Περὶ ἐρυσίβης. Βηρυτίῃ.

ἈΜα πῶς συνίσταται ἐν τῷ αἵματι
τὴν ἐρυσίβην ἰδὼν, εὐθὺς βοῶς
κέρως αἰσπερὸν συνβολοῖται καίειν,
καὶ καρπὸν πολλὸν ποιεῖν κύκλῳ τῆς
ἀέρας καὶ ἀνέμου, ἵνα ὁ ἀνέμος

nam videris, stercus succendito: fu-
mus enim inde elatus pruina dispel-
let. Quæ vero facile a pruina ad-
uruntur vites tardius putare oportet,
quum germen fundere incipiant: Sic
enim tardius efflorescent. Quem-
admodum & Hippuris vitis credi-
tur pruina minus obnoxia esse, quod
(ut opinor) tarde geminet, calente
jam sole. Quidam fabam in vinetis
feminant, & vites a pruina illæfas fu-
turas credunt.

Κ Α Ρ. XXXII.

Aliud de pruina.

SI contigerit vites a pruina lædi,
& manifestum sit fructum peri-
isse, incidendæ sunt & brevius pra-
secandæ, ut vis earum permaneat:
Nam & sequenti anno priorem fru-
ctum reddent. Quidam experientia
in Bithynia edocti affirmant, quod
ubi suspecta fuerit pruina, conveniat
myricæ quidem maxime, aut si non
suppetat, cujuscunque ligni cinerem
in vinea ventilare. Sic enim infi-
dens oculis vitium cinis, incidentem
pruinam depellet.

Κ Α Ρ. XXXIII.

De rubigine. Berytii.

Simul ut videris rubiginem in aere
congregari, statim bovis cornu
sinistrum cum bubulo stercore urito,
& fumum multum per ambitum ar-
vi secundum ventum excitato, quo
ventus,

ventus omnem fumum ad rubiginem ferat, dissipabit enim omne aeris vitium fumus. Apuleius tradit trium cancrorum ustorum cum bubulo stercore aut paleis & stercore caprino fumum sufficienter prodesse. Si vero anticipet rubigo, damnum refarcies hoc modo. Cucumerum sylvestrium aut colocynthidis radices aut folia contundito, & aqua macerato, indeque a rubigine laesa irrorato ante folis exortum; idem facit cinis ficulnis aut quercinus maceratus & irroratus. Prodit Apuleius, si lauri ramos in aruum projeceris, transire in ipsos rubiginis noxam. Nosse autem convenit, quod pleniluniis maxime omnia a rubigine impetuntur; praecipue vero frumentum, propterea quod tunc luna calidissima sit & humida, noctuque fructus putrefaciat. Quidam silurum piscem concisum urunt secundum ventum, per omnem loci partem odorem spargentes. Quin & naturalis contraria affectio resistit, si cribro phocæ pellis obtendatur & perforetur, ita ut per cribrum fermen excutiat, & terra feminetur. Hoc idem & grandinem cadere non finit, physica quadam contrarietate opem ferens.

πάντα τ' ὑποκινῶν πρὸς τὴν ἐρυσί-
βλην (1) φέρεται. ἀποκαθίσταται γὰρ τὴν
αἰτίαν ὅτι αἰεὶς ὁ καπνός. Ἀπελθὼν
δὲ φησι, τριῶν καρπῶν καυθέν-
των μὲν βολβίτων ἢ ἀγρῶν καὶ αἰγίας
κόσμεν, αὐτάρκως ὠφελεῖν. Ἐάν δὲ
κυμβῇ ὑπὸ τ' ἐρυσίβλης (2) περὶ
φθῆναι, ἀνασκαυάσεις τὴν βλάβην ἔ-
χει. σικύαν ἀγρίαν ἢ κυλοκυνθίδος
τὰς ρίζας ἢ τὰ φύλλα κυκλῶσας, καὶ
βρέξας ὑδατὶ, τὰ κατὰ ληθύνει ὑπὸ
τ' ἐρυσίβλης κατὰ ῥοιαν περὶ ἀνα-
πύλας τ' ἡλίον· τὸ δὲ αὐτὸ ποιεῖ καὶ
ἀποδιδῶν ὁμοίως βραχέως (3) συκί-
νη ἢ δρυῖν καὶ κατὰ ῥοιαν ῥίσι. Φησὶ δὲ
Ἀπελθὼν, εἰάν δάφνης ἐν τῇ ἀγρῶ-
ν κλάδους βάλης, μεταβαίνειν εἰς
αὐτὰς τὴν βλάβην τ' ἐρυσίβλης. εἰ-
δέναι δὲ χρὴ, ὅτι ταῖς πανσελήνοις
μάλιστα πάντα ἐρυσίβνται· ἐξαι-
ρέτως δὲ ὁ σίτος, ἀφ' οὗ τότε τὴν
σελήνην ἡμερωτάτην ἔσται ἐν ὑγρῶν
σῆπειν τ' νυκτὸς τὰς καρπῶν. Τινὲς
δὲ (4) σίλινθον τ' ἰχθύν κατεμύοντες
καίεσι κατὰ ἀνεμὸν, κατὰ πᾶν μέ-
ρος ὅτι χρεῖς τὴν ὁσμὴν ποιῶντες.
ἀντιπαθεῖ δὲ ὁ μῦθος, εἰάν ὑποκινῶ
φάκης δάφνης (4) περὶ αὐτῇ τρεφῆται,
ὅτι ἀντιπαθεῖ ἀφ' ὑποκινῶς διη-
δυμῆς, καὶ ἐπιπαρεσθῆναι γῆς. τὸ
δὲ αὐτὸ τῆτο (b) χαλαζῶντος ἐκ
πιστῆν, φυσικῇ τινι ἀντιπαθείᾳ βοηθεῖν.

(1) Restit. ex MSS. prius φέρεται. (2) Revocavi ex MSS. (3) E-
mend. ex MSS. pr. Ed. σικύνη. (a) Vid. quæ notamus ad. Cap. 10. Lib.
XIII. (4) Restitui ope MSS. antea pessime εἰάν ἐν ὑποκινῶν περὶ αὐτῇ
τρεφῆται, τρεφῆται. (b) Respicias ad Cap. 14. Lib. 1.

C A P. XXXIV.

Cura vitium arefaci-
entium fructum.
Vindanionii.

K E Φ. ΛΔ.

Θεραπεία ἀμπελῶν ξηρα-
νισῶν (1) τ' καρπῶν.
Οὐιδανωνίης.

Quum acini ervi magnitudine
exarescere incipiant, tunc om-
nem arefcentem racemi partem de-

Οταν ἡ ραξ ὅτι βότρυος ὁμοειδῆ
ῥηομῆν ξηραίνεσθαι ἀρχῇται,
τότε πᾶν τὸ ξηρανόμενον ὅτι βό-

(1) Emend. ex MSS. prius τ' καρπῶν.

K 3

πρὸς

περὶ μίρεσιν παρὰ ψάραρον, ἃ
 ἔστιν ὕμνος μᾶλλον δὲ ἀπὸ ἔστιν ὕμνο-
 τήν (2) πωλησιάζοντι τοῖς ξη-
 ραινομήτοις ἀφαιρῆν, ἵππειαν καὶ
 χεῖρ τὴν τομὴν τίφρα μινιμῶν
 ὅξιν δειμυζέτω. κακίων δὲ ἡ τί-
 φρα, ἡ ὅτι κλημᾶτων. ὅτι τὸ πᾶ-
 νοσεῖν μέλλοντα ἔστι βότρυς ἀλει-
 φθῆναι, ἥτις τὴν βλάβην καὶ τῆς
 ἀμπύλου δὲ τὸ σπέρμιον ἐμβύως πι-
 χειρείτω. Τινὲς δὲ ἔστι τὸ κάτω ἔ-
 στελεχος πᾶν πᾶν τὴν ρίζαν ἔρω
 παλαιὰ ἔστι δειμυζέτω καὶ ἄρῳανσι.
 πούτη ἡ τῇ θρησκείᾳ ἢ μόνον ὁ καρπὸς σωθήσεται, ἀλλὰ καὶ ἡ ἀμπύ-
 πολυχρόνι καὶ εὐταλὴς γηθήσεται.

radito, & a sana sive potius a faniore
 arescenti proxima adimito, indeque
 casuram cinere acerrimo aceto mixto
 illinito. Præstantior autem cinis est
 farmentitius. Sic enim quæ ægrota-
 tura erant in racemo illita, noxam
 ampliorem sistent; truncus etiam vitis
 eodem modo oblinatur. Quidam &
 infernas stirpis partes circa radices
 veteri & acerrima urina conspergunt.
 Hac enim cura non modo fructus
 fervabitur, sed & ipsa vitis diuturna
 & fertilis erit.

(2) Casaub. πωλησιάζοντες τοῖς μίρεσι τοῖς ξηραινομήτοις ἀφαιρῆν.—

Κ Ε Φ. ΛΕ.

Περὶ (1) ἀφόρων ἀμπέ-
 λων. Δημοκρίτης.

C A P. XXXV.

*De sterilibus vitibus.
 Democriti.*

Τὸ σπέρμιον χύσιν ζυμῶν ἢ πι-
 ρέτω, κακίων δὲ ζυμῶν δρυ-
 νων, καὶ λίθον ἐμβαλεῖ εἰς τὴν χύσιν,
 ὥστε ἀποστῇ ἀπὸ ἀλλήλων ἔστι σπέρ-
 μινα ἔστι μίρεσιν, ἔστι εἰς αὐτὸ ἔρω
 ἀνθρώπων παλαιὸν ὥστε κρύσταλλο
 δὲ. πᾶσι χύσιν ἡρέμα παντὶ τῷ σπέρ-
 μινα, ὥστε ἔστι τὴν ρίζαν (2) καὶ ἄρῳαν-
 γῆναι, εἴτω ἐμβαλεῖ κόπρον γῆ με-
 μινγρῶν. καὶ μὲν τὴν λίθον εἰς
 τὸ στελεχος ἐνθισιν ποιούμενος,
 ἀποσκάψαι πᾶν πᾶν τὴν ρίζαν.
 τὴν δὲ θρησκείαν φθινοπώρῃ ποιῶν
 εὐκαίρως.

TRuncum scalp pro aut terebra, aut
 quod præstat cuneo quercino
 finde, & lapidem in fissuram injici-
 to, ut partes trunci ab invicem dis-
 parentur, & in ipsum urinam huma-
 nam veterem infundito, ad mensu-
 ram heminarum quatuor, ita ut eam
 sensim omni trunco circumfundas,
 ut etiam ad radices instillatio descen-
 dat, deinde injice stercus terra mix-
 tum. Oportet tamen eos qui lapi-
 dem in truncum imponunt, effodere
 & vertere terram quæ est circa radi-
 cem. Hæc vero cura in autumno op-
 portune adhibeatur.

(1) Emend. ex MSS. V. ἔστι Barocc. prius ἀφόρων. (2) Interp.
 male καὶ ἄρῳαν. In MS. V. καὶ ἄρῳαν.

CAP. XXXVI.

*De Sideratis vitibus.
Cassiani.*

Sideratas vites dignosces quidem ex eo quod folia valde subrubra habeant: Curabis autem, si terebra truncum perforaveris, & per foramen quernum paxillum immiseris, aut si parum radicem denudaveris, similiterque paxillum intru-deris, & terram circumaggefferis, atque ita vitem curabis. Quidam autem humilissimi vites marina aqua rigant; alii & has, & quæ a quocunque instrumento læfæ sunt, oleo cum bitumine cocto oblinunt. Alii, velut in Bithynia, experimento deprehenderunt quomodo sideratis sit subveniendum, clayo nimirum truncos penetrantes. Alii vero urinam humanam trunco & radicibus affundunt.

Κ Ε Φ. ΛΤ.

Περὶ ἀσποπλήγων ἀμπέλων. (1) Κασσιανῶ.

ΤΑΣ (2) ἀσποπλήγας ὀνομαζόμενας ἀμπέλους γνωρίσεις μὲν ἐν τῇ πρὸ φύλλα πάνυ ὑπερβύρα (3) ἔχον· θεραπίσεις δὲ, περίττω πάνυ Ἀλφ. κόψας τὸ στέλεχος, ἔστι τρυπήματι δρυῖνον πείσασθαι ἐμβά-λων, ἢ (4) ἀπερῶν βραχὺ τὸ ῥιζος, καὶ ἐμβάλων ὁμοίως πείσασθαι, περιχώσεις τε τῇ γῇ, ἔστι θεραπίσεις τῷ ἀμπέλῳ. Οἱ δὲ ἀρδύσι πρὸς τοιαύτας θαλάττιον ὕδατι ἄλλοι δὲ ἔστι ταύτας, ἔστι ὡς ἀφ' οὐκ ὀρθόποτε ἐργασίαι πωληγείας, ἔλαιον μὲν ἀσφάλτης ἐψήσαντες περιχέουσιν. Ἄλλοι, ὡς ἐν Βιθυνίᾳ, Ἀλφ. πείρας ἔλαβον τὸ πρὸς ἀσποπλήγας θεραπύειν, ἢ ἢ Ἀλφ. πείρας τῇ στέλει. οἱ δὲ ἔρον ἀνθρώπων τῇ στέλει ἔστι ταῖς ῥίζαις καὶ ἄλλοις.

(1) Ita legend. ex Caf. & MS. Bar. in cat. deest, ante Βασιανῶ. (2) Bis in hoc capite sic legend. cenfeo, refragant. licet MSS. pr. Ed. ἀσποπλήγας. (3) Resist. ex MSS. F. L. B. 1, & 2. (4) MSS. V. L. & Bod. ἀπερῶ-ξας, sed Bar. ut in textu.

CAP. XXXVII.

*De morbidis vitibus.
Damogerontis.*

Morbidam vitem, cinere sarmentitio aut quercino cum aceto mixto ad truncum asperso, curabis. Multum prodest & urina humana radicibus affusa. Quidam vero morbidas vites excindunt ad terram, deinde leviter obruunt terra adjacente, modico stercore ipsi admixto, & quum turiones egerminave-

Κ Ε Φ. ΛΖ.

Περὶ νοσησῶν ἀμπέλων.
(1) Δαμογέροντι.

ΤΗΝ νοσησάν ἀμπέλῳ, πρὸς κληματίνῃ ἢ δρυῖνι μιχρὴν μὲν ὄξος καὶ ἄρραίνων τὸ πρῶτον, θεραπίσεις. σφόδρα δὲ ὠφελεῖ ἔστι τὸ ἔρον τὸ ἀνθρώπου εἰς τὰς ῥίζας ἐμβάλλον. Τινὲς δὲ ὡς νοσήσας ἀμπέλους ἐκπύουσι παρὰ τῷ γῇ, ἢ τῷ σφαγιόντι εἰλαφρῶς τῇ γῇ τῇ παρακειμένη, μίξαντες ὀλίγην

(1) Δαμογέροντι habent omnes MSS. prater Bar. in quo Δημογόροντες.

κόσμον. Ἐὶ ὅταν οἱ βλαστὶ φύωσι, τὰς μὲν ἀδινεῖς περικαθαίρουσι, τὰς δὲ εὐθρεῖς ἰῶσι, Ἐὶ πάλιν τῷ ἔξῃς ἔτι τ' ἐπιτηδείοπρον τ' (2) καὶ ληφθέντων ἐπιλεξάμενοι, τὰς λοιπὰς περιαιροῦσι.

(2) Ex MSS. prius καὶ ληφθέντων.

K E Φ. ΛΗ.

Περὶ δακρυρρόωντων ἀμπέλων. Σωτίων.

ΑΙ πολὺ τὸ δάκρυον ἀφιεῖσθαι ἀμπελοῖ, (1) ἀπείθον καὶ μὴ ἀλγεδιδόμενον εἰς πᾶν τὸ τ' ἀμπέλε σῶμα ἀπεβάλλουσι. δρεπάνῳ ἔν τὸ στέμνον ἐξαρθροῦμεν, (2) καὶ ἐκκοπήσωμεν, ἔαν δὲ μηδὲν ἀνύῃ τὸ γάρβον, καὶ τ' ῥιζῶν τῷ παχύτητι καρθροῦμεν, καὶ τρέπον πρὸς ἑλκαστέμεν, καὶ τῇ αἰμόρῃ εἰς ἡμισυ ἐψηθίσῃ καὶ ψυγίσῃ χεῖρουμεν ὡς τομάς. τ' δὲ ὑποκαίμενοι τῇ πυρρῇ ὀφθαλμὸν (α) ἔξω ἀπαλείψομεν, ὅπως παλὰ βέλπον εἶναι δειδοκίμαται.

(1) Emend. ex MSS. Bar. & Palat. *Antea male ἄπειθον.* (2) Περικαθαίρουσιν hujsce parietem, ad-καρθροῦμεν, supplevi ex MSS. & Interp.

(α) Ἐξω ἀπαλείψομεν, -] Palladius in Febr. Tit. XXX. Totum hoc caput αὐτολεξὶ transcriptum habet, ubi sub finem. "Τὴν ἐν ἑλκαστέμεν καὶ ψυγίσῃ χεῖρουμεν ὡς τομάς. τ' δὲ ὑποκαίμενοι τῇ πυρρῇ ὀφθαλμὸν (α) ἔξω ἀπαλείψομεν, ὅπως παλὰ βέλπον εἶναι δειδοκίμαται."

K E Φ. ΛΘ.

Περὶ ῥυάδων ἀμπέλων. Τῇ Αὐτῇ.

ΤΑΣ ῥυάδας ἐν τ' φύλλων δοκιμάσεις λευκανομένων ἔν τῷ ἔξῃς ἡρομένων, τὰ πὺ καλῶμεν πλατὺ ἔν ἱμαντῶδες καὶ ἀπαλὸν ἔχουσιν. διεκπίπτουσι ἔν τῷ φθωρῇ (1) πυρρῇ ὀφθαλμὸν ὅπως παλὰ βέλπον εἶναι δειδοκίμαται.

(1) Ita MSS. antea πυρρῇ ὀφθαλμὸν.

rint, debiles quidem refecant, generosos vero sinunt, & rursus sequenti anno meliorem ex relictis eligentes, reliquos tollunt.

C A P. XXXVIII.

De lachrymantibus vitibus. Sotionis.

Vites multam lachrymam emittentes, crudam & in totum corpus vitis non distributam abjiciunt. Falce igitur truncum incidemus & exulcerabimus sinu in ipso facto, si vero nihil profuerit hoc factum, etiam radicem crassitiem exsculpemus, & quodammodo ulcerabimus, & amurca ad medietatem cocta ac refrigerata plagas illinemus. Subjectum vero oculum aceto inungemus, quod multo melius esse experientia constat.

C A P. XXXIX.

De vitibus defluis. Eiusdem.

Vites defluas ex foliis dignoscas subalbidis & subarefactis, sed & sarmentum latum & instar lori ac molle habent. Medeberis igitur cinere aceto acerrimo subacto illinens stirpes, & irrorans quæ in ambitu

κεῖται

sunt trunci. Ipsæ etiam vites cinere liquido facto respergendæ sunt. Quidam vero marinam aquam radicibus affundunt. Alii racemorum summas partes auferre & mutilare studio habent. Vocatæ sunt autem vites *ρυσάδες*, quæ fructum non continent, a defluxu.

(2) Rectius forsan καλέειν.

C A P. XL.

De vitibus in materia multa effusionem luxuriantibus.
Ejusdem.

Effundentes se in multam materiam vites brevius præsecare oportet, farmentis enim purgatæ quiescunt. Si vero adhuc non cessent, facta pastinatione arenam fluvialem aggeremus, & modicum cineris. Alii circum radices lapides ponunt, quo vitem perfrigerent.

(1) Emend. ex MSS. & Cas. pr. Ed.---λοφῶσιν. Ἐάν... γρηθῶσιντες, ... ἐπιφορεῖν ἡσπυμέν. Bar. habet ἢ ὀλίγον.

(a) Palladius in Novemb. Tit. 9. de vitibus sine fruge luxuriantibus hacce profert. " Si permanebit hoc vitium, circumfossas arena fluviali. " vel cinere debemus aggerare. Quidam lapides inserunt inter flexuosa radicum.

C A P. XLI.

De vitibus fructum putrefaci-
entibus. Varronis.

Sunt quædam vites quæ fructum recens productum putrefaciunt, priusquam racemi nutriantur & maturecant. Talibus igitur medeberis portulacæ folio. Alii autem farinam portulacæ admixtam trunco circumlinunt. Alii portulaca dimidiam racemi partem illinunt. Quidam cineris veteris heminas quatuor radicibus injiciunt, aut etiam arenæ.

χείων & σιλήχη, καὶ καθάραιων τὰ κύκλω μάλιστα & σιλήχης. καὶ αὐτὰς δὲ τὰς ἀμπέλους τῇ τέφρᾳ ὑγρᾷ ῥηγεμένη καὶ ψευδαέσιον. Τινες δὲ θαλάττιον ὕδωρ τῷ ρίζαις ἐπιχέουσιν. ἄλλοι δὲ τὸ βοτρυῶν & ἄκροι ἀφαιρεῖν & (2) καλύειν σπυδαῖς. ἐκλήθησαν δὲ ρυσάδες, αἱ μὴ ζυνέχουσιν τὸ καρπὸν, ἀπὸ τοῦ ῥεῖν.

K E Φ. M.

Περὶ ὑλομανθῶν ἀμπέλων. Τῇ Αὐτῇ.

Τὰς ὑλομανθῶν μακροτέρων δὲ, ἐκκληματέμεναι τῇ (1) λοφῶσιν. ἐάν δὲ ἐπιμυίνωσι, γρηθῶσιντες (a) ἄμμιον ποταμίων ἐπιφορεῖσθαι, καὶ ὀλίγον τέφρας. εἰ δὲ πρὶν τὰς ρίζας λίθους πετίασιν, ἵνα ἀναψύχῃσι τὸ αἶμα.

K E Φ. MA.

Περὶ τῶν σπυγῶν τὸ καρπὸν ἀμπέλων. Εὐεῶν.

Εἰσὶν τινες αἱ ἀρπυγεῖαι, αἱ δὲ σήπῃσι τὰς βότερας. πρὶν ἀναγρῆσαι καὶ πιπῶσαι. τὰς δὲ τοιαύτας θραπύσεις ἀνδράχνης φύλλα. ἄλλοι δὲ καὶ ἀλφίτα τῇ ἀνδράχῃ μίξαντες, τὸ σπέρμιον περιαλείψουσιν. Ἄλλοι τῇ ἀνδράχῃ τὸ ἡμισυ & βοτρυῶν χρίουσιν. Τινες δὲ τῷ ρίζαις τέφρας παλαιὰς καρύδας & ἐπιβάλλουσιν, ἢ ἄμμιον.

K E Φ.

Κ Ε Φ. ΜΒ.

Περὶ τῆς ὑπὸ δικάλλης
 βαυμαλοθευτῶν ἀμπέ-
 λων. (1) Τῆς Αὐτῆς.

(a) Τὴν ὑπὸ δικάλλης ἢ πρὸς ἄλ-
 λη βαυμαλοθευτῶν, † εἰ
 ἡ πληγὴ ὑπὸ τῆς γῆς εἴη, περι-
 παλοῦνται τὸ τραῦμα γῆς λεπτῆς,
 μίξας κόπρον αἰγίαν ἢ αἰσβα-
 πίαν, καὶ περικάλουν. εἴτα (2) πε-
 ρισκαλοῦν τὸ τελεχθῶν, καὶ ἐπιμελῶ
 αὐτῆς. εἰ δὲ πάλιν τῆς ῥίζης τὸ
 τραῦμα εἴη, λεπτῇ γῆς κόπρον ἀνα-
 μίξας ἀπαλὴν ἀποχύνουσι, σιμι-
 χτήρεν δὲ περικάλει, περιτρέφον
 τὸ κλήμα, μὴ ἐπιπλάμπῃ. (3) μὴ
 δὲ βαιοτέρῃ τῇ ἀγῶν γῆς.

(1) Affixi ex Codd. MSS. F. C. L. & Bar.

(a) Τὴν ὑπὸ—] Vid. Pallad. in Martio Titulo VII^{mo}. Pag. 86.

† Supplend. ex Interp. ἔτιω θεραπείας, vel quid huiusmodi, ut sensus
 sibi conflet. (2) MS. Cott. περικάλουν. MSS. L. & B. 2. ut in textu.
 In Bar. περισκελῶν .. ἐπιμελῶ. (3) Hac revocaui ex Codd. MSS.

Κ Ε Φ. ΜΓ.

Πῶς δυνατόν περὶ τῆς
 γιγῆς θεραπείαν εἶναι
 τὴν ἐσομένην πολιοινίαν καὶ
 καλλιρινίαν, ἢ κακορινίαν.
 Δημοκρίτης.

ΡΑΖΑ, τῆς κόκκον, τῆς δα-
 κτύλοις λάβει ἡμέρα ἀπὸ τῆς βό-
 τευθ, εἰς τὴν ὑγρὴν π ἐκπύσησιν,
 εὐφορίαν δηλοῖ. πρὶς δὲ, εἰ πολὺς
 εἴη ἡ μήνη, καὶ τὴν ὑγρὴν καρπὸν
 εὐδελύσσειν ὑπερβύνται. τὴν δὲ οἶνον
 καλὸν εἶ δυνατόν ἴσως περικάλει-
 ναι, εἰς τὴν αἰσβ. (1) ἔαρθ ὁμο-
 βρεγί πλείους γίνων. τὸ αὐτὸ δη-
 λῶσιν ὁμοβρεγί γινόμενοι, εἰς ὁμο-
 βρεγί γινόμενης τῆς σαφυλῆς, εἰς ὁμο-
 φακίζουσης ἐπ. ὁ δὲ πρὸς αὐτὸν τὴν

(1) Emend. ex MSS. F. C. L. B. 1, & 2. & Interp. prius αἰεθ.

vindemiar

C A P. XLII.

De vitibus a ligone sauciatis.
 Eiusdem.

VItem a ligone aut quopiam alio
 sauciatam sic curabis. Si plaga
 sub terra fuerit, vulnus terra tenuilli-
 ma, stercore caprino aut ovillo ad-
 mixto, integatur & obligetur. De-
 inde truncum circumfarrito, & vi-
 tem diligenter curato. Si vero in
 radice fuerit vulnus, tenuem terram
 liquido stercore permixtam agge-
 rito, & frequentius circumfarrito, lar-
 menta obtorquendo non inflectendo,
 violentiore ductu vitato.

C A P. XLIII.

Quomodo ante vindemiam pra-
 nosse liceat futuram vini
 ubertatem & bonitatem, aut
 vitium. Democriti.

A Cinum, hoc est uvā, de racemole-
 niter digitis detrahito, siquidem
 igitur quiddam humidum exilierit,
 ubertatem ostendit. Quidam, si mul-
 tum frumenti provenerit, etiam
 liquidi fructus copiam pollicentur.
 Ceterum vinum bonum & potens
 futurum coniectamus, si verno tem-
 pore imbres plures delabantur. Idem
 futurum indicant imbres, quum crvi
 magnitudinem uva habeat, & adhuc
 acerba sit. At vero quæ sub ipsum

vindemiæ tempus oboritur pluvia,
non solum aquosum, sed & acci-
scens vinum faciet. }

πρυγητὸν ὀμβροῦς γινόμενον, ἐκ
ὕδατος μόνον, ἀλλὰ ἐκ κτηροπίας τ'
οἶνον ποιήσῃ.

C A P. XLIV.

Sepis parandæ ratio.
Diophanis.

K E Φ. ΜΔ.

Σκδυασία Φραγμῷ.
Διοφάντης.

Si sepem habere velis munitam &
securam, scrobem cubitali effo-
dito altitudine, in eamque palos de-
pangito, & funiculum per scrobem
extendito: præcedente autem die er-
vum molitum in promptu habeto,
& rubi semen ac paliuri & oxya-
canthæ, omnia ad mellis spissitatem
macerata, postea vero extentum fu-
niculum rubi & paliuri semine con-
fricato & oblinito, & locum cremore
irrorato, ac ad modicum tempus fi-
nito. Deinde terram ex scrobe ege-
stam superinjecito, & post dies vi-
ginti octo germina producent peda-
lis altitudinis, quæ transplanta in
scrobem quatuor palmis non altio-
rem, & intra duos menses cubitalem
magnitudinem excedent, deinde ve-
ro in magnam altitudinem elevata
fures arcebunt. Hæc fiant sub æqui-
noctium vernal. Facile autem se-
pem parabis, si funem rubi semine
confricaveris & in terram defoderis,
& arundines crassas resectas planta-
veris modica profunditate, ita ut ob-
liquas imponas & non rectas, ster-
core una cum terra aggesto. Qui-
dam sepem hoc modo faciunt: Vir-
gas rubi in segmenta conscindunt,
eaque in sepibus posita ad palmarem
altitudinem obruunt, irrigantque do-
nec germen erumpat. Aliqui mo-
ris, hoc est fructibus rubi matu-
ris, funiculum manu affricant,
deinde terra & stercore obrutum ri-

Εἰ βέλῃ φραγμὸν ἔχειν ἀσφαλῆ,
σκάψας πύρεθρον πηχυαῖον πασ-
σάλως καὶ βάτῃ, καὶ ἐκτείνον χοι-
νίον καὶ τὴν πύρεθρον ὡς μίαν δὲ
ἡμέρας ἑξωστὴν σοὶ ἐν ἐπιμύῳ ἀλη-
λεσμένοι ὄρεσσοι, καὶ καρπὸς βάτῃ
καὶ παλιύρεθρον καὶ (1) ὀξυακάνθης, πᾶ-
ντα ἐμβεβρεγμένα εἰς πύρεθρον
μύλιτον, καὶ τὸτο τὸ ἐκτεταμένον
χοινίον τέλειον τῷ καρπῷ τῇ βάτῃ
καὶ παλιύρεθρον, καὶ ἐπιρράνας τὸ τόπον
τῷ ἀπὸ βρεγμάτων, ἑασον βραχὺν
χρόνον. ἔπειτα τὸ χῶρον τὸ ἀπὸ τῆς
πύρεθρον ἀναβληθέντα ἐπιβάλε, καὶ
μὴ ἡμέρας καὶ βλαστὰς φύσῃ πε-
τραπαλαισάμενος, ὅς μὲν αὐτὸν πύρεθρον
μὴ εἰς βάτος πάλιν παλαισῶν δὲ.
καὶ ἐν τῷ δύο μηνῶν ἑστὶν πηχυαῖον
μέγαλον φύσσονται, ἔπειτα εἰς
μέγα ὕψος ἀρδέντες ἀπὸ βρεγμάτων
τῶν κλέπῃας. ταῦτα δὲ ποιεῖ ἐν ἰση-
μερίᾳ ἐαρινῇ. Εὐκόλως δὲ φραγ-
μὸν ποιήσεις, εἰὰν χοινίον τέλειον
βάτῃ καρπῷ καὶ καθεύξας εἰς γῆν,
καλάμους παχῆς συκοπῶν φυ-
πύσης μικρὰ βάτῃ, πλαγίως βάλλων
καὶ μὴ εἰς ὄρθον, (2) ἐπιβάλλων
τῇ γῇ κόπῃ. Ἐνιοὶ δὲ φραγμὸν
ποιῶσιν ἕτως· εἰ τὸν ῥαῖον τὴν βά-
τῃ κόμματι ποιῶντες, καὶ πῶντες
αὐτὰ ἐν τοῖς φραγμοῖς χωνύουσιν
ἐπὶ παλαισάμενον ὕψος, καὶ ἀρδύου-
σιν ἕως βλάστης. Ἐνιοὶ δὲ τοῖς (3)
μάρεσι, ταῦτα τοῖς καρποῖς τῆς
βάτῃ πεπανῆσι, παρεκτείνουσι τοῖς
χρῶσι χοινίον, εἴτε γῇ ὡς ὁρῶσαν-

(1) Ita MSS. antea ὀξυακάνθης ... βεβρεγμένα. (2) Ex MSS. prius
ἐπιβάλλον. (3) Cas. μῶροις. Vid. Suidam V. Μόρα. MSS. ut in textu.

πες μὲν κόπες ἀρδύουσιν, ἕως ἀν-
βλαστήσῃ. (a) Δημόκριτος δὲ φη-
σιν, ἀρχομένης ἑαριος ἕως ἡμι-
εῶν, καλῶς φυτευεῖσθαι φρεσὶ μὲν τὸν
τρῆπον τέτον. χοιρίον πολὺ ἐν θα-
λάσῃ (4) πονῆσαν, ἔλοιπὸν ἀφ-
εστηπὸς, βάτης ἀπὲρ μὲν καὶ τοῖς ἀλ-
λοις τοῖς περὶ τὴν θάλασσαν αἰκαλιώδεσι
ἔορθε τοῖς τριῖσι, καὶ κατὰ χῶρον ἐν
τῇ παρῶν, ἔαρδους, εἰ δυνατόν,
κατὰ ἐκάστην ἡμέραν ἔπω γῆ (5)
καὶ ταχέως καὶ πελείως φυήσεται ὁ
φρεσὶ μὲν καὶ ἀσφαλὲς ἔσται.

(a) Δημόκριτος] Columella Lib. XI. Cap. 3. Democritum in Libro Georgico de muniendis hortis differentem laudat, & hunc locum ut transcriptum nobis reliquit. " Horum autem ruborum (Rubi, Paliuri, & κωστωδάτω.) semina quam maturissima eligi oportet, & erui moliti farina immiscere: qua cum est aqua conspersa, illinitur vel nauticis veteribus funibus, vel quibuslibet aliis restibus. siccati deinde funi- culi--&c. Plinius item Lib. XVII. " sic & spinas sepi causa serunt, " iomice moris spinarum circumlita.

(4) Emend. ex MSS. & Cal. prius ποιήσας. (5) Supplevi ex MSS.

Κ Ε Φ. ΜΕ.

C A P. XLV.

Πότε χρὴ τρυγᾶν τὰς ἀμ-
πέλεις, καὶ πῶς ὅτι τε-
κμήρια τῆς τρυφῆς πε-
πάνσεως. Τὸ Αὐτῶ.

Quando vites vindemianda,
& qualia uvarum maturi-
tatis indicia.

Ejusdem.

Οὐκ ἔστι ράδιον ἀγνοῶναι, πότε
χρὴ τρυγᾶν τὰς σταφυλάς. διό
πρῶτον, πρὶν πεποιθῆναι, αὐτὰς τρυ-
γῶντες, λεπίδων ἔα δεινῇ καὶ ἐμόνι-
μῳ τῷ οἶνον ποιῶσιν ἔπειτα δὲ βρα-
δίπρην τρυγῶντες, ἐμόνον τὴν
ἀμπλον βλάπτουσι, παρὰ τὸ δέον
ἀχθοφορεῖσαν, ἀλλὰ καὶ εἰ χέλαζα
ἢ κρύσαλλον χύουσιν, εὐπαθέστερον τῷ
οἶνον ἔξουσιν. Ἐπὶ δὲ δοκιμασία
τῆς κατὰ τὴν τρυφῆς, ἐμόνον δὲ τῆς
γούστως, ἀλλὰ καὶ δὲ τῆς ὀφθαλμοῦ αὐ-
τῆς ὅμως δὲ καὶ σημειώσεως πῶς
παράδοσιμῳ φασὶ γῆ οἱ πρὸς Δη-
μόκριτον καὶ Ἀφρικανόν, ἔξ ὧν
ἡμέρας, ἔξ ἡμερῶν, (1) ἡμερῶν

Non facile est dignoscere quan-
do uvas colligere & vindemi-
are oporteat. quapropter aliqui ante
maturitatem ipsas legentes, tenue &
infirmum & non durabile vinum fa-
ciunt: alii contra tardius vindemi-
antes, non solum vitem lædunt, diu-
tius æquo onus gestantem, sed & si
grando & glacies oboriat, injuriis
obnoxium vinum habebunt. Digno-
scitur igitur vindemix tempus, expe-
rimento non modo ex gustu, sed eti-
am e visu facto; & tamen notas a-
liquas prodemus. Tradunt enim De-
mocritus & Africanus, sex tantum
dies, & non plures, recte permanere

(1) Hac non comparent in MSS.

uvam

uvam maturam. Si igitur vinaceus non amplius viridis pelluceat, sed nigricet, uvam maturam esse indicat. Alii acinos premunt, & siquidem vinaceus exilierit nudus, citra omnem carnis complexum, maturas ad vindemiam esse uvas judicant: si vero profilierit vinaceus partem carnis secum trahens, maturas esse negant. Quidam ex eo quod passa fieri incipiat, maturam conjectant. Alii maturas uvas esse sic probant: ubi densissimus est racemus, inde acinum unum eximunt, & post unum aut alterum diem ad racemum respiciunt & contemplantur. Si igitur in eadem figura permanferit locus, velut vicinis & juxta sitis acinis nullum augmentum capientibus, vindemiam accelerant: si vero exempti acini locum minorem factum viderint, velut circumfisis acinis auctis, vindemiam inhibent quamdiu augefcit.

ῥιζόμορον θαλάσσωνται, ὡς τὸ κύκλω ῥαγῶν αὐξησῶν, ἐπὶ χυσοῦ τὸν ἔως αὐτῆς αὐξήσεως ἀπεβάνη.

(2) Reflit. ex MSS. antea ὅταν. (3) Ita MSS. prius ἔχουσιν.

C A P. XLVI.

In qua domo agente luna vindemiare oporteat, & quod decrefcente ipsa & sub terra latente vindemiare conveniat. Zoroastris.

VIndemiare oportet cum Luna in Cancro fit, aut Leone, aut in Libra, aut Scorpio, aut Capricorno, aut Aquario. Diligenter vero providendum est, ut decrefcente ipsa & sub terra latente uvae legamus.

(1) Revocavi ex MSS.

καλῶς ἀφαιρῶνται πιπυρῆσαι τὴν σαφυλὴν. εἰάν ᾖν τὸ γράβον μηχανίη χλωρὸν ἀφαιρῶν, ἀλλὰ μέλαν, σημαίνει αὐτὴν ὡς εἶναι. Οἱ δὲ θάλασσα πᾶς ῥαγῶς, καὶ εἰ μὴ ἐκπηδήσῃ τὸ γράβον γυμνόν, μὴ ἀφαιρῶν, ἢ ποτε τὸ σαρκῶν, ὡς εἶναι ὡς τρυγητὸν δοκιμάζουσι πᾶς σαφυλᾶς· εἰ δὲ ἐκπηδήσῃ τὸ γράβον μὴ μίεως τὸ σαρκῶν, ὅφρασιν αὐτῆς ὡς εἶναι. πῆς δὲ ἐν τῷ ἀρχαίᾳ σαφιδόλῃ, τὴν πιπυρῆσαι τεκμαίρεται σαφυλὴν. Ἐπεὶ δὲ δοκιμάζουσιν ὡς εἶναι πᾶς σαφυλᾶς ἔτι (2) ὅτι πυκνότητος ἐστὶν ὁ βότρυς, ἐκείθεν ἐξελόντες μίαν ῥαγᾶ, μὴ μίαν ἢ δυνάμεν ἡμέραν θεωρεῖσι τὸ βότρυς. εἰάν ᾖν μείνη ἐπὶ ἀρχαίᾳ ὁ τὸ ῥαγῶς τόπος, ὡς τὸ παρακεμήν ῥαγῶν μηδὲ μίαν αὐξήσιν (3) λαβούσων, ἐπιτεχνοῦσι τὸν τρυγητὸν· εἰ δὲ τὸ τὸ ῥαγῶς τόπον ἐλάττωσιν

αὐξησῶν, ἐπὶ χυσοῦ τὸν ἔως αὐτῆς αὐξήσεως ἀπεβάνη.

K E Φ. ΜΤ.

Ἐν πύῳ οἴκῳ ἔσσης τὸ σελήνης ἡλὸς τρυγᾶν, καὶ ὅτι ληγέσσης αὐτῆς καὶ ὑπογείῃ ἔσσης τὸν τρυγητὸν δεῖ ποιεῖν. Ζωροάστρης.

ΔΕῖ τρυγᾶν τὸν Σελήνης ἔσσης ἐν Καρκίνῳ, (1) ἢ Λέοντι, ἢ Ζυγῷ, ἢ Σκορπίῳ, ἢ Αἰθέρῳ, ἢ Ὑδροχόῳ. ἀποβάλλειν δὲ ἡλὸς, ληγέσσης αὐτῆς καὶ ὑπογείῃ ἔσσης, τὸν τρυγητὸν ποιεῖν.

Κ Ε Φ. ΜΖ.

Πῶς δὲ βοηθεῖν ταῖς ὀμ-
φακιζέσαις σαφυλαῖς, ἢ
ἄλλως πῶς ἀφθαρεί-
σαις, καὶ θεραπεύειν τὸ ἐξ
αὐτῶν ἐσόμενον οἶνον.

Λεοντίνε.

Χρὴ πάσαις ταῖς ὀμφοκιζέσαις σα-
φυλαῖς, ἢ ἄλλως πῶς ἀφθα-
ρείσαις, ἀπὸ χωρὶς ἐν τῷ λοιπῷ καρ-
πῷ, ἢ τὸ ἐξ αὐτῶν γλυκεῖον θερα-
πεύειν ἕτως· ὕδωρ ὁμβρεῖον ἐψέω
χρὴ εἰς ἡμέραν. ὅταν τότε τὸ ἐψόμενον
ὕδαλ', ὅσον γίνεται τῷ γλυκέως
δύκαλον μίρε', ἐπίχρει τὸ οἶνον
αὐτῷ δὲ ζῶν τὸ γλυκεῖον ἐψησεν,
ὡς ἀπαναλωθῆναι τὸ δύκαλον ἐν τῇ
ἐψήσει. Τινὲς δὲ ἔχ' ἕτως, ἀλλ' αὐ-
ταῖς ταῖς σαφυλαῖς ἐμβάλλουσιν ὕ-
δωρ, εἰκάζοντες ὡς τὸ ἐσόμενον
γλυκεῖον τὸ τρίτον μίρε', καὶ μὲν
ταῦτα Συμπατησιῶν τὸ σαφυλῶν
τὸ γλυκεῖον ἐψέωσιν, ὡς ἀπαναλωθῆναι αὐτῷ τὸ τρίτον.

Κ Ε Φ. ΜΗ.

Θεραπεία τῷ λυμανομένων
θηρίων ταῖς ἀμπέλους.
Ἀφρικανῶν.

Διαφθαρήσονται σκώληκες οἱ ταῖς
ἀμπέλοις ἐνοχλεῖντες, ἢ ἐννοσ-
τεύοντες (1) τῷ μίρε' τῷ ἀμπέλῳ-
ν', βολβίτων καπνισθέντων καὶ
ἀνεμῶν. οἱ δὲ (2) χαλβάνῳ, ἢ κέ-

C A P. XLVII.

*Quomodo uvis acerbis, aut
alio modo corruptis, & vino
ex ipsis expresso remedium
sit adhibendum.*

Leontini.

Portet omnes acerbis uvas, aut
aliter corruptas, a reliquo fru-
ctu separare, & mustum ex ipsis hoc
modo curare: aqua pluvialis coqui-
tur ad medietatem, & ex hac aqua co-
cta, quanta fuerit decima musti pars,
ad ipsum mustum tantum affundito;
rursusque cum musto coquito, ut de-
cima pars inter coquendum consu-
matur. Quidam non sic faciunt, sed
ipsis uvis aquam adjiciunt, conjectan-
tes se futuri musti tertiam partem
addere, & postea calcatis uvis mu-
stum coquunt, ad tertiæ partis con-
sumptionem.

C A P. XLVIII.

*Cura bestiarum vites infi-
stantium. Africani.*

Necabuntur vermes vites infe-
stantes, aut partem aliquam vi-
nex occupantes, fimo bubulo secun-
dum ventum suffito. Quidam gal-
banum, aut cornu cervinum, aut un-

(1) Legend. potius τὸ μίρε'. MS. Bar. ἐννοστεύοντες, τῷ μίρε'.

(2) Χαλβάνῳ, -] Ita Palladius Lib. 1. "Uramus Galbanum, vel
" cervi cornua, radices lilii, capra ungulas: Hoc genere monstra noxia
" prohibentur. Galbanum autem succus est e ferula stillatitius, in Syria
" nascens, & μετώπιον a quibusdam, ab aliis Χαλβάνη σαρονίης appellatur.
Dioscorides Lib. 3. varia ex eo remedia enumerat, & ortum nobis reli-
quit Cap. 97. Χαλβάνη ὅπως ἐστὶν νάρθηκα ἐν Συρίᾳ κηνημένον, ἢ (Cl. Sal-
masius ex vet. cod. ἐν legendum contendit) ἔνιοι μετώπιον καλεῖσι. paulo
gues

gues caprinos, aut eboris scobem, aut lili radicem in vinea suffientes, bestiolas & serpentes inde abegerunt. Abiges similiter bestias muliebris pilii suffitu, atque inde etiam mulieribus abortientibus opitulaberis, & eis quarum uterus sursum repit: nam & ipsæ omnes has affectiones pilorum suffitu curant. Alii herbam peroniam, alii personatam appellatam suffientes, aut juxta vites plantantes, ejusmodi bestias fugant. Quidam laserpiciū & oleum coquunt, & truncos vitium illinunt, a fundo paulo superius initio facto. Quo vero neque cruce vitibus injuriam inferant, allio trito falces illine.

πάνω ἀρξέμενοι. ἵνα δὲ κάμπαι ἀμπύλας μὴ ἀδικεῖν, σκόρροδα λειώσας χεῖρ τὰ ὀρίπτα.

ρας ἐλάφειον, ἢ ὄνυχας αἰγίους, ἢ ἐλέφαντος πέλσους, ἢ χελύκας ῥίζαν ἐν τῷ ἀμπύλῳ θυμιάσαντες, ἀπὸ λαοῦν αὐτόθι τὴν θηρία. Ἀπλάσεις δὲ ὁμοίως τὴν θηρία, & γυναικὸς τρεῖς θυμιάσας, & τὰς ἀμφοτέρους γυναικας θυμιάσεις, καὶ ὧν ἡ μήτρα ἀνω τρεῖς & ἡ ἀνωταύτα τὴν πύλην ἀπὸ τῶν τευχῶν θυμιάσας θυμιάσονται. Ἄλλοι παιονίαν βοτάνην, ἄλλοι δὲ ὡσαύτως (b) τὴν ὡσαύτην καλὴν μύλην θυμιάσαντες, ἢ παραφυπύσαντες τὰς ἀμπύλας, ἀπὸ διὰ καὶ τὴν θηρία. πλὴν (c) ὅπου & ἔλαιον ἐψήσαντες, χεῖρας τὰς πύλας τὴν ἀμπύλαν, ἀπὸ τῆς πυθμῆος ὀλίγον ἐ-

infra -- δὲ αὐτῷ, μινύοντες ῥήνῳ & ἐρεμῶν καὶ ἀμμουριακόν. & inferius -- θηρία τε θυμιασμένη διὰ καὶ, τὰς τε συχλομένους ἀδικεῖν θηρί. i. e. Galbanum succus est nascentis in Syria ferula, quod (quam) nonnulli Metopium vocant. Admixtis resina, faba fresca, & Ammoniaco, adulteratur. Si uratur, fugat nidore venenatas bestias, ac perunctos ab illarum morfu vindicat. Plinius etiam Lib. XII. "Dat & Galbanum Syria in eodem Amano monte, e ferulaque (ita Salmas. in Sol. hunc locum legit) ejusdem nominis, resina modo: Stagonitin appellant: -- Paulo post. "sincerum si uratur, fugat nidore serpentes. Plura de Galbano legantur apud Plinium Lib. XXIV. Dioscor. cap. cit. Galen. Lib. de fac. Simp. Med. Nicandrum in Theriacis, & Theophr. Hist. Pl. Lib. IX. Cap. VII.

(b) Τὴν ὡσαύτην --] Quam Noster ὡσαύτην βοτάνην, Dioscorides Lib. IV. Cap. CVII. ὡσαύτην & ὡσαύτην vocat. Plinius inter Echionum genera Personatam numerat Lib. XXV. Sect. 58. "Quidam Echion Personatam vocant, cujus folio nullum est latius, grandes lappas ferentem. Prius in editis legebatur Quidam Arcion, ut & apud Dioscor. loco cit. sed Harduinus ope MSS. Echion restituit; & Personatam non aliam esse a Lappa majore autumat. Vid. Colum. Lib. VI. Cap. de Remediis ad ictus Serpp. & nox. animalium.

(c) Vid. qua supra notav. ad Cap. VII. Lib. IV.

Κ Ε Φ. ΜΘ.

Πρὸς κανθαρίδας, καὶ τὰ
μείζονα ζῶα τὰ λυμαί-
νόμενα τὸν καρπὸν.

Τῷ Αὐτῷ.

Ινα δὲ κανθαρίδες πὺς ἀμπέλεις
μὴ λυμαίνωνται, αὐταὶ τὰς (α)
κανθαρίδας βρέξον ἐλαίῳ, καὶ ἑ-
καστὴν τὴν ἀκόντιον, ἐφ' ἧς ἀκονᾶσθαι
μὲν τὰ δρέπανα. οἱ δὲ ὡς τὸ
τὰ μείζονα θηρία ἀπιδάσκει, κυνῶν
κόπρην ἔρω βρέξαντες παλαιὰ τὰ
κύκλω πάντα καὶ ἱσχυραίνουσι.

(α) Κανθαρίδας βρέξον--] Pallad. Lib. I. "Ne cantharides vitibus no-
ceant, in cote, qua falces acuiuntur, ipsa sunt conterenda.

Κ Ε Φ. Ν.

Φυσικὸν Δημοκρίτειον πα-
ράδοξον διὰ πείρας πολ-
λάκις, ὡς τὸ μήτε τὰς
ἀμπέλεις, μήτε τὰ δέν-
δρα, μήτε τὰ λήια, μήτε
ἄλλο τι ὑπὸ πνός βλά-
πτειται, καὶ μάλιστα ὑπὸ
τῆς μείζονων θηρίων.

Δημοκρίτης.

(α) Καρκίνους ποταμίας πολλούς, ἢ
παγύρους θαλασσίους, μὴ ἑ-
λαττον δὲ ἢ δέκα, εἰς ἀγνῆτον κερα-
μεῖν μετ' ὕδατος ἐμβαλεῖ, καὶ πω-
μάσας ἀπέθευ ἐν ὑπαίθρῳ, ἵνα ἡ-
λιαζοῖται ἐπὶ ἡμέρας δέκα. εἴτα λα-
βὼν πάντα, ὅσα βέλτε ἀελαθεῖν μῆνιν,
τέταρτον τὸ ὕδωρ καὶ ὑπεκίσταται, παρ'
ἡμέραν χρεώμενος ἕως αὐξηθῶσι, καὶ
δαυμάσις τὴν ἐνέργειαν.

(α) Καρκίνους--] Totum hocce caput ad verbum ex Democrito trans-
criptum Pallad. Lib. I. Tit. XXXV. Vid. qua inferius notamus ad Capp.
87. & 89. Lib. X.

C A P. XLIX.

*Contra cantharides, & majora
animalia fructum vastantia.
Ejusdem.*

QUO vero cantharides vites non
lædant, ipsas cantharides oleo
macerato, indeque cotem in qua fal-
ces exacueri velis illinito. Quidam
ut majora animalia abigant, stercore
canino urina veteri macerato om-
nia circumcirca respergunt.

C A P. L.

*Physicum Democriti parado-
xum, experientia proba-
tum, ut neque vites, neque
arbores, neque segetes,
neque quicquam aliud a
quopiam lædantur, & maxi-
me a majoribus bestiis.*

Democriti.

Cancros fluviales plurimos, aut
paguros marinos, non paucio-
res quam decem, in vas fictile cum
aqua injicito, & addito operculo sub
dio exponito, ut ad dies denos inso-
lentur. Deinde quæcunque illæsa esse
volueris hac aqua conspergito, idque
alternis diebus donec adoleverint, &
miraberis efficaciam.

C A P.

CAP. LI.

Κ Ε Φ. ΝΑ.

De Oenanthæ. Florentini.

Περὶ οἰνάνθης. Φλωρεντίας.

Legenda est cenanthe ex vite vinum dulce ferente, & labrusca, maxime vero ex arbutiva vite. Legatur autem tempore floris, ita videlicet ut racemi auferantur & in umbra siccentur. Postea flori puro in dolium coniecto infundatur vini odorati & sapæ æqualis mensura. Fricetur manibus diligenter, fiantque massæ & reponantur.

Ληπτεον τὴν (α) οἰνάνθην ἀπὸ τῆς ἡδύς οἶνον φερούσης ἀμπέλου. Ἐκ δὲ τῆς ἀγγελίας, μάλιστα δὲ ἀπὸ τῆς ἀναδεδειγμένης. ληπτεον δὲ πρὸς τὸ καθεὸν τῶν ἀνθῶν, τῶν βοτάνων δηλαδή ἀφαιρουμένων καὶ ξηρανομένων ἐν σκιᾷ. Ἐπὶ αὐτῇ κεραμίᾳ ἐμβληθέντι ἐπιχυτέον οἶνον εὐώδες παλαιὸν καὶ ἐψητὸν τὸ ἴσον. τελεπτεον ταῖς χερσὶν ἐπιμελῶς, ἢ μάζας ποιητέον ἢ ἀποθετέον.

(α) Οἰνάνθην--] Plinius & Dioscorides οἰνάνθην pro labrusca Uva, sive fructu nondum maturo, acceperunt; sed Galenus, ut Noster, pro flore tantum. Ita enim Ille Lib. VIII. καὶ τῶν Cap. 1. Οἰνάνθην δὲ ὀνομάζω τὸ τῆς ἀγγελίας ἀμπέλων ἐκβλάστημα σὺν ταῖς ἀνθῆσι. i.e. Oenanthem appello vitium sylvestrium germen cum floribus. Nec obscure idem colligi potest ex Meleagri Epigrammate, καὶ νεὸν οἰνάνθης κλήμα Σμῶνιδαν. Ubi οἰνάνθης κλήμα nil aliud est quam labrusca flos e palmitis suo dependens, coronis nectendis haud ineptus. Vid. Pallad. in Jun. Tit. 11.

CAP. LII.

Κ Ε Φ. ΝΒ.

Uva passæ faciendæ ratio.
Ejusdem.

Περὶ σαφιδοποιίας.
Τῆς αὐτῆς.

Multa relata sunt a Veteribus de uvæ passæ faciendæ ratione, mihi autem placuit hoc modo parare. Maturos racemos ex farmento contortos in vite marcidos fieri permittito, & postea ablatos in umbra suspendito, & exsiccata uvam in vasculum, substratis vitis foliis a sole arefactis, compone. Expleto autem vase, rursus folia vitis superne imposito, & operculo addito in domo, πάλιν ἀνωθεν ἐπίθεις φύλλα τῆς ἀμπέλου, καὶ πυμάσας ἀπὸ τοῦ

Πολλὰ μὲν εἴρηται ταῖς Ἀρχαίοις περὶ σαφιδοποιίας, ἐμὲ δὲ ἤρεσε ταύτῃ ἔγωγε χειρίζεσθαι. τὰς πιπαινέσας βότερας ἐκ τῆς κλήματος (α) ἐπιστρέψαι, ἵασι ἐπὶ τῆς ἀμπέλου μαρμαρίνῃ, καὶ μὲν ταῦτα ἀφιλόμηνος κρέμασεν ἐν σκιᾷ, καὶ (1) ἐξικμαίνουσιν τὴν σαφύλην ζύντες εἰς αἶθρον, ὑποσπασθέντων φύλλων ἀμπέλινων ἐψυμένων ὑπὸ ἡλίου. μὲν δὲ τὸ πληρωθῆναι τὸ ἀσπιδίον. μὲν δὲ τὸ πληρωθῆναι τὸ ἀσπιδίον, πάλιν ἀνωθεν ἐπίθεις φύλλα τῆς ἀμπέλου, καὶ πυμάσας ἀπὸ τοῦ

(α) Ἐπιστρέψαι--] Hanc lectionem adstruit Pall. in Orob. Tit. 22. "Uvam passam (inquit) Gracam sic facies. Melioris acini & dulcis & lucidi botryones in ipsa vite torquebis, & patieris sponte inarescere.

(1) MSS. V. F. Cott. L. & Bod. ἐξικμαίνουσιν.

L

οἰκίμην

εἰκμα κατὰ ψυχρὸν καὶ ἀκαπνον. ἢ
ᾧ ἔτι σκληραίνειται σαφὲς, καὶ
χρόνους μὲν πολλὰς, ἐν ᾗ ἴση ἔσται.

mum frigidam & fumi expertem re-
ponito. Quæ enim hoc modo pa-
rata est uva passâ, & ad multum
tempus durat, & suavissima est.

Κ Ε Φ. ΝΓ.

Περὶ φυτείας καλὰ-
μων. (I)

Οἱ καλάμοι χαίρουσι τοῖς εὐηλίοις
τόποις, καὶ τείρονται ὑπὸ τῶν
αἰνέμων· φυτεῖοι δὲ παρηγεμί-
ναις μὲν ἀφ' ἧς βολῶν, αὕτη γὰρ
ἐστὶν αὐτῶν ἡ (2) καλλιὰν φυτεία.
Ἐπὶ ἀγρῷ δὲ ὁ καλάμος φωννύ-
μῳ μὲν ὡς βλαστῇ. ἀλλήλων
δὲ ἀπὸ χέτασιν οἱ φωννύμῳι, φων-
νύσασιν δὲ ἐν βᾶδι δακτύλων γ'.
ἢ δ'. διὰ δὲ τῶν φωννύμῳων ἕνα ἢ
δύο ὀφθαλμοὺς ἀνω βλέπειν. τὰ δὲ
ὀρθῶς φυτυρόμῳα δι' ἔχειν δύο γέ-
να. Ἐν βᾶδι δακτύλων β'.
φυτεύεται. Καρὸς δὲ ἔστω φυτεύειν,
ὡς πῆες φασιν, ἀρχομένους ἑαρῶν.
ἐπειδὴ ταχέως ὑπὸ κρυφαῶν βλά-
πτονται. καὶ ἐν τοῖς ψυχροτέροις
τόποις ὡς τὸ μετέπαρον φυτεύειν.
τίμνῃ δὲ καὶ (3) αὐτοετήσας ὁ καλά-
μος μὲν τροπῶς χειμερινῶς, μέ-
λει γὰρ τότε αὐξάνειν ὁ καλάμος
πεπύσας. λέγουσι δὲ τὰς ὑπὲρ κα-
πὸν πηγὰς καλάμους, τὰ καλέ-
σῳα θηρίδια ἵππων, (4) αὐτὰ μάλιστα
βλάπτει τὴν ἀμπλον, μηκέτι τρέ-
φειν. ταῖς γὰρ ἀμπλοῖς, ἐν τῇ ἀφ-
σηπεμένῳ (5) φασὶ καλάμων
ταῦτα φύεσθαι τὰ θηρία.

C A P. LIII.

De plantatione arundinum.

A Rundines apricis locis gaudent,
& a ventis nutriuntur; plan-
tantur autem præcipue quidem per
bulbos, hæc enim præstantissima ip-
sas plantandi ratio est. Et in oculo-
quum sane prostratus calamus facile
germinabit. Ita autem prosterne-
ntur, ut invicem distantes se mutuo
non contingant, atque altitudine di-
gitorum trium aut quatuor, & sic ut
ex prostratis arundinibus unus aut
alter oculus sursum spectet. Cæte-
rum calamos qui erecti plantantur
duo genicula habere oportet, & ad
duodecim digitorum profunditatem
plantari. Tempus autem plantatio-
nis quidam veris initium esse volunt,
quandoquidem facile a glacie lædan-
tur. In frigidioribus autem locis
circa autumnum plantentur. Seca-
tur etiam arundo eodem anno post
solstitium hyemale, eo usque enim
augescere creditur. Aiunt calamos su-
per fumum positos, vermiculos ἵππων
appellatos, qui maxime vitem infe-
stant, non amplius nutrire. Ex pa-
trefcentibus enim arundinibus hæc
aiunt vermiculos enasci, indeque ad
vites progredi.

(1) MS. Voss. affigit Τῷ Αὐτῷ. (2) Emend. ex MSS. ante καλάμ.
Bar. non agnoscit ἐστὶν. (3) Restitui ex MS. Bar. prius αὐτοετήσας καλὰ.
In Codd. F. & Cotton. disjunctim αὐτὸ ἐτήσας. (4) Ex MSS. ante αὐ-
(5) Ita MSS. V. F. Cott. L. & Bod. In Bar. φύεσθαι φασὶ τὰ θηρία.

LIBER SEXTUS.

ΒΙΒΛΙΟΝ Կ'.

ARGUMENTUM LIB. VI.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΒΙΒΛΙΟΥ Կ'.

HÆC insunt in hoc libro, qui sextus est selectarum de agricultura præceptionum, & continet tractatum de structura torcularis & lacuum sive vasorum subtorculariorum, & vasorum olei, & cellæ vinariæ, & sede doliorum, iisdemque conficiendis & picandis, & præparatione ad vindemiam: & quomodo uvæ calcandæ sint, & quomodo mustum in dolia condendum, & ut non efferveat, & quomodo possibile sit mustum per totum annum habere, dignosce- reque num aquam habeat, & quomo- do acescenti remedium adhibendum;

(1) MS. Bar. *habet ληνών.*

CAP. I.

*De torculari, & vasis subtor-
culariis, & vasis olei.
Florentini.*

Absolutò de plantatione viti- um sermone, dicturique de- inceps de diligentia & cura circa vina adhibenda, necessarium esse duximus præponere, quomodo tor- cular & subtorcularia vasa constru- enda sint. Torcular itaque ad copi- am fructuum ædificandum est, quo habeant operarii locum, in quo com- mode sese huc & illuc convertere queant; & ut ipsæ uvæ habeant spa- tium commodi situs, ut tempore ur- gente fructus majore compendio af- ferri possit, & ne operarii a musti va- pore suffocentur. Oportet autem to- tum torcularis locum undiquaque læ- vissimo tectorio oblitum esse, neque

(1) Ex MSS. *ανισα ικανίαι.*

ΤΑδε ἔνεσιν ἐν τῇδε τῇ βίβλῳ, ἕκτη μὲν ἔστι τῷ περὶ γεωργίας ἐκλό- γῳ, περὶ ἕκστη δὲ καὶ ἀσποδύλῳ (1) ληνῶν καὶ ὑποληνίων, & ἐλαιοτροπίων, & οἰνοθήκων, ἐδρασμὸν περὶ πίλων & ἐργασίαν & πίτσωσιν, & τίλῳ εἰς τὴν τευρητὸν παρασποδύλῳ· ὅπως τε χρὴ παπῶν πῶς σαφυλάς, & πῶς ἐν τοῖς πηγεῖς ἐμβάλλειν τὸ γλεύκος, καὶ ὥστε τὰτο μὴ ὑπερβαίνειν, καὶ πῶς δουνατὸν γλεύκος ἐν ὅλῳ τῷ ἐνιαυτῷ ἔχειν, γινώσκειν περὶ ὕδατος ἔχειν, καὶ ἐξίξοντι τὰτα βοηθεῖν, καὶ περὶ γυψώσεως.

& de gypsatione.

Κ Ε Φ. Α.

*Περὶ ληνῶν, καὶ ὑπολη-
νίων, καὶ ἐλαιοτροπίων.
Φλωρεντίνων.*

ΤΟΝ περὶ τῆς φυτείας τῆς ἀμ- πέλων καὶ ἀσποδύλων λόγον, μέλλοντός τε λοιπὸν περὶ τῆς οἴνου ἐπιμελείας καὶ θεραπείας διεξιέναι, ἀναγκαῖον ἀήτητον προ- πτεῖν, ὅπως δεῖ τίλῳ ληνὸν & πῶς ὑπολήνια καὶ ἀσποδύλας. διὲν τοίνυν τίλῳ ληνὸν περὶ τὸ πλῆθος τῆς συ- κρημίζεσθαι μελλόντων καρπῶν οἰκο- δομεῖν, ὥστε ὑπάρχειν τοῖς ἐργαζο- μένοις ἱκανὴν ἀναστροφὴν ἔχειν δὲ καὶ τίλῳ ἀπὸ τῆς σαφυλῶν (1) ἱκανὴν εὐρυχωρίαν, ὥστε & τὸ ὕδατος καὶ πεινῶσθαι συντηρώμερον καμύ- ζειν τὸ καρπὸν, καὶ τὰς ἐργαζομένους μὴ ἀπεινίστασθαι ἀπὸ τῆς γλεύκος ἀναφορῆς. Δεῖ δὲ τὴν ληνεῶνα ὅλον

(2) κατηλιφθαι πάντοθεν λαιοπέτοις κρηιάμασι, καὶ ὕχῃ ἥτιον πῆς ἀναφορέας, ἵνα μηδὲν γῶδες, μήτε ἤ ζωογενεμένων ἐν αὐταῖς, ἐμπύπλον μιάνη τ' οἶνον. ἔσω δὲ ἡ ληνὸς θερμὴ, ἢ ἐχέτω φῶς πολέσσιν πάντοθεν, τὸ δὲ ὑπολήνιον ἔσω πλατύστομον, καὶ μετὰ τὴν ληνὸν πολυήτην ἢ θαλάσσην ἢ ἄλμην θερμὴν, καὶ σπογγιόηται· (3) ἀπὸ μὲν δὲ καθαλισμὸν παρῆσθαι, ἵνα μὴ εὐρωδίασῃ καὶ ἐπιπλῇ οἱ μύες ἔσθ' ὅτε ἐμπύπλοντες εἰς τὸ ὑπολήνιον πολλὴν ἐμπούσῃ δυσωδίαν, εὐρησίου ξύλον πλατύπερον δὲ ἢ διωκιστικὸν ὅταν ἐμπύπλον μύες ἀναδραμεῖν. ὅταν δὲ πάλιν τις αὐτῇ μέλλῃ κεχεῖσθαι, ὁμοίως πλύνει καὶ σπογγιόηται θυμιασάτω. τὸ δὲ ἐλασιότροπον (4) ἐστὼ γνωμῆον ληνὸν εἶναι.

(2) Ita MSS. C. L. & Bod. in MS. Bar. κατελιφθαι, ante κατηλιφθαι. (3) Melius forsitan ἀπὸ μύων, ut inferius scrib. Lib. 7. Cap. 19. sed MSS. ut in textu. (4) Emend. ex MSS. & Caf. antea ἐστὼ γνωμῆον. In Bar. ἐστὼ γνωμῆον ἔστω.

Κ Ε Φ. Β.

C A P. II.

Περὶ οἴνοθήκης, καὶ πίθων
ἐδρασμῶ. Τῷ Αὐτῷ.

De cella vinaria, & doliorum
collocatione ac sede. Eiusdem.

Ὁ οἶκος ὁ ὑποδοχόμενος τὰς
πίδας, ἐν μὲν τοῖς εὐδαινοῖς,
πρὸς ἀνατολὰς καὶ ἀρκῶν θυρίδα
ἔχειτω. ἐν δὲ τοῖς ψυχροτέροις,
πρὸς μεσημβρίαν· πόρρω δὲ ἔσω
τ' ληνῶ, καὶ ἀπηλλάχτω πάσης δυσ-
ωδίας. τὰς δὲ πίδας ἐδραστῶν μὴ
ψάροντας ἀλλήλων, ποδαῖς μέτε-
ραι καὶ καθαλισμὸν παρῶν, ἵνα καὶ
οἱ τ' οἴνοθήκης ἐπιμελέμενοι ραδίαν
ἔχωσι πῶς ἐπὶ τὰς εὐδοτερεῖς πίδας
εἰσεδῶν, ἢ ἵνα ἐὰν εἰς τὴν τε-
πὴν, μὴ (συμπεπασσέν) τὰς πλη-
στον. ἐδὲν γὰρ ἔστιν παχύνειν ἔχει πῶς
ἀντίληψιν, ὡς ὁ οἶκος, μάλιστα δὲ
τὸ γλυκεῖον. τὰς δὲ πίδας ἐδρα-
στῶν ἐν ξηροῖς τόποις, ὡς καὶ γῆς
εἶναι πρὸς δύο μέρη αὐτῶν, ἐὰν

Domus in qua dolia conduntur,
in locis calidis, ad orientem &
septentrionem fenestram habeat, in
frigidioribus vero, ad meridiem: Sit
autem procul a torculari, & ab omni
graveolentia remota. Dolia ita col-
locanda sunt, ut mutuo se non con-
tingant, pedali mensura in medio
relicta, ut qui cellæ vinarie curam
gerunt facilem habeant ad interiora
dolia ingressum, & ut si unum do-
lium acefcat, sibi proxima non simul
pervertat. Nihil enim tam cito con-
tagionem percipit, quam vinum, præ-
sertim mustum. Caterum dolia in
siccis locis collocanda sunt, ut sub ter-
ra sint dux ipsorum partes, si infir-
mum

ἀρτοκρίβη & βαλανίς. (b) Εἰ ποτε
 δεῖ εὐρεθῆναι κύκλῳ δένδρεα, ταῦτα ἐκ-
 κρηπίεσθαι, αἱ δὲ ῥίζαι λυμναίνονται
 περικυκλόμεναι καὶ συναναχράζου-
 σαι τ' ἀπ' αὐτῶν ὁσμῆς, & μά-
 λιστα τ' συκῶν. (6) καὶ ἐπιμῶλλον ἐρ-
 νειῶν, & τ' ῥοῶν. ἐὰν δὲ ἀγρίαις οἰκῶμεν
 πίπυς, τὸ (7) ἔδαφος πλώθους
 καὶ πωτότερον εἰς ὑψὺ ἀνάγειν, &
 ἐπὶ τῷ χαλαρώματι τὰς πίπυς ἐδρα-
 σθῆναι ὑπεβάλλοντες τὴν ἀμμογῆν.

cu stabulo equorum & loco secessu,
 & palarum horreo pistrino & balneo.
 Si vero reperiantur circumfite ar-
 bores, excindantur, radices enim se
 circumplicantes eam corrumpunt &
 odorem de se affricant, & maxime ficæ
 & caprifici, & punicæ. Si vero rusinco-
 lamus, pavementum lateribus inster-
 natur in altum subvectum, & in ip-
 so strato pavimento dolia colloca-
 tur, arena subiecta.

(b) Εἰ ποτε δεῖ] Eadem præcipit Plinius Lib. 14. Sect. XXVII. "Sic-
 " quilibet & arborum radices procul abesse, omniaque odoris evitandi, fa-
 " cillimo in vina transitu : ficos utique & caprificos.

(6) Hæc suppletur ex MS. Bar. suffragante etiam Plinio. (7) Hic de-
 letur δὲ auctor. MS. Bar. & Interp. Placuit Cai. aliquid deesse, jam au-
 tem, ni fallor, locus sibi constat.

Κ Ε Φ. Γ.

C A P. III.

Περὶ κατασκευῆς πιδῶν.
 Ἀνατολίς.

*Dolia conficiendi ratio.
 Anatolii.*

Γῆ δὲ πᾶσα ἐπιτήθειται ὡς κε-
 ραμνίαν, ἀλλὰ τ' κεραμίτιδι
 γῆς οἱ μὲν ἀπεκρίνυσσι τὴν πυρρὰν τὸ
 χεῖμα, οἱ δὲ τὴν λεικὴν, οἱ δὲ ἀμ-
 φότερας συμμιγνύουσιν. πῆγες μὲν δὲ
 ἀρκεῖνται τῇ δοκιμασίᾳ & καλῶς
 κεκεραμνυμέναις πιδῶν, (1) τὸ κρε-
 δέντα αὐτὸν ἀπεδέναι ἢ χὼν πῆγαν
 ὅθεν & τορῶν. ὅσα ἐστὶ δὲ τῆτο αὐ-
 παρκες, ἀλλὰ καὶ καὶ τ' κατασκευά-
 ζοντα παρῆναι τῇ κεραμνίᾳ, καὶ
 ὅπως ὁ πηλὸς καλῶς ἐργασμένῳ
 εἴη ἀνενοήσας, & μὴ πρὶν εἶδῃ
 ἐπὶ τ' τορῶν ἀναβιδάσαι, πρὶν
 τ' πηλὸν ἀφαιδέξασθαι ὅπου ἐστὶ ὁ
 πιδῶν ἐπιτήθειται. Οὐ πάντας δὲ τὰς
 πιδῶν ἐπὶ τ' τορῶν ἀναβιδάζουσιν
 οἱ κεραμνῆς, ἀλλὰ τὰς μικρὰς τὰς
 μέντοι μείζους χαμᾶι κειμένους (2)
 ὁσμύρεα ἐν θηρῶν οἰκήματι ἐπι-
 κερδύμεναι, & μισθὰς ποιῶσιν. &
 μικρὸν δὲ τ' κεραμνίας ἐστὶ μέρους

NON omnis terra apta est operi
 figlino, verum ex terra figlina
 alii præferunt colore fulvam, alii al-
 bam, alii utrasque commiscent. Qui-
 dam igitur hac probationis nota con-
 tenti, dolium probe fictum judicant,
 si pulsatum sonitum quandam accu-
 tum & clarum reddat. Verum hoc
 non sufficit, sed ipsum structorem
 operationi figlinæ adesse oportet, &
 quo lutum probe elaboratum sit pro-
 videre, & non prius sinere ad rotam
 adhibere, quam lutum ipsum osten-
 dat quale futurum sit dolium co-
 ctum. Non omnia autem dolia figuli
 ad rotam adhibent, sed parva tan-
 tum; majora enim humi sita quoti-
 die in calido domicilio exedificant,
 ac magna faciunt. Non parva vero
 artis figlinæ pars est coctura. Opor-
 tet autem neque minus, neque plus
 ἢ ὁπῆστις. διὰ δὲ μήτι ἑλαττον, μῖν

(1) In MS. Bar. scrib. ἐν τῷ κρεδέντῳ. (2) Ex MSS. ἀντὶ τῶν ἡμῶν, ignem

ignem subjicere, sed moderate. Quapropter quidam tanti apparatus ac structurae difficultate territi, veteribus doliis utuntur, quod maxime vino nocet. Ex doliis porro ventre extuberantibus, præstantiora sunt longiora, & quæ oscula maxime aperta habent. Labra autem doliorum ita fiant ut extra nutent, ut quum cinere ipsa oblinamus, nihil illabatur ubi rursus aperimus, sed extra volvatur. Statim autem dum adhuc calent picanda sunt. Sintque dolia non magna: in talibus enim satis non effervesceat, utpote non coarctarum, sed superabundans ipsum contra seipsum insurgit, & non solum odorem sed etiam florem despuat & rejectat. Parva autem vasa multum & ad conservationem & ad vini bonitatem conducunt. Ideo parva dolia construere expedit. Si vero magna dolia vetera nobis sint, imbecille & deterius vinum in ipsa infundamus, præstantius autem, in minora.

τε πλέον, ἀλλὰ μεμετρημένως τὸ πῦρ υποβάλλειν. Ἀφ' τούτου πινες, τὴν τ' τοσαύτης καὶ ἀποδοῦς δυσκολίαν παραιτούμενοι, πῶς παλαιούς χρῶνται πίδοις, ὃ μάλιστα βλάβη τὰς οἴνας. Καλλίως δὲ οἱ πίθοι τῶν εἰς γαστέρα ἐξωκυμένων οἱ μικροί, καὶ μάλιστα τὰ σήματα ἀνεωγμένα ἔχοντες. Ὡς δὲ χεῖλη τ' πίθων ποιητέον ἐξω ἐκινεῦναι, ἵνα ὅταν τῇ τέφρᾳ ἐπιχρίωμεν αὐτὰς, μὴ ἐμπίπῃ πρὸς τὸν πίθον ἀνοιχάντων ἡμῶν, ἀλλ' ἐκκυλίηται ἐξω. εὐθύς δὲ θερμὸς ἐπ' ὄντας πιαστέον. Ἐβωσαν δὲ οἱ πίθοι μὴ μεγάλοι· οὔτε ἐπὶ πλέον ἢ ἐν πῶς τινέτοις ἀναζέει, ἀπὲρ μὴ στεροχευόμενον, πλεονάζον δὲ αὐτὸ ἐαυτῇ ἐπανίσταται, καὶ ἐμόνον τὴν ὁσμὴν ἀλλὰ ἐν τῷ αἵματι ἀποπίπτει. τὰ δὲ μικρὰ ἀγρία πολὺ καὶ πρὸς φυλάκην καὶ καλλιαιεῖαν (υποβάλλει). εἰ δὲ (3) ψήλασται παλαιὸς πίθος ἔχειν μεγάλους, τ' αὐτὸν εἰσέειναι ἐκρίνωμεν εἰς αὐτὰς, εἰς δὲ τὰς μικρὰς, τ' κρεῖττω.

(3) Ita legend. ex MSS. V. & F. prius nullo sensu φράσσει μὲν.

CAP. IV.

Κ Ε Φ. Δ.

De tempore & modo picationis.
Ejusdem.

Περὶ καιροῦ καὶ τρόπου πιαστέως. Τῷ Αὐτῷ.

NOva dolia statim e camino extracta picanda sunt, vetera vero, sub caniculæ exortum. Quidam singulis annis, quidam alternis ipsa picant. Melius autem est ut picentur, quum aut vinum vappa factum sit, aut pix oblita defluerit.

Τοὺς καιροὺς πίθος ἀπὸ τ' καμίνου ληφθέντες εὐθύως πιαστέον, τὰς δὲ παλαιὰς, τῇ κυνὸς ἐπιπλή. καὶ πινες ἢ κατ' ἐνιαυτὸν, πινες δὲ ἐπ' ἐνιαυτὸν αὐτὰς πιαστέσι. καλλίον δὲ πιαστέν, ὅταν ἢ (1) ὅζωον γίνηται, ἢ ἀπὸ πύθου ἢ ἐκκριμένη πίασται.

(1) MSS. V. F. Cott. L. & Bod. habent ὅζωον, forse pro ὅζινος. Bar. ut in textu.

Κ Ε Φ. Ε.

Πίσσης δοκιμασία.
Διδύμω.

C A P. V.

Picis probatio.
Didymi.

ΤΗΝ Πίσσαν οἱ Ἀρχαῖοι ἡμῶν
παροδιδώκασι καλλίστην εἶναι
τὴν ἀπὸ τῆς Ἰδης, μὲν πάντων τῶν
ἐκ (α) Πιερίας· οἱ δὲ τὴν Ῥοδίαν
ἐπικρίνουσιν, ἄλλοι δὲ τὴν (β) Ῥοι-
πίαν. καθόλου δὲ καλλίων ἢ (1) λαμ-
πρῶν, λαμπρῶν βελπίων ἔσται. ἢ δὲ
(2) λεπτόν αὖν, φαύλην ἀποδοκιμά-
ζεται. οἱ δὲ θερμάναντες αὐτήν,
εἰς ὕδωρ ψυχρὸν ἐμβάλλουσι, καὶ ἔ-
λθῃ τὸ ὄσμης μόνης δοκιμάζουσιν,
ἀλλὰ ἔλθῃ τὸ γούρου. ἢ ἢ ἐν τῷ
ἔψευδαὶ δὲ μὴ πηδῶται, μήτε πομ-
φύλινος καὶ ψόφου ποιῶται, (3) βέλ-
πια δίδουμάσται. ἢ δὲ ἐν τῇ γούρῃ
γλυκυτέρα, ἢ καθαρωτέρα ἢ λειο-
τέρα καὶ εὐώδης, καλλίων. ὡσαύτως
ἀμείνων ἢ ἐφθὴ πίσσα τὸ ὠμῆς, ἢ
ἢ ξηρῶν τὸ ὑγρῶν. Ἡ δὲ καλλίστη
πίσσα καθοικουμένηται τὸ τρυπὸν
τῆτον. εἰς κερραμείαν ἐμβάλλεται
λεκανίδα, καὶ πῆξῃ ἐν ἡλίῳ ἐπὶ ὀ-
λίγῃ πυρὸς, εἴτω ἐπιχέται αὐτῇ
ὕδωρ θερμὸν διηδύμῳρον ἄλῃ (4)
σποδὲ κληματίνης, καὶ (5) ἀνακι-
νῆται ἢ πίσσα. ὅταν ἔν καὶ ἔσῃ,

Picem Veteres prodiderunt opti-
mam esse ab Ida allatam, secun-
do loco ex Pieria: Alii Rhodiam
preferunt, alii Rhœteam. In uni-
versum autem melior est pinguis,
splendens vero etiam potior existit.
Tenuior autem ut vitiosa reprobatur.
Aliqui calfactam in aquam frigidam
diffundunt, & non modo per
olfactum, sed etiam gustu pro-
bant. Sed & quæ dum coquitur
non exilit, neque bullas neque strepi-
tum facit, optima judicatur. Quæ
vero sapore dulcior, & purior & læ-
vior & odorata est, præstantior ha-
betur. Similiter pix cocta melior
est quam cruda, & sicca liquidæ præ-
fertur. Optima autem pix hoc modo
preparatur. Injicitur in pelvim
fictilem, & insolatur super modicum
ignem, deinde infunditur aqua calida
per farmentitium cinerem colata, &
pix commovetur. Ubi igitur sub-
derit, post horas duas diffunditur,
rursusque tantum aquæ affunditur.
μὲν ἄρας β'. ἀποχέται, εἴτω αὐτῇ ἐπ-

(α) Πιερίας] Pieria Macedonia regio a sylva cognomine ita appellata, inquit Plinius; in Stephano Byzantino legimus, Πιερίαν πόλιν ἐν ὁμωνύμῳ χωρίῳ. de ista autem, quod sciam, Urbe nulla apud ceteros Geographos mentio. De pice Pierica ita Plinius Lib. XIV. Sect. XXV. "Asia picem"
"Ideam maxime probat, Gracia Piericam.

(β) Ῥοιπίαν.] Rhœteam Promontorium & Urbs Troadis, ubi Ajacem Telamonium sepulchrum esse credebant, teste Strabone Lib. XIII. Stephano πολ. Ῥοίπιον, ὅθεν ἄνεον εἶναι φησι. Καὶ πόλις δὲ ἐστὶ Τρωάδος. Et Plinius. "Extra sinum sunt Rhœtea littora, Rhæteo & Dardanio & A-"
"risbe oppidis habitata. Vide Servium ad istum Virgilii versum Lib. III.

— "Rhœteas primum est advectus ad oras.

(1) An leger. f. cum Interp. λαμπρῶν. (2) Potius ut Casaub. λεπτόν, φαύλη. (3) ἄλλῃ βελπίῃ. (4) Restit. ex Interp. & Bar. ante σποδὲ καὶ κληματίνης. (5) Hunc locum misere depravatum Emend. ex MS. Bar. in pr. Ed. ἀνακινοῦνται, nullo plane sensu.

Per

Per triduum igitur singulis diebus ter id faciunt, & insidentem humorem spongia extrahentes, quod reliquum est picis utilissimum esse tradunt. Siccata pix etiam amara est; cum vino igitur cocta commodior redditur, & maxime si quid ex odoratis simul coquatur, præstantior erit. Liquidam autem ad tertias decoctam, ut idoneam in usum assumunt. Quidam cinerem farmentitium in ipsam injiciunt, ac decoquunt, & ceram ad cinerem addunt. Quidam lixivium cineris & vinum vetus infundunt. Quidam ceram per se injiciunt, ex Sardinia tamen allatā miscent, hanc enim commodiorem esse affirmant: & alii quartam, alii sextam, alii decimam partem liquefaciunt. Si enim austerius vinum facere velimus, plus ceræ addatur. Quidam autem consulunt ceram nequaquam in picem injiciendam esse, acerbius enim inde vinum fieri asserunt, ut eo citius in vappam abeat.

φρόπερον † δὲ τὸ οἶνον γίνεσθαι, ὡς ῥαδίως εἰς (8) ὀξύλῳ μεταβάλλειν.

(6) Ita MSS. in Bar. scribitur ἐνυφίζ. ὕδωρ. (7) Ex MSS. prius περὶ ληφθ... ποιῶντες.

(c) Τῆς Σαρδέης] Ceram Sardoam melioris nota fuisse me nusquam legisse memini: de mellis Sardoi amaritudine vid. Dioscor. Lib. 2. Cap. 20.

(d) Τινὲς δὲ] Plin. Lib. XIV. "Ceram accipientibus vasis compertum est" vana acescere. † Malim γὰρ.

(8) Emend. ex MSS. V. F. C. L. & Bod. Ante ὀξύλῳ, in Bar. ὀξύλῳ.

CAP. VI.

Κ Ε Φ. Γ.

Picis parandæ ratio.

Πίσης σκληρασία.

Ejusdem.

Τῷ Αὐτῷ.

IN Italia picatione utuntur hujusmodi. Picis minas XL. ceræ minas, salis ammoniaci drachmas VIII.

ΚΑὶ τὸ Ἰθαλίαν πικρώσῃ χερῶν ποιᾶν. πίσης μινᾶς μί, κηρῶ μινᾶν, (a) ἀλὸς ἀμμωνιακῶ

(a) Ἀλὸς ἀμμωνιακῶ] Sal fissilis in Africa detractis arenis inventus, Ammoniaci nomen accepit, teste Plinio. Lib. XXXI. Cujus locum insigniorem exscribere non pigebit; "Cyrenæici tractus nobilitantur Hammoniaco & ipso, quia sub arenis invenitur, appellato. Similis est colore δραχμῶς

δραχμὰς ἡ., (b) μάννης λιθανωτῆς δραχμὰς δέ. κόψαντες, καὶ ἄμφω ἑσυνάσσει, (1) πᾶσαι τήλειες λεπτῆς γο. ἡ., ἐνισχυμένοις τῇ πύρρον ἐνδύσασθαι. ἄλλοι δὲ πίστεως ξηρὰς τέλαντον, κηρὸν μᾶς ἰε., ὀρεῶν καὶ σίτη ἀλληλεσμένων λι. γ., τήλειος πεφωσμένης ἐ κεκομμένης ἐ σπυρίδιος τὸ ἴσον, (c) καλάμους ἀρωματικούς, (d) φύλλους (2) μαλαβάθρους

mannæ thuris drach. IV. simul confusa & cocta fœni græci moliti uncis octo conspergunt, & æqualiter mixtis dolium picant. Alii picis aridæ talentum, ceræ minas XV. ervi & frumenti molitorum libras III. fœni græci tosti tusique ac cribrati tantundem, calami aromatici, folii malabathri pilulas quinque, liquabilibus

“ (Corn. corpore) alumini, quod schiston (σχίστον) vocant, longis glebis, ne-
“ que perlucidis, ingratus sapore, sed medicina utilis. Ubi Plinius mirum quoddam de eo prodit, quod intra terram levissimus, in auras prolatus incredibili pondere illico ingravescat; causam vero affert madidam cuniculorum spiritum molientes adjuvantem. Dioscor. Lib. V. Cap. 126. Ἰδίως δὲ Ἀρμονιακὸν τὸ γένει, εὐχριστὸν τι καὶ εὐθρίας πρὸς ἀλφύσις ἔχει. Nostri Officinis Sal Armoniacus.

(b) Μάννης λιθανωτῆς] Parvula thuris mica a Græcis vocantur λιθάνια, quod manne granulis similes essent, ut a Dioscoride Lib. 1. Cap. 83. qui etiam de Sarcocolla loquens λιθανωτὸν λεπτὸν appellavit. Latinis Thuris pollen; in Glossario, Thuris pollen, Μάννα, & Vetus Juvenalis Interpretus thus minutum Mannam exponit. Plinius de thure Lib. XII. Sect. 32. ista habet. “ Micas concussu elisas mannam vocamus.

(1) Locum hunc misere luxatum ita restituui, facem præferente Interprete; ἂντε ἐνδύσσει τήλειος λεπτῆς γο., ἐνισχυμένοις.

(c) Καλάμους ἀρωματικούς,] Calamus aromaticus vel odoratus in Arabia & Syria nascitur. Theophrasto & Dionysio καλάμους εὐώδης dicitur; rarius admodum in Officinis nostris invenitur, sed pro eo Acorum verum (inquit Salmas.) ex Tartaria allatum medicamentis immiscetur. Hinc Græci sequioris ætatis, semper καλάμους ἀρωματικούς per Ἀρεγὸν exponunt. Plinius Lib. XII. “ Calamus quoque odoratus in Arabia nascentis communis Indis atque Syria est. Dioscorides. Κάλαμος ἀρωματικός φύεται μὲν ἐν Ἰνδία. Plutarcho est κάλαμος Ἀραβικός.

(d) Φύλλους μαλαβάθρους] Μαλαβάθρον quandoque a Vett. φύλλον absolute appellatur, ut a Plutarcho in tract. An bruta ratione utantur, & ab Ovidio in Trist. “ Ossaque cum foliis, & amomi pulvere conde. Aliis est Μαλαβάθρος φύλλον, & Recentioribus Medicis & Myrepsis φύλλον Ἰνδικόν. Malabathri folia in pilulas convoluta ex India in Europam afferbant, hinc Nostro vocantur φύλλους μαλαβάθρους (Φαιεία, & tria genera pilularum recensentur ab Auctore Periplus Maris Erythrai. Γίνε) δὲ (μαλαβάθρος) γένει τέλει, ἐν μὲν τῷ μείζονος φύλλου, τὸ ἀδρόσφαιρον μαλαβάθρον λεγόμενον, ἐν δὲ τῷ ὑποδιείκτι, τὸ μεσίοσφαιρον, ἐν δὲ τῷ μικροτέρῳ, τὸ μικρόσφαιρον. Ad quem locum vide Stukii notas. Pilulas istas fibris propriis (prius ungue exectis) transfixas siccari idem tradit, & Dioscor. zeste, malabathri folia lino trajecta siccantur & reconduntur. Ridiculam esse & commentitiam historiam, de malabathro paludibus Indicis lentis modo innatante, jamdudum viderunt Viri docti Jan. Ant. Saracenus, & lique-

liquefactis, & aridis contusis, aloes hepatitidis cribratæ minæ dimidium inspergunt. Hæc picatio præstantissima est, nam & infirmum vinum corroborat, & quod facile corrumpitur durable conservat, & odoratum facit.

ξηρὰ κόψαντες, (3) ἐπιπόσκειν (c) ἀλὸς ἡπατίδος σπασμένης (4) ἡμίμυκτον. ἡ πίκωσις ἐν αὐτῇ δοκιμωθήτη εἶναι, ἥτις ἐ τὰς ἀδυναμίας οἷας μελαγχολίας, ἐ τὰς εὐπαθείας μονίμους φυλάττει, καὶ εὐάδειας ποιεῖ.

Cl. Salmasius, quorum prior Malabathrum arboris procera folium (mali Medica folio non ab simile) esse contendit, quod, teste Garcia, ab Indis hodie Tamalapatra, Arabibus vero Sadegi nuncupatur. Alter autem Μαλόβαθρον Veterum, ex simili foliorum complicatione, odore & qualitatibus, a Bctel Indorum, quod Persis & Arabibus Tambul, diversum esse negat. Quæ ab Utroque ad sententiam suam adstruendam congeruntur, notula modum transcripta longe excederent, adeundi igitur, Hic ad Solinum & de Hom. Hy. Iatricæ, Ille ad Dioscoridem. Herba Paradisi vulgo vocitatur, inquit Ilidorus.

(2) Ita legend. quis non videt? In pr. Ed. ut in MSS. V. F. & Cott. μελαγχολίας, sed L. B. 2. & Bar. μελαγχολίας. (3) An scribend. ἐπιπόσκειν.

(c) Ἀλὸς ἡπατίδος | Aloe arbor Indica odorata, haud alia ab Agalcho, quam cum Aloe herba cathartica Plurimos & Veterum & Neotericorum confudisse, omnibus notum. De Aloe herba nunc agitur, cuius optimus succus æstimatur ἡπατίζων, qui jecoris colorem refert, testibus Dioscor. & Plinio; hinc Ἀλὸς ἡπατίδος vel ἡπατίς.

(4) Emend. ex MS. Bar. prius ἡμίμυκτον.

CAP. VII.

Universalia præcepta de
picatione. Florentini.

Optimum est in omni picatione picem lixivio cineris lavare, & refina lentiscina aut pinea: aut si harum copia non sit, eam quæ in promptu est admiscere, iridis item & sceni græci modicum, (etenim scenum græcum potentius & gravius vinum facit) & costum, & cassiam, & melilotum, aut junci odorati florem. Hæc enim ad odoris jucunditatem conferunt. In summa autem, ad vinum probe excultum, varia pica-

Κ Ε Φ. Ζ.

Καθολικὰ παραγγέλματα
περὶ πικώσεως.
Φλωρεντίνες.

Ἀριστον ἐπὶ πάσης πικώσεως τίω πίκωσαν ἀφ' αὐτῆς κινήσεως πλύνειν, ἐ (1) ῥητίνης χυνίτης ἡ πιτυύνης· εἰ δὲ μὴ, τὸ παρῶσις μινύναται, καὶ ἰσως τὸ μέτερον, ἐ πίκωσις, (ἡ γὰρ τῆλις δυνατώτερον τὸ οἶνον καὶ βαρύντερον ποιεῖ) καὶ κόσων, καὶ κασιόσας, καὶ μελιλότων, ἢ (2) χοίνων ἀνδρῶν. πάντα γὰρ αὐτὰς εὐοσμίων Συμβάλλει. Καθὼς δὲ, ἐπὶ μὲν πίκωσι (3) καλῶς μελαγχολίας οἷας, Συμφέρει τῇ ποικίλῃ πικώσῃ καὶ

(1) Emend. ex MSS. F. C. L. & Bod. antea ρητίνης ἀχινίτης. (2) In MSS. V. & F. scrib. χύνων. (3) Casaub. melius forsan, καλῶς, sed MSS. ut in textu.

αλ. ἐπὶ δὲ τῷ εὐτελεῶν οἴων ἀρκείῳ
 διὲ καλῇ πύσῃ, ἱερώς τε ὁ πύλεις
 ἐμβάλλειν τὸ μέτερον, καὶ πολλὰ
 ἑλαττον κηρῶν πλεον ἢ βληθὲν τρε-
 πὶ τὸ οἶνον, ὡς περὶ ἐρηκταί. κη-
 ρῶν δὲ χρῆσθαι διὲ τῷ λούκῳ, ἢ τῷ
 μὴ λούκῳ (4) τῷ καθαρόν. Τινὲς
 εὖ ποιῶντες, κάλαμον καὶ ξύλον ἐπι-
 βάλλουσιν ὁρδὸν εἰς τὰς κενωμένους
 πύθες ἢ οἱ ἐμπύθοντες κύνες,
 ἢ πῖνα τοιαῦτα ζῶα, ἀναβαίνειν
 ἔχουσι ἀπὸ τῶν εἰς τὰς ἀρπ
 πιασμένων πύθες ἢ χρῆν τὸ καλ-
 λίστον οἶνον ἐστῆν, ἀλλὰ τὸ ἤδη τρε-
 πόμυρον, καλλίστον ἢ αὐτὸν ποιῶν.
 καὶ τὸ μέλανα δὲ ὁμοίως εἰς τὰς τοι-
 αῦτας ἐστῆν τῶν τῶν λούκων, εἰς π-
 πιασμένους αὐτὸ ἐπὶ β., ἢ καὶ
 πλεονόντων.

(4) Ita Cal. & MSS. prius τὸ καθαρόν.

Κ Ε Φ. Η.

C A P. VIII.

Ἄλλος τρόπος δόκιμος
 πιαστέως πύθων.
 Τῷ αὐτῷ.

*Alius modus probatus pica-
 tionis doliorym.
 Eiusdem.*

Υποπὸ Κρητικῶν ἢ Καμπανῶν
 λι. β'. (α) νάρδος Ἰνδικῆς ἢ

HYssopi Cretici aut Campani li-
 bras II. nardi Indicæ aut Cel-

(α) Νάρδος Ἰνδικῆς ἢ Κελτικῆς.] Nardus Indica κατ' ἑξοχὴν Spica & a
 Græcis Σπῆχυς & Ναρδόσπῆχυς appellata, Meleager (a Salm. cit.) νάρδον
 σπυχότερον habet. Ναὶ μὴν καὶ Συρίαν σπυχότερον θίκατο νάρδον Ὑμνο-
 γίτης Ἐρμῆ δῶρον αἰνέμενον. Ubi Nardus Syriaca pro Indica ponitur.
 nulla enim nardus spicata in Syria nascitur, nec ullum aroma, si Theo-
 phrastus fides, præter calamum & juncum, sed Syriaca nomen accepit ab
 Emporiis quo delata est ex India, eadem de causa qua Minium Cappadocium
 Sinopicum vocatur apud Strabonem Lib. XII. uti fuse annotavit Vir Cla-
 rissimus Cl. Salmasius. Dioscorides tradit Nardum montanā in Cilicia
 Syria vicina & in ipsa Syria nasci, non spicatam, sed caulibus & foliis
 Eryngio similibus. Νάρδος πισκὴ Evangelistæ vocatur, a Vet. Interp.
 redditur Nardus Spicata, ubi per πισκὴ nihil aliud denotari videtur, quam
 nardus genuina νάρδος ἀληθής. Nardus Celtica sequitur; Aliqui Laven-
 dulam nostram esse veram Nardum Celticam opinantur, quos abunde
 refellit Celtica apud Dioscor. descriptio nostra comparata. " Arabes (inquid
 " Salm.) Celticam Cembul Rumi dicunt, i. e. spicatam Romanam, &
 ticæ

ticæ libras II. aloes bonæ sesquiunciam, croci Siculi sesquiunciam, iridis Illyricæ libram unam commisceto. In mensuram decem amphorarum, post factam picationem doliorum, inspergito per latera ipsorum & sub ipsa oscula, pice nondum perfecte frigefacta, neque nimium adhuc calefcente, ne pharmacum uratur. Deinde novum vinum injicito, & post paucos dies ubi gustaveris, bene fragrans reperies, & vetustum esse putabis. Repicato autem dolia singulis annis, aut omnino alternis, mensura & compositione pharmaci præscripta utens.

(1) Κελπκῆς λι. β'. ἀλός καλῆς γο. α' ε'. κρόκος Σικελικῆς γο. α' ε'. (b) ἰριως (2) Ἰλλυρικῆς λι. α'. καὶ δὴ καὶ ἀμφορείας [(3) μίτρην μίτρεον], μὴ τὸ πικρῶσαι τὰς πίδας, ἐν δὲ ἀσπερσον καὶ τὰ πικρῶσαι αὐτῶν ἐπὶ ὑπερβολῇ, μήτε λίαν ἐψυμένους τὴν πύσιν ὥς εἶναι ψυχρὰν, μήτε ὑπερδέρμεν, ἵνα καυθῇ τὸ φάρμακον. εἴτα ἐμβαλεῖ τὴν ἰάκκην οἶνον, ἐν ὀλίγαις ἡμέραις γδοσάμενος, εὐποιῶν τι ἐπαλαιὸν εἶναι δέξας. ἐν ἀναπίσσει καὶ τὸ (4) ἴδιον τὰς πίδας, ἢ πάντως παρ' ἐν αὐτῶν, χρώμενος τὴν μίτρεον φαρμάκων ἐπὶ συνδέσεως, ὥς ἀσπιδόπληκτον.

"Cembul Alkelti, Spicam Celticam. Dioscor. Lib. I. Cap. 7. 'H δὲ Κελπκὴ Νάρδος γινῆται μὲν ἐν ταῖς καὶ Λιγυρίαν Ἀλπίσιν ἐπιχωρίως ὀνομασμένη ἀλιεῖα γινῆται δὲ ἐν τῇ Ἰστρίᾳ. ἔστι δὲ θαμνίσκος μικρὸς συν ταῖς ῥίζαις εἰς δίσκους ἀναλαμβάνομενος χειροπληγῆς· ἔχει δὲ φύλλα ὑπομήκη, ὑπερανθὰ, ἀνθὰ μύλινον. μόνον δὲ τὸ καυλὸν ἐστὶ καὶ τὸ ῥιζὼν ἢ χερσὶ καὶ ἐν ὕδατι. i.e. Celtica Nardus nascitur quidem in Liguria Alpihus, vernaculo sermone saluunca dicta (ita Scribonius Largus); sed & in Istria provenit. Est vero pusillus frutex, & cum radicibus in manipulos colligitur: foliis oblongis, subflavis, flore luteo. Caulium & radicem duntaxat usus est, & odoris suavitatis. Vid. quæ Salm. congeffit in Solinum, Plinium Lib. XII. & Dioscor. Lib. I. Capp. 6, 7, & 8vo.

(1) Ita legend. ex Interp. & Cap. 13. Lib. 7^{mi}.

(b) Ἰριως Ἰλλυρικῆς] Iridem Illyricam optimam a Vett. æstimatam testatur Theophr. H. P. Lib. IX. Cap. VII. Ἰρις δὲ ἀρίστη ἐν Ἰλλυρίοις ἐκ ἐν τῇ ὡς Ἰαλιάτῳ χώρᾳ, ἀλλ' ἐν τῇ ἀνακχωρητικῇ, κειμένη δὲ μᾶλλον ὡς Ἀρκτον. Cujus Interpres est Plinius Lib. XXI. "Sed Iris radice tantum recommendatur unguentis & medicina nascens. Laudatissima in Illyrico, & ibi quoque non in maritimis, sed in sylvestribus Drilonis & Narona. Nicander etiam in Theriacis, Ἰεὺν θ' ἢ Ἰδρυεὶ Δρίλων καὶ Νάρον· ὁ χθ. Incolis Drilonis & Narona hodie vocari Macinaci, ex Anguillara notat Harduinus ad Plinium.

(2) Emend. ex MSS. antea Ἰλλυρικῆς. possint, vel legend. ἀμφορείων μίτρεον.— MSS. ut in textu.

(3) Salvo sensu hac abesse possint, vel legend. ἀμφορείων μίτρεον.—

(4) Interp. legit ἴτις, sed

Κ Ε Φ. Θ.

Περὶ ἀφαισμάτων πί-
νων. Βάρων.

ΜΕθ' τινὲς πίσιων πινες, ὁλί-
γων ποτὶ ἑμβληθῆναι τὸ
γλυκύ, ἀφαισίσαι τὰς πίνας·
οἱ δὲ πὺ εὐμαίαν μόνον, οἱ δὲ πὺ
πύμα. ἢ δὲ ἀφαισίσαι ἐπὶ πίσι-
σι μὲν ἐψητῆς ἑ βαλαπῆς ὕδαλι.
ἄλλοι δὲ πίσιον ὑγρῶ καὶ ἄλμυ εἰς
τὸ ἐψητὸν (1) ἐμβληθῆναι μιχθῆν-
αι, καὶ ἀφαισίσαι πὺ εὐμαίαν ποσιν.
ἄλλοι δὲ μόνη τῇ ἀμύργῃ χεῖσαι πὺ πύμα.

(1) Vel legend. ἐμβληθῆναι, μιχθῆναι. Vel ἐμβληθῆναι, ἀμύργῃ.

Κ Ε Φ. Ι.

Περὶ τῶν εἰς τὸ τρυγητὸν πα-
ρασκευῆς. Διδύμης.

ΤΑΣ ληνὲς ποτὶ κ'. ἡμερῶν ἀνοι-
κτέον, ἵνα ἀπαπύσωνται, καὶ
βαλαπῆς ὕδαλι καθαρίσθαι, καὶ
θυμιατέον.

Κ Ε Φ. ΙΑ.

ΤΙ δὲ ποιῆν τὰς ἐφεσώτας
τοῖς κανθηλίοις, καὶ πῶς
πατητέον τὰς σταφυλὰς,
καὶ τίνα τρόπον χρῆσθαι ἀνα-
στέφεισθαι ἐν ταῖς ληνοῖς
τὰς εἰς τὸ πάτησιν τετα-
μένους. Απυλῆς.

ΟΙ ἐφεσώτες τοῖς μείζονσι κοφίνοις,
τοῖς καλυμένοις κανθηλίοις,
ἐκλεγέτωσαν πὺ φύλλα, ἢ εἴ τις
ὁμπαξ κομίζοιτο, ἢ ξηρὸς βότρυς
ἐρεθίστη. χρῆ δὲ ἑ τὰς πατῆναι, εἴ
τι παρέλαθῃ τὰς ἐπὶ τοῖς κοφίνοις

C A P. IX.

Di illinendis doliis.
Varronis.

Post picationem quidam, paulo an-
tequam mustum infundatur, do-
lia illinunt; alii oscula tantum, alii
vero opercula. Illinunt autem pice
cum sapa & aqua marina. Alii pi-
cem liquidam & muriam in sapatam
injiciunt, & permixtis oscula per
spongiam illinunt. Alii sola amurca
opercula linunt.

C A P. X.

De preparatione ad vindemiam.
Didymi.

TOrcularia viginti diebus ante
vindemiam aperienda sunt, quo
perflentur & transpirent, aqua etiam
marina respergenda sunt, & suffu-
miganda.

C A P. XI.

Quid facere oporteat cantheliis
præfectos, & quomodo cal-
canda sint uva, & quomodo
in torcularibus versari opor-
teat eos qui uvas calcant.

Apuleii.

QUI majoribus corbibus, canthe-
liis appellatis, præfecti sunt, fo-
lia eligant, & si quæ uva acerba af-
feratur, aut aridus racemus inveni-
atur. Oportet autem & calcantes,
si quid cophinis præfectos sefellit,
deligere.

deligere. Folia enim cum uvis contrita, vinum magis acerbum & corruptioni obnoxium faciunt. Ex acerbis autem & aridis uvis magnum damnum accedit. Cæterum injectas in torcular uvas statim pedibus exprimant qui ad hoc sunt destinati, omnesque acinos æqualiter conculcantes vinacea extrahant, quo plurima liquoris pars in lacus subtorcularios defluere possit, & ubi iterum calcaverint discedant, & postquam calida & non valde humecta fecerint vinacea, ita sub lignum præli imponent: calida enim cū sint & tenera, magis fluunt. Si vero valde humida supponantur, necesse est onere imposito disrumpi composita. Ingredi autem in torcular calcantes oportet, pedibus probe lotis ac purgatis, & nemo ipforum quicquam in torculari neque edat neque bibat, neque sæpe ingrediatur & exeat; & si qua necessitas abeundi urgeat, nudis pedibus non abeat. Oportet etiam calcantes indutos esse & subligacula habere, ob urgentes sudores. Bonum item odorem in torcularibus semper excitare oportet, aut thure, aut alio quodam suffimento. Verum nosse operæ pretium est, σίμφυλα non solum olivarum nucleos indicare, ut quibusdam placet, sed etiam uvarum vinacea. Si igitur vox σίμφυλα tibi inter legendum occurrerit, ad rem subjectam animum adverte, & aliquando pro uvæ vinaceis, aliquando pro olivæ nucleis, accipe.

πε σαφυλῆς, ποτὶ δὲ ἐλαίας τὴν καλεμμένην πυρήνην.

ἰφισῶπας, καὶ αὐτὰς ἐκλίγην. τὰ γὰρ φύλλα ζωτρεβόμενα ταῖς σαφυλαῖς, ευφότερον τὸ οἶνον ἀπρζάζεται καὶ εὐφραρῶν. ἐν δὲ τῇ ὀμφάκων ἐστὶ ζῆρῶν μεγίστη γίνεσθαι βλάβη. Ἐμβληθείσας δὲ ὡς σαφυλὰς εἰς ὡς ληνὸς εὐθὺς ταῖς ποσὶν ἀποθλίβεσθαι οἱ ὡς τὸ τετραμῖνοι, πᾶσάν τε ῥᾶζα ὀμφαλῶς πατήσαντες ἀνασφύττωσαν τὰ σίμφυλα, (1) ταῦτα δὲ γίγαρτα, ὥστ' τὸ πολὺ τῷ ὑγρῷ ἀπέρρηται εἰς τὸ ὑπερήνιον, διότερον τε πατήσαντες ἀπαλαττέωσαν, καὶ θερμὰ δὲ γίγαρτα καὶ ὅτι πᾶν ὑγρὸν ἀπρζασμένοι, ὥτως (2) ὑπὸ τὸ ξύλον ἐπιτηθέωσαν. θερμὰ γὰρ ὅταν καὶ ἀπαλὰ, εὐρωτέρα γίνεται. εἰ δὲ ὑγρὰ πᾶν (3) ὑποτετεῖνη, ἀνάσκησθαι βάρυνος ἐπιτετένηται ῥήγνυσθαι τὰ ζωτρεβόμενα. Εἰσέναι δὲ εἰς τὴν ληνὸν τὰς πατῶντας χεῖρας, εὐ μάλα τὰ ὡς τὰς πόδας κεκαταρμμένους, καὶ μηδὲνα αὐτῶν ἐν τῇ ληνῷ μήτε εἰσέναι, μήτε πίνειν, μήτε εἰσέναι καὶ ἐξέναι πολλάκις καὶ εἰ τις ἀνάσκη γένοιτο σφίγγειν, μὴ γυμνοῖς ταῖς ποσὶν ἀπείτω. διὸ δὲ (4) καὶ ἡμφιάδ' ἐλάζωμάλα ἔχειν τὰς πατῶντας, ἀφ' τῶν (5) ἐπειρημένων ἰδρωτάς. χεῖρας δὲ αἰεὶ εὐοσμίας ἐπινεῖν ταῖς ληνοῖς, ἢ ἀφ' ἐλαίας, ἢ δὲ ἐτέρων θυμιάματά. Εἰσέναι δὲ χεῖρας, ὅτι σίμφυλα ἔχ' ὡς πνιες νομίζουσι τὴν ἐλαίων μόνων ἐπὶ πυρήνης, ἀλλὰ καὶ τὰ τῶν σαφυλῶν γίγαρτα. εἰ δὲ ἔν' ἀκέρως σίμφυλα, ὡς τὸ ὑποκείμενον νόει, ποτὶ μὲν (6) γίγαρ-

(1) In MS. Cotton. scrib. ταῦτα τὰ τζίπυρα, Vox barbara, sequioris ævi Graculis non ignota. Du Fresnoy in Glossario, "Τζίπυρα. Vinacea, γίγαρτα. (2) Ita legend. ex MSS. F. Bar. & Interp. prius ἐπί. (3) Emend. ex MSS. V. F. L. & B. 1, 2. (4) Hac vocula deest in Bar. (5) In MS. Barocc. ἐπινεομένης. (6) Bar. habet γίγαρτα σαφυλῶν, ποτὶ δὲ τὴν καλεμμένην πυρήνην.

Κ Ε Φ. ΙΒ.

Μετὰ τὴν τελείαν πάτησιν
τῶν σαφυλῶν, πῶς ἐν
τοῖς πίθοις τὸ γλεῦκος
ἐμβλητέον. Διοφάνης.

Τοὺς πίθους, πρὶν ἐμβαλεῖσθαι
(1) τὸ γλεῦκος, ἀλμυρὰ ἀκροά-
ται ὑποσπορίζεσθαι χεῖρ, καὶ θυμια-
τίζεσθαι λιβάνω. δεῖ δὲ μήτε ἄγαν
αὐτὸς ποιεῖσθαι μεσῆς, μήτε πάνυ
ἐνδομύμενος, ἀλλ' εἰκάσειν ὅσον εἰ-
κὸς τὸ γλεῦκος ὑποζέον αὐξήσιν
ποιεῖν, ὥστε μὴ ὑπερχεῖσθαι, ἔωστε
ἄφρῶ ἕως τῆς χειλῶν μετεωρεθῆναι
τοῦ, τὸ μὴ καθαρὸν μόνον ἀποπύειν.
Καθαίρειν δὲ χεῖρ τὸ ἐν τοῖς πίθοις
γλεῦκος ἐφ' ἡμέρας (2) εἰς
ταῖς χερσὶ καὶ ταῖς σκαφίσιν, τὸν τε
ἄφρον ἀφαιρεῖν, ἔπειτα ἄλλο εἶναι
πρὸς τὸν, ἔπειτα καθαίρειν πέντε
ἡμέρας ἐν πιδεῶν, καὶ πόρρω
ἀφ' οὗ ῥίπτειν. εἰ γὰρ πολλὸν ταυ-
τα (3) μέντοι, ἀπομέναν αὐτῶν
κάνωπις ἀναφύονται, ἔπειτα κακοσμία
γίνεται, ἄπειρ ἄμφω τὸ οἶνον ποιεῖ
ἐντροπία. διὸ εὐσμία ἐπινοεῖν
χεῖρ ταῖς λίνωσι καὶ θυμιαμάτων,
μάλιστα δὲ ταῖς οἰνοθήκαις.

C A P. XII.

*Quomodo mustum, post abso-
lutam uvarum calcationem,
in dolia condendum.*

Diophanis.

Dolia, ante vini infusionem, mu-
ria meraca per spongiam pur-
gare oportet, & thure suffumigare.
Oportet autem infundere, neque ni-
mium, neque debito minus, sed con-
jectare quantum verisimile est mu-
stum effervescens augmentum fa-
cere, ita ut non effundatur, & ut
spuma usque ad labra elevata, quod
impurum est solum exspuat. Pur-
gandum est mustum in doliis ad
dies V. tum manibus tum scaphis,
spuma etiam auferatur, & si quid a-
liud superfluum fuerit, purgamenta
vero omnia extra locum in quo do-
lia sita sunt exportentur, & procul
rejiciantur. Si enim prope sita sint,
culices ex ipsis corruptis & acescen-
tibus enascuntur, & foetor excitatur,
quæ ambo vinum in vappam pervers-
tunt. Quare bonum odorem sem-
per in torcularibus procurare oportet
per suffitiones, maxime vero in
cellis vinariis.

(1) Emend. ex MSS. F. & Cott. prius τὰς γλεῦκας. (2) Interp. le-
git α'. (3) MSS. V. & Bar. μέντοι, in Bod. μέντοι.

CAP. XIII.

Quomodo post defluxum musti ex torculari, vinaceis statim eiectis, ex ipsis lora species, θάμνα appellata, fiat.

Anatolii.

Vinacea post musti defluxum evestigio ejicienda sunt, & in dolia injicienda, ac postea calcanda. Et enim vinum ex his, quod vernacula lingua θάμνα appellat, non injucundus potus rusticis est, ipsaque deinde restantia vinacea abundans alimentum brutis præbunt. Oportet autem statim ut vinacea ex torculari ablata sunt, & torcular & lacus subtorcularios verrere, & aqua marina aut muria abstergere, & suffumigare. Quod enim reliquum est humoris omnino corruptum acefcit, & proinde fructum qui sequenti die calcatur corrumpet, & culicem gignit, quod indicium est vini in vaporem versi. I

Κ Ε Φ. ΙΓ.

Τῶν γιάρτων μὲν τὸ ῥύσιν
ἐν γλεύκεσ ἐκ τῶν λίνων
παρὰ χεῖμα ἐκβαλλο-
μένων, πῶς ἐξ αὐτῶν τὸ
καλὸν θάμνα ποιη-
τέον. Ἀνατολίς.

ΤΑ' σέμφυλα, τετίσι τὰ γιάρτα,
μὲν τὴν ἐν γλεύκεσ ῥύσιν ἐκ-
βλητὰ παρὰ χεῖμα, καὶ εἰς πίδα-
ς ἐμβλητὰ, καὶ καταπατητὰ. ἢ ὅτι
ἐκ τῶν (α) τρύζων, ἢ ἐκ πικρῶν
καλῶσι θάμνα, ὅσα ἀπὸ τῶν πό-
τεσ ἀγροτέρων γίνεσθαι, αὐτὰ τε λοι-
πὸν πρὸς ἐναπομένοντα γιγάρτα ἐκα-
νὴν τρεῖς παρὰ τῶν ἀλόγων. Δεῖ
δὲ εὐθὺς τὸ γιάρτων ἐκ τῶν λίνων
ἀφαιρεμένων, πῶς λίνον καὶ πρὸς
ὑπολήνια σαρξίν, καὶ ἀποτρίβειν θά-
λαττι ὕδατι ἢ ἄλλῃ, ὅπως θυματί-
ζειν. ἐμυλῶν ὅτι τὸ ὑγρὸν πάντως
τρέπεται, καὶ ἐκ τῶν τῶν ἐφ' ἑξῆς
ἡμέρας πατέμενον καρπὸν λυμά-
νεται, καὶ τὸ κῶνωπα ποιεῖ, ὅπως ση-
μειῶν ἐστὶ πεταμυλῶν οἶνος.

(α) Τρύζων,] Τρύζων ἐστὶ mustum ὅτι faces vini indicat. Hesychius. Τρύζων, ὁ ὅτι οἶνος, παρὰ πῶς τρύζων, καὶ γλεύκεσ ἀδύνητον. Et Suidas. Τρύζων γλυκείας τετίσι τῶν τῶν Τρύζων ὅτι τὸν νέον οἶνον ἐκάλουν, ὅτι πῶς ὑποσάθμην. Vid. Schol. Aristoph. ad Pluri V. — Συνεμποτεῖ ἐστὶ σοὶ καὶ τὴν τρύζων. Et in Acharn. Τὸ ὅτι δίκαιον οἶδε καὶ τρυγῶντα. Schol. Κωμῶντα. Δὲ τρύζων ὑποσάθμην λαμβάνειν. τετίσι νέον οἶνον. Julius Pollux in Onom. Lib. VI. Τὸν δὲ οἶνον καὶ τρύζων ἐκάλουν, ὡς ἐν Ὁμοίᾳ Κρατῶν λέγει, Ἀλλ' ἢ ὅτι ἐν Φώσσωνι πῶς οἱ συνέχων, Μὲν ἢ ἐμὲ διήγας, οἶνον ἔλκων τὸ τρυγῶν.

Κ Ε Φ. ΙΔ.

C A P. XIV.

Γλῶκ^Θ μὴ ὑπερχεῖσθ^ς.
Φλαργεντίνε.

*Ut mustum non efferveat.
Florentini.*

Στέφανον γλήκων^Θ, ἢ καλα-
μίνθης, ἢ ορειγάνου πρὸς τρα-
χήλοις ἢ ἀγρίων (1) ἀειθῶμεν.
πρὶν δὲ πρὶν εἶσαι ἢ πρὶν πρὶν
χείλη (2) ἀφαιρέσει τερὰ βοεία.
καθὼς ἢ εἶσαι ζέον τὸ γλῆκ^Θ.

COronam ex pulegio, aut cala-
mintha, aut origano collis va-
forum imponamus. Quidam interna
dolorum labra caseo bubulo perli-
nunt. Cohibet enim intro mustum
effervescens.

(1) *Emend. ex MSS. V. F. L. & B. 1, 2.* (2) *MSS. F. C. L. & Bod. habent ἀειθῶμεν. In Barocc. scrib. — ἀειθῶμεν. Ἄλλοι δὲ ἐπιμαλῆ (male pro πιμαλῆ) περιχερᾶ ἰνδοῖν πρὶν χεῖλη ἀφαιρέσειν, ἄλλοι τερὰ βοεία. καθὼς ἢ εἶσαι ζέον τὸ γλῆκ^Θ τῷ μάλισα.*

Κ Ε Φ. ΙΕ.

C A P. XV.

Γλῶκος παρυτᾶ εἰς χρῆ-
σιν κατὰ γῆσαι. Τῷ Αὐτῷ.

*Ut mustum statim sit usui.
Ejusdem.*

Εἰς τὸ (1) μετρετὴν κατόλῳ ὄξος
γλυκάζον^Θ βάλει, καὶ μῦ ἡ-
μέρας γ'. εἶσαι κατὰ γῆσαι. ἀεὶ δὲ ἢ
ἡμέραν (2) κατὰ γῆσαι τὸ γλῆκ^Θ,
εὐρήσεις εἰς τῷ (3) τρίτῳ βιβλίῳ
Διοφάνους καλίστας μεθόδους.

IN metretam musti heminam ac-
ti dulcescentis conjice, & post
triduum purum erit. Cæterum quo-
modo citius sedetur mustum, in ter-
tio libro Diophanis optimas vias in-
venies.

(1) *Emend. ex Barocc. ante μετρετῶν.* (2) *In MS. Bar. κατὰ γῆσαι.*
(3) *MSS. F. L. Bod. & Cotton. πρὶν γῆσαι.*

Κ Ε Φ. ΙΓ.

C A P. XVI.

Γλῶκ^Θ ἐν ὅλῳ τῷ ἐν-
αυτῷ ἔχειν, καὶ γνῶναι εἰ
ὑδὼρ ἔχει. Τῷ Αὐτῷ.

*Quomodo mustum toto anno
servandum, & an aquam
habeat dignoscendum.
Ejusdem.*

Πρὶν θλιβεῖν τὰς βότερας τὸ ἐξ
αὐτῶν αὐτομάτως ἀποστρέφον
γλῆκ^Θ, ὃ (1) ἀφαιρέσει πρὶν κα-

MUstum quod ex uvis sponte de-
stillat antequam calcantur, quod
ἀφαιρέσει vocant, eodem die in vas

(1) *Πρόχυμα* Vinum quod ex uvis nondum calcatis profluit, Nostro πρό-
χυμα, Columellæ Lib. XII. Cap. 27. mustum lixivium dicitur, Græcis
οἶν^Θ ἀφαιρέσει vel ἀφαιρέσει, quod ab Athenæo γλυκὺς οἶν^Θ appel-
latur, ab Ætio Lib. IX. οἶν^Θ σπινθελίτης.

intra

intra & extra picatum conde, ita ut ad medietatem vasa impleantur, & operculo addito diligenter gypso obline. Ad multum enim tempus mustum dulcissimum permanet. Multo vero magis conservabitur, si vasculum pellicula obturatum & conclusum in puteum ad dies triginta demittatur, propterea enim quod non effervescent semper mustum erit. Si quis autem leniter calcaverit uvas, ita ut non premantur, etiam hoc ipsum mustum durabile habebit. Alii in vetera vasa vetere vino olim plena mustum infundunt. Quidam vas intra & extra picatum, velut dictum est, in puteum demittunt, ut labra tantum superemineant; quod experientia optimum esse constat. Alii in arenam humidam vas defodiunt. Alii super vas vinaceis obrutum arenam humidam accumulunt. Alii in vas non picatum mustum condunt, & nitro Alexandrino tuso adjecto, in umbra reponunt. Mustum porro an aquam habeat, in sequenti capite reperies.

λῆσι, βάλε αὐθημερὸν εἰς αἰγλίον πιπτοσμένον ἔσθην ἔξωθεν, ὥστ' ἡμίσεια εἶναι τὰ αἰγλία, καὶ πύμασσι ἐπιμελῶς γύψω. ἐπὶ πολὺν γὰρ χρόνον ἀγαμένη τὸ γλυκὺ. (Φόδρα γλυκύ. πολὺ δὲ μάλλον φυλαχθήσεται, εἰάν τις αἰγλίῃ πιπτοσθέντι δρῶται, εἰς φρέαρ τῆτο ἐμβληθῇ ἐπὶ ἡμέρας λ'. ἀλλ' ὅτι τὸ μὴ ἀναζέσαι ἔσθαι ἀγαπᾶντος [λευκῶ]. Εἰ δὲ τις ἔκρεμα πατήσῃ σφυλαῖς, ὥς μὴ πιπτοσθῆναι, ἔτῃ τὸ γλυκὺ εἰς παραμυθὴν χεῖσθαι (1) ἐξεί. ἄλλοι εἰς παλαιὰ αἰγλία ἀπὸ παλαιῶν οἶνων τὸ γλυκὺ ἐμβάλλουσιν. ἄλλοι τὸ αἰγλίον, ὥς περὶ (2), ἐνδύειν καὶ ἔξωθεν πιπτοσθῆναι (2) εἰς φρέαρ ἐκδέχασθαι, ὥς ὑπερέχειν τὰ χεῖλη μόνον· τῆτο ἐν τῇ πύρρᾳ κἀκίσειν ὥφρη. Ἄλλοι εἰς ἄμυρον ὑγρὴν καὶ χαλκονύσσιν τὸ αἰγλίον. ἄλλοι γυμάρτει καὶ χαλκώσιν τις ἰπταρεύσει τὴν ὑγρὴν. ἄλλοι εἰς σκεύη ἀπίσσωτες βάλλοντες τὸ γλυκὺ, (b) νίτρον Ἀλεξανδρίνον κόψαντες, ἀποθήναι εἰς σκιάν. τὸ δὲ γλυκὺ εἰ ὕδωρ ἔχει, ἐν τῷ ἐξῆς κεφαλαίῳ εὐρήσεις.

(1) Ex MSS. & Interp. prius ἔσθαι. (2) Vid. Colum. Lib. XII. Cap. 29.

(b) Νίτρον Ἀλεξανδρίνον] De nitro Ægyptio, sive Alexandrino, ita Plinius Lib. XXXI. "In Ægypto autem conficitur nitrum multo abundantius, sed deterius. Et inferius. "Nitraria Ægypti circa Naucraticum & Memphim tantum solebant esse, circa Memphim deteriores. Nam & lapidescit ibi in acervis: multique sunt cumuli ea de causa saxei. Diosc. Lib. V. de Aphronitro. — διυπερεύει δὲ ὁ Αἰγύπτιος. Malim καὶ νίτρον.

CAP. XVII.

KEΦ. IZ.

Quomodo dignoscamus an mustum aquam habeat. Sotionis.

(1) Γλυκύος εἰ ὕδωρ ἔχει γινῶσθαι. Σωπίωνος.

Pyra sylvestria acerbissima in mustum conjice, & si quidem aquam habuerit, ad fundum merguntur; si autem non habuerit, innatant.

Αχράδας, τετίσιν ἀππύδρα πὲρ αἰμάτω, βάλε εἰς τὸ γλυκὺ, ἔσθαι ἔχῃ ὕδωρ, βολίζονται· εἰάν δὲ μὴ ἔχῃ, ἐπιπλίσσονται.

(1) Ita MSS. ante Γλυκὺ γινῶσθαι εἶ—

M z

KEΦ.

Κ Ε Φ. ΙΗ.

Περὶ γυψώσεως.
Διδύμω.

C A P. XVIII.

De Gypsatione.
Didymi.

Τὴν γύψον ἐμβλητέον εἰς ἀγρεῖον
 πατρὺς, εἴτε καὶ γλεῦκος ἐπι-
 χυτέον, ὥστε ὑπερέχειν αὐτὸ τὸ γύ-
 ψον, κινήσειεν περὶ αὐτὸ πυκνῶς, καὶ
 ἕως ἐατέον κατὰ σῆμα, ὅπως τὰ
 παχύπερα τὸ γύψον εἰς τὸ πυθμέναι
 (1) ἐπικραθεῖται. ὅθεν ἀνωτέρω τὸ
 γλεῦκος ἀπαιτλητέον, ὥς ἐν τῷ τὸ
 κινήσεως μηδὲν (2) ὑφίζανται τὸ γύψον.

Gypsum injiciatur in vas latum,
 deinde affundatur musti tan-
 tum, ut super gypsum emineat, mo-
 veaturque frequenter, & sic usque
 quo desidat finatur, quo crassiores
 gypsi partes ad fundum ferantur.
 Superstans deinde mustum exhauri-
 atur, ita ut nihil gypsi inhæreat,
 commotione facta.

(1) MS. Cott. ὑπερεχέται. In MS. F. ὑπερεχέται. Sed L. & Bod.
 ὑπερεχέται. (2) An legend. cum Interp. ὑφίζανται.

Κ Ε Φ. ΙΘ.

(1) Γλεῦκος ὀξίζοντι βοη-
 δῆσιν. Δημοκρίτης.

C A P. XIX.

Quomodo musto acescenti suc-
 currendum. Democriti.

Σταφίδας ἀφ' ἐραχέως ἕως ἀν' οἰ-
 δήσῃ, εἴτε ἐκ πεισοδείσης, κα-
 τύλας β'. τὸ ἀμφορεῖ ἐμβλητέον.
 ἢ ἀφ' τὸ ποταμίας ἀμμου, ὡς περ-
 εῖρηται, διηγήσειεν, ἢ (a) σάνδυνον
 δραχμὰς δέ. βλητέον.

Uvarum passarum donec intumef-
 cant maceratarum, deinde ex-
 pressarum, heminae duae in ampho-
 ram injiciantur. Aut per arenam
 fluvialem ipsum mustum, velut di-
 ctum est, percoletur, aut sandycis
 drachmae quatuor injiciantur.

(1) Restit. ex MSS. C. L. & Bod. ante Γλεῦκος ὀξίζοντι.

(a) Ἡ σάνδυνον] Post σάνδυνον in MSS. F. & Cotton. ex Hesychio
 ista scribuntur; Σάνδυνος, δύνδρον, δαμνῶδες, ἢ τὸ αὐτὸ κατὰ κόκκον
 ἀμφορεῖ ἔχει. Herbam coloris coccini esse Sandycem notat Servius ad
 istum Virgilii versum, "Sponte sua Sandyx pascentes vestiet agnos.
 Alii contra haud aliam esse a Sandaracha contendunt, eamque colo-
 ris rubri, alteram fossilem ex metallis, alteram ex cerussa usta factitiam, ita
 Diosc. Τὸ δὲ ἔπος σαδραδὲν (ψιμυδέιον) Σάνδυνος ὑπὸ πινὼν λέγεται. Et Vi-
 truvius Lib. VII. testis est, Cerussam in fornace coctam Sandaracham effici.
 Plinius autem Sandycem ex Sandaracha tosta, aqua rubrica parte admixta,
 fieri auctor est, Lib. XXXV. Sect. XXIII. Suidas. Σάνδυνος καὶ κόκκινος.
 Vid. Salm. in Vopiscum pag. 369.

LIBER

LIBER VII.

ΒΙΒΛΙΟΝ Ζ'.

ARGUMENTUM LIB. VII.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΒΙΒΛΙΟΥ Ζ'.

HÆC insunt in hoc libro, qui septimus est selectarum de Agricultura præceptionum, & continet tractatum de differentia vinorum, & de cura ipsorum, & gustatione, & de transfusione in alia vasa, & quædam alia utilia.

CAP. I.

*De differentia fructuum.
Quintiliorum.*

Cavi loci multum vinum feruat & vitiosum: Alti vero melius, nimirum fructu a ventis, & alio aeris temperamento, & maxime a solis calore cocto. Non solum enim validiores & potentiores uvas sol efficit, sed & dulciores, si multum calfecerit. Luna etenim solum uvas maturas facit, cum calida sit & humida: nox vero solum dulces reddit. Multa igitur insolatione opus habent, quo durabilius vinum fiat, quod citius ad vigorem pervenit, & perflatur. Fructus etiam ex calidis locis proveniens, vinum durabilius facit; ex alijs autem partibus, aut minus cultis, vinum debile & infirmum facit. Si vitis paucas uvas produxerit, potentius vinum fert, utpote alimento & viribus omnibus in solum illum fructum insumptis.

πλὴν ἐνέκῃ, δυνατωτέραν τὸ οἶνον ποιεῖ, ἅπ τεργῆς καὶ δυνάμειος πάσης εἰς ἐκείνον μόνον τὸ καρπὸν καὶ ἀναλωθείσης.

Κ Ε Φ. Α.

Περὶ τῶν καρπῶν (1) διαφορῶν. Τῶν Κυνηλιῶν.

ΤΑ κῆλα χωρία πολὺν τὸν οἶνον ποιεῖ καὶ φαύλον· ἐπεὶ δὲ ἐπὶ ὕψους καλλίως, ἅπ δὴ πεπαινομένη τὴν καρπὸν (2) ὑπὸ πῆ τῶν ἀνέμων, καὶ τῶν ἀλλῶν τῶν ἡλίου ἐκκράσιος, καὶ μάλιστα τῶν ἡλίου δυνάμειος. ὁ μόνον γὰρ (3) δυνατωτέρας ὁ ἡλίου τῶν σαφυλῶν ποιεῖ, ἀλλὰ καὶ γλυκυτέρας, ἐὰν πολὺ θερμαίνῃ. ἢ γὰρ σελήνη μόνον πεπαινῇ τῶν σαφυλῶν, θερμὴ ὅσα καὶ ὑγρὰ· ἢ τε νύξ γλυκειὰς μόνον ἀπεργάζεται. διῆται ἐν αὐτῇ πολλὰς καὶ ἡλιάσεως, ἵνα μηνιῶνται ὁ οἶνος γίνῃται, ὁ τῆς εἰς ἀκμὴν παραγινόμενος καὶ ἀγνέομενος. Καὶ ὁ ἐν θερμῶν τῶν χωρίων ὑπάρχων καρπὸς τὸν οἶνον μηνιῶντα ποιεῖ· ὁ δὲ ἐν τῶν ἀλλῶν μετῶν, ἢ πικρὰ ἀγριότητε γῆς ἔχοντων, τὸ οἶνον ἐκλύει καὶ αἰθερῇ ποιεῖ. ἐὰν ὀλίγας σαφυλῶν ἢ ἀμυ-

(1) Emend. ex Cas. & MSS. prius ἀφρορῶν. (2) Præcedentem πεπαινῇ delend. suadebat MSS. consensus. (3) In MSS. δυνατωτέρας (male pro δυναμικωτέρας, ut infra Cap. 3.) ὁ ἡλίου καὶ δυνατωτέρας τῶν σαφυλῶν ποιεῖ.

Κ Ε Φ. Β.

Ποίοις οἴνοις ἐπιτήδειον ὁ
ὑπαίθριον τόπον, καὶ
ποίοις ὁ ὑπὸ στέγῳ.

Τῶν Αὐτῶν.

Τον ἰσχυρότερον οἶνον ὑπαίθριον
θετέον, (1) ἀπεσφραγίσθαι δὲ δύ-
σεως καὶ μεσημβρίας τοίχων πινῶν
περὶθέντων. τὰς δὲ λεπτεῖς οἴνας
ὑπὸ στέγῳ θετέον, τὰς δὲ θυρίδας
ὑψηλοτέρας δι᾽ ποιεῖν, ὥστε ἀρκεῖν
ἢ ἀνατολὴν περὶ μέρους.

(1) Emend. ex MSS. prius ἀπεσφραγίσθαι.

Κ Ε Φ. Γ.

Περὶ διαφορᾶς τῆς νέας καὶ τῆς
παλαιᾶς, καὶ τῆς ὑπὸ λευ-
κῆς καὶ μελαίνης σαφυλῆς.

Διοφάνους.

Αἱ μέλαιναί σαφυλαὶ δυνατώ-
τερον τὸ οἶνον ἐκτείνουσι, αἱ λευ-
καὶ μίονται, αἱ δὲ πυρραὶ τῆς μελαι-
νῶν ὀλίγον ἡδύναι. ὁ νέος οἶνος (1)
ψυχρότερός ἐστι, καὶ ὁ παλαιός
θερμότερος ἢ δυναμικότερος ἢ
εὐωδέστερος. τὸ γὰρ ἐν αὐτῇ ὑδα-
τῶδες ὁ χροῖον ἀναλίσκει.

(1) Ita Cas. ἢ MSS. ante ψυχρότερός ἐστι.

C A P. II.

*Quibus vinis locus sub dio con-
veniat, & quibus sub tecto.
Eorundem.*

Potentius vinum sub dio colloca-
dum est, avertatur autem ab oc-
casu & meridie, parietibus quibus-
dam appositis. Tenuia vero vina sub
tecto ponenda sunt, fenestras autem
fiant altiores, ad septentrionem & o-
rientem spectantes.

C A P. III.

*De differentia novi & veteris
vini, & ex alba & nigra uva
expressi. Diophanis.*

Nigrae uvae vinum potentius ha-
bebunt, albae medium, fulvae
jucundius paulo quam nigrae. No-
vum vinum frigidissimum est, vetus
calidissimum & potentissimum ac o-
doratissimum. Quod enim in ipso
est aquosum tempus consumit.

CAP. IV.

Quomodo curandum & durable fiat vinum, ex uva diu madefacta, & in vite, & post vindemiam.

Democriti.

SI pluviosus sit annus, & contin-
tem plus æquo madefieri, aut etiam
post vindemiam, pluvia impetuosè
oborta, accidat eandem plus quam
conveniat rigari, necessàrio ipsam
calcabimus. Si vero mustum a vin-
demia expressum imbecillius esse ex
gustu didiceris, postquam vinum in
dolia conditum fuerit, & primo ar-
dore defervuerit, statim ipsum in al-
ia dolia transfundamus, (quicquid e-
nim in ipso fuerit crassum, in fundo
manet propter gravitatem) adje-
ctis in decem vini metretas salis
hemini tribus. Quidam melius fa-
cientes, vinum coquunt, usquequo
vigesima ipsius pars decoquatur, &
gypsi centesimam partem adjiciunt.
Lacedæmonii tamdiu vinum co-

Κ Ε Φ. Δ.

Πῶς ἐπὶ θεραπείᾳ καὶ
μόνιμον ποιῆσαι τὸ οἶνον &
ἐπὶ πολὺ βραχείσῃς φα-
φυλῆς, ἐπ' ὅσῃς αὐτῆς ἐν
τῇ ἀμπέλῳ, καὶ τῇ μὲν τῇ
τρυγητὸν ὁμοίως βραχεί-
σῃς φαφυλῆς. Δημοκρίτης.

ΕΑν, ἐπὶ μὲν τῇ ἑταίρῳ
συμβῇ τὴν φαφυλὴν ἐπ' ὅσῃς ἐν
τῇ ἀμπέλῳ ἐπὶ πλείον βραχύνῃ, ἢ
μὲν τὸ τρυγητὸν (1) ταύτῃ τύχῃ,
ὁ μὲν βραχύνῃς, ἡ μὲν πλείον βρα-
χύνῃς, ἐξ ἀνάγκης αὐ-
τὴν πατήσμεν. Εἰ δὲ τὸ τρυγητὸν
γλυκύον ἀδυνάστῃς εἶναι καὶ
μαλίστα, διδάξῃς δὲ (2) σε τὴν ἡ
γεῖται, ἐπιδάμῃς τε ὁ οἶνος ἐν τοῖς
πίθοις βλητῇ, & τὴν πρῶτῃ ζέ-
σιν (3) ζέσῃ, εὐθὺς μεταχέωμεν
αὐτὸν εἰς ἑτέρας πίθους, (μὲν γὰρ
ἐν τῇ πυθμένι πᾶν τὸ (4) ὑλῶδες
διὰ τὸ βαρύνει) ἀποστεινύμενοι
τὸ οἶνον ἀλῶν εἰς τὰς δέκα μετρη-
τάς κοτύλας γ'. πρὶν δὲ κάλλιον
ποιῶντες, ἐψέσω τὸν οἶνον ἄχρῃ &
τὸ εἰς τὸν μῆρα αὐτῇ (5) ἀφί-
ψητῇ, γύψου (6) τὸ ἐκατὸν

(1) In MSS. τύχοι (Bar. τύχη) ταύτῃ ὁ μὲν βραχύνῃς, ἡ μὲν πλείον βραχύνῃς. (2) Ita Cal. & MSS. prius π. (3) Restitui ex conjectura, facem praferentibus MSS. F. Cott. L. Bar. & Bod. in quibus scribitur, καὶ τὴν πρῶτῃ ζέσιν, unde Lectio nostra facile elici queat. Prior enim vox, ob similes fere lites, currentem Librarii calamum fefellisse videtur. Conjecturam nostram firmat Palladius in Octob. Tit. IX. "Græci (inquit) jubent, si uvam nimius imber infuderit, postea quam mustum ejus primo ardore fervet, ut ad alia vascula transferatur. Ita propter naturæ gravitatem remans aqua subsidet, & translutum vinum pure servabitur, relicto quicquid se illi ex imbre miscuerat. (4) Pallad. & Interp. legisse videntur ὑλῶδες, sed MSS. ut in textu. (5) Ita MSS. F. L. Bod. & Cotton. prius ἀφίψηται.

(a) Τὸ ἐκατὸν] MSS. succinit Palladius in Octob. Tit. 14. "Græci omne mustum decoqui jubent, donec pars ejus vigesima possit absumi: melius quoque fieri si centesimam partem gypsi adjicias.

(6) Restitui ex MSS. F. C. L. Bar. & Bod. antea ἑκατὸν.

ἄφρασμα δὲ λακεδαίμονιοι δὲ
ἕως τοῦτο εἰς τὸ πρὶν ἕως τὸ οἶνον,
ἕως δὲ τὸ πέμπτον μέρος ἀφειψηθῇ,
ἐ μὲν δὲ ἐπὶ χερσίν.

Κ Ε Φ. Ε.

Περὶ ἀνοίξεως πίθων, καὶ
πὶ ῥῆ παρὰ φυλάττειν
τὰς καὶ τὰς τῶν ἀνοί-
ξεως. Ζωροάστρης.

Χρὴ ἀνοίγειν τὰς πίθους, παρὰ
φυλάττειν τὴν τὴν ἀφρων
ἐπιπλύνει τὴν τὴν κίνησιν γίνεται ὅ
οἶνον, καὶ ῥῆ τὸ οἶνον ψηλαφῶν. καὶ
εἰ μὲν ἐν ἡμέρᾳ τὸ πῆλον (1) ἀνοίξει,
ῥῆ ἐπισκοπῇ τὸ ἥλιον, ἵνα μὴ ἡ
τῆς αὐτῆς ἐμπόση τὸ οἶνον. εἰ
δὲ ἐν νυκτὶ, τὸ ῥῆ πάλαι
καλῶς, ἀνοίγειν μὲν τὸ πῆλον,
ἐπισκοπῇ ῥῆ (2) τὸ φῶς τὸ σελήνης.

(1) Emend. ex MSS. prius ἀνοίξαντες. (2) MSS. Long. & Bod.
τὸ φῶς.

Κ Ε Φ. ς.

Περὶ μεταβολῆς οἴνου, καὶ
πότε ῥῆ μεταβληθῇ τὰς
οἴνου, καὶ ὅτι ἀφρορῶν
ἔχει ὁ ἐν τῷ αὐτῷ πίθῳ
ἐμβεβλημένῳ οἶνον.

Τῷ Αὐτῷ.

Χρὴ τὰς οἴνου μεταβληθῇ ἐν τῇ
βορείοις ἀνέμοις, ἔδαμῶς δὲ
τῇ νοτίοις καὶ τὰς μὲν ἀφρορῶν
τὸ ἥλιον, τὰς δὲ ἰσχυρότερας ἐν τῷ
δύει τὰς δὲ ἐν αὐχμηροῖς τόποις.
μὲν τρεπὰς χειμερινῆς. μεταβλη-
θῇ δὲ ὁ οἶνον ἐν παντοφύῳ,
ῥῆ γίνεται. εἰδέναι δὲ ῥῆ, ὅτι
οἶνον χωρὶς ζόμφος τὸ τρεφῶν αὐ-
τὸν τρυγός, ἀπὸ μίξεως καὶ

quant, donec quinta pars consuma-
tur, & post quatuor annos eo u-
tuntur.

C A P. V.

*De apertione doliorum, & quid
cavere oporteat tempore
quo ipsa aperimus.
Zoroastris.*

Dolia aperire oportet, syderum
exortu observato ac vitato:
Tunc enim vinum movetur, & non
convenit ipsum contrectare. Et si
quidem in die dolium aperis, soli
umbram offundere oportet, ne ejus
splendor vino incidat. Si vero no-
ctu, necessitate sæpe urgente, doli-
um aperturus es, lunæ itidem lumi-
ni umbram offunde.

C A P. VI.

*De vini transfusione, & quan-
do vina transfundere por-
teat, & quod differat vi-
num in eodem dolio condi-
tum.*

Ejusdem.

Vina in alia vasa transfunden-
da sunt borealibus ventis spi-
rantibus, nequaquam vero australi-
bus: & infirmiora quidem vere, po-
tentiora autem æstate; quæ vero in
ficcis locis nata sunt, post solstitium
hyemale. Vinum transfusum in a-
lia vasa in plenilunio, acescit. Noſſe
autem operæ pretium est, quod vi-
num a fæce, unde alimentum tra-
hit,

hit, separatum, tenuiorum partium & imbecillius redditur. Providendum igitur est, ut hyeme quidem calefiat, æstate vero refrigeretur. Transfusio ipsa fiat, luna augescente, & sub terra latente. Sotio tradit in illunibus maxime diebus transfusionem fieri debere, hoc est prima & secunda die, priusquam luna hominibus appareat. Oportet autem vitare, quum de dolis in parva vasa vinum transfundimus, stellarum exortus: Movetur enim fæx in exortibus, & maxime dum florent rosæ, amplius autem & vite germen fundente. Consulunt sapientes, & maxime Hesiodus, ubi apertum est dolium, id quod in summo, & juxta fundum est dolii, vinum consumendum esse, medium vero in dolio servandum, potentius nempe & durabilius, & ætati ferendæ idoneum. Vinum enim quod ad osculum dolii est, infirmius est, utpote quod aeri proximum perfletur & transpiret. Quod vero ad fundum est, cito accescit, utpote fæci proximum. Cæterum Hesiodus sic ait,

*Incipiente vero dolio & desinente
reipsum saturato,*

In medio parce.—

Oportet porro eum qui in fistilia dolia vinum transfundit, non usque ad labra vino explere, sed paulo infra collum, ut non suffocentur, sed perspirationem habeant. Dolia autem evacuata statim muria detegenda sunt, aut cinere farmentorum, aut Cimolia aut argillofa terra,

ἀδενέστερον γίνετο. πεποιημένοι εἶναι, ἵνα χειμῶν μὴ θηρμαίνῃται, θέρους δὲ ψύχῃ. διὲ δὲ μεταγίττειν, τὴν σελήνης (1) αὐξανομένης, καὶ πρὸ γῆς ἔσσης. Σωπῶν δὲ φησι, μάλιστα ἐν ταῖς (2) πρὸ σελήνης ἡμέραις μεταγίττειν, ταῖς τῇ α'. καὶ β'. ἡμέραις, πρὸν φανῆναι τῇ σελήνῃ ταῖς ἀνθρώποις. ἤδη δὲ, ἵνα καὶ ἀπὸ τῶν πύλων εἰς μικρὰ ἀγγεῖα μεταβάλλομεν τὸ οἶνον, φυλάττειν αὐτὸς ἐπιτολὰς τῶν ἀστέρων· κινεῖται γὰρ ἡ τρυβλὴ ἐν ταῖς ἐπιτελαῖς, καὶ μάλιστα ἐν ταῖς ἀνδρῶν ῥόδῳ, ἵππῳ δὲ βλασανθῆς τὴν ἀμπέλιν. Συμπεκλύουσι δὲ οἱ σφοῖ, μάλιστα δὲ Ἡσίοδος, ἀνοιγμένῃ πύλῃ, τὸ ἐν τῇ ἀρχῇ τῆς πύλης οἶνον, ἐπὶ πρὸς τὴν πυλῶνα δαπανᾶν, τὸ δὲ μέσον τῆς πύλης οἶνον φυλάττειν, ὡς ἐκχυομένου ἐκ μνημώπορον, καὶ πρὸς παλαιώσιν ἐπιπύθειν. ὁ μὲν γὰρ πρὸς τὴν σφύρα τῆς πύλης οἶνον, ὡς ἀποστεινύων τὸ αἶμα, ἀδενέστερος ἐπὶ λήγειοις· ὁ δὲ πρὸς τὴν πυλῶνα παχέως τρέπτει, ὡς πηκνάζων τῇ τρυβλῇ. ἔτι δὲ φησι ὁ Ἡσίοδος,

(a) Ἀρχομένης δὲ πύλης ἐλθέτω
τὸ κρησπάλ,

Μεσότη φειδέτω.

Δεῖ δὲ τὴν μεταγίττειν εἰς τὰ κρησπία οἶνον, καὶ μικρὰ καὶ χεῖρας τῶν κρησπίων ἐκκαταλεῖν, ἀλλ' ἵνα ὑποκατὰ μικρὸν τὸ τετραγώνον, ὡς μὴ πύμασθαι, ἀλλὰ διαπύμασθαι ἔχον. διὲ δὲ τὰς ἐκκεκρυμμένας πύλιν παρὰ τὴν ἀρχὴν ἀλμυρὰ, καὶ κλημαπὴν τιφρα, ἢ (ο) Κιμωλία ἢ ἀργιλλώδη γῆ.

(1) MSS. αὐξανομένης. (2) In MS. Bar. ἀσελήνους.

(a) Lib. i. Ἔργων καὶ Ἡμερῶν, sub finem; ad quem locum consulas Proclum & Moschopulum.

(b) Κιμωλία.] Terra vel creta Cimolia ex Cimolo Insula nomen & originem trahens, poliendis vestibus & fullonibus apprime utilis, cuius duo genera numerat Plinius Lib. 35. Sect. 57. "Creta plura genera." Ex iis Cimolia duo ad Medicos pertinentia, candidum, & ad purpurif-

sum inclinans. — usus in vestibus. Totidem verbis Dioscor. Lib. V. Forſam diverſa non eſt ab ea, quam Erotianus in Gloſſ. Hippocr. & Nicocharis apud Pollucem γῆν Κιμωλίδα appellant. De Cimolia terra qualitate paulo aliter Schol. Ariſtoph. ad Ranas, Καὶ κιμωλίας γῆς —] Μία τ' Κυκλάδων νήσων αὕτη ἡ Κιμωλία νιτροποιὸς γῆ, ἐξ ἧς τὸ νίτρον.

Κ Ε Φ. Ζ.

C A P. VII.

Περὶ καιροῦ καὶ τρόπου δια-
γεύσεως οἴνου. Φλωρεντίνων.

*De tempore & modo gustandi
vini. Florentini.*

Τινες μὲν βορείων ὄντων ἀνέμων
ἀναγεύονται τὰς οἴνας· ἀμει-
κύνθαι γὰρ τότε ἐ ἀθλῶται οἱ οἶνοι
μένοντι. οἱ δὲ ἐμπιπτοὶ οἰνόπια ἔ-
ναι μᾶλλον πνέοντος οἰνοῦς ἔστιν. ὁ
γὰρ νότος μάλιστα τ' (1) οἶνον κινεῖ, ἐ-
πιλέγει δὲ ὁππότες ἐστὶ. νῆσιν δὲ ὄντα ἔ-
χει οἰνογούστῃν, ἀμβλύνεται γὰρ ἡ
γεύσις· ἔπειτα δὲ διὰ οἰνοποσίας, ἢ
ἀσθηφάγας. Δεῖ τὸν γούστῳ
μήτε δαμνῶν σιτῶν, μήτε ἀλμυ-
ρῶν σφόδρα, μήτε τ' ὅσα ἐξακρίσ-
σει τὴν γεύσιν βεβρωκότα γεύσασθαι,
οἷον αἷς μάλιστα ἐληρσιστήσιντα, ἐ-
κπύπτον ὄντα. τῆς δὲ ἀνέμωνος ἔχει,
βορείων ὄντων τ' αἰέμων, παρέχει
τὴν γεύσιν. Τινες δὲ ἀρχαῖον ἀρε-
τεῖαν τῆς ἀνεμῶνος, κέρμαρον
(2) κενὸν ἔχουσιν, ὅπως ἀποδείχῃσι
κακίστη καὶ πικρὰ καὶ εὐωδιστάτα
εἶναι· ἀρεμῆν ἔν ἐπὶ πολὺ ἡ (3)
ποιοῦσι ἐν αὐτῷ, ὡς νομίζουσιν τὴν
ἀποφορὰν ἔχει ἐμπεδωμένην οἶνον
τυγχάνειν, καὶ ἐκπύπτῃσι τὰς γούσ-
τας. κακὴ γάρ τινος καπη-
λεύοντες ἀποπίνονται εἰς τ' (4) οἰ-
νεῖνα τρεῖς καὶ κάρνα, ὡς τὰς εἰσι-
όντας ἐξ αὐτῶν ἐφελκύσασθαι ἐοικέναι,
ἵνα ἀψύσῃ ἡ ἀκακὴς αἰσθησις
τ' γεύσεως. Ταῦτά μοι μέγα πρῶτα
ἔχει ἵνα ποιῶμαι, ἀλλ' ἵνα μὴ πάχω-

Quidam borealibus ventis flanti-
bus vinum gustant; tunc enim
immota & imperturbata vina manent.
Verū experti οἰνόπια austro potius spi-
rante vinum gustant. Auster enim
maxime vinum movet, & quale sit
arguit. Qui jejunos est vinum ne
gustet, hebes enim & stupidus tunc
est gustus; neque etiam a vini po-
tu, aut cibi satietate. Oportet au-
tem gustantem neque acres cibos,
neque valde salios, neque eos qui
gustum immutant, præsumere, sed
quam minimo cibo usum esse,
cumque jam concoxisse. Empto-
ribus porro, borealibus ventis flan-
tibus, vinum gustandum præbere con-
venit. Quidam cum emptoribus ma-
la fide agentes, dolium novum ha-
bent, quod optimo & vetere ac o-
doratifissimo vino imbuunt. Perma-
net enim ad multum tempus ea
qualitas; ut putent odoris fragran-
tiam vini jam infusi esse, atque ita
decipiunt gustantes. Quidam magis
vafri caupones caseum & nuces in
cella vinaria deponunt, ut ingredi-
entes ad comedendum attrahant &
illiciant, quo exactus gustus sensus
inde decipiatur. Hæc mihi scripta
sunt, non ut ipsi tali fraude agamus,

(1) Restitui ex MSS. pr. Ed. οἶνον ποιεῖ κινεῖν, καὶ ἐπιλέγειν... νῆσιν. In
MSS. L. & Bod. ἐπιλέγει. (2) Interp. legisse videtur κενόν, sed MSS. ut
in textu. (3) Ex MSS. & Cas. ante ποιοῦσι. (4) Emendavi ope MSS.
V. & Bar. In pr. Ed. & MSS. F. & Cott. αἰνεῖνα, nullo plane sensu,
Long. & Bod. habent αἰνεῖνα. sed

sed ne talia patiamur. Oportet autem agricolam sæpe gustare & novum & vetus vinum, ne lateat ipsum si quod ex ipsis acescere incipiat.

μρ. διτ δὲ τ' γεωργὸν πολλὰκις
γεύεσθαι τ' οἶνον, τ' πινέει καὶ τ'
παλαιόν, ὥς αὖ μὴ (5) λάθῃ αὐ-
τὸν ὁ φεύγειν μέλλον.

(5) Ita MS. Bar. prius λάθῃ...φεύγων.

CAP. VIII.

*De probatine vini & musti,
an aquam habeant.
Democriti.*

Necessarium est, herum sæpenu-
mero curatoribus & famulis
vinum aut mustum concredere. Si-
militer autem necessarium est, em-
ptorem experimentum facere an vi-
num purum sit. Malum igitur qui-
dam in vas injiciunt, melius autem
pyra sylvestria, alii locustam, alii ci-
cadam, & si quidem innataverint,
purum est vinum; si vero mergan-
tur, aquam habet. Quidam arun-
dinem, aut lignum, aut papyrus,
aut scœnum, aut aliquid aliud far-
mentosum, oleo illinunt, & deterſa
in vinum immergunt, atque postea
arundinem aut quicquid tandem in-
jecerint extrahunt, & inde experi-
mentum sumunt: si enim aquam
habuerit, guttæ in oleo congrega-
buntur. Quidam simpliciore experi-
mento utentes, in ollam novam non-
dum liquore imbutam vinum infun-
dunt, & per biduum suspendunt, per
ollam enim destillabit si aqua fuerit
admixtâ. Alii calfaciunt vinum, &
in ollam novam infundunt, atque
sub dio exponunt: si igitur aquam
habeat, acescit. Quidam ad cal-
cem vivam vinum injiciunt; & si
quidem habuerit aquam, calcem
dissolveth; si vero purum est, cal-
cem conglutinabit. Aliqui in far-

Κ Ε Φ. Η.

*Περὶ δοκιμασίας οἶνου καὶ
γλυκύτης, εἰ ὕδωρ ἔχῃ.
Δημοκρίτης.*

Αναγκαῖόν ἐστι, τ' κληρῶνον πολ-
λάκις τοῖς φρονιτικαῖς ἢ τοῖς
οικέταις οἶνον ἢ γλυκύος ἐμπιστεύσαι·
ὁμοίως δὲ ἀναγκαῖον, καὶ τ' ἀνέμενον
δοκιμάζειν εἰ καθαρός ἐστιν ὁ οἶνος.
μέλλον ἐν πινεῖ βάλλεσθαι εἰς τὸ ἀγρίον,
καλῶν δὲ ἀχρεάτους, αἰλλοῖσθαι κεῖσθαι,
ἔπειτα δὲ τίπιζα, καὶ μὴ ἐπινηχί-
πτῶσαι, καθαρός ἐστιν ὁ οἶνος· εἰ δὲ
καταδύσῃ, ὕδωρ ἔχῃ. πινεῖ δὲ κά-
λαμον ἢ λειμῶνον ἢ εἰλαῖον, ἢ ξύλον,
ἢ πάπυρον, ἢ χόρτον, ἢ ἔπειτα π
φρυγανῶδες ὁμοίως δὲ ἀλειψαν-
τες εἰλαῖον, & ἀπμαῖσαιτες, ἐμβάλλ-
ουσιν εἰς τ' οἶνον, καὶ ἀνασπῶντες τ'
κάλαμον ἢ ἔπειτα π τ' ἐμβληθέν-
των δοκιμάζουσιν· εἰ ἂν ὕδωρ ἔχῃ,
(σωαχθήσιν) ῥανίδες ἐν τῷ εἰλαίῳ.
Οἱ δὲ ἀπλῆστερον π ποιῶτες, εἰς
χύτρον καὶνὴν ἀδραχὸν ἐμβάλλουσιν
τ' οἶνον, & ἀπυρτῶσιν ἡμέρας β'.
ἀφασθῇ τ' ἢ χύτρον ὕδατος μεμι-
μνῆναι. οἱ δὲ διερμαίνοντες τ' οἶνον
βάλλουσιν εἰς χύτρον καὶνὴν, καὶ εἰς
ὑπαίθεριον πῦρ σπιν· εἰ ἂν ὕδωρ
ἔχῃ, μεβάλλῃ εἰς ὄζον. Τινες δὲ
τῇ λεγόμενῃ πτάνῳ, τετίσιν (1) ζώ-
σῃ ἀσπίσῃ, ἐπιβάλλουσιν τ' οἶνον·
καὶ μὴ ὕδωρ ἔχῃ ὁ οἶνος. ἀφασθῇ
τὴν ἀσπίδα· εἰ δὲ καθαρός ἐστι,
πῆξει τῷ πῦρι. οἱ δὲ ἐν τηρῶν
ἔλαιον ἔχοντι ζεῖον ἐπιχέουσιν τ' οἶνον

(1) Ex MSS. ante ζῶσι.

καὶ ὕδωρ ἔχη, ψοφήσῃ πομφόλυ-
 γας ποιῇ, & ἀναπηθήσεται. Τινὲς
 δὲ ἀπὸ τῆς καινῆς ἐλαίας ἀλείψαν-
 τες, ἐμφρεπῆσι τὸ σῆμα & αἰσεί-
 & ἐπιερύσσει καὶ ἐὰν ὕδωρ ἔχη,
 ἀφ' ὧν ῥυθίσεται. Ἀλλ' ἂν ἀποστῇ, τῇ
 αὐτῇ δὲ δεικνύσῃ & ἐπὶ & ἐλαίᾳ
 χρῶμεθα.

taginem oleo ferventi plenam vinum
 infundunt; & si aquam habeat, cum
 strepitu bullas excitabit, & resiliet.
 Quidam spongiam novam oleo im-
 butam osculo vasis obdunt, & in-
 vertunt; & si aquam habeat, per spon-
 giam diffluet. Eodem experimento
 etiam in oleo utimur.

Κ Ε Φ. Θ.

C A P. IX.

Οἶνον ἀπὸ ὕδατος (1) χω-
 εῖσαι. Ἀφελανῆ.

*Vini ab aqua separandi ratio.
 Africani.*

Στυπτηρίαν ὑγρὴν βάλε εἰς τὸ
 κεράμιον & οἶνον, εἴτω ἀπὸ τῆς
 ἡλεμμένης ἐλαίας βύσσιν τὸ σῆμα &
 κεράμιον, & ἐπιερύσσει ἕως ῥυθίσαι,
 & ῥυθίσῃ μόνον τὸ ὕδωρ.

A Lumen liquidum in dolium vi-
 ni injicito, deinde spongia oleo
 imbuta osculum obturato, & ex in-
 clinato effluere finito, sola enim aqua
 effluet.

(1) Ita MSS. V. F. Cott. & Barocc.

Κ Ε Φ. Ι.

C A P. X.

Κατὰ πότες καιρὸς εἰώ-
 θασιν οἱ οἶνοι τρέπεσθαι.
 Παζάμυ.

*Quibus temporibus vina in
 vappam perverti soleant.
 Pazarani.*

ΠΑς οἶνος ὡς ἐπὶ πολὺ τρέπεται
 κατὰ Πλειάδων δέσιν, & κατὰ
 τροπικῆς (1) χειμερινῆς, ἢ ἐξανδύσεως
 ἢ δὴ τῆς ἀμπέλης, καὶ κατὰ θερινῆς
 τροπικῆς & πρὸς κύμα καύματι
 καὶ καύματι, κατὰ πάσας πότες ἐπι-
 σημασίας & ἀπὸ καύματι καὶ ψύ-
 χους ἢ λάβρων ὁμβρίων, ἢ ἀπὸ
 βίαιων πνεύμα, ἢ σκληρῶν βροχητῶν,
 ἢ κατὰ τὸ καιρὸν κατ' ὃν ἀνδεῖ πρὸς
 ῥόδα, ἢ ἀπὸ βίαιας ἀστραπῆς.

O Mne vinum ut plurimum acci-
 dit circa Pleiadum occasum,
 & circa solstitium hybernum, aut
 efflorescente jam vite, & circa sol-
 stitium æstivum & caniculæ æstium:
 & in summa, circa omnes accessio-
 nes & frigoris & caloris aut lar-
 gorum imbrium, idem contingit &
 propter violentos ventos, aut vehe-
 mens tonitru, aut etiam tempore quo
 rosæ florent, aut a fulgure violento.

(1) Ita legend. suffragantibus Interp. & MSS. pr. Ed. pessime θερινῆς
 enim τροπικῆς θερινῆς inferius fiat mentio.

CAP. XI.

Ut neque tonitrua neque fulgura in vappam pervertant vina. Zoroastris.

Ferrum operculis doliorum impositum noxam ex fulgure & tonitru arcet. Quidam lauri ramos imponunt per naturalem contrarietatem opem laturos.

(1) *Emend. ex MSS. F. C. L. B. I. & Bar. In MS. Voss. ἀπιρρά.*

CAP. XII.

*Quomodo praevenire liceat, & non permittere ut vina ace-
scant, sed durabilia sint.
Frontonis.*

Sal tostus injectus vinum conser-
vat, impedit autem & fervorem
ultra quam convenit ebullire, &
spumam uberiores innatare. Amyg-
dalæ dulces in vinum nigrum con-
jectæ, diuturnum ipsum conservant.
Uva passâ exempto vinaceo, & cum
arena macerata musto aut sapa, pin-
gue & durabile vinum facit. Qui-
dam uvam passam sua sponte in vi-
te factam præferunt, & ipsa singula-
tim utuntur. Gypsum injectum prin-
cipio quidem acrius vinum facit,
postea vero acris quidem sapor
transpirat, utilitas autem gyphi ad
multum tempus permanet. Dura-
bile etiam vinum facit, & acescere
non permittit, fœnum græcum
sole tostum, si tundatur & miscea-
tur vino. Vinum perversum in vappam,
si a propria vitiosa fœce sepa-

Κ Ε Φ. ΙΑ.

*Ὡς τὸ βροντῶν καὶ ἀ-
στραπτῶν μὴ τρέπεσθαι
τὸς οἶνους. Ζωροάστρης.*

Σιδῆς τοῖς πόμοις τὸ πῖπτον
ἐπιπλήμῃ (1) ἀπιρρά τῷ
ἀπὸ τῶν βροντῶν & ἀστραπτῶν βλά-
βῃ. ἔνιοι δὲ δάφνης κλάδους ἐπιπ-
λέσας καὶ ἀντιπλάθειαν.

Κ Ε Φ. ΙΒ.

*Πῶς ἐπὶ τοῖς κρατοῦσιν
καὶ τὸς οἶνους μὴ συλῃ-
εῖν τρέπεσθαι, ἀλλὰ
μονίμως εἶναι. Φρόντωνος.*

Αλλὰς (1) φρυκτοὶ ἐμβαλλόμενοι
τῷ οἶνῳ τρέπονται ἐπὶ χυμῷ, κα-
λὸς δὲ καὶ πῖρος & δολιχὸς ἔστιν,
καὶ ἀφ' ὧν πλείονα ἐπιγίνεσθαι. ἀμύ-
γδαλα γλυκῆα τοῖς μύλασιν οἶνους
ἐμβληθέντα, καὶ μονίμως αὐτοὺς φυ-
λάττειν. σαρφίς ἐξαλειφέντῃ τῷ
μαρτῷ καὶ μὲν ἄμικτος βραχὺς
γλυκύς ἢ ἐψητὸς, λιπαρὸν & μόνι-
μον ποιεῖ τὸν οἶνον. πνὴς δὲ τὴν αὐ-
τιμῶν ἐπὶ τῷ ἀμύγδαλῳ γινόμενῳ
σαφίδα προσκρίνει, ἀμείλει καὶ
μόνας αὐτῇ χρᾶν. Γύψος ἐμ-
βληθεῖσα καὶ μὲν ἀρχὰς δεινύτι-
ρον τὸν οἶνον ποιεῖ, τὸ χροῖον δὲ τὸ
μὲν δεινὸν ἀφαιρῇ, τὸ δὲ ἀπὸ τῆς
γύψου χρήσιμον ἐπιπολὺν ἀφαιρῇ.
καὶ μονίμως & τρέπονται & ποιεῖ τὸς
οἶνους & τῆς ἡλίας φρυγίσσει. εἰ
κοπίη & (2) μίχθῃ τῷ οἶνῳ. οἱ
τρεπόμενοι χυμώδεις ἀπὸ τῆς

(1) Ita MSS. prius φελκῆ. (2) Casaub. μίχθῃ, sed MSS. ut in
textu.

μοι ἔσονται. (3) πνὲς δὲ δάδας
ἀψαντες ἢ σίδηρον πυρώσαντες
ἐναποσφεννύουσι τῷ γλυκύῃ, καὶ οὕτω
ἰῶσι τραπήναι τὸ οἶνον. πνὲς δὲ κί-
δρυς τὸ καρπὸν φρυγίνῃ καὶ κηκίδας
φρυγιάσις ἐμβάλλουσι τῷ οἶνῳ, μό-
νιμον τῷτον ποιῶσιν. Ἐπερσι (α) λί-
θον τὸ καλέμνον (4) Πόρινον καύ-
σαντες, ἐμβάλλουσι τῷ οἶνῳ. ἄλλοι
ποδῶν δὲ κλημάτων ἀμπέλους
κεκαυμένων, καὶ Σπέρμα μαρμαρίου
κόψαντες ἐφυσφάνουσι, μίσγεται
τῷ οἶνῳ. Τινὲς δὲ τὰς τρεπομύδας
οἶνας εἰς (5) εὐθείας πισοιδέναι ἀ-
γαλῆαι μετὰ χεῖρας, καὶ εἰς ἄλλον οἶκον
μετακομίζουσιν. εἰ μὲν γὰρ ὑπὸ θερ-
μότητι ἐβλάθουσιν, εἰς τὰς ἀνα-
ψύχοντας τέπας ἀποπίνονται· εἰ δὲ
ὑπὸ νοτιάδος καὶ (6) ψυχρότητι,
εἰς τὰς θερμὰς καὶ ξηρὰς τέπας με-
ταβιβάζουσιν. ἔτερσι σπέρμα ἢ ξύλον
δρυὸς καύσαντες, ἐκ τῆς τέφρας ἐμ-
βάλλουσι τῷ οἶνῳ. οἱ δὲ γάλα καὶ
μέλι μιγνύουσιν, ἐμβάλλουσι (7) τῷ
γλυκύῃ. Οἱ δὲ κερχυλίων τὰ ὄσρα-
κα καύσαντες καὶ τρέψαντες ὡς
λεῖοντα, ἐμβάλλουσιν ἐξ αὐτῶν τῷ
οἶνῳ. ἑτέροις πυρήνας ἰλαίων καθαυόμεναις,
σφεννύουσιν ἐψήτῳ οἶνῳ
πυλαῖα εὐώδη, εἴτε κόψαντες καταχέουσιν
εἰς τὸν οἶνον. μόνιμον

retur, & super vini boni facem fun-
datur, diuturnum erit. Quidam te-
das accensas aut ferrum candefa-
ctum in musto extinguunt, & vi-
num acescere non permittunt. Qui-
dam cedri fructum torrefactum &
gallas tostas in vinum injiciunt, ip-
sumque durable faciunt. Alii lapi-
dem Porinum appellatum ustum vi-
no injiciunt. Alii cinerem fermen-
torum vitis ustorum, & fœniculi se-
men contusum & admixtum, vino
miscent. Quidam vina quæ ace-
scunt in vasa recens picata transfun-
dunt, & in aliam domum transfe-
runt. Si enim a calore læsa sunt,
in refrigerantes locos reponunt: Si
vero ab humiditate & frigore, in ca-
lidos & siccos locos transferunt. A-
lii fructum aut lignum quercinum
urunt, & cinerem in vinum mittunt.
Alii lac & mel miscentes, musto in-
jiciunt. Alii conchyliorum testas u-
stas ac quam lævissime tritas vino
immittunt. Quidam nucleos oliva-
rum ustos defruto vetere odorato
extinguunt, deinde tusos in vinum

(3) Ita emend. ex supplevi ex MS. Bar. in pr. Ed. πνὲς δὲ δάδας ἀψαντες
ἐναποσφεννύουσι τῷ γλυκύῃ. Caf. ex MS. V. habent, τῷ γλυκύῃ, ἐπὶ οὕτω
τραπήναι τὸ οἶνον. Οἱ δὲ σίδηρον πυρώσαντες ὁμοίως ἀποσφεννύουσι τῷ γλυκύῃ.

(α) Λίθον τὸ καλέμνον Πόρινον] Porus, vel lapis Porinus, marmoris ge-
nus, colore ex duritie Pario simile, levius tantum. Theophr. Lib. de Lapidibus,
pag. 392. Καὶ ὁ Πόρεος ὁμοίος τῷ χρώματι καὶ τῇ πυκνότητι τῷ Παρίῳ,
τῷ δὲ καφότητι μόνον ἔχων ὁ Πόρεος· διὸ καὶ ἐν ταῖς Σπερματοζωοῦσι οἰκήμασι
ὡσπερ Ἀφρόδιτα πηλασιν αὐτὸν οἱ Αἰγυπτῖοι. Apud Plutarchum in Vita
Andocidis Πάρεον Σέλιον, male (ut monet Salm.) pro Πόρεον Σέλιον
ἰδὲς, Sileni simulachrum ex lapide Porino confectum. Salm. ad Sol. Hierony-
mum Cardanum erroris arguit, qui gemmas Poro lapide a Veteribus sculpti
solitas prodidit. Partem etiam aliquam templi Delphici Porino lapide
structam fuisse, auctor est Herodotus Lib. V. Cap. LXII. Πῶρεος occurrit
apud Hippocratic. Script. Cap. 113.

(4) Emend. ex Theophrasto, ante ποταμόν, Interp. legit ἄλειον τὸν
καλέμνον ποταμόν. (5) An legend. cum Interp. νέας. (6) Emend.
ex MSS. prius ψυχρότερος. (7) In MS. Cotton. ἐμβάλλουσι τῷ οἶνῳ,
ἔγχε τῷ γλυκύῃ.

diffun-

diffundunt. Durabile vinum faciamus radices vitis in mustum injicientes. Argilla etiam postquam deferbuerunt vina immissa ipsa purgat, deferens secum quicquid turbidum est ad fæcem, atque id magis si fuerit tosta, & odorum vinum facit; est enim dulcis. Quæ igitur in hyeme ipsam pascunt perdurant. Dulce etiam facit mustum argilla & diuturnum. Oleum stillatitium cum sapa infusum, durabiliora vina, & infirmiora potentiora facit. Vetratum nigrum & album modice injecta vinum purgant, & durable faciunt, & utentibus itidem profunt. Cicer nigrum modice tostum & molitum, vino admixtum diuturnum & diureticum facit. Sapa mixta vino durable ipsum facit. Cera in picatione admixta acerbius vinum reddit. Lini semen sapæ aut musto admixtum diuturnum vinum facit. Ervi aloi farina integrum conservat vinum. Pix brutia, id est quæ in fundis doliorum reperitur, contusa, & per cribrum in vinum excussa, perdurans vinum facit. Refina pinea, maxime autem terebinthina, vina integra conservat. Alumen scissile adstringit & durable vinum facit, & acorem ejus sedat.

σφόδρῃ καὶ μόνιμον ποιεῖ, καὶ τὸ ὀξέζοντα παύει.

(8) Ita legend. prius ἐκχέομενον.

(b) Πίσσα βρυτία. -] Pix Brutia & resina & picis dotes habet, visci ad instar lentescens, & ad vasa vinaria picanda in Italia maxime probata, testibus Plinio Lib. XII. & Diosc. Lib. 1. Cap. 97. Πίσσα Βρυτιῖα male scribitur pro βρυτία apud Lucianum in Pseudomante, notante Paulo Leopardo. De pice brutia Plin. Lib. 16. Sect. XXII. " Sequens liquor, crassior jam, picem fundit. Hac rursus in cortinas areas confecta, aceto spissatur, & coagulata Brutia cognomen accepit, doliis dumtaxat vasisque ceteris utilis, lentore ab alia pice differens: item colore rutilante, & quod pinguior est reliqua. Hujusce picis, cum optima, passim meminere Galenus & Scribonius Largus.

ποιήσομεν τὸν οἶνον, ρίζας ἀμπέλης ἐμβάλλοντες εἰς τὸ γλεύκος. καὶ ἡ ἀρχαῖος μὲν τὸ ζῆσαι τὰς οἴνας ἐμβάλλομένη κατὰ τὰς τέρας, κατὰ φέρεσσι ζωὴ αὐτῇ τὸ ζολεῖν εἰς τὴν τρύζα, μάλλον δὲ εἰ φρυγίῃ, καὶ εὐώδη τὸ οἶνον ποιεῖ· ἔσθ' ἢ γλυκεῖα. πὰ γὰρ τῷ χειμῶνι αὐτῷ σιτέμενα ἀφ' ἧνε. γλυκαίη & ἡ ἀρχαῖα τὸ γλεύκος, & μόνιμον ποιεῖ. Ἐλαίον σακτὸν ζωὴ ἐψητῷ (8) ἐγγερόμενον, μονιμωτέρας τὰς οἴνας & τὰς ἀδυνεστερας διωατωτέρας ποιεῖ. ἐλαίος μάλιστα & λευκός πρὸς ὀλίγον ἐμβάλλομεν κατὰ τὴν τὸ οἶνον, & μόνιμον ποιεῖ, & τὰς χρωμίδας ὥφει. Ἐρεβινθομίλανες φρυγάντες ἐπ' ὀλίγον καὶ ἀλεσθέντες & μιχθέντες, μόνιμον καὶ διαρκηλὸν ποιεῖσι τὸν οἶνον. ἐψητὸς μινγνύμεν οἶνον μόνιμον αὐτὸν ποιεῖ. κηρὸς δὲ τῇ πίσσῃ μιχθεὶς σπουδότερον τὸ οἶνον ποιεῖ. λίαν σπέρμα μιχθὲν ἐψητῷ ἢ γλεύκει μόνιμον τὸ οἶνον ποιεῖ. ὀρόβος λούκω ἀλδύρα κατὰ τὴν τὸ οἶνον. (b) Πίσσα βρυτία, τὰς ἐν ἢ ἐν τοῖς πυθμῶσι τὴν κεράμωιν εὐελοκομένην, κατὰ τὴν & ἀφ' ἧνε οἶνον ἐμβάλλομεν, μονιμὸς τὰς οἴνας ποιεῖ. ῥήνην πικρὴν, μάλιστα δὲ ἡ τερεβινθίνη, κατὰ τὴν τὰς οἴνας. σπυγερία χιτὴν

Κ Ε Φ. ΙΓ.

Ἄρτυσις θαυμαστὴ, ποιῶσα
μονίμους τῆς οἴνης,
καλεσμένη πανάχεια.

Δαμογέρονι.

C A P. XIII.

*Conditura mirabilis, durabilia
vina faciens, πανάχεια appel-
lata.*

Damogerontis.

ΕΧΕΙ ἐν ἐτοίμῳ ταῦτα πᾶσι εἰδὴ·
αἰλός γο. β'. λιβανωτὴ γο. β'.
(a) ἀμώμους γο. β'. (1) μελιλώτες
γο. δ'. κασιὰς γο. α'. νάρδεσσι γο.
χου γο. β'. φύλλα γο. δ'. ζυμύ-
ριον γο. β'. ταῦτα πάντα εἰς ὀδο-
νιον (2) ἐνδύσας, ἐκάστω πίδαρι, μὲν
τὸ ἐμβληθῆναι ἐν αὐτῷ τῷ οἴνῳ, ὃ
καταστῆναι, ἐμβάλει κοχλιάριον ἓν,
καὶ κίνη εἰς ῥίζαν καλάρου ἐπὶ ἡμέ-
ρας γ'. Τινὲς δὲ ἔτι αἰτύνουσι τῆς
οἴνης. κρόκος βάλλουσι γράμμωτα
γ'. ἔτι δὲ εὐχέουσι ποιεῖν, (b)
λιβάνου τῷ ἄρσενι σεσημμένῳ

HABETO in promptu has species;
aloes sextantem, thuris sextan-
tem, amomi sextantem, meliloti tri-
entem, cassiae unciam unam, spicae
nardi sextantem, folii trientem, myr-
rhæ sextantem. Hæc omnia linte-
olo illigata habeto, & in singula do-
lia, post injectum in ipsa vinum, ubi
jam defederit, cochliarium unum
mittito, & radice arundinis per tri-
dium agitato. Quidam autem vini
hoc modo condiunt. Croci injici-
unt scrupulos III. hic autem vinum
bene coloratum reddit, thuris ma-

(a) Ἀμώμους γο. β'.--] *Amomum frutex odoratus in ea Armenia parte, quæ Otene vocatur circa Cyrum amnem, Media & Ponto nascent, qui ex implexu & convoluzione ramusculorum Uva imaginem refert, hinc Uva Amomi pretium fuisse X. LX. in libras apud Plinium legimus. Aliqui Geranii odorati speciem dixerunt, alii Rosam Hierichuntinam Amomum Veterum esse contendunt ex simili ramulorum inter se βοτρυχὴν convoluzione, sed obstat odoris defectus, & foliorum differentia, iudice Salmasio; qui Rosam istam Ἀμωμίδα a Dioscoride descriptam esse mavult. Duo Amomi genera, Uva, & friatum. Dioscor. Lib. 1. Cap. 140. Ἀμωμὸν ἐστὶ θαμνίσκος οἰοεὶ βότρυς ἐκ ἑνὸς, ἀντιμυκτοῦ ἐκαστοῦ ἑκάστη δὲ πικρὰ ἀνδρὸς μικρὸν ὡς λευκίτις, φύλλα δὲ βρωνία ὄμνια. Plinius punica mali foliis optimum ornatum esse tradit, ex Dioscoridis verbis male ab Anagnosie suo pronuntiatis, inquit Salmasius. Andromacho in iberiaca compositione, Ἀμωμον βοτρυχόν, & Damocrati apud Galenum, βότρυς ἀμώμους.*

(1) MSS. L. & Bod. μελιλώτες γο. β'. & non agnoscunt κασιὰς γο. α'. νάρδεσσι γο. β'. (2) Ita legend. ex MS. V. Palladio & Interp. In Cott. F. Long. & Bod. αἰγίσις, in pr. Ed. ἐνδύσας.

(b) Λιβάνου τῷ ἄρσενι,] Dioscorides Lib. 1. Cap. 81. Λιβάνου θηρία μὲν ἐν Ἀραβίᾳ τῇ λιβανοφόρῳ καλεσμένη. πρῶτον δὲ ὁ αἰθρῶν καλεσμένη σαζονίας, ερεθιστικῶς φυσικῶς. i.e. Thus quidem in ea Arabia nascitur, qua thurifera appellatur. At primas tenet masculinum σαζονίας nominatum, natura sponte rotundum. Ex eo Plinius Lib. XII. "Quod ex eo rotunditate gutta pependit, masculinum vocamus.—Masculinum aliqui putant a specie testinum dictum. Græci Stagoniam & Atomum tali modo appellant.

ſculi cribrati ſcrupulos IV. hoc vinum aſterum facit, folii pilulam unam, hoc enim bonū odorē conciliat. Singula hæc contuſa & cribrata miſceto, & de rurfus cribratis in ſingulas amphoras cochlearia duo injicito, poſtquam deferbuerit vinum, & confederit. Illud enim in omnibus vinis præſertim obſervandum eſt, ut ſedata condias. Alii vina hoc modo condiunt. Cardamomi, iridis Illyricæ, caſſiæ, ſpicæ nardi,

(3) ἡμῖσι δ'. ἑτος αὐτηρὸν τ' οἶνον ποιεῖ, φύλλα Φαιρίον ἐν, εὐωδῖαν ἢ παρὲξ. ἑκαστὸν τῶτων Ἀγκυρομύρον καὶ σεσημμένον μυξας, καὶ πάλιν (4) σήσας ἑμβάλε εἰς ἑκαστὸν ἀμφορέα καρχλιάεα β'. ἐπειδὴν μηχανέπ' ζέη ὁ οἶνος, ἀλλὰ κατὰσῃ. καὶ ἐπὶ πάντων τ' οἶνων τὸτο ἰδιῶς παραθήσῃ, ὅπως καθεστῶτας αὐτὸς ἀρτύῃς. Ἐπορὶ δὲ ἀρτύσσι τὰς οἰνὰς ἔτω. (c) καρδαμώμους, ἱριωὺς Ἰλlyρικῆς, (d) κασσίας, νάρδος πύ-

(3) Interp. legiſſe videtur γεγάμια δ'. (4) Reſtit. ex MSS. antea οἷστος ἑκαστὸν ἀμφορέα καρχλιάεα β'. ἑάλλε, ζέει.

(c) Καρδαμώμους.] Frutex Amomo haud abſimilis, plurimas habens ſiliquas ſemine oblongo vel angulari refertas; in Syria Comagena, Armenia, India, & Arabia naſcitur. Quatuor Cardamomi genera recenſet Plinius; Viridiſſimum ac pingue, acutis angulis, contumax frianti, quod maxime laudatur: proximum e ruſo candicans: tertium brevius atque nigrius. Pejus varium, & facile tritu, odorisque parvi. Hoc & apud Medos naſci perhibet. "Hodie (inquit Salmaſius) tria Cardamomi genera faciunt, majus, medium, & minimum. Quod majus attinet & ficus "amplitudine eſt, Matthiolus & Alii plerique pro Meleguetta habent. Sed "videtur Cardamomum majus, ſive majus Cacule Avicennæ. Medium "ſimile eſt, magnitudine tantum cedens. Utrumque plura grana continet. "Tertium genus, quod omnium minimum, duo tantum continens grana "ſepimento quodam diviſa. Hoc erit fortasſe Hilbua Serapionis & Cardam. minus Ejuſdem. De Cardamomi Veterum viribus conſul. Dioſcoridem Lib. I. Cap. V.

(d) Κασσία] Caſſia a Vett. Græcis, κασσία οὐρανὴ, & a Latinis, Caſſia fiſtula vocatur; quod in fiſtula modum convoluta eſſet. Salmaſius plurima ratione fretus contendit Caſſiam nihil aliud eſſe quam Cannellam ſive Cinnamomum noſtrum, arboris utpote corticem in digiti magnitudinem convolutum, & quod cavus eſſet, Vett. credidere lignum a vermibus eroſum, ſed corticem ob amaritudinem intactum relinqui, inſcii nimirum arborez deglubi. Cinnamomum verum Antiquorum nobis hodie in uſu eſſe vix credit, id enim ἐκ τ' ἀνεμύωνων, ex tenellis arborum ſarculis cum cortice recisus conſtituiſſe nullus dubitat: Plinius Cinnamomi pretium ob raritatem ad duo millia Denariūm in libras proceſſiſſe, & apud Imperatores tantum inveniri ſcribit, quod cum noſtro minime convenit. Xylocaſſia eſt ſummum arboris caſſia ſarmentum amputatum, ut ξυλοβάλας μόνον eſt baſami. Caſſia noſtra Officinarum, qua in medicamentis purgantibus adhibetur, fiſtulacea Arboris Ægyptiaca ſiliqua ſuccus eſt. Plura vid. apud Dioſcor. Lib. I. Plinium, Cl. Salm. in Sol. & de Homonymis Hyles Iatrica, Garciam, & Scaligerum in Theophraſtum.

χρ^ο, μελιλώτ^η, (c) ξυλοβαλσάμ^η,
 μ^η, χ^οί^ης Ἀλεξανδ^ρεί^ης, (f) κόσ^η,
 νάρδ^ης Κελικ^ης, πάν^ητα ἴσα κόπ^ησι
 ἔ^ηθεσι, καὶ ἐμβάλλ^ησι τῷ οἴ^ην.
 πν^ης δὲ γλεύ^ηκ^η ἐψ^ηντες καὶ δό^η-
 τρατέ^ηντες, μιγ^ηύ^ησι τῷ οἴ^ην. πν^ης
 δὲ γύ^ηψ^ηον ἐμβάλλ^ησιν.

meliloti, xylobalsami, junci odorati
 Alexandrini, costi, nardi Celticae, om-
 nium par pondus tundunt & cri-
 brant, & in vinum mittunt. Qui-
 dam vero mustum coquentes & ad
 tertias redigentes, vino admisceant,
 Quidam gypsum injiciunt.

(c) *Ξυλοβαλσάμ^η*—] *Xylobalsamum sarmenta tantum Balsami arboris esse, auctor Plinius Lib. XII. Sect. 54. "Et sarmenta quoque in merce sunt. DCC. III. amputatio ipsa surculusque venit intra quintum de-
 " uicta annum. Xylobalsamum vocatur & coquitur in unguentis: pro
 " succo ipsum substituere officina.*

(f) *Κόσ^η*,—] *Costus sive Costum Antiquorum radix fuit, non lignum, fruticis in Arabia, India, & Syria nascentis, gustu fervens, odore exi-
 mio, unde ad aromata & thymiamata, plerumque etiam aris adhiberi solita. Tria costi genera enumerat Dioscor. Lib. 1. Arabicum optimum, candidum & leve, suavissimi odoris: Indicum secundum, crassum, & ferule instar nigrum: Tertium Syriacum, grave, colore buxum. Vali-
 dioribus Helenii Comageni radicibus adulterari idem tradit. Macro, & recentioribus Medicis Gracis Latiniisque, Costi duo genera, dulce, & ama-
 rum, passim memorantur. Garcias (citante Salm.) tradit costi hodierni arborem in Malaca nascentem, esse Sambuci similem, arbuti magnitudine, odorato flore. Sunt quibus persuasum est, Zedoariam seu Zerumbeth Offi-
 cinarum unam esse ex costi generibus, sed odoris in Zedoaria defectus id negat. " Pretium Costi in Libras X. IV. inquit Plinius.*

Κ Ε Φ. ΙΔ.

C A P. XIV.

Ἐπιγ^ηραμμα ἀπαράβαλον,
 εἰς τὸ μηδέποτε π^ηρέπε^η
 τ^η οἴ^ηνον. Ἀφ^ηρικαν^η.

*Inscriptio efficacissima, quæ vi-
 num integrum conservat.
 Africani.*

Ἀμήχανον π^ηραπῆ^ηναι (1) πο^ητε τ^η
 οἴ^ηνον, ἰὰν ἐπιγ^ηράψ^ηης ἐν τῷ
 ἀγ^ηεί^ηω, ἢ ἐν π^ητ^ης π^ηθ^ηοις, π^ηντα τ^η
 θ^ηῆα ῥήμα^ητα. (a) Γεύ^ησθε καὶ ἰδε^ητε
 ὅπ^η (2) χ^ηρε^ης ὁ Κό^ησ^η. καλῶς
 δὲ ποιή^ησεις, ἔ^η εἰς μ^ηλλον ἔ^ητω γ^ηρά-
 φ^ηων, ἐμβάλλ^ηων τὸ μ^ηλλον εἰς τ^η οἴ^ηνον.

Impossibile est vinum in vappam
 perverti, si in vase inscripseris,
 aut in ipsis doliis, hæc divina verba.
 Gustate & videte quod bonus est
 Dominus. Recte feceris, si etiam
 malum his verbis inscriptum vino
 injeceris.

(1) Supplevi ex MSS. F. C. L. B. 1, & 2.

(a) *Ridicula hæce & superstitiosa inscriptio desumpta est ex Psalmo
 34. Com. 8. secundum T^ης O.*

(2) *In MSS. V. L. Bod. & Cotton. scribi videtur χ^ηρε^ης, sed F. Bar.
 & Septuag. Interpp. ut in textu.*

CAP. XV.

Κ Ε Φ. ΙΕ.

Indicatio & praelectiones vinorum acescentium & durabilium. Sotionis.

Σημείωσις καὶ πρῶτον καὶ
τῶν τετελεμένων οἴνων καὶ τῶν
μονίμων. Σωτίων.

Conditū in dolio vinū paulo post in aliud vas leniter evacuetur, ipsaque fæx in dolio relinquatur, ac diligenter cooperiatur dolium: deinde sæpe advertendum, per olfactum sumpto experimento, an fæx acescat, aut culices in eo generentur, vel simile quid: quæ signa indicant vinum corruptum iri. Si vero nihil tale circa fæcem contingat, bene de vino sperandum est. Quidam arundinem directe perforatam usque ad fundum in fæcem demittunt, & supernum arundinis foramen digito magno obturant, deinde ablato digito per olfactum attrahunt halitum ex ipsa fæce prodeuntem: Imo & exugentes partem aliquam fæcis adducunt, & juxta fæcis qualitatem, vinum etiam futurum conjectant. Quidam aliquantulum vini fervefaciunt, & refrigeratum gustant, & quale repererint sapore, tale etiam reliquum vini fore credunt. Verum ex medio vase gustare oportet. Alii ex operculis vasorum indicationem hauriunt: Detecto enim dolio, humorem in operculis hærentem degustantes, tale etiam vinum fore conjectant: vinosus enim sapor optimum significat; aquoso non tuto creditur. Quidam etiam ex ipso vini sapore experimentum sumunt. Si enim a principio austerum fuerit vinum, bonitatis duraturæ indicium est: sin flaccidum, contra. Licet etiam vinum ex incumbente ac inna-

ΕΜβληθέντι οἴνῳ ἐν τῷ πύθῳ μετὰ πνα χρόνον μετακινωτέον εἰς ἑπερὶ ἀργίον σφάως, ἢ (1) ἀπολειπτόν τινα τεύχεα ἐν τῷ πύθῳ, καὶ πωματέον ἐπιμελῶς· εἴτα σκοπήτιον ὑπερνακίς ὁσφραϊνομένης, μή τις μεταβολὴ (2) γίνεται πρὸς τὴν τεύχεα, ἢ ζωογονῶν κώωπις, ἢ πῦρ πύθωνος καὶ νομιστίον, καὶ τὸν οἶνον ἀφαιρέσειας. εἰάν δὲ μηδὲν τοῦτον γίνεται, πρὸς δὲ καὶ τῷ οἴνῳ. Τινὲς δὲ καλάμην ἐπ' εὐθείας τήσονται, καὶ ἅσιν μέχρι τῆς πυθμίνος ἐπὶ τῷ τεύχεα, καὶ πωμασάντες τὴν καλάμην τὸ αἶμα τῆς μεγάλης δακτύλου, καὶ ταύτην ἀφελόντες τὸ δακτύλον, ἀφ' ἧς ὁσφρήσεως ἐπισπῶν, τὴν ἀπὸ τῆς κάτω τρυγῆς ἀναπνεύσας· εἴτα διεκμυζῶντες ἀνασπῶσι μέρος τὸ τρυγός, καὶ αὐτὸς τὴν ποιότητά τὴν τρυγός, ἢ τὸν οἶνον ἔσειας περμαίρον. Τινὲς δὲ ὀλίγον ἐν τῷ οἴνῳ ἀναξέσαντες, καὶ ὑψέσαντες γίνονται, καὶ ὁποῖος αὐτὸς εὐρεθῇ ἐν τῇ γούστῃ, τοῦτον ἔσειας ἢ τὸν οἶνον τὸ λοιπὸν πιπέυσαι. διὸ δὲ ἐν μέσῳ τῆς ἀργίης τὴν ἀναβολὴν τὴν γούστῃς γίνεσθαι. Ἐπερὶ ἐν τῷ πωματέον τῷ ἀργίῳ τὴν σημείωσιν λαμβάνουσιν ἀποσκεπαδίον ἢ τῷ πύθῳ, τὸ ἐν τοῖς πύμασιν ὑγροσίας ἀπορροήμοι, τοῦτον ἔσειας ἢ τὸν οἶνον περμαίρον. οἰνώδης μὲν ἢ ἔσται ἢ γαστρίδος σημαίνῃ καλάμην τὸν οἶνον· ὑδατώδης δὲ ἐστὶν ἀσφαλής. δοκιμάζουσι δὲ πινεὶ καὶ ἐξ αὐτῆς τῆς

(1) Emend. ex MSS. F. Cott. L. Bar. & Bod. In pr. Edlt. ἀπολειπτόν αὐτὴν τὴν. (2) Potius γίνῃ & ζωογονῶνται. N 2 ποιεύμεν

κίμηνς εἰς ἐπιπολάζοντες αὐτῶ ἀνέως.
 εἰάν ἐπιγίνηται πορφύρεον ἀνθ^ο
 πωλυτὸ καὶ μαλακόν, ἀσφαλέστερος ἐ-
 σιν οἶνον^ο. εἰάν δὲ γλοιῶδες ἢ τὸ ἀν-
 ρος, σὺν ἀρχόν. τὸ δὲ (α) μελανόν ἢ
 ξανθόν ἀνθ^ο ἐπιπολάζον τῶ οἶνῳ,
 αἰθερῇ τ^ο οἶνον (3) δηλοῖ τὸ δὲ λευ-
 κόν, μόνιμον. τὸ δὲ ζυμημένον
 εἰς τύπον ἀρχυρίων ἀνθ^ο, ὀξίζην
 εὐθὺς περσμεύει. πάλιν εἰάν ὁ-
 φιν ἐν τρυγητῷ ἐμπιπτεῖ μύρον (4)
 τῇ ἀμπέλῳ ἰδῆς, ὀξίζειν τ^ο οἶνον
 πορσδόκα. Ἐάν δὲ ἀμυ τῷ πατη-
 θῆναι τ^ο οἶνον, ἢ ἐμβληθῆναι εἰς (5)
 τὰς πίθας, παχύ καὶ κοχλῶδες ἢ
 τὸ γλεῦκ^ο, (τῆτο δὲ τῇ ἀφῇ δο-
 κιμασθῆς) μνημώπει^ο ἔσται ὁ οἶ-
 ν^ο. εἰάν δὲ (6) λεπτόν καὶ αἰθερῆς,
 εὐτρεπί^ο. οἱ δὲ ἐν τῷ γλεῦκ^ο αὐ-
 θεροὶ οἶνοι, μνημώπεροί εἰσι, καὶ
 εἰς ὑπερὸν ἡδύς· οἱ δὲ ἐν ἀρχῇ
 γλυκεῖς καὶ ἀπαλοὶ, ὀλιγαχρό-
 νιοι. Ὡς δὲ τρεπομένους οἶνους τὸ ἀ-
 γνόν θερμὸν τῇ ἀφῇ ὑποφαίνε-
 ται· Ὡς δὲ μνημῶς τὸ ἀγνόν (7)
 ψυχρόν. Ὁ οἶν^ο εἰ μὲν ἐν τῷ (8)
 ἔχει θερμὸς εἴη τῇ γούστῃ, (9) πε-
 χύως τεραπῆσαι· εἰ δὲ ψυχρὸς, μόν-
 ιμ^ο ἔσται. εἰάν τὸ πῶμα Ὡς πίθας
 αἰεὶ ξερὸν εὐέλκην, μνημώπει^ο
 ἀποφαίνει τὸν οἶνον· εἰ δὲ νοσιζόμε-
 νον, τρεπὴν σημαίνει. εἰάν ὁ οἶν^ο
 ὀξυμέλι^ο ἀποφορᾶν ἔχη, αἶπον
 εἶναι (10) τέττε τὸν πῆλον γίνωσκε,
 ὅθιν αὐτὸν καὶ μετὰβάλλειν χρὴ εἰς
 ἄλλο ἀγνόν. Τινες ἔτι δοκιμάζου-
 σιν εἰ μόνιμός (11) ἐστὶν ὁ οἶν^ο.
 πῆς γὰρ χύρας αὐτῶν βάψαντες εἰς
 τὸν οἶνον, ἀφ' ὑψηλοῦ τῶν χειρῶν
 ἢ ἀποφορᾶ φαίνεται Ὡς τρεπομένους.

tante flore probare. Si enim pur-
 purei coloris sit flos, latusque &
 mollis, securius vinum est: Si vero
 glutinosus fuerit flos, non bonum
 lignum est. Niger autem aut flavus
 flos vino innatans, imbecille vinum
 indicat; Albus vero, diuturnum. Qui
 vero ad figuram telarum araneæ fu-
 erit connexus, acidum statim fore
 significat. Rursus si serpentem viti
 implexum vindemiæ tempore vide-
 ris, vinum acidum expecta. Si vero
 simul ut exprimitur vinum, aut in do-
 lia conditur, crassum & glutinosum
 fuerit mustum, (quod tactu depre-
 hendas) durabilius vinum erit: Si
 tenue & infirmum, facile acescet.
 Vina porro in musto austera, dura-
 biliora sunt, & in posterum jucundi-
 ora: Quæ vero ab initio dulcia sunt
 & tenera, non erunt diuturna. At
 vero vas vini quod acescit tactum
 calidum videtur: contra diuturni
 vini vas frigidum est. Vinum in ve-
 re gustatum si calidum sit, cito ace-
 scet: si frigidum, durable erit. Si
 operculum dolii semper siccum re-
 periat, diuturnum vinum promit-
 tit; si humectum, acorem porten-
 dit. Si vinum aceti mulsi odorem
 habeat, dolium ejus causam esse sci-
 to, quare ipsum in aliud vas trans-
 fundendum. Quidam sic probant
 an diuturnum sit vinum; manus in
 vinum mergunt, hisque fectatis ex
 odore judicant: vini enim quod in
 vappam pervertitur acidior halitus
 videtur. Quidam vinum in vas an-
 θ^ο τ^ο ἀποφορᾶς κελύουσιν· ὀξυτέρω γὰρ
 ἔνιοι εἰς ἀγνόν σινόμενον ἐμβάλλουσιν

(a) Du Fresne in Glossario. Μελανός. Lividus, πλιθός. Vett. Glossæ. Nigellum. Μελανόν.

(3) Restitui ex MSS. F. Cotton. Long. & Bod. (4) Ita MSS. prius ἰδῆς τῇ. (5) Ex MSS. ante τ^ο πῆλον. (6) Ita legend. censeo, prius λεπτός εἰ αἰθερῆς. (7) Restit. ex MSS. F. L. & Bod. ante ψυχρὸς ὁ οἶν^ο. possime. (8) In MS. Cott. & Interp. αἰεὶ. (9) Supplevi ex Caf. & MSS. (10) Ita Caf. & MSS. prius τέττε. MSS. Long. & Bod. γινώσκουσιν. (11) Ex MSS. prius ἔσται.

gustum

gustum injiciunt, & exacte obturatum in aquam per triduum mittunt, posteaque extractum probant. Quidam super arenam vinum fundunt, & percolant, & si quidem non transmutetur, optimum judicant. Vina solent acescere maxime in solstitiis, & vite germen fundente: Quare sub ea tempora imprimis probare oportet. Alii vero sic vini bonitatem probant: Laminas longitudine & latitudine digitorum trium ex plumbo, aut stanno, aut ære faciunt, easque purissimas operculo doli cum cera agglutinant, & opercula doliis obdunt, ipsaque dolia post quadragessimum diem aperiunt. Siquidem igitur vina repererint habentia florem, & odorem suavem ac odoratum, & laminas omnes puras, sanum esse vinum judicant. Si vero quid passurum erit, reperies laminam plumbi albicantem, & squamas habentem instar cerussæ. Si vero stannea sit lamina, & vinum ace scat, invenes sudorem in stanno nigrum & acidum. Si vero ærea fuerit lamina, & vinum nihil patitur, reperies laminam puram & splendidam, qualis imposita fuit: Si vero ace scat vinum, reperies laminam foetidam & bullis plenam. Aliqui farinam admiscunt, & ubi defecerit gustant. Quidam apii semen, & hordei furfurem, & lauri folia, & vitis nigræ sarmenta in effervescent & ebulliens vinum injiciunt, & refrigeratum gustant, atque hoc modo vinum probant.

ζίσανη & βράσανη οἶνω βάλλουσι, καὶ ψήξαντες (17) γίνονται, & ἔτω διακινῶσι.

Ἦ οἶνος, & ἰμφορέαντες ἀκρίδων, ἰμβάλλουσιν εἰς ὕδωρ τρεῖς ἡμέρας, & μὲν πάντα ἀναλαβόντες δοκιμάζουσι. Τινες εἰς ἀμυγον ἰμβάλλουσιν Ἦ οἶνος, & διηθήσαντες, εἰ (12) μὴ μεμβάλλοι, δοκιμαῖαν κρύνουσιν. εἰδῶσι δὲ οἱ οἶνοι τρεπίπτοντες ἐν τοῖς ἔτρω μιν μεμβόλαις, καὶ ἀρχαίης βλαστάνειν τὴν ἀμπέλον· διὲν ἔν τῷ δοκιμάζειν αὐτὰς μελλίαν. Ἐπερὶ τὸ οἶνον δοκιμάζουσιν ἔτω πίπτα (13) τετραδακτυλίου μήκη καὶ πλάτος ἑκατὸ μολίβδου, ἢ κασιτέρου, ἢ χαλκῶς ποιησάντες, καὶ παρὰ σφόδρα τῷ πώματι Ἦ πίπτα μὲν κρεῖττον ποιεῖται, καὶ (14) ἐπιπύουσι τοῖς πῆγαις τὰ πώματα, & μὲν ποσάφηνον ἡμέρας ἀνίσχουσιν τὰς πίπτας καὶ εἰάν εὐρεῖσιν ἀντὶ τῶν χρόνων τὰς οἶνας, καὶ ὁ μὲν γλυκεῖαν & εὐώδη, & τὰ πίπτα πάντα καθαρά, ὑγαίνειν νομίζουσι τὸ οἶνον. εἰάν δὲ π μείλη πάχυν, εὐρήσεις τὸ (15) πίπτα Ἦ μολίβδου λειοκαυόμενον, & λεπτὸν ἔχον ψυμμοθεοειδές. εἰάν κασιτέρου ἢ καὶ μείλη τρεπίπτα ὁ οἶνος, εὐρήσεις ἰδρῶτα ἐν τῷ κασιτέρῳ γινόμενον μέλανα, & τὸ ἰδρῶτα οἶνον ὄντα. εἰάν δὲ χαλκῶν ἢ τὸ πίπτα, καὶ μὴδὲν πάχυν ὁ οἶνος, εὐρήσεις αὐτὸ καθαρόν καὶ λευκόν, οἶον ἐπιτέλει· εἰάν δὲ παρακινεῖται μείλη ὁ οἶνος, εὐρήσεις τὸ πίπτα δυσωδὲς καὶ πομφόλυγας ἔχον. ἔτι οἱ ἀλφίται μινύουσι, & κατὰ στήσαντα γίνονται. Τινες σελίνου σπέρμα, καὶ κελιδῆς πίπτα, καὶ δάφνης φύλλα, καὶ κλήματα μελαίνης ἀμπέλης (16) ἐν ψήξαντες (17) γίνονται, & ἔτω διακινῶσι.

(12) Emend. ex MSS. in priori Ed. μ, MSS. V. F. & Cott. μεμβάλλοι, Barocc. μεμβάλλεται. (13) Ita legend. censeo, prius τετραδακτυλίου. (14) Ex MSS. antea ἐπιπύουσι. (15) Restitui ope MSS. pr. Ed. μετὰ πόνον. (16) Potius ἐκζίσανη, cum ἐκζίσανη mihi nondum occurrerit; nisi quis malis divisim scribi et ζίσανη. (17) Revoc. ex MSS.

Κ Ε Φ. ΙΓ.

Πᾶς οἶνον ἀρχόμενον ὀξίζειν
 Δερεπεύσαι. Ταρεντίνῃ.

(1) **Χ**Υτραν καινήν ὕδαϊον και-
 λῆ πληρώσας, ἐ ταύτῃ
 ἐπιμελῶς ποιμάσας, ἔμβουλι καίτω
 εἰς τὸν πίθον, εἴται πῶμασιν τὸν
 πίθον, ὀλίγῳ ἀναπονήν οἶδῃς, καὶ
 μὲν τρεῖς ἡμέρας εὐρήσεις ἀναρρώ-
 θέντα τὸν οἶνον, τὸ δὲ ὕδωρ ὀξον.
 ἕως ἂν ᾖ τελείως ἀναρρώθῃ ὁ οἶ-
 νος, τότε πείει. Ἄλλοι δὲ γάλακτος
 αἰγίῃ τὸ πεντηχρὸν μέρους (2) ἔοι-
 νῃ βάλλουσιν, καὶ καλύπτουσιν τὸν οἶνον
 ἐπὶ ἡμέρας πέντε, καὶ μὲν ταῦτα εἰς
 ἕτερον σκεῦος ἐκχεύουσιν τὸν οἶνον,
 καὶ (3) καλύπτουσιν ἐπὶ ἡμέρας δέκα, καὶ ἔπειτα ὁ οἶνος.

(1) MSS. habent Κύτραν-- (2) Hac salvo sensu abesse possint. (3) Re-
 sistunt ex MSS. prius καλύπτουσιν τὸν οἶνον ἐπὶ ἡμέρας πέντε διπλά.

Κ Ε Φ. ΙΖ.

Οἶνον Ἀφ' θαλάττης πε-
 ραυμένον μόνιμον εἶναι.
 Διοφάνης.

ΑΜόργῳ Ἀφ' λίαν διηθήσας, ἐ
 ἐψήσας ἐφ' ἡμισίας, μέλι
 Ἀπικὸν ἔχει εἰς τὸν πυθμένα ἔ-
 κερμαίς, πρὶν βληθῆναι τὸν οἶνον
 διαμείνῃ ἔτι πλείον χρόνον.

C A P. XVI.

Vini acescentis curandi ratio.
 Tarentini.

Οllam novam aqua plenam & di-
 ligenter obturatam in dolium
 demittito, deinde occluso dolio, mo-
 dico tamen spiramine relicto, vinum
 post triduum fanatum reperies, a-
 quam vero foetentem. Quare usque
 quo perfecte convalescat vinum, hoc
 fiat. Alii lactis caprini quinquage-
 simam partem injiciunt, & vinum per
 dies quinque contegunt, postea vero
 in aliud vas effundunt, rursusque
 ad quinque dies tegunt, & non per-
 vertitur in vappam.

C A P. XVII.

Ut vinum per mare transve-
 ctum durabile sit.
 Diophanis.

ΑMurcam per linteolum excola-
 tam, & ad dimidium decoctam,
 cum melle Attico in fundum dolii
 injicito, antequam vinum infunda-
 tur: Hoc enim modo ad plurimum
 tempus perdurat.

C A P. XVIII.

*Quomodo tractanda sint vites,
ut vinum ex ipsis futurum
dulce reddant.*

Didymi.

IN Bithynia quidam vinum dulce sic faciunt. Triginta diebus ante vindemiam sarmentum racemos ferens intorquent, omniaque folia auferant, quo sol incidens humorem consumat, & vinum dulce faciat, quemadmodum nos coquendo. Intorquent autem sarmenta ob hanc causam, nimirum ut racemos ab humore & alimento ex vite abstrahant, ut non amplius ex ipsa capiant. Quidam postquam racemos foliis denudaverint, & uvæ jam corrugari incipiant, collectas racematim ad solem exponunt, donec omnes passæ factæ fuerint. Postea vero sub eodem ardore solis meridiano sublatae in torcular transferunt, & reliquum diei ac insequentem noctem totam finunt, & sub diluculum calcant.

- (1) Ita MSS. F. C. & Bar. prius male αὐτῆς. (2) An legend. φυλλάδα. (3) Ita MS. F. ante ῥουσῆς. (4) Malim διαθεῖσιν. (5) Ex MSS. prius ἀνελόμενοι.

C A P. XIX.

*Quomodo ex musto vinum
dulce faciemus.*
Ejusdem.

SI dulce velis facere expressum vinum, postquam in doliis conditum fuerit mustum, dolia per triduum aperta relinquito, atque ita deinde opercula obdito osculis doli-
orum non admodum congruentia, sed

K E Φ. ΙΗ.

Πᾶς μετὰ χειρὶ τέον τὰς
ἀμπέλους, εἰς τὸ γλυ-
κὺν ἡμῶν ἀποδῶναι τὸν
ἐξ (1) αὐτῶν ἐσόμενον
οἶνον. Διδύμης.

ΕΝ Βιθυνία πνὲς ἔγω γλυκὺν τὸ
οἶνον ποιεῖσι. πρὶν τελευτᾶν ἡ-
μερῶν ἔς τρυγητὴ τὸ φέρον κλήμα
τὰς βότρυας λυγρίζουσι, καὶ ἀφαιροῦσι
πάντα τὴν (2) φυλλάδα, ἵνα ἐμ-
πίπτον ὁ ἥλιος τὸ ὑγρὸν ἀναλίσκη,
καὶ γλυκὺν τὸ οἶνον ποιῇ, ὡς περ ἡ-
μεῖς ἐψύντες. λυγρίζουσι δὲ πρὶν κλή-
ματα ἀπὸ τῆς τοῦ, ἵνα τὸ ἀπὸ τῆς ἀμ-
πέλης νοπίδος καὶ τρυφῆς ἀπαρῶσι
τὰς βότρυας, καὶ μηκέτι λαμβάνωσι
τὸ ὑγρὸν ἀπὸ αὐτῆς. Τινες δὲ μὴ τὸ
γυμνωθῆναι τὰς βότρυας ἀπὸ τῆς φύλ-
λων, ἀλλὰ ἀρχὰς (3) ῥουσῆς τὰς σταφυ-
λάς, τρυγῆσαι εἰς τὴν βότρυαν (4) δια-
πνέουσι ὑπὸ τῷ ἥλιον, ἕως ἂν ἀπα-
ρῶσι ἀπὸ σταφυλίδων. μὴ δὲ ταῦτα
(5) ἀνελόμενοι εἰς αὐτὸ τὸ κεῖμα,
μετὰ χειρὶ τέον εἰς τὴν ληνὸν, καὶ
ἐῶσι τὸ λοιπὸν τῆς ἡμέρας καὶ τὴν
νύκτα τὴν ἐπιῆσαν ὅλην, πατῶσι
τε πρὸς ὄρθρον.

K E Φ. ΙΘ.

Πᾶς ἀπὸ τῆς γλεύκος γλυ-
κὺν ποιήσομεν οἶνον.
Τῆς Αὐτῆς.

Εἰ βέλαι γλυκὺν ποιεῖται τὸ πατη-
θέν οἶνον, μὴ τὸ βαλεῖν τὸ
γλεύκος ἐν τοῖς πίθαις, ἵνα σιν ἀπα-
μάσας τὰς πίθας ἐπὶ τρεῖς ἡμέ-
ρας, καὶ ἔτως ἐπιπῆναι πρὶν πώματι
μὴ πάνυ σφραγισθῆναι τοῖς χεῖλεσι
N 4

τὸ πίναν, ἀλλ' ὀλίγα ὑπερρε-
μάμεθα, ῥά εἰδον πᾶν ἢ καλῶν
μίσον τέλει ταν. μὲν δὲ πύμπιν ἡ-
μέραν χρὴ τελείως ἐπιπίνειν τὴν
πύμπιν πύμπιν ὕδατι διδομένης
ἐπιχειομένη, μικρῶν ὅπῳ καὶ
λειφθεῖσιν, μὲν δὲ ἐξιδέμεν ἡμέραν
ἢ πύμπιν τὴν ὅπῳ ἐπιχειομένη.
εἰ δὲ γλυκυτέρων τὸν οἶνον εἶναι βέ-
λοιον, ἐπὶ ἡμέρας πίντε ἀσπετάς τε
(1) ἔασον τὴν πύμπιν. ἢ μὲν τὴν
πύμπιν ἡμέραν ἐπὶ τὴν πύμπιν,
καὶ τὴν πύμπιν.

(1) MSS. V. ὁ Barocc, ἔσ.

paululum superpendentia, virgis qui-
busdam aut arundinibus in medio
interpositis. Caterum post quintum
diem opercula exacte obdenda sunt
cinere aqua subacta illita, parvis fo-
raminibus relictis, quæ etiam post
septimum diem oblinantur. Si ve-
ro dulcius adhuc vinum esse velis,
ad dies quinque dolia aperta si-
nito, & post quintum diem oper-
cula impone, quemadmodum est
prædictum.

Κ Ε Φ. K.

C A P. XX.

(I) Οἶνον εὖοσμον καὶ ἡδὺν
ποιῆσαι. Παμφίλῃ.

Vini odorati & dulcis confi-
ciendi ratio. Pamphili.

Μυρτιάδας (2) ὀλίγας ὥριμους
συλλέξας ξηρανόντες καὶ κόψον,
καὶ ἔμβαλε ἐν τῷ (a) κάβῳ τῷ λε-

B Accas myrti paucas maturas col-
lectas ficcatasque tundito, & in
cabum chœnicem appellatum injici-

(1) Delevi Πῶς αὐτοῦ. MSS. qui etiam habent ποιῆσαι, prius ποιῆν.
(2) Emend. ex MSS. V. Bar. ὁ Casaub.

(a) Κάβῳ τῷ λε. χρίνικῳ. Cabus mensura frumentaria, sexta pars
sati, ex aliquorum sententia tres circiter heminas continens, in Veteri In-
strumento sæpius usurpatur, Hebraicum utpote Etymon præ se ferens.
Noster Cabum cum Chœnice confundit quod ejusdem fere sint capacitatis,
& frumento metiendo adhibeantur. Χοῦνις ἡμισέσθης appellatur, quod
diurni victus esset mensura. Galenus de mensuris. Μείδιον ἔστι ἡμισέσθης
ἑ. τὸ δὲ ἡμισέσθης, χῶρας δύο. ὁ δὲ χῶς, χρίνικας τίσαςας. ὁ δὲ χρίνις κοτύλης
Ἀπικας ἄλφ τρεῖς, σαβμῶ δὲ ἔχῃ ὀκτώς ρπ'. ὁ δὲ χῶς ἐστὶ μὲν μίτρω κοτύλῃ
Ἀπικῶν ἑ., σαβμῶ δὲ ἄλφ δραχμῶν ψκ'. ὁ δὲ ξέσης μίτρω μὲν κοτύλῃ, ἑ.,
σαβμῶ δὲ δραχ. ρκ'. ἢ δὲ κοτύλῃ ἔχῃ κνῶδους ἑξ, σαβμῶ δὲ δραχμῶν ζ'. πῶς
δὲ κοτύλῃ οἱ Ἀπικοὶ & τρυβλίον ὀνομάζουσι. τὸ ὀκτώσθον μίτρω μὲν κοτύ-
λης τέσσαρες, ὅσες ἐστὶ κνῶδ' εἰς ἡμισὺν σαβμῶ δὲ ἔχῃ δραχμῶν ιε'. ὁ κνῶ-
δός ἐστι δραχμῶν δέκα. Ἡ δὲ χήμη ἐστὶ κνῶδ' τέσσαρες, δραχ. β', ε'. Τὸ μίτρα
μύτρων κοτύλης ἐστὶν ἑκτακνῶδ' ἑ., ἄλφ δραχμῶν τρεῖς γράμμ. α'. Τὸ δὲ
μικρὸν, κοτύλης εἰκοσὶν τέσσαρες, ἄλφ δραχμῶν β', ε'. Τὸ δὲ δικαιοτάτων μύ-
τρων γράμμῳ ἔχῃ ὀκτώ. Τὸ δὲ κοχλιάειον γράμμῳ ἔχῃ τέλει. Quo-
rum sensus. Medimnus continet hemiecta, seu semifexta 12. Hemiectum
congius 2. Congius Chœnices 4. Chœnix Corylas Atticas tres, pondere au-
tem bolcas seu drachmas 180. Rursum Congius est mensura quidem coty-
larum Atticarum duodecim, pondere autem pendet drachmas 720. Sexta-
rius est mensura cotylarum 2, pondere vero drachmarum 120. Coryla ha-

to, finitoque in dies decem, deinde aperito & utitor. Quotidie odorato vino uteris, si mala integra aqua maceraveris, eisque repositis aquam vino affuderis; erunt autem etiam mala sapore jucunda. Oenanthe etiam, præsertim ex arbuſtivis vitibus, circa floris tempus decerpta & injecta, odoratum vinum facit. Cera etiam in dolio suffita bonum odorem conciliat: oportet autem post suffumigationem injicere vinum. Folia item pini & cupressi ad dolii labra affricta, & musto simul commoto, odoratius vinum faciunt. Si vero vinum suffimenti, aut mali, aut alicujus alterius materiæ odorem referre velis, unum aliquod ex relatis immitte ante infusionem vini, & alligatum finito, quamdiu incorruptum sit & bene odoratum, deinde injectum tolle, & vinum infunde, & operto postea utere. Hæc autem odorem bonum efficiunt: Abrotonum, amygdalæ amaræ, argilla, asari folia, aspalathi ταῦτα ἀρωγόνον, ἀμύγδαλα πικρὰ, ἄργιλλος, (c) ἀστὴρ φύλλα,

ῥομένω (3) ῥοίνικι, καὶ ἕασον ἐπὶ ἡμέρας ἰ'. εἴτε ἀνοίξας ῥεῶν. καὶ ῥομένω δὲ εὐώδει ῥεῶσιν τὸ οἶνον. εἰς τὸ (4) ἀσιανῶν μύλων βρίζας εἰς ὕδωρ, καὶ (5) ἀπθίς, τὸ ὕδωρ ἐπιχέεις ἐπὶ τὸ οἶνον. ἔσται δὲ ὡς τὰ μύλα ἡδύα φαγεῖν. Καὶ ἡ (b) οἰνάνθη, μάλιστ' ἡ δὲ τὸ ἀναδεδραῖον, παρὰ (6) τὸ καρεῶν ὅτι ἀνθὺς λευκώσται ὡς ἐμβληθεῖται, εὐώδη τὸ οἶνον ποιεῖ. καὶ κηρὸς θυμιάματος ἐν τῷ πίδαρι εὐοσμίαν παρέχει· διὸ δὲ μὲν τὸ θυμιάσας ἐπιβάλλειν τὸ οἶνον. Καὶ φύλλα δὲ πίτυος καὶ κυπαρίσσεως παρατείνοντες τὰ χεῖλη τῷ πίδαρι, ὡς κινῶντες τὸ γλεῦκος, εὐωδέστερον τὸ οἶνον ποιήσμεν. εἰ δὲ βύβλις τὸ οἶνον ἔχεν ὁσμὴν θυμιάματος, ἢ μύλας, ἢ πνέου ἀλγὺς ὕλης, ἔμβλασσε ἐν τῷ εἰρημένῳ σπιν εἰσχεῖν τὸν οἶνον, καὶ ἀεὶ δόσας ἕασον, μίχθεις ἀν' ἀδιάφορον ὡς μὴ τρέπων τὴν ὁσμὴν γένῃ, εἴτε ἀφελὼν τὸ ἐμβληθὲν, ἔμβλασσε τὸν οἶνον, ὡς πωμάσας μὲν ταῦτα ῥεῶν. Ἔσται δὲ τὰ (7) ποιεῖν τὴν εὐοσμίαν

bet cyathos 6, pondere vero drachmas 60. Vocant autem Cotylam Attici πυνθλίον. Acetabulum mensura quidem cotyla quadrans est, i. e. cyathus unus & dimid. pondere vero continet drachmas 15. Cyathus est drachmarum 10. Chema cyathi quadrans, est drachmarum 2 & dimid. Magnum mystrum cotyla est pars decima octava, pendet vero drachmas tres & scriptulum unum. Parvulum mystrum cotyla pars vigesima quarta, pendet drachmas 2, & dim. Justissimum autem mystrum Scriptula habet 8. Cochlearium Scriptula pendet tria. Totum huncce locum exscriptum dare ideo non piget, quod uno quasi intuitu omnes Mensurae hinc inde in Geopp. nostris occurrentes exhibeantur.

(3) Restitui ope MSS. antea pessime, ῥοίνικι καὶ, ἕασον, (4) Malim ἀσιανῶν ex MS. V. quod in Vers. expressi. (5) Ita MS. F. in pr. Ed. ἀπθίς τὸ ὕδωρ ἐπιχέεις ἐπὶ τὸ οἶνον.

(b) Consul. Pallad. in Nov. Tir. XIV. & vid. quae notavimus ad Cap. 51. Lib. V.

(6) Ita MSS. prius τὸ καρεῶν. (7) Emend. ex MSS. ante ποιεῖν τὴν εὐοσμίαν.

(c) Ἀστὴρ φύλλα,] Asarum herba in Ponto, Phrygia, & Illyrico nascens, quod Nardi vim habeat, a quibusdam Νάρδος ἀστὴρ appellari solita: Foliis hederaceis, rotundioribus tantum, flore purpureo, radicibus numerosis odoratis, tenuibus, & gramine similibus. In vetusto Botanico radices,

(d) ἀσπαλάθου ρίζαν, ἀσπαράγγου
ἀνδρῶν, κείρου περίσυμα, πήλειος
ἀλδύρον. τέτων πὺ μὲν ἐν ἀγρίοις
πλεκτοῖς, πὺ δὲ ἐν ὄνοις διεγίνετο,
διτ (8) ἐκρεμάννου μετώρεα εἰς
τὸ (9) ἔχειν τὸν οἶνον ἀγρίον, ὥς μὴ
ἐφάπτεται αὐτῆς. ὅταν δὲ τὸ ἑαυτῶν
ὀσμὴς μετὰδῶσιν, ἐξαιρεῖται πάντε
δὲ πρὶν (10) ἀεφραγῆναι ἔα λ-
λοιωθῆναι.

radices, asparagi flos, cedri rament-
ta, foeni græci farina. Hæc partim in
vasculis ex vimine plexis, partim lin-
teolis illigata, suspendere oportet sub-
limia in vas vinarium, ita ut vinū non
contingant. Ubi vero odorem su-
um communicaverint, eximuntur;
omnia tamen priusquam corrumpantur
& mutentur.

Græco-Arabico, in Bibliotheca nostra Publica reposito, "Ἀσπερὶν delineatur
foliis hedera non absimilibus, flore purpureo aut subrubenti, radice ser-
penti, & plurimis fibris capillaribus ornata. Salmasius "Ἀσπερὶν dictum au-
tumat, quasi "Ἀσπερὶν vel "Ἀσπερὶν, quod Coronis nec tendis non adhibetur;
Alii, inter quos H. Stephanus, ita dictum contendunt, quod in scopis non
addatur. Dirimant illi liem, quibus otium est.

(d) 'Ἀσπαλάθου ρίζαν.] Aspalathus Spina est, vel Frutex spinis undique
horrens, in Nisyro maris Carpathii insula & Rhodo nascens, detracto cer-
tice rubens, odoratus, gustu amarulentus. Salmasio placet Arborem a
Rhodiis hodie Xylalan vocatam, ex qua Spherula dicendis ad numerum
precibus torno exiguntur, Vett. Aspalatho proxime convenire. Fabula a
Græcis additur, eam Aspalathi plantam quæ Calestem Arcum desuper in-
nixum habuerit, egregio odoris halitu donari. Est & alterum Aspala-
thi genus, candidum, lignosum, inodorum: De quo Theocritus, "Ἐν ᾧ
ἔσθ' ῥάμονες πὶ καὶ ἀσπαλάθοι κομώωντι. & Plato tyrannos apud Inferos
aspalathis laniari refert. Græcis hodie eodem nomine innotescit.

(8) MSS. V. C. & Bod. ἐκρεμάννου, in F. L. & Bod. ἐκρεμάννου.
(9) Ita MSS. prius ἔχειν. (10) Restit. ex MSS.

Κ Ε Φ. ΚΑ.

C A P. XXI.

Οἶνον λευκὸν μέλανα ποιῆ-
σαι, καὶ τὸ μέλανα λευ-
κόν. Βάραν.

Quomodo vinum album ni-
grum facias, & vicissim.
Varranis.

Ἀλὸς ῥυπαρῶ δραχμὰς ἡ'. ταῖς
δὲκα ῥεγύλαις ἔ' μέλαν
οἶνον μίξον. τὸ αὐτὸ ποιεῖ (1) ἔ' ὀρρεῖ
ἔ' γάλακτι πὺ οἶνον ἐπιχέων. &
(2) κλήματι ἀμπέλου λευκῆς καυ-
θέντι, εἰάν τις τῷ τίφρην ἐμβάλη
εἰς τὸ ἀγρίον, καὶ κινήσας ἐάσῃ εἰς
τὸ ἀγρίον ἐπὶ ἡμέρας πρῶτα γίνεσθαι.

Salis fordidi drachmas VIII. in
decem heminas vini nigri mi-
sceto. Idem continget, si serum la-
ctis vino infuderis; & si quis vitis
albæ sarmenta ufferit, cineremque
in vas injecerit, & probe commo-
to vino ad dies quadraginta siverit,
vinum album erit. Contra vero al-

(1) Sic legend. ut infra Cap. 26. In MSS. L. & Bod. scribitur ὅτι
ut apud Homerum Ὀδυσ. I. (2) Potius κλημάτων..καυθέντων εἶναι.

bum

bum reddetur nigrum, cinere famentorum nigrorum injecto.

ἔσται λούκος ὁ οἶνος. ὁ δὲ λούκος ἔσται μέλας, τέφρας κληματίδων μολαινῶν ἐμβληθείσης.

CAP. XXII.

Quomodo vinum limpidum facias. Frontonis.

Albumina ovorum trium in vas coniecta donec spumescant agitato, adjicitoque salem album, & vini aliquantulum, atque emollito donec quam albissimum evadat, deinde vino vas impleto, & in singulis doliis sic facito, ac repone.

(1) *Emend. ex MSS. prius τῶν ὠῶν.*

CAP. XXIII.

Quomodo vinum facias, quod multam aquae mixturam ferat, quo modice insumptum multis sufficiat. Paxami.

Althææ radices arefactas in vinum deradito, & agitato utere.

(1) *Ita legi postulat loci sensus, prius εἰσπυρέσειν, MS. Cott. εἰς κίρην.*

CAP. XXIV.

Ut vinum novum vetus facias. Damogerontis.

Amygdalarum amararum, absinthii, pini fructiferæ comæ, fœni græci, frictorum & contusorum

(a) *Ad hunc locum respexit Palladius in Octob. Tit. XIV. " Vinum autem velut vetus efficitur de novello, si amygdala amara, absinthium, pini frugiferi gummen, fœnum Græcum, simul frangas quantum sufficere assimâris, & pariter fundas, & ex his unum cyathum per amphoram mittas, & magna vina facies.*

KE Φ. KB.

Οἶνον λευγῇ ποιῆσαι, Φρόντωνος.

(1) **Ω**ν τελῶν πρὸς λούκα βαλὼν εἰς ἀγλῆν, πέραζον ἵνα ἀφείσῃ, ἐμβάλων καὶ ἄλας λούκας, & μέρεθ' οἶνον, & μάλασσέτω λούκοις τὴν γέννην, εἴτω γάμιζε τὸ οἶνον, καὶ κατὰ κερράμιον ποίει ἔτι, & ἀπὸ τῆς.

KE Φ. ΚΓ.

Οἶνον πολυφόρον (1) εἰς κέρσιν ποιῆσαι, ὥστε ὀλίγον ἀναλισκόμενον πολλοῖς ἐξαρκεῖν. Παξάμης.

Aλθαίαις ῥίζαις ξηραῖς ἐπιξέσαι εἰς τὸ οἶνον, καὶ πυρέσειν κατὰ.

KE Φ. ΚΔ.

Οἶνον νέαν παλαιὸν ποιῆσαι. Δαμογέροντος.

(a) **A**μυγδαλῶν πικρῶν, ἀψινθίου, πίπης καρπίμου κόμης, πύλαως, καὶ τὸ φρυγῆται συζυγίαν.

των κύαθον τῷ ἀμφορεῖ μίξας, πα-
 λαιοφανεῖς καὶ μονίμους οἶνους ποιή-
 σεις. ποιήσεις δὲ παλαιοφανεῖς τῆς
 οἶνους, εἰὰν λαβὼν κερὰ μίαν δύο κύαθα
 ἀπὸ οἶνου παλαιῦ, καὶ ἀφελὼν αὐτῶν
 πρὸς ὅπου καὶ χεῖλη, ἔστι πυθμένῳ
 πρὸς ἄκρῳ, α (1) μὴ μετὰ λαβόντῳ
 ἔστι οἶνον, ἀπὸ ῥίψης· τὸ δὲ ἄλλο (2)
 εἰὰν δὲ τῷ τῇ παλαιῷ τρυγῇ ἔστι
 οἶνον, καπαίξας τι καὶ σήσεις (3) ἐμ-
 βάλεῖς εἰς ἕκαστον ἀμφορέα ἡμιμό-
 διον, ἔστι (4) ἀνατρέχον τὸ οἶνον, καὶ
 περιχέρας (5) ἕκαστον ἡμέρας δεκα-
 πίντι, εἴτα ἀνοίξας χεῖρ, καὶ (6) διί-
 ξεις εἴναί τὸ οἶνον ἐπὶ τῶν δέκα. Ἀνα-
 λωτέντῳ δὲ ἔστι οἶνον, τῷ τρύχα
 βάλεῖς (7) χύτραν καὶ νήν, ἔστι πε-
 ριχέρας καὶ ὁπλίσας τι καὶ σήσεις
 πάλιν τῷ αὐτῷ τρύχῳ χεῖρ. ἀντὶ
 ὅς πάντων ἀρωμάτων ἔστι περιχρη-
 σάμεν, ἡ τιαύτη (8) χεῖρ σὺν ἀρχέσι.
 (b) Τινες δὲ ἔτι ποιῶσι παλαιοφα-
 νεῖς τῆς οἶνους· μελιλώτῃ γο. α'.
 γλυκυρρίζῃ γο. γ'. (c) νάρδος Κελ-
 λικῆς τὸ ἴσον, ἀλόνῃς ἡπατίπῳ
 (d) γο. β'. κόψαντες καὶ ἐνδύσαντες,
 ἐμβάλλουσιν εἰς τὸ οἶνον, καὶ ἔτι
 χεῖρ τῶν.

si cyathum in amphoram miscueris,
 vina durabilia & quæ vetusta vide-
 antur efficies. Vetera videbuntur et-
 iam vina, si acceptis duobus dolis
 vino vetere olim plenis, defractis-
 que ipsorum auribus ac labris, fun-
 di etiam extremis partibus, quæ vi-
 ni participes non fuerunt, hæc qui-
 dem rejeceris; reliquum vero una-
 cum vetere vino facce tusum ac cri-
 bratum in unamquamque amphoram
 ad semimodii mensuram injicito,
 & vinum agitato, obturatumque &
 oblitum ad dies quindecim sine, de-
 inde aperto dolio utere, & judi-
 cabis vinum esse decem annorum.
 Consumpto autem vino, faccem in
 ollam novam injicito, eamque obli-
 tam ure & cribrato, rursusque eo-
 dem modo utere. Pro omnibus e-
 nim aromatibus prædictis, hujusmo-
 di testarum usus sufficiet. Quidam
 vero sic faciunt vina vetustatem re-
 ferre; meliloti unciam unam, gly-
 cyrrhizæ quadrantem, nardi Celticæ
 tantundem, aloes hepatitidis sextan-
 tem, confusa & colligata in vinum
 injiciunt, atque sic eo utuntur.

(1) Supplevi ex MSS. (2) Restit. ex MS. Bar. prius εἰὰν σὺν---. (3) Ita
 MSS. antea ἐμβάλλης. (4) Ex MSS. (5) Ita legend. suadet MSS. con-
 sensus. (6) Interp. legit διίξεις, omnes MSS. ut in textu, præter Bar. in
 quo scrib. διίξεις οἶμα. (7) In MSS. κύαθον. (8) MS. Bar. supplet τῶν
 ἐσφαλμένων.

(b) Ita etiam Pallad. in Octob. Tit. cit. "Anniculum quoque vinum
 " ut longam simulare videatur ætatem, meliloti unciam unam, glycyrrhizæ
 " uncias tres, nardi Celtica tantundem, aloes hepatica uncias duas tantundem
 " ἐν cernis, (legisse videtur σήσαντες pro ἐνδύσαντες) ἐν sextariis quin-
 " quaginta cochlearia sex reconde, ἐν vas ponis in fumo.

(c) Νάρδος Κελ. ἀλόνῃς ἡπατ.] Vid. quæ superius notavimus ad Capp. 6.
 ἐν 8. Lib. VI.

(d) Γο.] Uncia apud Græcos Medicorum filios, tam antiquos quam recen-
 tiores, nota; reliqui autem Ponderum ἐν Mensurarum characteres, qui hinc
 inde in Geopon. occurrunt, e Galeno ἐν Agricola petantur.

CAP. XXV.

*Uti vinum florem non habeat.
Sotionis.*

O Enanthen ficcata in vinum in-
spergito, aut farinam ervi vi-
no admisceto. Ubi vero subsiderint
flos & farina, vinum in aliud vas
transfundatur.

CAP. XXVI.

*Vini humiditatis tollenda ratio.
Apuleii.*

G Ari heminas quatuor affundito, &
punice folia injice, & dissolvent
humiditatem. Cæterum graveolen-
tiam emendabis, tedis pinguibus in-
censis in dolium immisissis. Quidam
vero vasculum aqua plenum obtu-
rantes dolio immergunt, & post ter-
tium diem, vinum quidem purum
habebunt, aquam vero foetentem.
Alii testas ignitas injiciunt, alii pa-
nem hordeaceum in sporta demit-
tunt; alii apii semen & folia inji-
ciunt; alii serum ex caseo recenti
expressum admiscunt; alii salicis li-
gnum injiciunt, omneque vini viti-
um tollunt.

Κ Ε Φ. ΚΕ.

Οἶνον ἀνθ[Ⓢ] μὴ ἔχειν.
Σωπίων[Ⓢ].

Ο Ινάνθης ξηραθείσης ἐπιπάσσε
τῷ οἴνῳ, ἢ ἀλσύρον ὁρόβων
μύγνυε τῷ οἴνῳ. εἰὰν δὲ κάτω χω-
ρήσῃ τὸ ἀνθ[Ⓢ] καὶ τὸ ἀλσύρον, εἰς
ἄλλο ἀγμίον μετέχευε τὸ οἶνον.

Κ Ε Φ. • ΚΖ.

Οἶνον νοτίαν παῖσαι.
Ἀπεληΐς.

Γ Αρβυγύλας δέ. παραχυτίον, ἑ-
βοιάς φύλλα, καὶ λύσις τῶν νο-
τίαν. τῶν δὲ δυσωδίων θραπύσεις
ἕταις δαδάς λιπαρὰς ἀπὸ ἰομάδας
εἰς τὸ πύθον ἐμβλητέον. πνὲς δὲ ἀ-
γμίον ἔχον ὕδωρ βύσαντες, ἐπιπυτί-
σιν ἐν τῷ πύθῳ, ἑ μὲν τελευτῶν ἡ-
μίραν τὸν μὲν οἶνον (1) ἔχει καθα-
ρὸν, δυσωδὲς δὲ τὸ ὕδωρ. Οἱ δὲ ὅσ-
τακα ἐκπυρώσαντες ἐμβάλλουσιν,
ἄλλοι κελύφινον ἄρβον θηρυδὸν ἐν (2)
αὐτοῖς καθεύδουσιν· ἄλλοι σελίνον ἀν-
μα καὶ φύλλα ἐμβάλλουσιν· ἔπειτα ἀπὸ
νεαρῶν πρὸς τὸ ὄρρον μινύουσιν· ἔπι-
εργεῖται τὸν ζύλον ἐμβάλλουσιν, καὶ πᾶσαν
τῶν σπονηρῶν ἀφαιρένται τὸ οἶνον.

(1) Restitui ex Interp. & MSS. in priori Ed. εὐείκεσι. (2) Ita le-
gend. refragant. licet MSS. antea (φυεῖδ).

Κ Ε Φ. ΚΖ.

Οἶνον (1) ἀφ' οἷς δὴ πινος
 θηρίων βλαβέντα θερα-
 पेῖσαι. Δημοκρίτης.

C A P. XXVII.

*Vini a quacunque bestia la-
 si curandi ratio.
 Democriti.*

ΑΡΤΘ θημὸς ἐμβληθεὶς, ἢ δα-
 κτύλιος σιδηρεὺς, τ' ἰὸν ἀφαι-
 ρεῖται.

PAnis calidus injectus, aut annu-
 lus ferreus, omne venenum tol-
 lit.

(1) In MSS. V. F. C. L. & Bod. ἀπὸ ποίης (Barocc. παντίης) θηρίων.

Κ Ε Φ. ΚΗ.

Οἶνους τρυγώδεις καὶ θολερῆς
 καθαρίσαι. Ἀνατολίς.

C A P. XXVIII.

*Vina faculenta & turbida se-
 dandi modus. Anatolii.*

ΑΜόρρης ἐπὶ τρίτῳ ἐψημένης
 κατύλῳ ἐσχάσι πνις εἰς ἑκα-
 τον μίτην τῶν, καὶ ἀποκαθίσταται
 παρὰ τὴν ἡμέραν.

AMurcæ ad tertias decoctæ he-
 minam aliqui singulis metre-
 tis infundunt, & in integrum resu-
 tuuntur vina evestigio sedata.

Κ Ε Φ. ΚΘ.

Οἶνον ἀφανίσαι. Ἀφεικανῶ.

C A P. XXIX.

Ut vinum dissipetur. Africani.

(2) **Ρ**ΑΦΑΝΕ χυλὸν ἔμβαλε εἰς τ'
 οἶνον, μασησάμενόν τε τῶ
 ῥάφανον.

Brasficæ succum in vinum mitte-
 quem ex mansa prius brasfica
 exfluxeris.

(2) ῥαφάνε--] Pollux in Onom. pag. 283. ῥάφανον ἢ κρεμμύθη, αἷς δ'
 Ἀριστοτέλης ἐν τοῖς περὶ Ζώων, ὅπως εἰπὼν, ῥάφανον ἢ καλεῖσσι πνις κρεμ-
 μύθη. Ἀντιφάνης δὲ τῶν ῥάφανον καὶ κρεμμύθιον λέγει ἐν Ἀγρογίᾳ. Vid.
 Theophr. H. P. Lib. IV. Cap. ultimo. Cl. Salm. asserit ῥάφανον pro brasfica
 solis Atticis usurpari, ceteris raphanum indicare, qui Atticorum ῥαφάνε.

Κ Ε Φ. Λ.

Οἶνον πίνοντα μὴ ὄζειν.
 Τῷ Αὐτῷ.

C A P. XXX.

*Ut quis a vini potu non oleat.
 Eiusdem.*

(2) **Ι**ΡΙΝ Τρωγλοδύτην. (1) Ἀλμυ-
 ροῦται.

IRidem Troglodyticam manduca.

(2) Ἰριον τρωγλοδύτην--] Iris Troglodytica Plinio & Dioscoridi simpliciter
 Africana, ita enim Ille Lib. XXI. "Tertium locum habet Africana, amplif-
 "sima inter omnes, gustuque amarissima. Nec aliter Diosc. Lib. 1. Cap. 1.

(1) Ita Casaub. & MSS. prius Ἀλμυρόσσηον.

CAP.

CAP. XXXI.

Ne quis multo vini potu inebrietur. Eiusdem.

PUlmone caprinum affatum comedere. Aut amygdalas amaras quinque vel septem jejunos comedere. Aut brassicam crudam prius ede, & non inebriaberis. Potor vini non inebriabitur, si chamæpityos ramulis fuerit coronatus; aut si ad primum poculum Homericum hunc versum dixerit,

Τεῖς δ' ἄρ' ἀπ' Ἰδαίων ὄρεων κτύπε
μηΐετ' Ζεὺς. Hoc est.

Ter autem ab Idaeis montibus sonum edidit consultor Jupiter.

(a) *Vid. quæ inferius notamus ex Dioscorido & Plutarcho ad Cap. 57. Lib. X.*

(1) *Ex MSS. ante μεθύσκε.*

(b) *Dioscorides Lib. III. Cap. 175. tradit Heraclea Pontica incolæ χαμαιπίτυν decoctum, antidoti vice contra aconitum, propinare.*

(2) *Emend. ex Homero, ante τοῖς ἄρ'—.* Hic autem versus legitur in Iliad. Θ. sub initium;

Τεῖς δ' ἄρ' ἀπ' Ἰδαίων ὄρεων κτύπε
μηΐετ' Ζεὺς,
Σῆμα πηΐς Τρώεσσι, μάχης ἐπεχλικά νίκην

CAP. XXXII.

Quomodo tollatur nimia vini cupiditas. Democriti.

HUMOREM tenuem, qui de farmentis post cæsuram defluit, collige, & vinoso ignoranti inter pocula bibendum præbeto, & vini cupiditas extinguetur.

Κ Ε Φ. ΛΑ.

Οἶνον πολὺν πίνοντα μὴ
μεθύσκεσθαι. Τῷ Αὐτῷ.

ΠΝΙΟΥΜΕΝΑ αἰγίων ὀπ' ἡσυχίᾳ ἔσθαι. ἢ ἀμύγδαλα πικρὰ νῆσι φάρα εἰ. ἢ ζ. ἢ κρεμμύλα ὡμὰ κατεσθαι, & ἢ (1) μεθυομένη. σὺν αὖ δὲ μεθυομένη ὁ πίνων, εἰ (2) χαμαιπίτυος κλάδοις ἐστὶ μύρον εἶναι ἢ εἰς σπῆτον ποτῆριον λέγων τ' Ὀμηρικὸν εἶναι τῷτον,

(2) Τεῖς δ' ἄρ' ἀπ' Ἰδαίων ὄρεων κτύπε μηΐετ' Ζεὺς.

Κ Ε Φ. ΛΒ.

Πῶς παύσεται τις τ' οἶνον
ἐπιθυμίας. Δημοκρίτου.

ΤΟΝ ἀπὸ ῥέοντα ἰχῶρα τ' κλημάτων μὲν πλὴν τομῇ ἐπισυναγαγὼν, δὲ πρὶν τῷ οἴνῳ φλυγίαν παρὰ τ' πότον μὴ εἶδεν, καὶ παύσει τ' ἐπιθυμίας τ' οἶνον.

Κ Ε Φ. ΛΓ.

Πρὸς τὸ ἀνανήφειν τὰς με-
θύοντας. Βηρυτίας.

ΑΝανήφειν ποιεῖ τὰς μεθύοντας
ὁ ξύδιος ἀτρώγιον πιτόμῃον, καὶ
ραφανίς ἰαδοιμῇ, καὶ μελιτώδῃ, καὶ
πυλακύνῃς. ὡς οὖν διὰ τὴν ἀρχαίων
ἰσχυρῶν ζητήματα καὶ διηγήσεις, καὶ
ἐπίφανοι ἀπὸ ποικίλων ἀνθῶν ἐπι-
θήματα τῇ κεφαλῇ.

Κ Ε Φ. ΛΔ.

Ὅτι μόνον ὁ οἶνος, ἀλλὰ καὶ
ἕτεραί τινα μεθύειν ποιεῖ
τὰς πίνοντας. (1) Λεοντίνης.

Τὸν πινομένῳ μεθύειν ποιεῖ πρῶ-
τον μὲν οἶνος δέυτερον, εἰ καὶ
παράδοξον ἀκούσῃ. ὕδωρ τρίτον,
πᾶσι δὲ οἷσι καὶ (1) τῶν κελῶν γινό-
μενα πόματα, οἷς (2) μάλιστ' ἐ-
χρησάνται οἱ Βάρβαροι· πῖπτον, τὸ
ἀπὸ τῶν ὀλυρῶν, καὶ τὸ ἀπὸ τῶν βρόμων
γινόμενον πόμα. μεθύσκει δὲ καὶ τὸ
ἀπὸ τῶν κείρων καὶ ἰλυμων. εὐμεινῇ
δὲ εἰσὶν οἱ σπείσονται, καὶ πάντες οἱ

C A P. XXXIII.

Ut ebrii rursus sobrii fiant.
Berytii.

SObrios reddit ebrios aceti pluri-
mum haustum, & brassica com-
esta, & panes dulciarii ex melle,
ac placenta. Insuper & historiarum
veterum inquisitiones & narrationes,
coronæ etiam ex variis floribus con-
textæ & capiti impositæ.

C A P. XXXIV.

Quod non solum vinum, sed
etiam alia quadam inebrient
potantes. Leontini.

EX potuum generibus inebriat
primum quidem vinum; De-
inde, etiam si paradoxum sit, aqua;
Tertio, potus qui e frumento & hor-
deo fiunt, quibus maxime utuntur
Barbari: Quarto, potus ex olyra &
avena paratus. Inebriat autem &
ex milio ac panico confectus. Fa-
cile porro inebriantur senes, & om-
nes frigidi. Mulieres autem mi-

(1) MS. Cotton. *habet* Φλωρεντίνης.

(2) Τῶν κελῶν γινόμενα πόματα.] *Cremor hordeaceus, quem inferior La-*
tinitas cerevisiam vocavit, Græcis est οἶνος κελῆνος, in Galliis, Hispania,
& Britannia factitari solitus. Plinius Lib. XIV. Sect. ult. " Est & Occi-
" dentis populis sua Ebrietas, fruge madida: pluribus modis per Gallias
" Hispaniasque, nominibus aliis, sed ratione eadem..... Ægyptus quoque e
" fruge similes potus sibi excogitavit. Cui suffragatur Herodotus Lib. 2.
de ratione victus Ægyptiorum, οἶνον δὲ ἐκ κελῶν ποιομένην Ἀλεξαν-
δρῶν. & Hecateus apud Athenæum Lib. X. Vinum ex hordeo macerato
confectum βρώτον dicitur Sophocli in Triptolemo, Archilocho, & Æschylo
in Lycurgo. Athenæus refert ex Aristotelis de Temulentia libro, vinum
hordeaceo, quod πῖνον vocant, pręgravatos, supinos tantum in tergum re-
clinari. Elegans profecto Juliani Imperat. Epigramma legatur in Lib. 1.
Anthologię, sub hoc titulo: Ἰσχυρῶν βασιλείως εἰς οἶνον ἀπὸ κελῆς. Dio-
scoridi vocatur κέρμη, Lib. 2. Cap. 110.

(2) Revocavi ex MSS.

ntus inebriantur quam viri, propter
temperaturam; quamquam etiam
ipse quantitate ebriæ fiant.

καπιψυλμοί. γυναικες δὲ αἰμυ-
σπικαί εἰσι τ' ἀνδρῶν, ἀφ' τῶ
κεφῶν μεθύσκον) δὲ ἐ αὐτῶ τῷ
ποσῶ.

C A P. XXXV.

*Quomodo citra uvam vinum
fiat. Sotionis.*

MYrti & corni recens fructus
molitus & expressus vinum
facit. Similiter vinum faciunt mala
punica pura expressa, sublati granis
que in medio sunt. Quidam & ex
viridibus ficibus vinum faciunt, ex-
plentes ipsis dimidiam vasis vinarii
partem, ac reliquam aqua pura com-
plentes, assidueque ex gustu experi-
mentum sunt. Quum autem vi-
nolus fuerit sapor, excolato utun-
tur.

K E Φ. ΛΕ.

Πῶς δίχα σαφυλῆς γίνε-
οῖν. Σωτίων.

ΤΗΣ μυρσίνης ἐ τ' κρεῖν δ' ἰα-
ρὸς καρπὸς ἀληθόμυρος ἐ ἐκ-
πιεζόμεν. ποιεῖ οἶνον. ὁμοίως ποι-
ῶσιν οἶνον ἐ κόκκοι τ' ροιᾶς κατὰ κρεῖ-
ἐκπιεζόμενοι, (1) ἀειμαυρομύρων τ'
ἐ μέσῳ κόκκων. πινὲς δὲ ποιῶσιν
οἶνον ἐ δὲ τ' χλωρῶν σύκων ἕως.
εἰς ἀγνῶν κροσμεῖν οἰνηρὸν σύκων
ἐμβάλλει. ὡς ἡμισυ μίερος, εἴπε-
πληρεῖς τὸ ἀγνῶν ὑδατος κατὰ κρεῖ-
ἐ (ὑπερῶς ἀπαραδόν). ὅταν δὲ οἶ-
νῶδες ᾖ τὸ γέμνα, (2) ἀπιδέντις
χεῖνται.

(1) In MSS. F. Cott. L. & Bod. ἀειμαυρομύρων, (2) MSS. habent
ἀπιδέντις, sed Interp. legisse videtur ἀπιδέντις in Vers. resinui.

C A P. XXXVI.

*Certa compositio vini, quod us-
que ad senectutem homines
sanos praestet.
Vindanionii.*

IRidis optimæ drach. IV. feminis
sceniculi tryblum unum, farinæ
tantundem, piperis drach. I. myrrhæ
Troglitidis drach. II. fefelis fefqui-

K E Φ. ΛΓ.

(1) Οἶνον μέχει γήως ὑ-
γίαν φυλάττειν. ἀ-
ἀπιδέντις. σκευασία.
Οἶνδανιωνίς.

Ιρεως καλλίστης δραχμᾶς δ'. μα-
ρεῖας ἀπιδέντις πρυβλίον α'.
αλεύρεως τὸ ἴσον, ππέρεως δραχμὴν
α'. (2) Γυρῆς πρυβλίπιδος δρα-

(1) Restitui ex MSS. Caf. & Interp. ἀπιδέντις, Οἶνον.....φυλάττειν. ἀ-
ἀπιδέντις σκευασία.

(2) Σμύρνης πρυβλίπιδος.] Myrrha Troglodytica, qua recentioribus Græ-
cis Τρωγλίπης, primas tenuit Veterum sententia, ut qua pellucida, mor-
δαχ, & ceteris acrior esset. Dioscor. Lib. 1. Πρωτιού δὲ ἡ Τρωγλοδυτικὴ
καλεῖται δὲ τ' φωνώσης αὐτῶν χώρας, ὑπερῶς καὶ ἀγνῶν ἔστι, ἀφου-
ρῆς. Neophytus & Glossæ Iatricæ Σμύρνην πρυβλίπιν exponunt Πιττοσά-
λιν, quod (judice Salm.) non de Macedonico intelligendum, sed Cilicio
χρᾶς

χιμὰς β', (2) στέλειος δραχμῶν
α'. 5. (b) μῆς δραχμῶν α'. 5.
σελίης δραχμὰς β', πῦτα κόψας
παρείχει οἶνον εὐώδες λευκὸν τὸ ἀρ-
κῶν, καὶ λείψ, & μάζας ποιήσας,
εἰς ὀζόνιον πυκνὸν ἐνδύσας βάλλει
εἰς αἰγίον, & ἐπίχει οἶνον κάλλιστον,
καὶ πυμάσας, μετ' ἡμέρας δ'. ἀνοί-
ξας ἀέρι πνεύματι κύλικα πῆσις. τὰτα
αἰεὶ εἰς πρὸς τοῦ ἀνοσσοῦ ἀλγυμῆι.
βίλπον δὲ, εἰ ἀλγυμῆς συνήθῃ.

drachmam, mei sesquidrachmam, a-
pii drach. II. ubi contuderis vini al-
bi odorati quod satis fuerit affunde,
& terito, in massasque redige, qua-
linter denso illigatas in vas mit-
te, infusoque vino optimo, & oper-
culo addito, post diem quartum a-
perito, & calicem jejuna bibere. Hoc
vino si quis semper utatur, sanus
permanet. Cæterum hanc compo-
sitionem musto fieri præstat.

in Amano monte nascente, quod Veteres Græci Σμύρνηον, Medii Σμύρνη,
Infimi Σμυρνοδόπιον dixerunt: Liquor enim qui ex Smyrnio profuit, post-
quam concreverat, Myrrha nomen accepit, teste Theophrasto. In prior
Ed. τογυλίπδος.

(2) Emend. ex MSS. prius σμιδάλειος. Dioscorides Lib. 3. tria Σμι-
λεις genera describit, Μαοσαλειωπικόν, Αἰθιοπικόν, & Πελοποννησιακόν. Cap.
LXIII. ejusdem libri de Tordyllo agit, quod etiam Σίσελι Κρητικόν.

(b) Μῆς] De Mei viribus & notis aduendus Dioscor. Lib. I. Cap. III.
In MSS. μῆς.

Κ Ε Φ. ΑΖ.

Περὶ τῶν διηθημένων οἴνων.
Φλωρεντίνος.

C A P. XXXVII.

De vinis excolatis.
Florentini.

Τὸν ὑλισσῶν εἰς ἄλμυρον κατ' ἐ-
αυτῶν, ἢ εἰς θαλάττιον μετ'
ποπίμῃ ὕδατι μίχθην, ἔμβαλλει
ἐπὶ β'. ἡμέρας, καὶ μετ' τὸ οἶνον
ἀλγυμῆι. καὶ ὅταν (1) μετὰ τὴν αὐ-
τῶν ἢ ἐκπίεσιν αὐτὸν, εἴται περὶ
χείλη τῶν ὑλισσῶν ἀμυγδαλοῖς ἢ
καρύοις τελεφθεῖσι ἀλγυμῆι. τοῖς δὲ
διηθηθεῖσιν οἴνοισιν οἱ μετὰ ἀνίσιν, ἢ ἀσ-
βόλῃς, οἱ δὲ γύψῳ, ἢ ἐψήτῳ, ἢ μέ-
λιτι, ἢ οἶνον καλὸν τρυγόν, ἢ ὀρόν
αἰλεύει μίγνυσι.

(1) Supplevi ex Barocc.

Colum in muriam per se, aut in
aquam marinam potabili aqua
admixa, ad biduum mitte, & postea
vino rigato. Quum autem opus eo
fuerit ipsum exprimito, deinde la-
bra ejus amygdalis aut nucibus tri-
tis oblitino. At vero vinis ipsis per-
colatis alii anisum, aut fuliginem,
alii gypsum, aut defrutum, aut mel,
aut vini boni facem, aut ervi farinam
admiscent.

LIBER VIII.

ΒΙΒΛΙΟΝ Η'.

ARGUMENTUM LIB. VIII.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΒΙΒΛΙΟΥ Η'.

HÆC insunt in hoc libro, qui octavus est selectarum de Agricultura præceptionum, & continet diversas vina conficiendi rationes, itemque alia *ἀετιόματα*, & acceti omnigenas præparationes.

ΤΑδε ἴσται ἐν τῇδε τῇ βίβλῳ, ὁδὸν μὲν ἕστη ἢ περὶ Γεωργίας ἐκλογῶν, ἀετιήσεσθαι δὲ ἀφ' ὧν σκευασίας οἴνων, καὶ ἐτέρων (α) ἀετιομάτων, καὶ ὅσων παντοίας καὶ σακευάς.

(α) Περὶ ἀετιομάτων agit Alexander Trallianus Lib. IX. pag. 156. & Palladius in Febr. Tit. XXXII. Vid. quæ inferius notamus ad Cap. XXX. hujusce Libri.

CAP. I.

Κ Ε Φ. Α.

Vinorum salubrium confectio.

Οἴνων ὑγαιῶν σκευασία.

EST quædam vina salubria con-
diendi & conficiendi ratio, di-
versos morbos sanans, quæ a
multis Veterum eam expertis lauda-
tur. Est autem compositio ipsorum
simplicissima, nihil medicamentorum
habens, veluti ex rosis, aut anetho,
absinthio, pulegio, & hujusmodi. O-
portet autem unamquamque ex re-
latis speciebus contundere, & pan-
niculo illigatas in vinum mittere,
juxta subiectum modum & rationem.

ΟΙΝΩΝ ὑγαιῶν ἀρτυσις καὶ
σκευασία ἀφ' ὧν πάνη
ἰαμίνη, ἣν πολλοὶ τῶν Ἀρ-
χαίων ἀφ' οὗ πύρας ἐπανέστη. ἔστι
δὲ ἡ σκευασία αὐτῶν ἐλὲν φαρμα-
κῶδες ἔχουσα, ἀλλὰ ἀποχρηστική,
οἷον ἀφ' (1) ῥόδων, ἢ ἀνέθου, ἢ
ἀψινθίου, ἢ γλήχωνος, καὶ τῶν τοι-
ύτων. διὲ δὲ ἔχουσι τῶν εἰδῶν τῶν
εἰρημίων κόπτειν, καὶ ἐνδισμεῖν
(α) πανίῳ, καὶ ἐμβάλλειν τῷ οἴνῳ,
καὶ τῶν ὑποπεριμένον τρέπον.

(1) Ita MSS. & Interp.

(α) Πανίῳ,] Vox Græco-barbara. Eustathius in Iliad. γ. Πανίον δὲ παρὰ
τὸ Πᾶνα, ὅς ἐστι, φασὶν, εὐρείης ὑφαντικῆς, ἀφ' ἧς καὶ τὰ πανία ἀγροαία
λέγεται.

Κ Ε Φ. Β.

C A P. II.

(I) Ῥοδίτης οἶνϙ.

Rhodites.

Ῥοδῶν ξηρῶν ὀρεινῶν, καὶ ἀνίσκ,
κρόκω, καὶ μελίϙ μίεϙ δά-
σπας ὀμῶ, ἐμβαλεῖ εἰς οἶνον. ἐπι-
πίθειϙ δὲ ὁ οἶνϙ σωμαχικοῖς καὶ
πλευρετικοῖς.

Rosarum ficcarum montanarum,
& anisi, & croci, & mellis par-
tem simul colligata in vinum inji-
cito. Hoc vinum & stomachicis &
pleuriticis commodum est.

(1) *Huius Cap. titulo MSS. F. Long. ϙ Bod. præfigunt, Σκυτάλη*
οἶνων ἀφ' ὧρων γηπόνων (male pro γαιπόνων vel γηπόνων).

Κ Ε Φ. Γ.

C A P. III.

'Ανηθίτης οἶνϙ.

Anethites.

(1) Ἀνήθω σπέρμα βλητέον εἰς
ὀθόνιον, εἴτω (2) ἱατέον εἰς
οἶνον. Ἰπποπιδὸς δὲ ὁ τοῦτϙ οἶνος,
(3) ἔρω κινεῖ, πίπλει πὲ σπία.

Anethi semen ligandum est in lin-
teolo, deinde in vinum demit-
tendum. Somnificum hoc vinum
est, ciet urinam, & cibos concoquit.

(1) *Ita MS. Voss. prius Ἀνήθω, Dioscoridi dicitur οἶνϙ ἀνήθω.*
(2) *Interp. legit καθήτεον, sed MSS. ut in textu.* (3) *Ex MSS. prius*
conjunct. ἔρωκινεῖ, πέτλει.

Κ Ε Φ. Δ.

C A P. IV.

'Ανισίτης οἶνϙ.

Anisites.

Ἀνίσω καρπὸς ἐμβαλλόμενϙ πὺ
οἶνω δυσχερὲς πᾶν, ἀλλά-
χνα ἀφελεῖ.

Anisi semen vino injectum diffi-
cultatem ejiciendi urinam tol-
lit, & visceribus commodum putatur.

Κ Ε Φ. Ε.

C A P. V.

(I) Ἀπίτης οἶνϙ.

Apites.

Ἀπίων ἐμβαλλόμενων, ὁ οἶνος κοι-
λίαν ἱσθισιν.

Pyris injectis, vinum ipsum al-
vum adstringit.

(1) *Emend. ex Dioscoride, pr. Ed. Ὀπίτης ϙ Ὀπίων. In MSS.*
Ἀπίτης ϙ Ἀπίων.

CAP. VI.

Afarites.

HOC vinum urinam prolestat, hydropicos, ictericos, hepaticos, & ischiadicos corroborat, & eos qui tertiana laborant, & rigores solvit.

(1) Ita MSS. prius ἰχθυακός. Dioscorides Lib. V. Cap. LXVIII. de asarite; Ἐστὶ δὲ διυρητικός, ὑδρωπικοῖς ἀρμόζων, καὶ ἰκτεράδωτον, ἠπαθικοῖς, ἰχθυακοῖς.

Κ Ε Φ. Γ.

Ἀσπερίτης οἶνⓄ.

ΟΥΤⓄ ὁ οἶνός ἐστι διυρητικός, ὑδρωπικῶν, ἰκτεράδων, ἠπαθικῶν, (1) ἰχθυαδικῶν ῥώνυσσι, καὶ τελευτικῶν, & λύει ῥίγη.

CAP. VII.

Glechonites.

PUlegium in vino ad tertias coquendum. Hoc vinum contra serpentum ac reptilium venenum salutare, commodum est & adversus frigora hyberna.

ΧΡῆ τὴ γλήχωνα ἐπιθεῖν ἐν οἶνῳ, ἕως ἂν λευθῇ τὸ τελευτῶν. ὕψος ὁ οἶνⓄ ὥστε ἐρπύων ἰὸν ἀλεξίκακⓄ, καὶ ὥστε χειμεριὰ ψύχει ἀφίλιμⓄ.

Κ Ε Φ. Ζ.

Γληχωνίτης οἶνⓄ.

CAP. VIII.

Daphnites.

HOC vinum calidissimum est, urinam ciet, tussi, pectori, & torminibus medelam affert. Senioribus prodest, commodum est adversus serpentes ac reptilia, & aurium dolores, prodest etiam mulieribus hystericis.

ΟΥΤⓄ ὁ οἶνός ἐστι θερμότατⓄ, διυρητικός, βήχας, πύρεσσας, εὐφραίνει, καὶ τὰς περὶ βυτίδας οἰνήσι, καὶ ὥστε ἐρπύτῃ χερίμⓄ, & ὥστε ἀπαλγίαι, & τὰς ὑστερικὰς ἀφίλιῃ γυναῖκας.

Κ Ε Φ. Η.

Δαφνίτης οἶνⓄ.

CAP. IX.

Marathrites.

Vinum ex foeniculo appetitum excitat, stomachum corroborat, & urinam prolestat.

ΟΥΤⓄ ὁ οἶνⓄ ὀρεξίν κινεῖ, σίμαλον ῥώνυσσι, διυρητικός ἐστι.

Κ Ε Φ. Θ.

Μαραθρίτης οἶνⓄ.

Κ Ε Φ. Ι.

Κονυζίτης οἶν[Ⓢ].

Οὗτ[Ⓢ] ὁ οἶν[Ⓢ] ἐκπελάσσει καὶ σταμαχικοῖς ἐπιτήδει[Ⓢ], (α) καὶ πρὸς ἐρπιδ[Ⓢ] ἀλκιφάρμακ[Ⓢ].

(a) Dioscor. Lib. V. Cap. 63. Ἐστὶ δὲ (οἶν[Ⓢ] κονυζίτης) πάντων μάλιστα θηριακάς.

C A P. X:

Conyzites.

HOC vinum ictericis & stomachicis commodum, & contra reptilium morsus prodest.

Κ Ε Φ. ΙΑ.

Ὀμφακίτης οἶν[Ⓢ].

Οὗτ[Ⓢ] ὁ οἶν[Ⓢ] εὐφραίνει, παραλυτικοῖς, νευρικοῖς, τρέμους, σκοτωματικοῖς, νεφρικοῖς, σφοδρμύνοις, καὶ πρὸς τὰς λοιμώδεις νόσους ἐπιτήδει[Ⓢ].

C A P. XI.

Omphacites.

HOC vinum stomacho commodum est, paralyticis, torpentibus, tremulis, vertiginosis, nephriticis, torminosis, & ad pestilentes morbos salutare.

Κ Ε Φ. ΙΒ.

Πετροσελινίτης οἶν[Ⓢ].

Οὗτ[Ⓢ] ὁ οἶν[Ⓢ] σφύμαζον ῥάννυσιν, ἐρυσσάνειν ποιών, καὶ τὰς ὀρέξεις ἐμείρων διερεπτικός ἐστὶ, καὶ ὑπνωτικός σφόδρα.

C A P. XII.

Petroselinites.

HOC vinum stomachum corroboret, ructus movens, & appetitum cibi excitans: urinam ciet, & maxime somnum conciliat.

Κ Ε Φ. ΙΓ.

Πηξανίτης οἶν[Ⓢ].

Οὗτ[Ⓢ] ὁ οἶνός ἐστι θερμὸς, πρὸς τὰ δηλητήρια φάρμακα καὶ πρὸς ἐρπιδ[Ⓢ] ἀλκιφάρμακ[Ⓢ].

C A P. XIII.

Peganites.

Vinum ex ruta calidum est, & ad venenata medicamenta & reptilia prodest.

Κ Ε Φ. ΙΔ.

Τηλίτης οἶν[Ⓢ].

Οὗτ[Ⓢ] ὁ οἶν[Ⓢ], τήλειος κρηπίσης (1) καὶ τῷ οἶνῳ ἐμβληθείσης, μάλιστα ἥπαι ἐπιτήδει[Ⓢ].

C A P. XIV.

Telites.

Vinum ex fœno græco hepatis maxime commodum est, si fœnum græcum sit contusum.

(1) Hanc περικοπὴν non agnoscunt MSS. & Interp. Torment caput deest in Bar.

C A P.

CAP. XV.

Hyssopites.

HOC vinum pectus purgat, & cum calidum sit concoctionem facit, alvum emollit.

CAP. XVI.

Selinites.

A Pii semen contusum in vinum mittito, confert autem urinæ ejiciendæ, appetitui, nervorumque ac præcordiorum doloribus.

(a) Ita Dioscorides. *Lib. V. Cap. 74.* Ποιεῖ δὲ (οἶνον σελινίτης) ὀρεξίν, & πνεύματι ἀρμόζει, καὶ δυσχερεῖσι.

(1) *Emend. ex MSS.* L. Bod. Bar. & Interp. in pr. Ed. τῶν ὑποχρυσῶν νεύρων πίνες.

CAP. XVII.

Vinum ex malis.

MAla cotonea odoratissima in dolia conjicito, & vinum superfundito, deinde oblitum ad triduum finito, ac quarta die utere.

(1) *Restitui ex MSS.* & Dioscor. apud quem hac legimus *Lib. V. Cap. 28.* Ὁ μὲν κυδωνίτης οἶνος, ὃν ἔνιοι μηλίτιω καλεῖσι, —. In priori Edit. Μηλὼ & κυδωνία κεράμειον, —.

CAP. XVIII.

Vini purgatorii preparatio.

CUM scrobes effodiantur, veratri nigri radices tunde, & circumpurgatis vitis radicibus veratrum circumline, atque ita plantato.

KE Φ. IE.

Ὑποωπίτης οἶνος.

ΟΥΤΟ οἶνος καθάρει τὴν ἰσχυρίαν, πύλιν ποιεῖ θέρμους ὦν, μολόσας κοιλίας.

KE Φ. ΙΓ.

Σελινίτης οἶνος.

Σελίνιον τὸ σπέρμα πεπονημένον βάλλει ἐν τῷ οἶνῳ, Συμβάλλεται δὲ πρὸς (a) ἔρεσιν, καὶ ἔρεσιν, & τὰς τῆ (1) νεύρων & ὑποχρυσῶν δεινῶν πίνες.

KE Φ. ΙΖ.

Οἶνος ἀπὸ μήλων.

(1) **Μ**ηλὰ κυδωνία ἐκδοθέντα ἔμβωλλει εἰς κεράμειον, & ἔχουσιν οἶνον, εἴτα ἀποχέουσιν ἕως ἐπὶ ἡμέρας γ', καὶ τῇ δ'. χρῶν.

KE Φ. ΙΗ.

Οἶνος καθάρτικος σκληρασία.

Οταν βότρυς γίνηται, μίλινον ἐκδοθέν τὰς ρίζας κόψον, καὶ ἀποχέουσιν τὴν αἰμπύαν τὰς ρίζας, ἀπὸ βαλλομένης αὐτῆς τῇ ὑπὸ τῇ ἐκδοθείσῃ, καὶ ἔτι φέτασιν.

Κ Ε Φ. ΙΘ.

C A P. XIX.

Οἶνον ἰκανὸς (1) γυναι-
κὸς χαλαρώσασα γάλα,
καὶ μὴ συλχωρῶν πινι ἀρ-
ρώγηματι ὑπερσεῖν.

*Vinum ad mulieris lac detra-
hendum idoneum, & sanam
eam conservans.*

Τὸν θυμὸν συλῆας ὅταν ἀνδρῶν
καὶ ξηρῶνας τρέψον, εἴτα ἔμ-
βαλλεῖ εἰς τὸ κεράμιον (2) φοίνικας
δλ'. ἐπιχέων οἶνον λευκὸν μετρητῶν,
εἰ κατέλειψον τὸ κεράμιον ἐπὶ ἡ-
μέρας μ'.

*Thymum dum floret collectum
& ficcatum terito, deinde in
dolum choenices [palmas] IV. inji-
cito, & vini albi metreta affusa, do-
lium ad dies quadraginta oblinito.*

(1) Ita MS. Barocc. prius γυναικί. (2) Interp. & Casaub. legisse
videntur, χροῖκας δλ'. ὥς ἀν ἐπιχύσης οἶνον, sed MSS. ut in textu.

Κ Ε Φ. Κ.

C A P. XX.

Οἶνον ὡρὸς δυσεντερίας,
καὶ ῥύσιν γαστροῦ.

*Vinum ad dysenteriam & flu-
xum ventris.*

Λαβὼν ῥοιὰς (1) ἐννομιότερας λ'.
θλάσσον, εἴτα ἐμβάλλων εἰς κε-
ράμιον ἐπίχεε οἶνον μέλαν & αὐ-
στηρὸν χόας γ'. καὶ μτ' ἡμέρας λ'.
25^α.

*Ala punica subcrudiora triginta
contundito, ipsique in dolum
conjectis vini nigri austeri congios
tres superfundito, & post trigefimum
diem utere.*

(1) In MSS. F. L. & Bod. scrib. ὁμοιότερας.

Κ Ε Φ. ΚΑ.

C A P. XXI.

Πεὶ ἀψινθίτε οἶνον.

Absinthites.

Ἀψινθίον, μάλιστα δὲ (α) Ποντικόν,
δραχμὰς η'. κόψον, καὶ ἐνδύ-
σας εἰς ὀνόμιον μὴ πάλιν (1) πυκνόν,
ἐμβάλλε εἰς ἀμφορέα. πινὲς δὲ τὸ
ἡμισυ & ἀψινθίον ἐμβάλλουσι. πολ-
λοὶ δὲ καὶ κασιῶς περὶ σμυγνύουσιν.

*Absinthii, maxime Pontici, drach.
VIII. contunde, & linteolo non
valde denso illigatus in amphoram
conjice. Quidam dimidium absin-
thii injiciunt. Multi etiam cassiam
admiscent. Postquam igitur linteolo*

(α) Ποντικόν.] Dioscorides Lib. 3. Cap. 26. Ἀψινθίον, βαθύπικρον, γνό-
ειμον ἢ πῶα' ἐπὶ δὲ αὐτῆς βελπίων, τὸ ἐν Πόντῳ καὶ Καππαδοκίᾳ ἐν ὅρῳ τοῦ
καλυμμένου Ταύρου γινώμενον.

(1) Casaub. supplet μικρὸν καὶ πυκνόν, in MS. V. πικρὸν, male pro πυ-
κρῶν. MSS. F. L. Bod. & Bar. ut in textu. In Diosc. ὀνόμιον αἰρεῖον.

ſum in amphoram injeceris, infunde muſtum ut expleatur, unico ſpiraculo relicto, ne nimium efferveſcat. Eodem modo quotcunque volueris amphoras præparatas compo- nito. Uſus hujus vini eſt ad præcordiorum & hepatis dolores, & ad cruditates ſtomachi & dolorem; eji- cit etiam animalia quæ in intelli- nis nutriuntur.

(2) MSS. habent αἷς γαρίσσι.

(b) Eadem tradit Dioſcorides Lib. V. Cap. 49. Ἐστὶ δὲ (οἶνον ἀψινθίτης) γαρίσσι βραδυπύρρῳ, ἡπατικοῖς τε... κακῶς μιν τοῖς σπύλαισι, καὶ αὖτε ὑπο- γαστρῶν πύσιν χερόνιον, —.

CAP. XXII.

Aminai vini præparatio.
Didymi.

A Liqui vina Aminæum ſaporem referentia in vas, in quo Itali- cum vinum fuit, infundentes, ſub dio defodiunt. Alii vero amygdala- rum amararum, & folii & defruti- parum injiciunt; alii aloes hepatis- tidis & cyperi aut aloes drach. II. amomi drach. III. coſti drach. IV. folii drach. IV. meliloti drach. IX. cardii Indicæ drach. II. xylocinnamo- mi drach. III. in amphoras ſeptem injiciunt. Quidam etiam myrrhæ, caſſiæ, croci, ſingulorum drach. IV. addunt. Alii calamo pro myrrha u- tuntur.

(1) Ita MS. F. In MSS. V. L. & Bod. Ἀμινναῖς. Caſ. ſcribit Ἀμιν- ναῖς. in pr. Ed. Ἀμινναῖς. Vid. quæ ſupra notaſ. ad Cap. 17. Lib. V.

(2) Affixi ex MSS. & Interprete.

(4) Reſpicias ad notas noſtras in Cap. 6. Lib. VI.

(b) Vid. quæ notaſ. in Cap. 8. ejuſdem Libri.

(3) Supplevi ex MSS. (4) Ita legend. prius ἀμφορεύς.

(c) De Calamo aromatico egimus ad Cap. 8. Lib. VI.

ἐπειδὴν ἐν τῷ ὀνόμῳ εἰς τὴν ἀμφο-
ρεῖαν ἀποσπένδεται, ἐπίβαλλε τὸ
γλαυκῶν (2) ἕως ἢ γαρίσσι, δὲ
μία ἀναπνοήν, ἵνα μὴ ὑπερξείσῃ.
τῷ αὐτῷ τρεῖς ὅσας ἀνὴρ βέλῃ ἀμ-
φορεῖς σκευάζει. καὶ δὲ τῇ ἀψινθίτῃ
αὖτε πῶς (3) ὑποχονδρίων πό-
νους ἢ ἡπατός, ἢ αὖτε πῶς αἰμότῃ-
τος καὶ σπύλαις πύσιν ἐκβαλλεῖ δὲ
καὶ τὰ ἐν τοῖς ἐντέροις τρεφόμενα
θνήσκει.

KEΦ. KB.

(1) Ἀμινναῖς οἶνον ποίησις.

(2) Διδύμης.

ΟΙ μὲν τὰς Ἀμιννῶν οἶνας εἰς
ἀργῶν ἀπὸ οἶνου Ἰταλικῶν ἐφ-
χίαντες, κατορύπτουσιν ἐν ὑδατῶν.
αἱ δὲ καὶ ἀμυγδαλῶν πικρῶν, (3) καὶ
φύλλων ἐφ' ἡσὶν ὀλίγον ἰμβάλλουσιν.
ἄλλοι καὶ ἀλόης ἡπατῆδος καὶ κυ-
πύριον ἢ (a) ἀλόης δραχ. β'. ἀμω-
μῶν δραχ. γ'. κόσων δραχ. δ'. φύλ-
λων δραχ. ε'. μελιλωτῶν δραχ. θ'.
(b) κάρδων Ἰνδικῶν δραχ. β'. ξυλο-
κινναμώμων δραχ. γ'. (4) ἀμφο-
ρεύς γ'. Τινὲς ἢ ζιμύρης, κασσίαν,
κρόκον ἀνὰ δραχ. ε'. συνιμβαλλ-
ουσιν. ἄλλοι (c) καλὰ μὲν ἀντὶ τῆς
ζιμύρης χερόνιον.

Κ Ε Φ. ΚΓ.

Θασίῃ οἶνῃ ποίησις.
Φλωρεντίνῃ.

C A P. XXIII.

*Vini Thasii confectio.
Florentini.*

Τὰς ἀκμαζούσας σταφυλὰς ἡλια-
ζομεν. Συνήθης ἐπὶ βότρυνας
(1) β'. ἡμέρας ε'. τῇ δὲ ε'. μέσσην
ἡμέραν ἀνελόμενοι αὐτὰς ἐν θερμῷ
(2) καθαβάπνομεν εἰς γλεύκος καὶ
θάλασσαν ἐψημένῃν ἐφ' ἡμισείας,
ἐ ἀνελόμενοι (3) ἐπιθήμεθα εἰς τὴν
ληνὸν, εἴτε παρελθούσης νυκτός ἐ
ἡμέρας μίας Συμπατήσαντες ἡμι-
βάλλομεν εἰς ἀγρία. ὅταν δὲ ἀνα-
λαβῇ ἐ ἀποκαυρῇ, παρελθόντων
ἐψήμα. εἰκοσήμερον μέσσην
μὲν δὲ ἡμερίαν ἑαρινὴν ἀποτρύ-
φισκομεν εἰς ἀγρία σύμμετρα.

U Vas maturas insolamus race-
matim compositas per dies
quinque. Sexta vero in meridie ipsas
calentes sublatas in mustum & a-
quam marinam ad medietatem de-
coctam demergimus, indeque extra-
ctas in torcular noctem ac diem u-
nam imponimus, & conculcatas in
vasis excipimus. Ubi autem effe-
buerit & repurgatum fuerit mu-
stum, sapæ vigesimam quintam par-
tem affundimus; post æquinoctium
vero vernum, in vasa mediocria de-
fecamus.

(1) Potius cum Interp. δι' ἡμέρας, sed MSS. ut in textu. (2) Emend.
ope MS. V. suffragante etiam Casaubono; prius καθαβάπνομεν. (3) Apud
Interp. & in MSS. hic locus ita scribitur, — ἐπιθήμεθα εἰς τὴν ληνὸν νύκτα
καὶ ἡμέραν μίαν, καὶ Συμπατήσαντες ἀναλαμβάνομεν εἰς ἀγρία.

Κ Ε Φ. ΚΔ.

Κῶν οἶνῃ ποίησις. Βηρυτιῇ.

C A P. XXIV.

Coi vini confectio. Berytii,

Οἱ καὶ γλεύκος μέση γ'. καὶ
θαλαττίῃ ὕδατι μέρ. εἰς
ἀποστεινόν. οἱ δὲ ἀλῶν (α) καὶ εἰς
ἐψήμα καὶ γ'. οἶνῃ γλεύκος ὡς καὶ
α'. ὁρβίῃς ἀλεύρεσιν καὶ α'. μελιλώτῃ
δραχμαὶς β'. μήλων δραχμαὶς ις'.
νάρδος Κελικῆς δραχμαὶς ις'. εἰς οἶνῃ
λευκῇ μετρητάς β'. μιγνύουσιν.

A Liqui musti partes III. & aquæ
marinæ partem unam ad ter-
tias decoquunt: Alii salis co. I. de-
fruti co. III. musti co. unum, erui
farinæ co. unum, meliloti drachmas
centum, malorum drachmas sexde-
cim, nardi Celticæ drach. XVI. in
vini albi metretas duas admiscunt.

(1) An legend. καὶ ἵνα, & sic per totum caput per καὶ, nisi malis καὶ
exponi per κοχλιάειον. Du Fresne in Glossario, Κοσμάειον. Congius, li-
quidorum mensura. Interp. legit δραχ. καὶ ἐψήμα καὶ α'. Alium vini
Coi conficiendi modum tradit Cato Cap. CXII.

CAP. XXV.

De vino mulso, siue œnomelite.

MEL Atticum in cacabum testaceum injectum in calidum cinerem ponito, quo spuma sursum feratur, & ubi jam calfactum est mel, ad sextarium mellis vini sextar. IV. addito, atque deinde vinum mulsum in probe picata vasa condito, & costi aridi scrupulos XII. contusos & linteolo illigatos in vinum mulsum suspendito, additoque operculo in secundæ contignationis cenaculo reponito. Quidam folii malabathri scrupulos XII. œnomeliti admiscunt, & post dies quindecim præter expectationem reperiunt, inveterato autem nihil comparari meretur. Alii œnomeli sic faciunt. Myrrhæ scrupulos VI. cassiæ scrup. XII. costi scrup. II. nardi scrup. IV. piperis scrup. IV. mellis Attici sextarios VI. Vini sextarios XXIV. miscunt & insolant sub caniculæ ortum ad dies XL. hoc aliqui nectar vocant.

(1) In MSS. scrib. *θημοσποδιαν*, quæ vox occurrit etiam apud Dioscoridem Lib. 2. Cap. de Rapis.

(2) Φύκκω-] Vid. quæ notavimus ad Cap. 6. Libri 6. Alia OEnomelitis faciendi rationes traduntur a Dioscoride Lib. V. Cap. 16. & a Palladio in Octob. Tit. XVII.

(3) Potius ut Interp. legit; φύκκω μαλαβάτρη. (3) Interp. legit *γερύμματτα* β'.

CAP. XXVI.

Oœnomeli ex musto.

REponito mustum usque quo constiterit & subsiderit ad dimidiam partem, & ad decem sextarios mellis Attici sextarium unum admisceto, & in dolium funde, gyroque oblitam in umbra reponito,

Κ Ε Φ. ΚΕ.

Περὶ οἰνομέλιτος.

ΒΑΛΛε μέλι Ἀπικόν εἰς κάκαρον ὀσπράκινον, καὶ ἥς εἰς (1) θερμὴν σποδιάν, ἵνα ἀφρὸς ἀναβληθῇ, & βάλλε, καὶ τὸ χλιαρὴν γὰρ τὸ μέλι, εἰς τὴν ξίς. Ὡς μέλιτος οἶνος ξίς. δ', εἴτα ἔμβαλλε τὸ οἰνόμελι εἰς σκυῖν πιπρωμένα καλῶς, & κίττω ξηρὰ γράμματτα β'. κόψας καὶ ἐνδύσας ὀνόμω ἀποκρέμασον εἰς τὸ οἰνόμελι, & πρὸς αὐτὸς ἀπὸ τῆς ἐν δισίρω. Τινὲς δὲ κόψαντες (2) φύκκω (3) καὶ μαλαβάτρη γράμματτα β'. μίσθουσιν τὸ οἰνόμελι, καὶ εὐερίσκουσιν αὐτὸ καὶ ἡμέρας β'. παραδόξον παλαιῆρον δὲ, ἀσύγκριτον. Ἄλλοι δὲ οἰνόμελι ἕττω ποιῶσι. Γυμύρης γράμματτα ε'. κασιῶς γράμματτα β'. κόψας (3) γράμματτα β'. τάρδω γράμματτα δ'. πύρεως γράμματτα δ'. μέλιτος Ἀπικὸν ξίς. ε'. οἶνος ξίς. καὶ μίσθουσιν καὶ ἀπὸ τῆς ἐν δισίρω ἐν ἡλίῳ ὑπὸ τῷ ὧς κινῶς ἐπιτολὴν ἐπὶ ἡμέρας μ'. τῷτο χαλῶσι πνίς νίκτωρ.

Κ Ε Φ. ΚΖ.

Οἰνόμελι ἀπὸ γλεύκους.

Στῆσον τὸ γλεύκος ἕως ἃ καὶ αἵμα εἰς ε. καὶ μίξον εἰς τὰς δέκα ξίς. μέλιτος Ἀπικὸν ξίς. α'. καὶ βαλὼν εἰς τὸ κρεμμύδιον, & γυψώσας ἀπὸ τῆς εἰς σκυῖν. εἰδέναι

Nosse autem expedit, œnomeli ex

δὲ χρεῖ, ὅπ τὸ δὲ γλυκύκερ οἰόμελι
φυσῶδες ἐστὶ, ἔσκαλα δὲ ἀλλήλων συμμά-
χου, εὐκρίσιον δέ.

Κ Ε Φ. ΚΖ.

Ὑδρομήλις σκιδασία.

Μηλα κάκις α. λβ'. εἰς λεπτόν
καλαμπών, (1) καλάμω ἐκ-
χιζαρτήσας αὐτὰ, βάλλει εἰς μέλι-
τον κακίς ξίς. η'. καὶ εἰσὶς μῆ-
νας η'. μίστρα ὕδατος ὁμοειδὲς πα-
λαιῶ ξίς. ιβ'. ἔσιν πῖς ὑπὸ κύνα
καύμασιν ἡλίαζε, φυλαττόμενος ὁμο-
βρογ καὶ δρόσον. Ἄλλοι καλκίον ποι-
ῶσι, ὑδρομήλιον σκιδάζουσι ἕτω.
μῆλα κάκις α. ἀκμαῖα κόψαντες,
καὶ χυλῶσαντες, ἔσιν χυλῶ ξίς. δ'. καὶ
μελίτης κακίς α. ἀπὸ φελισμίνος ξίς.
π'. ὕδατος ὁμοειδὲς ξίς. ιβ'. μίξαιτες,
ἔσιν ἡλιασάντες, πυρελῶ μετρίως ἐψῆ-
σαντες χρεῖ. οἱ δὲ διπλῶς λίβητι
ἐψῶσιν, ἵνα ὕδατι μακρόν ἔσιν μὴ
πυρελῶ ἐψῶσιν, (α) ὡς ἐν (2) Βεργία.

multo flatuosum esse, & stomacho
incongruum, ventri autem solvendo
aptum.

CA P. XXVII.

Hydromali confectio.

ΜAla optima triginta duo in te-
nuia frusta arundine secato, &
ejectis nucleis, ipsa in mellis optimi
sextarios VIII. mittito, in quo ubi
mensēs octo macerata fuerint, aquæ
pluvialis veteris sextar. XII. admi-
sceto, & in caniculæ æstu insolato,
pluvia & rore vitatis. Alii melius
facientes, hydromalum sic prapa-
rant. Mala optima matura contun-
dunt, & succum exprimunt, indeque
sextarios IV. & mellis optimi despu-
mati sext. VIII. aquæ pluvialis sext.
XII. miscunt, & insolant, & me-
diocriter coquant ac utuntur. Alii
duplici lebeate coquant, quo aqua
magis quam igne coctura fiat, quem-
admodum apud Hispanos mos est.

(1) Emend. ex MSS. & Casaub. qui cum Interp. sic distinxisse viden-
tur, καλαμπών καλάμω, ἐκχιζαρτ. Ante καλάμω.

(2) Ὡς ἐν Βεργία.] Hydromali nusquam, quod sciam, meminerunt La-
tini Scriptores, sed ab Ætlio & Paulo alia ejus conficiendi formula memo-
rantur, a Dioscoridianâ non multum discrepantes. Vid. Gorræum in
Definit. Medicis. Βεργία (inquit Steph. de Urb.) πόλις Μακεδονίας, ἢ Φί-
λιππῶνα κτίσιον Φασίν, αὐτὸς δὲ Φ εἰς β μετρίως, ὡς Φαλακροῖ, Βαλακροῖ, &
Βιλιπποῖ ἐ Βεσσαλίων. Ἐστὶ καὶ πόλις Συρίας ἀφ' ἧς Βασσιανὸς ἀείρεται ῥαταρ.

(2) MS. V. habet Βεργία, Interp. legisse videtur Ἰσθητία, cui proxime
accedit MS. F. in quo scrib. Βεργία, sed margini adnotatur 22. Βεργία. In
MS. Barocc. Βεργία. Long. & Bod. Βεργία. Quanam verò ex omnibus
hisce lectionibus eligenda sit, nondum video.

Κ Ε Φ. ΚΗ.

Ὑδρομέλις σκιδασία.

(α) Λαβὼν ὁμοειδὲς ὕδωρ κα-
λαῖον, ἢ ἄλλως ἀφῆψιμῶς

CA P. XXVIII.

*Hydromelitis sive aquæ mulsa
preparatio.*

ΑQuam pluvialem veterem, aut
alias ad tertias decoctam, &

(α) Λαβὼν-] Hydromelitis parandi modum, & vires fuse recensens
Dioscorides Lib. 5. Colum. Lib. XII. Cap. 12. Plinius Lib. XXII. Sect.
LIII. Qui tradit multos ad extremam senectutem vitam produxisse mulsi
sulis usu, celebri Pollionis Romilii exemplo.

mellis quod fatis est admisceto, & in vas coniecta in umbram ad dies decem reponito, foramine relicto ad perspirationem, & sic utere. Inventionem autem melius redditur. Hoc etiam rerum experti medici in morbis utuntur, scientes quod ex sola aqua & melle fit compositum. Alii nivem per se cum melle miscent, & trita reponunt, hinc in aestuosis febribus medela petitur; nix multa appellatur.

νον ἐπὶ τρεῖσι, μίξον μέλιτι τὸ ἀρκῦν, καὶ εἰς αἵματιον ἰμβραλὸν, εἰς σκιάν ἀπὸ τῆς ἐπὶ ἡμέρας ι'. (1) τρεῖς μακάριος ἀπὸς ἀλέπτουσι, ἔστω χρῶ. παλαιὸν δὲ (2) κρεῖττον ἂν γένοιτο. τέτρω καὶ οἱ ἱμπεριό ιατροὶ ἐν ταῖς ἀδενείαις χρῶνται, ἐπιστάμενοι ὅτι ἐξ ὕδατος μόνον καὶ μέλιτι σύγκειται. Οἱ δὲ χιόνα κατ' ἑαυτῷ μέλιτι μιγνύσκει, καὶ τριψαυτὴς ἀποθήκει, καὶ γίνεται (3) ἰσχυρὸς τοῖς καυσθεμένοις· ὀνομάζουσι δὲ αὐτὸ χιονόμελι.

(1) MSS. habent τεύχων. (2) In MSS. γένοιτο ἂν κρεῖττον. (3) Hic deleui τὸ τριψαυτὴς, auctor. omnium MSS.

CAP. XXIX.

Rhodomelitis confectio.

Rosas bonas, si fieri potest montanas, unguibus exarmatas terito, & in cochlea exprimito, & succi sextarios II. cum mellis sextario I. commisceto. Cæterum mel despumatum ad rosarum succum adde, & in vase fortiter agitata reponito in loco sicco.

(1) Emend. ex MSS. F. L. Bod. & Barocc. ἀντὶ αἵματος ἰσχυρὸν.

CAP. XXX.

Apiari compositio.

Seminis apii scrupulos XII. quidam addunt XVI. seminis rutæ aut foliorum viridum scrupulos VI. mellis despumati sextarium unum, vini sextarios V. aut IV. mixta ad dies quindecim reponito.

Κ Ε Φ. ΚΘ.

Ῥοδομέλιτι σκιδασία.

Ῥόδα καλὰ, εἰ ἐγχωρεῖ ὄρενα. (1) ἱκανοποιημένα κόψας, ἔστω πέντε ἐν χρυλῷ, ἔστω βαλὼν ἑ χρυλῷ ξίς. β'. καὶ μέλιτι ξίς. α'. τὸ μέλι ἀπαφρίσας ἐπίσκαλε τῷ χρυλῷ ῥόδων, ἔστω βαλὼν ἐν αἵματι ἀνατάσσον εὐτόνως, καὶ ἀπὸ τῆς ἐν τόπῳ μὴ ἔχειν ῥόδα.

Κ Ε Φ. Λ.

(I) Ἀπιάτε σκιδασία.

Σελινόπερμον γραμμὰς ιβ', πέντε γραμμὰς ιε', πινακοπερμον ἢ τοῖς χλωρῶν φύλλων ἑ πινακὴν γραμμὰς ε'. μέλιτι ἀποφρίσκει ξίς. α'. εἰς ξίς α'. ἢ δ'. πάντα πάντα μίξας ἀπὸ τῆς ἡμέρας ιε'.

(1) Emend. ex MS. V. & Casaub. MSS. F. L. & Bod. habent Σελινόσκιδασία. Apud Alexandrum Trallianum Lib. IX. pag. 156. hac legitur, τῶν δὲ σκιδασίων ἀπὸ τῆς ἐπὶ τὸ κοιδῆν, ἔστω ἀπιάτε,--.

Κ Ε Φ. ΛΑ.

(α) Κονδίτῃ σκδυασία.
Δημοκρίτῃ.

Περίεως παπλυμένῃ, καὶ ἐψυ-
σμένῃ, (1) ἔτελεσμένῃ ἐπι-
μελῶς ῥαύματῃ ἢ μέλιτι
Ἀπὸ ξίς. α'. οἶνον παλαιὸν ἔλδου-
σιν ξίσεως ὁλ. ἢ ε'. (2)

(α) Κονδίτῃ] Κονδίτον vox est Græco-Latina, frequentioris usus apud se-
nioris ætatis Medicos, plerique Latini *Mulsam* vocant, teste Cœl. Aureli-
ano *tard. Pass. Lib. V.* Alexand. Trallianus *Lib. VII. Cap. 5.* — πῖπτα
καὶ ὅσα ἀπὸ περιεως σκευάζεται, ὑδρὸς ῥαυρὸν πικρὸν Κονδίτον. Plura volens
consulat Du Fresnoie in *Glossario*.

(1) Hanc voculam revocaui ex MSS. (2) *Supplendum* μίκτης, vel
quid huiusmodi, ut sensus sibi constet.

Κ Ε Φ. ΛΒ.

Ἐψήμαλιος καλλίτῃ σκευ-
ασία. Λεοντίτῃ.

Γλυκύς καλλίτῃ ξίσεως (1) ἢ.
οἶνον καλλίτῃ ξίσεως ε'. ἐπὶ τρι-
της ἐψών, ἔσπαφρίζων, ἐξαίρετον
ποιήσεις.

(1) Casaub. ἔσ. MSS. L. Bod. ἔ. Bar. habent v. sed MSS. V. ἔ. Interp.
ut in textu.

Κ Ε Φ. ΛΓ.

Ὅξυς διαφόρῃ σκδυασία,
καὶ πῶς (1) δυνατὸν τὸ
οἶνον ὅξυ ποιῆσαι.
Βάρεων.

Λαβὼν ζιύτλῃ ρίζαν κόψον, ἔ-
βάλε εἰς τὸ οἶνον, ἔμεινέας
γ'. ἔσπα ὅξυ. ἀπὸ κατὰ τὴν δὲ εἰ-
ρήνης, κράμεως ρίζαν ἐμβαλλε.

(1) Revocaui ex MSS.

C A P. XXXI.

Conditi preparatio.
Democriti.

*P*iperis loti, ficcati, & probe triti
scrupuli VIII. mellis Attici sexta-
rius unus, vini veteris albi sextarii V.
aut IV. misceantur.

C A P. XXXII.

Sapa optima confectio.
Leontini.

*M*usti optimi sextarios VIII. & vini
optimi sextarios centum si ad
tertias decoxeris, & despumaveris,
sapam egregiam parabis.

C A P. XXXIII.

*Aceti varii preparatio, & quo-
modo vinum facias acetum.*
Varronis.

*B*etæ radicem tusam in vinum in-
jice, & post horas tres acetum
erit. Si vero in integrum restitu-
ere velis, brassicæ radicem immitte.

C A P. XXXIV.

*Aceti sine vino confectio.
Ejusdem.*

Perfica mollia ac tenera in doli-
um mittito, & hordeum tostum
insperge, ac per diem computrescere
finito, deinde excolatis utere. Simi-
liter absque vino acetum facies hoc
modo. ficus veteres, & hordeum to-
stum, & citriorum interna in do-
lium mitte, moveque frequentius, &
ubi computrefacta & liquefacta fu-
erint, excolatis utere. Acetum etiam
citra vinum sic facies. Gypsum &
aquam marinam coque, indeque a-
quæ fluviali misceto, & excolatis utere.

(1) *Emend. ex MSS. prius ἔμπυον, sed Bar. habet ἔμβυον. In MSS. Long. & Bod. scribitur βρίζας.* (2) *Legend. ἡμέραν cum Interp. nisi forte exciderit numerus dierum.* (3) *MS. V. & Interp. παλαιά, sed F. L. & Bod. ut in textu.*

C A P. XXXV.

*Acetum ad concoctionem &
& sanitatem commodum.
Sotionis.*

Scillæ drach. VIII. aceti sextarios
duos aut unum, in vas mittito,
& pipere ac mentha cassiæque parte
ac juniperi baccis additis, paulo post
utere.

(1) *Interp. legisse videtur δραχμίας.* (2) *Prius ὑδνόσμος.*

C A P. XXXVI.

*Aceti dulcis preparatio.
Ejusdem.*

Aceti acerrimi amphoram ad mu-
sti boni calcando expressi tan-
tundem adde, simulque mixta pice

K E Φ. ΛΔ.

*Ὁξος δίχα οἶνε γενέσθαι.
Τῷ Αὐτῷ.*

Βάλλε εἰς κέραμον περισκὰ τρε-
φιδά, καὶ κελιάς φρύξας (1)
ἐμπύσον, καὶ ἄφεις (2) ἡμέρας (3) νοστα-
πῆναι, εἴτω διυλίσαις ἡμέραις. ὁμοίως
δίχα οἶνε ποιήσεις ὅξος ἔτι. βάλλε
εἰς κέραμιον σῦκα (3) ἀπαλά, &
κελιάς πιφρυμέναις, & ἥ κίτταν
τὰ ἔσθην, & κίττ πυκνόπορον, &
ὅταν περιχυθῶσι, διυλίσαις ἡμέραις.
Ὁξος χωρὶς οἶνε ποιήσεις ἔτι.
γύψον καὶ θαλάττιον ὕδωρ ἐψησον,
εἴτω μίξας ὕδατι ποταμῷ, ἐπιδαῖν
διατηρῆς, ἡμέραις.

K E Φ. ΛΕ.

*Ὁξος πρὸς εὐπεψίαν καὶ
ὕγειαν ἐπιτηδεῖον.
Σωπίων.*

Σκίλλης (1) ἑξήκας ἢ. καὶ ὅξος ἑξή-
κας. ἢ β'. βάλλε εἰς ἀγγεῖον, καὶ
πεπείρωσ (2) ἡδυνόσμος & κασιώης
μύρτα καὶ ἀρκευιδών, & μὲν ἡμέ-
ρας ἡμέραις.

K E Φ. ΛϚ.

*Ὁξος γλυκέος σκευασία.
Τῷ Αὐτῷ.*

Λαβὼν ὅξος δριμυτέτω κέρα-
μιον, & γλεύκος καλὸν ἐκ τῆς
πικρῆς τοῦ ἰσπίου συμμίξας εἰς
τὸ

Κ Ε Φ. ΛΑ.

(α) Κονδίτῃ σκθλασία.
Δημοκρίτῃ.

C A P. XXXI.

Conditi preparatio.
Democriti.

Περίεως παλυμένῃ, καὶ ἐψυ-
σμένῃ, (1) ἔτελεσμένῃ ἐπι-
μελῶς ῥεάμματα ἢ. μίλιτῃ
Ἀπὸ ξίφ. α'. οἶνον παλαιὸν ἔλ-
κῃ ξίφους δ'. ἢ ε'. (2)

P Iperis loti, ficcati, & probe triti
scrupuli VIII. mellis Attici sexta-
rius unus, vini veteris albi sextarii V.
aut IV. misceantur.

(α) Κονδίτῃ] Κονδίτον vox est Græco-Latina, frequentioris usus apud se-
nioris ætatis Medicos, plerique Latini Mulsam vocant, teste Cœl. Aurelio
ano tard. Pass. Lib. V. Alexand. Trallianus Lib. VII. Cap. 5. — πίπτει
καὶ ὅσα ἀπὸ περίεως σκευάζεται, ὑδρὸς γὰρ πρὸς τὴν Κονδίτον. Plura volens
consulat Du Freine in Glossario.

(1) Hanc voculam revocaui ex MSS. (2) Supplendum μικτόν, vel
quid huiusmodi, ut sensus sibi constet.

Κ Ε Φ. ΛΒ.

Ἐψήματος καλλίστῃ σκευ-
ασία. Λεοντίνῃ.

C A P. XXXII.

Sapa optima confectio.
Leontini.

Γλυκύς καλλίστῃ ξίφους (1) ἢ.
οἶνον καλλίστῃ ξίφους ε'. ἐπὶ τρι-
της ἐψών, ἔσπαρξιν, ἐξάγει
ποιήσεις.

M Usi optimi sextarios VIII. & vini
optimi sextarios centum si ad
tertias decoxeris, & despumaveris,
sapam egregiam parabis.

(1) Casaub. ἔ. MSS. L. Bod. ἔ. Bar. habent ὦ. sed MSS. V. ἔ. Interp.
ut in textu.

Κ Ε Φ. ΛΓ.

Ὅξυς διάφορος σκθλασία,
καὶ πῶς (1) δυνατὸν τῷ
οἶνον ὅξυ ποιῆσαι.
Βάρων.

C A P. XXXIII.

Aceti varii preparatio, & quo-
modo vinum facias acetum.
Varronis.

Λαβὼν Γεώργιον ῥίζαν κόπον, ἔ-
βάλλῃ εἰς τὸ οἶνον, ἔμψῃ ὡς
γ'. ἔσπῃ ὅξυ. ἀπὸ κατὰ τὴν δὲ εἰ
ἡλθε, κρῆμους ῥίζαν ἐμβαλλε.

B Etæ radicem tusam in vinum in-
jice, & post horas tres acetum
erit. Si vero in integrum restitu-
ere velis, brassicæ radicem immitte.

(1) Revocaui ex MSS.

CAP. XXXIV.

*Aceti sine vino confectio.
Ejusdem.*

Perfica mollia ac tenera in doli-
um mitto, & hordeum tostum
insperge, ac per diem computrescere
finito, deinde excolatis utere. Simi-
liter absque vino acetum facies hoc
modo. ficus veteres, & hordeum to-
stum, & citriorum interna in do-
lium mitte, moveque frequentius, &
ubi computrefacta & liquefacta fu-
erint, excolatis utere. Acetum etiam
citra vinum sic facies. Gypsum &
aquam marinam coque, indeque a-
quæ fluviali misceto, & excolatis utere.

(1) *Emend. ex MSS. prius ἔμπασον, sed Bar. habet ἔμβασα. In MSS. Long. & Bod. scribitur βριζας. (2) Legend. ἡμέραν cum Interp. nisi forte exciderit numerus dierum. (3) MS. V. & Interp. παλαιά, sed F. L. & Bod. ut in textu.*

CAP. XXXV.

*Acetum ad concoctionem &
& sanitatem commodum.
Sotionis.*

Sillæ drach. VIII. aceti sextarios
duos aut unum, in vas mitto,
& pipere ac mentha cassiæque parte
ac juniperi baccis additis, paulo post
utere.

(1) *Interp. legisse videtur δραχμάς. (2) Prius ὑδνόσµα.*

CAP. XXXVI.

*Aceti dulcis preparatio.
Ejusdem.*

ACeti acerrimi amphoram ad mu-
sti boni calcando expressi tan-
tundem adde, simulque mixta pice

Κ Ε Φ. ΛΔ.

ἽΟξος δίχα οἶνε γενέσθαι.
Τῷ Αὐτῷ.

ΒΑΛΕ εἰς κέραμον περισκὰ τρε-
φερά, καὶ κελιάς φρύγας (1)
ἔμπασον, καὶ αἶφας (2) ἡμέρας (υποστα-
πῆναι, εἴτα διυλίσας χρῶ. ὁμοίως
δίχα οἶνε ποιήσεις ὅξος ἔτι. βάλλει
εἰς κέραμιον σῦκα (3) ἀπαλά, &
κελιάς πιφρυμίνας, & ἴ κίτσαν
πὺ ἴσων, & κίτφ πυκνόπορον, &
ὅταν περιχυθῶσι, διυλίσας χρῶ.
ἽΟξος χωρὶς οἶνε ποιήσεις ἔτι.
γύψον καὶ θαλάττιον ὕδωρ ἐψησεν,
εἴτα μίξας ὕδαλι ποταμίου, ἐπιδαῖον
διηθηθῆ, χρῶ.

Κ Ε Φ. ΛΕ.

ἽΟξος πρὸς εὐπεψίαν καὶ
υγείαν ἐπιτήδειον.
Σωτίωνος.

Σκιάης (1) ἕξτας θ'. καὶ ὅξος ἕξ.
α'. ἢ β'. βάλλει εἰς ἀγγλῖον, καὶ
πιπίρειας & (2) ὑδνόσµα & κασσίης
μύρεος καὶ ἀρκυνθίδων, & ρῦ χρῶ-
νον χρῶ.

Κ Ε Φ. ΛΓ.

ἽΟξος γλυκεὸς σκδυασία.
Τῷ Αὐτῷ.

ΛΑβὼν ὅξος δειµουζάτε κέρα-
μιον, & γλυκεὸς καλῶ ὡς ἴ
πατήσας τὸ ἴσσι ζυµοµίξας εἰς
τὸ

τὸ αὐτὸ καὶ ἄλλοι πίνῃ, ἔϊάσας
ἐπὶ ἡμέρας λ'. χρῶ. τινὲς δὲ ὄξος
γλυκάζον ποιοῦσι ἕτω. Ὁ ὑπὸ τοῦ
γλυκύου ἐν τῇ πατήσας ἕνα με-
τρητῶν δυοῖ μετρητῶν ὄξος ζω-
ψῶσιν, ἕως ἂν τὸ τρίτον ἀφελῇ.
Οἱ δὲ γλυκύου β'. μετρητῶν, ὄξος δὲ
μετρητῶν, ἔϊδαλ' ἰφθῆ ποτήν
μετρητῶν γ'. ζωψῶσιν, ἕως ἂν τὸ
τρίτον ὁ παντὸς ἀφελῇ, ἀπο-
μείνῃ δὲ τὸ (1) διμῆρον.

(1) Restitui ex Casaub. ὅ MSS. in pr. Ed. διμῆρον.

Κ Ε Φ. ΛΖ.

C A P. XXXVII.

Ὅξος δριμέος σκληρασία.
Τῷ αὐτῷ.

Aceti acris confectio.
Ejusdem.

Γραρὶα σαφυλῆς ξήρανον ἐπὶ ἡ-
μέρας β'. ἔ βάλλε εἰς γλυκ-
κῶ, καὶ ὀλίγους ὀμφακας, καὶ ποιή-
σεις δριμύ, καὶ δὲ ἡμέρας ζ'. χρῶ.
ἢ (1) πυρεθρον ἐμβάλλε, ἔ ἔσκη
δριμύ. ὁμοίως δὲ ποιήσεις αὐτὸ
δριμύ, ἔαν λαβὼν ἀπ' αὐτῶ ὁ-
ξος τέταρτον ἢ πέμπτον μέρους, καὶ
ζῆσας πυρὶ (1) ἐπιβάλλῃς τῷ λοιπῷ,
καὶ ἐν ἡλίῳ ἐπὶ ἡ. ἡμέρας ἀποθήσῃ.
Δριμύτατον ποιοῦσι καὶ ἡδὺ τὸ ὄξος
(2) ἀγρώτῃς ῥίζῃ παλαιῇ βληθῆ-
σαι, καὶ σαφιδες, ἔ ἀχέρδε (ταῖς ἐν
ἀγροῦ ἀπιδίς) φύλλα θλασθέντα,
καὶ (3) βατόρριζα, καὶ γάλακτος
ὀρρόος. καὶ θρύος καυθίσης ἀνδρα-
κας ἀγύρεσι, καὶ ζέμα ἐρεοίνων, καὶ
δριμύ ποιοῦσι τὸ ὄξος.

VInacea uvæ ad biduum ficcato,
& in mustum conjice, adjectis
paucis uvis acerbis, & facies acetum
acre, quo post septimum diem utaris.
Aut pyrethrum immitte, & acre erit.
Porro si quartam aut quintam par-
tem aceti fervefeceris, & ad reli-
quum addideris, exposuerisque per
dies VIII. ad solém, acre facies. A-
cerrimum & jucundum acetum fa-
ciunt graminis radices veteres inje-
ctæ, & uvæ passæ, & pyri sylvestris
folia contusa, & rubi radix, & lactis
serum. & quercus ustæ prunæ ignitæ,
& cicer decoctum, & testæ ignitæ
in acetum coniecta acre faciunt.

καὶ ὅσπερ ἀγύρεσι ἐμβάλλομεν

(α) Ἡ πυρεθρον] De Pyrethro Dioscor. Lib. III. Πυρεθρον πῶς ἐν καυ-
λὸν ἀνέσσει καὶ φύλλα, ὡς παρὰ δαῦκος ἀγέει ἔ μολοθρον. σκιάδιον δὲ ὡς ἀνέ-
τειχευδὲς (vel τερχευδὲς). ῥίζα δακτύλῃς μετὰ τὸ πᾶν, μακρὰ, γυ-
σμηνὴ πυρὶ καὶ ἄλλῃ. i. e. Pyrethrum herba est, qua caulem foliaque pro-
fert, uti daucus sylvestris & fœniculum, umbellam vero cœu anethi [circi-
natæ rotunditatis]. Radix longa est, pollicari crassitudine, gustu fervidissimo.
Latinis, Herba salivaris; Gallis, Pied d' Alexandre.

(1) MS. F. ἐμβάλλῃς... ἐπὶ πεντήκοντα ἡμέρας ἀποθήσῃ. sed MSS. V. Bar.
Long. & Bod. ut in textu. (2) Emend. ex MSS. male in pr. Ed.
ἀγρώτῃς. (3) An legend. cum Interp. βάτῃ ῥίζῃ.

C A P

CAP. XXXVIII.

Κ Ε Φ. ΛΗ.

Ut acetum acre permaneat.
Apuleii.

Ὅξος δειμὺν διαμένειν.
Ἀπυλίου.

Abas cum citro acido permixtas
in vas acetum habens mittito.

Κύαμους μίξας μετ' (1) ὄξους κί-
τρου, βάλλε εἰς ἀβάνον.

(1) Ita Caf. L. & Bod. prius ὄξους, in MSS. V. F. ὀξέως.

CAP. XXXIX.

Κ Ε Φ. ΛΘ.

Aceti piperati confectio.
Ejusdem.

Ὅξος πεπεράτον ποιῆ-
σαι. Τῷ αὐτῷ.

Piper integrum in linteolum mit-
te, & ad dies octo in aceto sus-
pende, eoque sic utere.

Βάλλε εἰς ὀρόνιον (1) πῖπρον ὁλό-
κληρον, ἐλπίκρημάσας εἰς τὸ
ὄξος ἡμέρας ἢ. ἕτω ῥῆσιν.

(1) Emend. ex Barocc. ante πίπρ.

CAP. XL.

Κ Ε Φ. Μ.

Probatio aceti, an aquam
habeat.

Ὅξους δοκιμασία, εἰ ὕδωρ
ἔχει.

Nitrum in acetum mittito, & si
velut effervescens intumuerit,
aquam ipsum habere judicā.

(1) Νίτρον εἰς τὸ ὄξος βάλλε, ἐ-
άν τις ζέον οἰδήσῃ, (2) ὕ-
δωρ αὐτὸ ἔχει νόμισι.

(1) Ita MSS. Casaub. & Interp. prius Κίτρον—. (2) Emend. ex o-
ptimo MS. Barocciano, ante οἰδήσῃ, ὕδαλ' ἔχειν, Casaub. legit ὕδαλ' μοι-
τίχην, in MSS. V. F. L. & Bod. ὕδαλ' αὐτὸ ἔχειν.

CAP. XLI.

Κ Ε Φ. ΜΑ.

Ut acetum duplicetur.
Democriti.

Ὡστε διπλασιάσαι τὸ ὄξος.
(1) Δημοκρίτου.

Aceti certam mensuram accipi-
to, velut verbi gratia metretam,
& ad ipsam aquæ marinæ ad
medietatem coctæ metretam unam

Λαβὼν φανερόν μίτρον ὄξους, οἷον
λόγῳ χάριν μετρητῶν, λοιπὴν
θαλαττίνην ὕδαλ' ἐφ' ἡμιστίας ἐ-
ψηθῆναι βάλλε μετρητῶν ἑνα;

(1) MS. V. rejicit Δημοκρίτου ad caput ultimum; sed MS. F. ut
in textu.

καὶ συστράπτεις δ' ὅθεν ἐν ἀγρίῳ.
πνέει δὲ ἀποξηραντικὴ καὶ ῥαῖς ἔχει
θήσαντες, ἐκ δὲ ἀποξηραντικῆς μί-
γρῃσιν ἐνα μετρητῶν τυχὸν ἐνί με-
τρητῇ ὄξος, καὶ ζυμωτικῶν καὶ
ἐμδαλόντες ἀλὼν πεφρυγμένων ἐπὶ
θρημῶν ὄντων μέρος τὸ ἀρκούν, πω-
μαίσεις τὸ ἀγρίον, ἔπειτα ἀλιμπά-
νουν ἡμέρας (2) καὶ πνέει δὲ ἐκ τῆς
σύναν τῆς ἐπὶ τῆς δένδρεος βερε-
μένων ἔπειτα σπυμμένων ἐμδαλῶσιν εἰς
ὕδωρ, καὶ ἐάσαντες ζυσοσπῆναι ὄξος
ἐποίησαν.

(2) Interp. legit η'.

Κ Ε Φ. MB.

Ὅξος σκιλλιτικὸν ποιῆσαι.
Πυθαγόρας.

(a) Βάλε εἰς κεράμιον ὄξος καλ-
λίστην ἔχει δερμυδάτην ἕξτερας λ'.
καὶ σκίλλης λ' καὶ τῆς εἰσὶν πλά-
κων κεκομμένων εἰς λεπτά, καὶ ἐ-
ψυμένων ἐν ἡλίῳ ἐπὶ ἡμέρας λ'.
ἐμδαλῶν τὸ ὄξος ἐπὶ ἡμέρας β'.
εἴτα ἀφελὼν τὸ ὄξος καὶ ἀποξη-
ρῶν ὅταν θέλῃς χρῆσθαι. ὅταν ἐλαττον
ᾖ δὲ σκιλλιτικὸν οὖν τὸ σκιλλιτικὸν
ὄξος ἀφελήσῃ.

(a) Paulo aliter Palladius in Julio Tit. VIII. "Squilla alba cruda,
" projectis duris atque extrinsecus positis omnibus, teneram medietatem
" ad libram & sex uncias per minutas partes recides, & in aceti acer-
" rimi duodecim sextariis merges. Vas signatum XL. diebus patiens
" esse sub sole: post abjecta squilla acetum diligentius excolabis, & in
" bene picato vase transfundes. Vini autem & aceti scillitici parandi ra-
" tionem tradunt, & remedia enumerant Dioscor. Lib. V. Capp. 25, 6. &
Columella Lib. XII. Capp. 33, 4.

adjice, & permixta in vase reponito.
Quidam hordeum macerant & per-
colant, & cremoris metretam, ex-
empli gratia, unam ad unam aceti
metretam admiscent, & simul agi-
tant, & salis tostii adhuc calentis
quantum sufficit injiciunt, quo facto
vasi operculum obdunt, ipsumque
ad dies viginti relinquunt. Aliqui
vero ficus, quæ in arboribus com-
plutæ putrescunt, in aquam conji-
ciunt, computrescereque sinentes a-
cetum faciunt.

C A P. XLII.

Aceti scillitici confectio.
Pythagoræ.

A Ceti optimi & acerrimi sexta-
rios triginta sex in dolium fun-
dito, & scillæ albæ crustula interna
in tenuissimas partes concisa, & in
sole ad dies triginta siccata, in ace-
to ad diem duodecimum macerato,
deinde reposito aceto ubi volueris
utere. Acetum enim scilliticum non
minus proderit quam vinum scilli-
ticum.

LIBER

LIBER IX.

ΒΙΒΛΙΟΝ Θ'.

ARGUMENTUM LIB. IX.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΒΙΒΛΙΟΥ Θ'.

HÆC insunt in hoc libro, qui nonus est selectarum de Agricultura præceptionum, & continet tractatum de plantatione & cura olearum, & præparatione olei omphacini, & de omni alia cura ac studio circa oleum adhibendo, & de variis oleas condiendi modis.

(1) *Præcedentem voculam delevi auctor. MSS.*

CAP. I.

Κ Ε Φ. Α.

De oleis.

(1) Περὶ ἐλαιῶν.

Oleam hoc modo productam esse ferunt. Cum terra tota ab initio aqua cooperta esset, primumque Athenis appareret, Minerva & Neptunus loci amore capti, inter se contenderunt utrius nomine civitas isthic conderetur. Jupiter autem litem inter ipsos dirimere gestiens, præconio edicere iussit, quod uter ipsorum optimum donum urbi præberet, ille ipse hanc obtineret. Neptunus igitur portibus & navalibus ipsam exornabat. Minerva autem oleam in

ΕΛΑΙΑΝ παρέχθαι φασιν ἔπει. τὴν γὰρ ἀπάσης ἀρχῆς ἦν ὑδάτι καλυπτομένης, πρῶτον δὲ ἐν Ἀθήναις ἀναφανίσθαι, Ἀθηνᾶ περὶ Ποσειδῶν ἐραδιέντες ἔτόπῃς ἀμύχαν ἐχόν κτήσιν πόλιν ἐπὶ τῇ (2) τῷ ὀνόματι. Ζεὺς δὲ ἀμφοτέρων τῶν ἔχον βεληφείας ἀγλάστει, φησὶν, ὅς ἐν κἀκείνῃ τῇ πόλει κτήματα ἐπιδόειν, ἔτ' ἐχέτω ταύτην. Ποσειδῶν μὲν ἔν λιμένι καὶ νεώροις ταύτην ἐκόσμη. ἡ δὲ (3) Ἀθηνᾶ ἐλαίαν ἐν τῇ Ἀκροπόλει ἀνίδωκεν, ὁδὸν αὖτε καὶ εὐκαρπύον, καὶ

(1) *Delevi Ἰσπερὶ αὐτοῦ. MSS.* (2) *Malim cum Casaubono ἰαυτῶν, sed MSS. ut in textu.*

(3) *Ἀθηνᾶ ἐλαίαν.] Oleam a Minerva in certamine editam maxime μακροβίον fuisse, uno ore Vett. tradiderunt; Plinius Lib. XVI. "Athenis quoque Olea durare traditur in certamine edita a Minerva. Cicero de Leg. Lib. I. "Nisi forte Athena tua sempiternam in arce oleam tenere potuerunt. Theophrastus autem L. 4. H. P. C. 14. præter oleam plures istiusmodi arbores μακροβίους recenset. Ελαίαν μὲν γὰρ λέγουσι τῶν Ἀθήνησι Φοινικά δὲ, τὴν ἐν Δήλῳ. Κόπριν δὲ τὴν ἐν Ὀλυμπίᾳ, ἀφ' ἧς ὁ πῦρ φανέται. Φηγὺς δὲ πᾶς ἐπὶ τῇ Ἰλῳ μνήματι. Τινὲς δὲ φασὶ καὶ τῶν ἐν Δελφοῖς παλαιῶν Ἀγαμέμνονα φυπεῖσθαι, ἔτι τῶν ἐν Καφούσις τὴν Ἀρχαδίαν. Quibus merito apponuntur possunt Lotus in Vulcanali Romæ a Romulo posita, & Cupressus ei æqualis, circa suprema Neronis prolapsa.*

ταύτῃ σφαιωσαμένη, καὶ ὑπὸ πάντων ὁραθήσεται, γενέσκει, καὶ ἐπ' ἐνόμαζεν ταύτης τὴν πόλιν (b) Ἀθήνας ὠνόμασεν. Ἡτῆστις δὲ ὁ Ποσειδῶν ὑπεχώρησεν εἰς τὴν Συνήθη. ἀφ' ἧς τὴν νικῶντος ἐν αἰσίοις (c) τὸ κόπρον σφαιρὸν ἀναδύσιν οἱ τὸ ἀγῶνιν ἐπέτρεψαν. † ὥνησε δὲ ποτε καὶ ἀπὸ ἀλάξου κεφαλῆς ἀλγῆμα φυσικῶς, φύλλῳ ἐλαίας ἐπιγράφαντες Ἀθηνᾶ, καὶ μίτῃ τὸ φύλλον (3) τῇ κεφαλῇ ἀναδύσαντες.

Arce produxit floridam & fructuosam, & ex hac coronata, & ab omnibus conspecta, vicit, & de nomine ipsius urbem Athenas nominavit. Victus itaque Neptunus ad consueta munia secessit. Verum ab hac victoria, etiam certaminum victores ex oleastro facta corona cingunt certaminum arbitri. Cæterum remedium quandoque senserunt, & a capitis dolore physice liberati sunt, qui oleæ folio Ἀθηνᾶ inscripserunt, foliumque filo circa caput religarunt.

(b) Ἀθήνας ὠνόμασεν.] Pindarus Olymp. Od. VII. aliam Minervæ amoris erga Athenienses causam memorat, quod primi post partum iusta ei sacra fecerint; cum Rhodii, quamvis ab Apolline præmoniti, arcem sine igne conscendissent.

(c) Τὸν κόπρον] Pindarus Olymp. 3. auctor est, oleastrum ab Istri fontibus ab Hercule allatum, postea ipsius jussu victoribus in præmium dari. † Constructioni melius consulatur, si legamus ὥνησαν ἑ ἀπὸ ἀλάξου.

(3) MSS. F. L. & Bod. habent τὴν κεφαλῇ.

Κ Ε Φ. Β.

C A P. II.

Περὶ Φυτείας καὶ ἐπιμελείας ἐλαιῶν, καὶ ὅπως μέγιστον ἐστὶν ἀγαθὸν ἢ εὖ (1) ταῦτα σκευδῇ. Φλωρεντίν.

De plantatione & cura olearum, & quod maximum bonum sit circa hac studium. Florentini.

Τῆς δὲ τῆς ἐλαίας ἀποδόσεως ἀναγκασιότατος πυγχανέσις, (ἐδὲ μία ἥ ἐπὶ τῇ ἀποδόσει ἔστιν ἐπὶ πλείστον) (2) φυλάττειν δὲ καὶ χρῆσθαι δι' ἐμάλιστα τὴν εὖ μωρῶν ἐπωδονότας, τῆς ἐλαίας πλείστην τῆσδε ἀποδοῖαν. ἢ μόνον ἥ ἀσφαλὴς καὶ βεβαίως ἔχει τὴν πόρεν ἢ δὲ τῆς ἐλαίας ἀποδόσεως, ἀλλὰ καὶ μέγιστον ἐστὶν ἀγαθὸν ὡς πᾶσαν ἢ βίαν διατρέχειν ὁ (3) τῆς ἐλαίας καρπός. † ἀποσημαίνει δὲ καὶ πᾶς τροπὴς πᾶς θελαίας τροφὴς.

Quum proventus qui ex olea redit maxime necessarius sit, (nullus enim alius proventus tamdiu conservatur) oportet eos qui rei rusticæ studio tenentur, plurimum circa oleam curæ ac diligentiae adhibere. Non solum enim securos ac certos redditus habet ex olea proventus, sed & maxime conducit ad omnem vitæ curam ac medelam oleæ fructus. Prænunciant autem

(1) In MS. F. (melius forsan) scribi videtur ταύτας, MS. V. & Interp. ut in textu. Bar. habet ταύτω, Bod. ταύτης. (2) Restitui ex MS. Bar. prius φυλάττειν χρῆσθαι. (3) MSS. supplent δὲ. † Vid. Agellium Lib. IX. Cap. 7. & L. Allatium ad Eustath. Hexæm. pag. 66.

solilitium æstivum oleæ folia inver-
sa, quemadmodum etiam tilia, &
ulmus, & populus alba. Fertilem au-
tem oleam judica, si non a lateri-
bus, sed in summo ramo fructum
ferat. At vero quum pura sit olea,
pueros etiam esse vult fructus sui col-
lectores, & jurare quod a sola pro-
pria uxore veniant, & non ab alieno
thoro. Sic enim & in posterum plu-
rimum fructum feret. Aiunt sane in
Anazarbo Ciliciæ urbe pueros castos
oleam colere, & propterea oleam a-
pud ipsos maxime fructuosam esse.

Φύλλα τ' ἐλαίας, ὅσων ἡ φιλόσοφος,
καὶ ἡ πειλαία καὶ ἡ λεύκη. Εὐφορεῖν
δὲ νόμιζε τὴν ἐλαίαν, εἰ μὴ ἐν τῇ
πλαγίῳ, ἀλλ' ἐν τῇ ἄκρῳ ὄρπη-
κῳ τ' καρπὸν φέρει, καθάρως δὲ
ἔσται ἡ ἐλαία βέλει. καθάρως εἶναι
ἔτι τὰς δρίποντας αὐτῇ, καὶ ὁμνύειν
ἀπὸ μόνης τ' ἑαυτῶν γοναίως ἀφι-
κνίσας, ὅτι ἀπ' ἀλλοτρίας εὐνῆς.
ἔτι γὰρ ἐν τῇ ἐπιόντι καιρῷ
πολλοὶ παρὲξ καρπὸν. Φασὶ δὲ
ἐν (4) Ἀναζάρβῳ τ' Κιλικίας (α)
παῖδας ἀγνὺς γεωργεῖν τὴν ἐλαίαν,
καὶ ἀπ' αὐτῶν (5) εὐφορεῖσθαι εἶναι
τὰς παρ' αὐτοῖς ἐλαίας.

(4) Emend. ex MSS. in pr. Ed. Ἀζάρβω.

(α) Παῖδας ἀγνὺς] Palladius Lib. I. Tit. VI. " Græci jubent olivam,
cum plantatur, & legitur, a mundis pueris atque virginibus operan-
dum: credo recordati arbori huic præfulem esse Castitatem.

(5) MSS. & Interp. habent εὐφορεῖσθαι εἶναι τὴν παρ' αὐτοῖς ἐλαίαν.

C A P. III.

De aere oleis commodo, & terra
figuris. Ejusdem.

Κ Ε Φ. Γ.

Περὶ ἀέρος ἐπιτηδεύεις ἐ-
λαίας, καὶ γῆς σχημά-
των. Τὸ αὐτὸ.

AER calidus & siccus oleæ com-
modus est, quod in Libya &
Cilicia videre est, & ibi provenienti-
bus oleis. Conducunt autem ad aeris
commoditatem etiam terræ figuræ ac-
clives & altæ. In talibus enim, pro-
pterea quod nimius solis ardor a ven-
tis perfrigeretur, optimum oleū pro-
venit, & ejusmodi quale ἀμυγδαλῆς ap-
pellatum præparatur. Quæ vero in
ampestribus sunt oleæ, & minus a
ventis moventur, & vehementius a
sole incumbente aduruntur, crassum
oleum remittunt. In universum au-
tem observandum, quod venti non
plantas modo sed omnia vivificant,
quemadmodum vehementes & im-

Εὐρεῖς αὖτε καὶ αὐχμηροὺς τῇ
ἐλαίᾳ ἐπιτηδεύειν, καὶ ἐν τῷ
ἰδίῳ ἐπὶ τῇ Λιβύῃ καὶ Κιλικίᾳ, καὶ
τῇ ἐν αὐταῖς ἐλαίᾳ. Συναίεται
δὲ τῇ ὄρει ἐπιτηδεύειν καὶ
τῇ γῆς σχημάτω ὡς σκλίῳ καὶ
ὕψιλῳ. αἱ γὰρ ἐν ταῖς τοιαύταις τό-
ποις, ἀπὸ τοῦ ἀνέμου καθα-
ψύχεται τὸ ὑπερβάλλον ὅτι ἕλκυσεν
ἐκείνους, καὶ αἱ εἰς τοὺς ποταμούς, καὶ
τοιαῖς, οἷον τὸ ἀμυγδαλῆς, καθα-
σκανύεται. αἱ δὲ ἐν τοῖς πεδίοις ἐ-
λαίαι, ἥτις ἐν τοῖς ἀνέμοις κί-
νῳνται, (φωδὸς περὶ δὲ τοῦ ὅτι
ἕλκυσεν ἐγκληθῆναι καὶ ὁρῆναι, πικρὸν
τὸ ἔλαιον (1) ποιεῖται. Καθόλου δὲ
προσηρητέον, ὅτι οἱ ἀνέμοι ἐν τῇ

(1) In MSS. & Interp. πύμπου.

(2) λαύροι πῆς πᾶσιν ἐναντίοι ἀνέμοι· μάλιστα δὲ τὸ πᾶν, πᾶσι μὲν πῆς φυτοῖς, ἐκαστῶς δὲ πῶ τῆς ἐλαίας συμβαλλόν). Εὐταλῇ γὰρ ἐκείνα μάλιστα πῆ φυτῶν τῶν ἐλαίων εὐρησίαις, αἷς τὸ ἔσθ' ἀνέμος πνεύμα εἰσδύσται, πλατείαν ὅντων τῶν ἐν πῆς φυτοῖς ἀγρημάτων, δι' ὧν εὐμαρῶς εἰσπνέει ὁ ἀνέμος δύναται. Ἀλλὰ τὸτο γὰρ καὶ πῆ περὶ σπλινῆ καὶ ἀνάτη (φύδρα) (3) πῆς ἐλαίαν ἐπιπύδεια ὑπάρχειν εἰρήκαμρ, διότι δέχεται αἷς εὐδὸν ἀνέμον, ὡς μὲν δὲ ἀγρηπνέσται, ἀλλὰ κατὰ ἑκάστην δένδρον ὁμαλῶς διένειμα, καὶ τρέφειν καὶ διεγίρειν τῶν αὐξήσων ἔσθ' φυτῶν.

(2) Potius ut in MSS. F. Long. & Bod. λαύροι, apud Homerum enim Iliad. Γ. occurrit Ζεφύρος & λαύροι. (3) Ex MSS. in pr. Ed. ἐπιπύδεια πῆς ἐλαίαν.

Κ Ε Φ. Δ.

C A P. IV.

Περὶ καιρῶν φυτείας ἐλαίων, καὶ ποίαν γῆν φυτεύουσιν. Τῶν αὐτῶν.

De tempore plantationis olearum, & in quali terra plantanda sint. Ejusdem.

Φυτεύουσιν πῆς ἐλαίας ἀπὸ Ἰαννου μηνὸς, μέχρι τριτῶν χειμερινῶν, τριτῶν ἀπὸ ἰε'. Ἐ Νομβρίου μηνός, ἕως κ'. Ἐ Δεκεμβρίου μηνός. φυτεύουσιν ὅτε ἔσθ' ἡ ἐλαία τῶν ἐλαίων μὲνεται γὰρ ἀλλήλας οἱ δύο καιροί, ἔχοντες τὸ ὑγρὸν καὶ τὸ θερμὸν. τὸ μὲν [(1) γὰρ] φθινόπωρον ἔσθ' θερμὸν ἐπὶ τῶν γῆν ἀπὸ ἔσθ' ἡλίου, τῶν δὲ ὑγρότητα ἀπὸ τῶν μετεωρικῶν ὁμβρίων. τὸ δὲ ἔσθ' ἡ γῆ μὲν τὸ ὑγρὸν ἀπὸ τῶν ἡμετεριῶν ὁμβρίων, πρὸς τὴν ἀνέμω δὲ τὸ θερμὸν ἀπὸ τῶν ἡλιακῶν πρὸς τὴν ἀνέμω.

(1) Ἡ ὑγρότης γῆς εὐκαλεῖται ὅτι

Ολεα plantandæ sunt ab Hyadum occasu, usque ad solstitium hybernium, hoc est a decima quinta mensis Novembris usque ad vigesimam mensis Decembris. Plantandæ sunt & in vere oleæ; imitantur enim se inutuo hæc duo tempora, humidum habentia & calidum. Autumnus enim calidam adhuc terram habet a sole, humiditatem vero ex autumnalibus pluviis. Ver autem humiditatem quidem habet a pluviis hybernis, assumit autem caliditatem a solis accessione. Et humidior sane terra floridiores & pin-

(1) MSS. V. F. Long. & Bod. hanc voculam non agnoscunt, sed Bar. habet.

(1) Ita Columella Lib. V. Cap. 8. "Densior terra, si uvula & lata est, commode recipit hanc arborem. Creta ex toto repudianda est, magis etiam scaturiginosa, & in qua semper uligo consistit. Inimicus est etiam ager sabulo macer, & nuda glareæ.

guiores

guiores oleas producit, quam ob causam hæc terra præferenda est. Secundum autem locum habet argilla alba; Tertium, argilla dura. At vero profundam terram non laudamus, neque item rubram, calida enim cum sit plantas adurit. Multo vero magis fugienda est defossa: Fructum enim macrum fert, & germen aquosum. Aptissima autem est oleis terra tenuis, cui testimonium Attica præbet.

(b) Florentino suffragatur Colum. loco cit. "Aptissimum (inquit) genus terra est oleis, cui glarea subest, si superposita creta sabulo admista est.

CAP. V.

De plantario.
Didymi.

MAGIS compendiosa quidem est prædictarum plantarum depositio in sua ipsarum terra, citra cunctationem quæ ex mora in plantariis contingit. Quandoquidem vero ea quæ ex plantariis transferuntur certius vivificantur, etiam plantariorum modum indicabimus. Oportet igitur, velut sæpe jam diximus, plantarium par esse terræ in quam transplantabimus, non qualitate solum & figura, sed etiam aeris constitutione, ne percellatur novitate planta in ipso pangenda. Deligendi autem sunt in plantaria a novis & fertilibus oleis ramuli me-

λιπαρωτέρας φέρει πᾶς ἐλαιᾶς, δι' ἣν αἶπαν πυντίω ἀπεκρίτον τὴν γῆν. δυνάμει δὲ πυότης, ἢ λειοκαρμικῶς τέλει, ἢ σκληροκαρμικῶς. τὴν δὲ βαθύγειον οὐκ ἐπισημαίει, ὅτι δὲ τὴν ἐρυδρὴν, θερμὴν γὰρ ἔσται συγκαίει πᾶς φυτὸν. πολὺ δὲ μᾶλλον φρυκτίον τὴν καθερυσμένην τὸν γὰρ καρπὸν ἀλιπὴν φέρει, & τὸ γέννημα ὑδατώδες. ἢ δὲ (b) λεπτόγειον ἐπισημαίει, καὶ μαρτυρεῖ ἡ Ἀττικὴ.

KEΦ. E.

Περὶ φυτῶν.
(1) Διδύμει.

ΣΥΝΤΡΑΦΕΥΕΤΑΙ μὲν ἡ τῶν ἀποξηραμένων φυτῶν καὶ ἄλλων ἐν τῇ ἐαυτῆς γῇ, περὶ τῆς δὲ τῶν φυτῶν ἀναβολῆς (2) μελετητέον. ἐπειδὴ δὲ πᾶς ἐν τῇ φυτῶν μελετητέον ἀσφαλεστέρων ἔχει τὴν ζωογονίαν, καὶ τὸν τρόπον τῶν φυτῶν ἐπιδείξομεν. δι' τοίνυν, ὡς πολλαχῶς εἰρήκαμεν, πάντα ἴσον εἶναι τὸ φυτῶν τῇ φυτῶν ποσότητι γῆ, & ποιότητι μόνον & ἀντικαταστήσει τὸ μᾶλλον ἐν αὐτῇ καὶ ἄλλῃ φυτῶν. (a) Λεπτὸν δὲ εἰς πᾶς φυτῶν ἀπὸ τῶν νέων ἐλαιῶν καὶ εὐφρόνων (3) ἐν δὲ μέτρῳ παχεῖ,

(1) Restitui ex MSS. & Casaub. prius Tē Autē. (2) Ita MSS. V. & F. in pr. Ed. μελετητέον.

(a) Eadem præcipit Columella Lib. V. Cap. 9. "Ramos [olea] novos los proceros & nitidos, quos comprehensos manus possit circumvenire, hoc est manubrii crassitudine, feracissimos arboribus adimito, & ex his quam recentissimas taleas recidito; ita ut ne corticem, aut ullam aliam partem, quam qua ferra præciderit, ladas.

(3) Ita MSS. F. Bar. L. & Bod. antea ἐν. An vero legend. cum Interp. κλωνία (vel κλωνίον) μετρίῳ παχέ, in MSS. Bar. & F. ἐν δὲ μέτρῳ παχέ. quod propius accedit Interp. lectioni.

ὅσα δὲ τῷ σπέρμει ἐπιφυκότα,
ἀλλὰ ἀνωθεν δὲ τῷ ὀρπύκων κὶ τῷ
νέων κλάδων. ἔσω δὲ μέτρον πη-
χυαῖον, ὡς μὴ παρὰ χεῖρην ὑπὸ τῷ
τομῆς τῷ φλοιόν τῷ π (4) μᾶλ-
λον χεῖρ παρὰ φυλάττειν ἀκρεβῶς.
ὄρεπᾶν δὲ ὅξει τῷ τριμν λειω-
τίον πυνθισθῆναι, ἀγασσίζοντες ἀκί-
ραιοι ἐὼς ὀλόκληρον τὸ φυτόν. (b)
χερίδω δὲ πᾶς κατώτερον τῷ ὀρπη-
κῷ βολεῖται τέφρα μεμιγμένη,
ἐν ἡσσομῇ δὲ αὐτὸ τῇ γῇ, ὡς ἵππε-
ῖται δὲ. δακτύλους καὶ ἐν πεδίῳ
τῷ βότρυ (5) φιλώσαντες, ὡς
παιδείη, πᾶς ὑποδοχὴν τῷ ὀμ-
βρων. (c) Χρὴ δὲ, ὡς ἡδὴ περὶ ῥή-
καρῃ, φυλάττειν πᾶς ὑποδοχῆς,
ὅπως μὴ κατὰ κορυφῇ πεδίῳ ὀρ-
πῆξ. παρὰ πῆξον δὲ κάλαμον,
πᾶς τὸ τῷ σπέρμει ἐπιφυκότα
τῷ ὄψιν τῷ φυτῷ. δὲ δὲ ἐν τῷ
φυτῷ τοῖς φυτῷ κατὰ μῆνα κινεῖν
ἐπὶ μῆνας 7. Τελὼν τοῖνυν ἑτῶν
ἡ φυτῷ τοῖς καλῶς αὐτῇ ἀν-
γίνοιτο, τῷ δὲ ἔτι καλῶς τῷ
(6) πᾶς καλῶς, ὡς ἔτω (d) με-
ταλιχότοις εἰς τῷ μίλλων φυ-
τῷ τοῖς γῇ, ζωπῆξοντες π
τοῖς φυτῷ τῷ οἰκείας κὶ ζωπῆξοντες γῇ.
Ἐ καλλίων μὲν ὁ δὲ τῷ ὀρπύκων τῷ
τῷ ἑλαιῶν φυτῷ τῷ τῷ. Τινὲς
δὲ ξύλα ὡς ἔπνευ κοπῆναι δὲ τῷ κα-
τωτέρω ρίζῳ, ὡς λεγόμενα παρὰ
Σύροις (c) γερφία, κατὰ ἡμέροι ἐν

diocris crassitudinis, non ex trunco
enati, sed superne ex furculis & no-
vellis ramis. Mensura autem sit cu-
bitalis, ne laceretur a cæsura cor-
tex; hoc enim maxime diligenter
cavere oportet. Plaga autem falce
acuta undiquaque lævigetur, planta
integra & incolumi servata. Infer-
næ vero ramuli partes illinantur
stercore bubulo cineri admixto, de-
pangemus autem ipsum in terram
ut quatuor digitorum altitudine su-
peremineat, deindeque scrobem, si-
cut prædictum est, excavabimus, ad
imbres commodè fuscipiendos. O-
portet autem, velut jam prædiximus,
imprimis cavere, ne inversus ramus
pangatur. Depangemus autem juxta
ipsum arundinem, quo fossiores si-
gnum habeant, quo dignoscant plan-
tam. Cæterum plantas quæ in plan-
tariis positæ sunt singulis mensibus
movere oportet, usque ad septimum
mensem. Trium igitur annorum
spatio plantæ probe nutriri possint,
quarto anno & superflui rami am-
putandi sunt, & sic plantæ transfe-
rendæ in terram quam plantare in-
stituisti, simul sublata cum plantis
propria terra. Et sane præstantior
est plantandi oleas per ramos modus.
Quidam vero ligna ut defecta sunt
ab infimis radicibus, quæ apud Syros
γερφία appellantur, in plantariis de-

(4) Revocavi ex MSS. in Bar. scrib. μᾶλλον δὲ.

(b) Ita etiam Columella loco cit. "Sed oportebit talearum capita &
" & imas partes misto fimo cum cinere oblinire, & ita totas eas immer-
" gere, ut putris terra quatuor digitis alte superveniat.

(5) Supplevi & Emend. ex MSS. antea, ἐν πεδίῳ τῷ βότρυ φιλώσαντες.

(c) Colum. loco cit. "Si inversa [talea] mergatur, difficulter com-
" prehendet, & cum validius convalescit, sterilis in perpetuum erit.

(6) Emend. ope MSS. in pr. Edit. πᾶς τῷ καλῶς.

(d) Ita MSS. Hæc vox originem ducere videtur a Λίσγῃ vel Λίσγῃ,
Occa, Ligo. Theocriti Scholiasta Idyll. IV. habet Λισγείον, & Du Fres-
ne in Glossario, Λισγείον. Vid. Colum. p. 196. "Sic exculta-- &c.--

(c) Γερφία,] Γερφία, Ramus, Termes; proprie olivarum, Lingua Chal-
daica, cui affinis est Syriaca: Deducitur a Γερφία Detrahere, quasi Planta
detracta. Vid. Buxtorfii Lex. Chald. pag. 483. & Castelli Lex. Hebra-
glotton. col. 622. ponentes,

ponentes, cum ad translationem apta viderint, transplantant. Multi non in plantariis, sed in propria terra plantas depangentes, spe non exciderunt. Melius tamen est talia maxime in plantariis deponere: In his enim assidue rigata cito germinant, atque ita etiam facile transferuntur.

(1) Ex MSS. & Interp. prius ἀφμαρῶνσι.

CAP. VI.

De scrobibus ad plantationem olearum. Eiusdem.

Quum oleas plantamus, locos purgare oportet, in quibus earum plantationem instituimus, & quicquid est alterius generis eximere, & murum aut sepe circumdare. Quædam tamen maxime ante plantationem scrobes sibi effodi postulant, quo a sole, & ventis, & imbribus, terra friabilior reddatur, & plantæ radicem agere facilius queant. Si vero plantare festinemus, duobus mensibus ante, aut minimum uno, samentum & arundinem, & quæ facile comburantur, in scrobibus ad multos dies uremus. Oportet autem scrobium altitudinem esse cubitorum trium, aut non minus quam duorum & dimidii. Distent inter se scrobes spatio cubitorum quinquaginta, quo trunci perflari possint, & intermedius locus conferatur. Quidam contempta satione densam plantationem faciunt, ita tamen ut

τοῖς φυτωρίοις, ὅταν ἐπιτήδεια πρὸς μετέστην ἴδωσι, μεταφυτεύουσι. πολλοὶ δὲ οὐκ ἐν φυτωρίοις, ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ ἰδίᾳ γῇ καὶ ἀνέμενοι, ἐ (7) διήμαρτον. κάλλιον δὲ ἐὰν τοιαῦτα μάλιστα ἐν τοῖς φυτωρίοις καὶ ἀνέμεται. Συνεχῶς γὰρ ἐν τέτοις ἀρδόμεναι παχύνει ἔχει τὴν βλάστησιν, & ἔτι εὐμαρῇ τὴν μετέστην.

Κ Ε Φ. Γ.

Περὶ βόθρων ἢ εἰς φυτεῖαν ἐλαιῶν. Τῷ Αὐτῷ.

Η Νίκα ἢ τὴν ἐλαίαν γίνεσθαι φυτεῖαν, καὶ καταβαίνει τὰς τόπας, (1) ἐν οἷς αὐτὴ γήσεται, καὶ πᾶν τὸ ἐπερρηγνὺς ἐξαίρειν, καὶ περὶ ἀλλοτρίου πικρὸν ἢ φραγμὸν. (2) βοθρεῦν δὲ μάλιστα μὲν ἐν τῇ ἀπὸ τοῦ πρὸς φυτείας, ἵνα ὑπὸ τῇ ἡλίου, καὶ τῇ πύματι, καὶ τῇ ὀμβρίᾳ, ἢ γῇ ψαθυρωτέρᾳ γίνεσθαι, & ἐὰν φυτὸς ῥιζοβολήσῃ. εἰ δὲ φυτεύσῃ ἐπιγόμενα, πρὸς δύο μηνῶν, ἢ ἐνός τὸ ἐλάττωσιν, φρύγανον & κάλαμον, καὶ ὅσα εὐφλέσκονται, ἐγκαταφλέξουσιν τοῖς βόθροις ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας. διὲν δὲ τὸ βάθος ἔχειν (2) τὸ βάθος τρεῖς, ἢ μὴ ἐλάττωσιν τῷ δύο ἡμισυ πηχῶν. Ἀπχέτωσαν δὲ ἀπὸ ἀλλήλων οἱ βόθροι (3) πῆχεις ὅτι. ὥστε & ἀφμαρῶν & πελέχων, καὶ τὴν μετὰ ἀπείροισι τόποις. οἱ δὲ τῷ πρὸς καὶ φραγμῶν πυκνὴν τὴν φυτεῖαν

(1) In MSS. ἐν οἷς ἢ ταύτης γίνεσθαι φυτεῖαν.

(2) Haud aliter Columella Lib. V. Cap. 9. " Scrobes [plantis] quarum pedum preparantur anno ante: vel si tempus non largitur, priusquam deponantur arbores, stramentis incenduntur scrobes, ut eos ignis putres faciat, quos Sol & pruina facere debuerunt.

(3) Emendavi ex MS. Bar. ante τῷ βόθρων ἔχειν.

(b) Colum. loco cit. " Spatium (inquit) inter ordines minimum esse debet, pingui & frumentario solo, sexagenum pedum——.

ποιεῖται, (3) ὥστε ἕω' ἀλλήλων ἑᾶ plantæ mutuam sibi umbram por-
φυῶ μὴ σκιαζέσθαι. offundant.

(3) In MS. F. scribitur ὥς θ' ἕω' ἀλλήλων, in Barocc. ὥστ' αὖτ' ἀλλ.

Κ Ε Φ. Ζ.

C A P. VII.

Ὅποια εἶναι δεῖ τὰ μέλ-
λοντα φυτεύεσθαι τῷ
ἐλαιῶν Φυλιά. Τῷ Αὐτῷ.

Quales oporteat esse olearum
plantas, quas plantaturi su-
mus. Eiusdem.

Δ Εἰ τὰ φυῶν ἑᾶ ἐλαιῶν, ἀπὸ ἐπι-
τηδείων τύπων, ἑ δένδρων νέ-
ων καὶ κατ' ἐν αὐτὸν καρποφόρων,
τὸ (1) πάλαι ἔχοντα σελήχης, ἢ
παχύπεφ, λεῖα π. κ. ὅρτῃ (2).

Ο Portet olearum plantas, ex com-
modis locis, & arboribus novel-
lis quæ singulis annis fructum fe-
runt, crassitudinem habentes trunci,
aut crassiores, laevesque ac rectas esse.

(1) Emend. ex MSS. ante τὰ χ... σελήχης. (2) Supplend. εἶναι, vel
quid tale, ut sensus sit integer.

Κ Ε Φ. Η.

C A P. VIII.

Ἐλαίαν πολυφόρον ποιῆ-
σαι. Ἀφρικανῶ.

Quomodo olea fertilis fiat.
Africani.

Τρύπησον τρυπάνη (1) τὸ σέλε-
χον ἢ μπιζ, ἑ (α) λαβὼν
κλάδος β'. ἀπὸ ἱππέας πολυκάρπου
ἐλαίας, τὰς ἀρχὰς τῶν κλάδων ἐξ
ἐκατέρω μέρους βάλῃς, ὥστ' εἰς τὸ
πέρας διελθῇ, καὶ ἐπιλαβόμεν.
ἀμφοτέρων τῶν κλάδων πῖς χρυσὴν
ἐλκυστὴν ἰχυρεῶς ὅταν δὲ φηναῖται,
ἀπὸ ἐκατέρω μέρους τὰ
ἑξῆς, τρεῖς τὰ ἐξῆς τῶν
κλάδων, κ. πηλὸν μὲν ἀχύρεα ἀφ-
χέσθαι τὰς ἐκατέρωθεν ὁπᾶς, καὶ
(2) γνήσεται ἡ ἐλαία πολυφόρος καὶ καλλύλαι.

TRuncum terebra penitus terebra-
to, & detractis ab altera fru-
ctuosa olea duobus ramulis, summa
ramulorum ex utraque parte im-
mitte, ac transfige, & apprehensos
utrosque ramulos manibus fortiter
trahe; cum autem probe fuerint
instar cuneorum adacti, redundan-
tia ex utraque parte refeca, & luto
palcato foramina utrinque obline, &
olea multum & optimum fructum
reddet.

(1) Restitui ex MSS. prius τὸ σέλεχον.

(α) Vid. quæ inferius notamus ad C. 10. huius Libri; in MSS. κλαῖα.

(2) In MSS. γίνεται.

CAP. IX.

Κ Ε Φ. Θ.

*De adultarum olearum cura.
Sotionis.*

Περὶ τῶν τελείων ἐλαιῶν
ἐπιμελείας. Σωτίωνος.

ΔE plantatione quidem olearum, & cultura, abunde docuimus. Nunc autem conveniens est, ut de adultarum plantarum cura dicamus. Culturam igitur, hoc est pastinationem, eodem tempore facito. quod ad novellas plantas colendas designavi. Cæterum fossionis profunditas, & stercoreis circumjectio ac copia, & aggestionis altitudo, juxta truncos, & magnitudinem, & terræ ac arborum naturam fiat. Locis enim humectis, & in quibus plantæ citius germinant, minor stercoreis copia, eaque per plurium annorum spatium, injicienda est, humiliore etiam terræ aggestione utendum, ne arbores germinantes fructum jam florentem lædant. In sterilibus autem & ficcioribus locis plus stercoreis, idque cito, injiciendum, & terra altius est ad truncos aggerenda, ut trunci stercoreis beneficio citius germina emittant, & terra aggesta cooperiti a sole non adurantur. At vero prædictæ adultæ olæ, velut etiam reliquæ arbores, autumnino purgandæ, post Pleiadum occasum. Sub id enim tempus arbores firmiores & fortiores esse videntur. Primum enim, medius ipsarum humor in germina & fructus alimentum insumptus est: Deinde, quantum humoris reliquum fuit æstatis calore

Περὶ μὲν τῆς φυτείας τῶν ἐλαιῶν, καὶ φυτεργίας, πῶς αὐτὰρ κηθιδασκαλίαν (1) ὑπερήμουν. νυνὶ δὲ ἐπεὶ τῶν τελείων φυτῶν ἐπιμελείας εἰπεῖν ἀκόλουθον. πῶς μὲν ἐν ἐργασίᾳ, τῶν τε γύρωσιν, πῶς αὐτῶν καίρεσθαι, (2) πῶς ἐπὶ τῇ νοσφύτῃ εἰρημύειν, ποιεῖν (3) πῶς δὲ περὶ σκαψίαν τῶν βλάστησιν, καὶ περὶ βλάστησιν τῶν κόπων, καὶ τὸ πλεονέκτημα, ὅπως αὐτῶν ἀποχρῶσθαι τὸ ὑπόλοιπον, ὡς καὶ περὶ τῶν ἐλαιῶν, καὶ περὶ τῶν γύρωσιν καὶ τῶν δένδρων ποιεῖσθαι χρὴ. τοῖς μὲν γὰρ βλαστηκωτέροις ἐν ὁρίοις τῶν τόπων ἐλαττωτέρως κόπων ἀποχρῶσθαι, καὶ ἀπὸ τῶν πλεονέκτων ἐλαττωτέρως, ἐπὶ τῇ ἀποχρῶσθαι (4) ταπεινοτέρως χρῆσθαι, μὴ τὰ δένδρα εἰς βλάστην ἐπιεργάζεσθαι τὸν καρπὸν ἐν τῇ ἀντιβλάστῃ. ἐν δὲ τοῖς ἀβλαστηκωτέροις τόποις ἐξαρτῶσθαι πλεονέκτημα κόπων διδόναι, καὶ ἀπὸ τῶν πλεονέκτων τῶν γύρωσιν ἀποχρῶσθαι, ὡς καὶ περὶ τῶν ἐλαιῶν βλαστηκωτέροις γίνονται, ἀπὸ τῶν πλεονέκτων μὴ καίεσθαι ὑπὸ τῇ ἥλῃ. τὰς δὲ ἀβλαστηκωτέρας τῶν πλεονέκτων ἐλαιῶν, ὡς καὶ τῶν λοιπῶν δένδρων, πῶς φθινοπώρῃ μὲν πῶς πλεονέκτων δύσιν ποιεῖν. καὶ τῶν γύρωσιν τῶν καίρεσθαι περὶ τῶν ἐλαιῶν πῶς δένδρα εἶναι δεκτὰ. Συμφορὴν γὰρ αὐτοῖς πρῶτον, μέσθαι ὑγρὸν ἀντιβλάστην, καὶ τῶν γύρωσιν, διὲν πρῶτον δὲ, ἀπὸ

(1) Ex MSS. V. F. L. & Bod. in Bar. ὑπερήμουν, prius ὑπερήμουν. (2) Hanc voculam revoc. ex MSS. (3) Malim τῶν δὲ περὶ σκαψίαν τὸ πλεονέκτημα, sed MSS. ut in textu. (4) Ingentem hanc & plane stupendam Lacunam, a ταπεινοτέρως ad ἀποχρῶσθαι, supplevi ex optimo Codice Barocciano. Ante περὶ τῶν γύρωσιν, μὴ καίεσθαι, in cat. MSS. καίεσθαι ὑπὸ τῇ ἥλῃ. Τὰς δὲ —.

τῶν δὲ ἡμέρας θερμότητά ὅσον ἔλιπε
τὸ ὑγρὸν (5) ἀπέξηρανται· τρίτον
δὲ, ἀφ' ὃ το μνησθέντες χειμῶνα
πρὸς ὁμογενεὶς δέχονται, ὡς πάντων
ἐνεκεν τῷ ἀσθενεσθῆναι τῷ δὲ φθινο-
πώρῃ καὶ ὡς ἐμὴν πᾶσιν εἶναι εἰς
τὸ ἀσθενεσθῆναι πρὸ δένδρου, ἰσχυρό-
τατα πὶ ὄντα, καὶ μάλιστα τῶν ἐ-
λαίων. Δεῖ δὲ μέλλοντα καθαίρειν
πρὸς πρὸν καὶ πρὸς τὴν
ἀπὸ τῆς τομῆς βλάβης ἀντιλήψασθαι
ἢ τῆς κόπης ἀφίλειαν· ἀσθενεσθῆναι
μὲν γὰρ τῷ ἐλαίῳ ἐπὶ τῷ παρὸν-
τι πονεῖ, διὰ τὰς τομὰς καὶ πε-
ρὶ τὴν δὲ ταχὺ βοηθεῖται, καὶ βλα-
στὰς γίνονται. Διακαθαίρειν δὲ
δεῖ πρὸς τὴν καὶ τὰς ἐκ τῆς μέσης, ἵνα
ἰσχυρὰ ἀναπνεύσῃ· ὅτι τὰς ἀκλήλους δὲ
ἐπικειμένους κλώνας ἀφαιρεῖν χρὴ,
καὶ ἀραιότατα ἀσθενεσθῆναι, καὶ τὰς
καρπώδεις μὲν περὶ κόπῃν, μέλιστα
δὲ τὰς ὑπερμυήκεις, ὅσοι λίαν εἰς
ἐλπίδι αὐξάνονται, ἀφορεστέες φύσιν
ὄντας. διὰ τὸτο γὰρ παρὰ πᾶσι τοῖς
Γεωργικοῖς νενομίσται, τὰς ἐλαίας
ὑπὲρ δεκαπενταεὶς μέρησι μὴ
προσθήκειν εἶναι, ὅτι τῶν ὑπὲρ τὸτο
αὐξήσιν ἐνδοκασίον εἶναι, τῷ κλά-
δῳ ὑπὲρ τῆς ἀνίμων (φωδότητος)
ἐπικλωμῶν, ὅτι τῶν ἀνδρῶν ἐκσειορμέ-
νῃ, καὶ διὰ τὸτο ὡς καὶ ὡς ἀπὸ
πίπτουσι. Διὸ πολλοὶ καὶ τὰς τῶν
ἐμφύτων κλώνας χαμῶν ἔλκυσσι,
ταπεινόπρην καὶ χαμῶν ἔλκυστον
τὸ δένδρον ἀνασκάζοντες γίνονται.
Καὶ αὐτὸς ὡς πρὸς τῶν (6) πε-
λείων ἐλαίων καθαίρεσθαι εἰρήκαμεν,
ὅτι διὰ τῶν ἢ ἐλπίδι. ἐπὶ τῶν ποιεσθῆναι
χρὴ. (α) τὰς δὲ παραφυορμῶν τοῖς
(7) στελέχεσι κλώνας, εὐθὺς ἐπὶ ἀπα-
λῆς ὄντας, κατ' αὐτὸν ἀφαιρεῖται, ὅπως μὴ εἰς τέρας ἐκποιῇ τὸ στέλεχος.

reficcatum est: Tertio vero, hyber-
nos imbres nondum susceperunt, &
horum omnium gratia contingit
præfatum autumnus tempus maxime
convenire purgandis arboribus, tunc
fortissimis, & præsertim oleæ. O-
portet autem eum qui oleas purga-
turus est prius stercoreare, ut nocu-
mento ex cæsura stercoreis commo-
dum opponatur. Repurgati enim
trunci ac rami in præfens quidem
dolent, propter plagas; stercoreati
vero remedium sentiunt, & citius
germinant. Repurgare autem opor-
tet arida, & quæ in medio sunt,
quo respirationem habeant; sed &
incumbentes sibi invicem ramos tol-
lere oportet, & raritati prospicere,
incurvi etiam rami recidantur, præ-
sertim superflue longi, & qui in ni-
miam altitudinem excrescunt, cum
steriliores natura sint. Ideo enim
apud omnes Agricolas receptum est,
oleas decem cubitorum magnitudi-
nem excedere non debere, & aug-
mentum supra prædictum modum
damno obnoxium esse, rami enim
ventorum vehementia confringuntur,
& flos excutitur, & ante tempus de-
cidit. Quapropter etiam multi ra-
mos plantatarum ad humum de-
trahunt, humiliorem & depressiorem
arborem fieri cogentes. Et satis qui-
dem de adultarum olearum purga-
tione diximus, quam per tres aut
quatuor annos facere oportet. Qui
vero adnascuntur truncis rami, sta-
tim dum adhuc teneri sunt, singu-
lis annis tollendi sunt, ne in ipsos
truncus vires infumat.

(5) Ita MSS. F. & Bar. prius ἀπέξηρανται. (6) Restitui ex MSS. prius
τῶν ἐλαίων καθαίρεσθαι πλείον--.

(α) Τὰς δὲ] Ita etiam Columella Lib. V. Cap. 9. " Omnis deinde si-
" boles, quæ ex una stirpe nata est, quosannis extirpanda est,--.

(7) Ἐπειδή. ex MSS. prius στελέχους.

CAP. X.

Κ Ε Φ. Ι.

Quomodo oleas florentes & fructuosas faciamus, & quomodo egrotantes curemus.

Quintiliorum.

Generosiores & florentiores & fructuosas oleas facies, si post circumfossas radices, amurcæ olivarum insulsarum cum aqua potabili permixtæ æqualiter duas heminas ad singulos truncos affuderis, aut palearum fabacearum cophinum unum aut duos, juxta proportionem videlicet arboris, aut terræ argillofæ stercore bubulo mixtæ, aut algæ tantundem. Neque vero minus prodest urina humana trunco affusa. Post hæc vero statim terra aggerenda est, ita ut a radicibus in altitudinem duorum palmorum circumaggeratur, & agger circumcirca excavetur, ad pluvias aquas suscipiendas. Hæc cura adhibenda est in caniculæ æstu. Præstat etiam rigatione tunc uti, præsertim si siccitates urgeant. At vero arbores steriles sic fructum multum ferre facies: A trunci ima parte fere ad cubiti distantiam terebra trunci australem partem perforato, foramine facto digiti magni magnitudinis *ἐξ ὧς πῆχως μίτρον*, (c) *τρυπήσας τρυπάνῳ* τὸ *στάχυον* καὶ

Πᾶς ἐστὶν ἐλαίας εὐθαλεῖς καὶ πολυχάρπης ποιήσας, καὶ πῶς ἐστὶ νοσήσας θειραπύσας. Τῶν Κυνηλίων.

Εὐχρηστέρως καὶ εὐθαλιεστέρως καὶ (φρόνως) πολυχάρπης τὰς ἐλαίας ποιήσεις, εἰὰν μὲν τὸ *χεῖρως* (1) *ὡς τὰς ρίζας*, (a) *ἀμύρνης* ἀπὸ ἐλαιῶν ἀνάλων μεμιγμένης ὑδατὶ ποτῆρι *ἐξ ἴσου δύο κοτύλας* ἐμβάλης ἐκάσθ' *πλήρη*, ἢ (2) *ἀχύνων κυαμίνων κόφινον ἢ δύο*, ὡς ἀναλογία δηλονότι *ἢ δένδρε*, ἢ γῆς ἀρχαῶδες μεμιγμένης βομβίτῳ, ἢ φυκίῳ πσῆτον. *ὅσα ἐλαῖτον ἢ ἑ* (b) *ἔρον ἀνθρώπειον πηλαιὸν* (3) *ἢ σέμινα καλαχρὴν ὠφελῇ*. Δεῖ δὲ μὲν πᾶσι εὐθὺς ποιῆσαι τὴν τ' γῆς *ἀείχλωσιν*, *ἀείχλων* ὡς ἀπὸ ριζῶν δηλονότι *ἑως διπλαισιν ὕψους*, πᾶσι κύκλῳ τῆς ἀείχλωστος φιαλῶν, ὡς τὴν τ' ὀμβρίων ὑδάτων ὑπεδεχέην. *ἄριστον* φέρειν ἢ ταύτῃ τὴν *θεραπείαν* *ἢ τῶν ὑπὸ κύμα καύματος*. *Κάλλιον δ' ἔστι καὶ ἀρδίᾳ τότε χεῖρως*, καὶ μάλιστα εἰ *αὐχμοὶ εἰσι*. πᾶσι ἢ μὴ καρποφορῶν δένδρε πολυφόρα ποιήσεις ἕτως ἀπὸ *ἢ σέμινα* ἀπὸ

(1) Hæc verba ex MSS. in locum suum revocavi, quæ in pr. Ed. post κοτύλας rejecta fuerunt.

(a) Eadem tradit Palladius in Martio, Tit. VIII. "Nunc oleis laborantibus circum radices insulsa amurca fundetur.... Alii palearum faba binos per majorem arborem qualos.

(2) Ita MSS. prius ἀχύνων κυαμίνων.

(b) Palladius loco cit. "Alii (inquit) veteris urina humana quantum satis videtur affundunt, & arbori mortarium statim faciunt, maxime locis siccis, trunco ante cooperto.

(3) Verba præcedentia delevi auctor. Casaub. & MSS. in priori Ed. pessime παλαιὸν σέμινον ὁ κλάδος ἔστω.

(c) Τρυπήσας τρυπάνῳ. —] Ita Quintiliorum fideus interpres Palladius in τὸ

τὸ πρὸς νότον μέρει, ὅπῃ ποιῶν
εἰς μέγιστον δυνάμει μεγάλῃ, καὶ
ἀναπείσας τὸ ἐλεγχέον ὅλον, (4)
λαβὼν τὴν ἐλαίαν κλώνας δύο ἀπὸ
ἐτέρου δένδρου αἰὶ πολυκαρπῆν
κλώνας β'. πλήρωσιν τὰ τευπή-
ματα ἐκατέρωθεν, ὡς εἰς τὸ πέραν
διελθὼν ἀμφοτέρω, καὶ ἐπιλαβομένη-
ν ἰσχυρῶς διελεῖ. ὅταν δὲ ὀφ-
νωθῇ ἐξ ἀμφοτέρων ἡ ὁπὴ ἐξ ἰσῶς
ἐκχυθῇ, ἐκπιεῖ τὰς ἐκατέρω-
θεν ὑπεροχάς, καὶ πληρῶς δι' ἀχέων
ἀδείψωσιν τὰς ὁπάς. ἰσπίας ἣ
ἐν τὰς ὁπάς βελήδης γινέσθαι,
ποιέτω καὶ τὰς κλώνας, ὡς προεί-
ρηται, ἐν γήσις. ἔτω γὰρ καὶ ἔλαιον
ἐνέγκῃ ἐν κάλλιόν ἢ ἐλαίᾳ, καλλι-
λαίᾳ φυτῷ κλάδων ἐμολήθῃται.
δι' ἣν λαμβάνειν τὰς κλώνας ἀπὸ
τῶν ὁπῶν μερῶν τῶν δένδρων. (d) Τὰς ἣ
ὕλομανύσας τῶν ἐλαίων, τετίσι τὰς
πολλὰς μὲν φύλλας φερέσας, ὀλίγισιν ἣ
καρπὸν, θροαπύσας ἔτω. πείσας
λοιοὺς εἰς τὰς ρίζας ἐμπέζας ἐλαίας
ἀγέλας, ἢ πίτυος, ἢ ὀρυζός, ἢ λί-
θου. Τὰς ἣ πολλὰς μὲν καρπὸν φερέ-
σας, μὴ ἐκπαινύσας ἣ, καὶ κα-
κῶς (5) ἀντιβολήσας, ἰάσῃ ἔτω.
ἀειοφύλακας τὸ πρῶτον ἀδείψας τὰς
μὲν μέζονας φυκίων κροφίνας δύο, τὰς
ἣ μικροτέρων ἐλαίων, ἔτω κροφί-
νας ἀμφοτέρω ὕδατι ποτίμων, πιτρώ-
χων ἐκάστω ἐπὶ τῇ κροφίᾳ καὶ φυκίᾳ
ἣ εἰ μὴ εἴη, μόνῃ γὰρ τῇ ἀμφοτέρω.
(6) Πρὸς ἣ τὰς λυμανόμους θη-
εῖα θροαπύων, καὶ τὴν ἀπὸ τῶν περιχύν-
των βλάβην, ἐν τῇ ἀδείᾳ ἀμπί-

tudine per totum truncum; & de-
tractis duobus oleæ ramulis ab alia
arbore semper feraci, foramina ipsa
utrinque ramulis illis expleto, ut u-
terque transfadigatur, & apprehensos
manibus fortiter pertrahito; ubi au-
tem probe adacti instar cuncorum
fuerint, redundantia ex utrisque re-
feca, & luto paleato foramina obli-
nito. Quales sane olivas fore ex-
petis, tales etiam ramos, velut præ-
dictum est, immittito. Sic enim &
melius oleū protulerit olea ipsa, plan-
tæ præcellens oleum ferentis ramulis
immissis ac adactis. Cæterum ra-
muli ab australibus arboris partibus
detrahendi sunt. Porro oleas in ma-
terix multæ effusionem luxuriantes,
hoc est folia quidem ferentes mul-
ta, fructus vero parum, sic curabis.
paxillum oleæ sylvestris, aut pinus,
aut quercus, in radices adige, aut
etiam lapidem immitte. Eis vero
quæ multum fructum ferunt, matu-
rum autem non faciunt, & florem
male perdunt, sic medeberis. Cir-
cumfodito truncum & majori algæ
corbes duos, minori minus circum-
jice; deinde amurcæ aqua potabili
mixtæ quatuor congios singulis trun-
cis affunde; quod si alga in prom-
ptu non fuerit, sola amurca utere.
At vero remedium contra bestias
infestas, & noxam ex ambiente acce-
dentem, in tractatu de vitibus uni-

Mart. Tit. 8. "Oleam sterilem terebra Gallica perforabis. Tunc duos
" frugifera arboris ab Australi parte ramos ejusdem magnitudinis tolles.
" & stricte in foramen utrumque conjicies, & abscisso eo quod superabis.
" luto paleato curabis occulere.

(4) Ita MSS. prius λαβὼν ἀπὸ ἐτέρου δένδρου ἐλαίας αἰὶ... κλώνας β'.
πλήρως.

(d) Τὰς ἣ ὕλομανύσας.] Palladium ex Nostro emendatum dare non
pigebit; ita igitur legendus est, "Sed si sine fruge luxuriant, oleasiri palum,
" vel lapidem, vel pini, vel querci palos radicibus ejus insige.

(5) Emend. ex MSS. suffragante Casaubono, ante ἀντιβολήσας.

(6) Ex MSS. in pr. Ed. τὰς λυμανόμους θηεῖαν ἣ τῶν λυμανομένων θηέων.

versaliter

versaliter docuimus. Si igitur are-
scentes radices & ægrotantes reper-
ris, vermiculos in fundo generatos
causam esse judica, quos multis qui-
dem modis perdes, quemadmodum
prædictum est, præcipue vero scillis
prope plantatis.

CAP. XI.

*Quod multis & diversis mo-
dis olea plantetur.
Leontini.*

TAndem nôsse etiam oportet, quod
tota planta aliquando quidem
in terra occulitur, aliquando vero
pars ejus terra operitur, pars ter-
ram supereminet. Quæ quidem igitur
tota occuluntur, nulla notatione
indigent cum eliguntur. Quæ vero
terram supereminet plantare oportet,
velut prius in trunco situm ha-
buerunt ad orientem, aut ad meri-
diem, aut ad occasum, ne aeris no-
vitate percellantur. Quæ autem ur-
gente siccitate plantantur, si possi-
bile est, bis aut ter rigentur. Im-
mittantur etiam in scrobes ex utra-
que plantæ parte duo ligna lævia &
recta, aut arundines, aut sarmenta
colligata, ita ut scrobes superemineant;
& postquam conculcata est planta,
hec quidem operiantur, vacui ve-
to loci lapillis aut testis exple-
antur, & majusculo lapide con-
tegantur, quo aqua pluvia ad radi-
ces descendat. Oportet autem plan-
tas statim ut ablata sint plantare in
humida die. Multis porro modis
olea plantatur. Quidam enim a co-
dicibus plantant; ramis enim crassi-
oribus in magnitudinem cubitalem
sectis, ita plantant. Quidam a palis

λων λόγω καθολικῶς ἐδιδάξαμεν.
διὺ τοίνυν, ξηρανομένης τὰς ρίζας
καὶ νοσύσας εἰ εὐροῖς, αὐτὰς γινώσκον
τὰς ἐν τῷ πυθμένι ζωογονεμένας
σκώληκας, ἐς ἀφανείας καὶ πολλὰς
ἢ τρόπους, ὡς προείρηται, ἐξαλεί-
πτως ὃ τῇ τ' σκιλῶν παρὰ φύσιν.

Κ Ε Φ. ΙΑ.

Ὅτι καὶ πολλὰς καὶ διαφο-
ρὰς τρόπους ἡ δ' ἐλαία
γίνεται φυτεία. Λεοντίνης.

Τεως εἰδέναι χρὴ, ὅτι τὸ φυτεύο-
μενον ποτὲ μὲν ὅλον εἰς τὴν γῆν
κρύπτεται, ποτὲ δὲ μέρους μὲν αὐτῆς
(1) τῇ γῇ παρατίθεται, μέρος δὲ
ὑπερέχει. ταῦτα μὲν ὅλα ἐκρυπτόμενα
ἐδαφικῶς δέχεται σημεῖα σέως ἐν ταῖς
ἐκλογαῖς. τὰ δὲ ὑπερέχοντα τὴν γῆν
χρὴ φυτεύειν, ὡς (2) ἔχει ἐπὶ τῇ σ-
ελήκας πρόποσιν πρὸς ἀνατολήν, καὶ
πρὸς μεσημβρίαν, καὶ πρὸς δύσιν,
ἵνα μὴ ξενίζηται ὑπὸ τῆς αἰῶνος. Ταῦτα
δὲ φυτεύμενα, ὁμβρῶν μὴ γινομένη-
ων, εἰάν ἢ δυνατὸν, ἐπὶ δὲ τῆς
ἀρδούτιον, ἐμβλητίον ἢ εἰς τὰς βό-
θρας ἐκατέσθην τῇ φυτῇ καὶ δύο ξύ-
λα λεῖα καὶ ὀρθὰ, ἢ καλάμους, ἢ
κληματίδας κυνιδειστας, ὥστε ὑπερ-
έχειν τῇ βόθρῳ καὶ μὴ τὸ κυνι-
δατὴν τὸ φυτόν, ταῦτα μὲν
σκεπαστέον, τὰς δὲ διαφορὰς τῶν
λίθοις λεπτοῖς ἢ ὀσρακίνοις ἀναπλη-
ρωτέον, ἐπὶ πυμαστέον μερίζον λίθους,
ἵνα τὸ ἀπὸ τῆς ὑπερῶν ὕδατος ἐπὶ τὰς
ρίζας (3) ἀφικνῆται. διὲν δὲ τὰ φυτὰ
παρατίθεται ἀρελόντα, φυτεύειν ἐν
νοτιάις ἡμέραις. Πολυτρόπως δὲ γί-
νεται ἡ τῇ ἐλαίᾳ φυτεία. Τινες μὲν
γὰρ ἀπὸ (α) σκυβαλῶν φυτεύουσιν λα-
βόντες γὰρ κλάδους παχύτερας, καὶ
κατασπένδοντες εἰς μέγαντος περχαῖον,

(1) Supplevi ex MSS. (2) In MSS. ὡς ἔχειν, Interp. legit ὡς εἶχεν.

(3) Emend. ex MSS. prius ἀφικνέται.

(α) Vid. qua notavimus ad Cap. 3. Libri IV.

ἔτω φυτεύουσιν. πνὲς ἢ ἀπὸ χαρφ-
κων φυτεύουσιν ἔτω καὶ ἀπὸ πνέων
τὴν παχύτεραν κλάδον εἰς μίαν
πηλὴν δύο, ἀσβεστάλλου εἰς τὴν
πυθμῆνα ὅς βόθρον λίθου πλατύπερον,
εἴτα τὸ φυτὸν ἐπὶ τῇ τῷ στήνῃ
ἔρθον προχωνεύουσιν γῇ. Οἱ δὲ τὰ
ἡμετέρας φυτεύουσιν. οἱ δὲ τὰ μί-
λλοντα λαμβάνουσιν φυτὰ ἐκ αὐτῶν
ὅς πλῆγας ἐπὶ ὄντα περικαθαίρουσι
ὀρεπάνῳ, καὶ εἰς ἵππολιν ὅς Ἀρ-
κτῆρας ἐνπλάουσιν εἰς τὴν βόθρον.
Ἐπεὶ τὰ τέρενα λεγόμενα φυ-
τεύουσιν ἔτω σημειωσάμενοι μί-
τῳ πῶς καὶ πῶς πρὸς ἀνατολὴν καὶ
μισσημερίαν, ἐκτρέφουσιν ἀπὸ ὅς πε-
λίγας (4) πηλὴν δ'. ἢ ε'. ὅς ἐμ-
βάλλουσιν εἰς τὴν βόθρον, πᾶσαν ἵπ-
μῆλιν ποιεῖμενοι. ἔτω ὁ τέ-
πῳ τὸ φυτὸν ἐπὶ τοῦ χυθῆος ζω-
ποιεῖ ἡμῶν, καὶ καρποφορεῖ τὰ χυθῆος.
Τινὲς ἢ ἀπὸ πνέων φυτεύουσιν
ἔτω. Συγκόψαντες αὐτὰ τὰ πνέ-
μνα εἰς κορυμνὰς μίαν, ἐπὶ τῇ
τῷ βόθρῳ τὴν κορυμνὴν ἔχοντα
τὸν φλοιὸν αἶμα, καὶ προχωνεύουσιν τῇ γῇ
μὴ κόψας ἐπὶ παλαιῇν εἶσι. Τινὲς
ἢ καὶ τὸ καὶ γῆς μίαν ὅς πνέμνα
ἐκκόψαντες πελεκημένα μὴ ὅς φλοιὸν
πτεροπλάουσιν, προχωνεύουσιν λί-
θον εἰς τὴν πυθμῆνα ὅς βόθρον, καὶ
τῷ περικυλίσσιν τὸν πελεκημένον
γ'. ἢ δ'. ὅρῳ, ὅς χωνεύουσιν ἐπὶ
παλαιῇν. Τῆς δὲ φυτείας (5) καὶ
οἶον δὲ ποτε τέρενα γινομένης, πε-
ξίωσιν τὰ φυτὰ ὅς πνέμνα. (b)
ἀσπερητέον ὅς ἀκρίβως τὸ φλοιὸν,
ἵνα μὴ ἀσπερητέον, ὅς ὅτι ὀρεπάνῳ
τὴν τομὴν λειώτεον, ἀσπερητέον
ἀκρίβως τὸ φλοιὸν, ὅς βολβίτῳ τί-
φρα μισμῆναι χεῖρας τὸ κάτω
μῆκος ὅς ὀρεπάνῳ. δὲ δὲ φυτὰ
ἵνα μὴ καὶ κορυμνὴν τῇ ὅς ὀρεπάνῳ
βασιανῶμεν ὅς τὸ φυτὸν καὶ κο-
ρυμνὴν φυτεύουσιν. δὲ δὲ κόψας ἐμβάλλειν εἰς τὴν βόθρον.

(4) Ita Casaub. & MSS. ante πῆγας. (5) Ex MSS. prius conjunctim
καθ' ἑαυτὰς.

(b) Respice ad notas nostras in Cap. 5. hujus Libri.

G A P.

plantant hoc modo: Ramos crassio-
res in magnitudinem cubitorum du-
orum secant, & in fundum scrobis
lapidem latiore inijciunt, deinde
plantam super ipsum rectam statu-
unt, ac terra obruunt. Alii genero-
sissimas propagines una cum trunco
plantant. Alii plantas detrahendas
cum in ipso trunco sunt falce re-
purgant, & circa Arcturi ortum in
scrobes demittunt. Alii τέρενα ap-
pellata plantant hoc modo: Rubrica
notant situm ad orientem & meri-
diem, & de trunco refecant ad lon-
gitudinem cubitorum quatuor sive
quinque, & in scrobes mittunt, ali-
am omnem diligentiam adhibentes.
Hic modus plantationis (si bene ces-
serit) citius vivificat, & fructum ci-
tius producit. Quidam a truncis sic
plantant. Concidunt truncos ipsos
in stipites majusculos, eosque in sco-
bem ponunt cortice sursum specta-
nte, & aggregata terra stercore mixto
ad palmi altitudinem sinunt. Qui-
dam ex partibus trunci sub terra la-
tentibus segmenta quatuor palmo-
rum longitudine una cum cortice
excindunt, & lapidem in fundum
scrobis præmittunt, & circum hunc
tria aut quatuor segmenta ponunt,
& ad palmi altitudinem obruunt.
Quocunque autem modo plantatio
fiat, terra quæ plantanda sunt refe-
centur. & diligenter cavendum est
ne cortex laceretur, acuta etiam fal-
ce cæsura lævigetur, cortice illato
& incolumi conservato, stercore
quoque bubulo admixto cinere in-
ferna rami pars illinatur. Et impri-
mis cavendum est, ne inversus pan-
gatur ramus; torquebimus enim
plantam, si inversam plantaverimus.
Stercus autem in scrobes injicien-
dum est.

CAP. XII.

*Ne olea fructus defluat.**Democriti.*

Olea fructus non defluet, si fabæ a pediculo exesæ foramen cera occluseris, deinde erutæ a radice glebæ fabam injeceris, & sic terra operueris.

CAP. XIII.

*De putatione olearum.**Varronis.*

Oleam post collectum fructum putare convenit, neque putandum est recisis conspicuæ magnitudinis ramis minorem fore fructus copiam. Plus enim fructus rami novelli ferent.

CAP. XIV.

*De ole-uvæ.**Africani.*

Operæ pretium est non prætermittere oleæ cum vite consensum, de quo Florentinus undecimo Georgicorum libro agit: Ait enim quod si quis oleam in vitem inferat, non solum racemos, sed & olivas inde provenire. Talem arborem se vidisse apud Marium Maximum perhibet, gustasseque fructum, & existimasse se acinum uvæ & olivæ baccam simul gustare. Nasci autem tales plantas in Libya prodit, vocarique patria ipso-

Κ Ε Φ. ΙΒ.

Πρὸς τὸ μὴ ὑπορρεῖν τῆς ἐλαίας τὸ καρπὸν.

Δημοκρίτης.

Ἐλαίας καρπὸς ἔρυσσεν, εἰάν κύαμον ἔχοντα φθεῖρα λαβὼν, φράξης τὴν ὀπὴν κηρῷ, ἐπιθεῖα λαβὼν βῶλον ἀπὸ τῆς ῥίζης, ἢ τὴν κύαμον βαλὼν ὅτε καὶ χάσσης.

Κ Ε Φ. ΙΓ.

Περὶ κλαδεύας ἐλαιῶν.

Βάρων.

Τὴν ἐλαίαν μὴ τὸ ἀποθήξαι τὸν καρπὸν κλαδεύειν προσήκει, ἢ μὴ νόμιζε ἀφαιρεθῆναι τῶν φαιερῶν κλαδῶν ἐλαττοῖνα γένεσθαι τὸν καρπὸν. πολλὰ γὰρ πλείονα καρπὸν ἀπὸ τῶν νέων ἔχεις ὀρπύκειαι.

Κ Ε Φ. ΙΔ.

Περὶ ἐλαιοσαφύλης.

Ἀφεικανῶν.

Ἄξιον μὴ παραλιπὼν τὴν τῆς ἐλαίας πρὸς τὴν ἄμπλον Συμπόθειαν, ἢ ὁ Φλαρινῶν ἐν τῇ ἰα. βιβλίῳ τῆς Γεωργικῶν αὐτῷ φησὶ λέγει γὰρ, ὅτι εἰάν τις ἐλαίαν εἰς ἄμπλον ἐγκέντρίσῃ, ἢ βότερας μόνως ἐκ ταύτης γένεσθαι, ἀλλὰ ἢ ἐλαίας τοῦτον δίδωσιν φάσκει τε γινώσκει παρὰ (α) Μαρῖον Μαξιμῶν, γινώσκονταί τε τῶν καρπῶν, ἢ δέξαι ῥαγὲς σαφύλης ἢ συμφύλης ἐλαίας ὁμοῦ γινώσκει. Γίνεσθαι δὲ φησὶ τοιαῦτα φυτὰ ἐν τῇ Λιβύῃ, καλεῖ-

(α) Μαρίῳ Μαξιμῶν] Marius Maximus a Macrino Imp. circa A.D. Christi 218. Adventi loco, Praefectura Urbis ornatus fuit, teste Dionē Cassio.

δαί τι τῇ πατρίᾳ αὐτῶν φωνῇ
(1) Οὐβόλιμα. (2) κάμακας ἐν
ὑποθηπῶν βασιλείᾳ διωαρμύνας τὸ
βάρεθρον ἢ ἐλαίας· εἰ δὲ ἄλλως πως
ἐγκεντρίσωμεν, ὥστε αὐτὴν διηρῶμεν
καμάκων. ὥστε ἢ αὐτῇ τῇ γῇ
αὐτοῦσι πῶς ἀμπλον, ἐν τῷ μῶν
ἢ ἐλαίας ἢ ὄρηκα, ἵνα ἀντὶ αὐ-
βηται ἢ δὲ τὸ ἄμπλον γλυκύ-
τητον, καὶ τὸ ἐν τῇ γῇ φυσικῆς
(3) ποιότητος ἢ ἀνατροφῆς. ἀλυ-
πόπερον ἢ αὐτῶν καρπώσιμινα ὑ-
περον μὴ ἐπιφορτίζουσι τὴν ἀμπ-
λον, εἰ λαβόντες ἐξ αὐτῆς ὄρηκας
μεταφυτεύουσιν· τηρόσθι ἢ πῶς μι-
ξὺν ἢ καὶ αὐτῶν ριζωθῆσαι. κα-
λεῖται ἢ ὁ ἐξ αὐτῆς καρπὸς ἐλαιο-
στάφυλον.

(1) MSS. F. L. & Bod. habent *ὐβόλιμα*, sed V. ut in textu. (2) E-
mend. ex MSS. ante *κάμακας* ... *διωαρμύνας*. (3) In MS. V. *ποιότητος*.

Κ Ε Φ. ΙΕ.

C A P. XV.

Περὶ κόπρου ἐπιτηδεύας
(1) τῇ ἐλαίᾳ. Διδύμι.

De stercore oleæ commodo.
Didymi.

Πᾶσα κόπρος ἐπιτηδεύα τῇ ἐ-
λαίᾳ, διότι τῆς ἀνδρουπίας.
διὸ ἢ τῶν κόπρων ἢ καὶ τῶν ρι-
ζῶν ἐμβάλλειν, ἀλλ' ὁλῶς πόρρω
τῶν πείμων. καὶ ἢ κατερίζειν πρὸς
ἐλαίας παρὰ δύο ἢ τρεῖς ἔτη. διὸ
ἢ τὴν φυτεύουσαν (2) ἐλαίαν παντὶ
τρόπῳ κόπρων ἐμβάλλειν εἰς τὰς
βόθρας, ἢ ἀναμειγνύειν τῇ γῇ.

O Mne sterco oleæ commodum
est, præter humanum. Con-
venit autem non ad radices injicere
stercus, sed paulo longius a trunco.
Stercoratio vero olearum tertio aut
quarto quoque anno fiat. Plantator
autem olearum sterco scrobibus in-
jiciat, ipsumque cum terra probe
permisceat.

(1) Restitui ex MSS. Casaub. & Interp. *prius ἐλαουμπίλιν*. (2) Ex
MSS. ante *ἐλαίας*.

C A P. XVI.

*De infitione olearum.
Florentini.*

EX oleis aliæ quidem tenui cortice sunt, aliæ vero crasso. Quæ igitur crassum librum & humidum habent, juxta corticem inferantur: Quæ vero tenuem & aridum corticem habent, in ipsum lignum. Tempus autem infitionis est a nono calendarum Juniarum, hoc est, a vigesima secunda die Maii, usque ad Junias calendas. Oleæ porro infitæ, cum aridæ sint, aqua rigandæ sunt. Quidam etiam in ipsas radices ex terra prominentes inferunt.

τὰς ρίζας τὰς ἀποκρίσεις τῆ γῆς ἐπικεντρύσσουσιν.

(1) MSS. habent τῶν ἰλαιῶν, τὸ ρῆμα. (2) Hæc vocula deest in MSS.

(3) Longe aliter Palladius in Aprili Tit. II. "Græci oleas ab octavo calendarum Aprilis die, usque in tertium nonarum Julii, inferi debere præcipiunt.

(3) Emend. ex MS. Barocc. & Interpp. Lat. & Ital. ante Μαρτίᾳ in pr. Ed. & cast. MSS., quod loci sensus respicit. (4) In MSS. F. L. & Bod. ἐγκεντρώσεις.

(b) Idem loco cit. "Aliqui (inquit) oleas in radicibus inferant, & ubi comprehenderit, cum aliqua parte radicis avellunt, & transferunt more plantarum.

C A P. XVII.

*Quomodo & quando oleas vin-
demiare & legere oporteat.
Paxami.*

Tempus ad olei communis confectionem accommodum est, quando major pars dimidii fructus nigricat. Accelerare autem colle-

K E Φ. ΙΓ.

Πεὶ ἐγκεντρώσῃς ἰλαιῶν.
Φλωρεντίνῃς.

(1) ΤΑ τῶν ἰλαιῶν φύλλα τὰ ῥῆμα ἐπὶ λιπρόφλοιᾳ, τὸ ἥ παχύφλοιᾳ. τὸ μὲν (2) ἐν πυκνόφλοιᾳ καὶ ὑγρόφλοιᾳ παρὰ τὴν φλοῖον ἐκκεντρώσας τὰ ἥ λιπρόφλοιᾳ καὶ ξηρόφλοιᾳ, εἰς τὸ ξύλον. (α) καὶ εἰς τὰς τῆς ἐκκεντρώσεως, ἀπὸ τῆς αὐτῆς. καλαμῶν Ἰουνίων, τῆς πίπης, ἀπὸ καὶ τῆς (3) Μαΐας μὲν, εἰς νεομηνίας τῆς Ἰουνίας μηνός. Ταῖς ἥ (4) ἐπικεντρώσεις ἰλαίας πλεονάκεις ὅπως ἐπιβράσειν καὶ αὐτὴν ξηραῖς ὕδατος. (b) πῶς ἥ εἰς αὐτὴν.

K E Φ. ΙΖ.

Πῶς καὶ πότε δεῖ (1) συλλέγειν καὶ τρυγᾶν τὰς ἰλαίας. Παξάμῃς.

Ὡς εὖρεται πρὸς τὴν τῆς κοινῆς ἰλαίας σκιδασίαν, ὅταν τὸ πλεονῶν τῆς ἡμίσους μέρους τῆς καρπῆς (α) φανῇ μελανίζον. ἐπίμασθαι ἥ

(1) In MSS. scribitur ἐκλέγειν.

(2) Idem suadet Columella Lib. XII. Cap. 49. "Cum primum bacce variari cœperint, & jam quadam nigra fuerint, plures tamen alba, sereno cœlo manibus distringi olivam oportebit. & substratis regetibus aut cannis cribrari & purgari. Cato etiam Cap. LXV. "Oleam, ubi nigra erit, stringito.

δαί τι τῇ πατρίᾳ αὐτῶν φωνῇ
(1) Οὐβόλιμα. (2) κάμακας ἐν
ἰσοθῆτιον βασιτάου διυναρδίας τὸ
βάρε^Ϟ τ' ἐλαίας^Ϟ εἰ ἢ ἄλλως πως
ἰγκεντρύσωμεν, ὅσα αὖ διηθῶμεν
καμάκων. ὥστε ἥ αὐτῇ τῇ γῇ
τρυπήσωσι τὴν ἀμπλον, ἐνθῶμεν
τ' ἐλαίας τ' ὄρηκα. ἵνα ἀνπλά-
βηται ἔ τ' ἄπο τ' ἀμπλῆ γλυκύ-
τη^Ϟ, καὶ τ' ἐν τῇ γῇ φυσικῆς
(3) ποιότη^Ϟ ἔ ἀνατροφῆς. ἀλυ-
πόπερον ἢ αὐτῶν καρπώσμεθα ὕ-
περον μὴ ἱπιφορτίζουσαν τὴν ἀμπ-
λον, εἰ λαβόντες ἐξ αὐτῆς ὄρηκας
μετὰφυπόσμεθα^Ϟ τηρήσθ^Ϟ τὴν μί-
ξιν ἔ καὶ^Ϟ ἰαυτῶν ριζώσμεθα. κα-
λεῖται ἢ ὁ ἐξ αὐτῆς καρπὸς ἐλαιο-
στάφυλ^Ϟ.

rum voce Οὐβόλιμα. Palos igitur
supponere oportet, qui oleæ pondus
ferre possint: Si vero aliquo alio
modo inferamus, palis non erit o-
pus. Etenim vite ad ipsam terram
perforata, oleæ ramum immittamus,
quo & dulcedinis ex vite particeps sit,
& naturalem ex terra qualitatem &
alimoniam recipiat. Postea autem
minore negotio fructum ex ipsa ca-
piemus, ubi vitem amplius non one-
rat suo pondere, ramis nimirum ex
ipsa detractis & transplantatis: Ser-
vabit enim & per se misturam, ubi
radicata fuerit. Appellatur autem
fructus ejus ἐλαιοστάφυλ^Ϟ, seu o-
le-uva.

(1) MSS. F. L. & Bod. habent ἐβόλιμα, sed V. ut in textu. (2) E-
mend. ex MSS. ante κάμακας ... διυναρδίνες. (3) In MS. V. ποιότη^Ϟ.

Κ Ε Φ. ΙΕ.

C A P. XV.

Περὶ κόπρε ἐπιτηδείας
(1) τῇ ἐλαίᾳ. Διδύμω.

De stercore oleæ commodo.
Didymi.

Πᾶσα κόπρ^Ϟ ἐπιτηδεία τῇ ἐ-
λαίᾳ, ὅσα τῆς ἀνθρωπείας.
δι^Ϟ ἢ τὴν κόπρεν ἔ καὶ^Ϟ τ' ρι-
ζῶν ἐμβάλλειν, ἀλλ' ὀλίγον πόρρω^Ϟ
τ' περιέριον. καὶ ἢ καπελίζειν πρὸς
ἐλαίας παρὰ δύο ἢ τρεῖς ἔτη. δι^Ϟ
ἢ τ' φυπόσμεθα (2) ἐλαίαν παντὶ
τρόπῳ κόπρεν ἐμβάλλειν εἰς τὰς
βότρες, ἔ ἀναμειγνύειν τῇ γῇ.

O Mne sterco oleæ commodum
est, præter humanum. Con-
venit autem non ad radices injicere
sterco, sed paulo longius a trunco.
Stercoratio vero olearum tertio aut
quarto quoque anno fiat. Plantator
autem olearum sterco scrobibus in-
jiciat, ipsumque cum terra probe
permisceat.

(1) Restitui ex MSS. Casaub. & Interp. prius ἐλαιοαμπλῆν. (2) Ex
MSS. ante ἐλαίας.

CAP. XVI.

*De insitione olearum.
Florentini.*

EX oleis aliæ quidem tenui cortice sunt, aliæ vero crasso. Quæ igitur crassum librum & humidum habent, juxta corticem inserantur: Quæ vero tenuem & aridum corticem habent, in ipsum lignum. Tempus autem insitionis est a nono calendarum Juniarum, hoc est, a vigesima secunda die Maii, usque ad Junias calendas. Olea porro insitæ, cum aridæ sint, aqua rigandæ sunt. Quidam etiam in ipsas radices ex terra prominentes inserunt.

πὺς ρίζας πὺς σφυκτῆρας τῶν γῆς ἐπιεντερίζουσιν.

(1) MSS. habent τῶν ἰλαιῶν, πὺς μὲν-- (2) Hæc vocula deest in MSS.

(3) Longe aliter Palladius in Aprili Tit. II. "Græci oleas ab octavo calendarum Aprilis die, usque in tertium nonarum Julii, inseri debere præcipiunt.

(3) Emend. ex MS. Barocc. & Interpp. Lat. & Ital. ante Μαρτίου in pr. Ed. & cast. MSS., quod loci sensus respicit. (4) In MSS. F. L. & Bod. ἐγκεντερίζουσιν.

(b) Idem loco cit. "Aliqui (inquit) oleas in radicibus inserunt, & ubi comprehenderit, cum aliqua parte radicis avellunt, & transferunt more plantarum.

CAP. XVII.

*Quomodo & quando oleas vin-
demiare & legere oporteat.
Paxami.*

Tempus ad olei communis confectionem accommodum est, quando major pars dimidii fructus nigricat. Accelerare autem colle-

KEΦ. ΙΓ.

Πεὶ ἐγκεντερισμὸς ἐλαιῶν.
Φλωρεντίνου.

(1) ΤΑ τῶν ἰλαιῶν φυτὰ πὺς μὲν ἐστὶ λεπτόφλοια, πὺς δὲ παχύφλοια. πὺς μὲν (2) δὲ παχύφλοια, καὶ ὑγρόφλοια παρὰ τῶν φλοιῶν ἐκκεντερίζουσιν πὺς δὲ λεπτόφλοια καὶ ξηρόφλοια, εἰς τὸ ξύλον. (a) καιρὸς δὲ τὰς τῶν ἐκκεντερισμῶν, ἀπὸ τῆς σελ. 9'. καλαμῶν Ἰουίων, τέπην, ἀπὸ 16'. δ'. (3) Μαίης μὲν ὡς νεομηνίας δὲ Ἰουνίου μηνός. Ταῖς δὲ (4) ἐκκεντερισθείσας ἰλαίας ἀποσπᾷς ὑδὼρ ἐπιβάλλειν χρὴ. ἅπτε ξηραῖς ὕδατος. (b) πᾶς δὲ εἰς αὐ-

ἐκκεντερίζουσιν.

KEΦ. ΙΖ.

Πῶς καὶ πότε δεῖ (1) συλλέγειν καὶ τρυγᾶν τὰς ἐλαίας. Παξάμης.

Ὡρα εὖτε σπέρσας τὴν τῶν κοινῶν ἐλαίᾳ σκεύασαν, ὅταν τὸ πλεόν τῶν ἡμισσῶν μέρους δὲ καρπῶν (a) φανῇ μελανίζον. ἐπιμάσσει δὲ

(1) In MSS. scribitur ἀλλέγειν.

(2) Idem suadet Columella Lib. XII. Cap. 49. "Cum primum bacce variari cœperint, & jam quadam nigra fuerint, plures tamen alba, se-
"reno cœlo manibus stringi olivam oportebit, & substratis regetibus aut
"cannis cribrari & purgari. Cato etiam Cap. LXF. "Oleam, ubi ni-
"gra erit, stringito.

δι' πρὸς τὴν Κυκομιδὴν, πρὸ δ' τὰς
παύτας θηρία· ῥάον γὰρ ἐπὶ πλείονα
θηρίαμα παρὲξ. δι' ὅσον Κυκο-
μῆν τὸ καρπὸν εὐδίας ἔσθης, ἐμὴ
βροχῆς βροχίς γὰρ ὁ βλαστὸς
αὐθιγέστερος γίνεται καὶ εὐδίας.
δι' ἣν αἰτίαν ἐδὲ ψευδὸς θηριόμην
ῥῆν κινεῖν τὰς κλάδους, ἐδὲ ἀφαι-
ρεῖν τὸν καρπὸν, πρὶν ἢ τὴν ὑγρο-
τητα ἀπὸ τῶν φυτῶν ἀφαιρεθῇ.
πᾶς ὅστις ὄντος, ψιλάθης ἢ πτωχέ-
(2) ἔπρην ὑπερῶν, εἰάν ὅσον μὴ-
δὲν (3) ἢ πτωχέτον, πλύνειν ῥῆν ὅ-
θεν θηριόμην τὰς εἰλαίας· (4) πρὸς
γὰρ τὸ καθαίρειν, καὶ τὸ θηριόμην
πλύνειν εὐδίας. διὸ, εἰάν ἢ διω-
τὸν, καὶ μὴ πλύνῃ, πλύνειν
αὐτὰς ῥῆν ὅθεν θηριόμην. Τινὲς κα-
λῶς ποιεῖν, μόνον ταῖς χερσὶ σα-
λεύουσι τὰς κλάδους, ἵνα ἐκπνεύῃ
ὁ καρπὸς, ῥάον ὅσον ἐπὶ ἀφαι-
ρεῖ τὴν εἰλαίαν, ἐπὶ εἰς τὸ μέλλον ἢ τὸν
καρποφορεῖ. καὶ αὐτὸς ὅσον καρπὸς
βιαιῶς καθαίρειν τὸν τραυματί-
στῃ, ἀφαιρῇ τὸν ἢ λίθους ἢ σκλη-
ροῖς βάλαντες, ἐπὶ ποιεῖν τὸ γὰρ
ἀντιλαμβάνειν τὸν μετὰ τὸ εἰλαίον
ποιήσθαι. δι' ὅσον τὰ τεύχεα κα-
τασκευάζειν (5) ἀνακατέλκειν, καὶ
ἀνὰ τὴν σκευὴν πλύνειν ἐπὶ τὸν με-
τὰ τὴν αὐτῆς ἐσθίειν δρέπων).

tionem convenit, antequam glacies
congeletur; facilius enim & copio-
siores foetus præbunt. Colligendi
sunt autem fructus sereno tempore,
& minime pluvioso: Nam hume-
ctum germen imbecillius fit & fa-
cile frangitur. Ob quam causam ne-
que minutis imbrium guttis delaben-
tibus ramos movere oportet, neque
fructum legere, priusquam omnis
humiditas a plantis sit discussa. Si
vero lutosum sit solum, storex aut
tale quicquam substernatur; si vero
nihil ejusmodi adsit, olivas aqua ca-
lida lavare convenit; præter enim
purgationem, & plus olei repe-
riemus. Quapropter etiam si non
inquinentur luto, si fieri possit,
aqua calida sunt lavandæ. Quidam
recte faciunt, qui solum manibus
ramos quatunt, ut fructus excutia-
tur, virgam autem oleæ non admo-
vent, quoniam in posterum mines
fructuosa est. Sed & ipse fructus
violenter delapsus fauciatur, aut ad
lapides aut ad duras glebas offen-
dens, & terræ qualitate contracta
oleum terreum faciet. Triangula-
ria igitur scabellum præparare opor-
tet, & latam tabulam superne im-
ponere, ut in ipsa stantes olivas de-
cerpant.

(2) Ita MSS. V. F. L. & Bod. In Barocc. ἢ πτωχέτον ἔπρην.

(3) Sic legend. prius εἴη. (4) MSS. V. F. L. & Bod. ἀφαιρῇ τὸν γὰρ κα-
θαίρειν. in Bar. καὶ ἀφαιρῇ τὸν γὰρ. (5) Emend. ex MSS. ante ἀνακατέλκειν.

Κ Ε Φ. ΙΗ.

Πᾶς δίχα ἐλαίων δυνατὸν
γενέσθαι ἐλαίον.
Δαμογέροντι.

Τὸν καρπὸν τὸν πρὸς τὸν (1) ἐν
τῷ μύλῳ κατέπερ ἢ ἐλαίαν
αἰλῶμεν, καὶ ἀφαιρῇ τὸν μετὰ τὸν

(1) Restituit ex MSS. in pr. Edit. ἐν μύλῳ, ... αἰλῶμεν.

C A P. XVIII.

Quomodo citra olivas o-
leum fieri possit.
Damogerontis.

Si terebinthi fructus in mola quem-
admodum oliva molatur, & ex-
primatur, oleum emittit: Ipsi autem

nuclei

nuclei porcos pascunt, atque igni etiam alimentum sufficiunt. Reddit etiam oleum sesamus, & nux, corticibus ademptis, & expressis.

ἔλαιον· καὶ ἡ πυρήνη ποιεῖ εἰς βρω-
σιν χοίρων, καὶ εἰς καύσιν. ποιεῖ
ἔλαιον καὶ σήσαμ·, ἔ τὸ κάρυον,
ἀφαιρουμένων τῶν καλύφων, (2) καὶ
αὐτῶν δηλονότι ἐκπιεζόμενων.

(1) MSS. καὶ αὐτὰ δηλονότι ἐκπιεζόμενα.

CAP. XIX.

KE Φ. IO.

De olei omphacini preparatione.
Apuleii.

Ὀμφακίνιον ἔλαιον ποίησις.
Ἀπυληίου.

EX ipso utique nomine satis in-
notescit, quod olivæ acerbæ,
ὀμφακας Græcis appellatæ, omphaci-
num oleum faciunt. Quum igitur
olivæ præ maturitate nigricantes vi-
deris, ministros aut operarios ad eas
manibus colligendas ex arbore mit-
te, caveant autem, ne quid ex ipsis
in terram cadat. Tollendum enim
est quotidie tantum, quantum se-
quenti nocte ac die conficere possi-
bile est. Decerptas autem in vimi-
nea crate expandito, quo & aquo-
sus in ipsis humor reficetur, & ne
ex mutua caliditate noxa aliqua ac-
cedat. Eligenda sunt etiam folia &
virgultæ ipsis admixta: Hæc enim
si admixta sint, oleum minus dura-
bile faciunt. Deinde vesperi olivas
sale conspergito, & molæ puræ in-
jice, atque manu leniter molito, ne
nuclei olivarum conterantur: suc-
cus enim ex nucleis expressus ole-
um corrumpit. Quare rotam levi-

Τῶς εἰδέναι χρὴ ἀπὸ τῆς ὀνόμα-
τος, ὅτι αἱ ὀμφακίζουσαι ἑ-
λαῖα ποιοῦσιν (2) ὀμφακίνιον ἔλαιον.
ὅταν ἐν ταῖς ἐλαίαις ἀρχαῖας περ-
κάσιν ἰδῇς, κίλευε τοῖς παισὶν ἢ
τοῖς ἐργάταις συλλέγειν ἐκ τῆς δύν-
δρος ταῖς χερσὶ, φυλαττομένοις
μὴ π τέττοις εἰς τὴν γῆν πίση. ἀ-
φαιρῶν δὲ χρὴ κατὰ ἐκάστην ἡμέραν
τοσούτον, ὅσον ἐν (1) τῇ ἐπιζυμομέ-
νῃ νυκτὶ ἢ τῇ ἐξῆς κατεργασαμένη
δυνατὴν. (b) Ληθείσας δὲ αὐταῖς
(2) ἐπὶ ψιᾶθω λύγων ἀπλωσεν,
ὥστε καὶ ἐξικμαδῆναι τὸ ἐν αὐταῖς
ὕδατιώδες, καὶ ὡς ἂν μὴ τῇ ἐξ ἀλ-
λήλων θερμότητι βλάβη περ γίνῃ.
πάντα περ αὐταῖς φύλλα καὶ ἀκρί-
μυνας ἐκλεκτίον· πάντα γὰρ μισγύ-
μματα ἐναντία γίνονται τῇ ἀφαιμονίᾳ
τῆς ἐλαίας. Ἐπειδὴ ἀπὸ ἰσχυρῆς λα-
βῶν ταῖς ἐλαίαις (3) ἔμπυσον ἀ-
λας, καὶ τῇ μύλῃ καθαυτῇ ὥσθι ἔμ-
βαλλε, καὶ ἀπὸ χειρὸς ἐλαφρῶς
ἀλῆθι, ἵνα μὴ οἱ πυρήνες τῶν

ἐλαίων συτρεῖσθωσιν· ὃ γὰρ ἔχει ὃ ἐκ τῆς πυρήνης λυμναίνεται τὸ ἔλαιον. διὰ
(a) Ὀμφακίνιον ἔλαιον] *De oleo Omphacino vid. Dioscor. Lib. I. Cap. 29.*
Plinium Lib. XII. pag. 49. & Catonem fol. 24. A.

(1) Ex MSS. prius τῇ ἐπιζυμομένη ... κατεργασμένη.

(b) Nostro suffragatur Palladius in Octob. Tit. X. "Nunc oleum vi-
ride faciemus hoc genere." Olivam quam recentissimam, cum varia est,
colligis, & si diebus aliquot collegeris, expandis, ne calefiat. Vid. etiam
Pallad. in Octob. Tit. XIX.

(2) Ita cum Interp. legend. censeo, in MS. Voss. scrib. ἐπὶ ψιᾶθων ὀλί-
γη. MSS. F. Long. & Bod. habent ἐπὶ ψιᾶθων λύγων, sed alia manu in
margine apponitur ἄλῃθι. In pr. Edit. ἐπὶ ψιᾶθων λύγη. (3) Ita
MSS. ἀπὸ τῆς ἔμπυσον ἀλάς.

ἐν ἐλαφρῶς & κέφως ἀειφέρεισθαι
τὸ τροχόν, ὡς μόνον τὴν σάρκα καὶ
τὸ ὀρμα τῆς ἐλαίας θλίβεισθαι.
Μετὰ δὲ τὴν ἀλυσιν, σκάφαις μι-
κραῖς τὸ ἀλυσθὲν μετὰ φερε εἰς τὴν
ληνόν, & κύττας ἐξ ἰτίας πηλε-
σμίνους ἑμβαλεῖ, (πολὺ γὰρ κάλλος
ἡ ἰτία τῷ ἐλαίῳ παρὶχθῆ) εἴπε ἐπί-
θες βάρος ἐλαφρὸν καὶ μὴ βίαιον.
τὸ γὰρ ἐξ ἐλαφροῦς τὸ θλίψαι περὶ
ρυμῶν ἡδιστὸν & λεπτότατον ἐστίν, ὃ
εἰς αἰγῶνα κρατὰς μετεντλήσας,
ἰδίᾳ εἶναι πρὸς αὐτὸν· πάλιν ταῖς
ὑπολειφθεῖσαις καὶ ὑποκειμέναις ἐλαί-
αις ὀλίγω βίαιοτέρῳ (4) βάρος θλί-
ψον. & τὴν πάλιν ἰδίᾳ ἔχει τὸ
γὰρ δὲ μὴ πρῶτον ὀλίγον ὑποδείσασθαι
ἔστιν, δὲ ἡ ἐφεξῆς κάλλιον. Εὐθὺς δὲ
τῷ τοῖς ἀμφοτέρωσιν μετεντληθεῖσι
καὶ ἀποσκάβειν ἄλλας ὀλίγας καὶ
νίττον, ἐύλωπε ἐλαίῳ κινεῖν, μετὰ
δὲ ταῦτα αἶν ἡσυχῇ ἕως ἀνὰ κρατῶν,
& εὐρήσας τὸ μὴ ὑδατῶδες αὐτῷ
ὑφίξειον, ταῖς τὴν ἀμύργῃ, τὸ
δὲ λιπαρῶτα ἂν ὦσιν ἐπιπολάζον,
ὃ λαμβάνειν ἀποσκήψαι ὀλίγα τὸ ἀμύρ-
γης, & ἐμπαλῆν εἰς αἰγῶνα ὑέλων.
κάλλιστα γὰρ φυλάξει τὸ ἐλαίον ὑέλων,
ψυχρὰ φύσιν ὅσα χαίρει γὰρ τῷ ψυ-
χρῷ ἢ & ἐλαίῳ φύσιν. εἰ δὲ μὴ ἔχῃ
ὑέλων σκεύη, εἰς (5) κανὰ κερά-
μια βεβαμμένα ἐνδοθὴν γύψῳ ἑμ-
βαλεῖ. ἀποτίθης δὲ αὐτὴ πρὸς ἀρ-
κτον ἐν ξηροῖς τόποις. Φιλεῖ γὰρ καὶ
ὅτι τὸ ἐλαίον ἐν ξηρῷ & ψυχρῷ
τόπῳ ἢ γὰρ θερμότης καὶ ὑγρότης
ἐναντία τῷ ἐλαίῳ.

ter circumducere oportet, quo caro
& cutis tantum olivæ premantur.
Post molituram vero, parvis pelvi-
bus quod molitum est in torcular
transporta, & nassas ex salice textas
immittito, (multum enim ad pul-
chritudinem olei salix confert) de-
inde pondus leve & non violentum
imponito. Quod enim ex levi com-
pressione profluit jucundissimum &
tenuissimum est, quare in vasa pura
transfusum seorsim asserva: reli-
ctasque & subjacentes olivas rursus
violentiore paulo pondere admoto
exprime, atque hoc ipsum rursus
privatim reconde: Etenim a primo
paululum deficiet, sequenti vero præ-
stantius erit. Utrisque autem, sta-
tim ut transfusa sunt, parum salis
& nitri adjiciatur, & oleagino ligno
agitantur, quo facto quiescant do-
nec constiterint, & reperiens quod
aquosum est subsidens, hoc est
amurcam, quod vero pinguisimum
est superne innatans, quod etiam de-
mere convenit citra amurcam, & in
vas vitreum mittere. Optime enim
oleum in vitro servabitur, cum na-
tura frigidum sit: nam olei natura
frigore gaudet. Quod si vitrea va-
sa non habeas, in nova fictilia in-
tus gypso tincta conde; reponere au-
tem in locis ficis ad septentrionem
spectantibus. Siccum enim & frigi-
dum locum oleo gratissimum esse
constat, cum calor & humor oleo
contraria sint.

(4) Supplevi ex MSS. (5) Emend. ex Interp. & MSS. F. Long. &
Bod. prius κανὰ κεράμια.

CAP. XX.

*Olei odorati confectio.
Diophanis.*

MUsti sextarios VIII. & olei sextarios II. & iridis confusæ notabilem partem colligatam, in dolium ad dies decem conde, & postea excolato oleo utere. Vinum vero mulieribus in potu commodum est.

(a) *Olei gleucini parandi rationem aliter tradit Colum. Lib. XII. Cap. 51.*
(1) *Ita MSS, in pr. Ed. ἔσται.*

KE Φ. K.

*Ἑλαίᾱς εὐώδους σκευασία,
Διοφάνους.*

(a) ΓΛεύκης, τῆς ἰσίδος καὶ ἡλεῖας μύσῳ, ἔσται ἡ. & ἑλαίᾱς ἔσται β. καὶ ἰσίδος καὶ ἡλεῖας φάρμακον μίξῳ καὶ ἀδύσῳ, ἀπὸ τῶν εἰς κερμαῖον ἡμεῖρας ἰ. & μῦ τῆς ἀποδεδωγμένης, ἡ δὲ τῆς ἑλαίᾱς. ὁ ὅστις (1) ἐστὶν ἐπιτήδειος γυναιξὶ πιεῖν.

CAP. XXI.

*Quomodo oleum purum facias.
Tarentini.*

SAlem ad ignem torrefice, & dum adhuc calet in oleum mitte. Idem faciunt nux pinea usta, & adhuc fervens injecta, & citri radix, & fæx olei torrefacta.

(a) Ἄλας Palladius in Nov. Tit. 19. " Si sordet oleum, frictos & adhuc calentes sales injici jubent, & diligenter operiri. Ita mundum reddi post tempus exiguum."
(1) *Hanc voculam revocaui ex MSS.*

KE Φ. KA.

*Πῶς ἐστὶν ἔλαιον καθαρόν
ποιῆσαι. Ταραντίνος.*

(a) Ἄλας φρύξας ἐν πυρὶ, (1) καὶ ἐπὶ θερμῶς ὄντας βάλλει εἰς τὸ ἔλαιον. τὸ αὐτὸ ποιεῖ καὶ τρυβίᾳ καυθεῖς, καὶ ἐπὶ ζέοντι ἐμβάλλομεν, καὶ κίτρου ρίζα ἐμβάλλομεν, καὶ τρυγία ἑλαίᾱς πεφρυμένη.

CAP. XXII.

*Olei rancidi curandi ratio.
Ejusdem.*

Ceram albam cum oleo bono coque, & adhuc liquidam in-

KE Φ. KB.

*Ἐλαιον ταῖον θερμαίνε-
σαι. Τῷ Αὐτῷ.*

(a) Κηρὸν λευκὸν μῦ ἑλαίᾱς καλῇ ἐψήσῃ, καὶ ὡς ἐστὶν ὑγρὸν

(a) Κηρὸν λευκὸν] Pene ἀπολαβεῖ Palladius in Nov. Tit. XXI. " Oleum rancidum Græci asserunt sic posse curari: Albam ceram mundo & optimo oleo resolutam, & adhuc liquentem mitti in oleo jubent. Tunc sales calentes addi, operiri, atque gypsari. Sic fieri ut oleum purgetur sapore & odore mutato. Oleum tamen omne in terrenis locis esse servandum, & eam ejus esse naturam, ut sole vel igne purgetur, vel aqua ferventi, si simul miscantur in vasculo. Q4 fin

ἔμβωλαι φρούας ἢ καὶ ἄλλας, ἢ ζε-
φύς ὄντας ἔμβωλαι. εἰδέναι ἢ ζεφύς,
εἰς πᾶν ἔλαιον τήρησις μᾶλλον ἐν
κατωγίῳ τόπῳ, καὶ ὅτι πᾶν ἔλαιον
καταλείπει ἢ πῦρ, ἢ ὕδωρ ζεῖον, ἐν-
πνευμένον εἰς αὐτὸ ὅτι σκεύος, οἷον
χαλκίῳ ἢ ἑτέροις μὴ ῥηγνυμένοις. Σε-
ρεπύσθαι τὰς ἔλαιον καὶ αἰσιν ἔμ-
βαλόμενον. εἰ ἢ σκευάσθαι (1)
βέλγης τὸ αἰσιν, ἢ τὰς ἑσθίας.

(1) Ita MSS.

K E Φ. ΚΓ.

Δυσώδεις ἔλαιον θεραπεύ-
σαι. Τῷ Αὐτῷ.

(a) Ἐλαίας χλωρὰς ἐκτὸς τῆς πυ-
ρήνων συκώφας, ἐπίβαλαι ἐν
τῷ αἰσιν ὅτι ἔλαιον θερμὸν ὄντος
[(1) ὅτι ἡλίῳ]. εἰ ἢ μὴ αἰσιν ἔλαιον,
ἀπαλὴς κλάδας τῆς ἔλαίας κόψας,
τὸ αὐτὸ ποιήσεις. πινὲς ἢ (2) ἀμ-
φότερον ἔμβωλαισιν. ὁρῶν δὲ ἡλίου
ἐνδύσασθαι, καὶ αἰσιν κεκομμένων
(3) συνμιζάντας. καὶ ἢ μὴ τρεῖς
ἡμέρας λαμβάνειν τῷ ὁρῶν, καὶ
παράσθαι τὸ ἔλαιον, ἐπειδὴν ἢ
καταλείπει, βάλλειν εἰς ἄλλο αἰσιν.
Ἄλλοι πλὴν τῆς παλαιᾶς ὁπληθύν-
σας ἀγρῶν ἔμβωλαισιν. (b) ἄλ-
λοι ἄρτους κελύβους ξηρὰς (4) συν-
θλάσασθαι, καὶ εἰς ὁρῶν πᾶν
ἀραιὰς ἐνελήσασθαι ἔμβωλαισιν, καὶ τῷ οἷς ἢ τρεῖς ποιήσασθαι, πλὴν

funde; & sale m tostum adhuc fer-
ventem immitte. Scire porro con-
venit, quod omne oleum purgat aut
ignis, aut sol, aut fervida aqua, si
vas æreum, aut aliud quod non
frangatur, in ipsam ponatur. Me-
debitur oleo rancido & anisum in-
jectum. Si vero anisum antea in-
jicias, non rancefcet.

C A P. XXIII.

Færidi olei curandi modus.
Ejusdem.

OLivas virides rejectis nucleis
contusas in vas olei calidi mit-
te. Si vero non adsint olivæ, tene-
ris oleæ ramulis contusis, idem fa-
cies. Quidam utrumque immittunt
lineteolo illigatum, sale etiam tuto ad-
mixto. Cæterum post triduum lin-
teolum eximendum est, & oleum
agitandum, & ubi constiterit, in a-
liud vas transfundendum. Alii la-
teres veteres coctos ignitos immittunt.
Alii panes hordeaceos aridos
frangunt, & lineteis valde raris in-
volutos injiciunt, atque ubi iterum
atque iterum hoc fecerint, postre-
mum falis grana injiciunt, & in vas

(a) Ita Palladius in Novemb. Tit. XX. " Si (oleum) fuerit odoris
" horrendi, virides olivæ sine ossibus tundi [Græci jubent], & in olei
" metreta chænicas duas mitti. Si bacca defuerint, caules tenerrimos olea
" similiter esse tundendos.

(1) Has voces non agnoscit MS. Barocc. nec Palladius loco citato.

(2) Præcedentem voculam & d. levi auct. MS. Barocc. (3) Hic præ-
delendum suadebat MSS. consensus.

(b) Eadem tradit Pallad. loco cit. " Plerique hordeaceos panes figura-
" tos, & raro lineteo involutos mergunt, & novos subinde permutant:
" ubi hoc bis aut tertio fecerint, sales mittunt, & in alia vasa transla-
" tum per paucos dies subsidere patiuntur.

(4) In MSS. συνθλάσασθαι.

purum

purum transfundunt. Alii melilotum oleo illitum per diem ac noctem in oleum demittunt.

παῖον ἰμβάλλουσι χόνδρους αἰλῶν. Ἐ
εἰς καθαρόν αἶγαιον μετὰ χέουσιν.
ἄλλοι μελίλωτα ἐλαίῳ χρίσαντες
ἰμβάλλουσι τῷ ἐλαίῳ νυχθημερον.

CAP. XXIV.

Ut oleum turbidum limpidum fiat. Eiusdem.

Κ Ε Φ. ΚΔ.

Ἐλαιον θολερόν καθαρί-
σαι. Τῷ Αὐτῷ.

Oleum in vas ampli oris infusum in oleum calidum pone, & ubi ebullierit salem tenuem torrefactum insperge, & postquam constiterit, in aliud vas transfunde. Cæterum sordidum oleum hoc modo limpidum facies. Oleæ corticem & ramulos, & salem, omnia contusa & linteo illigata in vase oleario suspende.

Βάλων τὸ ἔλαιον εἰς αἶγαιον πλά-
τύσμων θες ἐν θερμῷ (1) ἐλαίῳ,
Ἐ ἀναζέουσι ἑμπασσιν λεπίδας
ἀλας πεφρυγμένους, Ἐ ὅταν καθαῖται,
μετὰ βάλλουσι ἀλάχῃ. Τὸ ὅ ῥυπαρόν
ἐλαίον ποιήσεις διαυγὲς ὕψως. ἐλαί-
ας φλοῖον Ἐ ἀκρίμνας, καὶ ἀλας,
πάντα κόψας καὶ ἐνδύσεις ὀθονίῳ.
ἀπὸ κρέμασιν εἰς τὸ αἶγαιον.

(1) Interp. legisse videtur ἡλίῳ, cui lectiōni sensus loci refragatur.

CAP. XXV.

Si mus, aut aliquod aliud animal in oleum illapsum, odorem ejus vitiauerit.

Democriti.

Κ Ε Φ. ΚΕ.

(1) Ἐὰν μῦς, ἢ ἄλλο τι
ζῶον, εἰς ἔλαιον ἑμπε-
σὼν βλάβῃ τὴν ὁσμὴν.

Δημοκρίτης.

Coriandri fasciculum manualem in oleo suspende, si vero adhuc foeteat, coriandrum permuta. Quidam in umbra exsiccatum coriandrum terunt, & oleo adjiciunt. Alii foenum græcum ad solem siccant, & in vasa mittunt; præstat autem,

(2) Κορίανθον δισμὴν χειρὸς πληρὴν
κρέμασιν εἰς τὸ ἔλαιον, ἐπι-
μύνης ὃ τὴν δυσωδίαν, ἀλλασσὶ τὸ
κορίανθον. τινὲς ὃ ἐν σκιᾷ ξηραν-
τες τὸ κορίανθον καὶ τελεψάντης ἑμ-
βάλλουσιν εἰς τὸ ἔλαιον. ἄλλοι (2)
τῇλιν ξηρανόντες ἐν ἡλίῳ, βάλλου-
σιν (3) εἰς τὰ σκεύη. καὶ αἱ οἱ ὃ, ἀνθρώπους ἐλαίῳς ἐὼς πεφυρμένους

(1) Emend. ex MSS. F. Long. Bod. & Casaub. apud quem ista ab Ἐὰν ad ὁσμὴν minio scribuntur, sed in priori Edit. absque ulla distinctione exhibentur.

(2) Ita Democriti fidus interpres Palladius in Novemb. Tit. XX. "Quod si aliquod animal forte deciderit, & oleum putredine ac nidore vitiauerit, jubent Græci coriandri manipulum in olei metreta suspendi, atque ita paucis diebus manere. Si nihil de nidore decusserit, mutandum est coriandrum, donec superetur hoc vitium.

(2) Emend. ex MSS. prius τῇλιν. (3) Hanc voculam revoc. ex MSS. ἀπὸ σκεύων.

ἄποσθενούειν ἐν τῇ ἐλαίῳ. Ἄλλοι
σαφίδας, ἐξελόντες πρὶ γίγαρι, καὶ
παύσας ἀπτερέψαντες ἐμβαλῶσι,
καὶ μὲν ἑπόμερας πρὸς σαφίδας ἀραι-
ως, ἔκπεσαντες περὶ τῆς, καὶ
εἰς ἑπὶ σκευὸς μισχεύουσιν. Ἄλλοι
σαφίδας ὁμοίως, ἢ γιγάρτων λει-
φέντων ἐν ὄλμῳ κόψαντες ἐμ-
βάλῃσι τῇ ἐλαίῳ.

Κ Ε Φ. ΚΖ.

Ἐλαιον Σπάνω ὁμοιον ποιῆ-
σαι. Δαμογέροντι.

Ἐλαίῳ καθαρῇ ἀπὸ πύσης ἀμύρ-
νης ἄγαν ὑπερζέοντι τετραπλά-
σιον ὕδατι μὴ ἄγαν ὑπερζέοντος
ἔσας ὀλίγως κεκομμένους ἔλε-
λειωμένους πάλιν ἐπιβάλλει, καὶ κινή-
σας καὶ ζυμωσάσας ὡς ἀπὸ παντός
τὴν μίξιν γίνασθαι, ἔασον ἀθήσειν
ἐφ' ἡσυχίας ἕως ἂν εἰς τρεῖς ἡμέ-
ρας ὑφίσχηται τὸ ζυμωθῆναι ὁ-
δῶν. Ἔπειτα τῷ ἀποστρεφέντῳ σκεύει,
ἐκτέλει κόψην, τὸ ἐφιστάν τὸ ἔλαιον
ἀφελάν, πάλιν ὁμοίως σὺν ὕδατι
χλιαρῇ κινήσας, ἔτι αὐτὸ ποιῆ-
σας, ἀφελὲ λοιπὸν καθαρὸν τὸ ἔ-
λαιον. (α) εἴτε χυλὸν φύλων τῇ ἐλαί-
ῳ ἁπλῶν ζυκοπέντων ζυμώσας,
ἢ αὐτῶν δαμωγέρων πνεῦμα καὶ πικρότητα
ἀπ' αὐτῶν λάβῃ, καὶ αὐτῶν τῇ
ἐλαίῳ, μὲν τρεῖς ἡμέρας, ἢ καὶ αὐ-
θιμότερον χρόνον. Ἄλλοι ὃ ἔλαιον ὁμο-
φάκων, ἢ ἄλλως καλόν, εἰς ἰγδὴν
βαλόντες ἐπιχεύουσιν, καὶ ὅταν χρεῖα
ᾖ, ὡς Σπάνω χρόνῳ τῇ ἐλαίῳ.

carbones ignitos ligni oleagini in o-
leo extinguere. Alii uvas passas e-
lisis vinaceis terunt, & immittunt,
& post dies decem uvas passas exi-
munt & exprimunt, agitatumque
oleum in aliud vas transfundunt.
Alii uvas passas eodem modo, reli-
ctis vinaceis, in mortario tundunt,
& in oleum injiciunt.

C A P. XXVI.

*Quomodo oleum Hispano simile
fiat. Damogeronis.*

Leo ab omni amurca puro ef-
fervescenti triplum aquæ non
multum ferventis & salem modi-
cum tustum & probe tritum immit-
te, agitationeque ac conturbatione
facta omnia misceantur, & per tem-
pus aliquod quiescere sine, donec
injecta aqua ad amurcæ modum
subsadat. Deinde oleum prædicto vasi
innatans tolle, & rursus cum tepida a-
qua moveto, idemque facito, & de
cætero purum oleum tollito. De-
inde succum foliorum oleæ tenero-
rum contusorum admisce, quo aci-
moniam quandam & amaritudinem
ex ipsis contrahat, ubi autem consiterit
oleum, post triduum, sive etiam eo-
dem die utaris. Alii autem etiam
omphacinum oleum, aut alias bo-
num, in mortarium mittunt, ac cir-
cumlinunt, & ubi usus postulaverit,
Hispani loco utuntur.

(α) Galenus (*circa* Jano Ant. Saraceno *ad* Dioscoridem *Lib. I. cap.*
XXXVII.) *Meth. Lib. II.* Ἐστὶν σοὶ καὶ τὸ ἔλαιον σύφον, ὁποῖόν ἐστι τὸ πρὸς
Σπάνῳ ὁνομαζόμενον, ὅταν πρὸς αὐτὸν σκευάζῃς μὲν γὰρ ἐλαίαν, &c. *Vid.*
in Sarac. *ad locum* Diosc. *laudatum.*

CAP. XXVII.

Κ Ε Φ. ΚΖ.

*Olei Istrico similis faciendi ratio.
Sotionis.*

Ἐλαίῳ Ἰστρικῷ ὁμοιον ποιῆ-
σαι. Σωτίων.

IN oleum omphacinum, aut alias bonum, inulam siccam, & lauri folia, & cyperum aridum, omnia videlicet & tusa, & trita, & per cribrum excussa immitte, & salem torrefactum ac tritum adde. Deinde multum agitaturn, ubi constiterit, ad dies tres aut plures serva, ipsumque ad tertias ebullire facito. Hoc est oleum Liburnicum appellatum, quod & Istrianum.

(a) **Ε**ἰς ἔλαιον ὀμφάκινον, ἢ ἄλλως καλόν, ἡμβάλλει ἰνυλαὶν ξηρὰν, καὶ δάφνης φύλλα, καὶ κύπερον ξηρὸν, δηλοῦσι πάντα χρυσά, & λελεωμέναι, & ἄλφι κοσκίνου (1) διηθεῖναι καὶ ἄλλας πηφρυσμένους καὶ λελεωμένους. εἴτα πολλῇ κινήσει μίξας, ἐπειδὴν κατὰ τὴν, τήρει ἐπὶ ἡμέρας τρεῖς ἢ & πολέους, & (2) πύσσει αὐτὸ εἰς τὸ τρίτον. τῷτ' ἐπὶ τὸ καλὸν μὲν Λιβυρνικόν, & (3) αὐτὸ τὸ Ἰστριανόν.

(a) *Εἰς ἔλαιον*] Plinius *Lib. XV. pag. 170.* "Reliquum [olei] certamen inter Istria terram & Batia par est. Et Palladius *pag. 174.* "Oleum primum Liburnico simile fieri asserunt Graci, si in optimo viridi oleo inulam siccam, lauri folia, & cyperum, &c; ---. Liburnicum vero oleum a Liburnia Istriæ contermina nomen accepit.

(1) *In MSS. scrib. διηθέμενα, καὶ ἄλλας δηλονότι πηφρυσμένους.* (2) *Malim cum Interp. βράσειν, ut & loci sensus possint.* *In MSS. Long. Bod. & Casaub. πύσσειν.* (3) *Ita legend. censeo, cum de oleo, non gente Istriana, nunc agatur; in pr. Ed. & MSS. αὐτοὶ οἱ Ἰστριανοί.*

CAP. XXVIII.

Κ Ε Φ. ΚΗ.

*Optimus olivas condiendi modus.
Florentini.*

Σύνθεσις χαλκίση ἐλαίων.
Φλωρεντίνων.

OLivas magnas & intactas, manu decerptas, circum circa arundine acuta incide, atque sic ipsas in vas novum nondum picatum mitte, & salem tenuissimum insperge, & postquam sal colliquatus fuerit, in alio vase mel, si fieri potest, in promptu habe, si vero mel non adsit, sapam & folium citri, & in hanc condituram olivas mitte, ita

Λαβὼν μεγάλας & ἀθίκτας ἐλαίας τῇ χειρὶ λεφθείσας, ἵναι αὐτὰς πύσει καλὰ μὲν ὅξει, καὶ ὅπως ἡμβάλλει εἰς ἄλφιον καὶ ὀνὸν ἀπίσσωτον, (1) ἐπιπύσσει αὐτὰς λιπρόπικτον, καὶ μετὰ τὸ συνθεῖναι ἔχει ἐν ἐπιμύρῃ εἰς ἄλλο ὄργανον, εἰ μὴ εἴχωμεν, μέλι, εἰ μὴ, ἔψωμον καὶ κίτροφυλλον, & (2) ἡμβάλλει πύσει ἐλαίας εἰς ταύτην τὴν ἀρτυσιν, ἵνα

(1) *Emend. ex MSS. V. & Batocc. prius ἐπιπύσσειν.* (2) *Restitui ex MSS. Casaub. & Interp. in priori Editione ἡμβάλλει εἰς αὐτὸ τὰς ἐλαίας, ὥστε ἐπιπλύνει αὐτὰς τῇ τοιαύτῃ ἀρτυσει.*

ἐπιμύρην

ἐπιπλήη τὸ ὕδρον. Τινὲς δὲ καὶ μα-
ρσίῳ ἀρίμω, καὶ (α) καρναβα-
δίου, ἢ σελινοπαρίμω, καὶ ἀνῆθου μι-
γρύνουσι τῇ ἀρτύσει, καὶ ποιεῖσιν ἐ-
λαιῶν σύνθεσιν πάνυ θαυμαστήν, ἣ-
τις παρὰ πολλοῖς ἀγνοεῖται.

ut liquor ipsis innatet. Quidam et-
iam fœniculi semen, & carnabadi-
um, & apii semen, & anethum ad
hanc condituram admiscunt, & oli-
vas mirum ad modum condiunt, qui
vulgo ignoratur.

(α) Καρναβάδι] Du Fresne in Glossario. "Καρναβάδι, καρναβάδιον.
"Glossæ Iatricæ MSS. ex Cod. Reg. 1673. Καρῶν, τὸ καρναβάδιον. Mat-
thæus Silvaticus: Carnabadi, vel Carna, radix, J. Carvi, Gr. Car-
"naudhi; Cumminum Æthiopicum Fuchsius apud Myrepsum. Καρναβάδιον
"λεβυπικόν, cap. 87. in MS. Codice. Κύμινον τὸ λεγόμενον καρναβάδιον apud
"Pseuso-Dioscoridem. Symeon Sethi de facultat. (pag. 33.) Καρ-
"ναβάδιον Σερμὸν ἐστὶ καὶ ἐν τῷ τρίτῳ ἀπίσται. De Caroo vid. Salm.
in Sol. pag. 596.

Κ Ε Φ. ΚΘ.

C A P. XXIX.

Σύνθεσις δι' ὀξύμελι.
Τῷ Αὐτῷ.

Olivas per acetum mulsu[m] con-
diendi ratio. Ejusdem.

Τὰς μακρὰς λάμβανε μὲν τῶν
περὶ σπεφυκῶτων κλωνίων, τὰς
καλλίστας δηλοῦσι καὶ (1) μελαίναιας
πάνυ ἀθλάσας, εἴτε πλύναις ὕδατι
ψυχρῷ ξήραναι ἐπὶ (2) περσῶν.
ἢ ὕτω βαλάν (3) ταύτας εἰς σκά-
φῳ καθεῖχε ἔλαιον, ἐπιπάσσει τε
αἰλῶν περιμυμένῳ χοϊνικαμίαν εἰς
τὰς 9. χοϊνίκας, κίνη ταῖς χερσὶ
στέρας, ἵνα μὴ σιωδλαδῶσιν.
εἴτε βάλλει εἰς τὸ ἀβρίον τὰς ἐλαί-
ας ἐπιχέων (4) ὀξύμελι, ἐπιπλείτω
δὲ τὸ ὕδρον, ἢ ὕτω φρεζας τοῖς 5 μαρσίῳ καὶ ποιεῖται.

O Livas longas una cum agnatis
ramulis, pulcherrimas videlicet
& nigras prorsus illæfas, aqua frigi-
da lotas in cratibus siccato: atque
ita in pelvim mitte, affusque oleo,
asperfoque falis triti choenice ad
choenices olivarum novem, leniter
manibus commoveto, ne confrin-
gantur. deinde in vas translatis oli-
vis acetum mulsu[m] affundito, ita ut
innatet liquor, sicque vas obturatum
fœniculi ramulis reponatur.

(1) Ita scrib. ex Barocc. ante μελαίναιας πάντη. (2) Ita MSS. prius
ταρσόν. (3) MSS. τὰς αὐτάς. (4) Ita MSS. ante hic & in Argum.
Cap. ὀξομέλι.

Κ Ε Φ. Λ.

C A P. XXX.

Σύνθεσις λευγῇ γλεύκερι.
Τῷ Αὐτῷ.

Olivas per mustu[m] condiendi
modus. Ejusdem.

Ἀριστοτέλης λευκαῖς ἐλαίαις βρέ-
χουσι θαλάττῃ ἡμέρας 6. εἴτε
βάλλουσιν εἰς ἀβρίον, καὶ ἐπιχέουσι

O Livæ albæ decerptæ aqua mari-
na ad dies sex macerantur, de-
inde in vas mittuntur, & mustu[m]
recens

recentis superfunditur, vasa autem non replentur, ne dum fervet mustum effundatur, atque ubi ferbuerit oblidunt. Alii præimmisso salis pugillo mustum infundunt, & deinde olivas addunt, & post musti fervorem vasa oblinunt.

γλυκύᾳ ἀέσφατον, ἢ πάλιν ὃ πληρῶσι τὰ ἀσγία, ἵνα μὴ τὸ γλυκύᾳ (1) ἐν τῷ ζέειν ὑπερχῇ, καὶ ὅταν ζέσῃ ἀεὶ χεῖρῃσι. (2) οἱ δὲ ἀπομυδάλλοντες αἰλῶν δρόμα ἐλπί-
ουσι τὸ γλυκύᾳ, ἢ τότε τὰς ἐλαί-
ας, καὶ ὅταν ζέσῃ ἀεὶ χεῖρῃσι.

(1) Ex MSS. (2) Ita scribendum esse hunc locum suadebat MSS. consensus; in pr. Ed. Οἱ δὲ ἀπομυδάουσιν εἰς τὸ γλυκύᾳ αἰλῶν δρόμα, καὶ τότε τὰς ἐλαίας ἐλπίουσι, ἢ ———.

C A P. XXXI.

*Olivas per vinacea con-
diendi ratio.*

Didymi.

Vinacea recentia priusquam ex-
primantur una cum olivis vi-
cissim interpositis in vas conde, de-
inde oblinatur.

Κ Ε Φ. ΛΑ.

Σύνθεσις ἐλαίων Ἀφ' (1)

τεμφύλων σαφυλῶν.

Διδύμω.

Στέμφυλα ἀέσφατα ἀπὸ Ἑ
(2) ἐξικωδῆται ζυμωθῆσαι εἰς
ἀσγίον ταῖς ἐλαίαις ἐναλλαξ, εἴπα
ἀεὶ χεῖρῃσι.

(1) Ita Caf. & MSS. prius τεμφύλων & Στέμφυλα -. (2) Resistit
ex Casaub. MSS. Voss. F. & Barocc. ἀπὸ ἐξικωδῆται.

C A P. XXXII.

De olivis contusis.

Ejusdem.

Olivas antequam maturescentes
nigrescere coeperint saniores ac-
cipe, & in ligno contrafactas in aquam
calidam mitte, deinde in sporta
transfer & exprime, addeque sale
non probe tritum. Et sequenti die
vas implens, & salis pugillum inji-
ciens, obtura fœniculi ramulis. Alii
fractis olivis nucleos eximunt, & sa-
lem contusum inspergunt cum cu-
mino & fœniculi ramulis, deinde
mustum optimum injiciunt, & o-
perculum addunt.

Κ Ε Φ. ΛΒ.

Περὶ θλάτων ἐλαίων.

Τῷ Αὐτῷ.

Λατὼν ἐλαίας ἀπὸ Ἑ πικρῶτα
ὡς ὑγιεινότερας, καὶ θλάσας ἐπὶ
ξύλῳ εἰς ὕδωρ θερμὸν βάλλας, εἴπα
εἰς ἀπορεύδα ἀνελόμενῳ καὶ τραγί-
σας ἐπιβάλλας ἄλλας μὴ πιτταμμε-
νας (1) καλῶς. Καὶ τῇ ἐξῆς πλη-
ρώσας τὸ ἀσγίον, καὶ ἐπιθεῖς αἰλῶν
δρόμα, φρεῖται μαρσῶν κλωστῶν.
Ἄλλοι θλάσας ἐξαιρῶσι τὰς πυ-
ρεῖνας, ἐπιπλάσας δὲ ἄλλας τιτταμ-
μίνους μὲν κυμίνῳ καὶ κλωνίῳ μα-
ρσῶν, εἴπα ἰμβάλλουσι χρεῖσιν ἰα-
κῆς, ἢ πυρμάζουσι.

(1) Ingentem hanc lacunam, a καλῶς ad μὲν, supplevi ex optimo Cod.
MS. Barocciano, in quo male scrib. φρεῖται μαρσῶν κλωστῶν, pro φρεῖται
μαρσῶν κλωστῶν, ut rescripsit ex Caf. 29. hujus Libri.

Κ Ε Φ.

Κ Ε Φ. Α Γ.

C A P. XXXIII.

Περὶ κολυμβάδων.

De colymbadibus olivis.

Τῷ Αὐτῷ.

Ejusdem.

Τὰς κολυμβάδας (α) κολυμβάδας τὰς ἀδελφάς, ὅταν ἀκμαζῶσι καὶ ποτὶς τὸ πικρὰ ζῶσι, λαβὼν μὲν τὸ ἐμφύσεως μὲν τῆς κρέμανται, ποτὶς οὐκ ὅπως μὴ βληθεῖται εἰς μὲν ζοὶ ἀγρίοι ὅταν (1) μετὰ φέρονται θλασθῶσι. εἴτα (2) πλύνει ὑδατὶ ψυχρῷ κατ' ὀλίγας ψύχει εἰς πελάγους ὅν σκιὰ ἐπὶ μέσῃς ἡμέραις, ἔπειτα μετὰ φέρονται σφῶν, ἵνα ὁμαλῶς ξηρανθῶσι. εἴτα μετὰ φέρονται εἰς τὴν πυθμῆνα πεφρυγμένων ἁλῶν δράκας, ἔπειτα δούτιρας ἀλμυρὰς ἔχουσιν χόας ὁλμῶν ὅξος κρητῶν γ. καὶ βαλῶν ἐλαίων χρίνας κ. καὶ παρηράσας τὸ ἀγρίον κίνει. ὑπερχέτω ἡ τὸ ὑγρὸν, εἴτα φράξας μετὰ φέρονται ὡς ἔχει. Ἀφ' τούτου ἡ τὴν ἀλμυρὰν περιδιδάξαμεν περιμελεσθῆναι δεῖν, ἵνα μὴ θλῶνται αἱ ἐλαίαι ἐμβαλλόμεναι. Ἄλλοι δὲ μὲν τὴν ἀπαλωσάντων κλώνων ἀφελόντες, ἐμβαλλουσιν εἰς ἀγρίον ἔχον θαλάττιον ὕδωρ, καὶ ἐάσαντες ἡμέρας 1. ἢ 6. αἰταιρῶνται, καὶ εἰς ἀγρία ἐμβαλλόντες μὲν ἀλμυρὰς μετὰ φέρονται. γίνεται ἡ ταύτη ἀπὸ χειμερινῶν τροπῶν.

Olivas κολυμβάδας appellatas plenas & perfectas, cum in vigore sint & nigricent, una cum petiolo decerpito, & ne contundantur in magnum vas conjectæ quum deferuntur, diligenter prospicito. Deinde frigida aqua lotas subinde paucas in umbræ per diem unam in qualis ac cratibus vimineis ficcato, & quo equaliter siccentur leniter converte. Deinde immisso in fundum vasis salis triti pugillo, & murie secunde congiis quatuor cum aceti heminis tribus infusis, olivarum choenices viginti injicito, & ubi plenum est vas commoveto. Liquor autem supereminet, & vas sceniculi fasciculo obturatum illinatur. Cæterum muriam ea de causa prius infundi oportere docuimus, ne olivæ, dum immittuntur, contundantur. Alii cum tenerrimis ramulis decerptas olivas in vas marina aqua plenum immittunt, & ad dies quinque, vel sex, relictas eximunt, & in vasa cum muria conjectas oblinunt. Hæc autem omnia ante solstitium hybernium fieri oportet.

(α) Κολυμβάδας] Oliva condititia Græcis sunt Κολυμβάδες, nominis vero rationem affert Plinius Tom. 3. pag. 173. "Muria innatant Colymbades: franguntur eadem, herbarumque viridum sapore condiantur. Athenæus Lib. 4. Pag. 133. Ἐχρόντο γὰρ οἱ Παλαιοὶ καὶ τοῖς εἰς ἀνασώμασιν βρώμασιν, ὡς περ ταῖς ἀλμυρῶν ἐλαίαις, αἷς κολυμβάδας καλεῖται. i.e. Veteres cibis usi sunt appetentiam irritantibus, ut muria conditis olivis, quas Colymbadas vocant. Julio Polluci Pag. 281. Ἀλμυρὰς ἔχει Νηκτείδης, Muria conditæ, ἔχει Νηκτείδης. Κολυμβάδες ἐλαίαι (Eodem teste) a Pherecrate nominantur Τρεμύβηλοι. Græcis sequioris ævi κολυμβάδες, ut Agapio Cretensi. Plura volens adeat Colum. pag. 454. Pallad. in Novemb. Tit. XXII. ἔχει Suidam in V. Γερμαρίων.

(1) In MSS. V. L. ἔχει Bod. μετὰ φέρονται, MS. F. habet μετὰ φέρονται. (2) In MSS. pro 2da singulari ut in textu, tertia ἔχει numerus pluralis leguntur, πλύναντες &c; usque ad φέρονται.

LIBER

LIBER X.

ΒΙΒΛΙΟΝ Ι΄.

ARGUMENTUM LIB. X.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΒΙΒΛΙΟΥ Ι΄.

HÆC insunt in hoc libro, qui decimus est selectarum de Agricultura præceptionum, & continet tractatum de horti structura, & de fructu ac voluptate inde redeunte, & quando singulas arbores plantare oporteat, & quæ ex ipsis infitione, & quæ infoliatione utiliores fiant.

ΤΑΔΙ ἔστιν ἐν τῇδε τῇ βιβλίῳ δικάτῃ μὲν ἔσῃ ἢ περὶ Γαυρίας ἐκλογῶν, περικύσῃ ὃ συνάξῃ περὶ κηπευσίας, ἔτ' ἐπιπύθῃ λαύσεως ἔτ' ἐρυφῆς, ἔτ' ὅτε ἕκαστον τῶν δένδρων φυτεύεσθαι, καὶ ποῖα αὐτῶν ἐκινετρεζόμενα, ποῖα δ' ἐμφοδιζόμενα χρησιμώτερα γίνεσθαι.

CAP. I.

Κ Ε Φ. Α.

De horto.

Περὶ παραδείσου.

Florentini.

Φλωρεντίνῃ.

QUI hortum habere velit, locum idoneum intra villam, si fieri id commode potest, deligere debet, aut si id non detur, ex propinquo, ut non solum oculis spectantium intra ædes jucunditas hauriatur, sed etiam ambiens aer ex fragrantia plantarum redolens salubrem habitationem reddat. Hortus autem septem circumdatam habeat, aut aliud quoddam munimentum. Ipsæ vero plantæ non inordinate neque mixtæ plantentur, tanquam sane, quod aiunt, plantarum diversitas decorem inducat, sed secundum genera separatim singulæ plantæ ponantur, ne minores a majoribus premantur, aut etiam alimento priventur. Intervals arborum expleantur rosas, aut liliis, aut violis, aut croco, quæ & aspectu, & odore, & usu jucundissima sunt, & redditum augent, apibusque utilia sunt. Plantæ vero ex arboribus florenti-

ΧΡΗ τὸ βυλόμενον παρὰ δισσὶν ἔχειν ἐπιλέξασθαι τόπον ἐπιτήδειον, εἴ μὴ ἐχῶρεϊ, ἵδμεν τὸ ἐποικιῶν. εἰ δ' μὴ, ἐκ τῶν συνείκων, ἵνα μὴ μένον τὰ δὲ τῶν θείων πρὸς τοῖς ἐνδοῦς ἀποθεσθῇ, ἀλλὰ ἔοι πλεῖξ ἀπὸς Γαυναχωριζόμενα ταῖς ἀπὸ τῶν φυτῶν ἀναφορῶν ὑμνήτην ποιῇ τὴν κτήσιν. περικύσῃ δ' αὐτὸν (1) δειγμάτων, ἢ ἐτέρων πρὸς ἐκμεταλλεῖς. ἔτ' οὖν μὴ ἀπέναντος μνηδὲ μικρὰ φυτεύεσθαι, οἷα, δὴ φασί, τὸ τῶν φυτῶν ἀναφορῶν εὐσπερίειαν ἐπεισεργάσθαι, ἀλλὰ καὶ γὰρ καὶ κεραισμένως ἕκαστα τῶν φυτῶν ἐμδοκεῖσθαι, ἵνα μὴ (2) καὶ κεκοιτῇται τὰ ἐπὶ τῇ μένῃ ὑπὸ τῶν κρείττονων, ἢ καὶ τῶν τροφῆς ἀποστρέψῃται. τὸ δ' οὖν μετὰ τὸ δένδρων πάντων πληρέσθαι ῥόδων, καὶ κρίνων, καὶ ἰων, καὶ κρίνων, καὶ τῇ ὁψί. ἔτ' ὅσφρησθαι, καὶ τῇ χερσὶ ἐπὶ ἡδίστα ἔοι ἐπ' ἐπὶ δόξῃ, καὶ ταῖς μυρίσσαις ἀφίλιμα. τὰ δ' οὖν φυτὰ λεπτότερα ἐξ

(1) In MSS. V. F. Long. & Bod. δειγμάτων, sed δειγμάτων & δειγμάτων idem sonant. (2) Ex MSS. prius καὶ κεκοιτῇται ... ἀποστρέψῃται.

ἀκμαίων καὶ ἀσπιδῶν δένδρων. εἰδύ-
σαι δὲ χρῆ, ὡς καὶ ἀπὸ ἀνέμου
φυτὰ ὡς ἐπὶ πολὺ πάντων τῶν φυτῶν
ἐστὶ χειρόνα· βελτίονα δὲ παντὸς φυ-
τῶν τὰ μοχλεύματα· κρείττονα δὲ τέ-
των τὰ ἐγκυβερζόμενα, ἢ ὡς
καλλιχαρπία μόνον, ἀλλὰ καὶ πολυ-
καρπία, καὶ ταχία φορεῖν τῶν καρ-
πῶν.

Κ Ε Φ. Β.

Κατὰ ποῖον καιρὸν καὶ πότε
φυτεύειν δεῖ τὰ δένδρα.
Τῷ Αὐτῷ.

Ὁ Μεσσηρινὸς καιρὸς εἰς φυτεῖαν
ἐπιτηδιότερός ἐστι, καὶ μάλιστα
ἐν ταῖς αἰνέδραις τόποις, δι' ὅλας τῆς
Ἑχμιῶν ἀρδύεται τὰ φυλά-
μεινα. χρῆ δὲ ἂν ἄμα καὶ ὁμβρεὺς
ἡνίοχος, εὐθὺς μετὰ τὴν δύσιν τῆς Πλει-
άδων φυτεύειν, ἄχρι τῆς χειμερινῆς
τροπῆς, τέτταρον δὲ ζ'. ἢ κα'. τῆς
Νομβρίου μηνός, ἕως κ'. τῆς (1) Δε-
κεμβρίου μηνός. τῶτον τὸ καιρὸν τῆς
Φεβρουαρίου πάντως (2) καὶ ὁμᾶδα
οἱ τὰ Γεωργικά Συγγραψάμενοι
σοφοὶ ὡς ἐπιτηδίων ἐπιλέξαντες, ἁ-
μίλλῃ οἱ Κυνήσιοι ἔτι φασι. καὶ δὲ
ἴσα φυλάττειν, ὅσα μὴ ἔφθης καὶ
μεσσηρινῶν πεφυδωκώς. (α) Ἐγὼ
δὲ εἰς αὐτῇ τῇ πύρῃ ἀκριβῶς τῶτο
καταμάτην, πολλὰς μὲν ἀμπλῶνας
ἐν τῇ καὶ Μεσσηρινῶν χωρίῳ, ἐ-
ν ἐτέροις δὲ τῶν πλησίον ἀφ' ἑτέρου
μοι ἀγροῖς, τέτταρον καὶ καιρὸν κατὰ
φυτεύουσι μέγιστον ἀπινυκτῶν κέρ-
δος. πλείστα δὲ ὡσαύτως δένδρα
ἐκφυδρύνει, καὶ τῶν λοιπῶν ὁπωρεῖς,
ἐν τῇ μεσσηρινῶν πεφυδωκώς, κα-
λεῖν ἀμυλόγησαι τῷ καιρῷ. ἀπαντῆς

bus & integris detrahantur. Cæte-
rum, quod nôsse expedit, plantæ a
semine progeneræ ut plurimum om-
nibus aliis sunt deteriores : præ-
stantissimæ autem plantæ sunt ex
novellis ramis ; & his meliores sunt
quæ inseruntur, non solum quoad
fructuum pulchritudinem ac boni-
tatem, sed & ubertatem, & citum
ipsorum fructuum proventum.

C A P. II.

Quo tempore & quando ar-
bores plantanda sint.
Ejusdem.

Autumnale tempus ad plantatio-
nem accommodatus est, & ma-
xime in locis siccis, per totam e-
nim hyemem plantæ rigantur. O-
portet igitur simul ut pluvix fue-
rint, statim post Pleiadum occasum
plantare, adusque solstitium hyema-
le, hoc est a septima aut undecima
die mensis Novembris, usque ad vi-
gesimam Decembris mensis. Hoc
autem tempus autumnus omnes qui
de Agricultura scripserunt sapientes
velut idoneum unanimiter elegerunt.
denique Quintilii ipsi sic tradunt.
Cæterum vere plantanda sunt, quæ
autumno plantare neglexisti. Ego
vero etiam ipsa experientia hoc ip-
sum exacte didici, multa que vineta in
Maratonyma villa, & in aliis propin-
quis ad me pertinentibus agris, au-
tumnali tempore plantavi, & maxi-
mum lucrum mihi inde accessit. Plu-
rimas etiam arbores fructus autum-
nales, tum duri tum molliis corti-
cis, ferentes in autumno plantavi,
& gratiam me habere tempori con-

(1) Ita MSS. prius Δεκεμβρίου. τῶτον τῆς. (2) Antea male conjunct.
καὶ ὁμᾶδα.

(α) Ἐγὼ δὲ καὶ. Hic locus ostendit, hoc caput non recte Florentino tri-
bui, potius autem Cassiani esse, videtur l. 5. c. 6. Ubi autem fueris Villa ista
Maratonyma, nec conjecturam formare ausim.

fectus sum. Omnes igitur nostrates, successu nostro inde observato, de cetero non amplius juxta veterem morem in vere solum plantant, sed prius in autumnò, meam in hac parte doctrinam sequentes. Quamvis autem sufficiat ipsa experientia, necessarium tamen arbitror etiam rationem reddere, ob quam plantationem in autumnò magis probem. Disce igitur, quod non possibile est naturam duo inter se contraria simul facere, sed necesse est eam circa unum occupatam, alterum negligere. Velut exempli gratia in plantatione, aliquando quidem summas arborum partes, aliquando vero infernas, radices inquam, nutrit. Satis igitur liquet, quod in vere altiores plantarum partes nutrire solet, tunc enim & florem & germen emittunt arbores. In autumnò autem vice versa, altiores quidem arborum partes non amplius nutriuntur, sed folia abjiciunt, radices vero a natura aluntur. Illud igitur tempus ad plantationem eligendum est, in quo natura circa radices est occupata. Omnes porro arbores luna sub terra latente plantare oportet, quemadmodum etiam vitem. Si vero crescente luna arbor plantata sit, vehementer augeat; si autem decrecente, humilis quidem, verum robustior fiet.

ἐν οἷς τὸ ἡμετέρας χώρας, τὴν συντεῦθαι ἐπιτυχίαν θιασαμένοι, ἐκείνοι λοιπὸν καὶ τὸ παλαιὸν ἔσθ' ἐν τῷ ἔαρι (3) μόνον τὰς φυτείας ποιεῖνται, ἀλλὰ ἀεστέροι ἐν τῷ φθινοπώρῳ, ἀκολουθήσαντες τῇ παρ' ἡμῶν διδασκαλίᾳ. Ἀρκέσης ὁ ὅμως τὸ πέρας, ἀναγκαῖον ἡγῆμαι καὶ λογισμὸν ἀπεδῆναι, δι' ὃν τὴν φθινοπώρην φυτεῖαν μᾶλλον προσηχέμεν. μάθι γάρ, ὡς ἔχ' οἷον τί ἐστὶ τὴν φύσιν δύο καὶ ταυτὸν ἐναντία ἀπρὸς ἄλλαν, ἀλλὰ ἀνάγκη ταυτὴν αὖτε ἐν ἀχολομένῳ, ὅτι ἑτέρας καὶ ἀφρογνῆν. οἷον ὡς ἐπὶ τῇ φυτεῖᾳ, ποτὲ μὲν τὰ ἀνω μέρη θροαπύει τὸ δένδρον, (4) ἄλλοτε δὲ τὰ κάτω μέρη, λέγω δὴ τὰς ρίζας, τρέφει. Εὐδήλον ἔν, ὡς ἐν τῷ ἔαρι τὰ ὑψηλότερα μέρη τῶν φυτῶν τρέφειν ἐσθ' ἔστιν, ἀμείλις τῶν καυτὰ ἐκ ἀνθεολεῖ καὶ βλαστῶν τὰ δένδρα. ἐν δὲ τῷ φθινοπώρῳ τὰ ἀνω μέρη, τὰ μὲν ὑψηλότερα μέρη ἐκείναι τρέφει, ἀλλὰ ἀπὸ τῶν φύσεων τρέφονται. διὸ ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ ἐπιλέγεσθαι αὖτε τὰς φυτεῖαν, καὶ ὅν ἡ φύσις αὖτε τὰς ρίζας ἡχόλη. Πάντα δὲ τὰ δένδρα ὑπὸ γῆν σελήνης ἔσθ' ἡ χρὴ φυτεύειν, ὡς περὶ τὴν ἀμπύλον. ἐάν δὲ αὐτὴ σελήνης φουδῶν δένδρον, (φούρα (5) αὐξήσθ'. ἐάν δὲ ληγόνος χαμαῖζην μὲν, εὐτενέστερον δὲ ἔσθ'.

(3) Emend. ex MSS. in priori Ed. μόνον. (4) Prius divisim ἄλλοτε τῇ.
(5) Restit. ex MSS. ante αὐξήσθ'. ἐκ δὲ.

Κ Ε Φ. Γ.

Τίνα τ' δένδρων ἄπο σπέρ-
ματος φυτεύουσιν, πῶς ἢ
ἄπο παρασάδος, πῶς δὲ
ἄπο πασάλης, πῶς ἢ
ἄπο κλάδου. Διδύμους.

C A P. III.

*Quæ arbores a semine, sur-
culo avulso, & talea, & ra-
mo plantanda.*

Didymi.

Διδύμοι εἰσιν αἱ τ' δένδρων φυ-
ταί. φανερόν τ' δένδρον ἀπὸ
σπέρματος χρηστέον ὡς φυταίαν·
ἐπεὶ ἢ ἀπὸ παρασάδος, τ' λεγ-
μένων μοχλούμεται· πῶς ἢ ἄπο
πασάλης, ἢ ἄπο κλάδου.
Ἀναγκαῖον ἔν σκευάσει τὸς τρεῖς
πῶς, καὶ δὲ δι' ἑκάστην δένδρον
φυτεύουσιν. Ἀπὸ μὲν ἔν σπέρματι
φυτεύεται πιστάκιον, (1) λεπτοκάρυον,
ἀμυγδαλον, κάσσιον, δωρακινόν,
δαμασκινόν, (2) τρεβλινόν, φοῖνιξ,
κυνάρεος, δάφνη, μηλιά, (3)
φείδαμνον, ἐλάτη, πίτυς. πάντα
ἢ μετὰ φυτὸν βελτίονα ἔσται.
Ἀπὸ ἢ παρασάδος ἢ τοι μοχ-
λούμεται φυτεύει· μῆλα ἔτι ὅμοια,
οἷον κέρας, ζίζυφον, λεπτοκάρυον,
χαμαιδάφνη, μυρσίνη, μίσκινον,
(Παρασπιδίς ἢ τοι μοχλούμεται κα-
λεῖται, ὅσα σκευάζονται πῶς δέν-
δρους, καὶ ἐξ αὐτῶν ἀποσπᾶται μὲν
φανεροὺς μίσκους τ' ῥίζης). δι' ἢ καὶ
πῶς παρασάδος καὶ πῶς μοχλούμεται
μετὰ φυτεύουσιν. Ἀπὸ ἢ (4) πασά-
λης ἔκ κλάδου φυτεύεται ἀμυγδαλή,
ἀπιδία, κυνάρεος, (5) κίτρινον,
μῆλα, ἐλάτη, κυδωνία, αἰγίρεος,
λεύκη, κισσός, ζίζυφον, μυρσίνη,
κάσσιον καὶ ταῦτα ἢ μετὰ φυτὸν
καλλίονα ἔσται. Τὰ δὲ διωκόμενα ἔκ ἀπὸ παρασάδος φυτεύουσιν, καὶ ἄπο κλά-
δου ἔκ πασάλης, ἐπὶ πάντα, σῦκα, σικαίρινα, κίτρινον, ροῖα, ἐλάτη, (6) κυνομορφαί.

Diversæ sunt arborum plantati-
ones. Certe enim arbo-
res a semine utiliter plantantur: a-
liæ a ramulis avulsis, stolonibus ap-
pellatis: quædam a talea, aliqua a
ramo. Necessarium igitur est de-
clarare modos, juxta quos singulæ
arbores plantentur. A semine igitur
plantatur pistacium, nux avella-
na, amygdala, castanea, duracinum,
damascenum, strobilus, palma, cu-
pressus, laurus, malus, acer, abies,
pinus. hæc autem transplantata me-
liora erunt. Ab avulsis autem surculis
sive stolonibus plantantur mala &
similia, velut cerasus, zizyphum, nux
parva, chamædaphne, myrtus, mes-
pilum (Avulsi surculi sive stolones
appellantur, qui arboribus uniti atque
agnati sunt, ex ipsisque avelluntur
una cum conspicua radice parte).
oportet autem & surculos avulsos &
stolones transplantare. A talea vero
& ramis plantatur amygdala, pyrus,
morus, citrium, malus, olea, coto-
nea, populus nigra & alba, hederæ,
zizyphum, myrtus, castanea; &
hæc transplantata meliora redduntur.
Quæ vero & ab avulsis surculis, & a
ramis & talea, plantari possunt, hæc
dicuntur: sycæ, sycaura, citrea, rhoia, elæa, (6) cynomorphæ.

(1) Ita MSS. F. Long. & Bod. prius λεπτοκάρυον. (2) Emend. ex
Cod. Barocc. ante δωρακινόν. (3) Ita legend. in pr. Ed. φείδαμνον,
Bar. φείδαμνον. (4) Emend. ex MSS. Long. & Bod. ante πασάλης
καὶ κλάδου. (5) Ita legend. ex MSS. in pr. Ed. κίτρινον, ... κυδωνία.
(6) In MSS. Bar. L. & Bod. κυνομορφαί.

sunt, ficus, morus, citrium, punica, olea, sycomorus, populus alba, myrtus acuta, cotonea. A ramis autem & talea tantum plantantur (nequaquam vero furculis avulsis, quod ex radicibus stolones non emittant) hæc; vitis, salix, buxus, cytisus. Quæ vero & a semine & furculis avulsis plantari possunt, hæc sunt, præcocia, damascena, amygdala, palma, pistacium, platanus, laurus.

λεύκη, (α) κεντρομυρσίνη, κυδωνία. (7) Ἀπὸ ἧς κλάδων καὶ πικρὰς ἀλκυονίδος φυτεύεται (ἀδύνατον ἢ ἐκ πικρὰς ἀλκυονίδος, ἀλλὰ τὸ μὴδὲ πικρὰς ἀλκυονίδος ἐκ τῶν ῥιζῶν μοχλεύμεθα) ταῦτα ἄμπλῶς, ἰτιά, πύξ, κύπρος. Ταῦτα δὲ θανάσιμα καὶ ἀπὸ σπέρματος καὶ ἀπὸ παρασπιδῶν φυτεύονται. ἔτι ταῦτα, βελκόκκισ, δαμάσκων, ἀμύγδαλα, φοῖνιξ, πιστάκιον, πλάτανος, δάφνη.

(α) Κεντρομυρσίνη] Myrtus Sylvestris Nostro ἔστι Theophr. pag. 66. Κεντρομυρσίνη, Dioscoridi Ὁξυμυρσίνη. Plinius Lib. 23. Sect. ult. "Myrtus Sylvestris, sive Oxymyr sine, sive Chamamyr sine, baccis rubentibus" ἔστι brevitate a sativa distat..... Castor Oxymyr sinem myrti foliis acutis, ex qua sunt ruri scopæ, ruscum vocavit, ad eosdem usus. Inter Arbores ἐπιφυλλοκάρπες numeratur a Theophrasto loco cit. Vid. Plin. Lib. 15.

(7) Ex MSS.

C A P. IV.

K E Φ. Δ.

De plantatione palmarum.
Leontini.

(α) Περὶ Φυτείας Φοινίκων.
Λεοντίνων.

Scrobem cubitorum duorum profunditate, eademque latitudine, aut etiam ampliore, aggere terræ cum stercore caprino expleto, semicubitali profunditate relicta, deinde in medio aggere palmæ nucleum in terra plantato, ita ut acies

(1) Ὅρουσας βόθρον βάτους πηχῶν δύο, ἐκ πλατῆς ἑαυτῶν, ἢ καὶ πλείον, πλήρωσον χώματι μιμιμμένῃ καὶ κόπρῃ αἰγῶν, ἀπολιπὼν ἡμισπηλαιῶν βόθρον, εἴτα μέσον ἑκ χώματι (b) τὴν βαλάνην τὴν πυρήνα χημαπίσας πρὸς τὴν γῆν,

(α) Περὶ Φυτείας Φοινίκων.] De Palmarum generibus, plantatione, ἔστι fructu, adeo multa ab Antiquis prodita sunt, ut, vel strictim delibata, notula modum longe excederent. Vid. quæ congefferunt Plinius Tom. 3. Athenæus Pag. 651, 2. Dioscor. Lib. 1. Theophrastus Lib. 2. pag. 33. ἔστι Salm. ad Solinum, a pag. 1319. usque ad finem. Xenophon in lib. 2do Ἀναξάσεως, οὗτος φοινίκων meminit, quod ex Africa allatum nobis hodie in usu est.

(1) MS. F. habet Ὅρουσας βόθρον πηχῶν δύο, τὸ βάτος, καὶ πλατῆς τὸ αὐτὸ, ἢ καὶ πλείον,---.

(b) Τῆς βαλάνης] Plinius Tom. 3. Pag. 70. "Syri ἔστι Fuba [palmulas] tragemata vocant. Nam in alia parte Phœnices, Ciliciaque populari etiam nomine a nobis appellatur balani. Eustath. in K. Ὀδυσ. pag. 395. Ed. Basil. Βάλανοι ἢ ἐδρυῶν μόνον· ἀλλὰ καὶ φοινίκων καθ' ὁμοιότητά. Et Pollux Lib. 1. Cap. 12. Ὁ δὲ καρπὸς, ὁ μὲν ἔστι ἄρρεν φοῖνικος, ψήν· ὁ δὲ τὸ θηλείας, βάλανος.

τὸ δὲ ὄξυ (2) ἔπυρηνος πρὸς ἀνατολάς, ἐπιχώνου γῆν μὲν κόπρε καὶ ἄλλων μίμνυσμένων, ἔπειθ' ἐκείνους κατ' ἡμέραν, ἕως ἂν βλαστήσῃ. τινὲς μὲν ἔν τῷ τῷ μίσθουτιναι, πνὲς ἢ ἐπὶ χώρας ἰῶσι, ἔπειθ' ἐπὶ τῇ ἀλμυρῇ γῇ χαίρει, καὶ κατ' ἐνιαυτὸν περιούρειν, ἔσθ' ἄλλας ἐπιρρίπτειν. ἔπειθ' ἡ τεχέως μεγάλοι ἔσονται. ζήνουνται ἢ εὐχάριστεροι τευρία οὐκ παλαιὰ πολυζήμενοι. τὰ ἢ ὅσα ἔφ' φοινίκων ἐπὶ καὶ ἀπὸ εὐθὺς ἐν τῇ γῇ, ἀλλ' ἐν πυρηνὶ κερσύνει, καὶ ἔσθ' ἡ μίσθουτιναι. Ὅ ἢ φοινίξ' ἐρᾷ, καὶ (3) δερμιάς, ἐτέρω φοινίξ', ὡς Φλωρεντίνος ἐν τῇ Γεωργικῇ αὐτῷ φησὶ, καὶ ἐπὶ πρότερον (4) παύσεται ἢ πόδες, ἕως ἂν αὐτῷ ἐξέρχεται παρσυνθῆται. ἔσθ' ἡ ἰδίῃ τὸ δένδρον ἐπικεκκαμμένον, ἔπειθ' ἐπὶ τῷ ἰδίῳ βάσει, μηδὲ κατ' ἀποφορῇ. τῷ τῷ ἐλαφύνει τὸ γινώσκον, ἀλλ' ὅτι μὲν ἐρᾷ καὶ ἐρᾷται τεμαίρεται, ὡς οὐκ ἐπὶ ποίῃ δὲ παρσυνθῆται φοινίκων πολλῶν, καὶ πάλιν ἐπὶ τῇ ἐρῶσαν ἐπανιών, ἔπειθ' ἐφαπτομένη τῇ χειρὶ, δοκῇ φιλήσῃ ὡς ἀπὸ ἀλκυονίδων. (c) ποίῃ ἢ φοινικός ἐπὶ αὐτῇ πόδι, ση-

ipsum sursum spectet, obrueque terra cum stercore & sale admixto, & quotidie rigato, donec germen emittat. Quidam igitur ipsum transplantant, quidam in loco sinunt, & quandoquidem falsa terra gaudet, singulis annis circumfodere oportet, & salem adjicere; sic enim cito magnæ fient. Vegetiores autem evadunt fæce vini veteris rigatæ, ossa vero palmarum non statim in terra ponenda sunt, sed in ollæ fundo, atque sic transplantanda. Cæterum palma ipsa amat, & quidem ardentem, alteram palmam, velut Florentinus in Georgicis suis tradit, neque prius extinguitur amor, quam ipsam dilectus consoletur. Videre enim est ipsam arborem incurvatam, & non ferentem proprium firmamentum, neque fructum producentem. Atqui hoc ipsum agricolam non latet, novit enim quod amet, quam vero amet ignorat: quapropter multas palmas contingens, rursusque ad amantem rediens, eamque manu attingens, quasi osculo mutuo ministrare videtur. Quam vero palmam amet, affectionum &

(2) Emend. hunc locum ex MS. Barocc. prius pessime, ὄξυ αὐτῷ ἐπὶ ἀνατολάς. Et MSS. habent ἄλλων μίμνυσμένων. (3) Ita MSS. prius δερμιάς. (4) Ex MS. Barocc. ante παύσεται. . . . παρσυνθῆται.]

(c) Ποίῃ δὲ φοινίξ] De Palmarum amore & coitu Plinius Tom. 3. p. 65, 6. " Cætero sine maribus non gignere fæminas sponte edito nemine confirmant: circaque singulos plures nutare in eum pronas blandioribus comis. Illum erectis hispidum afflatu, visuque ipso & pulvere, etiam reliquas maritare; hujus arbore excisa, post viduas sterilefcere fæminas. Adeoque est Veneris Intellectus, ut coitus etiam excogitatus sit ab homine, ex maribus flore ac lanugine, interim vero tantum pulvere insperfo fæminis. Ita etiam Theophr. Pag. 38. Τοῖς δὲ φοινίξιν αἱ ἀπὸ τῶν ἀρρένων αὐτῶν πρὸς τῇ γῇ βόθρῳ ζήνουν τὸνδε τὸν τρόπον. ὅταν αὐτῇ τὸ ἀρρὲν, ἀπὸ τῶν ἀρρένων πρὸς τῇ γῇ αἰφ' ἧς τὸ ἀνδρὸς εὐθὺς ὡς ἐκ τῶν π. χ. καὶ τὸ ἀνδρὸς, ἔπειθ' ἐπὶ κοινοῦ καὶ αὐτῶν καὶ ἔπειθ' ἐπὶ τῇ γῇ. Consul. Eundem pag. 248. & 287. Eadem tradit Achilles Tatius Lib. I. pag. LVII. Ἀγασσὶ ἢ [παῖδες σοφῶν] τὸ μὲν ἀρρὲν τὸ φοινίκων, τὸ δὲ, γῆλυ. ὁ ἀρρὲν ἐν τῇ γῇ ἐρᾷ, καὶ ὁ γῆλυς ἀπακισμένῳ ἐπὶ τῇ τῇ φουτῆας τῇ σῶσθ', ὁ ἐρῶν ὁ ἀρρὲν αὐτῶν. συνίστην ἂν ὁ γινώσκων τῷ λυτῷ τῇ φουτῇ, ἔπειθ' ἐπὶ τῷ τῇ χειρὶ

si ita dicere liceat, manuum nutu aliquo modo significat, ad illam enim respicit, & in illam radicibus extensis se amanter inicit, eamque quasi amplectitur. Medela igitur amori adhibetur, si agricola frequenter masculam contingat, & manus suas amanti admoveat: maxime si flores de palmitē masculæ ademptos in caput amantis imponat. Hoc enim modo amorem mitigat, & palma ipsa gaudens de cætero optimum fructum feret.

μαίνῃ πρόπον πρὸς τῇ τῷ παλῶν ἐ τῇ τῷ χειρῶν, ὡς ἂν τις εἴποι, νεύ- σθ. πρὸς ἐκείνῃ ἣ δὲ πρὸς ἐκείνῃ, καὶ ἐπὶ ἐκείνῃ πρὸς ἐκείνῃ ὡς πρὸς ἀπεί- διστα ἐαυτῷ (5) ἐπὶ ἐκείνῃ. ἀκ- ἔν γένῃ τῇ ἐκείνῃ, (6) ὅ γὰρ γὰρ ὅ γὰρ γὰρ ἀπὸ ἐκείνῃ ὅ γὰρ γὰρ ἀπὸ ἐκείνῃ, καὶ πρὸς χεῖρας αὐτῆς ἀπὸ ἐκείνῃ τῇ ἐκείνῃ, μάλιστα εἰ τῷ ἀνδρὶ ἐκείνῃ ἀπὸ τῷ ἐκείνῃ ὅ γὰρ γὰρ, ἐκείνῃ εἰς τῷ κεφαλῇ τῷ ἐκείνῃ. ἔπειτα ἣ πρὸς τῷ ἐκείνῃ, ἐ λοιπὸν ἡ φοινῖς ἀπὸ ἐκείνῃ καὶ ἐκείνῃ καρ- πὸν οἶσθ.

ἐκείνῃ ἀνδρῶν, ἐφορεῖ πῶ νένδον. (κλίνονται ἣ εἰς τὸ ἐκείνῃ) καὶ μαθῶν, ἡραπύῃ ὅ φυτόν τῷ νόσον. πρὸς τῷ ὅ γὰρ γὰρ φοινῖς λαοῶν, εἰς τῷ ὅ γὰρ γὰρ καρδίαν ἐκείνῃ. καὶ ἀνέψυξε μὲν ἡ ψυχὴ ὅ φυτόν. Τὸ ὅ γὰρ γὰρ δὲ πρὸς τῷ πάλιν ἀνεζωπύρεται, καὶ ἐκείνῃ, χαίρειν ἐπὶ τῇ τῷ ἐκείνῃ συμ- πλοκῇ. Vid. Basilium Hom. V. Philostratum in Icon. lib. I. in Ἑλῃ. Theophyl. Simocatt. Ep. XVIII. ὅ in Ἀποδείξαι φυσικῶς Quæst. V.

(5) In MSS. πρὸς ἐκείνῃ. (6) Hunc locum misere luxatum in inte- grum restitui ex Theophrasto, Polluce, ὅ MSS. in pr. Ed. τὸ ὅ γὰρ γὰρ... πρὸς χεῖρας αὐτῆς ἀπὸ ἐκείνῃ τῇ ἐκείνῃ, μάλιστα ὅ πρὸς τῷ ἐκείνῃ, εἰ καὶ τῷ ἀνδρὶ ἐκείνῃ δὲ τῷ σκαφῇ ὅ γὰρ γὰρ, ἐκείνῃ τῇ κεφαλῇ τῷ ἐκείνῃ, καὶ λοιπὸν—. Hæc autem omnia mendis tantis referia, ita ut erant, edidit Leo Allatius in Notis ad Eustathii Antiocheni Hexæm. nisi quod viderit legendum esse τῷ ἀνδρῶν.

CAP. V.

Κ Ε Φ. Ε.

*Quomodo fructus palmarum
generosus fiat.
Democriti.*

Περὶ τῷ εὐδαλῇ τῷ καρπὸν
τῷ φοινῖκων γενέσθαι.
Δημοκρίτης.

FRUCTUS palmarum generosus fit, quum vacuas vaginas, quas ἡ- λικῶς vocant, florentes decerptas & siccatas in truncis suspenderis, quem- admodum grossos in ficis.

Ο Δὲ καρπὸς αὐτῶν εὐδαλῇς γί- νεται, ὅταν τις (1) ἀπόρως δῆκας, ὡς πνας (2) ἡλικῶς καλῶ- σιν, ἀνδρῶν ἀφελόντες ἐ ξηρα- ναντες ἀποσπρεμῶσι τοῖς (6) στελέχο- σιν, κατὰ πρὸς τῷ ἐκείνῃ τοῖς συκαῖς.

(1) Jan. Gruterus legit ἀπόρως, sed Bar. ut in textu. (2) Ita Interp. ὅ MSS. prius ἡλικῶς, neutrum autem mihi occurrit: forte legend. ἡλικῶς, a convolutione. (3) Emend. ex MSS. prius στελέχοις.

Κ Ε Φ. Γ.

Περὶ (α) θαλάμων καὶ τῶν
φοινίκων πλέξεως.
Διδύμω.

C A P. VI.

*De germinibus & viminibus
palmarum textilibus.
Didymi.*

Εὐθαλίς ἡ γίνονται καὶ ὑψηλοί,
τρύγος οἶνε παλαιῷ (1) διηθε-
μύνης, καὶ ταῖς ῥίζαις παραχρησίσις·
ἀφελιῖται ἔκ αὐτῶν ἐμυδακόμενων.
ἵνα ἡ εἰς πλεῖστον φορμῶν καὶ σπυρί-
δων λούγῃ πᾶσι ἐπιτίθειοι οἱ θαλοὶ
ᾧσι, χλωρὸς ἐπὶ δὲ τῶν βαίῶν ἐκ-
πλάσσει αὐτὰς, καὶ ἐν σκίπῃ δὲ π-
θάρμεται ἡμέρας εἰς. καὶ μετὰ ταῦτα
ἐάσωμεν ταῖς ὁδοῖσι (2) ὑδατὸς, καὶ
ταῖς ἡλίοις ἀσάνεσθαι, ἄλλως δὲ γί-
νων λούκοι.

Floridæ vero & altæ fiunt pal-
marum arbores, fæce vini ve-
teris excolata, & radicibus affusa;
Prodest etiam sal injectus. Quo
vero ad corbium & sportarum tex-
turam alba & idonea fiant germi-
na, viridia adhuc ipsa de ramis a-
vellamus, & sub tecto repona-
mus ad quatrimum, & postea rur-
sus rori exposita ad quatrimum
compluta esse sinamus, & a sole are-
fieri, donec alba fuerint.

(a) Pollux in Onom. Lib. I. Cap. XII. exponit θαλὸς, per φοινίκα φύλ-
λον, Noster autem de ramulis agit.

(1) Emend. ex MSS. V. Long. & Bod. in pr. Ed. διηθεμύνης, ταῖς
(2) MS. V. & Interp. supplent ἡμέρας εἰς.

Κ Ε Φ. Ζ.

Περὶ καιροῦ φυτείας κίτρου,
καὶ ἐπιμελείας, καὶ πῶς
ἐστὶν ἐρυθρεῖ (1) ταῦτα
γενέσθαι. Φλωρεντίνω.

C A P. VII.

*De tempore plantationis citrii,
ejusque cura, & quomodo
citria rubra fiant.
Florentini.*

(a) Το κίτρεον φυτεύειν δὲ μὲν
ἐπ' αὐτῶν ὡς ἐκμετρίας ἐαλε-

Citrium plantandum est ab au-
tumno usque ad æquinoctium

(1) Revocavi ex MSS.

(a) Τὸ κίτρεον] Citrus Arbor Græcis est κίτρεον, vel κίτρεον, Plinio
teste, Latinis Malus Assyria vel Medica, unedonis folio, intercurrentibus
spinis, Gallishodie, Un Citronnier. " Arbor ipsa (inquit Plinius) omnibus
" horis pomifera est, aliis cadentibus, aliis maturefcentibus, aliis subna-
" scentibus. Pomæ Veteribus, ut primum inventa, in cibis non erant, sed
ob miram odoris fragrantiam inter vestes reposita, unde Vestis citrosa apud
Nævium. Athenæus pag. 83. ex Jubæ de Libya commentariis refert, citrum
ab Afris Hesperidum malum vocari, -- ἀφ' ὧν καὶ Ἡρακλῆα κομίσαι εἰς τὴν
Ἑλλάδα πρὸ χρόνου αἰῶν τὴν ἰδίαν λεγόμενα μῆλα. Alia ejus origo notatur
ex Asclepiadis Ægyptiacis, terram scilicet in Jovis & Junonis nuptiis
vernum.

δι' ἧ τοῦ ἀβρίου ἀβρίοιαν, τὰ τέ-
 ριν ὁπᾶς, ἐμπόειν. Εἰδέναι ὅτι
 ὅτι τὸ κίτερον εὐφραδίζομενον
 ἀφορᾷ ἔσται, διὸ τοῦ ἀβρίου σαρκὸς
 τρεῖς πρὸς ἐκέντελίζεσθαι ἔσται, ὡς περ
 καὶ πᾶς ἀμπέλους. (6) Κίτερον ὅτι
 βάλει μέλανα ποῖσται, μηλίας
 κλάδων τῇ κίτρεα ἐκέντελίζει, καὶ
 τὸ ἀνάπαλιν. μῆλον ὅτι ἐκέντελ-
 ζομένης κίτρεας, καὶ τὸ ἀνάπαλιν,
 γίνετο αὖν. Ἐάν ὅτι καρπὸν γύψου
 (7) πεφυρμένη καὶ χελύσκει, ἀπὸ
 τῆς τοῦ ἀβρίου πάντος (8) φυλάξεις.
 τῆς τοῦ φυτῶν, καὶ ἐπὶ ὅλην κρυ-
 σάλλει μετὰ ἡμέρας, ὡς φύσκει ὅτι τευφε-
 ρώπρον, καὶ ὁρῶντος ἀπὸ αὐτοῦ. πῆ-
 ρος ὅτι τῇ ποῖσται καὶ τευφώπρον, ὡς
 ποῖσται πρὸς ἡλίον ὁρῶντος παρὰ τῇ
 ποῖσται πᾶς κίτρεας φυτεύουσιν, ὡς αὖ
 ὅτι ἀφθόνως ἀρδύουσιν καὶ ὅτι μὲν θέρ-
 ρος ἀστράγγας καὶ ὡς ἀπὸ αὐτοῦ πᾶς
 ποῖσται, τῇ ἡλίῳ ἡλίῳ πᾶς πᾶς
 τὰ φυτὰ, ὡς ποῖσται ὅτι ὅτι χειμῶνος,
 στράγγας (9) πᾶς φυτὰ. Εἰ ὅτι βάλει
 κίτερον ἐκέντελίζει ποῖσται, ἐκέντελ-
 σαι ἐκ αὐτῶν εἰς συκάμινον, καὶ
 τὸ ἀνάπαλιν, ὅτι γίνεται ἐκέντελίζει
 κίτερον, οἷον δὲ ἐκέντελίζει τῇ καρ-
 πῶν. ἐκέντελίζειται ὅτι (10) τὸ κίτερον καὶ εἰς ῥοιάν.

(6) Dnas hasece πελοπᾶς, α κίτερον ad γίνεσθαι αὖν, supplevi ex MSS. Barocc. & Palatinis. (7) Ita MSS. prius πεφυρμένη. (8) Interp. addit ἔσται, ut inferius Cap. 10. hujus Libri. (9) Revoc. ex MSS. & Interp. (10) Praced. voculam delendam suadebat MSS. consensus.

Κ Ε Φ. Η.

Ἐπερὸν ὡς Φυτείας κί-
 τερίας. Ἀνατολίας.

Τῆς ὅτι πᾶς κίτερον ὅτι (1) πασά-
 λους μόνον φυτεύουσιν, ἀλλὰ καὶ
 ἀπὸ κρυφῆς, καὶ ἀπὸ αὐτοῦ ὅτι κλα-
 νίς, ὡς αὖν ἐπὶ ὅλην καὶ ἀπὸ
 γνωστῇ (2) αἱ δύο ἀρχαὶ ὅτι κλα-

(1) Ita legend. cenfeo, refragant. licet MSS. pr. Ed. πασάλλας. (2) Ex MSS. ante πᾶς δύο ἀρχαὶς... ἐκέντελίζουν. ἀνωθεν ἔσται.

spirationem relinquere, hoc est for-
 mina incutere. Verum nosse expe-
 dit, quod citrium si inoculetur ste-
 rile erit, quare ad modum infi-
 tionis per carnem inferere conve-
 nit, quemadmodum & vites. Ci-
 tria autem si velis nigra facere, ma-
 li ramum citro inferre, & vice
 versa. Malum vero citro insita, &
 vice versa, [nigrum] fiat. Porro si
 fructum gypso subacto illeveris, in-
 tegrum & per totum etiam annum
 conservabis. Ipsa planta, etiam si
 parum gelu senserit, adusta perit,
 utpote quæ natura tenerior sit.
 Quidam divites & deliciis gauden-
 tes, sub porticus ad solem spectan-
 tes juxta murum arbores citrias
 plantant, & aqua larga rigant: at-
 que æstate quidem apertas esse por-
 ticus sinunt, plantas sole foveri ac
 calferi permittentes, hyeme vero ac-
 cedente, plantas tegunt. Quod si
 rubra citria facere velis, inferre ci-
 trum in morum, & vice versa, &
 citria rubra fient, & arbor utrum-
 que fructum feret. Potest etiam
 citrium in punicam inferri.

C A P. VIII.

Aliud de plantatione citrii.
 Anatolii.

Quidam citria non solum a ta-
 lea plantant, sed etiam a clava,
 incurvato videlicet ramo, atque ita
 duo rami cacumina in scrobem de-
 panguntur, & adobruuntur, ipsum

que germen sursum erumpit e fornice, si ita dicere liceat. Quidam nodosas citrii plantarum taleas, quæ incurvari non possunt, inversas plantant, crassiore parte sursum spectante, tenui in terram defixa, & cinere cucumerariorum simul injecta.

(3) In MSS. κεφαλα. in MSS. Κυκλάτων.

(4) Sic legend. nullus dubito, ante, ut &

νία, καὶ ἔχωννυνται, καὶ ἀνῶθεν ἐκ-
βάλλει τὸ βλαστὸν, ὡς εἰπὼν, ἀπὸ τῆς
καμάρας. Οἱ δὲ καὶ τὰ κρητὰ πασ-
σάλια τῶν κίτρων, πρὶν μὴ δυνά-
μενα καμθῆναι, (3) κεφα-
λῆς φυτεύουσιν, τὸ παχύπερον ἄνω,
& τὸ λεπτόν μίσηθ' εἰς τὴν γῆν
πηγνύοντες, & Κυκλαδίαν τὴν τῶν
(4) σικυηλάτων τίθενται.

CAP. IX.

Quomodo citrium facias figuram cujuscunque aviculæ referre, aut hominis faciem exprimere, aut alius animalis. Africani.

PRædictum citrii fructum formam reddere facies vel humanæ faciei, vel alterius animalis, hoc modo. Gypso aut luto illud intege, & siccatum in duas partes instrumento quopiam acuto seca, ita ut anterior & posterior pars aptari ac committi queant, indeque siccatum in figlinis torre. Quum vero fructus ad dimidiam partem augmenti sui creverit, formas illas circumdadas vinctulis diligenter constringe, ne ab augescente fructu divellantur, five id pyrum, five malum, five punicum aut citrium fuerit, & suscipiet formas. Et ut in summa hoc dicatur, fructus omnes molles in animalium formas coget, quisquis in formas exsculptas inclusos augescere permittet.

Κ Ε Φ. Θ.

Ὡς κίτρον ποιῆσαι φέρεται
ἐκτύπωμα οἰσθίνε ποτε
ὀρνέου, ἢ (1) μιμνῆσθαι
ὡς ὁπωπὸν ἀνθρώπου, ἢ
ἄλλου ζώου. Ἀφρικανῶν.

Εἰδωλόμορφον τὸ ἀπειρημένον καρ-
πὸν ποιήσεις εἰς ὡς ὁπωπὸν ἀν-
θρώπου, ἢ ἄλλου ζώου. (1) κεφα-
λὴν τῆς τρώπης. ἀπὸ τῆς ἀπὸ τῆς
τῆς γῆς ἢ πηλῶς, καὶ ἐλάσας ψυ-
γῆναι τέμνει ὅθεν πρὶν, (3) καὶ διμε-
ρῶς ποιήσεις ἐμπεσόντων καὶ ὁπίσθιν
ὥστε κυκλαδίαν, ξηρῆναι (4) ὁπ-
τησιν εἰς τὴν κεφαλήν. ὅταν δὲ ὁ
καρπὸς τὸ ἥμισυ τῆς ἰσχύος αὐξήσῃ
ἔχει, ἀπὸ τῆς τῆς τύπης ἀσφα-
λῆς δισμορῆς ἐπιμελῶς, ἵνα μὴ
ἀφασαδῶσιν ἀπὸ τῆς αὐξήσεως &
ἀπειλημῶν, εἰς τὴν ἀπὸ τῆς
τῆς μῆλον, εἰς τὴν τῆς ροιᾶς ἢ κίτρου
ὑπάρχει, καὶ (3) ἀποδείξεται τῆς
τύπης. Κυκλάδων δὲ τῆς εἰπὼν,
ὡς οἰσθίνε τῆς ὁπώρας κυκλαδίαν
γίνεσθαι. διὸ εἰς τὴν τύπην γυλινμῶ-
ναι ἐν τῇ τῆς αὐξήσεως εἰσὶν.

(1) Supplevi ex MSS. & Interp. (2) In MSS. scrib. ἔχοντ' τὴν τρώ-
πην τῆτον. (3) Restitui ex MSS. prius --- τινι, διμερῆς---. (4) Hic de-
levi ex auct. MSS. (5) Emend. ex MSS. F. L. & Bod. prius ἀπὸ τῆς.

Κ Ε Φ. Ι.

C A P. X.

Περὶ διαμονῆς καὶ ἀποθέσεως
κίτρινων. Σωτίων.

*De servandis & reponendis
citriis. Sorionis.*

Εἰν τὸ καρπὸν τῆς κίτρινος γύψου
πιφωραμένη καὶ χυλῶς ἐπι-
μελῶν, ἀσπὴν τῆς ἐν αὐτῇ παντὸς
τῆς ἐκείνου ἀκέραιον φυλάττει. [(1) ἴστον
ἢ ὅπ] πρὸς κίτρινον ἐν κίτρινῳ
ἀκρυπτόμενα ἢ σήπτει.

SI citrii fructum gypso probe sub-
acto illeveris, illæsum & per
totum annum integrum conservabis.
Citria in hordeo occultata & obru-
ta non putrescunt.

(1) Hæc non comparent in MSS. aut Interp. & quidem salvo sensu
abesse possint. De Citriorum autem cura, & diuturna asservatione, consul.
Pallad. p. 94.

Κ Ε Φ. ΙΑ.

C A P. XI.

Περὶ φυτείας πιστάκων.
Διοφάνους.

*De plantatione pistaciorum.
Diophanis.*

Λαβὼν τὸ καρπὸν ἀλέπτειν, τυ-
τίς πρὸς λιπίδας πύσας ἀσ-
πὴς ἐκείνου, φυτόσιν καὶ τὸ σπέρ-
μα ἐκείνου τρώσιν. Δίδυμος ἢ ἐν
πρὸς Γεωργικοῖς αὐτῷ φησι, τὸ πι-
στάκιον ἐκ κίτρινου ἐκείνου ἐκείνου ἀμυγδαλῶν.

Fructum pistaciorum non de-
squamat, hoc est, squamas
omnes illæsas habentem, juxta præ-
dictum modum plantato. Didymus
autem in Georgicis suis ait, pistaci-
um in amygdalam inferi.

Κ Ε Φ. ΙΒ.

C A P. XII.

Ἐτερον περὶ φυτείας πισ-
τάκων. Δαμογέροντος.

*Aliud de plantatione pistacio-
rum. Damogerontis.*

(2) Πιστάκια σπείρειται περὶ κα-
λανθῶν Ἀπριλίων, ἄρρεν
ἐν ἡλῷ συνηρησμένῳ πρὸς φύσει.
Ἐκείνου πρὸς νῶτα πρὸς τὸ ζεφυ-
ρον ἐκείνου. ἔτι τὸ καρπὸν ἐν-

Pistacia seruntur circa calendas
Apriles, mas & fœmina con-
junctis naturis, maris dorso ad fa-
vonium spectante. Sic enim fru-
ctum plenum producent. Eodem

(2) Πιστάκια.] Ita scribit Athenæus, nisi corruptus sit codex, Nicander
Πιστάκια, Posidonius Stoicus Βιστάκια. Pistacia ex nucum genere (teste
Plinio) in Syria proveniunt. Prodesse adversus serpentium traduntur mor-
sus, & potu & cibo. A Nicandro, in Theriacis, Indiæ adscribuntur.
Pallad. pag. 152. " Pistacia seruntur Autumno & mense Octobri, sobole
" & nucibus suis : sed melius ipsa pistacia juncta ponuntur mas & fa-
" mina. Marem dicunt, cui sub corio velut ossei longi videntur latera
" testiculi.

tempore

tempore etiam inferuntur tum in suum genus, tum in terebinthum, atque, ut opinor, etiam in amygdalam. Paxamus jubet, scrobes prius faciendas esse in locis soli expositis & probe subactis, & arborum stolonos novos & vegetos simul colligatos in scrobem deponendos esse secunda lunæ die, & a terra usque ad ramulos constringere jubet, & scrobem stercoreare, adobruereque & pascinare, curareque ut post octonos dies rigentur, & per totidem rursus constringantur: Postquam vero triennales fuerint trunci, effodere juxta radicem ipsam scrobem, & bene stercoreare, & truncum inferius aliquantulum depangere, atque ita aggere obruere, ne cum magna facta sit arbor, & ventus vehementer spiret, arbor decidat.

τὸ αἶμα, μὴ κατὰ πύση (5) τὸ δένδρον.

φορέσας πλῆρη. ἐπικεντρίζεται ὃ καὶ τὸ αὐτὸν καιρὸν εἰς τι τὸ ὁμογενές, & εἰς (b) τέρμινθον, οἷμα δ' ὅτι & εἰς ἀμυγδαλάς. (1) Πάξαμος φησι, βόθρος ὡς ποιεῖται εἰς τόπους εὐκλείας καλῶς εἰργασμένους, καὶ λαβεῖν δένδρων μοχαύμαθα ἀκμαῖα, νέα, καὶ ταῦτα συνδῆσαι ὁμῶς, καὶ κατὰ πύση ἐν τῷ βόθρῳ, σελήνης δευτέρας ἑσπης, καὶ ἀπὸ τῆς γῆς (φίγηται ἀχρὶ τῆς κλάδων (2) αὐτὰ, & κοπείσας τὸ βόθρον, ἐπιχωσάσαι πρὸς γῆρας, καὶ ἐπιμελεῖσθαι (3) ποτίζοντες πρὸς ἡμέρας ἡ'. & ἀπὸ τῶν ἰσων ἐπισφίγγειν πάλιν ὅταν ᾖ τριετὴ γῆνη) τὰ στελέχη, (4) ὁρύσσας παρὰ τὴν ρίζαν τὸ βόθρον εὐ μάλα, & κοπείσας, καὶ ἐκκαθίσας τὸ στέλεχος κατώπερον, καὶ ἐπιχωσάσαι, ὅπως μεγάλην γήυσιν εἰς δένδρον, & ἰσχυρὴν πνεύσαν-

(b) Τέρμινθον] Idem loco cit. "Inferitur Terebintho, mense Februario, vel Martio: at alii Amygdalo inferi posse firmarunt.

(1) MS. F. habet Ὅ δ' ἐστὶ Πάξαμος. (2) Barocc. αὐτῶν. (3) Supplevi ex Caf. & MSS. (4) Interp. legisse videtur, & rectius quidem, ὁρύσσας παρὰ τὴν ρίζαν τὸ βόθρον, εὐ μάλα & κοπείσας. (5) Hac revocanda suadebat MSS. & Interp. consensus.

C A P. XIII.

K E Φ. ΙΓ.

De plantatione duracinorum, & cura circa eadem habenda.
Florentini.

Περὶ φυτείας δωρακινῶν, καὶ ἐπιμελείας.
Φλωρεντίνης.

Duracina aquosis locis gaudent, aut assidue rigatis. Sic enim

(a) Τὰ δωρακινὰ χαλεπὴ ὕδατος ἰσχυροῦς εἰς ὃ μὴ, συν-

(a) Τὰ δωρακινὰ] Janus Gruterus nomen accepisse autumat a Dora Persidis insula, Vid. Stephanum V. Δωρεῶν. Ita vero dicta videntur, quod caro ossibus facile avelli nequeat: Ita Plinius Tom. 3. Pag. 210. "Et enim duracinis Persicis adhaeret corpus, lignoque avelli nequit; cum in ceteris facile separetur. Persicorum genera septem enumerat. Persica, Duracina, Gallica, Asiatica, Præcocia vel Præcoqua, Supernatia quæ a Sabinis veniunt, & Popularia. Vid. Athen. pag. 82. Pallad. pag. 163, 4. Ant. Mizaldum, Fol. 133, 4. Plin. Tom. 3. Pag. 182, 4. & Salm. in Sol. Pag. 604, 5.

εκάς (1) ποτιζόμενοις. ἔτω ᾧ μεί-
ζον γίνεται ὁ καρπός. πνὲς ὃ ἀ-
φαιρέσει τὰ ποικὰ περσικά, καὶ ὀλίγα
καταλιμπάνεισιν ἐν τῷ δένδρῳ. ἔτω
ᾧ ἔσται μείζονα, τὸ τροφῆς εἰς ὀλί-
γα χρεώσεις. (2) εὐκαὶ ὃ γίνεται
πρὸ φυτῶν, εἰς αὐτὰ τὰ φυτὰν ἀπεί-
ρα μὲν τὸ ὅσον, ἐκκαταλιπόντες π τὸ
σικκός. ἀπὸ τὰ ὅσα. ἐπειδὴ δὲ
ἴσμεν τὸ δωρακινὸν ταχέως γηρά-
σκον, διὲ τῷτο ἐπικεντρῶμεν εἰς
δαμασκινὸν, ἢ εἰς ἀμυγδαλῶν πι-
κρὰν, ἢ εἰς (3) βάρειλον. (b) Βάρ-
ειλον ὃ κυρίως καλεῖται, τὸ ἀπὸ ὅσων περσικῶν φυόμενον δένδρον.

fructus major evadit. Quidam mul-
ta persica tollunt, & pauca relin-
quunt in arbore. Sic enim majora
erunt, alimento in pauca cedente.
Majores autem fiunt plantæ, si, si-
mul ut ederimus, ossa feramus, par-
te aliqua carnis circa ossa relicta.
Quum vero notum sit duracinum
cito senescere, in damascenorum ar-
borem, aut in amygdalam amaram
inferendum est, aut etiam in babil-
lum. Βάρειλον autem proprie vo-
catur, arbor ex ossa persici enata.

(1) Emend. ex MSS. ante ποτιζόμενα, in MSS. V. F. L. & Bod. συν-
εχίς ποτ. sed Bar. ut in textu. (2) MSS. V. F. & Interp. εὐκα.

(3) In MSS. F. L. & Bod. βράβηλον. βράβηλον---

(b) Βάρειλον—] Athenæus p. 49. notat ex Clearcho Peripatetico, Rho-
diis & Siculis pruna vocari βράβηλον, ut in isto Theocriti v. "Ὀρτυξ
βράβηλοισι &c. "Ἐπὶ ὃ (inquit Ath.) τῷτο τὸ ἀκρόδρυον μικρότερον μὲν τῇ
ἀποφορᾷ τὸ κακχυμῆλον, τῇ δὲ ἰδωδῇ τὸ αὐτὸ, πλὴν ὀλίγον δαμύπερον.
Ibidem ex Seleuci Γλώσσας refert, βράβηλον dicta esse οἷον τὴν βορᾶν ἐκκα-
λοῦν. ὅτι εὐκοιλία εἰσι. Vid. Suid. in V. Βράβηλον. Eustath. in K. Ὀδοκ.
pag. 295. Edit. Basil. Κράνεια ὃ ἀσπαρξεντόνως, τὸ φυτὸν ὅ ὃ καρπὸς
αὐτῆς σείνηται ἢ Ὀμήρῳ ἀπὸ τὸ δυνεσφώνηεν καλεῖται ὃ. Φασὶ, πίπαι.
Οἱ ὃ βάρειλον φασιν.

Κ Ε Φ. ΙΔ.

Καὶ γὰρ πῶς περσικά
ποιῆσαι. Δημοκρίτης.

C A P. XIV.

Inscripta persica ut nascentur.
Democriti.

Γραπὶδον περσικὸν ποιήσμεν ἔτσι.
μὲν τὸ βράβηλον τὸ καρπὸν ὃ
δωρακινῶν, βράβηλον ἐπὶ δύο ἢ τρεῖς
ἡμέρας τὸ ὅσον, ὃ ἡμέρα ἀνοιξόν,
καὶ τὴν ἀμυγδαλὴν ἐνδύειν ὃ ὅσον
ἀμυγδαλῶν λαβὼν, ἐπιγράφον ἐν
τῷ ταύτης φλοιῷ χαλκῷ γραφείῳ
εἰ π ἂν βύλει μὴ βαθείως, εἴπε
παπύρου εὐλόγως φύτασεν. ὅπερ ᾧ
ἂν ἐπιγράφῃς ἐν τῇ ἀμυγδαλῇ,
τῷτο ἐν τῷ καρπῷ εὐξήσεις. πνὲς ὃ
ᾧ ἐπὶ ἀμυγδαλῆς τῷτο ποιῶσιν.

Persicum inscriptum sic faciemus.
Postquam duracini fructum com-
ederis, officulum ad dies duos sive
tres macerato, & leniter aperito, &
repertam intra os amygdalam sive
nucleum eximito, & in ejus cortice
stylo æreo inscribito quicquid tan-
dem libuerit non alte, deinde papy-
ro involutum plantato. Quicquid
enim in amygdala inscripseris, hoc
ipsum in fructu reperies. Quidam
etiā hoc in ipsa amygdala faci-
unt.

CAP. XV.

Κ Ε Φ. ΙΕ.

*Duracina rubra faciendi modus.
Ejusdem.*

(1) Δωρακινὰ ἐρυθρὰ
ποιῆσαι. Τῷ Αὐτῷ.

Rubra facies duracina, rosas sub ipsas plantas confitis. Facies & alio modo fructum rubicundum. Si enim obrutum perfici os post dies septem detexeris, (in his enim diebus sua sponte aperitur) & cinnabari intra officulum infuderis, & obrutum curaveris, inde rubra perfica habebis. fortassis etiam, alium colorem si infundere libuerit, eundem quoque fructui affricabis.

ἰσως δ. (3) εἰ καὶ ἄλλο χρώμα βάλῃσι εἰς αὐτὸν, τοῦτο καὶ τὸ χρώμα ἔσται ποικίλον.

Ερυθρὰ ποιήσεις τὰ δωρακινὰ (α) ῥόδα φυτεύων ὑπὸ τὰ φυτὰ. ποιήσεις δὲ καὶ ἔπειτα τροπὴν ἐρυθρὴν τῷ καρπῷ. εἰ γὰρ εἰσώσῃς τὸ ὅσπερ ἔπειτα καὶ ζ'. ἡμέρας ἀποκαλύψεις (2) καὶ ἀνοίξεις. (ἀνοίγεται γὰρ ἐν ταύταις ταῖς ἡμέραις αὐτομάτως) καὶ ἐπὶ χύνης (b) κιννάβαρι εἰς τὸ ἐντὸς ἔσται, καὶ χύσας τὸτο ἐπιμελείας ἀξιώσεις, ἵξεις ἐντὺς ἐρυθρὰ τὰ περικα.

(1) MSS. V. & F. Ὡς τὰ δωρ. Long. & Bod. Ὡς δωρ.

(2) ῥόδα φυτεύων.] Hinc forsitan alibi Rhodacena dicta sunt.

(3) Casaub. & Interp. non agnoscunt καὶ ἀνοίξεις.

(b) Κιννάβαρι] Cinnabaris tria genera Vett. memorantur, nativa duo, unum fictitium. Cinnabaris nativa, Indica cognominata, arborum est lachryma in Dioscoridis insula nascentium, teste Auctore Peripli Maris Rubri. Ejusmodi Arborum in Sti. Portus insula meminerunt Aloisius Cadamustus Venetus, citante Saraceno, Agricola, Aliique. Sanguis Draconis Officinarum; fabulam docebit Plin. Tom. 4. Alia in Hispania & Colchis nascens, valde dura & lapidosa, testibus Theophr. & Plinio. Tertia fictitia ex lapide quodam in argenti & plumbi fodinis, fornace cocto: de quo Diosc. Lib. V. Σκινιάζεται δὲ ἐν Ἰαπωνίᾳ ἐν λίθῃ πρὸς μυσμινῇ τῇ ἐργασίᾳ ψάμμῳ, ἄλλως δὲ ἐκ γινώσκου. ἐν δὲ τῇ χύνῃ μελάδαται εἰς ἐρυθρίαν καὶ φλογιδύεται χρώμα. Ita Plinius Tom. 5. Pag. 59. Theophr. de Lapid. Minii, sive Cinnabaris, meminit, ex arena quadam in argenteis metallis nitente confici soliti, non per ignem, sed lotium & trituram. In Hesychio. Κιννάβαρι, εἶδος χρώματος ἀληθινῷ, ὃ λέγεται κόκκινον, καὶ παρὰ τοῖς ζωγράφοις. Conf. Plinium Tom. 5. Pag. 58. Theophr. de Lapid. Pag. 399. H. Steph. V. Κιννάβαρι, & Du Fresnoy, Dioscor. Lib. V. Cap. 109. & Salm. in Solinum, p. 1157.

(3) Hanc voculam revoc. ex MSS.

Κ Ε Φ. ΙΓ.

Περσικὰ δίχα ὅτ' ἐν ποιῇ-
σαι. Ἀφρικανῶν.

ΚΑὶ μίσην τὸ περίμον ἀφ' ἧ-
σαι, καὶ τὴν ἐνπεριώνῳ ἀφ'-
κόψας, ἰτίας ἢ κρατίας πάσταλον
ἐμπηξον.

Κ Ε Φ. ΙΖ.

Περὶ ἐκκεντρίσμου δωρακι-
νῶν. Διδύμου.

Τὸ δωρακινὸν ἐκκεντρίσται εἰς
ἀμυγδαλὴν, δαμασκινὸν, καὶ
εἰς πωλέπειον, ἀφ' ἧς γίνετ' ἐρυθρὰ
τὸ δωρακινά.

Κ Ε Φ. ΙΗ.

Περὶ καιρῶν φυτείας μή-
λων, καὶ πάσης αὐτῶν
ἐπιμελείας. Ανατολίας.

ΤΑ μῆλα ἐν διτταῖς ὥραις ἔ-
τες φυτεύονται. ἐν π τῷ ἔαρι,
καὶ ἐν τῷ φθινοπώρῳ. καλλίων δὲ
φυτεύειν ἐν τῷ φθινοπώρῳ ἐν τοῖς
ἀνύδροις τόποις μὲν τὰς πρώτας
ἔμβρους. χαίρει ὅτ' ἐν μῆλα φυ-
χεῖται καὶ νοπρεῖται ἐν μελαγχμοῖς
τόποις. ἐ βρωθήσεται ὅτ' αὐτὰ ὑπὸ
σκώληκων, σκίλλης περὶ φυτεύομε-
νης αὐτοῖς. τὴν ὅτ' σκώληκας ἔχου-
σαν θεαπύσεις, (1) χερσὶν κό-
ψας κεχλυσμένῳ ὕδρῳ ἀνθρωπίνῳ
περιχέειν ταῖς ῥίζαις. πάντῳ δὲ
χαίρει ἡ μὴλεια τῷ ὕδρῳ, καὶ διτ-
ταῖς τῶν ζωτικῶν ποτίσκειν. Τινὲς δὲ
καὶ κόπρον αἰγίαν τῷ ὕδρῳ προσ-
τίθασιν, καὶ οἷον παλαιῶν τεύχεα ταῖς ῥίζαις ἐχέουσιν, γλυκύπερ' ἢ κα-

C A P. XVI.

*Quomodo persica sine osse pro-
veniant. Africani.*

TRuncum arboris in medio per-
forato, & medulla discissa tali-
cis aut corni paxillum impinge.

C A P. XVII.

*De insitione duracinorum.
Didymi.*

DUracinum inseritur in amyga-
lam, damascenum, & platanum,
ex qua etiam rubicunda duracina
nascuntur.

C A P. XVIII.

*De tempore plantationis malo-
rum, & omni eorum cura.
Anatolii.*

MAla duobus anni temporibus
plantanda sunt, & vere, &
autumno. Præstat autem plantare
autumno in locis siccis post primos
imbres. Gaudent mala locis frigi-
dis & humectis ac nigra terra. Non
erodentur autem a vermibus, scilla
circum ipsa plantata. Quæ vero
jam vermes habet curabitur, suillo
stercore urina humana succulento
facto, & radicibus affuso. Valde e-
nim gaudet malus urina, & hæc af-
fidue est irriganda. Quidam etiam
stercus caprinum ad urinam addunt,
& vini veteris fæcem radicibus af-
fundunt, fructum dulciorem effici-

(1) Emend. ex MSS. in pr. Ed. χερσὶν κόψας κεχλυσμ. Quamvis
ἐ χόψας, eliso s, apud Galenum legitur.

entes. Ægrotantem autem malum curabis stercore afinino aqua soluto rigatam ad dies sex sole occidente frequentius per intervalla, donec germen erumpat. Quod si velis eam multum fructus ferre, & cum non abjicere, de canali plumbeo osculum latum refeca, coque truncum obliqua, aut constringe, altitudine pedis a terra. Ubi vero florere coeperint mala, vinculum sive amuletum tolle, hoc singulis annis fiat, & fertilis erit. Ut vero fructus in arbore non computrescat, neque ipsum cruca contingat, lacerti viridis felle truncum illine. Oportet autem plantas malorum viviradices accipere generosissimas, & ponere in scrobibus, summitate tantum supra terram relictæ. Radices plantæ ante plantationem taurino felle oblinantur. Hæc enim planta cito a vermibus injuria afficitur. Molestos autem vermes etiam clavo æreo eruere oportet, cortice excoriato donec bestiola deprehendatur: Loci vero ulcerati fimo bubulo illinantur.

τὸν ἐργαζόμενοι. νοσῶσαν ὃ μὴ λείαν θραπέουσιν κόπρω (2) ὀνείπε κεχυλισμένη ὕδατι ποτίζων ἐπὶ ἑξ ἡμέρας ἡλίε δύνῃ. Ζωειχίστηρον ἐκ ἀλγισμάτων, μέχρις αὖ βλαστήσῃ. Εἰ ὃ βέλτε αὐτῷ πολὺν τὸ καρπὸν φέρειν, καὶ τῶτον μὴ ἀποβάλλειν, σπλῆν. μοιλιβδίνε ἀποπνεῖ τὸ πλάτυ σῆμα, ἐ δὲ γῆς ὑψ. πόδα τῷ σπλήνι πεδύσσον. ἢ πεδύσσει. ὅταν ὃ ἀρξῇ ἀκμάζειν πρὸ μῆλα, ἀφίλει τὸ πεδύσσει, τῶτον ὃ καὶ ἔτι γινέσθω, καὶ εὐχέλῃ. Ἵνα ὃ μὴ σήπηται ὁ καρπὸς ἐν τῷ δένδρῳ, μηδὲ κάμπῃ αὐτὸ ἀπὸ πῆται. (a) Ζαυρὲ χλωρὲ τῇ χολῇ πεδύσσει τὸ σπέρμα. διὲ τὸ πρὸς τῇ μῆλῳ αὐτὸν ῥίξαι λαμβάνειν ὡς εὐχέλῃ, ἐ ἐπιθῆναι εἰς τὸς βότρυς, τὸ ἀκρον μόρον ὑπεργεινὸν ἀπὸ τοῦ πύματος. Ταῦτα ὃ ῥίξας ἐ φυτῇ, πρὶν φυτεῖν. (b) ταυρεῖα χολῇ πεδύσσει. τῶτον ὃ τὸ φυτὸν πύματα ὑπὸ σκώληκων ἀδικεῖται. τὸς δὲ ἐνοχλεῖται σκώληκας ἐ ἡλῶ χαλκῷ ἐξορύττειν καὶ, ἀναδέρνῃς τὸ φλοιὸν ἕως αὖ τὸ θηρίον καὶ ἀποφῇ.

τὸν ἐργαζόμενοι. νοσῶσαν ὃ μὴ λείαν θραπέουσιν κόπρω (2) ὀνείπε κεχυλισμένη ὕδατι ποτίζων ἐπὶ ἑξ ἡμέρας ἡλίε δύνῃ. Ζωειχίστηρον ἐκ ἀλγισμάτων, μέχρις αὖ βλαστήσῃ. Εἰ ὃ βέλτε αὐτῷ πολὺν τὸ καρπὸν φέρειν, καὶ τῶτον μὴ ἀποβάλλειν, σπλῆν. μοιλιβδίνε ἀποπνεῖ τὸ πλάτυ σῆμα, ἐ δὲ γῆς ὑψ. πόδα τῷ σπλήνι πεδύσσον. ἢ πεδύσσει. ὅταν ὃ ἀρξῇ ἀκμάζειν πρὸ μῆλα, ἀφίλει τὸ πεδύσσει, τῶτον ὃ καὶ ἔτι γινέσθω, καὶ εὐχέλῃ. Ἵνα ὃ μὴ σήπηται ὁ καρπὸς ἐν τῷ δένδρῳ, μηδὲ κάμπῃ αὐτὸ ἀπὸ πῆται. (a) Ζαυρὲ χλωρὲ τῇ χολῇ πεδύσσει τὸ σπέρμα. διὲ τὸ πρὸς τῇ μῆλῳ αὐτὸν ῥίξαι λαμβάνειν ὡς εὐχέλῃ, ἐ ἐπιθῆναι εἰς τὸς βότρυς, τὸ ἀκρον μόρον ὑπεργεινὸν ἀπὸ τοῦ πύματος. Ταῦτα ὃ ῥίξας ἐ φυτῇ, πρὶν φυτεῖν. (b) ταυρεῖα χολῇ πεδύσσει. τῶτον ὃ τὸ φυτὸν πύματα ὑπὸ σκώληκων ἀδικεῖται. τὸς δὲ ἐνοχλεῖται σκώληκας ἐ ἡλῶ χαλκῷ ἐξορύττειν καὶ, ἀναδέρνῃς τὸ φλοιὸν ἕως αὖ τὸ θηρίον καὶ ἀποφῇ.

(2) In MS. Barocc. αἰγία.

(a) Ζαυρὲ χλωρὲ] Pallad. p. 74. "Lacerta viridis felle si tangantur cacumina, non putrescit.

(b) Ταυρεῖα χολῇ] Pallad. ibid. "Vermes ejus suillo stercore misto humana urina, aut felle bubulo extinguuntur: qui si plures circa arbores sunt, æreo scalpro semel rasi non ultra nascuntur, si ea loca, unde rasi sunt, bubulum sterces obducatur.

CAP. XIX.

Ut mala rubra fiant.

Berytii.

Κ Ε Φ. ΙΘ.

Ὡστε τὰ μῆλα ἐρυθρὰ ποιῆσαι. Βηρυτίη.

Arbor urina rigetur, & rubescet fructus. Quidam vero mala hoc modo rubicunda efficiunt. Patos in terram depangunt, & incurvatos ramos qui fructum ferunt in-

Ὅταν ποτίζῃται τὸ δένδρον, καὶ ἐρυθραίνῃται ὁ καρπός. πνίς ὃ τῇ μῆλῳ τὸς καρπὸς ἐρυθρὰς πύματα. πρὸς αὐτῷ. πρὸς αὐτῷ εἰς τὴν γῆν καὶ ἀπὸ τοῦ πύματος, καὶ τὸς κλάδους τὸς

τὰς τ' καρπὸν ἔχοντα· κάμπιοις
ἀθροάσας ὡς σιδισμοῖσι τοῖς πασ-
σάλοις, καὶ βότρυς πολλῶν αὐτῶν
ἢ ἔπειτα αἰγία πολλῶν ὕδατος,
πικραιρόμενοι ὅπως τῇ μισημερία
ἢ ἀκτὺς ἢ ἡλίου (1) ἐμπίπτεται τῷ
ὑδατί, θερμὴν τι αἰμίδα ἀνίσταται,
καὶ ἀφ' τ' (2) ἀνακαλάσας εἰς
τ' καρπὸν ἐμπίπτεται, τὴν εὐχροίαν
καὶ τὸ ἐρυθρὸν ἀπαραξίη). (a) τι-
νὲς δ' ῥόδα ἀνίστανται ὑπὸ τῷ φυλά, ἐρυθρὰς ἀπαραξίη τοῖς καρποῖς.

tegros ad palos religant, & scrobes
prope ipsos aut alia vasa aqua im-
plent, conjectantes quod in meridie
foliis radius in aquam incidens, ca-
lidumque vaporem remittens, & per
refractionem in fructum incidens,
bene coloratum & rubentem faciat.
Quidam rosas seminant sub plan-
tas, hoc modo fructus rubicundos
efficientes.

(1) Restitui ex MSS. prius ἀκτὺς. (2) In MSS. ἀνακάσας,
idem vero sonant ἀνάκλασας & ἀν' ἀνάκλασας.
(a) Respice ad Cap. XV. huius Libri.

Κ Ε Φ. Κ.

Περὶ ἐκέντρισμῶ μῆλων.
Διοφάνης.

C A P. XX.

De insitione malorum.
Diophanis.

Ἐκκεντρίζεται μῆλον εἰς πᾶσαν
ἀχρεάδα, καὶ εἰς κυδωνία, καὶ γί-
νεϊ· ἐκ τ' κυδωνίων μῆλα κάλλιται,
τὰ καλέμεθα παρ' Ἀθηναίους (a)
μελίμηλα. ἐκκεντρίζεται δ' ἡ μῆλα καὶ
εἰς πλάτανον, ἀφ' ἧς γίνεται ἐρυθρὰ
μῆλα. Ὅς δὲ Δίδυμος ἐν τοῖς Γεωργι-
κοῖς αὐτῷ φησιν, ὅτι καλῶς ἐκκεντρί-
ζει τὰ μῆλα εἰς δαμασκίαν, καὶ ὅτι
μῆλον εἰς κίτρινον ἐκκεντρίζομενον
γενεὶν ἀφ' παντὸς καρποφορεῖ ἔ-
στις.

Malum in omnem pyrum sylv-
vestrem inseritur, & in coto-
neam malum, nascunturque ex
cotoneis mala pulcherrima, vocata
apud Athenienses μελίμηλα. Inse-
runtur mala etiam in platanum, ex
qua rubicunda mala proveniunt. Di-
dymus vero in Georgicis suis ait,
quod mala rite inserantur in dama-
scena, & quod malum, si inseratur
in citrium, per totum fere annum
fructum ferat.

(a) Μελίμηλα.] Mala quae Veteres mustea vocabant, postea Melimelo-
rum nomen accipere. Varro de Re Rust. Lib. I. Cap. 59. "Mala quae
antea mustea vocabant, nunc melimela appellant. Et Plinius Tom. 3.
pag. 186. "Mustea [mala] a celeritate mitescendi: quae nunc melimela
dicuntur, a sapore melleo. Vid. Dioscor. p. 80. & Colum. Lib. XII.
Cap. 45.

C A P. XXI.

К Е Ф. КА.

*De duratione malorum.
Apuleii.*

Περὶ ἀγαθοῦς μῆλων.
Ἀπελπίς.

Mala in multum tempus durant, si matura sint decerpta, quod manu fiat & caute, ne conterantur. singula vero alga, hoc est maris musco, seorsim involvantur, ut undiquaque sint cooperta, & ponantur in ollas crudas, apponantur etiam algæ inter mala, ut se mutuo non contingant, deinde ollis opercula obdantur; & deponantur in loco sublimi & perfrigerato, extra fumum & omnem graveolentiam. Si algæ non adsint, in minutas olulas nondum coctas singula mala injiciantur, & addito operculo reponantur. Quidam terra figlina singula mala oblinunt, siccant, & reponunt. Servantur etiam integra mala, substratis ipsis nucum foliis. Multum enim conferunt ipsis & ad coloris bonitatem, & ad odoris jucunditatem. Melius autem feceris, si singula mala foliis nucum involuta reposueris. Conservabis etiam mala si in ollis intus ceratis reposueris, & diligenter ipsas cooperueris. Mala non putrescent, si in hordeum immittantur. Conservabis eadem & hoc modo. Accipe vas fictile non picatum in fundo perforatum, idque malis manu decerptis, integris, non inveteratis, exple, & vas corruda aut aliquo alio secure obtura, & in quacunque arbore sus-

1001, (5) ὀλίγη, & γαλακτώδης, κα

Τὰ μῦλλα ἐπὶ πολέοντα ἀγαμύνει
 χρόνον ἀκμαῖα λαφύειν, δρέ-
 πας ὃ αὐτὰ χεῖρ τῇ χειρὶ πφυ-
 λαμύνης, ἵνα μὴ θρωσθῇ. καὶ εἰς
 τὰ Φυκία, τῷ τῷ ἅ τ' ἡλιαπῆς
 βρούα, χεῖρ ἐν κατ' ἑκάστῳ ἐνελεῖν,
 ὥστε παυχόθην καλυφθῆναι, καὶ ἐν-
 πῆναι ταύτα εἰς χύτρας ὡμάς,
 πυραυθῆναι τι τ' Φυκίαν μινθεῦ τ'
 μῦλλον, ὅπως ἀλλήλων μὴ ψεύσῃ;
 εἶτα πυμάζειν τὰς χύτρας ἀπῆ-
 ριας ὃ χεῖρ ταύτας ἐν ὑπερώ το-
 πῳ (1) καὶ κατὰ φύσιν, ὅπως
 καὶ πῶς ἐπείσκει δυσωδίας. εἰν ὃ
 μὴ ἢ Φυκία, εἰς μικρὰ πάντοτε χυ-
 τείδια ὡμά κατ' ἐν μῦλλον ἐνθι-
 πῶν, πυμάσονται τι ἀπῆρται. τι-
 νες ὃ κεραμικῇ γῇ ἀπῆρταις
 κατ' ἐν μῦλλον ξηραίνουσιν, καὶ ἀπῆ-
 ρται. Ἀκείρατα φυλαχθῆσθαι τὰ
 μῦλλα, ὑπερφυαννυμένων αὐτοῖς φυλ-
 λων καρούας. πολὺ γὰρ αὐτοῖς συμ-
 βάλλεται καὶ πῶς εὐχρεῖται, καὶ
 εὐσμίαν. κάλλιον δὲ ποιήσεις, εἰς
 ἑκάστην μῦλλον εἰς φυλλὰ καρούας ἐνε-
 λήσεις (2) ἀπῆρται. φυλάξεις τὰ
 μῦλλα, εἰν εἰς χύτρας ἐνθῆρταις
 ἐνδοθὲν ἀπῆρται (3) τὰ μῦλλα, πυ-
 μάζων ταύτας ἐπῆρταις. ἀπῆρται
 (4) ὃ ἀγαμύνει τὰ μῦλλα εἰς καλὰς
 ἐνθῆρταις. φυλάξεις τὰ μῦλλα καὶ
 ἔτω λαβὼν ἀγῆρον κεραμειὸν ἀπο-
 σπῶτον πετρημένον ἐν τῷ πυθμένι,
 πλῆρωσον μῦλλον κεχειρολογημέ-
 βύσας τὸ ἀγῆρον (α) μυακάσθῃ ἢ

(1) *Hanc voculam revocavi ex MSS.* (2) *Me non lazet, hanc vocem a Grammaticis circumflexo notari; cum vero in MS. semper acutatur in antepenult. ita reliqui.* (3) *Ita MSS. prius tradit.* (4) *Adjecti ex MS. Barocc.* (5) *Ita MS. V. sed Long. F. & Bod. ὑμεῖων, ante ὑμεῖον.*

(a) Dioscorides *Lib. 2. Cap. CLII*. Ἀσπύραγος πτεράσις [alii Libb. ἄγριος] ὃν μετέκλειαν καλεῖται, γνῶριμος.

ἰτίαν πινὶ ἀσφαλῶς, κρέμασιν ἐν
οἰωδῆσιν δένδρων, ἃ δὲ ὅλας τῆ χει-
μῶν ἔασον, ἃ ἀφ' ἡμεῖς πιασάτω,
οἷα ἐδλήθη. τὸτο ὃ καὶ πείρα παρί-
λαβον. Φυλάττει τὰ μῆλα ἐν τῷ
ἀεικάλυπτε ἔκαστον μῆλον συκίοις
φύλλοις ξηροῖς, ἵππειον ἀειπλάσσει
σπυλῶ λούκαργίλλω, ἃ ψυγίνα ἐν
ἡλίῳ ἀπὸ τῆς τοῦ, ἃ ἀφ' ἡμεῖς [(6) τὰ
μῆλα] οἷα ἐδλήθη. τὰ μῆλα εἰς
γλαυκῶν ἐμβαλλόμενα αὐτὰ πε-
ρὶ ἀφ' ἡμεῖς, φυλάττειν ἔσονται τῷ τε-
ρῶς, ἃ τὸ οἶνον ἀφ' ἡμεῖς, καὶ εὐ-
δίστροι πικρῶς, ὥστε πάντας θαυμά-
ζειν. ἃ εἰς χύτρον καυτὴν (7) ἐπι-
θέντα, καὶ εἰς πίδακον οἰνηδὸν τῷ χύτρῳ
ἐμβαλῆσθαι, ὥστε πλεῖν ταύτην, τῷ
πίδακι ἐπιχειροῦν, ἔσονται νεία, ὃ
οἶνον εὐώδης. Καὶ εἰς (b) καμ-
πίρια δὲ (c) πικρῶν μῶν (8) γνα-
φάλων κατὰ τῶν, καὶ φυλάττει. τὰ
ὃ χειμῶνα μῆλα κάλλιστα ἐν τοῖς
πείρασιν φυλάττει, ἐν οἷς ἃ τὰς
ἐσφυλάς φυλάττειν ἀφ' ἡμεῖς
σπεύειν τῷ χύτρῳ τῇ χύτρῳ
τὰ ἀκρὰ τῶν μῆλων (9) ἐπάλειψε, ἃ ἃ σῆπει.

(6) Hac non comparent in MSS. (7) Ex MSS. prius ἐν τῷ πίδακι οἰνηδὸν.

(b) Καμπίρια] Κάμψα, Κάμπισα, ἢ Κάμπισα. Arca, Cista, unde
Καμπίριον, Cistula. Hesychius. Κάμψα, ἡκλή, γλωσσόμορον. Et in Pa-
trum Aphrodisiensi. cit. a Du Fresno. De Malorum conservatione vid.
Pallad. pag. 75. ἢ Colum. pag. 450.

(8) Ita legendum, in MSS. γναφάλων, prius γλαυφάλων. (9) Ex MSS.
ante συνάλειψε.

Κ Ε Φ. KB.

Περὶ φυτείας ἀπὸ πιδίων,
καὶ ὅτι μελέας, καὶ ὥστε
αὐτὰ μηδὲν λιθώδες ἔ-
χειν. Τῶν Κυκλίων.

Περὶ ἀλεξάνων (a) πᾶν λι-
θώδες ἐκ τῶν βότρων φύττωσιν

(a) Πᾶν λιθώδες] Pallad. p. 72. " Si lapidosa pyrus est, ab extremis
radicibus terram priorem levabis, ἢ secernes omnes lapillos, quibus
diligenter remotis, alteram terram cribro cretam in loco ejus infundes,
sed hoc proderit, si rigare non cessas.

C A P. XXII.

De plantatione pyrorum, ἢ
cura, ἢ ne quid lapido-
sum habeant.

Quintiliorum.

Prælecto ex scrobibus omni lapi-
doso, pyri plantam pange, &

terra

terra cribrata aggesta, rigato. Si vero jam plantata est arbor, eam usque ad imas radices retege, & quicquid lapidosum repereris eligit, effossam vero terram cribratam cum stercore immitte, & obrutam rigato. At vero pyrorum genus frigidis & humidis locis gaudet. Nec solum ex viviradicibus plantatur, sed & ex stolone furculorum avulforum. Si vero viviradices plantaturus es, sint hæ ipsæ triennes, non autem minores biennibus. Quidam etiam ex trunci generosissimis partibus codices faciunt, eosque plantant, quemadmodum oleas a codicibus. Aliqui vero ex superna arborum parte ramos generosissimos detractos plantant, succellu non frustra sperato.

(b) *Vid. quæ supra notavimus ad Cap. III. Lib. IV. & Pallad. p. 71.*

C A P. XXIII.

*Aliud de plantatione pyrorum.
Diophanis.*

Pyrorum genus frigidis & aquosis & uberibus locis gaudet. Est autem multarum specierum, quapropter etiam varia plantatione opus habet. Magna enim genera longorum & rotundorum, quæ in ipso ligno fructum maturum faciunt, citius plantare convenit. Reliquorum plantatio a media hyeme fieri incipiat, usque ad medium ver. Plantatur etiam pyrus in tepidis locis, & ad orientem aut septentrionem inclinatis, neque solum ex furculis avulsis, sed etiam viviradicibus non minoribus quam biennes. Terra autem simul injiciatur, stercore admixto. Quidam melius faciunt, qui talia potius inserunt quam plantant, & viviradices pyrastros, aut etiam

τὸ φυτὸν, καὶ γῆ σπυσιμένην ὡς-
χάσας, ἀρδύουσιν. εἰ δὲ ἔφθασε τὸ
δένδρον φυτεύηται, ἀνακαλύψας
μέχρι τῆ καθ' ἑαυτοῦ ριζῶν, ἀνά-
λεξι πάν τὰ λιθώδεις, τὴν δ' ἀνα-
σκαφῆσαν γῆν σήπας, ἑμβαλεῖ μὲν
κόπρην, & ὡς οὐχόσας πότιει. Τὸ δ'
γίνεσθαι τῶ ἀπιδίων ψυχροῦ καὶ
ὕγροῦ χαίρει τόποις. φυτεύει δὲ
ὃ μόνον ἐξ αὐτοῦ ριζῶν, ἀλλὰ καὶ ἐκ
μοχλεύμενων τῶτων τῶ παρὰ σπά-
δων. εἰ δὲ μέλλεις αὐτοῦ ριζῶν φυ-
τεύειν, ἔστω τὸ πᾶν τελειῇ, μὴ μὲν
νεώτερον τῶ διεπὺν. πνίξ δὲ καὶ ὁ σπ-
λέχης τὰ εὐχρηστά περὶ (b) σκυ-
τάλας, & φυτεύσας, καὶ ὅταν ταῖς
ἀπὸ σκυτῶν ἐλαίας. ἔνιοι δὲ ἐκ
τῶ ἀνω μέρους τῶ δένδρου κλάδας
ἐξηλωμένους, τετάρτην ἡλικίαν ἔχοντας,
λαβόντες, φυτεύσας, καὶ ἐπιπύχναςσιν.

K E Φ. ΚΓ.

Ἔτερον περὶ Φυτείας ἀπ-
ιδίων. Διοφάνους.

Τὸ γίνεσθαι τῶ ἀπιδίων ψυχροῦ
καὶ ἐνυδρῶν & εὐδαλῶν χαίρει χωρίοις. ἔστι δὲ πολυειδές, διὸ
καὶ ποικίλης δίδται τῶ φυτείας. τὰ μὲν
τῶ μεγάλα γίνεσθαι τῶ μακρῶν καὶ
εὐχρηστῶν, ἀπὸ ἐν τῶ ξύλῳ τὸν
καρπὸν περὶ αὐτῶν, τὰ δὲ καὶ καὶ φυ-
τεύειν. τὰ δὲ λοιπὰ ἀπὸ μέσης χει-
μῶν ἀρχῆς φυτεύειν, μέχρι
μισθῶντος ἔαρος. φυτεύει δὲ καὶ
ἐν εὐδαινοῦς τόποις, καὶ ὡς ἀνατο-
λῆς ἢ ἀρκτεν κεκλιμένους, ὃ μόνον
δὲ ἐξ ἀποσπάδων, ἀλλὰ & ἐξ αὐ-
τοῦ ριζῶν καὶ ἑαυτοῦ. ἔστω δὲ τὰ αὐ-
τοῦ ριζῶν μὴ ἐλάττω οἰετῆς χρόνῳ.
Ζωοπιβάλλει δὲ γῆν μεμιγμένην
κόπρην. Κάλλιον δὲ πνίξ περὶ πνίξ,
ἐκινετῆρας μὲλλον τὰ τοιαῦτα ἢ
φυτεύσας, & αὐτοῦ ριζῶν ἀχρεῖας.

(1) *Emend. ex MS. Barocc. prius --εὐδαινοῦς... ὡς--*

ἢ ἑτέρα τὰ παλαιὰ φυτὰ, ἐκ τῶν ὀρεινῶν τύπων μεταγαλάντες, τῶν ἀποξηραμένων τρέπω φυτεύουσιν, εἴθ' ὅταν αὐτὰ τὰ φυτὰ καὶ ἀρχῇ, ἐκ νεοτέροις οἷον βέλοισιν γένῃ ἀπὸ πίων, ἢ ἐκ πελαγίων. Εἰ δὲ βέλῃ τῶν (3) ἀππίων ἐ γλυκύων ποιήσιν, ἐ μᾶλλον καρποφορεῖν, ἐκτενέως τὸ πρέμνον πρὸς αὐτῇ τῇ γῇ. (2) ἐπὶ ἔρω δρυὸς ἢ φηγῷ καὶ κρηστον, ἐ ἔτω ἀσθύνουσιν. ἐν δὲ τῶν αἰσίων νοσῶσιν περαπύσεις, τευζάν οἷον παλαιὰ καὶ ἀρχαίων τῶν ῥιζῶν. (3) καὶ ἀρδύων ἐπὶ ἡμέρας ἐ. εἴπω (υἱ)χάωνι. καὶ ἀνεν δὲ νοστὴν αὐτῶν, ἐπὶ χείρας τῶν τεύρα γλυκύπρην ποιήσεις τῶν καρπῶν. ὁ καρπὸς δὲ βλαστῶσιν ὑπὸ σκωλήκων, ἐὰν βοεῖα χολῇ αὐτοῖς ἐν τῶν φυτῶν καὶ χερσὶν.

(2) *Malum ἀπιον vel ἀππιον.*

(2) *Ἐπὶ ἔρω δρυὸς.* Hac ad verbum Pallad. p. 72. "Si languida arbor est pyri, vel ablaqueata radicem terebras, & ibi ligneum palum deprimis, vel in trunco similiter terebrato ex teda cuneum figis, vel, si hoc desit, ex quercu. Vermes ejus arboris & nati necantur, & nasci prohibentur, radicibus felle taurino frequenter infusis. Item facies vini veteris recentes, si radicibus affundantur per triduum, diutius arbores in floribus non laborare faciunt.

(3) *Hac supplevi ex MSS. & Interp.*

Κ Ε Φ. ΚΔ.

C A P. XXIV.

Περὶ ἐκνευσεως ἀππίων. Ταραντίνων.

De insitione pyrorum. Tarentini.

Τὸ ἀππιδιον ἐκνευρεῖται εἰς ῥοιάν, καὶ εἰς (1) κυδωνίαν, ἐ εἰς ἀμυγδαλὴν, καὶ εἰς τέρμινον, καὶ εἰς συκάμινον. ἐκνευρεῖται δὲ εἰς συκάμινον (2) ἐρυθρὰ φέρει ἀππιδιον.

PYrus inseritur in punicam, & in malum cydoniam, & in amygdalum, & in terebinthum, & in morum. Insita autem in morum pyra rubicunda producit.

(1) *Emend. ex MSS. V. F. Long. & Bod. In Bar. κυδωνίας, aut κυδωνίαν.*

a) *Eadem de citriis traduntur in Cap. VII. hujus Libri.*

C A P.

CAP. XXV.

Κ Ε Φ. ΚΕ.

De duratione pyrorum.
Democriti.

(α) Περί ἀπιδίων ἀπιδίων. Δημοκρίτης.

Pyrorum pediculos picato, ipsaque suspendito. Alii in vas novum fictile pyra injiciunt, & sapa, aut musto, aut vino replent, & sic reponunt. Alii scobe obruta pyra servarunt. Quidam in nucis foliis aridis ea componunt. Aliqui in vas fictile novum parum salis habens sapam & vinum & mustum infundunt, & pyra immittunt, & occlusum vas reponunt. Alii in vinaceis vini dulcis ipsa componunt, ita ut disparata jaceant.

π' ἀγρίον ἀπιδίων. οἱ δ' ἐν μέρσι δύναντες ἀπ' ἀλλήλων.

Πισώσας τ' ἀπιδίων τὰ πάλαι κρέμασιν. ἄλλοι δ' εἰς ἀγρίον καὶνὸν κρεμμύδι ἐπιβάλλουσιν τὰς ἀπιδίους, καὶ ἐπιχέουσιν ἐψήματα, ἢ γλυκύμελι, ἢ οἶνον, ὡς πληρωθῆναι τὸ ἀγρίον, καὶ ἀποπίνειν. ἑποιοὶ ἐν πρίσμασι χέουσιντες ἐφύλαξαν τὰ ἀπιδίδια. Τινες δ' ἐν φύλλοις ξηροῦς καρύδας ταῦτα συνήθισαν. ἑποιοὶ εἰς ἀγρίον καὶνὸν κρεμμύδι ἔχον ἄλας ὀλίγον, ἐπιχέουσιν ἐψήματα ἐν οἶνῳ καὶ γλυκύμελι, ἐμβαλόντες τὰς ἀπιδίους, καὶ παμύσαντες συνήθισαν αὐτὰ οἶνον γλυκύμελι.

(α) De pyris conservandis plurima congeffit Palladius in Februar. Tit. XXV.

CAP. XXVI.

Κ Ε Φ. ΚΓ.

De plantatione cydoniorum.
Didymi.

Περί φυτείας κυδωνίων.
Διδύμης.

Cydonia eodem tempore & modo plantantur, quemadmodum praedictum est in cerasis.

(α) Τὰ κυδώνια τῷ αὐτῷ καιρῷ καὶ τῷ αὐτῷ φυτόνται, (1) τῷ ἐπὶ τῷ κερσίῳ θεωρημένῳ.

(α) Τὰ κυδώνια.] Mala Cotonea a Graecis Cydonia a Cydone urbe Cretaensi appellata sunt; Ita Q. Ser. Samonicus: "Aut quae poma Cydoniae Cretae misit ab oris. Tria Cydoniorum genera Columellae memorantur, Struthia, Chrysomeliana, Mustea; & Nicander Thyatirenus Cydonia mala struthia vocari tradit, refellente Athenaeo, qui ex Glaucide, & Theophr. Lib. 2. p. 28. notat, Cydonium a struthio differre: Dioscorides Struthia Cydoniis majora, & Galenus ἐρεθισμῶν Cydoniorum maxima, Plinius autem ex Cydoniorum genere Neapolitano minora esse Struthia contendit. Cotonea (auctore Plinio) struthis insita genus fecere Mulcianum, quae sola cruda manduntur. Athenaeus p. 81. tradit ex Hermonis Κρητικῆς γλώσσης, Cydonia vocari κοδύμια, & ex Phylarcho, τὰ κυδώνια μῦλα τῇ εὐωδίᾳ καὶ τὰς τῶν θανάσιμων φαρμάκων δυνάμεις ὑπαμβύλλειν. Vid. Plin. Tom. 3. p. 181. Athen. p. 81. Dioscor. p. 79 & Pallad. p. 75, 6.

(1) MSS. & Interp. habent ὡς ἐπὶ... θεωρεῖν (Bar. εἰρήσται).

Κ Ε Φ. ΚΖ.

C A P. XXVII.

Εἰδωλόμορφον κυδώνιον ποι-
ῆσαι. Δημοκρίτης.

Ut *malum cydonium* cuiusvis
rei formam referat. Democriti.

(1) ΖΩοειδῆ τὰ κυδώνια συμβαί-
νῃ γίνεσθαι, εἰς εἰς τύπος
αὐξάνειν εἰσότης.

Mala cotonea animalium speciem
præ se ferent, si formis ty-
porum inclusa augescere in ipsis per-
miseris.

(1) In Barocc. Εἰδωλόμορφα καὶ ζωοειδῆ--.

Κ Ε Φ. ΚΗ.

C A P. XXVIII.

Περὶ Διάρκειας κυδωνίων.
Τὸ Αὐτὸ.

De *duratione cydoniorum*,
Ejusdem.

ΤΑ κυδώνια εἰς γλεῦκος ἐμβά-
λόμενα αὐτὰ π' ἀφαιρῆσαι, φυ-
λαττόμενα ὑπὸ τ' ἀργύρου, ἢ τ' οἴ-
νου ἀφαιρῆσαι, ἢ εὐωδίστην ποιή-
σαι, ὥστε πάντας θαυμάζειν. ἢ εἰς
χύτεραν καὶνὴν ἐνπύηνται. (1) καὶ
εἰς πίον οἶνον τῆς χύτερας ἐμ-
βληθείσης, ὥστε πολλὴν ταύτην, ἢ
πίον ἐπιχρυσίζῃ, ἢ τὰ μὲν
κυδώνια νεαρά, ὃ δ' οἶνον εὐω-
δῆς. καὶ εἰς (2) καμπύρια ἢ συν-
πύηνται μὲν γναφάων καὶ τερῶν.
Φυλάττειν ἐμοίως τὰ κυδώνια ἐπὶ
πλάστῃ χερίον ἐν (3) περιστάσει
καθαρύσμενα. ὑπὸ τ' ἀργύρου
πάντα ἀναξεραιόμενα ὠφελεῖ. (4)
καλῶς ἢ ταῦτα φυλάττειται ἢ ἐν
ἀχύρεσι δάπτειν. φυλακτίον ἢ
ταῦτα μὴ ἐν τῷ οἴκῳ ἔνθα αἱ ἀλ-
λαὶ ὁπώραι δάπτειν. τῇ γὰρ αὐτῶν
δραμύτη καὶ ὁσμὴν λυμάνειται τὰ
παρεκείμενα, καὶ μάστιγι (4)
ταῖς σφυλαῖς. Τινὲς ἢ τὰ κυδώνια φύλλοις
κυκαλύψαντες, πηλὸν ἀρ-
μυλλῶν ἀπὸ τριχῶν μίμνιν ἐπιμειλῶς, ἢ γὰρ κρομμυκῇ, ταῦτα

CYdonia in mustum coniecta tum
ipsa perdurant, a facie conser-
vata, tum vinum quoque conserva-
bunt, & odoratius reddent, ut om-
nibus sit miraculo. Sed & in ol-
lam novam injecta, ipsaque olla in
dolum vini immersa, ita ut ei in-
natet, & dolum oblinatur, cydonia
recentia erunt, vinum vero odora-
tum. Quin & in capsis cum to-
mentis puris composita durant. Ad
multum etiam tempus servantur sco-
be obruta. A scobe enim reficcata
meliora redduntur. Probe etiam in
paleis reponuntur, ac servantur. Mi-
nime autem servanda sunt cydonia
in domo ubi alii molles fructus re-
positi sunt. Sua enim acrimonia &
odore adjacentes corrumpunt, &
præsertim uvas. Quidam cydonia
foliis involuta luto argilloso cum
pilis probe subacto, aut terra figi-
tis

(1) Emend. ex MSS. ante πίον οἶνον--.

(2) Vid. que notav. ad cap. XXI. huius Libri.

(3) F. & Long. habent περιστάσει καθαρύσμενα. (3) In MSS. &
Interp. ad eundem plane sensum, καλῶς ἢ καὶ ἐν ἀχύρεσι ταῦτα δάπτειν
καὶ φυλάττειν. (4) Restitui ex MSS. in pr. Edit. τῇ τῶν σφυλῶν.

na, intègunt, deinde a sole siccata reponunt. Ubi autem ulus postulat, lutum confringunt, & reperiunt cydonia, qualia injecta fuerunt. Idem in malis fiat. Servantur etiam in hordeo, & in mustum injecta.

(5) *ᾧ περὶ ἀπὸ τῆς σῆς ἐν ἡλίῳ ψύ-
ξαι τις δὲ πῶς ἔστιν. ὅταν ὅ ἡ χερσὶς
ἀπαιτῇ, τὸ πᾶν κατὰ χερσὶς ἐν-
ρίσκωσι ἐν κυδωνία, οἷα ἐν βλήθῃ. τὸ
αὐτὸ ὅ καὶ ἐπὶ μήλων χερσὶ ποιῶν.
φυλάτῃ τὰ κυδωνία ἐν εἰς κε-
ραῖς, ὁμοίως ὅ καὶ εἰς γλαυκῶ.*

(5) Ita legend. censeo, refragant. licet MSS. antea nullo sensu *ᾧ περὶ* πᾶσι: Hanc Lectionem adstruit Apulcius supra Cap. XXI. de malis, *Τινὲς ὅ κεραμικῇ ἢ ᾧ περὶ πλάσαντες,--*

C A P. XXIX.

K E Φ. ΚΘ.

De plantatione, curaque, ac
diligentia omni circa pu-
nica mala habenda.
Florentini.

Περὶ Φυτείας (1) ροιδίων,
καὶ Περὶ πείας, καὶ πάσης
[(2) αὐτῶν] ἐπιμε-
λείας. Φλωρεντίνης.

P Unica calido aere gaudet, & in
locis minime aquosis plantatur.
Oportet autem, cum plantantur, scil-
lam simul cum ipsis immittere. Ve-
rum viridia in arbore usque ad ver
permanent, si ramulos ipsorum sc-

(a) *Ἡ ροιδὴ θέρμας αἶρε καίρε, καὶ
ἐν ἀνύδρῳ ὅ φυτεῖς) χω-
ρίως. διὲ ὅ, ἐν τῷ ταύτης φυ-
τεύειν, συνεισβάλλειν αὐταῖς σκί-
λαν. (b) χλωραὶ ὅ ἐπὶ τῷ δένδρῳ
ἀφαιρῶσιν ἕως τῷ ἔαρ, ἐὰν λυ-*

(1) MS. F. *ροῶν*, Long. & Bod. *ροιδῶν*. Sed Menander, apud Athe-
naeum p. 651., in *Heautontimor.* habet *ροιδία*. (2) Hac desunt in MSS.

(a) *Ἡ ροιδ-*] *Malum granatum Punici nomen accepit a Pœnis, vel, ut
alii volunt, a Puniceo floris & fructus colore. Græcis Ροιδὸς & ροιδ, ut a χερσὶς
fit χερσὶς, notante Eustathio in Ὀδυσσ. Η'. Athenæus Lib. 14. pag. 650. Σίδας
ὅ ὅτι τὰς ροιδὰς καλεῖσιν Βοιωτοί, Ἀγαθάρχιδης ἐν τῇ ἐννεακαίδεκάτῃ τῇ Εὐραπι-
κῶν ἔτι γράφει. Ἀμφισθεατῶντων Ἀθηναίων πρὸς Βοιωτὸς περὶ τῷ χερσὶς, ἢ
καλεῖσιν Σίδας, Ἐπαμεινώνδας δικαιολογῶν ἐξ αἰφνης ἐκ τῷ ἀριστέως μισθ-
λαβὼν κεκερμυμένῳ ροιδῶν, ἐδειξας, ἤρετο αὐτὸς, τί καλεῖσιν τῶν; τὸ δὲ εἰ-
πόντων ροιδῶν, ἀλλ' ἡμεῖς, εἶπε, Σίδαν. Ὅ ὅτι τῶν τῶν ἐκ τῷ φυτῶν ἐν αὐτῷ
πλεῖστον, αἶφ' ὅτι τὴν ἐκ ἀρχῆς ἤλκετε περὶ σκηλεῖν, καὶ ἐνέκησε. Dioscor. p. 77.
ait Mali Punici putamina a quibusdam vocari solita Σίδας, & Punica
hortensis florem Κύπρον, sylvestris Βαλαύσιον. Sed Plinius & Galenus Κύ-
προν aliter accipiunt, primum fructus quasi rudimentum, quod primum
mali Punici partum vocat Plinius, ea voce designari aperte docentes. Pli-
nius etiam Tom. 3. Pag. 93. Balaustrum sativæ Punica florem esse conten-
dit. Vid. Plin. Tom. 3. Pag. cit. & Tom. 4. Pag. 277. Diosc. Lib. 1.
Cap. 151. & Athen. pag. 650.*

(b) *Χλωραὶ ὅ-*] Colum. Pag. 492. "Cum jam matura mala fue-
runt, antequam rumpantur, petiolos, quibus pendent, intorquero. Eo
modo servabuntur etiam toto anno. Ita Pallad. p. 91.

ρίσης τὰς κλάδας αὐτῶν. ταῦτέστι
 ποσειδέψης ἀπαξ ἢ δις, ὅταν ἀκμά-
 σωσι, ἔ' κολοκύνθαις ξηραῖς ἔ' ρα-
 γύλας περιδῆς ἐκάστη, ἵνα μὴ βρέ-
 χων, μηδὲ ὑπὸ τ' ὀρνέων ἐσθίων-
 ται. τὰς δ' ἰσοτάς θροαπύσεις
 φυκαῖς τοῖς ἀπὸ θαλάσσης ἐκδροσ-
 σιμένοις καλυπῶν τὸ στέμνον τὸ
 πρὸ τῶν ρίζας, ἔ' ἀρδύναν ζινι-
 χῶς. Διοφάνης δὲ φησὶν ἐν τοῖς
 Γεωργικαῖς αὐτῆς, ἐκρυδαῖς γίνεσθαι τὰς
 ροιάς, ἐὰν μὲν κονίας βαλανδύλ-
 κης αἱ ρίζαι τ' δένδρων ἀρδύνωνται.
 Δημόκριτος δὲ φησὶν, ροιὰν καὶ μυρ-
 σίνην ἀλλήλαις χαίρειν, ἔ' πλεονέκων
 ἀλλήλων παραπιφυπημύρας εὐφο-
 ρήσειν, καὶ τὰς ρίζας ἀλλήλαις συμπλέκειν, καὶ μὴ ῥόδοις ἐξ ἑσῶν τυχεύουσιν.

Κ Ε Φ. Λ.

Ὡστε ροιάς μὴ χάνειν.
 Ἀφρικανῶν.

C A P. XXX.

Ut punica non hient.
 Africani.

(α) ΕΝ τῷ φυπέειν ὡς ἰμβραλλεῖ
 εἰς τὸ βόθρον (1) κόχλακας.
 ἐὰν δ' ὡς πεφυτόμεναι, σκίλ-
 λας παραφυτόσιν. αὐτῶν δ' ἀνπι-
 παθῶσαι οὐκ ἐῶσιν αὐταῖς χαίρειν.
 ἐμοῖς δ' καὶ καθεκίφαλα φυτό-
 ῶσιν, ἔ' χαίρουσιν

U^m punicas plantas filices in
 scrobem præmitte. Si vero
 prius plantatæ fuerint, scillas prope
 plantato. Hæ enim contrarietate
 naturali mala hiare non per-
 mittunt. Si etiam punicæ invertæ
 plantatæ fuerint, mala non hiant.

Ἐν τῷ φυπέειν.] Eadem remedia nobis reliquit Colum. pag. 492.
 " Mala Punica ne rumpantur in arbore, remedio sunt lapides tres, si cum
 " feres arborem, ad radicem ipsam collocaveris: at si jam arborem satam
 " habueris, scillam secundum radices arboris serito. Conf. Pallad. pag. 92.
 (1) An supplend. τρεῖς ex Palladio ἔ' Columella.

Κ Ε Φ. ΛΑ.

Ροιὰν (1) ἀπύρηνον ποιῆ-
 σαι. Τῷ Αὐτῷ.

C A P. XXXI.

Mali punici sine granis faci-
 endi ratio. Ejusdem.

Εἰν ἐξέλης, ὡς περ ἐπὶ τῷ φυ-
 λῆς, φανερόν μιν τῷ ἐπι-
 ελέγῃ, καὶ τὸ ἐκρυμένον ξύλον κα-

Sⁱ exemeris, quemadmodum in
 uva, certam medullæ par-
 tem, & fissum lignum obruas, &

(1) MS. F. ἀπύρηνον.

postea

postea recideris supereminentem plantæ partem, quæ jam germen emittit, fructum sine granis punica producet.

ἡχώσης, καὶ μὲν χρόνοι ἀπρόφης
τὸ ὑπερέχον ἔφυτε τὸ βλαστῆσαν,
(α) ἀπύρηνον οἷον τὸ καρπὸν.

(a) Ἀπύρηνον] Mala punica apyrina vel apyrena, quibus lignosus nucleus abest, memorantur a Martiale. "Non tibi de Libycis Tuberes & Apyrina ramis," De Nomentanis sed damus arboribus. Insignis hic Senecæ locus. "Sic sapiens (inquit) imperturbatus dicitur, qui modo apyrina dicuntur: non quibus nulla inest duritia granorum, sed quibus minor.

C A P. XXXII.

Κ Ε Φ. ΛΒ.

Quod punica ramus bestias venenatas fuget. Eiusdem.

Ὅτι τῇ ροιᾷς ὁ κλάδος ἀπείρπει τὰ θηρία. Τῷ αὐτῷ.

Punica ramulum ferunt bestias venenatas & serpentes arcere, & propterea in stramentis ac stratis eum ponendum esse censent, securitatis ergo.

Τὸν τῇ ροιᾷς κλάδον (α) ἀγρόν φασιν εἶναι, καὶ ἂν τὸ τοιοῦτον τῷ σιβάσιν αὐτὸν ἀξίῃσι παρατίθεσθαι, ἀσφαλείας ἕνεκεν.

(a) Ἀγρόν φασιν.] Plin. Tom. 4. pag. 276. "In manibus rami Puniceorum serpentes fugant. Hac leguntur infra Lib. 13. cap. 8.

C A P. XXXIII.

Κ Ε Φ. ΛΓ.

Ut punicum rubicundius fiat. Didymi.

Ὡστε ροιὰν ἐρυθροτέραν γενέσθαι. Διδύμης.

Si punicum rubicundius efficere velis, plantam aqua cum lixivio balnearum permixta rigato.

Εἰ βύλει ἐρυθρὰν ποιῆσαι ροιὰν, ἀρδύει τὸ φυτὸν ὕδατι, μεμιγμένης αὐτῷ κρηνίας ἀπὸ βαλανείας.

C A P. XXXIV.

Κ Ε Φ. ΚΔ.

Quomodo punicum acescens dulce fiat. Paxami.

Πῶς (ι) ἐστὶ ροιὰν ὀξεῖαν γλυκεῖαν ποιῆσαι. Παξάμης.

Radices arboris circumfodito, & sterco suillum illine, & ag-

Περικυρῆσαι τὸ δένδρον πρὸς ῥίζας, (α) κόπρον ὕδατι ἐπίχρυσαι, &

(a) Κόπρον ὕδατι.] Colum. Pag. 492. "Quod si acidum, aut minus dulce fructum feret, hoc modo emendabitur: Stercore suillo, & humano, & lotio humano veteri radices rigato.

χρῆταις

χάσας ρᾶνον ἔρη ἀνθρώπιον. καὶ ὃ
ἐπεὶ τότε ἐν τῷ ἄλλῳ μὲν Γεωργι-
κῇ βιβλίῳ τρίτῃ, ἐν τῷ κζ'. κα-
φαλαίῃ, πλεονόστον ἐνέησεις.

gesta terra urina humana rigato.
Ceterum de hoc in alio nostro Ge-
orgico opere, libro tertio & capite
vigesimo septimo, perfectiora prae-
cepta reperies.

Κ Ε Φ. ΛΕ.

C A P. XXXV.

Ῥοιὰν πολὺν καρπὸν Φέρεν.
Δημοκρίτης.

Ut punica multum fructum
ferat. Democriti.

(2) Ἀνδράχινῳ καὶ τήθυμαλλον συλ-
κόψας καλῶς, καὶ σιλήχῃ
ἐξοκέλειψον.

Portulacam & tithymallum probe
contunde, indeque truncum ar-
boris punicae obline.

(2) Ἀνδράχινῳ] Gargilius Martialis asserit, multa in Punico poma
procedere, si Tithymalli & Portulaca succus aequaliter mixtus, antequam
germinet, truncum arboris adlinatur.

Κ Ε Φ. ΛΤ.

C A P. XXXVI.

Ῥοιὰν ὑπὸ δένδρε λαβόντα
εἰπεῖν, πόσους κόκκους ἔχει.
Ἀφρικανῶ.

Ut decerpto punico malo di-
cere possis, quot grana habeat.
Africani.

(1) Ῥοιὰν ἀνοιξας ἀειδμήσον, &
ὅσους αὖ εὐρεῖς ἐν αὐτῇ κόκ-
κους, τοσάτους νόμιζε ἐκάστω ἔχειν.
τὸ γὰρ εἶναι μικρὸν ἢ μεγάλῳ τὴν
Ῥοιὰν, ὅσα δὲ τὸ ἔπιπλεονας ἢ ἐλάτ-
τους, ἀλλ' ἀπὸ τῆς μετρίως ἢ βρα-
χυτέρας εἶναι τὸς κόκκους ὑπο-
βαίνει.

Unum punicum aperias, & nu-
meres, & quot in ipso grana
repereris, tot in singulis esse judi-
ca. Parvum enim aut magnum
non est punicum, quod plures aut
pauciores acinos (sive grana) ha-
beat, sed quod majores aut mino-
res sint.

(1) MSS. F. Long. & Bod. & Interp. Μίαν ἀνοιξας.

Κ Ε Φ. ΛΖ.

C A P. XXXVII.

Περὶ ἐκτενέσιμον Ῥοιᾶς.
Φλωρεντίν.

De infusione mali punica.
Florentini.

Ἡ Ῥοιὰ ἀσφόδρος ἐμφυλάσσεται
τῷ λοιπῷ δένδρῳ. ἐπιλεξά-
μενοι σιλήχῃ (1) ὑκαμπιον, τὸ
δυναμῶν κατὰ χθῆνα ἵως τὸ γῆς,

Punica diverso a reliquis arbori-
bus modo per infoliationem in-
feritur. Eligunt enim truncum fle-
xibilem, qui usque in terram incur-

(1) Interp. legebat ὑκαμπιον, sed MSS. ut in textu.

vari queat, & ipsum velut reliquas arbores per infoliationem sub corticem inserunt, & vinculis constringunt. deinde in terram depangunt, non attingentes insitam partem, sed inferiorem, & amurca perfundunt, atque sic adobruunt, valdeque firmant, ne refiliat, donec furculus enascatur. Scire autem expedit, quod in aliis arboribus furculos accipimus, prius quam germen erumpat, in punica vero, etiam post germinationem. Quemadmodum autem superius dictum est, punica valde delectatur myrto, ut etiam Didymus in Georgicis suis docet; inquit nimirum, si in myrtum punica inseratur, aut vicissim myrtus in punicam, multo majorem feret fructum. Recte igitur punica in myrtum inseritur, aut in salicem. In punicam vero inseritur citrium, Didymo in Georgicis suis auctore.

τὸ ἐμφυλίζουσιν, ὡς καὶ τὰ λοιπὰ δένδρα, καὶ ὁμοίως τοῖς δισμοῖς ἀσφαλίζον. εἴτε κατέγουσιν ἐπὶ τὴν γῆν, ἔχ' ἀπ' ὀμβροῖς ἢ ἐμφυλίζουσιν. μίξεις, ἀλλὰ τὸ κατὰ πρῶτον (2) τῇ ἀμύργῃ χεινύουσιν ἀσφαλίζόμενοι (3) φόδρα. πρὸς τὸ μὴ ἀναδραμεῖν, ἕως ἂν ἡ ἔγχυσις φύῃ. Εἰδέναι ὅτι καὶ ἐπὶ τῇ ἄλλων δένδρων ἐνθέμεθα πρὸν βλάστησαι λαμβάνομεν, ἐπὶ τῇ ροιᾷ, καὶ μὴ τὴν βλάστησιν. ὥσπερ ὅτι ἀνωτέρω εἴρηται, πάντῃ χαίρει ἡ ροιὰ τῇ μυρσίῃ, ὡς ὁ Διδύμῳ ἐν τοῖς Γεωργικοῖς αὐτῷ διδάσκει. ἀμύλῃ (3) φησὶν, ἵνα εἰς μυρσίῃν ἐκτελεσθῇ ἡ ροιὰ, ἢ εἰς ροιᾷν μυρσίῃν, πολὺ μείζονα οἷον τῇ καρπῷ. καλῶς ὅτι ἡ ροιὰ ἐκτελεσθῇ εἰς μυρσίῃν, καὶ εἰς ἑτέραν. εἰς τὴν ροιᾷν ἐκτελεσθῇ κίτριον, ὡς ὁ Διδύμῳ ἐν τῷ Γεωργικοῖς αὐτῷ φησὶ.

(1) *Malim cum Interp.* τῇ ἀμύργῃ χεῖναι, καὶ χειν. (2) *Emend. ex MSS. prius φασίν.*

C A P. XXXVIII.

K E Φ. ΛΗ.

De diuturnitate & repositione ac conservatione punicorum. Beryiii.

Περὶ διαμωνῆς καὶ ἀποθέσεως καὶ φυλακῆς ροιδίων. Βηρυτίθ.

MAla punica, quæ per hyemem servaturus es, leniter decerpere convenit, ne contundantur, hoc enim principium putrefactioni præbet. Postquam igitur integra ipsa collegeris, pediculis in liquidam coctam picem immergis suspende. Alii ipsa mala immergunt, & postea perfrigerata suspendunt. Paratur & vinum ex punicis malis, est-

(a) Χρὴ πρὸς ροιᾷς, αἷς μίξεις φυλάττειν εἰς τὴν χειμῶνα, καὶ φως ἀφαιρῆν, ἵνα μὴ θλάσῃς ταύτας, τὸτο γὰρ ἀρχὴν τῇ σήψει παρέχει. Συνελὼν δὲ αὐτὰς ἀπλήκτως, τῇ ἐφθῇ πίσει πρὸς διαποτρίδας ἐμβάψας κρεμάσθαι. Ἄλλοι ἐμβάψουσιν πρὸς ροιᾷς, καὶ μὴ πῦρ πύρρως, ὅπως κρεμάνουσιν. σκεδάσθαι δὲ καὶ (b) οἷον ἐν τῇ ροιᾷν,

(a) Χρὴ πρὸς ροιᾷς,--] *Varios granata servandi modos recenset Pallad. in Martio p. 93. & Col. pag. 448, 9.*

(b) Οἷον ἐν τῇ ροιᾷν,--] *Rhoitis parandi rationem tradunt Diosc. pag. 337. & Pallad. pag. 94.*

καὶ ἐπὶ καλλιῶν τὸ πόμα. Ἄλλοι ὅφρυζάνοις κατεilahόσαντες ἐκάστην ροιάν, ἔχουίους καβαθήσαντες, ἔχουίους καβαθείσαντες ἐπιμελῶς πανταχόθεν, ὡς μὴ οἰδησάσαν ροιὰν ποιῆσαι, ἰῶσιν ἐπὶ τῷ δένδρῳ δωατὸν ὃ τέτο καὶ ἐπὶ τῷ μήλων γένει. Ἄλλοι ὅ ζυωπιείασιν αὐτὰ εἰς περίσκηλα δρύϊνα, παρρημάλωντες ὅσος. πῖες ὅ παλάτιον ὕδωρ θηριάναντες, ἢ ἄλλω ἐπιζέσαντες, εἰς ταύτην ἐμβάπτεσι τὰς ροίας, καὶ μὲν ταύτην ψύξαντες ἐν ἡλίῳ, ἔτω κρημανύουσι. μέλλοντες ὅ χεῖρα, παρὲν β. κρημνῶν ἐμβάπτεσι αὐτὰς εἰς ὕδωρ. Ἄλλοι ὅ τὰς ροίας ἐπὶ χορὸν ἐν τῷ δένδρῳ ἀφαιρῶντες (1), εἰς καινὰς χύτρας ἐμβάλλουσιν ἐκάστην ροιάν, καὶ παρρημάλωντες καὶ ἐκφαλισάμενοι, ὥς μὴ παρὲν τὰς τελεῖν, μὴδὲ παρὲν ἀλλὰ ζυωπείου καὶ ῥήγνου, ἔχουσι ἀφ' παντὸς εὐκαλεῖς. Ροιὰν ἐπὶ πολλὴν ἀφαιρῶντες χορὸν, εἰς ὕδωρ θηριὸν καβαθρὸν βαπτίζοντες, ἔχουσι ἄρπαζόμενα. τὰς ροίας εἰς ἄρμον ἐκρὸν ζυωπείον, ἢ ἐν σκερὶ σίττι ἐν σκερὶ ἀποθνήσκον, (2) ὥς ἔρως ὡρῶσι.

(1) Supplend. cum Interp. ἰῶντες, vel quid huiusmodi, ut sensus sibi couisset. (2) In M. S. Bar. Long. ἔχουσι. μέλεις ἔρως ὡρῶσι.

Κ Ε Φ. ΛΘ.

C A P. XXXIX.

Περὶ Φυτείας δαμασκηνῶν. Παμφίλου.

De plantatione damascenorum. Pamphili.

(1) Καὶ ἡ δαμασκηνὴ γῆ χαίρει ἐκ τῆς καὶ ἀέρος θηριῶν, καὶ φυτεύεται τῇ (1) βασιλῶ ὁμοίως, ἐν τῷ χορῷ καὶ ταῖς αὐταῖς ἐπιχειρεῖ ἡμετέρας, αἷς ἡ βασιλῶ, εἰς μὲν τὰς ὁμοίους, καὶ εἰς μὲν.

Damascena arbor terra sicca gaudet, & aere calido, & plantatur ut barbilus, eodemque tempore & in iisdem diebus inseritur, in quibus barbilus, in sui tamen generis arbores, & in malum.

(a) De prunis Damascenis consul. Plin. Tom. 3. pag. 183. & Athenaeum Pag. 49.

(1) An legend. βασιλῶ ἔχουσι βασιλῶ, ut super. in cap. XIII. huius Libri. MS. F. βασιλῶ ἔχουσι βασιλῶ. Vid. Notas nostras in Cap. cit.

C A P.

CAP. XL.

Κ Ε Φ. Μ.

*De diuturnitate damascenorum.
Ejusdem.*

Περὶ ἀγμονῆς δαμασκη-
νῶν. Τῷ Αὐτῷ.

IN vasa mittuntur damascena, & affunditur ab aliis quidem vinum novum, ab aliis dulce, expletoque & cooperto vase relinquantur.

Εἰς αἶγνα ἐμβάλλοντες καὶ χαί-
σιν οἱ μὲν οἶνον νέον, οἱ δὲ γλυ-
κύν, & τῶν κρῶσεων καὶ παλαιῶν-
τις κρατίζουσιν πάντας.

CAP. XLI.

Κ Ε Φ. ΜΑ.

*De plantatione cerasorum.
Ejusdem.*

Περὶ φυτείας κερσίων.
Φλωρεντίν.

Similiter ut mala & pyra, etiam cerasa plantantur ac inferuntur. Gaudet autem hæc planta frigidis & humidis locis. Maxime vero in-
sitione delectatur, neque unquam bonum aut dulcem fructum cerasus dabit, nisi fuerit alii arbori insita. Si vero in cerasum uva nigra fuerit insita, in vere uvas feret.

Ομοίως τοῖς μήλοις & ἀπιδίοις καὶ τῇ (α) κερσία φυτεύεται & ἐκτελεῖται. χαίρει δὲ τὸ τοῦ φυτὸν ψυχροῦ καὶ ὑποχρῆς τόποις. χαίρει δὲ μάλιστα τῷ ἐκτελεσμῷ, & οὐκ ἂν ποτε καλὸν εἶδὲ γλυκύν δώσῃ τὸ καρπὸν ἢ κερσία, εἰ μὴ ἐκτελεσθῇ. εἰ δὲ εἰς κερσίαν μέλαινα σαφυλὴ ἐκτελεσθῇ, τῷ εἶδει τὰς σαφυλάς οἶσθ.

(α) Κερσία-] Plinius Tom. 3. p. 207, 8. "Cerasi ante Victoriam Mi-
thridaticam L. Luculli non fuere in Italia. Ad Urbis annum 680. is
primum vexit e Ponto: annisque CXX. trans Oceanum in Britanniam
usque pervenere. Cui suffragatur Athenæus p. 51. Λέκωνος ὁ Ῥωμαίων
ἐξαγῆς, ὁ δὲ Μιθριδάτης ἐν Τυγγῶν καὶ ἀγωνιστῶν, πρὸς δὲ διχομή-
ζειν εἰς Ἰταλίαν τὸ φυτὸν τὸ τοῦ Κερσίου Ποντικῆς πόλεως καὶ ἕως ἐπὶ
ὁ καὶ τὸ καρπὸν καλεῖται κερσίον, ὁμωνύμως τῇ πόλει. Hanc autem hi-
storiam paulo post convellere videtur ex Diphilo Siphnio, Lucullo longe
antiquiore, (ut qui sub Lyfimacho Rege vixerit) cuius locum de Cera-
forum qualitatibus adducit. Cerasorum autem genera enumerat Plinius
Tom. 3. pag. 208.

CAP. XLII.

Κ Ε Φ. ΜΒ.

*De diuturnitate cerasorum.
Ejusdem.*

Περὶ ἀγμονῆς κερσίων.
Τῷ Αὐτῷ.

Cerasa ex arbore decerpta ante solis exortum, deinde in vas

Κερσία ἀφαιρεθῆναι (1) δὲ δι-
δρυ αὐτῶν ἀνατελεῖ ἡλίου, καὶ

(1) Hæc adjeci ex MSS.

εἰς σκεῦος ἐμβεβλημένα, στρογγύλη-
θείσης εἰς τὴν πυθμένα (2) θρύμνης,
εἴτε κεραιῶν, καὶ πάλιν θρύμνης,
καὶ ὀξύμυλιν γλυκίαν ἐπιδαλ-
μῆναι, καὶ εἰς καλάμους ὅσους
φυλάττεται.

(2) Ita MSS. Dioscorides *semper habet θύμνον, sed* Du Fresne *in Glos-*
sario, Θρύμνη, Thymus. Occurrit etiam apud Myrepsum de Antid. Cap.
XCVIII. In pr. Ed. Θρύμνης.

Κ Ε Φ. ΜΓ.

Περὶ φυτείας ζιζύφων.
Οὐίνδανιωνίς.

C A P. XLIII.

De plantatione zizyphorum.
Vindanionis.

(α) Τὸ ζιζύφον φυτεύεται καὶ ἐξ
ὀρχήκων ἀπὸ μίσκων δένδρε-
λαμβανόμενων, ὡς ὁ Δίδυμος ἐν
τοῖς Γεωργικοῖς αὐτῷ φησι.

Zizyphum plantatur etiam ex ra-
mis e media arbore detractis,
Didymo in Georgicis suis auctore.

(α) Τὸ ζιζύφον. Arbor zizyphus, cujus fructus Officinis Jujubæ. Ru-
tile, albaque Zizyphi meminit Colum. p. 320. Ζιζύφα, Serica, Myrepso,
& Agapio Cretensi. Symeon Sethi Ζιζύφα vocat, & Edessena laudat.
p. 20. De Zizyphi satione & cultu vid. Pallad. pag. III. Plinius Tom. 3.
p. 184, 5. "Æque peregrina sunt Zizypha, & tuberes, quæ & ipsa non
" pridem venere in Italiam. Hac ex Africa, illa ex Syria. Sex. Papmi-
" us, quem Cos. vidimus, primus utraque attulit, Divi Augusti novissi-
" mis temporibus, in castris sata, baccis similia quàm malis, &c.. Vid.
Salm. ad Solinum pag. 1038.

Κ Ε Φ. ΜΔ.

Περὶ διάρκειας ζιζύφων.
Τῆς αὐτῆς.

C A P. XLIV.

De duratione zizyphorum.
Ejusdem.

Zιζύφα εἰς οἶνον ἐμβεβλημένη, ὑποστρεφόμενων
αὐτοῖς ἐπιχειρῶν καλαμοφύλ-
λων.

Zizypha servantur in vinum mul-
sum coniecta, substratis ipsis
itemque impositis foliis arundi-
num.

CAP. XLV.

Κ Ε Φ. ΜΕ.

De tempore plantationis, & cura ficuum. Didymi.

Περὶ καιροῦ Φυτείας σύκων,
καὶ ἐπιμελείας. Διδύμης.

Ficus duobus anni temporibus plantantur, in vere & autumno. Ex omnibus autem plantis, ficum vere plantare præstat. Quum enim delicatior sit planta, facillime a glacie & ventis rumpitur & frangitur, quare post gelu in vere magis plantare convenit. Ego vero per totum Julium plantationem feci non sine successu, transplantavique ac rigavi, & habui ex ipsis magnas arbores ac fructiferas, & sane ex assidua experientia non solum in vere, sed etiam Junio mense plantare perseveravi. Oportet tamen ficus in locis calidioribus & in terra pingui, non tamen rigata plantare. Copia enim aquæ naturalem ficuum pulchritudinem perdit, ipsasque facile putrescere facit. Plantatur etiam alio modo. Si quis enim ficus maceret, easque funiculo circumlitas & cum eodem plantatas riget, multe plantæ innascentur, quas transplantare convenit. Si vero vivradices fici plantas quis ponat, eas scillæ immixtas plantare oportet. Quidam in murium intingunt plantam, & pangunt. Præstat autem si ramos plantaturus es, ut ipsos in bubulo stercore intingas. Alii cum planta φυτεύειν, δὲ πείθειν (4) αὐτὰς εἰς βοείαν κόπρην. Ἐτι ἐργὸν μὲν ἔστι φυτῷ

(a) **Τ**Α σύκα ἐν διπλάσι ἔρασιν ἔστι φυτεύειν, ἐν τῷ ἔαρι & τῷ φθινοπώρῳ. ἐκ πάντων ὅτι φυτῶν, τὴν συκὴν ἀμεινον ἐν τῷ ἔαρι φυτεύειν. περὶ φθινοπώρου ὅτι τὸ φυτὸν τάχιστα ὑπὸ χειρῶν καὶ ἀνέμων ῥήνυται, διὸ μὲν τὰς παλαιὰς ἐν τῷ ἔαρι μάλλον φυτεύειν. Ἐγὼ ὅτι ὅτι ἔστι τῷ ἔαρι φυτεύοντας σύκα ἐπιτυχὸν (φρόνησιν, καὶ μετὰ φυτεύοντας καὶ ἀρδύοντας εἶχον ἐξ αὐτῶν μισγάλα δένδρα καρποφορεῖν, & ἐκ τῆς ζωηρῆς πίστεως διατίλειται, ὅτι μόνον ἐν τῷ ἔαρι, ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ ἔαρι μὲν φυτεύειν. διὸ μὲν τοῖς συκαῖς φυτεύειν ἐν τοῖς θερμότεροις & ἐν γῇ λιπαρῇ, μὴ μιν τοῖς ἀρδμήνῃ. τὸ ὅτι πολὺ ὕδωρ λυραίνεται τὸ φύσιν καὶ αὐτὰ ποιεῖ. φυτεύειν ὅτι καὶ ἔτι ἐργὸν τρέφειν. εἰ γὰρ πρὶν βρέξας σύκα ἀραιπλάσῃ ἐν χοίρῳ. & τὸτο φυτεύοντας ἀρδύσῃ, ἐμφυήσεται ποτὶ καὶ φυτῶν, ἀπὸ καὶ μετὰ φυτεύειν. εἰ δὲ πρὶν αὐτὴν ῥίζα φυτῶν συκῆς καθαίρηται, καὶ τὸτο (2) σκιδάλῳ ἐμβολόντω φυτεύειν. πρὶν ἄλλῃ βρέξαντες τὸ φυτὸν, καθαίρηται. κάλλιον ὅτι, [(3) εἰ τὸ φυτὸν,] εἰ τεκλαδῶν πρὶν μίλλῃ

(a) Τα Σύκα. De Ficuum generibus, cultu, & cura. Vid. quæ abunde congerunt Plinius, Tom. 3. Pag. 194, 5, 6, 7, 8. Athenæus sub initium Lib. 3. Theophr. Hist. Plant. Lib. 2. Palladius, p. 97, 8, 9. & Colum. Lib. singul. de Arboribus pag. 491.

(1) Interp. & Palladius pag. 99. legunt Ἰσνίς, sed MSS. V. & F. ut in textu. (2) MSS. V. & F. & Interp. habent σκιδάλῳ, & rectius. (3) M. S. F. Long. Bod. & Interp. non agnoscunt εἰ τὸ φυτὸν. (5) MS. Barocc. αὐτῶν.

ἀγρίων

ἄσβεστον ζῶσαν καὶ ἀλάσσει, καὶ
ἐν λειψυχαίᾳ τὸ φυτὸ βόμβον.
εἰδέναι ὅτι ἔστι, ὅτι γρηῶσα ἡ συκὴ
πολυφορετώτερη ἐστὶ. πινὲς τέφραν, ἄλ-
λοι ὅτι μάλιστα ἐπιβάλλουσιν ταῖς ῥί-
ζαις. εἰ ὅτι θέλεις μὴ εἰς ὑψηλὴν ἀνα-
δραμεῖν τὸ σῦκον, (5) κορύνῳ κα-
τὰ κεφαλῇς φύτευσον. φυτεύεται ὅ-
τι καλῶς συκὴ καὶ ἀπὸ κεχρησμένων.

calcem vivam injiciunt, nec sine
successu. Scire expedit, quod sene-
scens ficus fertilior evadit. Qui-
dam cinerem, alii rubricam radi-
cibus adjiciunt. Si vero velis fi-
cum non crescere in altum, cla-
vam inversam planta. Plantatur
etiam ficus a fructus ipsius granis.

(5) Emend. ex MSS. ante κορίνην, nullo cum sensu: MS. V. rectius
forsan, -- τὴν συκὴν, κορύνῳ--.

K E Φ. ΜΓ.

Ὡστε τὰ φυτὰ βόμβονα σῦ-
κα ἀπαλλάττεισθαι σκω-
λήκων. Τῷ Αὐτῷ.

ΤΑ σῦκα (α) σκώληκας ἢ ποιήσῃ,
εἰ μάλιστα φυτεύειν ἐμπήξῃς
(1) σκώληκα τὸν κλάδον. τὸς ὅτι
ἀναίσθητοι, εἰ μάλιστα κορύνῳ ταῖς
ρίζαις καὶ εἰς τὰ κοίλα τῶν σφαιρίων.

(α) Σκώληκας.] Ita Theophr. H. P. Lib. 2. Cap. 7. Ἡ συκὴ ὅτι ἐν σκώλη-
κι εἰ μάλιστα φυτὸ βόμβον, ἡ δὲ πῶς παρὰ τὴν κεφαλὴν κατεστῆται. Vid.
Plin. Tom. 3. p. 355.

(1) Restit. ex MSS. ὅτι Theophrasto, antea pessime σκώληκα τὸν κλάδον.

K E Φ. ΜΖ.

Κατὰ γράφειν σῦκα ποιῇ-
σαι. Δημοκρίτης.

Τὸν μάλιστα ἐμφυλάττεισθαι ὁφθαλ-
μὸν τῶν σῦκα κατὰ γράφειν (1) ὁ
βλάσκει, καὶ τὰ σῦκα (2) ἐγγράφει
ἐλασθέν.

(1) Ita MSS. ὅτι Democritus infra Cap. LX. (2) Hac revoc. ex
Caf. MSS. ὅτι Interp.

C A P. XLVI.

Ut ficus plantata a vermi-
bus liberentur.
Ejusdem.

Ficus vermes non producent, si
ramum in scillam fixeris, ubi
plantare volueris. Qui vero jam
insunt vermes perdentur, calce ra-
dicibus & in cavas trunci partes in-
spersa.

C A P. XLVII.

Inscriptas ficus faciendi ratio.
Democriti.

Oculo fici quem infoliaturos
es inscribito quodcunque ve-
lis, & ficus inscriptæ germina-
bunt.

C A P. XLVIII.

Κ Ε Φ. ΜΗ.

Ut ficus fructum non abjiciat.
Ejusdem.

Ὡς τε συκὴν μὴ ἀπβάλλειν τὸ καρπὸν. Τῷ Αὐτῷ.

Ficus fructum non abjicit, si mora ejus trunco illeveris. Non abjicit item fructum, si radices ipsius sale & algis marinis intexeris, aut in plenilunio truncis rubricam induxeris, aut grossos ex ipsa (amuleti vice) suspenderis. Quapropter aliqui in singulos ramos ficus inferunt, ne singulis annis circa hoc sint occupati. Retinet fructum ficus, si circa Pleiadas scrobes circumfoderis, & amurca aquae æqualiter mixta truncum perfuderis.

Πλειάδας, καὶ ἀμόργῳ ὕδατι κρεμάσας ἐξ ἰσχυρῶς ἀφειχέας (3) τῷ σιλήχῳ.

(1) Φυκίους-] Eadem remedia profert Pallad. in Martio pag. 99.

(1) Ita MSS. prius κλάδων. (2) Sic legend. refragant. licet Codd. MSS. ante ἀχολῶν. (3) MSS. τὸ σιλήχῳ.

C A P. XLIX.

Κ Ε Φ. ΜΘ.

Ut ficus sylvestris mansuescat.
Africani.

Συκὴν ἀγέλιαν ἡμερώσασα.
Αφρικανῷ.

Ficum sylvestrem mansuefacies, si putatos ramos vino & oleo madefeceris, & rigaveris per septem dies.

Συκὴν ἀγέλιαν ἡμερώσας, εἰς κόψας τὰς κλάδας οἰσιν αἰῶν βρέξας, καὶ ποτίσας ἐπὶ ζ'. ἡμέραις.

C A P. L.

Κ Ε Φ. Ν.

De scabiosa ficu.
Leontini.

Περὶ ψωειώσης συκῆς.
Λεοντίνης.

Scabiosam ficum curabis, scilla juxta radices ejus plantata, aut rubrica aqua soluta, & circa truncum ipsius oblita.

Τὴν ψωειώσαν συκὴν θυμαρίσις, σκίλλαν ὑποφυπύαν παρὰ τὰς ρίζας, ἢ (1) μάλιστα ὕδατι οἰκίς, ἀφειχέων τὸ στέριον.

(1) Ita legend. cenfeo, prius μίλτω. Vel scrib. -- μίλτω ὕδατι οἰκίση ἀφειχέων.

Κ Ε Φ. ΝΑ.

C A P. LI.

Συκὴν κοιλιολυκὴν (1)
ποιῆσαι, καὶ τρώϊμα σῦκα
φέρειν. Δημοκρίτης.

Ut ficus præcoces & alvum
solventes ficos ferat.
Democriti.

ΟΤε τινὲς συκὴν φυτεύεις, ἐμβαλ-
λε εἰς ἄκρας τὰς ρίζας ἐλέ-
βορον μέλανα κεκομμένον ὅμῃ π-
ημάδι, καὶ ἐξεις τὰ σῦκα μα-
λακικὰ γαστρός. τὰ δὲ σῦκα πεπαί-
νεται ἡττον ἢ καρπῶν, εἰς περὶ-
στέρως κόπτον καὶ πίπει καὶ ἔλαιον μί-
ξας ἐπιβάλλης. Φλωρεντίνος ἐν τοῖς
Γεωργικοῖς αὐτῷ προῖον καὶ θηρια-
κὸν λέγει ἡτέρι σῦκον, τῇ θηρια-
κῇ ἀντιδότῳ ἢ καρπῶν χειρομύς.
εἰ δὲ θέλεις αὐτῷ ἢ καρπῶν ἐδιδόν
σῦκα, (α) κόπτον περιστέρων καὶ πί-
πει μίξας ἐλαίου, ἐπιχρεῖ τὰς ὀλύνθας.

Q Uum ficum plantas, ad fun-
mas radices veratrum nigrum
contusum simul cum tithymallo
mitte, & habebis ficus alvum sol-
ventes, Maturescunt autem ficus
ante tempus, si columbæ sterces &
piper & oleum adjeceris. Floren-
tinus in Georgicis suis præcocem
& theriacam ficum fieri ait, fructu
antidoto theriaca illito. Si vero ante
tempus ficus edere velis, columbi-
num sterces & piper oleo mixta
grossis circumline.

(1) MSS. F. Long. Bod. & Interp. non agnoscunt hanc vocem, &
MS. V. rejicit post φέρειν. si rejiciatur, legend. κοιλιολυκὰ.

(α) Περιστέρως κόπτον.] Aliter Pallad. pag. 99. " Ut ficus (inquit)
cito maturet, succo cepæ longioris cum oleo, & pipere mixto unge poma.
" quando grossi incipiunt subrubere.

Κ Ε Φ. ΝΒ.

C A P. LII.

Περὶ ἐσκεντελισμῶν συκῶν.
Λεοντίνος.

De insitione ficorum.
Leontini.

Η Συκὴ ἐσκεντελίζει εἰς συκάμι-
νον, καὶ εἰς πλατάνον. ἐσκεν-
τελίζει δὲ ὁ μόνον τὸ ἔαρι, ὥσπερ
τὰ ἄλλα δένδρα, ἀλλὰ & θέρος,
(1) μίχας τερπῶν χειμερινῶν, ὥς
Φλωρεντίνος φησιν.

F Icus inseritur in morum, & in
platanum. Inseritur autem non
solum vere, quemadmodum alix
arbores, sed etiam æstate, usque ad
solstitium hyemale, ut Florentinus
prodit.

(1) Præced. voculam deleui, auctor. MSS.

C A P. LIII.

*Ut fici fructus ex una parte
albus sit, ex altera niger
aut ruber. Africani.*

Diversa sarmenta accipe, & prius colligatos ramos ejusdem temporis ac ætatis in scrobe deponito, stercoretoque ac rigato. Quum vero germinant, rursus utrosque oculos simul colligato, quo in unum truncum coalescant, & post duos annos, si ita visum fuerit, transplantato, & bicolores ficus habebis. Quidam certius idem faciunt hoc modo. Duarum ficorum diversarum semina sive grana linteolo illigata plantant, & transplan-

Κ Ε Φ. ΝΓ.

Ὡς τε ἡ καρπὸν τὸ συκῆς ἐξ
ἐνὸς καὶ μέγας εἶναι λευκὸν,
ἐκ δὲ τῆς ἑτέρας μέλανα
ἢ ἐρυθρόν. Αφρικανῶν.

Λαβὼν ἀφόρα κλήματι, καὶ
ἀσπέρῳ λιωδῆσας τὰς κλά-
δας (1) τῇ αὐτῇ χρόνῳ ὄντας, κα-
τέχευε ἐν βότρω, καὶ κέλευσον καὶ
πόπον. ὅταν δὲ βλαστήσῃ, πάλιν
ἀμφοτέρους τὰς ὀφθαλμούς συνδη-
σον ἐπὶ τὸ αὐτὸ, ἵνα ἐν σέλεχθ
γίνωνται, καὶ μετὰ δύο ἔτη, εἰ βέλεις,
μετεφύτῃσιν, καὶ ἔξεις σῦκα δι-
χρωμα. ἀσφαλίστην δὲ πνίς τῆ-
το ποιῇσιν ἔτι. δύο (2) σύκων δια-
φόρων κεχραμίδας λιωδῆσαι τις
ἐν ὀρνίῳ φυτεύουσ, καὶ μετεφύτῃ-
σιν.

(a) Λαβὼν ἀφόρα-] Pallad. pag. 100. " Ut varios fructus una fi-
cus exhibeat, ramos duos nigra & alba arborum inter se ita vinculo
stringis & torques, ut germina miscere cogantur. Sic obruti & sterco-
rati & humoribus juti, ubi prodire cæperint, germinantes oculos aliqua
inter se annexione conglutina. Tunc germen adunatum parturiet duos,
quos unitate dividat, divisione conjungat.

(1) Hic deleui τὰς, quod vacabat. (2) Emend. ex MS. Barocc.
prius φυτῶν... κεχραμίδας.

C A P. LIV.

*Ut aridi fici fructus, qui
ἰχάδας vocantur, integri
permaneant.
Paxami.*

Caricæ integræ permanent, si tres ex eis in picem liquidam miferis, & unam quidem inde in fundo dolii posueris, & ficus aridas in-
jeceris, usque quo dolium ad medic-
tatem expleatur, deinde unam ex

Κ Ε Φ. ΝΔ.

Ὡς τε (1) ἡ ξηρὸν καρπὸν
συκῶν, τὰς καλυμένους
ἰχάδας ἀσπῆρας ἀφα-
μένειν. Παξάμι.

Ισχάδας ἀσπῆραι ἀφαιρούνται, εἰ
τρεῖς ἰχάδας βάλλῃς εἰς πύσαν
ὕδατος, καὶ μίαν καὶ ῥήγῃς εἰς τὸν
πυθμῖνα τῇ κεραμίδι, & ἐπιτάλλῃς
ἰχάδας ἀσπῆρας μύσας, εἴτα μίαν τῇ
πιπτοσπυθμῖν ἰχάδων, καὶ πάλιν

(1) Restit. ex MSS. prius ἡ ξηρὸν καρπὸν--.

T z

τὰς

πὲς ἰχάδας, ἕως συμπληρώσεως ὅ
 κρεμμύς, ἱππῶν ὃ πλὴν πικρῶς
 μὲν τείνῃ. Διὰ μὲν οὖν ὃ πλεονέ-
 σον χερίον καλῶς, ἵαν (1) Διὰ
 σωρὸς ἐκρεμμύσων εἰς κλί-
 βατον, μὲν τὸ ἄρτον ἀφαιρεθῆναι.
 Ἐν εἰς κρεμμύσιον καὶ ἵαν ἐμβληθῶσιν
 ἀπίστων. Ἡ δὲ ὃ πὲ σῦκα ἀφαι-
 ρεῖν μὲν ὅ πυθμὲν, ἔξ ὃ ἀποσπῶ-
 ρται, Ἐ ἀλμύ μὲν ἱλάν (2) ἐκ-
 ζεσμύνῃ ἐπιβράνῃ ἐν ἡλίῳ, Ἐ
 ἐμβάδειν εἰς τὸ ὕψος, Ἐ περὶ
 χερίον πηλὸν καὶ δοροσίζειν νύκτε
 μίαν, Ἐ πέντα ἐν αἰγίῳ.

picatis, & rursus alias caricas, do-
 nec totum vas compleatur, & ter-
 tiam demum picatam superne im-
 posueris. Ad multum autem tem-
 pus bonæ perdurant, si in sportis in
 clibano suspendantur, ubi panis est
 extractus, & in vas fictile novum
 non picatum injiciantur. Oportet
 autem ficus decerpere una cum pe-
 diculo, ex quo dependent, & mu-
 riam cum oleo servefactam in sole
 irrorare, & in vas mittere, idque
 luto oblinere: noctem tamen unam
 antea rori exponere convenit, &
 postea in vasculo recondere.

(1) Διὰ σωρὸς.] Eandem caricas servandi rationem per totam Cam-
 paniam usitatam fuisse, tradit Palladius p. 99. Caricarum vero præstanti-
 sima Vett. aestimabantur Atticæ, ex iisque maximus honos habitus Ægili-
 dibus, in Ægilibus Atticæ pago nascentibus. Ficus alia Βεζινθαρῖδος appel-
 lata, barbaro quidem nomine, sed Atticis nihil inferiores. Locus Athenæi
 omnibus notus, de Amitrochatis Indici Regis epistola ad Antiochum data,
 tria sibi mitti postulantis, Dulce Vinum, Caricas, & Sophistam. Vid.
 Col. p. 422.

(2) MS. Barocc. ἐζεσμύνῃ.

Κ Ε Φ. ΝΕ.

Περὶ ὀλύνθων, ἥτοι ἁλώρων
 σῦκων. Αφειχάνῃ.

Τὼν σῦκων οἱ ὀλύνθοι οὐκ ἀπο-
 πίπτουσιν, εἰ ἀπὸ πλὴν ῥίζαν κό-
 ψας αἰλὸς χεῖν καὶ ἀβύδαλῃ, καὶ
 τῇ γῇ καὶ χαλῶσῃ.

Κ Ε Φ. ΝΖ.

Πᾶς ἐστὶ δυνάτὼν τὰ χλω-
 ρὰ σῦκα, καθάπερ ἐπὶ
 τῇ δένδρων, νεαρὰ φυ-
 λάττειν. Τῷ αὐτῷ.

Τὰ σῦκα ἐ δύνανται μὲν πλὴν πεί-
 πωνται μόνον ἐπὶ δένδρων, κα-
 θέπερ ἡ αἰὶν ὁπώρα, ἀλλ' ἀφ' ἐ-
 αὐτῶν ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ μεγάλῃς αὐτὰ

Κ Α Ρ. LV.

De grossis, sive immaturis fi-
 cubus. Africani.

Immaturæ ficus non decidunt, si
 arboris radice incisa falis chæ-
 nicem immiseris, & terram insuper
 aggesseris.

Κ Α Ρ. LVI.

Quomodo virides ficus, tan-
 quam in arboribus, recen-
 tes conservare liceat.
 Ejusdem.

Ficus postquam maturuerint in
 arboribus manere non possunt,
 quemadmodum alii molles fructus,
 sed sponte defluunt, etiam si neque
 ipse

ipsas decerpat. Attamen recentes servari possint, sicut in arbore, hoc modo. Quum opercula vini doliis obduntur, ollam novam accipito, aut aliud vas non rotundum, sed ea parte qua depontitur velut quadrangulum fundum habens: Deinde ficus ab arbore decerptas paulo crudiores cum pediculis sive umbilicis, hoc est cum parte ex qua in arboribus pependunt, in ollam leniter pone, ita ut distent inter se, ollamque diligenter obtura, & in dolium ita ut innatet mitte, deinde dolium tege & occlude: hæ ficus permanebunt, quales injectæ fuerunt, nisi vinum acefcat. Recentes conservantur ficus etiam hoc modo. Ex recentium cucurbitarum lateribus eximere oportet partes splenis similes, easque thecarum modo exsculpare, deinde in singulas ficus intrudere, & exemptis splenis obturare, & suspendere in loco umbroso, vitato igne & fumo. Decerpere autem ipsas oportet cum pediculis: quæ enim integræ sunt, plurimum tempus perdurant. Quidam in melle disponunt ficus, ita ut neque se mutuo, neque ipsum vas contingant, & operculo addito sinunt. Alii vitreum poculum, aut aliud quoddam ex pellucetium genere, ficubus leniter inversum superimponunt cera circumlitum, nulla perspiratione relicta, & non marcescunt.

ἀφαιρεῖν. ὁμοίως δὲ δυνατὸν ταῦτα φυλάττειν νεαρὰ καὶ ῥᾶπιν (1) ἐπὶ τῷ δένδρῳ, ὅπως. (2) ἥνικα μίχθεις πυμαῖεν τὰς πίδας τῶν οἴνων, λαβὼν χύτραν καὶ κλῶν, ἢ ἔπρην ἀσμίον ἢ σφραγῖλον, ἀλλὰ κατ' ἐπιταγήν ὥστε πτεράγωνον τὸ πημίειν ἔχειν· εἴπερ ἀφαιρῶν τὰ σῆκα μικρὸν ὁμότερον μὲν τῷ (2) πεισμαῶτιν, ἢ τοῖς ὁμοφάλοις, ταῖσι μὲν ἔμειρες ἀφ' ὧν ἐπὶ τῷ δένδρῳ ἤρπην, ἐκ τῶν ταῦτα εἰς κλῶν χύτραν καθύπευ, ἀπὲρ τοῦ ἀλλήλων, καὶ πυμαῖας ταῦτ' ἐπιμείλεις, ἡμῶς δὲ εἰς τὸ πῆλον ὥστ' (3) ἐπιπλεῖν, εἴπερ καλὸν τὸ πῆλον καὶ ταῦτα τοῖς ἀλφειοῖς, οἷα σίβαλεις, εἰὰ μὴ ἐξίσῃ ὁ οἶνος. Φυλάττειν νεαρὰ τὰ σῆκα ὁ ὅπως. τῶν νεαρῶν (b) καλοκωτῶν καὶ ἐξαιρεῖν ἐκ τῶν πηλαίων μίσην πινὰ σπλάγχνους εὐκόπως, καὶ γλύφειν καὶ ῥᾶπιν ἥκας, εἴπερ ἐπὶ τῶν εἰς ἕκαστον ἐν, καὶ ἐπιπυμαῖας τοῖς ἀφαιρεῖσιν σπλάγχνους, καὶ κρεμῶν ἐν συσπῇ τόπων. Φυλάττειν νεαρὰς πυρὸς καὶ καπνὸς ἀναφορᾶς. ὁρίσασθαι δὲ αὐτὰ δι', ὡς ἐσθέρηται, μὲν τῷ πεισμαῶτιν. τὰ δὲ (4) ἀκέραια πλείονα ἀλφειοῖς χρῆται. Τινὲς δὲ μὲν δὲ ἀλφειοῖς τὰ σῆκα, ὥστ' μὴ πινὰ ἀλλήλων, μὴ πινὰ ἀλφειοῖς ὥστε πινὰ. πυμαῖας τοῖς ὥστ' ἐπὶ ὑέλιον πτεράγωνον, ἢ πινὰ ἀλλοῖς τῷ ἀφανόντων, ἐπικαταστῆσαι τοῖς σπλάγχνους, περιπλεῖσθαι τοῖς καπνῶν, παραπλεῖν μὴ ἀπαλείψαι, καὶ παραμείναι ἀμύραντα.

(1) MSS. ἐν τῷ δένδρῳ.

(2) ἥνικα μίχθεις.] Palladius p. 99. " Alii missas ficus recentes, pinus maturas, in novo vase fictili lectas cum pediculis, & a se separatas recludunt, & in dolio vini pleno vas natare permittunt.

(2) Emend. ex MSS. prius πυμαῖας, ut & inferius. (3) Ita MSS.

(b) Καλοκωτῶν.] Idem loco cit. " Ficus virides servari possunt, vel in melle ordinata, ne se invicem tangerent, vel singula intra viridem cucurbitam clausa, locis unicuique cavatis, & item tessera, qua secatur, in clavis, suspensa ea cucurbita, ubi non sit ignis, vel fumus.

(4) Interp. legisse videtur ἀκέραια ἀμύραντα.

Κ Ε Φ. ΝΖ.

C A P. LVII.

Περὶ καιρῷ Φυτείας Θα-
σίων, καὶ ἐπιμελείας καὶ
ἐκτενέσις. Φλωρεντίν.

*De tempore plantationis Tha-
siarum, curaque & infitione.
Florentini.*

Τὸ μετοπύρεον ἀμεινον (α) τὰς ἀ-
μυγδαλὰς φυτεύειν, ἕως τεθ-
πῶν χειμερινῶν. τὴν δὲ ἔαρι φυτεύ-
ειν ταῦτα ἔστι βλάδιον, ὅπ τὸ φυ-
τὸν τῆτο πρὸς αὐτὸν βλαστάνει.
καὶ εἴη ὅ τὸ φυτὸν τῆτο θερμότεροις
τέποις, διότι ἐν ταῖς ἡμέραις μάλ-
λον ἀρμυρίζειν δεχέται. καὶ ἐκτενέζειν
ὅ καὶ τὴν ἀμυγδαλὴν ἐν τῷ μετο-
πύρει, ἐπειδὴ τῷ ἔαρι χυτὸν ὑπο-
φαίνει. διὲ ὅ τὸ μέλλοντα ἐκτενέ-
ζειν ἐπίσημα τὴν ἀμυγδαλὴν, μὴ
ἐξ ἄλλου δὲ δένδρου, ἀλλ' ἐκ τῷ μέ-
σῳ λαμβάνειν. φυτεύονται ὅ ἀ-
μυγδαλῶν καὶ δὲ πρὸς ἀνέμου, καὶ
ἐξ αὐτοῦ ῥίζων, ὅ παρασπᾶδων ἢ
μοχλῶν. πρὶν ὅ δὲ ἄλλου τὸ
κορυφῆς δὲ δένδρου ἐκτενέζειν κλά-
δων λαβόντες ἐφύτουν, ὅ ἐπί-
στον (β) ὅταν μὲν ἔν δὲ πρὸς ἀνέ-
μου τὴν ἀμυγδαλὴν φυτεύωμεν,
διὲ τὰ ἀνέμου (1) πρὸς ἀνέμου
λαμβάνειν, ὅ ταῦτα πρὸς βρῆξιν
κόψαν δὲ δένδρου μὲν ὅ δὲ πρὸς ἀνέ-
μου. ἔνιοι ὅ (β) εἰς ὕδατος νύκτα
μὲν πρὸς βρῆξιν τὰ ἀνέμου. διὲ ὅ τὸ φυτὸν πρὸς ἀνέμου ὅ δὲ πρὸς ἀνέμου.

A Mygdalæ melius autumnno plan-
tantur, usque ad solstitium hye-
male. Vere enim non facile plan-
tantur, quod hæc planta sub anni
initium germen emittat. Gaudet
autem calidioribus locis hæc plan-
ta, quapropter etiam insulis magis
convenire videtur. Inferenda est et-
iam amygdala in autumnno, quando-
quidem vere vix apparet. Surcu-
lus vero amygdalæ qui inferendus
est, non ex summa arbore, sed ex
media detrahatur. Plantantur au-
tem amygdalæ etiam a semine, &
viviradicibus, & ramis avulsis si-
ve malleolis. Quidam vero a sum-
mo arboris vertice florentissimum
ramulum detractum plantaverunt,
nec sine egregio successu. Quum
igitur a semine amygdalam planta-
bimus, semina recentia deligemus,
eque præmacerabimus stercore aqua
soluto. Aliqui vero in hydromelle
noctem unam semina præmacerant.
Cæterum semen plantandum ere-

(1) Τὰς ἀμυγδαλὰς.] Amygdalas Naxias & Thasias celebrarunt Vete-
ren optimas, & Cyprias, diversa a Naxiis forma, sed non multo deteriores.
Athenæus notat ex Herodiano Alexandrino Ἀμυγδαλὰς dictas esse, πρὸς
τὸ ἐν τῇ καλυφῇ τῇ μὲν τὸ ἔξω χλωρὸν ἀμυγδαλὴν ἔχειν πολλὰς. Amygdala
amara ante compositionem sumpta, ἀμυγδαλὴν esse perhibentur a Dioscor.
& Plutarcho Sympotic. Lib. 1. Qu. 6. Qui istam observationem adstruit
historia de quodam medico, sub Druso Tiberii Cesaris filio. Idem asserit,
Vulpes amygdalis comestis confestim emori, nisi aquam biberint, omni scilicet
humore per nimium amarorem consumpto.

(1) Emend. ex MS. Barocc. prius πρὸς ἀνέμου, Interp. pessime pro plantis.

(b) Εἰς ὕδατος νύκτα.] Pallad. pag. 45. 6. " Ipsa amygdala ad ponendum
" & nova legamus & grandia, qua antequam ponamus pridie mulla
" aqua, ita ut ne nimis, maceremus, ne germen extinguat ex multo melle
" mordacitas. Alii prius fimo liquido per triduum nuces eas macerant.

etum

etiam ponendum est, ea parte quæ acuminata est in terram defixa, lignosa vero & minuta sursum spectante. Quidam aiunt, habitiozem fieri plantam, ferula in scrobem prius immersa.

(2) MS. L. & Interp. rectius forsan εὐεξόπερον.

CAP. LVIII.

Κ Ε Φ. ΝΗ.

Quando amygdala colligenda sunt. Ejsdem.

Πότε δεῖ συνάγειν τοὺς ἀμυγδαλάς. Τῷ Αὐτῷ.

Quando cortex ipsarum rumpitur, eas collige, & decorticatas muria lavato. Hoc enim & dealbat, & sanas ipsas facit, postea vero a sole siccatas reponito. Si vero in paleis ipsas reposueris, facile decorticantur.

(a) Ἡ Νίκᾳ ὁ φλοιὸς αὐτῶν ῥήγνυται μέλει, συναγε ταύτας, & ἀπολεπίσας ἄλμυρ πλύνουσιν. τῷ τοῦ ῥῆ καὶ λουκαίου, & ὑμεῖς αὐτὰς ποιεῖτε, & ξηραίνετε ἐν ἡλίῳ δέκα θῆ. εἰν ὅ ἐν ἀχύροις αὐτὰς δέκα θῆ, εὐκόλως ἀπολεπίσονται.

(2) Totum hoc Caput expressit Palladius in Januar. Tit. XV.

CAP. LIX.

Κ Ε Φ. ΝΘ.

Amygdalas amaras dulces faciendi ratio. Africani.

Ἀμύγδαλα πικρὰ γλυκέα ποιῆσαι. Ἀφρικανῶν.

Ulcem autem facies amarulentam antea, si perforato trunco ad quatuor angulos palmi altitudine, lachrymam quotannis effluere sinas, donec dulcescat. Quidam melius faciunt, & circumfodiunt suillum sterces adjicientes, & urinam affundentes, deinde aggesta terra rigant singulis annis, donec dulcis

(a) Γλυκεῖαν ὅ ἐκ πικρῆς ποιεῖται, εἰ ἐκτετυπήσας τὸ πρῶτον ἐπὶ παλαιότητι ἐν πετραγαίᾳ, τὸ δάκρυον ἐκδέξῃ τὸ καὶ εἰς αὐτὸν, ἕως ἂν γλυκανθῇ. καὶ ἄλλοι δὲ πνεῖς ποιεῖντες, περισρούουσιν καὶ ἀεὶ βάλανσι κόπρον ὑέαν, ἐπιχέουσιν & ἕρον, εἴτε πρηγώσαντες ἀρδύνουσιν καὶ εἰς αὐτὸν, (1) ἕως ἂν γλυκανθῇ.

(a) Γλυκεῖαν ὅ-] Hæc ex Theophr. desumpta H. P. Lib. 2. pag. 37. Ἀμυγδαλῶν (inquit) καὶ ἐκ πικρῆς φασὶ γίνεσθαι γλυκεῖαν, εἰν πρὸς περισρούουσι τὸ εἶλεσθαι, & περὶ τῆς ὅσον παλαιότητος, παντὶ χρόνῳ τὸ ἀπορροῖον δάκρυον ἐπὶ ταυτὸ εἶν καὶ ἔρρειν. Quorum sensus est. Amygdalam & ex amara dulcem fieri volunt, si quis caudice circumfosso, perforatoque, mensura dondrantali, undique lachrymam effluentem in idem defluere sinat. Causam rei aperit Lib. 2. de causis plantarum pag. 255.

(1) Ita MS. Barocc. prius ἕως ὅ γλυκανθῶσι. Cat. MSS. ἕως ὅ γλυκεῖα γίνονται.

πάν ἡ τέλειχ^ο ἀμυγδαλῆς ἐκκο-
πὴν λυπεβάλλει τὸ καρπὸν. (b) ἀπυ-
λὴν ἡ ἐ γλυκεῖαν ἐκ σκληρῆς καὶ
πικρῆς ποιήσεις, εἰ τὰ ὡς τὸ τέ-
λειχ^ο ἔως ἤ (2) ἐπιστολῆς ριζῶν
χυμώσεως, ἐ ἀρδύσεως ζυμῶς
ὑδατὶ θερμῇ, ὡς τὸ ἀνθοβολήσεως.

fiat. Omnis autem truncus amygdalæ excisus fructum abjicit. Teneram vero & dulcem ex dura & amara facies, si truncum usque ad radices in superficie repentes nuda-
veris, & aqua calida assidue rigaveris, antequam flores emitat.

(b) Ἀπυλὴν ἡ-] Pallad. ex Gargilio Martiale pag. 46. "Teneras nucas
Amygdalus creabit, si ante florem radicibus ablaqueatis, per dies aliquot calida aqua ingeratur.

(2) Resist. ex MSS. in pr. Ed. ἐπὶ στολῆς.

Κ Ε Φ. Ζ.

Ἀμύγδαλα (1) καὶ
γεωπία ποιήσαι.
Δημοκρίτης.

C A P. LX.

*Amygdalas inscriptas faciendi
modus. Democriti.*

Καπεῖνας τὸ ἀμύγδαλον εὐφυνῶς,
ἐ τὸ εἰτὸς ὕγιες πρήσας, ἀνοί-
ξας τε τὸ ἀμύγδαλον, εἰς τὸ ἐντὸς
ὁ βέλῃ καὶ γεωπίας, ἐ ζυμώσας
πάλιν παπύρῳ φύτλυσιν, πει-
σιτάσας πηλῇ ἐ ὑεῖα κόπῃ σφύ-
χουσιν.

AMygdalam solerter confringito, ita ut internum nucleum integrum conserves, aperta que in nucleum quodcunque libuerit scribito, rursusque papyro constrictam plantato, lutoque circumlitam ac inter-
tam stercore suillo aggesto obrue.

(1) Ita MSS. & Casaub. prius Ἀμύγδαλα γεωπία—.

Κ Ε Φ. ΖΑ.

Ἀμυγδαλὴν ἄκαρπον καρ-
ποφορεῖν ποιήσαι.
Τὸ Αὐτῷ.

C A P. LXI.

*Ut amygdala sterilis fructum
ferat. Eiusdem.*

(1) Ἀκαρπον ἡ καρποφορεῖται ποιή-
σεις, τὰς ρίζας χυμῶν^ο
χυμώσας. (2) εἰ ἡ ἐπιμίνει φύλλα
μὴ φέρουσι, καρπὸν ἡ μὴ, πρὸς ἡμῶν
τὸ μίε^ο ἡ πρὸς ἡμῶν τὸ (2) παρὰ

STerilem amygdalam facies fructi-
feram, si radices hyeme nuda-
veris. Si autem adhuc folia qui-
dem ferat, non autem fructum, par-
tem trunci ad terram perforato, &

(1) Emend. ex MSS. & Interp. prius Καρπὸν.

(2) Εἰ ἡ ἐπιμίνει-] Palladius eodem Tit. "Si ferax non est, tecta cu-
neum terebrata radice mergamus, vel siliem sic inseramus, ut libro
tegentē claudatur. Colum. Lib. de Arbor. Cap. XXV. "Amygdala
si parum feracia eruit, per foratam arborem lapidem adigito; ita li-
brum arboris inolescere finito. Idem suadet Theophr. Lib. 2. H. P. pag.
37. & Plinius Tom. 3. pag. 417.

(2) Resist. ex MS. F. ante ὡς.

ædæ pinguis cuneum in foramen
adige, humanaque urina affusa, ita
obruito.

τὴν γῆν, καὶ (3) δάδας λιπαρᾶς
ἐπίπρην εἰς τὸ πύπνημα καὶ κρέ-
σας, ἔρρη ἀνθρώπειον ἐπὶ χεῖ, καὶ ἔτι
προχώννυι.

(3) Ita legend. cum Interp. in pr. Ed. δάδας λιπαρᾶς,

C A P. LXII.

*De infitione amygdale.
Paxami.*

Insertitur amygdala non in sum-
mis trunci ramis, sed ex ramis
juxta medium excurrentibus, sub
autumni finem.

C A P. LXIII.

*De tempore plantationis casta-
nearum. Damogerontis.*

Castanea, quam aliqui Jovis glan-
dem vocant, fabulone & fri-
gidis locis gaudet. Plantatur au-
tem & ex viviradicibus, & ex se-
mine. Tutior est autem modus
ex plantis, post duos enim annos
fructum producet. Plantatur ab æ-
quinoctio, non solum a codicibus
& ramis, sed etiam ramis avulsis
ac viviradicibus, quemadmodum o-
lea. Seruntur porro castaneæ, non
ut amygdalæ & nuces, sed acumi-
nata parte sursum spectante.

(a) Διὰς βάλανον.] Plinius varia Castanearum Nucum genera enume-
rat, Tarentinum, Salavianum, Corellianum, Etereianum. De Castanea-
rum satū & cura Consul. Plinium Tom. 3. Pag. 377. Pallad. pag. 167. 8.
Athen. Lib. 2. pag. 54. & Theophr. H. P. Lib. 3. Vid. Notam ad
Cap. 8 Lib. 2di.

(i) Hanc voculam supplevi ex conjectura.

Κ Ε Φ. ΖΒ.

Περὶ ἐκέντεισμῶ ἀμυγ-
δαλῆς. Πιζάμης.

Ἐπικεντερίζεται ἡ ἀμυγδαλὴ ἐ-
κατὰ ἄκρην τῇ ἐν τῇ πλάτῃ, ἀλλ'
ἐν τῇ κατὰ μέσον ἀνατεχόντων
κλάδων, πανομήρῳ τῷ μετεπώρῳ.

Κ Ε Φ. ΖΓ.

Περὶ καυρῶ Φυτείας κα-
στάνων. Δαμογέροντος.

Τὸ κάστανον, ὃ πνεῖς (a) διὰς βά-
λανον καλεῖται, ψαμμώδει γῇ
καὶ ψυχρῇς τόποις χαίρει. Φυ-
τεῖται ἢ καὶ ἀπὸ τῆς ἐνελίξης, καὶ ἀπὸ
ἀπέρμας. ἀσφαλίστερος ἢ ὁ ἀπὸ
τῆς φυτῶν τρέψας, μᾶλλον ὅτι δύο εἰσι
καρποφορήσας. Φυτεύεται ἢ ἀπὸ ἰση-
μερείας, ἢ μόνον ἀπὸ σκευῶν καὶ
κλάδων, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ παρασπεί-
δων (i) ἐκ αὐτῶν ῥίζων, κατὰ πῦρ ἢ
ἐλαία. (πίρει) ἢ τὰ κάστανά, ἐκ
ὁμοίως τῇ ἀμυγδαλῇ ἐκ τῇ καυρῇ,
ἀλλὰ μεῖζον ὅτι ἐχούσιν.

Κ Ε Φ. ΞΔ.

C A P. LXIV.

Περὶ καιρῶν φυτείας κα-
ρύων, καὶ ἐπιμελείας.
Τῶ Αὐτῶ.

De tempore plantationis, &
cura nucum.
Ejusdem.

(α) ΤΑ κάρυα φυτεύονται τῷ και-
ρῷ τῆ ἀμυγδαλῆς. φυτεύε-
ται ὃ καὶ ἀπὸ σπέρματος, καὶ ἀπὸ
παροσπαδῶν καὶ μοχλούμενων. καί-
ρει ὃ τόποις ξηροῖς (1) καὶ ψυχροῖς,
ροῦλλον ἢ θερμότεροις. εἰ ὃ μέλεις
ἀπὸ σπέρματος φυτεύειν κάρυον,
καλῶς ποιήσεις, εἰς αἵματιον ἔ-
χον ὕδωρ παιδὸς ἀφθόρου (2) τὸ
σπέρμα ἐπὶ ἡμέρας 5. ἐμβεῖξες,
ἔ τῷ φυτεύσῃς. (b) λιπώσαρκα
ἢ ἔ εὐθρυπλον τὸ κάρυον ἴσως ὁ-
μοίως ὢ ἔ τῷ ἀμυγδαλῇ ποιή-
σεις, ποδὸν τῷ σπέρματι καὶ ταῖς ρί-
ζαις ὡς ἐπιχειν. Θάπτον ὢ
αὐτῷ καρύα μετὰ φυτεύσῃ
πολλὰς, μάλιστα ὢ, εἰς πρὸς (c)
Κυπερίῳ ἢ λῶ ἢ παροσπῶν καὶ λῶ-
σει τὸ δένδρον, εἰς διελθὺ μήκει
τῷ ἐπιχειν. εἰ δὲ πρὸς ἀγρίοι
τῷ ἐπιχειν τρυπάνη, καὶ πᾶσ-
σιν ἀλείνῃ ἰσχυρῶς ποιήσεις
ἀγροφίην, τρυπάνη τὸ δένδρον
πύρρον, καὶ σκληρὸ καὶ αἰθέριον εὐ-
θρυπῶ ποιήσῃ. κάρυα ὢ τῷ καρπὸν
εἰς ἀποβάσῃ, εἰς φλόγω ρίζαν καὶ
ρίαν καὶ κόκκινον ἀπὸ καρύας περὶ ψῆς.

Nuces plantantur quo tempore
& amygdalæ. Plantantur autem
& ex semine, & ramis avulsis &
malleolis. Gaudent locis siccis &
frigidis, magis quam calidioribus. Si
vero a semine plantaturus es, melius
facies, si in vasculo urina pueri im-
pubis pleno semen ad dies quinque
maceraveris, & tunc plantaveris.
Tenerum vero corticem & fructum
habebit nux, similiter autem &
amygdala, si cinerem assidue trun-
co & radicibus affuderis. Citius
porro augetur nux sæpe transplan-
tata, maxime vero, si quis Cyprii
æris clavo aut palo arborem trans-
figat, usque ad medullam, deinde
que medullam terebra penetret, &
paxillum ulmeum pari magnitudine
faciens constringat, arboremque pe-
nitus perforet, duras & masculas
nucis facile friabiles faciet. Nux
arbor fructum non abjicit, si ver-
basci radicem & panniculum co-
cineum detritum ex sterquilinio de-
tractum amuleti vice alligaveris.

(a) Τὰ κάρυα] Κάρυα, ὅτι μεγάλα κάρυα ὅτι κάρυα βασιλικὰ, Latinis
Juglandes, ὅτι Magnas Nucis esse arbitratu Salmasius, ὅτι distingui de-
bere contendit a Nucibus nostris Avellanis, quæ Græcis Ασπιδάρις, ὅτι
Κάρυα Ποιητά. Oleum Caryinon e juglandibus fieri tradit Plinius. Vid.
Nostrum infra Cap. 73.

(1) Ita MSS prius 5. (2) Ex MSS. antea καὶ.....ἐμβεῖξας—

(b) Λιπώσαρκα] Pallad. pag. 47. "Cinis creditur vel corticis tene-
ritudinem procurare, vel fructuum densitatem asserre.

(c) Κυπερίῳ ἢ λῶ—] Idem pag. 48. "Si dura nux erit, vel nodosa,
"cortex circumcidendus erit, ut vitium mali deducat humoris.—Alii ter-
"brata radici palum de buxo imprimunt, vel cuprinum clavum, vel
"ferreum.

CAP. LXV.

*De insitione nucis.
Ejusdem.*

Κ Ε Φ. ΖΕ.

Περὶ ἐκκεντρίσμου καρύας.
Τῷ Αὐτῷ.

Quidam Rei Rusticæ scriptores tradunt, nucē inferi non solere, neque reliquas arbores refinam habentes, & neque ipsas aliam plantam suscipere, neque in alias transponi posse. Verum hoc non ita se habere, experientia ipsa sæpenumero probavit. Ego enim in terminthum, quam vulgus vernacula voce terebinthum vocat, & quæ maxime refinam habet, sæpe pistacia & inserui & sub cortice infoliavi, magnasque arbores nactus sum; & possum affirmare, quod terebinthus surculum pistacii potius quam propriam plantam suscipit: Sed & nucs sæpe cum successu & inserui & infoliavi. Tametsi enim non facile coalescat nucis arbor, non tamen negligere oportet ob primam frustrationem. Quidam vero nucem sic inserunt. Postquam nucem seminauerunt, eaque excrevit & duorum aut trium annorum facta est, viradicem tollunt, & radicem usitato secundum carnem modo inserunt, & sic rursus plantant. Alii anno præcedente ramum ex nucis arbore eligentes, e qua inferere volunt, eum obvertunt & intorquent. Hoc enim ubi perpeffa fuerit clava, plenior medullam habebit, & rasuram facilius sustinet, & insita melius comprehendit.

Τινες τὸ Γεωργικὰ γραψάντων φασιν, ὡς ἡ καρύα ἐκκεντρίζεσθαι οὐκ εἴωθεν, ἔπειτα τὰ λοιπὰ δένδρα τὰ ῥητίνην ἔχοντα, καὶ ἔπειτα αὐτὰ (1) ὑποδέχεσθαι ἔπειτα φυτὸν, ἔπειτα εἰς ἔπειτα μεταλλάξαι δύναται. οὐκ ἔστι τὸ τοῦ ἀληθινῆς, ὡς ἡ πύρεσσι παρέστησε πολλαίς. ἐγὼ γὰρ εἰς τέρμινθον, ἢ οἱ ἐπιχώριοι πρέσινθον καλεῖσι, μάλιστα ῥητίνην ἔχουσαν, πιστάκια πολλαίς ἐκκεντρίσταις καὶ ἐμφυλλίσταις, ἔχον μεγάλα δένδρα καὶ ἐπὶ ἐπὶ πύρεσιν, ὡς πάλιν τὸ ἰδίον φυτὸς ἐπιδέχεται ἢ τέρμινθον τὸ καλῶς πύρεσιν καὶ καρύα τὴν πολλαίς ἐμφυλλίσταις καὶ ἐκκεντρίσταις, ἐπέτυχον. εἰ γὰρ ἐμὴ εὐκόλως ἀποσφύεται, ἀλλ' ἐν ἐξελίξει ὀλιγοῦται ἀπὸ τῆς πρώτης ἀποτυχίας. Τινες τὸ τῆς καρύας ἔπειτα ἐκκεντρίζουσι. καὶ τὸ ἀπείραυ τούτων, ἐκφυναίει καὶ ῥητίνῃ διετὴ καὶ τελειῇ, ἀνελόμοι ἐνελθόντες, τὴν ῥίζαν αὐτῶν τῇ κατὰ σάρκα τέρπῳ ἐκκεντρίζουσι, ἔπειτα πάλιν φυτεύουσιν. ἔπειτα τὸ ἀπὸ ἐν αὐτῇ ἐκκεντρίσταις καλῶς ἀπὸ καρύας, ὅταν βάλονται ἐκκεντρίσταις, εὖ φασιν τῶν καὶ λυγρίζουσι. τὸ γὰρ παρὰ τοῦ (2) κρημνίσαντος πάλιν τῶν ἀπὸ τῆς καρύας ἐξελθόντων, ὅταν τὸ ἐξελθόντων ῥῶον ὑπομείνῃ, ἔπειτα ἐν τῇ καρύᾳ κρημνίσανται.

(1) Ita MSS. & Interp. prius ὑποδέχεται. (2) Ex MSS. restitui, & ita legend. antea viderat Salmasius in Solinum.

Κ Ε Φ. ΖΤ.

Κάρυα γυμνά ἄνθ' κελύ-
φων καρποφορήσασθαι.
Ἀφρικανῶν.

C A P. LXVI.

Ut nuces sine putaminibus
nudæ proveniant.
Africani.

(α) Γυμνά ἢ κάρυα (1) δίχα κε-
λύφωι πιπίσεις, ἵνα καπνά-
ξας τὸ ἔσθλακοις ἢ καρύς, καὶ ζυ-
τηρήσας τὸ ἐντὸς ἁπλῆς, περιβά-
λῃς τὴν (2) ἱρίαν, ἢ φύλλοις νεα-
ροῖς ἀμπέλους ἢ πλατάνων, ἵνα μὴ
γυμνὸς ὢν ὁ καρπὸς ἐκ τῶν μυρμη-
κῶν βρωθῇ, καὶ ἔτι (3) φυτύσῃς.
τὸ αὐτὸ φησι Φλωρεντῖνος συμ-
βαίνειν ἔτι ἐπὶ ἀμυγδαλῆς, καὶ ἐπὶ
τῶν λοιπῶν ἀκροθρύων, τῶν ἔχοντων
ἔξωθεν ἑλντρον, τῶν τῶν τρέπον
φυττοθρύων ὡς οὗτοι ἢ τῶν τελευτῶν καὶ
ταῖς ῥίζαις συνεχῶς περιχέουσιν.

N Uces nudas sine putaminibus
facies, si confraeto nucis pu-
tamine, internoque nucleo illafo
conservato, ei lanam aut recentia
vitis seu platani folia circumdede-
ris, ne nudus fructus a formicis cor-
rodatur, & sic plantaveris. Idem in
amygdala contingere Florentinus tra-
dit, & in reliquis fructuum generi-
bus, quæ putamen foris habent, si
ad eundem modum fuerint plantata;
cinis autem assidue trunco & radici-
bus circumfundatur.

- (α) Γυμνά ἢ.] Pallad. " Si Tarentinam facere volueris, solam nucis
" carnem, lana propter formicas obvolutam, in seminario debbis obruere.
(1) Supplevi ex MSS. V. & F. & Casaub. (2) Ita MSS. prius ἱρίαν.
(3) Emenl. ex MSS. F. & Barocc. ante φυτύνεις.

Κ Ε Φ. ΖΖ.

Ὡστε κάρυον ξηραῖναι, ἢ
ἕτερον οἰονδήποτε δένδρον.
Δημοκρίτης.

C A P. LXVII.

Ut nux exarescat, aut alia
quacunque arbor.
Democriti.

Νησις (1) μάσηται φακῶν ἀνε-
φθον, τῷ τῶν αὐτῶν τῶν κρυ-
κία, ἢ μὲν τὸ μάσηται, ὡς ἔχεις
αὐτὴν ἐν τῷ στήθεϊ σου, ἢ ἵνα ἀν-
θῇ ἢ καρύς, οἰονδήποτε κλάδον
δάκνῃ. ἢ ξηραῖνεται. ἢ ἥλον πε-
πρωμένον εἰς τὴν ῥίζαν ἑμπηξον
οἰονδήποτε δένδρον. ἢ τρυπάνη τρύ-
πησον, καὶ ἐπὶ τὸν μυρμηκῶν βαλῶν.
ἢ περιερέξας ἀπὸ τοῦ ὡς τῇ ῥίζῃ
ἐκβαλῶν, ἢ κατὰ μύκων ῥάκας.

Ejunos lentem manduca crudam,
hoc est ipsa grana, & post man-
dicationem, sic ut in ore tuo ipsam
habes, quum arbor nucis floret,
quemcunque ejus ramum morde, &
arescet. Aut clavum ignitum in ra-
dicem cujuscunque arboris infige.
Aut terebra perforato, & cuneum
myrteum adige. Aut circumfodito,
& ad radicem deponito dictamnium,
aut fabas, aut panniculum menstruis
inquinatum.

- (1) MSS. V. & Interp. μάσηται φακῶν ἀνέφθον, sed F. L. & Bod. ut
in textu.

CAP. LXVIII.

*De nuce Pontica seu avellana.
Didymi.*

Nux Pontica eodem itidem tempore, quo amygdala & nux, plantatur. Gaudet locis argillofis & aquosis. Est autem alia quidem ex eis rotunda, alia sublonga. Rotunda autem eodem tempore, quo sublonga, plantata, citius enascitur.

(a) Ποντικὴν.] *De Avellanis plura vid. apud Dioscor. p. 84. & Pallad. pag. 78.*

CAP. LXIX.

*De moris, & quomodo ipsa
alba fiant.
Berytii.*

Si in populum albam inferatur aut inoculetur morus, alba mora fert. Mora autem ipsa in vitreo vase plurimum tempus perdurant. Duobus temporibus plantatur, in autumno & vere, & maxime a ramis, quemadmodum ficus. Habitiora autem fiunt, terra circa ipsas assidue sarcinata, non in profundum, sed usque ad radices in superficie repentes. Mora etiam a semine plantari possunt, si quis ipsum morum prius dissolverit, & grana ejus delecta in terram immiserit, ac rigaverit. Præstat tamen plantari a clava & talea. Inferitur autem in castaneam & fagum.

(1) Ita legend. refragantibus licet MSS. (2) MSS. V. & Interp. νιξῶν.

(a) Ταὶ δὲ Συκάμιναι.] *De Mororum plantatione & cura consul. Pallad. p. 77. Colum. p. 202. Ant. Mizaldum fol. 131. B. Conr. Heresb. chium pag. 365. & Theophrastum.*

Κ Ε Φ. ΖΗ.

*Περὶ Ποντικῆς χαλυσμένης
λεπτοκαρύου. Διδύμου.*

ΚΑὶ τὸ (a) Ποντικὸν τῆς αὐτῆς καιρῶς, ὃ ἡ ἀμυγδαλὴ καὶ τὸ κάρυον, καλεῖται. χαίρει δὲ τοῖς τοῖς ἀργιλλώδεσι καὶ πολυὺς ποῖς. ἔστι δὲ τὸ μὲν στρογγύλον, τὸ δὲ ὑπομακρον. τὸ μὲν τῶν στρογγύλων, καλεῖται αὐτὸν καιρὸν τῆς ὑπομάκρου κατεπιτέμνον, τῆς χιόνος φύει.

Κ Ε Φ. ΖΘ.

*Περὶ συκαμίνων, καὶ πῶς ἐστὶ
ταῦτα λευκά ποιῆσαι.
Βηρυτίου.*

ΛΕύκη ἐγκυστερεῖται ἢ (1) σφραλμιεῖται δὲ συκάμινος, συκάμινος λευκὰ φέρεται. Συκάμινος δὲ σὺν ὑελίνῳ βικίῳ πλεῖστον λευκὸν χροῖον. φυτεύει δὲ σὺν διπλάσι ὕδατι, ἐν πῇ τῇ φθινοπώρῃ καὶ τῇ ἵαρι, μάλιστα δὲ δὲ κλάδων, καὶ τῇ περὶ σύκα. (2) εὐαυξὴν δὲ γίνεται, σκαλομήτης τῇ σκαλομήτης αὐτοῖς γῆς συνεχῶς, μὴ κατὰ βάλανον, ἀλλ' εἰς τὴν ἐπιπολὴν ριζῶν. (a) Ταὶ δὲ συκάμινος δὲ ἀπὸ ἀνέμου δύνανται φυτεύεσθαι, εἰάν τις αὐτὸ τὸ συκάμινον σπασθῇ, & τὴν κέγχρην αὐτῆς ἐπιτελέσῃ, καὶ βάλανον εἰς τὴν γῆν, καὶ ἀρδύσῃ. κάλιον δὲ δὲ κορύνης καὶ πιασάλας. ἐκτελεῖται δὲ εἰς κάσπιον & φηγόν.

Κ Ε Φ. Ο.

C A P. LXX.

Περὶ Διαιμονῆς καὶ Σπυθέρ-
σεως συκαμίνων. Τῷ Αὐτῷ.

*De diuturnitate & repositione
mororum. Ejusdem.*

(a) ΣΥΚΑΜΙΝΑ ἐν ὑαλίνῳ ἀσπίδι
ἐμβληθέντα ἐπιμελῶς ἐπὶ
πλεῖστον Διαιμόνῃ χροῖον, ὅτι οὗτοι αὐ-
τῶν ζῶμα (1) πεπληρωμένων καὶ
πιπρωσμένων.

Mora ad plurimum tempus du-
rant in vitreo vase diligen-
ter recondita, proprio ipsorum junculo
impleto & concluso.

(a) ΣΥΚΑΜΙΝΑ.] *Mori fructus, quem Græci Συκάμινα, Alexandrini Μόρον vocabant, teste Athenæo, & Nicander in Georgicis ipsam Arborem Μορίαν, hisce versibus, Καὶ Μορίης δὲ παῖσι πίλει μείλιγμα νέοισι, Περὶ αὐτῆς ἄλλοισι βροτοῖς ἡδύαν ὀπώρειν. Parthenio Συκάμινα dicuntur Ἀξονία. Sylvestris Mori, i. e. Rubi fructus, a Phania Eresio Aristotelis discipulo Με-
ρὸς βαπτύδης, a Salmonio Μόρον βάπων appellatur. Pythermus apud Athenæum, citante Hegesandro, memoria tradidit, Moros sua ætate per
viginti annos steriles fuisse, & Podagram adeo Epidemicam invaluisse, ut
non solum Viros, sed etiam Pueros, Eunuchos, & Mulieres afficeret, quas
Podagra laborare negat Hippocrates Sect. VI. Aphor. 29. nisi mēstrua
defecerint.*

(1) Construccioni & sensui melius consulatur, si legamus πεπληρωμένῳ
& πιπρωσμένῳ.

Κ Ε Φ. ΟΑ.

C A P. LXXI.

Περὶ Φυτείας μεσπίλου.
Διδύμου.

*De plantatione mespili.
Didymi.*

(a) Τὸ μέσπιλον ὁμοειδὲς τῷ κυ-
δωνίῳ φυτεῖς, ἀπὸ τῶν αὐτῶν
9. καλανδῶν Ἀπριλίων.

Mespilum similiter ut cotoneum
malum plantatur, a nono ca-
lendarum Aprilium die.

(a) Τὸ μέσπιλον.] *Tria Mespilorum genera memorantur Plinio & Theo-
phraсто, Anthedon, Setania, tertium Anthedoni simile, quod Gallicum
vocant. "Setania majus pomum (Plinii verba) candidiusque, acini mol-
liore ligno: ceteris minus pomum, sed odore prastantius, & quod diu-
tius servetur. Mespilus Italix ignota Catonis ævo. Dioscor. tradit;
aliquos Mespilum vocare Aroniam, & Τρίσχιλον ab officulorum numero, &
Setanii generis meminit, quibusdam Epimelis dicti. Κεράυρις, Sylvestris mes-
pilus, Theophrasto. Plura vid. apud Plin. Tom. 3. p. 201. Theophr.
p. 58. Palladium. p. 96. Dioscor. p. 81.*

C A P. LXXII.

Κ Ε Φ ΟΒ.

*De plantatione siliquarum.
Ejusdem.*

Περὶ Φυτείας κερατίων.
Ἀνατολίῃς.

Siliquæ similiter ut oleæ plantantur, humidis tamen in locis, a nona calendarum Januariarum die, usque ad quartam calendarum Februariarum.

(α) Τὰ κεράτια ταῖς ἐλαίαις φυ-
πύει παραπλησίως, νεύουσιν
ἐν τοῖς τοῖς, ἀπὸ τῆς αὐτῆς κα-
λαυδῶν ἰαμαρείων, ἔχει (1) τῆς
αὐτῆς καλαυδῶν Φαρυγγίων.

(α) Τὰ κεράτια-] In Glossis. Siliqua, κεράτιον, καὶ ξυλόγλυκον, Fructus arboris Κεραυνίας, vel Κεραυνίας ἢ Κερατίας, in Syria, ἢ Ionia circa Cnidum Rhodumque nascentis, forma falcata vel corniculata, digitorum hominis (male in Ed. Par. Plinii omnis) longitudine, pollicari latitudine: Latinitis Siliqua, quod ut ait Theophr. fructus sit ἔκβοσθον. Locum istum Lucæ Eving. Cap. XV. de Filio prodigo, qui ventrem suum implere appetebat ἀπὸ τῆς κερατίων, ὃν ἡδίων οἱ χοῖροι, Theophrastus (judice Salmastio) de Siliqua arboris fructu interpretatur, quarum plurima erat in Syria ἢ Judæa nascentium copia: nec a Vero prorsus alienum esse Viris doctis placeat, ὁσβὸς enim, non κεράτιον, leguminum siliquas semper denotat, de quibus hunc locum accipiendum contendit Interpretum Vulgus. En Theophrasti verba pag. 446. Edit. Par. Κερατίοις τῶ παραβάλλει ἡ ἀμαρτία, γλυκύτης ἔχουσι καὶ τραχύτης, ἡδυνεῖ μὲν τῶ πρὸς καίρω, καλὰ δὲ ἡ αἰδία. Κεράτιον Græci recentiores κερεῖαν appellant, ἢ loco Evangel. cit. Interpres Arabicus Charnub reddit: hinc Gallis Italisque hodie Carobes, vel Carouges. Vid. Drusii comment. in locum. De Siliquis colendis vid. Pallad. p. 77. Siliqua etiam pro Fæno-Græco usurpatur a Columella Pag. 64. Conf. Salm. ad Sol. pag. 460. ἢ Theophr. p. 72.

(1) Ex MS. Barocci. in F. L. ἢ Bod. τῆς αὐτῆς καλ.

C A P. LXXIII.

Κ Ε Φ ΟΓ.

*De interpretatione manifesta
nominum quorundam fru-
ctuum, tum mollium, tum
enucum genere. Democriti.*

Περὶ ἐρμηνείας (1) Φανε-
ρῶν ὀνομάτων ὁπώρας καὶ
ἀκροδρύων. Δημοκρίτου.

Quandoquidem qui de Agricul-
tura scripserunt sapientissimi
viri, non consuetis nobis appellationibus fructus nominant, sed ali-
quando quidem nucis Regiæ men-

Ἐπειδὴ οἱ πρὸ Γεωργικὰ γράψαν-
τες σφωτάει ἀνδρες καὶ ταῖς ἐ-
πιστάταις ἡμῶν ἀποσημασίας ὀνομά-
ζουσι τὰς καρπὰς, ἀλλὰ ποτε μὲν
μνήμην ποιῶνται κατὰ Βασιλικῶν.

(1) Interp. rectius Φανερεῖς.

ποτέ

ποτὶ ἢ καρπὸς Ποντικῆς, ἔστι δὲ ὅτι
Διὸς βαλάνης· ἀναγκαῖον ἡγῆμαι
ἀλυσσφωλίσσῃ, πὶ ἐστὶ κάρυον Βασι-
λικόν, ἢ Πονικόν, ἢ πᾶς λοιπὰς
τὰς εἰρημέναις αὐτοῖς τῷ καρπῶν
ἐσσηγῆσθαι. Κάρυον δὲ ἐστὶ Βασι-
λικόν, τὸ νῦν παρ' ἡμῶν λεγόμενον
κάρυον. κάρυον δὲ ἐστὶ Πόνικόν, τὸ
λεπτοκάρυον. Διὸς βάλλανός ἐστι, τὸ
κᾶστανον. (a) κοκκύμηλον ἐστίν, ὃ
καλῶνται Δαμνισκῶν. (b) Ἀρμε-
νιακόν ἐστι, τὸ βερίκοκκον. τέρμιν-
θός ἐστιν, ἢ καλῶνται τερέβινθον.

tionem faciant, aliquando vero nu-
cis Ponticæ, aliquando autem glan-
dis Jovis: Necessarium esse arbitror
declarare, quid sit nux Regia, aut
Pontica, & reliquas ab ipsis relatis
fructuum appellationes. Nux qui-
dem igitur Regia est, quæ nobis
simpliciter nux vocatur. Nux vero
Pontica est, quæ avellana appella-
tur. Jovis glans est, castanea. Coc-
cymelum est, quod vocamus Da-
mascenum. Armeniacum est, præ-
cox. Terminthus est, quam tere-
binthum vocamus.

(a) Κοκκύμηλον.] Κοκκύμηλον, quasi κόκκυρος μῆλον, ita Nicander—
Μῆλον δὲ κόκκυρος καλεῖται. Ita dicta sunt ista pruna, quod grandescensibus
(inquit Dalecamp.) cucullus e suis latebris prodeat, & conspiciatur. Ἰσίου
ἢ, (Pollucis verba) ὅτι κοκκύμηλον μὲν ἐδιδίκατο, ὃ καρπός. ἀρσενικῶς ἢ τὸ
δύοτον καλεῖ ἡ Μέση κομωδία, ὃ κοκκύμηλον. Idem plane Araros Comi-
cus apud Athenæum a Casaubono emendatum, cujus Animadvers. Vid.
pagg. CI, II.

(b) Ἀρμενιακόν ἐστι, τὸ βερίκοκκον.] Armeniaca, quæ & Præcocia La-
tinis, vel Præcocia, (ex qua voce Græci sunt βερίκοκκα concinnarunt) in
Persicorum numero ponuntur a Plinio & Dioscoride p. 80. Τὰ δὲ μικρί-
τερα [πρσικά] καλῶνται Ἀρμενιακά. Ῥωμαῖσι δὲ πραικόκια,---Ald. Ed.
βερίκοκκία---. Aliis prunorum species, & inter se multum distare videntur
Armeniaca & Persica; dirimant litem, quibus otium est. "Nostratibus
(inquit Harduin.) Des Abricots. Sunt autem, qui malint esse Des
" Avant Pêches.

Κ Ε Φ. ΟΔ.

C A P. LXXIV.

Περὶ διαφορᾶς ὁπώρας καὶ
ἀκροδρύων. Τῷ Αὐτῷ.

De differentia ὁπώρας & ἀκροδρύων.
Ejusdem.

(a) Ὅπώρα λέγεται, ἢ χλοάδι τῷ
καρπῶν ἔχοντι, οἷον δωδε-
καῖα, μῆλα, ἀππίδια, δαμα-
σκῶνα, καὶ ὅσα μὴ ἔχῃ ἔξωθεν πτυ-
λῶδες. Ἀκροδρύα δὲ καλεῖται, ὅσα
ἔξωθεν κέλυφος ἔχει, οἷον ροῖα, πι-
στάκια, κᾶστανα, καὶ ὅσα ξυλῶδι τῷ
καρπῶν ἔξωθεν ἔχῃ.

Ὅπώρα fructus dicitur, qui her-
bidum colorem habet, velut
duracina, mala, pyra, damascena,
& quæ foris nihil lignosum habent.
Ἀκροδρύα autem appellantur, quæ
foris putamen habent, velut ma-
lum granatum, pistacia, castaneæ,
& quæcunque fructum foris ligno-
sum habent.

(a) Ὅπώρα..... Ἀκροδρύα.] Ita semper Latini de R. R. Scriptores
Poma & Nuces accipiunt.

CAP. LXXV.

De tempore modoque infitionis arborum.

Florentini.

TRes sunt modi infitionis, & unus quidem ex eis proprie Infutio appellatur, alter vero Infoliatio, tertius vero Inoculatio. Arbores igitur crassi corticis & humiditate refertas, quarum cortex multam humiditatem ex terra haurit, qualis est ficus, & cerasus, & oleæ planta, juxta corticem inserere convenit. Oportet autem ante infoliationem paxillum ex firmo ligno præparatum habere, ut eum inter corticem & lignum paulatim demittamus, ita ut infractus permaneat cortex. Hoc enim maxime cavere necesse est, deinde sensim sublato paxillo, furculum statim adhibere. Vocatur autem hic modus Infoliatio. In arboribus vero tenuis corticis & ficcis, nimirum quæ non in cortice, sed intra medullam, humiditatem habent, quale est citrium & vitis, & quæcunque ejusmodi, ipsam lignosam partem mediam findunt, & furculos immittunt. Appellaturque hic modus Infutio. In utrisque autem prædictis compendiarium infitionem facere oportet, ne furculus, qui inferendus est, aut truncus, cui inferitur, dilatione facta resiccet. Oportet autem furculos ex generosis & vegetis ac fructuosis arboribus acutis falcibus recidere, a partibus boream spectantibus, sintque teneri & læves, & densis oculis, tria capita habentes aut duo, ad fundum vero unici membri, habeantque

Κ Ε Φ. ΟΕ.

*Περὶ καιρῶν καὶ τρόπων ἐσκευ-
τρισμῶ τῶν δένδρων.*

Φλωρεντίνων.

(α) **Τ**ρεῖς τρόποι εἰσὶν ἐσκευτρισ-
μῶν, ὃς μὲν εἰς κυρίως καλεῖ-
ται Ἐσκευτρισμός, ὃ δὲ ἑπὶ Ἐμ-
φυλλισμός. ὁ δὲ τριττός Ἐνοφθαλ-
μισμός. τὰ μὲν γὰρ παχύφλοια δέν-
δρα καὶ ἐνικμα, ὧν ὁ φλοιὸς πολλὴν
ὕγρασιν ἐκ τῆς γῆς ἀρύεται, ὅπου
ἐστὶν ἡ συκὴ καὶ ἡ κερασία, καὶ τὸ
ἐλάειος φυτόν, αὐτοῖς καὶ παρὰ τὸ
φλοιὸν ἐσκευτρίζουν. διὲν δὲ αὐτῶν
ἔμφυλλισμῷ πασσαλίσκον ἐξ ἰσχυ-
ροῦ ξύλου γλυκὺν αὐτοῖς ἐμμάζουσι,
εἰς τὸ καθεύδειν τέτοιον μετὰ τῷ
φλοιῷ καὶ τῷ ξύλῳ καθαυτοῦ, ἵνα
ἀβραγῆς μείνῃ ὁ φλοιός. τὸτο γὰρ
μάλιστα παρατηρεῖν ἀναγκαῖον, εἴπερ
ἡσύχως ἀφελῶν τὸ πασσαλίσκον, καὶ
εὐθὺς αὐτοῦ τὸ ἔσθαι. κα-
λεῖται δὲ ἑστὸς ὁ τρόπος Ἐμφυλ-
λισμός. τῶν δὲ λεπτοφλοίων δέν-
δρων καὶ ξηρῶν, αὐτὴ δὴ τὸ ὕγρον,
καὶ αὐτῶν φλοιῶν, αὐτῶν ἐν τῷ
περιώρῳ ἔχοντων, ὅπου ἐστὶ τὸ κί-
τριον καὶ ἡ ἀμπέλῳ, καὶ ὅσα τοι-
αῦτα, αὐτὸ μίσειν τὸ ξυλῶδες χρί-
σαντες ἐμβάλλουσιν τὰ ἐνδύματα. κα-
λεῖται δὲ ἑστὸς ὁ τρόπος Ἐσκευ-
τρισμός. ἐπὶ ἀμφοτέρων δὲ τῶν
αὐτοῦ ἐμμάζουσι διὰ σύντομον πλεονέ-
χου ποιῶσαι, ἵνα μὴ τὸ ἐν-
δύμαον, μὴ δὲ τὸ (1) ὑποδύμαον
νομιμῶς γλυκύνῃ ἐνικμασθῇ.
Χρὴ δὲ τὰ ἐνδύματα ἐξ εὐχρῶν καὶ
ἀκμαίων καὶ πολυκάρπων δένδρων
δρεπάνοις ὅτεσι ἀφαιρῶν, ἐκ τῶν
βορείων μερῶν, ἀπαλὰ ὅς λαῖα, καὶ
πυκνόφθαλμα, τελαρόφυκα ἢ δικό-
ρυφα, αὐτῶν τῇ βάσει μονόκωλα,

(α) Tria hac Infitionis genera fuse persequitur Columella Lib. V. Cap. XI. Consule etiam Petrum de Crescentiis Lib. II. Cap. XXII. & Theophr. de Causis Plant. Lib. I. Cap. VI.

(1) Ita MSS. prius ὑδύμα.

V

ἐκίτου

ἔχεται ὃ παχὺ δακτύλος μικρῷ,
ἔσω ὃ διαιτῇ, πρὶν δὲ ἐκταταῖα εἰς
τὸ ἀναδορυμεῖν μὲν ἔτοιμα, ἀκαρπα
δὲ. τὰ ἐνθάδε λαμβάνειν καὶ ὅτι
δριπάνω ὡς τῇ βάσει ἐξ ἐνὸς μέ-
ρους, ὡς περὶ τὸ γραφικὸν κάλαμον,
φυλασσομένης μὴ τῆς ἐντελέτης
μείωσης γένῃ. χρηματίζειν ὃ καὶ
τὸ ἐνθαμνῶν, τὸ μὲν ξυλῶδες ὡς τὸ
ξύλον, τὸ δὲ (2) φλοιῶδες ὡς τὸ
φλοιόν. ἔσω ὃ τὸ ἀποξυόμενον ἐν-
θαμνῶν ἰσομεγέθους τῇ διαίρει καὶ τῇ
κοιλώματι εἰς ὃ μέγα ἐμβαλλόμεν.
ἔχεται ἐν τῷ ἀπείρῳ δακτύλῳ
δύο, ὃ τὸ ὑποδεχόμενον φυτὸν τὴν
ἀφαιρεσιν δακτύλων δύο· μὲν ὃ τὴν
ἐνθαμνῶν μὴδὲν ἀφαιρεσίαν ὃ ἐνθά-
δε, ἀλλ' ἐατέον ὅσον ἂν ἔχη.
διὲς ὃ παλάτιν τὴν τῶν ἀργαλῶν
πηλὴν ἀργαλῶδε. ἢ ὃ πυρρὰ γῆ
εἰς τῷτο ἀπείρῳ, ἐκκαίει ὃ πρὶν
τελέχει. Ἐπὶ ποσῶν ὃ χρησιμὸς
ἐστὶν ὃ ἐκτελεσμός, ὅτι καὶ αὐτῇ
πρὶν τὴν φυτὴν εἰς ἑαυτὴν ἐκτελέσει,
τροφιμώμενα καὶ καλλίονα γίνονται.
διὲς ὃ πρὶν ἐνθάδε ληγέσης σελήνης
λαμβάνειν, ὡς ἰ. ἢ καὶ πλείονων
ἡμερῶν ὃ ἐκτελεσμός, καὶ περὶ
καλλίονα ἐν ἀργαλῶν κεκαλυμμένῳ
ἀσφαλῶς, ὡς μὴ ἀφαιρῶν καὶ καὶ
ὃ πρὶν μὲν ἐνθάδε λαμβανόμενα
ἐπὶ μεμυκνῶν, τὸ δὲ ἐκτελεζόμε-
νον ἤδη ὡς βλάστησιν ἐπὶ καλλίονα.
διὲς καὶ ὡς ἰ. ἡμερῶν, ἢ ὃ πλεί-
ονων λαμβάνεται πρὶν ἐνθάδε.
τῷ δὲ αἰτίαν, διὲς ἢ ἐν τῇ ἐνθάδε
παραχρῆμα ὃ λαβεῖν πρὶν ἐνθά-
δε ταῦτα ἐκτελεζέειν, μείωνται.
ἐάν ὃ ἐπὶ ζέον ὃ ὡγκώμενον τὸ
ἐνθαμνῶν παραχρῆμα εἰς τὸ ὑποδε-
χόμενον ἐμβαλλῇ, πᾶσα ἀνάγκη
ὡς ὃ τῷ (3) ἐνθαμνῶν γένεσιν, ἀπο-
μαρτυρήσιν μικρὸν πρὶν ἐνθάδε-
ν, ὃ χαλῶσιν γένεσιν μετὰ τὸ
ἐνθαμνῶν ὃ ὃ ὑποδεχόμενον ξύλον,

crassitudinem digiti parvi, & sint
biennes, anniculi enim facile qui-
dem in altum emicant, verum steri-
les sunt. Acuantur furculi acuta
falce ex una parte ad imum, quem-
admodum scriptorium calamus ex-
acuere solemus, eo vitato ne me-
dullam imminuamus. Adhibere au-
tem furculum oportet ea figura, ut
lignosum quidem ad lignum, corti-
cosum vero ad corticem aptetur.
Sitque derafus & exacutus furculus
paris magnitudinis ad fissuram &
cavum, in quod est immittendus.
Sit igitur derafus ad digitos duos,
& planta quæ furculum excipit fissa
sit ad digitos duos; post infitionem
vero nihil de furculo recidendum
est, sed finendum ut se habet. Lo-
cus autem luto infracto argilloso
integatur. Fulva enim terra ad hoc
inepta est, truncos enim exurit.
In tantum vero utilis est infitio, ut
etiam si quis ipsas plantas in seipsas
inferat, habitiores & præstantiores
fiant. Cæterum furculi decresciente
luna detrahendi sunt, decem aut
pluribus diebus ante infitionem, de-
ponendique in vase probe cooperto,
ne persentur & transpirent. O-
portet enim furculos inferendos ad-
huc clausos esse, id vero, in quod
infitio fit, jam germina emittere.
Quapropter oportet decem aut plu-
ribus antea diebus furculos detra-
here. Causam vero, ob quam non
statim, ut recisi sunt furculi, ipsos
inferimus, discere convenit. Si e-
nim adhuc fervens & tumidus fur-
culus statim in truncum, qui eum
fufcipit, immittatur, necesse est an-
tequam unitio fiat, parum quid
de furculo emarcescere, & vacu-
um aliquod spatium intercedere
inter immissum & fufcipiens li-

(2) Emend ex MSS. & Interp. prius φυτῶδες, nullo sensu. (3) Resis-
tui ope MSS. & Interp. antea ἐνθαμνῶν, quod loci sensus respicit.

ghum, & de cætero aer locos intermedios cavos subiens unionem fieri non permittit. Si vero per dies aliquot furculi in vase quopiam antea deponantur, in ipso vase sustinent quod passuri erant post insitionem, & de cætero ubi jam insiti sunt, neque amplius laxatio fit vinculorum, neque aer ingreditur, sed cito coalescent. Surculi præterea non borea spirante inferendi sunt, sed austro. Atque illud quidem manifestum est, quod imber insitioni quidem commodus est, infoliationi autem incommodus. Nōsse item expedit, quod post æquinoctium autumnale usque ad solstitium hyemale, insitio rite fieri potest, item post Favonii flatum, hoc est a septima Februarii mensis, usque ad solstitium vernum. Quidam vero optimum tempus insitionis esse aiunt, statim post caniculæ ortum, & rursus in æstate, post caniculares æstus. At vero si e longinquo afferantur furculi, portentur in vasculo in lutum infixi, ipsumque vas diligenter oblinatur, ne perflentur & transpirent quæ apportantur.

(4) *Malim* καλῶς.

C A P. LXXVI.

De infoliatione & insitione, & quæ arbores quarum plantarum capaces ad infoliationem & insitionem sint.

Diophanis.

Ficus inferitur in morum & in platanum. Morus inferitur in castaneam, & fagum, & malum, & terebinthum, & pyrastrum, & ulmum, & populum albam, ex quâ mora alba redduntur. Pyrus inferitur in punicas, & cotoneam ma-

καὶ λοιπὸν εἰς τὰς μετέξυ κοίλας τέ-
πες ὁ αἶρ εισδύων ὅσα εἰ τῶ
σύμφουσι γίνεσθαι. Εἰ δὲ ἐπὶ πινὰς ἡ-
μέρας πᾶν ἐντέμαζα ἐν πινὶ ἀλγίῳ
ἀσπίδον ἀποπιδῇ, ὑπομένει ἐν αὐ-
τῷ ὁ πάχυν ἐμεικε μὲ τὴν ἐνθε-
σιν, καὶ ἔκείν λοιπὸν ἐνπένθων αὐ-
τῶν, ἔπει χάυνωσις γίνεται τῷ δι-
σμών, ἔπει ὁ αἶρ εισδύσει, ἀλλὰ συν-
τόμως συμφυέσεται. Δεῖ δὲ πᾶν ἐν-
τέμαζα μὴ εἰς βορρᾶ πινέσθαι ἐπὶ-
θῆσθαι, ἀλλὰ εἰς νότον. ἐκείνο μάλιστα
δῆλόν ἐστιν, ὅτι ὁμβρος πᾶν μὲ ἐκκεν-
τελισμῷ χερίσμεν, πᾶν δὲ ἐμφυλ-
λισμῷ ἀσύμφουτον. χερὶ δὲ εἰδέναι,
ὅτι μὲ ἰσημερίαν φθινοπωρινὴν (4)
καλὸς γίνεται ὁ ἐκκεντελισμός, μέ-
λαι τρεπῶν χειμεριῶν, εἰ μὲν
Ζεφύρου πνοάς, ταύτην δὲ ζ'. εἰ
Φούρτου πνοάς, ἕως τρεπῶν ἰα-
ριῶν. Τινὲς δὲ ἀεὶσιν εἶναι καὶ ἐν
φασὶ εἰς ἐκκεντελισμῷ, μὲ πᾶν ἐπι-
πλὴν εὐθὺς εἰς Κωδὸς, καὶ πάλιν ἐν
πῷ θέρῃ, μὲ πᾶν ὑπὸ Κύνᾳ καὶ
μετα. πᾶν δὲ ἐντέμαζα, εἰ δὲ ἀλγί-
σῃ μὲν κομίζονται, φερίδων ἐν
ἀλγίῳ ἐμπαγίνεα εἰς πηλόν, καὶ τὸ
ἀλγίον ἐπικεχρίδων ἐπιμειλῶς, ἵνα
μὴ ἀλγινούσθῃ πᾶν φερίδων.

Κ Ε Φ. ΟΤ.

Πεὶ ἐμφυλλισμῷ καὶ ἐλκεν-
τρισμῷ, καὶ ποῖα τῷ δέν-
δρων ποίων φυτῶν ἐστὶ
δεχτικὰ εἰς ἐμφυλλισμὸν
καὶ ἐλκεντισμὸν. Διοφάνης.

Η Συκὴ εἰς ἡματίει εἰς συνάμι-
νον καὶ εἰς πλάτανον. τὸ συ-
κάμινον εἰς ἡματίει εἰς κάστανον,
εἰς φηγόν, καὶ εἰς μυηλίαν, καὶ τέρ-
μινθον, καὶ εἰς ἄχρεάδας, καὶ εἰς πί-
λίαν, καὶ εἰς λευκὴν ἀφ' ἧς γίνε-
ται λούκα συνάμινα. πᾶν δὲ ἀπὸ ἀλγί-
σῃ μὲν

εὐθιματίζε¹) εἰς ροιάς, & εἰς κυδώνια, καὶ ζυκάμιναι, & εἰς ἀμυγδαλὴν, καὶ εἰς τέρμινθον. Εἰ δὲ τις πᾶσι ἀπὸ τῶν εὐθιματίζε² εἰς συκάμινον, ἐρυθρὰ (1) ἔξει ταῦτα. πᾶσι μῆλα ἐκκεντερίζε³) εἰς πᾶσαν ἀχράδα, & εἰς κυδώνια, & γίνεται μῆλα καλλιπᾶ, πᾶσι καλὸν μῆλα ἐν Ἀθήναις (2) μελίμηναι, ἔπειτα εἰς δαμασκηνὸν, καὶ ἀνάπαλιν, & εἰς πλάτανον, ἀφ' οὗ γίνεται ἐρυθρὰ πᾶσι μῆλα. Τὸ κάρυον εἰς κόμαρρον μόνον ἐκκεντερίζεται. πᾶσι ροῖδια εὐθιματίζε⁴) εἰς ἰτέαν. ἢ δάφνη ἐκκεντερίζε⁵) εἰς (3) μελίαν. τὸ δαμασκινὸν ἐμφυλλίζε⁶) εἰς δαμασκηνὸν, & εἰς ἀμυγδαλὴν. πᾶσι δαμασκηνὰ ἐκκεντερίζεται εἰς πᾶσαν ἀχράδα, καὶ εἰς κυδώνια, καὶ εἰς μῆλα. τὸ κάρυον ἐκκεντερίζε⁷) εἰς κάρυον, & δρῦν, & φηγόν. τὸ κέρφισον ἐκκεντερίζε⁸) εἰς τέρμινθον, καὶ εἰς περσικόν, καὶ ἀνάπαλιν. Τὰ κυδώνια ἐκκεντερίζεται εἰς (a) ὀξυάκανθον. ἢ μυρσίνη εὐθιματίζε⁹) εἰς (4) ἰτέαν. τὸ βερύκην ἐκκεντερίζε¹⁰) εἰς δαμασκηνὸν, & εἰς Θάσιον. τὸ κίτριον μόνον δέχε¹¹) ἐμφυλλισμὸν, ὡς λεπτόφλοιον. ἐκκεντερίζεται ἢ ἐν ἑῷ ἰδίῳ φυτῷ, καὶ ἀπὸ μῆλων, ὡς παλαιὰς σποροῖς, καὶ μὲν τὸ φυῖον ἐκκεντερίζεται. οἷμαι ἢ, εἰ (5) κερπύσι, ποιήσῃ καρπὸν πᾶσι καλὸν μῆλα. εἰ δὲ αὐτὸ τὸ κίτριον πᾶσι εἰς ζυκάμινον εὐθιματίζε¹²) ἐρυθρὰ οἷσιν πᾶσι κίτρεα. Τὰ κυδώνια καὶ τὸ ἐρυνιδὸν παντὸς δένδρου ἐστὶ δεικνύει, ὃ βέλῃ ἐν εἰς ταῦτα ἐκκεντερίζον, ἢτοι ἐμφυλλισμὸν. Τὸ κίτριον καλῶς ἐκκεντερίζε¹³) εἰς ροιάν, ὡς ὁ Δίδυμος ἐν τοῖς Γεωργικαῖς αὐτῷ φησι. (6) Ὁ δὲ

lum, & morum, & amygdalam, & in terebinthum. Infusa in morum pyrus rubicunda pyra producet. Mala inferuntur in omnem pyrastrum, & cotoneam, fiuntque pulcherrima mala, quæ Athenis melimela appellantur, in damascenum etiam, ac vicissim, & in platanum, ex qua rubicunda fiunt mala. Nux in arbutum solam inferitur. Mala punica in salicem inferuntur. Laurus in malum inferitur. Duracium in damascenum infoliatum, & in amygdalam. Damascena in omnem pyrastrum inferuntur, & in cotoneam, & in malum. Castanea inferitur in nucem, quereumque ac fagum. Cerasus inferitur in terebinthum, & in persicum, & vice versa. Cotonea inferuntur in oxyacantham. Myrtus inferitur in salicem. Præcox inferitur in damascenum, & in Thasiam arborem, Citrium vix suscipit infoliationem, cum tenuis sit corticis. Inferitur autem ex propria planta, & de malo, quod sæpe feci, & postquam enatum fuit, emarcuit. Puto autem quod, si comprehenderit arbor, citromala feret. Si vero quis ipsum citrium in morum inferat, rubicunda citra producet. Cydonia & caprificus omnem arborem suscipiunt; quamcunque ergo velis in has inferito, aut etiam infoliatum. Citrium recte inferitur in punicam, ut Didymus in Georgicis suis pro-

(1) In MSS. V. & Bar. εὐθιματίζε... ἔξει πᾶσι ἀπὸ τῶν. (2) Vid. Notam ad Cap. XX. huius Libri. (3) Malim cum Interp. μελίαν, sed V. L. & Bod. ut in textu.

(a) Ὀξυάκανθον.] De Oxyacantha sive alba spina plurima congesta Salmafius ad Sol. pag. 269, 70.

(4) Supplevi hanc lacunam, ab ἰτέαν ad δαμασκ., ex MSS. & Interp. In F. L. & Bod. ἐκκεντερίζεται εἰς δαμ. (5) Ita MSS. (6) Emend. ex MSS. Interp. legit καλῶς εἰς κέρφισον ἐκκεντερίζε¹³). sed MSS. ut in textu.

dit. Florentinus autem in Georgi-
cis suis tradit, vitem in cerasum
rite inferi, & in vere uvas ferre,
oleam item in vitem insitam fru-
ctum ferre ole-uvas appellatum.
Myrapia vero commode in malos
infoliantur, quod experientia di-
dici.

† Respice ad Cap. 14. Lib. IX. ubi de Ole-uva fusius agitur.

(b) *Μυραπιδία*.] Pyri τὰ μύρα, unguento, perfusa erant, ex quo fru-
ctus miram odoris fragrantiam percepit; ut Vites Alexipharmacis imbuta
sunt Theriaca. Pyrorum Myrappiorum meminis Columella. p. 419.

C A P. LXXVII.

Κ Ε Φ. Ο Ζ.

*De tempore & modo inocula-
tionis. Didymi.*

Περὶ χειρὸς καὶ τρόπου ἐνο-
φθαλμισμοῦ. Διδύμης.

Inoculatio ante solstitium æstivum
commode & opportune fit.
Ego vero etiam circa æquinoctium
vernum die sereno, cum ger-
minare incipiunt arbores, inocu-
lavi, & optime successit. Purgan-
da est arbor, in quam inoculatio fit,
a sobole, hoc est propaginibus &
coma, relictis perfectioribus & adul-
tioribus ramis, in quos infoliaturus
es: deinde avellendum arboris fru-
ctuosæ generosum & anniculum
germen, ex eoque oculus inseren-
dus ad exactam scalpturam trunci,
cui per commutationem inseritur.
Ipsam autem corticem purum ex-
acte deglubere oportet, lignosum
vero quod est integrum & inta-
ctum servare. Hoc enim valde
necessarium habetur. Præstat au-
tem oculum, qui est in germine
immittendo, in oculum qui est in
trunco incidere. In ipsum enim
positus omnino coalescit, Licet et-
iam, citra oculum, in alteram

Ο Ἐνοφθαλμισμὸς (1) ἐν καί-
ρῳ γίνεται ὡς τῶν ἑ-
ρινῶν. ἐγὼ δὲ καὶ ὡς ἰσημερίαν ἐα-
ρινὴν ἐνοφθαλμίσας ἐν ἡμέρᾳ εὐ-
δαιμνῇ, ὅταν ἐν ἀρχῇ τῆ βλαστήσεως
ἢ πρὶ δένδρου, (φύλλον ἐπιτύχον.
καθαρτέον δὲ τὸ ἐνοφθαλμιζόμενον
δένδρον ἀπὸ τῶ ὄζων, τετέστι τῆ πα-
ραφυάδων ἐν τῇ κόμῃ, (2) καὶ ὡς
λιμπανομένων τῶ πλεοντέρῳ καὶ
ἀδραπέτων κλάδων τῶ μέλλοντι
ἐμφυλάττειν. εἴτε λαβόντα τὸ εὐ-
κάρπυ δένδρον τὸ (3) γυναικίαν ἐν
ἐπίτειον βλάστη, τὸν ἐξ αὐτῆς
ὀφθαλμὸν ἐνθετέον καὶ ἀκραιβῇ
περιχάρειν [(4) καὶ] τὸ ἐναλ-
λαστομὲν πλέχον. αὐτὸν δὲ χρὴ τῶ
φλοιδὸν ἀγνὸν ἀκραιβῶς ἀποδιδραῖν,
τὸ δὲ ξυλῶδες ἀκραιβὸν καὶ ἀθηκτὸν
πρῆν. τῷτο δὲ πάντῃ ἐπὶ ἀνακαῖον.
Καλὸν δὲ τὸ ἐν τῷ ἐμβόλῳ ὀφθαλ-
μὸν πίπτειν καὶ τὸ ἐν τῷ πλέχῳ
ὀφθαλμῷ. κατ' αὐτὸ δὲ πηλὴς συμ-
φύει πάντως. ἔστι δὲ, ἐν δίσκῳ τῷ
ὀφθαλμῷ, καὶ ἐπὶ τὴν μέσην τῆ

(1) MSS. Long. & Bod. ἀκαίρως γίνε) ὡς τῶν ἑρινῶν, τῶ ἰσημερίᾳ, sed
ut MSS. ut in textu. (2) Emend. ex MSS. prius καὶ λιμπανόντων..... τὴν
μέλλοντα. (3) Ita MSS. Palatt. & Barocc. ἀγε, nullo sensu, γυναικίαν.
(4) Hac vox lituram mereri videtur.

λίχας ἐν τῷ πῶ λείω τ' ἐμφυλ-
λισμὸν ποιῶσα. διττὴ ἡ καὶ τὰς
φλοιὰς ἀμφοτέρω τ' ἐπὶ τὸν ἰσο-
παχέως εἶναι. ἡγομένης ἡ συμφύ-
σεως, εὐθὺς τὸ ἐπερᾶν τ' ἀρμο-
γῆς ἀποκοπῆν ἵνα μὴ εἰς τὸ τοῦ
τρεφῆ χαρῆται, ἀλλ' εἰς τὸ ἀρμο-
δύν. τριφύλων ἡ ἡγομένην τ'
ἐνθιμάτων, καὶ τὰς δισμύς ἀφαι-
ρεῖν. Ἐγὼ ἡ ποδάκις ἐπὶ αὐτὸν τ'
ὀφθαλμὸν ἐν τ' ἐπιπίας βλάστης
ἀφελών, τὸτον κατ' ἑαυτὸν ἐνφυλ-
λισσαι, ἀλλ' ἐάσας τ' ὀφθαλμὸν ἀ-
σινῇ ἐν τῇ βλάστῃ, ἐν τ' ὅπουθεν
τ' ὀφθαλμὸς μίρεται τ' φλοῖον ἀπο-
δύρας, καὶ φανερόν μίρεται γλῦφας
τ' ξύλῃ, ὡς ἐπὶ τ' γραφικῇ καλὰ-
μυ, ἔτω τ' ὀφθαλμὸν μὲν τ' μί-
ρεται τ' ἐναπομέναντος ξύλῃ ἐμφυλ-
λισσαι, ἡναιότιον ἐν τ' πύτῃ ἐμ-
φυλισμῷ ἐκτεταμένῃ δινδρα. καὶ
ἡ ἀριστερὰ τ' κλάδων ἐνοφθαλμι-
ζόμενα διπλῶν τ' καρπὸν οἶσιν.

Κ Ε Φ. ΟΗ.

Πότε δεῖ καθαίρειν τὰ δέν-
δρα. Λεοντίνε.

ΜΕτὰ πῶν καρπολογίαν εὐθὺς ἔ-
πει μεζάλα καὶ τὰ μικρὰ δέν-
δρα καθαυτίον, ἔπει πῶν ὀπάρων ἔ-
χοντα, καὶ ἔπει ἀκροδρυα, ὅθεν ταῖς
ἐρεπῶναις πᾶν τὸ φαῦλον ἔπει-
τὸν ἐκαίρειναι. τοῖς ἡ νεοφύτοις μὴ
πῶν ἑνὸς ἀπολείπειν. ἐκαυτίον
ἡ ἔπει παραφυάδας τ' πρίμων, ἵνα
λείον ἡ καὶ ὀρεθόν, ἐπὶ τ' κερυφῆς
ἔχον τρία ἡ τέσσαρα νέα κλωνία
ἀσινῇ, οἰσηκότα ἀπ' ἀλλήλων. ἔτω
ἡ ἡμεκτίστη τὸ φυτὸν ἐφάπα-
λιν εἶναι.

trunci partem in loco lævi infolia-
tionem facere. Oportet autem &
cortices utrorumque truncorum æ-
qualis crassitudinis esse. Facta au-
tem unione, statim quod supra com-
missuram est recide, ne in hoc
ipsū alimentum cedat, sed in id
quod coaptatum est. At vero ubi
furculi insiti tria folia habuerint,
vincula dissoluta tollantur. Ego ve-
ro sæpenumero non ipsum oculum
ex anniculo germine per seipsum
infoliaui, sed relicto oculo in ipso
germine illæso, ex parte pone ocu-
lum sita corticem detraxi, & cor-
spicua ligni parte, quemadmodum
in calamo scriptorio fieri solet,
sculpta, sic oculum cum parte ligni
reliqua infoliaui, & generosiores ex
huiusmodi infoliatione arbores na-
ctus sum. Cæterum si sinistra ra-
morum partes inoculationem susce-
perint, duplum fructum ferent.

C A P. LXXVIII.

Quando arbores purganda.
Leontini.

POST collectos fructus statim &
magnas & parvas arbores pur-
gare oportet, tum quæ poma, tum
quæ nuces ferunt, omni vitioso &
superfluo acutissimis falcibus am-
putato. In novellis plantis plus
uno ramulo non relinquendum est.
Tollendæ etiam truncorum propagi-
nes, ut planta lævis sit & recta, in ver-
tice habens tres aut quatuor novel-
los ramulos illæsos, & inter se dis-
stantes. Sic autem formanda est
planta, dum tenera est.

CAP. LXXIX.

*Ad arbores syderatas.
Democriti.*

Syderatæ arbores unguento rigatæ
revivifcent.

(1) *Hæc vox ἀσπερσύνει, ut ab accusativo singulari distinguatur.*

CAP. LXXX.

*Ut volatilia arborem non im-
petant. Eiusdem.*

Alcem putatoriam allio illine,
aut allia in arbore suspende.

CAP. LXXXI.

*De cura plantarum.
Varronis.*

Plantæ quæ in autumnno plantan-
tur, sinendæ sunt usque ad ver
immotæ. Adveniente autem vere,
ligonibus quater fodere convenit.
Quæ autem in vere plantatæ sunt,
tunc fodiendæ sunt, ubi compre-
hendisse videntur: Idem etiam in
transplantatis facere oportet. Primo
anno etiam rigare plantas convenit
per æstatem, superflua autem tol-
lenda sunt, non ferro, sed manibus,
si teneriores fuerint, & facile cedere
possint, si vero non, melius est ut
relinquantur, quam ut ferrum ad-
moveatur plantis adhuc novellis.
Obtorpescunt enim ex ferri tactu.
Oportet etiam palos juxta depan-
gere, in quibus plantæ requiescant.
Fructuosæ arbores stercorendæ sunt
Januario mense; non ad ipsas radi-
ces. Id enim nimium calfacit.

(1) *In MSS. ἐπιλαβομένων ὃ εἶπεν.*

Κ Ε Φ. ΟΘ.

Πρὸς δένδρα (1) ἀσπρόπλη-
γα. Δημοκρίτης.

Ἀσπρόπληγα δένδρα μύρον πο-
τίζόμενα ἀναζήσῃ.

Κ Ε Φ. Π.

Πετεινὰ δένδρῳ μὴ πρὸς-
ένα. Τῷ αὐτῷ.

Τὸ δρέπανον ἐν ᾧ κλαδύεις σκα-
ρόδῳ χρεῖε, ἢ κρέμῃσιν σκάρο-
δα εἰς τὸ δένδρον.

Κ Ε Φ. ΠΑ.

Περὶ ἐπιμελείας τῶν φυ-
τθιομένων. Βάρων.

Τὰ φυτὰ, ὅσα ἐν τῷ θνητοπώρῳ
φυτεύονται, ἐατίον μέχρι τῆς ἔα-
ρτος μηνὸς κινῆσαι. (1) ἐπιλαβομένων
ἢ τῆς ἔαρτος, ταῖς δικαλαῖς σκαρπῆν
πρὸς τὴν πρὸς τὴν. καὶ ἐν τῷ ἔαρι
φυττοῦνται τὸ πρὸς τὴν σκαρπῆν,
ὅταν κατακηκύνῃ δὲ τὸ δένδρον αὐ-
τὸ καὶ ἐπὶ τῇ μετὰ φυττομέτρῳ ποίῃ.
Χρὴ ἐν τῷ σπῶτι εἶναι καὶ ἀρδύειν
τὰ φυτὰ τῇ θέρῃ. καὶ ἐν ὥρῃ τῇ
ἀφαιρετίῳ, ἢ σιδήρῳ, ἀλλὰ ταῖς
χερσίν, ἐὰν περὶ τὴν ἔαριν ἢ, ὅταν
εὐκόλως δύνανται, εἰ ὅμως, καὶ
λιμπάνειν κάλιον, ἢ σιδήρῳ πρὸς
φέρειν ἐπὶ τοῖς ποταμοῖς φυτοῖς. ναρ-
κὰ τῇ τῇ θέρῃ σιδήρῳ θίξῃ. διὲν ὅτι
καὶ ἀρκαῖα παραπηγνύουσι, πρὸς ἀνά-
παισιν τῶν φυτῶν. κοπρίζῃν ὅταν
καὶ καρποφόρα δένδρα τῇ Ἰαννουαρίῳ
μηνί, ὅταν εὐχὴς παρὰ ταῖς ρίζαις.
θρησκύνῃ τῇ σφόδρα.

Κ Ε Φ. ΠΒ.

Ὡστε πάντα τὰ δένδρα
πλείονα καρπὸν φέρου.
Ἀφρικανῶ.

α) Ἀνδράχην καὶ πθύμαλλον συ-
κόψας καλῶς, καὶ μίξας, καὶ
σιλῆσι περιάλειψον. πάντα ἢ τὰ
δένδρα πλείονα καρπὸν οἶσθ, ἰάν-
σαι ῥίζας αὐτῶν περιτρέων κόπτε-
σαι χειρὸς.

(a) Vid. Notas ad Cap. XXXV. hujus Libri.

Κ Ε Φ. ΠΓ.

Δένδρον ἄκαρπον καρπο-
φορεῖν. Ζωροάστρις.

Συζωσάμενοι καὶ ἀνακρυβω-
σάμενοι, καὶ λαβὼν πύλεον
ἢ ἀξίνην, καὶ θυμὸν περιέλθῃ τὰ
δένδρα, ἐκκόψας τὸ βεβλόμενον.
περιελθόντες δὲ σὶ πινόντες, καὶ
παραευμένους τὴν τέτην ἀποκρίνην,
ὡς ἐχρητῆς πρὸς μίχοντες καρπῶν,
δοξὸν περὶ αὐτῶν καὶ φείδωντες δένδρα,
καὶ εὐφορέσθαι τὸ λοιπὸν. Ἐν ἄχυρα
κυσάμενα παραβαλλόμενα τὰ σι-
λῆσι ποιεῖ τὸ δένδρον καρποφορεῖν.

Κ Ε Φ. ΠΔ.

Δένδρων θέρει πείρα, ἐκάστην
βλάβειν ἰωμένην.
Παξάμης.

Ἐκάστην μὲν δένδρον ἰδιόζωσά τις
ἀρμόττει χειρὸς μὲν θέρει-
πείρα. τὴν δὲ πᾶσιν ὁμοῦ χυμῶς
ἀρμόττεισαν πρὸς δένδρῳ θέρει πείρα
καὶ περιάλειψον, ἀλλ' εἰς τὸ φανερόν
καὶ πείρα. ἢ πίνων ὑγμένα καὶ εὐ-

C A P. LXXXII.

Ut omnes arbores plus fructus
ferant. Africani.

Portulacam & tithymallum probe
contusa & mixta truncis obli-
nito. Omnes autem arbores co-
piofiorem fructum ferent, si radices
ipsarum columbino fimo obleve-
ris.

C A P. LXXXIII.

Ut arbor sterilis fructum ferat.
Zoroastris.

Succinctus & crine in nodum ob-
torto, arreptaque bipenni aut
ascia, iratus ad arborem accedito,
eam excisurus. Obviam autem ve-
niente tibi quopiam, ejusque exci-
sionem deprecante, & tanquam fu-
turi fructus fidejussore, videaris per-
suasus esse, & ejus causa arbori par-
cere, & de cetero abunde fructum
dabit. Sed & paleæ fabaceæ trunco
circumjectæ arborem fructuosam
efficiunt.

C A P. LXXXIV.

Arborum cura, quæ singulas
ipsarum noxas sanat.
Paxami.

Unicuique arbori propria quæ-
dam cura seorsim convenit.
Eam vero quæ omnibus simul ar-
boribus generaliter congruit non o-
mittam, sed in medium proferam.
Si igitur sanas & habitiores manere arbo-

arbores velis, urina veteri humana aut pecoris circumfossas radices rigato, simulque ipsum truncum. Si vero pluvix deficient, etiam aqua rigato. Idem facit amurca pari portione aquæ temperata, & unicuique arbori affusa. Quidam plantantes taurino felle radices linunt, & quæ sic plantata sunt illæsa manent. Quidam succo herbæ πολύσπεμονος appellatæ plantarum truncos illevertunt, eosque illæsos conservarunt, & plurimum fructum legerunt. In universum, omnibus arboribus prolium palæx fabarum, aut aliorum leguminum, aut frumentacei generis, necæ arboribus adjectæ, ut Didymus in Georgicis suis tradit.

τροφα (1) μίνειν βέλῃ πάντῃ ταῖ δένδρα, ἔρω παλαιῇ ἀνδρῶν ἢ κτηνῶν περικρούσας ὡς ρίζας βρέχει, ἀμα καὶ τῇ σιλήχῃ. εἰς ὅμοιοι ἐλλείψωσι καὶ ὕδατι ἀρδύνει. τὸ δ' αὐτὸ ποιεῖ καὶ αἰμόρρη (2) συκράθισα ἐξ ἴσων ὕδατι, καὶ παραχρῆμα ἑκάστῳ δένδρῳ. πνὶς φυτεύοντις ταυρεταρχαλῇ ὡς ρίζας χρίουσι, καὶ ἀβλαβῇ μίνῃ τὰ ἔτι φυτεύόμενα. Τινὲς δ' τὴν πολυσπέρμονα καλυμμένην βοάτης (3) ὅπως τῇ πρέμνῃ χρίουσιντες τὴν φυτῶν, ἀβλαβῇ πύρρῃ διεφύλαξαν, καὶ πλεῖστον καρπὸν ἐκομίσαντο. καὶ δὲ καὶ ὅ, πᾶν δένδρον οἰήσῃ ἀχρεα κυάμινον, ἢ τὴν ἀλάν ὁπωλείαν, ἢ τὴν σπικκῶν, ἔχρω τὴν δένδρῳ παρατηγμένην. ὡς ὁ Διδύμος ἐν τῇ Γεωργικῇ αὐτῷ φησι.

(1) Ex MSS. & Interp. antea εἶναι. πνῆσα. (3) Melius forsan τῇ ὁπῃ.

(2) Ita MSS. malo prius συκρά-

CAP. LXXXV.

Κ Ε Φ. ΠΕ.

Quomodo magnas & fructuosas arbores transplantare liceat. Anatolii.

Πᾶς ἐπὶ μεγάλα δένδρα καὶ ἔγκαρπα μεταφυτεύσας.
Ἀνατολίας.

Valde profundas scrobes facere oportet, & resecta arborum coma, crassiores rami illæsi & radices integræ conserventur, trunci vero cum multa terra propria & stercore erecti in scrobes mittantur, animadversione habita, ut quocunque inclinent, maneat; apponantur autem utrinque fistilia duo perforata, ut per ea vasa radices assidue rigentur. Obditur his operculum ea de causâ, ut foramina non obturentur. Ipsa transplantatio opportune fit, ante Pleiadum occasum. Cæterum in plantatione arbo-

Σφόδρα βαθεῖς βόθροι ποιήσαντες, & περικρούσαντες τὴν κόμην, & ἀσινεῖς τὰς παχυτέρους (α) κλάνας καὶ ἀκρεαῖας ὡς ρίζας ἀπατηρήσωμεν, μετὰ πολλῆς δ' οἰκίας γῆς καὶ κόπης ὅρῃ βάλαντες τὰ στέμνῃ, φυλαττόμενοι, ἵν' ὅπως αὐτὴ κλίνῃ, μείνῃ καὶ παραυδέσσῃ ἐκκτερώσῃ κερτάμια δύο πετυπημένα, ἵνα ἀπὸ τῆς αἰσλῆς συνισχῶς ἀρδύωσι τὰς ρίζας. πυμάζωσι δ' χαλκῷ ὅ μὴ ἀποφραγῇ τὰς ὀπῆς. γίνεσθαι δ' ἢ μεταφωτιά εὐκαίρων, ὡς δὲ λέγουσι Πλειάδων. διὲ δ' ἐν τῇ φυτῇ τὸ δένδρον φυλάτ-

(α) Κλάνας] Ita Pallad. in Novemb. Tit. XVI. "Hoc mense locis siccis, calidis & apricis majores arbores transferemus, truncatis ramis, illæsis radicibus, multo stercore & rigationibus adiuvandas.

την (b) πρὸς ἀνατολὴν καὶ δύσιν τὸ
ἀρχαῖον ἡμῶν.

ris veterem figuram ad ortum &
occasum servare debemus.

(b) Πρὸς ἀνατολὴν.] Colum. pag. 490. " Priusquam arbusculas trans-
feras, rubrica, vel alia qualibet re signato, ut iisdem ventis, quibus
ante steterunt, constituas eas. Sic etiam docet Virgilius: " Quin etiam
cæli regionem in cortice signant, " Ut quæ quoque modo steterit,
qua parte calores " Austrinos tulerit, qua terga obverterit axi,
Restituant.——

Κ Ε Φ. ΠΖ.

Πῶς ἐστὶν ἐν ἀλυσήματι
σπέρματα κομίσαντα φυ-
τὰ ποιῆσαι. Παμφίλῳ.

Ἐπειδὴ πολλὰκις ἐν ἀλυσήματι
φυτὰ κομίζονται μαρῶν, δι-
ὅτι ἀπὸ τῶν κομίζοντων μετα-
στρέφονται ἐν τῷ γῆρας. ὅταν
ὅταν ἐν τῷ γῆρας πᾶσι τῶν
καρπῶν λαβόντες τὰ ἐν ἐπιπλάτῃσι
σποδῶν, εἴτε ξηραίνουσιν ἐν σκιά, καὶ
μὴ ταῦτα βόθρῳ ποιήσαντες ἐμ-
βάλλουσιν τὸ καρπὸν, καὶ ἀρδύουσιν
κατ' ἡμέραν, ἕως ἂν βλαστήσῃ. Ἐ-
πιπλάτῃσι γίνονται διὰ τῆς ἡμετέρας,
μεταστρέφονται ἐν τῷ γῆρας, Ἐ-
κκαίνουσιν, ἐκκαίνουσιν τὰς καρπῶν
μόνοι ποιήσαντες. διὰ τὸ πᾶσι εὐτε-
λὲς εἶναι ἢ τὸ ἀπὸ τῶν κομίζοντων φυτῶν.
Ἐν τῷ γῆρας, ὅτι πᾶσι ἀπὸ τῶν
κομίζοντων ἀπὸ τῆς γῆρας, πᾶσι ἐλαίας.
(1) κόπτοντες τὸ γῆρας, ταῦτα ἀπὸ τῶν
ἐλαίων, καὶ ἐκ τῶν ἐλαίων.

(1) Ita recte Casaub. Interp. ὅτι Interpolator Cod. Bar. pr. Ed. ὅτι
MSS. pessime σκοπινόν.

Κ Ε Φ. ΠΖ.

Πρὸς τὸ μὴ ἀποβάλλειν
δένδρα τὸ καρπὸν.
Σωτίων.

Ἀπὸ τῶν κομίζοντων ζιζανίων, πᾶσι
ἐν τῷ σίτῳ ἐκκαίνονται, ἀπὸ
σποδῶν ὅμοιαι πολλὰ μὴ τὸ ρίζων

C A P. LXXXVI.

Quomodo ex locis longe distan-
tibus apportata semina plan-
ta fiant. Pamphili.

Quandoquidem plantæ ex longin-
quo allatæ sæpe marcescunt,
oportet ex seminibus transferre hoc
modo. Quum in trunco maturuerit
fructus, detractum cinere consper-
gunt, deinde in umbra siccant, &
postea scrobe facta fructum immi-
tunt, eumque quotidie rigant, do-
nec germen erumpat. & postquam
duorum aut trium annorum fuerit,
transferunt una cum radicibus, &
obruunt, acumina tantum super ter-
ram extare sinentes. Videtur au-
tem quibusdam vilis esse seminum
plantatio. Verum nôsse convenit,
quod omne semen simile genus pro-
ducit, præter oleam. Oleastrum e-
nim generat, hoc est sylvestrem o-
leam, & non oleam veram.

C A P. LXXXVII.

Ne arbores fructum abjiciant.
Sotionis.

L Olium, quod zizaniorum nomine
innotescit, & in frumento re-
peritur, plurimum simul evulsam
cum

cum radicibus e terra, cum jam pinguescere incipit, & in coronæ figuram formatum, si trunco arboris circumdetur, arbor fructum producit ac perficit, eumque non abjicit. Herba appellata verbascum nuci circumligata non permittet ipsam abjicere fructum. Minus autem fructum abjicit, si cancer, hoc est pagurus, trunco circumligetur. Similiterque, si truncum plumbo constrinxeris veluti corona, nux fructum non abjiciet, sed & fertilis erit. Item si plantarum radicē circumfoderis & perforaveris, & cuneum ex corno immiseris, terramque aggesseris, fructum non abjicient. Quidam nudatis radicibus, crassissimas ex ipsis & maximas diffundunt, & in fissuram duri lapidis (filicis videlicet) fragmentum immittunt, deinde obligant, terraque accumulata rursus obruunt. Didymus in Georgicis suis ait, etiam Homericum hunc versum inscriptum contingere fructum,

Καλὴν δ' ἐν κισθῶνι δίδω τελο-
καθίκα μῆνας. Hoc est,

Vinctus erat tredecim menses in
carcere duro.

Continet fructum etiam lapis perforatus sponte naturæ repertus, & in arboris ramum injectus. Similiter cohibent fructum, si scripseris & arbori alligaveris, hæc verba; Et erit sicut lignum quod plantatum est juxta decursus aquarum, quod fructum suum dabit in tempore suo, & folium ejus non defluet. Polium item herba suspensa fructum continet.

(1) Ita vestit. prius πλισφορεῖ, ὅκ--.

(a) Πάγυρ-] Paguri Cancrorum genus, testibus Plinio Lib. IX. & Aristotele de Animal. Lib. 4. Cap. 3. Ita dicti, quod ἐν τοῖς πάγους i. e. κρημνοῖσι τόποις ὕειν καὶ φυλάττειν εἰώθασιν. Athenæus, ex Timoclis sive Xenarchi Purpura, miram Paguri astutiam & in eludendis piscatoribus calliditatem depradicat Lib. VII. pag. 319. † Iliad. V. vers. 387.

(b) Καὶ ἴσα-] Superstitiosum hocce & ridiculum ᾠδίαπλον ex Psalmo 1. secundum τὸν Ο'. desumptum est, & a Græculo quodam Sotione longe inferius adjectum.

K E Q.

ἀπὸ τῆ γῆς, ἡνίκα ἀρξῇ λιπαίνειν, καὶ γυρόμενα ἐν γήκενι σφάει, ἐὰν περιβληθῇ τῇ πλῆρῃ τῷ δένδρῃ, ἐ (1) πλισφορεῖ, καὶ ὅκ ἀπορίπῃ τὸ καρπὸν. ἢ ὅ καλεσμένη φλογὸς βοάειν ᾠδίαπλομένη τῇ καρπῷ ἐ Συγχυρήσῃ ταύτῃ ἀποβάλλει τὸν καρπὸν. ὅκ ἀποβάλλει ὅ τοῦτον τὸ καρπὸν, ἐὰν κακῶς, τῆς (a) πάγυρ, αὐτῇ ᾠδίαπλῇ. ὁμοίως, ἐὰν μολίβδα περισφίγγῃς τὸ πρῶτον αὐτῇ σφάει, οὐκ ἀποβάλλει τὸ καρπὸν, ἀλλὰ καὶ εὐφορήσῃ. Οὐκ ἀπορίπῃ τὸ καρπὸν τῇ φυτῇ, ἐὰν τῷ ῥίζαν περιερούξῃς & πτυπῇς κρανίας ἐπίκειναι ἐμβολῆς, καὶ γῆν ἐπισπείρῃς. πῶς ὅ γυναικῶν πῶς ῥίζας πῶς ἀδρῶντας αὐτῶν, ἐ μεγίστας διελόντες μίσσιν, ἐπιβάλλουσιν λίθῃ τῷ σκληρῷ ῥάλλιν, ἵππειν ἐπιθήσαντες καθήκοντες πάλιν. ὅ ὅ Δίδυμ, ἐν τοῖς Γεωργικοῖς αὐτῷ φησι, Σωίχην τὸ καρπὸν καὶ τὸ τ' Ὀμηρικὸν ἵπ- & γραφομένην.

Χαλκίῃ δ' ἐν κισθῶνι δίδω
τελοκαθίκα μῆνας.

Κατέχει τὸ καρπὸν καὶ λίθῃ πτηνῇ αὐτοῦ ἐν εὐλοκίᾳ, ἐ ἐμβολομένη καλῶς τῷ δένδρῃ. ὁμοίως κατέχει τὸ καρπὸν, ἐὰν γράψῃς ἐ περιερούξῃς εὐφῶς τῷ δένδρῃ, πῶς, (b) Καὶ ἴσα ὡς τὸ ἐξόλον τὸ πτυπῶμενον παρὰ πῶς διελόντες τὸ ὕδατον, ὅ τὸ καρπὸν αὐτῷ δώσῃ ἐν καιρῷ αὐτῷ, καὶ τὸ φύλλον αὐτῷ ὅκ ἀπορίπῃ. πῶς βόειν κρημνισμένη κατέχει τὸ καρπὸν.

Κ Ε Φ. ΠΗ.

Περὶ θεραπείας δένδρων
 ὑποβαλλόντων τὰ ἀν-
 θη, ἢ Φυλλορρόεντων.
 τῶν Κυτυλίων.

Ὅσα τῶν δένδρων φυλλορροεῖ, ἢ
 ἀποβάλλει τὰ ἀνθη, θεραπεύει
 ἔτω περιουγιστὴν τῶν ῥιζῶν, ὡς
 βαλεῖ ἀχρῶν κυμαίνων κερσ-
 μῶν ὕδατι τῷ μὲν μικρὰ δένδρῳ
 ῥάττον χροῖν ἑκτὴν, τῷ δὲ μεγάλῳ
 ὅσα ἑλατῶν τῶν δύο χροῖν. ἔτω γὰρ
 τὰ νοσήσασα θηροποιήσιν, ἢ
 λοιπὴ ἀνάστα ῥηθεῖ.

Κ Ε Φ. ΠΘ.

Φυτὰ καὶ σπέρματα ὑπὸ
 κτινῶν ἢ θηρῶν
 μὴ ἀδικεῖσθαι, Φυσικὸν
 Δημοκρίτειον διὰ πεί-
 ρας. Δημοκρίτης.

(α) Καρκίνες, τοῖσι παγούροις,
 ποταμίοις ἢ θαλαπῖνοις ὅσα
 ἑλατῶν ἢ ἰ. ἐν ὕδατι βαλὼν ἔασθαι
 ἡμέρας π. καὶ πρὸς αὐτοὺς δάπτειν ἐν
 ὑδατὶ, ὥστε ἡλιαζεῖσθαι ἡμέρας ἰ.
 ἢ ἐν τῷ ὕδατι καὶ ὥστε μὴ
 θύλας βλαβῆναι ἐπὶ ἡμέρας π. καὶ
 θανούσας τὴν ἐνέργειαν. τὸ αὖ-
 τοῦ ποιεῖν ἢ κυεῖν κόσας μὴ ἔχει
 σπασθῆναι μισθῶν, ἢ περιέχειν
 νομῆν.

(α) Καρκίνες.] Ita etiam Democriti fidus interpret Pallad. p. 29.

C A P. LXXXVIII.

*De cura arborum flores abji-
 cientium, aut quibus folia
 defluunt. Quintiliorum.*

Quæcunque arbores folia deflua
 habent, aut florem abjiciunt,
 sic curandæ. Circumfossis radicibus,
 palearum fabacearum aqua tempe-
 ratarum magnæ quidem arbori octo
 congiarum mensuram, parvæ vero
 non minus quam duos congios cir-
 cumjice. Sic enim ægrotantes cu-
 rabuntur, & de cætero a morbo li-
 beræ erunt.

C A P. LXXXIX.

*Ut planta & semina a jumen-
 tis & pecoribus non la-
 dantur, physicum Democriti
 experimentum.*

Democriti.

Cancros, hoc est paguros, flui-
 ales aut marinos non paucio-
 res quam decem in aquam con-
 jectos per dies octo finito, & con-
 clusos sub dio exponito, ut per dies
 decem insolentur, & aquam instil-
 lato super ea quæ illæsa manere ve-
 lis per dies octo, & miraberis effi-
 caciā. Idem facit caninum ster-
 cus urina putridissima admixta, &
 circumspersum.

CAP. XC.

*Ut neque arbores, neque vites,
a vermibus aut alio quo-
piam ladantur.*

Florentini.

Rubricam Lemniam & origanum cum aqua terito, indeque radices illine, & scillam circumcirca plantato. Si vero piceos paxillos circa arbores defixeris, vermes perdentur. Omni arbori sterus suillum urina asini dilutum & injectum ipsam a vermibus illam conferat, ut Didymus in Georgicis suis tradit. Idem ait, quod, si radices taurino felle obleveris, arbor neque cito senescit, neque vermes gignet. Arbores non infestabunt vermes, si denudatis radicibus columbinum fimum circumcirca induxeris.

ἐὰν γυμνώσῃς τὰς ρίζας περιστερῶν κόπῃ (2) κύκλῳ χεῖσῃς.

(1) Μάλτον Αἰωνίου. J. Anton. Saracenus ex Galeno de Simplicio in Lemno insula, ad Hephæstiada Urbem qua Orientem spectat, in colle quodam plane alioqui sterili, terram triplici differentia olim repertam. Terra sacra, cui non Capra imago, uti voluit Dioscorides, sed Dianæ sacrum sigillum imprimebatur, ideo Αἰωνία Φραγίς appellata. Altera, proprie ac vere, Μάλτος cognominata, qua potissimum utebantur fabri. Erat & tertii generis terra exterforia, cujus usus ad lintea & vestes eluendas. Plinius certo errore Rubricam cum Lemnia Sphragide confundit. Plura volenti adeundi Plinius Tom. 5. Pag. 185. Dioscor. Lib. V. Cap. 113. & Salmas. ad Solin. Pag. 1156.

(1) Ita legend. prius ληνίου. (2) Supplevi ex MSS. In V. κόπῃ κύκλῳ χεῖσῃς. F. Long. & Bod. ut in textu, Barocc. κόπῃ κύκλῳ περιχέσῃς.

Κ Ε Φ. ζ.

Πρὸς τὸ μήτε δένδρεα, μή-
τε ἀμπέλεις, ὑπὸ σκω-
λήκων ἢ ἐτέροις τινὸς
βλάβει. Φλωρετίνος.

(a) **Μ**άλτον (1) Αἰωνίου καὶ δει-
ξαντο μετ' ἑδωτοῦ λειψ-
σας τὰς ρίζας ἀλειψέ, & σκίλλαν
κύκλῳ περιφύτῃσιν. ἐὰν ὅ πο-
κύνες πασάλας καὶ ἀπὸ τῆς κύκλῳ
τῶ δένδρων, ἀφ' ὧν τῶν οἱ σκώ-
ληκες. παντὶ δένδρῳ ἐὰν θέα κό-
πῃς & ἔρω ὅτι δάμῃσι ἐπιβληθῇ,
ἀβλαστῆς τῶν λῶν σκωλήκων ἀφ' ὧν
φυλάτῃ, ὡς ὁ Δίδυμος ἐν τῇ
Γεωργικῇ αὐτῇ φησιν. Ὁ αὐτὸς
ὅτι λέγει, ὅτι ἐὰν ταυρεῖα καλῇ πε-
ριχέσῃς τὰς ρίζας, ἔτι γρη῏α τα-
χέως τὸ δένδρον, ἔτι σκωλήκων
ποιήσῃ. τὰ δένδρεα & σκωληκίστῃς.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΙΑ'.

LIBER XI.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΒΙΒΛΙΟΥ ΙΑ'.

ARGUMENTUM LIB. XI.

ΤΑΔΕ ὄντι ἐν τῇδε τῇ βίβλῳ, ἐνδεκάτῃ μὲν ὕμῃ τῷ ἀπὸ Γεωργίας ἐκλογῶν, περιεχόμενῃ τὰ πεφαιωμένα τῷ Νινδρῶν, ἔτα ἀνθοφόρα, καὶ φυτῶν ῥόδων, καὶ κρίνων, καὶ ἰαν, καὶ τῷ λοιπῶν εὐωδῶν ἀνθῶν.

HÆC insunt in hoc libro, qui undecimus est selectarum de Agricultura præceptionum, & continet arbores coronarias, & quæ folium perpetuo habent, & plantationem rosarum, & liliorum, & violarum, & reliquorum florum odoratorum.

Κ Ε Φ. Α.

C A P. I.

Πόσα καὶ ποῖα δένδρα εἰσὶν αἰθαλῆ, καὶ μηδέποτε ἀποβάλλοντα ἐν τῷ χειμῶνι τὰ φύλλα.

Quot & quales arbores semper virent, neque hyeme folia abjiciunt.

(α) **Δ** Ενδεκα αἰθαλῆ εἰσι, μηδέποτε φυλλορρόοντα ἐν τῷ χειμῶνι, ἰσλ'. φοῖνιξ, κίτριον, (1) σφόβιλον, δάφνη, εἰλαία, κυπάρισσος, κερατρία, πίντος, πρίνος, πύξος, μυρσίνη, κέδρος, ἰτιά, καὶ ἄρκουτο.

A Rbores semper virides, neque hyeme folia defluas habentes, sunt quatuordecim; Palma, citrium, lentiscus, laurus, olea, cupressus, filiqua, pinus, ilex, buxus, myrtus, cedrus, salix, & juniperus.

(α) His etiam arboribus annumerari merito possint Platanus Gortynensis & Cypria, & Quercus apud Thurios, quibus, si Theophrasto & Varroni fides, folia nunquam defluiebant: quibus etiam referentibus, in Elephantino agro nec vitibus, nec ficis, decidebant folia. Vid. Theophr. H. P. Lib. I. Cap. XV. Varronem de R. R. Lib. I. Cap. VII. & L. Allatium in Eustathii Hexaemeron.

(1) Interp. legisse videtur χῆντο, quod occurrit infra Cap. 12.

Κ Ε Φ. Β.

C A P. II.

Περὶ δάφνης ἱστορία.

Historia de lauro.

Δ Αφνη (α) Λάδων ποταμὸς ὑπὸ πύργῳ θυγατρὸς εὐπρεπιστάτης.

D Aphne Ladonis fluvii filia fuit pulcherrima. Hujus amore

(α) Λάδων ποταμὸς] Ladon fluvius Arcadiæ, cujus filiam fuisse Daphnen fabulantur Philostratus & Aphthonius: Sed Ovidius, alique Mythologi non pauci Peneo fluvio Thessalico satam esse tradiderunt.

percitus

percitus Apollo eam ut dilectam in-
sequebatur. Quum igitur appre-
henderetur a Deo, supplicasse fer-
tur matri terræ, & ab hac suscepta
esse. Quum autem statim pro ipsa
arborem redderet terra, Apollo ea
conspecta obstupuit, & arborem qui-
dem a virgine eodem nomine
δάφνη appellavit, ramo vero a
planta accepto sibi coronam inde
fecit, & ex eo tempore Vaticina-
tionis signum arbor fuit; &, quod
non minus conveniens est, puellam
quoque Σωφρόνῳ nominant, (Vati-
cinatio enim ex sobrietate provenit)
& hanc Veteres Apollini consecra-
verunt, quod igne plena sit planta,
& ipse Apollo ignis. Est enim Sol.
Unde etiam dæmonibus adversatur,
& ubi laurus fuerit, inde dæmones
recedunt. Sed & in vaticiniis ea
accensa, prophetiæ assistentiam in-
venisse videntur. Dicunt insuper &
hoc de lauro, quod homines sanos ef-
ficiat, unde etiam folia ipsius Ma-
gistratibus a populo prima Januarii
mensis porrigebantur, itemque ca-
ricæ. Neque enim morbus sacer
aut dæmon locum infestat, in quo
laurus est, neque fulmen, ubi ea-
dem. Sed & palatium Daphne appel-

ἐραοδὺς ἐν ταύτης Ἀπολλωνίως
ἐρωμένῳ ἰδὼκε. καὶ λαμβανόμε-
νης ἐν αὐτῇ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, φασὶν
εὐχασθ' τῇ μητρὶ γῆ, καὶ ὑπὸ ταύ-
της δεχθῆναι. τῆς δ' γῆς παρὸν
αὐτ' αὐτῇ φυτὸν ἀναδύσθαι, Ἀπόλ-
λωνι θιασάμεν^Θ ἐξεπλάγη, καὶ τὸ
μὲν δένδρον ἀπὸ τοῦ παρὸν δάφνης
(1) ἀνόμεσεν ὁμωνύμως, λαβὼν δ'
ἀπὸ τοῦ φυτῆ πύργου ἐσιφρανόσατο,
καὶ (b) Μανλικῆς ἔκτοπι (2) σύμβο-
λον ἐγένετο τὸ φυτὸν ἐν πρὸς
ἡκον καὶ τέτο, τῷ κόρῳ (3) Σω-
φροσύνῳ ὀνομάζει, (καὶ χρησμο-
δίῳ ἡδ' ἐκ σωφροσύνης προέρχεται)
καὶ ταύτῃ οἱ Παλαιοὶ τὴν Ἀπόλ-
λωνι καθιεῖν, ὅτι (c) πρὸς πᾶ-
ρας τὸ φυτὸν, καὶ Ἀπολλωνίῳ πῦρ. ὃ
ἤλι^Θ γὰρ ἐστίν. ὅθεν καὶ ἀπὸ χη-
ν^ε δαίμονες, ἐνθα αὖν ἡ δάφνη,
ἐκ ποδῶν δαίμονες. ἀλλὰ καὶ ἐκ
ταῖς μαντικαῖς καίοντες (4) αὐτὸν
παρέρχονται προφητείας δακρύοντες ἐν-
ρηκίαν. λέγουσι δ' ἐκ τέτο τοῦ
δάφνης, ὅτι ὁμοίως ἐργασίαν ἐστίν.
ὅθεν καὶ φόβος αὐτῇ ἐπιτίδοντες τοῖς
Ἀρχαῖς παρὰ τοῦ δήμου τῇ πρώτῃ
τοῦ Ἰανουαρίου μηνὸς, καὶ ἰχθυοῖς. ἐδὲ
ἡ ἱερὰ νόσος ἡ δαίμων παρην-
οχλεῖ τὰ τόπων, ἐν ᾗ δάφνη ἐστίν.
ὡς περ ἐδὲ κερκυρὸς, ὅπου (5) συ-

(1) MSS. habent προσηγέρδουσαν.

(b) Μανλικῆς..... σύμβολον.] Lauri ramum ad morsum gestabant, qui
vaticinandi scientia prestare volebant, unde Vates δαφνηφόρος. Asclepiades
in statuat Homer, Καὶ σὺ καλλιπείτηλον ἐρυσάμεναι τοῦ πάσας Ὀρεῖαν
δάφνης ἱερὸν ἀνέμενα. Et Lycophronis Cassandra δαφνηφόρων φοῖβαζεν
ἐκ λαμῶν ὅπου. Hinc laurus κατ' ἐξοχὴν τὸ μαντικὸν φυτὸν, ὅτι Claudiano,
—venturi præcia Laurus.

(2) MSS. γένετο Σύμβολον. (3) In MSS. ὅτι Interp. Σωφρόνῳ. Hinc
pertinet illud Anacreontis Od. LXIV. Σάοφρων γὰρ ἐπὶ κέρει [δάφνη]—.

(c) Eusebius de Præpar. Evang. asserit Laurum a Vett. Apollini dica-
tam fuisse, quia ignea esset, unde odio Damonibus; ὅτι, si igni tradatur,
plurimum crepitat, quod predicendi Virtutem indicare crediderunt. Lucret.
Lib. VI.—“ Phæbi Delphica Laurus “ Terribili sonitu flamma cre-
pitante crematur.

(4) Casaub. legit αὐτῷ, sed MSS. αὐτὸ, ut in textu, quod referendum
est ad φυτὸν. (5) Interp. legit αὐτῇ. Et rectius forsan, nuspian enim de
suo tonitruo ὅτι fulmina arcense me legisse memini, de lauro passim: MSS.
V. ὅτι F. ut in textu.

καὶ

πῆ. Ἀλλὰ ἐ δάφνη τὸ παλάπον
ὀνομάδην, ἀπὸ τῆ ἐπικλήσεως (d) δά-
φνης τῇ ἐν τῇ Ῥώμῃ. Φασὶ γὰρ Λα-
τῖνον τὸ Τηλεγόνος μὲ ἀδελφόν, Κίρ-
κης ὃ παῖδα, περὶ τὸν ὃ Αἰνείας,
κτίζοντα τὴν ἀκροπόλιν σφὶ τῆς
Αἰνείας παρυσίας, εὐρεθῆναι ἐκεί-
νῳ δάφνῳ. Ἀκροπόλεις ὃ ἐκάλεον οἱ
Παλαῖοι τὰς καὶ ἀστυνομήσεις τῶν Βα-
σιλέων, ὡς διὰ τὴν ἀσφάλειαν ἐν ταῖς
ἡμέραις τῶν πόλεων (6) οἰκοδομῆσθαι.

(d) Græcis succinit Virgilius *Æneid. VII. Vers. 59, 60, &c.*

(6) Ita MSS. prius οἰκοδομῆσθαι.

latum est, denominatione a lauro
Romana deducta. ferunt enim La-
tinum Telegoni quidem fratrem,
Circes autem filium, Æneæ vero so-
cerum, dum arcem extrueret ante
Æneæ adventum, isthic laurum re-
perisse. Appellaverunt autem Ve-
teres Regum domus Ἀκροπόλεις,
propterea quod securitatis gratia in
summis urbium partibus extrueren-
tur.

Κ Ε Φ. Γ.

Περὶ ἐσκενῆσιμου δάφνης, καὶ
ὁσόν, καὶ (1) μοχαθύ-
σεως. Κυνελίου.

ΚΥΝΗΛΙΟΝ δὲ φησιν, ἐκ σκενῆσιμου
δάφνης εἰς ἀκλήλας, καὶ εἰς ἕα,
καὶ μελίαν. Διοφάνης ὃ λέγει, τὸ
σπέρμα τῆ δάφνης συχναῖον πρὸς
καλάνδας Δικεμβρίας. σπείρεται
ἢ μὲν εἰς Μαρτίαν. μετὰ μοχαθύ-
σιν ὅκτω βελῶν, καὶ καὶ φυτεύεται.
ἐν γένῳ ὃ τὸ φυτὸν τῆτο οἱ Ῥωμαῖοι
καλῶσι, καὶ εἰς φρεσίνους ἀμπέλων
ἐπιτιθέμενόν ἐστιν.

(1) Malim cum Interp. ut & infra scrib. μετὰ μοχαθύσεως.

C A P. III.

De insitione lauri, & satione,
& transplantatione.
Quintilii.

QUINTILIUS laurus in seipias in-
feri tradit, & in sorba, & fra-
xinos. Diophanes semen lauri cir-
ca calendas Decembres colligi dicit.
Seminatur autem post idus Martias.
Transfertur autem per stiones men-
se Octobri, & deplantatur. Boni
genii plantam laurum Romani vo-
cant, & commoda est ad vitium
sepes.

Κ Ε Φ. Δ.

Περὶ κυπάρισσοις ἰσορίαι.

ΔΙΤῶΝ αἱ κυπάρισσοι ὄνομα ἔ-
χουσι, χάριτις μὲν ἀπὸ τῶν
τέρψιν, κυπάρισσοι ὃ, ἀπὸ τῶν
κύνειν ἐ φύνει παρὶς τῆς πελά-
δος ἐ τῆς καρπῆς. (a) Ἐποκλίνας

(a) Ἐποκλίνας.] Ovidius refert *Metam. Lib. X. Cupressos ortas esse ex
Cyparisso Telephi filio, & Apollinis amasio, qui ob interemptum ceruum
nimio luctu extinctus est. Servius ad Georgica tradit fuisse Sylvano ada-
matum, ab eoque in arborem mutatum. Pierius autem in Hieroglyphicis
Asclepiadem citat auctorem, nomen huic arbori inditum esse a Cyparissa filia
Boreæ Regis Celtarum. Fabulam haud ineleganti carmine donavit Ra-
clius*

C A P. IV.

Historia de cupressō.

CUPRESSI duplex nomen habent,
& χάριτις quidem appellantur
ob delectationem, κυπάρισσοι vero,
quod fere pariles gestent & produ-
cant tum ramos, tum fructus. Eteo-

clis filiae hæc fuere. Saltantes autem ad æmulationem dearum, in puteum extra choream evolutæ delapsæ sunt. Verum terra cladem ipsarum miserata plantas virides puellis similes produxit, jucunditatem hominibus & memoriam ipsarum inducens.

ἵ ἀντα κρησιν κρησιν παιδεις. ἕπορ-
 χόμεναι καὶ παῖς θιαῖς, εἰς φειαρ
 ἐξελπιόμεναι πίπτεσθαι. ἡ δὲ ἐλπίσας
 τὸ πᾶσι φῶς ἐν πάλῃ ὁμοια-
 ταῖς κόραις ἀνέκει, τερψιν ἀνθρώ-
 ποις καὶ μνημόνῳ ἐπ' ἀνταῖς ἐμ-
 ποισέσθαι.

C A P. V.

*De plantatione Cupressi.
Didymi.*

Cupressi semen colligitur quidem post calendas Septembres, fitur autem in areolis a nona calendarum Novembrium usque ad hyemem. Una autem cum cupressorum satum etiam hordeum rarum seminato, & sæpe eodem anno cupressus ad viri altitudinem augefcit. Tantum enim crescit, quantum hordeum ipsum, & transplanta eam. Sed & stolones sua sponte producti, qui fiunt ex jactis cupressi seminibus, eodem modo transferuntur. Democritus intra septem ac muros plantari debere cupressum tradit, ut & ad delectationem, & ad sepimentum ac quasi munimentum nascatur. Gaudet autem humidis magis & opacis ac umbrosis locis. Cupressus mas sterilis est.

Κ Ε Φ. Ε.

Περὶ φυτῶσεως κυπαρίσ-
σου. (I) Διδύμη.

ΚΥπαρίσσε τὸ σπέρμα (ὡς λέγει)
 μὲν καλάνδρας Σεπτεμβρίου,
 περὶ τὸ εἰς ποταμὸν ἀπὸ τῆς Σ.
 καλάνδρῶν Νομβρίου ἕως χειμῶ-
 νος. (1) μὲν δὲ ὁ σπέρμα κυπα-
 ρίσσων ὡς περὶ καλάνδρας ἀραιάς,
 καὶ πολλὰ αὐτῶν τῶν ἐν αὐτῶν (2)
 ἀνδρομήκεις αὐτῶν ἢ κυπαρίσσοι.
 περὶ τὸν ἢ αὐτῶν, ὅσων αἱ καλάνδρας,
 καὶ μετὰ φύτον. καὶ τὰ αὐτῶν δὲ
 μοχλόμενα, ἃ πᾶσι γίνεται ἐκ τῆς
 ῥιπίσσιων σπέρματων τῶν κυπαρίσ-
 σων, τὰ αὐτῶν (3) μετὰ τὴν τρεῖς-
 πῶ. Δημόκριτος δὲ φησιν, ὡς
 ἐνδοξον δὲ Σεπτεμβρίῳ κυπαρίσσον
 διὰ φυτῶν, ἢ καὶ ἀμφοτέρω
 εἰς τέρψιν καὶ ἀποφραγνὴν γίνεσθαι.
 χαίρει δὲ μάλλον καὶ ἀνθρώποις καὶ
 σκεπητοῖς τέτοισι. κυπαρίσσοι δὲ
 ὁ ἄρσεν ἀγνός ἐστι.

(1) MSS. Bar. Long. & Bod. *deleant* Διδύμω.

(a) *Μαζὶ τῷ αὐτῷ.* *Aliam profusū Cupressi ferenda rationem docet Cato de Re Rust. ex Manio Percennio Nolano depromptam.*

(2) *Emend. ex MS. Barocc. prius ἀνδρόμυρον αὐχῆος.* (3) *Sic legend*
ουφο, ante μετέπειτα.

C A P. VI.

Historia de Myrto.

MYrfine puella erat Attica, pulchritudine omnes puellas superans, fortitudine omnes juvenes.

Κ Ε Φ. 7.

Περὶ μυρσίνης ἰσοεία.

ΜΥροίην παῖς ἦν Ἀπικὴν, ὑπερ-
βάλλουσα μὲν τῇ καλῇ πίστει
παῖς κόρας, τῇ δὲ ῥάμῳ παῖδος τὸς
ἴσους.

νίας. τῇ δὲ θεῇ Ἀθηνᾷ περσφιλὴς ἦν, παλαίστρας καὶ σταδίοις ἐν ἀλγεσί-
βασα, ἐπὶ τὰς ἀγωνιζομένους ἐν-
κῶντας τὴν νίκην ἐπιτεφανεύουσα. πνὴς
δὲ τὴν ἡττωμένων ἐπὶ τῇ κόρῃ ἀ-
γανακτῶντες, ταύτῃ φθόνῳ ἀνεί-
λον. ἐμὲ δὲ τὸ πάθος Ἀθηνᾶς ἀφεί-
λοντο, ἀλλὰ περσφίμεν τῇ θεῇ
περσφιλὴς, κατὰ πρὸς ἡ ἐλάω, ἐ
μετὰ θεῖσα τὸ βίον αὐτὴ ἐλαῖν πρὸς
μυρτῶν (1) καρποφορεῖ.

(1) MSS. καρποφορεῖται.

Κ Ε Φ. Ζ.

Περὶ φυτεύσεως μυρσίνης.

(1) Φλωρεντίνος.

(a) Μυρσίνην καλὸν φυτεῖν ἐν
τοῖς ἀκροῖς πᾶσι τῷ χωρίῳ,
(b) πολλὰ καὶ ἡ ἐμποικίᾳ εὐωδίας τῷ
τόπῳ. φυτεύουσι δὲ αὐτὴν οἱ μὲν ἀπὸ
παρεσφύδων, αὐτὴν ῥίζα πρὸς φυτῶν
λαμβάνοντες· οἱ δὲ τὴν εὐχρύνουσαν
κλάδον ἀπὸ ἀκρῶν λαμβάνοντες,
ἐν πηγῇ αὐτῇ, (2) ἀδράν περσφί-

C A P. VII.

De plantatione myrti.
Florentini.

MYRTUM in summis agri parti-
bus plantare praestat, multam
enim odoris jucunditatem loco af-
fert. Plantant vero ipsam alii a
propagaginis, viviradices plantas a-
vellentes: Alii generosissimum ra-
mum ex summa arboris parte de-
trahentes, pangunt ipsum rectum, so-

(1) Casaub. & Interp. Δίδου, MSS. V. F. & Bar. nullum auctorem
agnoscunt, sed L. & Bod. ut in textu.

(a) Μυρσίνην.] Myrtus primum visa traditur Circaeis in Elpenoris tu-
mulo, ubi coronarii generis ad instar proveniebat, teste Theophrasto, ca-
teris in altum succrescentibus: Tria genera a Catone memorantur, Nigra,
Candida, Conjugula, a Conjugiis forsitan dicta, & quod myrtus Veneri
dicata esset. Pliniano aeo in usu erant, Tarentina, folio minuto; Ro-
mana, patulo; Hexasticha, densissimo, senis foliorum versibus. Postea in
res bellicas transiit, nam Corona Ovalis myrtea erat, & ea utebantur
Imperatores, qui ovantes introibant Urbem; ut in bello cum Sabinis gesto
Postumius Tubertus, quoniam rem leviter sine cruore (Plinii verba) ges-
serat, myrto Veneris Victricis coronatus ovans incessit.

(b) Ἐμποικίᾳ εὐωδίας.] Aegyptus myrtum odoratissimam praebet, teste
Plinio. Athenaeus pag. 675, 6. ex Polycharmi Naucraticis de Venere libello
insignem historiam nobis reliquit, de egregio & salutari myrti odore, qua
in texenda Naucraticide Corona usi sunt Veteres; adjectis aliquando ro-
sis, ut ab Anacreonte, hac forsitan ratione, quia ὁ τὴν μυρσίνην εἴφαντο τῶν
ἐν τῇ οἴκῳ ἀναθυμιάσιν ἀποκρῆσται, καὶ ὁ τὴν ῥόδον ἐξ τῆς κεφαλῆς ἀλγίας παρ-
αγεμὸν, πρὸς τὴν ἐν μύρτῳ.

(2) MSS. & Interp. ἀδρῆν, & Barocc. περσφίχωνται.

lidum,

lidum, terra una cum stercore aggesta, & usque ad enatos ipsius ramulos terram accumulans. Alii codices cubitali longitudine, crassitudine manus, in scrobibus ponunt, & obliquas obruunt velut oleam. Alii recenti semine confecta tomice ex butomo complicata, in scrobem eam mittunt. Alii melius fructum ferre arbitrantur, si inversae plantentur. Gaudet autem assidua circumpurgatione, & ita evadit recta in altum exsurgens, & tum ad textilia vasa, tum ad jacula ac spicula conficienda apta est. Riganda autem est urina humana, maxime vero ovilla, hac enim valde delectatur. Fructum sine nucleis fert aqua calida rigata. Inseritur in suum genus, & alba in nigram, ac vice versa, & in pyrum sylvestrem, & malum, & mespilum, & punicam. Si vero juxta ipsam plantentur rosae, ambae florentes fient, & generosissimum fructum ferent.

ῥόδα, εὐπαλίσουσιν ἄμφω, καὶ εὐφραίνουσιν οἷσιν καρπῶν.

χώσαντες γῆν μὲν κόπρῃ, ἐ μίχρῃ τῶν ἐκπιφυκότων αὐτῇ κλωνίῳ προσσυνέουσιν τῷ γῆν. Οἱ δὲ σκυβαλάς πηχυαίας τὸ μῆκος, πύχους δὲ χειρὸς, εἰς τὰς βόθρους ἐκπλάσσει, ἐ πλάγας παρὰ κωνίους ὁμοίως τῇ ἐλάτῃ. Οἱ δὲ τῷ σπέρματι προσφάτως ληθύνει (c) παρὰ τὴν ἄνθρωπον, εἰς τὰς φερον ἐμβάλλουσιν. Οἱ δὲ κάλιον οἶον καρποφορεῖν αὐτὰς, εἰ ἐπὶ κεφαλῇ φυτῶν. χαίρει δὲ τῷ κυνέῳ (3) τοῖς κατὰ τὴν αἰσθησιν, καὶ ἐπὶ ὅπως ὁρῶν εἰς τὸν ἐγγεγραμμένον, ὡς πᾶσι πλεονέκτησι, ἐ τὰ ἀκόνη ἐκπλάσσει. Ἀρδύτιον δὲ ἄρῃ ἀνθρώπων, μάστιγα δὲ παρὰ τὴν, (φύδρα δὲ τὰ χαίρει. ἀπύρηνον δὲ τὸ καρπὸν φέρει ὕδασι ἀρδύομιν θηρῶν. ἐκπικνεύει) δὲ εἰς τὸ ὁμογενὲς, ἐ τὸ δούκον εἰς τὸ μέλαν, καὶ εἰς τὸν παλιν, καὶ εἰς (4) ὄχλιν, καὶ μελίαν, καὶ μίσπιν, ἐ ῥοιάν. εἰ δὲ παρὰ φυτῶν αὐτῇ

(c) Παρὰ τὴν ἄνθρωπον.] Hunc locum illustrat Plinius Lib. 17. Sect. 11.

"Democritus & alio modo myrtum feri docet, grandissimis baccarum tuis leviter, ne grana frangantur, eaque intrita restem circumlini, atque ita feri: parietem fore densitatis (Dalecamp. in marg. Edit Gronov. Sic parietem fore mira densitatis, ex quo virgula differantur. Ubi etiam notetur mira Harduini vel ignorantia, vel oscitantia, qui in notulis suis hunc locum laudat. Oī δὲ τῷ..... ἐμβάλλουσιν, & ita vertit; "Sunt qui baccas levisimas tundant leviter, restemque e palustri herba tortum (quam butomum vocant) circumligant; & sic in fossam injiciunt.

(3) Ita MSS. & Interp. (4) Emend. ex MSS. prius ὄχλιν... μίσπιν. Interp. antea pessime, Isochnen.

CAP. VIII.

Κ Ε Φ. Η.

De baccarum myrti divinitate. Eiusdem.

Περὶ ἀγαθότητος μυρτίδων. Τῷ αὐτῷ.

Myrti baccæ in vasa non picata conjectæ, & coopertæ, ad multum tempus virides durabunt. Alii cum ramulis ipsas componunt.

Τὰς μύρτας εἰς ἀγλῖα ἀπίστως ἐμβάλλει, καὶ πωμασας, ἐξῆς ἐπὶ πλείονα χρόνον πηλύνει. ἄλλοι δὲ μὲν τὰς αὐτὰς κυνέας.

Κ Ε Φ. Θ.

C A P. IX.

Περὶ πύξου. Τῷ Αὐτῷ.

De buxo. Eiusdem.

ΠΥΞΟΥ φυτεύεται ἐκ τῆ ἀπαλά-
δων, καὶ κορυμῶν, καὶ ἀκρεμό-
νων, ἀποξημαίνων ἐν φυτωρίῳ μὲν
εἰδὼν Νοεμβρίων. χαίρει δὲ καὶ ὑ-
γροῖς χωρίοις, αἰεταλὲς δὲν.

BUXUS plantatur ex ramis avulsis,
& clavis, & ramis, depositis
in plantario post Idus Novembres.
Gaudet autem humidis locis, cum
semper viridis fit.

Κ Ε Φ. Ι.

C A P. X.

Περὶ πίτυος ἱστορία.

De pinu historia.

Η Πίτυς κόρη ἡνομήνη τὸ πρῶ-
τον, μετὰ βολὴν φύσεως ἐξ
ἔρατος διπλῆ περιλάμβανεν. ἦρα
μὲν τῆ κόρης ὁ Πάν, ἀντίθετος δὲ
ταύτης καὶ ὁ Βορρᾶς, ἑκατέρωθεν δὲ προσ-
αγριμὲν τῷ κόρῳ, ἡ Παῖς τῇ
Πανὶ προσέφητο, καὶ ζηλοτυπήσας
ὁ Βορρᾶς ἐπὶ τέτοις τῇ κόρῳ, ἐπὶ
πίτερος ὠθήσας τῇ θανάτῳ παρέ-
δωκε. γῆν δὲ ἐλεῦσαι τὸ πᾶν φυ-
τὸν ὁμαλνυμοὶ τῇ παιδὶ ἀναδίδωσι
καὶ μετὰ βαλῶσαι τῇ βίον (1) χαί-
ρει ὡς αὐτὴς ὡς ἐτύχανε ὡς π-
ρον, καὶ τῇ μὲν Πᾶνα τῇ ἡλικίᾳ π-
φανοί, θρήνη δὲ τὸ δίνδρον, ὅτι
Βορρᾶς ταύτην (2) προσπνύσει.

PINUS puella prius erat, & muta-
tionem naturæ ex amore du-
plici assumpsit. Amabat enim pu-
ellam Pan, amabat eandem etiam
Boreas, cum autem uterque puellam
alliceret, Ipsa Panis amore magis
afficiebatur, & ob hanc rem Boreas
æmulatione motus puellam in pe-
tras impulit, ac neci tradidit. Ter-
ra autem miserata cladem plantam
puellæ cognominem edidit ac pro-
duxit; & permutata vita erga eor-
dem priores affectus servat, & Pa-
na quidem germine suo coronat,
flet autem & lamentatur arbor,
ubi Boream afflantem fenserit.

(1) MSS. μὲν ὡς αὐτὴς ὡς ἔτυχε. (2) Ex MS. V. In MSS. F. L.
ἐ Bod. ὡς σπινύσει.

Κ Ε Φ. ΙΑ.

C A P. XI.

Περὶ φυτεύσεως πίτους.

De plantatione pinus.

ΠΑΡΑΠΛΗΣΙΩΣ φυτεύονται ταῖς ἀ-
μυγδαλαῖς (α) οἱ σρόβιλοι ὅκα-

PINEÆ nuces similiter ut amygd-
læ plantantur mense Octobri,

(α) Οἱ σρόβιλοι.] Pallad. pag. 165. "Pinum feremus nucleis suis, ca-
lidis & siccis regionibus, mense Octobri vel Novembri: frigidis & hu-
midis, Februario vel Martio..... Nuces pineæ prius legenda sunt,
quam patefiant. Mnesitheus medicus Atheniensis teste Athen. Lib. 2.
p. 57. Στερεβίλης νομαί Ὀφεικίδης, Diocles Carystius καὶ ναυα πινύσας, usque

usque ad Januarium. leguntur autem Junio, antequam Etesia spirare incipiant, & grana excidant, calyculo sive tegmine ipsarum rupto.

πυθίω μὲν, ἄλλοις Ἰανναρίω. τρυγῶν) ὃ Ἰανίω. αὐτὸ δὲ τὸν Ἐ-
τησίαν ἀρχαῶς πρῶτον, καὶ τὸν κόκκον
ἐκπύπτειν, ῥηγνυμένης τὴν κάλυπτον.

Alexander Myndius καὶ πρῶτον, Hippocrates autem in Libro de Pitfana, quem aliqui spurium volunt, κακκάλως appellat. Vid. Dioscor. Lib. 4. Cap. LXXXVII.

C A P. XII.

K E Φ. ΙΒ.

De lentisco.

Περὶ ῥαίνης.

Lentiscus gaudet quidem humidis locis, plantatur autem a calendis Januarii. Aiunt enim ter fructum ferre, & si quidem primus fructus bonus fuerit, primam sementim probe fructum allaturam portendit. Similis significatio etiam aliorum est.

Ἡ Σχῶν χαίρει μὲν κατ' ὄρεσις
χωρίοις, φυτεύει) ὃ δὲ κα-
λαιδῶν Ἰανναρίων. (α) τρεῖς ὃ
καρπὸς φασὶ φέρειν, ἔτι μὲν ὁ
πρῶτος καρπὸς καλὸς γίνηται, τὸ
πρῶτον σπέρμα καλῶς καρποφορεῖν
σημαίνει. ὁμοίως ὃ καὶ ἐπὶ τῶν
ἄλλων.

(α) Τρεῖς ὃ καρπὸς.] Ita Cicero Lib. 1. de Divin. " Jam vero semper viridis, semperque gravata " Lentiscus, triplici solita est grandescere " factu; " Ter fruges fundens, tria tempora monstrat arandi. Harduinus suspicatur legendum flores. Haud aliter Aratus, quem interpretatur Cic., sub finem Διοσημ. Edit. Oxon. pag. 135. Τριπλόα ὃ ῥαίνης κύνει τελοῦνται δὲ καὶ αὐξάνειν γίνονται) καρποῖο φέρει δὲ πρῶτον ἐκαστὴν ἑξέως ἀρχῶν. ἔτι γὰρ τὸ ἀρχαῖον ὄρεον Τριπλόα μείρονται μείων, καὶ ἐπὶ ἀμφοτέρω ἀκρῶν. Πρῶτος μὲν πρῶτον ἀρχῶν, μείων δὲ πρῶτον Καρπὸς ἀπαγγέλλει, πυκνῶν γὰρ μὲν ἔχει ἄλλων. Ὅντινα γὰρ καὶ αὐτὸς λοχαῖν ῥαίνης ἀρχῶν, Κύνει γὰρ ἔτι ἄλλων ἀρχῶν πολυλήθης εἶναι. Τὰ δὲ γὰρ ἀφωροῦνται ὅλην, μείων δὲ πρῶτον. Lentisci lachryma Dioscoridi ῥητὴν ῥαίνην, Theophrasto Aliisque μασίχην. Vid. Leonis Allatii Notas in Eustathii Hexaem. pag. 68.

C A P. XIII.

K E Φ. ΙΓ.

De falice.

(I) Περὶ ἰτιάς.

Alix coenosa & aquosa terra gaudet, aere autem humido & frigido. Plantatur Februario mense ex clava & taleis. Democritus autem ait, quod fructus falicis tritus, & pabulo pecorum admixtus ipsa pinguefacit. Tritus autem & in

Ἡ ἰτία χαίρει γὰρ πλεοναυτῶν καὶ
ὕδατος, αἰεὶ ὃ ὑγρῶν καὶ
ψυχρῶν. φυτεύει) ὃ Φεβρουαρίῳ μηνί
ἐν κορυφῇ καὶ πασσαλίσκων. Δη-
μώκερι δὲ φησὶν, ὡς ὁ καρπὸς
τὴν ἰτίαν λαμβάνει, ἔτι καὶ κτη-
νῶν τροφῶν μισθὸν πε-
ποιεῖται.

(I) MSS. addunt Δημώκερι.

λιπαίνῃ. ἀπινόμενον ὃ λειανθίς
ἀνθρώπος (α) ἀγόνους ποιεῖ, ἐξ ὃ
φησι ἐ' Ὀμηρῷ,

Κλῆθρεγί τ' αἰγυρεγί πε καὶ ἰτιά
ὠλεσίκαρποι.

potu haustus homines steriles red-
dit, ex quo & Homerus ait,

Κλῆθρεγί τ' αἰγυρεγί πε καὶ ἰτιά ὠλα-
σίκαρποι. Hoc est,
Alni, & populi nigra, & salices fru-
giperda.

(α) 'Αγόνους ποιεῖ.] *Salix a Vett. ὠλεσίκαρπῷ dicta est, vel a sui se-
minis amissione, vel quod illius flores epoti sterilitatem inducant. Priorem
sententiam tuetur Plinius Tom. 3. p. 264. "Ocyssime autem (inquit)
"salix amittit semen, antequam omnino maturitatem sentiat, ob id dicta
"Homero frugiperda. Utramque profert Eustathius in Ὀδυσ. K.
Vs. 510. ubi & in Edit. Romana, & vetustiss. Florentina a Demetrio
Chalcocondyla edita, ita scribitur, Μαχεγί τ' αἰγυρεγί, καὶ ἰτιά ὠλεσίκαρποι.
Eustathius. ὠλεσίκαρποι ὃ ἰτιά, ἢ ὅτι ἀπὸ βάλλουσι, φασί, τὸ ἀνδρῶν περι-
πλανηθῆναι, ἢ διότι οἱ πόνοτες & κατ' αὐτῶν ἀνδρῶν ὀδυνοῦσι τὸ καρπὸν, ὥστε
ἀγρόνους γίνονται, ὡς ὁ Θεόφραστος ἱστέει. De foliis idem tradit Dioscor. Lib. 1.
Cap. 136. Colum. p. 161. trium praeipue salicis generum meminit, Graecae,
Gallicae, Sabinæ, quam plurimi vocant Amerinam, Græca flavii coloris
est, Gallica obsoleti purpurei, & tenuissimi viminis, Amerina salix gracilem
virgam & rutilam gerit.*

Κ Ε Φ. ΙΔ.

C A P. XIV.

Περὶ (1) πείνης κοκκίων.

De ilice.

Τὴν πείνην φυτεύει [δὲ] ὡς
καλανθῶν (2) Μαρτίων. φασί
ὃ πῶς πείνην, ἰὰν (α) πολύκαρπος
γάνῃ, ἐύκαρπIAN σημαίνει.

I Licem ante Calendas Martias
plantare [oportet]. Aiunt autem
ilicem, si fructum multum ferat,
fructuum copiam portendere.

(1) Ita legend. cenſeo, in MSS. V. F. L. & Bod. πεινκοκκίων, in Bar.
Περὶ πείνων. (2) Emend. ex opt. Codice Barocc. prius Μαρτίων φησί. ἢ
ἢ πείνην..... σημαίνει.

(α) Πολύκαρπῷ.] Aratus p. 134. Ed. Oxon. Πείνη μὲν θαμνιῆς ἀκόλου-
τος μίτρον ἔχουσα, χειμῶνός κε ληθαίνει, ἐπὶ πλείον ἔχουσι. Μηδὲ ἀδελ-
φὴν γὰρ ἀνδρείου ἀπάντη, Τηλοτέρω δὲ αὐχμοῖο συνασχυοῖεν ἀνδρά.

Κ Ε Φ. ΙΕ.

C A P. XV.

Περὶ δεινδρολιβάνου ἱστορία.

De dendrolibano historia.

Λιβανῷ Σύριον ὄνομα, καὶ ἐν
ὄρει, ἐν φυτῷ. μειροφύκτιον ὃ
γίγνεται πρότερον τοῖς θεοῖς ἀνα-
κείμενον. Ζηλοτυπήσαντες ὅν αὐτὸ
κτείνουσιν ἀνθρώποι δυσσεβεῖς. γῆ ὃ
πρωτὰ θεὸς φυτὸν ἀνέκε & πίπλω.

L Ibanus Syrum nomen est, &
montis, & plantæ. Adoles-
centulus autem prius erat deorum
cultui deditus, quapropter impij
homines æmulatione ducti ipsum
occiderunt. Verum terra in ho-
nore

norem Deorum plantam produxit, quæ occisi nomen fert, & quamvis mutata natura, amorem tamen erga Deos non deposuit. Magis enim delectantur Dii, si quis ipsos thuris ramo coronet, quam si quis aurea donaria iis consecret.

κότϑ ὁμῶνυμεν, καὶ τὴν φύσιν μεταβαλὼν, τ' ὡς τὰς θεὰς οὕτως ἀφ' ἧς πύλον. ὅτι μᾶλλον δὲ πρὸς εὐφροσύνην θεὰς μίγνεται λίβανον ὡς θύει, ἢ χρυσὸν ἀναθήσει.

CAP. XVI.

De plantatione dendrolibani.

Dendrolibanum ex viviradicibus & furculis avulsis plantari aiunt, depositum in terram, & translatum, [jucundum & gravem odorem habet, ut Democritus testatur, &] animo deficientibus prodest; depangitur autem Martio mense.

Κ Ε Φ. ΙΓ.

Περὶ φυτεύσεως δένδρולי-
βάνου.

(α) Τὸ δένδρוליβανὸν φασὶ φυτεύεσθαι ἐξ αὐτορρίζων & ἀποσπασμένων, καὶ ἀπὸ τῆς εἰς τὴν γῆν, & (1) κομίζοντες, [(2) ἡδέϊαν ἢ καὶ βαρεϊάν τὴν ὁσμὴν ἔχει, ὡς ὁ Δημόκριτος φησὶ, καὶ] τοῖς λεπτοθύμοις ἐπαμύνει· καὶ ἀφυπνύεται ἢ μαρπᾷ μηνί.

(α) Τὸ δένδρוליβανόν·] Salm. de Homon. Hyl. Iatr. Cap. 97. notat ex fragmento veteris Grammatici, δένδρוליβάνου tres esse gummi species, Χαλκολίβανον sive Χρυσολίβανον, Ἀργυρολίβανον qui & λυκολίβανος, & λίβανον proprie dictum. "Hoc in Styracis lachrymam (Salm. verba) etiam "optime convenit, non tantum thuris. Χαλκολίβανον interpretatur ἡλίουειδὴ "ἢ πυρρὸν, ἢ γὰρ ξανθόν. Hic est ξανθὸς εὐραξ Gracis, qui & πυρρὸς dicitur Mulomedicis cap. 499. Aliis ὡχρὸς εὐραξ, ut in Glossis Neophyti: "καλαμίτης, ὁ ὡχρὸς εὐραξ. Ἀργυρολίβανος sive λυκολίβανος est candidus styrax, quem ὡσπρὸν εὐρακκα vocat Aetius. Hic facile omnium "optimus. Ildorus. "Distillatio styracis quæ virgis & calamis inhaerit, munda est & albida. Inde nomen Καλαμίτης εὐρακκος. Tertium "genus absolute λίβανος dicitur, nomen commune thuris & Styracis. "Ideo confuderunt. Apud Du Fresne in Gloss. Δένδρוליβανον. Rosmarinus, Actuario & Myrsino.

(1) MSS. Palat. Bar. L. & Bod. habent κομίζοντες, ut & infra Lib. XII. Cap. 19. παρακομίσσης. Retinui κομίζοντες, quod Hesychius exponit τριφύλον καὶ ἐπιμελείας ἀξιόντες.

(2) Salmasius loco cit. hoc de Dendrolibano caput suppositivum esse suspicatur, cum de Thuris arbore in Græcia sata se nunquam legisse meminerit: Addit etiam, quod vetus Cod. MS. Palatinus non agnoscat hæc verba unciis inclusa; cui suffragatur MS. Baroccianus, in quo ista non comparent.

Κ Ε Φ. ΙΖ.

Περὶ ῥόδου ἱστορία.

Ὅ Τὸ καλὸν ῥόδου θανυμάζων, τίλῃ τ' Ἀφροδίτης λογιζέσθω πωληγὴν, φασίν. ἦρα μὲν ἡ Θεὸς ῥ' Ἀδωνίδος, ἀντήρα ἔσ' ὁ Ἀρης αὐτῆς. ζήλοισιν ἔν' Ἀρης ἀνείλε τ' Ἀδώνιν, λύσιν ἔρωτος τ' Ἀδωνίδος ἡγήσασθαι θάνατον. μαρτυρεῖται ὅτι τὸ ποιητὴν ἡ Θεὸς αἰμύνειν ἡπίμας, ἔκαστα σπυδὴν ἐμβάλλουσα πρὸ ῥόδου ἀσάνδαλ' ἔσται, πῶς αἰκάνθαις ῥόδου τ' ταρσόν τ' ποδὸς περιπίρεται, ἔκαστον τὸ ῥόδον ὡς περὶ ὄν, ῥ' ἰχθῆς τῆς Ἀφροδίτης ἀπέρρουσι, εἰς δὲ νῦν ὁρᾶται τίλῃ χροῶν μετέβαλε, καὶ ἔρωτος ἔσ' εὐωδία αὐτῇ ἔκτετε ὡς στένιστο. Ἐπειροὶ δὲ φασιν, ἐν ἔρωτι τ' Θεῶν εὐωχεμένων, καὶ νείκερος πολλὰ παρακείμενα, ἀνασκιρτήσαι χροῖα τ' ἔρωτα, καὶ λυσιτελεῖν πρὸς πλείους ῥ' κρατῆρας τῷ βάσιν, ἔκαστα πρὸς αὐτόν. τὸ δὲ νείκερ εἰς τίλῃ γλῶσσοις ἐκχυρὴν τὸ ἄνθος ῥόδου ἐκχυρῆσθαι ἀναδύναται.

Κ Ε Φ. ΙΗ.

Περὶ ῥόδων, καὶ πῶς ἔστιν αὐτὰ εὐωδέστερα ποιῆσαι, καὶ ἀδιαλείπτως ἔχειν. Διδύμεα.

Ἐὰν σκόρρα παρφυπύσῃς πῶς ῥόδοις, εὐωδέστερα ἔσται. εἰ δὲ θίλῃς ἀδιαλείπτως ἔχειν ῥόδοις, κατὰ μῆνα φύτευσεν ταῦτα, ἔκαστα ῥ' εἰς αὐτὸς παντός. πρὸς ῥόδοις φυτεύσῃ ποικίλως. οἱ μὲν αὐτὸν ῥίζα ὁλόκληρα μετὰφυπύουσιν, οἱ δὲ ἐξελόντες μὲν τ' ῥίζων, κατὰ κόπῃσιν εἰς παλαιστοῦς μεγάλῃ,

C A P. XVII.

De rosa historia.

Qui rosæ pulchritudinem miratur, ei Veneris plagam considerandam esse aiunt. Amabat enim Adonidem dea, amabat autem & Venerem ipsam Mars. Emulatione igitur accensus Mars Adonidem sustulit, dissolutionem amoris mortem Adonidis fore arbitratus. Quum autem factum cognovisset Dea, de Marte se vindicare festinavit, & præ nimio studio in rosas irruens discalceata, a rosæ spinis plantam pedis transfixa est, & cum alba prius esset rosa, ex cruore quæ a faucia Venere defluxit, in eum qui nunc in ipsa cernitur colorem transiit, ex eoque tempore & rubor & odoris jucunditas ei accessit. Alii aiunt, quum in cælo Dii conviverentur, & nectar multum adflaret, Amorem choream duxisse ac tripudiasse, & ala crateris pedem concussisse, eumque evertisse; atque sic nectar in terram effusum rosæ florem rubicundum reddidisse.

C A P. XVIII.

De rosis, & quomodo odoratiores fieri possint, & non deficiant. Didymi.

Si allium juxta rosas plantaveris, odoratiores erunt. Si autem perpetuo rosas habere velis, eas singulis mensibus plantato ac stercoreato, & semper habebis. Cæterum rosæ variis modis plantantur. Alii enim viviradices integras transplantant. Alii extrahunt una cum radicibus, & in palmarem magnitudinem, hoc est

est quatuor digitorum, concidunt tum ipsas radices, tum quicquid ex eis est enatum, & omnia segmenta plantant, cubiti spatio inter se distantia. Quidam coronas odoris gratia nexas plantant. Nōsse autem convenit, quod rosæ in locis siccis provenientes, velut etiam lilia, odoratiores erunt. Rosæ præcoces fiunt, tum in cophinis, tum in fictilibus plantatæ, si eadem cura digneris eas, quali cucurbitas & cucumeres tractare solemus. Si autem velis eas, quæ jam plantatæ sunt, præcoccem fructum ferre, duorum palmorum spatio a planta scrobem facito, & aquam calidam bis in die infundito. At vero ros qui in rosis reperitur, pure penna collectus, & per specillum palpebris infusus, lippitudini medetur. Conservabis rosas recentes & in vigore, si ipsas in amurcam immiseris, ita ut liquor eis supernatet. Alii herbidam adhuc hordei segetem una cum radicibus avulsam in dolium non picatum mittunt, & rosas adhuc clausas injiciunt, teguntque ac conservant. Alii viride hordeum in pavimento consternunt, & rosas superinjiunt. Democritus ait, si rosa in æstate media bis per diem rigetur, eam Januario mense fructum ferre. Florentinus autem tradit, rosam in corticem mali inseri & inoculari posse, & tempore malorum rosas nasci. Zoroastres dicit, per integrum annum oculorum morbis non laboraturum, qui

ταῦτά (1) περαδακτυλία, τὰς ρίζας καὶ τὸ ἐξ αὐτῶν ἐκπιφυκὸς, ἐπάνω τῇ τμήματι φυτεύουσιν, ἀπὲρ χεῖρα ἀλλήλων ὡς πύχυν. πνίς ὡρὸς εὐωδίαυτφάνης πλεῖοντες φυτεύουσιν. Εἰδέναι ὅτι ῥοῦ, ὡς καὶ ἐν τοῖς (α) ἀνύδροις ῥόδα, ὁμοίως ὅτι καὶ κελίνα, εὐωδίσταρα ἔσται. καὶ ὁ ῥόδα πρῶτον γίνεται φυτὸς ὁμοίως ἐν τε κοφίνους καὶ κεραμίους, καὶ τὸ αὐτῆς ἐπιμελείας ἀξιοῦν, ὡς ἐπὶ τῇ κλοκωθῶν καὶ σικύων. εἰ ὅτι βέλαι καὶ ἡδη πεφυτμένον (b) πρῶτον εἰσεκτεῖν τὸ καρπὸν, ὅπου παλαιῶν δύο ὅτι φυτὸς γῆρον ὁρῶντας ἔσται ὅτι δὴρ θηρῶν τὸ ἡμέρας δεύτερον. Ἡ ὅτι ὁρῶν ἡ ἐν τοῖς ῥόδοις εὐερισκομένη, καθαρώς πρῶτον ὁμοίως ὁμοίως, ὅτι ἀπὸ τῆς (2) μήλης τοῖς βλεφάροις ἐσχεομένη, τὴν ὁφθαλμίαν ἰάται. Διατηρήσεις ὅτι καὶ ῥόδα νεαρά καὶ ἀκμαῖα, ἐὰν ἐμβάλλῃς ταῦτα εἰς ἀμόργον, ὡς ἐπιπολάζειν τὸ ὕγρον. ἐνιοὶ χλοῦζουσιν καὶ ῥοδὴν καὶ τὸ ριζῶν ἀποσπάταις, εἰς κεραμίον ἀπίσσωτον ἐμβάλλῃς, καὶ ῥόδα μινυκὸν ἐκτείνεις, σκέπῃς ὅτι ἀσπέρων. οἱ ὅτι χλωρὰν τὴν κριθῶν ἐπὶ τὸ ἔδαφος σπείνεις ἐπιβάλλῃς ῥόδα. Δημοκρίτης δὲ φησιν, ἐν μέσῳ τῷ ὁρῶν ἀρδύνῃ τῷ ῥόδῳ δεύτερον τὸ ἡμέρας, τὸ ἰανναρίῳ μηνὶ φέρειν τὸ καρπὸν. Φλωρεντίνος ὅτι λέγει, δύνανται τὸ ῥόδον εἰς φλοῖον μήλας ἐκτενρίζεσθαι καὶ ἐκφθαλμίζεσθαι, καὶ τὸ καρεῖν τὸ μήλων γίνεσθαι τὰ ῥόδα. Ζωροάστρης ὅτι λέγει, ἐπὶ ἐν αὐτὸν εἶνα μὴ ἀλλοῦν τὰς ὁφθαλ-

(1) Emend. ex MS. Barocc. prius περαδακτυλίας.

(a) Ἀνύδροις.] Plinius Tom. 4. p. 112. "Praterea omnis rosa siccis quam humidis odorator.

(b) Πρῶτον.] Idem pag. cit. "Qui præcoccem faciunt, pedali circa radicem scrobem aquam calidam infundunt, germinare incipiente calyce. Et Pallad. p. 67. "Si rosam temperius habere volueris, duobis palmis ab ea in gyrum fodies, & aqua calida bis rigabis in die.

(2) Ῥοδὴν ex MSS. F. L. & Bod. ἀντὶ τῆς ὁφθαλμίας.

μυς, ἢ ἐν πρώτοις ἰδόντα ἐπὶ τῷ
φυτῷ ρομανκίας κάλυκας, & τει-
σὶν ἐξ αὐτῶν δαπμαζάμυροι τὰ
ἐρμυζα, & ἐπὶ τῷ φυτῷ τὰ ρόδα
καθαλιπύοντα. Τινὲς ὃ τὰ ρόδα
(c) φυλάττεισι νεαρά, κάλαμον χλω-
ρὸν πεφυτμένον χρίσαντες, & ἐμ-
βαλόντες τὰς κάλυκας, καὶ παπύρου
περιδύσαντες ἡρέμω, ὅπως μὴ δια-
πνεύσῃ. ρόδα ἀρχόμενα ἀνοίγαντες
παρεχρυσίαν θύει, ἔχεις παρεχρῆ-
μα λευκά. (d) εἰάν ἐξ ὀλίγων τὰ
φυτὰ πλείονα ποιῆσαι βέλγῃ, λα-
βὼν τὰ κλήματα αὐτῶν διελει, &
ποιήσας ὥστε τιτραδακτυλίσια, ἢ
ροικρὰ μείζονα, καθαρίσας· ὅταν
ἢ γένηται ἐναιουσαῖα μετὰ φύτει,
ἀπὶ χοντὰ ἀπ' ἀλλήλων πόδα, καὶ
ἕτως ἐργάζεσθαι, σκώπῃν ἐπιμελῶς,
& τὴν ὕλην πάντων ἐξαίρειν. πε-
ριστομαὶ ὃ θειοτέρως αὐτὸ μετέχουσιν
φύσει. & ἢ μύρον ἢ φαυλότερον
παρεσκευάζει, καὶ πενυμένους ὀφθαλ-
μοῖς ἐστὶ σύμμελον.

(c) Φυλάττεισι νεαρά.] Pallad. p. 120. "*Rosas nondum patefactas
servabis, si in canna viridi stante fissa recludas ita, ut fissuram coire
patiaris.*"

(d) Ἐάν ἐξ ὀλίγων.] Vide Palladium de rosario instituendo, in Novemb.
Tit. II.

Κ Ε Φ. ΙΘ.

Περὶ κέλων ἰσοεία.

Ζεὺς τὴν Ἡρακλῆα ἐκ τῆς Ἀλ-
κμήνης γήρην καὶ θνητὸν ὄντα,
ἀθανασίας μετοχὸν ἡβελήθη ἐργά-
σασθαι, καὶ τῷ τὸν τῷ μάσθαι τὴν Ἡρας
κρυμμένης ἐπὶ νέον ὄντα περὶ σέ-
θηκεν. ἐμπλοτὴν ὃ τὸ βρεῖφον τῷ
γάλακτι ἀπίσησε μὲν τὸ σῶμα τὴν
θῆλῃς, ἐρῆν δὲ ὅμως τὸ γάλα ἀ-
φρόνως, & τῷ παιδὶ Διὸς ἔσθοντα,
ἐν ἐρωτῇ τε Διὸς χυθῆν, τὴν λεγό-
μενον (a) Γαλαξίαν ἀπειργάσασθαι,

(a) Γαλαξίαν.] Eandem *Via lactea originem narrat* Eratosthenes in
Καταστελισμοῖς, Cap. ultimo. Οὐ γὰρ ἐξῆν (inquit) πρὶς Διὶ υἱοῖς τὴν ἑρμηνείαν
vero

primus viderit calyces in planta
clausas, & tribus ipsorum oculos
absterferit, rosas ipsis in planta re-
lictis. Quidam rosas conservant
recentes, calycibus in viridem plan-
tatam arundinem fissam immixtis,
& arundine leniter papyro obligata,
ut perspirare non possint. Rosas,
dum aperiri incipiunt, sulphure suf-
fumiga, & evestigio albas habebis.
Si ex paucis plantis plures facere
velis, sarmenta ipsarum divide, &
segmenta quatuor digitorum, aut
paulo majora, pange: quum autem
annicula fuerint transplanta, pedis
ipatio in medio relicto, atque
ita excole diligenter fodiendo,
omnemque sylvam ac materiam
eruido. Certo autem persuasus
sum diviniore naturæ rosas partici-
pare. Nam & unguentum non ma-
lum ex eis fit, & male affectis ocu-
lis profunt.

CA P. XIX.

De lilio historia.

Quum Jupiter Herculem ex Al-
cmena genuisset, essetque mor-
talis ea de causa Hercules, immor-
talitatis participem facere cupiebat,
& propterea ipsum adhuc infantem
Junonis dormientis uberibus admo-
vit. Infans itaque lacte satur os a
papilla amovit, lac tamen nihilomi-
nus ubertim fluebat, etiam puero
amoto, & quicquid ejus in caelo
diffusum est, Galaxian effecit, quod

vero in terram delatam est, ejusque glebas tinxit, id florem lilii produxit, quod lactis colorem ex-
primit.

ἐν τῇ γῇ ὃ ἀπὸ ῥυτίων, καὶ τὰς βα-
λας διῶσαν, (b) ἀνθῶ τοῦ ἔκρινος
ἀνιδῶκε, πρὸς τοὺς τῶν ῥυτίων
τῶν γάλακτι.

πρὸς μὲν αὖτε, εἰ μὴ τις αὐτῶν θηλάσῃ [melius forsan θηλάσῃ] τὸ τὸ Ἑρμῆ
μᾶλλον· διότι φασὶ τὸ Ἑρμῆν ὑπὸ τῶν γένεσιν ἀνακομίσαι τὸ Ἑρμῆ, καὶ
πρὸς αὐτὸν τὸ τὸ Ἑρμῆ μᾶλλον, τὸ ὃ θηλάσῃ, ἐπινοήσαντες δὲ Ἑρμῆ ἀπ-
σπασθῆναι αὐτὸν, ἔστιν ὡς ἐκχυθῆναι τὸ πρὸς αὐτὸν, ἀπὸ τοῦ ἐκχυθῆναι τὸ γάλα-
κτι κύκλον. Circuli hujusce Lactei pluribus meminit Manilius Lib. I.
ὁ Achilles Tatius ait, ἔστιν ἐκχυθῆναι καὶ μόνον ἐπὶ τὸ Ἑρμῆ αἰδομένης, τὸ
ἐκχυθῆναι ὅταν ῥυτίων.

(b) Ἀνθῶ.... κελύκη·] Picrius in Hieroglyph. p. 586. notat ex Ni-
candri Alexipharm. lilia Veneri invisā esse, quod candoris certamen cum
ea inire voluerint, vel quod ex Junonis lacte ortum ceperint, inde Flores Ju-
nonii dicuntur.

CAP. XX.

KEΦ. K.

De liliis. Anatolii.

Περὶ κελύκων. Ἀνατολίας.

SI lilia purpurea facere velis, dum
florent cauliculos ipsorum re-
vulsos decem aut duodecim simul
colligato, & super fumum suspen-
de, emittunt enim ex caulibus ra-
diculas parvas bulbis similes. Ubi
igitur plantandi tempus adfuerit,
cauliculos in facem vini nigri mis-
cos macerato, donec purpurea &
probe tineta visa fuerint tibi ipsa
diffrahenti. deinde hoc modo plan-
tato, singulis facie sufficiente af-
fusa, atque sic lilia inde producta
purpurea florebut. At vero lilia
per totum annum recentia per-
maneant hoc modo. Avellunt
ipsa una cum ramulis nondum
aperta, sed adhuc clausa, inji-

ΕΙ θέλεις (a) κελύκη πορφύρεα
ποιῆσαι, ὅταν ἀνθήσῃ λαβὼν
ἀπὸ αὐτῶν τὰς καυλὰς, συνδέσῃ
ἀνὰ δέκα ἢ δωδεκά, καὶ κρέμῃσιν
ὑπὲρ καπνῶ, ἀνὰ σιγῇ ὅτι ἐπὶ (1)
καυλῶν ῥιζία μικρὰ, ὡς βολβία.
ὅταν ἔν καυλῶν ἢ ἔκ φυτῶν, ἐμ-
βεῖον εἰς τρυφὰ οἶνον μύλαν
τῶν καυλῶν, ὡς ἀν διελόντι σι-
γῇ πορφύρεα καὶ βεβαμμένα κα-
λῶς. εἰδὲ ἔτω φυτῶν, πρὸς
πρὸς αὐτὸν ἐκαστὸν τὸ τρυφῆς τὸ ἀρ-
κῆν, ἔστιν πᾶς ἐξ αὐτῶν γινόμενα
ἀνθήσῃ πορφύρεα. Τὰ ὃ κελύκη ἐπὶ
ὅλον τὸ καινὸν νεαρὰ ἀλγύνει
ἔστιν. ἀφελόντες αὐτὰ μὲν τὸ κελύ-
κων ἔτω ἀνεωγῶν, ἀλλ' ἐπὶ Συμ-
μεμυκότε, ἐν πρὸς αὐτὸν εἰς ἀλγύνει

(a) Κελύκη πορφύρεα·] Haud aliter Plinius Tom. 4. p. 114. " Colligun-
tur mense Julio scapi arecentes, liliaque suspenduntur in fumo. Dein
nudantibus se nodulis, in face nigri vini, vel Graci, mense Martio ma-
cerantur, ut colorem percipiant, atque ita in scrobiculis seruntur, hemi-
nis facis circumfusus. Sic fiunt purpurea Lilia: mirumque tingi ali-
quid, ut nascatur infectum.

(1) Emend. ope MSS. V. Barocc. & Casaub. pr. Ed. καρπῶν.

καρπῶν

περὶ ἡμέρας (2) ἀκύνεισιν, ταῖς τῶν ἀπώσων, ὅτε πυρρῶνται καὶ ἀ-
γία ἀπὸ τῆς θερμότητος, καὶ ἔτι τῆς θερμότητος
παρρησίου τῆς εὐκαταρίας ὅσον νεαροί.
εἰ ποτε ὅ ἐν τῇ μέσῃ χρόνῳ βυ-
λῆσιν πρὶν ἐξ αὐτῶν λαβεῖν ὥστε
τῶν χρόνων, ἐν ἡλίῳ πείρασιν, ὅπως
δυσχερῆς ἀφαιρηθῇ. Ἴνα ὅ ἄλλοι καὶ
ἄλλοι καὶ ἀνθοφορῇ καὶ κέρναι, τὰς
βολβὺς (3) φυτεύων τὰς μὲν εἰς βί-
βλῳ δρυκτύλων δίδωκεν, τὰς δὲ
ἐκ τῶν, τὰς δὲ ὁ. καὶ ἀπὸ τῆς, ὅ ἐξ
κέρναι ἐπιπολλοί. ἔχει δὲ τὸ τοιοῦτον ἐπὶ
τῶν ἄλλων ποιεῖν ἀντίον. Φλωρεν-
τίνῳ ἐρωτῶν τὸ κέρναι γίνεσθαι
λέγει, ἐάν τις ἐν τῷ (4) αὐτῶν
λεπτῶν χρόνῳ κινῶν βαλεῖ, φυλαττό-
μεν, μὴ τὰς βολβὺς (5) ἀφαι-
ρήσῃ. εἰ δὲ καὶ ἄλλοι χρόνῳ πι-
εῖται τις αὐτὰ, ὅ ἔστι, ἔχει ἐκάστῳ χρόνῳ τὰ αὐτὰ κέρναι γίνεσθαι.

ciuntque in vasa fictilia nova non
picata, deinde vasa cooperta repo-
nunt, atque sic asservata per totum
annum recentia durant. Siquan-
do autem medio tempore aliqui eis
uti velint, in sole exponant, quo cal-
facta aperiantur. Quo vero lilia
sæpius florem producant, dum bul-
bos ipsorum plantas, alios ad alti-
tudinem digitorum duodecim, alios
octo, alios quatuor deponito, & diu
lilia habebis. Idem etiam in aliis
floribus facere licet. Florentinus
rubrum lilium futurum ait, si quis
intra bulborum tunicas cinnabari
fundat, caveat autem ne bulbos
contundat. Si vero etiam alio co-
lore quis ipsa oblinat, cuiuscunque
coloris voluerit lilia nascentur.

(2) Pro ἀκύνεισιν legend. vel ἀκύνεισιν, ut Codd. impressi Dioscoridis ex-
hibent Lib. I. Cap. 93. — Κεραμεῖν ἀγρίον ἀκύνειον (ταῖς τῶν ἀπώσων).
Vel potius, analogia servata, ἀκύνεισιν, nam a κύνειν aeducitur, idque a
κύνει, Pix liquida, teste Dioscoride. Apud Hesychium, κύνειον, ποσει-
δωνῶν, Pice oblinere: Hinc Μόρῳ ποσειδωνῶν Ἄλκυον ὁ Cratino
dicitur Mors, quam obeunt, qui pice obliti cremantur. Vid. Etymologum
ὁ Schol. Aristoph. ad Vespas Vs. Τὸν Ἰσχυρὸν ἔχον ἐν τῷ λικάνῳ πύμνῳ
ὁ ἡμῶν ἀδικωνεῖ. — (3) Ita MSS. V. Bar. ὁ Interp. ante φ-
τῶσιν. (4) Interp. legisse videtur λεπτῶν χρόνῳ, ita etiam MS. Voss. in
Bir. λεπτῶν χρόνῳ. (5) Ita MSS. V. ὁ Bar. in quo scrib. ἀφαιρήσῃ
αὐτὰ ὅ ἔστι.

Κ Ε Φ. ΚΑ.

C A P. XXI.

Περὶ Ἰριδος. Λεοντίνῳ.

De Irīde. Leontini.

(a) Τῆς Ἰλλυρικῆς Ἰριδος ἡ βορ-
ρῆα καὶ λεπτοτάτη φυτὸς
ἐν ποσειδωνῶν φυτῶν Ἰανναρίῳ,
ἔχεις Ἀπειλῆς μηνός.

IRIS Illyrica parva & tenuissima
plantatur ex recentibus plantis
Januario, usque ad Aprilem men-
sem.

(a) Τῆς Ἰριδος Ἰλλυρικῆς. — Vid. quæ supra adnotavimus de Irīde Illyrica
ad Cap. 8. Libri 6ti.

C A P. XXII.]

De viola Historia.

Violæ flos natus est ex ea, unde nomen habet. Etenim Jupiter Io puellam amavit, & ex amore coitit, & ut Junonem res lateret, & non innotesceret, naturæ transmutationem fecit. Deprehensus enim Jupiter, & factum celare cupiens, hominem in buculam transmutavit. Terra vero in honorem dilectæ Jovi florem protulit, qui juveniculæ pabulum esset, & sane flos propter ipsam factus ex ipsa nomen tulit, & fortunam puellæ coloribus suis ostendit. Rubescit enim veluti virgo, purpurascit autem velut bucula, & albescit, indicans quod puella in astra est translata, & quæcunque germen ostendit, ea in muliere fuerunt.

(1) *Hac desunt in MSS. & Versione.*

C A P. XXIII.]

*De plantatione violarum.
Tarentini.*

Violæ purpureæ, & aliæ omnes, tum auricolores, tum russci coloris, post idus Martias plantantur, & post calendas Maias. Est autem folium violæ refrigerans, & inflammationibus prodest. Oleum autem violarum febricitantibus illitum eos refrigerat. Similiter etiam viola alba in areolis feritur, & Januario transplantatur, usque ad septimum Iduum Februariarum.

(1) *Ita MSS.*

K E Φ. KB.

Περὶ Ἰσ ἰσορία.

ΙΟν τὸ ἀνδρ. [(1) ἐκ τ' Ἰσ] ἔξ ἧς ὀνομάζεται γένεσιν. ἤρα μὲν γὰρ ὁ Ζεὺς τ' Ἰσ, ἐρῶν ὃ ἐπλησάσθαι, & (ὕδατος) ἐπειρᾶτο τὴν Ἥραν καὶ τ' ἐλίσχον, μεταβολὴν τε ἐπαυῖτο τ' φύσεως. αἰσθῆς γὰρ ὁ Ζεὺς, καὶ τὸ γένος ὑποκρίσας ζητῶν, εὖ μὲν μεταβάλλει τὴν ἀνθρωπ. π. μῶσα ὃ ἢ γῆ τὴν ἐρωμένην τ' Διὸς ἀνδρ. ἀνῆκε τὴν βῆν σῆματι, & γένος δι' αὐτὴν ἐξ αὐτῆς ὀνομάζεται, & δηλοῖ τ' κόρης τὰς τύχας τοῖς χρώμασιν. ἐρυθραίνεται γὰρ ὡς οἰάμεν παρθένη, πορφύρεται ὡς αἰβῆς, καὶ λευκαίνεται, δαλὴν τὴν αἰσθῆς τῆς κόρης μεταβολὴν, ὅσα τὸ βλάστημα φαίνεται, γένεσιν ὃ γυνή.

K E Φ. ΚΓ.

Περὶ φυτεύσεως Ἰων.
Ταραντίνων.

ΙΑ τὰ πορφύρεα, & τὰ ἄλλα πάντα, τὰ π. χρυσοῖον & τὰ ροσίζοντα, μὲν εἰδὸς Μαρτίας φυτεύεται, & μὲν καλάνδαις Μαΐας. ἔτι ὃ τὸ Ἰσ φύλλον καὶ ψυχρόν, καὶ ὠφελεῖν ἐν ταῖς φλεμοναῖς. τὸ ὃ ἔλαον τὸ ἀπὸ τ' Ἰων τοῖς πυρεμοῖς (1) ἐπιχειρόμερον καὶ ψυχρὸν. ὁσπύτως καὶ τὸ λευκὸν ἀσείρεται ἐν πρᾶσιαις, & μεταφυτεύεται Ἰανουαρίῳ, ἄχρη τ' ὡς ἰσθμῶς εἰδὸν Φινυραρίων.

Κ Ε Φ. ΚΔ.

Περὶ Ναρκίσου ἱστορία. (1)

Παραλόγος παῖς ὁ λόγος ὑπερβόη
 παρελόμενος. Νάρκισος
 ὃς ἦν ἐρῶν οἰκιστὴν, ὃς φειδόμενος
 οἰκοῦν. ὥρα μὲν ὃς διέφευγε σάμωλος,
 ἔστιν ὃ τὸ ἐρῶν ὃς τὸ πόντον ἐκτὴ-
 σαιτο. καὶ λαμβάνει ὃς πηγὴν, ὡς
 πόμηνος. ἡατὴς ὃς οἰκείας μορ-
 φῆς καὶ αὐτὸς, ἐρασὴς ὃ αὐτὸς καὶ
 ἐρώμενος ἐγένετο. ἐρῶν ὃ αὐτὸς
 ἑαυτῷ, διεφείρετο. ἐπὶ πηγὴν ὃν
 ἔλθων, ἔστρεψε μὲν τὴν σκιάν ὡς ἐρώ-
 μενος, ἡπληθύνει ὃ, ὃ ἑαυτῷ (2)
 λαβόμενος, ἐπὶ τοῖς ὕδασι τὸ πη-
 γῆς ἑαυτὸν ἐπιφῆκε, ὃ παραψυ-
 χὴν ὃ παῖς ζῆτον, βίη ἐρεσησιν
 εὐερατο, ποσὶν τὴν πλεονεξίαν ὀνηθίς,
 βλάστης (3) μετὰ βληθείς.

(1) MSS. F. L. & Bod. addunt Ταραντίνου. (2) Emend. ex MSS.
 prius λαβόμενος ἐπὶ τῷ. (3) Ita MSS. V. F. L. & Bod.

Κ Ε Φ. ΚΕ.

Περὶ Φυτείας ναρκίσου.
Διδύμης.

ΑΥπὲρ ὅτι ὁ νάρκισος φυτεύ-
 εται, ὡς βλάστησιν ἀρχόμε-
 νος Μάρτιο μηνί, καὶ μεταφυτεύεται.
 ψυχρότατος δὲ ἐστὶ τὸ αἶθρος αὐτῷ.

Κ Ε Φ. ΚΖ.

Περὶ Φυτείας κρίου.
Φλωρεντίνης.

ΟΚρίον αὐτὸ ὅτι φυτεύεται,
 ὅταν τὸ αἶθρος ἀποβάλλῃ. τὸ
 δὲ αἶθρος ὡς πρὶν ἀνίστην ἢ τὸ
 φύλλον. ἀνθολογιῇ μὲν, ὅταν εὐ-

C A P. XXIV.

De Narcisso historia.

Insoliti casus ratio magis insolita
 fuit. Narcissus enim, dum se
 amabat, periit. forma erat egregia,
 quæ etiam amoris causa fuit. Fonti
 enim sitiens incubuit, suæque alle-
 ctus forma, & amator & amatus
 fuit. sui autem amore captus, periit.
 Fontem igitur adiens, imaginem su-
 am amore persecutus est, sui vero
 impos factus, & seipsumprehendere
 gestiens, aquis se immerfit, & amo-
 ris levamine quæsito, vitæ exitum
 fortitus est; nihil autem commodi
 inde percepit, nisi quod in florem
 cognominem mutatus fuerit.

ὅστις εἰς αἶθρον τῇ ὁμωνύμῃ μνήμῃ τῇ

C A P. XXV.

De plantatione narcissi.
Didymi.

Narcissus a viviradicibus planta-
 tur, germen fundere incipi-
 ens Martio mense, & transplanta-
 tur. Flos ejus frigidissimus est.

C A P. XXVI.

De plantatione croci:
Florentini.

CRocus a viviradicibus plantatur,
 cum florem abjecerit. Florem
 autem prius emittit quam folium.
 Flos colligitur, ubi bonum colorem
 adeptus

adeptus fuerit, cuspidibus ex medio flore extractis, & ad triduum aut quadriduum siccatis, deinde summa ejus pars purgatur, & album quidem adimitur, & flos componitur in vasis quantum fieri potest confectus. Diophanes in umbra crocum siccandum esse tradit.

(1) Ex MSS. Palatt. & Barocc.

C A P. XXVII.

De *sampsucho*, *costo*, &
balsamo.

Sampsuchum ex semine scriitur, & transplantatur Aprili & Maio, jucundum odorem habens, & calidissimum. Similiter etiam *costus* & *balsamum* a vivradicibus plantantur Novembri mense, ambo odoris fragrantiam habentia.

(a) Τὸ Σάμψυχον-] *Plerique Vett. e quibus Dioscor. & Plinius, Sampsuchum & Amaracum confundunt; Alii, e quorum numero Galenus, Meleager, & Paulus Aegineta, prorsus diversa faciunt, varia forsan dialecto inducunt; nam herba qua Aegyptiis, Cypris, & Syris Sampsuchum, eadem Cyzicenis, Diocli Medico (qui de Medicamentis lethalibus scripsit), & Siculae genti Amaracum dicitur. In Nothis Dioscor. Romanis Majorana. Plinius: "Seritur utroque genere, & semine & ramo. Consul. Salm. de Homon. Hyl. Iatr. Cap. 13. Dioscor. Lib. 3. Cap. 47. & Plinium Tom. 4. p. 128.*

(1) Ita MSS. prius ἡρμώτερον ὄν.

(b) Κόστος & βάλασμων-] *De Costo satis diximus ad Cap. 13. Lib. VII. Balsamum Theophrasti aetate soli Judææ concessum, postea Dioscoride teste & in Aegypto proveniebat. "Arboris (inquit Plinius) tria genera. Tenui & capillacea coma, quod vocant Eutheriston. Alterum scabro aspectu, incurvum, fruticosum, odoratius; hoc Trachy appellant. Tertium Eumeces, quia est reliquis procerius, levi cortice. Purum balsamum vendente Fisco trecentis Denariis vaniebat. Vid. qua congeffit Salm. ad Solin. p. 591, 2, 3. Dioscor. Lib. 1. Cap. 18. Plinium Tom. 3. p. 43, 4. & L. Allat. in Eustathium.*

(2) MSS. habent πρὸς ὁσφρησιν.

χρῆσιν, ἐκ μίσθου ὃ ἀνδρὲς ἐλκομένων & γλωχίνων, καὶ Σάμψυχομένων ἡμέρας γ'. ἢ δ'. εἴτε καὶ αἶρεται αὐτὸ τὸ ἄκρον, καὶ τὸ λευκὸν ἀφαιρεῖται, ἐς (σωτήριον) εἰς ἀλγία εἰς δύναμιν (1) πιπιλημένοι. Διοφάνης δὲ φησιν, ὅτι τὸ κρόνον ἐν σκιᾷ χρῆσι ψύχειν.

K E Φ. KZ.

Περὶ σαμψύχου, κόστου, καὶ
βαλσαμῶν.

(a) Τὸ σάμψυχον ἐκ Σπέρματος (σπέρματος), ἐκ μεταφυσίας Ἀπελιδίου καὶ Μαίω, ἡδύαν τὴν ὁδὸν ἔχον καὶ (1) ἡρμώτερον. ὡς αὐτὸς (b) κόστος & βάλασμων αὐτόριζα Νοεμβρίῳ μηνὶ φυτεύονται, εὐώδη ὄντα (2) τὴν ὁσφρησιν.

Κ Ε Φ. ΚΗ.

Περὶ μισοδόλου, ὅ καὶ ὠ-
κίμου. Σωτίων.

C A P. XXVIII.

*De Misodulo, sive ocimo.
Sotionis.*

(α) Τὸ ὠκίμου, τῆς τῆς τὸ λεγόμενον μισοδόλου, εἰς ἐδὲν ἔχων ῥεῖσμον. καὶ ὅ (β) μανιώδεις καὶ ληθαργικὸς καὶ ἡπατικὸς ποιεῖ τὴν ἐδὲν. πικρὸν ὅ τὸ τῆς κακίας, τὸ τῆς αἵμα πάντε ἐδὲν μόνον ὠκίμου ἀπέχεται. μαλακίαν ὅ τῆς καὶ ἐν ἡλίῳ πικρὸν σκορπίου γινώσκει. μαλίστα ὅ τῆς γυναικὶν ἐν πολυμυώματι, ποσάτῳ ἔχον πρὸς αὐτὰς φυσικὴν ἀντιπάθειαν, ὡς εἰ τις ὑπὸ λοπάδι ὄψῃ ἐλόρριζον ὠκίμου ὑποθήκῃ, ἀγνοήσῃ γυναικὸς, ὅ πρὸς πρὸν ἢ γυνὴ ὅ ὄψῃ ἀψαλὶ πολυήσῃ, πρὶν ἀρθῆναι. τὸ ὠκίμου.

O Cimum, hoc est μισοδόλου appellatum, prorsus inutile esse novi. Nam insanos & lethargicos & hepaticos eos facit qui eo vescuntur. Signum autem ejus malignitatis est, quod capra omnia depascens, a solo ocimo abstinet. Manducatum autem & in sole expositum scorprios gignit. Maxime autem mulieribus infestum est, tantam habens adversus ipsas naturalem contrarietatem, ut si quis, infcia muliere, sub patinam obsonii integrum cum radice ocimum supponat, mulier non prius obsonium contingere audeat, quam ocimum tollatur.

(α) Ὁκίμου.....μισοδόλου,-] Occurrit etiam apud Demetr. in Hierocoloph. Lib. 1. Cap. 9. Varro Lib. 1. de Re Rust. dictum putat ὠκίμου, quod ὠκίως valeat. Κοινῶς (Suidæ verba) λέγει βασιλικόν.

(β) Μανιώδεις,-] Hac ad verbum expressit Plinius Tom. 4. p. 44.

Κ Ε Φ. ΚΘ.

Περὶ κισσοῦ ἱστορίας.

C A P. XXIX.

De hedera historia.

Κισσός, τὸ ἀνθρ., νέος ἐπὶ χανέ πρὸς πρὸν, ῥεῖστος Διόνυσος γινώσκων. ῥεῖστος ὅ τῆς Θεῶς πρὸς τῶν γῆν κατὰφέρεται καὶ γῆ πρὸς Διόνυσον ἀνθρ. ἀνθρ. ὁ μόνον [(1) βλάστημα], σάξου ταῦ ὅ νῆς βλάστημα. πρὸς πρὸν μὲν ὅ ἐν γῆς ἀμπελον ἀνθρ. πρὸς πρὸν, ὅ τῶν περὶ πρὸς πρὸν, ὡς ὅτι νέος ἐχόμενος.

Hedera, id est Cissus, adolescens antea fuit, & Bacchi saltator, qui, cum coram deo tripudiaret, ad terram prolapsus est, & interiit. Terra autem, in honorem Bacchi, florem produxit adolescenti cognominem, & juvenis germina confervavit: quod ubi ex terra prodiit, vitem amplecti solet, eo modo quo adolescens Bacchum in tripudiis amplecti consueverat.

(1) Hac vox lituram meretur, sed MSS. retinent; quid autem tota πρὸς velit, me adhuc latet.

CAP. XXX.

Κ Ε Φ. Λ.

De plantatione hederæ.

Περὶ φυτεύσεως κισσῶ.

HEDERA aqua gaudet; plantatur autem ante calendas Novembres, & à calendis Martiis. Corymbum hederæ habebit decorum, si quis trium conchyliorum ustorum & confusorum cinerem adspersgat, aut alumine corymbos irroret. Alba vero ex nigra fit, terra alba macerata, & hederæ radicibus infusa per dies octo. Damogeron ait, si quis hederæ nigræ corymbos tres in linteolum mundum mittat, & filo obligatos splenico ad triduum alliget, ab affectu liberatum iri cum cui sint alligati.

Ο Κισσὸς ὑδατὶ χαίρει· φυτεῖται δὲ πρὶν καλανδῶν Νομβρίων, καὶ ἀπὸ καλανδῶν Μαρτίων. ἢ δὲ κόρυμβον ὁ κισσὸς εὐπρεπῆ ἔχει, εἰάν τετρία (1) κογχύλια καύσας πρὸς καὶ κόψας, καταπάσῃ, ἢ συνψηλαφῇ τὰς κορυμβάς. ἁδύκος δὲ ἐν μέλαντι γίνεται, γῆς λευκῆς βορρῆσεως. Ἐταῖς ρίζαις δὲ κισσῶ ἐπιχειομένης δι' ἡμέραν (2) ὀκτώ. Δαμογέρων δὲ φησὶν, εἰ πρὸς κισσῶ μέλαντι (3) κορυμβάδας γ'. εἰς ὁδόνιον κρητάρων βάλῃ, καὶ δῆσας λίνθῳ ἑσπέρικῳ περιάψῃ ἐφ' ἡμέρας γ', ἀπαλλάξει δὲ πάντας τὰς ἀσπιδόρρους.

(1) Ita MSS. prius κογχύλια.... ῥάνη. (2) Ex MS. V. ἢ Interp. ante ὀκτίκις. (3) Restitui ex Casaub. ἢ Interp. pr. Ed. κρητάρων, in MSS. Long. ἢ Bod. κορυμβάδας.

LIBER XII.

BIBΛION IB'.

ARGUMENTUM LIB. XII.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΒΙΒΛΙΟΥ IB'.

HÆC insunt in hoc libro, qui duodecimus est selectarum de Agricultura præceptionum, & continet olerum diversorum sationem, & quæ singulis mensibus plantare & ferere oporteat, & hortorum constructionem mirabilem, & olerum utiles effectus.

ΤΑΔΕ ἔστιν ἐν τῇδε τῇ βιβλίῳ· δωδεκάτη μὲν ἔσθ' ἡ περὶ Γεωργίας ἐκλογὴ, περὶ ἧς ἡ δὲ λαχάνων ἀναφορά ἐστὶν ἐν τῇδε τῇ βιβλίῳ, ὅσα τε ἔσθ' ἐν ἐκάστῳ μηνὶ φυτέεσθαι καὶ σπείρεσθαι, καὶ κηπουρίαν συνιστάσθαι καὶ λαχάνων ἐπιργείας ἀφελίμους.

Κ Ε Φ. Α.

C A P. I.

Γνωσις (1) τὸ χτ' μῆνα
π' αείρει), κ' π' φυτεύ-
ει), χτ' τὸ κλίμα Κων-
σταντίνου πόλεως.

Notitia, quid singulis mensi-
bus ferendum sit, & quid
plantandum, secundum cli-
ma Constantinopolis.

MΗΝΙ' Ιανουαρίῳ σπείρε-
ται θαλασσοκράμβη, κ' ^μ
χρυσολαχάνη, κ' τίλειος.
Μῶνι Φεβρουαρίῳ (α) (σπείρει) (2)
κρόμμιν, κ' παρσέν, κ' (3) κρομμύ-
διν, σέυτλον, δαυκιν, τούτλορρι-
ζον, (4) ἡρύμνη, μαρῦλια ἀγφορεα,
τατίσι δικαρίδιν, φρυγιάκον, ῥιγι-
ταίνον, κ' κρομβη λάκην, κ' κρομ-
βασπάρων, κ' (5) κολιάδρον, κ'
ἀνθον, κ' πήζανον. μετὰ φυτεύεται
δὲ (b) μαρῦλιν, (c) πικρίδιν, θει-
δάκιν, (d) φρυγιάκον, πολύκλωνον,
καμωδιανόν.

Mense Januario feritur bras-
sica marina, cum atripli-
ce, & fœno græco.
Februario mense feritur codimen-
tū cum porro; & cepula, beta, daucus,
beta radicata, thymbra, marulia diver-
sa, hoc est dicardium, phrygiaticum,
rhigitanum, & brassica alba, & cram-
basparagus, & coriandrum, & ane-
thum, & ruta. Transplantatur au-
tem marulium, picris, lactuca, phry-
giaticum, polyclonum, & comodi-
anum.

(1) Vel delend. vel legend. E.

(a) Σπείρει) κρόμμιν.-] Du Fresne in Glossario: Κοδμήντον, Petroselinum Macedonicum. Herba sic appellata, quod sit præcipui usus in condimentis. Glossæ Iatricæ MSS. ex Cod. Regio. 190. Μακεδονικόν, τὸ κρόμμιν. Lexicon Neophyti MS. Πιτροσέλινον Μακεδονικόν, τὸ Κοδμήντι.

(2) Interp. & MS. V. κρόμμιν, Bar. κρόμμιν, sed Long. ut in textu.
(3) Barocc. κρόμμιν. (4) Vid. Notas ad Cap. 42. Lib. X. (5) Bar. κολιάων.

(b) Μαρῦλιν.-] Neutra Nomina in ον a Græcis sequioris ævi proferuntur in ι, ut Σκισπάρνι, ἀλιεύει· vel in ιν, ut Κρομμύδιν pro Κρόμμιν, & μαρῦλιν pro Μαρυλίον. Μαρυλίον autem & Μαυρίλιον, Lactuca. Glossæ Reg. MSS. Θείδαξ, Μαρυλίον. Et Symeón Sethi Antiochen. p. 39. Μαρυρία, ἢ κ' θειδάκιν καλεῖν), ψυχρὰ εἴσι. Nostro autem Μαρυλίον videtur esse tantum Lactuca genus, cum in hoc Mense, & Decembri, & μαρυλίων & θειδάκιν fiat mentio.

(c) Πικρίδιν.-] Πικρίδης, Intuba, Lactucæ amara. In nostris Diosc. Οἱ δ' σέιν, πικρίδα. Suidas. Σίρεις. εἶδος λαχάνων.... αἱ παρ' ἁλλοῖς πικρίδης, ἢ μᾶλλον πλεονέστερον εἰπὴν, Μακεδονήσια. Neophytus a Salm. citatus; Σίρεις, τὸ κιχώριοι, ἢτοι τὸ ἀγριοι μαρυρίων, ὃ κ' πικρομάκρον λέγεται, καὶ πικρίδης.

(d) Φρυγιακόν.-] Quid velint ῥιγίτανον, φρυγιακόν (nisi forte a Phrygia ductum), & καμωδιανόν, qua toties in hoc capite occurrunt, me nescire inficias non eo; πολύκλωνος forsan, a foliorum vel ramusculorum multitudine.

Mense

Menſe Martio ſeritur beta, entha-
dium, & atriplex, & dicardium ma-
rulum ac rhigitanum. Tranſplan-
tatur marulum, picridium, phrygi-
aticum, polyclonum.

Aprili menſe ſub finem ſeritur ſeut-
lomolochum, & atriplex, & dicardi-
um cum rhigitano. Tranſplantatur
autem a Martio & Aprili menſe
braſſica alba, ſimiliter & cramba-
ſparagus, & braſſica marina, &
marulum cum rhigitano, & ſo-
lum.

Menſe Maio feminatur ſeutlomo-
lochum, & atriplex, ſimiliter & men-
tha, & rhigitanum. Tranſplantatur
ſeutlomolochum & marulum.

Menſe Junio ſeritur ſeutlomolo-
chum, ſimiliter & dicardium, &
porrum minutum tranſplantatur lu-
to oblitum in humidum locum. Si-
militer & beta, & molochium, &
marulum.

Julio menſe ſeritur intybum, &
ſeutlomolochum, plantatur porrum
in terra ſicca, & ſtatim rigatur, ne ſti-
mulum radícula ejus faciat: Et jam
marulum tabeſcere incipit. Neceſ-
ſarium eſt etiam tranſplantare &
intybum, & ſeutlomolochum. beta
autem ſcorſim, & molochium ſcor-
ſim tranſplantari debent.

Μῶνι Μαρτίῳ (Περί) στυλον,
(ε) ενθάδιον, κ̃ χρυσολάχανον, κ̃
δικάρδιον μαρεῦλιν, ριζιάνον. μετα-
φυτεύει ἢ μαρεῦλιν, πεκρίδιν, φρυ-
γαϊκόν, πολύκλωνον.

Μῶνι Ἀπριλίῳ (Περί) εἰς τὸ
(6) ληγῶ στυλομόλοχον, κ̃ χρυ-
σολάχανον, κ̃ δικάρδιον σὺν τῷ ρι-
ζιάνῳ. μεταφυτεύεται δὲ ἀπὸ Μαρ-
τίου καὶ τῷ Ἀπριλίῳ μάλιστα λουχο-
κράμβη, ὁμοίως κ̃ κρεμμύσας πάρε-
ζον, κ̃ θαλασσοκράμβη, κ̃ τὸ μα-
ρεῦλιν σὺν τῷ ριζιάνῳ, κ̃ μόνον.

Μῶνι Μαΐῳ ὀπίσθεται στυλομό-
λοχον, κ̃ χρυσολάχανον ὁμοίως (7) κ̃
ιδίως, κ̃ ριζιάνόν. μεταφυτεύεται ἢ
στυλομόλοχον, καὶ μαρεῦλιν.

Μῶνι Ἰουνίῳ ὀπίσθεται στυλο-
μόλοχον, ὁμοίως κ̃ δικάρδιον, κ̃ τὸ
λεπτόν τῷ παλαιῷ μεταφυτεύομενον
παραπληρωτὸν εἰς ἑνυγρον τόπον. ὁ-
μοίως κ̃ τὸ στυλον, καὶ τὸ (f) μο-
λόχιν, κ̃ μαρεῦλιν.

Μῶνι Ἰουλίῳ ὀπίσθεται ἑνυκόν
κ̃ στυλομόλοχον, κ̃ μεταφυτεύεται
πράσιν κατὰ ἑρῶς γῆς· δὲ ἢ πα-
ρακρήμω ποτίζειν αὐτὸ, ἵνα μὴ ποι-
ήσῃ κέντρον τὸ ριζαίον· (8) μάλιστα
τῆκεῖ κ̃ μαρεῦλιν. ἀναγκαστὴν με-
ταφυτεύει κ̃ ἑνυκόν, κ̃ στυλομό-
λοχον. τὸ ἢ στυλον ιδίως, κ̃ τὸ μο-
λόχιν ιδίως μεταφυτεύει.

(c) 'Ενθάδιον... δικάρδιον μαρεῦλιν, -] 'Ενθάδιον nusquam, quod sciam, apud
Botanicos Scriptores comparet; sed Lactuca δικάρδιον dicitur a duplici
corde, quod enim spissum & coactum intus habet, Cor Lactucæ hodie
dicimus.

(6) Interp. legebat τὴν λῦζον, sed MSS. ut in textu. (7) MS. V. &
Interp. ut in textu; sed in MS. F. καὶ ἡδύσμων, L. & Bod. habent ἰδι-
σμον, utrumque male pro ἡδύσμον.

(f) Μολόχιν.] Du Fresno: Μολόχη, Malva, Μαλάχη. Et in Anastasio
de Patribus Sinaitis. Athenæus p. 58. sub Tit. Μαλάχη. 'Ησιόδες, (in-
quit) Οὐ δ' ὅσον ἐν μαλάχῃ π καὶ ἀσφοδύλῳ μὲν· ὁνειαρ. Τὴν Ἀπικῶς
'Εγὼ ἢ ἐν ποταμῶν ἀνιγγραφοῖς εὖρον· τῷ Ἀνιφάντι τὸ μῦ καὶ λο, ἀπὸ τῷ ο
γεγραμμένον. Τρώωντες μολόχης ρίζαν. Καὶ Ἐπιχαρμῶν - σπῆντρος ἔρωγε
μολόχης.

(8) Ita legend. nullus dubito, antea μάλιστα ἢ τῆκεῖ, κ̃ μαρ. ἀναγκ.
μεταφυτεύει, sed ἢ non comparebas in MSS. V. & F.

Μὲν δὲ Αὐγύστῳ Ἀπρίετται ἔντυβον, καὶ σευτλομόλοχον, καὶ γρηύλιον κεφαλωτὸν, καὶ γρηύλιον περσίμνον, (9) καὶ γρηύλοσπάρσπον, καὶ κρεμμύδιον λούκον. καὶ μισαφυπύετται πέρσπον, ἔντυβον, (10) σευτλομόλοχον, καὶ ῥάφανος Ἀπρίετται καὶ πλάτῳ. καὶ τὸ εὐζωμνον, καὶ τὸ κάρδαμον Ἀπρίετται.

Μὲν δὲ Σεπτεμβρίῳ Ἀπρίετται σευτλομόλοχον, καὶ ἔντυβον ὄψιμον, καὶ γρηύλιον τὸ τῆς ἀγγελίας. μισαφυπύετται δὲ τὸ γρηύλιον τὸ κεφαλωτὸν, καὶ τὸ γρηύλιον τὸ χρηματίζον εἰς τὸ γρηύλοσπάρσπον, καὶ τὸ ἔντυβον τὸ βρεγμαλίτικόν, καὶ τὸ σευτλομόλοχον ὁμῶς. καὶ τὸ κολιανδρον, καὶ ὁ ῥάφανος.

Μὲν δὲ Ὀκτωβρίῳ εἰς τὸ νέον ἔτος Ἀπρίετται μαρεῦλιν, περικίδιν, καμωδιανόν, πολύκλωνον, θειοδάκιν. μισαφυπύετται δὲ τὸ γρηύλιον, σευτλον, καὶ ἔντυβον, καὶ κάρδαμον, καὶ εὐζωμνον, καὶ κρεμμύδιον τὸ λούκον κρεμμύδιον.

Μὲν δὲ Νοεμβρίῳ Ἀπρίετται τῆλις, καὶ μισαφυπύετται γρηύλα τῆς ἀγγελίας, καὶ ἔντυβον ὄψιμον, καὶ σευτλον ἰδίως, καὶ μολόχον ἰδίως. Ἀπρίετται ὅ καὶ κολιανδρον.

Μὲν δὲ Δεκεμβρίῳ Ἀπρίετται μαρεῦλιν, καὶ περικίδιν, πολύκλωνον, θειοδάκιν, καμωδιανόν.

(9) Emend. ex MS. Bar. prius eis. (10) Supplevi ex MSS. & Inscr.

Κ Ε Φ. Β.

Περὶ Κηποποιίας. Φλωρεντίνου.

Τὸ τῆς κηποποιίας χρεῖμα ἀναγκαῖόν ἐστιν ἐπὶ τῇ βίῳ. καὶ πονηρὰ καὶ ἀσπουδαῖον καὶ ἀπὸ τῆς ὑγείας, καὶ ἀπὸ τῆς εὐνοίας ἀναλήψεως, μὴ (α) πρὸς τὸ οἶκον, ἀλλ' ὅπου ἔστι πλεονέκτημα, ὥστε καὶ τῷ δότῃ τῆς θύρας παρέχειν τίς ψιν, καὶ τὸ δότῃ τῆς

(α) Vid. Cap. I. Libri X.

Menſe Auguſto feminatur intybum, & ſeutlomolochum, & rapum capitatum, & rapum præcox, & gongylaſparagus, & braſſica alba. Tranſplantatur porrum, intybum, ſeutlomolochum, & raphanus feminatur in latitudinem; & eruca, & naſturtium ſeritur.

Menſe Septembri ſeritur ſeutlomolochum, & intybum ſerotinum, & rapum ſylveſtre. Tranſplantatur autem rapum capitatum, & rapum nomine tranſiens in gongylaſparagus, & intybum brumale, & ſeutlomolochum ſimul, & coriandrum, & raphanus.

Menſe Octobri in ſpem novi anni ſeritur marulium, picridium, comodianum, polyclonum, lactuca. Tranſplantatur autem rapum, beta, & intybum, & naſturtium, & eruca, & braſſica alba.

Novembri menſe ſeritur ſcorium græcum, & tranſplantantur rapa ſylveſtria, & intybum ſerotinum, & beta ſeorſim, & molochium ſeorſim. Seritur & coriandrum.

Menſe Decembri feminatur marulium, & picridium, polyclonum, lactuca, comodianum.

С А Р. II.

De Horti ſtructure. Florentini.

Horti ſtructure res eſt ad vitam maxime neceſſaria. Hortum itaque conſtruere convenit & ad ſanitatē, & ad vires a morbis reſtituendā, non procul ab ædibus, ſed vicinum, ut & delectationem ex aſpectu inde capiamus, & jucunditatem.

tatis ex odoris fragrantia participes
famus. Situs autem ejus non sit
secundum ventum arearum, ne a
tenuissimis quibusque palearum par-
ticulis inde allatis plantæ lædantur.
Oportet autem eum qui olerum
plantationis studio incumbit, pro-
spicere ut semina sint bona, terra
apta, aqua item & stercus sint in
promptu. Etenim bona semina si-
mililia facient ea quæ inde nascen-
tur. Terra autem apta & fœcun-
da concreditum servabit. Aqua ve-
ro alendo olera majora faciet. Ster-
cus autem laxiorem facit terram, ut a-
quam facile suscipere possit, quo & ra-
dicibus impertiatur, & plantam emittat.

† *Malim κείμενον.* (1) Ita MSS. prius ἀπὸ τῆς ἀγχνης.

(b) Τῆς ἀγχνης. Pallad. p. 26. "Ab area longe situs sis hortus; nam
pulverem patitur inimicum.

CAP. III.

De terra oleribus apta.
Didymi.

TERRA ad horti culturam optima
est, quæ neque argillosa, ne-
que valde aspera est, neque æsta-
te magnis hiatibus rumpitur. Ter-
ra enim argillosa, quæ hyeme qui-
dem congelatur, per æstatem vero
reficcatur, omnia in se plantata per-
dit, aut imbecillia & tenuia facit.
Vix autem argillosa idonea redda-
tur, si ex æquo stercus ei admisce-
atur. Quæ vero in hiatus dispa-
ratur, prorsus inutilis est. Aspera au-
tem neque plantas nutrire, neque
capere aquam potest. Sunt autem
pauci loci asperi & arenosi oleribus
idonei, qui scilicet multum limi ha-
bent, quo radices aluntur. Qua-
propter facile est deprehendere ter-
ram oleribus aptam. Hanc enim si

Κ Ε Φ. Γ.

Περὶ γῆς ἀρμεζέσης λα-
χαίοις. Διδύμω.

Γῆ κηπίου ἀείρη, ἢ μήτι ἀρ-
μιλλώδης, μήτι λίαν τραχὺς,
μήτι τῷ ἥρει εἰς μιγάλα χάσμα-
τα ῥηγνυμένη. ἢ πῖ ᾧ ἀρμιλλώδης,
χρυσῶν μὲ πηγνυμένη, ἥρας δὲ ξη-
ρανομένη, πάντα τὰ ἐμπυκνότε
ἀπώλυσιν, ἢ ἀσθενῇ καὶ λιπρῇ ποιῇ.
μόλις δὲ ἂν γάνοιτο ἢ ἀρμιλλώδης ἐ-
πιτηδεία, εἰ ἐξ ἴσου αὐτῇ κόπῃ
μιν γῆ. ἢ δὲ εἰς χάσματα διίσταμένη,
παντελῶς ἀγρης. ἢ πῖ τραχὺς
ἔπι ἀνατρέφειν, ἔπι εἶναι ὕδωρ δύ-
ναται. εἰσὶ δὲ ὀλίγοι τόποι τραχεῖς ὁ
ψαμμάδης εὐλάχανοι, οἱ πολὺ δη-
λονόπῃ τῆς ἰλίου ἔχουσιν, ἀπ' ἧς αὖ
ρίζαι τρέφονται. διὸ καὶ (1) εὐκόλως
ἂν καθελάθοις τῇ ἐπιτηδείαν λα-
χαίους γῆν. πάντην γὰρ λύσεις ὕδατι
καὶ πολύναι, εἰ μὲν εὐρεῖς τὸ (2) ἰλι.

(1) MSS. F.L. & B. 2, εὐλόγως ἂν καθελάθοις. (2) MS. Bar. ὑλῶδες.

ᾧδὲς πᾶσαν ἔχουσιν, γόνιμον δ' ἀγα-
θὴν λαχάνοις δοκιμασθεῖς. εἰ δὲ τὸ
ὑδατῶδες πᾶσαν ἔχη, λαχάνοις σὺν
ἀλατὶ. καὶ κείνῳ δὲ, ἢν ἂν ὥσπερ
κηρὸν μαλάσων τῇ χειρὶ φόδρα
καὶ ᾧδὴ εὐρεῖς, ἀνεπιτηδείαν λαχά-
νοις δοκίμαζε.

de glutinosam repereris, oleribus itidem ineptam judicato.

Κ Ε Φ. Δ.

Ποία κόπρῳ ἐπιτηδεία
λαχάνοις. Τῷ Αὐτῷ.

(a) Βελτίων κόπρῳ† πάντων τοῖς
λαχάνοις πόρῳ, λεπτάτη
ἢ ἔσται, καὶ φύσθ' ἡριμῇ, ἀποκλινεῖ
ταῖς ψύλλαις καὶ ταῖς σκώληκαις, ἔτι
ποιᾶται ἡριμῇ. δευτέρῳ κόπρῳ ἢ
τῷ τρίτῳ, ἔτι αὐτὴ δυναμὴν ἡ-
ρίον ἀποκτείναι, καὶ ὀλίγον δὲ ἐξ αὐ-
τῆς καὶ ἄβληθῇ, τὸ αὐτὸ δρᾶσθ', ὅπρ-
ως ἄλλης τὸ πλεονέχῃ. Τινὲς δὲ τίτῳ ὀ-
νίαν κόπρῳν ὡς κρῖναι τῷ τῷ τρί-
τῳ, ὡς γλυκύτερά ποιῶσιν τὰ λά-
χανα. καλλίστη κόπρῳ καὶ ἡ αἰγία,
(1) τὰ αὐτὰ τοῖς ὡς κρῖναι τοῖς πα-
ρίχων διναμὴν. ἐν ἀπορία δὲ χρη-
στὸν τῇ ἐπὶ τῷ κόπρῳ, μὴ μύτοι νε-
αρᾶ. ἡριμῇ γάρ ἐστι γυνήκεα, αἰχ-
ῆς ἐν αἰσιν αἰσιν, καὶ ἄλλαις μετὰ ἄλλαις
σα δικάσαις.

(a) Βελτίων κόπρῳ.] Ita Colum. p. 71. & Palladius. pag. 25.

† An legend. πᾶσαν.

(1) MSS. habent & ποιᾶται.

Κ Ε Φ. Ε.

Πᾶς δυνατόν λάχανα παν-
τοῖα ἐν ἀνύδροις τόποις
ἔχειν. Οὐίνδα νιωνίη.

Ἐπιλεξάμεθα ὅσον ἴλεος ἀφ' ἧς
μα γῆς, καὶ ἐρυξας τὴν ἐπὶ πο-
δαῖν ἢ ἐπὶ πηγάδων βάθῳ, ἔτι
ὅσον τοῦ μύλου γῆν ἀφελών, λαβὼν κα-

aqua dissolveris, & laveris, & re-
pereris multum limi habentem, fec-
undam & oleribus idoneam judi-
cabis. Si vero plus aquosi humo-
ris habuerit quam limi, oleribus in-
epta est. Illam autem terram, quam,
velut ceram manu emolliendo, val-

C A P. IV.

*Quale stercus oleribus idoneum
sit. Eiusdem.*

Stercus aptissimum omnium oleri-
bus est cinis, tenuissimum enim
cum sit, & natura calidus, occidit
pulices & vermes, & ejusmodi be-
stias. Secundo loco columbinum
est, quod etiam bestias necare po-
test, & si etiam parum ex ipso in-
jectum sit, idem efficiet, quod alius
stercoris magna copia. Quidam ta-
men asininum columbino præferunt,
quod olera dulciora reddat. Opti-
mum stercus est & caprinum, ei-
dem ac prædicta præstare valens.
Verum urgente inopia etiam alio ster-
core utendum, non tamen recenti,
hoc enim bestias gignit; sit autem
omnino anniculum, & ligoibus
sepe turbatum ac agitatum.

C A P. V.

*Quomodo olera omnigena in lo-
cis aqua carentibus haberi
possint. Vindanionii.*

Quantumcunque velis terræ spi-
tium eligito, & ipsum pedali
aut cubitali profunditate fodito, &
sublata terra effossa, tegulas in ef-
fossa

fosso loco sterne, injicitoque terram puram & cribratam cum aridissimo stercore, atque sic plantato aut sere olera. Quidam, vice tegularum, locum effossum complanant tectorio inducto, ex calce videlicet, quemadmodum in torcularibus fieri solet, & tunc terram & sterco injiciunt, & excolunt. Sive autem calcis tectorio, sive tegulis quis utatur, etiam murorum fossum locum ambientium curam habere convenit, eoque similiter tectorio, aut tegulis munire, ut nequaquam diffuere possit aqua ad rigandum affusa. Hoc autem facto, omnia plantant similiter in locis aqua carentibus, hyeme quidem pluvialibus aquis contenti, aestate autem rigantes. Neque enim multa aqua opus habent, cum humor per totam hyemem delapsus in loco isto conservetur, per excogitatam videlicet munitionem, & in vicinos locos non distribuatur. Aliqui vero aquæ copiam non habentes, duos hortos faciunt, alterum hyemalem, cui pluvix profunt, alterum vero æstivum, in loco umbroso & ad septentrionem spectante.

(1) *Emend. ex MSS. V. Bar. & Interp. ante ὁμοίως, ως ἐν τοῖς αὐτοῖς.* Long. & Bod. *ὡς ἐν τοῖς αὐτοῖς.* (2) *Ex MSS. V. F. L. & Bod. ante πονοκίω, in Bar. πανοκίω.*

C A P. VI.

Ut hortus virescat, & floridus fiat. Democriti.

Virescet hortus, si loto tufa & in aquam coniecta cum resperseris, aut scæno græco in aqua trito arcolas irroraveris: Aut asini calvariam in medio horti deposueris.

(2) *Κεφάλαιον οὗτο·* Vid. Pallad. p. 31.

ρομίδας ἐ παύσαι καὶ ἀσπράττας καὶ
 ὁ σκαφέντ' ὅτι πᾶς, ἐπὶ βαλὼν γῆν
 καὶ παρὰ καὶ σπασμὸν μὲν κόπτεται
 ἐκροάτης, καὶ ἔτι φύττειται ἢ ἑπὶ
 ὅσον τὰ λάχανα. Τινὲς δὲ αὐτὸν
 κρομίδων, μὲν τὸ κατὰ τὴν τὸ
 πον, ὁμολίζουσιν αὐτὸν κρομίδα, ἢ
 γινωσκῶν, καὶ τὰς τὰς λῶν, καὶ
 τότε τὴν γῆν ἐπὶ τὴν κόπτεται ἐπὶ ἀλ-
 λασιν, ἐκ κρομίδων. εἴτε δὲ κρομίδα
 ἢ, εἴτε κρομίδας τις κρομίδα, ἐπὶ
 μελὶ δὲ καὶ ἐπὶ πελαγονομένων
 τὸ ὅσον τὴν πύλιν, ἐκ ἀσφαλίδας
 τῆς ὁμοίως κρομίδα, ἢ ἀπὸ
 κρομίδων, ὡς κρομίδα δὴ δύναται
 τὸ ἐπὶ ἀσφαλίδας εἰς ἀρδίαν ὕδωρ
 ἀσφαλίδας. τὸ δὲ ποιήσαντες, κρο-
 μίδας πᾶν (1) ὁμοίως ἐν τοῖς αὐ-
 τοῖς τοῖς, κρομίδας μὲν ἀρ-
 κρομίδας τοῖς ὁμοίως ὕδασι, δύνει
 ἀρδίαν. ἢ ὡς καὶ κρομίδα ἐκ-
 σιν ὕδασι, τῆς ὅλης ὁ κρομίδας
 ὅσας ἐν τὴν τὴν φυλαττομένης ἀπὸ
 τὴν ἐπὶ ἀσφαλίδας, ἐκ ἀπὸ
 διδόντων εἰς τὰς πᾶσι τοῖς
 πᾶς. Τινὲς δὲ, ἀρδίαν σκῶν ὕδατι
 δύνει, δύο κρομίδας ποιῶν, ἵνα μὴ
 κρομίδα, ὁμοίως βρομίδα, ἐπὶ
 πον δὲ κρομίδα, ἐν (2) πᾶσι
 τὴν ἐκ τῆς ἀρδίαν κρομίδα.

K E Φ. Γ.

*Ὡς καὶ πον εὐδαλὴ εἶναι,
 καὶ εὐανθῆ. Δημοκρίτου.*

Εὐδαλὴς ἔσται ὁ κῆπος, εἰ λατὸν
 κόψας ἐκ βαλὼν εἰς ὕδωρ κα-
 τὰ τὴν, ἢ τὴν τῆς μὲν ὕδα-
 τος, τὰς πᾶσι τῆς ἢ (2) κρο-
 μίδας οὗς εἰς τὸ μῆκος ὁ κῆπος
 ὅσας.

Κ Ε Φ. Ζ.

C A P. VII.

Ἵνα τὰ λάχανα ψυλλό-
βρωτα μὴ (1) γένῃ, μη-
δὲ ὑπὸ Φθειρῶν ἢ ὀρνέων
ἀδικῇ. Ἀνατολίς.

Ut olera a pulicibus non cor-
rodantur, neque a pediculis
aut aviculis ladantur.
Anatolii.

Οὕτως γίνῃ λάχανα ψυλλόβρωτα,
ἴαν τῆς Σπίρμαςιν αὐτῶν ἐν
τῷ Σπίρματι ὀλίγην ὄρεσιν μίξῃς.
μάλιστα δὲ τὸ τοῦ ραφανίσι & ραψυ-
λίστι καὶ ἄλλοις ἐστίν. (2) ἄλλοι δὲ φυσι-
καὶ ποιεῖντες, εὐζωμῶν συσπί-
ρουν, ἢ συμφυτεύουσιν, καὶ μάλιστα
καρφόμοις. αὐτῶν γὰρ ὑπὸ τῶν ψυλλῶν
μάλιστα βλάπτειν. εἰ δὲ βέλῃς μὴδὲ
ὑπὸ ἐτέρων πνὸς βλάπτειν τὴν Σπίρ-
ματα, χαλῶ ἀειζῶν ἀφ' ὧν ταῦτα,
πρὶν Σπάρῃαι. πάντα δὲ τὰ Σπίρ-
ματα, τὰ πικρὰ καὶ ἀρσενικά,
ἀπὸ παντὸς θηρίου ἀίρεσιν φυλάττεις,
ἴαν ταῦτα (3) ἀσβεστοῦν εἰς χαλὸν
κεκομμένης ἀγρὸς σικυὸς ρίζης Σπίρ-
μας. (α) βρωτα δὲ ἴβρι τὰ λάχανα, ἴαν
εἰς (α) ταῦτα χαλῶντος αὐτὰ Σπίρ-
μας.

Olera a pulicibus non corroden-
tur, si feminibus ipsorum pa-
rum ervi inter seminandum admi-
scueris. Hoc vero maxime rapha-
nis & rapis conveniens est. Alii
magis physico remedio utuntur, eru-
cam simul ferentes aut plantantes,
& praesertim cum brassicis. Haec e-
nim magis a pulicibus infestantur.
Si vero neque ab alio quopiam se-
mina laedi velis, sempervivi succo
ea macerato ante sationem. Omnia
autem semina, tum hortensia, tum
arvalia, integra & ab omni bestia
illæsa conservabis, si ipsa in succo
contusæ radicis cucumeris sylvestris
ante macerata seminaveris. Incor-
rosa autem manent olera in testudi-
ne [siccata &] feminata.

(1) Ita MSS. Bar. & F. (2) Restitui ex MSS. prius ἀλλοι. (3) Ita
MSS. & Interp. in pr. Ed. ἀσβεστόχης... ἀγρὸς σικυὸς. Hanc autem lecti-
onem adstruit Pallad. pag. XXXI. "Omnia semina horti vel agri ferun-
tur ab omnibus malis monstris tuta servari, si agrestis cucumeris radici-
bus ante macerentur.

(a) Ταῦτα χαλῶντος] Du Fresne in Glossario. Ταῦτα, Tabula, Orbi-
culus; hic, per μυῖαφοράν, testudo. Pallad. p. 28. "Ut olera animalia in-
festa non generent, in corio testudinis omnia semina, quæ sparsurus es, sicca.
Ex hoc autem Palladii loco supplendus est Noster, per ψύλλας, aut quid ejusmodi.

Κ Ε Φ. Η.

C A P. VIII.

Ἵνα χαίμας ἐν λαχάνοις
ἢ δένδροις μὴ εἶναι.
(1) Ἀπυλῆς.

Ut cruce in oleribus aut ar-
boribus non sint.
Apuleii.

Κόνιν ἀμπλίνῳ βάλε εἰς ὕδωρ
ἡμίονος γ'. καὶ κατέβαλε τὰ λά-
χανα, ἢ ὀσφάλλον καὶ θῖον ἀπυρρον

Cinerem vitigineum per triduum
in aquam mittito, & olera in-
de asperge, aut bitumine & sulphure

(1) Adjeci ex MSS. F. L. & Bod.

vivo

vivo arbores aut olera suffumigato. Similiter non erunt erucæ, si semen in lixivium cineris ficulnei misum maceraveris, & ita seminaveris. Cæterum erucæ, quæ jam sunt, perdentur, urina & amurca ex æquo mixtis, & igne fervefactis, deinde refrigeratis, & sic oleribus adspersis. Si vero etiam alterius horti erucas aqua cum anetho coxeris, & refrigeratam aquam oleribus irroraveris, erucas perdes. Quidam autem, ubi multæ erucæ sunt, mulierem menstrualementem in hortum ducunt, discalceatam, sparsis criabibus, unico tantum palliolo indutam, & nihil omnino præterea habentem, neque subligaculo ullo circum pudentia velatam, neque alia ulla re tectam. Hæc enim ter hac figura ac habitu hortum circumiens, & per medium egressa, statim erucas evanescere faciet. Sed & fungos sub nucis arbore nascentes si quis suffumiget, eas perdet. Quin & vespertilionis stercore & alii fusticulis ademptis capitibus suffitis, ita ut vapor per omnem hortum dispergatur, erucæ necabuntur.

ὑποκάπνιζι τὰ δένδρα, ἢ τὰ λάχανα. οὐρίως δὲ ἐσονται κάμπαι, εἰς τὸ (ἀπὲρμα) (2) ὡς ἐβρίξῃς εἰς κόνιον, ἢ ὡς γὰρ τὸ ἐκ Κυκίνης πύργου, καὶ ἔτι (ἀπὲρμα). Τὰς δὲ ἔσας κάμπαις ἀφ' ὧν εἶς, ἔργον καὶ ἀμύρην ἐξ ἴσου μίξας, καὶ ζέσας εἰς πῦρ, ἐπειδὴ ψύξας, καὶ ὥς ἐπὶ ῥαίνων τὰ λάχανα. εἰ δὲ καὶ ἐπὶ κήπευ κάμπαις λάσαν, καὶ ἐν ὕδατι ἐψήσας (ἐν αἰνίῳ), καὶ ψύξας ἐπὶ ῥαίνῃς τοῖς λαχάνοις, ὁλέσεις τὰς ἔσας κάμπαις. Τινὲς δὲ, ὅταν κάμπαι πολλὰ εἴσι, (α) γυναῖκα καθαιρομένην εἰσάγουσιν εἰς τὴν κήπον, ἀνυπόδητον, λυσιτελεῖσαν, ἐν μόνον ἐν δένδρῳ ἱμάτιον, καὶ μηδὲν ἄλλο ὅπως ἔχουσαν, μήτε περιζώμενη, μήτε ἐπὶ π. αὕτη ἥ τὰ τὰ τὴν ἀνδρὶ τῆς περιελθούσας τὴν κήπον, καὶ ἀφ' ἧς μίσην ἐξελθούσα, εὐθὺς ποιήσῃ ἀφανῆς τὰς κάμπαις. καὶ μόνη καὶ τὰς ὑπὸ ταῖς κερύαις φυομένας θυμιαῖς, ἀπὸ κήπων αὐτὰς. ἢ νυκτερίῳ κίωσιν καὶ τὰ τὴν σκορόδῳ ἐξ ὧν χερσὶ τὴν κεφαλῇ θυμιαῖς, ὡς τὴν ἀτμίδα εἰς ὅλον τὴν κήπον περιελθούσιν.

(1) Ita legend. cum Interp. prius εἰς... ὡς ἐβρίξῃς κόνιον,---

(2) Γυναῖκα καθαιρομένην.] Idem, ad abigendas vel perimendas Erucas, menstruata mulieris experimentum profert Colum. in Hortulo suo, p. 357. "At si nulla valet medicina repellere pestem, "Dardania veniant Artes, "nudataque plantas "Fœmina, qua iussis tum demum operata juventa "Legibus, obscuro manat pudibunda cruore; "Et resoluta sinus, resoluta mœsta capillo, "Ter circum areolas & sepem ducitur hortii. "Quæ cum lustravit gradiens (mirabile visu), "Non aliter quam decussa pluit "arbore nimbus "Vel teretis mali, vel recta cortice glandis, "Voluitur "ad terram distorto corpore campe. Hacce omnia repetit ex Democriti libro περὶ ἀνέπαυων, sub finem Lib. XI. Plinius autem Tom. 4. p. 486. ex Metrodoro Scepsio narrat, in Cappadocia inventum fuisse, ob multitudinem cantharidum: Cavendumque esse, ne sole oriente id faciant: sementibus enim arescere. "Huiusmodi Prestigium (Ant. Mizaldi verba, de Secret. Hort. Lib. I.) referre puduisset, nisi multi experti fuissent; scripsissetque Doctissimus Medicus Jo. Langius, in Noricorum terris observatum & approbatum esse.

Κ Ε Φ. Θ.

C A P. IX.

Πῶς ἐστὶ περαιοκυρίδας
διαφθεῖραι. Διοφάνης.

Quomodo blatta necentur.
Diophanis.

Κοιλίαν περιβάτῃ νεαρόν, πλήρη
τῆ κόπρης καὶ ἀπλύνει καὶ ἔχει-
σιν μὴ ἐν βάθει, ἀλλ' ἐπιπολῇς. εὐ-
ρήσῃς γὰρ περαιοκυρίδας τῶ (a) περ-
αιοκυρίδων αὐτῶν. εἰ δὲ καὶ διύπνου
ποιήσῃς τὸ αὐτὸ, πάσις ζυνάξειας,
καὶ ἔτι λαβὼν ἀφ' ὧν φθαρῇς. φιλόσο-
φος γὰρ οἷον τὸ ζῶον, ὅτι αἰεὶ ἐν κόπρῃ
ἐστίν, ἔτι περαιοκυρίδας φησὶν.

Ventriculum ovillum recentem,
stercore plenum & illotum, de-
fodito, non in profundum, sed in
superficie. Invenies enim ipsum blat-
tis repletum. Si vero iterum idem
feceris, omnes congregabis, & sic
apprehensas perdes. Cum enim ster-
cus amet animalculum, semperque
in ipso degat, hoc modo cito &
facile capietur.

(a) Περαιοκυρίδων.] Περαιοκυρίς viride est animalculum, olera & porra
(unde & nomen traxit) arrodens: Hesychius; ζῶον χλωρὸν καὶ ἔτι ἐν
τοῖς κήποις λάχανα. Apud Theophr. H. P. Lib. 7. p. 140. Καὶ ἐν τῇ Σελ-
δακινῇ, καὶ ἐν τοῖς περαιοκυρίδας, καὶ ἐν ἄλλοις πλείοσι αἱ περαιοκυρίδες ἐκτείνονται.
Aristot. quoque Hist. Anim. Lib. 5. Cap. 19. scribit, περαιοκυρίδας ἐν τῇ
καρπῶν παρῇ, & habere πᾶσι. Pet. Victorius legendum contendit περ-
αιοκυρίδας, perperam, ut videtur; Gaza vertit, apto satis vocabulo, Porri-
cidas. Vid. Pallad. p. 30. & Theophr. pag. cit.

Κ Ε Φ. Ι.

C A P. X.

Τί περαιοκυρίδας ὠφελεῖ
τὰ λάχανα. Φρόντων.

*Quid commode juxta olera
seratur. Frontonis.*

Πᾶσι τὰ λάχανα ὠφελεῖ καὶ
ἐν ζῶον τέτοις περαιοκυρί-
δας.

Omnibus oleribus in universum
prodest cruce, si juxta ipsa se-
ratur.

Κ Ε Φ. ΙΑ.

C A P. XI.

Πρὸς τὸ κηπευτὸν ἀδικοῦσα.
(1) Ἀφεικνῆ.

Quomodo olitori injuria fiat.
Africani.

(2) Χηρὸν ἀφ' ὅτου αἰμαλὴ λούσῃ
ραῖνε τὰ λάχανα.

Anserum sterces muria dissolu-
tum oleribus aspergito.

(1) Ex MSS. F. L. & Bod. (2) Emend. ex MSS. & Interpp. Lat. &
Ital. ante Πτηνῶν. Hanc lectionem firmat Mizaldus de borr. secret. pag. XVII.

CAP. XII.

De malva, & diversorum
morborum ex ipsa remediis.

Damogerontis.

Κ Ε Φ. ΙΒ.

(1) Περὶ μαλάχης, καὶ ἡ
ἐξ αὐτῆς πρὸς ἀλφει-
ρα πάντα θεραπεύειας.
Δαμογέροντι.

MAlva fervescit, & per se com-
esta, raucedinem tollit; cum
oleo autem & garo accepta in ci-
bo, ventrem solvere potest. Folia
ipsarum trita cum foliis salicis omni-
bus emplastris commodiora sunt.
Nam & inflammari non sinunt, &
sanguinem sistunt, & recens vulnus
cicatrice includunt, membris etiam
luxatis ac contusis medentur. Pha-
langiorum quoque & reptilium ictus
curabunt folia, si cepas & porra trive-
ris, eisque malvæ folia miscueris, ac
imposueris. Si quis vero sylvestris
malvæ succo cum oleo illinatur, a
vespis non pungetur, sed & ei qui
jam ictus est succus prodest. & folia
malvæ contusa & imposita ictum
fanant. Similiter autem malva illi-
ta tollit lichenas, sanguinemque sistit
& occultos foeminarum affectus.
Succus vero ejus auribus instillatus
dolorem aurium tollit. In potu ac-
ceptus cum melle hepaticos sanat, &
morbo comitiali laborantes resipisce-
re facit. Eodem modo & nephriticis
& ischiadicis prodest. At vero de-
coctum ipsius potatum urinam pro-
lectat. Est etiam commodum dif-
ficulter parturientibus.

MAláchη ἐκζέει ἔσχα, καὶ κατ' ἑαυ-
τὴν ἐδιδιομένη, βράγχον παύ-
ει· σὺν ἑλαίῳ δὲ καὶ γάρῳ ἐδιδιο-
μένη, γαστέρα λύειν δύναται. τὰ φύλ-
λα αὐτῶν τριφθέντα μετὰ φύλλων ἰπ-
πῆας ἐμπλάσσει πάσης εἰς τὴν χρεσμομά-
την. φλεγμῶναι τι ἢ ὥς ἐκείνη, καὶ
ἴσησι τὸ αἷμα, καὶ σπυγλῶς τὸ πρὸς-
φαθὲν τραύμα, καὶ σπέρμαθ' ὅτι καὶ
θλάσματα ἰάσται. φασαγγίων τι καὶ
ἐρεπτιῶν πληγῶν (2) ἰάσεται, εἰ
κρόμμυα καὶ πρῶτα λειώσας μίξεις
τοῖς φύλλοις τῆς μαλάχης, καὶ ἐπιθε-
σῇς. τὴν δὲ τῆς ἀρχῆς μαλάχης χυ-
λῶν εἰς πρὸς (3) χρεσμομάτην σὺν ἑλαίῳ.
ἔπειτα (α) ὑπὸ σφικτῶν πληγῶν, καὶ
τῆς φθίσαντος δὲ πληγῆς ὁ χυ-
λὸς ἰάται. καὶ τὰ φύλλα δὲ τῆς
μαλάχης συσπίνονται, καὶ ἐπιθεμένης,
ἰάται τὴν πληγὴν. ὁμοίως θερα-
πύει μαλάχην χειρομένη (4) λευχί-
νας, αἷμα ἴσησι καὶ τὰ κρυπτὰ πάντα
γυναικῶν. ὁ δὲ χυλὸς αὐτῆς ἐντα-
ζόμενος τοῖς ὡπὶ παύει πῶς ὡπαλγί-
αν. πινόμενος δὲ μετὰ μέλιτι ἰά-
ται τὰς ὑπαλγίας, ὅτι ἀναλήφει ποιεῖ
τὰς ἐπιληπτικὰς. ὁμοίως ὁ ταύτης
χυλὸς ἰάται νεφελικὰς, καὶ τὰς ἰσχια-
δικὰς. τὸ δὲ ζῆμα αὐτῆς πινόμενον
θεραπεύει δυσουρίαν. καὶ χρεσμομάτης
πρὸς δυσουρίαν.

(1) Ita restitui ex MS. Bar. hujus cap. Argum. antea misere luxatum,
Περὶ μαλάχης καὶ ἡ ἐξ αὐτῆς, καὶ περὶ θεραπείας ἀλφειῶν παρὰ. Adjeci
etiam Δαμογέροντι ex MSS. (2) Ita MSS. antea ἰάσται. (3) Emend.
ex Interp. Dioscor. & Plinio; prius χρεσμομάτης.

(2) Ὑπὸ σφικτῶν—] Dioscor. Lib. 2. Cap. 144. Ποιῖ δὲ καὶ πρὸς μιλισ-
τῶν καὶ σφικτῶν πληγῶν καὶ πρὸς πρῶτα λειώσας, καὶ πρὸς ἑλκῶς δὲ πρὸς αἷμα λείαν
σὺν ἑλαίῳ, ἁπλοῦς ἀλφειῶν. Ita etiam Plinius Tom. 4. p. 79. De re-
mediis ex malva petitis adeundi Diosc. & Plinius, locis citatis.

(4) Hac revoc. ex MS. Bar. ante χειρομένη, χῆτας, καὶ —.

CAP.

Κ Ε Φ. ΙΓ.

C A P. XIII.

Περὶ θείδακος, καὶ τῆς ἐξ
αὐτῆς θραπέας, καὶ πῶς
ἐστὶν αὐτῷ (Ι) λουκὴν καὶ
θλειδῇ γενέσθαι. Φλωρεντίνου.

*De lactuca, & medela ex ea-
dem, & quomodo alba ac
pulchra proveniat.
Florentini.*

Θείδαξ ὑγρὸν καὶ ψυχρὸν ἐστὶ λά-
χανον, ἀπὸ τούτου ὡς πᾶς πυ-
ρεθῶν φλεγματὴς ἀρμόζει. ἐστὶ δὲ
ἀδύψον ἐδισμα, καὶ ὑπαναγκόν, καὶ
γάλακτος ὡστρεπτικόν. ἐψηθεῖσα
δὲ γίνεται τροφικωτέρα, συνουσίας
ἀποτρέπτει, ὅθεν (α) οἱ πυθαγόρειοι
ἐν ὄνυχον αὐτῇ καλῶσιν, αἱ δὲ γυ-
ναῖκες (2) ἀστυίδα. Εἰ δὲ βέλῃ καὶ
πυρεθῶν ἔχει πᾶς θραδακίνας, ὡς
δύο ἡμερῶν ἔμεινεν ἀφαιρεῖσθαι
αὐτὰς, πᾶς κόμας αὐτῶν, ταῦτα τὸ
αἰσθῆναι μίση, δῆσον. ἔτι καὶ λου-
καὶ καὶ εὐειδῆς ἐστὶ. λουκαίῃ δὲ
αὐτῇ καὶ ψάμμου αἰσθῆναι καὶ ἰα-
μῶν. Ἡ θραδακίη ὁρίξινος τρο-
φῆς ἐστὶν αἰτία, φλεγματὴς λυσι, ἀφρο-
δίσια ἐπιχρᾷ, μὲν οὖν γλυκὴ καὶ
ἔξυς λαφθεῖται χολὴν κίρνησιν. ὑπο-
χόνδρια μὲν ὑσώπῳ καὶ ἔξυς ὀνίτη-
ται. ἐψηθεῖσα δὲ ἐν ῥοδίνῳ, καὶ δε-
θεῖσα, χολέραν παύει. Ὅ δὲ ὅπως
αὐτῇ ἀσπλάγχνα οἰδαίνονται καὶ ἰ-
αμῶν. μὲν δὲ γυναικεῖς γάλακτος
ἐπιχειρεῖται ἐν σπιτάλῃ ὑγίαν
παρεῖχει. Τὸ σπέρμα αὐτῆς θρα-
δακίαν καὶ πῶς ἐκαστοδῆχτας ἰαται. ἡρώκα πιπυθῶται ἀφελῆ. ὕπνου ἰσ-

Lactuca humidum & frigidum est
olus, & ideo ardentibus in-
flammationibus congrua est. Est au-
tem edulium sitim extinguens, &
somniaficum, & lac allicit. Cocta
autem magis alit, coitum vero im-
pedit, unde Pythagorei ipsam eu-
nuchum appellant, mulieres vero
astytida. Si vero & pulchras ha-
bere velis lactucas, biduo ante quam
eas sublaturus es, comas ipsarum, hoc
est supernam partem, ligato. Sic
enim albæ & speciosæ erunt. De
albat ipsas etiam arena superinjecta.
Lactuca agrestis appetentia cibi cau-
sa est, pituitam solvit, venerem co-
hibet, cum vino dulci aut aceto ac-
cepta bilem temperat. præcordiis cum
hyssopo & aceto prodest. Cocta in
rosaceo, & data, choleram tollit.
Succus ejus viscera tumentia com-
primit. Cum muliebri lacte illitus
erysipelas sanabit. Semen tritum &
potatum morsum scorpis sanat. Pe-
ctori affecto prodest. Somnum in-
ducit sanis quidem in cibo acce-

(1) MSS. F. L. & B. 2. λουκὴν ποιῶσιν καὶ εὐειδῇ.

(α) Οἱ πυθαγόρειοι ἐν ὄνυχον... ἀστυίδα. Callimachus apud Athenum
refert, Venerem Adonin in lactucis occuluisse, ea allegoria innuens, eos, qui
assidue lactucis vescuntur, ad Venerem esse invalidos. "Ἰσχυρὸν δὲ ὁ πυθα-
γόρειος (Athenæi verba) τὴν ἐν γένεσιν φησι θείδακα πλατύφυλλον, πι-
πυθὴν, ἀκαυλον, ὑπὸ μὲν τῷ πυθαγορείῳ λέγεσθαι ἐν ὄνυχον, ὑπὸ δὲ τῷ γυναικεῖ
ἀστυίδα. Apud Plinium eadem leguntur Tom. 3. p. 603. "Rotundam
vero lactucam ac minima radice, latis foliis, Astytida vocant: quidam-
que Eunuchion, quod hac maxime refragetur Veneri. Eubulo, in As-
tytis, lactuca τοκῶν βρωμα dicitur, propter facultatem ψυχλῆν. Plura vi-
deantur apud Eustath. in Il. X. & pag. 849. & 862. Plin. Tom. 4. &
Salmasium ad Solinum, pag. 1271.

(2) Ita legendum ex Athenæo & Casaub. refragantibus licet MSS. pr.
Id. ἀστυδα.

ptum, agris vero suppositum nescientibus, & præsertim, si quis vivradicem lactucæ sativæ sinistra manu evulsam e terra ante solis exortum clam sub stratum ægri ponat. Succus etiam hujus fronti ægroti illitus somnum ipsi inducet. Si vero velis lactucas sessiles facere & foliosas, & in caulem non excrefcere, sed humiles & ad terram depressas esse, transplantatas rigato. cum autem ad altitudinem palmi creverint, circumfodi ipsas ut appareant radices, & stercore bubulo recenti oblitus obrue, & statim riga. Ubi autem creverint, germen acutissimo ferro finde, & testam non picatam impone, quo in latitudinem, & non in longitudinem augmentum capiant. Cæterum lactuca assidue comesta visus hebetudinem cohibet, & perspicacitatem inducit, præsertim si sit dulcis, & multæ quidem in cibo acceptæ ventrem solvunt, paucæ vero sistunt, & gravedini profunt. Qui jejuni præsumpserint lactucam, aquarum varietate in peregrinationibus non offendentur. neque vero ab ebrietate tentabitur, quisquis ipsam præsumpserit. Lactuca odorata redditur, si citrii semen ejus semini intrudatur, & sic feratur. Semen potatum fluxum seminis cohibet; quapropter his, qui assidue per somnum id effundunt, exhibetur. Ipsa etiam folia lactucæ quinque numero, aut tria, aut unum, somnum inducent ægroti, clanculum sub pulvinari posita, ita ut partes a caule avulsæ ad pedes ægroti spectent, supernæ vero ad ægri caput.

(b) Φιαλωδὲς.... Σαμουζήλας.] Lactuca que in altum non crescit, Nostro sunt φιαλωδοί, a similitudine Phiale, que latum habebat fundum. Latinis dicuntur sessiles Lactucæ, ut Martiali Lib. 3. "Utrumque portum, sessilesque lactucas. (3) Ita legend. cenfeo, in pr. Ed. (nullo cum sensu) ἐπιχρῶσιν. (4) Ex MSS. ἀπτε, ξηρόσ.... ἀπτεώδισιν. (5) MS. V. & In-
script. τὸ λην.

φέρει τοῖς μὲν ὑγιαίνουσιν ἐπιδομῆν, τοῖς δὲ νοσέουσιν, ὑποδιδιμάτην ἀγνοέσιν. Ἐ μάλιστα, εἰ τις τῷ ἥριδακα τῇ ἀελαστρῇ χειρὶ αὐτοῖς ῥιζὸν ὡς ἀνα-
βλῆς ἢ λίαν λαβὼν ἐκ τῆς γῆς ἥτις
λαδρεῖ ὑπὸ τῶν σπέρματι & καμνον-
τι. Καὶ ὁ χυλὸς δὲ πούτης ἐπιχρῶ-
όμεν & τῷ μετώπῳ & ἀρρώστῳ &
πνοὶ αὐτῷ ἐπαίξει. Εἰ δὲ βέλῃ ἥρι-
δακας πούσιν (b) φιαλωδὲς ἔπο-
λυφύλλας, καὶ μὴ ἐκκαυλεῖν, ἀλλὰ
σαμουζήλας εἶναι, μετὰ φυτύσεως αὐ-
τὴς πόπζει. ὅταν δὲ μίγῃται πα-
λαισάων ἔχουσιν, ἀεριορῶσας αὐτὰς.
ὥς φαίνεται τὰς ῥίζας, ἀεὶ ἀπασας
κόστος βοεῖα νασαῖ, καὶ ἀεριορῶσας,
εὐθὺς ἀρδύει. ὅταν δὲ αὐξηῖται,
(3) ἐπιχρῶσιν τῇ βλαστῇ ὅξυς τῶν σι-
δήρων, ἔπιθεις ὅσπασιν ἀπίστωσιν,
ὅπως εἰς τὸ πλάτῃ τῷ αὐξησιν,
καὶ μὴ εἰς τὸ μῆκος λαμβάνουσιν.
Ἡ δὲ ἥριδαξ συνεχῶς ἐπιδομῆν ἀμ-
βλωπῶσαν ἐπὶ τῇ, ἔξυδερκῶσαν ἐρ-
γάζει, ἔ μάλιστα εἰ γλυκεῖα εἴη.
Ἐ πολλὰ μὲν ἐπιδομῶσιν λύσι γαστέ-
ρα, ὀλίγοι δὲ ἰστέσι, ἔ κόρυζαν πα-
ραμυθεῖ. & (4) ξηρόσ δὲ τὰς ὁ-
λοπιδιμάς τῶν ὑδάτων ἢ ποικιλία, εὐ-
νησιν ἀπτεώδισιν αὐτῇ. ἔπι δὲ μί-
γῃς τις παραρῆσιν, παραρῶν αὐ-
τῆς. ἢ δὲ ἥριδαξ εὐώδης γίνῃ, κι-
τῆς ἀπτεμῇ, ἐπὶ τῇ συνεχῶς τῇ
ἀπτεμῇ, ἔ ἔτω ἀπτεμῇ. τὸ
ἀπτεμα πινόμενον ἐπὶ τῇ γαστρίῳ,
ὁ δὲ τοῖς συνεχῶς ὀνηρώσιν οἰδο-
ται. Ἐ αὐτὰ δὲ φύλλα τῇ ἥριδακῇ
εἰ. ἢ γ'. ἢ ἐν, ἔπνοιν ἐπαίξει τῷ κάμ-
νονι, πιδίμῃρα κρύφα ὑπὸ τῷ (5)
κατῷ, ὥς δὲ μὲν ἀπτεμῇ ἀπτε
& καυλῷ ὡς τὰς πόδας ὁρᾷ, δὲ δὲ
αὐτὸν βλάπτει ὡς τῷ κεφαλῷ.

Κ Ε Φ. ΙΔ.

C A P. XIV.

Ὡστε θρίδακα ἔχειν ὃν ἐ-
αυλῇ σέλινον, καὶ εὐζωμον,
καὶ ὠκιμον, καὶ τὰ τοιαῦτα,
ἀπὸ τῆς ρίζης. Διδύμι.

Ut lactuca in se habeat aprinum,
& erucam, & ocimum, &
alia hujus generis, ab eadem
radice. Didymi.

Αἰγὸς ἢ ἀσβόατος λαβὼν τὴν κό-
προν, καίτοι μικρὰν ἔστω πρυ-
πήσας, κένωσιν εὐφρως, καὶ ἐνδεῖς πρὸς
ἀπέρματά εἰς τὸ κενώθην πυκνῶς ἢ
ἀσπρημερῶν, ἢ ὡς βάλαντον ἀπέρμα-
των, & εἰς βάλλει μὴ ἑλαττον παλαι-
στῶν δύο καὶ ἑξήκοντα, (1) στρογγυλὰς
ἀπὸ τὴν κόπρον, καὶ ἀραιὰν ἀλγυρίαν,
ἐπειθὲ λειπὴν γῆν (2) ἐπιχρῶσας ἀρ-
δύς ἡρεμῶς ὑδατι, καὶ ἐκφυὲν τὸ
ἀπέρμα καὶ ἄρραινε, συνεχῶς ἐπι-
πλάσας κόπρον καὶ ὅταν εἰς καυλὸν
αὐξήσῃ, ἐπιμελῆ ποτῶν μᾶλλον, καὶ
ἔστω θρίδαξ τῶν συνεμειχθέντων
ἀπέρματων συμφυῆς. Οἱ δὲ συν-
θλῶντες δύο ἢ τρεῖς αἰγῶν ἢ πρῶ-
τότων κόπρον, τὰς καλεμῶν (3)
κυρτὰς, καὶ ἀναμίζαντες αὐτοῖς πρὸς
ἀπέρματά εἰς ὀρόνιον ἰμβάλλουσι, καὶ
καταθήσαντες κατωρῆσι, καὶ τὴν
ἀλλῶν ποιήσαντες ἐπιμέλειαν, ἔχουσι
τὴν θρίδακα πολυειδή.

CAprinum aut ovillum stercus,
quantumvis parvum sit, per-
forato, & probe evacuato, se-
minaque dicta, aut quaecunque ve-
lis, in evacuatam partem spisse in-
trudito, & in profunditatem non
minorem duobus palmis deponito,
stercore tenero ac raro ante sub-
strato, deinde tenui terra aggesta
sensim aqua rigato, atque etiam ubi
enatum fuerit semen irrorato, assi-
due stercus inspergens: & postquam
in caulem excreverit, multo plus
diligentiae adhibeto, nasceturque la-
ctuca cum injectis simul seminibus
concrefcens. Alii duas aut tres ca-
prini aut ovilli stercoreis pilulas con-
tundunt, & semina ipsis admiscunt,
eaeque simul in linteolum mittunt,
& colligata defodiunt, aliaeque item
cura adhibita, lactucam multiplicem
& variarum specierum habent.

(1) Ita Casaub. prius στρογγυλὰς. (2) Ita MSS. ante, ἀπὸ τὴν κόπρον...
ἐκφυὲν—. (3) Restit. ex Polluce, antea, ut & in MSS. κυρτὰς.

Κ Ε Φ. ΙΕ.

C A P. XV.

Περὶ σῦτλων, καὶ πῶς ἐ-
σιν αὐτὰ μεγάλα ποιῆ-
σαι. Σωπίων.

De betis, & quomodo ma-
gna fieri possint.
Sotionis.

Εἰ θέλεις μείζονα καὶ λευκόπερα
ποιῆσαι (1) τὰ σῦτλα, πᾶς ρί-
ζας αὐτῶν βολβίτην νεκρὰ ἐπί-

SI majores & magis albas facere
betas velis, radices ipsarum fi-
mo bubulo recenti intege, &, quem-

(1) Τὰ σῦτλα.] De Betarum generibus & facultat. vide Dioscoridem
Lib. 2. Cap. 149. Plin. Tom. 3. p. 604. & Athenæum, p. 671. Qui tra-
dit, Anguillas betis involutas Vett. in deliciis fuisse.

admodum

admodum in porris, germen finde, & lapidem larum aut testam impone. Betæ, cum exterforiæ facultatis sint, ventrem emolliunt, fervefactæ & cum oleo & garo ac modico nitro comestæ. Succus crudarum betarum furfures & in capite repentes pediculos curare potest. Idem permixtus cum cera, & liquefactus, ac panniculo exceptus, omnia dura & tumentia impositus curat. impetiginem itemque alopecias eodem modo sanat.

(b) *Vid. Notam ad Cap. I. Lib. VIII.*

CAP. XVI.

*De diversis oleribus, & medela ex eisdem.
Varronis.*

Remediorum species paulo ante, cum sapientissimi Nestoris Ἀλεξάνδρου hexametris & elegiacis versibus compositum interpretarer, absolutius conscripsi. & tamen, quum etiam hic diversorum olerum mentio fiat, necessarium duxi, præsertim in agricolarum usum, itidem ex ipsis remedia ac medelas adscribere.

(1) *Ita Interp. MSS. V. L. & Bod. prius Μάρων. Suspectus autem mihi est hic titulus, ob discrepantem Varronis & Nestoris ætatem, cum hic sub Alex. Severo (si Suidæ fides) scripseris, Ille autem quam longe vetustior sit, vel pueri norunt: Nisi placeat, hunc titulum ad Varronem quandam incerta & sequioris ætatis referri.*

CAP. XVII.

De brassica, & medela ex eadem. Paxami.

Nosse expedit, quod brassica in falso loco ferenda est. Quapropter, dum foliorum trium erit, nitrum tritum aut falsam terram

Κ Ε Φ. ΙΓ.

Περὶ ἀφρόρων λαχάνων,
ὃ ἔξ αὐτῶν θερα-
πείας. (1) Βάρων.

Θεραπείας ἥδη σφώλυ, ἐρμηνεύων
τὴν ἐν τῷ Ἀλεξικλήπῳ ὅτι σφω-
πύτα Νέσσορ ἔπη καὶ ἐλεγεία, πι-
λεώπερον ὡς ἐρεῖα. καὶ ταῦτα ὃ
μνήμην ποιῶν ἀφρόρων λα-
χάνων, ἀναγκᾶν ὡς ἦν, μάλιστα
ἀφ' τῶν τῶν γῶν χρειᾶν, ἐπὶ
ἐξ αὐτῶν ὡς ἦν θεραπείας.

Κ Ε Φ. ΙΖ.

Περὶ κράμβης, ὃ ἔξ αὐ-
τῆς θεραπείας. Παζάμ.

Εἰδέναι δὲ χρὴ, ὅτι τῶν κράμβης
ἐν ἀλμυρῇ τῇ περὶ πύρεν προσ-
ήκει. διὸ χρὴ τεύχεσιν αὐτῇ γιν-
ομένην νίτρον λιτὸν ἢ ἀλμυρὸν γῆν
ἀφ'.

ἀλφ' υροκίνε καὶ σποδιέστου πάσσειν,
ὡς δοκεῖν αὐτῷ πεπαχυνθῶν. τέτρω-
γ' πὺ τρώπῳ καὶ ἐφανώτερον γίνε[ι].
πινέ[ι] ὃ ἀνὰ τῆς νύκτος τῇ πύρρῃ χρω-
ται, (1) ἀλφ' τὸ καὶ τὰς κάμπας ἀνε-
λαίει. κράμωσεν ὃ ἐλαττον ἐψηθίσται, καὶ
ἐδιωμύη, λυεῖ γαστέρα, ἐπὶ πλείον ὃ
ἐψηθίσται. ἐπὶ χυλῶν. Μαθί[ον] καὶ τὰς ἀπὸ
τῆς κράμωσος θροαπύει. ἡ κράμωσος ἐστὶ
γυμναζέειν ἐμμηνην ἐπαγωγῆς, καὶ μάλ-
ιστα, εἰ γὰρ τὸ ζέμεν αὐτῆς μὲν γλυ-
κέως πίνουσιν οἶνον. ἐφθ[η] ὃ προεθισ-
μὴν φθισκὺς θροαπύει. εἰ τις κράμ-
ωσεν ὃ ἐψηθίσται καὶ λειώσται, καὶ ἀναμί-
ξας ταύτῃ τῷ ὕδατι ἐν ᾧ (2) ἐψηθ[η],
καὶ ψύξας, χρίσῃ τραύματι ἰάα, καὶ
χρόνια, καὶ οἰδήματι, σφαιρῇ. ποδά-
γραν, (3) ἀρθρίτην ἰάται τῷ ζέμεν
καὶ ἀνταμιχθῆναι, καὶ ἀναμιχθῆναι ἀλβ-
ου καὶ κρεῖνους, καὶ κρεῖνους, καὶ πηγά-
ναι, καὶ ἀλσὶν ὀλίγους, καὶ (4) ἐπιθ[η]-
μύη. Μέλιν ὃ Ἀπικῶν ὁ χυλὸς αὐ-
τῆς μυχθῆς ὀφθαλμοὺς ἀφελεῖ, τοῖς
κακοῖς θροαπύει. τρώπῳ
δὲ ἐστὶν ἐπὶ ποσὶ, ὥστε αὐτῶν πὺ
παυδία ταχύτερον κράμωσεν ἐδιώσ-
ται. Ἐβωλίτης ὃ φωλῆς εἰ τις φά-
γῃ, πίνων τὸν χυλὸν αὐτῆς σωθήσεται.
Ἰκτερικὸς ὃ ἐσπληνικὸς, ἐπὶ ἡμέ-
ρας μ'. μετ' οἷον λούει πινόμενος,
ὁ χυλὸς αὐτῆς θροαπύει. μὲν οἷον μί-
λαι πινόμενος βῆζα παύει. λει-
χῆνα ὃ ἐξαίρει τὰ φύλλα πορσε-
βόμδρα, Ἐδμήτωρ ἐσπληνὸν ἐυδαίως
ἐπιπιδίνετα ἰάται. Ψάρον καὶ λίπεον
κράμωσεν ἀναμιχθῆναι (α) στυπρία
τῇ σποδῇ ὅξει ἀλφ' ἀναμίξῃ θροα-
πύει. ἡ ὃ ἐν τῇ ρίζῃ αὐτῆς τρώπῳ

cribro excussam adspargere oportet;
ut quasi pruina conspersa videatur.
Hoc enim modo etiam coctū faci-
lior redditur. Quidam pro nitro
utuntur cinere, propterea quod et-
iam erucas necet. Brassica minus
cocta & comesta ventrem solvit, plus
autem cocta ventrem sistit. Disce
autem & ex brassica medicinas. De-
ducit brassica mulieribus menses, &
maxime, si decoctum ejus cum dul-
ci vino bibatur. Cocta autem pra-
sumpta phthysicos curat. Si quis
brassicam coctam & tritam, & cum
aqua in qua cocta est permixtam
ac refrigeratam, vulneribus tum no-
vis tum veteribus inducat, itemque
tumoribus, inde mitigantur. Podag-
ram & morbum articulare sanant
decocti ejus fomentum, ipsa vero
farinx hordeaceæ, & coriandro, &
rutæ, admixta, modicoque adjecto
sale, & imposita, idem efficit. Suc-
cus ejus melli Attico permixtus o-
culis prodest, angulis admotus. A-
limentum autem corpori abunde
præbet, adeo ut pueri brassica
vescentes citius augeant. Qui
boletos venenatos ederit, succo
ejus potio servabitur. Istericos &
splenicis curat succus, cum vino
albo ad dies XL. potatus. Idem
cum vino nigro potatus tussim tol-
lit. Impetiginem tollunt folia af-
fricta, & reptilium morsus statim
imposita sanant. Scabiem & lepram
brassica alumini rotundo in aceto ma-
cerato permixta sanant. Cinis ex ra-

(1) Casaub. & MSS. L. B. 1, 2. καὶ ἀλφ' τὸ τὰς. (2) Ex MS. V. & Interp.
antea ἐψηθῇ (3) Emend. ex Baroc. prius ἀρθρίτην ἰάσεται. (4) Pra-
ced. voculam ἔπος deleui, auctor. MSS.

(α) Στυπρία τῇ σποδῇ.] Plinius de Alumine ex Dioscoride Tom. 5.
p. 256. "Inferioris est alterum generis; quod σποδῶν vocant. Dua ejus
"species, fungosum atque omni humore dilui facile: quod in totum dam-
"natur. Melius pumicosum, & foraminum fistulis spongia simile, rotun-
"dumque natura, candido propius; cum quadam pinguitudine sine arenis,
"friabile; nec inficiens nigritia.

dicibus

dicibus ambustis prodest. Ulcerationem in ore & tonsillis, & uvæ tumorem, succus ejus cum oleo haustus, & diu detentus, tollit. Auribus prodest succus cum vino fomenti loco admotus. Aestuosus in morbo trita & imposita maximam lenitatem inducet. Cocta autem, & præsumpta per se, voci & arteriacis affectionibus medebitur. Unde & vocis exercendæ magistri hac utuntur. Muris aranei morsus, & canis tum rabidi, tum non rabiosi morsus, semen ipsius aut folia trita sanant, si cum silphio & aceto trita imponantur. Datur ipsis etiam decoctum foliorum in potu, arefactorum prius ubi purgata sunt, deinde coctorum. Splenem attenuat trita & imposita. Cruda comesta vigilias tollit, & in imaginationes incidere non finit. At vero Nestor in Ἀλεξικύπῳ suo, brassicam Lycurgi lachrymam esse dicit. Quum enim Bacchus eum timens, inquit, mare subiisset, Lycurgus vero vite vinctus lachrymam emisisset, ex lachryma brassicam enatam esse dicit, & ob id antipathiam inter vitem & brassicam manere. Nempe, si quando brassica in arvis appropinquaverit viti, aut statim tabescit, aut sarmentum vitis tabefacit. Ob hanc autem inimicitiam inter ipsas, si contigerit a capitis destillatione uvam, aut columellam, in guttur laxari, crudæ brassicæ succus capiti impositus uvam retrahit in sublimem oris partem. Si vero contingat vicinas plantari vitem ac brassicam, sarmentum vitis augescens, ubi jam brassicæ appropinquaturum est, non amplius directe procedit, sed retro vertitur, reminiscens quodammodo mutæ contrarietatis. Si

τὴν καὶ καρύμματα ὠφελεῖ. ἔλκυσιν ὃ τὴν ἐν τῷ στόματι ἐπαλειψάμενοις, ἐσφυλῆς οἰδήματα, ὁ χυλὸς αὐτῆς μὲν ἰλαίης ληφθεὶς, ἐπὶ πολὺν καὶ ἀχαιεύς, παύει. ὅπου ὠφελὶς ὁ χυλὸς μὲν οἶνον καὶ ἰσχυρὸν. Καυσθεὶς μὲν οἶνον ἐν νόσῳ τραφεῖται ἐπιπιθεῖται μετρίῃ οἷον παρηγορίαν. ἐψηθεῖται ὃ, καὶ κατ' ἑαυτῷ περὶ οἰσμομένην, φωνὴν ἐπὶ ἀρτηριακῆς ἀφαιρέσεως διερχομένης. ὅθεν ἐοικὼς φωνασκοῖ ταύτης κέχρηται. μυζῆλης δὲ ἴμαθας, κυνοδήκτας ἐλυσσοδήκτας, τὸ σπέρμα αὐτῆς ἢ τὴν φύλλα ἰσχυρὰ πτερυμνία, εἰ μὲν σιλοφίης ἐξ ὧν λειωθέντα ἐπιπιθεῖται. ὁ δὲ δὲ αὐτοῖς ἐξ ἀφαιρήσεως ἢ φύλλων πτείν, καὶ παρηγορίαν ὡς περὶ ἐξ ἑρμηνείων, εἴ ποτε ἐψηθέντων. Τῆς ἑλκῆος λειωθέντος ἐπιπιθεῖται. ὡμὴ ὃ ὡς ἐρωτησὶς ἀρτυρίαν παύει, ἐπερίπτεται φαντασίαις ὅσα ἐστὶν. Ὁ δὲ Νέστωρ ἐν τῷ Ἀλεξικύπῳ αὐτῇ λέγει, τὴν κρύμην δάκρυον εἶναι τῆς Λυκουργίας. ἡνίκα γὰρ, φησὶν, ὁ Διόνυσος τῷ τῶν εὐλαβηθείς (5) ὑπὸ τῷ θαλάσῳ ἴδθ, ὁ δὲ Λυκὺργος ὑπὸ τῷ ἀμπέλῳ δεσμοφίης δάκρυον ἐπαφῆκεν, ἐκ τῆς δακρύας λέγει φῶνα τὴν κρύμην, καὶ ἀφ' οὗτο ἀνιπαθῆς ἔχον ὡς ἀλλήλους τὴν κρύμην καὶ τὴν ἀμπέλον. ἀμείλις, εἰ ποτε κρύμην ἐν ἀρτέριαις ὡς ἀπὸ τῆς ἀμπέλου, ἢ μετακίνησιν παρηγορήσῃ, ἢ μετακίνησιν τὸ κλῆμα. ἀφ' οὗ δὲ τὴν ἑσῶν μετακίνησιν αὐτῶν ἔχθραν, εἰ συμβῇ ὑπὸ ρεύματι κεφαλῆς τὴν σταφυλὴν, ἢ τοῖς κινίδια, καὶ τῆς λαμῆς χαλαρῶσαι, ὡμὴς κρύμης ὁ χυλὸς καὶ κεφαλῆς ἐπιδακνόμενος ἀνασπᾷ τὴν σταφυλὴν εἰς τὴν μετώπῳ τῆς στήθους. εἰ ὃ συμβῇ παραφυπύσει ἀλλήλους ἀμπέλοι καὶ κρύμην, αὐξήσονται τὸ κλῆμα τῆς ἀμπέλου, ἐπειδὴ μίαν τὴν ἀπὸ τῆς κρύμης, ἐκείνη ἐπ' αὐτῇ

(5) In MSS. ἐπὶ.

(b) Ἀναποδίζεις. Vitem brassicam refugientem in vinea sua se vidisse
 Als Picrus Hieroglyph. p. 619.

Etum recidis, statim farrito radices in superficie repentes. Sic enim tractata planta rursus asparagum emittet. Hoc olus non gaudet rigatione, sed magis siccitate. Circa autumnum autem si quis ista olera riget, teneriora & floridiora evadent.

(1) MS. Barocc. *εὐκαλίστρα*.

CAP. XIX.

De cucurbitis & cucumeribus, & medela ex ipsis, & quomodo utraque sine semine interno proveniant, & praeocia fieri queant.

Quintiliorum.

NON habebunt semen internum, hoc modo. Sarmentum aut virgultum primum, mox ubi increverit, cucurbitæ, five cucumeris, in terram defodito, quemadmodum vitis sarmenta solent, ut summa pars tantum virgulti emineat, & postquam emicuerit, rursus idem iterum ac tertio defodito, & surculos juxta medium & super terram extantes secato, solumque postremum, tertium videlicet, relinquito, & habebis tum cucumeres, tum cucurbitas semine carentes. Similiter sine semine eadem facies, si per triduum, antequam semines, semen ipsum oleo sesamino maceraveris. Præcoces cucumeres & cucurbitas sic reddes. In cophinos aut in fistilia inutilia terram cribratam mitte, stercore admixto, liquidiorē faciam, & anticipato consueto tempore, videlicet sub initium veris, semina plantato; & cum sol fuerit & calor, & moderata pluvia, co-

εὐδὺς περικαλλε καὶ πῆς ἐπιπολῆς
ρίζας. ἐργασθὲν ἥν ἔτι τὸ φυτὸν ἀ-
ναδύσθαι πάλιν ἀσπάρσων. τῆτο δὲ
τὸ λάχανον ἐχαίρει τῇ ἀρδείᾳ, ἀλλὰ
μᾶλλον τῇ ξηρότητι. ὥστε ἢ τὸ φθι-
νόπωρον ἐάν τις αὐτὴ ἀρδύῃ, ἀπα-
λώπεται καὶ (1) εὐκαλίστρα ποιήσθαι.

Κ Ε Φ. ΙΘ.

Περὶ κολοκυνθῶν καὶ σικύων,
καὶ τὸ ἐξ αὐτῶν θέρρα πείας,
καὶ πῶς δυνατὸν ἐκάτερα
μὴ ἔχειν ἐνδοθεν σπέρμα,
καὶ ὡρώϊμα ποιῆσαι.

Τῶν Κυνηλίων.

ΟΥΧ ἔχει σπέρμα ἐνδοθεν, ἔτι
τὴν εὐδὺς ἀξαναομιλίῳ πρῶτον
κληματίδα, ἥτοι ἀκρίμονα τὸ κολο-
κύνθης, ἥτοι σικύος, καὶ ὁρῶντες εἰς τὴν
γῆν, ὥσπερ καὶ κλήματι τὸ ἀμπέλις,
ἵνα τὸ ἀκρὸν μόνον ἐκκύβητ' ἀ-
κρίμων. καὶ, ὅταν αὐξηθῇ, πάλιν
ὁμοίως τῆτο χῶσιν ἐπὶ τῆς, καὶ πῆς
ἀφ' ἑαυτῆς καὶ ὑπὲρ γῆς ἐκφυῖντες πι-
μῶν, μόνον ἢ τὴν πλατύναν, λί-
γων ἢ τὴν γ'. καὶ ἀλείψας, ἔχεις ἄ-
νδρ' ἀκρίμων καὶ κολοκύνθας καὶ σι-
κύους. ὁμοίως (1) δὲ καὶ ἀκρίμους σι-
κύους καὶ κολοκύνθας ποιήσας, εἰ τῆς
ἡμέρας, πρὶν τὸ σπέρμα καὶ ὡρώϊμα
ἐναποθεῖν τῆτο σησαμίνῳ ἑλαίῳ.
Πρῶτους δὲ σικύους καὶ κολοκύνθας
ποιήσας, ἔτι. εἰς κρητύνους ἢ ἐν κε-
ραμίοις ἀχρήστους βάλαντες γῆν σεση-
μένῳ κόπρῳ μινυμένῳ, ὥστε ὅτε
σπείσας, καὶ σπασθῶν τὸ σπέρμα
καὶ ὅταν ἀρχήμιν' ἔαρος, ἐμ-
φύωσιν τὰ σπέρματα καὶ ὅταν ἡ-
λιος ἢ ἐξημασία, ἐκ τῆς συμ-
μίστης βρέχῃ, τότε τὰς κρητύνους

(1) Ita MSS. in pr. Ed. *ἂν ἀκρίμους κολοκύνθας καὶ σικύους ποιήσας.*

ὑποαιθρίας, καὶ ἀπὲρ δυσμενὲς ἡλίας εἰσ-
κόμειζε τέττας εἰς οἶκον στῆνον, καὶ
τῷ ποίει στυγερῶς, καὶ ἀψευδῶς
ὑδαπὴν ἡνίκᾳ ἡ ῥεῖα καλεῖται. καὶ ὅταν
πλείως παύσονται οἱ πάροι, κομί-
σας εἰς τύπον εἰργασμένον κολλήουρον
τὰς κοφίνους ἢ τὰς (2) κερσάμους ἰσο-
χίλους τῇ γῇ, καὶ ἀσπασαί τε τὴν ἀλ-
λὴν ἐπιμύλειαν. εἰ δὲ ἀφαιρούσης αὐ-
τῶν τὰς ἀκρίμους, ταχύτερον καρ-
ποφορήσουσι. Μακρὺς δὲ τέττας ποι-
ήσης, ὅπως, εἰάν ἐν ἰγδίῳ ἢ πνι ἀλλῷ
ἀγρίῳ ἐμβαλὼν ὑδὼρ παρακλῆης
πληστόν αὐτῶν ἀπὸ ε'. ἢ ε'. δακτύ-
λων. τῇ γὰρ ἐξῆς οἱ σίκυοι ἐπὶ πρῶ-
τον ἐκκαθίστανται. εἰ δὲ ὑδὼρ μὴ ἔχη
τὸ ἰγδίον, ὑποσφίγῃ οἱ σίκυοι, καὶ
ὑποκαμφθῇσιν. ὅπως ὑγρότητι μὲν
χαίρουσι, ξηρότητι δὲ φεύγουσι. με-
ταχειμασθῆσται δὲ εἰς δ' εἰλείς
ἀγρία, εἰάν ποιήσης ὁσράκινα ἀγρία,
καὶ ἐπὶ μικροῖς ἔσσι ἀκλῆς καὶ δῆσης.
πληρώσουσι γὰρ τὰς τύπας καὶ τὰς χα-
ρακτῆρας. ὅταν καὶ (a) κάλαμον εἰς
μῆκος πέντε καὶ γλῦφας ἑστωθῇς
καὶ ἀποσφίγῃς ἐν τῷ τῷ σίκυον,
ἢ τὴν κολλήουραν μικρὰν ἔσσαν εἰάν
βάλῃς, αὐξανόμενῃ δι' ὅλην τὴν μῆκος
πληρώσῃ τὴν κάλαμον. Αἱ δὲ κολλή-
ουραι γαστρός εἰσι μαλακτικαί. ἡ-
ραπύουσιν (b) ὥτων (3) ὀδύνας, ὅ
καὶ αὐτῶν ἐμβαλλομένων εἰς τὴν
ῥεῖαν. (c) ἢ τὴν σικύων τὸ πῆμα
ἔρων δελμίων (4) ἐπὶ καθακτεροστικὸν
succo ipsarum auribus immisso. Verum cucumerum semen urinas acres

(2) Ex MSS. ante κερσάμους.

(a) Κάλαμον..... γλῦφας.] Eadem Palladius docet, ex Gargilio Mar-
tiale: "Aliqui florem cucumeris cum viticula sua capite canna inserunt,
" cui prius omnes nodos perforaverint: ibi cucumis nascetur in nimiam
" longitudinem tensus.

(b) Ὄτων ὀδύνας.] Dioscor. Lib. 2. cap. 162. Ὁ ὅ καὶ ἡλὸς τὸ ξυσμάτιον
ἀλγίστων ἀπὸς ὠπλητίας καὶ ἐαυτὸν ἐν μὲν ῥοδίῳ ἐγγυμασθῆναι ἀφελῆναι.

(3) Expend. ex MSS. prius ὀδύνας.... ἐμβαλλομένων ἐν αὐτοῖς.

(c) Τῶν ὅ σικύων.] Cucumeres Græcis inferioris ætatis ἀγρία ἐπὶ π-
τερόγισσα vocantur, ita Symeon Sethi, p. 4. Ἀγρία. τὰ λεγόμενα σίκυα
καὶ κοινῇ ὅ πτερόγισσα.

(4) Ita MSS. antea ἐπικατακτεροστικόν.

origina

temperat & ciet. Non lædentur a pulicibus, si origani ramulos, cum parvi adhuc sint, prope defixeris. Nam & præsentēs pulices perdunt, & alios nasci non sinunt. Si vero infanti febricitanti, qui adhuc lacte nutritur, paris longitudinis cucumeres dormienti apposueris, statim sanabitur. Omnis enim calor in cucumeres transibit. At vero sylvestris cucumeris radix ficcata & tusa, & cum vino dulci potata, aut cum aqua mulsā, ad vomitus mirabile remedium habetur. Quod si cucumeres minus aquosos habere libeat, ubi scrobem foderis, in qua cucumeres plantaturus es, dimidiam paleis aut farmentis exple, & aggesta terra planta, nec riga. Verum ventri solvendo aptos aliqui hoc modo faciunt. Radices sylvestris cucumeris contusas aqua potabili per biduum aut triduum macerant, & hoc ipso cremore eos per dies quinque rigant, atque hoc quinquies faciunt. Plus autem alvo solvendæ apti fiunt, si, postquam germinaverint, radices circumfoderis, & veratri portionem ramulis injeceris, & aggesta terra siveris. Cucumeres in vini albi facem dulcem & non perversam immitte, & vas expletum obline, manebuntque recentes. Similiter & in muria compositi permanebunt. Vigorem conservabunt cucumeres, si in vasculo parum aceti habente suspendantur, ita ut acetum non contingant, & vas oblinatur, ut non transpirent, & hoc modo etiam hyeme recentes habebis. Cucurbitas autem sic servabis. Teneras decerptas concide, deinde aquam fervefactam affunde, & per totam noctem sub dio perfrigera, indeque in muria acri compone, & diu permanebunt. Cucurbitas autem purgatorias facies, si semen noctem ac

κὴ ἀρωγόν. ἢ βλαβήσῃ) πῶτα ὑπὸ
ψυχρῶν, ἐὰν κλωνίαρια ὀρεζάνῃς μι-
κροῖς ἐπὶ ἑσὶ τέτοις παραπήξῃς. τὰς
περὶ ἑσὶ ψύχας φθίρεῖς, καὶ ἄλλας
ἐκ ἐξ ἡμέρας. Ἐὰν δὲ παῖδιον ἐν
ζάλευκῇ τριφομένῃ περιεσθῇ σικύ-
νης ἰσχυρῆς (5) παρακημίσης, εὐ-
θείας ἰαθήσῃ. εἰς ἥν τὰς σικύνας ἑλ-
κύνται πᾶσαι αἱ δέξιμα. Ἡ δὲ ἑ
ἀνέλες σικύνης ῥίζα ξερανθήσεται καὶ
κηπίσται, καὶ μὲν οὖν γλοκέει πινο-
μένη, ἢ μὲν ὑδρομήλιον, ὥστε ἐμεί-
ντας θαυμαστὴν ἐστὶ βοήθημα. ἐὰν δὲ
δείλῃς ἀνδρὸς σικύνης ἔχῃ, ἥνικα
ὀρυξῇς τὴν πέφρον, ἐν ἣ μείξεις φυ-
τῶν αὐτῆς, ἀχύρων ἢ φρυζάνων
πλήσῃ τὸ ἥμισυ ἑ βαθὺς, καὶ τὴν
γῆν ἐπιθαλὴν φύττει, μὴ ποτίξῃς.
Εὐκχαίλις ἢ ἔνιοι ποτίσῃ αὐτὴς, ἔτω
ρίζας ἑ ἀνέλες σικύνης συνθλάσωντις
βρέχῃσιν ὑδατι ποτίμῳ δύο ἢ τρεῖς
ἡμέρας, καὶ τὰ ἀποβρίμυα δι' ἡμε-
ρῶν ποτίξῃς. καὶ τὸ ποτῖσι πι-
νάκις. πλεον ἢ γίνον) εὐκχαίλιοι, ἐὰν,
μὲν τὸ βλαστήσῃ, τὰς ῥίζας περι-
ορύξῃς τοῖς κλωνίοις ἐπιθαλῆς ἐκθεό-
ρος μίξῃς, ἢ ὡραῖως ἰάσῃς. τὰς
σικύνας ἐμβάλλῃς εἰς τρυγίαν ὑδατῶν καὶ
μὴ τραπέϊσιν οὖν λευκῶν, ἢ πλεον-
σας τὸ ἀγχεῖον κατέχευε, καὶ μὲν οὖν
νεαροῖ. ὁμοίως δὲ καὶ ἐν ἄλλῃ συν-
δέξῃς ἀφ' ἡμῶν. Ἀχμαύς τὰς
σικύνας φυλάξῃς, ἐὰν ἐν ἀγχεῖῳ ὀξέει
ὀλίγον ἐχρῇ κρεμνάσης, μὴ ἀπὸ μεί-
νης ἢ ὀξέος, ἢ κατὰ χεῖρος, ὅπως μὴ
ἀφ' ἡμῶν, ἢ ἔξῃς τέτῃς νεαρῆς ἐν
τῇ χειμῶνι. τὰς ἢ κολοκύνθας φυ-
λάξῃς, ἔτω. λαβὼν ταύτας ἀπαλὰς
κατάπνυε, εἴπαι ὑδαρ ζέοντες κατέχευε,
ἢ δι' ὀλης νυκτὸς ὑπαθεῖας ἀφ' ἡμῶν
ἐκ ἐν ἄλλῃ δερματῇ σὺν ἡς, καὶ
ἀφ' ἡμῶν ἐπὶ πολὺ. τὰς ἢ κολο-
κύνθας κατὰ ρηκὰς ποιήσῃς, ἐὰν τὰ

(5) Ex MS. Bar. ἐν Interp. pr. Ed. παρακημίσης.

Σκάρμυα νυχθήμορον (d) σκαμ-
μωνία ἑμβρεΐης. μεγάλης σκύης &
κολοκύνθας ποιήσης, τὸ Σκάρμυα αὐ-
τῶν ἐπὶ κεφαλὴν φυτεύων.

diem in scammonia maceraveris.
Magnos cucumeres facies, itemque
cucurbitas, semine ipforum inversis
& plantato.

(d) Σκαμμωνία. Scammonium succus est ex radice cujusdam herba ex
convolvulorum genere, foliis hederæ vel helxine similibus, triangularibus,
albis. Colligitur autem, τῆς κεφαλῆς (Dioscor. verba) ἀπὸ τῆς ῥίζης ἀφα-
γευμένης, καὶ βολεϊδῶς πινομένης εἰς κοιλότητά. συρρεῖ γὰρ εἰς αὐτῶν ὁ ὅπος, &
ὥς τὸ ἀναλαμβάνει εἰς μύακας. Ἐνιοὶ ὅ τινι γῆνι ὀρεξάντης βολεϊδῶς, & καρῆας
φύλλα ὑποπνέειν, καὶ χέουσι τὸ ὄπον, & ὥς τὸ ξηρανθῆνα ἀναερῶν. i. c. Ca-
pite exempto, radix ita cultro excavatur, ut excavatio sensim a latiore orbe
in acutum desinat; proindeque in id cavum confluit succus, qui conchis de-
tinetur excipitur. Alii, postquam scrobes in terra concamerato sinu effode-
runt, juglandum folia insternunt, in qua radice incisa succus diffun-
datur, eumque inibi siccatum tandem tollunt. Græci recentiores Ἀ-
σκαμμωνιάαν vocant. In Lexico Nicomedis Iatrophilistæ, Δακρυδίου
ἢ ἀσκαμμωνιάα. Nicandro, δάκρυ κάμων. Apud Isidorum; "Sca-
monia, quam Latini acridium vocant. Inde diacridium, vel dia-
gridium, quod ex Scammonia succo paratur. Veteribus potissimum lau-
datur Scammonium Colophonium, Prienenſe, & Mysium ex Asia: dam-
natur autem Syriacum & Judaicum, utpote adulteratum tithymalli succo,
& ervi farina. Vide Dioſc. Lib. 4. Cap. 171.

Κ Ε Φ. Κ.

C A P. XX.

Περὶ (1) μηλοπεπόνων.
Φλωρεντίνος.

De melopeponibus.
Florentini.

ΕΜψύχουσι ἡ ἱκανῶς, χρησιμώτα-
τοι δὲ εἰσι ὡς τὸ εὐκαίρως ἰ-
μῶν τὸ βελλόμενον. μὲν γὰρ πᾶσι πᾶσι
(2) κενῶσι φλέγμα, πλείστον ἐξ ἀγρυ-
πίας, καὶ κεφαλῇ καθαίροντες. τὸς ὅ
μηλοπίπτας ποιήσης (a) ῥόδα πνέιν,
εἰάν τὸ Σκάρμυα αὐτῶν μὲν ξηρῶν ῥό-
δων ἀποθίμῃ, καὶ φρεσίσας φυτεύ-
σης. δύναται ὅ καὶ ὁφείναι τῶν ἀπὸ
καύσεων καὶ παύειν. Πάντας ὅ καὶ
τὸς ἀπὸ (3) σκυηλάτου καρπὸς γλυ-

R Efrigerant quidem abunde; ve-
rum utilissimi sunt ad vom-
itum opportune volenti ciendum.
Post sumptum enim cibum pitui-
tam evacuant, plurimum ejus edu-
centes, & caput purgantes. Cate-
rum melopepones rosarum fragran-
tiam spirare facies, si semen ipso-
rum cum rosis aridis reposueris, &
mixta plantaveris. Possunt autem
fitim febris ardentis extinguere.

(1) Scribitur Μελοπιπ. in MS. Barocc. & a Salmasio in Solin.
cujus hæc sunt verba; "Sane μελοπίπτας scribunt Libri opt. in Geoponi-
cis, non μελοπίπτας, tanquam nomen habeant a melle, non a malis.
Consulas Eundem de Homon. Hy. Iatr. Cap. XXXV. (2) Refitui ex
MSS. F. L. Bar. & Bod. prius κενῶσι.

(a) ῥόδα πνέιν. Vid. etiam Palladium, p. 88.

(3) Emend. ex MS. Barocc. antea pessime σκυηλάτου.

Omnes porro cucumeres dulces efficies, si semen ipsorum lacte & melle maceraveris, & ficcatum seminaveris. Si vero sempervivi herbarum succo femina cucumerum irroveris, illæ ipsa servabis. Mulier menstruis laborans cucumerum plantas, & loca in quibus confiti sunt, ne accedat. Tabefacit enim fructus, & qui nascuntur amari erunt.

CAP. XXI.

*De rapo, ejusque semine.
Ejusdem.*

Rapum nulli humano morbo curando commodum est, verum animalium contusiones curare potest, ungulis suppositum, & revinctum. At vero semen rapi post annos tres brassicam producit, & vice versa.

CAP. XXII.

*De raphanis.
Ejusdem.*

Raphani dulces erunt, quorum semen vino mulso aut uvarum passerum succo fuerit maceratum, pituitosis profunt; nephriticis medentur, maxime, si quis externam ipsorum partem cum vino coctam jejunos sub diluculum comedat. At vero cum melle cocti tusses sanant: & semen ipsorum torrefactum, ac cum melle exceptum, similiter tussim & spirandi difficultatem tollit. Puerperis dati lactis copiam præbent; ad venerem incitant, & vocem lædunt. Si quis jejunos ipsos sumat, securus erit

καὶς ποιήσας, εἰς τὸ σπέρμα αὐτῶν
γάλακτι καὶ μέλιτι βρέξας, καὶ ἀνα-
ψυχθὲν σπείρας. εἰς ἡ ἀειζῶς βο-
ταίνης τῷ κυλῶ ἀβρεξέας τὸ σικυ-
λάτων τὸ σπέρμα, ἀβλαστὴ ταῦ-
τα φυλάξεις. γυνὴ ἱμνησθὲ μὴ
εἰσάτω εἰς σικυλάτα. μερομένη γὰρ
τῆς καρπῆς, καὶ τὰ φύλλα πικρὰ
ἔσται.

Κ Ε Φ. ΚΑ.

Περὶ γογγύλης, καὶ τῆ ταύτης
σπέρματος. Τῷ αὐτῷ.

Ἡ γογγύλη ἐστὶ τὸ θρεπτικὸν πα-
ρὰ ἀνθρώπων ὅσα ἀγαθὰ τῷ
ἡ ζῶντι τὰ θλάσματα θρεπτικὸν
δύνανται, ὑπερφημίαν ταῖς ὀπλάς,
καὶ καθάριστον νομίζῃ. τὸ δὲ σπέρμα
τῆ γογγύλης μὲν ἐστὶ γ'. κερμαθὴν φέ-
ρει, καὶ ἀνάπαλιν.

Κ Ε Φ. ΚΒ.

Περὶ ῥαφανίδων.
Τῷ αὐτῷ.

Ῥαφανίδες γλυκεῖαι ἔσονται. εἰς
αὐτὸ σπέρμα οἰνομέλιτι καὶ κυ-
λῶ ραφίδων ἀβρεχθῇ. φλεγματι-
αῖοις χρήσιμος, θρεπτικὸς καὶ νεφρι-
τικὸς, μάστιγα, εἰ τὸ ἔξωθεν πρὸς αὐ-
τῶν μὲν οἶνον καθελήσας ἡσπας ὑπὸ τῷ
ὄρεθρον λαμβάνοι. μὲν δὲ μέλιτι
ἐσθιομένην βῆχας ἰώνται, καὶ τὸ σπέρ-
μα αὐτῶν φρυχθὲν, καὶ μὲν μέλιτι
ληφθὲν, ὁμοίως πάντες βῆχα καὶ δύσ-
πνοιαν. λιγυρὴς δὲ γινώσκου παρὶς καὶ πλῆ-
θος γάλακτος, ὡς ἀφροδίσια ἐ-
γείρουσι, (α) φωνὴν βλάπτουσιν. εἰ δὲ
πρὸς ἡσπας αὐτῶν λαμβάνῃ, ἀσφαλὴς
ἔσται εἰς τὸ μὴ βλάπτειν τὸ φαρ-

(α) φωνὴν βλάπτουσιν.] Plinius Tom. 4. p. 13. "Democritus venerem hac
" cibo stimulari putat, ob id fortassis voci nocere aliqui tradiderunt.

μάκων. Ὁ χυλὸς αὐτῶν ἐν ὕδατι
λαμβανόμενος ἀνικταδῆς ἐστὶ βολί-
παις ἐδλητηρίοις. εἰ δὲ τις (b) χυ-
λῷ ραφανίδῳ ἐπιμιλῶς τὰς χεῖρας
ἐαυτοῦ χεῖρσιν ἐτελῇ, ἀφ' ὧς ἐ
αἰκινδύνως ἐρπιτῶν ἐπιλήψεται. σκορ-
πίοις ἐπιπλήσσει παραχρῆμα αὐτὸς
ἀφ' ὧς ἐρπῶνται. ὕδρεον ἰόνται ἐξ ὕδα-
τος λαμβανόμενα, καὶ ἀπὸ λῆνα λεπτύ-
νουν. ἰκπερὸν ὁ χυλὸς αὐτῶν ἀπὸ βα-
λανίης ἐν οἷν γλυκεῖ πινόμενος θε-
ραπύει. Καθαίρει τὴν ἀνὰ κοιλί-
αν, εἰ λαβὼν τις αὐτὰς μὲν μίλι-
τον, ἐπιχρῶν μικρὸν ἐξιμούσθαι. καὶ
ἡ δὲ σῶς ἐμετόν ἐστιν ἐπιτήδειον, ἐ
τὰς ὀρεῖς τῶν ἀνορέκτων ἐγείρει.
(i) πτερύγεσσιν ἢ ἀπαλάττειν, εἰ συν-
εχῶς τις αὐτὰς λαμβάνων ἐξιμούσθαι.
Ἐάν τις πνι τόπος συμῆται τὸ ὕδωρ φαῦ-
λον εἶναι, ὑγιεινότερον γίνεται μάλ-
λον, εἰ ραφανίσι συνεψηθεῖται. μόνον
ἢ ὁδῶν λυμαίνεται. (c) αἷμα πύ-
νουν ἐψηθεῖσαι χεῖρας ἐδισμῶ. εἰ
δὲ τις ἀσφαλῶν ραφανίδα πηχυῶ
ἀπὸ σκορπίου δέχηται, ἢ μόνον ἢ π-
λότῃσιν, ἀλλὰ ἐ ταχίας τὴν ἰάσιν
πύξεται. ἢ ἢ ραφανίς λεινωθεῖσα, καὶ
ἐπιπλήσσει τῷ πηχυῶ βασιάνων
διχαμίνους, τὰς μύλωνας τὰς τε
θεραπύσθαι. ἀπὸ σμύκνης ἐ φακῆς, ἐ
ἀλωνακίας δασύνει. πλόταία ἢ ἐ-
δισμῶν πνέουσι ἀπὸ κατάρσιν
ποιεῖται.

ne a venenis lædatur. Succus ipso-
rum in aqua haustus ad boletos &
venena prodest. Si vero raphani
succo quis manus suas probe illinat
ac contricet, intrepide & citra pe-
riculum reptilia ac serpentes appre-
hendet. Scorpiis impositi raphani
evestigio ipsos interficiunt. Aquam
intercutem sanant ex aqua sumpti, &
splenem attenuant. Morbum regi-
um succus ipso- ante balneum
in vino dulci potatus sanat. Pur-
gant supernum ventrem, si quis ex-
ceptos cum melle, & paulisper re-
tentos, revomat. Etenim ad cien-
dum vomitum commodi sunt, &
excitant appetentiam in his qui ci-
bum averlantur. A quartana libe-
rant, si quis ipsos frequenter sum-
ptos evomat. Si in aliquo loco
contingat aquam vitiosam esse, sa-
lubrior fit, si raphani in ipsa coquan-
tur. Solos autem dentes corrumpunt.
Sanguinem spuentibus cocti
utile edulium sunt. Si vero quis
præsumpto raphano a scorpione ictus
fit, non solum non morietur, sed
etiam cito convalescet. Tritus au-
tem & impositus his, qui tormen-
torum plagas sustinuerunt, vibices
omnes quam celerrime sanabit. De-
tergit etiam lentigines, & alopecias
densas reddit: A reliquo autem cibo
sumptus spiritum repurgat.

(b) Χυλῷ ραφανίδῳ.] Idem Tom. cit. p. 12. "Ceraslis & scorpionibus
adversatur: vel ipso, vel semine infectis manibus impune tractabis: im-
positoque raphano scorpiones moriuntur.

(i) Ita MSS. V. F. L. & Bod. In Bar. πτερύγαις. Prius πτερύγεσσιν.

(c) Αἷμα πύνουν.] Medius ad hac & sanguinem exscreantibus coctos
dari jubet: & puerperis, ad lactis copiam augendam.

CAP. XXIII.

De apio. Eiusdem.

Magnum evadet apium, si seminis ejus quantum tribus digitis apprehendi potest panniculo vetusto illigaveris, deinde stercore iniectum statim rigaveris. Similiter maximum erit apium, si circumfossis radicibus paleas adjeceris, & rigaveris. Crispum autem erit apium, si semen ejus, priusquam plantetur, in pila leniter tundatur atque cylindrus ipsi inducatur. Apium in cibo acceptum ad venerem procliviores foeminas facit, quare non permittendum lactantibus ut apium edant, praesertim quia lac cohibet. Odoris autem jucunditatem ori conciliat. Quapropter qui oris graveolentiam habent, ejus esu foetorem tollunt. Eas etiam quae in scenis versantur hoc comedere aiunt, quo ora ipsorum odoratiora fiant. Ceterum cum pane cataplasmatibus vice impositum apium erysipelas sanat, & decoctum ejus in infusum ac fotum affusum lapides ejicit, & urinam ciet, ac renes sanat.

(a) *Vid. Notam ad Cap. I. Libri VIII.*(1) *Emend. ex MSS. prius πλυθῆ. (2) Sic MSS. ὅ Interp. antea ἐκβάλλει.*

CAP. XXIV,

De menta. Eiusdem.

Menta inutilis esse putatur. Cui enim vulnere adhibita fuerit, non facile id ipsum sanabitur. Si vero & in lac injiciatur, & coagu-

(1) *Adjeci ex MSS. V. ὅ Bar.*

Κ Ε Φ. ΚΓ.

Περὶ σελίνων. Τῷ Αὐτῷ.

Μεγάλα ἔσται σέλινά, εἰν (a) πανίω παλαιῷ ὃ περιέμειν τοῖς τοῖσι δακτύλοις συλλαβὼν ἐσθλῆς, εἴτε κόπρω περιπλάσας εὐθὺς ἀρδύσης. ὁμοίως ὃ μίγξιν ἔσται σέλινον, εἰ περιούξας αὐτῷ πᾶς ῥίζας ἀχρεῶ περιβάλλης, καὶ ἀρδύσης. ἕλον δὲ ἔσται τὸ σέλινον, εἰ τὸ περιέμειν αὐτῷ ἡρέμα, πρὶν φυτυθῆ (1) πλυθῆ ὃ κυλινδρωθῆ. Βρωθὲν ὃ τὸ σέλινον καὶ φρενιέρας εἰς τὰ ἀφροδίσια ποιεῖ πᾶς γυναικίς. ὅταν ἔθῃ ληρὴ συζυγεῖν πᾶς πιδνύσταις ἐσθλῆ εἰν τὰ σέλινά, καὶ μάλιστα ἀπὸ τοῦ ἐπίχρην τὸ μέλα. τῷ δὲ γέματι εἰς εὐωδίαν συμβάλλεται. διὰ καὶ οἱ δυσώδη τὰ γέματα ἔχοντες, εἰ φάριον, δακρυόεν, τῷ δυσωδίαν. καὶ πᾶς ἐπὶ σκηνῆς τὸ τὸ φασιν ἐσθλῆν, ὅπως αὐτῶν τὰ γέματα εὐώδη ᾖσι. Τὰ ὃ σέλινά ἅμα ἄρτα καὶ ἀπλοαστόμυρα ἐρυσπείλατα θεραπεύει, καὶ τὸ ζέμα αὐτῶν ἐγκαθίσματα γινόμενον, καὶ ἀπαντλήμυρον, λίθους (2) ἐκβάλλει, καὶ δυσωδίαν θεραπεύει, καὶ νεφρὺς ἰάται.

Κ Ε Φ. ΚΔ.

Περὶ ἡδυόσμου. (1) Τῷ Αὐτῷ.

Τὸ ἡδυόσμον ἀχρήσιμον εἶναι νομίζεται. ὃ γὰρ ἂν πρῶτον ἐσθλῆν ἐσθλῆν, ὅταν ἂν ἐπὶ τῷ τὸ ῥαδίνως ὑγιαίνει. εἰ ὃ καὶ εἰς μέλας ἐμ-

βληθῆ

βληθῆ, ἔ μὲν ταῦτα ἢ πίνω ἐπι-
βληθῆ, ἢ παρήσει τὸ γάλα. ἀνε-
πιτήθειον δὲ ἐστὶ καὶ ὡς πρὸς ἀφροδίσια.

lum postea immittatur, lac non co-
agulabitur. Inepta etiam ac incom-
moda rebus venereis habetur.

Κ Ε Φ. ΚΕ.

C A P. XXV.

Περὶ πηράν (1) ἡμέρας καὶ
ἀγρίου. Τῆς αὐτῆς.

De ruta hortensi ac sylvestri.
Ejusdem.

Τὸ πηράν (2) ἢ χαίρει κόπρη,
χαίρει ὃ θηρμῶς καὶ εὐηλίοις τό-
ποις, διὸ χειμῶνι τέφραν τότε
ἐπιπείσσειν χρῆναι. Ἀλλ' ἢ τὸ ἐκ
παύτης φύσιν θηρμὸν ἀντίχρ' ὡς τὸ
κρύον. δι' ὃ τὸ πηράν ἐν σκεύεσι
κεραμικοῖς φυτεύειν. Φυλάττειν δὲ
χρῆναι, γυναικὶ μνηστιασμένῳ μὴ
ὡρεσθῆναι τότε, ἢ ὅλως ἀψαλῆ. ἐν-
θὺς ἢ αὐτὸ φθείρει. τοῖς δὲ ἀπαλοῖς
ἐσκαρδοῖς πηράν ἐπὶ πρὸς τὰ ὄντα
βύσειν, (ιαδῆσαι) κεφαλῆς πόνοι.
(3) Τῆς δὲ ἀγρίου πηράν ὁ χυλὸς
μὲν γυναικείῳ γάλακτι μισγνύμε-
νος, ἔ ὑποαλειφόρῳ, (α) ὀξυ-
δερκίαν περιχρῆναι καὶ ἀχλύας ὃ ὀφθαλ-
μῶν ἔ ὑποχύσειν ἀρχομένης λύει
ἀνθρώπων τι καὶ ζῶων, μέλιτος Ἀτ-
τικῆς (4) μίρεσι δύσι, ἔ χυλὸς πη-
ράν μίρεσιν ἐν μισγνύμενῳ ἔ ἐπι-
λειφομένῳ. καὶ αὐτὸ ὃ τὸ ἀγρίον
πηράν ἐοικότερον καὶ πινόμενον τὸ
αὐτὸ ποιεῖ. Ὁ δὲ καρπὸς δὲ ἀγρίου
πηράν πινόμενος ἐπὶ ἡμέρας ἑ.
ἑμβρυα φθείρει. φύσιν ἢ τῆς πο-
λέμῳ πρὸς κυστίαις. παύει δὲ ἀλ-
γηδόνας ἔ πρὸς ἐκ θηρίων βλάβας
μὲν οἶνον πινόμενον, καὶ λύει πόνας θώ-
ρακος, ἔ πρὸς τὰ μὲν οἶνον ἢ ῥοδίνην
ἐλαίῳ ἀνακαταίρει.

Ruta non gaudet stercore, sed ca-
lidis & apricis locis; quapro-
pter per hyemem cinere ipsam te-
gere oportet. ex hujus enim natu-
rali calore frigori resistit. Opor-
tet autem rutam in vasis fictilibus
plantare. Et cavendum est, ne mu-
lier inquinata ipsi accedat, aut
omnino contingat. Statim enim
ipsam perdit. Cæterum si quis te-
nera rutæ medulla aures obturet,
capitis dolorem sanabit. At vero
sylvestris rutæ succus muliebri lacte
permixtus, & sublitus, visus acumen
præbet. Caligines etiam oculorum
& incipientes suffusiones tum ho-
minum, tum animalium solvit, mel-
lis Attici partibus duabus ad unam
succu rutæ partem admixtis & illi-
tis. Ipsa etiam sylvestris ruta in ci-
bo ac potu sumpta idem facit. Se-
men autem sylvestris rutæ potatum
per dies quindecim fœtus perdit:
naturaliter enim uterum gestantibus
adversatur. Tollit etiam dolores &
noxas ex bestiis cum vino potata.
Prodest etiam comitali morbo in
potu, & solvit thoracis dolores, au-
res etiam cum vino aut oleo rosa-
ceo repurgat.

(1) *Præced. voculam καὶ deleui, auctor. MS. Bar.* (2) *Hanc voculam sup-
plevi ex MSS. & Interp.* (3) *Locum hunc, in priori Ed. misere mutilum,
in integrum restitui, & supplevi, a τῆς ad μισγνύμενον, ex MSS. Plinio & Interp.*

(α) *Ὁξυδερκίαν περιχρῆναι.] Ita Plinius Tom. 4. p. 49. "Multi succo ruta
cum melle Attico inuncto discusserunt caligines, vel cum lacte mulieris
puerum enixe, vel puro succo angulis oculorum tactis.*

(4) *Constructioni melius consulatur, si scribamus μίρεσιν δύοιν, & inferius
μίρεσιν ἐνός, in Bar. μίρεσιν πτέρυ.*

C A P.

CAP. XXVI.

Κ Ε Φ. ΚΤ.

De eruca. Ejusdem.

Περὶ εὐζώμου. (1) Τῷ Αὐτῷ.

ERUCÆ semen muris aranei mortuis; lumbricos educit, splenem attenuat, cicatrices nigras bubulo felle & aceto permixtum purgat; sanat etiam lentigines. Permixturem vero mellis maculas in facie emendat. Cum vino præsumptum minus dolere facit eos, qui flagris cæduntur. At vero sylvestris erucæ folia tria, sinistra manu apprehensa, arquantur morbum sanant. Eruca autem prope confita omnibus oleribus prodest. Ipsa etiam axillarum foetorem ac graveolentiam corrigit.

ΕΥΖΩΜΟΣ Σπέρμα μυζάλης δὴ γμαῖα ἐν οἴνῳ ποτὴν θεραπεύει· ἔλκυστας ἐξάγει. ὤλητα λιπύει, ἑλκὺς μυζάνας μὲν βοείας χολῆς ἔδεξας μυχθὴν καθαίρει· ἰᾶται ὃ τῷ το φακῆς. μυχθὴν ὃ τὸ εὐζώμον μὲν μίλιτῳ τὺς ἐν τῷ πνεύματι σπύλους καθαίρει. μὲν οὖν πεποτὴν ἢ πον ἀλγὰν ποιεῖ μασιγυμνίας. Ἀγρίῳ ὃ εὐζώμου φύλλα τ' ἀεθμον γ'. τῇ ἀεθμῷ χειρὶ ληφθέντα ἱκτερον ἰᾶται· τὸ ὃ εὐζώμον παρασπιρόμενον πᾶν τὸ πὶ λάχανα ὠφελεῖ. (2) τὸ εὐζώμον θεραπεύει ἔδυσώδεις μαχαλάς.

(1) *Supplevi ex MS. V.* (2) *MSS. V. F. L. & Bod. habent τὸ εὐζώμον δυσώδεις μαχαλάς μετὰ βλάστη.*

CAP. XXVII.

Κ Ε Φ. ΚΖ.

De nasturtio. Ejusdem.

Περὶ καρδάμου. Τῷ Αὐτῷ.

NASTURTII semen farinæ fabaceæ admixtum, addita etiam lixivii parte, strumas & carbunculos sanat; verum linteoli loco brassicæ foliis utendum est. Cum menta autem & vino potatum lumbricos & tænias educit. In lacte caprino coctum thoraci medetur. Suffitum vero serpentes fugat. Aiunt vespertiles nasturtio mentis acumine subtiliores evadere. Res venereas maxime reprimat. Cum melle tussi medetur. Imponitur etiam ulceribus cuniculatim depascentibus. Succus

ΚΑΡΔΑΜΟΣ Σπέρμα μυχθὴν αἰετοῖς κυμαίνουσιν, (1) πνεύματι θύοις σακτῆς μίξης, ἰᾶται (2) χειρῶδους καὶ ἀνδραχας, χρεστον ὃ ἀντὶ ὀδόντος φύλλοις κρεμνύσας. μετὰ ὃ ἡ δόσμος καὶ οἶνον πινόμενον ἔλκυστας (2) ἔπεινίας ἐξάγει. γαλάκτι ὃ αἰγίῳ συνεισόμενον (3) θύοις καὶ ἰᾶται. θυμωόμενον ὃ ὄφεις ἐλαύνει. Φασὶ ὃ τὺς ἐδιδόντας κάρδαμον ὀξύτερως πῶν ἀλφειοῦ γίνεσθαι. Ἀφροδισίων ἐφικπικώτερον ἐστὶ. μετὰ μίλιτῳ βῆζα ἰᾶται. ἐπιπῆνι ὃ καὶ (4) ἔλκυσιν ὑπονομοῖς. ὃ κυλὸς ὃ

(1) *Emendavi ex MSS. prius πνεύματι θύοις... μίξης, ἰᾶται χειρῶδους.*

(2) *Χειρῶδους.] Plinius Tom. 4. p. 46. "Cum lomento strumis illitum, opertumque brassica, praeclare medetur. Optimum Babylonium.*

(3) *Refut. ex MSS. & Interp. antea pessime κατ' αἰνός.* (3) *MSS. V. & F. θύοις.* (4) *Ita legend. ex MS. Bar. & Dioscoride. Prius ἔλκυσιν ὃ*

αὐτῷ

αὐτῶν τριχῶν δ' ἀπὸ ῥοιαν ἐπὶ χλ. σταρ
ἢ χήνειον (5) περὶ σλαβῶν τὰ φου-
ρμῆνα ἐν κεφαλῇ ἐλκυσθῆναι καὶ πι-
ττοῦσαισι θεραπεύει. (6) δὲ δ' ἡνίας μὲν
ζώμης πιπαίνει. φασὶ ἢ αὐτῶν τὸ χυ-
λὸν καὶ ὀδόντων ἀλγῆμα ἰᾶσθαι, ἀλ-
τὸ ὧτων εἰσχιόμενον.

(5) Melius cum Interp. περὶ σλαβῶν, *etsi tota Phrasis sit minus Græca*,
(6) Emend. ex Dioscor. pr. Ed. δὲ δ' ἡνίας.

Κ Ε Φ. ΚΗ.

Περὶ σέρεως, ἥτοι τρωζί-
μων. Διδύμω.

ΣΕΡΕΙΣ, ταῖσι (α) τρώξιμα ἐν
ὄξει βαπτύμενα καὶ ἰδιόμορφα
σημαίω καὶ ἀλλήλα. αἱμοποιοῦσι οὖν
χρὸς ἀφελιμώτατον, εἰ παρὰ μίαν
πίνοιν. ἰᾶται ἔκ καρδιακῶν ἀνατρι-
φθεῖσιν, καὶ ὑπὸ τῷ ἀερίσθην πτόν
ὑποπθεῖσιν. δίδεται ἔκ τῶν ἡπαρ ἀλ-
γῶν οὗ χρὸς αὐτῆς, ἐν ἡλίῳ πτό-
πθην ἐπ' ὀλίγον ψυγέσθης, εἴτα τρι-
φθεῖσθης. εἰ δὲ τις μὲν πτωγίαν τῆς
σελήνης διασπέρσῃ αὐτῷ ὁμόσθ
ἐπ' αὐτῆς μὴ φαρῖν στέιν, μὴ π
ἔπειτα κρεῖα, ἐν ταῖς λ'. ἡμέραις,
ὅσα ἀλγῶσθ' ὀδόντας.

(α) Τρώξιμα.] *Acetariorum nomen* (Salm. verba) *proprium factum πῶ
σερέων* quæ τρώξιμα Græcis appellata sunt. Glossæ; *Acetaria, Τρώξιμα*.
De Intybis intelligendum, quæ aceto intingebantur ad stomachum bonum
faciendum, ut hodie crithmum marinum.

Κ Ε Φ. ΚΘ.

Περὶ πέρσων. Σωτίων.

Ὁ Σωτίων παραινέει, μὲν τὸ (πα-
ρεῖναι τὰ σέσσα, εὐθὺς συμ-
πατῆν πτωγίαν, καὶ μὴ ἀρδῆναι,
ἀλλ' ἰὰν ἀνισχυμῆσθαι ἡμέρας γ'. τῇ
ἢ δ'. ἀρδῆναι, ὅτω γ' ἰσχυρὰ καὶ χυ-
σάσων ἀδρόπας ἔσται, ἰὰν ἄμμοον
τῇ γ' συμμιχθῇ ἐν τῇ φυτῷ. ἐ-
μῶς τὰ σέσσα ἔσται μυζῶνα, εἰ

C A P. XXVIII.

De intybo sive seride, aut
troximis. Didymi.

ΣΕΡΕΙΣ sive intyba, hoc est τρώξιμα
Græcis appellata, aceto intincta
& comesta stomacho conveniunt.
Sanguinem spuentibus succus utilis-
simus est, si alternis diebus bibatur.
Intybum cardiacis medetur tritum,
& sinistræ mammæ subditum. Datur
etiam dolentibus hepar succus ejus,
in sole antea paululum ficcata, &
deinde trita. Si vero quis in pri-
ma lunæ die ea conspecta juraverit
per ipsam, quod intybum non com-
edet, neque equinas carnes, per
triginta dies, non dolebit dentes.

C A P. XXIX.

De porris. Sotionis.

Sotion admonet, post sationem
porrorum, statim conculcandam
esse areolam, & non rigandam, sed
negligendam per dies tres, quarta
vero rigari debere, ita enim pul-
cherrima proventura. Porrum au-
tem plenissimum erit, si arenam
terræ admiscueris inter plantandum.
Similiter

Similiter porra magna fient, si, dum transplantas ipsa, testam aut lapidem latum supposueris, & non rigaveris. Magna itidem erunt, si, dum transplantas, caput porri absque ferro, radio videlicet aut arundine acuta, in medio punxeris, & semen in medium ipsorum injeceris. Etenim immissum semen unitur, & porrum intumescere facit. Aliqui semen immittunt, non proprium, sed raporum, & hoc unitur, & magnitudinis est causa. Valde autem majora porra fient, si panniculo lineo detrito & veteri quantum seminis tribus digitis apprehendi potest illigaveris, deinde stercore intexeris, statimque rigaveris. Totus enim seminum acervus unitus unum magnum porrum efficit. Idem contingit etiam in apio. Si vero quis cuminum praesumat ante porra, non olebit. Caeterum reptilium & phalangiorum ictus, si porra trita imponas, citius quam alio pharmaco curabis. Coctum autem porrum cum melle datum omnes circa arterias affectiones curare solet, & semen ejus cum passo potatum urinam ciet. Assidue autem comestum visum hebetat, & stomacho ineptum est. Morfis a bestiis confert succus potatus cum aqua mulsa, ipsa etiam porra cataplasmatibus vice imposita opem ferunt. Prodest etiam aurium dolori ac sonitui, cum aceto & thure, aut lacte, aut rosaceo instillatus. Pustulas quoque nocturnas sanat. Porris valde flaccidis & victis utendum est. non minus enim quam carnes nutriunt. Dolentibus latus hoc olus commodum est.

μειζοφυτῶν αὐτὰ ὄσραχον ἢ λίθον πλατύν (1) ὑποθήκης, καὶ μὴ ποτίσσης. Μεγάλα ὅμως, εἰ μείζοφυτῶν αὐτὰ, τὴν κεφαλὴν ὅσρασσιν ἀνδρῶν δῆρε, οἷον κερκίδι ἢ κελεύμῳ ὀξείῃ, κεντήσας καὶ τὸ μέσον, ἐμβάλλης ὅσρασμα αὐτῶν. τὸ δὲ ἐμπιστὸν ὀσρασμα ἐνέταται καὶ οἰδαίνειν ποιεῖ τὸ ὀσρασμα. ἐνιοὶ δὲ ὀσρασμα ἐμβάλλουσιν, καὶ (2) τὸ οἰκτεῖον, ἀλλὰ (3) γρημυλίδων, καὶ τὸ ἐνέταται, ὅσρασμα μέγας αἰπὸν γίνεταται. Ἐστὶ δὲ μείζονα πάντα τὰ ὀσρασμα, εἰς (4) πανίον λινὸν πάλαιον ὅσρασμα τοῖς τελοῖς δακτύλοις συλλαβὴν ἐνδύσσης, εἴτα κόπρω (5) περικλάσας ἐνδύσσης ἀρδύσσης. ὅλα δὲ τὰ ὀσρασμα ἐνέταται ἐν μέγα ὀσρασμα δάπνῃ. τὸ αὐτὸ συμβαίνει καὶ ἐπὶ σελίνῃ. εἰ δὲ τις κύμινον ὀσρασμα φάρμακον ὅσρασμα, ὅσρασμα ὀξείῃ. Τὰς δὲ ὑποὶ ὀσρασμα καὶ φάλαγγων πηλῆας, εἰς ὀσρασμα λελεωμένα ἐπιθήσσης, πύριον ἐπὶ φαρμάκῳ θερμαπύσσης. εἴθρην δὲ τὸ ὀσρασμα σὺν μέλιτι διδύμῳ πάλαιος πύριον ἀρτηρίαν ἀγέσσης θερμαπύειν πύριον, καὶ τὸ ὀσρασμα αὐτὸ αἷμα γλυκεῖ ποτιζόμενον δυσχερὴν ἰάται. Συναχῶς δὲ ἐδοιόμινον αἰμαυροῦ πύριον ὀψης, καὶ ἐπὶ κακότημαχον. (6) τοῖς δὲ θηροδύκτοις σὺν μελικράτῳ πύριον τοῦ ὀσρασμα συλλαβῇ, καὶ αὐτὸ δὲ καὶ πλάσσειν (7) ἀφελῇ. βοθειῖ δὲ ὀσρασμα καὶ ἡρῶς σὺν ὀξείῃ καὶ λιδαίνῳ, ἢ γάλακτι, ἢ ῥοδίῳ (8) ἐν σελίνῃ. πύριον ἐπὶ πύριον ἰάται. πύριον ὀσρασμα (9) πύριον πάντα χερσὶ ὀσρασμα. πύριον ὅσρασμα ἢ ὀσρασμα πύριον. πύριον πύριον ἀλγῶσι τὸ λάχανον τὸ ὀσρασμα.

(1) Ita MSS. F. L. & Bod. (2) Ex MSS. Bar. & Palatt. pr. Ed. ὅσρασμα.

(3) Γρημυλίδων.] Vid. Pallad. p. 70.

(4) Πανίον.] Ita etiam Columella p. 379.

(5) Ita MS. Barocc. & Interp. ante ὀσρασμα.

(6) Hec omnia, ad finem capitis, ex Dioscoride desumpta sunt, Lib. 2. Cap. 179. (7) Supplevi ex Dioscoride. (8) Ita Dioscor. rectius, ante αἰμαυροῦ. (9) Emend. ex Barocc. prius πύριον.

Κ Ε Φ. Λ.

C A P. XXX.

Περὶ σκόρδων.

De alliis.

ΤΑ σκόρδα γίνε¹) κάλλιπα ἐν τοῖς
 λόφοις. ταῦτα ἔιδω² ῥα
 ἔλμινθας ἐξάγει, καὶ ἔρρι κινεῖ, καὶ
 ἐχθροῦς καὶ ἀποκτείνονται ἐπεὶ
 ῥαμνία καὶ λυσοδῆκται βοήθῃ. καυ-
 θίνε³ καὶ φρεσθίνε³ μέλιτι, καὶ κα-
 ταχειρόμιντα, ὑπόπια καὶ ἀλωπεκίας
 ἰᾶται. ὀδοντοπλῆγας καὶ ἀλκαλῆς
 ἐν τῷ στόματι παύει. ὡς ἰλαίω² καὶ
 καὶ ἀλκαλῆς ἐκασθῆμα³ θροαπύ³ (1).
 ἀφίσησι καὶ φάκας καὶ λειχῶνας.
 Ἐφθόν³ καὶ ὠμὸν ἐδιδόμενον βῆρας
 ῥεόντως ὠφελεῖ. εἰ δὲ τις περὶ τῶν
 τῶ σκόρδων, ἀβλαβὲς ἀπὸ τοῦ ἐπι-
 τῶν ἐπὶ ἄλλων δηλητηρίων ἔσται. ἐπὶ
 πλῆγας καὶ τριφθίνε³ ἐπιπθίνε³
 ἰᾶται. πάντῃ ὠφελεῖ καὶ μὲν οἷν
 πινόμενα, ῥεσιμώπια καὶ τοῖς πι-
 τῶν τοφῶν μὴ δυναμένοις. Οὐρα ὑπ-
 ἀγῇ, νεφελῶν ἰᾶται, σπῆλαι ὑπὸ
 φάουλων ὑδάτων βλαπτεῖται. εἰ καὶ ῥε-
 λας γλυκύπερα εἶναι τὰ σκόρδα, π-
 θλασμένα ταῦτα φύπτει. Τὸ καὶ σκόρδον
 τὸ μὲν ἐστὶν ἡμῶν ἐκ κηπιῶν, τὸ καὶ
 ἀγρίον, ὃ καὶ ὀφίοσκορδον καλεῖται. ἐπὶ
 καὶ τὸ ἀγρίον ἐκ τοῦ περὶ ἡμῶν περὶ
 τὰς εἰρημίας θροαπίας. Γλυκύπερα
 πινόμενα τὰ σκόρδα, ἐν τῷ φυπύ³
 σιωπῶν ἀλλὰ σίμφυλα (2) ἰλαί-
 ων. ἄνοσμα καὶ ἔσται, ἐὰν καὶ ῥε-
 τῶ καὶ ἐξαιρήται, ὑπὸ ῥῆν ἔσται τῆς
 σπῆλαι. πῆλαι δὲ φασὶν (3) ἄνοσμα
 αὐτὰ ῥεῖται, ἐὰν ἐπὶ τῇ βρωσῇ ὠ-
 μὸν κύματον ἐπιμασῶσαι τὸ πῆλαι.

Allia optima proveniunt in ter-
 ra alba. Hæc in cibo sumpta
 lumbricos expellunt, & urinam mo-
 vent, & morsus a vipera & a rabi-
 oso cane, tum in cataplasmate, tum
 in cibo profunt. Usta autem &
 melle subacta, ac illita, fugillata &
 alopecias sanant. Dentium dolores
 in ore detenta tollunt. Cum oleo
 autem & sale eruptiones papularum
 curant, [& hydropicis medentur].
 Removent etiam lentigines & im-
 petigines. Coctum autem & cru-
 dum comestum ad veteres tusses
 prodest. Si quis autem allium præ-
 sumat, a serpentum reptiliumque icti-
 bus ac aliis venenis illæsus manebit.
 Sed etiam ictos ab illis allia trita &
 imposita sanant. Valde profunt et-
 iam cum vino potata. Commoda
 sunt etiam eis, qui alimentum con-
 coquere non possunt. Urinam sub-
 ducunt, renum morbum sanant, &
 vitiosarum aquarum noxam ar-
 cent. Quod si velis allia dulciora
 esse, confusa hæc planta. Cæterum
 allium aliud est sativum & horten-
 se, aliud sylvestre, quod etiam al-
 lium anguinum vocatur. Sylvestre
 autem magis valet quam sativum
 ad prædictas medelas. Dulciora item
 efficies allia, si in plantatione nucleos
 olivarum simul deposueris. Fœtore
 autem carebunt, si & ferantur &
 extrahantur, luna sub terra latente.

(1) Casaub. Interp. ἐπὶ MS. V. supplent καὶ ὑδρωπικῶν θροαπύ, sed in
 cæst. MSS. ἐπὶ Dioscor. cujus hæc sunt, non comparant. (2) Rectius for-
 sup ἰλαίων. (3) Ita MSS. prius ἄνοσμα.

CAP. XXXI.

De cepis.

Cepas transplantaturus caudas ipsarum & extremitates aufer, & magnæ evadent. Diebus viginti ante transplantationem terram fodito ac siccato, ut omni humiditate privetur, & sic plantato, ac multo majores erunt. Si vero & capita ipsarum undique denudaveris, & sic posueris, adhuc grandiores erunt. Optimæ autem erunt in terra rubra plantatæ, velut allia in alba. Quo vero cepæ integræ permaneant, ipsas in aquam calidam injectas siccato ad solem, & siccatas reponito in paleis hordeaceis, ita ut se mutuo non contingant. Cepæ autem tritæ cum melle omni vulnere commode imponuntur. Quique singulis diebus cepas teneriores selectas cum melle jejunos comederit, sanus vivet. Cepa igitur ulcus sanabit, allium vero etiam si sano corpori imponatur, ipsum exulcerabit. Cepæ insuper cum aceto illitæ ad solem vitiliginem albam repurgant, & affricæ alopecias citius sanant. Succus etiam ipsarum auribus pure manantibus utilis est, & angina laborantibus illitus prodest; & visui obtuso prodest. Cepa quoque assata exhibita tussim curare potest.

Κ Ε Φ. ΛΑ.

Περὶ κρομμύων.

Κρομμύνα μεταφυτεύειν τὰς ἐρᾶς αὐτῶν καὶ τὰ ἄκρα ἀφαίρει, καὶ ἔσται μεζαία. ὥστε ἡμερῶν κ'. τὸ μεταφυτεύον σκάψαι καὶ ἐκράσαι τὴν γῆν, ὡς ἀφ' ἧρας πείσσει τοῦτο, φύσει, καὶ ἔσται πολλὰ μερίζου. εἰ καὶ καὶ ἀφ' ἐπιφύων τὰς κεφαλὰς αὐτῶν θύει, ἐπὶ μετὰ κρομμύνα ἔσται. καλίστη ἡ ἔσται ἐν γῇ ἐρυθρᾷ φυτὺ ὁμόρα, ὡς αἰσθάνεται ἐν τοῖς λευκοῖς. ἴσα ἡ ἀσπὶς ἀλκαμίνῃ καὶ κρομμύνα, εἰς θύμνον ὕδωρ αὐτὴ ἐμβαλὼν ψόξει ἐν ἡλίῳ, καὶ ἐκράσειν καὶ ἔσται ἐν (2) ἀχύρεσι κελεύνοις καὶ ἀπ' ὁμοῦ ἀλλαν. Τὰ ἡ κρομμύνα μὲν μέλιτι τελεῖται ἐπιπιδιδὼν ἐπὶ ὥστε πᾶν τελεῖται ἐπιπιδιδὼν. ὅμοιος τε ἀλκαμίνῃ, ὁ ἐκάστης ἡμέρας τὴν κρομμύνα ἐπιπιδιδὼν καὶ ἀπαλάττω, καὶ μὲν μέλιτι ὥστε ἐσθίων. τὸ μὲν κρομμύνοι τὸ ἔλκεν ὅμοιος ποιῶν, τὸ ἡ σκάσει καὶ ὅμοιος (1) σάμει ἐπιπιδιδὼν, ἐλκεσθ. Τὰ ἡ κρομμύνα σὺν ὥστε καὶ ἐκράσει ἐν ἡλίῳ ἀλφὺς ἀσπὶς, καὶ κατελεῖται ἀλκαμίνῃ, καὶ ὁ ὅμοιος αὐτῶν ὥστε ὡς πυροῦνται ὥστε, καὶ σὺν ἀλκαμίνῃ ἀλκαμίνῃ (2) καὶ ὥστε ἀμύλων πᾶν ἡ ποιῶν τὸ κρομμύνοι. ὅπῃ ἡ διδόμενοι βῆλα ὥστε πᾶν δύνα.

(a) Ἀχύρεσι.] Plinius. Tom. 3. p. 593. "Cepa genera apud Græcos Sardia, Samothracia, Alfidena, Setania, Schista, Ascalonia ab Oppido Judea nominata... Servantur optime in paleis. Pompeianæ & Marficæ simplicis meminit Columella p. 419.

(1) Revocavi ex MSS. (2) Supplevi ex Casaub. & MSS.

Κ Ε Φ. ΛΒ.

Περὶ καυχαλίδων.

Παζάμβ.

C A P. XXXII.

*De caucalidibus.**Paxami.*

ΑΙ καυχαλίδες τρωζόμεναι νεφελικὰς ἰώνται ἀπὸ ὕδατος, καὶ τὸ ὕδωρ αὐτῶν ποτὶ μίαν ὥραν ἔλκεται πινόμενον ἅμα (1) τῷ γλυκεῖ ἱκπερικὲς δὲ ἰδρώτιν θροαπύει. καὶ αὐταὶ ὅ τρωζόμεναι σὺν ὀξυμέλιτι καὶ ἰμύρμιναι τὴν αἰσὶ κοιλίαν καθαίρουσι, ἔμυλαρχοσίαν, καὶ ἀπορεξίαν, ἔμπερταῖον θροαπύουσι.

CAucalides in cibo sumptæ nephriticos per urinam sanant, & ipsarum aqua hora una ante balneum cum passio potata morbum regium per sudorem curat. Comestz insuper cum aceto mulso, & vomitu rejectæ, supernum ventrem purgant: Atram quoque bilem, & appetentiam cibi languentem, ac quartanam febrem curant.

(1) Emend. ope MSS. pr. Ed. ποτὶ.

Κ Ε Φ. ΛΓ.

Περὶ γλήχων.

Λεοντίν.

C A P. XXXIII.

*De pulegio.**Leontini.*

Ο Γλήχων πίψιας ἐστὶν ἐργάτης, ἕως λειωθῆς, καὶ (1) μὲν τροφήν λαμβανόμενος. διαμωσθηθῆς, καὶ ποτακοθηθῆς τοῖς βλεφάροισι ὀφθαλμίων ἀκμαίζουσιν ἔκρωσι θροαπύει, ὥστε ἐλάττω τὴν περὶ τὸ μᾶλλον χρῆσις τέτω ἐπὶ τὸ ὀφθαλμῶν, ἢ τοῖς δοκιμωτέτοις κολλυρίοις.

PUlegium concoctionem promovet, cum aridum est tritum, & post cibum sumptum. Mansum autem, & palpebris agglutinatum, lipitudinem vigentem eximie curat, adeo ut qui ejus rei periculum fecerit, magis expetat ipso ad oculos uti, quam probatissimis collyriis.

(1) In MSS. Bar. & Palatt. μὲν τροφῆς.

Κ Ε Φ. ΛΔ.

Περὶ ἀνήθου.

C A P. XXXIV.

De anetho.

ΤΟ ἀνήθον ἐπιδιδόμενον ἀμβλούει τῇ ὀψει.

ANethum comestum visum hebetat.

CAP. XXXV.

*De scimbro.
Damogerontis.*

Scimbrum, quod quidam sisymbrium vocant, appetentiam cibi excitat, & urinam ciet. Gaudet autem aere temperato & sicco, & loco aprico nequaquam arboribus infestato. Nutritur sub terra, & augetur. Seritur autem & plantatur, verum a semine tertio anno fructum dabit. Si vero quis a vertice radicis, ex quo germen habet, quod quidam oculum appellant, plantet, eodem anno fructum producet.

(1) Ita Interp. ex Dioscoride, antea σύσμβρον. De Sisymbrio autem vid. Dioscor. pag. 141. & Plinium Tom. 4. pag. LXXXVIII.

CAP. XXXVI.

De bulbis. Anatolii.

Bulbi magni eruat, si, quemadmodum porris, testæ supponantur circa radices plantarum. Plantantur vero bulbi a calendis Novembribus, usque ad calendas Februarias.

(a) Οἱ βολβοὶ.] Plura Bulborum genera recenset Plinius Tom. 4. ex Theophrasto; Megarenenses, quos Cato & Nicander maxime laudant; Libycos, & Appulos. In Taurica Chersoneso adeo dulces nascuntur, ut etiam crudos mandant. Theophrastus, ex eoque Athenæus, lanigerum quoddam bulbi genus memorat, -- ὃ ἔχει τὸ ἔλαον ὑπὸ τῆς πρῶτης χιτῆνης· ὅτι ἀνὰ μέγεθος εἶναι ὅτι ἰδωδύμους ὅτι αἰτῆς, καὶ ὅτι ἔξω. ὑφαίνεται ὅτι ἐξ αὐτῆς ἐκ πόσεια, καὶ ἄλλα ἱμαίνα. διὸ καὶ ἐλευθερὸς τῆτο, καὶ ἔχ' ὅσπερ τὸ ἐν Ἰνδοῖς τελεωδὲς. Bulbi, maxime Regii, Venerem mirum in modum accendunt, unde Adagium, Οὐδὲν σ' ὀνίσκος βολβοῦ, ἀν' μὴ νεῦρ' ἔχῃς. Egyptii omnium deterrimi. Vid. Athen. p. 63, 4. & Plin. Tom. 3. p. 591.

Κ Ε Φ. ΛΕ.

*Περὶ σκίμβρου.
Δαμογέροντι.*

Το σκίμβρον, ὃ πρὶς (1) σισύμβριον καλεῖσιν, ὁρεῖξιν ἐστὶν εἰσργητικόν, καὶ ἔξω κινήτικόν. χαίρει ὅτι αἶμα εὐκρατεῖ καὶ ξηρῶ, καὶ τῷ πᾶσι εὐηλίω μηδ' αὐτὸν εὐοχλαμῶν ὑπὸ δένδρων. τρέφεται ὅτι ὑπὸ γῆν, καὶ αὐξάνεται. σπείρεται ὅτι καὶ φυτεύεται, ἀλλὰ ἀπὸ μὲν σκίμβρου τὸ γ'. ἔτετα δὲ ὅτι καὶ κερπύ. εἰ δὲ πρὸς ἀπὸ τῆς εὐφῆς τῆς ῥίζης, ἐξ ἧς ἔχει τιτὸν βλάστην, ἢν πρὶς ὀφθαλμὸν καλεῖσιν, φυτεύσῃ, αὐτὸ τὸ ἔτετα δὲ ὅτι καὶ κερπύ.

Κ Ε Φ. ΛΖ.

Περὶ βολβῶν. Ἀνατολίας.

(a) Οἱ βολβοὶ ἔσονται μεγάλοι, εἰάν, ὡς τοῖς περὶ αἰσῖς, ὑποπῆ ὄρακα πρὸς τῆς ῥίζης τῆς φυτούμενης. φυτεύονται ὅτι οἱ βολβοὶ ἀπὸ νεομηνίας Νομβρίου, ἕως νεομηνίας Φεβρουαρίου.

Κ Ε Φ. ΛΖ.

Περὶ σκίλλης. Βηρυτίου.

Τῆς σκίλλης τὸ αἶνθον ἐκφυόμενον
ραβδουειδές, καὶ μὴ ῥαπτον μο-
ραιόμενον, εὐκαρπίαν σημαίνει.

C A P. XXXVII.

De scilla. Berytii.

S Cillæ flos ad virgæ speciem e-
nascens, & non cito marcescens,
fertilitatem fructuum portendit.

Κ Ε Φ. ΛΗ.

Περὶ λαπάθου. Ἀφρικανῶ.

Τοῦ ἀγρίου λαπάθου ὁ καρπὸς
καρδίαν καὶ δυσεντερίαν ἰάται,
καὶ οἷα πινόμενον. Πειραπτόμενον
ἢ τῷ ἀεστερῶ βραχίονι, γυναικὸς
ἀποκίας ἰάται. ἢ ἢ ῥίζα τῷ ἀγρίῳ
λαπάθῳ θροαπύει κίρκην καὶ ὑδρωπᾶ.
ἢ ψομόμην ἢ καὶ ὄξος καὶ καὶ ἀπολαπτο-
μόμην λίσσας ἰάσθαι φασί, καὶ λευχί-
νας, καὶ ἀλφάς.

C A P. XXXVIII.

De lapatho. Africani.

S Ylvestris lapathi semen cardiacos
& dysenteriam sanat, cum vino
potatum. Alligatus autem sinistro
brachio, mulieris sterilitatem sanat.
Radix autem sylvestris lapathi ar-
quatum morbum & hydropem cu-
rat. Cocta vero cum aceto & im-
posita lepram sanat, & impetigines,
& vitiliginis albas.

Κ Ε Φ. ΛΘ.

Περὶ κινάρων. Βάρωνος.

(1) Τὰς κινάρους φυτόν Νοεμ-
βρίῳ μῶνι. τότε γὰρ φυτεύ-
θῆσιν τῷ ἔαρι τὸ καρπὸν δώσας.
τῷ ἔαρι φυτεύθῆσιν μάλιστα οἶσας

C A P. XXXIX.

De cinaris. Varronis.

C Inaras Novembri mense planta-
to. Tunc enim plantatæ vere
fructum dabunt. Vere autem plan-
tatæ vix sequenti anno fructum fe-

(a) Τὰς κινάρους-] Theophrastus H. P. Lib. VI. Cap. 4. Cinaram vo-
cat κάκρον Σικελικὴν, & in Græcia nasci denegat; Quem locum ex Athe-
næo emendatum transcribere erit opera pretium. Ἡ δὲ (inquit) κάκρος
καλεσμένη παρὰ Σικελίαν μόνον, ἐν τῇ Ἑλλάδι δὲ ἔκ τῆς ἰδίας ἢ παρὰ τὴν ἄλ-
τὸ φυτόν. ἀφίησι γὰρ εὐχὴς ἀπὸ τῆς ῥίζης καυλὸς ἐπιγίγνεται. Τὸ δὲ φύλλον ἐξ ἑ-
αυτοῦ καὶ ἀκαυθώδες. Κάκρος καλεῖται ἢ τὰς καυλὸς. Ἐδώδιμοι δὲ εἰσι παλαιό-
μενοι, καὶ μικροὶ ὑπὸ πικρῷ. Καὶ ἡσανυρίζουσιν αὐτὰς ἐν ἄλμυρῳ. ἔπειτα ἢ καυ-
λὸν ὀρεθὸν ἀφίησιν, ὃν καλεῖται πλέρινκα, καὶ τὸτο ἐδώδιμον. Τὸ δὲ παλαιότερον
ἀφαιρέσιντων τῷ παππῶδιν σπινάτῳ ἐδώδιμον, καὶ ἐμφερεῖς τῷ τῷ φοίνικῳ
ἐγκυφάλῳ. Καλεῖται ἢ αὐτὸν ἀσκαλίαν. Cacti Siculæ meminit & Phaniis,
quinto de Plantis; Cinaram vocavit Sopater Paphius, qui sub Alexandro
Magno floruit. Ptolemæus Evergetes Aristarchi discipulus, teste Athe-
næo p. 71. in Commentariis suis prodidit, juxta Lethonem Libyæ flu-
vium plurimam nasci Cinaram, quam milites ejus spinis purgatam &
comederunt, & in cibum illi obtulere. Hodie Articaetus. Vid. Columellam
Lib. X. pag. 353.

rent,

rent, & ipsæ quidem graciles erunt, fructus autem brevis. Cinararum plantæ accipiantur quæ majoribus stirpibus adnatæ sunt, & acuta falce recidantur, effossa prius circumjacente terra, sublata simul & aliqua radice parte. Plantentur autem in terra subacta, veteri stercore affuso, æstate etiam rigato ipsas, & quidem frequenter. Sic enim tene- rum & pleniorum fructum habebis. Odoratas facies cinaras, si semen ipsarum in rosarum, aut liliorum, aut lauri, aut aliquo alio succo per triduum maceratum sic terræ mandaveris. Sine spinis autem producentur, si acumina feminum hebetaveris affricando ad lapidem. Affirmant aliqui, quod quocunque tempore cinaræ plantentur, eodem & fructum reddent, & propter hoc per totum annum cinaras haberi posse. Laurinas porro facies cinaras, si accepto lauri fructu, eoque perforato, semen cinaræ in cavernam immiseris, & sic plantaveris. Similiter autem sine spinis nascentur, si in lactucæ radice decorticata, & in minutas partes concisa, semen occulatur, singulis segmentis semine intruso, & sic plantentur. Radicibus cinararum mures libentissime vescuntur, & ad has a longinquo accurrunt. Arcebumus autem ipsos, radicibus lana involutis, aut stercore fuillo aut cinere ficulno radicibus apposito, atque hoc aut per contrarietatem quandam naturalem contingit, aut quod odorem harum rerum averfentur & fugiant. Dulces fient cinaræ, si semen ipsarum lacte & melle mace- raveris, & siccatum feminaveris.

τὴν καρπὸν τῶ ἐπιόντι ἐν αὐτῷ, καὶ αὐ-
τῷ μὲν ἔσονται ἰχθυαί, ὁ δὲ καρπὸς
βοσχοῦ. λαμβάνει δὲ τὰ φυτὰ τῶ κι-
ναρῶν πρὸ παραφυκότητος τοῖς με-
ζοσι πελίκαισι, ὅθεν ὁρεπόμενα ἀφαι-
ρῶν ἀπὸ τῆ γῆς, (1) ἀποκύνειας ἀφεί-
πτον τὴν ἀεικαυμένην γῆν, καὶ συνα-
ναφάει μέρους π τῆς ρίζης πρὸ δὲ
φυτὰ εἰς ἐργασμένην γῆν φυτεύει.
ἐπιχέων κόπρον παλαιάν, τὸ δὲ ἡ-
ρεῖ ἀρόδου αὐτῶς συνεχῶς. ἔτι δὲ
† ἀπαλὸν καὶ ἀρόπερον τὴν καρπὸν
ἔχεις. Εὐώδεις δὲ ποιήσεις τὰς κινά-
ρας, εἰ τὸ σπέρμα αὐτῶν εἰς χιλὸν
ρόδων, ἢ κελάνων, ἢ δάφνης, ἢ ἄλλου
πρὶν εὐώδη βρέξας ἐπὶ γ'. ἡμέρας ἑ-
πτὰ καθεύδεις. διχα δὲ ἀκαυτῶν ποιή-
σεις τὰς κινάρας, εἰν πρὸ ὅθεν τῶν
σπέρματων ἀμβλύνης τελέσει λίθος.
ἀφαιρῶν δὲ πινες, ὅτι ὅταν και-
ρῶ αἱ κινάρας φυτεύωσι, (2) τότε
καὶ τὴν καρπὸν δώσουσι, καὶ ἀφ' αὐτῶ
(3) δύνασθαι ἀφ' παντὸς ἔσονται
ἔχειν κινάρας. δάφνας δὲ ποιήσεις κι-
νάρας, εἰν λαβὼν δάφνης καρπὸν, καὶ
τῆρας, ἐμβάλλεις τὸ σπέρμα τῶ κι-
νάρας εἰς τὴν πέτρην, καὶ ἔτι φυ-
τεύσεις. γίνονται δὲ ὁμοίαις διχα ἀκαυ-
τῶν, εἰς ρίζαν θεσσαλονίκης λελεπισ-
μένην, καὶ εἰς λεπτὴν συγκεκαυμένην,
ἐφ' ἧς εἰσὶν τὰ τμημάτων κρυβέντων
τὸ σπέρμα, καὶ φυτεύονται. τὰς
ρίζας τῶ κιναρῶν ἡδιστα ἐδίδεπιν οἱ
μυῖες, καὶ μακρόθεν ταύταις ἐπιτρέ-
χουσιν. εἰς ἑξομὴν δὲ αὐτὰς ἐρεῖα τὰς
ρίζας εἰλάντες, ἢ χειρὶν κόπρον ἢ
συκίνην τίθειαν ταῖς ρίζαις παρα-
θέντες, ἢ κατὰ ἀνυπαίθειαν, ἢ κατὰ
ἀπεροφὴν τὸ ὄσμιος. γλυκείας δὲ ποι-
ήσεις τὰς κινάρας τὸ σπέρμα αὐτῶν
ζάλακτι καὶ μέλιτι βρέχων, καὶ ἀνα-
ψυχθὲν σπείρων.

(1) Ita Barocc. prius σπείρας. † Ex MSS. (2) MS. Saracen. habet
ἐπὶ αὐτῶν. (3) Revoc. ex MSS. & Interp.

Κ Ε Φ. Μ.

Περὶ ἀνδράχνης. Παξάμυ.

Ἡ Ἀνδράχνη καὶ παλασομένη παύει ἐρυσιπέλας. τὸ δὲ φύλλον αὐτῆς ὑποπθέμενον τῇ γλώσῃ ἀδιψώτερος ποιεῖ.

Κ Ε Φ. ΜΑ.

Μυκήτων ποίησις.
Ταραντίνε.

Αἰγερὸν ἀπόρυσσον, καὶ κατὰ τὸ ἀπορυσσῆς ὅτι σπέρμας ὅτι ἐστὶν ἐν τῇ γῇ ζύμην ὕδατι λύσεις ἐπὶ χεῖ, ὅτι εὐθὺς ἐστὶν οἱ (α) μύκητες αἰγερῶνται. Εἰ δὲ βέλῃ καὶ γῆν ἐνέγκαι σι μύκητας, ἐπιλεξάμεθα γῆν ὄρειον, αἰραιάν, εὐθυαὴν φέρειν κάλαμον, ὅτι φρύγανον καὶ πάντα πὰ εὐφλεκτὰ ζωνοτροίτας, ὅταν ζωνοφῇ τὸ αἶμα ἰδῇς, ὡς ὁμοῖον ἐπικεῖσθαι, πῦρ ἐκείνοις ἀναψόν. ἔτω δὲ ἐστὶν μύκητες αὐτόμαται. εἰ δὲ ἀρξαμένη σι πῦρ πυρρὴν ποιείσθαι μὴ ἐπιλήνηται ὁμοῖος, ὕδατι αἰραιῷ καὶ καθαροῷ εἰς ὁμοῖον μίμησιν καὶ ἄρρανον τὰς πυρρῶν τῶν τέρας, καὶ φυήσονται μύκητες, εἰ καὶ φασλόπεργι. καλλίως γάρ εἰσιν οἱ ἀπὸ τῶν ὁμοῖων τρεφόμενοι.

(α) Μύκητες αἰγερῶνται.] Dioscor. Lib. 1. Cap. 109. Ἐνίοι δὲ ἰστέον τὸ φλοιὸν τὸ λεύκης καὶ τὸ αἰγίον τμηθέντι εἰς λεπτὰ μέλη, καὶ σπαρθέντι ἐν πυρρῇ καὶ κρηνησμέναις, ἐν παντὶ καιρῷ μύκητας ἰδωδύμους φέειν. De Fungis vid. Plin. Tom. 4.

C A P. XL.

De portulaca. Paxami.

Portulaca cataplasmatibus modo imposita erysipelas tollit. Folium vero ejus suppositum linguae sitim extinguit.

C A P. XLI.

Quomodo fungi fiant.
Tarentini.

Populum nigram defecato, & in plagam trunci stantis in terra fermentum aqua dissolutum infundito, & statim provenient fungi populnei. Si vero & ex terra fungos produci velis, elige terram montanam, raram, arundinem ferre solitam, & sarmenta & omnia quae facile comburuntur coacervata incende, cum ita nubilum aerem esse videris, ut imber instet. Sic enim sponte nascuntur fungi. Si vero constructa jam pyra imber non succedat, aqua pura ignitos locos rarius irrorato, ad imbris videlicet imitationem, & nascuntur fungi, quam deteriores. Meliores enim sunt ab imbribus nutriti.

A R G U.

LIBER XIII.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΙΓ'.

ARGUMENTUM LIB. XIII.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΒΙΒΛΙΟΥ ΙΓ'.

HÆC insunt in hoc libro, qui decimus tertius est selectarum de Agricultura præceptionum, & continet tractatum de locustis, & bruchis, & scorpiis, & serpentibus, & ejusmodi bestiis venenum ejaculantibus. Insuperque ad pulices, & cimices, & culices, & alia hujus generis animalcula noxia medelam.

(1) *Supplevi ex MSS.*

CAP. I.

De locustis. Democriti.

Multa quidem a Veteribus prodita sunt ad arcendas locustas. Verum ego faciliora inde selecta scribo. Si nebula locustarum ingruat, omnes intus delitescant, & præteribunt locum. Si vero, antequam hoc observatum sit, derepente insliterint, nihil omnino contingent, si lupinis amaris aut cucumeribus sylvestribus in muria fervefactis conspergantur. Eveftigio enim morientur. Similiter præteribunt subjectum locum, si captos vespertiliones eo in loco ex altis arboribus suspenderis. Si autem captas locustas exussèris, ab odore vertigine afficiuntur, & partim moriuntur, partim demissis alis captorem expectant, & a sole perduntur. Hoc physicum est. Nam si etiam scorpionum usseris, reliquos aut capies, aut fugabis. Idem & in formicis contingit, docente experientia. For-

Κ Ε Φ. Α.

Περὶ ἀκρίδων. Δημοκρίτης.

ΠΟΛΛΑ μὲν τοῖς Ἀρχαίοις εἰρη] πρὸς (1) ἀποδείξιν ἀκρίδων. ἐγὼ δὲ εὐχερέστερα ἐπιλεξάμεν γράψω. εἰάν (α) νίφῃ ἀκρίδων ἐπέρχῃ, πάντες ἐνδοι μινέτωσαν ἀφανεῖς, καὶ παρελεύσονται τὸ χωρίον. εἰάν ὅ, πρὶν τῆτο παρεφυλαχθῆναι, ἐξαίφνης ἐπισῶσιν, ἔρχονται ἐκείνους, εἰ περὶ αὐτῶν θέρμων ἢ ἀγρίων σκύων ζευδέντων σὺν ἄλλῃ κατὰ ῥανθῶσι. θανόντων ὅ, παρερχομένων. Ὀμοίως παρελεύσονται τῷ ὑποκειμένῳ χωρίῳ, εἰάν θηρσας νυκτελίδας πρὸς δόσης ταύτας ἐν τοῖς ὑψηλοῖς δένδροις ὅ, χυρεῖς. εἰάν ὅ, καὶ θηρσας ἐκ τῶ ἀκρίδων καύσης, σκοδένται ὑπὸ τῶ ὀσμῆς, καὶ αἱ μὲν θνήσκουσιν, αἱ ὅ, πρὶν πύρρ καδίσειται περιμύσει τὰς θηρσας, καὶ ὑπὸ ἡλίου ἀφθιγόνται. φυσκόν ἐστι τῆτο. καὶ ὅ, καὶ σκορπίοι θηρσας καύσης, καὶ τὰς λοιπὰς θηρσας, ἢ ἀποδιώξεις, τὸ αὐτὸ ἐστὶ καὶ ἐπὶ μυρ-

(1) Ita legend. cum Interp. refragantibus licet MSS. in pr. Ed. pessime ἀκρίδων.

(a) Νίφῃ ἀκρίδων.] Ita Palladius ex Democrito p. 30.

μήκων, ὡς ἡ πεῖρα ἐδίδαξεν. ἴσως καὶ ἐπὶ τῷ ἄλλων τῷ τοῖσιν ζώων τὸ αὐτὸ συμβαίνει. Ἀποδιώξεις πῶς ἀκρίδας, εἰς γάρρην ἐξ αὐτῶν σκαδάστας βόθρας ἐρύξεις, καὶ (2) τέτρες ἐγκαταβρεῖς τῷ γάρρῳ. (3) μεθ' ἡμέρας ἢ ἐπὶ λῆν ἐύρησας αὐτὰς ἐν τοῖς βόθροις ὑπὸν βεβαρημέναις· ὅπως ἢ αὐτὰς (4) καὶ ἀκρίδας, σὺ μελήσῃ. εἰς ἅψεται ἀκρίδες ἐδιδόντες, ἀψινθίς, ἢ πῆσας, ἢ κενταυρίαις ὕδατι λειανθῶν καὶ καὶ ῥοινομένων.

(2) Ex MSS. antea πύμα. (3) Casaub. & MS. V. melius forsan αὐτὴ ἡμέρας. Vel deest numerus dierum. (4) Ita MSS. prius ἀποκτείναν.

Κ Ε Φ. Β.

C A P. II.

Πεὶ βεῦχον. Διδύμω.

De brucho. Didymi.

Πεὶ τὸ πέλχον τῷ ἀμπύλῳ παρὰ τὴν ῥίζαν τρεῖς κόκκους σιλήπιως χύσιν. φυτάδωρμα ἢ πύμα τῇ ὁδμῇ (α) τῷ βεῦχον ἀναγεῖ.

Circa truncum vitis juxta radicem tria sinapis grana obruito. Hæc enim plantata odore suo bruchum enecant.

(α) Τὸν βεῦχον.] H. Stephanus in Thesauro V. βεῦχον. “ βεῦχον “ Ionibus est Ἀκρίδων εἶδος, teste Hesychio, qui etiam addit, Cyprios vocare “ viridem locustam βεῦχον, Tarentinos autem Ἀπίλεον, Alios ἀρνεαίαν “ μάνην. Apud Suid. & Etymolog. scribitur per χ, & exponitur Καμπ, “ Eruca. Sed ab iis rectius dicitur εἶδος ἀκρίδων, & derivatur παρὰ τὸ “ βεῦχον, τὸ ἐδίον, pleonasmō εἰς ε & τρεῖς εἰς κ, quasi βεῦχον, non in “ epte. Nam & μάσαξ σπιδόρε Nicandro vocatur, παρὰ τὸ μάσαξ “ referente & Clitarcho, Ampraciorum dialecto μάσακα appellari τὸ “ ἀκρίδα.

Κ Ε Φ. Γ.

C A P. XII.

Πεὶ γαλῶν. Ἀφρικανῶν.

De mustelis. Africani.

Λας ἀμμωνιακὸν βεῖχον, & τὸν σύμβρεχον, καὶ ταῦτα παρὰ τὰς τόπας ὅπου πυκνῶς διέχονται ἀλάσπιρον ἢ ἢ πονήχον φανερῶς, ἢ φεῦχον. φασὶ δὲ, ὅτι εἰς τὴν θηροφασίαν μίαν ἐξ αὐτῶν τὴν ἑρῶν ἢ τὰς ὁρῆς ἀποκόψῃ, καὶ ζῶσαν ἰάσῃ, μὴ εὐρηθήσεαι αὐτὰς λοιπὸν ἐν ἰκνίῳ τῷ γαλῶν.

Salem ammoniacum & frumentum simul macerato, & hæc juxta locum ubi frequenter discurrunt diseminato: aut enim his comestis morientur, aut fugabuntur. Aiunt autem, quod si quis capta una ex ipsis, caudam aut testiculos ejus amputet, vivamque dimittat, de cætero non amplius ipsas repertum iri in illo loco.

CAP. IV.

Κ Ε Φ. Δ.

*De muribus domesticis.
Paxami.*

*Περὶ μῶν χαλοικιδίων.
Παξάμυ.*

Mures enecantur, veratro cum polenta objecto, aut sylvestris cucumeris semine cum veratro nigro, & colocynthide, & polenta. Si vero calacanthum, & origanum, & apii semen, & nigella suffumigetur, fugabuntur. Si vero cinerem quercinum cavernæ apposueris, cinere respersi scabie infestantur & necantur. Si ferri ramenta lima detrita fermento admixto deposueris ubi abundant, iis gustatis moriuntur. Si libeat mures excæcare, tithymallum contusum & cum polenta ac vino mulso mixtum ipsis appone, ubi enim ederint, excæcabuntur. Anatolius autem & Tarentinus, in libro de horreo, ad domesticos mures perdendos iisdem usi sunt medicamentis. Si vero uno apprehenso caput ipsius excoriaveris, & dimiseris, reliqui fugabuntur. Percunt etiam rubi radice, cum butyro paneque ac caseo mixto, gustata. Quidam veratrum album & cynocrambes corticem iustum & cribratum, cum polenta & ovis & lacte, in massam redigunt, eamque cavernis ipsorum immittunt. Mures fu-

ΟΙ μῶν ἀναερῶνται, ἰαλεῖσθαι μὲν ἀλφίτων παραβολῆσει, ἢ σικύων ἀγρίων (1) τὸ Ἰπέρμα μὲν ἰαλεῖσθαι μέλαν, καὶ χαλοικιδίους, καὶ ἀλφίτων. (2) καλακάνθη καὶ ὀρειάνη, καὶ σελίνος Ἰπέρμα, καὶ μελανθίκης θυμιαμῶν, φεύξονται. ἰὰν ἢ κρητὴν ὀρυζίνην παραθήσῃ τῇ τετυμαλίσῃ, (2) κρητὴν ὀρυζίνην ψωρίσῃ καὶ ἀναερῶνται. ἰὰν ῥίνημα σιδήρεον μίξας μὲν ζύμης δόποιο ὅπως παλαιότατοι, γαστέρι μοι δόποιο ὅπως παλαιότατοι. εἰ ἢ δόποιο (3) τυφλώσῃ τὸν μῶν, πύμαλλον κόψας μὲν ἀλφίτων καὶ οἶνο-μείλῃ μίξας παραθήσῃ αὐτοῖς φα-γόντες ἢ τυφλωθήσονται. ὁ ἢ Ἀνατόλιος καὶ Ταραντῖνος, ἐν τῷ περὶ τῆς Ἰπέρμας, περὶ τῆς χαλοικιδίων μῶν φθορῆς τοῖς αὐτοῖς κίχρη) φαρμάκοις. Ἐὰν ἢ ἑνα πιάσας ἐκδιείρης αὐτὴν τὴν κεφαλὴν, καὶ ἀπολύσῃς, οἱ λοιποὶ φεύξονται. καὶ βάτῃ ῥίζης, μὲν βετύξῃ καὶ ἀετὸν καὶ τρεῖς μηνῶν, γαστέρι μοι δόποιο ὅπως παλαιότατοι. πινὲς ἢ ἰαλεῖσθαι λούκον καὶ κυνοκράμβης φλοιὸν κρητὴν καὶ σιδήρεον, σὺν ἀλφίτοις καὶ ὁῖς καὶ χάλκαλι μίξας ποιήσονται, εἰς τὴν τετυμαλίαν αὐτῶν ἐμβάλλῃσι. Μῶν φεύξονται, (b) αἰμα-

(1) Constructioni melius consuletur, si legamus Ἰπέρμα.

(2) Καλακάνθη.] Καλακάνθη herba Græcis recentioribus est, qua Vett. γλαύκιον dicebatur. Glossæ Medicæ a Salmasio cit. Γλαύκιον, τὸ καλακάνθη. In aliis; Γλαύκιον, ἢτοι καλακάνθη. Atramentum Sutorium Latinis dictum, est τὸ χάλκαυον, Eodem observante, pro quo χαλκάνθη καὶ καλακάνθη infima Græcia dixit. Scholiastes Nicandri in Theriacis ad Vs. αὐτοῖς ἐισαὶ χαλκῷ. Σχολ. Καλκάνθη, ἢν νῦν φασὶ Καλακάνθη. De Chalcantho metallico agitur. De Glaucio, sive Καλακάνθη herba, vid. Dioscoridem Lib. 3. Cap. C.

(2) Emend. ex MSS. prius κρητὴν. (3) Ita MSS. & Interp. αὐτὴν τυφλώσῃ.

(b) Αἰματὶ λίθῃ.] Vid. Dioscor. Lib. V. Cap. 144. Plinius ait, Sotacum ex vetustissimis auctoribus quinque genera Hamatitarum enumerare, præter magnetem, e quibus primas tribuit Æthiopico.

πίττα λίθου θυμαριδός, καὶ μυρικήης
χλωρῆς καπνίζομένης. Ἀνατόλιος
δὲ φησι, βαλὼν εἰς λεκάνην χαλκῆν
αἰμόρην, καὶ ἐν μέσῳ τῆς οἴκας ἀποθέ-
μεν, νυκτός, πάντας τὰς μύας συν-
αίξαι. ἐν ταῖς αἰχμαῖς ὡς ἡ Δίδυμος
καὶ αὐτὸς.

gantur hæmatitæ lapidis suffitu, &
myrica viridi suffumigata. Anato-
lius autem anaurcam in pelvim æ-
ream infundere jubet, & in media
domo noctu deponere, eoque facto
omnes mures congregari asserit. In
aliis autem & ipse sentit, ut Di-
dymus.

Κ Ε Φ. Ε.

Περὶ μῶν ἀγεραίων.
Ἀπυλίου.

C A P. V.

De muribus rusticis.
Apuleii.

Ἀπυλίου προειπεῖ (1) χολὴν
βοείαν ἀλείφειν τὰς σπέρ-
μας, καὶ οὕτως ἄφονται τῶν οἰκῶν.
ἀμεινον δὲ ἐν ταῖς ὑπὸ κύμα ἡμέ-
ραις (2) κανεῖν σπέρμα μετ' ἐπι-
δόρου, ἢ μετ' ἀλφίτων, ἢ σικύας ἀγρίας,
ἢ ὑποκυμάς, ἢ ἀμυγδαλῶν πικρῶν,
καὶ ἐπιδόρου μέλανος συγκόμεναι, καὶ
ἐξ ἴσου συμμύξαι ἀλφίτοις, καὶ ἐλαίῳ
φυράσῃ, καὶ περὶθεῖναι τὰς οἰκῶν
τῇ ἀρεσσίᾳ μῶν. γὰρ σπέρματι ᾧ
ἀπλῆν. Οἱ δὲ καὶ Βιθυνίαν ἑμ-
περεῖ (3) ῥοδόδαφνης (3) φύλλα εἰς
τὰς οἰκῶν ἐμφορεῖσιν, ὥστε αὐτὰς
ἐξίεναι σπύδοις τοῖς ὁδοῦσιν ἀπὸ
σταθμῶν. ἀπὸ μύδων δὲ ἀφαιροῦνται.
Λαβὼν χερσὶν ἡλικύον εἰς αὐτὸν
πυλῶν, ἔξορκίζω μὴ τὰς ἐν ταῖς οἰ-
κῶν λαμβανόμενους, μὴ με ἀδική-
σῃτε αὐτοῖς, μήτε ἄλλον ἐάσητε δι-
δάμει ᾧ ἀγροῦν ὑμῶν τόνδε (καὶ λέ-
γεις ποῖον). εἰ δὲ ὑμᾶς ἐπὶ αὐτῷ ὄντι

Apuleius monet bubulo felle se-
mina illinenda esse, ut mures
ipsa non arrodant. Melius est au-
tem in diebus canicularibus cicuta
femen cum veratro & polenta, aut
sylvestris cucumeris, aut hyoscyami,
aut amygdalarum amararum, & ve-
ratri nigri pares portiones contusas
farinae miscere, & oleo subigere, &
cavernis murium rusticorum appo-
nere. His enim gustatis moriuntur.
Qui vero in Bithynia rerum experti
sunt, rhododaphnes foliis foramina
obstruunt, quo mures prodire ge-
sientes illa dentibus attingant. Ex
contactu enim enecantur. Chartam
accipe, & in ipsam hæc scribe, Ad-
juro mures omnes hic prehenso, ne
me injuria afficiatis ipsi, neque ali-
um sinatis; do enim vobis agrum
hunc (& nominas qualem): Si ve-
ro vos deinceps hic deprehendero,

(1) Potius χολὴ βοεία, sed MSS. ut in textu. (2) Emend. & suppleti
ex MSS. antea κενὴ... ἐπιδόρου, ἢ σικύας.

(3) [ῥοδόδαφνης.] Palladius p. 30. "Nonnulli rhododaphnes foliis adi-
tus murium claudunt, qui rosas his, dum in exitu nituntur, intercunt.
De Rhododaphne Dioscor. Lib. 4. Cap. 82. Νέλιον, οἱ δὲ ῥοδόδαφνην, οἱ δὲ
ῥοδόδενδρον. Et Plinius paulo uberius Tom. 3. p. 255. "Rhododendron,
" ut nomine apparet, a Græcis venit: Alii Nerion vocarunt, alii Rhodo-
" daphnen; sempiternum fronde, rosæ similitudine, caulibus fruticosum.
" Jumentis Caprisque & Ovis venenum est. Idem Homini contra ser-
" pentium venena remedio. Dioscorides scribit, pene omnibus quadrupes
lethalem esse.

(3) Ita MSS. prius φύλλοις τὰς...

per Deorum matrem, distraham vos in septem partes. Hæc ubi conscripseris, chartam in loco, ubi mures sunt, ante solis ortum agglutinato (ita ut literæ foras prospectent) ad lapidem sponte naturæ productum. Hoc a me propterea scriptum est, ne videar quid omittere. Non probo autem omnia hujusmodi, absit. Imo omnibus idem consulo, ne ulli talium risu dignorum animum advertant.

(b) Τὸτό μοι γέγραπται.] Hæc sunt Compilatoris verba, qui iseternis Lectores monet, ne eum tam ridicula superstitionis postulent.

(4) MS. V. Ὁ Interp. ἀξίων.

CAP. VI.

De fele. Sotionis.

Elis avem nullam contingit, si sub alam ipsius ruta sylvestris suspendatur.

CAP. VII.

De talpis. Paxami.

SI talpas perdere velis, veratrum album & cynocrambes corticem tusa & cribrata, cum farina & ovis in vino & lacte macerata ac subacta, in massas cogito, easque cavernis ipsorum immittito. Aut in nucem, sive aliud ejusmodi vas angustum, paleas & cedriæ quod factis est ac sulphur injice, & in loco ubi talpa habitat, parvas quidem cavernas obtura, ne per ipsas fumus exiliat, in majorem vero, per quam spiritus ingreditur, infernam nucis partem ponito, & quodam modo ad cavernam aptato, qua facto insufflato, ut per fumum omnis cedriæ

καταλάσσω, παραλαβὼν τὸ Θιῶν τὴν μητέρα, διασπῶν ὑμᾶς εἰς μέρη ζ'. ταῦτα γράψας κόλλησον τῇ χάρτιν ἐν τῷ χειρῶ, ἵνα εἰσὶν οἱ μύες, ὡς ἀναπλῆς ἡλίου (τὴν ἡ γράμμα καὶ εἶω βλέπω) ὡς αὐτοφύη λίθον. (b) Τὸτό μοι γέγραπται, ἀλλὰ τὸ μὴ δοκεῖν π. παραλιμπνῶν. ἐδύναται ἡ πᾶσι τὰ τριαῦτα, μὴ γίνετο. καὶ πᾶσι τὰ αὐτὰ Συμβάλλω, ὥστ' μὴ ὡς εἴη μηδὲν τῶν γέλωτ. (4) ἀξίω.

Κ Ε Φ. Γ.

Περὶ αἰλῶν. Σωπίων.

Αἰλῶν ὅστις ἐκ ἀπείρου, ἐκ κρεμασθῆ ὑπὸ τῶν πτέρων αὐτῆς ἀγχιον πύραρον.

Κ Ε Φ. Ζ.

Περὶ ἀσπαλάκων. Παζάμης.

Εἰ ἡλεις τὰς ἀσπαλάκας διαφθεῖραι, ἐκτίθεσθαι λάκκον καὶ κυνοκρεμίδος φλοιὸν κοπῖνα καὶ σηθάνω, σὺν αἰλίταις π. καὶ ὡς δυνήσῃ εἰς οἶνον καὶ γάλα, μύζαν πειντήριον, καὶ εἰς τὰς τευμαλίας αὐτῶν ἐμβλητέον. εἰς (a) καρυῖνην, ἢ π. ἄλλο τι τῶν σκεύων σενόν, ἐμβαλεῖς ἀγχιον καὶ (1) κεδρίας τὸ ἀρκῦν καὶ ἡλόν, καὶ εἰς τὸ πον ἵνα ὁ ἀσπαλάξ καὶ καὶ τὰς με λοιπὰς τευμαλίας τὰς μικρὰς φράξον, ἵνα μὴ εἰς αὐτῶν ἐξέρχῃ ὁ καπνός, καὶ τὸ μύζον, εἰς ἡς τὸ πνεῦμα εἰσέρχεται, ἡλὸς τὸ κατὰ τὸ καρυῖνης, καὶ τὸ πον πᾶσι συν-αεμύσας τῇ ὁπῇ φύσας, ὥστ' ἀλλὰ τὸ

(a) Καρυῖνην.] Vid. Pallad. p. 30.

(1) Ita legend. prius κεδρίας.

καπνῷ

κακὸν πᾶσιν τῶν τ' (b) κεδρίας καὶ
 ἔθης ὁσμὴν εἰσρῆναι, καὶ ἀπὸ πύλας
 τ' ἀσπάλακος· καὶ ἔτις ἐκαστὸν ἀ-
 σπάλακος τ' φωλὸν περιελθὼν, καὶ
 τὸ αὐτὸ ποιήσεις, πάντας διαφθείρης.

(b) Κεδρίας.] Palladius ceram habet, pro cedriam, quæ est Cedri arbo-
 ris succus, vel potius primus sudor aque modo fluens, dum Cedrus combu-
 ritur. Propter insignem in servandis defunctorum corporibus virtutem, qui-
 busdam (inquit Dioscor.) νεκρῶν ζῶν dicta fuit.

Κ Ε Φ. Η.

C A P. VIII.

Περὶ ὄφεων. Φλωρεντίνε.

De serpentibus. Florentini.

Οφεις οὐκ ἔσονται ἐν χειρὶ, ἐὰν
 ἀψίνθηον ἢ ἀρτεμισίαν ἢ ἀβρο-
 τονον περὶ τῶν ἑπαυλίων φυτεύσῃς.
 τῆς δ' ὄντος ἐλάσης, ἐὰν κείνη ρίζαν,
 ἢ κέρασ ἐλάφειον, ἢ ὄνυχας αἰγῆς θυ-
 μοιάσῃς. πᾶν δ' ἐρπιδὸν ἀπελάσῃς,
 καὶ ὀπὺν, καὶ μελάνθιον, καὶ (a) χαλ-
 δάνην, καὶ ἐλάφου κέρασ, καὶ ὕσσωπον,
 καὶ ἡϊόν, καὶ πύρεθρον, καὶ πολυκάδανον,
 καὶ ὄνυχας αἰγῆς κόψας καὶ μίξας, εἴτα
 λεάναις, καὶ παραχέας ὅξος δαμνῶν,
 σφαίρειά μικρά ποιήσεις θυμοιάσῃς.
 καὶ κατ' ἐν τῇ αὐτῶν ἔκαστον θυμω-
 μῶν ἐξελαύνῃ τὰ ἐρπιδά. Φασὶ δὲ
 πνεῖς, τ' τ' ροιᾶς κλάδον ἀγροῦν εἶναι,
 ἀπὸ τῆς καὶ ἐν ταῖς πύλας ἀεὶ ἔστιν
 αὐτὸν παρατίθεσθαι, ἀσφαλείας ἐνε-
 κεν. ὅφεις δ' ἀπὸ περὶ τῶν οὐκ ὀχλή-
 σονται, ἐὰν ἐν ταῖς τέτταρσι γωνίαις
 ἐπιγράψῃς Ἀδάμ· ἐὰν δ' ἐχθρὸν θυρί-
 θας, καὶ ἐν αὐταῖς. Δημοκρίτης δὲ
 φησιν, ὅφιν μὴ κινεῖσθαι, ἵεως πλεῖστον
 ἐπὶ ῥήθινος αὐτῶν, ἐνέσκειν δὲ, ὅπως
 φύλων ἐπιβληθέντων αὐτῶν, καὶ ἀσπί-
 πνος εἰς τὸ στόμα αὐτῶν (b) ἐμπύσαν-
 τος. Ἀπυλῆς δὲ φησιν, τ' ὅφιν κα-
 penna ipsi injecta, mori autem, quercus foliis ipsi injectis, & si quis je-
 junus in os ejus inspuat. Apuleius ait, serpentem arundine semel per-

Serpentes in regione non erunt,
 si absinthium aut artemisiam aut
 abrotonum circa prædium ac villam
 plantaveris. Qui vero jam sunt, ab-
 igitur radicis lilii, aut cornu cer-
 vini, aut ungularum caprinarum suf-
 fitu. Omne autem reptile fugabis,
 si laseris succum, & nigellam, &
 galbanum, & cervi cornu, & hyf-
 sopum, & sulphur, & pyrethrum,
 & peucedanum, & ungulas capra-
 rum contuderis & miscueris, dein-
 de triveris, & acetum acre affude-
 ris, factisque inde pilulis parvis fu-
 mum & vaporem excitaveris. Sed
 & singula ex ipsis seorsum suffita
 reptilia exterminant. Quidam pro-
 dunt, punice ramum bestias vene-
 natas & serpentes fugare, & ideo
 ipsum in stragulis ponere dignan-
 tur, securitatis gratia. Serpentes co-
 lumbaria non infestabunt, si in qua-
 tuor angulis inscripseris Adam; quod
 si fenestras habeant columbaria, et-
 iam in ipsis inscribe. Democritus
 tradit, serpentem non moveri, ibidis
 tradit, serpentem non moveri, ibidis

(a) Χαλδάνην.] Ita etiam Maro; "Disce & odoratam stabulis incen-
 dere cedrum, " Galbanoque agitare graves nidore chelydros. Vid.
 quæ superius adnotav. ad Lib. 5. Cap. 48.

(b) Ἐμπύσαντος.] Plinius Tom. 4. p. 570. "Opilius tradit serpentes
 "rumpi, si quis in hiatus earum exspuat.

cussum

cussum obtorpere. sæpius autem, corroborari. Idem tradit, serpentem cavernam subeuntem, si quis ipsius caudam sinistra manu apprehendat, facile extrahi, verum dextra id fieri non posse. Non enim remittit tractus, sed aut effugit, aut abrumpe-
tur. Tarentinus ait, ad hominem oblitum succo dracunculi serpentem non accedere, neque ad eos qui obli-
ti sunt succo aut semine raphani; &, si gestaverint tantum, nulla injuria affici. Eos vero, qui a serpente mor-
fi sunt, radicem rosæ alligatam ser-
vare. Florentinus ait, serpentem non
accedere ad locum ubi jacet cervi
adeps, aut centaureæ radix, aut ga-
gates lapis, aut dictamnus, & aquilæ
aut milvi sterces. Eadem mixta cum
styrace, & suffita, reptilia abigunt.
Morsis a vipera succum foliorum
fraxini præbibendum dato, ex vino

λάμω ἅπαξ πολλήν τε νερκεῶν, πολλήν
ονάκιν, ῥώννου. ὅφιν εἰς ὅπην κα-
ταδύμενον, εἰ μὲν τις τῇ ἀριστερᾷ
χειρὶ ἐπιλάβῃ τ' ἑρᾶς, ῥαδίως αὐ-
τὸν ἐξελεύσῃ, τῇ δὲ δεξιᾷ μὴ δύνα-
σθαι. εἰ δ' συνδίδωσιν ἐλκόμενον,
αἰὶν' ἢ ἀπφρεύει, ἢ ἀπκηρήσει. Τα-
ρεντίνος δὲ φησι, τὸ χρομόμω χυ-
λῶ δρακοντίαις βοτάνης ὅφιν μὴ
πρὸςσιναι, μηδὲ τοῖς χρομομόμω
χυλῶ ἢ (πέρι μὲν ῥαφάνου καὶ βα-
γάζωσι μόνον, μὴ ἀδικεῖσθαι. τὰς δὲ
ὄφιοδόντας ρίζαν ῥόδου καταφθεῖσαν
σώζειν. Φλωρεντίνος φησιν, ὅφιν μὴ
πρὸςσιναι ἐνθα κεῖται ἐλάφου σῆμα, ἢ
(1) κενταυρεῖα ρίζα, ἢ γαργάτης λί-
θου, ἢ (c) δίκταμνον βοτάνη, εἰ
αἰτῶ ἢ ἐκπύου κόπρην. μινέναν μὲν
(d) σύρακας, εἰ θυμωμόμω, ἀπι-
λαύνει ἐρπίδα. τὰς ἐχιδνὰς καὶ
πόπας χυλῶ φύλλων μυλίας, οἶνω
μὲν (2) ἀπυρέκτους, πρὸςσιναι δὲ

(1) Sic cum Interp. legend. ante κενταύρεα.

(c) Δίκταμνον—] Dictamnus, aliquibus Pulegium sylvestre, Cretæ pro-
prius, foliis lanosa pube obductis. Plinius & Dioscor. negant florem aut
semen proferre, sed Damocrates apud Galen. & Virgil. Æneid. 12. flo-
rum meminere. Theophr. H. P. Lib. IX. Cap. 16. negat ramulis aut
fructu medicos uti, unde forsitan error Plinii & Diosc. nullos habere asse-
rentium. Dioscorides ait—Τοιαύτη δὲ βοτάνη ἢ δύναμις, ὡς καὶ ὁσφρα-
τομένην δάσκειν, καὶ πρὸςσιναι ἐνθα κεῖται ἐλάφου σῆμα.

(d) Σύρακες—] Tria styracis genera memorant Vett. & recentiores Me-
dicorum filii. Λιπαρὴς σύραξ, qui & σακτὴ σύρακος, liquor est melleus,
pinguis ac resinofus, quem flavus styrax emittit, si manu prematur. Hic
est optimus. Στύραξ καλαμίνης, qui, eroso intus a vermibus arboris ligno,
postea egeritur, & virgulis exenteratis adhærens concrevit, quæ arundini-
bus non absimiles: Inde & nomen. Hic secundas tenet. Tertius istis de-
terior χυματίας vocatur, quod excavato arboris trunco scribe mixta efflueret,
& circa radicem accumularetur; Strabo de styracis arbore succum hunc-
ce χυματίας effundente, Τὸ μὲν πρῶτον (inquit) πτόσις ἢ πτόσιμα ἐοικὸς
πύρρον καὶ ὡς, καὶ πρὸς συνίσταται ὡς τῇ ρίζῃ. Laudatissimum styracem
dedere, teste Plinio, Syria, circa Marathunta & Casium Seleuciæ montem,
Pisidia, Cyprus, & Pamphylia. Plinius Tom. 3. p. 33. "Styracem &
ad serpentes fugandas urunt Sabai, in odoriferis silvis frequentissimas.
Plura vid. apud Diosc. Lib. 1. Cap. 79. Plinium Tom. 3. & Salm. de
Homonymis Hyles Iatrica Cap. 97.

(2) An legend. ex MS. Barocc. & Athenæo Lib. 2. ἀπυρέκτους.

σὺν κρότῳ,

(3) εὐκράτω, ἢ τοῖς φύλλοις τοῖς ἐκθλι-
βήσι κατέχεις τὸ δῆγμα. τῇ α-
σπίδι προσένεγκε (4) ἀλικακάβη
ρίζαν, καὶ ὑπνώσῃ. τρίβουλον βοάνην
λαϊώσας ὑδατὶ, καὶ τὴν τρίβουλον αὐ-
τῇ τῇ ὁπῇ ἐνθεῖς, διώξεις τὰς ὀ-
φεις. εἰς κεράμια περιχυρὰ πρὸς
τῷ ἑκαυλιν κατέχουσθῃ, πᾶν ἐρ-
πιτὸν εἰς αὐτὰ ἐμπιπείτω. σὺ δὲ βύ-
σας ἀσφαλὸς ἐξω τῶν ὄρων καύ-
σεις.

quidem febre carentibus, febricitan-
tibus vero ex vino diluto, foliis vero
expressis morsum inungito. Aspidi
halicacabi radicem admove, & so-
por eam occupabit. Tribulum aqua
terito, & ipsum in cavernam trude,
& serpentes fugabis. Si dolia falfa-
mentis tineta circa prædium defodi-
antur, omne reptile in ipsa illabe-
tur. Tu vero probe obturata extra
fines ipsa exures.

(3) Emend. ex MSS. prius male ἀκράτω. (4) Ita MSS. ante αὐλιν-
κάβη, ἢ bis τριβουλον.

Κ Ε Φ. Θ.

C A P. IX.

Περὶ σκορπίων. Διοφάνης.

De scorpiis. Diophanis.

Εἰς σκορπίον ἓνα θηράσας καύσας,
καὶ οἱ λοιποὶ σκορπιοὶ φεύξονται.
εἰ δὲ τις χυλὴ ραφανίδος ἐπιμειλῶς
τὰς χεῖρας τὰς ἑαυτοῦ χεῖρας, ἀφό-
βως καὶ ἀκινδύνως σκορπίων καὶ τῶν
λοιπῶν ἐρπιτῶν (1) ἐπιλήψεται. αἱ
δὲ ραφανίδες σκορπίοις ἐπιπηγίσται
παρελκεῖται αὐτὰς ἀφελῶν. τῷ
δὲ σκορπίῳ πωληγὴν θροαπύσας
ἀργυρῇ δακτυλίδι τὸ τέπον (Φρα-
γίζων. (2) σαρδανάβη καὶ χαλβεί-
νης καὶ βετύρε καὶ αἰγίς σάβας θυ-
ρωμωμένη σκορπίος καὶ πᾶν ἐρπίδον
ἐκδιώξει. εἰ δὲ τις σκορπίον αὐτὸν εἰς
ἐλακον ἐψήσῃ, καὶ τὸ πωληγέτω ὑπὸ
σκορπίῳ αἰεῖψῃ τὸ τέπον, παύσῃ (2)
τὴν ἀλγηδόναν. Ἀπυλῆος δὲ φησι,
τὸ πωληγέτω ὑπὸ σκορπίῳ ὑπὲρ ὄνου
(3) κατίσται πρὸς τὴν ἕραν ἐσκαμ-
μένοι, καὶ τὸ ὄνον ἀλγὴν ὑπὲρ αὐτῆς
καὶ πέρδεται. Δημόκριτός φησι, τὸ
πωληγέτω ὑπὸ σκορπίῳ, καὶ εὐθὺς
πίπτοντα τὸ ὄνον, σκορπίῳ μὲν ἐπιλη-
ξιν, σὺν ἀλγήσειν, τὸ ἀλγηδόνον
αἰς τὸ ὄνον μεταβαλέσθαι. ἀντιπείθειται καὶ ὁ ἀσκαλαβός πρὸς τὸ σκορπίον

SI scorpionum unum captum com-
bussis, etiam reliqui fugabun-
tur. Si quis autem raphani succo
manus suas diligenter illinat, intre-
pide & citra periculum scorpios ac
reliqua reptilia apprehendere potest.
Ipsi vero raphani scorpiis impositi
statim ipsos interficiunt. Scorpii i-
ctum fanabis, argentei annuli sigillo
loco impresso. Sandaracha cum gal-
bano & butyro sive adipe caprisio
suffita scorpios & omnia reptilia fu-
gabit. Si quis scorpionum ipsum in
oleo coquat, & locum a scorpio i-
ctum inungat, dolorem tollet. A-
puleius jubet, ictum a scorpio su-
per asinum sedere ad caudam con-
versum, & asinum pro ipso dolere
ait ac pedere. Democritus ait, ictum
a scorpio, & statim loquutum ad a-
sinum, A scorpio ictus sum, non do-
liturum, dolore nimirum in asinum
transiente. Naturalem contrarieta-
tem habet stellio adversus scorpionum:

(1) Sic legend. prius ἐπιλήψεται.

(2) Σαρδανάβη. Vid. quæ adnotav. ad Cap. 19. Libri sexti.

(3) In MSS. τῆς ἀλγηδόνος. (3) Ita MSS.

Si igitur quis stellione in oleo liquefacto, ipso oleo ictum inungat, a dolore ipsum liberat. Idem tradit, rosæ radicem alligatam a scorpio ictos sanare. Plutarchus nucem avellanam lectulorum pedibus alligat, ut scorpius ad ipsos non accedat. Zoroastres ait, lactuce semen cum vino potatum a scorpio ictos sanare. Florentinus prodit, quod si quis in plagam recens icti fici succum instillet, venenum non ulterius progressurum esse. Et si ictus scillam ederit, illæsus manebit, insuperque scillam sapore dulcem esse confitebitur. Tarentinus ait, cum, qui teneat sideritidem, vivos scorpiones tenere posse, ita ut ab ipsis nulla injuria afficiatur.

ἐὰν ἔν τις (4) εἰς ἔλαιον πῆξας τὸν ἀσκαλαβώτην ἐκ τῆ ἐλαίας χρίσῃ τὴν πληγὴν, ἀπαλλάσσει τὸ ὀδύνην. ὁ Αὐτὸς δὲ φησι, τὰς σκορπι-οδήκιδας ρίζαν ῥόδιον ἀμειψθεῖσαν ἰᾶσθαι. Πλάτωνα λειπόμενον ἀποσάψει τις κλινόποσιν, εἰς τὸ μὴ ἀποσείναι τὸν σκορπίον (5) αὐτοῖς. Ζωροάστρης φησὶ, (6) τὸ θείον αὐτῶν τὸ (πῆμα μὲν οὖν ποτὶν ἰᾶσθαι τὰς σκορπιόδηκιδας. Φλωρεντίνος φησὶ, ἐὰν τις τῇ πληγῇ ᾧ ἄρτι πληγῇ (b) συκῆς ὀπὸν ἐπιστρέψῃ, τὸ ἴδιον μὴ ἀποσείνεται πόρον. ἢ καὶ ὁ πληγὴν σκίδαν φάγη, ἢ βλαστῇ, ἀλλὰ καὶ τῇ γύσφι τῶν σκίδαν γλυκεῖαν εἶναι λέγει. Ταρναντῶν δὲ φησι, (c) τὸ κρατῆν σιδερίτιν βοτάνην ζῶντα κρατεῖν σκορπίους, μὴ βλαπόμενον ὡς αὐτῶν.

(4) Hanc lacunam supplevi ope MSS. & Interp. in pr. Ed. τις ἐκ τῆς (5) Casaub. Interp. & MS.V. hac adjungebant,--- αὐτοῖς. Φησὶ τὸ τῶν λειπομένων μὴ ἀποσείναι τὸν σκορπίον. In ceteris autem MSS. non comparent, cum superflua sint. (6) Ex MS. Barocc.

(b) Συκῆς ὀπὸν-] Plin. Tom. 4. p. 279. "Lactis ficulni natura adversatur crabronum, vesparumque, & similitum venenis, privatim scorpionum." (c) De Sideritidis generibus plura habent Dioscor. Lib. IV. & Plinius Tom. IV. pag. 387. & 409. Hunc autem locum restitui auctor. MSS. in pr. Ed. σιδερίτην... ἐὰν τις κρατῇ.

CAP. X.

Κ Ε Φ. Ι.

De formicis. Paxami.

Περὶ μυρμηκῶν. Παξάμι.

Si formicas captas ufferis, reliquas formicas fugabis, quod experientia constat. Si cedriam circum cavernas obleveris, formicæ aream non ingredientur. Formicæ acervum frugum non attingent, si terra alba acervum circumscripseris, aut sylvestre origanum circumposueris. Expelles formicas ex cavernis suis, si cochlearum tegmina, hoc est testas, cum styrace ufferis, & contusa in

ἐὰν μύρμηκας θηράσας κρούσῃς ἀποδιώξεις τὰς λοιπὰς μύρμηκας, ὡς ἡ πέτρα ἐξιδάξεν. ἐὰν κεδρίαν παραχρῆσθαι περὶ τὰς τρύγας, μύρμηκες εἰς τὸ ἀλάνιον ἐκείσθαι σπένθη. μύρμηκες σπένθη θηνημαί (ἐκ ἀπέν), ἐὰν τὸ σπένθη γῆν ἀλκήν ἀμειψθῇ, ἢ ἄγριοι δόξανον (1) ἀμειψθῇ. ἐξελάσσει ἢ τὰς μύρμηκας τὸ ὀπὸν, ἐὰν κοχλίῳ σκεπασμάτω. ταῦτα τὰ ὄργανα, μὲν ὅρακα καὶ

(1) Praced. voculam ἐὰν delendam suadebat MSS. consensus. (2) E. mend. ex MS. Ear. prius male ἐμειψάσθαι.

σῆς οὐρίζανον καὶ θῆον λειώσεις, καὶ
 πᾶσι τὰς μυρμηκίας (3) ἀειπύσας.
 μυρμηκίας πανήλως ἀπαλύνει, ἐὰν
 ὁπῶ Κυρηναϊκῆς ἀλγείας ἐλαίῳ ἐπι-
 χύῃς ἐπὶ τῷ μυρμηκίῳ. Μύρμη-
 κες ἔχ' ἄψον φυτῶν, ἐὰν τὰ στέ-
 χη καὶ χελούς θέρμοις πικροῖς καὶ
 ἀμύργης πετρεμύροις, ἢ ἀσφάλτω
 καὶ ἐλαίῳ πετρεμύρῃ, ἢ ἐψημύρῃ.
 μυρμηκίας ἔχ' ἄψον μελιτηρῆς ἀγ-
 γαίης, (4) καὶ ἀπώματον τύχῃ εἴσῃ
 τὸ ἀγγαίον, ἐὰν λάκκῳ (5) ἐλά-
 τω ἐὰν ἀειγροψύχῃς. Τινες ὁπὸν ὅξει
 δύνει τὰ στέχη ἐπαλείφουσιν, καὶ εἰς
 τὰς ὁπὰς αὐτῶν ἐγχέουσιν. ἐὰν τὰ
 στέχη τῷ ἀμπέλων κισσῷ διαστῇ πε-
 ριδήσωμεν, εὐρεθήσονται μύτ' ὀλίγον
 καὶ μόνον οἱ μυρμηκίας, ἀλλὰ καὶ οἱ
 κύνταροι, καὶ τὸν ἔκιστον σκιάδιν,
 εὐάλωτοι πρὸς ἀνείρεσιν. Ἀπόλλω-
 νι ὅταν πανήλως οἱ μυρμηκίας, τῷ ῥί-
 ζῃ αἰγῆς σικυὸς καὶ πιζομύρης, ἢ
 (α) σιλύρεος, μάλασι Ἀλεξανδρίνης,
 θυμωμύρης μελαγκῇ πυρᾷ. ἐνδὸς δὲ
 ἀνείρεται μύρμηκα, οἱ ἄλλοι
 φεύξονται τὸ φωλεόν. εἰ πρὸς κόκκον σί-
 τε βασιζόμενον καὶ μύρμηκα τὸ
 ἀντήχει τῷ ἀεστερῶς χειρὸς λαβῶν
 εἰς ἔρμα φοινικῆν ἐμβάλη, καὶ πε-
 ρελάψῃ τῇ κεφαλῇ τῆς γυναικὸς,
 ἀτόχιον ἔσται τῇ φρεσὶ. μυρμηκῶν
 ὅταν καυθίνων, καὶ τὸ ὁσμῆς καὶ οἱ λοι-
 ποὶ φεύξονται. ἤκουσα, ὡς καὶ ἀποθα-
 νόντα μύρμηκα ἔπρος φέρεται ἐπὶ τῷ
 αἵματι μύρμηκε. εἰς τὰς τὰς μύρμη-
 κας χελεὶν ταυρεῖαν καὶ πίοσαν καὶ

cavernas ipsarum consperferis. Si
 militer expelles formicas, origano &
 sulphure tritis, & circum cavernas
 ipsarum adsperfis. Formicæ peni-
 tus interibunt, si laser Cyrenaicum
 oleo dissolutum cavernæ affuderis.
 Formicæ non contingent plantas, si
 truncos obleveris lupinis amaris cum
 amurca tritis, aut bitumine cum oleo
 trito, aut cocto. Non contingent for-
 micæ vas mellarium, etiam si oper-
 culo caruerit, si albam lanam cir-
 cumdederis, aut terra alba aut rubri-
 ca circumscripseris. Quidam suc-
 cum laseris aceto dilutum truncis
 illinunt, & in cavernas ipsarum in-
 fundunt. Si truncos vitium hedera
 densa obligemus, reperientur paulo
 post formicæ, imo etiam scarabæi,
 sub hederæ umbra, ita ut facile capi
 queant. Intereunt penitus formicæ,
 radice sylvestris cucumeris suffumi-
 gata, aut filuro, maxime Alexandri-
 no, suffito ad lentum rogam. Una
 formica sublata, aliæ ultro relinquent
 latebram. Si quis granum tritici,
 quod a formica gestatur, pollice si-
 nistræ manus apprehensum in pel-
 lem puniceam mittat, & capiti mu-
 lieris alliget, sterilis erit quæ id ge-
 stat. Quod si formicæ urantur, aliæ
 odore ipsarum fugabuntur. Audivisse
 me autem memini, quod formicam
 mortuam altera formica in humeris
 effert. Arcebis formicas, felle tau-
 rino & pice cum amurca mixtis, in-
 ἀμύργης μίσγων, καὶ χελεὶν τὸ στίμ-

(3) Sic legend. quis non videt? antea ἀειπύσας. (4) Ita MSS. prius
 καὶ. (5) Ex MSS. in pr. Ed. pessime ἀγγαίη.

(α) Σιλύρεος... Ἀλεξανδρίνης.] *Silurus piscis vorax, tanta magnitudinis,*
teste Plinio, ut equos natantes demergat, & in Mœno Germaniæ amne
protelis boum extrahatur, porculo Marino simillimus. Ab Athenæo nume-
ratur inter pisces Nilo peculiares, & Juvenali—“ Municipes Pharia de
merce Siluri. Harduinus contendit, a Pannoniis Danubii accolis Arciam
vocari, & sub Glanidis nomine ab Aldrovando & Hippol. Salviano ex-
hiberi. Σιλύρεος ab Alexandrinis dictus est, quasi σείρεος, ὅτι σείρει ζω-
χῶς τὸν ἑρπύλιν. Consul. Plin. Tom. 2. p. 296. Aldrovand. Salvian. &
Salm. ad Solin. p. 1314.

deque

deque illito trunco. Idem faciunt & rubrica & pix mixta ac illita. Quidam piscem coracinum appellatum in arbore suspendunt, atque sic formicas perdunt.

(6) Ita MSS. prius καί—.

(b) Κορακῖνον.] Coracinus, piscis in Ægypto principatum obtinens, ab Euthydemo, Heracleonte Ephesio, & Philotimo, in τῷ Ὀψαρτυκῷ, Saperda appellatur; a Parmenone Rhodio, in Διδασκαλίᾳ μαγειρικῇ, Platiſtacus. Nilotici Coracini in deliciis Vett. habiti, & ab Alexandrinis, ob latam & rotundam figuram, Πλάτακες dicti. Κορακῖνος nomen accepit, ὅτι δινεαῶς κόρας κινεῖν. Martial. Lib. 13. "Princeps Niliacis raperis, Coracine, macellis: " Pellæ prior est gloria nulla gulæ.

(7) Sic legend. prius κρεμάσας.

CAP. XI.

De culicibus. Democriti.

Culices perdit pilus equinus contentus in janua & per mediam domum: non permittet ipsos introire, sed exigit calacantha & nigella suffita. Si spongiam acri aceto imbutam a capite suspenderis & sub pedes, culices te non impetent. Fugabis eosdem rutam madefaciens, & domum respergens, item domo conyzæ coctæ decocto respersa: aut galbani, aut sulphuris, aut cumini suffitu. Si cannabis viridis ramum florentem juxta te ponas dormiturus, culices te non attingent. Nec etiam accedent ad te, si mannā cum aceto & oleo corpori illeveris. Fugantur. Οὐ πωσσελεύονται δέ σοι, εἰαν

νον. (6) τὸ αὐτὸ ποιεῖ καὶ μάλιστα καὶ πῖσσα μυγνυμένη ἐπιχειρομένη. πρὶς ἔχθον τὴν καλὴν (b) κρεμάσας (7) κρεμάσας δὲ δένδρεα, καὶ ἀφ' ὧν φθίρεται τὰς μύρμηκας.

Κ Ε Φ. ΙΑ.

Περὶ κωνώπων. Δημοκρίτου.

Κωνώπας ἀφ' ὧν φθίρεται θρεῖξ ἰσπρία ἀφ' αὐτῶν εἰς τὴν θύραν καὶ ἀφ' ὧν εἰς οἰκίας εἰσέλθουσιν, (a) καλὰ κἀνή καὶ μελάνθον ὑποθυμωμένον. εἰαν ὅσον ἔξει δευμῶν βρεῖξας κρεμάσας ὡς κεφαλῆς ἐπὶ τὰς πόδας, καὶ μή σε ἄψον κωνώπας. ἀπλάσεις ὅσον τὰς κωνώπας πήρανον βρεῖχων, ἐραίνων τὴν οἰκίαν, (1) ἐκόνυζαν ἰψῶν, καὶ τὰ ζέμαλι ραίνων τὴν οἰκίαν, ἢ χαλβάνην θυμῶν, ἢ ἡνιόν, ἢ κύμινον. εἰ ὅσον καννάβους ὑγρὰς κλῶνα ἀνθῆνται παρὰ δόσης καθύπερθε μύλων, ἐκ ἡψονται σε κωνώπας. (b) μάννῳ μὲν ὅσον καὶ ἰλαίαν

(a) Vid. Notas ad Cap. 4. hujus Libri.

(1) Hanc lacunam, a καὶ ad οἰκίαν, supplevi ex MSS.

(b) Μάννῳ.] Manna nostra Vett. cognita fuisse videtur, sub nomine ἑσσομῆλιος vel Ἀεσομῆλιος, ut ex Amyntæ libro περὶ σταθμῶν Ἀσίας, ab Athenæo Lib. XI. citato, liquet: Ἀμύντας, (Athen. verba) ἐν τῷ πρώτῳ περὶ Ἀσίας σταθμῶν, περὶ ἑσσομῆλιος καλεσμένους ἀφ' αὐτοῦ γράφει. Σὺν τοῖς φύλλοις δρέποντες συνήθιασιν εἰς παλάτης συριακῆς τρέπον παλάθοντες, οἱ ὅσον φαίρας ποιεῖντες, ἐκ ἐπιδὸν μύλωνας ὡς φθίρεται ἀπὸ κλάδων αὐτῶν ἐν τοῖς ξυλίνοις ποτηρείοις, ὅσον καλῶσι παβαίτας, ὡς φθίρεται, καὶ ἀνηθήσαντες πίνουσι, καὶ ἔστιν ὁμοίον, ὡς ἂν τις μέλι πίνει διὰ τὸ ὅσον καὶ ὡς μέλι. Manna nostra non potuit accuratius depingi, hodie etiam

ἀλλ. φθ.

ἀλείφης. (2) Φεύζον] ὅ, ὕλης ὄξος
 ἐ δολιχῶν ὑποκαπιζομένων. βόλ-
 βιτον ὑποθυμιαθῆν, ἐ τοῖς πύχοις
 (3) ὑποχολόμρον, ἐκδιώξῃ τῆς κώ-
 νωπας. καὶ ἐλενίς γρ. α'. (c) Ἀμ-
 μωνιακὲ θυμιάμαθ' γρ. β'. εὐ-
 ρακ' γο. β'. κηρύκων κεκαυμένων
 δισκ. β'. κοπένταν, τὰ δολιχάλαια
 θυμιαθῆ. Σπόγγος ὄξει βραχίς, ἐὰν
 ἐκ τ' ὀρθρῆς κρεμασθῇ, πάντας ἐκεί-
 νωνά. ὅσα ἀδικήσας κώνωπις, τ'
 ἐν τῇ κλίνῃ, κανναβίων ὑποπιγί-
 πων. πήρανον ὕδαλ βρέχε, ἢ κόνυ-
 ζαν ἐψήσας ραῖνε τὴν οἰκίαν, καὶ
 διώξει τὰς κώνωπας. ἀπλάυνει αὐ-
 τὰς (d) βδέλλιον θυμιάμαρον.

tur item facis aceti & origani
 nidore. Stercus bubulum suffi-
 tum, & muris sublitum, culices e-
 liminabit. Idem continget, si inula
 unc. I. Ammoniacy suffimenti unc. II.
 styracis unc. II. & buccinorum usto-
 rum drachmis duabus contufis ami-
 cula suffumigaveris. Spongia aceto
 imbuta, si e tecto domus suspenda-
 tur, omnes culices illuc congregabit.
 Culices molesti non erunt jacenti in
 lecto, qui cannabem substratam habet.
 Rutam aqua macerato, aut conyzam
 coquito, indeque domum irrota, &
 culices exterminabit. Abiguntur i-
 tem bdellii suffitu.

in India venalis circumfertur in massas coacta, admixtis foliis, & ex Calabria
 eadem forma affertur, dura & concreta. Cl. Salm. asserit Vett. Saccharum,
 sive Μελι καλάμινον, fuisse Manna speciem quandam. Nulla Manna men-
 tio apud Plin. aut Dioscoridem.

(2) Ita MSS. & Interp. prius Φεύζονται ὅ, εἰ κόνυζαν ἐψήσεις, ἐ τὰ ξύματα
 ρανεῖς τὴν οἰκίαν. ὁμοίως Φεύζονται, ὕλης—. (3) Ita MSS.

(c) Ἀμμωνιακὲ θυμιάματος—] Ammoniacum, quod eo ad suffimenta ute-
 rentur Libyes, Λιβυκὸν θυμιάμα, & simpliciter θυμιάμα, dictum est: Re-
 centioribus Græcis γροφίτης, quod Vett. φύραμα. Dioscor. Lib. 3. Cap.
 98. Ἀμμωνιακὸν ὅπως ἐπὶ νάρθηκ', μνησκόμενος ἐν τῇ κατὰ Κυρήνην Λιβύῃ.
 καλεῖται ὅ αὐτὲ ὄλ' ὁ γαμιν' σὺν τῇ ρίζῃ, Ἀζαουδῖς. Quod boni co-
 loris & purum fuit, θραῦσμα vocabant, quod autem terram & calculos
 admixtos habuit, φύραμα. Plinius Hammoniacy arborem Metopon vocat,
 pro Galbani arbore, quam ita vocat Dioscorides.

(d) Βδέλλιον—] Bdellium, Lachryma arboris nigra, magnitudine olea,
 folio roboris, fructu naturaeque caprifici; Quidam brochon, alii malacham,
 alii Maltacon, vel (ut in Diosc. scribitur) Μάδαλον appellant. Duo
 genera recenset Dioscor. Lib. 1. cap. 80. Probat, quod gustu est amarum,
 translucent, taurino glutini simile, lignorum & sordium expers, odoratum
 in suffitu, & unguium ad instar leve; hinc Βδέλλα ὄνυξ vocatur a Damo-
 crate apud Galenum. Alterum genus, sordidum, & nigrum, grandiori-
 bus glebis, ab India affertur. Nascitur arbor in Bactria, Arabia, India,
 & Media; Diosc. Saracenica dicitur. Harduinus ad Plin. asserit, bdellium
 sincerum a Lusitanis vocari Anime, teste Monardo; Bactrianum vero &
 Indicum esse Benzoin, sive Benjuinum, Officinarum. Vid. quae Salm. con-
 gessit ad Solin. p. 1150, 1. & Plin. Tom. 3. p. 16.

CAP. XII.

De muscis. Berytii.

LAurus cum veratro nigro confusa, & in lacte, aut passio, aut aqua mulsā vel in aqua macerata, & irrorata, muscas necat. Si vero cassiam triveris cum oleo, & corpori illeveris, ad te non accedunt. Si vero abigere ipsas sit animus, calacanthum suffumigato. Similiter autem & foliorum sambuci decoctum respersum ipsas fugat. Anatolio auctore, si muscas in unum locum congregare velis, scrobem facito, & rhododaphnas confusas in ipsam mitto, isthucque universas congregabis. Muscæ non infestabunt boves, si lauri fructum in oleo coctum ipsis illeveris. Nunquam autem brutis infident, si leonino adipe illinantur. Veratrum cum lacte aut sapa, auripigmento addito, maceratum, & respersum, muscas perimit. Si vero alumen & origanum trita illeveris, non infidebunt.

(1) *Emend. ex MSS. F.L.B. 1, 2: in pr. Ed. καταθεῖται.* (2) *Ita MSS. ante ἐπαλείφεις.*

CAP. XIII.

De vespertilionibus. Africani.

IN viis publicis platani suspenside, & vespertiliones non ingredientur. Occidit ipsas hedera suffumigata.

(1) *Ex MSS. prius εἰσόδους.*

Κ Ε Φ. ΙΒ.

Περί μυϊῶν. Βηρυτίης.

ΔΑΦΝΗ μὲν ἔχει βόρεα μέλαινα κα-
πίου, καὶ μὲν γάλακτι, ἢ
γλυκί, ἢ ὕδρομύελιτος βραχέστα,
ἢ ἐν ὕδατι (1) καὶ ρανθῖσα, μυίας
ἀναιρεῖ. ἐὰν δὲ κασίαν τριψῇς μὲν
ἐλαίῳ, καὶ ἀλείφῃς, οὐκ ἐπιρριπταί-
σι. εἰ δὲ διώξῃς αὐτὰς βέλῃς, κα-
λάκανθον θυμιάσῃ. ὁμοίως δὲ καὶ
φύλλων ἀκτῆς τὸ ἀπείζεμα ρανθῖν
διώκει ταύτας. Ἀνατόλιος δὲ φη-
σιν, εἰ βέλει αὐτὰς εἰς ἓνα τόπον
ζυμωθροῖσθαι, ποιήσας βότρυον, καὶ
κόψας ροδοδάφνας ἔμβαλλε εἰς αὐ-
τόν, καὶ κατὰ ζυμάζεις ἀπύσας. Μυῖαν
δὲ οὐκ ἀδικήσῃς βόας, εἰ δάφνης
καρπὸν ἐψησας μὲν ἐλαίῳ τέτρες
(2) ἐπαλείφῃς. μυῖαν δὲ παντελῶς
οὐκ ἐπικατέζονται τοῖς ἀλόγοις, ἐὰν
λεοντίῳ σπᾶν καθάχειδωσιν. ἐκτέ-
βεσθαι δὲ μὲν γάλακτι, ἢ ἐψημα-
τι ζυμωθροῖσθαι βραχέως, καὶ ραν-
θῖς, μυίας ἀναιρεῖ. ἐὰν δὲ συπληρίαν
καὶ ὀρίζανον λειώσῃς χρίσῃς, ἢ καθ-
εῖδῃται.

Κ Ε Φ. ΙΓ.

*Περί νυκτερίδων.
Ἀφρικανῶν.*

Εἰς τὰς (1) ὁδούς κρέμασθαι φύλλα
πλάτρινος, καὶ οὐκ εἰσελεύσονται.
νυκτερίδας ἀναιρεῖ κισσὸς θυμια-
σθῆναι.

Κ Ε Φ. ΙΔ.

C A P. XIV.

Περὶ κόρεων. Διδύμω.

De cimicibus. Didymi.

ΥΓράψατα καὶ ἀγγεῖα σκύου (1) ὁπὸς ἐπιβαλλόμενον ἐν κλίνῃ ἀναιρεῖ τὰς κόρεις. ὁμοίως ὅ καὶ σκίλλα καὶ ὠτμηθῆσιν, καὶ συλλεωθῆσιν ὄζει, (2) ὡς καὶ χειρομῆνης τῆς κλίνης. ὁμοίως φύλλα κισσῶν μὲν ἰλαίαι ἐψήσας ἀλφει τὰς ἀρροματάς τῃ κλινῶν, καὶ χολὴν παύει ἢ τράγυς ὄζει δριμύτι μύξας, ἀλφει τὴν κλίνην καὶ τὰς τοίχους. τὸ αὐτὸ ὅ συμβαίνει, εἰν ἰλαίον παλαιὸν καὶ θῆον ἀπυρρὴν λειώσας καὶ χελιδόνος τὴν κλίνην. (3) ὡς καὶ κόρεις, εἰν (4) ἰχθυόcollαν ἐψήσας καὶ χελιδόνος τὰς κλινάς. Τὰς ὅσας κόρεις (5) ἀφ' ὧν ὄζει, εἰν ἀμύρην ἰφθὴν εἰς χολὴν βοῶς μύξας μὲν ἰλαίαι ἐπιβάλλειν αὐταῖς ἢ κισσῶν ἢ χαπταίρας φύλλα λειώσας ἰλαίαι τὰς κλινάς ἀλείψης. τὸ αὐτὸ καὶ τὰς ἐν τῇ τοίχῳ κόρεις ἀποστραφόμενοι ἀναιρεῖ. Δρακικὸν ὅ φάρμακον (6) σκώδζον ὡδὲ. ταφιδὸν ἀγγεῖας (7) ὄζεισθασι, καὶ σκίλλης εἰς λεπτὰ πτμημένης τὸ ἴσον, καὶ ὄζους δριμύτι καὶ χελιδόνος ἐν ὅμῳ πρὸς τῇ, εἴτε θερμαίνεται, καὶ ὅσας ὁ τῆς καὶ χελιδόνος. Ἐκεῖναι μύξας εἰν, καὶ γλυκὺς (8) μύξας δὲ. συμμύξας χελιδόνος. τὸ αὐτὸ δρᾶσθαι καὶ αἰγρὸς ἢ μόσχου χολὴν, καὶ γλυκὺς τὸ ἴσον σιμὸν ὄζει. Φλαβονίος φησι, κόρεις ἀποθυμιαμίας βδέλλας ἀναιρεῖν, βδέλλας ὅ τὰς κόρεις, καπτι-

Plix liquida & sylvestris cucumeris succus in lectum missa cimices necant. Similiter & scilla dissecta, atque aceto trita, si inde lectus spongia illinatur. Similiter citriorum folia cum oleo coquito, & lectorum commissuras illinito, aut fel tauri vel hirci acri aceto dilue, indeque lectum ac parietes illine. Idem contingit, si oleum vetus & sulphur vivum triveris, ac lectis illeveris. Non erunt cimices, si gluten piscium coctum lectis illeveris. Eos vero, qui jam sunt, perdes, si amurcam coctam felle bubulo mixtam cum oleo ipsis adasperferis; aut hederæ aut capparidis folia oleo trita lectis illeveris. Hoc medicamine, & qui in pariete sunt, cimices tollentur. Efficax autem pharmacum preparatur hoc modo. Herbarum pedicularis acetabulum, scillæ in minutas partes sectæ tantundem, & aceti acris cochlearium unum simul teruntur, deinde calefiunt, & sic locus illinitur: Et cedrix partem unam passii partibus quatuor permiscens illines. Idem faciet & capræ aut vituli fel, cum pari modo passii ac aceti. Florentinus ait, cimices suffitu hircinum necari, si lectum stratis contegatur, ne foetidus halitus transpirare possit, & vice versa hircines inter-

(1) MSS. habent: ὁ χυλός. (2) Emend. ex MSS. prius χειρομῆνη τῇ κλίνῃ.

(3) [ἰχθυόcollαν] Plinius Tom. 4. p. 853. "Ichthyocolla appellatur a piscis, cui glutinosum est corium: idemque nomen glutino ejus: Quidam ex Venire, non ex Corio, fieri dicunt Ichthyocollam, ut glutinum taurinum. Ita Dioscor. Lib. 3. Cap. 102. ἰχθυόcolla λεγόμενη χελιδόνος ἐστὶν ἰχθύος κηπίον. Διαφέρει ὅτι ἐν Πόντῳ λεγόμενη".

(4) Ita MS. Bar. ante ἀφ' ὧν ὄζει. (5) Ex MSS. pr. Ed. σκώδζον.

(6) Auctor. MSS. ante ὄζους. (7) Ex MSS. F. L. & Bod. prius μύξας δὲ. εἰ ζυμῶν.

fieri

fid cimum suffitu. Scolopendra etiam ficcata & suffumigata idem facit. Et hederæ folia trita admixtis hirudinibus decem. Democritus ait, pedes leporis aut cervi circa fulcra lecti appensos, juxta dorsum quo te reclinās, non sinere cimices nasci. At vero in itineribus, si vas aqua frigida plenum sub lectum posueris, cimices te dormientem non impetent. Etenim calidæ affusio, qua omnes utuntur, eos quidem qui occurrunt perdit, verum non est impedimento quo minus cito regenerentur.

γνωμὴν σκεπάζουσι τὸ σκίμπος, ὥστ μὴ ἀφαιεῖν τὴν δύσπνοιαν. καὶ (b) σκολόπινδρα ξηρανομένη καὶ (7) ὑποθυμνωμένη τὸ αὐτὸ ποιεῖ. καὶ κίωσεν φύλλα τελευτῶν, καὶ βδέλλων. Δημόκριτος δὲ φησι, πόδας λαγῶν ἢ ἐλάφου περὶ τὰς ἐρωμένας τὸ κλίνης σκεπάζουμένης, (8) καὶ ἡ νύκτα καὶ τὸ ἐπικλινέον, μὴ ἔαν κοίτης γίνεσθαι. ἐν τῇ ταύτῃ ἀποδημίᾳ, ἔαν σκευῇ ὑδατὶ ψυχρῇ ἀπληρώσῃ, καὶ ὑπὸ τῇ κλίνῃ ἀπὸ τοῦ, ἔχον ἄψονταί σε κατὰ τοὺς πόδας, ἢ ἡ τῇ θέρμῃ καὶ ἔχουσιν, ἢ πάντες γινώσκουσιν, τὴν αὐτὴν οὐκ ἐξαιτίας γινώσκουσιν αὐτὰς κώλυμα (9) ἢ γίνεσθαι.

(b) Σκολόπινδρα.] Plin. Tom. 4. p. 686. " Cimicibus adversatur scolopendra, suffituque enecat.

(7) Ita MSS. (8) Auctor. MSS. ὅ Interp. prius καὶ τῇ. (9) Hanc voculam adjeci ex MSS.

C A P. XV.

*Ad pulices domesticos.
Pamphili.*

Κ Ε Φ. ΙΕ.

Πρὸς Ψύλλας τὰς ἐν τῷ οἴκῳ. Παμφίλῃ.

Scrobem facito, & rhododaphnas contusas in ipsam mittito, istucque omnes confluent. Abfinthium, aut cucumeris sylvestris radix, aqua marina macerata ac respersa, pulices necat. Perdit autem ipsos penitus melanthium aqua maceratum ac respersum: Aut coctæ conyzæ decoctum irroratum. Perdunt eos similiter femina sinapis & rhododaphnes fervefacta, & in domo respersa. Calicem vivam cribrato, & postquam locum verreris inspergito, eaque necabuntur. Idem continget ex amurca pavimenti assidue irrorata; cumminum item sylvestre tritum ac aqua mixtum, & seminis cucumeris sylvestris drachmæ X. tritæ & in aquam missæ, indeque domo respersa,

Ποιῶντας βόθρον, καὶ κόψας ρόδου δάφνας βάλλει εἰς αὐτὸν, καὶ κίωσεν. Συνοδὸν αὐτῶν πάντων. καὶ ἀψύχθιον, ἢ σκύν ἀγρίον ρίζα βραχὺν ὑδατὶ θαλάττειν, καὶ ρανθίσαι, ταύτας ἀφαιεῖν. διαφθείρει τὴν αὐτὴν πᾶσι τοῖς (1) μελάνθιον ὑδατὶ βραχὺν καὶ ρανθίσαι. ἢ κινύζης ἐψηθείσης τῇ ζέματι ἐπιρρανόμενα. ἀφαιεῖν αὐτὰς ὁμοίως καὶ σπέρμα νάπας, καὶ ρόδου δάφνης, ζεομένης ἀμφοτέρων, καὶ ἐν τῷ οἴκῳ ρανόμενα. ἀσβεστον κατακινύσας μὲν τὸ σαρκώδες ἐπὶ ῥίπτει, καὶ ἀναμεινῇ αὐτὰς. Ὅμοίως καὶ καὶ ἀμύρονη συνεχῶς καὶ βδέλλων πᾶσι δάφναι, καὶ κυμίνου ἢ ἀγρίου τελευτῶν ἐ μίξας ὑδατι, καὶ σκύν ἀγρίον σπέρματι διαχυμῶν. τελευτῶν εἰς ὑδρὶ βαλὼν, καὶ ῥανθας εἰς τὸ εἶναι, λακίσαι τὰς ψύλλας

(1) Revocavi ex MSS.

ποιήσης. ἢ ἀψυθίς καὶ (α) σικύς ἀ-
 ρείης ρίζης ὕδατι θαλαττίῳ βραχύν-
 ται, ἢ (β) χαμηλαίας ρίζης, καὶ αἰ-
 γίρας φύλλων κρεπόντων καὶ βραχύντων
 ὕδατι, ἢ τριβύλῃς ἡψημένης ὕδατι.
 ψύλλας ἀλμυρὰ δειμνίστα βραχύνει καὶ
 θαλαττίον ὕδωρ διαφθερίζει. καὶ ἐν μί-
 σθῳ τῶ οἰκίας καθεύδῃται πρὸς λεκάνην, ἢ
 περικελευμένην κύκλῳ ὁλοσπδήρῳ μαχαί-
 ρειῳ, καλῶς ὅν ἀνδροφόνῳ, καὶ ῥάνη
 τὸ λοιπὸν τῶ οἰκίας παρεκτὸς τῶ πε-
 ρικελευμένης τύπῃ δειμνίστα ἢ ταφί-
 δῳ ἀγρίας ἢ ἐλάφης φύλλων κρεπόν-
 των, ἢ ἐν ἀλμυρῇ ἢ θαλασσίῳ ὕδατι
 ἡψημένῳ. πῶς πρὸς ψύλλας εἰς τὴν
 λεκάνην ζυνάξει. (2) ἢ ῥαψοὶ ἐν
 τῇ ἐξωτέρῃ θύρᾳ μηδενὸς εἰδότητος,
 περικελευμένην Μαίαν*. καὶ κεράμιον ἰσό-
 χηλον τῷ ἰδαφει χωρὶς ἐν, καὶ ταυρεῖῳ
 στάλῃ καὶ ἀχελῷ ἐν, εἰς ἑαυτὸ ζυνά-
 ξει. ἢ πρὸς ἐν τῇ ἰσοτέλει ἐν τῷ ἑνθα
 εἰσι ψύλλας, (c) λέγα ὡς ὅτι, καὶ ὅτι
 ἀψυθίαι σ. τὸ τὴν κλίνην ποιή-
 σαι μικρὴν βόθρον, ἢ ἐμβαλὼν εἰς
 αὐτὸν αἰγίον αἶμα, ζυνάξει πρὸς
 ψύλλας ἐκείσας, ἢ τῶ ἀλλῇ εἰδότητι
 ἐκκαλέσεται εἰς αὐτόν. τῶ δὲ ἀμφι-
 μάλλων ἢ δασυτέων ταπήτων, ἐνθα
 πηλὸς ἐστὶν ψύλλας καθεύδουσιν, ἀφ-
 αερίσθαι αὐτὸν, εἰ ἔτις ἐν λαγνακι
 (3) αὐτὸ καθεύδουσι ἢ πίδαρι.

sic in arca aut dolio ipse sanguis caprinus deponatur.

(α) Σικύς ἀγρίης.] Pallad. p. 29. "Pulices fugantur amurca per paci-
 mentum frequenter aspersa, vel cumino agresti cum aqua trito, vel si
 cucumeris agrestis semen aqua resolutum saepe infundas, vel aquam lu-
 pinorum Psilothri austeritatibus junctam.

(β) De Chamelæa vid. Plinium Tom. 3. pag. 94. & Dioscor. Lib. IV.
 Cap. 172.

(2) Interp. totam hanc περιεχὴν non agnoscit; compareret quidem in
 MSS. sed mutila, ut in textu; reposui ἐξωτέρῃ ex MSS.

(c) Ridiculum hocce & putidum commentum Pamphilum auctorem
 agnoscit; cujus Libri, teste Galeno, incantationibus, amuletis, & fabellis
 anilibus scatebant. Respicias ad Prolegomena.

(3) Interp. habet αἶμα, sed MSS. ut in textu.

pulices crepare facient. Aut abstu-
 thii & sylvestris cucumeris radices
 aqua marina maceratæ; item cha-
 melææ radix, & populi nigra folia
 tusa & aqua macerata, & tribulus
 in aqua coctus. Pulices etiam mu-
 ria acris resperfa & aqua marina
 enecant. Quod si in medio domus
 quis pelvim deponat, & circumlum
 gladio penitus ferro circumscribat,
 præstat autem ad hunc usum gla-
 dius quo homo occisus est, & re-
 liquam domum, præterquam locum
 circumscriptum, herba pedicularis
 aut lauri foliorum tusorum cremore
 conspergat, aut etiam muria aut a-
 qua marina cocta, omnes pulices
 in pelvim congregabit. Fictile quo-
 que vas defossum, ita ut labra æ-
 qualia pavimento sint, & adipe tau-
 rino oblitum, omnes pulices in se
 alliciet, etiam eos qui adhuc in ve-
 stibus delitescunt. Si quando autem
 in locum ingrediaris in quo sunt
 pulices, ὡς ὡς clamato, & non im-
 petent te. Sub lecto parvulam scro-
 bem facito, & in ipsam sanguinem
 caprinum mittito, congregabitque
 pulices isthuc, & ex aliis vestibus ad
 se eliciet ac evocabit. Caterum ex
 utrinque hirsutis & densissimis ta-
 petibus, in quibus pulices sanguine
 pleni delitescunt, evocari possunt, si

CAP. XVI.

*De cantharidibus.
Zoroastris.*

Κ Ε Φ. ΙΓ.

*Περὶ κανθαρίδων.
Ζωροάστρ.*

Cantharides non lædent vites, si ipsas cantharides oleo maceraveris, indeque cotem illeveris, in qua falces acuendæ sunt, quibus vites putantur. Si vero galbanum cum stercore bubulo veteri combusseris, ipsas fugabis: Et cucumeris sylvestris radices si suffumigaveris, eas exterminabis. Aristoteles autem prodicit, rosarum odore scarabæos necari, vultures autem odore unguentum. Odorum enim fragrantiam ipsis graveolentiam esse perhibent. Pleque autem vitium truncos juxta terram hederæ corona cingunt, & inveniunt ipsas sub hederæ umbra, & sic perdunt.

Κανθαρίδεις ἢ βλάψουσιν τὰς ἀμπέλους, εἰὰν αὐταὶ τὰς κανθαρίδας βρέξας ἐπιχέουσιν τῷ αἰκόνῃ, (1) ἐφ' ἧς ἀκοντῶν μύλῃς τὰ δρέπανα. εἰὰν ὃ χαλκάνην μὲν βολβοῖταιν παλαιῶν καύσης, ἀπιδιώξεις αὐτάς· καὶ ἀγγεῖα σκύεαι τὰς ρίζας ὁμοίως θυμῶν ἀπιλάσας αὐτάς. Ἀεριστέλης δὲ φησιν, ὅτι ἡ ὁσμὴ τῶν ῥόδων (a) κανθαρίδας ἀπώλυσεν, καὶ (2) τὰς (b) γῦπας ἢ ἔμυες ὁσμῇ. εἴναί γ' ὅτι ταῖς δυωδῖαι τῷ εὐωδίῳ βεβόηενται. Οἱ δὲ πολλοὶ τῶν ἀμπέλων τὰ στελέχη ὥστε τῇ γῇ στεφανῶσαι κιτῖν στεφάνῳ, καὶ εὐρίσκουσιν αὐτάς ὑπὸ τῇ σκιᾷ τῆς κιτῖς, καὶ ἀφαιρέουσιν.

(1) Ita MSS. F. L. & Bod. prius cū ἡ. Vid. supra Cap. 49. Lib. V.

(a) Κανθαρίδας.] Clemens Alexandrinus *Padagog. Lib. 2.* Οἱ γῦπας καὶ αἰκόνες ῥόδῳ χειροδύνει μύρῳ πλοῦτῶν λήθονται. Et Phile in *Iambis*; Οἱ τῷ μύρῳ ἐνήσκουσιν, κανθαρίων δίκην.

(2) Ex MS. Bar. pr. Ed. τὰς.

(b) Γῦπας.] Plinius *Lib. XI.* "Vultures, unguento qui fugantur, alios appetunt odores,---. Et Aelianus *Hist. Animalium Lib. 3.* Εὐωδία ὃ καὶ μύρον γὰρ αἰτῶ θανάτω. Locus Aristotelis legitur in Vol. 1. p. 1166. Editionis Du-Vallianæ.

CAP. XVII.

Ad hirudines. Anatolii.

Κ Ε Φ. ΙΖ.

Πρὸς βδέλλας. Ἀνατολίῳ.

Si bos, aut aliud quadrupes, interbibendum hircinam devoret, cimices confusos animalis olfaciendos habeto, & statim evomit.

Εὰν βῆς, ἢ ἔπρην περὶ πόδων, εἰ τὸ πίνειν καὶ πίνει βδέλλαν, κόρεις θλάσας παρὰ σφοδρῶς τὸ ζῶον, καὶ εὐθὺς ταύτην ἀποβάλλει.

Κ Ε Φ. ΙΗ.

C A P. XVIII.

Περὶ βατράχων. Ἀφρικανῶ.

De ranis. Africani.

(α) Βάτραχει σωπήσουσι κροῖζοντες,
ἰάν λύχνοι ἄψας θῆς ὡς
τὴν ὀχθῆν.

R Anæ tacebunt, si lucernam ac-
censam ad ripam posueris.

(α) Βάτραχει.] Plinius refert, ranas natura mutas esse in Scripho Insula, alio autem translatas canere; quod etiam accidit in Sicendo Thessaliae lacu. Tzetzes Chiliad. 8. aquarum frigiditatem causam esse aī ranarum silentii. Idem tradit Aristoteles.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΙΔ'.

LIBER XIV.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΒΙΒΛΙΟΥ ΙΔ'.

ARGUMENTUM LIB. XIV.

ΤΑΔΕ ἴσιν ἐν τῇδε τῇ βιβλίῳ
ποταρεσκαιδικῇ μὲν ὅση ἔ-
πει Γεωργίας ἐκλογὴν, περὶ ὅσων
ἢ ζωτικῶν περὶ ἀεισπέρων, καὶ ὁρ-
νῶν, πτερυγίων πᾶσι χρηστικῶν φιλοτε-
φίας καὶ ἐπιμελείας, καὶ τῶν ὑπο-
πεταγμένων καὶ κεφαλαίων γινώσκων.

HÆC insunt in hoc libro, qui
decimus quartus est selectio-
rum de Agricultura præceptionum,
& continet tractatum de columba-
rum, & avium, tum in aere, tum
in terra degentium nutritu & cura,
juxta subscriptorum capitū notitiam.

Κ Ε Φ. Α.

C A P. I.

Περὶ περιτερῶν. Φλωρεντίνῳ.

De columbis. Florentini.

ΤΟΙΣ Γεωργίας ἐπιμελε-
μίοις χρησιμώτατη σφό-
δρα περὶ τῆς ἢ ἀεισπέρων
κτῆσις, μάλιστα ἀπὸ τῶν ὅσων ἐξ
αὐτῶν εὐθιπὲν κόπτον, ἥτις ἀπὸ τῶν
(1) νεοσσῶν ἀναγκάως ὀφείλει εἰς τὰς
ἢ ἀρρωστημάτων ἀναλήψεις, ἔχον ἢ ἡ
τῶν κτῆσις καὶ ὀλίγην πρὸς φέ-
σθον. μόνως γὰρ δύο μῆνας ἔχει-
μῶν παρὰ τῇ κεκτημένων τρέφει-
ται. τὴν λοιπὴν χρόνον δὲ συναισθῶ
ἐξωθῆν ἀπὸ τῆς τομῆς (2) ἰαυτῶν περὶ-
ζῆς τῶν τροφῶν. Φύσιν ἢ ἐκ πολυ-
χρόνου τὸ ζῶον. ἐν πάσι καὶ πρὸς ποτα-

A Griculturæ studio incumben-
tibus valde utilis est colum-
barum possessio, maxime
propter stercoris ipsarum commo-
ditatem, deinde propter pullos, quo-
rum usus adeo necessarius est illis qui
a morbo convalescunt. Habet autem
earum possessio non modicum recu-
tum. Duobus enim tantum men-
sibus hyeme a dominis suis nutritur;
reliquo autem tempore ante
foris pabulum sibi quaerunt. Et
etiam animal natura fecundum. In
omnibus enim quadraginta diebus

(1) MSS. F. & Bar. supplent ἐκ τέτων. (2) Hæc vox ad ζῶον referenda est; aliter legend. ἰαυτῶν.

& prægnans est, & parit, & fovens incubat, & enutrit, atque hoc fere per totum annum facit; tantum a solstitio hyberno usque ad æquinoctium vernali cessans. Reliquo anno parit, estque videre easdem columbas, primis pullis nondum perfecte educatis, ova parientes & foventes. Et foetus ipsarum perfecti statim cum matribus parere incipiunt. Gaudet autem hoc animal cicercula, ervo, scæno græco, piso, lente, frumento, & lolio in ipso nascente. Prohibendæ sunt columbæ ne evolent, ut neque alibi nidificent, neque distrahantur propter egressum, sed circa columbarii locum versentur. Si autem quandoque indigeant alimento, solummodo quæ pullos habent emittantur. Hæ enim saturatæ citius revertuntur, pullis cibum afferentes.

ῥαχόντα ἡμῖς αὖς κούσας, ἔπειτα, (ἔ
 ῥαλπα, ἔ σάτρεφ, ἔ τὸ το ῥαδόν δι
 ὅλας τῆς ποιῆς μόνον ὃ ἀπὸ τρε-
 πῶν χιμῖς αὖς μίχρας παρὰ τῆς ὀσ-
 μῖας ἀλφάει. τὸ ὃ λοιπὸν τῆς σῶ-
 αὖς πῆτα, καὶ ἐπὶ ὀσῶν πῆς αὖς
 ὀσῶς, ἔπῶ τῆς πῶν νοσῶν
 πῆς ὀσῶς ὀσῶς, ὀσῶς καὶ
 ὀσῶς πῆς ὀσῶς. ἔ αὖ ἐπὶ τῶν αὖ-
 πῶν πῆς ὀσῶς ὀσῶς, μῶ τῆς πῶ-
 ν πῆς αὖς ὀσῶς) πῆτα. τρεπῶ
 ὃ τὸ ὀσῶν καὶ ὀσῶς, ὀσῶς,
 (3) πῆτα, πῶς, φῶς, σῶς, ἔ τῶς
 ἐξ αὖς τῶς καλῶς ζῶς.
 Κῶς τῶν ὃ αὖς ἐξ ὀσῶς, ὃ αὖ
 ἐπὶ νοσῶν ἀλλὰ καὶ, μῶ ὀσῶ-
 πῶν πῶς ἀλφά τῶν ὀσῶς, ἀλλὰ (4)
 ὀσῶ τῶ πῶν ἀλλὰ πῶν. ἐπὶ ὀσῶ
 ἐπὶ πῶν πῶν) τρεπῶς, μόνος τῶς
 νοσῶν τρεπῶς ἐξ ὀσῶς. αὖς ὃ
 ὀσῶς (5) ἐπὶ τῶν πῶν, τῶς
 νοσῶν τρεπῶν καλῶς.

(3) *Emend. ex MSS. prius τῆς.* (4) *Hic locus diutius me torfit, nec, quomodo me expediam, adhuc videre contigit: Interp. legit* *ἐν τῷ ἐστραγγίῳ*, in Bar. *πεντὰ* deest, ceteri autem MSS. ut in textu; quibus succurrit And. a Lacuna, qui vertit---sed fame exerceantur. (5) *Ita MSS. prius* *ἔσπερ.*

C A P. II.

Ut columbæ non fugiant, sed
sobolis amore detineantur.
Didymi.

Κ Ε Φ. Β.

Περὶ τούτου μὴ φθύνειν,
ἀλλὰ φιλοσοφεῖν.
Διδύμῳ.

Janus & fenestras & angulos columbarii oleo balsamino illine, & iuanebunt. Non fugiunt columbæ, si cuminum & lentem in aqua mulsâ macerata objeceris. Et si aquam mulsam dederis in potum, aut lentem solam passo coctam edendam præbueris, amorem prolis in ipsis excitabis. Preparatur etiam ad columnas retinendas ejusmodi philtrum. Testa tusa ac cribrata, & costus, &

Τὰς ἡμέρας καὶ τοὺς ἡμέρας καὶ τοὺς
 ἡμέρας ὁ ἄγγελος τοῦ κυρίου
 ἐλάλει ὁπποῦ αὐτοῖς. καὶ παρεμύνη-
 σιν. ὁ φεῦγε καὶ ὁ ἀπεστρέφει, ἵνα κύ-
 μῃται ἐν φακῇ εἰς μελίκαρον βρέ-
 ξας (1) παρεβάλλης. καὶ μελίκαρον
 ὁ ποτίζων, ὁ φακῇ καὶ αὐτῷ γλυ-
 κεύει ἡ ψήματα, καὶ οὗτος φαγεῖν, φιλο-
 στρεφῇ αὐτοὺς ποιήσας. Καὶ ὁ κύριος
 (2) ὁ ἄγγελος τοῦ κυρίου ἐλάλει
 ἐν τοῖς φιλτροῖς. (2) ὁ ἄγγελος

(1) Ex MSS. antea περιβάλλης.
casu scribuntur.

(2) In MSS. *ḥayyay*, *ḥayy* in Genit.
B b 4 *ḥayyay*.

CAP. IV.

Ut feles columbas non infestet.

IN fenestris, & ostiis, aliisque pluribus columbarii locis, rutæ ramulos deponito, & suspende. Habet enim ruta naturalem quandam contrarietatem ad bestias.

(1) Ita MSS. & MS. F. affigit Σωτήριον.

CAP. V.

Ne serpens intret columbarium. Democriti.

Serpentes non infestabunt columbarium, si in quatuor angulos columbarii inscripseris Ἀδάμ· quod si fenestram habuerit, etiam in ipsa scribe. Serpentes autem eliminabuntur peucedani suffitu.

(a) Ἀδάμ.] *Ridiculum & superstitiosum commentum; singulis enim li-
teris Caeli regio designatur, Ἀναβλή, Δύσις, Ἀρχή, Μεσημβρία.*

CAP. VI.

De columbario. Quintiliorum.

CONSTRUENDA est domus tempore sereno, & adversus bestiarum accessum munita sit, & tectorio probe oblita. Construendi sunt & in parietibus nidi crebri, a pavimento usque ad tectum, quos σηκὸς vocant. Nos autem κυθρίνας nominamus, in

(a) Σηκός.] Colum. p. 294. "Columbarii parietes continuis cubilibus excaventur; vel, si ita non competit, paxillis adactis tabula superponantur, quæ vel loculamenta, quibus nidifcent aves, vel scilicet columbaria (hæc Noster κυθρίνας vocat) recipiant, prepositis vestibulis, per quæ ad cubilia perveniant.

(1) Emend. ex MSS. prius κροθίνες. Du Fresne habet κύθρον, Olla; hinc κύθριν.

ΚΕΦ. Δ.

*Αἴλῳρον μὴ ἐνοχλεῖν
(1) περιτερεῖς.*

Εἰς τὰς θυρίδας καὶ εἰς τὰς εἰσόδους τῶν περιτεριῶν, καὶ κατὰ πλεονόντων τόπων αὐτῶν, κλωνία πήραν δάπτει, & κρέμασιν. ἔχει γὰρ πνα ὡς τὰ θηρία ἀνιπτάθειαν τὸ πύζανον.

ΚΕΦ. Ε.

Ὅφιν μὴ εἰπέναι εἰς τὸ περιτεριῶνα. Δημοκρίτης.

Οφεις περιτεριῶν ἐκ ὀχλήσονται, εἰάν τὰς πύλας καὶ θυρίδας τῶν περιτεριῶν ἐπιγράψῃς (a) Ἀδάμ· εἰάν ὃ ἔχη θυρίδα, & ἐν αὐτῇ. ὅφεις ὃ ἐξελάσῃ, εἰάν πύλας εἰδανὸν θυμιάσῃς.

ΚΕΦ. Ϛ.

*Πεὶ περιτεριῶν
τῶν κυθρίνων.*

Καὶ σκοιάζειν καὶ οἶκον ἐν καιροῖς εὐδαινοῖς, καὶ ὡς τὴν θυρίδα ἰφοδοὶ ὠχυρωμένοι, καὶ τῶν χρειῶν ἐπιμελῶς, καὶ σκοιάζειν καὶ ἐν τοῖς τοίχοις καὶ νεοσίας πυκνάς, ἀπὸ ἐδάφους μέχρι τὸ ὀροφῆς, ἀσπινὰς καλῶσι (a) σηκός. ἡμεῖς ὃ (1) κυ-

θελίνας ὀνομάζομεν, ἐν οἷς καὶ ἀφ-
 γειν καὶ πίπτειν τὰς ζυνεξοσμύνας
 περιστροφάς· παρρητίον ἢ ἐκαστα ση-
 κῶ σκηδάς, ὅπως δὲ αὐτῶν αἱ πά-
 ροδοὶ γίνονται. Χωστὸν ἢ ἐν τῷ οἴκῳ
 λυτῆρα μετίζονα, ἵνα ἐ πίπειν καὶ λυ-
 τῶ δύνανται, καὶ μὴ σφάσσῃ ὁ ὕδα-
 ρος ζυνεχῶς ἀνθρώπου παρρητοχλῆ
 τὰς περιστροφάς, ὅπως σφάσσει καὶ α-
 γλάπῃ. ὁ μὲντοι πανταχῶς ἀποδο-
 κιμαστόν εισδόν ἀνθρώπου. ἀναγ-
 καστον γὰρ πῦρ καὶ σπέρν τ' οἶκον, καὶ
 πῦρ κοῦσθαι λαμβάνειν, καὶ π' πε-
 ποιηκός εἴη τ' ἐνδον ἐπισκοπεῖν,
 ὥστε τὸ μήτε τὴν ὄφει, μήτε ἄλλα
 ἐρπύα λυμαίνεσθαι. Ἐρῶ ἢ καλύσσει
 βυλῶρμους πῶς τ' ἐρπύων ἐφόδους,
 ἐπιλεξάμεν ἰδιόζοντα τέπον, ἐν
 ἔχοντα πλησίον οἰκήματα, ἀλλὰ πέρρω
 ἀφισπύται, καὶ μετὰ κρημίσας κίονας ὥστε
 τὸ μείζον ὁ μείζον οἰκοδομεῖ-
 σθαι ἐργον, καὶ τῶντες ἑστίαις ἐν
 ὑψηλῇ, ἀλλὰ κύκλῳ, εἴτα ἐπιθῆς κα-
 τὰ τ' κίονων κεφαλίδας, ἐ μὲν ταῦτα
 κατὰ τ' κεφαλίδων (2) ἐπίστυλα λί-
 θινα, ἐν ἀπείρῃ ἢ λιθίων ἐπιστύλων,
 ξύλινα ἐπίστυλα πάντων γυναιῶν ἐπι-
 θῆς, ἐπὶ κίονα κατὰ τ' κίονων κύκλῳ
 δύο οἰσκάς, ἔχοντες ὕψος ἀπὸ πη-
 χῶν ἐπὶ τὰς ταῖας ἐν τῇ πύλῃ ἀπὸ
 μὲν δὴ τῶν μίαν θυρίδα φωτὸς ἐνι-
 κειν, ἀπὸ ἢ ἀναθλῆς ἄλλην θυρίδα,
 ταῖας ἐν αὐτῇ τ' καλῶμεν καθέκ-
 την, ὅθεν καὶ πῶς περιστροφὰς ἐπὶ νο-
 μῳν ἐξίσταται· ἀπὸ ἢ μεσημερίας θύ-
 ραν, καὶ εἰς εἰς τὴν ἐπιμελῶ-
 ρον τ' ὀρεῖαν. καὶ τῶν τῶν τῶν
 ἀελαβῆς πῶς περιστροφὰς ἐφύλαττα.
 ἔπειτα ἢ ἐρπύα ἀνελεῖν οἷον τ' ἐπὶ ἀφ-
 τ' κίονων σφάσσει ἐπιμελῶς (3) ἐπι-
 χειροδότητων κρημίσας, καὶ ὁμοαλι-
 οδότητων. ἔπειτα αἰλαρῶν, ἔπειτα ἔπρη
 ζῶν ἐπιπύραξ διωκτὸν, (4) μὴ ὄν-
 των πλησίον οἰκημάτων, ἀφ' ὧν ἐπι-
 βυλῶν διώκονται. καὶ ἢ τ' βυλῶ-

quibus conjugatas columbas versari
 ac parere oportet : apponantur au-
 tem singulis nidis asseres, ut per
 ipsos transeant. Effodiatur au-
 tem in domo lavacrum quoddam
 amplius, ubi & bibere & lavari pos-
 sint, ne occasione præbendæ aquæ
 homo frequenter columbas pertur-
 bet, quod valde damnosum est. Non
 tamen omnino reprobandus est ho-
 minis accessus. Nam & verrere do-
 mum aliquando necessarium est, &
 sterus exportare, & si quid asse-
 ctum est intus refarcire, ut neque
 serpentes, neque alia reptilia dam-
 num inferre queant. Ceterum ego
 reptilium accessum impedire volens,
 proprium locū deligebam, cui domus
 propinquæ non erant, sed procul di-
 stantes, & columnas transferebam pro
 magnitudine operis extruendi, eas-
 que statuebam non in directum, sed
 circulatim, deinde supra columnas ca-
 pitella imponebam, postea super capi-
 tella columnas lapideas, modo autem
 columnarum lapidearum fuerit in-
 opia, alias columnas ligneas præstan-
 tes imponebam, & super columnas
 circulatim duas domunculas extrue-
 bam, altitudine cubitorum septem,
 faciebamque in parietibus ab occa-
 su fenestram unam lucis gratia, ab
 ortu vero aliam, in quo collocabam
 opus cancellatum, κατέκταν appellat-
 um, unde columbas ad pastum ex-
 ire oportet ; a meridie autem januam
 statuebam, per quam ingrederetur,
 qui avium curam gerit. Atque hoc
 modo illæfas columbas conservari.
 Neque enim possibile est reptilia
 per columnas ascendere, cum sint
 valde accurate tectorio oblitæ, &
 complanatæ. Neque feles, neque al-
 liud animal infidias struere potest,
 aut aggredi, cum non sint domus in

(2) Hanc lacunam, ab ἐπίστυλα ad λιθίων, supplevi ex opt. MS. Barocc.
 (3) Ita MSS. (4) Hanc voculam supplendam esse, vidit Interpres.

propinque,

ῥῆμον περιστρεῖν αὐτὸν μὴ ἀπὸ
ἰσῶν ἀρχαῶν περιστρεῖν, ἀλλ' ἐκ το-
κῶδων. εἰ δὲ ἐπὶ ζεύγῃ δέκα ὥρες
τὴν σύστασιν, πολυπλασιάζει τὴν
χρῆσιν.

Κ Ε Φ. Ζ.

Περὶ καλοικιδίων ὀρνίθων.
Φλωρεντία.

Τὰς καθ'ἑκατέρου ὁρεγας ἐν θηρυσι-
 ραῖς οἰκοῖς ἐστρωστέρας θρηπεί-
 ον, ἐν αἷς καπνὸς παρὰφύῃ. ἐν ᾧ
 τοῖς τοῖχοις καὶ νοστίαις εἰς τὸ ἐν αὐ-
 ταῖς πικτεῖν καὶ ἀποδοῦναι, ἑν-
 πλῆθεις στανίδας καὶ ἀποσπασμένους ἀ-
 γαλῶν, ὅπως τὸ καὶ φερόμενον ἀν-
 μὴ καὶ ἐξερῶ φέρεται, ἐ (1) ῥήνυ-
 νται. διὲ ἡ πηγνύου ἐν τοῖς τοῖχοις
 κάμματα, ἐφ' ᾧ ἀνὰ αὐλίζον ἢ ἐρ-
 νης. Παρὰβλητῶν ἡ αὐταῖς τρεφῶν
 πηλοπλῆθεις ἐφ' ἡν, ἢ κίχρεον, ἢ πύργον
 σίτη. ἢ ζῆλῶνα καὶ καλὴ μὲν αἰσας,
 ἀπὸ ἐπὶ καλίστα εἰς τρεφῶν, καὶ (2)
 κυτῶν φύλλα ὅσον πῦμα ἢ καὶ ῥα-
 νισμῶντος ποιεῖ. ὅταν ἡ αὐτοκῶν,
 παρὰτρεῖν μάλιστα καὶ, ὅπως μὴ
 ἄλλοι φάσιν. τὸ ἢ (3) ῥήνυον
 αὐτῶν ἐπ' ἡν. πῶς ἡ αὐτοκῶντος ὅ-
 ντης ἀπὸ τῶν ὅπως. αὐτὸ τὸ λούον
 κινῶν, εἰς ἡν τὸν λούον, τῶντι
 τὸ χρυσοῖν ὅσον καὶ ὅσον ὅσον ἐμ-
 βλητῶν, ἢ αὐτοκῶν. ἐφ' ἡν καὶ
 τὴν λιχνίαν, καὶ ὅσον ἐπὶ ἐπὶ ἐπὶ ἐπὶ
 σμα, πῶς καὶ ἀφίεσται ὅσον αὐτῶν
 λυμῶν. ἀφίεσται ἡ μάλιστα,
 ἐ πῶς καὶ γίνονται, ἐν οἷον σκο-
 τεινῶ ἐ θηρυσι τρεφόμεναι, ἢ ἀν-
 πῶν ἐπὶ ἀνὰ μὲν, ἀποσπασμένης
 π τρεφῶν ἀλῶν καὶ ἐπὶ ἐπὶ ἐπὶ
 φερόμεναι. αὐτοῖς καὶ ἐπὶ καὶ αὐτοῖς
 ἀλῶν καὶ ἐπὶ, ἢ καὶ ἐπὶ καὶ λινο-
 σπῶν καὶ (2) αὐτοῖς λούον. οἱ ἡ

(3) Ita MSS. prius, μόνιμον.

(a) 'Ωμῆς λύσεως.-] *De Omelysi*, vid. H. Steph. Galen. Καὶ π. π. ὅ

Lexic. Hippocr.

κὶ ἀλφίτων μινύουσι, ἔνιοι τέτοις ἐ
οῖνοι ἀποχέουσι. πινὲς ἄρτον σπινον
εἰς (4) οἶνον καλὸν ἀφ' ὁρέχου δι-
δάσιν. οἱ πότερις ἢ κίχρη πείρου-
σι. Χρὴ ἢ τ' βελόμβροι ὀρεῖστορο-
φίῃ, οὐλίμαλ' ἢ ἀλεκερίδων πᾶς
πολυρηνώτατος· καὶ λαμβάνεται ἢ
τὸτο ἐξ αὐτῆς τ' χρείας ἐπ' ἐρείας,
ὅ μὴν ἀλλὰ καὶ ἐξ ἐτέρων πινῶν πε-
μνηρίων. ὡς ἐπίπαι ἢ (b) αἱ ξαν-
θίζουσι, ἐπεριποδάκτυλοι πᾶς ὁ-
ψεις μεγάλας ἔχουσι, τὸν τι λόφον
ἐπηγεμένον, καὶ αἱ μελανόπτεροι, καὶ
τοῖς ὄγκοις μεγάλα, τῆς τι ἄρρενας
ραδίως οἶσυσσι, καὶ ὡς ἀποτοκίας
κρεῖττες εἰσὶ, ἐπὶ δὲ αἱ μεγάλα πικ-
τυσι, ἐξ ὧν ἐπὶ νεογνὰ γίνε-
ται. μὴ πλείον ἢ τ' (5) πιντήκου
ὀρεῖσθαι ἐν τῇ οἰκῇ θρεῖσθαι. ἀφ-
θεῖρεθ' ἢ ἐν ταῖς στοιχωρείαις. ἢ
ἢ πλείους ἢ ὀρεῖσθαι τὸ ἐκὼν μέγας
ἐπὶ σπινὸν ἀλεκερίδας. τὰ ἢ πικτόμενα
ὡς εὐθὺς λαπείον, καὶ ζωοποιον εἰς
αἰχμία μὲν πινύειν. ὅταν ἢ πᾶς ὀρε-
νεις ἐπὶ αἰχμία βελόμβροι, καθαροὶ
ἀχρηστέωστοι, (6) ἐνπέντες ἐν
αὐτοῖς (c) σιδηρεῖν ἤλον· δοκεῖ ἢ ἀ-
λίζηται τὸτο εἶναι ὡς πᾶσαν κα-
χίαν. (7) Ὑποτίθεται τῇ μὲν ἀγαθῇ
ὀρεῖσθαι μὴ πλείον ἢ κγ'. ὧν, τῇ ἢ
μὴ τοιαύτη ἐλάττωσα, ὡς τὴν ἐκά-
στης φύσιν. πανταχῇ μὲν τοῖς ἀνίσιν
εἶναι τ' ἀρεῖμον, ἐπὶ αὐξανομένης τ'
σελήνης ὑποπθέναι, τυτίσι μὲν τὴν
γίναν, ἔως ἰολ'. τ' σελήνης. πᾶς ἢ ὡς
νίας σελήνης ὑποπθέναι ἀφ' ὁρέου-
ται. Δεῖ ἢ ὑποπθέναι τὰ ὡς, μά-
λισται πᾶσι Ζεφύρεσσι πρὸς πικτόμενα,

Quidam polentam admiscunt, ali-
qui his & vinum affundunt. Qui-
dam panem triticeum vino genero-
so maceratum porrigunt. Plurimi
milio enutriunt. Ceterum qui gal-
linas alere vult, quam fecundissimas
ex iis eligere debet; quod ex usu
& experientia discitur, imo & ex
aliis quibusdam signis. In univer-
sum enim flavescentes, & impares
digitos, & oculos magnos habentes,
& crista erecta, & nigris alis orna-
tae, itemque magna corporis mole
conspicuae, tum gallos facile ferent,
tum ovis pariendis aptiores sunt,
pariuntque ova magna, ex quibus
etiam pulli generosi excuduntur.
Verum plures quam quinquaginta
gallinae in domo non sunt nutrien-
dae. Perduntur enim locorum angus-
tia. At vero numeri avium sexta
pars sint galli. Quae vero pariuntur
ova statim subtrahere convenit, &
in vasculis cum furfure componere.
Quum autem ovis incubare gallinas
volumus, purae paleae substernantur,
ferreo clavo injecto: Hoc enim pro-
desse videtur ad omnem noxam.
Supponuntur optimae gallinae non
plura quam viginti tria ova, ei vero
quae talis non est, pauciora, juxta
cujusque naturam. Ubique tamen
numerum inaequalem esse oportet,
& crescente luna supponere, hoc est
a prima ejus die, usque ad decimam
quartam. Quae vero ante noviluni-
um supposita sunt, corrumpuntur.
Supponenda autem sunt ova, maxi-

(4) MS. Barocc. & Palatt. alter habent ὑδωρ.

(b) Αἱ ξανθίζουσι.] Nostro succinit Varro p. 103.

(5) MSS. F. & Long. πῶν μ'. (6) Ex MSS. & Casaub. prius ἐν-
πέντες.

(c) Σιδηρεῖν ἤλον.] Colum. p. 289. "Plurimi infra cubilium stramenta
graminis aliquid, ramulos lauri, & alii capita cum clavibus ferreis subji-
ciunt: quae cuncta remedia creduntur esse adversus tonitrua, quibus vi-
tiantur ova, pullique semiformes interimuntur,——.

(7) Emend. ex MS. Bar. & Interp. antea ἀφ' ὁρέου δὲ,

est a septima Februarii, ad vigesimam secundam Septembris. Quapropter dum pariuntur seorsim reponenda sunt, quo ex his pulli educuntur. Quæ vero ante hoc tempus aut postea edita sunt, & primogenita omnia minime supponantur; sterilia enim & imperfecta sunt. Tempus supponendi ova optimum ab æquinoctio verno est, hoc est a vigesima quarta Martii mensis. Supponantur autem ætate provectioribus, non ætate florentibus, & ad pariendum idoneis. Aptæ enim ætate ad parienda ova sunt anniculæ, maxime vero biennes; minus his valent seniores. At vero gallinæ stimulos habentes gallorum similes, nequaquam incubent; perforant enim ova. Postquam autem composita sunt ova, adhibendæ sunt gallinæ & includendæ, quo per totum diem ac noctem incessu suo foveant ipsa. Recludendum vero est ostium mane vespereque, & solitus cibus potusque iis obijciatur, deinde rursus occludantur. Quæ vero non sua sponte inscendant ac insident, cogantur. Aviarium autem quotidie ova convertat, ut undique æqualiter foveantur. Dignoscuntur autem ova, an quod in ipsis est fœcundum habeant, si post quartum diem incubationis ad solis radium contempleris. Si enim quid fibratum transiens apparuerit, & subcruentum sit, quod inest fœcundum erit. Si vero pellucidum fuerit, ceu sterile ejiciatur, & pro reprobatis alia supponantur. Nihil autem vereri necesse est ne ova corrumpantur, si sæpe & leniter convertantur; nihil enim inde læduntur. Porro, non unam solum gallinam eadem die ovæ incubare oportet, sed tres aut quatuor.

μυχαί μετεπωλείης ισθυμερίας, ταπί-
ον δ' αὐτὸ ζ'. Φύδραβαί, ἕως κβ'. Σε-
πίμερις. διότι περ ἐν τῷ τέκπαδ' ἡ-
ρὶς αὐτῶ ἦτοιν. ὅπως ἐκ τῶτων ἡ γε-
οποτεοφία γίνετα. τὰ δ' ἀπὸ τῶτων
δ' καίρεθ' ἡ μὲν ταῦτοι πετόμνα κὺ
τὰ πρῶτότεκα πάντ' ἐχ' ὑποτίειον
ἀγνα ἥ δ' ἀτέλειτα γίνε). ὡς δ' ὅ
ἀρίστη ἀπὸ τὸ (8) ὑποτίειον ὡς αὐτὸ
ἡ δ' ἕαρος ισθυμερία, τετίειν δ' αὖ
κβ'. δ' Μαρτίη μηνός. διὲ δ' ὑποπι-
νέται τῆς ἀποδοικυαίς, ἡ τῆς
ἀκμαύσεως, κὺ τέκπειν δυναμύμας.
ἀκμαύσ(ε) ἥ ἀπὸ τῶτων ὡς οὐκίαν εἶπιν
αὖ εἰσιώσται, μάλατι δ' αὖ διεπίς,
αὖ δ' τῶτων σπεσούπεται, ἦτοιν. πῆς
δ' κέντρα ἐχέσται ὄρνεις, εἰκοίε τῆς
τ' ἀλεκτηύωνων, καλυτέειν ἐπαύζην
τρυπῶσι ἥ περ αὐτῶ. Μετὰ δ' τῶτων
σύνησι τ' ὡς ἐν ἐμβοίᾳ τῶτων ὄρ-
νεις κὺ ἐγκλεισέειν, ἵνα δ' ὅλης τῆς
ἡμέρας τ' νυκτὸς γαίλωνσι αὐτῶ.
πρῶτ' δ' κὺ δέλης ἀνοικτέον, τερφῆν
(9) πὶ παρὰ τῶτων τῶτων συνήη καὶ
ποτόν, εἴπε πάλιν ἐγκλεισέειν. πῆς
δ' μὴ αὐτομάτως ἀναδανύσται ἀ-
ναγκασέειν. ὅ δ' ἀπὸ τῶτων πεπιμέ-
νος δ' ἡμερῶν μετὰ τῶτων αὐτῶ, ἵνα
πάντα τῶτων ὁμαλῶς γαίλωνται.
Διακινώσεται δ' τῶτων αὐτῶ, εἰ γνῶμεν
ἐχρ' τὸ εἶναι, ἐάν, μὲν πῆς τῶτων ἡμέ-
ρας δ' γαίλωνται, ἀπὸ τῶτων αὐτῶν
δ' ἡλίας γινεῖ). ἐάν μ' γάρ π φαί-
νηται ἀφ' αὐτῶν ὡς αὐτῶ κὺ ὡς αὐτῶ,
ἕται γόνιμον τὸ εἶναι. ἐάν δ' ἀφ' αὐ-
τῶν ἡ, ὡς ἀγνοοῖν ἐκ τῶτων, ἀντὶ δ'
τῶτων ἀποδοικυαίς ἐπὶ τῶτων ὑποτι-
τίειν. Οὐ δὲ δ' ὡς αὐτῶ μὴ ἀφ' αὐ-
τῶν πῆς αὐτῶ, ἐάν πολλαίς ὑπὸ
χως (10) μετὰ τῶτων βλάπτῃ ἥ
ἐδὲν τὸ τῶτων. Διὲ δ' κατ' αὐτῶν
τῶτων ἡμερῶν μὴ μὴ μόνον ἐπὶ αὐ-
τῶν ὄρνιν, ἀλλὰ γ'. ἡ δ' αὐτῶ. πῆς δ'

(8) Ita MS. Bar. in quo & MS. F. scribitur δὲ ἰσχυρίας ἐαυτοῦ, ..., ante, ἀποθεῖναι. (9) Hanc voc. suppleri ex MS. Bar. (10) Ita MSS. pr. Ed. καὶ εὐμεταστροφῶτα, δι' δι.

(11) ع-و-ي-

κὲ ἀλφίτων μυγνύουσιν, ἔνιοι τέτοις ἔ-
οῖτον ἀσθράσι. πνὺς ἄρτον σίπνον
εἰς (4) οἶνον καλὸν ἀφ' ὁρέων δι-
δάσιν. οἱ πότεῖται ἢ κενχρὸν πείφ-
σι. Χρὴ ἢ τὸ βυλόμενον ὀρενδοτορ-
φεῖν, ἐκλέγειν τὸ ἀλεκθελίδων πᾶς
πολυζωνάτας· καὶ λαμβάνεται ἢ
τέτο εἰς αὐτῆς τὸ χρεῖας ἔ τ' πείφας,
ἔ μὴν ἀλλὰ κὲ εἰς ἑτέρων πνῶν πε-
μνηρίων. ὡς ἐπίπαιν ἦδ' (b) αἱ ξαν-
δίχουσαι, ἔ περιποδάκτυλοι πᾶς ὀ-
ψεις μεζάλας ἔχουσαι, τὸν τε λόφον
ἐπηρμένον, κὲ αἱ μελαρόπτεροι, κὲ
τοῖς ὄγκοις μεζάλας, τῆς τε ἄρρενας
ραδίως οἰσας, κὲ ὡς ὠτοκίας
κρεῖττες εἰσὶ, ἔ πᾶς αὐὰ μεζάλα τίκ-
τασιν, εἰς ὧν ἔ πᾶς νεογνὰ γίνε-
ται. μὴ πλείον ἢ τὸ (5) πιντήκοι
ὀρενθῶν ἐν τῷ οἴκῳ θρεπείον. ἀφ-
θεύου ἦδ' ἐν ταῖς στενωχοῖς. ἔ
ἢ πλῆθος τὸ ὀρενθῶν τὸ ἐκ τῶν μέσ-
σων ἀλεκτεύοντες. τὰ ἢ πικτόμενα
αὐὰ εὐδὺς ληπείον, κὲ ζωηρότερον εἰς
αἰχμὰ μὲν πύτρου. ὅταν ἢ πᾶς ὀ-
ρενθῶν ἐκπᾶζειν βυλόμενα, καθαροὶ
ἄχρως ὑπερπᾶσι, (6) ἐν πένθῳ ἐν
αὐτοῖς (c) σιδηρεῖν ἤλον· δοκεῖ ἦδ' ἀ-
λεξήρια τέτο εἶναι ὡς πᾶσαν κα-
χίαν. (7) ὑποπίπεται τῇ μ' ἀραβῇ
ὀρενθῶν μὴ πλείον τ' κγ'. ὡν, τῇ ἢ
μὴ τοιαύτη ἐλάττωσα, ὡς τῶν ἐκά-
στης φύσιν. πανταχῇ ἄρτοι διτ' ἄνισιν
εἶναι τὸ ἀρεθμόν, ἔ αὐξανομένης τ'
σελήνης ὑποπένειναι, τῆς μὲν τῶν
γίναν, εἰς ἰδ'. τὸ σελήνης. πᾶς ἢ ὡς
νίας σελήνης ὑποπένειναι ἀφ' ὁρέων
τα. Δεῖ ἢ ὑποπένειναι τὰ ὡς, μά-
λιστα πᾶς δὲ Ζεφύρεα πρὸς πικτόμενα,
me quæ a Favonii flatu edita sunt, usque ad æquinoctium autumnale, hoc

Quidam polentam admiscunt, ali-
qui his & vinum affundunt. Qui-
dam panem triticeum vino genero-
so maceratum porrigunt. Plurimi
milio enutriunt. Caterum qui gal-
linas alere vult, quam fecundissimas
ex iis eligere debet; quod ex usu
& experientia discitur, imo & ex
aliis quibusdam signis. In univer-
sum enim flavescentes, & imparces
digitos, & oculos magnos habentes,
& crista erecta, & nigris alis orna-
tæ, itemque magna corporis mole
conspiciuæ, tum gallos facile ferent,
tum ovis pariendis aptiores sunt,
pariuntque ova magna, ex quibus
etiam pulli generosi excuduntur.
Verum plures quam quinquaginta
gallinæ in domo non sunt nutrien-
dæ. Perduntur enim locorum angus-
tia. At vero numeri avium sexta
pars sint galli. Quæ vero pariuntur
ova statim subtrahere convenit, &
in vasculis cum fursure componere.
Quum autem ovis incubare gallinas
volumus, puræ paleæ substernantur,
ferreo clavo injecto: Hoc enim pro-
desse videtur ad omnem noxam.
Supponuntur optimæ gallinæ non
plura quam viginti tria ova, ei vero
quæ talis non est, pauciora, juxta
cujusque naturam. Ubique tamen
numerum inæqualem esse oportet,
& crescente luna supponere, hoc est
a prima ejus die, usque ad decimam
quartam. Quæ vero ante noviluni-
um supposita sunt, corrumpuntur.
Supponenda autem sunt ova, maxi-

(4) MS. Barocc. & Palatt. alter habent ὕδωρ.

(b) Αἱ ξανδίχουσαι.] Nostro succinit Varro p. 103.

(5) MSS. F. & Long. πῶν μ'. (6) Ex MSS. & Casaub. prius ἐ-
πένειν.

(c) Σιδηρεῖν ἤλον.] Colum. p. 289. "Plurimi infra cubilium stramenta
graminis aliquid, ramulos lauri, & allii capita cum clavibus ferreis subji-
ciunt: quæ cuncta remedia creduntur esse adversus tonitrua, quibus vi-
tiantur ova, pullique semiformes interimuntur."

(7) Emend. ex MS. Bar. & Interp. ἀντὶ Ζεφύρου δὲ,

est a septima Februarii, ad vigesimam secundam Septembris. Quapropter dum pariuntur seorsim reponenda sunt, quo ex his pulli educuntur. Quæ vero ante hoc tempus aut postea edita sunt, & primogenita omnia minime supponantur; sterilia enim & imperfecta sunt. Tempus supponendi ova optimum ab æquinoctio verno est, hoc est a vigesima quarta Martii mensis. Supponantur autem ætate provectioribus, non ætate florentibus, & ad pariendum idoneis. Aptæ enim ætate ad parienda ova sunt anniculæ, maxime vero biennes; minus his valent seniores. At vero gallinæ stimulos habentes gallorum similes, nequaquam incubent; perforant enim ova. Postquam autem composita sunt ova, adhibendæ sunt gallinæ & includendæ, quo per totum diem ac noctem infessu suo foveant ipsa. Recludendum vero est ostium mane vesperique, & solitus cibus potusque iis obijciatur, deinde rursus occludantur. Quæ vero non sua sponte inscendunt ac insident, cogantur. Avarius autem quotidie ova convertat, ut undiquaque æqualiter foveantur. Dignoscuntur autem ova, an quod in ipsis est fœcundum habeant, si post quartum diem incubationis ad solis radium contempleris. Si enim quid fibratum transiens apparuerit, & subcruentum sit, quod inest fœcundum erit. Si vero pellucidum fuerit, ceu sterile ejiciatur, & pro reprobatis alia supponantur. Nihil autem vereri necesse est ne ova corrumpantur, si sæpe & leniter convertantur; nihil enim inde læduntur. Porro, non unam solum gallinam eadem die ovæ incubare oportet, sed tres aut quatuor. Exclufi autem pulli statim

μύχαι μετέπωλαις ισημερίας, ταῖσι δὲ ζ'. Φόρεαρίαι, ἴσως κβ'. Σεπτεμβρίαι, διότι ἐν τῇ πικτιᾷ χωρεῖς αὐτὰ ἴσθαι, ὅπως ἐκ τῶν ἡ νεοπτοτεροφία γίνηται. τὰ δ' αὖτε τέττις & καυρὸς ἢ μὲν ταῦτα πικτιῶνα καὶ τὰ πρῶτότοκα πάντῃ ἐχ' ὑποθετίον· ἀρνα γὰρ καὶ ἀτίλειτα γίνετ'. ὅρα δ' αὖτε ἀτίλειτα αὖτε τὸ (8) ὑποπθέιναι αὐτὰ ἢ δ' ἑαυτοῖς ισημερία, ταῖσι δὲ κβ'. δ' Μαρτίου μηνός. δι' ἡ ὑποπθέιναι ταῖς αὐτοβόηκταις, ἢ ταῖς ἀκμαζούσαις, καὶ πικτιῶν δυναμδαίς. ἀκμαζούσαι δ' αὖτε αὐτοκταίνουσιν αἱ ἐναιώσαι, μάλιστα δ' αἱ διετίς, αἱ δ' ἑαυτοῖς περὶ σπύγγου, ἡπτον. ταῖς δ' κέντρα ἔχουσας ὄρνεις, εὐκόλῃ ταῖς ἀλεκτερόνων, κωλυτίον ἰππάζειν· τρυπῶσι γὰρ τὰ αὐτά. Μετὰ δ' ἡ τὴν σύνθεσιν τῶν ὠν ἰμυδαίον ταῖς ὄρνεις καὶ ἐγκλειστίον, ἵνα δι' ὅλης τῆς ἡμέρας καὶ τῆς νυκτὸς γαλπωσιν αὐτά. πρῶτ' ἡ καὶ δέλης ἀνοικτίον, τρυφήν (9) πὶ παροβλήτιον τὴν συνήθη καὶ ποτὸν, εἴτω πάλιν ἐγκλειστίον. ταῖς δ' μὴ αὐτομάτως ἀναδανύσας ἀναγκαστίον. ὃ δ' αὖτε τῶν τιταμείωνος δι' ἡμερῶν μετὰ σπύγγου αὐτὰ, ἵνα πάντοτε ὁμαλῶς γαλπωσιν. Διαγινώσκου δ' καὶ αὐτά, εἰ γόνιμον ἔχῃ τὸ ἐόν, εἰ δ' ἢ πικτιῶν ἡμερῶν δ' γαλβύσαι, αὐτὰ τὴν αὐγὴν δ' ἡλίου ἴσθαι. εἰ δ' ἢ γὰρ πὶ φαίνηται ἀφ' ἑαυτοῦ ἰσθῆς καὶ ὑφαίμεν, ἔστι γόνιμον τὸ ἐόν. εἰ δ' ἢ ἀφ' ἑαυτοῦ ἡ, ὡς ἀρνα ἐκβλήτιον, ἀντὶ δ' τῶν ἀποδοκιμαζομένων ἑτέρω ὑποθετίον. Οὐ δὲ δ' ἡ εὐλαβεῖα μὴ ἀφ' ἑαυτοῦ καὶ αὐτά, εἰ δ' πολλὰ καὶ ὑσυχῶς (10) μετὰ σπύγγου βλάπτει γὰρ ἐδὲν τὸ τοῖστον. Δεῖ δ' ἡ γὰρ αὐτὴν τὴν ἡμέραν μὴ μίαν μόνον ἐπικαθίζειν ὄρνιν, ἀλλὰ γ'. ἢ δ'. καὶ δ'.

(8) Ita MS. Bar. in quo & MS. F. scribitur δὲ ισημερίας ἑαυτοῖς, ante, ὑποπθέιναι. (9) Hanc voc. suppl. ex MS. Bar. (10) Ita MSS. pr. Ed. καὶ εὐ μετὰ σπύγγου, δι' δ'.

(11) ἀναλαπτόμενα νεόττια εὐχέως
 ὑποπαστὸν ἐξ ἐκάστης ὀρνίθος, καὶ
 ὑποβλητὸν τῇ ὀλιγαρχίᾳ. τὰ δὲ
 παρ' αὐτῇ μὴ καταφθάνειν αἶμα κα-
 ταρρεστέον εἰς τὰς ἐπὶ θαλάσσιους,
 ἵνα μὴ ἐκείνων θαλάσσιον ζω-
 οῦν. τῇ δὲ ὀλιγαρχίᾳ λ'. μόνον,
 μὴ πλέον, νεόττις (12) ὑποβλητέον.
 πολυμενέσταιον δὲ τῷ γένει τ' ὀρνί-
 θων τὸ ψυχρὸν. δοκιμασίαις εἰ χρε-
 σιμὰ ἐπὶ τὰ αἶμα, ἔτι. βάλλει ἑαυτὰ
 εἰς ὕδωρ, τὸ μὲν γὰρ ἀποδίδον ἐπιπο-
 λαζέτω αἷμα ἄχρητον, τὸ δὲ πολλὰς κα-
 τινεχθήσεται κατὰ. ἐδὲ γὰρ χρεὶν αἷμα
 δοκιμασίαν εἶναι τὰ αἶμα, ἵνα μὴ
 διαφθάρῃ τὸ ἐν αὐτοῖς ζωπικόν. (13)
 Ἐπιδοὺ καὶ ἐπερὶ γῆν αἶμα ταῖς κατοι-
 κιδίαις ὀρνίσι πινεῖς ὑποπλάσσειν ἴσταν
 δὲ, ὅτι τὰ αἶμα τοῦ φασίαντος ὀρνίθου
 τοῖς οἰκείοις ἀλγ' (14) κα'. ἐκγλύ-
 φει. δὲ δὲ (d) τῶν καὶ χινὸς ἀλγ'
 καὶ. συχάζει τῶν καὶ ἑαυτὰ ὑποπ-
 λῆς κατὰ τὰ εἰρημνῆα, ὅπως δύνῃ
 τρισὶν ἡμέραις τ' πεμπταίαις ἢ το-
 σαύταις ὑπερὶ ἐκγλύφῃ. Εἰσὶ δὲ ἐν
 Ἀλεξανδρίᾳ τῇ παρὰ Αἰγυπτίον (e)
 ὀρνίθους Μονόστροφι, ἐξ ὧν οἱ μακάρι
 ἀλεκτρονέες γίνονται, οἷς καὶ τρεῖς αἶμα
 θαλάσσιον ἐφεξῆς, τ' πλεονομενί-
 των ἐκαστὴ νεοττίων ἀφαιρεμνῶν, καὶ
 χυρεῖς ἐκτρεφομένων, αἷς ἐπαύζειν
 τῶν ὀρνίθων (15) μβ'. ἢ ζ'.

a singulis gallinis subtrahendi sunt,
 & subjiciendi ei, quæ paucos habet.
 Ova vero non excelsa sub eas
 quæ adhuc incubant dividantur, quo
 ab illis fota vivificentur. Et tamen
 ei, quæ paucos pullos habet, non
 plures quam triginta summittantur.
 Infestissimum est enim gallinis fri-
 gus. Experieris autem an bona sint
 ova, hoc modo. Mitte ipsa in a-
 quam, defectivum enim innatat ut
 inutile, plenum vero deorsum fere-
 tur. Experimenti enim sumendi gra-
 tia ova non sunt concutienda, ne
 quod in ipsis vitale est corrumpatur.
 Quandoquidem vero etiam alterius
 generis ova quidam domesticis gal-
 linis supponunt; sciendum, quod gal-
 lina ova phasiani, similiter ut pro-
 pria, per dies viginti & unam ex-
 cudit: Pavonis vero & anseris per
 dies viginti novem. Conjecturam
 igitur fac, ovis hisce secundum præ-
 dicta suppositis, quo septem aut octo
 diebus postea excudantur. Sunt au-
 tem in Alexandria Ægyptiaca gallinæ
 Μονόστροφι, ex quibus pugnaces galli
 nascuntur, quæ bis aut ter continuis vi-
 cibus ovis incubant: ita ut pulli, post-
 quam exclusi sunt, a matre semper re-
 moveantur, & seorsim nutriantur, &
 gallina incubet quadraginta duob. aut
 etiam sexaginta tribus [diebus] ovis.

(11) Emend. ope MSS. antea ἀναλαπτόμενα. (12) Ita MSS. prius
 ὑποβλητὸν. (13) Ita MSS. & Interp. prius χρεὶν εἶδέναι, ὅτι καὶ—
 (14) Ita MS. Bar. prius ἐκλύφει. Proximam autem ἀλεκτρονέην supplevi
 ex MSS.

(d) Ταῶν.... ἀλγ' κα'.] Varro viginti septem dies excudendis pullis
 pavoninis sufficere auctor est, fol. 104. "Gallinaceis pullis bis denis diebus
 opus sunt, pavoninis ter novenis.

(e) Ὀρνίθους Μονόστροφι.] H. Steph. tradit, a quibusdam vocari Gallinas
 Indicas, qua Nostro sunt Ὀρνίθους Μονόστροφι. De Gallinarum autem edu-
 catione, cura, & saginatione vid. qua abunde tradiderunt Colum. Lib. 8.
 Varro Lib. 3. Cap. IX. & Pallad. p. 21.

(15) Interp. legebat μβ'. ἢ ζγ'. ἡμέρας, sed MSS. ut in textu; nisi
 quod Bar. habeat ζγ'.

CAP. VIII.

Κ Ε Φ. Η.

Quomodo possibile sit etiam citra incubationem gallinæ, hoc modo. Quando incubanti gallinæ ova supponis, eadem die gallinaceum stercus minute tusum & cribratum in ventriculos mitte; eique gallinarum pennas circumpone, & super has ova recta impone, acuta parte sursum spectante, deinde super hæc rursus idem stercus injice, donec undique sint contexta; quo facto, primos duos aut tres dies sine, & de cætero singulis diebus converte, (caveas autem ne ova inter se collidantur) ut æqualiter foveantur. Post vigesimum autem diem, quando sane pulli ova gallinæ supposita percutere incipiunt, reperies etiam ova in ventriculis undiq; rupta; ob quam causam etiam inscribunt diem qua posita sunt, ut numerus non lateat. Vigesima itaque die putamen adime, & pullos pasce, inque cophinum positis gallinam inducito, & omnia rite gubernabit. Quo vero alimentum habeant, fermentum hordeaceum & furfur aqua subigito; & asininum aut equinum stercus ventriculis injice, & post triduum vermiculi generabuntur, qui alimentum pullis abunde præbere possint.

Democriti.

Πῶς δυνατόν καὶ δίχα ὄρνιθος (1) ποιῆσαι νεοσῶς.

Δημοκρίτης.

HAbebis pullos multos citra incubationem gallinæ, hoc modo. Quando incubanti gallinæ ova supponis, eadem die gallinaceum stercus minute tusum & cribratum in ventriculos mitte; eique gallinarum pennas circumpone, & super has ova recta impone, acuta parte sursum spectante, deinde super hæc rursus idem stercus injice, donec undique sint contexta; quo facto, primos duos aut tres dies sine, & de cætero singulis diebus converte, (caveas autem ne ova inter se collidantur) ut æqualiter foveantur. Post vigesimum autem diem, quando sane pulli ova gallinæ supposita percutere incipiunt, reperies etiam ova in ventriculis undiq; rupta; ob quam causam etiam inscribunt diem qua posita sunt, ut numerus non lateat. Vigesima itaque die putamen adime, & pullos pasce, inque cophinum positis gallinam inducito, & omnia rite gubernabit. Quo vero alimentum habeant, fermentum hordeaceum & furfur aqua subigito; & asininum aut equinum stercus ventriculis injice, & post triduum vermiculi generabuntur, qui alimentum pullis abunde præbere possint.

(2) Ἐξέως νεοσῶς πολλὰς δίχα τῷ ἱππιάζειν ὄρνιν, τῶτον τὸν τρόπον. ἡνίκα τῇ ἱππιάζειν ὄρνιδι ὑποβάλλῃς τὰ ὠὰ, κατ' αὐτὴν τὴν ἡμέραν λαβὼν ὀρνιθείων κόπρον κόψον λεπτήν, καὶ σῆσαι βάλλῃ εἰς γάσρας τῇ ἢ κόπρον περικαλλὲς ὀρνιθίων πλείον, ἐπὶ ἣ ταῖς ἐσθῆς καὶ ὠὰ ὀρνιδῶν, τὸ ὅξυ μέγ' αὖτε ἔχειν, ἐπιβὰς ταῖς πάλιν ἐπιβάλλῃς τὰ ὠὰ τῆς κόπρου, ἕως αὖ καλυφθῇ πάντοθεν, (3) καὶ ἔασον ταῖς β'. σφραγίσας ἡμέρας ἢ γ'. τὸ ἢ λοιπὸν κατ' ἐνάτην ἡμέραν μετέστρεψαι, (4) (περὶ ἔχων μὴ συγκεκοῦν τὰ ὠὰ πρὸς ἀλλήλα) ἵνα θάληται ὁμοῦ. καὶ ἢ εἰσθῇ ἡμέραν, ὅταν τὰ ὠὰ τῆς ὀρνιδῶς ἀρχῇ γλύφειν, καὶ τὰ εἰς ταῖς γάσραις εὐρήσεις περιρρησάμενα δι' αὐτὰς αἰτίαν καὶ ἐπιγνώφουσι τὴν ἡμέραν κατ' αὐτὴν ὑπὸ τῇ, ὥστε τ' ἀεὶ μὲν τῶν ἡμερῶν μὴ λήλασθαι. τῇ ἔν κ'. ἡμέρα περικαλλῶν τὸ κέλυφος, καὶ ψωμίσεις τὰ πωλὶα ἔμβασαι εἰς κόφινον, καὶ ἱππιάζοντι τὴν ὄρνιν, καὶ κυβερνήσει πάντα. ἵνα ἢ τρεφῇ ἔχον λαβὼν ζύμῳ κραινίλῳ καὶ πίττει διῶσον ὕδατι καὶ ὀρεῖαν ἢ ἱππικὴν κόπρον βάλλῃ εἰς γάσρας, καὶ κατ' (5) γ'. ἡμέρας ζωογονήσονται σκαίηκες ἱκανοὶ θρέψαντες νεοτῶς.

(1) Ita MSS. F. L. & Bod. prius ἱππιοῦσαι. (2) Emend. ex MSS. pr. Ed. ὄρνιν δίχα τῷ ἱππιάζειν, ἔξω νεοσῶς πολλὰς,---. (3) Ita MSS. ante α καὶ τὰς σφραγίσας ἔασον β'.---. (4) Restitui ex consensu omnium MSS. & Interp. pr. Ed. τὰ ὠὰ περὶ ἔχων μὴ ἀπὸ τῶν πωλίων ἀλλήλων, ἵνα---. (5) Ita MSS. & Interp. prius γ'.

Κ Ε Φ. Θ.

C A P. IX.

Περὶ νεοττοτροφίας.
Διδύμυ.

De pullorum nutritu.
Didymi.

ΤΑ νεόττια τὸ μῦθ' πρώτον εὐθὺς εἰς κόφινον ἐμβληθέντα ὑπὲρ ὀλίγη καπνὸς αἰωρεῖται, τσοφὴν δ' ἐπὶ β'. ἡμέρας ε' λαμβάνει. τὸ δ' σκεῦος ἐφ' ᾧ ἡ τσοφὴ περιτίθεται βολβίτω κλείει. τσοφὴν δ' πρῶτον λαμβάνει ἐπὶ ἡμέρας ιε'. ἀλφίᾳ μὲν καρδάμυς (πέρμας) σὺν οἴνῳ βραχύνει (1) ὕδατι. Ἰσχυμιάται δ' καὶ ὁ οἶκος ἐν τῷ ἀποδιωκόντων τὰ ἐρπυτὰ μέλει μ'. ἡμερῶν. πάντως (2) ἐν σκέπῃ εἴη, καὶ σφόδρα ἐν εὐδαίῳ οἰκίσκῳ ἡρεπείον. πολυμιάται δ' τὸ ψύχῃ αὐτοῖς. ἐξήρηται δὲ πνα ἀνπαρῇ πρὸς τὸ λυμαίνεσθαι ὄρνιθας. (3) *** ἀναποβερχίσαι, εἰ δὲ τίη ποτὲν, οὐκ ἐνοχληθήσονται αὐτῶν. ἐὰν δ' πῆγανον ὑπὸ τὰς πτέρυγας τῶν ὀρνίθων ἀποδιδῇ, ἔτι αἰλάρως, ἔτι αἰλώπηξ, ἔτι ἄλλο τι θηρίον ἀψεται αὐτῶν καὶ πολλὰ μᾶλλον, ἐὰν εἰς τὴν τσοφὴν χυλὴν αἰλώπηξ ἢ αἰλάρως ἀναφύραται δῶς, ὡς ὁ Δημόκριτος ἀφείβεται].

PULLI primum quidem statim in corbem missi super modicum fumum suspenduntur, cibum autem per biduum non capiunt. Vas in quo cibus apponitur bubulo stercore claudatur. Cibum primum per quindecim dies capiunt, farinam cum nasturtii semine vino & aqua macerata. Suffumigatur autem domus aliquo ex iis quæ reptilia fugant. Usque ad quadragesimum diem omnino sub tecto sint, & in domuncula valde calida nutriantur. Est enim infestissimum ipsis frigus. Inventa autem sunt quædam, quæ naturali contrarietate gallinas conservant incolumes. * * * ante macerata, si in potu exhibeatur, iis molestiæ non erunt. Si ruta autem sub gallinarum alas religetur, nec feles, nec vulpes, nec alia quæcunque bestia ipsis attinget: multoque minus, si alimentum, vulpino aut felino felle admixto, eis porrexeris, teste Democrito.

(1) Totum hoc caput, in quo ingens plane & stupenda hiabat lacuna, omniaque turbata erant, in integrum restitui ope MSS. Quæ enim ab ἰσχυμιάται ad finem cap. leguntur, in pr. Edit. rejecta erant ad calcem Cap. 24. huius Lib. post ἐλύμω, nullo cum sensu. Prior Editio habuit, μεθ' ὕδατος. ὑπο * * * * * καὶ ἐψηθείη, &c. Quæ claudunt Cap. 18. de Pavonibus. Is. Casaubonus, quod nulla ei Codd. MSS. suppetere copia, mire circa hunc locum se torquebat; & quidem absque solito successu. (2) Ita MSS. prius ei ἐν... σφόδρα δὲ ἐν---. (3) Hic aliquid deesse videtur; quid autem supplendum est, mihi nunc in mentem non venit. Casaubonus monet lacunam esse, sed nihil idoneum adducit: Hiatus etiam in MSS.

CAP. X.

*Ova inscripta faciendi ratio.
Africani.*

Gallas & alumen cum aceto terito, donec ad atramenti spissitudinem accedant, & hoc quicquid libuerit ovo inscribito, & postquam scriptura a sole fuerit ficcata, ovum in muriam acrem demittito, & reficcatum coque ac putamine denu-
da, & reperies inscriptionem. Si vero cera intexeris ovum, & inscripseris donec literas exarando testa apparuerit, deinde aceto per noctem maceraveris, & sequenti die ceram sustuleris, reperies literarum figuram ab aceto conspicuam redditam.

(1) *Emend. ex MSS. & Cas. prius μίλιθ.*

CAP. XI.

*Ut gallina magna ova pariant,
& de ovorum asservatione.
Leontini.*

Magna ova parient gallinae, si testam Laconicam tufam furfibus admiscueris, & vino subacta gallinis objeceris; aut testae tufae acetabulum unum ad duas furfuris choenices admisceto, & in cibum appone. Quidam magna ova cupientes, rubricam dissolutam cibo earum admiscunt. Non abortiunt autem, si album ovi assatum & uvae passae edulis tostae tantundem simul triveris, & apposueris ante alium cibum. Aliqui domunculas & nidos lustrant, imo etiam ipsas gallinas, sulphure & bitumine & tedis. Sed & ferri

(1) *Restitui ex MSS. ante, μιλτον μίσγχει τῇ τροφῇ. σὺν ἐμβλωσκῶσι---*
(2) *Legend. cum Interp. ut infra Cap. 14. πιφρυμίνης.* (3) *Ex MSS. prius ὄρνισιν αὐτῶν, pessime.*

ΚΕΦ. Ι.

*Ὡὰ κατὰ γράμματα ποιῆσαι.
Ἀφεικανοῦ.*

Κηρίδας καὶ συμπιέλαιον μὲν ὄξους τρεῖς, ἕως γίνηται πάχος (1) μίλιον, ἐπιγέγραψον ἐξ αὐτῶν ἡλεις τ' ὠρ, καὶ ψυχρίσῃς τῆς γραφῆς ἐν ἡλίῳ κατὰ δὲ τὸ ὡρ εἰς ἀλμυρὸν ὀρυμνίσαν, καὶ ψύξας ἐψησον, καὶ λείπσας εὐρήσεις τὴν ἐπιγγραφήν. Εἰ δὲ κηρὶ ἀειπωμιάσας τὸ ὡρ ἐπιγρῶψαις ἄλλας ἀν' φανῇ τὸ ἐλυτρεθὴν πῶς γραμμῶσιν, εἴτα ἰάσας ὄξϊ βερίχρῳ τὴν νύκτα, τῇ ἐξῆς πειρίλῃς τ' κηρὸν, εὐρήσεις τ' γραμμῶσιν τὸν τύπον ὑποδ' ὄξους γλυκὺ μρον ἀφ' φανῇ.

ΚΕΦ. ΙΑ.

*Ὅρνιθας μεγάλα ὡὰ πικτεν, καὶ περὶ τ' τ' ὡων
φυλακῆς. Λεοντίνης.*

Μεγάλα ὡὰ τίκτοσθ' ποιήσεις, εἰ Λάκων, ὀσράκας κρηπίδας μίξας πτύρεσι, καὶ οἶνον φρυγάντας παρὰ δάλλῃς πῶς ὀρνισιν ἢ ὀσράκας καὶ χυμῶσιν ὀξύδαφον μίξας πῶς δύο χυμῶσιν τ' πτύρεσιν, καὶ διδὼς φαγεῖν. Πνὲς δὲ ὡὰ μεγάλα τίκτοσθ' βυλόμνοι, μίλτον τῇ τροφῇ (1) λύσαντες μίσγχειν. Οὐκ ἐξαμβλώσκεισθ' δὲ, εἰὰν λούκον ὡς ὀπρίσας, καὶ σφιδὸς τρωκτῆς (2) πιφρυμίνης τὸ ἴσον λειώσας, παρὰ δὲ περὶ τ' ἄλλης τροφῆς. Ἐποιοὶ κατὰ τὰς οἰκίσκας ἐπὶ τῶν ἰσοσπιδῶν καὶ τῶν (3) ὀρνέων αὐτῶν, ἡμῶν ἐσφαλτῶ καὶ

πύλαις. ἀλλὰ ἐ σιδήρεα ἐλάσματα π
ἐνπιθίσαν, ἢ (a) κεφαλαὶς ἤλων, ἐ
δαφνης κλωνία ταῖς νεοτῆταις. δεκτῇ
ᾧ ἀλιξιφάρμακον εἶναι πρὸς τὰς
Διοσημείας. Τὰ δ' ὡς φυλάξεις χει-
μῶν ὅ μὴ ἀχύροισι, θίρεσι δ', ἐν
πιτύροισι. ἄλλοι δ' ἀπὸ πλύναντες ὑ-
δατι τὰ ὡς (b) ἀλσι λιπθῶσι καὶ
πυλάτῃσι, ἐ ἔτω ἀλατῇσι. πνὶς
δ' εἰς ἄλμυλιν χλιαρὸν ἐμβάλλαντες
γ'. ἢ δ'. ὥρας. εἴτω ἀνελόμυροι ἀ-
σποθήν) εἰς πίτυρα ἢ ἀχύρα. τῶν
μύνται εἰς τὴν ἄλμυλιν ἢ εἰς τὰς ἀ-
λας ἐνπιθύνων μύρεσι π ἀπὸ ῥῆσι.
ἀλαγνῶσις δ' τὸ πλῆρες ὄν, καὶ τὸ
μὴ βαλὼν εἰς ὕδωρ τὸ ἀπὸ τοῦ ᾧ
ἐπιπυλάσθ, καὶ τῶ δ' χωρήσθ τὸ
πλῆρες.

(a) Κεφαλαὶς ἤλων.] *Vid. quæ supra notavimus ad Cap. 7.*

(b) Ἀλσι λιπθῶσι.] Colum. p. 292. "*Alii salibus integris ova adope-
riunt : alii muria tepesacta durant. Sed omnis sal, quemadmodum
non patitur putrescere, ita minuit ova, nec finit plena permanere. Et
Varro fol. 104. "Qui diutius volunt servare, perfricant sale minuto, aut
muria, tres aut quatuor horas, eaque ablata condunt in fursures, aut
acris.*

Κ Ε Φ. ΙΒ.

Ὅρνιν μὴ κορυζᾶν.
Τῇ Αὐτῇ.

Ὅ ρίγανον βρείχας ὁδὸν πιεῖν, ἢ
ὑρεῖ πλύνει, ἢ σκόρδῳ τὰς
μυκτῆρας καταχέρει, ἢ εἰς ὕδωρ βα-
λὼν πύθει.

Κ Ε Φ. ΙΓ.

Ὅρνιθας σκοπῶσαι.
Βηρυτίῃ.

(1) (a) Ἀσπερ μίλιτι μίξας βρείχας
τὸν σῖτον, καὶ πυρεθ-
σαι.

(a) Ἀσπερ.] *Vid. notas nostras ad Cap. septimum Lib. 4. & Du Fresne
in Glossario.*

(1) Ita MSS. prius Νάσπερ.

C A P. XII.

*Ne gallina gravedine laboret.
Ejusdem.*

Ὅ Riganum macerati cremorem in po-
tu exhibe, aut urina lava, aut
allio nares illine, aut in aquam con-
jecto allio, potandam præbe.

C A P. XIII.

*Ut gallina vertiginosa fiant.
Berytii.*

Ἀσπερ & mel misceto, & in ipso
frumentum macerato, idque gal-
linis objice.

CAP. XIV.

*Ne gallinae abortiant.
Pamphili.*

GAllina non abortiet, si ovi vitellum assatum & uvæ passæ tostæ tantundem simul triveris, & apposueris ante alium cibum.

(1) *Supplevi ex MSS.*

CAP. XV.

Vi gallina a fele non impetantur. Africani.

Feles gallinam non impetet, si sub alam ipsius ruta sylvestris suspendatur.

CAP. XVI.

*De gallis.
Florentini.*

ELigendi sunt galli pugnacissimi; hoc autem deprehenditur ipso usu & experientia, ampliusque ex aliis quibusdam signis. Optimi enim sunt galli contractam corporis molem habentes, & puniceam cristam, & breve rostrum, vultum itidem pulchrum, & oculos nigros. & paleam rosam colore referentem, cervicemque bene compactam, & colorum varietatem, crura squamosa, crassa magis quam longa, armata stimulis solidis & aculeos acutos habentibus: Caudæ autem ipsorum magnæ sint & densæ. Ad hæc omnia aracundi sint, & multum canant, &

Κ Ε Φ. ΙΔ.

Ὡστε (1) ὄρνιθας μὴ ἀμβλώσῃ. Παμφίλῃ.

Ορνίς ὅταν ἀμβλώσῃ, εἰς ὧν λίαν κίον ὀπλήσας, καὶ σπείδῃς πτερυγμῶν τὸ ἴσον λειώσας, παρεστῆς πρὸ τῆς ἀλλῆς τρυφῆς.

Κ Ε Φ. ΙΕ.

Ὅρνιθας ὑπὸ αἰλούρε μὴ βλάπτειν. Ἀφειχανῆ.

Αἰλαρος ὄρνιθος ἔχ' ἀπ' ἡλίου, εἰς κρεμάσθ' ὑπὸ πτέρ' ἰέρους ἀδ- τῆς ἀρείον πηγανόν.

Κ Ε Φ. ΙΣ.

Περὶ ἀλεκτρυόνων.
Φλωρεντίνῃ.

Εκλέμας καὶ ἀπὸ τῶν ἀλεκτρυόνων τῆς πολυμικροῦς καὶ ἀλαμ- βάνεται ἡ τῆς αὐτῆς τῆς χεῖρας καὶ πτερας, ἐπ' ἣ καὶ ἐξ ἐτέρων πτερῶν πτερυγμῶν. (α) αἱ τοὶ γὰρ εἰσιν ἀλεκτρυόνες οἱ συνετραμμένοι τοῖς ὄγ- κρις, φοινικόλοφοι πτε, καὶ ῥύγχος βραχὺ ἔχοντες, εὐχάροποι πτε (1) ταῖς ὄψις, καὶ μελανόφθαλμοι, καὶ τὸ γένος ῥοδίον ἔχοντες, τραχύλας πτε εὐπαγεῖς, καὶ ποικίλοι τοῖς χρώμασι, σκέλη φοιδωτά, παχύτερα μᾶλλον ἢ μακρότερα, τὰ ἢ ἐν αὐτοῖς κέντρα στενὰ καὶ τὰς ἀκμὰς ὀξείας ἔχοντες, τὰς ἢ ὑπὸς μεγάλαις καὶ δασύαις. πρὸς ἡ τῆς ὀρνίθου καὶ πο-

(α) Ἀετὶ... ἀλεκτρυόνες.] *Vid.* Columellam pag. 281, 2. & Varr. fol. 103, 4.

(1) *Ita MSS.*

λύφωνοι, ἔν τε ταῖς συμβολαῖς (2) δυσκαταγώνισι· καὶ αὐτοὶ μὲν ἔσονται κατέρχοντες μάχης, τὰς δὲ ἐπιόντας ἰσχυρῶς ἀμυνόμενοι. καὶ τὰ (b) λυμανικά δὲ τῶν ζώων ἐφεύγοντες, (3) τὰ δὲ τοιαῦτα ζῶα παροφεισμένα ἀπὸ τῶν θηλειῶν ἐιργάζηται. ταῖς δὲ ἀλεπτρώσι σπέρμα κυπύου καὶ ὑγρὰ φύλλα ὕδατος βρέχοντες δοτέον. τρίτη δὲ αὐτὴς ἐστὶν ἡ τῶν πᾶν χλωρῶν.

(2) Ex Barocc. ante δυσκαταγώνισι.

(b) Λυμανικά...ζώων.] Varro p. cit. "Optimi sunt, qui saepe vociferantur, in certamine pertinaces, & qui animalia, qua nocent gallinis, non modo non pertimescant, sed etiam pro gallinis propugnent. Vid. Colum. pag. cit.

(3) Ita MSS.

Κ Ε Φ. ΙΖ.

Περὶ ποικίλης ἰάσεως ὀφθαλμῶν. Παξάμυ.

(a) Ὄφθαλμον ὀρενθῶν θρεπύουσι, γυναικεῖα γάλακτι καὶ ἀνδρᾶς χυλῶν καὶ ἔσθωθεν τῶν ὀφθαλμῶν ἀλείψας, ἢ (b) ἀλὲς ἀμμουριακῆς καὶ κυμίνης καὶ μίλιου ἐκάσας τὸ ἴσον κόψας, καὶ ὁμοίως χερίσας· ἄρα δὲ αὐτὰς ὑποσκάαν. Διάρροισιν δὲ ἰώσῃ ἀλφίτων χειρὸς πλῆθους ἐκ κηρῶν τὸ ἴσον οἶνον μίξας, μάζας τε ποιήσας, καὶ διδύς αὐτὰς τῇ ἄλλῃ τρεφῆς· ἢ μύλων καὶ κυδωνίων τὸ ἀφίψημα πείν· καὶ τὰ ὁπῶν δὲ ἀφίλει. Φθειραδίας δὲ ἀπαλάξεις κυμίνης πεφρυμμένης καὶ σαρδίων τὸ ἴσον κόψας, οἶνον τε χερίων τῶν ὀρενθῶν καὶ παροφεισμένων ἀγγέλων θέρμων ὕδατος ἀφίψημα. Κόρυζαν ἰμπτειν τὸ ῥυπαρὸν (1) πτόν, καὶ τὸ ἔν ἡ χερί διδύνα. θρεπύουσι δὲ τῶν κόρυζαν σκόνδα ἀλφίμων εἰς λιπῶν, καὶ βαλὼν εἰς ἱλαίον θερμὸν, εἴτε ἀλφύβας, καὶ ἀποκλύζων τὸ σῶμα. καὶ εἰ

(a) Ὄφθαλμον ὀρενθῶν.] Nostro succinit Pallad. p. 21.

(b) Ἀλὲς ἀμμουριακῆς.] Vid. quae adnotav. ad Cap. 6. Libri sexti.

(1) Ex MSS. prius τῶν.

qui in pugnis difficulter vincantur; ita tamen, ut ipsi pugnam non aspiciantur, sed aggredientibus fortiter repugnent, ipsosque repellant. Sed neque noxia animalia fugiant, verum talia foeminas impetentia ab ipsis arceant. Gallis autem cytifi semen & folia humida aqua macerata in cibo exhibenda sunt. Non minus enim quam viridia ipsos alunt.

C A P. XVII.

Varia gallinarum medela. Paxami.

ὌCulum gallinae curabis, muliebri lacte aut portulacae succo oculis foris illitis; aut sale ammoniaco aut cumino & melle aequis portionibus confusus, & similiter illitis: ipsas vero sub umbram deducito. Alvi profluvio medeberis, farinae manuali mensura, & ceræ pari copia, vino admixtis, & in massas coactis, & ante reliquum cibum datis; aut si malorum sive cotoneorum decoctum in potu exhibueris: Eadem etiam assata profunt. A morbo pediculari eas liberabis, cumini tosti & herbarum pedicularis paribus portionibus tuis, illitaque deinde vino gallina; & lupinorum sylvestrium decoctorum aqua ipsam prolue. Gravedinem inducit eis sordidus potus, quare purus exhibeatur. Medeberis autem gravedini, si, allio in frusta conciso, & in oleum fervens coniecto, perfrigera-

to oleo os eluatur. Quod si etiam ederint allium ipsum, magis sanantur. Herba pedicularis autem per se, aut ervo admixto, prodest. Item scilla purgata, & aqua macerata, & deinde cum farina objecta idem efficit. Quod si gravius eas infestet gravedo, partes sub gena ferro lanciantur, & partes circum oculos exprimuntur, & sale minuto confricantur vulnera. Quidam origanum & hyssopum ac thymum suffumigant, caputque gallinæ supra vaporem detinent; rostrum item allio confricant. Alii in lotio humano allia coquunt, & rostra quam cautissime defricant, ut oculos non contingant.

(c) Σφοδρόπερον κερυζῶσι,] Colum. p. 291. " Si pituita circumvenit oculos, & jam cibos avis respuit, ferro rescinduntur gena, & coacta sub oculis sanies omnis exprimitur, atque ita paulum tritici salis vulneribus infricatur.

(2) Resitui ex MSS. antea δελζανον ὑπέρχ. τ' ὄρν. κ' ὕσ.

C A P. XVIII.

K E Φ. IΗ.

De pavonibus. Didymi.

Περὶ ταύρων. Διδύμου.

Pavones maxime in insulis manufactis aluntur. Habeat autem locus omnino multam herbam ac hortum. Secernendi sunt generosi & pugnaces a debilibus. Fortiores enim valde opprimunt debiliores. Fœminæ triennio exacto pariunt; juniores vero aut non excudunt, aut non educant pullos. In cibum pavonibus præbeantur per hyemem fabæ in prunis torrefactæ, & ante alium

(1) Οἱ παῖνες μάλιστα ἐν νησι-
δοῖς χειροποιήτοις τέφροι-
ται. πάντως ὅ τ' ἡ χυλὸν ἐχέτω
πόαν πολλὴν ἐπαρκοῦσιν. ἀφ' ἡμέ-
ρας ὅ τ' ἡ γυναικὶς δὲ τ' αἰσινῶν.
σφοδρῶς ὅ τ' οἱ κρείττους καὶ ἀπονεύ-
σας ἡπίως. (2) τελετεῖς ὅ τ' αἰ γήλαια
γυμνάσαι πικρῶν. αἱ ὅ τ' νεώτεροι
(2) ὅ τ' οὐκ ἐκβάλλουσιν, ὅ τ' οὐκ ἐκτρέ-
φουσιν τὰ νεότιστα. τερφῶν ὅ τ' δούτιον
(3) τοῖς ταῦσι ἀφ' ἡ μ' ὅ τ' χειμῶν
καὶ τῆς ἄλλης τερφῆς ἐκείνης

(1) Ita MSS.

(2) Τελετεῖς,] Colum. p. 299. " Hoc genus avium, cum trimatum explevit, optime progenerat, siquidem tenerior atas, aut sterilis, aut parum fecunda est.

(2) Emend. ope MSS. prius ὅ τ' ἐκβάλλ. ὅ τ' ἐκτρέφ. (3) Ita MS. Barocc.

ante τ' ταῦς.

(4) κυάθους ἑ. ὕδωρ ἢ καθαρόν παρα-
 βλητίον, ἔπειτα ἢ θνημώπρωτα ἔσονται).
 Ταῖς ἢ ὠτοκώσταις ἐν παντί τῷ οἴκῳ
 χόρευται ἢ ἀγροῖν ὑπερβατίον, ὅπως
 τὰ ὠὰ πιστόντα μὴ ἀποφθαρέῃ. ἐση-
 κυῖαι ἢ πικτεσι, δις π. ἔ. ἔτας ὠτο-
 κώσταις, & πλείονα τὰ πάντα ἢ ἑ. ὠῶν.
 Χρὴ ἢ (5) ὑποπλέναι τὰ ὠὰ, σελή-
 νης ἐνατάας ἔσης, τὰ πάντα 9'.
 πίνπει μὲν τὰ ἰδία, τίσασα ἢ ὀρνί-
 θων κατωικίῃς. τῇ ἢ ἑ. ἡμέραι τὰ μὲν ἢ
 ὀρνίθων ἀφαιρέειν χρὴ, ἀλλὰ ἢ ὑπε-
 κινεῖν, ὅπως τῇ λ. μὲν ἢ τῶν
 ὠῶν καὶ τὰ ἢ ὀρνίθων σιμωδράμῃ.
 Τοῖς ἡυνηθείσι μίχεται μὲν δύο ἡμερῶν
 τροφὴν ἢ χρὴ διδόναι, τῇ ἢ γ. (b) κει-
 θὺς ἀλεύρου φρεσθῆναι οἶνον, καὶ (6)
 πιτρεῖς πικρῆναι καὶ ἐκθῆναι, καὶ
 σπῆσαι τὰ ἀπαλῶτα φύλλα σὺν
 τρεῖς χλωρῶν κηπίων ὑπερβατίον.
 κελβαὶ ἢ ὑπερβατίον ὑπερβατίον
 μὲν ἔξ. μῆνας.

cibum singulis cyathi sex sufficiunt.
 Aqua autem apponatur pura; sic e-
 nim fecundiores erunt. Eis quæ
 ova pariunt per omnem domum fœ-
 num aut paleas substernere oportet,
 ne ova delabentia comminuantur.
 Stantes enim pariunt, bis autem in
 anno, non plura in totum quam duo-
 decim. Supponantur vero ova, ad
 nonam lunæ diem, in totum novem;
 propria quidem quinque, quatuor gal-
 linæ domesticæ. Decima autem die
 gallinacea auferantur, & alia item
 gallinacea supponantur, quo triges-
 ima die una cum pavoninis ovis etiam
 gallinacea excudantur. Natis pavo-
 nibus per biduum cibus non exhi-
 bendus est, tertia vero hordei fari-
 nam vino subactam, & triticum pin-
 situm & coctum, & porri tenerri-
 ma folia cum caseo recenti tusa
 objicimus. Hordeum autem post sex
 menses præbeatur.

(4) In MSS. scrib. κυάθους. Sed receptam lectionem tuentur Colum. & Pallad. Hic, pag. 22. --- "Sex cyathi uni sufficiunt. Ille, pag. 300. --- "Ne tamen excedas modum sex cyathorum in singulas aves. (5) Ita MSS.

(b) Κεῖθὺς ἀλεύρου.] Colum. p. 301. "Primis diebus alantur hordeaceo farre vino resperfo, nec minus ex quolibet frumento cocta pulicula, & refrigerata. Post paucos deinde dies huic cibo adjiciendum erit concisum porrum Tarentinum, & caseus mollis vehementer expressus. Ita etiam Pallad. Lib. I. Tit. XXVIII.

(6) Interp. legit πρεῖς, sed MSS. ut in textu. Respice ad Not. in Cap. IX.

Κ Ε Φ. ΙΘ.

C A P. XIX.

Περί Φασιανῶν, καὶ Νυμι-
 δικῶν, καὶ περδικῶν, καὶ
 ἀτταγῶν. Βάγων.

De phasianis, & Numidicis,
 & perdicibus, & attagenibus.
 Varronis.

(a) Καὶ ταῦτα μὲν τὰ ὀρεῖα ἀνα-
 γρεπτόν ἔσται, ὡς καὶ τὰς
 ταῦτας ἐδιδάξαμεν. λιπαίνονται ἢ

ET has quidem volucres eo modo
 educare oportet, quo & pavones
 educandos esse docuimus. Pinguescunt

(a) Καὶ ταῦτα.] De Phasianorum, Numidicarum, & Rusticularum educatione videas Colum. p. 302. & Pallad. p. 23. Columella Africanam, sive Numidicam, describit p. 280. "Africana est (inquit) quam plerique Numidicam dicunt, Meleagridi similis, nisi quod rutilam galeam & cristam capite gerat, quæ utraque sunt in Meleagride carulea.

inclusæ,

inclusæ, ita ut prima die cibum non capiant. Sequenti vero aqua mulsa aut vinum apponatur; in cibum sit cruda hordeacea farina aqua subacta, particulatim autem apponatur, & paulatim; deinde faba fresa molita, & ptisana, & milium integrum, & semen lini coctum, cum cruda hordeacea farina misceantur; oleoque adjecto massæ ex ipsis fiant, eisque cibi loco objectis saturentur. Quidam etiam fœnum græcum ad dies quinque aut sex obijciunt, bile volucres purgare cupientes. Pinguescunt ut plurimum diebus sexaginta. Curantur autem & hæc avium genera medelis ac remediis ad domesticas gallinas sanandas relatis.

ἐγκλεισθέντα, ὥστε πῶς πρῶτον ἡμῖν
εἶναι μὴ λαμβάνειν τροφήν. τῇ δὲ ἐπι-
εσθῇ ὑδρομέλι ἢ οἶνον παρορητίον·
τροφὴν δὲ τὸ ὁμῶς λύσας ὑδαπ φυ-
ραθείσης, δοτίον δὲ καὶ μέρος, καὶ πα-
ρητίον κατ' ὀλίγον· ἔπειτα ἐρεγγυὸν
ἀλεισθέντα, καὶ πῖσάνην, καὶ κίχρον
ὕμην, καὶ λινόσπερμον ἐψήσας, καὶ ὅ-
πως αἶμα τῇ ὁμῇ λύσῃ μίξας, καὶ
πασσάλας ἔλαιον, μάζας τε ποιη-
σας ἐκ τέτων, πᾶσι φερεῖ πῶς τρο-
φήν εἰς τὸ κρεῖσθῆναι. Τινὲς δὲ καὶ τῇ-
λιν πᾶσι ἡμέρας ε' ἢ ε'. βάλαντον,
(1) ἐκχολίσται καὶ καθαῖραι τὰ ὄρεια
βελόμοι. λιπαίνονται δὲ ὡς ἐπὶ τὸ
πολὺ ἡμέρας (2) ε'. θροπύονται δὲ
καὶ ταῦτα τὰ γὰρ τὸ ὀρεῖσθαι ταῖς πα-
ρηγυαῖς ἐπὶ τῇ κρυπικιδίῳ ὀρεῖσθαι
ἰούσιν.

(1) Ita MSS. F. L. & Bod. ante ἐκχολίσται. (2) Ex MSS. V. Bar.
& Interp. prius ε'.

C A P. XX.

De perdicibus. Berytii.

Perdices natura coitum maxime appetunt; unde mares ipsarum zelotypia moti inter se decertant. Quandocunque igitur fœminis præsentibus duo mares reperiantur, statim ad pugnam se accingunt, neque prius certamini finis imponitur, quam alter ipsorum superatus recedat. Eum igitur, qui superior evadit, omnes fœminæ de cætero sequuntur; atque hic superbiens victum velut fœminam salit, & de cætero ille in fœminarum ordinem redactus sequetur victorem.

(1) Ita MSS. & paulo ante, ὥς ἐν——. (2) Sic MSS. prius ὑπο-
βιβάσει.

K E Φ. K.

Πεὶ περδίκων. Βηρυτίου.

Οἱ περδίκαι θερμότατοι φύσιν τυ-
χάνουσιν πᾶσι μίξιν· ὅτι οἱ ἄρ-
ρῖνες διὰ τὰς θηλείας ζηλοῦσιν ὅτι
ἀλλήλοις εἰς πυλὸν καθίστανται. ἡνί-
κα τοίνυν θηλείων παρεστῶν δύο ἄρ-
ρῖνες εὐρεθεῖν, εὐθὺς εἰς πυλὸν τρέ-
πονται, καὶ ὡς πρῶτον ὁ ἀγων διὰ-
λύσῃ, πρὶν ἂν τὰ πρῶτος αὐτῶν ἡττη-
θῇ (1) ὑποχωρήσῃ. τῷ τοίνυν κρείτ-
τονι φανέντι πᾶσαι αἱ θηλείαι λοιπὸν
ἔπονται, ὅπως τε γαυρεῖν (2) βιβά-
σει τὸ ἡττηθῆναι, καὶ λοιπὸν ἐκείνῳ
ἐν τῷ περδίκῳ ἀνελυθῇ τὰ νε-
κηνόματα.

Κ Ε Φ. ΚΑ.

Περὶ θήρας περδίκων καὶ
λοιπῶν ὀρνέων. Ἀνατολίς.

Περδικας παχίως κωμωχάσας, εἰ
ἀλλ' ὅσον οἶνον βρέξας παρὰ τοῦ
λαγῆς. πᾶν ὃ ὀρνέον εὐχρῶς ἀρεῖται,
εἰς οἶνον ἐν ἀγρίοις μετ' ὑδάτι
κεκομμένον οἶον δὲ τερενὸν ἀπὸ τοῦ
βουχὺν ἢ πόντου κορεῖται, καὶ ἐφύργα
τὰς ἐπιόντας.

Κ Ε Φ. ΚΒ.

Περὶ χηνῶν. Τῶν Κυνέλιων.

Χηνας ἐπιλεκτίον τὰς μεγίστας καὶ
ἀσκοθεῖας. (1) χλωδοσκίον ὃ
ἐν χειρὶ ποιητέον εὐδότε καὶ συνδρῶ.
τροφὴν ὃ δυτίον ὅσπερ πᾶν, ἀνευ
ὀρεῶν καὶ θειδακίνης ὃ φύλλα δίδω,
καλυπτεῖν ὃ ἐοικέν ἀγρωπῶν. αἰτία ἣ
αὐτοῖς ἀπὸ ψύας γίνεται. Ὡς οὖν ὃ
τεῖτον ὅτενος ἕως ἰβ'. εἰς ὅτε ὃ καὶ
πυλῶνα, καὶ ἐν τῷ τῶν ὃ ὑποθετεῖν
ταῖς ὀρνισι. πᾶν ὃ νεότητι ταῖς (α) πρῶ-
ταις (2) δέκα ἡμέραις ἔσω μῦθον
χεῖ. εὐδίας ὃ ὅσης, ἐπὶ τῷ νομῶν
παραμυθῶν, καὶ ἐπὶ τῷ ὕδρῳ τροφῆς
ἤδη κεκορεσμένα ὡσαυτεῖον ὡ-
σητεῖν ὃ μὴ ὑπὸ κνιδῶν ἢ πινῶ ἀ-
καίνης ὑδατοῖς. φυλακτεῖν ὃ ἐμοίως,
μὴ πως εἰσέλθῃ ἢ χρεῖς τελεῖται καὶ
πίωσι. διαφθείρουνται ἣ καὶ πίοντα.
Ἀρὰ ὃ πῶ ὡσελεῖν πᾶν νεότητι ἀπὸ
τῶ ὡν, ἀλφίᾳ καὶ σιτῶ ἀφ' ὧν
(3) διδόμεν εἰς τροφὴν, καὶ ἀρδῶν
pulli, polenta & frumentum madefactum & nasturtium viride cibi lo-

C A P. XXI.

*De capiendis perdicibus & reli-
quis avibus. Anatolii.*

PERDICES facile capies, si fari-
nam vino maceratam objeceris.
Omnis avicula facile capietur, si vi-
num aqua dilutum, vinosius tamen,
in vasculis proposueris. Ubi enim
vel parum inde biberint, saturantur,
& invadentes fugere nequeunt.

C A P. XXII.

De anseribus. Quintiliorum.

ANSERES eligendi sunt maximi, &
quam albiissimi. Anserarium au-
tem fiat in loco palustri & pastu a-
bundanti. Cibus offeratur ex omni-
bus leguminibus, ervo excepto: dan-
da sunt & lactucæ folia, prohibean-
tur autem a gramine edendo. Cru-
ditatis enim causa est. Pariunt ova
ter in anno usque ad duodecim, ali-
quando etiam plura, & ex his sane
aliqua gallinis supponenda sunt. Pul-
los ipsorum primis decem diebus in-
tus manere oportet. Ubi autem se-
renus fuerit aer, ad pascua produ-
camus, & ad aquam, ubi jam cibo
satiati sunt, producantur; prospici-
endumque, ne ab urticis aut spina
aliqua pungantur. Similiter caven-
dum, ne hædi aut porci pilos devo-
rent. His enim devoratis intereunt.
At vero statim ut ex ovis prodeunt

(1) *An legend.* χλωδοσκίον, nam apud Lexicogr. & Grammat. χλω-
δοσκίον, Grex anserum, sonat; Columella habet Chenoboscia.

(a) Πρώταις ἰ. ἡμέραις.] Pallad. p. 24. "Parvi primis decem diebus
intus pascendi sunt, postea sereno eos poterimus educere, ubi urtica non
fuerit, cujus aculeos reformidant."

(2) Revocavi ex Interp. Colum. & Palladio. (3) Ita MSS. prius
ἀδότη.

co objiciantur. Anseres ipsi pinguescunt in domibus calidis, polentæ partibus duabus, & surfuris partibus quatuor, aqua calida subactis & obiectis, ut inde quantum velint edant. Ter die cibum sumunt, & circa mediam noctem; bibunt vero largiter. Postquam autem magni evaserint, caricas siccas minutatim concisas, & aqua subactas, per dies viginti in potu exhibe. Oportet autem cujusque anseris ova per characteres quosdam notare, & hæc matri supponere; aliena enim non solet hoc genus fovere. Ova supponantur usque ad novem, aut ad plurimum undecim, non vero pauciora quam novem; incubat autem ut plurimum dies viginti novem, frigore vero urgente, dies triginta. Quibus diebus incubat, hordeum aqua maceratum offeratur. Post dies triginta si quis jecinora ipsorum magna efficere velit, caricas siccas minutatim concisas aqua subigat, & per dies viginti aut minimum XVII. in os ingerat. Quidam, ut magnum faciant hepar, sitque ipse anser pinguis, sic nutriunt. Incluso frumentum maceratum objiciunt, aut hordeum eodem modo; frumentum enim cito pinguefacit, hordeum vero carnem albam facit. Pascatur autem ex prædictis speciebus singulatim, aut etiam utrisque, ad dies viginti quinque, bis per diem oblati collyriis inde factis, ita ut septem collyria singulis, primis quinque diebus, offerantur, deindeque paulatim numerus auge-

μον χλωρόν. οἱ δὲ χῆνις λιπαίνονται ἐν (4) οἴκοις θερμοῖς, ἀλφίτων (b) δύο μέρων, καὶ πέντε τριτάτων, θερμῷ φουφέντων καὶ παραβληθέντων, ἐφ' ὅσον βάλλον ἰδιόθεν. ἰδιόθεν δὲ τρεῖς τῆς ἡμέρας, καὶ ἀπὸ μίστου νόκτου πίνουσι δὲ ψιλῶς. Μετὰ δὲ τὸ μισθάλως αὐτοὺς ποιῶσαι, ἰχθυόδας ξηρὰς συγκόψας εἰς λεπτά, καὶ φουφάσας ὕδατι, δίδω πίνειν ἡμέρας κ'. διττὴ δὲ σημεῖσται ἐκάστης χῆνις πᾶσι ἀπὸ ἀφ' ἡμερῶν πινόν, καὶ ταῦτα ὑποπθέναι τῇ μητρὶ. πᾶσι δὲ ἀλλότρια τὰ τοιαῦτα γίνονται ἐν τῇ λατρίᾳ. Δεῖ δὲ ὑποπθέναι αὐτὸς ἕως τ' ἑβδ. ἢ τὸ μήκιστον ἰα'. μὴ ἔλαττον δὲ τ'. ἐπιπλάζει δὲ αἰς ἐπιπλέον ἡμέρας κδ'. ψύχους δὲ ὅλη, ἡμέρας λ'. ὅσας δὲ ἡμέρας ἐπιπλάζει, κερατὰς βεβρεγμένους ἐν ὕδατι παραβητέον. Μετὰ δὲ λ'. ἡμέρας εἰς πρὸς βάλλουσι πᾶσι ἡπατὰ αὐτῶν μισθάλως ποιῶσαι, ἰχθυόδας ξηρὰς συγκόψας εἰς λεπτά, καὶ φουφάσας ὕδατι, ἀφ' ἧς σπυρίσκου δίδωται ἐπὶ ἡμέρας κ'. ἢ τὸ γὰρ ἔλαττον ἑβδ. ἐνπλήτω. πίνεις δὲ, ὥστε τὸ (5) μισθάλως ποιῶσαι τὸ ἡπαρ, καὶ τὴν χῆνις εἶναι λιπαρὴν, τρεῖς φασὶν ἕως. ἐγκλείστωσι αὐτὸν παραβόλῃσι σίτον βεβρεγμένον, ἢ κερατὰν ὁμοίαν. ἐν τῇ σίτῃ λιπαίνει ταχέως, ἢ δὲ κερατὴν λουκὸν ποιεῖ τὸ κρέας. ἰδιόθεν δὲ ἐκ τ' ὥστε εἰρημῶν εἰδῶν, ἢ ἑ αἰμώματα, ἐφ' ἡμέρας κ'. διύπερθε τ' ἡμέρας ὥστε φέρον κολλύρια ἀναλ' ἑβδ. μ', ἐπὶ ἡμέρας ε'. ἐξῆς δὲ κερατὰ βραχὺ ὥστε φέρον.

(4) Hunc locum misere antea corruptum, & mutilum, emendavi & supplevi ex MS. Barocc. Casaub. & Interp. In pr. Ed. οἴκοις, ἀλφίτων δυοὶν ἡμέρας, καὶ πέντε τριτάτων,---. Incredibile enim, anseres biduo, vel optimis alimentis saturatos, pinguescere.

(b) Δύο μέρων.] Lectionem nostram firmat Pallad. p. 25. "Græci saginandis anseribus polenta duas partes, & surfuris quatuor aqua calida temperant, & ingerunt pro appetentis voluptate sumenda; tribus per diem vicibus potu adjuvant, media quoque nocte aquam ministrant. De Anserum cura & sagina Vid. etiam Colum. p. 304. 5.

(5) Emend. ex MS. Barocc. & Interp. prius μισθάλως.

πρὸς ὡς (6) κα'. ὡς γίνεσθαι πρὸς πέν-
τας ἡμέρας λ'. πολλὰ κενεῖσθαι ὃ τ'
(7) ν'. ἡμερῶν, (8) ζῖσται μελάγχραι,
τὰ δ' ἀποζέμεσθαι ἐπὶ θέρμῳ ὅντι τὴν ζύ-
μην βρέχων ἀποσφίρει, καὶ τὴν ποίει
ἐπὶ ἡμέρας δ'. Πρὸσφίρει ὃ καὶ
ταὺς αὐτὰς ἡμέρας καὶ μελίκρατον,
τελείει ἐκάστης ἡμέρας ἀλλάσσει αὐ-
τὸ, καὶ μὴ τὰ αὐτὰ χρῶμεσθαι καὶ
ἔτι τῶν ὑπολοίπων ε'. ἡμέρας μὲν
τ' ἀποστρέφει ζύμης ἰσάδας ἐν-
θρῆς συγκοῦσαι εἰς λιπαρὰ δίδει, καὶ
ἔτι μὲν ἡμέρας (9) ε'. χρῆσθαι καὶ
αὐτῇ, καὶ τῇ ἡπατὶ ἀπαλῶ καὶ λευ-
κῇ, ὅπερ ἐξαιρέθην ἐμδαλῆν χρῆ εἰς
ἀγρίον πλάτυ ἔχον ὕδωρ χλιαρὸν,
ἀλλάσσει π. διῦπρον καὶ τελειοῖ τὸ
αὐτὸ (10) τὸ ὕδωρ. καλλίονα δ' ἐπὶ
τὰ τ' θηλειῶν σάμασιν καὶ ἡπατὶ.
ἔσονται ὃ οἱ χῆνες μὴ ἐναιωσιαῖοι,
ἀλλὰ διατῆς εἰς πτεροσπῶν.

atur usque ad dies viginti quinque,
ut sint dies universi triginta. Qui-
bus impletis, malvas ferverefacito, &
decocto ejus adhuc calido fermen-
tum madefactum exhibe, atque id
fac per quatrduum. Iisdem etiam
diebus aquam mulsam offer, ter sin-
gulis diebus ipsam permutans, &
non eadem utens; & sic, sequen-
tibus sex diebus, aridis ficis minuta-
tim concisis cum prædicto fermen-
to utere in eorum alimentum, ha-
bebisque post dies sexaginta & ipsum
anserem, & hepar ejus, tenerum ac
album; quod sane exemptum in vas
amplum mittendum est, in quo ca-
lida est aqua, quæ etiam iterum at-
que iterum est permutanda. Præ-
stant autem fœminarum tum cor-
pora, tum jecinora. Sint vero an-
seres non anniculi, sed duorum an-
norum usque ad quatuor.

(6) Ita legend. cum Interp. ut expleantur triginta dierum numerus.
(7) Vel delend. vel cum Interp. λ'. MS. Bar. γ'. F. κ'. Voss. ν'. Sed MSS.
L. & Bod. nullum agnoscunt numerum. (8) Restit. ex MSS. antea ἰσά-
δας ζῖσται, μελάγχραι τὰ---. (9) Ex MSS. & Interp. prius ε'. (10) Hæc
vacula deest in MSS.

Κ Ε Φ. ΚΓ.

C A P. XXIII.

Περὶ νηκτῶν. Διδύμω.

De anatibus. Didymi.

ΤΑ νηκτῶν πτερες καλῶσι νήσας. θρε-
πίον ὃ ἐν ἀερόλοις πεφυλα-
σμέναις, ὡς μήπως ἀποπνῶσιν. ἐν μέ-
σῃ ὃ τῇ διέσπασιν (καρτίον ἀρρω-
σιν. (α) τερφὴν ὃ εἰς ὄχτην ὕδατι
ἐμβλητέον ὅτιον, ἢ κίγχρον, ἢ κει-
θῆς, ἢ μέλας πεφυρασμένα. (β) ὃ
χρόνιον πνός καὶ ἀκρίδας, ἢ (b) καρί-
δας, καὶ ὅσα λιμναῖα ἢ ποταμια τῶν

A Nates nutrantur intra septa pro-
be munita, ne avolent. Lacus
autem præparetur, in cujus mediogra-
men feratur. Cibus autem injiciatur
in aquæ canalem, frumentum scilicet,
aut milium, aut hordeum, aut
vinacea illis admixta. Per tempus
etiam aliquod & locustæ, & squillæ,
& quæcunque palustria aut fluvia-

(α) Τερφὴν δὲ.] Ita etiam Colum. p. 307. 8.

(b) Καρίδας.] Καρίδες, Squillæ; pisciculi ex genere τῶν μελαχοσφάκων,
qua, Aristotele teste, a tergo coeunt, quadrupedum more: ita dictæ, vel ab
Jaso Carix oppido, ubi frequentes; vel a καίω, ut Atticis, authore Athe-
næo, quod majusculum eis sit caput. Epicharmus & Sophron καρίδας
dixerunt, Simonides καρίδας. Plin. habet Athen. lib. 3. p. 105.

tilia

tilia his familia comedere solent. Cæterum aliqui magis cicures habere anates volentes, ova ipsarum circa stagna exquirunt, eaque gallinis supponunt, exclusosque pullos educant, & mansuetos habebunt. Pinguescunt vero anates largiore alimento saturati, velut plurima avium genera. Si vero quis locum observet, ex quo potum sumunt, & ejecta aqua vinum nigrum immittat, ubi id hauserint, cadent, & prehendi facile poterunt. Idem & vini fæx effectum dabit.

C A P. XXIV.

De turturibus, & coturnicibus, & turdis, reliquisque parvis volucribus. Eiusdem.

Pinguescunt quidem turtures milio & panico pasti, itemque largo potu: (Gaudent autem & loco largo & pura aqua) Coturnices autem milio, frumento, lolio, & aqua pura faginantur. Quandoquidem vero coturnices veratro vefcentes non sine periculo in cibo capiuntur, quod comestæ & distensionem & vertiginem inducant, milium cum ipsis coquere convenit. Si vero quis iis comestis jam laboret his affectionibus, milii decoctum remedii loco bibat. Eandem vero vim & myrti baccæ habent. Hæc etiam ad lethales fungos multum profunt. Milium autem & aliam quandam naturalem virtutem habet. Si quis enim panem ex milio confectum præsumat, nunquam ei nocebit venenum. Tur-

τοις παραπολήσεια εἰδῆσαι λαμβάνειν. Οἱ δὲ βυλόμυροι μᾶλλον ἔχον αὐτὰ ἡμεῖς, ζητήσασθαι αὐτὰ ἐν ταῖς λίμναις, καὶ ταῖς ὄρνισιν ὑποθέντες, ἀναδρεψάμεθαί τι, ἡμέτερος ἔχουσι. Πισαίνῃ δὲ αὐτὰ ἢ πλεῖον τρεφῆναι, ὥς καὶ τὰ πλεῖστα τῶν ὀρνέων. εἰ δὲ τις τὸ τόπον παραφυλάξῃ, ἐξ ὧν τὸ πῶτον λαμβάνουσι, καὶ τὸ ὕδωρ ἐκτρέψας οἶνον μέλαν βαλεῖν, πόνει πιστεύεται καὶ ἀλώσεται. τὸ αὐτὸ δὲ καὶ ἡ τρυγὶς οἶνον ποιήσει.

K E Φ. ΚΔ.

Περὶ τρυγόνων, καὶ ὀρτύγων, καὶ κιχλῶν, καὶ τῶν λοιπῶν μικρῶν ὀρνέων. Τῷ Αὐτῷ.

Πισαίνονται μὲν (α) τρυγόνες κίχρη καὶ ἐλύμω, καὶ ποτὶ δαψιλῇ, (χαίρουσι δὲ καὶ (1) ταῦτα τόπον καὶ ὕδαρ) ὀρτυγες δὲ κίχρη, σίτον, αἰσας, ὃ ὕδωρ καθαρόν λαβόντες. ἐπειδὴ δὲ οἱ ὀρτυγες ἐμβόροισιν ἐπιμιμνῆσθαι τὰς ἐσθλότητας εἰς κύνων ἐμβάλλουσι, καὶ αἰσινόμενος καὶ ἰλιθιῶντας, συνψησάντων αὐτοῖς ἐν τόπῳ κίχρη. εἰ δὲ φανῶν τις περὶ ληθῆ τι παῖδες, κίχρη ἀφειρήσας πείτω. τὸ δὲ αὐτὸ καὶ μύρτα ποιῇ. ταῦτα δὲ καὶ ἐπὶ τῷ θανάτοισιν μυκήτων μεζάλως ὠφελεῖ. ἔχει δὲ ἄλλω πινάκῃ καὶ κίχρη εἰς ἀνθρώπους φυσικὴν ἀρετήν. εἰ γὰρ κίχρη τις ἀρτον ἐσθλάσῃ, σὺν αὐτῷ βλαβεῖν ποτὲ ὑπὸ δηλητηρίῳ. (b) Κίχλη δὲ ἐν

(a) Τρυγόνες.] *De Turturibus educandis vid. Colum. p. 296. & Pallad. p. 20.*

(1) Subintelligend. ὄρνεια.

(b) Κίχλη.] *Sarcasticum Pompeii dictum memorat Plutarchus in Lucullo, cui agrotanti cum medicus turdum prabendum esse diceret, æstate autem tunc florente servi negarent turdos usquam, nisi in Luculli vivariis, reperiri; Οὐκ ἔστιν (inquit Pompeius) εἰ μὴ Λέκυλλος ἐπύρεα, Πομπήιος σὺν αὐτῷ ἔζησεν; De Turdorum sagina & cura vid. Colum. p. 297. & Pallad. p. 20. Athenæus p. 65. tria Turdorum genera enumerat, Maximum, ἔσθιον, Viscivorum; secundum, Τερχάδω. Minimum, ἰκμάδα, quæ Τυλάξ Alexandro Myndio.*

ἡμεῖς

θηρῶν οἶκον νύκτονται· κάμνακας ὃ τοῖς τοίχοις ὅ οἰκίσκας ἐν γένειον, καὶ πρὸς τὰς γωνίας κλωνία δάφνης ἢ πιῶν ἄλλας θητίον. ἐν ὃ τῷ καθαρῷ ὅ δάφνης ἢ τερφῇ πῆται, τῷ τῷ σῦκα ξηρὰ ἀλφειοχίνια ὑδατῶν, καὶ πιεσθέντα, (κοπέντα πρὸς ὡσμυχθίνια ἀλφειῶν ἢ τῇ ὡμῇ λύσῃ) καὶ μύρτα, καὶ ἡ γίνω, καὶ κισσὸς καρπός, (2) καὶ δάφνης, καὶ ἐλαίας, καὶ ὅσα τοιαῦτα. Πιοτέρως ὃ ποιήσῃ κέσχεον καὶ ἔλυμον, ὃ ὑδὼρ καθαρεύεται. καὶ τὰ μικρὰ ὃ ὄρνεια κέσχεον, καὶ (3) ἐλύμον, καὶ ζεῖα πρὸς τοῖς καὶ ὑδατῶν καθαρῷ βραχέως σπίζε.

(2) *Hac supplevi ex MSS.*

(3) *Respicias ad Notam in Cap. IX.*

Κ Ε Φ. ΚΕ.

Περὶ κολοιῶν. Λεοντίνος.

Κολοῖες ἀπειλάσεις, ἐὰν ἕνα θηρῶντος κρεμάσῃς. οἱ γὰρ λοιποὶ ὄρνεις αὐτὸν φεύχοντες, νομίζοντες πάγας εἶναι ἐν τῷ κτήματι. κολοῖες ὃ ἔρχεται ὃ πᾶν ὄρνειον κωλύσεις, ἐὰν ἐλέβερον μέλανα οἶον βρεξίας μετὰ κελτῶν παρβαλῆς. Καλῶς ὃ ποιήσεις, εἰ πρὶν καθίσαι εἰς τὴν ἀρχάν, ψόφῃ τινὶ ἀπειλάσῃς. ἰκανὸς ὃ ὃ ἐκ τῶν κρηπείων καὶ ἐκ τῶν ταυρέας ψόφῃ ἐκφοβῆσαι τέττις.

Κ Ε Φ. ΚΤ.

Περὶ γυπῶν. Ἀριστοτέλης.

(α) Ἀριστοτέλης φησὶ, γυπας μύρτα ὅσμη ἀπόλλυται, καθάρως ὃ τῇ ὅσμη τῷ ῥόδων. εἶναι γὰρ τέτοις σωτήριον πᾶσι θύσθαι. γυπας ὃ μὴ συγγίναται, ἀλλὰ ἀνίσταται, τῷ Νότῳ πρὸς τοῖς ἐγκυμονεῖν, ὃ διατελῶν ἐτῶν τέττις.

(α) *Vid. Notas ad Cap. 16. Lib. XIII.*

di porro in calida domo nutriuntur, perticis domunculæ parietibus infixis, & lauri ramulis aut etiam aliis in angulis positis. Verum in pavimento puro cibus obijciatur, scilicet ficus aridæ aqua macerata & expressæ, (tusæque & farinæ triticæ aut hordeacæ admixtæ,) myrti etiam baccæ, & lentiscus, & hederæ fructus, itemque lauri, & oleæ, & quæcunque ejusmodi. Pinguiores autem ipsos reddet milium & panicum, & purissima aqua. Quin & parvæ aviculæ milio, & panico, & zea pinfita & in aqua pura macerata saginantur.

C A P. XXV.

De graculis. Leontini.

GRaculos fugabis, si unum caput suspenderis; reliqui enim eo viso fugient, laqueos in agro isto esse suspicantes. Graculos omnemque aliam avem arcebis, si veratrum nigrum vino maceratum cum hordeo objeceris. Recte facies, si priusquam desidant graculi in arvo, ipsos strepitu quodam abegeris. Sufficiens est autem ex crepitaculis & taurino tergo strepitus, ad has aves terrefaciendas & abigendas.

C A P. XXVI.

De vulturibus. Aristotelis.

ARistoteles tradit, vultures ab ungenti odore perdi, scarabæos autem odore rosarum. Graveolentiam enim ipsis salutarem esse. Vultures insuper non coire, sed facie Austro obversa volare, atque sic prægnantes fieri, & per tres annos parere.

LIBER XV.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΙΕ'.

ARGUMENTUM LIB. XV.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΒΙΒΛΙΟΥ ΙΕ'.

HÆC insunt in hoc libro, qui decimus quintus est selectarum de Agricultura præceptionum, & continet physicas sympathias & antipathias, & de apum cura, & de faciendo melle, & ut quis neque ab apibus, neque a vespis pungatur, & de tollendis fucis.

(1) *Supplevi ex MS. V. & Interp.*

CAP. I.

De physicis sympathiis & antipathiis. Zoroastris.

Multa invenit natura dissentionia & consentientia inter se, ut Plutarchus in duodecimo Quæstionum convivialium prodit. Quare necessarium mihi visum est, etiam ex his quædam præsentem librum adscribere, & præsertim ea quæ magis paradoxa sunt. Non enim hoc solum mihi studio est, ut rei rusticæ studiosi ex laboribus meis utilitatem capiant, sed etiam philologis meum opus prodesse cupio. Discite igitur, quod furens elephas lenis fit ariete viso, & quod exhorrescit ad porcelli recens nati grunnitum. Taurus ferus quietus fit & mitigatur ad ficum alligatus. Equus a lupo admorsus bo-

ΤΑΔΕ ἔστιν ἐν τῇδε τῇ βίβλῳ, πεντηκαιδικάτῃ μὲν ἔσθ' ὅτε Γεωργίας ἐκλογῶν, ὅτε δὲ φυσικὰς συμπαθείας (1) ἐ ἀντιπαθείας, ἐ ὅτε ἐπιμελείας μελιτήων, ἐ ἐργασίας μέλιτος, ἐ μὴ πλήττειν ὑπὸ μελισσῶν ἢ Ἰσφικῶν, καὶ ὅτε ἀναιρίστεως κηφήνων.

Κ Ε Φ. Α.

Περὶ Φυσικῶν συμπαθειῶν καὶ ἀντιπαθειῶν. Ζωροάστρου.

ΠΟΛΛΑ εὗρεν ἡ φύσις συμπαθεῖντα καὶ ἀντιπαθεῖντα ἀλλήλοις, ὡς ὁ Πλάταρχος ἐν τῷ (2) β'. Ἐ Συμποσιακῶν αὐτοῦ Φησιν. Ἀναγκαῖον ἐν ἡρησάμεν, καὶ ἐκ τούτων πρὸ παραδοξότητος συντάξαι τὰςδε μὲν τὰς συγγραμμάτων. ἐ ἥν μόνους τὰς γεωργίας ἐργασίας ἐκ τῶν ἐμῶν πόνοι τοὺς χρήσιμον συλλέγειν ἐσπέδακα, ἀλλὰ ἐ τοῖς φιλολόγοις ἀρμοδίαν εἶναι τινὶ παρ' ἐμῶν συγγραφήν. Μάνηται ἐν, ὅπ' (α) μαινόμενον ἐλέφας πρᾶτον γίνε', κριεὶς ὁφθέντων αὐτῷ, ἐ ὅπ' φρενὴ νέε δὲ λφαιον φωνήν. ἀγροῖ ταύρος ἀτρεμεῖ καὶ πρᾶνεται συκῇ ὡς σιδεῖς. (β) Ἰππον ὑπὸ λύκος βρωθῆς ἀζαθὸς ἔσται καὶ ποδώκης. καὶ τὰ

(2) *Ita sine dubio legend. cum octo tantum sint libri; prius ἑ.*

(α) *Μαινόμενον ἐλέφας.]* Hæc totidem pene verbis profert Plutarchus in Sympotiacis Lib. 2. p. 641.

(β) *Ἰππον ... βρωθῆς.]* Plutarchus Lib. cit. Problem. 8. rationem reddit, cur equi λυκόβρωτοι, vel λυκοσπάδες, adeo veloces evadant : & Problem. sequ. cur ovis a Lupo demorsa dulciorem habeat carnem, & lanam pediculos generantem.

λυκό-

λυκόβροχα πρέβαλα ἡδίον ἔχει τὸ
κρέας, τὸ δ' ἔχειον φθειροποιόν.
ταῦτα μὲ Πλυσίρχω εἶρη). Πάμ-
φιλος δ' ἐν τῷ πρὸ Φυσικῶν φη-
σιν, ὅτι λύκων ἔχη πατήσαντες ἴπ-
ποι ναρκῶσι πρὸ σκέλη. λύκος (3)
δ' οὐκίλλης δίῳιν (Πάτωι) ὅθεν αἱ
ἀλώπικες τοῖς φωλεῶς αὐτῶν οὐκίλ-
λων παρεπλήνυνται, ἀπὸ τῶν λύκων.
ὁ λύκος θεωρεῖν τὸν ἀνθρώπον ἀ-
διένεστον αὐτὸν καὶ ἀφωνοποιεῖ, ὡς
ὁ Πλάτων ἐν ταῖς Πολιτείαις αὐ-
τῷ φησιν, ὁφθαλμοὶ δ' αὐτοῦ οὐκ
αὐτὸς ἀδιένεστον γίνεσθαι. λέων
ἐπιβάς περὶ τοὺς πελάγους ναρκᾷ. φο-
βεῖται καὶ τὸν ἀλεκτρούνα, καὶ τὸν φθόγ-
γον αὐτῷ καὶ ἰδὼν αὐτὸν, φεύγει.
Υἱαίνα, φυσικῶς πρὸ λόγου, τῇ ἀπὸ
στελῆνης νυκτερινῇ οὐκίᾳ δ' κυνὸς ἐπι-
βάται, ὡς περὶ ἀπὸ τοῦ γοῖνος ἀπὸ ὕψους
καταβῆναι αὐτήν. Ὁ δ' Νέστωρ ἐν τῇ
Πανακείᾳ αὐτῷ φησιν, ὅτι ὕαινα
ἐπειδὴν θιάσεται ἀνθρώπου ἢ κύνα
καθύδνου, παρεκκρίνει τὸ οἰκῆον
σῶμα πρὸ καθύδνου καὶ εἰ μὲν αὐ-
τῷ ἰδοὶ μείζονα δ' καθύδνου
τυγχάνουσιν, παρὰ φρονα φυσικῶς
τῷ αὐτοῦ μήκει ποιεῖ τὸ καθύδνου-
τι, καὶ κατεπίσσει αὐτῷ πρὸς χεῖρας
ἐπὶ ἀμυνομένη. εἰ δ' βραχυτέραν
αὐτὴν θιάσεται, φεύγει ταχυτέροις
ποσίν. Υἱαίνας δὲ οἱ ἐπιθήσκει, (Πέ-
δαξί μὴ (c) ἀπὸ διξίῳ μέρους αὐτῷ
ἐπείγει, ἐπὶ ναρκήσκει, ἔκ τινος δυνάμει
ἐπιθήσκει αὐτῷ ἐξ ἀριστερῆς ἢ μέρους
ἐπιθήσκει, παρὰ τὴν ἐπὶ χεῖρα, ἀναίρεσθαι γὰρ
αὐτὴν πάντως. εἰ τις κατέχῃ τῇ χει-
ρὶ γλῶσσαν ὕαινης, μεγίστην ἔχει φυ-
λακὴν πρὸς τὴν δ' κυνῶν ἐπιδρομὴν.
Καρκίνος θεωρεῖται χειρὸς αὐτοῦ πο-
λύποδος βοτάνης ἀποβάλλει πρὸς χη-

nus ac velox evadet. Oves a lupo
admosæ jucundiores habent car-
nem, verum lana pediculos generat.
Hæc quidem a Plutarcho relata sunt.
Pamphilus autem in libro Φυσικῶν ait,
quod equi luporum vestigiis insisten-
tes obtorpent crura. Et lupo con-
tactu scillæ convellitur; unde etiam
vulpes, propter lupos, latebris suis
scillas apponunt. Lupus, si prior vi-
derit hominem, imbecilliores ipsum
& mutum facit, ut Plato in Πολιτείαις
suis tradit; si vero lupo ab homine
prius fuerit visus, ipse debilius red-
ditur. Leo conculcatis ilicis foliis
torpet; timet etiam gallum, ejus-
que tantum; & si viderit ipsum, fu-
git. Hyæna, physica quadam ratione,
si canis umbram nocturnam a luna
offusam calcaverit, seipsam velut per
funiculum ex alto demittit. At vero
Nestor in Πανακείᾳ sua tradit, quod
hyæna, ubi viderit hominem aut ca-
nem dormientem, extendit suum cor-
pus juxta corpus dormientis; & si
quidem seipsam viderit majorem esse
dormiente, sua longitudine natura-
liter delirum reddit dormientem, &
depascit ipsius manus nihil repug-
nantis. Si vero breviorum seipsam
conspexerit, ocyus fugit. Quod si
hyæna te petat, cave ne a dextra
parte aggrediatur; nam obtorpebis,
& non poteris teipsum defendere:
Si vero ex sinistra te invadat, con-
fidenter aggredere; omnino enim
ipsam enecabis. Si quis manu te-
nuerit hyænae linguam, a canum in-
cursu maxime tutus erit. Cancer
admoto ipsi polypodio abjicit chelas,
Vespertiliones hedera suffita mori.

(3) Revocavi ex MS. Saracen. in pr. Ed. γήγων.

(c) 'Απὸ διξίῳ μέρους.] Haud dissimilia prorsus tradit Plinius Lib. 18.
Sect. 27. "Cum hyæna fugiant venantem, declinare ad dextram, ut pra-
"tergressi hominis vestigia occupent: Quod si successerit, alienari mente,
"ac vel ex equo hominem decidere. At si in levam detorserit, deficientis
"argumentum esse, celeremque capturam. Restitui αὐτῷ ex conjectura,
& Plinii loco; prius αὐτῇ.

untur. Vultures unguenti odore pereunt. Serpens moritur, quercinis foliis ipsi injectis. Non movebitur serpens, penna ibidis ipsi injecta. Vipera semel percussa arundine obtorpet, saepius autem, corroboratur. Viperae foeminae si fagi ramulum admove-
ris, [metu contrahitur] volabit. Testudo serpentibus devoratis agrotat, si vero origanum superingesserit, convalescit. Ciconiae folia platani nidis imponunt, propter vespertiliones. Hirundines propter blattas apium imponunt, palumbes laurum, circi sylvestrem lactucam, harpae hederam, corvi viticem, upupae amiantum, cornices verbenacam supinam, galeritae gramen, (unde etiam Proverbium ortum habet,

Ἐν κερυδῷ κοίτη σχολὴ κέρυπται ἄ-
ρως, Hoc est,

In galerita nido intortū gramen latet) turdus myrtum, perdix arundinis [comam] bulbum, ardea cancrum, aquila callitrichum. Theophrastus & Aristoteles produnt, animalia non solum ex animalium coitu generari, sed etiam sponte naturae provenire, & e putrescente terra: Ex ipsis autem animalibus & plantis quaedam trans-

λάς. νυκτερίδες κισσῷ θυμαρίνῳ θνήσκουσιν. γύπες λυγυρίων μυρ-
σιν. ὄφεις θήσκει, θρύος φύλλων ἐπιβληθέντων αὐτοῖς. ἡ κινήσεται ὄφεις, ππερὶ βίως αὐτῶ ἐπὶ ῥίφιν-
τ. (4) ἔχει πολλοὺς ἀπαξ κα-
λάμῳ ναρκῶ, πλεονάκεις ἢ, ῥών-
νται. (d) Τῇ ἐχιδνῇ φηγὺ κλωνίον
ἐὰν προσπαράγῃ, (5) πῆσσι. χ-
λώνη ὄφειν φαγεῖται τοῖς, ἐπιφα-
γεῖται ἢ ὀρίανον ὑγίαινει. πλαρ-
γοὶ πλατύνει φύλλα ταῖς ἰσοτίαις
ἐνθίσαι, ἀφ' αὐτῶ νυκτερίδας.
Χελιδόνες ἀφ' αὐτῶ σίλφαι σέλιον
ἐνθίσαι, φατίαν δάφνην, κίρκας
ἀγγεῖαν θειοδακνῆν, ἄρπαι κισ-
σὸν, κόρακες ἄγνοι, ἵπποσις ἀμύαν-
τον, κερύναν ἀεστρεῖαν τ' ὑπὸ κόνιν, κερ-
υδοὶ ἄρωςιν, (ὅθεν καὶ ἡ Παροιμία,

(c) Ἐν κερυδῷ κοίτη σχολὴ κέρυ-
πται ἄρως)

κίχλα μυρσινῇ, πέρδιξ καλάμῳ
(6) φερόν, ἐρῶδι καρυῖον, αἰτὸς
καλλιτέρων. Θεόφραστος καὶ Ἀριστο-
τέλης φασί, τὰ ζῶα ἢ μόνον ἐξ ἀλ-
λῶν γινώσκονται, ἀλλὰ καὶ αὐτόματὰ γί-
νεται, καὶ ἀπὸ τῆς σπομῆς αὐτῶν
ἢ τῶν ζώων καὶ τῶν φυτῶν μεταβάλλεται αἰ-
νια εἰς ἑτέρας. καὶ γὰρ (f) τὴν κάμπην

(4) In MSS. F. L. & Bod. ut & supra Lib. XIII. Cap. 8. scribitur
ὄφεις.

(d) Τῇ ἐχιδνῇ.] Plutarchus Pag. 641. in Sympof. Ἐχιδνῶν δὲ, φηγὺ
κλωνίον ἐὰν προσπαράγῃ καὶ θήσκει. ἴσθαι.

(5) MSS. & Interp. habent πῆσσι.

(c) Ἐν κερυδῷ κοίτη.] Huius Proverbii sensum tradere conatur Erasmus,
in Adagiis p. 1508.

(6) Ita MSS. F. L. & Bod. Apud Hesychium; φερόν, βοάειν. In MS.
V. μωφόν, nihilo meliori scriptura: Interp. legit βοάειν. Mihi autem pla-
ceret, legi φέρον, frondes vel comam, facili unius litera elisione; quo sensu
usurpatur a Sophocle, Eurip. in Bacch. & Nicand. in Ther.

(f) Τὴν κάμπην.] Ita etiam Plutarchus in Sympof. Lib. 2. Probl. 3.
Κάμπη γίνεται τὸ σῶτον, εἴτε ἀκτινίσται ἀφ' αὐτῆς ἐκέρχεται, καὶ ἀετὶ ἀκτινίσται,
ἵπποσι πῆσται δι' αὐτῆς τὴν καλυμμένην ψύχην μινθίσται. Theophrasti autem
locus legitur p. 333. Μετεβολαὶ γίνονται ἐκ' ἄλλων ζώων καὶ ἐκ' αὐτῶν καλυμμένων
ψυχῶν. ὡς κάμπης γὰρ χρυσταλῆς, εἴτε ὡς ταύτης ἡ ψύχη.

φασί

φασιν εἰς ζῶον ἔπρην πτερυγόν, τὴν καλεσμένην ψυχὴν, καὶ πᾶς ἀπὸ τῆς συκῆς κάμπυας εἰς κενταρίδας, τὸν τε ὑδρὸν εἰς ἔχιν, ξηραίνοντάς τινι λιμνῶν. Ἐνια ὃ καὶ καλεῖται πᾶς ὥρεως δοκεῖ μεταβάλλειν, ὥσπερ ὁ ἰέραξ καὶ ὁ (g) ἔπρην μεταβάλλει, καὶ (h) ἐρίθαιος ὁ οἱ καλεσμένοι φοινίκουροι χειρῖν. ἔτι καὶ συκαλίδες καὶ οἱ μελαγχόρουφοι καὶ αὐτοὶ μεταβάλλουσιν εἰς ἀλλήλους· γίνονται ὃ ἢ (i) συκαλὶς πρὶν τὴν ὁπώραν, ὃ ὃ μελαγχόρουφος εὐθὺς μετὰ τρυγητόν. οἱ τελευτήσιοι ὀρνίθες ἐὰν ἐλκωθῶσι τὸ ράμφος, ὀρίζονται ἰώνται. σκorpιον ἀναίρει (7) ράφανις ἐπιπιθεῖται αὐτῷ. ἐὰν ὁ πληγῆς ὑπὸ σκorpίως (k) ὑπὲρ ὅντα κατὰ τὴν ὀρθίαν πρὸς τῇ ἕρᾳ βλέπων, ὁ ὅτις ἀλγήσῃ ὑπὲρ αὐτῆς. σημεῖον ὃ, ὅτι περὶ δὲ μῆκος διαπλεῖ. ἐὰν ὁ πληγῆς ὑπὸ σκorpίως εἰς τὸ ἔς ἐπὶ τῶν ὄντων, σκorpίως μετὰ πλῆξιν, ὅτι ἀλγήσῃ, εἰς τὸν ὅτιον μελεθῶσις τῆς ἀλγηδὸς. Οἱ μύρμηκες, ἵνα ὁ σὺ λατρεῖται ἐλκωθῶσι παρ' αὐτῶν μὴ φύγῃ, πᾶς ἐν περιώνταις τῆς ραζῶν ἀφαιρέσει. πᾶς

mutari in alia. Nam erucam aiunt mutari in aliud animal alatum, papilionem vocatum, & erucas fici in cantharidas, & hydram in viperam, ubi stagna sunt exsiccata. Quædam certis temporibus transformari videntur, velut accipiter & upupa invicem transformantur, & erithacus & qui vocantur phoenicuri æstivi. Sic etiam ficedulæ & melancoryphi; nam & ipsi mutuo transmutantur: Fitque ficedula circa autumnum, melancoryphus autem statim post vindemiam. Marinæ aviculæ ulceratum rostrum origano curant. Scorpion occidit raphanus ipsi impositus. Si ictus a scorpione asino infideat rectus respiciensque ad caudam, asinus pro ipso dolebit. Cujus signum est, quod continue pedat. Si ictus a scorpione in aurem asini dicat, scorpium percutit, non dolebit, dolore in asinum transeunte. Formicæ, ut frumentum ab ipsis reconditum non pullulet, medullas granorum arrostunt.

(g) Ἐπρην.] Locus Theophrasti Lib. 2. Cap. 6. Καὶ ὃ καλεῖται πᾶς ὥρεως ἔνια δοκεῖ μεταβάλλειν, ὥσπερ καὶ ὁ ἰέραξ καὶ ἔπρην. Aristoteles autem de Hist. Animal. Lib. 9. Cap. 49. Æschyli versus quosdam profert, quibus Poeta mutationem Upuræ in Accipitrem enarrare videtur: errore non levi, iudice Scaligero, qui Æschylum Upuram & Cuculum confudisse arbitratur. Vid. Aristot. loco cit. Plin. Tom. 2. p. 422. & Aldrovand. Ornitholog. Lib. 17. Cap. XI.

(h) Ἐρίθαιος....φοινίκουροι.] Ita Aristot. loco cit. Μεταβάλλουσι ὃ οἱ ἐρίθαιοι, καὶ οἱ καλεσμένοι φοινίκουροι ἐξ ἀλλήλων. ἔτι ὃ ὃ ἐρίθαιος χειμῶνι οἱ ὃ φοινίκουροι χειρῖν. Erithacus vocatur etiam Ἐρίθαιος. Hefychio & Phavorino, Δάνδαλος, Rubecula; φοινίκουρος a Gaza vertitur Ruticilla; Gallis autem, Rossignol de Muraille: de utraque diversis capitibus fuisse tractat Aldrovand. Lib. citato.

(i) Συκαλὶς....μελαγχόρουφος.] Hæc totidem pene verbis ex Aristotele desumpta, loco citato. Συκαλὶς, Ficedula; Gallis, Becfigues; Italis, Beccofigo. Μελαγχόρουφος, Festo, Aticapilla; Gallis, notante Harduino, Mesanges Nonnettes. Alexander Myndius, apud Athenæum, Μελαγχόρουφος facit Ficedularum genus: Ἀλεξανδρὸς ὁ Μύνδιος ἰσχυρῶς, ἄπρην τῆς αἰγυαλῶν ὑφ' ἧν ὃ Ἐλαῖος καλεῖται, ὑπὸ δὲ πινον Πυρίας, Συκαλὶς δ' ὅταν ἀκρωθῇ πᾶς συκῇ. δύο δ' εἶναι γένη αὐτῆς, Συκαλίδας, καὶ Μελαγχόρουφον.

(7) Ita legend. ex Cap. 9. Lib. 13. prius ράφανος.

(k) Ὑπὲρ ὄντα.] Vide superius Lib. 13. Cap. 9.

dunt.

dunt. Semina quæ inter ferendum cornua bovis contingunt, ab igne consumi non possunt. Appellatur autem hujusmodi κερσόβλα. Magnes lapis, sive siderites, attrahit ferrum; expirat autem, si allium ipsi affricetur; reviviscit, sanguine hircino ipsi infuso. Electrum, sive succinum, paleas ac omnia levia ad seipsum trahit, præter ocimum. Actitis lapidis duo sunt genera; alter enim densus est & solidus, alter vero rarus & inanis. Verum solidus alligatus mulieribus perficit foetus. Corallium a domo omnem livorem & insidias arceat. Idem faciunt & festucæ ebe-

ἐν τῇ Σπίρειας Σπίρμας ἀπὸ μύρου
ἔκαστος ἑξ ἑσῶς ὑπὸ πυρρῆς ἐδρα-
πανᾷ. καλεῖται ὅτι τοιαῦτα (1) κε-
ρσόβλα. Ἡ μαγνήτης λίθος, ἥτοι
(m) σιδηρεῖς, ἐφίλκει τὸ σίδηρον
ἐκπνέει, σκόνδε ἀσπρινοῦτος αὐτῇ
ἀναξὶ τραχὺς αἰμάλιος ἐπιχυθέντος
αὐτῇ. (n) ὁ ἤλεκτριανός λίθος, ἥτοι
συχνῶς, πάντα τὰ ἀχυράδια καὶ κῆ-
φα ἔλκει πρὸς ἑαυτὸν, πολλὴν ἀκρίμην.
(o) Ὁ αἰτίτης λίθος δύο φύσας ἔχει
ὁ μὲν γάρ ἐστι νατὶς καὶ σιχαρὶς, ὁ δὲ ἀ-
ρχιός καὶ ἀλέκειν. ἀλλ' ὁ μὲν νατὶς
ἀεὶ ἀπὸ μύρου πᾶσι γυναιξὶ πλυσ-
φορεῖ τὰ κυφορμήματα. ὁ (p) κερρά-
λιος (8) λίθος ἐκείνους ἐν τῇ

(1) Κερσόβλα.] Vid. Annotat. ad Lib. 2. Cap. 19.

(m) Σιδηρεῖς.] Hesychius: Ἡρακλείας λίθος, ἢ ἵνιοι μαγνήτην λέγουσιν ἐπὶ
ἀπὸς... Κέκληται ὅτι ἄπας ἀπὸ Ἡρακλείας τὸ ἐν Λυδία πόλει. Διὸ καὶ Σοφοκλῆς Λυ-
δαίαν λίθον αὐτὴν καλεῖται οἱ δὲ Σιδηρεῖς, οἱ δὲ Ἡρακλείας. "Magnes (Plinii verba)
" appellatus est ab inventore, (ut auctor est Nicander) in Ida repertus....
" Invenisse autem fertur, clavis crepidarum & baculi cuspide harentibus,
" cum armenta pasceret. Quinque genera enumerat Sotacius. Plutarchus
Vol. 2. p. 641. Ἡ δὲ σιδηρεῖς λίθος ἐκ αὐτοῦ τὸ σίδηρον, ἀν' σκορῶν χειρὶ.
Putidam fabellam, de statua, in templo Serapidis Alexandriæ, magnetis
vi in aere pendula, narrat Cedrenus Pag. 325. & Suidas V. Μαγνήτης.
Nec abssimilem prorsus de Muhammede historiolum creduli nobis tradide-
runt scriptores, quam abunde refellit Doctiss. Humfredus Prideaux in tra-
ctatu suo de Vita & Gestis Muhammedis. Vide Plinium de Dinocrate.

(n) Ἡλεκτριανός λίθος.] Plutarch. loco cit. Τὸ δὲ ἤλεκτρον πάντα κινεῖ
& ἀσπρίνεται κῆφα, πολλὴν ἀκρίμην, καὶ τὸ ἔλαττον βρεχμῶν. De succino vid.
Salmast. de Homon. Hy. Iatricæ, Cap. 101.

(o) Ἀιτίτης λίθος.] Plinius Lib. 36. Sect. 39. binos Actitis memorat,
Africanum pusillum ac mollem, candidam ac suavem argillam in aluo
habentem, friabilem; quem foeminei sexus putant. Alterum Arabicum
durum, galla similem, subrutilum, duro lapide pregnantem; hunc marem
vocant. Dioscorides & Plinius Nostro suffragantur, Actitis vires in par-
tibus retinendis mire depradicantes.

(p) Κερράλιος λίθος.] De Corallio vid. Dioscor. Lib. V. Cap. 129. &
Theophr. p. 396. Ovidius in Metam. sic ludit: "Nunc quoque Cuvialis
eadem natura remansit, " Duritiem tacto capiant ut ab aere, quodque
" Vimen in aquore erat, fiat super aquora saxum. Inde quibusdam Λι-
τέιδινδον dictum, & Metrodorus Gorgonia nomen ei imposuit, ab antiqua
Ista Poetarum fabula.

(8) MSS. F. L. & Bod. delent λίθος. An vero reponend. cum And.
Lacuna κέρμινος.

(q) ἑβένου, καὶ αἰρίζου τ' αἰσπαλάθου, καὶ ἡ εὐώδης ἀναγάλλης βορένη, καὶ ἡ σκίλλα ξηρονομήνη, καὶ ἐν τῷ περὶ οὐρού τ' οἰκίας κειμένη. ἡ (r) γαγάτης λίθος θυμαίω μήνη πρὶ ἐρπιὶ διώκει. αὐτὴ ἢ ἡ λίθος ψυχρὸν ὕδατι βρεχόμενη, καὶ πυρὶ περὶ σφισσμένη, ἀπ' ἧς μάλα λαμπρῶς, ὡς ὁ Νέστωρ ἐν τῇ Πανακείᾳ αὐτῇ φησὶ· ἐλάει ἢ ἐπιβαλλομένη αὐτῇ, σβέννυ). Τὸ (s) ἀμύαιον κρεῖττον ἐστὶ τ' ὅτι πυρὸς δύναμει, καὶ ἔκκαίεται, καὶ ἐπὶ πολὺν χρόνον μένει ἐν τῷ πυρὶ. Ὁμοίως ἢ καὶ ἡ (t) σκαλαμάνδρα τὸ ἐλάει ζῶον ἐκ πυρὸς ἐκ τῷ γένει, καὶ ἐν τῷ πυρὶ βιοῖ, ἔκκαίον ἐκ τῷ φλόγος. Ταῦτοι τὰς μυκητὰς ῥοδίνην χειροτέρας σκοτῶν). τρέφει καὶ φεύγει, ἐὰν κείρης αὐτῇ τὸ πῦρον.

ni, & radices aspalathi. & odorata anagallis, & scilla ficcata, & in vestibulo domus posita. Gagates lapis suffitus reptilia fugat. Idem lapis frigida aqua madefactus, & igni admotus, ignem concipit & ardet ingenti splendore, ut Nestor in Πανακείᾳ sua tradit: quod si oleum injiciatur, extinguitur. Amiantus ignis vim superat, & non comburitur, etiam si diu in igne maneat. Similiter & salamandra minimum animalculum ex igne generatur, & in igne vivit, neque exurit a flamma. Tauri, naribus ipforum rosaceo illitis, tenebris offusis vertigine afficiuntur. Hircus non fugiet, si praeideris ipsi barbam.

(q) Ἑβένου.] *De Ebena Vid. qua congefferunt Dioscor. Lib. 1. Cap. 119. Plin. Tom. 3. p. 10. Theophr. H. P. p. 78. & Salmaf. ad Solinum. p. 1040. &c.---. Arboris nigra est materies, miri splendoris, artificibus omnibus nota. De Aspalatho supra diximus. Anagallidem abunde describit Dioscor. Lib. 2. Cap. CCIX.*

(r) Γαγάτης λίθος.] *Plinius ex Dioscoride.--- "Gagates lapis nomen habet loci & amnis Gaxis Lycia. Niger est, planus, pumicosus, non multum a ligno differens, levis, fragilis: odore, si teratur, gravis Cum uritur, odorem sulphureum reddit: Mirumque, accenditur aqua, oleo resinguitur. Fugat serpentes. Idem de Thracio lapide tradunt Dioscor. Aristot. & Plinius.*

(s) Ἀμύαιον.] *Dioscor. Lib. V. Cap. 156. Ἀμύαιον λίθος γυνῶν ἐκ Κύπρου, ἐν πηλῇ χιτῇ οἰκῶς· ἐν ἑρμαζομένοις ὑφάσμασι πιᾶται ἐκ αὐτοῦ ὄψις ἰμωαντίδης περὶ θῆαν· ἐκ βλεννῶν εἰς πύρ φλογύνται μὲν, λαμβάνονται ἢ ἐκ τῶν μὴ καὶ κακούμενα. Asbestinum vocat Plinius Lib. 10. Cap. 1. eademque scriptis mandat. Saracenus autumat idem esse ac Linum Carpatium, quod Pausanias negat esse πυρὶ ἀλώσιμον. Plutarchus de Defectu Oracul. p. 434. Lapidem Carystium vocat, & queritur hisce verbis, quod esset --- χερόν· ἔστι πολὺς, ἀφ' ὃ ἡ ἐν Κάρῳ πέτρα πίπτουσι μνηρόμεθα λίθων μελακά νηματοῦδη συνεκφύρασι. Καὶ ἢ ὑμῶν ἐωρεσμένας πινὰς οἶονα χειρὸς μακρὰ, καὶ δίκτυα, καὶ κερυφάλαις ἐκείθιν, ἔπ' ἀεικασιμένους, ἀλλ' ὅτ' αὐτὸν ῥυπαρὸν χρωμένον, ἐμβαλόντις εἰς φλόγα, λαμπρὰ καὶ ἀφ' αὐτῇ χερμίζουσι. Et Apollonius Dyscolus Capite XXXVI. refert, ejusmodi mappas ex lapide Carystio fieri solitas. Kircherus in Mundo Subterraneo (citante Harduino) scribit, redimiculum ex asbestino lino contortum sibi donatum fuisse ab Eminentiſſ. Cardinale de Lugo.*

(t) Σαλαμάνδρα.] *Salamandra genus est lacerti, simile terrestri crocodilo, inquit Nicandri Scholiastes, tardum, stellatum. " Huic tantus rigor, (Plinii*

(Plinii verba) ut ignem tactu restinguat, non alio modo, quam glacies. Idem asserunt Aristoteles, & Ælianus; vulgique valet opinio. Sed, teste Plinio, Sextius Niger, & Dioscorides negant; -- μάλιστα πιστεύει μὴ καὶ ὕδατος, inquit Diosc. Et Galenus varia recenset medicamenta, in quibus salamandra usta adhibentur: aliquantisper enim durantes in igne non absumuntur, donec madidus & mucosus humor, quo abundant, evanuerit. De Salamandra Romæ visa 1667. Consul. Acta Eruditorum An. 1667. Sextus Empiricus Pyrrh. Hypotyp. Lib. 1. testatur, Salamandras cibum esse suis gratissimum; causa non addita.

CAP. II.

De apibus, & quomodo ex bove generentur; quod βεζόνη appellatur. Florentini.

Locus, in quo apes ponentur, ad hybernium aut vernum solis ortum spectare debet, quo & hyeme calhant, & æstate auræ inspirantes ipsas recreent. Aqua optima apum examinibus est, quæ per asperos calculos fluit, incorruptaque ac minime turbida est; nam & sanas conservat, & bonum mel facit. Venum petras, & saxa, itemque ligna aquam paululum supereminentia collocare oportet, quibus insidentes facile bibant. Si vero e terra non fluat aqua, ex puteo hauriatur in lacus torculares purgatos, aut in [fonticulos] vasa aquaria. Sint autem hæc juxta apes, ne ex aquæ gestatione ægrotent. Pabulo thymi maxime gaudent, & eo abunde pastæ, & plurimum mel conficiunt, & sobolem pariunt. Salvia quoque & thymbra, ac cytissus, jucundissima sunt apibus pabula, & novella examina cytisso maxime adherent, ab

Κ Ε Φ. Β.

Περὶ μελισσῶν, καὶ πῶς ἀνέκ βόδης (1) γένοιτο, ὃ καλεῖται βεζόνη. Φλωρεντίνους.

Τὸ χωρίον, ἐν ᾧ ἔσονται αἱ μέλισσαι, περὶ ὅθου πρὸς χειμερινὰς ἢ ἱαρινὰς ἀναβολὰς ἢ λίαν ἥλιον ὅπως ἀνὰ πάλμπαν χειμῶνται, καὶ θέρους αὐτοῖς αὐταῖς ἐπιπίνουσι ἀναπαύουσι αὐτὰς. ὕδωρ δὲ κορεΐται (2) συμπύεισι, τὸ δὲ τρυχαίαις ῥέον ψυφίδαι, ἀδιάφορον τι καὶ ἀθροιστον ὕδατος τι καὶ καθαρόν μελίτη ποιητικόν. Χρὴ δὲ εὐσεβεῖναι ἑπιτάλαι, πίστεως καὶ εὐλαβικῶν ὑπερήκουσας ὅτι ὕδατος, ἵνα (3) ἐφιζάνουσι πίνωσι ἀμολογῇ. εἰ δὲ μὴ εἴη ῥέον δαδὸ γῆς ὕδωρ, ἐκ φρέατος ὕδωρ ἐπιπνέειν εἰς καθαροὺς λῶντας τι καὶ κρήνας. ἔστωσαν δὲ αὐτῶν πολλοὶ καὶ μελισσῶν, ὅπως ὑδροφορεῖται μὴ καμίνωσι. (4) Μόνη δὲ ὁμῶς μέλισσα χαίρουσι, καὶ ἀφρόνως τότε νιμώμεται, μέλι τι πλείον φέρουσι, καὶ σμῆνη τίκτουσι. (5) Ἐλείσφακός τι καὶ θύμβρα καὶ κύπριος ἡδιστὴ μελισσῶν τροφαί, τὰ τι νέα σμῆνη πρὸς ζάνη κυλίσσονται μελίτῃ, ἢ ἀπ' αὐτῆ λαμβάνει δαπ-

(1) Ita MSS. prius γένῃ. (2) Ex MSS. ante, σμηνῇσι. (3) Emend. ex MSS. prius ὕριζ. (4) Loco huic misere luxatio nihil medela afferunt MSS. Cum Interp. autem sic restituo, Νομῇ δὲ θύμβρα μελίτῃ. (5) Emend. ex MSS. & Dioscoride; in pr. Ed. pessime λιγίσφακόν τι καὶ θύμβρα καὶ κίττισον--.

νώπρον. αὶ ὃ (6) καὶ κελεύει, τὰ
 πρὸς τὰς ἀποδοχὰς ἀγρίαις (7)
 ἄλιστα ἐκ σπινθύνων (α) ὀξείων ἢ συ-
 κίνων ὁμοίως ὃ καὶ τὰ ἐκ πιπύων
 ἢ φηγίνων. εὐρύς ὃ ἔσω πηχυαῖον, καὶ
 μὲν δὲ πηχυ. κεχρίστω ὃ ἔξωθεν
 κρινίας καὶ βολβίτης φουράμασιν ἢ πῶν
 ἢ ἀν σπατίῃ. πευπᾶν ὃ αὐτὰ καὶ
 πάλαια, ὥπως οἱ αἰετοὶ ἡρέμα εἰσ-
 πνέοντες τὰς περὶ ἀρσέχνας αὐτῶν καὶ
 τὰ εὐρωπῶντα ξεραίνουσιν καὶ ἀψύ-
 χουσι. Χαίρει ὃ (8) ἐρημίας μάλας
 τὸ ζῶον, καὶ ἀχρεῖται ἀνθρώπων ἐπι-
 φοιτησθ. ὅθεν καὶ τὸ εἰς μοφύλακα
 θηρίων ἀποικοδομησθαι ἐξ ἀρχαίων
 λίθων, ἵνα αὐτοὶ ἀφ' ὧν ὁ πῶν εἰσ-
 τόμεναι, τὰς περὶ ἐπιβελούοντα ὄρνεις,
 καὶ τὰ δόσον δύνανται ἀφουρᾶν.
 Φιλῶσι ὃ τὰς ζωνήθεις νομάς, καὶ (9)
 ἐπὶ ξένας μὲν αὖτε ἀν ἐκστῶν ἐλ-
 θοῖεν· διόπερ καὶ χαίρει αὐτὰς ἀφ-
 φυλάττειν καὶ. εἰ ὃ περὶ αὐτῶν πνί,
 ἢ κατ' ἄλλαν αἰτίαν, μετὰ νομίζου
 ἀνάγκη γίνεσθαι, νυκτὸς καὶ ἡμέρας, καὶ
 δέμας τὰ ἀγρία ἀεὶ δόσαι, αἰρε-
 τὰ τὰς ἡμέρας. λαθὼν ὃ ἔτι τὰ κη-
 ρία περὶ αὐτῶν, ἔτι τὰ ζῶα ἀνάσσει.
 Τιθύμαλλοι ὃ νιμηνέου, ὃ περὶ ὅπου
 γὰρ ἀμύμα, ἀφ' ὧν νοσῶσι. διό
 αὖτε ἀφανίζου καὶ ἐκπίπτει τὸ ἐγγὺς
 πηφύκαται, αὐτὰς περὶ ἰαῶν, τὸ ῥοῖα
 ὃ καὶ πνὶ τὸν σκίπυ, τῆς τὸν κέ-
 λυφον, κόψαντα, καὶ ἀφ' ὧν λεπίς κη-
 σκίνα σήσαντα, μὲν μάλιστα περὶ οἷον
 αὐτῶν φουράσαντα, (10) ὃ περὶ αὐ-
 τῶν. Φθειρώσας ὃ ἰαση κλῶνας
 μυλίας ὃ ἐρνεῖ καίων ὃ καὶ πνίζων.
 (11) ἀμύμα πνίαν ὃ νοσῶντες ἰαση κα-

coque facillime divelluntur. At ve-
 ro claustra, hoc est vasa quibus ex-
 cipiuntur, optima fiunt ex tabulis
 oxeinis aut ficulneis: Similiter &
 ex pincis aut faginis. Latitudo fit
 cubitalis, longitudo duorum cubito-
 rum. Foris autem calce & bubuli
 stercoreis testorio oblinantur; minus
 enim sic cariem sentient. Perfo-
 rantur ea ipsa oblique, quo venti le-
 niter inspirantes tum araneorum te-
 las, tum alia situm contrahentia, re-
 ficient & perfrigerent. Gaudet ma-
 xime solitudine hoc animal, & æ-
 gre fert hominum accessum. Quare
 apum custodem oportet murum cir-
 cumstruere ex raris lapidibus, quo
 ipsæ per cavernas involantes tum
 aves insidiantes, tum rorem effugere
 possint. Amant consueta pascua, &
 ægre sedes mutant; & ideo in eo-
 dem loco ipsas manere oportet. Si
 vero emptori cuipiam, aut etiam
 ob aliam causam, necesse sit ipsas
 transferre, noctu & placide, & pelli-
 bus obligatis vasis, eas tollat antequam
 luceat. Hac enim fallacia neque fa-
 vos perturbabit, neque animalia vexa-
 bit. Porro tithymallum depastæ, &
 succo gustato, alvi profluvio labo-
 rant. Quare si quis prope succre-
 scat, extirpandus & evellendus est,
 ipsæque curandæ sunt mali punici
 putamine, hoc est cortice tuso, &
 tenui cribro excusso, admixto melle
 ac vino austero. Pediculos autem
 ipsarum tolles, ramulis mali & ca-
 prifici incensis ac suffumigatis. He-

(6) Ita MSS. F.L. Bod. & Interp. ante καὶ κελεύει. (7) Ex auctor.
 MSS. & Interp. pr. Ed. ἔσωσαν σπινθύνων. πνίαν ὃ ἄλιστα.

(α) 'ὀξείων-] Legendum potius ex Theophr. ὀξύνων. Theodorus Gaza,
 ubicunque occurrit ὀξύν, scissimam verit, quod Salmasius improbat, &
 contendit ὀξύν Theophrasti nihil aliud esse, quam Cerrum Plinii, Argu-
 mentiis a fructu ductis. Vid. Salm. in Solin. p. 334.

(8) Ita MSS. ante ἡρημίας. (9) Emend. ope MS. Barocc. prius con-
 junctum ἐπιξένας. In reliquis MSS. ἐπιξινέου. (10) Duas hasce voces
 MSS. & Interp. non agnoscunt. (11) Ex MSS. prius ἀμύμα πνίας.

betudinem

betudine vero visus laborantes sanabitis foliorum origani suffitu. Quemadmodum autem apes ex bove natæ una & vicesima die vivificantur, sic etiam examina totidem diebus augentur. Verum reges ipsi in supremis favis reperiuntur. Oportet autem in singulis alvearibus unum relinquare, & reliquos perimere. Congregatæ enim ad singulos apes discedunt, & ab opere cessant. Regum optimi sunt colore flavi, magnitudine sesquialtera ad proportionem apium. Secundo loco sunt varii, paululum subnigricantes, magnitudine dupla. Cæterum e loco tithymallum, & veratrum, & thapsiam, & absinthium, & caprificum tollere oportet, omniaque quæ apem perdunt: Nam & mel vitiosum ex his faciunt ac fugunt. Similiter etiam infidiantia apibus animalia perdes, vespas nimirum & paros, meropas, hirudines, crocodilos, ac lacertas; & omnia apes perdentia fuga & eneca. Cum vero omnes homines accedentes moleste ferant, ipsosque impetant, iis tamen qui vinû & unguentû olent faviores irruunt; & mulieres item

πνῶ φύλλων ὀρίαντες. ὥστε ὅτι αἱ βασίλειαι μίαν καὶ εἰκοστὴν ἡμέραν ζῶσιν ἐν τῷ μέλιτι καὶ οἱ (12) ἱσμοὶ αὐξάνουσιν τὰς ἡμέρας. Οἱ δὲ βασιλεῖς ἐν ἀκροῖς τοῖς κηρίοις εὐρίσκονται. καὶ ὅτι ἐκάστω σμηνίῳ ἓνα ἀπολιπόντες, τὰς λοιπὰς ἀφανίζουσιν. Συνιστάμεθα ὅτι πρὸς ἕκαστον αἱ μέλισσαι καταστίζουσιν, καὶ τὸ ἔργον ἀφίστανται. Τῶν δὲ βασιλέων οἱ μὲν ἀριστοὶ εἰσὶ τῇ χρυσεῇ χύμα, μέγανθον ἡμιόλιον μελίσσης. οἱ δὲ δεύτεροι ποικίλοι, ὀλίγον ὑπομειλαίνοντες, μέγανθον διπλάσιον. καὶ ὅτι ἔχειν πύμαλλον, καὶ ἐκδορόν, καὶ θαψίαν, καὶ ἀψίνθιον, καὶ (13) ἀγρίαν συκλὴν ἐξαίρειν καὶ, καὶ πάντες τὰ τῶν μελισσῶν φθείρονται ἀλλὰ μὴν ὅτι τὸ μέλι φαῦλον (14) ἐργαζόμεθα, ἀπὸ τέτων μεταλαμβάνουσιν. Τὰ δὲ ἐπιβελύοντα αὐταῖς ἔστω ἀσφιδεῖς, (εἰσὶ δὲ σφῆκες, (b) αἰγθαλοὶ, (c) μέροπες, χαλιδόνες, κροκόδειλοι, σαῦραι) καὶ πάντα τὰ τῶν μελισσῶν φθείρονται (15) ἀποστρεφὲς καὶ ἀναίρει. πρὸς πάντας δὲ καταπτόμεν ἀνθρώπους δυσχεραίνουσαν, καὶ ἐπ' αὐτὰς ὀρμώμεν, χαλεπώτερον αἰεὶ τοῖς οἷον ὅτι μύρον ὄζει καὶ γυναιξὶ δὲ ἐπὶ ῥυτίτι, μάστιγι ταῖς

(12) *Emend.* ope MS. Bar. ante, ἱσμοί. (13) *Interp.* legebat ἀγρίαν ἀγρίαν sed MSS. & Varro pag. 111. ut in textu. (14) MS. F. & *Interp.* ut in textu. MS. V. ἐργαζόμενοι. L. B. 1, & 2. habent ἐργαζόμενα.

(b) Αἰγθαλοὶ-] Aristoteles *Hist. Animal.* p. 902. tria αἰγθαλῶν σῖναι, ratorum genera enumerat; Ἐστὶ δὲ (inquit) τὰ αἰγθαλῶν εἶδη τρία, ὁ μὲν ἑστὶς μέγας ἐστὶ ὅσον σπύζα. Ἐπὶ τοῖς ὀρεῖσιν, ἀπὸ τοῦ μέλιτος ἔχουσιν. ὁ δὲ τριτὸς ὀρεῖσιν, ἀπὸ τοῦ μέλιτος ἔχουσιν. ὁ δὲ τριτὸς ὀρεῖσιν, ἀπὸ τοῦ μέλιτος ἔχουσιν.

(c) Μέροπες-] *Avis*, quæ Bæotis teste Aristot. μέροψ, Cretensibus, ex Bellonii observatione, μελισσοφάγος dicitur; subterraneum nidum condit, usque ad 4 cubitorum altitudinem, unde sex aut septem pullos educit; insignis propter mirum erga parentes amorem, & ἀπὸ τοῦ ἀντικαταρτῆ. Virgilius *Georg. IV.* apibus hostem esse indicat, & removendum suadet; "Abfint & picti squallentia terga lacerti" Pinguibus a stabulis, meropesque, atque volucres. Vid. Meropis formam & descriptionem apud Aldrovandum *Ornithol.* Lib. 12. Cap. XLV.

(15) *Malim cum Interp.* ἀποστρεφὲς καὶ ἀναίρει, in modo Imperativo.

(16) ἡφροδισιαζομέναις. Κιχελίδω
 ἢ τὰ ἀργαῖα, ἐν οἷς αἱ μέλισσαι, ἢ
 θύμω ἢ λειούκῃς ἀγίσιν ἐπιμελῶς.
 μάλιστ' ἢ, ἵνα ἀγαπῶσι τὰς οἰκήσας
 καὶ ἐμυλῶσιν, νάρθη βοτάνης καὶ
 σμύρνης τὸ ἴσον ὁμοῦ λειάναι, πε-
 τραπῶν περὶ μέλιτος συμμύξας,
 τοῖσι χελίδας τὰ ἀργαῖα. Ἰόβας ἢ
 ὁ βασιλεὺς Λιβύων ἐν λαύρακι ξυ-
 λίνῃ φησὶ δεινὴν ποιῆσαι μέλισσας καὶ
 Δημόκριτον καὶ Βάρον, ἐν Ῥωμαίῃ
 γλώσσῃ, ἐν οἷῳ φασὶ (17) ποιῆ-
 ῶν, ὅπῃ ἐστὶ ἐν αἰμῶνι. Ὅς τὸ πο-
 ῶντος οἰκὸς σοὶ ἔστω ὑψηλός, δεκα-
 πηχυαῖος, καὶ εὖρον πηχῶν ἑ. Ἐπεὶ
 λοιπαῖς πλοῦράς ἴσους. εἰσόδους ἢ εἰς
 αὐτὸν ἀεὶ ποιεῖσθαι μία, καὶ θυρί-
 δις δ'. ἐν ἑκάστῃ τήνῃ μία. εἰς
 τῆς τοῦ ἑν ἀγαλῶν (d) βῆν τετα-
 κτηνῶν, εὐσταρῶν, λιπαρῶν μέ-
 λισται, πλείους αὐτῶν νεανίας πολ-
 λὰς, καὶ τυπτόμεναι αὐτὴν ἰχυρῶς,
 καὶ τυπτόμεναι αὐτὴν ῥοπαλοῖς ἀπο-
 κτείναντων, ὁμοῦ ταῖς σαρξὶ τὰ ὀ-
 ρεία συναλθῆναι φυλακὴν ἢ ἰχέτω-
 σιν, τὸ μὴ αἰμαίνεσθαι π τοῦ βοός,
 (ἢ ἡδ' αὖ ἐξ αἱμάτων κνηθεῖν ἢ μέ-
 λισσαι) ταῖς πρῶταις πολλῶν μὴ
 βιαιῶν (18) ἐμπιπτόμεναι. Εὐθὺς ἢ ἀπο-
 κτείναντων πᾶς ὁ βοὸς πόρῃς ἐξόνταις
 καθαράς καὶ λιπαρὰς πῖσιν κιχελί-
 σταις οἷον ἑμμελῶς, καὶ ῥῖναι, Ἐστ-

invadunt, maxime eas quæ rei ve-
 nereæ operam dederunt. At vero
 vasa & alvei, in quibus sunt apes,
 thymi aut populi albæ floribus ac-
 curate oblinantur. Præsertim vero,
 ut domicilia sua diligant, & in ipsis
 maneant, nardi herbæ & myrrhæ
 portiones tere, quadruplo mellis ad-
 mixto, indeque vasa obline. Juba
 rex Libyæ apes facere in arca lignea
 jubet; Democritus autem & Varro,
 qui Romana lingua scripsit, in do-
 mo faciendas esse tradunt, quod et-
 iam melius est. Modus autem hic est.
 Domus sit tibi alta decem cubitos,
 latitudinis itidem cubitorum decem,
 & reliquis lateribus comparibus. O-
 stium in ipsâ fiat unum, & fenestræ
 quatuor, in unoquoque latere una.
 In hanc inducas bovem triginta men-
 sium, carnosum, valde pinguem, fa-
 ciasque adstare ipsi juvenes multos,
 qui ipsum fortiter tundant, & fu-
 stibus cæsum occidant, simul cum
 carnibus ipsa etiam ossa comminu-
 entes; diligenter autem caveant, ne
 quid bovis cruentent, (Non enim ex
 sanguine apes generatur) primis pla-
 gis non violenter in ipsum irruen-
 tes. Statim vero obturentur omnia
 foramina bovis linteolis puris ac te-
 nuibus pice tinctis; velut oculi, na-

(16) Restitui ex MS. Bar. pr. Ed. ἡφροδισιαζομέναις. (17) Præced.
 voculam δις deleui, auctor. MS. Bar.

(d) Βῆν τετακτηνῶν.] Qua ex bove putrefacto nascuntur apes, βου-
 νῆς, vel, ut Varroni, βουρῶν vocantur: Ælianus de Animal. Lib. 2. Cap.
 Ult. postquam varias laudes boum recensuit, hoc non omittit, quod apibus
 originem præbeant; & Virgilius ad finem Georgicorum eleganti sane
 carmine modum explicat: "Quattuor eximios præstanti corpore tauros"
 "Ducis, & intacta totidem cervice juvenecas." Post, ubi nona suos Au-
 rora induxerit ortus, "Inferias Orphei mittit, lucumque revisit." Hic
 vero subitum ac dictu mirabile monstrum "Aspiciunt; liquefacta boum
 per viscera toto" Stridere apes uero, & ruptis effervere costis, "Im-
 mensasque trahi nubes, jamque arbore summa" Confluere, & lentis u-
 ram demittere ramis.

(18) Ita omnes MSS. & Interp. In pr. Ed. ἐμπιπτόμεναι. ἀπὸ τῆς γῆς
 ἢ ὁ βοός, εὐθὺς ἐμπιπτόμεναι πᾶς αὐτῶν....

res, & os, & quæ a natura factæ sunt partes ad evacuationem necessariam. Deinde thymo substrato multo, boveque supino super ipsum reclinato, domo egrediantur, & statim januam & fenestras luto denso oblinant, ut neque acri, neque vento, aliquis ingressus aut spiraculum pateat. Tertia autem hebdomade undique domum aperire oportet, & lumen aeremque purum admittere, præterquam ex ea parte unde vehemens ventus spirat: Si enim sic contigerit, fenestram, quæ secundum ventum sita est, clausam relinquere oportet. Postquam autem materiæ videbuntur animari, & spiritum sufficientem attraxisse, rursus claudere oportet, & luto velut prius oblinere. Undecima deinde post hanc diem ubi aperueris, invenies plenam apibus racematim inter se coagmentatis, & ex bove cornua reliqua & ossa, ac pilos, sed præterea nihil. Aiunt, ex cerebro gigni reges, ex carnibus vero alias apes; nascuntur autem & ex medulla spinali reges; præstare tamen omnibus aliis ex cerebro natos & magnitudine, & pulchritudine, & robore. Primam porro mutationem & transformationem carniū in animalia, & velut conceptum quendam ac generationem, inde cognosces. Aperta enim domo, parva & alba specie, inter seque similia, & non perfecta, neque jam omnino animalia, circa vitulum plurima videbis; immobilia quidem omnia, paulatim vero augescientia. Videbis etiam alarum excretionem jam articulis distinctam, videbisque apes proprium colorem accipientes, circumfidentesque regem & advolantes; verum brevius, & subtrementibus a-

μα, καὶ ὅσα τῇ φύσει πιπνοίηται εἰς κένωσιν ἀναγκαίαν. ἐπιβὰς θύμον ὑποστρώσαντες πολὺν, καὶ ὑπὸν ἐπ' αὐτῷ κρεβάτιντες τὸ βῆν, ἐξελθόντες τῷ οἴκῳ εὐδὺς τὴν θύραν καὶ τὰς θυρίδας ἐπιχειροῦσάτωσαν πηλῷ σιζανῷ, ὥς μή τι αἶρα, μή τι ἀνέμω, εἰσδύνῃ ἢ ἀφ' αὐτοῦσιν ἦντινα εἰσιναι. Τετάρτῃ δ' ἐβδομαδίᾳ χεὶρ πάντοθεν ἐξανοίξαντα εἰσεῖσται φῶς τι καὶ αἶρα καθαρόν, πῶν ὅπου ἂν κενεῖται σφοδρὸν πνεῦμα· (19) εἰ γὰρ ὧδε ἔρχι, τὴν κατὰ τὸτο εἰσόδον κεκλεισμένῳ χεὶρ εἰσται. ἐπὶ δ' ὁδὸν εἰσὶν ἐμψυχῶν αἱ ὕλας πνεύμα αὐταρκεῖς ἐπισπασάμεναι, αὐτῆς χεὶρ συγκλείουσαι τὰ πηλῷ κατὰ τὴν αἰστέραν χεῖρσιν. ἐνδεκάτῃ δ' μὲν πύ- τῳ (20) ἡμέραν αἰοίξας ἐνδεκάτῃς πλῆρη μελισσῶν βοτρυόδον ἐπ' ἀλλήλαις συνημίμων, καὶ τῷ βοδὸς λεπτόμεναι τὰ κρεβάτια καὶ τὰ ὅσα, καὶ τὰς τρεῖς, ἄλλο δ' ἡμέρῃ. Φασὶ δ' ἐκ τῶ ἐγκέφαλου γίνεσθαι τὰς βασιλίας, ἐκ δ' τῶ στερῶν τὰς ἄλλας μελίσσας· (γίνον) δ' καὶ ἐκ τῶ νωπαίου μυελῷ βασιλεῖς·) κρατισταὶ μὲν τοὶ τὰς ἐκ τῶ ἐγκέφαλου μινίβη π, καὶ καὶ αἱ, καὶ ῥάμνη τῶ ἄλλων. τὴν δ' ἀπὸ τῶν στερῶν καὶ μεμβρῶν τῶν στερῶν εἰς ζῶα, καὶ οἰοῖται κύστη πνα καὶ γένεσιν, καὶ διατερεῖς ἐπιπύθην. (21) ἀνωκισμέναι γὰρ οἱ οἴκ, μικρὰ καὶ λευκά τὰ εἶδος, καὶ ἀλλήλοις ὁμοία, καὶ ἐτέλεια, ἔπει ἡδὴ πάντῃ ζῶα πρεῖ τὸ μύσθον πληθύνοντα (22) ὅψῃ ἀκίνητα μὲν πάντα, κατὰ μικρὸν δ' αὐξανόμενα. ἰδεὶς δ' ἂν καὶ τὴν πύργον φῶσιν ἔδη διασπασμένην, τὴν τι οἰκείαν χροίαν λαμβανούσας, καὶ ἀεὶ καὶ χρομίνας τὴν βασιλείαν, καὶ αἰσθητικῶν (23) βαρύνοντων δ', καὶ ἀποστειμύσας τὰς πύργους, ἀφ' οὗ τὴν αἰθεραν τὴν πύργου, καὶ τὴν τὴν μελῶν

(19) Supplevi hanc περιπνῆν ex MSS. (20) Ita MSS. pr. Ed. ἡμέ-
ρα.... πῶν ὅπου. (21) Malim cum Interp. ἀνωκισμέναι, sed MSS. ut in
textu. (22) Sic lego, prius ὅψῃ. (23) Casaub. βαρύνοντων.

εἰσιν αὖ. Προσιζάνουσιν ἡ ταῖς θυρίσιν
ροίζηδόν, ὡς ἔστιν ἐν βιαζόμεναι ἀλ-
λήλας, πτόθω ἔφωτός, ἀμεινον ἡ
ταῖς ἀνοίξεις καὶ ἀπὸ φρεσὶς ἡ θυρί-
δων, καὶ τῶς εἰρηται, παρ' ἡμέραν
ποιεῖται δὸς ἡ μὴ μεταβάλλων)
ἡδὴ τὴν ἡμελίσων φύσιν, ἀλλ' ἐπὶ τὴν
πλήν σὺγκλησιν. τοῦ ἡ σελίς
καὶ καὶ ἐν τ' αἶρα μὴ λαμβάνον-
τες, ὡς περ πνιγμῶν δόκω. ἔστι ἡ
οἶκος ὁ μελίσων ἐγγὺς ἐστὶν, καὶ ὅταν
(24) ἐκπύσωνται ἀνοιγμέναις ταῖς
θυρίσιν ὑποσμύια θυμὸς πικρὰ (c)
κνέουσι. τῇ ἡ ὁσμὴ ἐκλύσθαι αὐτῶς
εἰς τ' μελίσων, (25) πικρὰ πνι-
μῶν ὁσμῶν ἀνθῶν. ταῦτα ἡ θυ-
μῶν ὅτι ἀκρόασις εἰσελάσθαι. χαί-
ρουσι ἡ μέλιται τῇ εὐωδίᾳ καὶ ἀν-
θῶν, ὡς (26) εἰκότως εἶναι μέλι-
τος δημιουργός.

(24) Hunc locum fæde corruptum restitui, ex opt. Cod. Bar. In pr. Ed. ἐκπύσων, μύσων ἀνοιγμέναις.

(c) Κνέουσι.] Cneorum, quod Julius Hyginus *Casiam* vocat, *Apibus* propter odorem apprime utile censuerunt Veteres. Duo genera ex Theophrasto memorat Plinius; Nigrum, & Candidum; Hoc odoratum est, folio oleagineo, humi se spargens, ramis crassis & numerosis: Nigrum folia habet carnosæ, qualia tamarix, & inodorum. Germinant & florent post æquinoctium autumnæ.

(25) Ita MS. Bar. ante πικρὰ πνιμῶν. Interp. & Casaub. πικρὰ πνιμῶν, & referunt ad μελίσων, non ad apes. (26) MS. Bar. εἰκότως... δημιουργός.

Κ Ε Φ. Γ.

C A P. III.

Περὶ μελιτῶν. Διδύμη.

De apibus. Didymi.

Ἡ μέλιται πάντων τῶν λοιπῶν ζώων
ἐστὶ σοφωτάτη καὶ ἐνμηχανωτά-
τη, καὶ σὺνεγγὺς ἀνθρώπῳ καὶ τὸ
συνεῖόν, & τὸ καὶ ἀσκαδὸς ὁμοῖον ὑπ'
αὐτῆς (1) θῆτον ἐστὶν ὡς ἀληθῶς, & χρη-
σιμώτατον ἀνθρώποις, καὶ ἡ πολιτεία
τέταρτος ἡ ζωὴ ὡς εἰσὶν αἱ μέλιται
ἐννοημέναις τῇ πύλει. ταῖς τι ἡ
ἐξόδους καὶ ἡ γαμῶνα καὶ ὡς ἐπὶ

(1) In MSS. ἐστὶ θῆτον ἀν ἀληθῶς,

APis omnium aliorum animalium
sapientissima est & artificiosis-
sima, & intelligentia ad hominem
prope accedit; opificiumque ejus ve-
re divinum est, & hominibus utilis-
simum. Politia quoque hujus ani-
malis assimililis est regimini urbium
optime institutarum. Nam & egre-
diuntur pro ducis arbitrio & ad ejus

præceptum; & a floribus & arboribus lachrymas glutinosissimas ferentes, his velut unguine quopiam pavimentum illinunt, itemque ingressus. Aliæ mel inde conficiunt, aliæ aliud quid faciunt. Est præterea purissimum animal, nulli graveolenti ac immundæ rei infidens; neque gulosum est, neque ad carnes, neque sanguinem, neque ullam pinguedinem advolans, sed solum iis, quæ dulcem succum habent. Neque vero aliorum labores devastat, resistit tamen fortissime iis, qui ipsius labores destruere aggrediuntur. Cum autem sibi conscia sit suæ imbecillitatis, angustos facit & sinuosos ingressus in domunculam suam. Si quod igitur animal ingressum fuerit, ut ipsis damnum inferat, plures circumstantes ipsum facile occidunt. Demulcet autem hoc animal & optima modulatio; unde sane mellarii ipsas dispersas, cymbalis pulsatis, aut manuum concinno plausu congregant. Solum autem hoc animal ducem quærit, qui omnium curam agat: quapropter semper colit regem, concomitaturque alacriter, in quocunque tandem ordine collocetur, & defessum ipsum sustinet, &, cum nequit volare, gestat & conservat. Maxime vero segnes odit; quapropter desides & otio deditas, consumentesque elaboratum mel, unanimiter occidunt. Cæterum artificium ejus prope ad humanam intelligentiam accedere videtur, quod cellas sexangulares faciat.

(2) Ex MS. V. *primus* *πρωτεύων*.
πρωτεύων.

ταγμα ποιῆται. ἀπὸ δὲ τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν δένδρων τὰ καλλωδύστερα τῶν δακρύων φέρονται, τούτοις ὡς περ αἰοίφῃ τὸ ἴδιον χρῆναι, καὶ πᾶς εἰσόδος. αἱ δὲ αὖτε τὸ μέλι παρασκευάζονται, αἱ δὲ ἄλλοι σιωπῶσιν. ἐπὶ δὲ καὶ κατὰ τὸν ὑπερβολὴν τὸ ζῶον, ἐδὲν τῶν δυσωδῶν ἐκ ἀκαθάρτων ὡς σιζάνων· ἐπὶ λίχρον, ἐπὶ δὲ σαρκῆν, ἔτι αἵματι, ἔτι λιπαρματι ἐδὲν (2) ὡς σίπῃ, ἀλλὰ μόνοις τοῖς γλυκοῖς ἔχουσι τὸ χυλόν. ἔτι λυμάνεται τὰς ἄλλων πόνας, ἀμύνει· μέντοι ἰσχυρότατα τὰς λυμάνειας τὰς αὐτῆς ἐπιδοξαζομένης πένος. Εἰδὼτα δὲ τὴν αὐτῆς ἀσθενεῖαν σιζάνος ποιεῖ καὶ ὅσα εἰς εὐδὸν ταταγμένας πᾶς εἰς τὴν αὐτῆς οἴκον εἰσόδος. τὰς δὲ εἰσπορεύομενας ἐπὶ βλάβῃ πλείους περιστῶσαι ραδίως κατὰ τὰς. Οἷον δὲ τὸ τὸ ζῶον καὶ κάλλιστον μέλι· ὅθεν οἱ μελισσοκρυαὶ διασκορπιζομένης αὐτῆς κυμβαλίζοντες, ἢ πᾶς χεῖρας εὐεθμῶς κροτῶντες, σωνάγους. Μόνοι δὲ τὸ ζῶον ζητῶν ἡγεμόνα τὸ ἐπιμελησύμβρον τῶν ὅλων· διόπερ αὐτὸς πρῶτος βασιλεὺς καὶ σωτήρ μὲν ὡς σιωπῶν, ὅπερ αὖτε παρὰ τὴν γῆν, κάμνοντες αὐτὸν συνυπολαμβάνει, καὶ μὴ δύναμει πείσῃ φέρει καὶ ἀφισπάζει. Στυγὴ δὲ μάστιγα τὰς ἀργάς· διὸ καὶ πᾶς ἀργὴν ὡς αἰσχυρμένης, καὶ διαπαντός τὸ πονεῖν, κρινῶς ἀναιρεῖται. τὸ δὲ (3) φιλόπχον αὐτῆς καὶ ἐγγὺς λογικῆς ἀφρονείας μάστιγα θιγρεῖται, ἐξ ἧς πᾶς θήρας ἐξαγώνους ποιεῖ.

(3) Ita MSS. ὅ Interp. ante φι-

Κ Ε Φ. Δ.

C A P. IV.

Πρὸς τὸ μελίσας μὴ
Φθύγῃ. Τῇ Αὐτοῦ.

Ut apes non fugiant.
Ejusdem.

Οὐκ αὖ ὃ φέρον αἱ μέλισσαι, εἰ
βοὸς πρῶτοντος ἀφοδύμεται
χερίσας τὰ τόμια (2) τῇ παθῶν.
(1) ἰσάντος ὃ καὶ εἰσικισμαίνων ὃ
ἴσμεθ, λαβὼν ἡρίμα τὴ βασιλεία τῇ
πρῶτῃ θελόν αὐτῷ τὰ ἀκρεῖ. μέ-
νοιτος γὰρ αὐτῷ ἔνδον, σὺν ἀπρήσσει-
ται. Μελίσσαι ἀφύζονται, εἰὰν ἀ-
χέας καὶ ἡμέρας ἐλαίας φύλλα ὁμοῦ
τρίψας, τὰ σμήνη κατὰ ἐσπέρην ἐ-
πιχερίσῃς, ἢ μελικράτη τὰς τοί-
χας καὶ τὰς κυψέλας καταχερίσῃς.
χρὴ ὃ ταῖς πρῶτοντοῖς τροφὴν πα-
ραστήναι ἐν σκάφαις αἰνόμελι (2) ἐ-
χέαις, φύλλων ἑ δύμωρον πολυ-
αῶν, εἰς τὸ μὴ ἀπεπνίγασθαι. οἱ ὃ
σαφιδῆς συγκόψαις, καὶ δύμωρος
μικρὴν παραμιγνύοντες, καὶ μάζας
παραπνέοντες, ἀεὶ τὰς ἐσμὸς ἀ-
νατρίψουσιν, ὅταν ἀφ' χειμῶνα ἢ
καὶ οἱ οἰκοὶ μένεται λιμώτῃσιν.
Ἡμεῖς ὃ δέκα ἡμερῶν διαλυσῶν,
καπνὸν βολεῖται ξηρὸν ἐπὶ τὰς νομάς
αὐταῖς ἐξελάσας, κατὰ τὴν αἰσῶν
αὐταῖς τὰ ἀγγεῖα. τῆς τε γὰρ κόπρος τὸ
δυσωδὲς ὄκνον αὐταῖς ἀποσφίρει, καὶ
τὰ ἀρχαῖα ἐμποδίζει. Εἰ ὃ πολλὰ
πλάσματα κερῶν τοῖς ἀγγείοις ἐν-
εῖν, ὅρα φαυλότερα λαμβάνειν χρὴ,
εἴνα μὴ τῇ σποχερίᾳ νοσῶσιν. ἐσμὸς
ὃ ἐξ ἐνὸς ἀγγεῖος πλέον (2) ἢ δύο ὃ χρὴ
αἶρεν. ἀπρόφοι γὰρ καὶ ἀσθενεῖς ἔσονται.

A Pes non fugient, si bovis, quæ pri-
mum peperit, stercus loculorum
osculis obleveris. Fixo autem & inha-
bitante adhuc examine, regem leniter
alisprehendito, ejusque extrema
præcidito. Ipso enim intus manente,
non discedent. Non fugient apes,
si sylvestris & sativæ oleæ folia si-
mul trita alvearibus sub vesperam
illeveris, aut aqua mulsâ parietes &
alvearia obleveris. Recens porro e-
ditis cibum in pelvibus apponere o-
portet, in quibus sit vinum mulsûm,
thymi scilicet folia & thymbræ mul-
tum floridæ, ne suffocentur. Alii
uvis passis contusis, & modica thym-
bra admixta, massas faciunt, eisque
examina optime nutriunt, quum pro-
pter hyemem aut æstûm domi ma-
nentes famelicæ sunt. Post decem
vero dies vernas, fimi bubuli aridi
fumio ipsas ad pascua expelles, & pur-
gabis atque verres vasa. Stercoris
enim foetor segnitium eis inducit,
& araneorum casses ipsas impediunt.
Si vero multi favi in vasis fuerint,
deteriores eximere oportet, ne ob
loci angustiam ægrotent. Examina
autem ex uno vase plura quam duo
non sunt tollenda. Macilenta enim
& debilia erunt.

(a) Τῶν παθῶν.] Du Fresne in Glossario: Πάθη, pro φάτη, Stabulum.
Et Eustathius in Iliad. X. Χειτῶν (inquit) τὸ χειρὸν ἀστράγαλον, ὃ καὶ κεῖται
Ἰωνικῶς λίγνται, κατὰ τὸ ἐνπιθεῖν, ἐνθεῖπιν οἷς ὁμοῖον ἰδωπικῶς καὶ τὸ φάτη.
πάθη, ἐσαμαγῇ φωνημάτων.

(1) Ita legend. in pr. Ed. ἰσάντῃ... λαβὼν, MS. Bar. habet ἐσάντῃ.
(2) Ita MS. Bar. Cat. autem MSS. ἔχον τῇ φύλλων, Interp. legebat δύμω
φύλλων. (3) Ex MSS. prius τῶν.

CAP. V.

Κ Ε Φ. Ε.

Quando apes vindemiare oporteat. Eiusdem.

Πότε δὲ πρυγαὺν τὰς μελίττας. Τῇ αὐτῇ.

Optimum tempus vindemiæ mellis & favorum est ad Pleiadum ortum; secundum Romanos vero mensis Maii principium. Secunda vindemia est, incipiente autumno. Tertia, Pleiadibus occidentibus, circa Octobrem mensem. Non tamen definitis ac certis diebus, sed juxta favorum perfectionem. Si enim, ante quam perfecte contexti sint favi, mel eximatur, ægre ferunt & cessant præfiri. Idem etiam faciunt, si præavaritia omne mel exemeris, & alvearia penitus evacuaveris. Oportet enim decimam partem ipsis relinquere, tum vere, tum æstate; hyeme vero duabus partibus relictis, tertia tantum est auferenda. Sic enim neque animum despondebunt, & alimentum abunde iis suppetet. Cæterum bubuli fimi fumo ipsas expellere oportet, aut malvæ sylvestris masculæ suffitu, quam δινδρομύλαχιν appellant. Eiusdem succo vindemiatores illini oportet, ob ipsarum ictus. Prodest & apiastrum illitum, & flos lentisци.

Καιρὸς ἄριστος πρυγαὺν μίλι καὶ κελεύα ἐπιτολὴ Πλειάδων· καὶ ὅ τῶν Ραμναίων, μινῶος Μαΐου κατ' ἀρχάς. διὕπερ' ἐπενητοῖς, ἀρχομένης φθινοπώρου. Ἐτέλειος, διομέναι Πλειάδων, αἰεὶ Ὀκτωβρίου μηνί. ἔμειντοι ὠλεσμέναις ἡμέραις, ἀλλὰ τῇ τ' κλεῖναι πλειότῃ. πρὶν (1) ἢ ἐξυφῆναι εἰ πρυγητῶν, ἀχθοῦνται καὶ πανοὶ δειψώσιν. Τὸ δ' αὐτὸ δρῶσι, καὶ ἀπλήτως πάντες τ' καρπὸν ἀφίλῃς, καὶ κενώσης πρὸς κυψέλας. δι' ἣν τὴν δικάτην μετρησὺν αὐταῖς ἀπολείπειν ἑαρός τι, καὶ δέρας χυμῶνος ὃ τὸ τέλει μύροισιν λαβόντες, πρὸς δύο μέρη καὶ αἰσιν αὐταῖς. ἢ περὶ ἑπὶ ἀνυμύσσει, καὶ τρεφὰ ἔχουσι. Χρὴ ὅ καπνὸν βολεῖται ἀσπιδιαννῶν αὐταῖς, ἢ μελάχριν ἀγέλας ἄρρετος, ἢ (2) δινδρομύλαχιν καλῶσι. χυλὸν ὃ παύσης χεῖρας τ' πρυγῶν δὲ, ἀπὸ τῶν δὴ γμελῶ. ἀφίλει ὃ καὶ (3) μελιτῶν καταχελεῖται, καὶ ἀνθος ὀνύχου.

(1) Ita MSS. prius ἢ ἐξυφῆναι, εἰ—.

(2) Δινδρομύλαχιν—] Malva arborecens, agrestis malva species, quam Altheam sive Ibisum vocant, Galeno est ἀναδινδρομύλαχιν Recentioribus Græcis, Δινδρομυλόχας. Vid. Du Fresno.

(3) Μελιτῶν—] Dioscorides Lib. 3. Cap. 118. Μελιοτόφυλλον, ὃ ἔνιοι μελιτῶναιον καλῶσι, ἀπὸ τῶν ἡδυνῶν τῇ πόσιν πρὸς μελίττας. Ἔοικα ὅ αὐτῆς πρὸς φύλλα καὶ πρὸς κυλῖα τῇ βαλάνῃ. i.e. Apiastrum, quod Græci Melissophyllon & Melitaneam vocant, quod apes ea delectentur, foliis & canaliculis marubio nigro similis est.

Κ Ε Φ. Γ.

C A P. VI.

Τρυγῶντα μέλι μὴ τύπ-
τεσθαι. Παξάμυ.

Ut vindemiator mellis non
pungatur. Paxami.

Τηλιως πφρυγμίνης αλεύρος, καὶ
μαλαχίης ἀγέλης ἀπὸ χύλισμα
παρσυχίας σὺν ἐλαίῳ, μέλιτος τι
πάρος ποιήσας, ἐπίχρει τὸ πρῶτον
καὶ τὰ γυμνά τῷ σώματι δα-
ψιλῶς, καὶ ροφήσας (1) ἐμφύσησον
εἰς τὴν μελισσιαν τρεῖς ἢ πτερόκεις.
Καὶ (2) ἀναψύξας πυρρῶλιον εἰς
χυτρίδιον, καὶ πρῶτον τῶν θυρι-
δῶν ἄφης ἐκκελίνου τὸ καπνὸν ἐφ'
ἡμῶν, ἐπὶ αὐτῷ τι κρατὶ ἔξω τὸ
χυτρίδιον, ὅπως ὁ (3) καπνὸς ἔξω
πρὸς τὴν ἡμῶν, καὶ ἔπειτα τρυγά. ὁμοίως δὲ
καὶ τὸ σφηκῶν τὰς νεοσσίας ἀνὰ βύλην
ἐξαιρεῖν, ἔπειτα σκεύαζε, πρῶτον μίξας
(4) ὅλην φακῶν ἀλευρον.

AD farinam foenigræci torrefactam
malvæ sylvestris succum affun-
de cum oleo, factaque mellis spissi-
tudine, faciem & nudas corporis
partes plurimum illine; inde etiam
sorbetο, & in alvearia ter aut qua-
ter sufflato. Ferrum ignitum in ol-
lula restinguito, & admota fenestellæ
alvearii, fumum ad dimidiam ho-
ram irrumpere finito, & postea ele-
vatam ollam foris teneto, quo fu-
mus foris redundet, atque sic vin-
demiato. Similiter autem & vespa-
rum nidos ac cellas perdes, si ad bu-
bulum finum lentis farinam admi-
scueris.

(1) Ex MSS. antea ἐμφυσον.
legebat ἀνάψας βόλκετον.

(2) Ita MSS. prius ἀνάψας. Interp.
(3) Emend. ope MSS. pessime antea, καπνὸς
πρὸς τὴν ἡμῶν καὶ ἔξω. (4) Ita etiam MSS. sed Interp. legebat βολκίτα.

Κ Ε Φ. Ζ.

C A P. VII.

Περὶ μέλιτος, καὶ θεραπείας
αὐτοῦ. Διοφάνους.

De melle, & ejus cura.
Diophanis.

(a) Ἀριστον μέλι τὸ Ἀττικόν, καὶ τὸ
Ἀττικὸν τὸ Ὑμηττικόν. καλὸν
δὲ τὸ γινόμενον ἐν ταῖς Νήσοις. ὅ
δὲ Σικελικὸν τὸ (1) Ὑβλαῖον, καὶ ὅ (b)
Κρητικὸν (2) τὸ Ἀκρομαμωρίον,

Optimum mel est Atticum, & ex
Attico Hymettium. Bonum
est & quod in Insulis fit. Ex Siculo
optimum est Hyblaëum, ex Cretico A-
cramaumorium, ex Cyprio Chytrium,

(a) Ἀριστον μέλι.] Ita Dioscor. Cap. de Melle: Μέλι πρῶτον τὸ Ἀττικόν,
καὶ τὸ τῶν Ὑμηττικῶν καλούμενον, εἴπειτα τὸ ἀπὸ τῶν Κυκλαδῶν νήσων, καὶ τὸ ἀπὸ τῆς
Σικελίας Ὑβλαῖον καλούμενον. Hybla autem Mons Siciliæ, cognomini Urbis
imminens. (1) Ex MSS. prius Ὑβλαῖον.

(b) Ἀκρομαμωρίον.] Nec Urbem, aut Montem Ἀκρομαμωρίον, in
Creta positum, vel ut MS. Barocc. habet Ἀκρομαμωρίον, apud Geographos
Veteres, aut Recentiores, invenire mihi contigit. Videant Eruditi.

(2) In MS. F. hac vox scribitur Ἀκρομαμωρίον, in MSS. V. L. & Bod.
Ἀκρομαμωρίον, Interp. Ἀκρομαμωρίον.

ex Coe autem Calymnium. Specie autem sit pellucidum & subflavum, tactu læve, & si quis trahat ipsum, diu sibiipfi coherens & continuum maneat; & sublatum in sublime sensum defluat, in tenuitatem abiens, ac lente abstrahatur, crassum etiam elevetur, & odor bonus adsit. Cum autem omne mel multo tempore resiccetur, Atticum liquidum permanet, colore autem nigrescit. Quod igitur pejoris notæ est mel coque, melius enim evadet; optimum vero crudum edas. Non solum enim in cibo sumptum jucundum est, sed etiam longævos homines facit. Qui igitur in senecta melle cum pane solo nutriuntur, diutissime vivunt; & sensus omnes sanos ac integros conservat. Democritus interrogatus, quomodo homines sani manerent & longævi fierent, respondit, Si externas corporis partes oleo, internas melle illinerent. An vero adulteratum aut sincerum sit mel, aquæ ipso immerso cognoscas. Quod enim adulteratum non est, tangentis manus non fœdabit.

(c) Τὸ Χύτειον.-] Steph. Byzantinus V. Χυτερί. Χυτερί, Κότρυς πόλις, ἢ ἀνομάζῃ Εὐναζόρας φησὶν, ἀπὸ Χύτρυς ἢ Ἀλίδρυς, ἢ Ἀκάμωσι. Ὁ πόλις Χύτειον. Vide Ptolemæum Lib. 5. Cap. 14.

(3) Ἀπὸ Κώας delend. cum Calymnæ in Co insula nulla fiat mentio?

(d) Καλύμνιον.-] Mel quod ex Calymna, vel Calydna Insula, (utroque enim nomine insignitur) ortum traxit, maximo in pretio fuit, testibus Strabone sub finem Lib. 10. Plin. Tom. 2. p. 499. & Ovidio Lib. 8.

(4) Hunc locum pessime luxatum restitui ope MS. Barocc. In pr. Edit. -- βραδὺ ἀπωσμένον συνάψας ἀφαιρείδω, καὶ ἀποσενέδω τὰ εὐάδεια.

(e) Μακροβίους ποιεῖ.-] Athenæus p. 47. Τῶν Πυθαγορείων τρεοφὴ ἦν ἄριστον μίλιον, ὡς φησὶν Ἀριστοτέλης, τὰς ἀποσφραγμένους αὐτὸ αἰεὶ ἐκ' ἀρίστου λίγμον ἀνόσως ἀγλαπτεῖν. Et Lycus scribit, Cynrios maxime longævos esse, quod melle plurimo vescantur.

(f) Δημόκλειον.-] Eadem totidem pene verbis de Democrito narrat Athenæus p. 46. Ἐχαιρεὶ δὲ (inquit) ὁ Δημόκλειος αἰεὶ τὰ μίλινα. Καὶ ἀπὸ τῶν πυθόμενων, πῶς ἂν ὑγιᾶς πρὸς διαίτην, ἔφη, Εἰ τὰ μὲν εἰς τὸς μίλινα βρέχοι, τὰ δὲ ἐκ τῶν ἐλαίων. Ubi plura de Philosopho semet melle sustentante, usque dum Thesmophoria praterirent. A Democrito responsum suum didicit Pollio Romilius, quem Centesimum annum excedentem Augustus interrogavit, quam maxime ratione vigorem illum animi corporisque custodisset? Respondit; Intus mulso, foris oleo.

(5) Ita MSS. prius γρησμένον.

CAP.

καὶ τὸ Κυσσίον τὸ (c) Χύτειον, καὶ (3) ἢ Κώας τὸ (d) Καλύμνιον. Ἔστω δὲ εἶδαι διαγωγὴς καὶ ὑπόστασιν, καὶ ἀψαμένον λιπὸν, καὶ ἐλκυσσιν ἐπιπολὺν σιναφίς ἰαυτῶν μινεῖται, καὶ μετῴρῃ ἀφαιρείδω, ἡσυχῇ ἀπέρρειται, καὶ εἰς λιπρότητα ἐλθόν, καὶ (4) βραδὺ ἀπωσμένον, καὶ ἀποσενέδω τὰ εὐάδεια. Πολλὰ δὲ τὰ χροῖα παντὸς μίλιτος ξηραίνονται, τὸ Ἀπικὸν μίλι ὑγρὸν ἀφαιρείδω, τὴν δὲ χροῖαν μελαίνονται. Τὸ μὲν ἔν χύτρῳ μίλι ἐψῆ, ἀμεινον ἢ ἔστω τὸ δὲ ἀριστον εἶδαι αἰμόν. καὶ μόνον ἢ ἡδὺ τοῖς χρωμαίνουσιν, ἀλλὰ καὶ (e) μακροβίους ποιεῖ. οἱ γὰρ ὑγρὰ μίλιτι μὲν ἀρτεῖ μόνον τρεφομένοι, ἐπὶ πλείον βιῶσι καὶ οἱ αἰσθησῆς δὲ ἀγλαπτεῖν πάσας ἐρρωμαίνας. (f) Δημόκλειος δὲ ἐρωτηθεὶς, πῶς ἂν αἰῶσι καὶ μακράωνες γίγνοιτο οἱ ἀνθρώποι, εἶπεν, Εἰ τὰ μὲν ἐξωθεν ἐλαίῳ ἢ σάμαρσι, τὰ δὲ ἐνδοθεν μίλιτι (5) χρεῖσται. εἰ δὲ ἄλλοι ἔστω μίλι, βάψας αὐτὸς αὐτό. ἄλλοι δὲ ὑπάρχον καθαρίως αὐτὸς.

Κ Ε Φ. Η.

C A P. VIII.

Μελισσῶν σμίνη μὴ Φαρ-
μακῶν, μὴδὲ ἀγροῦς,
μὴδὲ οἰκίας, μὴδὲ κτη-
νοτροφεία, μὴδὲ ἐργα-
τήρια. Λεοντίνε.

Ut neque alvearia, neque agri,
neque domus, neque pecorum
stabula, neque officina, nullo
incantamento afficiantur.
Leontini.

Οὗ μίλαν· ὁπλὴν δὲ δεξιῶν
ἀμυ κατὰρξον ὑπὸ τῷ ὕδρῳ τῷ
εἰσόδῳ, καὶ ἐπὶ τῇ ρητίνῃ (1) πιτύνειν
ὑγρῶν, (αὕτη δὲ (α) ἐν Ζακύνθῳ
γίνεται ἐν τῇ λίμνῃ ἀναφωσμένη,
ὡς ἡ (β) ἀσφαλὶς ἐξ Ἀπολλωνίας
κατὰ (2) Δυρράχου ἐν τῇ λίμνῃ
ἀναδεδίκεται) ἔσται, καὶ ὀρίανον
Ἡρακλειωπικόν, καὶ καρδάμωνον, ἔ-
κρυμνον, ἄρτυ ζωρῶς, σκίλλας,
τίμυκα ἐρεῖς λούκῃ (3) ἢ φοινικῇ, ἄ-
γριον, ἱερὸν βοτάνῳ, θείον, δαδία
πύκνιν, καὶ ἀμύραντον τὸ ὑπερῆρον
κατὰ μῆνα πῖπῃ, ἔσται πύκνιν, καὶ
πισσάμινον ἐπὶ τῶν ἀφῆς.

A Sini nigri ungulam e dextro armo
sub limine ostii defodi, & resinam
pini liquidam affundito, (Hæc vero
gignitur in Zacyntho ex stagno emer-
gens, quemadmodum bitumen ex Ap-
pollonia allatum juxta Dyrrachium
ex stagno ejicitur) & salem, & origa-
num Heracleoticum, & cardamo-
mum, & cuminum, panis buccellas,
scillas, coronam lanæ albæ aut pu-
nicæ, viticem, verbenacam, sulphur,
tedas piceas, & amarantum subru-
fum singulis mensibus deponito, &
aggesta terra obruito, injectis omnis
generis feminibus.

(1) Delevi præced. vocem πιτύνειν, auctor. MSS.

(α) Ἐν Ζακύνθῳ·] Plinius hunc locum illustrat, & liquidum bitumen
vocat, quod Noster ρητίνην πιτύνειν ὑγρῶν, Tom. 5. p. 252. "Est vero li-
quidum bitumen, sicut Zacynthium, & quod a Babylone invehitur. Bi-
tumen Zacynthium laudant Dioscor. Lib. 1. Cap. C. & Vitruvius Lib. 8.

(β) Ἀσφαλὶς ἐξ Ἀπολλωνίας κατὰ Δυρράχου·] Apollonia, Corinthi-
orum colonia, juxta Epidamnium ad mare Adriaticum posita; quam, propter
inauspiciatum nomen, Romani Dyrrachium appellabant; hodie Durazzo.
Bitumen vero liquidum Apolloniaticum, sive πιασάσφαλιν, memorant Pli-
nius & Dioscorides; Hic, p. 54. Καλεῖται δὲ τις καὶ πιασάσφαλιν γινώ-
μην ἐν Ἀπολλωνίᾳ τῇ πρὸς Ἐπιδάμνῳ, ἥτις ἐν τῇ Κερκυρῇ ὁρᾷ συρραφί-
ρεται τῇ δὲ πιασάσφαλιν, καὶ ἐκτρέφεται κατὰ τὰς ἡμέρας, βλωσιδῶς συμ-
πηγνῆ, ὅθεν πιασῆς μισμίσμινος ἀσφάλτου.

(2) Ita legendum quis non videt? antea pessime, Δωρῶνινον. (3) Hanc
vocalam supplevi ex Interp. cum loci sensus eam postulet; & reposui ἐ-
ρεῖα.

CAP. IX.

*Ad perimendos fucos.**Democriti.*

SI fucos tollere libeat, vespere incipiente opercula vasorum intus aqua irrorato, & circa diluculum vasa aperito, inveniesque fucos guttis operculorum adhærentes. Semper enim melle repleti siticulosi sunt, & ob aquæ appetentiam insatiabilem ab humore operculorum non discedunt. Quare possibile fuerit ipsos omnes perdere, ita ut ne unus quidem aufugiat. Sunt autem magni, aculeoque carentes, & ignavi. Prodit Aristoteles, ex buxo mel fieri gravis odoris; ex quo si sani edant, mente ipsos moveri, si vero mente perculi eo vescantur, statim a malo liberari.

Κ Ε Φ. Θ.

Πρὸς τὸ ἀνελεῖν κηφῆνας:

Δημοκρίτης.

ΕΙ θύλεις ἀνιλεῖν τὰς κηφῆνας, ἀρχομένης ἰσπίδας τὰ πύματα τῆς ἀγγείας ἐνδοθεν καταβράνουν ὕδατι, καὶ αὐτὴ τὸ ὄρητον ἀνοίξον περὶ ἀλγέα, καὶ εὐεχέστες τὰς κηφῆνας ταῖς βανίσιν τῶν ποικύλων ἀποσκαθιμέναις. αἱ γὰρ μετὰ τῷ μέλιτος ὅπως διψῶσι, καὶ ἀκρεῖστας τῷ ὕδατος ἔχοντες ὅσα ἀφίστανται τῶν ποικύλων νοτίδης. διὰ καὶ δυνατὸν πάντας αὐτὰς ἀφαιρῆσαι, καὶ μηδὲν αὐτῶν ἀφαιρῆσαι. εἰσὶ δὲ μεγάλοι, καὶ ἀκινετοί, καὶ ἀργοί. Φησὶ δὲ (α) Ἀριστοτέλης, (1) τὸ δὲ τὸ πύμα μίλι βερύσμενοι εἶναι βαρύσμενοι ἀπὸ τοῦ τῶν μετὰ ὕδατος φαγόντες ἐξίστασθαι, τὰς δὲ (2) ἐπιπλήκτους, εὐθὺς ἀπαλλάττειν αὐτὰς [(3) τῶν ποικύλων].

(α) Ἀριστοτέλης. Locum Aristotelis legitur in Libro de Mirabilibus Audiscultat. p. 1151. Edit. Parisiens. Ἐν Τροπιδίῳ τῇ ἐν τῷ Πόντῳ χιεύται τὸ δὲ τὸ πύμα μίλι βερύσμενοι. Καὶ φασί, τὰς μετὰ ὕδατος φαγόντες ἐξίστασθαι, τὰς δὲ ἐπιπλήκτους εὐθὺς ἀπαλλάττειν.

N.B. De Apum cura, sedibus eligendis, melle, & agrotantium remediis consulendi sunt Columella Libro 9. Varro Lib. 3. Cap. XVI. Palladius p. 32, 3. & p. 112. Virgil. Georg. IV. & Conr. Heresbachius.

(1) MSS. & Interp. habent, --- γίνεσθαι δὲ τὸ πύμα μίλι βερύσμενοι. (2) Restitui ex Aristotele, antea, ἐπιπλήκτους, nam ἐπιπλήκτες & ἔκτατες non multum discrepant. Vid. Notam præced. (3) Hac non comparant in MSS.

CAP. X.

Ut a vespis aliquis non pungetur. Paxami.

Alvæ sylvestris succo ad vesperum impetum illinatur, [& non pungetur].

Κ Ε Φ. Ι.

Ὑπὸ σφηκῶν μὴ κρεῖσθαι. Παζάμυ.

Μαλὰ ἀνέχεται χυμὸς περὶ χειρῶν, (1) καὶ οὐ πλεονέχεται.

(1) MSS. non agnoscunt hanc ἀνέχεται. In MS. Saraceni scribitur, --- καὶ ἀνέχεται τὰς σφηκῶν.

BIBΛION ΙΓ'.

LIBER XVI.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΒΙΒΛΙΟΥ ΙΓ'.

ARGUMENTUM LIB. XVI.

ΤΑδε ἔστιν ἐν τῇδε τῇ βιβλῳ, διχαίκτη μὲν ὅση τῷ περὶ Γεωργίας ἐκλογῶν, περικύβητος δὲ σύνταξις περὶ ἵππων ἐπιμελείας, καὶ θεωρηματίας αὐτῶν, καὶ ἐκτροφῆς, καὶ περὶ ὄνων καὶ καμηλῶν.

HÆC insunt in hoc libro, qui decimus sextus est selectarum de Agricultura præceptionum, & continet tractatum de cura equorum, curationeque & educatione eorundem, itemque de asinis & camelis.

Κ Ε Φ. Α.

C A P. I.

Περὶ ἵππων. (Ι) Ἀψύρῃς.

De equis. Apfyrri.

ΤΑΣ θηλείας ἵππους, ἐξ ὧν πολλοτροφήσομεν, εἴηαι χρὴ εὐπαγίς, καὶ μέγας ἐχέσας ἰκανόν, καὶ ὠρεῖας ἰδνῶν, πλάγος τε ἔχειν ἐν τοῖς μέρεσι τῆς κοιλίας κατὰ τὰς λαγόνας· τῷ δὲ χρόνῳ μήτε νεωτέρας ἐπὶ τῶν ἴ. μήτε πρεσβυτέρας ἐπὶ τῶν ἱ. Τὸν δὲ ἵππον τὸν περὶ ὁχεῖαν χρὴ εἴηαι τῇ περιεχοῇ τοῦ σώματος μίγαν, εὐπαγῇ πᾶσι τοῖς μέρεσι. (α) Καίρεος δὲ τῆς βιβιάζην ἀπὸ ἰσημερίας ἱαρινῆς, τετέστιν ἀπὸ (2) κβ'. Μαρτίου. ἕως κβ'. Ἰαννίου, ἵνα ὁ τοκετὸς γένηται περὶ τὴν εὐκρατωτάτην ὥραν τοῦ ἔτους, καὶ χλοῦν ἔχουσιν. Φέρει γὰρ κατὰ γαστρός ἡ ἵππος μῆνας ἑα'. καὶ ἡμέρας ἑ. τὰ δὲ μὲν τροφὰς θερινὰς κυσκόμματα δυσχρὴ γίνονται, καὶ ἀχρεῖα. Ἀποστατίον δὲ τὸν ἵππον κατὰ τὸν καιρὸν τῆς ὁχείας ἀπὸ τῆς ἔργων. βιβιάζην δὲ χρὴ μὴ πολλάκις τῆς ἡμέρας, ἀλλὰ οἷς μόνον, πρὶν καὶ δείλης. ἐὰν δὲ

EQuas fœcminas, ex quibus pullos educabimus, bene compactas esse oportet, & magnitudinem justam habentes, pulchroque adspectu, habereque latum ventrem juxta ilia & lumbos. Ætate sint non minores annis tribus, neque seniores decem. Equum vero admissarium corporis ambitu esse oportet magnum, & partibus omnibus bene compactum. Tempus saliendo autem est ab æquinoctio verno, hoc est a vigesima secunda Martii, usque ad secundam & vicefimam Junii, quo partus excludatur circa temperatissimum anni tempus, in quo herbæ ac gramina virescunt. Gestat enim equa in utero menses undecim & dies decem. Concepti autem pulli post solstitium æstivum degeneres & inutilis fiunt. Admissionis tempore equus a laboribus ferias agat. Salire autem raro in die ipsum oportet, sed bis

(1) MSS. F. L. & Bod. affigunt Ἀφελικανῆ.

(α) Καίρεος... βιβιάζειν.] Ita Columella p. 234. "Generosis equisbus circa vernum æquinoctium mares jungentur, ut eodem tempore, quo conceperint, jam latis & herbidis campis post anni messem parvo cum labore factum educant: nam mense duodecimo partum edunt.

(2) Malim κδ'. ut supra legitur Pag. 381.

solummodo

solummodo, mane & vesperi. Si semel inscensa equa marem rursus non admiserit, post dies decem ad ipsam rursus adducatur: Si vero neque sic admiserit, segreganda est, ut quæ jam concepit. Cum autem conceperint, curandum est, ne plus iusto coeant, neque frigidis requiescant locis: Inimicum est enim prægnantibus frigus. At mares alacres ad venerem faciemus, si deterfa equæ natura ipsis nares illeverimus. Pullum generosum futurum sic dignoscemus tum ex animæ, tum ex corporis virtutibus; velut exempli gratia ex corporis virtutibus; Caput habet parvum, oculos nigros, nares non collapsas, aures breves, cervicem mollem, jubam profundam, paulo crispiolem, ad dextram cervicis partem profusam, pectus latum & musculus plenum, scapulas magnas, armos rectos, alvum substrictam, testes exiguos, spinam maxime quidem duplicem, sin minus, non gibbosam, caudam magnam, pilis densam ac crispam, crura recta, femora totosa, ungulam rotundam, cui mediocris corona superposita est, & un-

αὐτὰς βίβασθεῖσθε μὴ αἰσθή (3) τ' ἄρρενα, μὴ δ' ἡμετέρας πάλιν αἰσθ-
ακτίον αὐτῇ. εἰάν ὃ μὴδὲ ἔτι
αἰσθδίζῃ, ἀπὸ χειρὸς αὐτῇ, ὡς
ἤδη συνελθούσαν. Ὅταν ὃ συνελ-
θῶσι, (4) προσηύχον ὅπως μὴ μίχ-
θῶσι πλέον τῷ δέοντος, μὴδὲ ψυ-
χρῶς ἀναπαύωνται τόποις ἐναι-
πύται ἢ ταῖς κυστίαις τὸ ψυχρῶ.
Τὸς ὃ ἄρρενας αἰσθόμενος αἰσθὲν τὴν ὁ-
χείαν ποιήσας μὴ τοῖς (b) ἀπομύμναι
τοῖς τ' φύσεως τ' τηλείας αἰσθόμενος
αὐτῶν πῶς ῥίνας. Τὸν ὃ πῶλον
τ' ἐσόμενον ἀγαθὸν ἀναγνωσόμεθα
ἔτι, ἀπὸ τ' ψυχρῶν καὶ σωματικῶν
ἀρετῶν, οἷον ἀπὸ μὲν τῷ σώματος
τὴν (c) κεφαλὴν ἔχει μικρὰν, ἑμ-
μα μέλαν, ῥίνας μὴ κυρπύτω-
κυίας, αὐτὰ (5) αἰσθόμενος αἰσθόμενος,
τὸν ὃν αἰσθόμενος, αἰσθόμενος αἰσθόμενος,
ἐλπίον βαρύν, κεκλιμένον ἐπὶ πᾶσι
δεξιὰ τῷ αὐχίνῳ, εἰδὲν εὐρὺ
(6) μίμνωμένον, αἰσθόμενος αἰσθόμενος
μέλας, βαρύνον ὀρθῶς, κεκλιμένον
εὐογκον, διδύμους (7) μικρὰς, ῥά-
χιν μάστιγι μὲν διπλῇ, εἰ δὲ μὴ κα-
κυρτῇ, ἔρπον μετὰ ἄλλω, ἐλπίον
σκέλη ὀρθὰ, μετὰ ἄλλω μεμνωμένους, ὁ-
πλῆν εὐαίεργον, εἰ πάντοτε ὁ-

(3) Ita MSS. prius τῷ ἄρρενι. In Hippiatricis pag. 56. scrib. μὴ αἰσθ-
όται. (4) Casaub. & MSS. Προσηύχον.

(b) Ἀπομύμναι. Idem p. 236. "Si admissarius iners ad Venerem est,
"odore perfricatur deterfis spongia fæmina locis, & admota naribus equi.

(c) Κεφαλὴν... μικρὰν. Hac omnia fusius enumerat Columella pag.
237. & Pallad. p. 104.

(5) Ita legendum, ut apud Aristot. δεῖξ αἰσθόμενος, vel ex Co-
lumbella & MS. Emman. ὡς αἰσθόμενος prius αἰσθόμενος. (6) E-
mend. ex MSS. ante μίμνωμένον. (7) In MS. Voss. interpolatur μι-
κρὰς & ita habet Columella pag. 237. --- "testibus paribus & exiguis:
suffragante MS. Emman. Prius μικρὰς. In isto autem MS. boni Equi in-
dicia, quæ hoc & sequenti capite leguntur, in unum compinguntur; & ple-
taque supplentur, quæ in Hippiatr. & Geopon. desunt, sed apud Colu-
mellam leguntur: Ut, εἰδὲν εὐρὺ πᾶν καὶ μεμνωμένον, ---. βαρύνον
ἐλπίον διπλῇ, πᾶν καὶ μεμνωμένον, κεκλιμένον. διδύμους μικρὰς
ἐλπίον, ἔρπον μετὰ ἄλλω, καὶ πᾶν καὶ μεμνωμένον, ὁ-
πλῆν, ὁμολῶν, ---.

† An hac αἰσθόμενος sic scribenda, si ὃ μὴ, μὴ καὶ κυρτῇ.

μεγάλως συμπατηνῶν, βάτρεχον μι-
κρόν, ὄνυχά στερέον· ἐκ τούτων πάντων
ἀποδεδειγμένον ἐστίν ὁ ἀζαθὸς καὶ μέγας
πρόδρομος ἵππος. Ἀπὸ τοῦ (d) ψυ-
χικῶν ἔτι δοκιμάζεται· ἐὰν μὴ ἐ-
πισημῶν ἢ, μὴδὲ ὑπὸ τοῦ αἰφνι-
δίως φαινομένου ἐκτραπῆτο, ἐν
πὶ τῷ συναγασμῷ τοῦ πύλων φι-
λόσφωτο, ὅτε εἰκάν, ἀλλ' ἐξωτῶν
τοῦ πύλων ἐν τοῖς ποταμοῖς καὶ
λίμναις ὅτε ἀναμῶν ἐπὶ τοῦ πο-
ταμοῦ αὐτὸς ὁ ἀναμῶν πύλων
στρώτος τοῦ (8) ποιῶν. Εἰς τὸ χι-
ορῆσιαν ἀκτίον τὸς πύλους πύλων
αὐτὸς τὸς ἰ. καὶ κ'. μῶνας, τόπος φορ-
βίαν αὐτὸς περὶ τῶν τοῦ (d) χαλ-
κῶν αὐτὸς τῶν φάτιν κρεμάσει, ἵνα
ψαύων συνεδίζηται, καὶ μὴ εὐλαβῇ-
ται τοῦ ἀπὸ τοῦ σιελιστοῦ ψόφου. γα-
νόμῳν τὸ τελετῇ διαμαρτίαν, ἀπὸ
(9) τοῦ (c) γερασίου. Τὸν τὸν ἡρό-
τον καὶ τῶν ἡλικίαν τοῦ ἵππου, καὶ
πάντων τοῦ μνημονεύοντος ὁπλὰς ἐ-
χόντων, ἀπὸ τοῦ καὶ τοῦ κρεμασφόρου,
γνωσόμεθα ἀπὸ τοῦ ὁδόντων ἐκβο-
λῆς. (f) λ'. μ. ἢ μῶν γινόμενος
ἐπὶ τῷ ποταμῷ τῶν ἐμὸν
οἰῶν ὁδόντων, ὅς καὶ μῶν τομῆς,

dique æqualiter compactam, ranun-
culum parvum, unguem solidum:
Ex his omnibus manifestus fit pul-
lus, qui bonus ac magnus equus e-
vasurus est. Ab animæ porro vir-
tutibus sic experimentum sumendum
est: Si non sit pavidus, neque ab
apparentibus derepente perterreatur,
& in grege pullorum primus appa-
reat, non cedens, sed trudens pro-
ximum; & in flumina ac stagna
non expectans ut alius prior ingre-
diatur, sed ipse intrepide primus hoc
faciens. Mansuefaciendi autem sunt
pulli, decem & octo mensibus im-
pletis, capistraque ipsis circumpo-
nenda; frænumque ad præsepe sus-
pendendum, ut ejus contactu pullus
adsuecat, & non vereatur lupatorum
strepitum. Ubi autem trium anno-
rum est, dometur, anteqam farrago
præbeatur. Ætatem vero equorum,
& omnium solidipedum, ferme &
cornutorum, dignoscemus ex den-
tium jactu. Triginta enim mensium
pullus anteriores abjicit, quos πῦες
appellant, mediis duobus superne &

(d) Ψυχικῶν... δοκιμάζεται.] Columel. pag. cit. "Cum natus est pul-
lus, confestim licet indolem aestimare, si hilaris, si intrepidus, si neque con-
spectu novaque rei auditu terretur, si ante gregem procurrit, si lascivia,
et alacritate, interdum et cursu certans aquales exuperat, si fossam sine
cunctatione transilit, pontem flumenque transcendit.

(8) Ita MSS. et Casaub. prius ποιῶν. (9) Casaub. et Interp. legebant
γερασίου. Barocc. ut in textu; Cass. MSS. γερασίου.

(c) Τὸ γερασίου.] Γράσις idem ac κράσις, quod Etymologus exponit
τὸ ἡμιζωον χρόνον unde et animalia dicuntur κρασίσι, i. e. ἡμιζωον
πιστὶν χρόνον. A Polluce κρασίσι vocatur Crates lignea, præsepi im-
minens, cui imponitur fanum. Du Fresne; Γράσιζεν, Gramen edere.
Usurpatur etiam ab Hippocrate Mulomedico Cap. 10. de Venæ sectione,
et Περὶ γερασίου. — πύλων σύριζον ἐφ' ὅσον ἡ γερασίς περὶ τῶν
χάτων. Et περὶ γερασίου legitur in Hippiatricis, quod in Glossario expon. Far-
rago.

(f) Τελετῶν μῶν.] Palladius p. 105. "Bimo et sex mensium den-
tes medii superiores cadunt; quadrimo canini mutantur; infra sextum
annum molares superiores cadunt: sexto anno, quos primo mutavit, ex-
aquat: septimo omnes ejus dentes explentur. Latent abhinc ætatis notæ
inferne

inferne abjectis. Initio quarti anni rursus alios abjicit inferne & superne duos ex utraque patre. Videturque tunc producere eos, qui canini appellantur. Exactis autem quatuor annis, ubi jam attigerit quintum, reliquos ejicit inferne & superne, ex utraque parte unum: Eos vero qui nascuntur cavos habet. Sextum deinde ingreffo annum, primum cavitates explentur. Ubi vero septimum attigerit, omnes habet completos, neque ulla in eis cavitatis restat. Quod ubi contigerit, non amplius facile est annos dignoscere. Ceterum equus in universum non aegrotat, si cervi cornu, amuleti vice, ei alligaris.

(10) *Hac non comparent in MSS. & Interp.*

CAP. II.

Κ Ε Φ. Β.

Equi notæ. Pelagonii.

Ἰπποσ σημεία. Πελαγονίαι.

Quidam etiam equos oculis variis distinctos inter pulcherri-
mos recensent, qualem fuisse ferunt
equum Alexandri Macedonis Buce-
phalum. Linguam autem probant
in equo tenuem & longam, faciem
firmam aut aduncam, cervicem al-
tam, colorem glaucum, laudant &
equum qui ægre titillatur, rectum
collum, plenum & crassum, hoc est,
non breve, ventrem compressum, &
ad ilia contractum, magnitudinem justam, venas per totum corpus no-

Τινὲς ὅ καὶ τὰς (α) ἐπερσφάλμους
ἐν τοῖς καλλίστοις τάπησιν, οἷον
φασὶ μὲν ὅτι τὸ Μακεδόνος Ἀ-
λεξάνδρου Βυκέφαλον, (1) γλῶσσαν
λεπτὴν καὶ μικρὰν, τὸ δὲ πρὸς τὸν
σινὸν ἢ ἐπὶ τὸν σινὸν, ὑψαύχονα, γλαυ-
κόν, (2) δυσζαργάλινον, ὀρθὸν τρεῖς
χῆλοι, πλὴν π. ἐ. παχύν, τετάρ-
τῃ βραχύτερον χῆλον, κατὰ τὴν συμ-
πιπλομένην καὶ ταῖς λαγύραις συνιστά-
μενην, τὸ μέγεθος ἰκανόν, τὰς δὲ

(α) In Hippiatr. sub nomine Apfyrty hac leguntur: Οἱ ἐπερσφάλμοι
ἢ ἵππων ἢ τὸ αὐτὸ βλίπνσι τοῖς ὀφθαλμοῖς ὅτι πρὸς τὸ πρὸν (male in edi-
to τόπον) ὁ ἐπερσφάλμος καὶ ὁ ἐπερσφάλμος σκαλίζει, καὶ λεῖπει τὴν περὶ τὸν
καὶ ἔστι τὴν ὀρεγκὰν εἰς τὴν καὶ πονηρὴν καὶ ἐπὶ τὴν ἀλγὴν τὴν ἐπερσφάλμωσαν.
Παραλαμβάνουσι δὲ αὐτὸς Πάρθου, ὡς εὐχρησάμενος.

(1) MS. Emman. habet Ἰππον φαλὸν ἀγαθόν, — κεφαλὴν μικρὰν
ἢ ἵππου, — γλῶσσαν μικρὰν καὶ λεπτὴν. (2) Emend. ex Xenophonte, de
Re Equestri, & Interp. Prius δυσζαργάλινον. In MS. Bar. δυσζαργάλινον.

ὅλας τὰ σώματα φλέβας εὐσήμες καὶ
ἐπηρμένας, τὴν χροῖαν καὶ ἀκόρως
μέλανα. Πλάτνυται ὅτις λούκεται ἀ-
ποδίδεται, ὡς ἐν τῷ λούκεται ἐν τῷ
μέλανι τὴν ἀκρότητα ἐπαινεῖται. καὶ
τὸ φοινικίζοντα ὅτι συναρμυῖται τοῖς
ἀγαθοῖς ἵπποις συμβαίνει ὅτι καὶ
ἐκείνης χροῖας ἀγαθὸς εἶναι πολλὰ καὶ
ἵππους. Ἀγαθὸς ὅτι ἵππος καὶ τὸ
τεκμήριον, ὅταν ἰσηκῶς μὴ ἀνέχῃ,
ἀλλὰ κρατῶν τὴν γῆν ὥσπερ ἀνέχῃ
(3) ἐπιθυμῇ.

(3) In MS. Bar. ἐπιθυμῶν, in Emman. ἐπὶ τῇ — ἐπιθυμῶντα νόδι
etiam male scribitur, κρατῶντα.

Κ Ε Φ. Γ.

C A P. III.

Περὶ ἰάσεως ἀφ' αὐτῶν (1)
νοσημάτων. Ἀψύρτι.

De medela diversorum morbo-
rum. Apfyrty.

(a) Ἐὰν ἰχναίνηται ὁ ἵππος, σίτη
φρυγίνης ἢ κελῶν ἐπισ-
μῶν διπλάσιον παραβλήσιον αὐ-
τῷ, ἐπεὶ τὸ ἡμέρας ποτίσειον. εἰ ὅ
ἐπιμῶν ἰχναίνοντος, πίτυρον τῷ σί-
τῳ μίξιον, ἐπεὶ ἡμέρας γυμνασίαις
χρηστέον. εἰ ὅ μὴ ἀδδηφάγῃ, σπύ-
ρον καὶ πολὺν ὅφθαλμον ὕδατι ποτίμῳ
διηρησέντα ἐγχέουσι εἰς τὴν τροφάν.
Τὰς ὅ κελῶν καὶ τὴν ὀρθάν ἀφ-
βρίξαντες ὕδατι παραβλήσιον, ἢ (b)
μελανθίου κυάθους δύο τετράντης, καὶ
μυζανθίου ἐλαίου (2) κυάθους τεσσάρων,
μὴ οἷον κρύσταλλος μίας ἐγχέουσι.

SI macie tabescat equus, frumenti
torrefacti aut hordei pinifiti du-
pla mensura ipsi obijciatur. & ter in
die potum ducatur. Si vero ingruat
macies, furfur frumento miscetur,
& equus leniter exerceatur. At ve-
ro si non sit edax, solani & polii
folia aqua potabili trita & colata a-
limento infundunt. Hordeum vero
& ervum aqua macerata apponunt,
aut melanthii cyathos duos terunt,
& admixtis olei cyathis tribus, cum
vini hemina faucibus infundunt.
Nauseantem curabis allio trito, &

(1) Sequentem vocem ἵππων delend. suadebat. MSS. & Interp. con-
sensus.

(a) Ἐὰν ἰχναίνῃ. — Colum. p. 238. "Si sanis est macies, celerius tor-
refacto tritico, quam hordeo reficitur, sed & vini potio danda est, ac de-
inde paulatim ejusmodi cibi subtrahendi, immixtis ordeo furfuribus, dum
consuescat faba & puro ordeo ali. Plura remedia tradunt Eumelus
& Theomnestus in Hippiatr. pag. 184.

(b) Μελανθίου. — Colum. p. 244. "Interdum & fastidio ciborum languet
pecus. Ejus remedium est genus seminis, quod Gith appellatur: cuius
duo cyathi triti adjunguntur olei cyathis tribus, & vini sextario, atque
ita faucibus infunduntur. Ita Apfyrty in Hippiatricis p. 300.

(2) Ita MSS. ante κυάθους τετράς.

vini

vini hemina affusa, ac data. Si urinae ejiciendae difficultate teneatur, ovorum decem album praedictis admixtum per os infundimus. Neque boves, neque equi aegrotabunt, si cervi cornu ipsis pro amuleto alligaveris.

(3) *Supplevi & restitui ex MSS. Columella & Hippiastr.*

CAP. IV.

*De febricitante equo.
Ejusdem.*

Κ Ε Φ. Δ.

*Περὶ πυρέσσοντος ἵππου.
Τῷ Αὐτῷ.*

Febricitans equus calido lavacro aestate curetur, hyeme vero foventur, ne frigescat: Alimentum vero minimum ex ervi aut tritici farina exhibeatur, & in potum aqua tepida offeratur; vino cum oleo temperato totum corpus ungatur, ventrisque purgetur, & sanguis ex collo, aut venis circa guttur five pedibus, aut de pede detrahatur. Genua acetato calido confricentur; ubi vero convalescere videatur, aqua calida lavetur. Si vero ex lassitudine febricitet & macilentus reddatur, lactis caprini heminam, amyli mentis, olei heminae dimidium, ova quatuor, admixto portulacae contusa succo, ad dies tres aut plures confunde, donec sanus fiat. Si vero, humorum influxionem in tonsillas aut partes circa caput factam, morbi corripiatur, fovendus est, & cataplasmatum ejus sale cum origano ty-

Τον πυρέσσοντα θεραπεύσεις (3) σκώρδα καρύλη οἶνον ἐλαίῳ μίξας, & δέξ. εἰάν ᾧ καὶ δυσχερὴς εἴη, ὥσπερ δέκα τὸ λούκον πῶς πεποιημένοις μίχῃ 2½ τῷ σκόρδῳ ἐγγέμιν. ἔπει ᾧ βόας, ἔπει ἵπποι νοσήσονται, εἰάν ἐλάφας κίρκας περιάψῃς αὐτοῖς.

Τον πυρέσσοντα θεραπεύσεις θερμῷ λουτρῷ (1) θέρειας, χειμῶνος ᾧ θαλπίον, ὡς μη ριζῶν, καὶ τροφῶν ὀλιγίστην ὀρεῖαν ἢ πυρεῶν αἰσθητῶν δότιον, καὶ ποτὸν ὕδαρ χλιαρὸν πεποικισμένον, οἶνον πᾶσι ἐλαίῳ χλιαρῷ ἐπιείκῃ πᾶν τὸ σῶμα, καὶ 2½ καυλίας καθαρίσας, αἷμα πᾶσι τῷ τραχήλῳ, ἢ τῷ φάρυγγι ἢ τῷ στήθεϊ φλεβῶν, ἢ τῷ ποδὶ ἀφαιρέσεις. Ἐὰν ᾧ γόνατα χλιαροῖς ὀρεῖαι θέρμα, ὅταν ᾧ ἐρῶδες δόκη, λυτῶν ὕδαρ θέρμα. Ἐὰν ᾧ διὰ κόπον πυρεὸς καὶ (2) ἀπικνωθῇ, γάλακτος αἰγίης καρύλην, (α) ἀμύλην μίττον, ἐλαίῳ ἡμισυθλίον, ὡς δέ. ἀνδρόχνης καπνίσας τὸ πόνον ἀναμίχῃ ἐγγίει ἐπὶ τῷ μίττον γ. ἢ καὶ πλείους, εἰς αὐτὸν χαίνη. Ἐὰν ᾧ οἱ ἐπιφορεῶν περὶ θμῶν ἢ τῷ φάρυγγι κεφαλὴν πυρετῇ, συνθαλπίον αὐτὸν, καὶ πῶς ὑπερῶν αἰσθητῶν μετ' ὀρεῖαν καπνίσας καὶ ὡς

(1) *Totum hoc Caput totidem pene verbis legitur, sub Anatolii nominis, Hippiastr. pag. 7. unde supplevi θέρειας, ut debita fieret antithesis: in Hippiastr. ριζῶσιν.* (2) *In Hipp. ἀπικνωθῇ.*

(α) *Ἀμύλη.] In Hippiastricis vocatur ἀμύλη καὶ ἑστῶν, neutro genere, secund. ἀλδορεν] farina triticea, vel alia, sine mola facta, inde nomen; Omentum amyli, quod e trimestri paratur tritico, Creticum & Aegyptium, teste Dioscor. Lib. 2. Cap. 123. Ubi amyli faciendi methodum fusius addit, longe vero aliam ab ea, quam Cato enarrat Cap. LXXXVII.*

ἐλαίῳ διηθητὶς χειστόν. ὕδαπ ὃ
 θρημὸς τὰς πόδας καὶ τὰ γόνατα θερ-
 μαντέον, τὰ τε ὡς τὸ σῶμα (3) σπύ-
 χνω πτερυμνῶ καὶ τευγί οἷον πα-
 ρατριπλίον, βρύοις ὃ ἢ χλόη, ἀνδρὶ
 κριθῆς, θρηπλίον. Ἐάν ὃ ἀφ' ἧς ῥινῶν
 αἵμα φέρεται αὐτῶ, ἐγχείεν χερῇ
 δι' αὐτῶν καλῶνδρε χυλόν, ἢ ὁπὸν
 χυλοδένεον.

(3) Hipp. habent μανζιζανίῳ σπύχνη.

Κ Ε Φ. Ε.

Περὶ ὀφθαλμιῶντος.
 Τῆ Αὐτῆ.

Εἰ ὀφθαλμοὶ φλεγμαίνῃ, (α) λι-
 βανωτῆ ἀρρενῶ, ἐν Ἀλλῶ ὃ,
 ἀρρενίου μυελου, ἐκάστου δραχμῶ
 μίαν, κρόκε, σηπίας (1) ὅσους δραχ-
 μὴν μίαν, ἐλαίῳ ῥοδίῳ δραχμῶς
 εἰ. ὡς ὁ δ'. τὸ λουκὸν τέττις μιχθὲν
 ὑπεαλειπλίον. Ἄλλο ὡς ὀφθαλμὸν
 φλεγμαίνοντα λιβανωτῆ, ἀμύλῃ,
 μέλιτος Ἀττικῆ.

(a) Vid. Notas ad Cap. 13. Lib. VII. in Hipp. λιβάνη ἀρρενικῆ.

(1) In MSS. V. Bar. & Interp. scribitur ὅστις, quam lectionem adstruit
 sequens caput: sed in Hipp. p. 46. & Columella legitur ὀσπία quibus
 succinit Athenæus p. 323. Ἐξ ὀσπίας — καὶ τὸ λεγόμενον ὀσπία ἐν τῇ
 νύτῳ.

Κ Ε Φ. Γ.

Περὶ λευκώματος.
 Τῆ Αὐτῆ.

Αὐτὸς ἀμμονιακῆ λεπιοπέτῃ μέ-
 λιτι Ἀττικῇ ἢ ἄλλῳ καλῷ μικ-
 τέον, ἐν ἐγχείσει ἢ βετύρεν τὸ ἴ-
 σον ἐμβλητέον. ἢ σηπίας ὅσων λεω-
 θὴν ἀφ' ἧς καλῶν ἐμφυσητέον. ἢ σιλ-
 φίου ρίζης μετ' ἐλαίῳ καπνιστέον δις τὸ
 ἡμέρας ὑπεαλειπλίον. ἢ σπέρμα σὺ-
 ζώμης ὑγίης, ὡς ἐστίν, ἐμφυσητέον εἰς
 τὰς ὀφθαλμούς, καὶ ἐατέον, ἕως ὅ

so & per oleum excolato illinatur.
 Pedes & genua aqua calida calfiant,
 & partes circa os solano trito &
 vini facce confricentur; algis vero
 aut viridi gramine, absque hordeo,
 nutriatur. Si vero sanguis per na-
 res ipsi feratur, coriandri succus,
 aut laseris succus dilutus, per nares
 infundatur.

C A P. V.

De lippiente.
 Eiusdem.

SI oculus equi sit inflammatus,
 S thuris masculi, five, ut Alii ha-
 bent, medullæ agninæ, utriusque
 drachmam unam, croci, ossis sepiæ,
 utriusque drachmam unam, olei ro-
 sæci drach. decem, album ovorum
 quatuor, misce simul & subline. A-
 liud ad oculum inflammatum medi-
 camentum constat ex thure, amylo,
 & melle Attico.

C A P. VI.

De albugine.
 Eiusdem.

SAL ammoniacum tenuissimum ad
 mel Atticum aut aliud bonum
 misceatur, & illinatur; aut butyri
 tantundem adjiciatur. Aut sepiæ os
 tritum per arundinem insuffletur.
 Aut silphii radix cum oleo tusa bis
 in die sublinatur. Aut crucæ semen
 integrum, ita ut est, insuffletur in o-
 culum, & finatur, donec semina sua

acredine attenuent & abstergant albugines.

[(1) ἀπολεπίοντα] & Ἐπίρμαζα ἐκ-
λεπίονη, καὶ σμύξη τῇ δριμύτητι.

(1) Ita MSS. V. F. L. & Bod. An deleatur? In Barocc.—ἀπολεπίοντι
& Ἐπίρμαζα, & μίχθῃ τῇ δριμύτητι.

CAP. VII.

Κ Ε Φ. Ζ.

De nervis. Eiusdem.

Περὶ νούρων. Τῷ Αὐτῷ.

Si a nervis vexetur equus, aqua ca-
lida & partes ipsæ & caput per-
fundantur: Deinde adipis bubuli, &
myrrhæ, ac sulphuris pares portio-
nes ollæ injiciantur, & caput equi
obvelatum suffumigetur & calfiat. Sed
& alvi evacuatione utendum est, &
sanguis ex cauda detrahendus.

Τοις ὑπὸ νούρων ὀχλὺ μόνον καὶ ἀν-
τλητίον πέπευ μέρη αὐτοῦ καὶ
πλὴν κεφαλῆς ὕδατι θηριωδῶς ἵπεται
σῆρσιν βοείας, & σμύρνης (1) ἴσον,
καὶ θείας ἐπιτημιμύς χυτρίδιον, πλὴν
κεφαλῆς συσφελυφθῆσαν ὑποθυμια-
τίον καὶ θηριωδῶς. ἀλλὰ μὴν καὶ κε-
νώσῃ κοιλίας χρῆσθαι, καὶ ἐὰν τὸ ὕψος
αἷμα ἀφαιρετίον.

(1) Ex MS. Eton. & F. prius ἴσον... χυτρίδιον.

CAP. VIII.

Κ Ε Φ. Η.

De alvi profluvio. Eiusdem.

Περὶ κοιλίας. Τῷ Αὐτῷ.

Si alvus fluat, sanguis ex venis
in capite detrahatur; bibat etiam
aquam tepidam farinæ hordeaceæ
mixtam. Si inde non coalescat e-
quus, oleum per nares infundatur.
Sunt autem & mali punici puta-
mina alvum profluam, una cum rhoe
Syriaco contusa, & per os exhibita.

Εὰν ἡ κοιλία ῥέῃ, αἷμα ἀφ' ἧς
ἐν τῇ κεφαλῇ φλεβῶν ἀφαιρεθ-
έντων πινέτω ἡ & χλιαρὸν ὕδωρ μὲν
κρίθων ἀλεύρων κυκλῶν. εἰ δὲ μὴ
ῥαΐζοις, ἀφ' ἧς ῥινῶν ἔλαιον ἰγ-
χείδιον. ἐπίχῃ δὲ κοιλίας ῥέουσαν καὶ
σίδια ῥοιᾶς, & (a) ῥῆς Συριακός ὀμαῖ
καπνίζε, καὶ ἀφ' ἧς ῥοιᾶς δόξῃ.

(a) ῥῆς Συριακός.—Rhus a Medicorum filiis distinguitur in ῥῆς μαγισ-
τῶν, condimentarium, Βυρσοδεντικόν, coriarium, & Συριακόν. Rhus con-
dimentarius, quem aliqui ζευθρὸν appellant teste Dioscor. nihil aliud est.
quam semen Rhois coriarii, cujus foliis ad spissanda coria utebantur;
hic est Βυρσοδεντικός. Syriacus autem, cujus toties meminerunt Medici &
Mulomedici, iudice Salmasio, ne tantillum a coriario differt, nisi bonitate;
Græcis sequioris ætatis vocatur Συμάκιον & συμάκιον, Arabibus, & Offi-
cinalis, Sumach. Plinius Tom. 3. p. 72. describit ex Theophrasto: "Etiam
" Rhus Syria mascula fert, sterilis fœmina, folio ulmi paulo longiore &
" piloso, foliorum inter se semper contrariis pediculis, gracili brevique va-
" mo. Pelles candida conspiciuntur iis. Semen lenti simile cum uva ru-
" bescit, quod vocatur Rhus, medicamenti necessarium. In Hortis nostris
passim videtur. Semen coeliacis & dysentericis utile, auctore Dioscor. quem
consul. p. 74. & Salm. de Homon. Hyles Iatr. Cap. 58.

Κ Ε Φ. Θ.

C A P. IX.

Περὶ σρόφου. (1) Ἱεροκλέους.

De tormine. Hieroclis.

Λουτίον ὕδατι θερμῷ, καὶ συγκα-
λυπτόν· ἔπιπτε σμύρνης δραχ-
μας ε'. οἷον παλαιῆς κούλας ε'. καὶ
ἐλαίας κούλας γ'. (2) ὁμοῦ διηθή-
σαι, καὶ εἰς τέσσα μέρη διαίρηται, ἐγ-
χεῖν καὶ τὴν κούλαν ὕδατι θαλαττίῳ
ἢ μύρτων ἀφειψηθέντων τῷ ὕδατι
θερμαντίον. καὶ (3) πολὺ φύλλον, ἢ
αἰσέρον, ἢ πικρὰς ἀμυγδαλάς,
καὶ (4) οἷον μέλανα αὔστην μιχ-
θεῖντα, ἢ πάλιν ροῖας καὶ ὕδατος ἐγ-
χεῖν. ἢ φάλακ' ἢ καὶ σελίνου σπέρμα
ἢ σικκὸν τὸ ἴσον. ἐκαστέρον καὶ μέλιτος
καὶ οἷον τὸ ἴσον μίτρα διδύμῳ πο-
τῷ ἢ α) καρδαμῶνα (σπέρμα πι-
τερυγῶν καὶ ὕδατος, ἢ β) μηδικῆς,
ἢ τὴν κούλαν ἢ, αἷς αἰ παρὰ
βαλάνου κούλας. οἱ δὲ ἰλνυγῶντες
κλύζονται σέυταν ἐψηθέντων τῷ ὕ-
δατι, καὶ νότερα δραχμῶν μ'. μετ'
ἐλαίας λ'. δραχμῶν. Νότερον λειά-
νας καὶ θερμάντας καὶ οἷον ἐγχυμά-
πτε. ὁμοίως δὲ ἕρπας χαμαί, καὶ
τῷ πηλῷ χερίσας τὴν γαστέρα,
παύσης τὸ σρόφον.

EQuus torminosus lavetur aqua
calida, & contegatur: Deinde
myrrhæ drach. V. vini veteris he-
minas VI. olei heminas III. simul
percolata & in tres partes divisa
infundito. Venter insuper aqua ca-
lida marina aut myrti baccarum
decocto calfiat. Polii etiam folia,
aut abrotonum, aut amygdalæ ama-
ræ, admixto vino nigro austero, aut
mali punici putamina cum aqua in-
fundantur. Prodest & apii & cucu-
meris semen pari portione, utrum-
que cum mellis & vini pari mensu-
ra in potu datum. Aut cardamomi
semen tritum cum aqua, aut me-
dicæ herbæ, ita irroratur, velut hor-
deum obiectum. Equi autem ver-
tigine laborantes infuso per sedem
betarum decocto eluuntur, & nitri
drachmis quadraginta, additis olei
drachmis triginta. Eodem modo &
nitrum tritum & calfactum cum vi-
no infunde. Similiter etiam si in ter-
ram minxeris, & luto subacto ven-
trem illeveris, tormen tolles.

(1) Emend. ex MS. V. & Interp. Ita etiam legendum vidit Dehoff-
Pearsonius in Prolegom. Hieroclis. Prius Φιεργκλέους. MSS. L. & Bod. τὸ
αὐτῷ. sed in Hippiatr. Anatolii nomen præfigitur. (2) In MSS. V. F. L.
& Bod. ὁμοῦ ἀφειρηθείσας ἐγχεῖν. Pagina vero 149. Hippiatr. legitur ὁμοῦ
διηθείσας, & ἐπὶ τρισὶν ἡμέραις ἐγχυμάσας. (3) Hinc emendandus Hip-
piatr. codex, in quo πολυόφυλλον. (4) Emend. ex Hippiatr. Prius in casu
Genitivo.

(a) Καρδαμῶνα.] De Cardamomo vid. quæ notav. ad Lib. 7. Cap. XIII.

(b) Μηδικῆς.] De herba Medica vid. Varronem Lib. 1. Cap. XLII.

CAP. X.

De pulmonis morbo. Ejusdem.

MOrbos in pulmone hærentes acetum acre tepefactum & infusam sanat; aut urina hominis cum adipis suilli liquefacti drachmis viginti. Cavendum autem, ne ex muliere sit urina, quæ naturales habet purgationes.

CAP. XI.

De tussi. Ejusdem.

Incipiente tussi, farinam hordeaceam, admixtis fabis aut ervo, in potu exhibere oportet. Ingruente autem tussi, mellis cyathos duos, picis liquidæ tantundem, olei tantundem, butyri drachmas XXIV. calfacias, & adipis suilli veteris modica parte adjecta, exhibeas. Quod si neque sic tollatur, marrubium tere cum oleo & sale, vinoque percolata infunde. Alii porri succo, & oleo, & rutæ sylvestris radice, quidam etiam thus admiscantes, cum oleo utuntur.

(a) *Plura tussientis Equi remedia reperiantur in Hippiatricis Cap. 22. & Colum. pag. 241.*

(1) *In MSS. ιππιωσύης.*

CAP. XII.

De ignoto morbo. Theomnesti.

Sanguis ex utroque armo detrahatur; pharmacum autem præparatur hoc modo. Rutæ modicum cum lapathi radice tunditur, aquæ

(1) *Emend. ex MSS. & Interp. αἷμα, Οἱ δὲ πηγαῖν... κόψαντες... δραχμῶν δ'. Συμμιζοῦν.*

Κ Ε Φ. Ι.

Περὶ πνευμονίας. Τῷ Αὐτῷ.

ΤΑ ἐν τῷ πνεύμονι συσπείρωμα πύλη ὅξος δριμύν χλιασθὲν καὶ ἔγχυσθαι ἰατρικῇ ἢ ἔργον ἀνθρώπιον μὲν ὑεὶς σῆρος δραχμῶν κ'. πτηκότοιο. φυλάττειν δὲ, μὴ τὸ ἔργον ἢ ἄνθρωπος ἐν τῷ κατὰ φύσιν ἔσῃ.

Κ Ε Φ. ΙΑ.

Περὶ βηχὸς. Τῷ Αὐτῷ.

ΑΡΧΟΜΕΝ (α) βήτην ἀλδρα κείνην, ὁρῶναι ἢ κυάμιν ριζῶν, διδόναι καὶ πικρῇ. (1) ἱππιωσύης δὲ τὸ βηχὸς, μέλιτος κύαμινο, πίστεως ὑδαρὸς τὸ ἴσον, ἰλαίᾳ ὠσαύτως, βυτύρεω δραχμῶν καὶ ἡμιμνῆσθαι, καὶ σῆρος ὑεὶς παλαιῷ μετερίᾳ περὶ ἡμέρας, δίδω. Ἐὰν δὲ μὴ δὲ ἔτι πικρῇ, πρᾶσον τελέβει μετ' ἰλαίᾳ καὶ ἁλὸς, οὗ πικρῇ ἡμίσητα ἔγχυται. οἱ δὲ πρᾶσον ὁπὸν καὶ ἰλαίον, καὶ πηγαῖν ἀγροῖν ῥίζης ἰνιοῖ καὶ λιθωνιῶν περὶ σμικρῶν σὺν ἰλαίᾳ καὶ ἔγχυσται.

Κ Ε Φ. ΙΒ.

Περὶ ἀδύλῃ νόσου. Θεομνήστου.

ΑΙΜΑΘΙΣ ἀφάρσις ἐκ τῶν ὤμων ἀμφοτέρωθεν γιγνόμεναι, καὶ φάρμακον δὲ κατὰ σκοδάζεται. (1) πηγαῖν ὁλίγη μὲν ῥίζης λαπαθὸς κόψαντες.

σιται, σὺν τρισὶ ὑγύλαις ὕδατος, καὶ (2) ὀποπάνιακος δραχμαὶ β'. συμμίσγεται. Νυκτός τε καὶ ἡμέρας (2) σπιῖδος ἐπὶ ἀλεύρων σπίνων διηθρήντων ὕδατι, καὶ ποτὸν λαμβάνειν. Ἐὰν δὲ ἀγλαίης ἵππου ἡ νόσος κατάρχη, (3) οἱ μικροῦ περι μὲν γάρου καὶ ἐλαίου κυάθους τρεῖς, οἱ μείζους δὲ πρὸς διπλασίονι ἐγχέειν.

(a) Ὀποπάνιακος. ὁπὸς δὲ πανακῆς, *Panacis* Heracleotici succus, quod plurimum in Boeotia καὶ Psophide Arcadiæ, Cyrene Libyæ, καὶ Macedonia nascitur, καὶ quasi ex succo gratia in hortis colitur. Excipitur succus, incisa radice, candidus; sed exiccatus superficie colorem croceum refert. Optimus est gustu amarissimus, pinguis, friabilis, καὶ virosi odoris.

(2) Ita MSS. prius ἐπισπείδω.

(3) Sic legend. ante, αὐτὸν μικροῦ περι.

Κ Ε Φ. ΙΓ.

Περὶ δυσουρίας.
(1) Τῷ Αὐτῷ.

Τινὲς κρόμμυνοι, δὲ λίπες ἀφαιρέθωτος, ἀπὸ πλὴν κύστιν πιθίσκωσι. ἄλλοι σελίνω (πέρμαζον) πετρεμνίω μὲν οἶνον ὑγυλῶν δύο, ἢ κρομμύκω ὡσαύτως σὺν οἶνῳ, ἢ κόπερου ἀραιωτῶν, ἢ πολίε φύλλων, ἢ σμύρνης φύλλῳ ξηρῶν, ἢ νίτρου δραχμάς ε'. σὺν σκόρδῳ κεφαλῇ ὑπερίκη ἐγχέεισιν μὲν οἶνον. οἱ δὲ οἶνον μέλανι μόνῳ χρεῶν.

(1) MSS. V.L. καὶ Bod. pro Τῷ Αὐτῷ, affigunt Ἀψύρτη.

Κ Ε Φ. ΙΔ.

Ἐὰν αἷμα ἔρῃ.
Τῷ Αὐτῷ.

(1) Ἐργυρῶν κεκοθαρμῶν ἐφθῶ σέλιον ἐλαφίης μικρόν, καὶ ὀλίγον οἶνον. ἂν δὲ σέλιον ἐπὶ ἡμέρας γ'. ἐγχέειν. ἢ γάλακτος αἰγίης ὑγύλη, ἀμύλη ἡμίμνητον, ὡς δὲ ἐλαίῳ (2) κυάθῳ γ'. μικρὸν πάντῃ ἂν κίετος ἐγχέειν.

(1) Ex MSS. prius Βρεμῶν.

(2) Sic legend. ante κυάθους.

heminis tribus additis, & opopanacis drachmæ duæ admiscuntur. Nocte vero & die farina frumentacea pacere ipsos oportet aqua colata, & potus præbeatur. Si vero gregarios equos morbus occupaverit, minoribus quidem gari & olei cyathi tres, majoribus autem duplum infundatur.

C A P. XIII.

De urina difficultate.
Ejusdem.

Quidam cepam, ablata tunica, circum vesicam ponunt. Alii apii semen tritum cum vini heminis duabus, aut cepæ semen eodem modo cum vino, aut columbinum stercus, aut polii folia, aut myrrhæ corticem ficcum, aut nitri drachmas quinque, cum allii capite contuso, infundunt cum vino. Alii vino nigro solo utuntur.

C A P. XIV.

Si sanguinem mingat.
Ejusdem.

L Omento fabæ purgato & cocto adipem cervinum misceto, & cum modico vino per os ad triduum infunde. Aut lactis caprini hemina, amyli mina dimidia, ova decem, olei cyathi tres, omnia mixta simul per cornu infundantur.

CAP. XV.

De ulceratione. Ejusdem.

SI spina equi exulceretur, iridis radix uritur, & tusa inspergitur. Vel cannabis ustæ cinis melle respersus illinitur, ipsis partibus urina veteri prius elotis ac purgatis.

(1) Ita MS. V. & Interp. rectius; prius πρὸς σμικρύντων.

Κ Ε Φ. ΙΕ.

Περὶ ἐλκώσεως. Τῷ Αὐτῷ.

ΕΑν τὴν ῥάχιν ἐλκωθῇ, ἱερὸς ῥίζα καίεται, καὶ κρηπίδα ἐπιπλάσσεται. ἢ καννάβιος κρηπίδος σποδὶά μίλιπ διυθεῖται ἐπιχρεῖται, (1) πρὸς σμικρύντων ἢ μισρῶν ἔξω παλαιῶ.

CAP. XVI.

De inflammatione. Ejusdem.

OMnis inflammatio sale & oleo, aut polii folio usto & per vinum colato, aut verbasco in vino cocto, cataplasmatibus modo impositis curatur.

(1) Emend. ex MSS. prius φλόμω.

Κ Ε Φ. ΙΣ.

Περὶ φλεγμονῆς. Τῷ Αὐτῷ.

Πᾶσα φλεγμονὴ ἀσὶ καὶ ἐλαίῳ, ἢ πολίῳ φύλλῳ καυθέντι καὶ διητηθέντι οἶνῳ, ἢ (1) φλόμῳ σὺν οἶνῳ ἐψηθέντι καὶ ἀπλάσσειται θροπύεται.

CAP. XVII.

*Malagma ad articulos.
Pelagonii.*

THuris drach. VIII. galbani tantundem, facis vini drach. XII. resinæ frictæ, nitri, sulphuris, singulorum drach. IV. sinapis Ægyptii cyathum, cardamomi tantundem, baccas lauri centum, ficuum aridarum minam, rhododaphnes folia pauca, calcis vivæ quod satis est melle; arida tusa liquidis excipiantur, & panniculo illita imponantur.

(a) Χαλδάνης, -] Vid. qua notav. ad Cap. 48. Libri quinti.

(b) Ῥοδόδαφνης, -] Vid. notas ad Cap. 5. Libri decimi tertii.

(1) Restitui ex MSS. & Casaub. ante ξύλα.

Κ Ε Φ. ΙΖ.

Μάλαγμα πρὸς ἄρθρα.
Πελαγωνίς.

ΛΙβανωτῷ δραχμῶς η'. (a) χαλδάνης τὸ ἴσον, τρυγὸς δραχμῶς β'. ῥηίνης φρυγίας, νίτρου, θύας, ἐκάς δραχμῶς δ'. γάπυος Αἰγυπτίῳ κύαθον, καρδαμώμους τὸ ἴσον, σαφνίδας ε'. σύκων ξηρῶν μινῶν, (b) Ῥοδόδαφνης (1) φύλλα ὀλίγα, ππένες μὴ ἐσθῆσι μύνης τὸ αὐτόπερες, καὶ πρὶν ξηρὰ τοῖς ὑγροῖς ληπίον, καὶ ἐμπλάσσειται ῥάχιν ἐπιθεῖται.

Κ Ε Φ. ΙΗ.

C A P. XVIII.

Περὶ ψώρας. Τῇ Αὐτῇ.

De scabie. Eiusdem.

Πίσσης ὑγρᾶς ἐκ κέδρου, ῥητίνης, συπληθείας, ἴσαι μίτ' ὅξυς ἐπιχρεῖσθαι ἐν ἡλίῳ. Ἀποσμηχθέντων τῷ πιπτονότῳ μερῶν (σποδιᾷ θηρυῆ, ἀποπλυτέον ἕως αὖν αἰμαλῆς, ἔπειτα (α) λιθάρργου καὶ συπληθείαν ἐπιμιλῶς κρπένει σὺν ἐλαίῳ χυνίῳ καὶ χρεῖσθαι ἢ (β) ἀφρονίτερος, καὶ (γ) ἀλὸς ἄχνης, καὶ αἰεύρος πυρῶν, ἐκάστου μίρεθ' τὸ ἴσον σὺν ὀξὺ διηθῆν ἐπιπλαστέον. ἢ κακπάρειως ρίζης καυθείσης τῇ σποδιᾷ, σῆρεθ' ὕδατος μινγίντος, (1) ὡσπομηχθέντα κρπένει κατωχρεῖσθαι.

Picis liquidæ ex cedro, resinæ, a luminis, pares portiones cum acetato illinantur, candente sole. Aut confictis & purgatis locis affectis cinere calido, ablutisque donec cruenti reddantur, postea argenti spuma & alumen probe tusa cum oleo lentifscino illinantur: Aut spumæ natri, & spumæ maris, ac farinæ triticeæ, singulorum pares portiones per acetum colatæ imponantur. Aut cinis radicis capparis ustæ, admixto adipe suillo, elota prius lixivio parte, illinatur.

(α) Λιθάρργου.] Plinius Tom. 5. p. 54. "Spuma Argenti genera tria: "Optima, quam Chrysitin vocant; secunda, quam Argyritin; tertia, quam "Molybditin. Et plerumque hi colores in iisdem tubulis inveniuntur. Probatissima est Attica, proxima Hispaniensis. Chrysitis ex vena ipsa fit, "Argyritis ex argento, Molybditis plumbi ipsius fusura, qua fit Puteolis, "inde nomen habet. Omnis autem fit, excocta sua materia, ex superiori "catino defluens in inferiorem, & ex eo sublata veruculis ferreis, atque "in ipsa flamma convoluta, ut sit modici ponderis. Vid: Dioscor. lib. 5. cap. 102. Quicquid autem afferant Plinius & Dioscorides, (inquit J. Saracenus) solum plumbum Lithargyri materiam esse abunde constat. De scabie curanda vid. Hippiat. p. 187, & Colum. pag. 241.

(β) Ἀφρονίτερος.] Dioscorides Lib. V. Cap. 131. Ἀφρόνιτερος ἄριστος μὲν εἶναι δοκεῖ ὁ κερφόπιτος καὶ πλακώδης, εὐδρυπῆός τε καὶ ἐμπόρφυρος, ἢ ἀφρόδης, ἐπὶ δὲ δηκτικός· οἷός ἐστιν ὁ ἐκ Φιλαδελφίας κομιζόμενος τ' ἐν Λυδία δόμπριον δὲ ὁ Αἰγυπτικόν. Ἰνδιάνται δὲ καὶ ἐν Μαγνησίᾳ τ' Καρίας..... Μίνγι) καὶ ἀφρορηπικαῖς καὶ ἐπισπαστικαῖς καὶ λιπερικαῖς ἐμπλάστροις, καὶ λιπυσπικαῖς. Galenus autem ἀφρόνιτερος & ἀφρόνιτερον distinguit: quod Flos seu spuma Nitri alba sit, & trincea farina similis; Aphronitron vero neutriquam farina speciem habeat, sed quiddam coactum compactumque sit. Plinius nullum discrimen agnoscit: Quem vid. Lib. XXXI.

(γ) Ἀλὸς ἄχνης.] Dioscor. Lib. V. cap. 127. Ἀλὸς ἄχνη ἐπίπληγμα ἐστὶν ἀλὸς ἀφρόδης, ἐνερσκόμενον ἐπὶ πτελεδίῳ. Δύναμιν δὲ ἔχει τὴν αὐτὴν τοῖς αἰσίν. A Galeno & Paulo Ægineta vocatur ἐπὶ πτελεδίῳ τ' αἰσίν. Plinio, Spuma falis, & Spuma maris arida.

(1) Sic lego cum Interp. prius ποσπομηχθέντα.

CAP. XIX.

De hirudine. Apfsyti.

SI equus hirudinem devoraverit, reclinato supino oleum calidum admixto vino per cornu infundatur: Aut cimicibus in conspectu ipsorum ulla, aut in naribus ipsorum occisus, sanabuntur; aut enim confestim excident hirudines, aut morientur. Eodem remedio & ad boves atque alia animalia utaris.

CAP. XX.

Quomodo scorpis aut alius reptilis icthni medearis.
Hippocratis.

PARS icthna fimo bubulo integatur, aut solano tuso, aut tithymallo, aut hyoscyami semine, aut succo feminis lini, aut alumine, aut spuma nitri, aut sale fricto: Unum ex his adhibitum proderit. Sed & aqua per linteolum excolata, & in nares infusa, sanabis. Et in universum quidem, ad omnes ferme reptilium plagas, ut plurimum eadem remedia & homines sanant, & pecori salutaria sunt. Cæterum ad particulares morbos, & equis, & asinis, & mulis, sanguinis detractio prodest.

Εἰς τοὺς ὄνους, καὶ τοὺς ἡμιόνους, ἢ ὅτι αἵματι ἀφαίρεσις ἐπιτήδειος.

(1) Initium hujus Cap. ad ὠφελήσθ, legitur in Hippiatr. pag. 27. sub Anatolii nomine: ubi scribitur, χειρεία. (2) Hippiatr. habens ἄλας ὀρυκτὴν.

ΚΕΦ. ΙΘ.

Περὶ βδέλλης. Ἀψύρτης.

Εἰ βδέλλα κατὰ πῆλη, ἀνακληθῆτι ὑπὸ ἡλίου ἔλαιον θερμὸν μίμνιμιγον μὲν οἶνον ἄλφι καὶ αἶματι ἐγγυῖον· ἢ κόρηι καύσας ἐγγυῖον ὅψιως αὐτῶν, ἢ ἐν ταῖς ρισίν αὐτῶν ἰμφορεύσας, ἰάσθῃ· ἢ ὅτι ἀπισσῆται παρὰ τοῦ ὕδατος, ἢ ἀποθανῆναι. τὰτα δὲ χρῆσθαι ὡς βέβαιον, καὶ τὰ ἄλλα ζῶα.

ΚΕΦ. Κ.

Πῶς ἰάσθαι σκορπίου ἢ ἄλλου ἑρπετοῦ πληγὴν.
Ἰπποκράτους.

Τὸ πληγὴν μίμνιμιγον κόπσας (1) βόειον καὶ ἀπλάστειον, ἢ σπύριον καὶ πεύση, ἢ πηχυάλα, ἢ ὑοσκυάμιν, ἢ σπέρματι, ἢ λινοσπέρματι ὁπότε ἢ συμπιέσας, ἢ ἀφρογνίσας, ἢ (2) ἄλλοις φρυκτέσι· ἐν ταύταις καὶ ἀπλάστειν ὠφελήσθ. ἀλλὰ καὶ ὕδατι δι' ὀφθαλμοῦ διηθηθῆναι, καὶ εἰς ταῖς ρῖνας ἐγγυῖον, ἢ ἰμφορεύσας. Καὶ καθόλου μὲν, ὡς πᾶσαι ταῖς ἰρπιτῶν πληγαῖς χρῆσθαι ὡς ἐπὶ τὸ πλεον, τὰ αὐτὰ καὶ τὰς ἀνθρώπων ἰμφορεύσας. Ὁποῖα βοσκῆμασι σαφέστατα γίνεται. ὡς δὲ τὰ κατὰ μίμνιμιγον νοσήματα, τοῖς ἰπποκράτους ἀφαίρεσις ἐπιτήδειος.

Κ Ε Φ. ΚΑ.

C A P. XXI.

Περὶ ὄνων, ἃ εἰς ὀχείαν ἐπιτηδεύων. Ἀψύρτκ.

De asinis admissuræ idoneis.
Apfyrri.

ΟΝες τὰς εἰς τὴν ὀχείαν ἐπιτηδεύεις ὕτως (1) ἐπιλεξιόμεθα, ὥς ἔ τὰς ἵππους, καὶ ἀνατρέψομεν. ἄνιοι ἢ καλῶς ποιῶντες, καὶ τὰς ἀγέλης ἡμερῶσι ἔσιν αὐτῶν ἡ παιδοποιία καλλίστη, ἅπε (2) δὴ μὴ κατακεκλησμένοι, ἀλλ' ἀφέντων. Ἐξ ἡμερῶν ἢ σφόδρα τὸ ζῶον, ὑπερεπὶ ἢ (3) κατὰ πάντα ὁμοίως τοῖς ἡμέροις, καὶ ἐδέσποσι, κατὰ πρὸς ἄλλα ζῶα, ἀπαξ ἡμερῶν αἰγέται. καὶ ἢ πκτόμενα ἐξ αὐτοῦ γίνονται ἐκείνῳ οἰκότα. Βιβάσκειν ἢ κατὰ τὴν πρὸς ζῶα πρὸς ὀλίγων ἡμερῶν ἢ θηρίων τροπῶν. κυφορεῖ ἢ ἡ ὄνος μῆνας εἰς. Καλῶν ἢ ἵππους ὑπὸ ὄνων ἐπιβαίνουσιν, ἢ ὄνες ὑπὸ ἵππων. φιλοκαλόπερον δὲ πνεις ποιῶντες καὶς θηλείαις ἵπποις ὑποβάλλουσιν τὰς ἢ ὄνων πάλαις ἔσθ' κρείττονι τραφίσονται γάλακτι, ἔσθ' συντραφείσιν φιλοσφύπερον ἔξουσι (4) πρὸς τὰς ἵππους ἐκ τ' ἀνατροφῆς, ὥστε καὶ ἐφορμαῖν πρὸς ἡμῶν. ἔσθ' ἢ τ' γαλῆρας ὁ κατὰ διέτης, ὥσπερ καὶ ἵπποις. ὄνοι ἢ πρὸς ὀχείαν ὑπὸ γ'. ἐπὶ τῶν ἔως εἰ. (5) κατὰ μοῖ ἐπιμιλητῶν ἢ, ὅπως οἱ μέλλοντες ὀχέειν ὄνοι εὐμορφοὶ εἶεν τοιαῦτα ἢ ἔσθ' ἔσθ' καὶ γυνώμενα. Τινὲς φιλοκαλόπερον ποιῶντες, ἢ βιβάσκοντα ὄνον, εἴπε ἵππον, εἴπε ἄλλο π ζῶον, κατὰ ὅποιον ὄντος ἄν

A Sinos admissuræ idoneos sic eligemus, quemadmodum & equos, eodemque modo educabimus. Quidam recte faciunt, qui etiam feros mansuefaciunt; optime enim procreant, utpote qui non conclusi teneantur, sed libere vagentur. Valde autem mansuescit hoc animal, & ad omnia ut cures inservit, & nunquam, reliquorum animalium more, si semel mansuetus redditus est, rursus effertur. Partus quoque ejus ipsi similes evadunt. At vero salire hujusmodi animalia paucis diebus ante solstitium æstivum oportet. Conceptum foetum asina gestat in utero menses duodecim. Præstat autem ut equæ ab asinis inscendantur, quam asinæ ab equis. Quidam magis studiosi circa hanc rem asininos pullos equis fœminis subjiciunt; nam & meliori lacte enutrientur, & simul educati majori amore erga equas afficientur, ob communem videlicet educationem, quare & majori alacritate eas appetent, ac inscendere gestient. Sit autem lactatus tempus duorum annorum, velut in equis. Asini vero admissuræ ab annis tribus usque ad decem idonei sunt; curandumque est, ut asini admissarii egregia forma sint: Tales enim e-

(1) Totum hoc Caput exstat etiam in Hippiatr. pag. 56. sub Anatolio: Ubi scribitur, --- ἐπιλεξιόμεθα, ὥς ζῶν τοῖς ἵπποις ἀνατρέψομεν. (2) Revoc. ex Hipp. qua habent ἀφέντων. (3) Voces preced. τὸ ζῶον delendas debebant MSS. (4) In Hipp. πρὸς τὰς ἵππους ἐκ τ' ἀνατροφῆς. (5) Vocabulum εἰς hic deleui, auctor. MSS.

lem ornatam generari velint. Qualis enim fuerit pallii color, quo admisarius velatur, talis coloris etiam partus erit. Cæterum claudicantes asinos fanabis, si aqua calida totum pedem undique laveris, & scalpello expurgaveris: quod postquam feceris, urinam veterem calidam, in qua adeps, maxime caprinus, eliquatus est, aut si non adfuerit, bubulus, circumfunde, atque hoc fac usquequo finis evadat.

(6) Sic MSS. & Hipp. prius 2.

C A P. XXII.

De camelis. Didymi.

Κ Ε Φ. ΚΒ.

Περὶ καμήλων. Διδύμου.

Didymus in Georgicis suis tradit, camelum sitim tolerare usque ad triduum; scabiem vero ejus cedia curari. Camelus neque matrem, neque sororem falit. Camelum autem Bactrianam, in montibus Indicis, a suis feris, qui isthic commune cum ipsis pabulum habent, pregnantem fieri, idem Didymus prodit. Ex sue vero & camelo femina nascitur camelus geminum tuber habens, ut ex equis & asinis

(1) ἐκ τῶν ἵππων καὶ ὄνων ὁ ἡμίονος. Φέρει γινώσκειν πολλὰ τε

ὁ Δίδυμος ἐν τοῖς Γεωργικοῖς αὐτὸ φησι, τίω καμήλων (a) δὲ ψῆς ἀνέχεται μίχρη τριῶν ἡμερῶν· τίω δὲ ψῶσαν αὐτῆς τῇ κείῃ θραπύεται. (b) ἢ μίγνυται ἢ καμήλος ἐπὶ μητρὶ, ἐπὶ ἀδελφῇ. Τὴν δὲ Βακτριανὴν καμήλον, ἐν τοῖς ὄρεσι τοῖς περὶ τῇ Ἰνδικῇ, καὶ σάγγειον τὸ συννεμομένον συλλαμβάνει, ὁ αὐτὸς Δίδυμος φησιν. ἐκ δὲ τῆς σῆς ἐστὶ καμήλος πικρῆς (c) καμήλος δίκυρος, ὡς περ

(a) Δὲ ψῆς ἀνέχεται.] Plinius Tom. 2. p. 166. " Sitim cameli quatruiduo tolerant: implenturque, cum bibendi occasio est, & in prateritum & futurum, obturbata proculcatione prius aqua: aliter potu non gaudent. Tavernerius oculatus testis dies novem sine potu tolerare asserit.

(b) Οὐ μίγνυται.] Aristot. Vol. 1. p. 953. Οἱ καμήλοι οὐκ ἀναβαίνουσιν ἐπὶ πᾶς μητέρα, ἀλλὰ, καὶ βιάζονται, ἢ ἴλυσιν. Et insignem de Cameli custode, ob nefarium cum matre coitum, interempto historiam narrat.

(c) Καμήλος δίκυρος.] Bactrianæ Cameli duplex tuber in dorsis habentes ab Arabicis differunt, quibus unicum est, testibus Aristotele & Plinio Tom. 2. p. 165. " Camelos inter armenta pascit Oriens, quorum duo genera, Bactria & Arabia: differunt, quod illa bina habent tubera in dorso, hæc singula. Ita etiam Philoporus p. 779. Διαφέρει δ' αἱ Βακτριανὲς ἅρ' Ἀραβίαν· αἱ μὲν γὰρ δύο ἔχουσιν ὕδατος, αἱ δὲ ἓνα μόνον. Tubera camelorū dicta sunt κυρτάματα, unde δίκυρος Nostro, & Τύλοι; Romanis, Petumina.

(1) Ita legend. quis non videt? prius ἐπὶ... Et deleui, voculas præced. & auct. MSS.

(2) κα-

(2) πατέρος ἡ πεζομένη κάμηλος, τό, πιδασύ τ' τελεχών, κ' τὸ τ' δυνάμειος ἔχον, ἔσται ὀλιγαίνῃ ἐν τοῖς πηλοῖς ραδίως, ἀλλ' ὑπὸ τ' δυνάμειος ἀνερθεῖται, κ' ἀχθοφορεῖ διπλάσιον, ἢ πρὸ αὐτῶν κάμηλοι. Βακτριανὰς δ' καλεῖσιν αὐτοὺς, εἰκότως, ὅτι ἐν Βάκτρις πρῶτον ἐγένοντο. εἰδὼν (3) Ἐγὼ (d) δρόμους καμύλους εἰς δρόμον ἵπποισι παρὰ ἀλλοιμένας, ἔνικώσας. Ὁ δ' Φλαβινίως φησιν ἐν τοῖς Γεωργικαῖς αὐτῷ, τετιῶν ἐν Γεωργίᾳ καμηλοπαρδαλιν. Ἐγὼ δ' (4) ἀπὸ τ' Ἰνδίας ἐνεχθῆσαν ἐθαπάμην ἐν Ἀντοχείᾳ (c) καμηλοπαρδαλιν.

(2) Hunc locum misere luxatum restitui ope MSS. In pr. Ed. pessime — πατέρος, ἔτω ἔ ἡ πεζομένη κάμηλος ἐν Γεωργίᾳ τοῦ φέρει γάλαγμα τό, π.

(3) Hæc ad Cassianum haud incommode referantur: In Glossario; Δρόμους, Currax.

(d) Δρόμους καμύλους.] Cameli qua cursu ἔσται velocitate prestabant, peculiari nomine δρομώδεις, vel ut Nostro, δρόμους dicebantur, quo nomine etiam hodie insignantur.

(4) Ita MSS. ἔσται Interp. Pr. Ed. habuit ἐθαπάμην ἐνεχθῆσαν ἀπὸ τ' Ἰνδίας ἐν —.

(c) Καμηλοπαρδαλιν.] Camelopardalis, inter Pantheram ἔσται Camelum, describente Plinio, collo similis equo, pedibus ἔσται cruribus bovi, camelo capite, albis maculis rutilum colorem distinguuntibus, unde appellata Camelopardalis, Dictatoris Cæsaris Circensibus Ludis primum visa Romæ. Gordianus (teste Capitolino) decem simul Romæ in ludis exhibuit. Nec tamen Camelopardalis accurate Pantheram refert, cum ejus macule sint instar oculorum rotundæ, Camelopardalis autem, ut Strabonis verbis utar, τὸ ποικίλον τ' χροῖας νέβρις μᾶλλον ἔοικε ραβδωτοῖς στίλοις κατιστημέναις. Inde Plinius vocat distinctas maculas. Alia ejus descriptio non inelegans occurrat in Excerptis Photii ex Philostorgii Hist. Ecclesiast. Lib. 3. p. 483. Edit. Valesianæ: Καμηλοπαρδαλις (inquit) πᾶσι μὲν ἀφ' ἑαυτῆς ἐπιμύσει, καμύλος δ' τὸ ὑψὺ ἐξέδωκε τὸ σῶμα μιμνῆσθαι. Τὸν μὲντοι αὐχένα μήκιον κ' ὑπὲρ τὴν ἀναλογίαν τῶν λοιπῶν σῆματος φέρει εἰς ὑψος ἀνερθεῖν. Ἀλλὰ κ' τὴν δορὰν ἀπασιν ἀπὸ κεφαλῆς ἀκρὸς ἕως ἐσχάτων ποσῶν παρατάλλει μάλιστα τὴν ποικιλίαν προσφρεσύνειν ἔχει, ἔσται τὰς ἐμπροσθεν πόδας ὑψηλοτέρους τ' ὀπίσω.

mulus. Multas autem notas, quibus patrem refert, camelus habet indelata; nam & densus pilus, & virium robur ei est, & in luto non facile labat, sed a viribus suis erigitur, & onus duplo majus gestat, quam aliae cameli. Bactrianas autem camelos appellant, idque merito, quod ex Bactris originem ducant. Vidi Ego camelos currares cum equis in cursu contententes, nec sine victoria. Florentinus in Georgicis suis prodit, se Romæ vidisse camelopardalim. Ego autem ab India adductam vidi in Antiochia camelopardalim.

LIBER XVII.

BIBΛION IZ'.

ARGUMENTUM LIB. XVII.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΒΙΒΛΙΟΥ IZ'.

HÆC insunt in hoc libro, qui decimus septimus est selectarum de Agricultura præceptionum, & continet tractatum de admissura boum, & eorum generatione, itemque educatione, atque omnigena curatione.

ΤΑδε ἵεντι ἐν τῇδε τῇ βίβλῳ, δι-
καιοδότης μὲν ἔστιν ὁ πρὸς Γεωργίας
ἐκλογῶν, περιεχόσθῃ δὲ σύνταξιν πρὸς
τὴν βόων ὀχείας, καὶ γεννήσεως αὐ-
τῶν, καὶ ἀνατροφῆς, καὶ παιντοίας δι-
εσπείας.

CAP. I.

Κ Ε Φ. Α.

De vaccis. Florentini.

Περὶ βοῶν. Φλωρεντίνων.

VAccas triginta diebus antequam saliantur cibo impleri non est permittendum; quanto enim macilentiores fuerint, tanto facilius semen concipient.

ΤΑΣ βῆς πρὸς ἡμερῶν λ'. τὴν
ὀχείας ὅσα ἐὰν πλερεῖ-
σθαι τροφῆς ὅσα ᾗ αὐ-
(a) ἰχθυώσι, (1) τοσούτω εὐσυλ-
ληπτόπρην τῷ σπέρματι εἶναι.

(a) Ἰχθυώσι.] Colum. p. 232. "Pabulum circa tempus admissura subtrahitur fœminis, ne eas steriles reddat nimia corporis obesitas.

(1) Ita MSS. F. & Eton. prius τοσούτων.

CAP. II.

Κ Ε Φ. Β.

De bobus fœminis, sive vaccis. Eiusdem.

Περὶ βεθηλειῶν, ἥτοι δα-
μάλεων. Τῷ Αὐτῷ.

VAccæ eligendæ sunt bene compactæ, corporibus longæ, justæ magnitudinis, probe cornutæ, latæ frontis, nigris oculis, maxillis contractis, simæ, non gibbosæ, patulas nares habentes, cervicem longam & crassam, pectorosæ, labris nigris, altis lateribus ac bene costatis, lato tergo, habentes umbilicum magnum,

(a) Δαμάλεις ἐκλεκτοὶν εὐπαγεῖς
τοῖς σώμασι πρὸς μὲν, εὐ-
μειγῆς, εὐκέρως, πλατυμετώ-
πες, (1) μελανοφάλλες, γνά-
θες συνεσταλμῆες ἐχέουσιν, ἐσθμύες,
μὴ κυρταῖς, ἀνεπιγυμῆες τὰς ῥίνας
ἐχέουσιν, αὐχένα μικρὸν καὶ παχύν,
εὐτέρους, χεῖλη μελανίζοντα ἐχέ-
ουσιν, βαρὺπλαγεῖς, πλατυνάτες,

(a) Δαμάλεις ἐκλεκτοὶν.] Ita Colum. p. 230. "Vacca probantur al-
tissima forma, longaque, maximis uteris, frontibus latissimis, oculis ni-
gris & patentibus, cornibus vetustis & laevibus, & nigrantibus, pilosis
auribus, compressis malis, palearibus & caudis amplissimis, ungulis mo-
dicis, & modicis cruribus.

(1) MSS. Eton. Long. & Bod. μεγαλοφάλλες. Sed MSS. F. Bar.
Interp. & Colum. ut in textu.

(2) ὀφθαλμὸν ἐχέσας μίξαν, ἐ-
ρεῖν περιμήκη ψάυσαν τῷ πτερυγῶν.
(3) πολύτετρα, βραχίονας (4) βρα-
χεῖς, σκέλη ὀρθὰ, πτερά, παχύπ-
τερά μᾶλλον ἢ μακρότερα, μὴ πε-
ρατειόμηναι πρὸς ἀλλήλα, πόδας
ἐν τῷ βαδίσει μὴ πλατωρόμεναι ἀ-
γαν, μηδὲ χιλαῖς διεσταλμένας, τὰς
ὀνυχας πλείους καὶ ἴσας, βύρσαν εὐα-
φή, καὶ μὴ ἀπέχουσαν ἀπὸ τοῦ σώματος.
Δοκιμά-
ζουσι δὲ αἰεῖται, τὰς τοῖς χρώμασι
ξανθοῦσας, καὶ τὰ σκέλη μέλανα
ἐχέσας, ὡς εὐχρηεῖς. καλὸν μὲν ἔν
κεινοσμήνῃ πᾶσι τοῖς φυσιότητι, εἰ δὲ
μή τι, τοῖς πλείοσι. Οἱ δὲ βόες καὶ
τῶ φωνῇ τε βραχὺς γνωρίζουσι,
καὶ καλέμενοι τοῖς ἐπιτηδεῖσι ὀνόμασι
συνίασι, καὶ ἀποκλίνουσι πρὸς τὰ ἐ-
πιτηδεύματα παρὰ τὸ ἐπιτήκτεν.

caudam prælongam & ad calcanea
pertingentem, pilosam, armis crassis,
cruribus rectis & solidis, crassiss ma-
gis quam longis, quæ mutuo non
affricantur, pedibus qui inter eun-
dum haud nimium dilatantur, un-
guibus non valde disparatis, unguibus
perfectis & æqualibus, pelle ad ta-
ctum molli, & non ut lignum in-
durata. Probant & a colore opti-
mas quæ flavescunt, eas quoque quæ
nigra crura habent ceu generosas
probant. Præstat igitur, ut his omni-
bus vacca a natura sit ornata, sin-
minus, quam plurimis. At vero bo-
ves etiam vocem bubulci agnoscunt,
& vocati nominibus impositis intel-
ligunt, divertunt quoque eo quo ju-
bentur, jussuque faciunt pro arbitrio
præfecti.

(2) Interp. legebat ὀμφαλὸν, & rectius forsan; cum de oculis prius ege-
rit; MSS. ut in textu. (3) Distinxi ope MSS. ante πολύτετρας βραχί-
ονας. (4) Interp. legebat, pro βραχεῖς, παχεῖς sed MSS. ut in textu.

Κ Ε Φ. Γ.

C A P. III.

Περὶ ταύρων. Διδύμω.

De tauris. Didymi.

Τοὺς ταύρους πρὸ τῆς ὁχείας πρὸ
δύο μηνῶν ὅτε ἱατίον συννέμα-
ται τοῖς βοσσι, πληρωτέον δὲ αὐτὰς
χλόης, καὶ εἰ μὴ ἀρκέσει τὸ τῆ νο-
μῆς, ἐρεϊνῶν, ἢ ὀρέων, ἢ κελῶν
ἀλαδραχέντων ὀπίον. Ἐλατῆς δὲ
τῷ (1) εἰ τῶν ὅτε ἐπιτηδεῖται πρὸς
τῶ ὁχείαν, ἀλλ' ἔδῃ οἱ περισσώτεροι
τῷ β'. τὸ δὲ αὐτὸ καὶ ἐπὶ τῷ θηλειῶν
εἰρηδῶ. χωρίζουσι πὶ αὐτὰς καὶ ἀπὸ
τῷ θηλειῶν τὸ διμνησιαῖον χρόνον, καὶ
εἰσάγουσι αὐτὰς εἰς τὰς ἀγέλας, ὅτε
ἐπιχωλύοντες αὐτῶν τῶ ὁρήν.

Tauri duobus ante admissuram
mensibus non sunt emittendi
ad communia pascua cum vaccis,
verum implendi sunt herba, & si
pabulum hoc non sufficiat, cicere,
aut ervo, aut hordeo macerato. Mi-
nores annis duobus non sunt ido-
nei admissuræ, sed neque majores
duodecim. Idem etiam de vaccis
observandum est. Segregandi sunt
a fœminis per duorum mensium
spatium, inducendique in armenta, &
ipsorum impetus non coercendus.

(1) Malim cum Interp. β'.

CAP. IV.

Ut boves non fiant debiles.
Democriti.

Ervm maceratum tritum singulis mensibus in potu exhibe. Plagam boum curabis malva sylvestris trita ac illita.

(1) MS. Saracen. επιχρίσεις.

CAP. V.

De admissura.
Quintiliorum.

Tempus admissuræ idoneum est ver medium. Si vero vaccæ tauros non admittant, scillæ medullam sive cor, hoc est tenerrimas ipsius partes, & si ita dicere liceat adipem, cum aqua terere oportet, eoque vaccarum sinus, ubi deterfi fuerint, oblinere. Si vero tauri ad venerem fiant segniores, cervi caudam ustam tere, vinoque subactam pudendo ac testibus tauri illinito, & statim stimuletur. Hoc non solum in tauris, sed etiam in aliis animalibus, & in hominibus eveniet. Stimulum autem libidinis tollet oleum illitum. Herba quoque πολύσπερμος & πολύγυνος appellata animalia faciet fecundiora.

(1) Sequi. vocem βοῶν deleui, auctor. MSS.

(2) Σκίλλης τὸ ἀδικάρδιον.] Idem fastidientis equæ remedium tradit Columella p. 236. Quod autem Nostro ἀδικάρδιον sonat, Hippocrati dicitur τῆς σκίλλης τὸ μυζῶδες. Et hinc Bodæus a Stapel Erotiani Lexicon emendat, apud quem legimus σκίλλης τὸ νερώδες.

(b) Ἐλάφης ἐρεῖν.] Quintiliis suffragatur Apfyrtus in Hippiatr. p. 55.

Κ Ε Φ. Δ.

Βόας μὴ ἀδυνεῖν.
Δημοκρίτου.

Ὁ βοῶν βρέχων λεῖον πόπιζε κατὰ μῆνα. πλὴν ὃ τὸ βοῶν πληγὴν θρασυτέρως μαλακῶν ἀγέλαν λεῖψας, καὶ (1) επιχρίων.

Κ Ε Φ. Ε.

Περί (1) ὀχέας.
Τῶν Κυωπλίων.

Καίρεος τὸ ὀχέας ἐπιπιδίει. ἔαρ μέσον. εἰ δὲ μὴ περσδύχωνται τὰς πύρας αἱ βόες, (a) σκίλλης τὸ περικάρδιον μὲν ὑδαίῳ τριπίον, & περιχρίσειον, ταῦτα πὰ ἀπαλώ- τω τὸ σκίλλης, καὶ ὡς αὖν εἴπη πρὸς τὸ εἶαρ, διδύναμ μὲν πλὴν καθάρσιν τοῖς μέρεσιν τὸ βοῶν. Εἰ δὲ οἱ πύροι περὶ πλὴν ὀχέαν βραδύνουσιν, καύσας (b) ἐλάφης ἐρεῖν & συχναῖ- στας, οἷον πε φρυγίας, ἀλείφει τὸ αἰδιῶν καὶ τὰς ὀρχὰς τῶν πύρων, καὶ οἰσθήσῃ εὐδέως. τὸτο δὲ ἐκ ἐπὶ τὸ πύρων μόνον, ἀλλὰ & ἐπὶ τὸ ἄλλων ζώων, & ἐπὶ ἀνθρώπων γίνετο ἀν- λύσις ὃ τὸ οἰσθήσεως ἔλαιον χρυσίδιν. καὶ ἡ πολύσπερμος δὲ, καὶ ἡ πολύ- γυνος καλὰ μὲν βοτάνη πὰ ζωῶν ποιήσῃ γονιμώτερα.

Κ Ε Φ. ٧.

C A P. VI.

Περὶ τροφῶσεως τῆς (1) γεν-
νωμένων. Ἀφελαιῶν.

*Quomodo prænoscamus, quales
erunt partus. Africani.*

Οὗτοι γινώσκοντες θέλοντες, πόπρον
ἄρρεν ἢ θῆλυ πῆξεται ἢ βίβα-
διῶσα βῆς, παρατηρεῖται. (2) Ἐ-
άν μὲν εἰς τὰ (α) δεξιὰ μέρη ὁ
βῆς κατέλθῃ, ἄρρεν τὸ πυχιστόμυρον
πικραιεῖσθαι· εἰ δὲ ἐπὶ τὰ ἀριστερά,
θῆλυ. Εἰ δὲ καὶ βυληθῆναι ἄρρεν πυχ-
ιστῆναι, τὸ κατεῖλε τὸ ὀχέας τὸ (b) ἀ-
ριστερὸν ὄρχιν ἀπὸ δακτύλου· εἰ δὲ θῆλυ,
τὸ δεξιόν. Φυσικὸν δὲ πινεῖς περὶ τὸ καὶ
εἰ μὲν ἄρρεν πινεῖ βυληθῆναι πυχιστῆναι,
(c) βορεῖς ὅντες τὸ αἶμα τὸν (3) ὀ-
χέαν βυληθῆναι κατεσπασθῆναι· εἰ
δὲ θῆλυ, νότον πνέειν.

Qui prænoscere volunt, utrum ma-
rem aut fœminam paritura sit
bucula post coitum, hac observatione
utantur; si quidem dextra parte tau-
rus defilierit, partus masculus erit;
si sinistra, fœmina. Quod si marem
generari velis, tempore admitturæ si-
nistrum admittarii testiculum obliga-
si fœminam, dextrum. Quidam ve-
ro naturale auxilium adhibent: & si
quidem marem generari velint, cum
aeris status Borealis fuerit boves
admittunt; si fœminam, spirante
Austro.

(1) Boῶν delend. suadebant MSS. (2) Ita MSS. Prius, καὶ αὖν.

(a) Δεξιὰ μέρη.] Colum. p. 232. "Certis signis comprehendere licet
quem sexum generaverit, quoniam si dextra parte defiliat, marem
minasse manifestum est: si lava, fœminam.

(b) Ἀριστερὸν ὄρχιν.] Hac sub Democriti nomine affert Colum. p. 233.
"Ut fœmina vel masculus concipiatur, nostri arbitrii fore Democritum
affirmat; qui precipit, ut cum progenerari marem velimus, sinistrum tes-
ticulum admittarii lineo funiculo, aliove quolibet obligemus: cum fœmi-
nam, dextrum: idemque in omnibus pene pecudibus faciendum censet.
Ita etiam Palladius pag. 102.

(c) βορεῖς ὄντες τὸ αἶμα.] Aristot. de Generat. Animal. Lib. 4. Cap. 2.
Φασὶ δὲ καὶ οἱ νομικοὶ ἀφαιρεῖν αὐτὸς θηλυθῆναι καὶ ἀρρενοθῆναι, ἔμμενον τὸ
συμβαίνει τὴν ὀχέαν θηλυθῆναι βορεῖς ἢ νοτίους, ἀλλὰ καὶ ὀχεύομενα βλάπτει
αὐτὸς νότον ἢ βορέαν. Οὕτω μικροῦν εἴσοτι ῥοπὴν αἵματι θηλυθῆναι τῆς ψυχῆς
καὶ θηλυθῆναι.

(3) In MS. Barocc. ὀχέαν θηλυθῆναι κατεσπασθῆναι.

CAP. VII.

*De æstro, qui μύωψ appellatur.
Sotionis.*

QUOD æstri boves pungentes ipsos ad insaniam adigant, notum est. At vero non appropinquabunt ipsis, si quis lauri baccas tundat, & in aqua coquat, conspergatque inde agrum in quo pascuntur. Fugient enim æstri ob antipathiam. Si vero jam isti sint ab æstro boves, cerussam cum aqua tritam ipsi illinunt.

CAP. VIII.

*De vitulorum educatione.
Didymi.*

LÆSTANTES boves cytiso aut medica alemus; sic enim nutritæ plus lactis habebunt. Cæterum vituli ipsi, biennes cum sint, castrandi sunt: nam serius castrari non est commodum. Vulnere item cinere & argenti spuma inspergantur, post triduum vero pice liquida & cinere, modico oleo admixto, integantur.

(1) MSS. L. B. 2. Eton. & Interp. affigunt Διδύμω.

(2) Κυτίσω-] De Cytiso, ejusque cultu vid. qua Columella tradit Lib. de Arboribus cap. 28. "Omni generi pecudum (inquit) utilissimus est, quod ex eo cito pinguescit, & lactis plurimum præbet."

(2) MS. Bar. & Interp. scrib. καλαπασίον.

CAP. IX.

*Ne boves laborantes lassentur,
Democriti.*

OLEO & terebinthina coctis cornua illinito,

ΚΕΦ. Ζ.

*Περὶ οἴστρος, ὃ καλεῖται
μύωπος. Σωτίωνος.*

ΟΤΙ ἐκφρονας τὰς βῆς οἱ μύωπες κεντῶντες ποιοῦσιν, ἰσχυρ. ὅταν ἐγγύσιν ἐν αὐτοῖς, ἐὰν δαφνίδας κόψας, καὶ ἐψήσας ἐν ὕδατι, ἐπιβραίνῃ περὶ τὸ χεῖρον ὅπου ἐμῶνται. φεύξονται ὅτι οἱ μύωπες ἀπὸ τῶν ἀντιπαθῶν. εἰ δὲ καὶ φθίσειαν πλήθους, ψιμυμῶθον μὲν ὕδατος τελευτῶντες πειχέμεν.

ΚΕΦ. Η.

*Περὶ τῶν μόχλων ἀναβο-
φῆς. (1) Τῷ Αὐτῷ.*

(2) Κυτίσω ἢ μηδικῇ ἡρέψομεν ὡς καλεῖται βῆς· πλέον ὅτι ἐξουσιάζει ὅταν παρὰ τοῖς ἐμῶνται. διὰ τὸν ὅτι ἡμῶντες τὰς μόχλους εὐκχεῖται μὲν ὅτι αὐτοὶ ἐχρήσιμον εὐκχεῖται. πᾶσι δὲ τὰ αὐτὰ καὶ ἀποδίδει καὶ λιπαρόν (2) καλαπασίον, μὲν δὲ γ'. ἡμέρας πέντε ἢ ἑξά καὶ τέσσαρες, ὁλίγη μιν γίνῃ ἐλαία.

ΚΕΦ. Θ.

*Βόας ἐργαζομένους μὴ κο-
πιᾶν. Δημοκρίτου.*

ΕΛΑΙΟΝ καὶ περὶ τῶν ἐμῶν χεῖρας πᾶσι καὶ ἐλαία.

Κ Ε Φ. Ι.

C A P. X.

Ἀπὸ ποίας ἡλικίας ἀρ-
κτέον βιδάζειν (Ι) τὰς
βόας. Βάγωνος.

*A qua aetate incipienda admis-
sura vaccarum.
Varronis.*

Βιδάζειν (2) δεῖ μὴ νεωτέρως ἢ
β'. ἐπὶ τὴν ἵνα τριετίης ἔσται πί-
κτωσιν ἄμεινον ἢ πίκτωσιν αὐτὴν τριε-
τίης. πίκτεν ἢ ἡ βῆς, ὡς ἐπὶ τὸ πο-
λὺν, μέλει ἢ ἰ. ἐπὶ τὴν οἱ ἢ πεῦρε
ἀπὸ τριετῆς ἡλικίας ἀκμαΐζουσιν.
Ἦρεθ ὃ πρὸς ὀχέαν τετραπόδων, ἢ
ἀπὸ (α) Δελφίνου ἐπιτολῆς, τριε-
τις πρὸς ἀρχὰς τῆς Ἰνίης μῶνδος,
ἕως ἡμερῶν μ'. κυφορεῖ ἢ ἡ δαμά-
λις μῶνδος ἰ. τὰς ἢ τριετίας καὶ τὰς
ἀδινεῖς, καὶ τῇ ἡλικίᾳ περὶ βίον
κῆρας, ἐκβλητέον ἐκ τῶν βυγλίων·
ἀλυσίελης γὰρ ἢ πρὸς τὴν ἀχρηστὰ
ἐκβλή.

(1) Sic legend. prius, τῆς. (2) Ex MSS. ante, δ'.

(α) Δελφίνου.] Cur Delphin in caelos relatus fuerit, narrat Eratosthe-
nes in Καταστερισμοῖς. Δελφὶν ἐν τοῖς ἀστροῖς λέγεται τιθῆναι δι' αὐτίαν ποιμή-
τιν τῆς Ποσειδῶνος βυλόμενης τὴν Ἀμφιτέλιν λαβεῖν εἰς γυναικα, εὐλαβη-
θεῖσα ἐκείνη ἔφυγε πρὸς τὴν Ἀτλαντα, ἀναστρέψασα τὴν παρθενίαν ἐπιδύσασα ὡς
ἢ καὶ αἱ πλείους Νηρηίδες ἐκρύπτοντο, κεκρυμμένης ἐκείνης, πολλὰς δὲ Ποσειδῶν
ἐξέπιμψε μνηστῆρας, ἐν οἷς ἔστι Δελφίνα· πλανώμενος ἢ κατὰ τὰς νῆσους τοῦ
Ἀτλαντος, ὥς περὶ αὐτὴν πρὸς αὐτὴν ἀνέστη Ποσειδῶν. Ὁ δὲ γῆρας
αὐτὴν, μεγίστας πρῶτας ἐν τῇ θαλάσσῃ αὐτῇ ὤρεσεν, ἱερὸν αὐτὸν ὀνομάσας
εἶναι, ἔστι εἰς τὰ ἀστροῦ αὐτῆς σύσημα ἐθηκεν. Ὅσοι δ' ἂν αὐτῇ τῷ Ποσειδῶνι
χειροπαθὲς θείωσιν, ἐν τῇ χειρὶ ποιεῖσιν ἔχοντα τὴν Δελφίνα, τὴν εὐργασίας μεγί-
στην δίδου αὐτῇ δαπνέμεναι.

Κ Ε Φ. ΙΑ.

C A P. XI.

Βόας ὑπὸ μύων μὴ ἀδι-
κεῖσθαι. Ἀφρικανῶν.

*Ut boves a muscis non infe-
stentur. Africani.*

ΔΑφνης καρπὸν λειοτελεθῆσας, καὶ
ἐφ' ἡσίας μ' ἑλαίῳ, ἀλειφε τὰς
βόας, ἢ ἐκ τῆς σελῆς τῆς βοῆς κατὰ
χειρὶς τέττας. ταῦρε τὰς μυκτῆρας
φόνει χειροδόντες σκοτῶνται.

LAuri baccas tenuissime tritas &
olco coctas bobus illine, aut sa-
liva propria ipforum boum eos in-
ungito. Tauri, illito naribus rosaceo,
tenebris offusis vertiginosi fiunt.

C A P.

CAP. XII.

*Boves pinguefaciendi ratio.
Sotionis.*

Κ Ε Φ. ΙΒ.

*Βόας λιπαρὲς ποιῆσαι.
Σωτίωνος.*

BOves pingues facies, si redeuntibus e pascuo prima die brasicas concisas & acri aceto maceratas objeceris; deinde paleas excussas, & furfuribus triticeis mixtas, ad dies quinque; sexta autem, hordei moliti heminas quatuor, & sex sequentibus diebus paulatim alimentum auxeris. Et hyeme quidem circa gallicinii horam nutries, deinde circa diluculum, quando & potum dabis; reliquum vero alimenti, circa vesperam. Æstate autem primum pabulum sub diluculum, secundum ad meridiem offeres, deinde potum exhibebis, & sic tertium pabulum circa horam nonam dabis, & rursus potum; hyeme quidem, aquam calidiorem, æstate autem, tepidam. At vero ora ipsorum urina collue, inhxerenti pituita extracta, & lingua a vermibus forcipe exemptis purgata; (nascuntur enim vermes in linguis ipsorum) & deinde sale confricetur, & stramenti ipsorum cura habeatur.

ἀλλὰ τε τὴν γλῶττιν διάχει, καὶ τὴν σπυμνὴν ὅτι ἐπιμειλεῖται χεῖ.

(1) Supplevi ex MSS. (2) Emend. ex MS. Bar. & Interp. Pr. Ed. ῥῶ τῷ. (3) MSS. pluraliter scribunt ἀγκυλῶσι, ἀφαιρῶσι, &c.

CAP. XIII.

*De medela boum, & ne
ossa deglutiant.
Paxami.*

Κ Ε Φ. ΙΓ.

*Περὶ ἰάσεως, καὶ ὥστε τὰ
ὄττα μὴ χαλαπίνην.
Παξάμης.*

AD præsepia neque gallinæ, neque suæ accedant; utrorumque enim sterces si edatur, animal lædit. Non deglutiet ossiculum bos, si lupi caudam in præsepi suspenderit.

(a) Τὰς φάτνας μὴτε ὄρνιθες μὴτε οἱ βοῦντες ἐκείνων ἐκείνων ἢ κόπρος εἰ βρωθῇ, ἀδικεῖ τὸ ζῶον. ἔκ τινος ὅτι χαλαπὴ βῆς ὅσον, εἰ λυκὸς ἔσθῃ ἐπὶ τῇ φάτνῃ χρημασθή.

(a) Consulat Columellam pag. 217.

FF 4

C A P

Κ Ε Φ. ΙΔ.

Περὶ ἀδήλων παθήσε.
Τῆς Αὐτῆς.

C A P. XIV.

*De ignoto morbo.
Ejusdem.*

Σχεδὸν πάντα ἀδήλα πρὸς πάθη
τῶν ζώων πῶς ἂν τις (1) μά-
θῃ; ἢ παρὰ τὴν αὐτὴν πύθοντο τὸ
ἐνὸν τῶν ζώων παθόν; εἰ τοῖνυν (2) σιλ-
φίς χρῆντος μετ' οἶνους ἀκράτης μέ-
λανος εἰς τὰς ρῖνας ἐγχέῃς, πᾶν ἀ-
δήλον παθὸν θεραπεύσεις. Δημό-
κριτος δὲ συμβουλεύει, ἕως ἀρχο-
μῆνας, εἰς τὸ ποτὸν τῶν βοῶν ἐπὶ εἰ-
κὲς ἰ. ἡμέρας ἐμβάλλειν σκίλλης καὶ
ῥάμνου ῥίζης. Εἰ δὲ καὶ φανερόν νο-
σον νοσῶν, θεραπεύσεις ἕτως. ἐλελί-
σφακον ἐξ ὀρενῆς χυλὸν ἐπὶ πρὸς-
σπον εἰς τὸ μέλας πίνειν ἀποβρίξας
ταῖς ἵσταις ἡμέραις, καὶ δὲ, θερα-
πεύσεις. τῷ δὲ ἢ μόνον βῆς, ἀλλὰ ἐ-
πὶ ἡμέρας ὠφελῇ. καὶ ἄλλες δὲ συμ-
μνηγνύμενοι ταῖς τροφαῖς σφόδρα ὠ-
φελεῖσιν. Ἀεῖται δὲ καὶ (3) ὑμεινόμενον
αἰμόρρη σὺν ὕδατι (2) κατ' ὀλίγον
διδομένη. ὠφελῇ δὲ καὶ ἡ μηδικὴ
πόα.

(1) Ita MSS. prius μάθη.

(2) Σιλφίς.] Vid. quae adnotavimus ad Cap. 7. Lib. quartii.

† Vid. Cap. 13. Libri XVIII.

(3) Ὑμεινόμενον αἰμόρρη.] Colum p. 216. "Maxime salutaris habet
tur amurca, si tantundem aqua misceas, & ea pecus insuescas.

(2) Voculam preced. καὶ delendam censui.

Κ Ε Φ. ΙΕ.

Περὶ κεφαλαλγίας.

C A P. XV.

De capitis dolore.

Χρὴν ἀσπρὸν γνώσκον τιμὴ τοῦ
βοῦς κεφαλαλγίαν ἐπιθεῖν ἔν
τῷ ὡπὶ κατὰς τὴν ἐσθίαν, κεφαλαλ-
γία ἐστὶ. (1) Διαχέειν δὲ ἢ γλῶσ-
σα θύμην μετ' οἶνους τριφθέντι, καὶ
σκόρδου, καὶ ἀλσὶ λεπτοῖς, καὶ πρὸς-
σπον.

Dolorem capitis bovis prius dig-
noscere oportet: quando igitur
demissis auribus non comedit,
capitis dolor urget. Lingua igitur
thymo trito cum vino, & allio, &
sale tenui illinitur. Ptisana etiam

(1) Emend. ex MS. Bar. Pr. Ed. διὸ ὅ---. Casaub. habet ἀλγίνιστον, Sa-
cracen. ἀλγινίστον.

cruda vino soluta prodest. Quin & lauri foliorum manus plenæ mensura in os immissa, aut mali punici putaminibus medeberis. Et myrrha, magnitudine fabæ, in duabus vini colati heminis per nares infusa bovem curabis.

(2) Ex MSS. ante ληφθεῖσα.

CAP. XVI.

De profluvio alvi.

RHamni folia contusa, & bitumine interfecta, exhibeto. Alii mali punicæ folia tusa, & polenta obducta, in cibo exhibent. Alii vero farinæ heminas duas & tritici tostii farinæ heminam aquæ mixtam porrigunt.

CAP. XVII.

De cruditate.

CRuditas bovis dignoscitur ex eo, quod non edat, & frequenter eructet, membraque cum quadam torsione & spiritus elisione moveat. Curabimus igitur ipsum calida aqua in potum data, & brassicæ in aceto maceratæ fasciculo in cibum oblato. Alii brassicæ partes teneriores fervefaciunt, ac terunt cum oleo, & per cornu in os infundunt, & amiculis instratum calfacientes ad deambulationem ducunt. Hoc non bobus tantum, sed etiam omni pecori salutare. Alii oleæ sylvestris folia aut aliarum arborum ramos tenellos tundunt, & aquam affusam percolant, atque ita heminas sex inde per bidduum infundunt.

(a) Ἀπειρήσιος.] Ita Colum. p. 218. "Cruditatis signa sunt crebri ructus, ac ventris sonitus, fastidia cibi, nervorum intentio, hebetes oculi. . . . Remedio erunt aquæ calidæ duo congii, & mox triginta brassicæ caules modice cocti, & ex aceto dati.

(1) Ita MS. Barocc. prius, & θλίψεως.

CAP.

νη ἢ ὡμὴ μῦ οἶν (2) λυθῖσα ὠφελεί. καὶ δάφνης ἢ φύλλα, ὅσον τὴν χεῖρα πλεῖον, λαβὼν, καὶ ἐμβάλῃν εἰς τὸ στόμα, ἢ καὶ σιδήν ροιᾶς, ὠφελήσας. καὶ σμύρνης ἢ, ὡς κυάμω μέγας, ὁμοίως μῦ οἶν διητηθέντες ἐν κοτύλαις δυοὶ ἀλφ. τῶ ρινῶν ἐγχείας θραπύσας.

KEΦ. ΙΓ.

Περὶ διαρροίας.

PΑμυν φύλλα κόψας, καὶ ἀσφάλτα καὶ πεπλάσας, διδὼ φαγῆν. οἱ ἢ ροιῶν φύλλα κοπέντα, καὶ ἀλφίτοις περιπλαθέντα, διδῶσι φαγῆν. ἄλλοι ἢ ἀλφίτων κοτύλας β'. καὶ σίτη φρυγέλιον ἀλεύρων τὸ ἥμισυ. ὡς δαπμιχθὲν διδῶσιν.

KEΦ. ΙΖ.

Περὶ ἀπεψίας.

(a) Ἀπειρήσιος γινώσκεται βῆς ἐκ τῆ μὴ ἐσθίειν, καὶ πυκνῶς ἐρυγᾶν, κινεῖν πρὸς τὰ μέλη μετὰ πνοῦ συστροφῆς ἐ πνεύματι (1) ἐκθλίψεως. θραπύσονται ἐν θηρόν ὕδωρ διδόντες πρὶν, ἐ κοφύμους ἀλφειχθείσης ἐν ὅξει δίσμυλ φαγῆν. Οἱ ἢ τῶ κοφύμους πρὸς ἀπαλὰ ζίσταντες, ἐ τρέψαντες μῦ ἐλαίς, ἀλφ. κίρκτος ἐγχείσι πρὸς στόματι, καὶ περιβολαίοις ζωηριμάναντες εἰς πεπλάτων ἄγασ. τῶτο ἢ τὰς βῆς μόρον, ἀλλὰ καὶ πᾶν ὠφελὲς βοσκήμα. Οἱ ἢ ἀγχείας ἐλαίας πρὸς φύλλα ἢ δένδρων ἄλλων κλώνας ἀπαλὰς κόψαντες, καὶ ὕδωρ ἐπχέαντες διητῶσι, καὶ ἔτω κοτύλας ε'. ἐπχέουσι ἐ πρὸς ἡμέρας δύο.

Κ Ε Φ. ΙΗ.

C A P. XVIII.

Περὶ βεπρήτewς.

De buprestis.

(α) Τινὲς ἔλαιον εἰς τὰς ῥῖνας ἐγχεύουσιν τοῖς βυσίν. ἄλλοι δὲ ἐκ νεῦ ὀλύνθως ὕδατι (1) Ἀφ' παντός εἰς τὰς ῥῖνας ὁμοίως ἐγχεύουσιν.

Quidam oleum in boum nares infundunt. Alii caprifici grossos aqua macerant, & similiter in nares infundunt.

(α) Τινὲς] Plinius Lib. Tricesimo Sect. X. "Buprestis animal est rarum in Italia, simillimum scarabaeo longipedi. Fallit inter herbas botem maxime, unde & nomen invenit, devoratumque tacto felle ita inflammat, ut rumpat. Vid. Nicand. in Alexiph. & Aelian. Hist. An. Lib. 6.

(1) Interp. legebat Ἀφ' ὁμοχένως, sed MSS. ut in textu.

Κ Ε Φ. ΙΘ.

C A P. XIX.

Περὶ τρόφου.

De tormine.

Ὁ Στροφόμενος βῆς ἐφ' ἐνὸς ἔχει ἔσηκε τόπων, ἐδὲ τρεφῆς ἀπτεται, ἀλλὰ εἰνδ. ὀλίγην ἔν αὐτῷ τρεφῆν παραβλητήιον, & τὴν σάρκα τὴν περὶ τὰς ὀνυχας Ἀφ' κεντητήιον, ὥστε ἀφαιμάξαι. πινὲς δὲ περὶ τὴν ἔρην (1) ἀνοίξαντες, ὥστε αἷμα ἐκρυῖναι, ῥάκε περιδισμῶσιν. Ἄλλοι κρομμυκα & ἄλλας ἐνώσαντες καὶ σφηνώσαντες εἰς τὴν ἔδραν ἰσοπέτω πεσοῦνται, καὶ τεύχην ἀναγκάζουσιν. ἄλλοι νύκτον κόψαντες καὶ διέντες Ἀφ' τῷ στόματι ἐγχεύουσιν.

Bos qui torminibus vexatur in uno loco non stat, neque cibum sumit, sed gemit. Modicum igitur alimentum ipsi objiciendum est, & caro circa ungues pungenda, ut sanguis inde manet. Quidam vero circa caudam aperiunt [pungunt,] ut sanguis effluat, & panniculo vulnus obligant. Alii cepas & salem simul uniunt, & in cunei formam coagmentata in sedem quam altissime trudent, & cursu exercent. Alii nitrum tufum & solutum per os infundunt.

(1) MS. Barocc. νύξαντες.

Κ Ε Φ. Κ.

C A P. XX.

Περὶ πυρεταίνοντος. Διδύμου.

De febricitante. Didymi.

(α) Βοῦς πυρεταίνων ἢ περσιέ] τὴν τρεφῆν, (1) κάπτει νύκτι, δακρύει, λήμους ἔχει, περὶ τὰς ὀφθαλμούς καί λαίναται. θροαπύσης ἔν τ' τιῶτον

Bos febricitans non admittit cibum, deorsum nutat, lachrymatur, lippit, partes circa oculos callicant. Eum curabis hoc modo.

(α) Βῆς πυρεταίνων.] Colum. p. 221. "Signa bovis febricitantis, manantes lachryma, gravatum caput, oculi compressi, fluidum salivis os longior & cum quodam impedimento tractus spiritus, interdum & emittit gemitu.

(1) Ex MSS. anteα, καζαυέφ... λήμους--.

Εκ

Ex opacis locis gramen decerpe, & lavato, eique edendum præbeto, aut vitis folia. In potu exhibeatur aqua quidem frigidissima, verum non sub dio, sed maxime in loco umbroso; aures vero & nares spongia aqua plena detergeantur. Quidam cauterio faciem ipsius & partes sub oculis perurunt, easque spongia urina veteri calida plena bis per diem confricant, donec crustæ excidant, & vulnera cicatrice integantur. Lancinantur etiam aures, ut sanguis effluat. Quidam polentam vino subigunt, & edendam præbent; alii muria lavant, & amiculis calfaciunt. Alii cytisum porrigunt cum vino; quod non bobus tantum, sed & reliquo pecori salutare est.

ἔπος. ἐκ ζυρκίων χειρὶν ἀγρωσιν λαβὼν, ἐπλύναι, δις αὐτῷ φαγεῖν, ἢ ἀμπέλιν φύλλα. ποτίζειν δὲ αὐτὸν ὑδὴ ψυχρότατον (2) μὴ ἐν ὑπαέθρῳ, μάλιστα ἢ ὑποσπίῳ. (3) πογγῶ τε βεβεγγμῖνῳ ὑδατι πὰ ὤπε καὶ τὰς ῥίνας (3) ἀπψηκτίον. Τινὲς καυτῆραι τὸ πρὸς ὤποιον αὐτῷ διακαίεισι, καὶ πὰ ὑπὸ τῆς ὀφθαλμοῦς. (4) πογγίζουσι ἢ αὐτῷ ἔρω παλαιῷ θερμῷ δις τὴν ἡμέραν, ἵως ἀνέκτισται αἱ ἐσχαῖραι, καὶ ἀπυλώσῃ τὰ τεύχεα. ἀμύσει) ἢ καὶ πὰ ὤπε, ὥστε αἷμα ρεῖυσται. Τινὲς ἀλφίται φυράσαντες οἶνον διδάσκει φαγεῖν, οἱ ἢ (4) λύουσιν ἄλμη, καὶ πρὸς τοῖς συνθερμαίνουσιν. οἱ ἢ κύπτον διδάσκει μὲν οἶνον τῷ πὺν ἢ ἔτι τὰς βῆς ἀφιλεῖ μόνον, ἀλλὰ καὶ τὰ ἄλλα θέρμειναι.

(2) Ita legend. ex Interp. & Colum. prius μὲν. Hic enim, pag. 221.
"Qua medicina sub tecto fieri debet, &c. (3) MSS. F. & Bar. ἀπψηκτίον, sed MS. V. Interp. & Colum. ut in textu. (4) Ita MS. Bar. & Andreas a Lacuna; prius λύουσιν.

CAP. XXI.

De tussiente.

Hordeum molitum maceratum, & paleas mollissimas repurgatas, & ervi moliti heminas tres, tribus vicibus divisa edenda præbeto. Quidam artemisiam tritam ac dissolutam aqua exprimunt, & ante pabulum ad dies septem infundunt.

πίσεις, καὶ πρὸ τῆς τροφῆς ἐγγυματίζουσιν ἐπὶ ἡμέραις ζ'.

(a) Κριθὰς.] De Tussi boum curanda vid. Colum. Lib. V. Cap. X.
(1) Emendavi ex MS. Barocc. ante, ῥύψαντες.

Κ Ε Φ. ΚΑ.

Περὶ βήσων.

(a) Κριθὰς ἀληθισμῖνας ἀφ' ὧν χεῖσαι, καὶ τῶν ἀγρωσιν πὰ ἀπαλώματα καθαρίναι, καὶ ὀρθῶν καρύλας γ'. ἀληθισμῖνας, εἰς τετὰ διαμετρίναι καὶ μέρος διδῶ φαγεῖν. πινὲς ἢ τὴν ἀρτιμυσίαν βοτάνῳ.

(1) τελέψαντες, καὶ διέντες ὑδατι ἐν-

Κ Ε Φ. ΚΒ.

C A P. XXII.

Περὶ ἐμπυϊκῶν.

De suppuratis.

Εἰν συναζάγη ἔμπυον τὸ ἔλκ^{ος},
 χρὴ καθαίρειν, & ἔρει βοῆς (1) πα-
 λαίῳ θηριῶ κλύζειν, ἐρείοις π (2)
 ἐκμαίπειν, εἴτε μὲν λεπτῶν αἰλῶν καὶ
 πτίης ὑγρῶς σύνθηται ἔμπλαστρον.

SI ulcus suppuratum fuerit, urina
 bovis veteri calida eluendum est,
 & lanis extergendum; deinde em-
 plastrum ex sale tenui ac pice liqui-
 da imponendum.

(1) Restitui ex MS. V. Interp. & Colum. pag. 221. "Urina vetere elu-
 " μnt, --- Prius παλαίῳ. (2) Ita legend. cum Interp. ut sequenti Cap.
 antea ἐκμαίπειν.

Κ Ε Φ. ΚΓ.

C A P. XXIII.

Περὶ χυλαίας. Φλωρεντίν.

De claudicatione. Florentini.

Εἰν ἀπὸ τὸ ψύχει μίε^{ος} χυλεύη
 ὁ βῆς, νίψαι χρὴ τὸ πόδι, καὶ
 τὸ πιπονδὸς μέρος σμιλῶ ἀνοίξαν-
 τα ἔρει παλαίῳ πυλαῖσται· εἴτε αἰ-
 λῶν ἐπίπασσε, & Ἐπόρῳ ἐκμασσε
 ἢ ῥάκη· ἐπιθεῖ σῆρος αἰγείης ἢ βοείης
 παραφειλομένης θηριῶ σιδήρῳ ἐπι-
 τάζειν τῷ πιπονδῷ μίρει. Ἐάν ᾧ
 σκόλοπι ἢ π τριῖτον πατήσας χυ-
 λεύη, τὸ μὲν ἄλλα ὁμοίως ποιητίον·
 κρηρὸν ᾧ ἄμα ἐλαίῳ παλαίῳ καὶ μέ-
 λιτι καὶ ὀρεῶν αἰλέρῳ συνήξας καὶ
 ψύξας ἐνθῆς τῷ ἔλκ^{ει}, εἴτ' ἔτω λα-
 βῶν ὄρανεν λεπτὸν διητηρῆν, καὶ σὺ-
 κων ἢ ροιῶν κρηπέντων & μιχθέντων,
 περὶ πλάσσει ῥάκῃς ἐπιθεῖς· ἐπιθεῖ-
 σται ᾧ ἐπιμελῶς, ὡς μηδὲν παρεισ-
 θῆναι, ἕως ἂν δύνηται σῆναι· ἔτω ᾧ
 αἰν ὑμασθῆ· τρίτῃ ᾧ ἡμέρᾳ ἐπι-
 θεσπῶσι. Ἐάν ᾧ οἱ (α) ἐπιφορῶν
 ὕλης χυλεύη, θηριῶντιον τὸ μίε^{ος}

SI ob frigore affectam corporis par-
 tem bos claudicet, pedem lavare
 oportet, & affectam partem scalpello
 aperire, & urina veteri fovere, (dein-
 de salem insperge, & spongia aut
 panniculo absterge) postea adipem ca-
 prinum aut bubulum ad ferrum can-
 dens affricatum dolenti parti instil-
 lare. Si calcato palo aut ejusmodi
 quopiam claudicaverit, alia quidem
 similiter facienda sunt; verum cera
 cum oleo veteri & melle erique
 farina colliquata & refrigerata ulceri
 illinatur, deinde testa tenuis cribrata
 ac ficus aut mala punica tusa ad-
 mixta imponentur, & panniculo inte-
 gatur; obligeturque diligenter, ut
 nihil subeat, donec stare potuerit:
 sic enim sanus evadet; tertia autem
 die resolve, eademque adhibe. Si
 vero ob influentis materię copiam

(α) Ἐπιφορῶν ὕλης χυλεύη.] Columella eadem adhibenda tradit Lib.
 VI. Cap. 12. "Quod si (inquit) tumori subest aliquis humor, fermentum
 " vel farina hordeacea ex passō, aut aqua mulsā decocta imponitur, &
 " cum maturuerit suppuratio, rescinditur ferro, eaque emissā linamentis
 " curatur. Possunt etiam (ut Cornelius Celsus praecepit) lilii radix, aut
 " scilla cum sale, vel sanguinalis herba, quam πολύζουον Græci appellant,
 " vel marrubium ferro reclusa sanare.

claudi-

claudicaverit, pars ipsa oleo & passo cocto calefiat, & deinde omelysis calida imponatur. Cum vero matura facta fuerit & mollis, incidatur; incise autem parti & clotæ lilii folia, aut scilla cum sale, aut polygonum, aut marrubium tusum imponatur.

(b) Ὠμὴν λύσιν.] *Quid sit ὦμῃ λύσις, explic. in Hippiatr. p. 295. Ὠμὴ λύσις ἐστὶ, μίξις τέλειως, λινοσπέρμω, κελδίνω ἀλευρέω ἐξ ὕδατος.*

μὲν ἑλαίᾳ καὶ γλυκίῳ ἐψηθέντων, εἴτε (b) ὦμῃν λύσιν θερμὴν ἐπιθε-
τίον. ὅταν ὁ ἀπαλὸν γένῃ, ἀλα-
ρετίον· ἐκπονήσῃ ὁ τῆς διαμερήσεως
μὲν φύλλα κελύων, ἢ σκίλλαν μετ'
ἀλῶν, ἢ πολύγονον, ἢ περὶ σκίλλον κα-
πὲν ἐπιθετίον.

C A P. XXIV.

De scabie.

Scabiem & pustulas urina bubula veteri & butyro quidam obli-
nentes sanant. Alii resinam aut pi-
cem liquidam cum vino cataplasma-
tis modo imponunt, & sanant.

K E Φ. ΚΔ.

Περὶ ψώρας.

Ψωρὰν καὶ ἐξανθήματα ἕως βοτάνῃ
παλαιᾷ καὶ βετύρῳ περικλειον-
τες ἰώντων. Οἱ δὲ ῥήτην ἢ πίσιν ὁ-
ρεῶν μὲν οἶνον καὶ ἀπολάττοντες ἐπι-
χρίουσι, καὶ ἔτι ἰώντων.

C A P. XXV.

De bile.

Boum crura usque ad ungulam perurantur, & lavacro calido assidue calsiant, & amiculis instratis tegantur.

K E Φ. ΚΕ.

Περὶ χολῆς.

Διακαυτίον (1) τῷ βοῶν πρὸ σκέ-
λη ἕως τῆς ὀπλήης, καὶ λυγρῷ
θερμῷ συνεχῶς θερμασίον, ὅτε πρὸς
βολαίοις καλυπσίον.

(1) Sic constructioni consulitur: pr. Ed. τὰς βῆς τῷ σκαλῶν.

C A P. XXVI.

De perfrigeratione.

Vinum nigrum excolatum bubus infundatur.

K E Φ. ΚΖ.

Περὶ κατὰψύξεως.

ΕΓχρημασίον διατηρήσει οἶνον με-
λανι.

C A P. XXVII.

De vermibus.

Aqua frigida quidam irrorant ul-
cera, & sic enecant vermes.

K E Φ. ΚΖ.

Περὶ σκαλῆκων.

Υδατι ψυχρῷ κατὰρραίνοντες τὰ
ἔλκη ἀναιρέουσιν τὰς (1) εὐλὰς.

(1) Ita legend. cum Casaub. In MS. Bar. ὑλᾶς, pr. Ed. εὐλᾶς.

Κ Ε Φ. ΚΗ.

Περὶ κακοσίτῃ.

Τὴν τροφὴν κατάρραντίον (α) ἀμύργης τῷ ἀρκύνῃ ἑλαίῃ καὶ ῥηπίνης ἢ πρεβινθίνης τὸ ἴσον μίξας κατὰ χεῖρας πρὸ κέρατα ἕως ῥίζης.

(α) Ἀμύργης.] *Vid. quæ superius notau. ad Cap. 14. huius Libri.*

Κ Ε Φ. ΚΘ.

Περὶ φθειρῶντος.

Τὸν βῦν ῥῆ κατὰ βαλεῖν ὑπὸν, καὶ τὴν κεφαλὴν ἀνακλίνειν τὴν γλῶσσαν περισκοπεῖν, εἰ φλυκταίνωνας ἔχει. περικαῦσαι ἢ (ι) πύτυλον ῥῆ σιδήρεος ὀξέος καὶ ἀλγυρίδος, ἢ πιεῖν ἀργίας ἑλαίας φύλλων καπνιστῶν καὶ ἀλῶν χεῖρας πρὸ ἑλκῆς, ἢ ἀλσὶ λεπτοῖς ἢ ἑλαίῳ, ἢ βυτύρῳ καὶ ἀλσὶν ἢ σικύεσσι ἀγρίαις ξηροῦ ῥίζαν συγγρηπτοῦ ἀμα σύγκειν δέναν φαμίην, ἢ ἀλφίτων κατύλας δύο καὶ εἶτε φρυγίνης τὸ ἴσον ἁλόμεν οἶνω βραχὺν δέναι.

(2) Ita MS. Barocc. prius, ταῦτα.

C A P. XXVIII.

De bove pabulum fastidiente.

PAbulum amurca sufficienti respergatur; oleo etiam ac resinæ sive terebinthinæ æqualibus portionibus mixtis cornua ipsarum usque ad radices illinito.

C A P. XXIX.

De pediculofo.

Bovem supinum prosternere oportet, & capite reclinato linguam contemplari, an bullas habeat. Hanc autem ferro acuto & ignito perurere oportet, deinde sylvestris oleæ foliis contusis cum sale ulcera illinere, aut sale minuto cum oleo, aut butyro cum sale: aut cucumeris sylvestris aridi radix confusa simul cum ficibus præbeatur: aut polentæ heminæ duæ & frumenti tostæ tantundem vino macerata exhibeantur.

LIBER XVIII.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΙΗ'.

ARGUMENTUM LIB. XVIII.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΒΙΒΛΙΟΥ ΙΗ'.

HÆC insunt in hoc libro, qui decimus octavus est selectarum de Agricultura præceptionum, & continet tractatum de eligendis & probandis ovibus, deque ineundis iisdem, & earum partu, & de omnigena cura ac diligentia circa eas adhibenda.

CAP. I.

De ovium electione, ac probatione tum marium, tum fæminarum. Florentini.

Optimæ sunt matrices, quæ lanas gerunt multas & molles, velleraque alta condensata per totum quidem corpus, maxime vero circa collum & cervicem: & quæ habent alvum quoque totam lana densam, & multa, & molli, & eodem colore præstanti. Sint autem oculis magnis, cruribus longis, & longis caudis; tales enim optimæ sunt ad agnorum educationem. At vero arietes bene compactos esse oportet, pulchro aspectu, oculis ravis & pulchris, densa lanis fronte, probe cornutos, modicis cornibus, auribus densitate lanæ contextis, lato tergo, magnos testes habentes, & nihil varii coloris in toto corpore. Ætas probatur tum in arietibus, tum in matricibus trium annorum. Sufficit autem unus aries quinquaginta matricibus gravidis faciendis. Satisque erit unus vir vi-

Κ Ε Φ. Α.

Περὶ προβάτων ἐκλογῆς, καὶ δοκιμασίας ἀρρένων καὶ θηλειῶν. Φλωρεντίνε.

ΑΡΙΣΤΑΙ εἰσι τοκάδες, αἱ ἔχουσαι φύσιν πολλὰ καὶ μαλακὰ, (1) τὰς μαλλὰς βαθεῖς πιπυκνωμένους καθ' ὅλον μὲν τὸ σῶμα, μάλιστα δὲ περὶ τὸ τραχήλον καὶ τὰς αὐχένιας ἔχουσαι δὲ καὶ τὴν κοιλίαν ὅλῳ δασύαν ἐρίων πλῆθὺς καὶ μαλακότητι καὶ ὁμοιοῦσιν. Εἶναι δὲ χρὴ αὐταῖς εὐοφθαλμοῦς, καὶ μακροσκελεῖς, καὶ μακροκέρκας ἀείσαι ἥδ' αὐταὶ ὥσπερ ἀριστεροφάν. (2) Τὰς δὲ κείρας εἶναι χρὴ εὐπαγεῖς, καλὰς τῇ θέσιν, χαρσπὰς τοῖς ὀμομοῖς, δασυμειτώπας, εὐκέρως, ὀλιγοκέρως, σκοπομένους τὰ ὦτα τῇ πυκνότητι τῇ ἐρίων, πλατυνώτους, ἔχοντάς τας διδύμους μεσάλας, μηδὲν ἐπεσφύρειν ἐπὶ τοῦ σώματος ἔχοντάς. Ἡλικίαν δοκιμασίαν κελῶν ἐ τοκάδων, ὅταν ὥσπερ τρεῖς. ἰκαίος δὲ εἰς κελὸς ν'. τοκάδας (2) ἐγκύους ποιεῖν. ἀρκίον εἰς ἀνὴρ κ'. αὐτοβάτων εἰς ἐπιμύλειαν, ἔχον παιδίον εἰς ἐπικυ-

(1) *Emend. & supplevi ex MSS. prius, τὰς πολλὰς πιπυκν.*

(2) *Τὰς δὲ κείρας-] De Arietum electione vid. Colum. p. 250. & Pallad. Jul. Tit. 4.*

(2) *Ita Casaub. & MS. Barocc. Antea ἐγκύους.*

εἶναι.

είαν. Κυφορεῖ ὃ τὸ ἀσθενὲς μὴ-
νας εἰ. ἀεὶ δὲ εἰσι ἀσθενέα, πᾶ
ἔχοντα ἑλὶα ἢ πλωμένα, πᾶ ὃ πα-
ρελόμενα σαφῶς εἶναι τῇ φύσιν
ἀσθενέωνται.

ginti ovibus curandis, si puerum ha-
beat adiutorem. Ovis menses quin-
que uterum gerit. Optimæ sunt o-
ves habentes lanas explanatas; cris-
pas vero lanas habentes natura de-
biles esse affirmant.

Κ Ε Φ. Β.

C A P. II.

Περὶ ἐπιμελείας καὶ διαμο-
νῆς αὐτῶν. Τῇ Αὐτῇ.

De cura & duratione ovium.
Ejusdem.

Τοὺς σηκὺς (1) πλείους καὶ μάλ-
λον πλατυχώρους εἶναι δεῖ, θερ-
μὸς τε καὶ ξηρὸς καθασκιδασίον, καὶ
πᾶ ἐδάφη ὃ τέτων κεκλιμένα, λί-
θοις τε καὶ ἀσβεστῶν οὐμαλισίον.
πακτίον ὃ καὶ (2) ἀσθενὲς ὑψηλὸν τῷ
ἐδάφει πρὸς φάτνας, κλίμακας τε
ὑπὲρ αὐτῶν ἐμπηκτίον, ὅπως πᾶ
ἀσθενέα πᾶ τρεφὴν λαμβάνον-
ται κωλύεται ὑπερπηθεῖν. Θέρους
μὲν εἰς καὶ ὑπαίθερα τρέφονται,
καὶ ἔξω αὐλίζονται ἀλλ' ὅταν ὁ
ἥλιος ἐξυπνίῃ ἢ, ὑπὸ σκιάν
(3) ἀγείτω· καὶ μὴν τὸ ἀνάπα-
λιν· σφόδρα ὃ βλάπτει τὸ ψύ-
χον αὐτῶν. Πρὸς ὃ τὸ μὴ ἐρπιν
πᾶ θηρία πᾶ λυμανόμην, θυμια-
τίον ἐν τοῖς σηκῶν τείχεσιν γυναικῶν, ἢ
(α) χαλδάνην, ἢ κίρκας ἐλαφροὺς, ἢ αἰ-
γῶν ὅπλως ἢ τείχεσιν, καὶ ἀσφαλτον, καὶ
κασίαν, ἢ κόνησαν, ἢ πᾶ ἄλλο ὃ βα-
ρυόσμων, καὶ εἰ αὐτῶν, ἢ (4) ἄμα
πλείω χρένεται. εἰς τε τὴν σπαιμὴν
ὃ ποιμνίων χηρσίον (b) καλαμίνθη
καὶ (c) ἀσφοδέλω, ἢ γλήχυν, ἢ πο-

Andras plures & maxime ca-
paces ac amplas esse oportet,
calidæque ac siccæ construuntur, pa-
vimenta quoque ipsarum declivia
sint, lapidibusque instratis compla-
nentur. Præsepia autem ad altitu-
dinem pavimenti disponantur, sca-
læque super ipsa eminentes infi-
gantur, ut oves pabulum capien-
tes non transiliant. Æstate equi-
dem etiam sub dio nutriuntur,
ac foris manent: Verum quum sol
maxime urget, sub umbram agan-
tur; non tamen vice versa; valde e-
nim a frigore læduntur. Ut vero
non adrepant bestię quæ eis nocere
solent, pili mulierum in ipsis man-
dri suffumigentur, aut galbanum,
aut cornu cervinum, aut caprarum
ungulæ sive pili, & bitumen, & cas-
sia, aut conyza, aut aliud quippiam
grave olens, singula per se, aut etiam
plura ex his simul tusa. Ad strata o-
vilium calamintha utendum & aspho-
delo, aut pulegio, aut polio, aut co-

(1) Emend. ex MSS. ante πλείον. (2) Restitui ex Bar. prius καὶ τὸ
ὑψηλόν. (3) Ex MSS. pr. Ed. ἀγείτω.

(a) Respice ad Notas in Cap. 48. Libri V.

(4) Emend. ope MSS. prius ἀμα.

(b) Καλαμίνθη.] Tria Calamintha genera enumerat Dioscor. Lib. 3.
Cap. 43.

(c) Ἀσφοδέλω.] Dioscor. Lib. 2. Cap. 199. Ἀσφοδέλω φυτὸν τοῖς πλεί-
στοις γνωρίμων, φύλλα ἔχον πρὸς τὴν μέγαν ὁμεία, καυλὸν ὃ ἔχοντα ἐπὶ
κερὲς αἰθρῆς, καλὸν ἀνθρακῶν ῥίζαν ὃ ὑπὸ σκιν ἐμπηκτικόν, στρογγύλον, βαλάν-
τοις ὁμοίον. --- Vid. Theophr. Lib. 7. Cap. 12. Proclum in Hesiodum Pa-
41. Ἐργ. 6. Ἡμ. 6. Plinium Lib. XXI. Sect. 68.

nyza, aut abrotono; hujusmodi enim herbas bestię reptiles fugiunt. Pabulum obijciatur cytissus & medica, scenum græcum, avena, leguminumque ac hordei paleæ; quæ præstantiores fiunt, si in area muria irrorantur. Quia & ficuum grossi delapsi, foliaque arida, ovibus commodum alimentum præbent. Ceterum ad pascua educendæ sunt æstate quidem ante solis exortum, rore adhuc in terra jacente, hyeme vero, & pruina & omni rore jam dissolutis. Semper autem prospiciendum est, ut oves solem a cauda habeant. Numerus gregis semper sit impar, quod physicam quandam vim habeat, ad gregum salutem ac durationem.

λίαν, ἢ κοινὴν, ἢ ἀβρότον, καὶ τὸ πᾶν τοιαῦτα φινυγὶ καὶ θηρία. Τροφὴν δὲ παρεβλητῖον κύπριον, ἢ μνηδικόν, ἢ τῆλιν, ἢ βρόμον, καὶ τὸ ὀσπρίον καὶ ἄχρον, ἢ τὸ κεράτιον καλλίον δὲ ταῦτα γίνεται ἐπὶ τῆς αἰῶν (d) ἀλλομῆς (f) ἐπιβραχνόμην. καὶ τὸ συκῶν δὲ οἱ ἐκπύοντες ὄλυνθοι, ἢ καὶ ξηρογίνετα φύλλα ἐπιτήδεια ὡς τὸ φῶν ὡς δάπτειν. Ἐπὶ δὲ τὴν ἰομένην ἐκ ακτίον θέρους μὲν πρὶν ἥλιον ἀναχρῖν, (g) ἐπὶ τὸ ὄρος καμίνης, (c) χειμῶνος δὲ, ἢ τὸ πάχνης ἡδὴ καὶ πάσης τὸ ὄρος διαλειλούμενης. ἐκαστὴ δὲ τὸ ἥλιον κατ' ἑρῶν ἔχειν αὐτὴν ὡς νοστήειν. ἔστω δὲ αἱ τὸ πρὶν μῆνιν ὁ ἀεὶ μὲν ἀνίσταται, ὡς φουσκῶν ἔχων πρὸς δόξαμιν ὡς διαμνην ἢ σωτηρίαν τὸ ἀγαλῶν.

(d) Ἄλλομῆ.] Colum. p. 255. "Nulla sunt tam blanda pabula, aut etiam pascua, quorum gratia non exolestat usu continuo, nisi pecudum fastidio pastor occurrerit præbire sale, quod velut ad pabuli condimentum per æstatem canalibus ligneis impositum, cum e pastu redierint oves, lambunt, atque eo sapore cupidinem bibendi pascendique concipiunt.

(f) MSS. ἐπιβραχνόμην. (g) Insignem hanc lacunam, ab ἀναχρῖν ad διαλειλούμενης, supplevi ex opt. MS. Barocc. Notavit Casaub. locum esse mutilum, sed aqua habebat.

(c) Χειμῶνος δὲ.] Colum. p. 256. "Hyeme & vero matutinis temporibus intra septa contineantur, dum dies arvis gelicidia detrahat: nam pruinosa iis diebus herba pecudi gravedinem creat, ventremque proluit.

CAP. III.

De admissura & partu.
Didymi.

Κ Ε Φ. Γ.

Περὶ ὀχείας καὶ τοκετοῦ.
Διδύμω.

Arietes duobus mensibus ante admissuram separandi sunt, cisque largius pabulum exhibendum. Ubi vero pingue corpus & vires sufficientes adepti fuerint, ad scēminas admittendi sunt. Ætas autem arietum admissuræ idonea, ab annis duobus usque ad octo: similiter & in scēminis. Nolle autem convenit, quod arietes magis oves seniores persequuntur, ut quæ facilius citiusque incantur, deinde etiam juvenes:

Τοὺς κεῖντες ὡς δύο μηνῶν τὸ ὀχείας χωρίσιον, καὶ διαφιλίστατα τροφῇ χρησίον. ὅταν δὲ εὐστροφία ἢ δύναμις ἀθρόα, πρὶν θηλείας ἐπιφύττειν. Ἡλικία δὲ ὡς ὀχείαν χρησίμω τὸ κεῖν, ἀπὸ δύο ἐτῶν ὡς ἢ ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τὸ θηλείων. εἰδέναι δὲ χρῆναι, ὡς οἱ κεῖν μᾶλλον ὡς περισσούτεροι διακρίσι: θᾶπτον ὀχλομήναις, καὶ ὑπερὶ ὡς

νίας βραδύπρον ἢ ἔχῃ ὀχέιας, βλάβη γάρ. Τινες ὅμως παντός χειρὸν ἔχουσιν ἄριους ἐ γάλα βυλόμοι διαφόρους τὸ ὀχέιας καιρὸν μεταρμόζουσιν εἰς ἑκάστην ἔ (1) ἔως ὥραν. Εὐτοιοὶ ὅμως ὀχέιαν οἱ κριοὶ γίνονται, κρημύων αὐτοῖς ἐν τῇ περὶ παραμυγνύων, τὸ π πολυφόν ἐ πολυγόν βοπάνης, ὃ καὶ πᾶς λοιπὴ βοσκήματα πρὸς ὀχέιαν ἐγείρει. τοῖς αὐτοῖς ὅμως μὴ ἐνίσχυσιν ὕδασι χηρσίον. Ἐάν ὅμως ἄρινα πλείω πρὸς βέλῃται πίπῃ, καὶ πικρὸν τὸ (2) Ἀρκτῶν ἀνέμων νιμεμίνης τὸ ἀγέλης, ημεῖρας ὑδίας, τὸς κριοὺς ἐναφίσταται ἔάν ὅσων καὶ, Νότος ὅποθεν πνέοντος. δοκεῖ ὅμως καὶ ἐπὶ τέτων, καὶ ἐπὶ πάντων τῶν ζώων τὸ αὐτὸ ἀρμόζειν. καὶ εἰ ὁ δειλὸς ὅμως ἔρχεται διδῆ, ὡς ἐπὶ τῶν βοῶν εἶρη, ἡλὺ πηχθήσεται, ἄριον ὅμως, εἰ ὁ ἀειπρός. Τὰ ὅμως πηχθῆναι, μὲν τὸ πληρωθῆναι τῷ γάλακτι, καὶ μόνος αὐλίσιον συναυλιζόμενα ἢ πᾶς πικρῶς συμπατίται. Μήκει ὅμως μηνῶν δύο ὅσον ἀμιλκτίον ἔ γάλακτες κάλιοι ὅμως, εἰ μὴ δέποτε εὐτρεφίστοι ἢ ἴσται οἱ ἄριοι. ὅμως ἐκ τῶν σρωτογόνων ἀπαχθεῖται χηρ, ὡς ἀνεπιτήδεια πρὸς ἀφρομένην.

(1) MS. Bar. ἔαρος.

(2) Ἀρκτῶν ἀνέμων.] *Vid. quæ notant. ad Cap. 6. Libri præcedentis ex Aristotele, Columellam p. 253. ἔ Palladium p. 181.*

Κ Ε Φ. Δ.

Πεὶ τοῦ βράτων, ἵνα ἀκο-
λαθῶσιν. Ἀφελκενοῦ.

Εἰς βύσσιν (1) αὐτῶν ὡς ὅτι.

(1) Ex MS. Bar. prius αὐτῶν.

At vero tardius incundæ non sunt, est enim nocivum. Quidam, quo per omnem fere annum agnos ac lac habeant, tempus admitturæ diversimode in singula anni tempora disponunt. Valide autem oves incunt arietes, si cepæ ipsorum pabulo admisceantur, & herba πολύγνος appellata; unde etiam reliqua pecora ad coitum excitantur. Iisdem etiam aquis & non insolitis est utendum. Quod si quis mares plures gigni velit, contra septentrionales ventos obvertat & pascente grege, die serena, arietes immittat: si fœminas, austro a tergo spirante. Hoc ipsum & in his, & in omnibus animalibus convenire videtur. Et si dexter testis obligetur, velut in bubus dictum est, fœmina gignetur; mas contra, si sinister. Recens natæ oviculæ, ubi lacte impletæ sunt, seorsim in stabulis claudendæ sunt. Si enim simul cum matricibus stabulentur, proculcantur. Lac usque ad duos menses non emulgeatur; præstiterit autem, id nunquam emulgeri; habitiores enim agni evadent. Oviculas ex primiparis natas abalienare oportet, cum minime diuturnas.

C A P. IV.

Ut oves sequantur.
Africani.

Lana aures ipsarum obturato.

CAP. V.

Κ Ε Φ. Ε.

*Ut aries non impetat.
Ejusdem.*

Εἰς κελὸν, ἵνα μὴ ἐπιβέ-
χη. Τ Ὶ ΑὐτῚ.

Cornua ipsius prope aurículas
perforato.

(a) Τρύπησαν αὐτοῦ τὰ κέρατα
ἐγγυὲς τῶ ὠτίων αὐτοῦ.

(a) Τρύπησεν-] Columella p. 251. "Epicharmus Syracusanus, qui pecudum
"medicinas diligentissime conscripsit, affirmat pugnacem arietem mitigari,
"tereбра secundum aurículas foratis cornibus, qua curvantur in flexu.
Et Plinius: "Ferocia ejus cohibetur, cornu juxta aurem terebrato.

CAP. VI.

Κ Ε Φ. Ϛ.

*Ut pręgnante ove pręnoscas,
quali colore sit fœtus.
Democriti.*

Προβάτῳ ἐκλύει ὄντος θεω-
νάσκειν, ὅποιον χροῖμα ἔχει
τὸ ἔμβρυον. Δημοκρίτης.

Aperito pręnantis os, & si qui-
dem inveneris linguam ipsius
nigram, nigrum fœtum pariet: si
vero albam, album: si autem va-
riam, varius erit & partus.

(a) Ανοίξας αὐτῇ τὸ στόμα εἰάν εὖ-
ρης γλώσσαν αὐτῇ μέλαι-
ναν, μέλαν τέξεται. (1) εἰάν ᾧ λευ-
κῶν, λευκὴν τέξεται. εἰάν ᾧ ποικί-
λῳ, ποικίλον τέξεται τὸ πικτόμῳ.

(a) Ανοίξας.... στόμα-] Plinius Tom. 2. p. 225. "Maxime spectantur ora,
"quia cujus coloris sub lingua habuere venas, ejus & lanicium est in fœ-
tu: variumque, si plures fuere.

(1) Ita MS. Eton. prius ei.

CAP. VII.

Κ Ε Φ. Ζ.

*Ut agni non agrotent.
Didymi.*

Ἄρνες μὴ νοσεῖν.
(1) Διδύμει.

Hederam ad dies septem edendam
exhibe, & non agrotabunt.

Κιστὸν βόσκησιν ἐπὶ ἡμέρας ζ. &
ἐνοσεῖ.

(1) Adjeci ex MSS.

Κ Ε Φ. Η.

C A P. VIII.

Πότε δὲ καὶ πῶς ἀποκείσθαι
τὰ ποσειδά. Διδύμω.

Quando & quomodo tondenda
oves. Didymi.

ΜΗΠ κρύως ἐπὶ οὖτος, μήπὶ θύ-
ρας ὥρα, ἀλλὰ μισθῶντος ἱα-
τρος κείρειν χρὴ τὰ ποσειδά. τὸ δὲ ἐν
τῇ κείρεσθαι συμβαίνει πρὸς μὲν
ἀριστερὸν ὑπερπίον, τὸ δὲ λοιπὸν σῆ-
μα ἐλαίῳ μὲν οἶνῳ, ἢ χυλῷ (2) πι-
κρῶν θέρμῳ ἀφρημαίνων. καλ-
λίοι δὲ οἶνῳ ἐ ἀμύργης τὸ ἴσον, ἢ
ἐλαίῳ ἐ οἶνῳ λελυθῶ, (1) κηρὲ καὶ
πῆρῳ μίχθάντων, συγχέειν. τῷ-
το δὲ καὶ τὸ ἔλαιον βλαβερὸν ἔσται.
καὶ ψάλλον ἐκ ἐλῆ, καὶ ἔλκωσι γαστήρ
ἀλγυκῶν. τῆρῳ δὲ χρὴ, ὅπως (2)
εὐμαργμένα, μὲν πρῶτον ὥραν,
ἀντιμεμεμένης τὸ ἐν τοῖς ἐλαίῳ διὰ
νυκτὸς ἐπιπύσεως ὁρόν, κείρεται,
μετὰ δὲ ἐν ἡλίῳ. συνιδρύντος δὲ τῷ
κέρματι, ἀναλαμβάνεται ὁ ἰδρῶς
ἐκ τῶ ἐλαίου, καὶ τυχρότερον καὶ μα-
λακώτερον γίνεται.

NEQUE frigore adhuc urgente,
neque æstatis tempore, sed
medio vere oves tondere oportet.
Vulnera quæ inter tondendum con-
tingunt pice liquida illinantur; reli-
quum vero corpus vino & oleo,
aut succo lupinorum amarorum de-
coctorum. Præstat tamen vinum pa-
ri amurca mixtum, aut oleum &
vinum album, cera & adipe ad-
mixtis, illini. Hoc enim & lanam
innocuam facit, & scabiem ingruere
non permittit, & ulcerationem im-
pedit. Observare autem oportet, ut
probe detergæ, post primam diei ho-
ram, resiccato rore per noctem in
lanas illapso, tondeantur, potius uti-
que in sole. Exsudante enim dum
tondetur ovicula, sudor lanis exci-
pitur, lanaque coloris præstantioris
& mollior redditur.

(2) Πικρῶν θέρμων.] Ita Colum. p. 259. "Cum desonfa fuerit, ungi de-
bet tali medicamine; succus excocti lupini, veterisque vini fax, & a-
murca pari mensura miscentur, eoque liquamine sonfa ovis imbuuntur,....
hoc modo curatum pecus anno scabrum fieri non posse Celsus affirmat.

(1) Ita MSS. & Interp. prius κηρὲ καὶ πῆρῳ Συμμιχθάντων. (2) Ex MSS.
antea ἀμύργης. In MS. Bar. — ὅπως ἐν πλῆθὶ καὶ κρινὰ ἐν ποσειδά, εὐμα-
ργμένα π, μὲν τῷ πρῶτῳ —

Κ Ε Φ. Θ.

C A P. IX.

Περί αἰγῶν καὶ τράγων.
Φλωρεντίνω.

De capris & hircis.
Florentini.

Αἱ αἰγὴ καίρειται πᾶσις ὁρενεῖς
ἐπὶ τῇ παρμεφίρῃ τῇ ποσειδά
καὶ ποσειδά βιδάξῃ) ὅττι καὶ αἰ-
γῶν ὁρεν καὶ ποσειδῶν τὸ ἴσον. ὡς
πρὸς τὴν ποσειδά. (1) διδυμοτικῶς δὲ

CAPRÆ montanis locis gaudent;
estque hoc animal quam simil-
limum ovi; salitur enim iisdem tem-
poribus; gestat in utero menses, ve-
lut ovæ, quinque. Parit autem fere

(1) Interd. ex MSS. prius, διδυμοτικῶς.

gemel.

gemellos, & natos nutrit, & reditus non modicos affert ex lacte & casco ac carne; insuperque a pilo. Pili ipse necessarius ad funes torquendos, ac faggos, & his similia, & ad nauticos usus, quæ enim inde facta sunt, neque facile inciduntur, neque putrescunt naturaliter, nisi valde neglectui habeantur. Ex matricibus vero eligere oportet bene compactas, magnasque ac musculosas, & quæ corpus læve habent, pilosque densos, & ubera magna ac tumentia. Tales enim & ad durationem meliores sunt: natura enim animal ægre frigus fert, nimirum naturaliter semper febricitat; & si quando defecerit febris, intereunt. Ex hircis præferunt magnos, bonis lateribus præditos, & coxendicibus magnis, densoque ac longo & albo pilo, & qui cervicem brevem itemque collum breve & crassum habent, gurgulionem vero longiorem. Optimum autem tempus horum admisuræ est ante solstitium hyemale. Hircus vero non aufugiet, si barbam ejus præcideris.

ὡς ἐπὶ πολὺν, καὶ τρέφει τὰ ζωώματα, ἔσθοντες δίδωσι οὖν ἐλπίδας, πῶς ἀπὸ γαλακτὸς καὶ τυροῦ καὶ (2) ἱρίως ὥστε ὅ τῶν πῶς ἀπὸ τῆς τριχὸς. ἢ ὅς τινες ἀναγκαῖα ὥστε πὶ χροῖος καὶ σάκκος, καὶ τὰ τέτοις παραπλήσια, καὶ εἰς (2) ναυτικὰς ὑποηρεσίας, ἢ πὶ κρηττόντα φυσικῶς, εἰς μὴ λῖαν καταλιωρενδῆ. Δεῖ ὅς ἐν ἀλήθειᾳ ἀπὸ τῆς τριχὸς πῶς ἐκπαύει, μεγαλὰ πὶ καὶ μινυμῶν, ἔστι μὲν ἡρώτα λῖον ἐχέουσι, δασύτριχας, καὶ ἄλλα μινυμῶν καὶ ἐγκυρῶν ἐχέουσι. αὐτὸς πῶς ἐστὶν ἔσθοντες ἐκπαύειν καὶ φύσει ὅς δὲ δασύτριχος ἐστὶ τὸ ζῶον, ἀμείλι (b) φυσικῶς αὐτὸς πυρετὶς ἔστι πῶς ἐκπαύειν ὁ πυρετός, ἀφ' οὗ ἐκπαύεται. Τῶν ὅς τριχῶν ἐκπαύειν τὰς μεγαλὰς καὶ μινυμῶν, ἰχθῖα πὶ μινυμῶν ἰχθῖα, δασύτριχας, μακρότριχας, λευκότριχας, αὐχίνα καὶ τριχῶν (3) βραχὺν καὶ παχὺν ἰχθῖα, βραχὺν ἢ μακρότριχον. Ἀρίστη ὅς ὥστε ὥστε τῶν τῶν ἰχθῖων, ἢ ὥστε τῶν τῶν χιμαινῶν. τριχῶν ὅς ὅς φύσει, εἰς καὶ τριχῶν αὐτῶν τῶν πῶν.

(2) *Hæc vox mihi suspecta; de pilis enim caprinis, ne duriori quidem usu, accipi nequit: quod de iis agatur in sequ. ἀναγκαῖα. Bar. habes, ἱρίως. Interp. legebat σαρκός.*

(a) *Ναυτικὰς ὑποηρεσίας.* Varro de R.R. Lib. 2. Cap. ult. "Capra pilos ministrat ad usum nauticum, & ad bellica tormenta, & fabrilia vasa. Colum. "---- pilus tondetur "Usum in castrorum & militis velamina "nautis.

(b) *Φυσικῶς αὐτὸς πυρετὶς.* Plinius Tom. 2. p. 235. "Auribus capras "spirare, non paribus, nec unquam febri carere Archelaus auctor est: "ideo fortassis anima his, quam avibus, ardensior, calidioresque concubitus. Idem tradit Varro fol. 80. sed refellunt Aristot. & Alianus.

(3) *Restitui ex MS Bar. Varr. & Interp. In pr. Ed. & cett. MSS. βαρὺν, pessimo. Emendationem nostram firmat etiam Columella pag. 264. "Caper optimus habetur, ἀπαλίστην corporis, στυρίδιν crassus, plena & "brevis cervice.*

Κ Ε Φ. Ι.

C A P. X.

Ὡστε αἶγας πολὺ γάλα
ποιεῖν. (1) Τῷ Αὐτῷ.

Ut capra multum lac præbeant.
Ejusdem.

Βοτάνῳ πινυδάκτυλον, περὶ ἧ
πίνειν, ἥδ' αὖ φαγῶν ἐπὶ ἡμέρας
εἰς. Αἶγας πολὺ γάλα ποιεῖν, εἰς
δικτυμνον ὡς αὐτῶν γαστέρας
ἐπειράψης.

Herbam quinquefolium, ante-
quam bibant, ad dies quinque
edendam porrige. Capræ multum
lac præbent, si dictamnnum circa al-
vos ipsarum ligaveris.

(1) Adjeci ex MSS. & Interp. sed Bar. in Argum. γάλα ἔχειν.

Κ Ε Φ. ΙΑ.

C A P. XI.

Ὡστε τρώβαλα καὶ αἶγας λοι-
μικτὴ νόσον μὴ ἀσθενεῖν.
Τῶν Κυνελίων.

Ut oves & capræ peste
non laborent.
Quintiliorum.

Εἰς πικρὰ καὶ κολίαν λεῖωσαι ὕ-
δατι ἐγχυμασίῃς ἀπὸ κοχλίας-
εἰς ἐνὸς ἐν ἑκάστῃ.

SI ciconiæ ventriculum aqua con-
tritum, ad cochlearii unius men-
suram, singulis infuderis.

Κ Ε Φ. ΙΒ.

C A P. XII.

Περὶ γάλακτος, καὶ ὥστε τὰ
βοσκήματα πολὺ γάλα
ποιεῖν. Ἀφρικανῶν.

De lacte, & ut pecora mul-
tum lac præbeant.
Africani.

Ὅλα τὰ βοσκήματα ἀπὸ πικρῶν γά-
λα ποιεῖ, καὶ τῷ τρεφεῖν τὸ
ἔμβρυον, εἰς κύτισον ἐοικῶς, ἢ (1)
δίκτυμνον πῶς γαστέρας αὐτῶν πει-
ράσῃς. Γάλα ἐπὶ πυρὸς χλιαυνό-
μενον καὶ κλάδῳ συκῆς κινεῖται πη-
γνυται. τὸ δὲ ὀξύγαλα ἐμβαλλόμε-
νον εἰς ἔλαιον, ἢ εἰς φύλλα πριμύνης
συνπνέμενον, μένει ἀπαλόν.

Omnia pecora plurimum lac da-
bunt, unaque foetum enutri-
ent, si cytisum comederint, aut di-
ctamnnum alvis ipsarum alligaveris.
Lac ad ignem si tepesciat, & fici ra-
mulo agitetur, coagulatur. Verum
oxygala injectum in oleum, aut in
terebinthi foliis conditum, molle per-
manet.

(1) Emend. ex Interp. & MSS. Pr. Ed. ἢ γάλα ἐν πῶς γαστέρας.

CAP. XIII.

*De medela ovium.
Leontini.*

Κ Ε Φ. ΙΓ.

Περὶ ἰάσεως τρωβάτων.
(1) ΛΕΟΝΤΙΝΕ.

Providere oportet, ut oves nullo modo pestilenti morbo laborent. Vere itaque incipiente, salvia montana & marrubium simul tusa in potu misceantur, ad quatuordecim dies. Idem & autumnō totidem diebus faciendum est. Si vero eas corripuerit morbus, iisdem remediis utendum. Cytisi quoque scœnum prodest in pabulo sumptum, & arundinis durissimæ radices tenerrimæ in potu maceratæ. Ægrotantes insuper in alium locum transferendæ sunt, ut sanæ ipsis non permisceantur, & ipsæ aquæ & aeris alius participes factæ convalescant.

Προσεῖν χρὴ, ὅπως μὴδὲ τιτὸν ἀρχὴν νόσῳ λοιμώδῃ (2) παθεῖν πέσει τὰ τρωβάτα. ἕαρος τίνυν ἀρχαίνε. (3) ἐλελίσφακον ὄρειον ἐπὶ τὴν σφάσον βοτάνην ἅμα κατέντα τὸ ποτὶ μιλίον, ἐπὶ ἰσλ. ἡμέρας. τὸ δὲ καὶ μελεπάρω ἐπὶ τὰς ἰσας ἡμέρας ποιητέον. εἰ δὲ ἄρα καὶ παρελάθοιεν ἡ νόσος, τοῖς αὐτοῖς χρῆσθαι. Καὶ κυτίον καὶ χόρτος ἀφελῆ ἰδιώματος, καὶ καλάμους σκληροτάτους ῥίζαν ἀπαλάπτει εἰς (4) τὸ ποτὸν ἀλκυρεχορδῶμα. Δεῖ δὲ τὰ νοσήντα εἰς ἑτέραν χωρίον μεταπηγχεῖν, ὅπως μὴ τὰ ὑγιαίνοντα ἀναφύσῃ αὐτοῖς, ἐὰν αὐτὰ δὲ ὕδατος ἐαίρος ἄλλου μεταλαβόντα φωνήσῃ.

(1) Revocavi ex MSS. F.L. Eton. & Interp. (2) Ex MS. Bar. ἀπὸ παλαιότητος. (3) Emend. op. MSS. prius, ἐλελίσφακον ὄρειον. (4) Ita MS. Bar. ἀπὸ τῶν, pessime.

CAP. XIV.

*De lupis capiendis.
Diophanis.*

Κ Ε Φ. ΙΔ.

(1) Λύκων θηρευτικόν.
Διοφάνους.

Lupos capies hoc modo. Blenni sunt pisces parvi marini, quos aliqui lupos appellant: his capiuntur terrestres lupi hoc modo. Vivos ipsos quam plurimos captos con-

Λύκος θηρευτικὸς ἔστω. (2) βλάννοι (α) εἰσὶν ἰχθύες μικροὶ θαλάσσιοι, ὧς ἱνιοὶ πασσαρεῦσαι λύκος ἔστι τὴν θήραν ἀπαραύχουται καὶ χερσαῖον λύκων τὸ πέπρω τὸ

(1) Ex MSS. prius λύκος —. (2) Emend. ex Oppiano & Athenæo; ante, βλίμμοι.

(α) βλάννοι.] *Blennius* piscis minutus marinus, in herbosis litoribus vivens, teste Oppiano; ab Athenæo βλίμμος dicitur, & Gobio figura similis esse. "In mari Romano (inquit Hippolytus Salviānus) vix quotannis deni Blenni capi solent; in Græco tamen frequentior habetur. Squillis minutoribus & pisciculis vescitur, his deficientibus, alga & maris purgamentis. Fuscus describit Hipp. Salv. Historia 79. & Athenæus Lib. 7. p. 288.

τῶν ζῶντων αὐτὸς ἀλισθήσας πλεῖ-
στες σύντριψεν λαπίδων ἐν ὄλμῳ ἢ
θύρῃ, καὶ πλείστην ποιήσας ἀγέλααν
ἐν τῇ ὄρῃ ἐν ᾗ ἀφύγουσιν, ἀνέμῳ
δηλαδὴ πνέοντι, ἐκ (3) τούτων λα-
βὼν τὴν ἰχθύων ἐπιθήσει τῇ πυρᾷ, τὴν
πὶ ἰχθύων ἐ ἀρνεῖα κρέα λαβὼν μί-
ξας σφόδρα συνιπτόμενος τὸν τὴν ἰχ-
θύων κόμην, καὶ ἀπὸ τῆς πυρᾷς τὴν
πυρᾷς τὴν πυρᾷς βαρύνοντος ἡλο-
μίνης, οἱ ἐπιχόμενοι συναχθήσονται
πάντες λύκοι μὲν ὡς ἔστιν ἡ πυρᾷς,
ἢ τοὶ τῆς ὁσμῆς, σιγητῶν τῶν ὡσπερ
καὶ ὡσπερ νυκτὶ καὶ ἡμέρᾳ ἐν τῇ
καὶ ὡσπερ νυκτὶ καὶ ἡμέρᾳ ἐν τῇ

tere in mortario aut pila, & pru-
narum struem plurimam excitato in
monte, in quo lupi versantur, ven-
to videlicet spirante, accipeque ex
his piscibus, & in ignem mitte;
cruorem deinde & carnes agninas
minutatim concisas probe permisce,
& ad contusos pisces adjice, fece-
deque ex illis locis. Postquam enim
rogus graviter olere coeperit, lupi
indigenæ omnes congregabuntur: u-
bi autem participes fuerint carnum,
aut odoris, tenebris offusis vertiginosi
redditi sopore corripientur; eosque
velut torpentes reperiens maculato,

(3) *Author. MSS. Pr. Ed. καὶ ἐν τῇ πυρᾷ τῇ ἰχθύων.*

Κ Ε Φ. ΙΕ.

Περὶ ψώρας. Διδύμῳ.

Ψώρα ἔστι τὴν ἀρχὴν ὡς πλά-
σσειν, εἰ οἷς ἀρτίστομος, καὶ τὸ
κύριον τὰ σφόδρα, πρὸς χρίσιν. εἰ
ἢ ἀμειλίχως τὸν σε συμβῇ, θεω-
πύσεις αὐτὴν ὕψως. (α) ἀμείλιχως ἀν-
αλῶν διηδίδται, καὶ ὕδωρ πικρὸν
θύρῳν ἀπὸ τῆς χρίσεως, ἐπεὶ δὲ λά-
κω οἶον, τὸ ὅσον ἐκείνῳ (1) μίχθῃ
ἐν ἀγγεῖῳ θερμαίνεται, καὶ τὸ σφό-
δρα τὴν χρίσιν ἐπὶ β'. ἡμέρας
μείνει, (2) τῇ γ'. ἢ ὕδατι θαλατ-
τῇ ἢ ἄλμυρ θερμῇ λυτὸν, καὶ μὲν
τῷ ὕδατι ὕδατι ποτῆρι. Ἄλλοι ἢ κυ-
πέρην σφαιρὴν ἀμὲν ὕδατι ἐγ-
χέουσιν. οἱ ἢ θοῖον καὶ κύπελλον μὲν
ψωμυθίῳ καὶ βυτύρῳ κοπύεω κα-
ταχρίσει. πρὸς, ἐξήσκατος οἶον ἐν ἑῷ
ἐδίδται, τὸ σὺν πηλῶδὲς ἐπιχρίσει.
Κάλλιον δὲ πρὸς ποιῶντι, ἢ πρὸς
ἐν τῇ προσφύσει τῇ προσφύσει
ἐπιχρίσει τὸν ψωμυθίον, σὺν ἢ αἰ-
σθητῶν τὸ πικρὸν, ἐπεὶ ὡσπερ
σμύλκῳ ὕψως πικρῷ. Ἐν μείντοι τῇ

C A P. XV.

De scabie. Didymi.

SCabies ne ab initio quidem oves
occupaverit, si quis eas, post ton-
suram, his quæ diximus illevertit.
Si vero ex negligentia tua contin-
gat, curabis ipsam hoc modo. A-
murca insulsa excolatur, & aqua in
qua lupini amari macerati sunt, &
fæx vini albi, singula pari copia
mixta in vasculo calefiunt, & his il-
lita ovis ad biduum permanet; ter-
tia autem aqua marina aut muria
calida lavatur, & postea etiam aqua
potabili. Alii cupressi pilulas simul
cum aqua infundunt. Alii sulphur
& cyperum cum cerussa & butyro
tusa illinunt. Quidam, mingente a-
fino in via, quod constitit lutosum
illinunt. Quidam autem melius faci-
ciunt, & non prius quicquam præ-
dictorum remediorum ovi scabiose
adhibent, quam pars affecta sit deton-
sa, & urina veteri depurgata. In
Arabia tamen cedrix illitu conten-

(2) *Ἀμείλιχως.] Vid. quæ notavi ad Cap. octavum hujus Libri.*

(1) *Emend. & supplevi ex MSS. prius, ἀφ' ἐκείνου ἐν αἵματι. (2) Ἀρμὴ*
Columellam; — "quarto die, si est vicinia maris, ad lictus deducit.
" προσφύσει. .

ei sunt, quemadmodum etiam ad camelos ac elephantos curandos. Scabiem porro ovium curabis etiam urina eas lavando, & sulphur cum oleo illinendo.

(b) *Καθρίας*.] *Respicias ad Notas nostras in Cap. septimum Libri decimi tertii.*

CAP. XVI.

De pediculari morbo.
Ejusdem.

Si pediculos aut ricinos habeant oves, acris radices contundantur, & aqua addita coquantur, & postquam a capite usque ad spinam sanam divulseris, aqua ista tepida infundatur, donec per totum corpus profluat. Quidam & cedria sola utuntur. Alii mandragoræ radice similiter utuntur. Cavendum autem, ne gustent; periculum enim affert. Alii cyperi radicem decoquant, & oves decocto lavant.

(1) *Ita legend. ante σφινδάμν.... ἐμβληθείς*. (2) *Ex MSS. &*

Interp. prius, τὸ τοῦτον ὕδωρ—

(a) *Μανδραγόρου*.] Duo *Mandragora* genera describunt Dioscorides & Plinius; *Quibusdam* Ἀντίμηλον, Aliis Διφασία vel Κυρκασία vocatur. Candidus, mas; niger, fœmina, foliis angustioribus quam laetluca, caulibus virgatis, radicibus binis ternisve rufulis, intus albis, carnosissimis, pene cubitalibus. Albus, mas; quem alii Μώριον, alii Ἰσπύφλαμον vocant, foliis albis, quam alterius latioribus. Ferunt mala nucum avellanarum magnitudine, & in his semen ceu pyrorum. Dioscoridis mandragoras nullum habet caulem, contra Theophrasti fidem, cujus mandragoras Anguillara iudice (inquit Harduinus) alius non est a leibali solano, quod Padux Bella Donna, alibi apud Italos Solatro maggiore nuncupatur. A Pythagora mandragoras Ἀντιπύμορον vocatur, quod radice bipartito modo sint divaricata; & Columella in Hortulo canit: "Quamvis semihominis vefano gramine facta "Mandragoræ pariat flores,.... Hinc ortum suum traxere ridicula ista commenta, & aniles nuga, de mare & fœmina in mandragora expressis, quæ Vulgi nimium creduli mentibus jamdiu infederunt. Vid. Dioscor. Lib. 4. Cap. 76. Plinium Lib. XXV. Sect. 94. Theophr. H. P. Lib. 6. Cap. 2. Bodæum a Stapel, & Leon. Allat. in Eustath. pag. 56. Occurrit etiam (philtro loco exhibitus) in Genesios libro, Cap. 30. Com. 14. ubi LXX. & Josephus habens μῦθον μανδραγόρων, quod fructus malis figura non sint dissimiles. Plura volenti adendum Doctiss. Drusii comment. in locum.

K E Φ.

Ἀρεβία τῇ χρίσῃ τ' (b) καθρίας ἀρκύνται, ὡς & ἐπὶ τῇ καμήλῳ καὶ ἐλισφάντων. τὴν δὲ ψάρον τ' προβάτων θροαπύουσιν ὕδωρ πλύνουσι, καὶ θῶν μαστ' ἐλαίῳ ἀλείφουσι.

K E Φ. ΙΓ.

Περὶ Φθειριάσεως.
Τῷ Αὐτῷ.

Ελὰ φθειράς ἢ κροτίδας ἔχον, (1) σφινδάμνῳ ῥίζας καθρίας, καὶ ὕδατι στυμβληθείς ἐψηθείς, καὶ ἐπικνέειν διὰ τὴν κεφαλὴν ὥστε τὸ ῥέχας τὸ ἔρεισι ἀναξάνης, ἰσχυρόν. (2) τῷτο χλιαρῶν. μίχρεις δὲ δι' ὅλην τὴν σῶμα διὰ δαίμονι. Τούτοις καὶ στυμβὰ τῇ καθρίᾳ μόνῃ χρῶνται. οἱ δὲ (a) μανδραγόρου ῥίζαν ποιοῦσι κατ' ὁμοιοτητα. φυλακτῶν δὲ, μὴ δάσκαλον σῶνται κίνδυνον τῷ φθέρῃ. οἱ δὲ κυπεύον ῥίζαν ἀφελῶνται, καὶ λύνουσι τὰ ἀφελήματα.

(2) *Ex MSS. &*

Κ Ε Φ. ΙΖ.

Περὶ διαφορῶν νοσημάτων.
Ἀνατολίας.

C A P. XVII.

*De morbis diversis.
Anatolii.*

ΕΑΝ ἡλιος ἐγκαύσας βλάψῃ τὰ
πράγματα, καὶ πίπῃ σιωχῶς καὶ
μὴ ἐδίῳ, σέυτλα ἀγρίῃ καὶ χυλὸν
ἐκβλίπτειν καὶ ἐγγυμᾶσθαι ἀναγ-
καστὸν ἢ καὶ (1) οἷα σέυτλα ἐδίειν.
Ἐάν ἢ (2) δύσπνοια ἔχῃ, τὰ ὅσα
σιδήρῳ τμητῶν, καὶ μυζακτῶν αὐτὰ
εἰς ἄλλας τόπους. Ἐάν βήσῃ, ἀμυγ-
δαλαὶ καθαροῦς καὶ κρεῖστας,
καὶ οἷν κυάθοις τριῶν μυζακτῶν, ἀφ' ἧς
ῥιζὸς ἐγγυτῶν. Ἐάν ἢ ἐκ βλα-
βείας νομῆς διοίδησιν τὴν κοιλίαν,
αἵματι αἰφαιρίσθαι θροαπύσας αὐ-
τῶν, ἀμυγδαλῶν καὶ ἐπὶ τὴν χεῖρα
φλεβῶν, καὶ τὴν ὑπὸ τὴν ὕδρην παρὰ
τὴν ἰδρῶν ἀλλὰ καὶ ἐγγυτῶν ἕως ἀν-
θρωπίνῃ κοτύλῃ α'. ε'. Ἐάν ἢ καὶ
σκαλίησας σιωτῇ χλόῃ φάγῃ, τὸ
αὐτὸ ποιητῶν. Ἐάν ἢ βδέλλα ἔχῃ,
ἄλς δειμὺν θερμὸν ἢ ἔλαιον ἐγγυτῶν.
Ἐάν ἢ ἀπύσθια ἐκ τῇ ἐπιφανείᾳ
χῆ, διαρεπτόν, καὶ εἰς τὸ τραῦμα
πιφρυλλῶν ἄλλας λιπῶν καὶ πίσσης
ὕδατος ἐπιγεῖν. Ἐάν ἢ ὑπὸ πνέοντι
ἐκπύσθια δὴχθῇ ἢ τυφθῇ, μελάνθιον σιω-
τῶν δοτῶν, καὶ ὅσα ἐπὶ τῇ βοῶν καὶ
τῇ λοιπῶν ποσειπιδῶν ποιητῶν, καὶ
παρεβλητῶν. Λύκοι ἢ θρίμματα
σὺν ἐπιλείουσιν, εἰ σκίαν τῆς ὁδη-
γῆς καλεμένης περιάψῃς.

SI solis ardor oves læserit, cadant.
que assidue & non edant, betæ
sylvestris succus exprimatur & in-
fundatur: Coganturque etiam ipsas
betas edere. Si difficilem habeant
respirationem, aures ferro incidantur,
& in alios locos transferantur.
Si tussis vexet, amygdalæ purgatæ &
tusæ, vinique cyathis tribus mixtæ,
per nares infundantur. Si ex no-
centiore pabulo venter intumescat,
fanguinis detractio curabis ipsas,
lancinatis & apertis supra labra ve-
nis, & iis quæ sub cauda sunt juxta
sedem; sed & humanæ urinæ he-
minam & dimidium infundere oportet.
Si vermes cum herba comederint,
idem faciendum est. Si hi-
rudinem deglutiverint, acetum acre
calidum aut oleum infundatur. Si
abscessum manifestum habeant, in-
cidatur, & vulnere sal minutus
torrefactus cum pice liquida im-
ponatur. Si a reptili quopiam morbi
sint aut ictæ, melanthium cum vi-
no porrigatur, fiantque & objcian-
tur ea, quæ de bubus & reliquis ante
diximus. Lupi pecora non invadent,
si scillam ei, qui dux gregis appel-
latur, alligaveris.

(1) Legend. αὐτὰ cum Interp. Vel οἷα, aut πῆ.

(2) Δύσπνοια ἔχῃ-] Colum. p. 263. "Suspiriose laborantibus, auri-
cula ferro rescindenda, mutandaque regiones, quod in omnibus morbis
ac pestibus fieri debere censemus.

CAP. XVIII.

De caprarum gregibus. Berytii.

CUram caprarum eandem agemus, quam ovium, tum in nutritu, tum in morbis. Quod vero proprium ipsis est, non videtur prætermittendum: Non enim velut oves simul pascuntur, sed maxime ab invicem discedentes saltantesque ac lascivientes late pascua persequuntur; & præruptis locis gaudent. Quod vero plus sensus & intellectus habeat capra, quam reliqua bruta animalia, vel ex hoc maxime ostenditur; quod ubi oculos hebetes ac obtusos sibi esse percipiat, in juncos acutos ingreditur, & seipsam illorum stimulis pungit.

(1) *Emend.* & supplevi ex MSS. prius ἐπὶ αὐταῖς παραλ. αὐτοῖς referend. ad αἰπολίοις. (2) *Hac redundant: supplevi autem & emend.* ex MS. Bar. prius ταῦτα. νίμνται ἢ μάλιστα.

(a) Ἀμβλυώση.] Ita Plinius Tom. 2. p. 235. "Oculos suffusos capra juncti punctu sanguine exonerat; caper, rubi.

(3) *Emend.* ex MSS. V. & Bar. pr. Ed. ὀφθαλμοῖς.

CAP. XIX.

Casei faciendi ratio. Ejusdem.

PLERIQUE caseos coagulant, quod primum aliqui ὀρρὸν vocant, plurimi autem ex agricolis πιτύαν ipsum nominant: Præstat ex hædis. Sal etiam torrefactus lac coagulat, & fici succus, & teneri ipsius ramuli aut folia, & pilli qui in verticulis cinaræ enascuntur, qui inepti sunt ad cibum, & piper, & domesticæ gallinæ pellicula, quæ in-

(a) Πόσους γάλα.] Colum. p. 267. "Lac plerumque cogitur agni aut hædi coagulo, quamvis possit & agrestis cardui flore conducì, & semipibus gneti, nec minus ficulneo lacte, quod emittit, si virentem ejus saucies corticem. Haud aliter Varro Lib. 2. Cap. XI. De Caseorum generibus vid. Plin. Tom. 2.

Κ Ε Φ. ΙΗ.

Περὶ αἰπολίων. Βηρυτίς.

Επιμίλειαν τῶν αἰγῶν, ἢ πρὶν ἢ τῶν αἰπολίων, ποιησόμεθα τὴν αὐτὴν, ἐν τῇ τερφῇ καὶ ταῖς νόστοις. ὁ δὲ (1) ἐπὶ ἰδιόζον ἐπ' αὐτοῖς ἐπαρχειπρίον· ἢ γὰρ, ὡς πρὶν τὰ αἰπολίων, σύννομα ἐπὶ ἀλλήλοις [(2) ἔ-τω ἐ] πεῦρε, ἀλλὰ νίμνται μάλιστα δόσκιρτωντα ἐκπληθύνοντα ἀλλήλων πλατεῖα νομῇ, καὶ χαλκρομένοις χαίρεσι χειροῖς. Ὅπ' ἢ πλείονα τῶν ἀλλων ἀλόγων ζῶων ἔχει τὴν ἀσθησὶν ἢ αἰε, ἐντιπύην μάλιστα δεικνύει· ὅταν γὰρ τὰς ὀφθαλμοῖς (a) ἀμβλυώση, εἰς τὰς (3) ὀφθαλμοῖς εἰσέρχεται, καὶ ἐαυτὴν παρακεντῇ.

Κ Ε Φ. ΙΘ.

Περὶ τυροποιίας. Τῷ Αὐτῷ.

ΟΙ πολλοὶ πῆσας τὰς τυρὰς, ὁ πρῶτον πρὶν ὀρρὸν καλεῖσιν, οἱ ἢ πλείους τῶν γαργῶν πιτύαν αὐτὸ ὀνομάζουσι· κάλιον δὲ ἐπὶ τῶν ἐλφών. Ἐἴ τις ἢ φρενέϊ (a) πῆσας γάλα, ἐσκέψῃ ὁπότε, ἐσπένει αὐτῆς κλωνία ἢ φύλλα, καὶ τῇ κινάρας αἰ εἰς τὰς ἀποδύλους ἐκφυδῶναι τελεῖται, αἰ πρὸς βρώσιν ἀναπιπύδναι, καὶ πίπτει, καὶ τῇ εἰσικίδναι

ὄρνιθος ὁ ἐχθρὸς. ὅς ἐνδίδω τ' κρι-
λίας ἀπικνεύει τῇ κόπῃ. (1) αἷς
φλοῖος νεμεθῆναι τὰ θρίμματα φυ-
φίδι καὶ πάλαιοι γάλα ποιήσιν. καὶ
πάλαι μάλιστα, εἰ κόπῃσι. Τὸ γά-
λα μὲν ἐπὶ ἡμέρας γ'. εἰς πρὸ
μυῖας τοῦ μεθεσθῆναι ἐγγίαι εἰς
ἀγγαῖον καὶ ζίστις μεθεσθῆναι εἰς ἄλ-
λο, κινήσῃς πὶ νάρθηκι, καὶ κλάμῃ,
μύχραις δὲ ψυγίῃ. (2) Ὀλίγως πὶ
ἀλλας εἰς ἐπιπλάσῃς τυρῶν, ἀπυλὸς
μὲν ἐπὶ πλάσι, (b) κνίκῃς Ἐπίρμα-
τος ὑδὴν χλιαρῶν (3) ἀνακαθῆναι,
ἢ ἔ μὲν μάλιστα (4) χλιαρῶν ἐμ-
βαλῆναι. Τυρῶν (5) ἢ μὲν πλω-
θῆναι ὑδὴν ποτίμῃ καὶ ξηρανθῆναι ἐν ἡ-
λίῳ, ἐν κερμαῖσι πὶ συντηγῆς μὲν
(6) θύμῳ καὶ θύμῳ, κνικῶν μὲν
αὖτ' ἀπὸ ἀλλῶν καὶ τὸ δύνατον
τ' τυρῶν, ἐπιπλάσῃς γλυκίῳ καὶ ὀξυ-
μύχραις ἐπιπλάσῃς, εἰς τὸ ἐχθρὸν
(7) ἀπὸ παντὸς χωρῆσαι ἐπιπλάσῃς.
Τυρῶν ἢ τυρῶν εἰς ἡλιόσσιον ὑδὴν
βαλόντες ἀνακαθῆναι. Λόκοις ἢ
διαμύνῃς ὁ τυρῶν εἰς ἄλλῃς ἐμβαλ-
θῆναι: πρὸς πρὸς ἢ καὶ δεινότερον
ἐπὶ κνικῶν πρὸς πρὸς. διὰ τὸ ἢ πρὸς
τυρῶν, εἰ εἰς ὄσπριον, καὶ μάλιστα λα-
θῶν ἢ πρὸς, ἐμβαλῆναι, μνησθῆναι
πρὸς γένεσθαι. εἰς ἢ, ἀπὸ τὸ πα-
λαιὸν γένεσθαι, σκληρὸς ἢ πικρὸς ἢ,
διαβρεχθῆναι αὐτὸν τῇ ὡμῇ λύσῃ.
(ἢ ἢ ὡμῇ λύσῃ τὸ ἀλῶν, τὸ
λατ' ἢ κνικῶν μὲν πρὸς γένεσθαι γέ-
νῃς) καὶ τῷ ὑδὴν (8) τ' τυρῶν ἐν ἡλίῳ, εἰς τὸ ἐπιπλάσῃς ἀφαιρεθῆναι.

tra ventriculum stercorei destinata
est. Salicis cortice pasta pecora a-
cerbum & præstantius lac reddunt,
& multo magis cytisi pabulo satu-
rata. Durat lac ad triduum, si, pri-
die quam reponas, in vas infusum
ac fervescens rursus in aliud trans-
fuderis, & ferula aut arundine agi-
taveris, donec frigeat. Modicum-
que salem si insperseris, tener & mol-
lis diutius manet caseus, cnici etiam
semine aqua tepida excepto, aut eo-
dem cum melle tepido adjecto. Per-
durat vero integer aqua potabili lo-
tus, & a sole siccatus, & in fistili-
bus compositus cum thymbra aut
thymo, separatim ab invicem quan-
tum fieri potest caseis, deinde aceto
dulci aut aceto mulso affusus, do-
nec liquor per omnes penetrans su-
pereminet. Quidam caseum in a-
quam marinam conjectum asservant.
Albus manet caseus in turiam in-
jectus: solidior vero & acrior su-
per fumum positus. Videtur autem
omnis caseus, si in legumen, & ma-
xime cicerculam aut pisum, conji-
ciatur, durabilior fieri. Si vero ob
vetustatem durus aut amarus sit, in
omelysi permadescat, (est autem ὡμῇ
λύσις farina ex hordeo non torre-
facta) deinde in aquam caseus mit-
tatur, & postea quod in superficie
innatat tollatur.

(1) Legend. cum Interp. ἰταίς φλοῖον νεμ. ---. MSS. ut in textu. (2) Ita-
tunc hunc locum respici ex MSS. In pr. Ed. male, — ψυγίῃ, ὀλίγῃ
ἀλλας ἐπιπλάσῃς. τυρῶν ἀπυλὸς —.

(b) Κνίκῃς] De Cnico Dioscor. Lib. 4. Cap. 190. Κνίκῃς φύλλα ἔχει ἰ-
πρωῖα, ἐπιπρωῖα, τεμαχία, ἀκαυθῶδη· Κανλὺς ἢ πικρῶν, ἢ ὡς καὶ κνικῶν
καὶ μύχραις ἰταίς· αἷος κνικῶν ὅμοιον· Ἐπίρμα λόκοις καὶ πρὸς, ἐπι-
πρωῖς, ἢ γνησιώδεις... πρὸς γάλα καὶ γλυκίῳ τῷ Ἐπίρματι, καὶ λυκῶν-
πρὸς ποιεῖ. Plin. vid. apud Plin. Lib. 21. Cap. 16. Obiter autem laudatus
Columellæ locus emendandus est, ex Nostris, & pro gneti legendum cnici.

(3) Hanc vocem revoc. ex MSS. (4) Præced. voc. ὁμοίως deleti, auctor.
MSS. (5) Sic MSS. ante διαμύνῃς. (6) Ita Casaub. & MSS. Bar. & Eton.
prius θύμῳ. (7) Supplevi & Emend. ex MSS. pr. Ed. ὡμῇ γένεσθαι
ἐπιπλάσῃς. (8) Ita Bar. & Interp. antea γένεσθαι.

CAP. XX.

*De probatione lactis.
Ejusdem.*

LAc probabis, an aquam habeat, junco acuto immisso & extracto, lacteque ungui instillato. Si enim cito ab ipso defluerit, aquam admixtam habet; si vero in ungue permanserit, purum est.

(1) Ex MSS. prius *ἐξέχουσι*.

CAP. XXI.

Melce preparatio compendiosa. Paxami.

Preparatio melce extemporales & præstantior fiet, si in fistilia vasa nova acetum acre injeceris, posuerisque ipsa in calidum cinerem, aut lentum ignem, id est, prunarum struem; & ubi paululum deferbuerit acetum, ne a vasculis combibatur, vasa de prunis detraxeris, & in eadem vascula lac miseris, atque ipsa in arcula, aut cista, ubi immota maneant, reposueris: sequenti enim die melcas multo præstantiores habebis iis, quæ multa arte parantur. Vascula tamen, postquam semel aut iterum ipsis usus fueris, permuta.

(1) MSS. non agnoscunt.

(2) *Μέλκη*.] "*Μέλκη vel μέλκη* (inquit H. Steph.) *Paulo Aegineta* " *definitur ὅψον π λξ' γάλακτι*, *isidemque Galeno* ὃν τ' εὖ τ' αἶμα ἐνδ-
" *κινῶνται ἰδιωματῶν, ut & τὸ ἀφρόγαλα, assate præcipue comedi soli-*
" *tum, stomachi refrigerandi causa.* Alexander Trallianus *diserte scribit,*
vocem Latinam esse Lib. 7. Cap. 7. Καὶ πύμα, & ἐξόγαλα, & ἡ κα-
λυμένη Ῥωμαίους Μέλκη.

(2) *Emend. ex MS. Barocc. & Meursii Glossario; qui laudat Basilic. Eclog. XLIV. --- Καψα, & ἀρμαρία, ὅ μὴ ἴσκειν βέλων, ἢ ἐδῆτος, ἢ ὁ-
πλων εὐτεπεσιδόντα. Meursio autem succinit Du Fresne in Glossario. In pr.*
Edit. μερμαρία.

KEΦ. K.

Περὶ δοκιμασίας γάλακ-
τος. Τῇ Αὐτῇ.

ΓΑλα δοκιμασίας, εἰ ὕδωρ ἔχῃ, (1)
ἐξέχουσι καὶ αἰσθητικοί.
Ἐ τῷ ὄνυχι ἐπιτάξας. ἰδὲ μὲν τῷ
παχίως ἀπ' αὐτῆς ἀπορροήσῃ, ὕδατος
μυμικτωρ ἰδὲ ὃ ἐπιρροή, ἀπὸ τοῦ
ἐπὶ.

KEΦ. ΚΑ.

Μέλκης σκευασία σύντο-
μος. (1) Παξάμυ.

Ἡ Καλυμένη (2) μέλκη αὐτο-
κρίθῃ καὶ καλῶν ἴσκει, εἰ
καρμυνοῖς αἰγείοις κινῶνται ὅπως ἐμ-
βαλῇς δεινὸν, & ἐπιτῆς αὐτῇ θη-
μοσποδιᾷ, ἢ πυρὶ καλῶν, τυ-
τίσιν ἐπ' αἰσθητικῶν καὶ ἐπὶ ὀλίγον
ἀναζήσῃ τὸ ὅλῃ, ὁλοκρῶς δὲ τῷ
αἰσθητικῶν, ἵνα μὴ δὲ τῷ σκευάσει-
ων ἀναπῶν, βάλῃς γάλα εἰς τὴν
αὐτῇ σκευάσει, καὶ θὲς αὐτῇ εἰς κε-
βαλῆσαι, ἢ (2) ἀρμαρία, ἢ ὁ-
πλὸν αἰσθητικῶν καὶ τῇ ὑπερλίαν
ἔχεις ποτὶ καλῶς μέλκη τῷ πολ-
λῇ τήν καλῶσιν ἀρμαρία. ὅ μὴ
τῷ σκευάσει μὴ σκευάσει ἢ διυτῶν
χρῶσι ἀλλοτῶν.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΙΘ'.

LIBER XIX.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΒΙΒΛΙΟΥ ΙΘ'.

ARGUMENTUM LIB. XIX.

ΤΑΔΕ ΞΙΝΟΝ ΕΣΤΙ ΤῆΣ ΤῆΣ ΒΙΒΛΟΥ, ΕΝ-
 ΝΑΔΙΚΑΤῆ Μὲν ἔστι τῶν περὶ
 Γιωργίας ἐκλογῶν, περὶ ἑκτάσθῃ ὃ
 σύνταξιν περὶ θροαπείας κυνῶν καὶ
 ἐπιμελείας, καὶ περὶ λαγῶν καὶ ἐλά-
 φων, καὶ χρίων, καὶ περὶ περιχίαις
 κρεῶν.

Κ Ε Φ. Α.

C A P. I.

Περὶ κυνῶν. Βάγωνος.

De canibus. Varronis.

ΕΠΙΣΤΗΣΟΜΕΝ τῆς θρέμ-
 μασι φύλακας καὶ τῶν κυνῶν
 τὰς ἐνδοξοὺς σὺν ἀγνοῦσι ὃ
 ἔστι, (α) μεγάλοι μὲν ὄντες τὰ σώ-
 ματα, ἰσχυροὶ δὲ τὴν ἀλκὴν, καὶ τὰ
 φρενήματα ἔκ παπινῶν, βαρεῖα τῇ
 ὑλακῇ ἔκ καταπληκτικῇ χρώμῳ, καὶ
 ἐν τῷ περὶ σελτῶν πνα, ταῖς ὁρ-
 μαῖς μὴ μάτῳ μὴδὲ εἰκῇ κινε-
 ῖσθαι, ἀλλὰ περιμετρήσθαι πρὸς χεῖ-
 ρομαῖν. ἰσχυρότεροι γὰρ καὶ δυσταλ-
 πότεροι οἱ τοῖστοι εἰσι. Φυλακίαν
 δὲ τὰς (1) ποιμνίων φύλακας κύ-
 νας, ὡμὴν βύρσαν τοῖς τετρακέλοις
 αὐτῶν περὶ τῶν, ἔκ τῆς λαμῶν καὶ
 πᾶσαν τὴν φάσιν αὐτοῦ ἀσφαλιζομέ-
 νους, κίνετα τε σιδηρῶ ἀπ' αὐτῆς ἀ-
 νασήσονται. τῶν γὰρ π τῶν μεγάλων
 εἰ θηρίον ἀψαίτο, ἀναιρέσει τὸ κύ-
 νας εἰς δὲ π ἔπειτα μέγας (2) δά-
 κη, τεῖμα ποιήσει μόνον. Δεῖ δὲ
 ἰσχυρὴν τὴν φύσιν καὶ τὴν ἡλικίαν ἔ-
 π' ἀρρενῶν, καὶ τῶν θηλειῶν, φυλάττε-
 σθαι δὲ μὴ πᾶσι οἱ ἐκ τῆς αὐτῆς μη-
 τρὸς ὄντες κύνεις τῇ σφῶν ἀλλήλους
 μὴδὲ χεῖρῶν. Θρέψονται δὲ τὰς κυνῶν ἔκ σπῆνις, ἀλλὰ χεῖρῶν ἀρρενῶν

PECORIBUS custodes adhibebimus
 etiam canes generosiores: Hi
 autem dignosci queant; ha-
 bent enim corpora magna, robore
 autem validi sunt, & nihil humile
 spirant, latratu gravi & terribili,
 & si quis accedat, non frustra
 neque temerario impetu concitan-
 tur, sed deliberant ubi impetum fa-
 cere oporteat. Fortiores enim sunt
 tales, & ægre vinci possunt. Con-
 servandi autem sunt pastorales canes,
 crudo corio collis ipsorum circum-
 dato, guttureque ac faucibus mu-
 nitis, & ferrei aculei ab ipso ex-
 urgant. Si enim aliqua harum par-
 tium a bestia impetente lædatur, ca-
 nis occidetur; si vero aliam quanti-
 piam partem momorderit, vulnus
 solum faciet. Oportet autem ad-
 quare naturam ac ætatem & mas-
 culi, & foeminae, & cavere, ne ca-
 nes ex eadem matre prognati invi-
 cem coeant. Prægnantes nutriemus
 non frumentaceis, sed hordeaceis pa-

(α) Μεγάλοι... τὰ σώματα.] Ita Colum. p. 275. "Canis eligendus est
 amplissimi corporis, vasti latratus canorique, ut prius auditu malefscum,
 deinde etiam conspectu terreat,--".

(1) MSS. habent ποιμνίων. (2) Emend. ex MSS. antea δακτύλῳ.

nibus: hi enim maxime nutriunt. Ossâ quoque ovium exuta carne obijciemus, sed cocta, ut eorum medulla temperet ac pingue faciat ipsum jus; quod etiam pani comminuto infundentes, rursusque comminuentes apponemus. Ubi autem pepererint, farinam hordeaceam lacte bubulo aut caprino mixtam eis apponemus, & ossâ (ut diximus) cocta. Potus vero sit aqua. Cæterum catulis recens editis opem feremus; non enim eis sufficit matris papilla, sed panem lacte bubulo & ossium jusculo maceratos in cibum offeramus. Quin & ipsa ossâ eis apponenda sunt, ut & firmos reddant & exacuant dentes.

ἡρεπικώπειλοι γὰρ εἰσιν (3) ἔτι καὶ ὅτῳ περὶ τῶν αἰσθητικῶν (4) ἐψηθῆσιν παραθήσομεν, ἵνα ὁ ἐκ τῶν ὀστέων μυελὸς κεραιῶν ἐλιπαρὸν τὸ ζωμὸν ἀπεργασθῇ, ὃν καὶ τῶν ἄρτων ἡρυγμένῳ ἐπιχέωμεν, καὶ πάλιν ἐψηθῆσιν παραθήσομεν. Τεκταίς ἢ ταύταις ἀλλότρια κρέινα χαλακῇ βοδὸς ἢ αἰγὸς μείζαντες παραθήσομεν, ἐκ τῶν ὀστέων, ὡς περὶ εἰρη, ἐψηθῆσιν. ἔτι ποτὶν τὸ ὕδωρ. Τοῖς ἢ νεογνοῖς σκύλαξι βοηθήσομεν ἢ ἢ ἀρκτὶ ἢ ἀπὸ τῶν μητρὸς ἡλῆ, ἀλλὰ περὶ σενέγκωμεν φαρμάκων (b) ἄρτους, χαλακῇ βοδίᾳ ἐκ τῶν ὀστέων (c) ὀστέων ζωμῷ βρέξαντες. παραθετίον ἢ αὐτῶν ἐκ τῶν ὀστέων, ἵνα σκευοποιῶσιν ἅμα ἐξύνωσι τὰς ὀδύνας.

(3) Ita MSS. prius, οἱ τοῖστοι. (4) Hanc vocem revocavi ex MSS. Eton. & F. suadente etiam Nostro infra --- τῶν ὀστέων, ὡς περὶ εἰρηται, ἐψηθῆσιν.

(b) Sic etiam Catulos alendos suadet Nemesianus in Cynaget. Vs. 161, 2, 3. "Interdumque cibo Cererem cum lacte ministra, "Fortibus ut succis teneras complere medullas "Possint, & validas jam tunc promittere vires.

(c) Ὅσῳ ζωμῷ-] M. Varro Lib. 2. Cap. 9. "Dant etiam jus ex ossibus, & ea ipsa ossa contusa: dentes enim faciunt firmiores, & os magis patulum.

CAP. II.

Aliud de canibus.

Frontonis.

Κ Ε Φ. Β.

Ἄλλο περὶ κυνῶν.

Φρόντων.

EX canibus probantur, mares quidem qui auribus sunt promissis, ac corporis mole magna, o-

(a) Τῶν κυνῶν ἐγκρίνυσσι, τὸ μὲν ἀρκτῶν τὰς μεγαλοφυῖς τοῖς ὡστὶ ἐκ τῶν ὀγκύων, (1) μελα-

(a) Τῶν κυνῶν ἐγκρίνυσσι,] Hæc pene ἀντιλεῖπει habet Varro Lib. 2. Cap. 9. "Canes debent esse facie formosi, magnitudine ampla, oculis nigrantibus aut ravis, naribus congruentibus, labris subnigris aut rubicundis, ... acutos dentes habeant, labro rectos: capitibus & auriculis magnis & fluctis: crassiss cervicibus ac collo; internodiis articulorum longis; cruribus rectis, & potius variis quam vatiis; pedibus magnis & altis, qui ingredi displodantur; digitis discretis; unguitibus duris & curvis, ... spina neque emmula nec curva; cauda crassa; latratu gravi; hiatus magno; Colore potissimum albo, quod in tenebris specie leonina. Huic suffragantur Columella Lib. 7. Cap. 12.

(1) MSS. F. L. & Bod. μεγαλοφάλαγγες, sed Varro & Colum. ut in textu, νοφάλαγγες,

τοφθαλμούς, μυκτήρας ὁμοχρώων
ἔχοντες, χεῖλη μελανοῦντα ἢ ὑπερυ-
θρα, καὶ ὀδόντας ὀξείας. (2) μεγαλο-
κεφάλους, πλατυτέρους, μακροκό-
λους, βραχίονας πρὸς καὶ παχύτες ἰ-
σχύντας, σκέλη ὀρθά, εἰ ἢ μή, σκαμ-
νότερα μάλλον ἢ (3) βλαυστέ, πό-
δας μεγάλους, ἐν ᾗ τῷ ἐπιθεῖναι
πλατυποδῆς, δακτύλους διηρθω-
μένους, ῥάχην εὐθύαν ἕως τῆς ὕψους
τῆς ἕως παχύναν, ἀπὸ τῆς ἐκφύ-
σεως μετατρέχουσιν ὅλῳ, ὑλαγρὰ
ἔχοντες βαρυτέλειον, χροῖμασι λευκῶν,
καὶ μάλιστα τὴν ἀνθροπίνῃ τῷ
ποιμνίῳ, χαρσπῶς τοῖς ὄμμασι, ἔ-
λιοντοιδίς, εἰ τι διαστῆς τυγχάνω-
σιν ὅππας, ἂν τι ψιλοί. ἐγκρίνους
ἢ ἔ τὴν μέγα τὸ χροῖμα ἔχοντες,
ὁμοίως ἢ καὶ τὴν πολυπόχυντας, καὶ
(4) παχυπεσφύλους. (Μαθὲν ἢ, ὅτι
ἡ περὶ τοῦ πεσφύλου τῷ πεσφύλῳ
δὴλας. αὐτὴν δὲ εἶναι ἐπὶ μὲν τῷ ἀν-
θρώπῳ τὸ ὅπισθεν μέρους τῷ πεσφύ-
λῳ ὀρθὸς ὅτι ἴσται ὁ ἄνθρωπος ἐ-
πὶ ᾧ τῷ ζῶνι τὸ αἶμα μέρους κόκκους
ὅτι τὸ ζῶν. ὅταν ἢ ἀκροῦς διερεῖν,
ἐπὶ μὲν τῷ ἀνθρώπῳ νόμι τὸ ἴμπερ-
σιν μέρους, ἐπὶ ᾧ τῷ ζῶνι, τὸ ὑπο-
κάτω (6) μέρους τῷ πεσφύλῳ.) Τῶν
ἢ θηλῶν δοκιμάζουσιν ὡς κενόσμη-
νίας τοῖς περὶ τοῦ πεσφύλου πλεονεκ-
τήμασι περὶ τῇ ἢ ἔ μεγαλομα-
δίας, τὰς πὶ ἐπ' αὐτῶν θηλῶν ἰσο-
μειγνύουσιν ἐχέουσιν. εἰσὶ γάρ πινες κύ-
νεις ἀπεφύκτες αὐταῖς καὶ ἀπὸ τοῦ πεσφύλου
ἔχουσιν, εἰς πὶ δασύ, εἰς πὶ ψιλόν
ἢ τὸ σῆμα. δασύς ἢ ἡ δασύτης ἰκα-
νὴν κρεῖττον ἐμποιεῖν. Βιστάζειν
ἢ καὶ ἴσται ἀρχομένη, ὅπως ὁ το-

culos nigros & nasum concolorem
habentes, labra nigricantia aut sub-
rubentia, & dentes acutos, caput ma-
gnum, pectus latum, artus longos,
armos firmos & crassos habentes,
crura recta, sin minus, vara magis
quam varia, pedes magnos, & qui
inter eundem displodantur, digitos
in articulos probe discretos, ungues
incurvatos, spinam rectam usque ad
caudam: Caudam vero crassam, e-
amque a radice paulatim in acu-
tum desinentem habentes, & qui
latratum gravissimum edunt, colo-
ris albi, maxime qui ovium greges
sequuntur, oculis ravis, & leonini ad-
spectus, sive pilis hirti sint, sive nu-
di. Probantur item, qui magnum
oris rictum habent; similiter & qui
cervicem amplam, & collum latum.
(Disce autem πεσφύλου appellatione
totum ambitum colli circumcirca
indigitari. Αὐτὴν autem est in ho-
mine quidem posterior pars colli;
erectus enim stat homo: In anima-
libus vero superior; prona enim ani-
malia incedunt. Quum autem διερεῖν
vocem audieris, in hominibus quidem
anteriori colli partem intellige, in
animalibus autem, inferiorem.) At
vero foeminas canes praeferunt, quae
praedictis insignibus sunt ornatae;
insuperque magnas mammas habentes,
& papillas pari magnitudine. Sunt
enim aliquae canes, quae ipsas marci-
das & instar ligni induratas habent,
sive hirtum, sive nudum sit corpus.
Videtur autem hirsutia multum ter-
roris incutere. Admissura facienda
est sub veris initium, quo partus cit-

(2) Emend. ex MSS. Bar. Eton. Varr. & Interp. Prius μελανοκέφαλος.

(3) Revocaui hanc vocem, & supplevi lacunam, ex nostris MSS. & per vetusto Cod. in Bibliotheca Medicea, a Petro Victorio laudato; in quibus omnibus exaratur βλαυστέ, ---. Vid. Notam primam. (4) MSS. & Interp. πλατυπεσφύλους sed Varro ut in textu. (5) Ita rectius Casaub. & MSS. ante, ὅλῳ. (6) Revocaui ex MSS.

ca solstitium æstivum in lucem emit-
tatur; gestat enim canis foetum men-
ses tres. Statim vero ut editi sunt ca-
tuli, degeneres, aut alias labem ali-
quam habentes, abjiciantur; & ex
septem relinquendi sunt tres aut
quatuor, ex tribus vero, duo. Sub-
sternunt ipsis paleas, ut molliter cu-
bent, & concalefiant; frigus enim
& hoc animal ægre fert. Suspiciere
& oculos aperire videntur catuli o-
ctavo die. Verum cum matribus
finere ipsos per duos menses oportet,
deinde sensim ipsos desuefa-
cere. Illinunt porro catulos amygdala
amara cum aqua trita circa au-
res, & inter digitos, ut neque mus-
cæ affideant, & ulcera faciant, ne-
que ricini aut pediculi premant.
Quin & plausu ad pugnam mutuam
eos incitant, & opprimi non sinunt,
ne timidi & formidolosi evadant,
sed & audaces fiant in laboribus, &
nunquam cedant. Vinculis præterea
ipsos adfuefaciunt, primum quidem
loro, deinde sensim ferro. Cæterum
mortua pecora ipsos vorare non si-
nunt, ne adfuefcant etiam viva im-
petere: ægre enim hunc morem de-
doceri possunt, ubi semel crudas car-
nes voraverint. Simul educandi sunt
canes juxta cognationem; naturali-
ter enim mutuam opem ferunt. O-
portet autem ad bestiarum impetus,
hyænarum scilicet & luporum, gut-
tura ac colla ipforum velut loriceis
quibusdam ferreis contegere, qui cla-

κετὸς ἀπὲρ τρεπὲς γένη) θρεῖν αἰς
φίρεν ἢ ἡ κύων τὸ κύμαρον μῆνας
γ'. Ἀμφὶ τὸ πικρὸν, ἡ δὲ ἀπὸ τῆς
τῆς σκυλάκων τὰς ἀγῶνας, ἢ π
στὸς ἐχθρῶν. ὅτι μὲν τ' ζ'. δὲ κα-
ταλιμπάνει γ'. ἢ δ'. ἐκ τ' γ'.
β'. θωνύουσι τ' αὐτοῖς ἀχρεῖ, ὥστε
κρίτῳ μαλακῇ ἔχειν, καὶ συνδάλ-
πασθαι. διὰ τὴν μίαν (7) γὰρ ἐστὶ καὶ
τὸ τὸ ζῶον. Αναδίδειν τ' δὲ
κῆσιν οἱ σκυλάκες ἐν ἡμέραις † κ'.
διττὸ αὐτὸς ἐστὶν μὲν τ' μῆτιραν δι-
μύου, εἴτα ἀπιδίξιν ἐκ παλαιω-
γῆς. Περιχέουσι τ' τὰς σκύλα-
κας (b) ἀμυγδαλῆς πικρῆς μὲν ὅ-
δατος περὶ μύτης (8) ἀπὲρ τὰ ὠ-
τα, καὶ τὰ μιστὰ τ' δακτύλων, ἵνα
μὴ μὴ παλαιωθῶσιν ἐκ παλαιω-
σιν, μὴ κρεῖττους, ἢ φθέρει θλί-
βουσι. Καὶ (9) συγκροτῶσιν εἰς μά-
χην ἀλλήλους, καὶ ἀντιπικρῶν τ'
ὅσα ἐῶσι, ἵνα μὴ δειλιάσιν, μη-
δὲ καὶ ἀπιδίξιν, ἀλλὰ καὶ ἀπιδί-
μῶν ἐν τοῖς πόντοις, μηδὲ ὑπερέκειν
καὶ μὴ δύνανται. Δυσχερῶς τ' συνεδίδωσι,
τὸ μὲν πρῶτον ἰμάντι, εἴτα καὶ
μέσσοι σιδέρεω. Τῶν τ' (c) ἀποθνή-
σκόντων θρεμμάτων ὅσα ἐῶσιν ἀπ-
πασθαι, ἵνα μὴ (10) συνεδιδῶσι καὶ
τοῖς ζῶσι ἐπιπικρῶν. δυσμιτῶν κα-
τα τὴν ἐκδίδωσιν, ὅταν ἀπὸ τῆς ἀμ-
φωγῆσιν. Θρεπῶσι τ' τὰς κύνας
καὶ συγγένειαν (11) ἀμύουσι ἢ
ἀλλήλοις φυσικῶς. Δεῖ τ' ἀπὸ τὸ
μὴ ἐπιπικρῶν αὐτοῖς θρεῖν, οἷον ὑαί-
νας καὶ λύκας, ἀντιπικρῶν αὐτῶν τὰς
λαίμους καὶ τὰς τραχέλους ὥστε

(7) Ita MS. Bar. prius, δ. † Malim cum Interp. η'.

(b) Ἀμυγδαλῆς πικρῆς.] Ita Colum. p. 278. " Fere autem per as-
tem sic muscis aures canum exulcerantur, saepe ut totas amittant: quod
ne fiat, amaris nucibus linenda sunt. Ita Varro loco citato.

(8) Ex MSS. F. L. Bar. & Bod. ante παρ. (9) Ita MSS. pr. Ed.
συκροτῶσιν.

(c) Ἀποθνήσκόντων θρεμμάτων.] Varro loco cit. " Morticina ovis non
patitur vesci carne, ne ducti sapore minus se abstineant.

(10) Restitui ope MSS. antea συνεδιδῶσι. (11) Ita MSS. prius ἀμ-
μύουσι.

(d) θάραξι σσιδηρωμένοις (12) καὶ ἡ-
λωμένοις κείροις δύο δακτύλοις ἀπ'
ἀκμῶν διεῦναι. Εἰ δὲ θέλῃς κύνα
μὴ φεύγειν, χεῖρσιν (13) ἄρτον βυ-
τίει, ἔτι δὲ αὐτῷ λείχων ἢ (c) κα-
λάμῳ ὑπερὶ μίτησιν αὐτὸν ἀπὸ κα-
φαλῆς ἕως τῆς ἑσθῆς. Κύνων δὲ σσι ἀ-
πολεθῆσθαι, εἰάν κυνὸς ἰτέρου (14) χό-
ρειον εἰς παιδίον ἐνδύσας παροσφρα-
γῇ αὐτόν.

(d) Θάραξι σσιδηρωμένοις.] Varro folio 91. " Ne vulnerentur a be-
stis, imponuntur his collaria, qua vocantur malium, id est, cingulum
" circum collum ex corio firmo cum clavulis capitatis; qua intra capita
" insuitur pellis mollis, ne noceat collo duritia ferri.

(12) Praced. vocem κὲ deleui, auctor. MSS. (13) Emend. ex MS. Barocc.
prius αὐτόν, nullo cum sensu.

(c) Huius Loco lucem affert Κυνοσφίς Caput XLIII. Τὴν ἑρῶν κυνὸς μί-
τησιν καλάμῳ, καὶ κατὰ τὸ μίτηρον τῆς ἑσθῆς τὴν κάλαμῳ κόψων, ἔτι μικρόν τι τῆς
ἑσθῆς καὶ τελεχῶν ἐν τῷ καλάμῳ ἐναπόθῃ, καὶ σίγη ὑπόθῃ, καὶ ἐδίποτι ὁ κύων
τῆς σίγης τῆς σῆς ὑποχωρήσθαι.

(14) Emendavi ex MSS. In pr. Ed. pessime χωρίον (quomvis ita scriba-
tur apud Hippocr. de Nat. Infantium) εἰς παιδίον ἐνδύσας, παροσφρα.

Κ Ε Φ. Γ.

Περὶ θεραπείας κυνῶν.

Θεομνήστου.

C A P. III.

De cura canum.

Theomnesti.

(1) Τὰς λυτῶντες ἐγκατακλει-
στον, καὶ τροφῶν δὲ διπλὸν ἐ-
πὶ μίαν ἡμέραν, εἴτε ἰδιόθεν τι
εἰς τὸ ποτὸν μικτόν, ὅταν δὲ καθαρ-
ῶσι, κελδίῳ ἄρῳ θρεπτοῖον. ὁμοίως
δὲ καὶ τὰς δηχθέντας ὑπὸ λυτῶντων
κυνῶν θεραπεύσας. Τὰς δὲ (a) ψύλ-
λας ἀφθερεῖς θαλαττῆς ὕδατι καὶ
ἁλμῳ, ἐπιθεῖ αἰετῆρας (b) κυπρίνου

R Abidi canes concludantur, ci-
busque non porrigatur ad di-
em unum, deinde veratri modicum
in potu misceatur; cum autem fu-
erint purgati, hordeaceo pane nu-
triantur. Eodem modo etiam mor-
fos a rabiosis canibus curabis. Pu-
lices caninos perdes aqua marina &
muria, deinde cyprino illito cum

(1) In MS. Bar. Κύνες νοσῶντες κατακλειστον--.

(a) Ψύλλας ἀφθερεῖς.] Colum. p. 278. " Pulicosa cani remedia sunt:
" sume cyminum tritum pari pondere, cum veratro, aquaque mistum &
" illitum, seu cucumeris anguinei succum; vel si hac non sunt, vetus a-
" murca per totum corpus infusa.

(b) Κυπρίνου.] " Cyprinum oleum (inquit Plinius) ex cypro fit, ompha-
" cio, cardamomo, calamo, aspalatho, abrotono. Aliqui addunt myrrham
" & ranacem. Κύπρινον δὲ (Athenæi verba) παροσφραγῇ τὸ ἐν Αἰγύπτῳ
" διύπερον δὲ ἐστὶ τὸ Κυπριακόν, καὶ τὸ ἐν Φοινίκῃ, καὶ ταύτης τὸ ἀπὸ Σιδῶν. Longam
" Cyprini olei consiciendi methodum tradunt Dioscor. Paulus Aegi-
" neta & Aëtius, sed a Dioscoridea diversam. Vid. Athenæum p. 688.

veratro

veratro aquaque & cumino & uva acerba; aut cucumeris radice illita cum aqua. Præstat autem amurca corpus illinere; scabiosis enim medebitur. Ricinos vero & alios morbos canum, corpus pejus affectum habentium, curabunt ea, quæ ad oves sanandas sunt relata.

ἢ ἰατρὸς ἐ ἰδαιῶν καὶ κυμίνου καὶ ὀμφακῆς σταφυλῆς, ἢ σικύου ρίζαν μετ' ὕδατος. κάλλιον δ' ἀμύργῃ χρίειν τὸ σῶμα· τὰς γὰρ ψωλειώσας ἰάσκει. Κρότωνας δ' ἐ πᾶς ἀλλας νόσους τ' (2) κτηνῶν, δυσπαθήσας τὸ σῶμα ἔχόντων, θεραπεύσκει πᾶς ἐπὶ τ' στροβάτων εἰρημύρα.

(2) Gesnerus Interp. & MS. Barocc. habent κυνῶν. Quos refellit Janus Ulitius in Notis ad Gratii Falisci Cyneget. Vs. 362. & vulgarem Lætionem defendit, auctoritate Xenophontis, qui Cyropæd. Lib. VIII. Cyri equos & canes βοσκήματα vocat; MSS. V. F. L. & Bod. ut in textu: Mihi tamen prior lectio arridet.

CAP. IV.

Κ Ε Φ. Δ.

De leporibus. Democriti.

Περὶ λαγῶν. Δημοκρίτης.

Quod idem lepus aliquando quidem mas, quandoque vero foemina fit, & naturas transmutat, & quandoque ut masculus generat, quandoque vero ut foemina parit, auctor est Democritus.

ΟΤΙ ὁ αὐτὸς (α) ποτὲ μὲν ἀρρῆνος ποτὲ δ' ἡλὺς γίνεται, ἐ μετεβάλλει πᾶς φύσεις, ἐ ποτὲ μὲν ὡς ἀρρῆνον γυναικίζει, ποτὲ δ' ὡς ἡλὺς ἴκνται.

(α) Ποιὲ μὲν ἀρρῆνον.] Idem ex Democrito sumpsisse videtur Archelaus apud Plinium Tom. 2. p. 244. " Archelaus auctor est, utramque vim singulis inesse, ac sine mare aque gignere. Hunc errorem merito refutat Aristoteles.

CAP. V.

Κ Ε Φ. Ε.

De cervis. Xenophontis.

Περὶ ἐλάφων. Ξενοφώντιος.

Cervi formidant funiculum extensum, qui pennas quasdam appensas habet, nimirum pennarum motus imagine terri. Contemnunt autem ejusmodi terricula, ubi homines ipsis adstantes viderint. Tibias vero & fistulas modulatas au-

Δ Εδοίκασιν ἐλαφοὶ χοῖνον ὥσπερ καὶ μύρτα, πνέειν ἔχουσαν πτερὰ ἡρτημένα, τὴν τῶν πτερῶν κίνησιν φανταζομένην. καταφορῶνται δ' ἐπὶ αὐτῆς φόβου, ὅταν ἀνθρώπους αὐταῖς ἐπιστάνας ἰδῶσιν. (α) αὐλῶν δ' καὶ σφείγγων ἐμμελῶν ἐπακύνουσι τὸν

(α) Αὐλῶν δ'.] Xenophonti suffragatur Plinius Tom. 2. p. 188. " Mulcentur fistula pastoralis & cantu, —. Et Plutarchus de Solert. Animal. Κληνται μὲν ἐλαφοὶ καὶ ἵπποι σύριγγι καὶ αὐλοῖς, καὶ τὰς παγύρας ἐκ τ' ἡγεμονῶν ἀνακαλῶνται βιαζόμενοι ταῖς φωναῖς, καὶ τὴν θείσαν ἀδόντων καὶ κορτέντων ἀναδύνειν καὶ ἀφίεναι λίγχοι. Quorum sensus: Delinuntur enim cervi & equi fistulis ac sibiis; & raguros e saxorum cavernis eli-

ἀποφυγῶσιν, ἀλλ' ἡδὲ μὲν παρ-
μύνεσσι, ἔ' τω θηρώνται· Ἐλαφ-
ἀνιμωμένη καὶ ἐφελκωμένη τῷ πνεύ-
ματι (b) σκοτοῖ τ' ὄφιν, καὶ κατέλα-
ψε τὴν ἰαντήν. Εἰ τις (c) ἐλάφου
κίρκου καυθεῖται καὶ λειωθεῖται μετ'
οἷν αἰεΐψῃ τῶν ὀρχεῖς ἔ' τὸ αὐδοῖον
ἔ' βινάζον (d) ζῶν, (1) ἐνταπκώ-
προν αὐτὸ πρὸς τὴν μίξιν ποιῶν
λῶσις ἢ τῶν ἐλαίων περιχραδίν.
καὶ ἐπὶ ἀνθρώπων ἢ τῶν αὐτὸ
ποιῶν.

dientes non aufugiunt, sed jucundi-
tate sonorum capti permanent, at-
que sic capiuntur. Cervus adducen-
do & attrahendo spiritu suo serpen-
tem vertigine afficit, & ad se attra-
hit. Si quis cervi caudam ustam &
tritam cum vino testibus ac puden-
do animalis salientis illinat, intensi-
orem venerem in ipso excitabit: sol-
vetur contra hic impetus oleo in-
uncto. Atque in hominibus etiam
idem efficit.

ciunt lorina fistula cantu: atque thrissam cantando plaudendoque pro-
trahi aiunt. De V. Φώπυξ hac habet Hesychius; Φώπυξ· αὐγὴ, σύειγξ,
φλορὴ, αὐλός. Cui lucem affert Athenæus Lib. IV. Οἱ ἢ καλῆμφοι λῶπιοι
αὐλοῖ, ἔ' τοῖς εἰσιν οἱ ὑπὲρ Ἀλεξανδρίαν καλῆμφοι Φώπυξες.

(b) Σκοτοῖ τ' ὄφιν,] Plinius loco cit. "Cervis est cum serpentibus
" pugna. Vestigant cavernas, nariumque spiritu extrahunt renitentes. I-
dem tradit Ælianus Hist. Anim. Lib. 2. Cap. 9.

(c) Ἐλάφου κίρκου,] Idem præcipiunt Quintillii Lib. 17. Cap. quinto.

(1) Ita MSS. Bar. L. & Bod. prius ἐνταπκώπρον.

Κ Ε Φ. Γ.

C A P. VI.

Περὶ χοίρων. Φλωρεντίνος.

De suis. Florentini.

Τὰς μὲν θηλείας (a) χοίρους δοκι-
μάζουσιν, πὺς παρρησιαστέρας,
ἔ' πελοχὴν ἐχέουσιν, ἔ' μεγάλας τοῖς
σώμασιν, ἐκτὸς δ' κεφαλῆς καὶ τῶν
ποδῶν. αἱ δ' μικροκίφαλοι ἔ' βρα-
χυσκελεῖς ἀμείνους εἰσὶ, καὶ αἱ ὁμο-
χρεῶσιν τ' ποικίλων αἰρετώτεραι.
τῶν τῷ πρόπῳ καὶ τῶν κάππας ἐκ-
κρίνουσιν. Πρὸς ἢ τοῖς εἰρηρμῶσι,
ἔ' ταν πὺς αἰετὶ τ' αὐχίνα καὶ πὺς
συνωμίας ἔχουσι μεγάλα, τὴν π. λο-
φίαν διαστῆναι, (Λοφίαν ἢ καλῆμφοι,
πὺς κατὰ τὴν αὐχίνα ἐγχερομῶσας
τελίας) καὶ ὅταν ἔχουσι τ' λεγόμενοι

FOEminas sues probant longiores,
& ambitum habentes, & cor-
pore grandes, capite ac pedibus ex-
ceptis. Quæ enim parva capita &
crura brevia habent, præstantiores
habentur, sed & quæ unius sunt co-
loris, variis præferuntur. Eodem
modo & verres probant. Et cum,
præter prædicta, cervicem & scapu-
las habuerint magnas, & λοφίαν den-
sam, (Λοφίαν autem appellamus, pi-
los in cervice erectos) & cum
multum durioris corii in cervicibus
habuerint (Κόκκοπα autem vocamus,

(a) Χοίρους δοκιμάζουσιν,] Colum. p. 269. "In suillo pecore probandi
" sunt totius corporis amplitudine eximii, & qui quadrati potius, quam
" qui longi, aut rotundi sunt; ventre promisso, clunibus vastis, nec per-
" inde cruribus aut ungulis proceris, ampla & glandulosa cervicis, ro-
" stris brevibus & resupinis.

quod

quod vulgo dicitur καλλωσόν, i. e. cal-
losum). Expetit hoc animal saepe
potum agi, & praesertim æstate; æ-
greque frigus sustinet, & facile ab
eo male afficitur, ob quam causam
haras ipsis claudendis construunt, un-
de hyeme non prius educunt, quam
glacies sit discussa. Qui ipsos emunt,
ex pilis de juba evulsis sanitatis ip-
sorum notas sumunt: Si enim fu-
erint cruentati, morbum indicare ai-
unt; pueros contrarium. Optimum
tempus admissuræ est a favonii fla-
tu, usque ad æquinoctium vernum,
ut partus æstate in lucem emitta-
tur; quatuor enim menses sus in
utero gestat. Postquam autem con-
ceperint, verres ab ipsis separant:
impetum enim in ipsas facientes, &
lacerantes, abortire ipsas faciunt.
Sufficit autem unus verres decem
foeminis implendis. Editæ fuculæ
per hyemem animo deficient, ob æ-
ris intemperiem, & quod lacte suf-
ficienter non fruuntur, repellentibus
ipsas matribus, propterea quod pa-
pillæ mammarum ob inopiam lactis
violenter a fuculis comprimantur,
& a dentibus exulcerentur. Post
partum, duo menses fuculæ cum
matribus esse sinantur, postea sepa-
rentur. Matrem vero ita admittun-
tur, ut ex toto anno octo
quidem menses ad ferendum partum
ipsi tribuantur, quatuor vero men-
ses, ad educationem editorum. Sin-
gulæ autem scrofæ in propriis havis
includendæ sunt, ut non misceantur

κόλλοπα πολὺν (b) κόλλοπα ἢ
καλλωσόν, τὸ ἐν τῇ χειρὶ λιγυρότερον
καλλωσόν). Ποτίζουσι ἢ βέλουσιν τὸ
τὸ ζῷον παλαιότατοι, & μάλιστα οἱ
θέρους· δυσχερίμετρον δὲ ἐστὶν, καὶ ὁρε-
δίως ὑπὸ ψυχρῆς κακῆται, δι' ἣν αἰ-
τίαν συφεύς αὐτοῖς καὶ ἀσθενεύουσιν.
ὅθεν χειμῶνι ἢ ἐπὶ σφόδρην ἐξάγεται,
σφὶν ἀναφορηθῆναι τὸ πάθος. Οἱ ἢ
ὠνέμενοι αὐτὰς ἐπιγινώσκουσιν ἐν
τῷ λήπτοσπι μὲν ἐν τῷ λοφίᾳ τρι-
χῶν· ἢ καὶ σμύρας ἢ αὐτὰς ὀρεῖταις,
νοστέιν φασὶν καὶ παρὰ τὸν ἥν, τὸν αὐτὸν.
Ἀρῆται ἢ ὥρα εἰς τὴν τέτων ὁρίαν
ἀπὸ ζεφύρου πιῶν, ἵως ἐαρινῆς ἰση-
μερίας, ὥστε γίνεσθαι καὶ τὸ θέρους
τὸ τοιαύτον· κοφορεῖ ἢ τὸ ζῷον πι-
τρώμενον. ἢν ἴκῃ ἢ συλλαβῶσι, χει-
ρίζουσιν ἐξ αὐτῶν τὰς κάπρας· ὁρ-
μῶντες ἢ ἐπ' αὐτὰς, καὶ ἀπαρτί-
τοντες, ἐκπιτρώσκειν αὐτὰς ποιεῖσιν.
ἰκνῶντες ἢ κάπρας εἰς δίκην ποιεῖν ὅς
ἐγκύας. Τὰ ἢ (c) πεκτόμενα ἀπὸ
χειμῶνι (1) λειποθήλα γίνονται.
ἀπὸ τῆς δυσκρασίας οὖν αἰετος, καὶ τὸ
μὴ μεταλαμβάνειν γάλακτι ἰκα-
νῶς, τῷ μητέρῳ αὐτῶν διωθόμενον,
ἀπὸ τῶν γαλακτῶν ἀπαινεύσας γά-
λακτι βίαι θλιβομένης ὑπὸ τῷ ὀ-
δόντων ἰκνῶσθαι. Ἐπειδὴν ἢ μὲν τὴν
σύλληψιν τέκουσιν, ἐάσαντες αὐτὰς
μὲν τῷ μητέρῳ δέμνον, μὲν αὐτὰς
χειρίζουσι. τὴν ἢ μητέρα βιάζουσιν,
ὥστε τὴν πάντος ἔχειν τὴν μὲν ὀκτά-
μηνον εἰς κύναν αὐτῆς μερίζουσα,
τὴν ἢ πεντάμηνον, εἰς ἐκείνην γὰρ
τηνδὲν. Καὶ (d) ἐκείνην ἢ χεῖ-
ρον ἡκτεσταιν ἰδιόζοντι σφίσι ἐμ-

(b) Κόλλοπα....καλλωσόν.] Vid. Etymol. & H. Steph. V. Κόλλοψ, ubi
testes adducit Eustath. & Pausan. corium durius in tergibus & cervicibus
Bovum, & Suum, & Ovium Κόλλοπα dici, quoniam ἐξ αὐτῆς ἀναβροχτι-
μὴν fiat ἡ κόλλα. Vid. Du Fresne V. Καλλωσός.

(c) Τεκτόμενα ἀπὸ χειμῶνι.] Varro fol. 82. " Porci qui nati sunt
" hyeme sunt exiles propter frigora, & quod matres aspernantur, pro-
" pter exiguitatem lactis, & quod dentibus sauciantur propterea mamma.

(1) Interp. legit λειπόθυμα, sed MSS. ut in textu.

(d) Ἐκείνην ἢ χεῖρον.] Eadem suadent Colum. p. 271. Varro fol. 83.
& Palladius p. 79, 80.

βλητίον, ὥστ' μὴ μίγνυσθ' ἀλλήλοις
 ἐκ παρὰ διαφορῶν πεκτόμενα, περὶ
 τε τὰς μητέρας (2) τὴν γεννῆν, καὶ
 τὰ χειρὶδα συνετίζουσιν τὰς πεκτόμας.
 εἰάν τ' ἀλλήλοις συναναμιγῇ, ἀδύ-
 νατον διαφορῶν αὐτὰς ἐκ πεκτόμας
 βάλπον ἢ, εἰ ἐκάσῃ τρέφῃ ἐκ ἰατρῆς.
 Τρέφεται ἢ τὸ ζῶον τῷτο μάλιστα
 (3) βαλανίοις. παίνεται ἢ καὶ πιτύ-
 ροις σπίνουσι, καὶ σκευάλοις τοῖς ἀπὸ
 τ' ἄλων, ὅτι τὸ σίτω. αὐτὸ καὶ κεφαλαί,
 ὡς τὸ παίνεται, καὶ κατὰ τὴν γεν-
 νήσιν εὐδιαφορεῖν ποιεῖσι τὸ ζῶον. Οἱ
 ἢ χοίροι λοιμικὰ καὶ περὶ πτερυγί-
 ον, ἢ ἐμπεισθέντες ἰαθῶσιν, εἰάν
 εἰς ὃ πίνωσιν ὕδωρ ἀσφοδέλας ῥίζας
 βάλαντος, ἢ ἐντα πυκνῶς λένον.

(2) Malim τῇ γεννῇ, s. d. MSS. ut in textu. (3) Emend. ex MSS. an-
 te βαλανίοις.

Κ Ε Φ. Ζ.

Περὶ ἰάσεως συῶν. Διδύμω.

Χοῖροι καὶ νοσήσονται, εἰάν τ' καρ-
 κίνες ποταμίαις δάσῃς φαγῶν.
 ἐπιγινώσκονται ἢ αὐτοῖς σῶντες,
 ἐκ τῶ αὐχίνου ἀνασπαδεῖσθαι
 τελεῶν. εἰ μὲν (1) τ' αὐτοῖς κα-
 ταρῶν εἶεν, ὑγιαίνουσιν· εἰ ἢ ἡμαγ-
 μίαι, ἢ ἐκαστὰ πνα ἰχθῶρα παχύ-
 πρησιν ἀπὸ τῶν τελεῶν, νοσήσιν. Δη-
 μοκρίτης ἔν ἐ φυσικὸς ἀσφοδέλας
 ῥίζης ἐκ' ὀλίγον θλασθείσης μνῶς
 γ'. κλεῖν κατ' ἑκάστην σὺν εἰς τὴν
 περὶ τὴν μίγνυναι, καὶ ἀπὸ ζ'. ἡμε-
 ρῶν τὸ βίβανον τ' ὑγιαίνει καμνισθῇ.
 Ἐάν πυρεταίνωσιν, αἷμα ἐκ τ' ὑ-
 ρῶς ἀφαιρεῖται. εἰάν ἢ παρὰ τὴν μίαν
 ἐνοχλῶνται, ἐκ τ' ὕδατος τὸ αἷ-
 μα ληπτόν. Ἐάν ἢ (2) ἀδύλαχ' ὅσῳ συνήκωνται, ἐγκλυσθῶν δι' ὅλης ἡμέ-

(1) Hanc vocem supplevi ex MSS.

(2) Ἀδύλαχ' ὅσῳ. Ita Colum. p. 273. "Solet etiam universum pecus
 " egrotare ita, ut emacietur, nec cibos capiat; productumque in pascua
 " medio campo procumbat, & quodam veterno pressum somnos astrivo sub
 " sole capiet: quod cum facit, totus grex tecto clauditur stabulo, atque
 " uno die abstinetur porione & pabulo: postridie radix anguinei cucumeris
 " trita & commista cum aqua datur sicientibus: quam cum pecudes bi-
 " berunt, nausea correpta vomitant, atque expurgantur,——.

C A P. VII.

De sanandis suisbus. Didymi.

Porci non egrotabunt, si novem
 caneros fluviatiles edendos pre-
 biteris. Dignoscuntur egrotantes sues,
 evulsis e cervice pilis. Si enim pili
 puri fuerint, sani sunt: Si vero cru-
 entati, aut sanies quædam spissior cir-
 ca pilos hæserit, egrotant. Democri-
 tus igitur Physicus asphodeli radice
 modice tuse minas tres cibo singulo-
 rum suum admiscere jubet, & ante
 septimum diem integram sanitatem
 inde recuperaturos testatur. Si febrici-
 tent, sanguis e cauda emittendus
 est. Si tonsillis infestentur, ex sca-
 pulis sanguis tollatur. Si vero igno-
 tus morbus eos occupet, per diem

ac noctem totam haræ includantur; neque cibus neque potus ipsis offeratur, sed radices cucumerum sylvestrium tuskæ in aquam mittantur per diem ac noctem, ipsæque aqua postridie in potu præbeatur; postquam enim largius biberint, paulo post morbi causam simul evoment. Quandoquidem vero edax animal sit, ideoque splenem maxime ægrotat, prunis tamaricis in aqua extinctis, aquam exhibe. Sed & vinum pro aqua supra myricæ prunas fustum, ac potatum, homines sanabit: Cui remedio testimonium Democritus præbet. Idem Democritus homini splene laboranti medelam efficaciorē promittit, si ferrum prunis candefactum aqua extinguas, deinde aquam aceto misceas, & bibendam dolenti splenem exhibeas. Quum vero a reptilibus morfi fuerint fues, iisdem remediis, quæ ad pecora sananda ante diximus, curabuntur.

ρας καὶ νυκτὸς. ὅπου ὁ προσφωτὸς ἢ ποτὸν αὐτοῖς παραβλητέον, ἀλλὰ ρίζας (2) σικυῶν ἀγρίων χρησίμους ἐμβλητέον ὕδατι δι' ὅλης ἡμέρας καὶ νυκτὸς, καὶ (3) τὸτο τῇ ὑπεραίῳ ποτὸν δοτέον. πόντις ἢ λαβροπύρον μετ' ὀλίγον συνεξιμίσκωσι τὸ αἶμα τ' νόσος. (4) Ἐπειδὴ ἀδελφάρον ἐν τῷ ζῶον μάλιστα τ' (b) Γαλῆνα νοσεῖ. ἀνθρακας μυρσίνους εἰς ὕδωρ ἀποσείσαις παράρχει πιεῖν. καὶ ἀνθρώπους ὁ οἶνος ἀντὶ τῷ ὕδατος εἰς μυρσίνους ἀνθρακας ἐμβληθείς, ἔστι ποθίς, θεοαπύσσει· τὸτο ὁ μάλιστα Δημόκριτος μαρτυρεῖ. (5) Ἐπειροστέραν ὁ αὐτὸς Δημόκριτος ἰασιν τοῦ Γαλῆνος τοῖς ἀνθρώποις ἰσοῦς διαβεβαιῶται, εἰ ἀνθρακι σίδηρον πυρώσας ἀποσείσῃς ὕδατι, εἴπει τὸ ὕδωρ ὅξος μίξας διείης πλεῖν τοῦ πάσχοντι τ' Γαλῆνα. Ὅταν ὁ οἶνος σίγῃ πῶν ἱερπτικῶν διχρῶσι, τοῖς ἐπὶ τῶν βοοκημάτων ὡσεὶ ἡμῶν βοοκημασὶ θεοαπύσσειν.]

(2) Ita MSS. ante, σικυῶν. (3) Sic MSS. ante ποτὸν τὸ τοῦτον.
(4) Ex MSS. prius ἐπὶ δλ.

(b) Σπλῆνα νοσεῖ.] Aliud splenis suilli remedium ex tamaricibus petitum profert Colum. p. 273. " Spleni succurritur, si fabricentur canales ex tamaricibus & rusco, repleanturque aqua, & deinde sisientibus admoveantur; quippe ligni succus medicabilis epotus intestinum humorem compefcit.

(5) Emend. ex MSS. F. L. & Bod. In pr. Ed. --- ἐπειροστέραν. Ὁ αὐτὸς ---. In MSS. Bar. V. & Interp. --- μαρτυρεῖ ἐναργέστερον. ὁ ---.

CAP. VIII.

Κ Ε Φ. Η.

De feris suis. Democriti.

Περὶ συάγχων, Δημοκρίτη.

SI velis ab impetu ferorum suum tutus esse, cancri chelas pro amuleto alligatas gestato.

Εἰ βέλη μὴ λυμαίνεσθαι σε, (1) καρκίνου τὰς χελας ἔχε ἐν πελάτῃ.

(1) Sic MSS. & Interp. ante καρκίνου.

Κ Ε Φ. Θ.

C A P. IX.

Περὶ τειχεύσεως πάντων
κρεῶν. Διδύμω.

*De saliendo omnibus carnibus.
Didymi.*

Νεαροὶ ἐπὶ πλείστον διαμῶν κρέα
καθαρθέντα καὶ ἀναψυγμένα, ἐν
τόποις περικειμένοις καὶ νοτιοῖς πέντα,
βορείοις μᾶλλον ἢ νοτίοις. Ἡ δὲ αὖ
αὐτὰ ποιεῖ γὰρ ἀειπνήσει καὶ ἀ-
χυρα ὅτι ἐπιβλήσεται. τοῖς ὅμως
τοῖς τειχεύσεσσι μάλιστα ἐστὶ μάλιστα
ἡμῶν ποτὶν ἐδύο. Διὶ ὅτι πε-
ριχύνεται τὰ ὅσα ἐκείνῃ τῇ κρεῶν.
ἄλλοι ὅτι φρυκτοὶ ὡς περιχύνει
μᾶλλον εἰσὶν ἐπιτηδίοι. τῇ ὅτι οὐδὲν,
οἷς περιχύνεται μάλιστα, καλῶς τὸ
ἀπὸ ἐλαίου ἢ ἐξῆς. Τὰ τῇ αἰσῶν καὶ
ἐστὶν ἐλάφῃ (1) κρέα καλ-
λιστα περιχύνεται, εἰ, μὲν τὸ πρῶ-
τον αἰσὶ πασῇτι, τῇ ἐκμάδῃ καὶ
ἐκμάδῃ ἐκμαρμένῃ ἐκμαρμένῃ
πάλιν αἰσὶ πασῇτι, ἔπειτα εἰς γί-
γαρεα μὴ ἀφαιρῆναι ἀπὸ τῇ ῥα-
γῶν δερμάτῃ τὸ λοιπὸν σιωπῆναι,
ὡς μὴ ἀπὸ αἰσῶν, ἀλλὰ τὸ μέ-
σον διασπᾶσθαι τῇ γάρτῃ. ἐὰν ὅτι
καὶ γλυκύς γλυκὺς ἐπιχέῃς αὐ-
τοῖς, πολὺ βέλιον ποιήσεις.
stum dulce ipsis infuderis, longe melius facies.

(1) Supplevi ex conjectura.

R Ecentes diutius permanent car-
nes repurgatæ & siccatae, & in
locis umbrosis ac humidis positæ, &
ad boream magis quam austrum
spectantibus. Dulciores autem fiunt
nive circumposita, paleisque injectis.
Animalibus, quorum carnem salire
volumus, potus pridie non exhiben-
dus. Oportet eos, qui carnem sale
asservare velint, ossa carnibus exuere.
Sal autem frictus salfuræ est maxime
idoneus. Cæterum vasa, in quibus sali-
untur carnes, meliora sunt, in quibus
oleum reconditum fuit aut acetum.
Carnes caprarum & ovium & cer-
vorum optime saliantur, si, postquam
primum sale fuerint conspersæ, hu-
mor & sanies omnis tollatur ac de-
tergeatur, rursumque sale consper-
gantur, & deinde in vinaceis ab a-
cinorum pellicula non separatis sic
componantur, ut se mutuo non con-
tingant, verum intermedius locus
vinaceis sit refertus. Si vero & mu-

LIBER XX.

BIBΛION K'.

ARGUMENTUM LIB. XX.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΒΙΒΛΙΟΥ Κ'.

HÆC insunt in hoc libro, qui vigesimus est selectarum de Agricultura præceptionum, & continet tractatum de piscium nutritione, & ex diversis locis in unum congregatione, & de iis capiendis, & de compositione escarum omnis generis, quæ ad capiendos pisces diversos, tum fluviatiles, tum marinos, efficaces sunt.

(1) MSS. ἐνεργόντων.

CAP. I.

Κ Ε Φ. Α.

De piscibus alendis. Florentini.

Ἰχθυοβοφικόν. Φλωρεντίνω.

Piscinæ in mediterraneo loco faciendæ sunt, in quantum quis vult & potest, pisces vero qui in aqua potabili versari solent, aut qui admixti sunt ex mari in aquam potabilem transferantur, & impleantur piscinæ. Qui vero prope mare aut stagnum habitant, quodcunque genus piscium ista maris pars maxime nutriat, hoc ipsum in piscinam manufactam injiciunt. Sed & locorum natura respicienda est, & siquidem fuerit palustris locus, palustres pisces, si vero asper, saxatiles appellati immittantur. Pa-

EN τῇ μισογενίᾳ διξαρμινὰς ποιητίον, ἰφ' ὅσον τις βύλι-
ται ἐ δύναι, καὶ τὸς ἰχθύ-
ας οἱ πρῶτοι ἐν δαπ (1) πρῶτον
νέμονται, ἢ καὶ τὸς (2) ἐπιρριπνυμένους
ἀπὸ τ' ἡλίας εἰς τὸ πρῶτον μι-
σσογενίον, καὶ πληρωτίον. οἱ δὲ ἡ-
λίας ἢ λίμνης πλησίον, ὅ, π ἂν
μάλιστα τὸ τ' θαλάσσης μέγας τρέ-
φῃ γένῃ ἰχθύων. τὸτο εἰς τὸ χυ-
ροποιήτον ἰμωδάλωτον. Ἀρμυρίον δὲ
καὶ ὡς πῶ τ' χυρίων φύσιν, καὶ
μ ἰλῶδες ἢ, τὸς ἰλίους, εἰ δὲ τρε-
χὺ, τὸς χαλκίους πτεράεις ἰμω-
δάλωτον. (a) Τροφή δὲ ὡς σπομωδάλω-

(1) MSS. Eton. & F. habent ποταμίω. (2) Emend. ex MSS. antea ἐπιγνυμένους.

(a) Τροφή δὲ ὡς σπομωδάλωτον.] *Varia cibariorum genera recenset Colum. Lib. 8. Cap. ult. "Piscibus (inquit) præberi convenit tabentes haleculas, & salibus exesam chalcidem, putremque sardiniam, nec minus scarorum branchias, vel quicquid intestini pelamis aut lacertus gerit..... "Facit etiam ex pomis viridibus adaperita ficus; & nuces digitis infra- "cta sunt danda: nec minus elixum molle sorbum, quique sunt cibi sor- "bilibus proximi, ut mulctra, recens caseus, —*

λαται ἀπαλωπείη χλόη, καὶ τὸ ἰχ-
θύων πὲ μικρῶν περὶ, καὶ πινὼν πὲ
βράγχια ἔπὲ ἐντός, καὶ σὺν τευ-
φροῦ τμηθῆναι, καὶ τυρὸς ἀπαλὸς,
πῆς πλαγίοις καὶ πετράοις, ἔχει δὲ
δὲ, καὶ κακοιοί, ἢ ὅ, π ἂν τοῖσιν ἰ-
χθῆς, ἢ ἄρτε πιτυρίτε μάζα, ἢ
σὺν ξηρῶν κρηπίδα. Ἔστω ὅ πλεί-
ους ἰχθύες παντοῦ, ἰὼν πλουσπόρε
βοτάνης τὸ παραπλησίως πολυγώνου
καπέπας τοῖς τρέφουσιν ἰχθύας ὑδα-
σιν ἐπιβάλλης.

Κ Ε Φ. Β.

Ἰχθύας εἰς ἓνα τόπον συν-
αγαγεῖν (1) Ὀππιανῶ.

Γλήχων, θύμβρα, δειζά-
να, σαιμψύχη, ἐκάς ἀνά
δραχμὰς γ'. λιθανωτοῦ φλοιῷ,
σμιρνης, σινάπιδος, αἰὰ δραχμὰς
γ'. ἀλφίτη οὐκ εὐάθῃ λυθῆτος ἡ-
ρίμναιον, ἡπατὶ χειρὶς ὀπτοῦ
δραχμὰς κδ'. εἰατος αἰγίης τὸ ἴ-
σον, σκόρδων ὀπαύτως, κόψας κατὰ
μοίρας, εἴτε ἄμυν λιπῆς μίξας,
καὶ εἰς τὸ τόπον ἐπὲ μίας ὥρας ἢ
διούρας βαλόν, πὲ δίκτυα ἐπι-
θῆ. Οἱ δὲ (2) δελφινίς βοτάνης τὸ
ἄρτε κρηπίδος καὶ σιδαίσης ἡμ-
βάλλας καλῶς τὸς ἰχθύας, ὡς
ταῖς χερσὶ συλλέγειν. Τινὲς σκόρ-
δων ἡρίμναιον, ἢ σιδαίων πιψο-
μίνων τὸ ἴσον, γλήχων, δειζά-
να, θύμν, σαιμψύχη, θύμβρα,
σταφίδος ἀγέλης, αἰὰ δραχμὰς λβ'.
ἀλφίτων (2) ἡμπατίονις μινῶν,

(1) MSS. V. F. & Bar. non agnoscunt hanc vocem.

(2) Δελφινίς βοτάνης.] Delphinium surculos emittit duum dodrantium
altitudine, circa quos exiliunt minuta & oblonga folia, incisuris divisa,
delphinorum forma, unde & nomen; Flore viola alba simili, purpureo co-
lore; semine siliquis incluso, milio non absimili. Dioscorides alterius Del-
phinii meminit, quod alii Hyacinthum, Romani vocabant Bucinum. Vid.
Oribasium & Dioscor. Lib. 3. Capp. 84, 5.

(2) Restitui ex Conjectura, prius ἡμπατίσης. Casaub. legit ἡμπατίσης.
In MSS. V. & Bar. ἡμπατίσης μινῶν, MS. F. habet αἰ μάζας μινῶν.

alicæ

bulum vero insuper injicitur tener-
rima herba, & minutissimi quique
pisciculi, & quorundam branchiæ ac
intestina, ficus etiam molliores con-
cisæ, & caseus tener, marinis præ-
sertim & saxatilibus, squillæque ac
gobii, aut quicquid ejusmodi fuerit
in promptu, panis quoque furfuracei
massa, & ficus siccæ concisæ. Plures
porro pisces ubique erunt, si polyspo-
rum herbam, quæ polygono similis
est, concisam aquis pisces alentibus
injeceris.

C A P. II.

Ut pisces in unum locum con-
gregentur. Oppiani.

Pulegii, thymbræ, origani, samp-
suchi, singulorum drach. III.
corticis thuris, myrrhæ, sinopidis,
singulorum drach. VIII. polentæ vi-
no odorato dissolutæ minam dimi-
diam, jecoris porcini assati drach.
XXIV. adipis caprini tantundem, al-
lii tantundem, singula seorsim tun-
dito, deinde arenam tenuem admis-
ceto, & horam unam aut alteram
in locum antea immitte, retiaque
circumdato. Alii delphinium her-
bam masculam contusam & cribra-
tam immittentes adeo provocant
pisces, ut manibus prehendant. Qui-
dam allii minam dimidiam, & se-
sami torrefacti tantundem, pulegii,
origani, thymi, sampsuchi, thymbræ,
staphidis sylvestris, singulorum drach.
XXXII. polentæ minam inspersam.

alicae tantundem, corticis thuris drach. XVI. cum terra & furfuribus subigunt ac injiciunt.

χόνδρ' τὸ ἴσον, λιθανντοῦ φλοιοῦ
(3) δραχμὰς ις'. γῆ καὶ πιπύρις
διύσαντες ἐμβάλλουσιν.

(3) Ita MSS. V. Bar. & Interp. ante δραχμὰς ις'.

CAP. III.

*De fluviatilibus piscibus capi-
endis. Didymi.*

A Dipis ovilli, sesami torrefacti, alliorum, vini odorati, origani, thymi, sampsuchi aridi, singulorum convenientes portiones tundito, & pane exceptas injicito.

CAP. IV.

*Pisces omnigenos in unum lo-
cum congregandi ratio.
Democriti.*

B Oum, caprarum, ovium, suum sanguinem, & tenuium intesti-
norum excrementa, thymi, origani, pulegii, thymbræ, sampsuchi, allii, vini odorati facis, singulorum pares portiones, adipis aut medullæ co-
rundem animalium quantum sat-
is videbitur, omnia singulatim & simul contundito, & in massas redigito, easque in quos velis locos ante ho-
ram injicito, retibusque eos cingito.

(a) Σαμψύχην,] Vid. qua notavi ad Cap. 27, Libri undecimi.

CAP. V.

Ad omnes pisces capiendos.

S Anguinem capræ nigræ, vini o-
dorati facem, & polentæ mas-
sam simul misceto, & pulmonem
capræ minutatim concisum simul
subigito ac utere. Si vero circa fu-
niculum piscatorium salem adspers-
eris, nemo piscem capiet.

Κ Ε Φ. Γ.

Πολαμίς ἰχθύας θηρεύσαι.
Διδύμης.

Σ ἤρως περιβατεῖς, σησάμω πη-
φωσμένω, σκόρδω, οἶν' εὐώ-
δης, ὀρεζάνη, θύμω, σαμψύχῃ
ξηρῇ, ἐκάστω τὸ σύμμετρον κόψας,
καὶ ἀναλαβὼν ἄρτον ἐμβάλλει.

Κ Ε Φ. Δ.

Ἰχθύας εἰς ἓνα τόπον συ-
αγαγεῖν παντοίους.
Δημοκρίτης.

Β ὄων, αἰγῶν, περιβάτων, συν τῷ
αἵματι, & τῷ ὅκ' ἑλπίων ὀρίεραν
κόπρια, θύμω, ὀρεζάνῃ, γλήχωνος,
θύμβρας, (a) σαμψύχῃ, σκόρδω,
οἶν' εὐώδης πρυγός, ἐκάστῳ τὸ ἴσον.
ἤρως ἢ μυελὸς τῶν αὐτῶν βοσκημέ-
των, καὶ ἁμύνας καὶ αἷμα συγκόψας,
καὶ ποιήσας μάζας, εἰς τὰς τόπους
περὶ μίαν ὥραν ἐμβάλλει, εἴτε πε-
ριβάλλει τοῖς δικτύοις.

Κ Ε Φ. Ε.

Πρὸς πάντας ἰχθύας.

Αἷμα αἰγὸς μελαίνης, οἶν' πύ-
ρα εὐώδης, & μάζαν ἀλφίτων
συμμιξίας, αἰγὸς καὶ ἑλπίων πρυ-
γων εἰς λεπίσπετον συμφορέσας
ξηρῇ. εἰς τὸ περὶ τῶν ὀρμίων ἁλὸς
περιπάσης, ἢ θηρεύει τοὺς ἰχθύας.

Κ Ε Φ.

Κ Ε Φ. Γ.

Ἰχθύων ἀλιθυπκόν.
Ταρεντίνε.

C A P. VI.

*De capiendis piscibus.
Tarentini.*

Εβλόμην μὲν, ὦ Τιμώταπε, ἀσφαλίστερόν σοι ἀποφθεύουσαν τὴν πρὸς αὐτῶν φύσιν, ὡς ἵππος εἰπὺν, καὶ βίον, καὶ τὴν ὀχείαν, καὶ τὴν περὶ τὴν αὐτῶν τ' ὅλης ζωῆς, καὶ πάντα αὐτῶν εἶδη θαλάσσια, καὶ πάντα λιμναῖα· ἵπτιός κατ' ἰδίαν, πάντα λεπιδώπεα αὐτῶν ἴσι, καὶ πάντα ἀκονοῦντα, καὶ πάντα λεῖα, ἔπειτα (1) μαλακοσφάγους, καὶ πάντα ζωοτόμα, καὶ πάντα αὐτῶν ὑποαρχέμενα, καὶ πάντα αὐτῶν (2) ἀλλήλοφιλα, ἔπειτα ἐπὶ ὅλως ἀλλήλων ἀπαιτούται. ἐπὶ τοῦτοις γὰρ (3) εὐφύχως εὐεβλόμην θεωραζαίην, ὡς μηδὲν ἔστι ἐν θαλάσῃ λῆσαι μὲν π. ἀλλὰ πρὸς μὲν τούτων κατὰ καιρὸν προσφωτισμόν. Νῦν γὰρ, ἐπὶ ὅρῳ ἐπιθυμητικῶς ἰσχυρῶς πιναι πρὸς τὴν ἑκάστη ἀφ' ἑλπίου, καὶ φερομένους πρὸς αὐτὴν εὐφύχως, ἀναγκαίως κατ' ἑκάστην καιρῶς π. ἐν ἰδιωτικαῖς λέξεσι ὅλως τὴν προσδοκίαν ἀφ' ὅπως ἐκπληρώσω, (ὅς πρὸς γὰρ μὲν ἔπος ἀπειτύντο) καὶ πρὸς πάντα τὴν γινώσκοντα περὶ τὸν ὅσον πρὸς τούτων διασφραξάν ὅ, π. Ἀσκληπιδὸς, ἔπειτα Μανέθω, ἔπειτα Πάξαμος, καὶ Δημόκριτος.

Volebam tibi, Vir colendissime, certius explicare ipsorum naturam, ut paucis dicam, & vitam, & venerem, & nutritionem, & totius vitæ ipsorum longitudinem, & quæ species ipsorum marinæ, & quæ fluviatiles, & quæ palustres sint: Deinde singulatim, quæ squamosæ sint, & quæ spinosæ, quæ læves, quæ mollis testæ, qui viviparæ, quæ oviparæ, quæ solitariae sint, quæ inter se amicæ, [qua se mutuo vovent,] & quæ in totum se mutuo non impetant. In tantum enim alacriter volebam procedere, ut nihil eorum, quæ in mari degunt, me clam esset. Verum de his alias opportune tractabimus. Nunc vero, cum videam quosdam historiæ singulorum audiendæ studio ardentis, eique cupide inhiantes, necessarium mihi videtur, ut communi atque usitato sermone singula proferens omni illorum expectationi abunde satisficiam, (sic exigente re ipsa) & omnia perspicua reddam, ex iis quæ Asclepius, & Manetho, & Paxamus, & Democritus, de his prodiderunt.

(1) Emendavi ex Athenæo, qui pag. 106. de Piscibus μαλακοσφάγους agit. In pr. Ed. μαλακούς. (2) MS. V. ἀλλήλοτόμα, sed. MS. Eton. ut in textu. Nisi forte supplendum cum Interp. καὶ πάντα ἀλλήλοτόμα. — (3) Restitui ex conjectura, quod ita inferius scribatur; prius, nullo cum sensu, ψύχως.

C A P. VII.

K E Φ. Ζ.

Inescationes piscium.
Ejusdem.

(1) Δέλη ἰχθύων.
Τῷ Αὐτῷ.

Inescatio mugilum, pastinacæ, scor-
piorum, acipenserum, phagro-
rum, fabrorum, scarorum, glauco-
rum, mullorum, amiarum, acuum,
pulchrorum piscium, thynnorum,
trachurorum, sacutorum, melanuro-
rum, smaridum, capitonum, poly-
podum, vulpecularum, bocarum, mu-
rium, mormyrorum, smylorum, se-
piarum, pholidum, locustarum, tor-
pedinis, iulidum, allabetum, fargo-
rum, squillarum, characum, solea-
rum, auratarum, eleotridum, alo-
farum, illorum, sacrorum piscium,
cordylarum, ad pisciculos marinos,
gobiorum, asellorum, dacorum, por-
corum, mustelæ, lepidoti, orphi,
leucopidis, murænarum, coracino-
rum, κροχίνων, καρφίων, ἰγχελίων, κηρύκων,

(a) **Κ**έρων, πρυγόν, σκορπίων,
(2) ἰλάπων, φάρων, χαλ-
κίων, σκάρων, γλαύκων, τεγγλῶν,
ἀμυῶν, ραφίδων, καρχιδύων, θύν-
νων, τραχέων, σακκῶν, μελα-
νέων, σμαρίδων, κεφάλων, πο-
λυπόδων, αἰωπίκων, (3) βοῶν, μυ-
ῶν, μωρμύρων, (4) ζυμύλων, ση-
πιῶν, (5) φουκίδων, καρφίων, νάρ-
κης, ἰελίδων, (6) ἀλαδίστων, (7)
σαργίων, κελίδων, (8) χαρχαίων,
βυγλώσων, (9) χευστόφων, (10)
αἰεαντίων, θελισσῶν, * ἰλίων, (11)
αἰνίων, (12) προσπανθιμίων, σκορ-
δυλῶν, (13) πρὸς τὴν λιπτήν χε-
ρὴν θαλασσίαν, καρφίων, (14) χυα-
ρίων, δάκων, κρίων, χαλίας, λε-
πιδωτοῦ, ὀρφῆ, λουκάπιδος, μυ-
πιδωτοῦ, ὀρφῆ, λουκάπιδος, μυ-
πιδωτοῦ, ὀρφῆ, λουκάπιδος, (15) λατίλ, πορφύρας,

(1) Ita MSS. & Interp. antea Γίνη---. Totum hoc Caput luxatum est.

(a) De Variis hisce Piscium generibus adeundi sunt Athenæus, Pli-
nius, Aldrovandus, Hippolytus Salvianus, & Johnstonus. Mihi autem
satis est veras lectiones eruere, & fontes indicare, unde Piscium historia pe-
tatur: si enim singulorum naturam & descriptionem vel strictim deliba-
rem, Notularum moles nimia esset. (2) Athenæus & Hipp. Salvian. ha-
bent ἰλάπων, Pollux in Onom. pag. 282. scribit ἰλαψ, & ita MSS.
(3) Interp. Casaub. & MS. Bar. βωκῶν. (4) Sic legend. ex Interp. &
MSS. V. & Bar. Vel σμύρων. Ante, σμήλων. (5) Scribend. vel φουκίδων
ut Hipp. Salv. & Interp. vel φουκίδων ex Athenæo, aut φουκίδων ex Pol-
luce, MSS. ut in textu. (6) Restitui ex Hipp. Salv. & ope Casaub. Prius
ἀλαδίστων. (7) Legend. σάρκων, vel σαργίων, ex Athenæo. (8) Resti-
tuatur ex Athen. χαρχαίων, vel καρφαίων, & Columella habet charchari:
In MS. Barocc. χαρχαίων. (9) Sic legend. ante χευστόφων. (10) E-
mendand. ἰλιωτίων ex Athen. pag. 312. & Hipp. Salviano. * An le-
gend. ἰέλων, nam ἰλῶ mihi non occurrit? (11) Malim cum Interp.
αἰνίων. (12) Vox corruptissima; cui emendande nihil opis afferunt MSS.
An legend. πρὸς πάντα ἀμυῶν, cum de Amiis plus semel meminerint,
qui de Piscibus scribunt: sed conjecturis parum fidei adhibetur. (13) Ita
sine dubio legend. Ante, pessime, — σκορδυλῶν γ'. πρὸς τὴν λιπτήν, κα-
ρφίων, χερὴν θαλασσίαν, —. (14) Reponatur χαρχαίων ex Athenæo,
vel χαλκίων. Nam χυαρίς nullibi (quod sciam) occurrit. (15) An
legend. λατίλ, πορφύρας, —.

λαυρέ-

λαυρόκων, καὶ σφῆς πάντα παντὶ
καίρει, ὅσους τινὲς λιπιδίω γεύτην.
πρώτον δὲ πάντων ἐστὶ δελιὰρ σφῆς πᾶ
μισαλα ὀψάχεια, οἷον ἰλῆς, (16)
γλαύκος, φάγρος ὁμοίως πάντα ὅ
μισαλα. τὸτο γὰρ τὸ δελιὰρ αἴμα
πρὶν εἰρχθῆναι [† εἰς] τὸ ἀγκιστρον,
καὶ θίγῃ τὸ ὕδατος, εὐλαβέμεθα ὅ
μικρὰ ὀψάχεια τινὲς ἐπιδομήν τῶν
μισαλῶν ὀψάχειν ὑποχωρεῖ. πᾶ δὲ
(17) μισαλα ὀψάχεια, τῇ φυσικῇ
τῇ δελιῶν ἡδονῇ, ἐκ τῇ ἰδίῳ φωλιῶν
ἐξέρχεται, καὶ ἐὰν γὰρ ἀπὸ σταθίων β'.
παύσῃ δὲ τε καὶ σφῆς ἀλλήλα μάχε-
σθαι φυσικῶς ἀγόμεθα, καὶ μὲν ἡδονῆς ἀπο-
κρίμενα, ὥστε αὐτὰ μηδὲ σκαρ-
ξί, μηδὲ κόπτεται τινὲς ὁρμῶν ἀπο-
κρίναι.

(16) MSS. habent ἰλῆς. †

(17) MSS. & Interp. μικρά.

rum, locustarum, anguillarum, buc-
cinorum, latilorum, purpurarum, lu-
porum, & ad omnia omni tempo-
re, & ad pisciculos. Primum om-
nium autem illicit magnos pisces,
velut illos, glaucos, phagros; &
omnes magnos pisces similiter. Hæc
enim esca simul ac hamum inclu-
ferit, & aquam contigerit, parvi pis-
ciculi magnorum piscium incursum
timentes recedunt. Naturali autem
voluptate escarum allekti parvi pis-
ciculi ex propriis latebris exeunt,
etiamsi stadiis duobus absint, ludunt-
que ac inter se pugnant natura du-
cti, & cum voluptate attrahuntur,
ut neque subsultando reluctentur, ne-
que funiculum piscatorium rumpant.

Hæc vox, salvo sensu, abesse possit.

Κ Ε Φ. Η.

Συνθέσεις τῶν δελιῶν.

(1) Αἰλῆς, βρομὸν δραχ. ἡ. πᾶ-
φον πυρρῶν τῶν πιτομένων,
ἀνίσκ, τυροδ αἰγεία, ἀνά δρα.
δλ'. (2) ὀποπάνυχος δρα. β'. αἴμα-
τος χοιρεῖα δρα. δλ'. χαλδαίας δρα.
δλ'. πάντα λιάνας ἐπιμελῶς (2) καθ'
ἐν, καὶ μίξας ὁμοῦ, παράγει οἶνον
ἀδελον αὐσηρῶν, καὶ πλάσας καλύ-
ματα, ὥς πρὶ θυμιάματα, ξέροντες ἐν
σκιᾷ.

(1) MSS. V. Bar. & Interp. Σιλῆς.

(2) Ὀποπάνυχος,] Vid. quæ notavi ad Cap. 12. Libri decimi sexti.

(2) Sic legend. quis non videt? Prius, — λῶς, καὶ καθ' —.

CA P. VIII.

Compositio esca.

Pluri, bromi drach. VIII. paphorum
fulvorum volatiliū, anisi, casei
caprini, singulorum drach. IV. opo-
panacis drach. II. sanguinis porcini
drach. IV. galbani drach. IV. Omnia
diligenter seorsim terito, & simul
mixtis vinum sincerum austerum af-
fundito, & collyria formato, velut
suffimenta, atque in umbra sicca-
to.

CAP. IX.

Κ Ε Φ. Θ.

Alia compositio ad solos coracinos ingentes capiendos, propter escæ excellentiam.

Ἄλλο πρὸς κορακίνους μόνους ὑπερμεγέθους, διὰ τὴν ὑπερβολὴν ἔδελέαιος.

LEntis torrefactæ scrupulos VIII. cumini torrefacti drach. I. uvarum immaturarum, mugilum crudorum drach. IV. coronopodii herbæ drach. IV. anthyaliorum amarorum, hoc est crudorum, drach. I. palmæ passæ drach. IV. castorii drach. I. Omnia trita, anethi succo admixto, in collyria redigito ac utere.

ΦΑκὺ πφρυγμῶν γράμμωζα ἡ. κυμίνου πφρυγμῶν δρα. α'. ὀμφάκων, κερύων ὠμῶν δρα. θ'. βοτάνης κεραινοποδίου δρα. δ'. (1) (α) ἀνθυαλίων πιπερών, τεττίσιον ὠμῶν, δρα. α'. φοίνικος πατητοῦ δραχ. θ'. (β) καστορέου δραχ. α'. πάντῃ λεῖα ποιήσας ὡς σμίξον ἀνέθου χυλόν, ἔποιήσας κηρύεα χυλῶ.

(1) *An legend. ἀνθυαλίων, cui proprius accedunt MSS. in quibus ἀνθυαλίων.*

(a) *Ἀνθυαλίων πιπερών, -] Plinius ex Dioscoride Tom. 4. p. 166. duo Anthyllii genera describit: "Herba Anthyllion (inquit), quam alii anthyllum vocant, duorum generum, foliis & ramis lenticula similis, palmi altitudine, sabulosis apricis nascens, subsalsa gustanti. Altera Chamæpityi similis, brevior & hirsutior, purpurei floris, odore gravis, in saxosis nascens: semina lenticulis similia utraque fert.*

(b) *Καστορέου. -] Nora satis est fabula de Fibro, insequentibus venatoribus, testiculos suos dentibus execante, quam abunde refellunt Sextius apud Plinium, & Dioscorides Lib. 2. Cap. 26. Univerſa autem Antiquitas credidit, Castorium nihil aliud esse, quam Castoris testes siccatos; cui opinioni refragatur J. Ant. Saracenus in Notis ad locum Diosc. cit. "Nos ipsi (inquit) cum Monpelii Mich. Heroardo Chirurgo peritissimo Fibrum discipulanti adstaremus, testiculos a folliculis iis, qui in inguinibus utrinque membrana sua conclusi testium specie fallunt, quique verius Castorii nomine donantur, plane diversos observavimus. Quod & a pia memoria præceptore Rondeletio antea edocti fueramus. Efficacissimum Castorium ex Ponto, Galatia, & Africa advehebatur.*

CAP. X.

Κ Ε Φ. Ι.

Ad fluviatiles pisciculos esca, qua Annus usus est.

Πρὸς ποτάμια ὀψάρεα, ᾧ (1) Ὀπταριὸς ἐχεῖτο.

Sanguinem vituli, & vitulinas carnes minutatim concisas, in vas fictile mittito, ac sine per dies decem, postea pro esca utere.

Αἷμα μόσχου & μόχου κρέα λίαν κατὰ μέγεθος βάλῃς εἰς κηλύνιον, καὶ ἵασον ἐπὶ ἡμέρας ἑ. μισθ' ὅς αὐτὸ διέλῃς.

(1) *MSS. V. Bar. & Interp. Ἄνθ.*

Κ Ε Φ.

Κ Ε Φ. ΙΑ.

C A P. XI.

Δέλϐ, ὥτε τῆς ἰχθύας
ἐτοιμὸς ἔρχομαι.

*Esca, ad quam pisces ultro
advenient.*

Αφίκα φρεσῶς, καὶ μάζας (1)
πυρήσας παρῳαλλε.

Polentam subige, & massas inde
factas ipsis objice.

(1) *Supplevi ex conjectura.*

Κ Ε Φ. ΙΒ.

C A P. XII.

Πρὸς ρεύτην ποταμίαν.

Ad pisciculos fluviatiles.

Πιτύρων κελδίνων μινᾶς β'. ὀλο-
φάκων ροίνικα α'. ἀναμύζας ἀ-
πόρεξε γάρῃ ἀδύλῃ τῇ αὐτῇ, καὶ
σησίμων π. ροίνικα παρῳαλλε, καὶ
ἐκ τούτων ὀλίγον ἀποσκορπίσει, ὅ ἀμ-
φιῳαλλε. ἅμα καὶ τῇ σκορπίσῃ, πᾶ-
σαι λιπῇ ρεύτῃ παρῳαλλέσεται, καὶ
ἐὰν ᾗ ἀπὸ τῶν δύνῃ. ἢ ἐξῆσι ἐπὶ τὸ
αὐτό. καὶ ἢ μισγάλα ὀψάρεα φεύ-
ξεται ἀπὸ τῆς ὀσμῆς. ἕτως ἔν ρεύ-
τι, καὶ ἐπιπύζει.

Furfuris hordeacei minas duas, &
lentis integræ choenicem unam
misce, & garo sincero sufficienti
macera, & iesami choenicem adde,
indeque paululum disperse, & cir-
cumjice. Simul enim ut disperferis,
omnes pisciculi advenient, imo, et-
iam si stadiis quinque absint, in unum
omnes convenient. Cæterum magni
pisces ab odore fugabuntur. Sic igitur
utaris, nec sine successu.

Κ Ε Φ. ΙΓ.

C A P. XIII.

Πρὸς χοίρους.

Ad porcos.

Σησίμων δραχμαὶς δλ'. σκόρδων
κεφαλῶν δραχμαὶς β'. ὀρνυγας
περὶ χροῦ τῆς σαρκὸς δραχμαὶς β'.
ἐποπάναντος (1) δραχμῇ α'. ἀνα-
λάμβανει τρεῖς γλοιᾶς, καὶ πλά-
σαι καλλύει ρεύτι.

Sesami drach. IV. capitum alliorum
drach. II. coturnicis falsæ car-
nis drach. II. opopanacis drach. I. ex-
cipe trita cum parietum gymnasio-
rum strigentis, & collyriis inde
formatis utere.

(1) Ita MSS. V. Bar. & Saracen. prius δραχμαὶ β'.

CAP. XIV.

Ad anguillas.

SColopendræ marinæ drach. VIII. squillarum fluviatiliū drach. VIII. fefami drach. I. excipe, & utere.

(a) Καείδων.] *Respice ad Cap. 23. Lib. decimi quarti.*

Κ Ε Φ. ΙΔ.

Πρὸς ἐγγέλεις.

ΣΚολοπίνδρης θαλασσίας δραχ. η'. (a) καείδων ποταμίων δραχ. η'. σησάμους δραχ. α'. ἀνταλαβὼν ἡδῶ.

CAP. XV.

Ad mugiles marinos esca.

Folii malabathri pilulam unam, piperis grana decem, melanthii grana III. floris junci odorati, vel, ut Aliis placet, internæ partis parum, omnia trita misceto, deinde medullam panis puri in vini Marcotici hemina una macerato, aridaque eo excipito, unitisque pisces inescā.

(a) Φύλλα μαλαβάθρης.] *Vid. quæ notav. ad Cap. 6. Libri sexti.*

(1) *Emend. ex MSS. V. Bar. & Casaub. ante, χινικῶ.*

(b) Ὀδὸν Μαριαννῶν.] *Marcotis Lacus Ægyptia, a meridiana Alexandriæ parte, triginta mill. pass. trajectu, 150. ambitu, ut tradit Claudius Cæsar; Græcis Μαρία, Μαρεία, & Μαριῶνς dicitur. Hinc Vites in circumjacente agro nascentes Marcotides vocantur Virgilio Georg. 2do. "Sunt Thasiæ vites, sunt & Marcotides albæ; "Pinguibus hæ terris habiles, levioribus illæ. Vini etiam Marcotici meminist Flaccus: "Mentemque lymphatam Marcotico "Redegit in veros timores "Cæsar,——.*

Κ Ε Φ. ΙΕ.

Δέλος πρὸς κερρεῖς θαλασσίας.

(a) Φύλλα μαλαβάθρης σφαιρεῖον α'. πιπέρως κόκκους ι'. μελανθίους κόκκους γ'. ἀνδρὺς (1) χοινοκῶν, οἱ δ' εἰς τὸν ὅλον, ὁλίγον, πάντως ληϊώσας μίξον, ἐπιθεῖν αὐτῶν κατὰ τὸ ἐν τῷ βρέξει (b) οἶνον Μαριαννῶν κατὰ μίαν ἀντάλαβιν πρὸς τὸν ὅλον, καὶ ἐνέσας διδάσκει.

CAP. XVI.

Alia excellens esca, & nihil aliud nisi adultos mugiles capiens.

Hepatis thyynni drach. IV. squillarum marinarum drach. VIII. fefami drach. IV. fabæ frefæ drach.

(1) *MSS. θρηύσον.* (2) *Interp. melius forsan ἀμυῶν.*

Κ Ε Φ. ΙΖ.

Ἄλλο ποιῶν χαλῶς, καὶ μὴ δὲν ἄλλο (1) θρηύσον, εἰ μὴ τελείως κερρεῖς.

Θύνην ἥπατος δραχ. δ'. καείδων θαλασσίαν δραχ. η'. σησάμους δραχ. δ'. ἐρεγγυῶν δραχ. η'. (2) αὐτῶν.

των ὁμῶν δρα. β'. τρεῖς αὖ περ-
κείματα ἀναλάμβανε ἐν τῷ γμαπ
(3) ἐψήμωζε, & ποιήσας κρηδύλαι
διέλαζε.

(3) Sic legend. prius ἐψήμωζε.

K E Φ. IZ.

Δέλος κερτέων θαλασίων.

Κριτὸ μόρεον βαλὼν εἰς (1) ὄρεον
ὡμῶν, καὶ ἄλλω ὄρειῳ ἐπιχεύ-
σας πύλησιν, ὥστε μὴ ἔχῃ ἀνάπνοι-
αν μηδαμῶς, καὶ ὁδὸς εἰς κάμινον
ἐλευργικὴν ὁπῆγηται ἀπὸ πρῶτ' ἕως
ἐσπέρης, & εὐρησὲς αὐτὸ μαλακὸν
μετὰ ὁδὸς, ὡς τρεῖς ἐξ αὐτῆς ἔν δι-
ελάζει.

(1) Sic emendatur a Du Fresne in Glossario, Qui, ex Zosimo Pano-
polit. MS. de Caminis, exponit ἄγρως ὀρεφικόν. In pr. Ed. & MSS. i.
ὄρεον.

K E Φ. IH.

(1) Πολάτος τένομα, ὁψο-
ποίημα ἐν θαλάσῃ, ὥστε
ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἐλθεῖν ἐν
αὐτῇ τῆς ἰχθύας.

Λαβεῖ λοπάδι γ'. τ' θαλάσσης,
πὺ ὡς πῶς πίπας γινόμενα
καὶ τέταν ἐκδύσας πῶς σάρκα ἐ-
πίγραψον αὐτῶν εἰς ὄρεφον αὖ ὑ-
ποκείμενα, & παραχρῆμα ὅψη τῆς
ἰχθύας ἐπὶ τὸ αὐτὸ (2), ὥστε θαυμά-
ζειν ἔτι ὅτι πῶς ὀνόμαζα, Ἰαῶ, Σα-
βαῶθ. τῶν τῶν ὀνόμαζα οἱ ἰχθυο-
φάγες χρῶνται.

(1) Sic MSS. & Interp. anteα, Σπολάτος. (2) An supplendum ἰλ-
θίνος.

C A P. XVII.

Esca mugilum marinarum.

Arietis membrum genitale in ol-
lam nondū coctam mitte, & alia
ollam posita obtura, ut nullibi tran-
spirationi sit locus, & in caminum
vitriariam mitte, ut affetur a ma-
tutino ad vesperum, & reperies ip-
sum molle factum, velut caseum;
eo itaque pisces inescā.

C A P. XVIII.

*Ptolatos nomine, opsonii
preparatio in mari,
quo in unum con-
veniant pisces.*

Accipe testas five patellas mari-
nas III. quæ circa petras nas-
cuntur, & expressa ipsorum carne
in testam ipsorum inscribe subscri-
pta, & e vestigio videbis pisces in
unum congregatos, ita ut admireris:
Sunt autem nomina Ἰαῶ, Σαβαῶθ.
hoc nomine Ἰχθυοφάγες utuntur.

CAP. XIX.

Esca ad mullos & scaros magnos, ut in aqua furiose invadant, ad quam propter celeritatem pisciculi non accedunt. Compositio vero ipsa naturaliter ducit.

Phlœni fluviatilis carnis drach. VIII. lentis integræ torrefactæ drach. VIII. squillarum fluviatilium drach. IV. malabathri drach. I. trita hæc albo ovi gallinacei excipe, & collyriis factis utere.

(a) Τῷ φλοιῷ·] *Quid velit hac Vox, quod sciam, nemo docet, vel Recentiorum, vel ex Veteribus; Me autem nec conjecturam facere posse, lubens fateor. Casaub. legis φλῖνος.*

(1) MS. Bar. habet ὀλφάκος.

CAP. XX.

Ad omnes magnos pisces marinos, velut glaucos, orphos, & quicunque sunt hujusmodi.

Galli testiculi cum nucibus pineis torrefactis ac tritis committuntur, ita ut sint testiculorum drach. VIII. nucum pinearum drach. XVI. teruntur autem velut farina, fiuntque collyria, quibus pisces illectantur.

(1) MSS. & Interp. non agnoscunt hanc vocem. (2) In MSS. hæc vox non comparet. (3) Emend. ex MSS. prius ὀ.

Κ Ε Φ. ΙΘ.

Δέλως πρὸς τρίγλας καὶ σκάρους μεγάλους, ὥστε ἐγχεῖσθαι εἰς ὕδωρ, ὃ διὰ τῆς τριγύτης τοῦ δέλως ἐδὲν τῶν μικρῶν πρὸς τέρχεται. ἐστὶ ἡ σύνδεσις φυσικῶς ἀγνοῦται.

Τοῦ (a) φλοιῷος ποταμίου τῶν σαρκῶν δραχ. ἡ. (1) ὀλοφάκος πτερυγίου δραχ. ἡ. κρεῖδων ποταμίου δραχ. δλ'. μαλακάδρε δραχ. α'. λειώσις τῶν σαρκῶν ἀναλάμψαντι τῶν λούκων ὅσον τῶν ὀρνίθων, καὶ ποιήσας κηλύνει καὶ ἡ.

Κ Ε Φ. Κ.

Πρὸς τὰ μεγάλα ὀψάρια πάντα τὰ ἐν τῇ θαλάσῃ, οἷον γλαύκους, [(1) γαλεῖς] ὀρφους, καὶ ὅσα ἐστὶ τοιαῦτα.

Αλέκτορος ὀρχας μὲν σποδίσαν, πτερυγίων (2) ἀμφοτέρων καὶ πτερυγίων, τῶν μὲν ὀρχέων δραχ. ἡ. τῶν σποδίσαν δραχ. ις'. τριγύτης (3) ὡς φαίς, & ἀναπλάσσει κηλύνει, & ἐν αὐτοῖς διελιάζεται.

Κ Ε Φ. ΚΑ.

C A P. XXI.

Πρὸς μυρεΐνας.

Ad muranas.

(1) Σιλύρεν ποταμίας δραχ. ις'.
 πήλινον ἀγγεῖον ἀπὲρ μισθίου
 δραχ. η'. σέλιον μοχλίου δραχ. η'.
 σισάμους δραχ. ις'. τρεῖς δὲ ποινή-
 σαι κολλύρια χρῶ.

Siluri fluviatilis drach. XVI. femi-
 nis rutæ sylvestris drach. VIII.
 adipis vitulini drach. VIII. sesami
 drach. XVI. tere, ac collyriis factis
 utere.

(1) Sic MSS. & Interp. antea pessime Αἰλύρεν.

Κ Ε Φ. ΚΒ.

C A P. XXII.

Πρὸς πολύποδας καὶ σιπίας.

Ad polypodas & sepias.

(2) Ἀλὸς ἀμμωνιακῶ δραχ. ις'.
 βυτίρεν αἰγείν δραχ. η'. λεῖτα
 ποιήσας κολλύρια, καὶ περὶ χεῖρας
 ἀπὸ ῥαῖ ἢ λίνθα ἀκροῦσα. ἔτω δὲ
 ἀπὸ βοσκῆς ἡσυχία, καὶ οὐκ ἀποστήσου-
 νται. σὺ δὲ (1) ἀνάστα, καὶ βάλλε εἰς τὴν
 σκάφην κερκίδας, κηρυκας, πορφύ-
 ρας, καὶ ὅσα ἐσὶν.

Alis ammoniaci drach. XVI. bu-
 tyri caprini drach. VIII. terito
 & collyria facito, eaque funibus aut
 linteis non fimbriatis illinito. Sic
 enim circum depascent, & non disce-
 dent. Tu vero celeriter attrahe, &
 locustas, buccina, ac murices, & quæ-
 cunque habes in scapham mitte.

(2) Ἀλὸς ἀμμωνιακῶ. De sale Ammoniaco superius diximus ad Cap. 6. Libri VI.

(1) Interp. legit ἀνάστα, Casaub. ἀνάστη.

Κ Ε Φ. ΚΓ.

C A P. XXIII.

(1) Ἐγχέλεας καὶ ὄτρακώδη
 ἔτω δελέαζε.

Testudines [Anguillas] & te-
 stacea sic inescā.

Ἀλὸς ἀμμωνιακῶ δρα. η'. κερ-
 μύς δρα. α'. σῆτα δὲ μοχλίου
 δραχ. ε'. ποίει σιδήρεα κυανοειδῆ,
 καὶ ταῦτα περὶ χεῖρας τῶν φαρμάκων
 ἀσφίρι, καὶ αὐτόμαζα τῇ ὁσμῇ
 ἐξελεύσεται, καὶ αὐτὰ ἑαυτὰ πικρα-
 νύσονται.

Alis ammoniaci drach. VIII. cepæ
 drach. I. adipis vitulini drach. VI.
 misce, & hamos cæruleos facito, ea-
 que pharmaco illita admove, & spon-
 te sua odore alleccta progredientur,
 seque ipsa tradent.

(1) Interp. legis χελώνας.

C A P.

CAP. XXIV.

Κ Ε Φ. ΚΔ.

Eſca ad omnem piſcem omni tempore.

Δέλη πρὸς πάντα ἰχθύν
ἐν παντὶ καιρῷ.

NArdi Celticæ folia IV. cyperi unum, ſmyrni ad magnitudinem fabæ Ægyptiæ, cumini quantum tribus digitis prehendi poſteſt, feminis anethi pugillum, tuſa ac cribrata in arundinem mitte. Ad uſum vero, lumbricum ſive inteſtina terræ ablue, & in vaſculum mitte, & ſoleam de loco humidam in manum exprime, & pharmaci quod ſatis eſt admisce, & adjectis lumbricis ad maſſam tere, & ineſca.

εἰς τὸ μύγμα ἀνάτρεψον, καὶ τότε ἄρας διλέαζε.

NArde (a) Κελικῆς (1) φύλλον δραχ. δι. κυπρίως ἐν, (b) ſμυρνίς Αἰγυπτίς κυάμω τὸ μύγμα, κυμίνω ὅσον τοῖς τοῖς δακτύλοις λαβεῖν, ἀνήθες ὀπίσθας δραχ. κα, κόψας καὶ σήσεις βάλλε εἰς καλαμίσκον. ἐπὶ τῇ τῆς χρεῖας λαβῶν ἔλμινθα ἢ γῆς ἐντερεῶς ἀπὸ πλυνον, ἔβαλλε εἰς ἀγέρον, καὶ (2) ἀραυλὶν ἀπὸ τῶ τοῦ ὕδατος ἀπὸ πλυνον εἰς τὴν χεῖρα, καὶ μίξον ἐν τῷ φαρμάκῳ τὸ αὐτρεκεῖ, καὶ πῶς ἔλμινθα βαλὼν

(a) Νάρδε Κελικῆς.] *Vid. quæ notavi ad Cap. octavum Libri ſexti.*

(1) Interp. delet δραχ. And. a Lacuna legit φύλλον. Folium absolute ponitur pro Malabathro.

(b) Σμυρνίς Αἰγυπτίς.] *De Smyrno accuratè Dioſcorides Lib. 3. C. 79.* Σμύρνον, ὅπερ ἐν Κιλικίᾳ Πιστασέλιον καλεῖται, γινώμενον πλεῖστον ἐν τῷ λιγυμένῳ Ἀμφιῶ ὄρει. Καυλὸν μὲν ἔχει ὅμοιον σελίνῳ, παραφυάδας ἔχει πολλὰς· φύλλα δὲ πλατύπερα πρὸς τὴν γῆν, καὶ ὑποπτεριχλάται, ὑπολιπαρὰ, ῥομφαία, εὐώδη σὺν δριμύτητι, φαρμακώδη τι, καὶ ὑπομηλίζοντα τῇ χρεῇ σκιδδιον δὲ ἐπὶ τῷ καυλῷ ἀνηθοειδές· ὀπίσθας προκύλον, ὅμοιον τῷ τῷ κρομόνῳ, μέλαν, δριμύ, γόμοις ὡς ὀπύον, ἐν αἰνῶ ἔνδοσ ποιεῖν ἢ τῇ ῥίζᾳ δριμύτα, εὐώδης, ἀπαλὴ, πολύχυλος, δάκνυστα τῷ φάρμακῳ. Φλοιὸν ἔχοντα ἔξωθεν μὲν μέλανα, ἐνδὲθεν δὲ χλωρόν ἢ ὑπολευκόν· φύλλον δὲ ἐν πτερόδισι τόποις καὶ μεγάλοις, καὶ ἀνέμοις, καὶ γυνίαις χροσεύεται. *Salmaſius, ex utriuſque hiſtoria & notis comparatis, contendit Aſtrantiam ſive Imperatoriam noſtram eſſe Vett. Smyrnum: idem adſtruit ex ſucco, quem ex Aſtrantia radice profluere affirmant, lentum & modicè ruſum, ſuauiſſimi odoris, & myrrham optimam redolentiſ; qualem ex radice Smyrni manare & concreſcere uno ore produnt Veteres, Staſte myrrha nihilo inferiore. Smyrni Ægyptii nulla occurrit mentio. Vid. Plinium Tomis 3. & 4to. Salm. in Solinum p. 1274. 5. & de Homonymiſ Hyles Iatr. Cap. 16. & Theophr. H. P. Lib. 7.*

(2) MSS. V. & Bar. ἀραυλὶν. *Apud Athenæum & Oppianum, Ἐγγραυλὶς, Apua, piſcis genus: An ſic reſtituendus eſt locus?*

Κ Ε Φ. ΚΕ.

C A P. XXV.

Πρὸς τὴν λεπτήν ρύτιον
τὴν ἀπὸ χαλάμης.

*Ad pisciculos qui arundinibus
capiuntur.*

Καρίδων ποταμίων (1) χρινίων
δραχ. α'. (2) βραχειῶσα γάρου
ἀδύλων περιχίων κρηκενίδων, καὶ
περιχουθεῖσαι ἐπὶ ἡμέρας β'. τῇ γ'.
διέλεξε. ἐργάζεσθαι ὅσον καλάμεις
ἔχουσιν ἀνά δ'. ἀγκιστρα, ἔχων σὺν
ἐαυτῷ καὶ ἓνα βοηθόν, καὶ τοσούτον αὐτῷ
οἷστος ὅσον, ὡς μήτε (3) ὑπόχρη,
μήτε ἀμφιλόηστρον ἄλλων ἐργάζο-
μένων ὑπὸ αὐτῷ τε.

Squillarum fluviatilium choenix u-
na maceratur garo sincero co-
racinorum falsorum, & sic condita
manet biduo, tertia inde pisces in-
esca. Piscare autem duobus calamis,
singulo quatuor hamos habente, ha-
beatque tecum adiutorem unum, &
copiam tantam piscium capies, ut
neque hypocha, neque reti alii pis-
cantes te superent.

(1) Interp. legebat χρινίξ α'. qua forte sanior est lectio; MSS. ut in
textu, sed Lacuna κρηκενίων. (2) Sic MSS. quod lectionem allatam fir-
mat, ante βραχειῶσιν, περιχουθεῖσιν. (3) Interp. ὅσον MSS. ὑπόχρη, ὅσον
pro retis genere accipiunt.

Κ Ε Φ. ΚΖ.

C A P. XXVI.

Δέλη καθολικά.

Esca universales.

Φακίων μῆ (1) ξεροσμύλα λιθο-
ποιήσας, καὶ περιμύζας, τέττα
ῥεῖ.

Lente cum amylo sicco trita &
admixta utere.

(1) Sic omnino legendum, prius, nullo cum sensu, ξεροσμύλα λιθοποιήσας,
sic etiam MSS. Vid. qua de Amylo notavimus ad Cap. 4, Lib. XVI.

Κ Ε Φ. ΚΖ.

C A P. XXVII.

Πρὸς πᾶν ὄψαριον.

Ad omnem pisciculum.

Κοχλίων τὴν σάρκα λαβὼν, χω-
ρὶς ὅτι ὑποδίων, ἐν αὐτοῖς δι-
λέξε, μὴ ἀποχρῆμεν ὅσον τῷ μεγέ-
θει ὅσον κοχλίσ.

Cochlearum carnem, citra caudas,
accipe, & ipsis inescato; neque
magnitudine cochleæ abutaris.

CAP. XXVIII.

De nassis.

Κ Ε Φ. ΚΗ.

Περὶ κύρτων.

Retrimentum expressæ myrobalani, sterco humanum, panem purum, singula seorsim terito, indeque hæc tria simul misceto, & in nassam mittito, utrifque non sine successu.

(a) **Μ**ΥΡΟΒΑΛΑΝ (1) πῖσμα, κό-
στος ἀνθρώπων, ἀρί-
στα καθαρός, ἕκαστον κατ' ἐαυτὸ τέλει-
ψας, τὰ γ' μίξας, καὶ βαλὼν ἔσται
ἡ κύρτις χρῶ, καὶ ἐπιπύεξ.

(a) **Μυροβαλάν**.] *Myrobalanus*, quæ Dioscoridi Βάλαυ μυρεψικὴ, glans est arboris *Myrica* vel *Heliotropio* similis, magnitudine avellanae nucis; cujus nucleus, vel (ut Theophrasto placet) putamen pressum amygdalarum more, liquorem reddit, quo in conficiendis pretiosis unguentis utuntur: Troglodytis, Thebæidi & Arabiæ communis est. "In Officinis (inquit Harduinus ad Plinium) priscum retinetur nomen, sed res plane diversa. Ibi genera 5 *Myrobalanorum*, quæ ex America advehuntur: sed ea Vett. prorsus incognita, in prunorum potius quam glandium classe ponenda. Plinii & Dioscor. *myrobalanum* Ben vocant. Plura volenti adeundi sunt Claudius Salmasius in Solin. pagg. 1323, 4. & de Homonymis Hyles Iatricæ Cap. 99. Plinius Tom. 3. p. 38. Dioscorides Lib. 4. Cap. 160. & Theophr. H. P. Lib. 4. Cap. 2.

(1) Sic MSS. prius **Μυροβαλάν**.

CAP. XXIX.

Aliud de nassis.

Κ Ε Φ. ΚΘ.

Ἄλλο περὶ κύρτων.

ESca, velut scriptum reperi, Icthyophagorum, qua piscantur; cape testas in petris nascentes & cunculas, & his piscare.

Ως εἶδον γιγνομένην τὸ πρὶν
ἰχθυοφάγων, ἐν ᾧ αἰκνύσκει
λάβει τὰ ἐν ταῖς πέτραις λιγνύμενα
πρωμάτια καὶ τὰ σαρκία, καὶ θήσκει.

CAP. XXX.

*Esca mugilum marinorum,
scarorum, mullorum.*

Κ Ε Φ. Λ.

Κετρώων θαλασσίων.

Sepiarum testæ cum sisymbrio viridi, [quod est muscus] & aqua, & polline, & casci bubuli mixtis utere.

* **Σ**κέρων, τεργλῶν, σηπῶν ὁ-
στράκων ἀνὰ σισυμβρίῳ κλω-
ροῦ, [ὃ (1) ἐστὶν βρύον] ἐν ὕδατι, ἐν γάλακτι,
καὶ (2) τεργῶ βοείῳ ὀλκῆς μίξας χρῶ.

* Interp. adjicit Σκέρων, τεργλῶν, ad Argum. Cap. nec ineptius fortisan. (1) Hæc sine dispendio sensus abesse possunt, videntur quippe scioli cujusdam glossæ fuisse; Quis enim Muscum unquam Sisymbrio synonymum esse somniavit? (2) Legend. velim τεργῶ βοείῳ ὀλκῆς. Apud Diodorum, de Ponder. & Mensuris, Ὀλκῆ sextantem valet.

Κ Ε Φ. ΛΑ.

Σκορπίων μόνων.

C A P. XXXI.

Scorpiorum solum.

Πρίσμα συκαμίνων ξύλων, καὶ
(a) καυλοκινάρων, & (b) σαν-
δαράχης δραχ. η'. μὲν καμπῶν
καρμύνης ε'. καὶ σίτη εἰς λεπτὰ κε-
κοιμημένη, σὺν ἀμύγδα μίξας, καὶ πα-
ραχέων ὕδωρ ποιεῖ μάζας, & διλάζει.

SCobem ligni mori, & caulis cina-
ræ, & sandarachæ drach. VIII.
cum erucis brassicæ quinque ac fru-
mento tenuissimo & arena commif-
ce, & affusa aqua misceatur, fiant-
que massæ quibus inescabis.

(a) Καυλοκινάρων.] *Vid. qua de Cinara diximus ad Cap. 39. Libri duodecimi.*

(b) Σανδαράχης.] *Vid. notas ad Cap. 19. Libri sexti.*

Κ Ε Φ. ΛΒ.

Φάγρων θαλασίων.

C A P. XXXII.

Phagorum marinorum.

Μελανθίς ἀφέψημα μὲν ἀκεί-
δων σὺν ἑλμυσὶ τελεῖ, καὶ μὲν
γύρεως σπίνης, εἴτω ἐπὶ χέων ὕδωρ,
καὶ ποιήσας μέλιτος πάχος, διέ-
αλει.

MElanthii decoctum cum locu-
stis & lumbricis tere, addito-
que polline frumenti, & affusa aqua,
ad mellis spissitudinem redige, &
utere.

Κ Ε Φ. ΛΓ.

(1) Ῥαφίδων μόνων.

C A P. XXXIII.

Asium solum.

Μόσχου χολὴν φουράσας μὲν ἀλ-
φίτη & ἑλαιὸν καὶ ὕδατος ποιεῖ
μαζία, καὶ διλάζει· ἐὰν δὲ τῇ αὐτῇ
ἀλφισμασώμεθα ἐμπύνη εἰς τὸ ὕ-
δωρ, καὶ ψάσσει σε.

VItuli fel cum polenta oleoque
& aqua in massas redige, &
inesca; eodem etiam manso in a-
quam inspue, & accedent ad te.

(1) Interp. & MSS. sic habent; prius καείδων.

C A P. XXXIV.

Thynnorum solum.

NUces juglandes exurito, donec cinis fiant, & cum sampfucho terito, & cum pane puro aqua madafacto, ac caseo caprino trito, in massas cogito, ac utere.

(a) Κάρυα βασιλικά-] Vid. quæ diximus de Juglandibus ad Cap. 64. Lib. decimi.

Κ Ε Φ. ΛΔ.

Θύννων μόνων.

(a) Κάρυα βασιλικὰ καύσας, ἕως τίφρα γίνῃται, μὲν συμψέχῃ λειοτελεῶν, σὺν ἄρτων πικρῶν βιβρεννιδίων ὕδατι καὶ τυρῶν αἰγίων λειῶν, ἐπιήσας μάζας, χρῆσθαι.

C A P. XXXV.

Smaridum.

ALlium tritum cum pane, & caseo caprino ac vitulino, & poline tere, simulque mixta in massas redige, & in locum escam mitte.

(1) MS. V. καθεργικῆς.

Κ Ε Φ. ΛΕ.

Σμαρίδων.

Σκόρδων περικυμμένων μὲν ἄρτων, καὶ τυρῶν αἰγίων καὶ μοσχίων, καὶ γύρεως (1) καθεργικῆς, λειῶσας ὁμοῦ, ἐπὶ τὸ αὐτὸ ποιήσας μάζας διλίσσει τὸ τόπον.

C A P. XXXVI.

Pastinaca marine.

Columbinum simum cum similagine madafactum subigito.

C A P. XXXVII.

Alind.

LActuæ semen coquito, affusio- que butyro & similagine decoctum terito,

Κ Ε Φ. Λς.

Τρυγόνος θαλασσίῃς.

Περὶ σπέρματος κόωνος μὲν σμιιδά- λιος βρέξας φύρασται.

Κ Ε Φ. Λζ.

Ἄλλο εἰς τὸ αὐτό.

Θρίδακτος σπέρμα ἐψήσας, ἐβυ- τόνει καὶ σμιιδάλιος ἐπιχέων, τὸ ἀψήφημα τέλει.

Κ Ε Φ. ΛΗ.

C A P. XXXVIII.

(1) Ἑλάπων.

Salparum.

Βρύον χλωρὸν ἐκ πέτρας σὺν ἑ-
λαίῳ [(2) ἐψήσας,] ἐν αὐτῷ
διλέαζει.

Muscum viridem ex petra in
oleo coquito, eoque inescato.

(1) MSS. V. Bod. Casaub. & Interp. Σαλπῶν. (2) Hanc vocem sup-
plevi ex Interp.

Κ Ε Φ. ΛΘ.

C A P. XXXIX.

Γλαύκων.

Glaucorum.

Αμιῶν, καλλιχρύων, θειασάν θα-
λασσίῳ ὀπλήσας καὶ ἑξοσειῶσας,
ποσειδάων πι βρύα καὶ κελύφια
περὶ μὲν ὁμοῦ, καὶ ποιήσας μάζας,
διλέαζει.

AMias & pulchros pisces item-
que alofas marinas afflato, ac
exollato, & adjecto musco & hor-
dei farina crassiore massas facito, eis-
que inescato.

Κ Ε Φ. Μ.

C A P. XL.

Τραχύρων, μελανύρων.

Trachurorum, melanurorum.

(1) **Κ**νίδας βρείξας ἐν χολῇ κα-
εῖς χλωρῷ, καὶ σὺν σερμυ-
δάδι ποιήσας μάζας, διλέαζει.

ASininum stercus in coriandri fuc-
co madefacito, & cum simila-
gine massas facito, & inescato.

(1) MSS. Ὀνιδας, & Interp. Stercus asininum; male pro Ὀνιδας.

Κ Ε Φ. ΜΑ.

C A P. XLI.

Κετρέων, κεφάλων.

Mugilum, capitonum.

Αρνὸν γριπίῳ καὶ τυρὸν αἰγίῳ καὶ
ἀσπίδι μίξας ὁμοῦ κόπῃς,
καὶ ἐπίχῃ θαλάσσαν, καὶ μάζαν ἐξ
αὐτῶν ποιῶν διλέαζει.

Panem ex polline & caseum ca-
prinum & calcem vivam misce
simul, tundeque ac marinam aquam
affunde, massaque inde formata in-
esca.

C A P.

C A P. XLII.

Κ Ε Φ. ΜΒ.

Polypodium.

Πολυπόδων.

Funiculo mormyros minutos robusto cuidam circumligato, & inescato.

(a) ΣΩΚΑΕΙΩ (1) ΜΟΡΜΥΡΟΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΔΗΣΟΥΣ ΑΠΕΙ ΕΥΤΟΝΟΝ Π ΔΙΛΙΔΕΙΣ.

(a) ΣΩΚΑΕΙΩ.] *Quid velit Σωκάειον, indicare videtur Hero de Mensuris, inter Analecta Græca Parisiis editus 1688. Pag. 310. Μπετ τῷτο (inquit) ὀφείλεις ποιῆσαι χροινόν, ἢ γὰρ σωκάειον, δικαόργον, καὶ ἔτω μετρητὴν ἐν μείδεσι μετρησῶ τόπον. i. e. Dehinc facere debes funiculum, sive socarium, decem ulnarum, & sic dimetiri quem dimensurus es locum. Apud Du Fresne in Gloss. Σωκάειον, Mensuræ agrariæ species; Funiculus, cuius passim mentio in Libris sacris: Σῶκος, Laquei species.*

(1) Casaub. Interp. Ὁ MS. V. Βώκειον—. And. a Lacuna legit, Ζωτηρίω μορμύρος ἀρχαίης δῆσας ἀπὲ εὐτόνον π διλιδίδος.

C A P. XLIII.

Κ Ε Φ. ΜΓ.

Sepiarum solum.

Σηπτιῶν μόνων.

Fæcem vini sine aqua cum oleo terito, & ad locum progressus in mare mittito, ubi videbuntur sepix atramentum dimisisse, & progredientur in locum in quo apparuit oleum, & sic ipsas prehende.

ΤΡΥΖΙΑΝ ΑΠΡ ΥΔΑΤΟΣ ΤΡΙΨΑΣ ΣΥΝ ΕΛΑΙΩ, Ε ΕΛΘΩΝ ΕΠΙ Τ ΤΟΠΟΝ ΟΙΣΙ Τῇ ΘΑΛΑΣΣΗ, (1) ΚΑ ΔΟΚῶΣΑ ὅπ * * * * * ΑΦΗΣΑΙ (a) ΤΟ ΜΕΙΛΑΝ, ΚΑ ΔΙΛΙΥΣΟΝ) ΕΠΙ Τ ΤΟΠΟΝ, ΟΙ ὅ ΕΙ ΦΑΝΗ ΤΟ ΕΛΑΙΟΝ, Ε ΕΤΩ ΠΗΣΕΙ.

(1) Lacunam etiam in Cod. suo MS. agnoscit Casaubonus, sed ne conjecturam quidem affert. Interp. videtur legisse—θαλάσση, ἔπε δοκῶσιν ἀφηνάσαι τὸ μέιλαν, καὶ—. In MSS. V. Ὁ Bar. — θαλάσση, καὶ δοκῶσιν ὅπ * * * * * ἀφῆκε τὸ μέιλαν, Ε διέρχουσαι ἐπὶ τ τὸπον, —. Sed And. a Lacuna se hunc hiatus optime supplere contendit his verbis, — θαλάσση, καὶ δοκῶσιν ὅπ ἡ τρυζία κατέρχεται, ἀφῆκε τὸ μέιλαν, —. Quænam ex his omnibus lectionibus eligenda sit, nondum Mihi constat.

(a) Τὸ μέιλαν,] Nota omnibus historia de Sepia atramentum dimittente, ut insequentes pisces effugiat. Plinius Tom. 2. p. 318. "Sepia autem, ubi sensere se apprehendi, effuso atramento, quod pro sanguine his est, infuscata aqua absconduntur. Ita etiam Aristot. Hist. Lib. 4. Oppianus Ἀλίστο. Lib. 3. Ὁ Athen. p. 323. Iconem accuratam & descriptionem exhibet Hippolytus Salvianus de Piscibus folio 165.

Κ Ε Φ. ΜΔ.

Καρχέων.

Μορμυρον ὡς ἰχθυόν π δήσας
 τείψαι πορφύρας μτ' ἰλαίς ι'.
 τ' αἰλιθμόν, & βρύον π μικρόν πύ-
 πρις εἰς τῶν πίτσων, κ' πίσεις.

Κ Ε Φ. ΜΕ.

Μελανύρων.

Λαβὼν ἥπαρ αἰγίον, ἐν τέτῳ δε-
 λιάζει σε π' ἀγκιστρῶ. εὐρη-
 ρῶν ὃ ἐ ἄλλο εἰς ἡλίαν σίαν λείαν,
 ὃ ὡθὺς πολλὰς ἰχθύας ὅπλιν αὐγὸς
 διλέαζει, ἢ ὄνυ.

Κ Ε Φ. ΜΤ.

Γάρων ποίησις.

Το καλέμνον (1) λιχεάμνον ἔπῳ
 γίνεται. π' ἔγκαστα τ' ἰχθύων
 βάλλεται εἰς σκεῦος, κ' ἀλίζεται κ'
 λιπία ὀψαρίδια, μάλιστα ὃ ἀθρι-
 ναί, ἢ λιπία τριγλία, ἢ μαινίδια,
 ἢ λυκόσμοι, ἢ ὃ ἂν δέξῃ λιπὶον εἴ-
 ναί, πάντα ὁμοίως ἀλίζεται, & ἐν
 ἡλίῳ περιχέεται πυκνῶς δονέμενα.
 ὅταν ὃ περιχέθῃσι (2) τῇ ἡμέρᾳ,
 εἰς αὐτῶν (2) γάρων ἔπῳ αἶρε'.
 καὶ φιν μωκρὸς πυκνὸς ἐπιθήται

(1) Sic emendavi, consensu & ope Jo. Meursii, Du Fresne in Glossario, & If. Casauboni. MSS. V. & Bar. ut in Pr. Ed. λιχεάμνον, in quam vocem facilis fuit transitus scriptura a λιχεάμνον, praesertim in Codd. majusculis literis exaratis. In MSS. F. L. & Bod. λιχεάμνον. (2) Scribend. διερεῖα, si hac Lectio retineatur: Nam And. a Lacuna legit τῇ ὁπ-
 ραία, postridie.

(2) Γάρων.... αἶρεται.] Optime ad rem nostram Plinius Tom. 4. p. 811, 12. "Aliud etiamnum liquoris exquisiti genus, quod garon vocavere, in intestinis piscium ceterisque quae abjicienda essent sale maceratis, ut

phiquis

C A P. XLIV.

Locustarum.

Μορmyrum ad robustum quid-
 dam alligato, & purpuras de-
 cem tere, modicoque musco ad-
 mixto in petra exponito, & sic
 prehendes.

C A P. XLV.

Melanurorum.

Ηepar caprinum accipe, & pro
 escā utere. Invenimus vero
 aliam escā ad praeda[m] marinā,
 itemque ad multos alios pisces;
 ungula nempe caprina aut asinina
 pro escā utere.

C A P. XLVI.

Garorum preparatio.

Γarum, liquamen appellatum, sic
 fit. Intestina piscium injiciun-
 tur in vas, & saliantur: Parvi item
 pisciculi, maxime atherinae, aut exi-
 guī nulli, aut parvae mænæ, aut ly-
 costomi, aut quicunque tandem par-
 vi fuerint, omnes similiter salian-
 tur, & in sole inveterantur, frequen-
 terque versantur. Postquam vero
 per calorem fuerint inveterati, ga-
 rum ex ipsis hoc modo tollitur. Co-

phinus longus densus imponitur in vas plenum prædictorum piscium, influitque garum in cophinum, atque sic per cophinum percolatum liquamen appellatum suscipiunt: Reliquum vero retrimmentum alex est. Bithyni porro sic præparant. Accipiunt mænas, quæ quidem præstant si haberi possunt, parvas aut magnas, sin minus, lycostomos, aut lacertos, aut scombros, aut etiam alecem, & omnium mixturam, immittuntque hæc ipsa in alveolum, in quo farina subigi solet, & additis ad modium piscium salis sextariis duobus Italicis subigunt, ut cum sale commisceantur, dein sinunt per noctem unam, ac transferunt in vas fictile, quod apertum ad solem exponunt ad menses duos aut tres, per intervalla virgis agitantes, deinde cooperitum reponunt. Quidam etiam singulis piscium sextariis vini veteris sextarios duos infundunt. Si autem velis statim uti garo, hoc est non

εἰς τὸ μέσον ἀγείον τὸ παρρημῆ-
νον ὀψαρίων, καὶ εἰσεῖ τὸ γάρον
εἰς τὸ κόφινον, καὶ ἔτω ἀλφειὸν κρη-
νὴ διητηθῇ ἀναμετρητὸν τὸ καλῶς
νον λιχναῖον τὸ ἵ λοιπὸν πᾶσι
μα (b) γίνεται ἀλιξ. Βιθυνοὶ δὲ
κατασκολεύουσιν ἔτω. λαμβάνουσιν
(3) κάλιον μὲν εἰς μαινίδας μικρὰς
ἢ μεγάλας, εἰ δὲ μὴ, λυκοστόμους,
ἢ σαύρας, ἢ σκόμβους, ἢ (4) ἑ ἀ-
λικα, καὶ πάντων μίγνυμα, καὶ βάλλου-
σιν αὐτὰ εἰς μαγίδα ἀρτοκπι-
κὴν, ἐν ᾗ εἰσάσῃ φρεσὶν τὰ ἄλδ-
ρα, καὶ εἰς τὸ μόδιον τὸ ἰχθύων ἀλδ-
ξίτας β'. Ἰταλικὸς βαλόλις ἀνα-
φρεῶσιν, ὡς συγκραθῆναι τοῖς ἄλ-
σι, ἑ εἰσάσαντες ἐπὶ νύκτα μίαν βάλλου-
σιν εἰς κρημνίον, καὶ πηρίασι τῷ-
το ἀπώμασιν ἐν ἡλίῳ ἐπὶ μῆνας β'.
ἢ γ'. δυνῶντες αὐτὸ ράβδῳ ἐν ἀλφει-
σημαίνων, εἴτα λαβόντες καὶ πωμῶ-
σαντες ἀπὸ πηρίασι. πινὲς δὲ οἷον ἐμ-
βάλλουσιν παλαιῶ εἰς τὸ ξέστην τὸ ἰχ-
θύων ξίτας β'. Εἰ βάλῃ δὲ εὐθὺς
χρησάμενος τὸ γάρον, τετέστι μὴ ἡ-

“ sit illa putrescentium sanies. Hoc olim conficiebatur ex pisce, quem
“ Græci garon vocabant.... Nunc e Scombro pisce laudatissimum in Car-
“ thaginis Spartaria cetariis: Sociorum id appellatur, singulis millibus
“ nummum permutantibus congios fere binos. Nec liquor ullus pene, præ-
“ ter unguenta, majore in pretio esse capis, nobilitatis etiam genibus....
“ Laudantur & Clazomene garo, Pompeiique & Lepis: sicut muria An-
“ tipolis [Gallia Narbonensis oppidum,] ac Thurii, jam vero & Dalma-
“ tia. Dioscorides autem, Lib. 2. Cap. de Garo, non e falsis modo pisci-
“ bus, sed animalium etiam carnibus garum fieri solitum scribit. Οἰόζα-
“ ρον, ὀξύζαρον, & ὑδρόζαρον Gari genera, ita dicta a variis liquoribus ad-
“ mixtis, ut & γάρελον, cui oleum. Apud Dioscor. & Pollucem in Onom.
“ male scribitur γάρρος. Vid. Dioscor. Lib. 2. Cap. 34. & Athen. p. 67.

(b) Γίνεται ἀλιξ.] Plura de Alece Plinius loco citato; “ Vitium gari est
“ alex, imperfecta nec colata fax. Caput tamen & privatim ex immili
“ pisciculo minimoque confici: Apuam nostri, aphyen Græci vocant, quo-
“ niam is pisciculus è pluvia nascitur. Multas alecis medicinas enumerat
Plinius; canisque & draconis marini moribus opem ferre scribit, si lin-
teolis conceptis imponatur. Meminit alecis Martial. Lib. 8. --- Et putri
cæpas alece natantes: Et Flaccus Sermon. Lib. 2. Satyr. 4. Vs. 73.

(3) Supplevi & Emend. ex MSS. prius οκάλιον ἢς μαινίδας. In MSS.
2da. persona singularis ponitur pro 3tia. plurali, ut in textu, usque ad
ἀπὸ πηρίασι. (4) Hæc supplevi ex MSS. V. Bar. & Interp.

εἰς τὸ

λιαύσαι αὐτὸ, ἀλλ' ἐψῆσαι, ποιήσεις
ἕτως. ἄλλης τακτῆς διδοκίμασμι-
νης, ἕτως (5) ὅσον ἐμβληθῇ ἐπι-
τωλεῖν, (εἰς ὃ βυθίζηται, ἕτω ἔχῃ
ἄλλας τὸ ἀρκῆν,) εἴτα βαλὼν εἰς
τὴν ἁλμύρῃ ἰχθὺν ἐν χύτρῃ κα-
νῇ, καὶ ἐμβαλὼν ὀρεγάνῃ, ἐπιπίπτει
πυρὶ αὐτάρκῃ, ἕως ἂν ἐψηθῇ, τε-
τέστιν ἕως ἂν ἀρξῇται ὡς ὀλίγον
(6) ἀποποιεῖν, (πρὶς καὶ ἐψηθεὶ ὡς ὀ-
βάλλουσιν) εἴτα ψυχθῇ βαλὼν εἰς
ὕλισῃον διύπερον καὶ τρίτον ἐπίρριπ-
τι (7) τὸ αὐτὸ τῷ ὕλισῃει, ἕως
ἂν καθαρὸν ὀβῇ, καὶ πυμνάσας ἀ-
ποπῆσιν. Τὸ δὲ κάλλιον γάρῃ, τὸ
καλύμεινον αἰμάπον, ἕτω γίνεται.
λαμβάνεται πρὸ ἑγκαθεῖ ὁ θύνη
μῦ (8) ἐμβραγχίων ὁ ἰχθῶρος
καὶ ὁ αἰμάτος, καὶ πάσεται τῷ ἀρ-
κῇ πάλαι, ἐν τῷ ἀγγεῖον τι κα-
ταλιμπάνεται μέχρι μύλων δύο τὸ
πολύ· εἴτα ὁ ἀρχεὶς τευπηθέντος ἐξέρ-
χῃ γάρῃ τὸ καλύμεινον αἰμάπον.

insolare ipsum, sed coquere, sic fa-
cies. Muriam stillatam & exco-
latam accipe sic probatam, ut con-
jectum in ipsam ovum innatet, (si
vero mergatur, nondum sufficientem
salem habet) deinde in muriam pis-
cem immitte ollæ novæ inclusum,
adjectoque origano in ignem suffi-
cientem pone, donec coquatur, hoc
est donec inceperit paulatim absor-
beri, (quidam etiam sapam addunt)
postea refrigeratum iterum atque
iterum per colum trans mitte, donec
purum evadat, quod in operto vase
reponc. Præstantius porro garum,
αἰμάπον appellatum, sic fit. Inte-
stina thynni cum branchiis fero-
que ac sanguine accipiuntur, asper-
giturque salis quod satis est, & in
vase reponuntur: post menses au-
tem ferme duos vas ipsum perfo-
retur, effluetque garum αἰμάπον ap-
pellatum.

(5) Legend. cum If. Casaubono Θ. Interp. ὡς ὢν, MSS. ut in textu.
(6) Interp. legebat ἀποπιεῖν, vel ἀποποθῆναι. MSS. habent καὶ ὀλίγον ἀπο-
ποιεῖν, quo autem sensu ἀποποιεῖν hoc in loco usurpari possit, nondum vi-
deo. (7) Sic MSS. prius τῷ αὐτῷ ὕλισῃει. —. (8) Ita certe legen-
dum; In pr. Ed. Θ. MSS. V. Θ. Bar. ἐμβραγχίων.

Τ Ε Λ Ο Σ.

AD-

A D D E N D A.

SUB prelo desudaverat Nota quinta in Caput 2. Libri XI. cum Mihi occurrit locus Plutarchi Sympos. Lib. 5. Quæst. IX. MSS. & Textus fidem firmans: Εἰ δὲ (ὡς φασιν) ἐ κεραυνῆται [συκῇ], καὶ τὸ αὖ περ ἀναβῇ τῇ πικρῇ τῇ κακῇ ἐ πλέχῃ· τὸ γὰρ τοῖσιν ἐ δοκεῖσιν ἐπιβιβάειν οἱ κεραυνοί, καθάπερ ἐδὲ τὸ φῶκος ἐ δερματίῳ, ἐδὲ τὸ ὑαίνης.

Corrections quædam Geoponicorum, ex Commentario Bodæi a Stapel in Theophrastum, serius observata.

Lib. 2. Cap. IV. Pro ῥῥαίς reponit ἵππερας, & pro καλύμφοι, κύπερον, βάτος.

Lib. 2. Cap. VI. Legit ut Interp. σίκυν ἀγριον, & pro πτελίαν ἀγρίαν, πτερίαν (vel πτελίαν) νυμφαίαν.

Ibid. De butomo; legit—καὶ ἐκέρχουσιν ἐ κατ' ἐν, ἀλλ' ὡς ἀφ' ἐνὸς γίμνου πολλά καὶ ἀγροπαρένθα.

Ibid. De cypero; pro ἰχνοπέρον, reponit, ex MSS. Palatinis, ἰχνοτέρη.

Lib. 2. Cap. VIII. Pro ἰλάται, legit κληθεαί.

Lib. 2. Cap. XXI. Pro ἀραισιόταν, ὠφέλιμοι—&c.—legit, ex MS. Palatino,—ἀραισιόταν. Ἐν μὲν τοῖς αὐχμηροῖς τόποις ταύτην παρὰ τῆς ἡλίου, πείθει δὲ τὴν ἀδυνατέραν χεῖραν καὶ δυνατωτέραν ποιεῖ εἰς—.

Lib. 5. Cap. XXXVI. Pro ἐψήσαντες ἀειχερίαις, reponit, ex MS. Palatino,—ἀειχερίαις ἡρωπιύουσιν, ἐψήσαντες δηλονότι τὰ τοιαῦτα εἶδη, & scribit—εἰς χεῖσματι εἶδη.

Lib. 6. Cap. XIV. Pro Στίφανον, legit ex MSS. Τίφρον.

Lib. 9. Cap. II. Pro δρίποντα, ponit ex MSS. γαργεῖντα.

Lib. 9. Cap. XXXII. Post ἐξῆς, supplet γλιούκῃ.

Lib. 10. Cap. IV. Corrigit ex MS. male μὲν κόπερ μεμινγμένον ἀπὸ αἰῶν, & vertit ἀπὸς ἀνατολῆς, ad orientem.

Lib. 10. Cap. VII. Pro ταῦτα, legit αὐτά.

Ibid. Pro γένοιτο αὖν, legit γίνεται μέλαν.

Lib. 10. Cap. LXXXV. Pro φυτύειν τὸ δένδρον, legit μεταφύσειν.

Lib. 10. Cap. LXXXVI. Reponit ex MS. pro ἀποπλεῖν, ἀποπλεῖν.

Lib.

Lib. 11. Cap. I. Pro ἰτία, reponit ἰλάτη.

Ibid. Addit, post ἄρκουτος, — ἵσιν ὄμβριον κίθρων μικρὰ, καὶ τὸ ξύλον αὐ-
τῆς μούρτζι [πορφυρίδι.] ἐστὶ ὃ ἐ χαμαιπίτης.

Lib. 11. Cap. IX. Pro καθύχτοις, reponit ψυχροῖς, ex Theophrasto H. P.
Lib. 3. Cap. XV. & Plinio Lib. XVI.

Lib. 11. Cap. XV. Pro πικρῆς, ponit παρὰθείας.

Lib. 11. Cap. XVIII. Pro αὐτόριζα reponit ex MS. ἐξ αὐτόριζων.

Lib. 12. Cap. XXII. Pro οἰνομείλιτι, MS. habet ὀρομείλιτι.

Lib. 12. Cap. XXXIII. Post Περὶ γλῆχωνος, addit ex MSS. ἥτοι βλησκ-
νός. Sic legendum contendit ex Neophyto, cuius hac sunt; Γλῆχων τὸ
βλησκάνιον.

*INDEX Auctorum, quorum excerpta leguntur,
aut qui laudantur in Geoponicis.*

A F R I C A N U S.

L IB. II. Cap. 18, 28. IV. 2. V. 24, 30, 48, 49. VII. 9, 14, 29,
30, 31. IX. 8, 14. X. 9, 16, 30, 31, 32, 36, 49, 53, 55, 56, 59,
66, 82. XII. 11, 38. XIII. 3, 13, 18. XIV. 10, 15. XVII. 6, 11.
XVIII. 4, 5, 12. Laudatur V. 45.

A N A T O L I U S.

Lib. II. Cap. 10. V. 10, 18, 25, 26. VI. 3, 4, 13. VII. 28. X. 8,
18, 72, 85. XI. 20. XII. 7, 36. XIII. 17. XIV. 21. XVIII. 17.
Laudatur XIII. 4, bis; 12.

A P S Y R T U S.

Lib. XVI. Cap. 1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 19, 21.

A P U L E I U S.

Lib. II. 8. VI. 11. VII. 26. VIII. 38, 39. IX. 19. X. 21. XII. 8.
XIII. 5. Laudatur I. 5. II. 18, 39. V. 33, bis. XIII. 8, 9. Ἀπυλῆος
ὁ Πρωμαῖος I. 14.

A R A T U S.

Lib. I. Cap. 2, 3, 4.

A R I S T O T E L E S.

Lib. XIV. Cap. 26. Laudatur III. 3. XIII. 16. XV. f. 9.

A S C L E P I U S.

Laudatur Lib. XX. Cap. 6.

B E R Y T I U S.

Lib. II. Cap. 9. IV. 11. V. 11, 33. VII. 33. VIII. 23. X. 19,
38, 69, 70. XII. 37. XIII. 12. XIV. 13, 20. XVIII. 18, 19, 20.

C A S S I A N U S B A S S U S.

Lib. V. Cap. 6, 36.

D A M O G E R O N.

Lib. II. Cap. 30, 31. V. 21, 22, 37. VII. 13, 24. IX. 18, 26.
X. 12, 63, 64, 65. XIII. 12, 35. Laudatur XI. 30.

D E M O C R I T U S.

Lib. II. Cap. 41. IV. 7, 10. V. 4, 5, 35, 43, 50. VI. 19. VII. 4, 8,
27, 32. VIII. 31, 41. IX. 12, 25. X. 5, 14, 15, 25, 27, 28, 35,
47, 48, 51, 60, 61, 67, 73, 74, 79, 80, 89. XII. 6. XIII. 1, 11. XIV. 5, 8.

K k

XV. 9.

XV. 9. XVII. 4, 9. XVIII. 6. XIX. 4, 8. XX. 4. Laudatur I. 5, 12, sapius. II. 14, 42. V. 2, 45. X. 29. XI. 5, 13, 16, 18. XIII. 8, 9, 14. XIV. 9. XV. 2, 7. XVII. 14. XX. 6. Δημόκριτος ὁ φι-
σικός XIX. 7.

DIDYMUS.

Lib. I. Cap. 5. II. 3, 14, 17, 26, 33, 34, 35, 48. IV. 3, 13, 14, 15. V. 3, 14, 27. VI. 5, 6, 10, 18. VII. 18, 19. VIII. 22. IX. 5, 6, 7, 15, 31, 32, 33. X. 3, 6, 17, 26, 33, 45, 46, 68, 71, 77. XI. 5, 18, 25. XII. 3, 4, 14, 18, 28. XIII. 2, 14. XIV. 2, 3, 9, 18, 23, 24. XV. 3, 4, 5. XVI. 22. XVII. 3, 20. XVIII. 3, 7, 8, 15, 16. XIX. 7, 9. XX. 3. Laudatur XIII. 4. Ἐν τοῖς Γεωργικοῖς. X. 11, 20, 37, bis; 43, 76, 84, 87, 90. XVI. 22.

DIONYSIUS.

Lib. I. Cap. 11.

DIOPHANES.

Lib. I. Cap. 6, 9. II. 7, 11. V. 7, 31, 44, 45. VI. 12. VII. 3, 17. IX. 20. X. 11, 20, 23, 76. XII. 9. XIII. 9. XV. 7. XVIII. 14. Laudatur VI. 15. X. 29. XI. 3, 16.

FLORENTINUS.

Lib. I. Cap. 1. II. 22, 25, 32, 36, 37, 38, 39, 44, 45, 46, 47. IV. 1, 8, 12. V. 1, 2, 9, 12, 13, 15, 17, 51, 52. VI. 1, 2, 7, 8, 14, 15, 16. VII. 7, 37. VIII. 23. IX. 2, 3, 4, 16, 28, 29, 30. X. 1, 2, 7, 13, 29, 37, 41, 42, 57, 58, 75, 90. XI. 7, 8, 9, 16. XII. 2, 13, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27. XIII. 8. XIV. 1, 7, 16. XV. 2. XVII. 1, 2, 23. XVIII. 1, 2, 9, 10. XIX. 6. XX. 1. Laudatur II. 33, 34. V. 14. X. 51, 52, 66, 76. XI. 18, 20. XIII. 9, 14. Ἐν τοῖς Γεωργικοῖς IX. 14. X. 4.

FRONTO.

Lib. VII. 12, 22. XII. 10. XIX. 2.

HESIODUS.

Laudatur Lib. VII. Cap. 6.

HIEROCLES.

Lib. XVI. Cap. 9, 10, 11.

HIPPOCRATES.

Lib. XVI. Cap. 20.

HOMERUS.

Laudatur Lib. VIII. Cap. 31. X. 87. XI. 13.

JUBA.

Laudatur Lib. XV. Cap. 2.

LEONTINUS *vel* LEONTIUS.

Lib. II. Cap. 13, 24. V. 47. VII. 34. VIII. 32. IX. 11. X. 4, 50, 52, 78. XI. 21. XII. 33. XIV. 11, 12, 25. XV. 8. XVIII. 13.

MANETHO.

Laudatur Lib. XX. Cap. 6.

NESTOR.

Laudatur *ἐν τῇ Ἀλεξικλήτῳ* Lib. XII. Cap. 16, 17. *Ἐν τῇ Πανθεαίᾳ* XV. 1, bis.

OPPIANUS.

Lib. XX. Cap. 2. Laudatur Lib. XX. Cap. 10.

ORPHEUS.

Laudatur Lib. II. Cap. 35.

PAMPHILUS.

Lib. II. Cap. 20. V. 23. VII. 20. X. 39, 40, 86. XIII. 15. XIV. 14. Laudatur *ἐν τῇ Περὶ Φυσικῶν* Lib. XV. Cap. 1.

PAXAMUS.

Lib. II. Cap. 4, 43. IV. 9. V. 29. VII. 10, 23. IX. 17. X. 34, 54, 62, 84. XII. 17, 32, 40. XIII. 4, 7, 10, 17. XV. 6, 10. XVII. 13, 14. XVIII. 21. Laudatur X. 12. XX. 6.

PELAGONIUS.

Lib. XVI. Cap. 2, 17, 18.

PHILOSTRATUS.

Citatur *ἐν τῇ Ἱστορίᾳ* Lib. I. Cap. 14.

PLATO.

Laudatur *ἐν τοῖς Πολιτείαις* Lib. XV. Cap. 1. XVI. 2.

PLUTARCHUS.

Laudatur Lib. XIII. Cap. 9. *Ἐν τῇ β'. Σύμφοσιαντι*. XV. 1.

PTOLEMAEUS.

Lib. I. Cap. 13.

PYTHAGORAS.

Lib. VIII. Cap. 42. Laudatur. II. 35. Pythagorei XII. 13.

QUINTILII & QUINTILIUS.

Lib. I. Cap. 9. II. 21, 40. III. 1. V. 8. VII. 1, 2. IX. 10. X. 22, 88. XI. 3. XII. 19. XIV. 6, 22. XVII. 5. XVIII. 11. Laudatur V. 14. X. 2. XI. 3.

S O T I O N.

Lib. II. Cap. 19, 29, 42. V. 16, 19, 20, 28, 38, 39, 40. VI. 17.
VII. 15, 25, 35. VIII. 35, 36, 37. IX. 9, 27. X. 10, 87. XI. 28.
XII. 15, 29. XIII. 6. XVII. 7, 8, 12. Laudatur I. 13. V. 9, 10.
VII. 6.

T A R E N T I N U S.

Lib. II. Cap. 12, 27. IV. 4, 5, 6. VII. 16. IX. 21, 22, 23, 24.
X. 24. XI. 23. XII. 41. XX. 6, 7. Laudatur V. 11. XIII. 4.
8, 9.

T H E O M N E S T U S.

Lib. XVI. Cap. 12, 13, 14, 15, 16. XIX. 3.

T H E O P H R A S T U S.

Laudatur III. 3, 4. XV. 1.

V A R R O.

Lib. II. Cap. 2, 23, 49. III. 1. V. 41, 42. VI. 9. VII. 21. VIII.
33, 34. IX. 13. X. 81. XII. 16, 39. XIV. 19. XVII. 10. XIX. 1.
Laudatur I. 1. V. 17. XV. 2.

V I N D A N I O N I U S.

Lib. II. Cap. 16. V. 34. VII. 36. X. 43, 44. XII. 5.

V I R G I L I U S.

Laudatur Lib. II. Cap. 18.

X E N O P H O N.

Lib. XIX. Cap. 5.

Z O R O A S T R E S.

Lib. I. Cap. 10, 12. II. 15. V. 46. VII. 5, 6, 11. X. 83. XIII.
16. XV. 1. Laudatur XI. 18. XIII. 9.

I N D E X verborum, Usus & Significationis
rarioris, aut sequioris Ætatis, in
Geoponicis occurrentium.

A

- A** Γραῦλις. XX. 24.
Ἀδάμ. XIV. 5.
Ἀκένιστος. XI. 20.
Ἀκροστο. XX. 22.
Ἀλικάνθεον. XIII. 8.
Ἀλιξ. XX. 46.
Ἀμμοκονία. II. 27.
Ἀναβατήριον. IX. 17.
Ἀνακομδομα. X. 83.
Ἀναφοραί. VI. 1.
Ἀνεμει αὐθενήκη. I. 11.
Ἀπένδομα. In Procmio.
Ἀποξυλόμα. XVII. 2.
Ἀππίδια. VI. 17.
Ἀπώμας. VII. 19.
Ἀρκεῖ. V. 30.
Ἀρμάειον. XVIII. 21.
Ἀρμενιакόν. X. 73.
Ἀρρениκόν. XIII. 12.
Ἀσροπλήξ. V. 36.
Ἀσυπς. XII. 13.
Ἀυπνίαι. II. 21.
Ἀφρόνις. XVI. 18, 20.
Ἀχρδός. VIII. 37.

B

- B** Αρβιλ. X. 13.
Βαρυεργόμα. II. 23.
Βατόρριζα. VIII. 37.
Βελκόκκιον. X. 3.
Βίκια. II. 18.
Βυρρή. XV. 2.
Βρῆμα ἰορτή. I. 1, 5.
Βρεμαλίον. XII. 1.
Βωλινὴ ἄμπιλ. V. 17.
Βωλοστροφόμα. II. 23.

Γ

- Γ** Ενα σελήνης. XIV. 7.
Γλωσάχρον. IV. 15.
Γογύλιν & Γογύλασπίραρον. XII. 1.

- Γόρδαλ. II. 23.
Γορφία. IX. 5.
Γρασιζομα. XVI. 1.
Γύρωσις. V. 20.

Δ

- Δ** Αῦκιν. XII. 1.
Δέλ. XX. 15, 17.
Δενδρογάλην. οἶν. V. 2.
Δενδρομαλάχι. XV. 5.
Δημητειακός καρπός. I. 12.
Διευκυνζία. VII. 15.
Διέλκω. IX. 10.
Δίκαρδιν φρυγιάκον. XII. 1.
Διός μὴν. I. 5.
Δρόμαξ. XVI. 22.
Δρόσπαις ἄμπιλ. V. 17.
Δωδεκατηρίς. I. 12.
Δωρακινόν. X. 3.

Ε

- Ε** Εκχλίζω. XII. 19.
Ελαιοστάφυλ. IX. 14.
Ελαιοστέππον. VI. 1.
Εμβρογγα. XX. 46.
Εμβροχάς. IV. 3.
Εμφυλλίζομα. X. 37.
Εμφυλλισμός. X. 76.
Ενέχμα δυσυεία. XVI. 3.
Ενθάδιον. XII. 1.
Ενθεματίζω. X. 23.
Ενριζ. III. 2.
Εντνόν. XII. 1.
Ενυφίζω. VI. 5.
Εξάχιον. II. 32.
Επίπρος. X. 67.
Εππίξ. IV. 12.
Εππίζή. X. 56.
Εραινόν. X. 76.
Ερυζία. XVII. 17.
Ευάνιον φυτόν. XI. 3.
Εὐνῆχ. XII. 13.

K k 3

Εδχα

Εὐχαρηπός. XIV. 16.
 Ἐφάπαλ. X. 78.
 Ἐχίν. ὄρνιθ. XVIII. 19.

Z

Ζερα. II. 6.
 Ζυγός. V. 29.
 Ζωμός. XV. 8.

H

Ἡλικάι. X. 5.
 Ἡρακλειδικόν ὀρίζανον. XV. 8.
 Ἡελός. XV. 4.

Θ

Θαμνα. VI. 13.
 Θεοδάκιν. XII. 1.
 Θυμαπίζωμα. VI. 12.

I

Ιαβώ. II. 4.
 Ἰαώ. XX. 18.
 Ἰνυλα. IX. 27.
 Ἰππερις ἀμπλ. V. 31.
 Ἰρις Ἰαυρεική. XI. 21.
 Ἰρρικόν ἔλαιον. IX. 27.

K

Καβ. VII. 20.
 Καβέκπης. XIV. 6.
 Καλαμόφυλλον, τό. X. 44.
 Καλωσόν. XIX. 6.
 Κάμηλ. δικυρ. XVI. 22.
 Καμηλοπάροδαλις. XVI. 22.
 Καμπτήριον. X. 21.
 Καυθήλιοι. VI. 11.
 Καρναβάδιον. IX. 18.
 Καβακλείσος. XV. 2.
 Καϊόεδδωμ. Proem.
 Καυλοκίναρα. XX. 31.
 Κηποποιία. Argum. Lib. XII.
 Κιμωλία γῆ. VII. 6.
 Κινάβαρα. XI. 21.
 Κίασηρα. II. 5.
 Κιτρομήλα. X. 76.
 Κοδύμενον. XII. 1.
 Κοκκύηλον. X. 73.
 Κοκκίζω. IV. 14.

Κολλέριον. XIV. 22.
 Κόλλοψ. XIX. 6.
 Κοιότον. VIII. 31.
 Κοιός. X. 8.
 Κορράδιον. II. 5.
 Κορυθαία ἀμπλ. V. 2.
 Κράμειν. XII. 1.
 Κραμβασπάραρον. XII. 1.
 Κράτησις. V. 24.
 Κρηπίδιον. II. 42.
 Κρημμύδιον. XII. 1.
 Κύθερα. II. 4.
 Κυθελνοι. XIV. 6.
 Κωμωδιανόν. XII. 1.

Λ

Λακων ὄτρακον. XIV. 11.
 Λάπαρ. XIV. 13.
 Λένπον. XX. 22.
 Λεπτόρριζ. II. 12.
 Λεπτόπαρκα. II. 64.
 Λόκοθρακία ἀμπλ. V. 17.
 Λόκοθρακίον. XII. 1.
 Λήγ. XII. 1.
 Ληνεών. VI. 1.
 Λιθυρρικόν ἔλαιον. IX. 27.
 Λικεάμεν. XX. 46.

M

Μαλακόκισ. II. 6.
 Μάννη. XIII. 11.
 Μαργλιν. XII. 1.
 Μεγρίζ. V. 8.
 Μελίμυλα. X. 20.
 Μέλικη. XVIII. 21.
 Μεραί. II. 6.
 Μεγαλιχούτιον. IX. 5.
 Μελοπίπων. XII. 20.
 Μισόδαλον. XI. 18.
 Μολόζιν. XII. 1.
 Μονόσπερι ὄρεος. XIV. 7.
 Μόχόσις. XI. 3.
 Μῆσιν. IX. 20.
 Μυραππίδια. X. 76.
 Μυρσπης ἀμπλ. V. 2.

N

ΝΑπυ Αἰγύπτιον. XVI. 17.
Νεόπαδις. V. 8.

Ξ

ΞΗραμυλον. XX. 26.

Ο

ΟΛιζαρκίω. XIV. 7.
Ολιζόρριζω. IV. 1.
Ολόφακω. XX. 12, 19.
Ούδολιμα. IX. 14.
Ορδίων. XX. 17.
Οσρακηονία. II. 27.
Οχαγ ἑμφυλλοι. IV. 15.
Οψαείδιον. XX. 46.

Π

ΠΑζανοί. I. 5.
Πάθη. XV. 4.
Παλάπον. XI. 2.
Πανίον. VIII. 1. XII. 29.
Πανσκαφεία. V. 9.
Παρακρημίζω. XII. 20.
Παρατραπίς οἶνω. II. 47.
Παρμελότριξ. XVIII. 1.
Πιλέκημα. IX. 11.
Πιπεράτης. VIII. 39.
Περιοπολιών. I. 12.
Περίεληρος. II. 13.
Περίφραγή. XI. 5.
Περσικόν. X. 13.
Πικρίδι. XII. 1.
Πίσσα βρυτία. VII. 12.
Πιτύα. XVIII. 19.
Πόρινω λίθω. VII. 12.
Πρασσυλείδης. XII. 9.
Προσφθαλμίδης. V. 3.
Πρόρρυμω. IX. 19.
Προσπεναλικμῶν. V. 32.
Προσπένδομα. IV. 1.
Προσπύδομα. V. 3.
Προσπυριάζω. II. 21.
Προσπῆπς. V. 48.
Πρόχυμα. VI. 16.
Πυπίζω. XX. 44.

Ρ

Ραφαήλ. II. 19.
Ριζανόν. XII. 1.
Ριζάειν. XII. 1.
Ρεσίζω. XI. 23.
Ρῆς Συελακός. XVI. 8.
Ρυάδης ἄμπιλοι. V. 39.

Σ

ΣΑΒΑΩΘ. XX. 18.
Σάλλομολογον. XII. 1.
Σιλισηία. XVI. 1.
Σιμβεμίω. V. 17.
Σιρσιον. IV. 15.
Σκαμμωνία. XII. 19.
Σκηρπιδόκητω. XII. 13.
Σκυζάλα. IX. 11.
Συχνῶ. XV. 1.
Σπάνον ἔλαιον. IX. 26.
Σπαβλίον. XV. 2.
Σύαγρος. XVI. 22. XIX. 8.
Σωαναφαρίω. XII. 39.
Σωαναχράζω. VI. 2.

Τ

ΤΑινία. XII. 27.
Ταριούδομα. XIX. 1.
Ταῦλις. XII. 7.
Τίετρον Γάγκρον. IV. 13.
Τεμόναν. I. 14.
Τιτροπάλαις. IX. 11.
Τιανός & Τιαρηνός οἶτος. V. 2.
Τρόπαια. IX. 11.

Υ

Υπόχη. XX. 25.

Φ

ΦΑμηλία. II. 7.
Φιαλῶν βόθρον. IX. 5.
Φλοῦτω. XX. 19.
Φόρον. II. 47.
Φνηκημία. Prooemio.

x

XΑειπς. XI. 4.

Xαῦν⊙. Opponitur τῷ αὐστηρῷ.
VII. 15.

Xιονόμειλι. VIII. 28.

Xλωρίς ἀμπιλ⊙. V. 2.

ψ

ΨΗφιδώδης. II. 6, sæpius.

Ψιθία ἀμπιλ⊙. V. 2.

Ψύχχ. XV. 1.

Ω

ΩΜοχάραξ. V. 22.

Ωρεῖον. II. 27.

IN-

INDEX RERUM.

Prior numerus Librum, posterior Caput indicat.

A

- A** Bietes quibus locis gaudeant. 2. 8.
 Abies quā plantanda. 3. 13.
 Abietis plantatio. 10. 3.
 Abrotonum ad quid. 2. 27.
 Absinthium ad quid. *ibid.*
 Absinthium apibus noxium. 15. 2.
 Absinthites. 8. 20.
 Accipiter mutatur in upupam. 15. 1.
 Acetum scilliticum. 2. 47. confectio 8. 42.
 Aceti varia præparatio. 8. 33. &c.
 Acet. sine vino quomodo fiat. *ibid.*
 Acetum ad quæ utile. *ibid.*
 Aceti dulcis præparatio. *ibid.*
 Aceti acris confectio. *ibid.*
 Acetum acre ut permaneat. *ibid.*
 Aceti piperati confectio. 8. 39.
 Acetum an aquam habeat. 8. 40.
Ἀξέδρου quæ. 10. 74.
 Aceris plantatio. 10. 3.
 Acropolis quid. 11. 2.
 Acramaumorium mel. 15. 7.
 Adeps urfinus ad quid. 5. 30.
 Adeps hircinus ad quid. *ibid.*
 Adiantus herba quæ. 2. 5.
 Admissuræ boum tempus. 17. 5, 10.
 Adonidis fabula. 11. 17.
 Ægilops herba cui noceat. 2. 43.
 Ægris somnum inducentia. 12. 13.
 Æquinoct. vernum quando. } 2. 38.
 1. 1. 14. 6.
 Æquinoctium Autumnale quando. *ibid.*
 Aeris sereni prænotiones. 1. 2.
 Aeris tempestuosi prænot. 1. 3.
 Aeris constitutio sementi apta. 2. 14.
Ἀἴρ quid. 2. 43.
 Aeris qualitas vino conducit. 5. 17.
 Aeris Cyprii clavus. 10. 64.
 Æstatis initium & finis. 1. 1.
 Æstuosos leniens. 12. 17.
 Ætitis lapidis naturæ duæ. 15. 1.
 Africo-Aufter. 1. 11.
 Agni gignendi signa. 18. 3.
 Agnæ gignendæ signa. *ibid.*
 Agni ne ægrotent. 18. 7.
 Agriculturæ Scriptores. *Argum.* 1.
 Agricolis quid nōsse necessariū. 1. 9.
 Agriculturæ observatio. 2. 44, 45.
 Agricolis utilis diæta. 2. 47.
 Agricolarum morbis medentia. *ibid.*
 Agricolis medicus nedessarius. *ibid.*
 Agricolis quæ necessaria. 2. 49.
 Agricolarum Ephemeris. 2. 45. 3. 1.
 Agricolarum in singulos menses opera. 3. 1.
 Agriculturæ consideratio. 5. 19.
 Alarum foetorem tollens. 12. 26.
 Alexandri Magni equus qualis. 16. 2.
 Alex quid. 20. 46.
 Alicæ præparatio. 3. 7.
 Alica quæ optima. *ibid.*
 Allium quibus locis gaudeat. 12. 30.
 Allii medicinæ. *ibid.*
 Allium ut dulcius sit. *ibid.*
 Allii duo genera. *ibid.*
 Allium sativum. *ibid.*
 Allium sylvestre. *ibid.*
 Allium ut foetore careat. *ibid.*
 Allium corpus ulcerat. 12. 31.
 Allium magneti contrarium. 15. 1.
 Alopecias curantia. 12. 15, 22, 30, 31.
 Althæa quando ferenda. 3. 6.
 Alumen ad quid. 7. 12.
 Alveariorum materia, latitudo & longit. 15. 2.
 Alvearia quibus oblinenda. *ibid.*
 Alvearia quando purganda. 15. 4.
 Amarantus quando ferend. 3. 6.
 Am-

- Ambustis utile. 12. 17.
 Amerinæ vitices. 2. 4.
 Amineæ vitis cultura. 2. 46.
 Amineum vinum. 4. 1.
 Aminea vitis. 5. 17.
 Amineæ vitis vinum quale. *ibid.*
 Amineæ fertilitas. *ibid.* 4. 1.
 Aminei vini præparatio. 8. 22.
 Amiantus lapis. 15. 1.
 Amphiarus primus a fabis absti-
 nuit. 2. 35.
 Amurcæ usus. 2. 27.
 Amygdalæ quando stercorendæ. 3. 3.
 Amygdalæ quomodo opt. fiant. *ibid.*
 Amygdala quum inferenda. 3. 13.
 10. 57. 62.
 Amygd. plantatio. 10. 3.
 Amygd. plantandæ temp. 3. 13.
 10. 57.
 Amygd. quibus locis gaudeant. 10.
 57.
 Amygd. quando colligendæ. 10. 58.
 Amygd. imaræ ut dulces fiant. 10. 59.
 Amygd. inscriptæ ut sint. 10. 60.
 Amygd. sterilis ut fertilis sit. 10. 61.
 Anagallis herba ad quid. 15. 1.
 Anatum cura. 14. 23.
 Anates ubi alendæ. *ibid.*
 Anatum cibus. *ibid.*
 Anates ut cicures fiant. *ibid.*
 Anates quomodo pinguescant. *ibid.*
 Anates ut facile capiantur. *ibid.*
 Anazarbus Ciliciæ urbs. 9. 2.
 Anethites. 8. 3.
 Anethum visui noxium. 12. 34.
 Anginæ remedium. 12. 31.
 Anguillarum inescatio. 20. 14.
 Animalium prognostica. 1. 3. 4.
 Animalia fata ne lædant. 2. 18.
 Animalium venenat. remedia. 2. 47.
 Animalia quæ venenata. *ibid.*
 Animalium metamorphoses. 15. 1.
 Anisites. 8. 4.
 Anni divisio. 1. 1.
 Anni præc. aut serot. prænotiones.
 1. 5.
 Anserum prognostica. 1. 3.
 Anser. stercus quale. 2. 21.
 Anser. stercus oleribus noxium. 12. 11.
 Anser. ova quot diebus excluduntur.
 14. 7.
 Anseres albi optimi. 14. 22.
 Anserum statio ubi faciendæ. *ibid.*
 Anserum cibus. *ibid.*
 Anseres quot ova pariant. *ibid.*
 Anseres quoties anno pariant. *ibid.*
 Anseres ut pinguescant. *ibid.*
 Anser. quot ova supponenda. *ibid.*
 Anser. alienis non incubant ovis. *ibid.*
 Anseres quot dies incubant. *ibid.*
 Anser. jecora magna ut fiant. *ibid.*
 Anser. carnes albas facientia. *ibid.*
 Antelunares dies. 1. 6.
 Apiati compositio. 8. 30.
 Apium quando ferendum. 3. 6.
 Apium ut magnum sit. 12. 23.
 Apium ut crispum sit. *ibid.*
 Apii medicinæ. *ibid.*
 Apium lac cohibet. *ibid.*
 Apites. 8. 5.
 Apolloniaticum bitumen. 15. 8.
Ἀπὸν quomodo plantanda. 5. 18.
 Appetitum cientia. 12. 22, 32.
 Aprili mense agricolæ quid facien-
 dum. 3. 4.
 Aprili mense quid ferendum. 12. 1.
 Aprorum cum camelis coitus. 16. 22.
 Apum sedes qualis. 15. 2.
 Apibus qualis aqua necessaria. *ibid.*
 Apibus ligna in aqua ponenda. *ibid.*
 Apibus pabulum quod gratissimum.
ibid.
 Apes quiete gaudent. *ibid.*
 Apes ægre ferunt hominum acces-
 sum. *ibid.*
 Apum cura. *ibid.*
 Apum custodi quid agend. *ibid.*
 Apes ubi continendæ. *ibid.*
 Apes quomodo transferendæ. *ibid.*
 Apes quare profluvio laborant. *ibid.*
 Apum profluvii remedium. *ibid.*
 Apum morborum remedia. *ibid.*
 Apum pediculos curantia. *ibid.*
 Apum hebetudinis remedia. *ibid.*
 Apum Reges qui optimi. *ibid.*
 Apibus quæ herbæ noxiæ. *ibid.*
 Api-

- Apibus animalia infesta. *ibid.*
 Apes unguenta oderunt. *ibid.*
 Apes quos oderint. *ibid.*
 Apes ex quo generantur. *ibid.*
 Apiarium juxta domum collocandum. *ibid.*
 Apiaria quo suffumiganda. *ibid.*
 Apes quibus gaudeant. *ibid.*
 Apum sapientia. 15. 3.
 Apum artificium. *ibid.*
 Apum intelligentia. *ibid.*
 Apum politia. *ibid.*
 Apum officia. *ibid.*
 Apum puritas. *ibid.*
 Apes cantu demulcentur. *ibid.*
 Apes quomodo congregentur. *ibid.*
 Apum erga regem suum observantia. *ibid.*
 Apes segnes odere. *ibid.*
 Apes ne fugiant. 15. 4.
 Apum educatio. *ibid.*
 Apibus quantum cibi relinquendum. 15. 5.
 Apum suffitus. *ibid.*
 Apes vindemiatorem mellis ne pungant. *ibid.*
 Aquæ experimentum. 2. 4.
 Aquæ investigandæ ratio. 2. 5.
 Aquarum scaturigines. *ibid.*
 Aquæ experimentum per spongiam. *ibid.*
 Aquæ amaræ quo emendentur. *ibid.*
 Aquæ camporum falsæ. 2. 6.
 Aquæ montium dulces. *ibid.*
 Aquarum signa. *ibid.*
 Aqua pluvia colligenda. 2. 7.
 Aquam salubrem quid faciat. *ibid.*
 Aquæ vitiosæ curatio. 12. 22. 30.
 Aquaticarum volucrum sterco qualc. 2. 21.
 Aquæ emendatio. 2. 47.
 Aqua marina ut dulcis fiat. *ibid.*
 Aqua vinosa ad fallendos ægros. 4. 15.
 Aquila ad quod callitricho utatur. 15. 1.
 Arabes quando terram novare recusent. 2. 23.
 Aradi aquatio. 2. 6.
 Aranciarum prognostica. 1. 3.
 Arator qualis esse debeat. 2. 2.
 Aratio nocturna. 2. 23.
 Arandum statim a messe. 3. 10.
 Arbores humidis locis gaudentes. 2. 8.
 Arbores quum stercorendæ. 3. 1.
 Arbores quæ inferendæ Jan. mense. *ibid.*
 Arbores quando plantandæ. *ibid.* 3. 2.
 Arbores quando rigandæ. 3. 5.
 Arbores quando inferendæ. 3. 6.
 10. 76.
 Arbores quando inoculandæ. *ibid.*
 Arbores quum obruendæ. 3. 6.
 Arbores vitibus aptæ. 4. 1.
 Arbores quæ inter vites plantandæ. *ibid.*
 Arbores aridas facientia. 10. 67.
 Arborum infitionis ratio. 10. 75.
 Arbores quando purgandæ. 10. 78.
 Arborum syderatarum cura. 10. 79.
 Arborē volatilia ne impetant. 10. 80.
 Arbores ut fertiliores sint. 10. 82.
 Arbor sterilis ut fructū ferat. 10. 83.
 Arborum generalis cura. 10. 84.
 Arbores magnæ quomodo transplantandæ. 10. 85.
 Arbores ne fructum perdant. 10. 87.
 Arborum flores abjicientium cura. 10. 88.
 Arb. folia abjicientium cura. *ibid.*
 Arbores a vermibus ut tutæ sint. 10. 90.
 Arb. semper virides. 11. 1.
 Arcturi ortus quum. 1. 9. 2. 38.
 Ardea ad quod cancro utatur. 15. 1.
 Area præparatio. 2. 26.
 Area amurca inspergenda. *ibid.*
 Area cylindro æquanda. *ibid.*
 Arietum ætas probata. 18. 1.
 Arietum admissuræ tempus. 18. 3.
 Aries cornibus ne petat. 18. 5.
 Armeniacum quid. 10. 73.
 Armentorum ægrot. medicinx. 17. 13. 14.
 Ar-

- Ambustis utile. 12. 17.
 Amerinæ vitices. 2. 4.
 Amineæ vitis cultura. 2. 46.
 Amineum vinum. 4. 1.
 Aminea vitis. 5. 17.
 Amineæ vitis vinum quale. *ibid.*
 Amineæ fertilitas. *ibid.* 4. 1.
 Aminei vini præparatio. 8. 22.
 Amiantus lapis. 15. 1.
 Amphiarus primus a fabis absti-
 nuit. 2. 35.
 Amurcæ usus. 2. 27.
 Amygdalæ quando stercorandæ. 3. 3.
 Amygdalæ quomodo opt. fiant. *ibid.*
 Amygdala quum inferenda. 3. 13.
 10. 57, 62.
 Amygd. plantatio. 10. 3.
 Amygd. plantandæ temp. 3. 13.
 10. 57.
 Amygd. quibus locis gaudeant. 10.
 57.
 Amygd. quando colligendr. 10. 58.
 Amygd. amaræ ut dulces fiant. 10. 59.
 Amygd. inscriptæ ut sint. 10. 60.
 Amygd. sterilis ut fertilis sit. 10. 61.
 Anagallis herba ad quid. 15. 1.
 Anatum cura. 14. 23.
 Anates ubi alendæ. *ibid.*
 Anatum cibus. *ibid.*
 Anates ut cicures fiant. *ibid.*
 Anates quomodo pinguescant. *ibid.*
 Anates ut facile capiantur. *ibid.*
 Anazarbus Ciliciæ urbs. 9. 2.
 Anethites. 8. 3.
 Anethum visui noxium. 12. 34.
 Anginæ remedium. 12. 31.
 Anguillarum inescatio. 20. 14.
 Animalium prognostica. 1. 3. 4.
 Animalia sata ne lædant. 2. 18.
 Animalium venenat. remedia. 2. 47.
 Animalia quæ venenata. *ibid.*
 Animalium metamorphoses. 15. 1.
 Anisites. 8. 4.
 Anni divisio. 1. 1.
 Anni præc. aut serot. prænotiones.
 1. 5.
 Anserum prognostica. 1. 3.
 Ans. stercus quale. 2. 21.
 Ans. stercus oleribus noxium. 12. 11.
 Ans. ova quot diebus excluduntur.
 14. 7.
 Anseres albi optimi. 14. 22.
 Anserum statio ubi facienda. *ibid.*
 Anserum cibus. *ibid.*
 Anseres quot ova pariant. *ibid.*
 Anseres quoties anno pariant. *ibid.*
 Anseres ut pinguescant. *ibid.*
 Ans. quot ova supponenda. *ibid.*
 Ans. alienis non incubant ovis. *ibid.*
 Anseres quot dies incubant. *ibid.*
 Ans. jecora magna ut fiant. *ibid.*
 Ans. carnes albas facientia. *ibid.*
 Antelunares dies. 1. 6.
 Apiati compositio. 8. 30.
 Apium quando serendum. 3. 6.
 Apium ut magnum sit. 12. 23.
 Apium ut crispum sit. *ibid.*
 Apii medicina. *ibid.*
 Apium lac cohibet. *ibid.*
 Apites. 8. 5.
 Apolloniaticum bitumen. 15. 8.
 Ἀπώευξ quomodo plantanda. 5. 18.
 Appetitum cientia. 12. 22, 32.
 Aprili mense agricolæ quid facien-
 dum. 3. 4.
 Aprili mense quid serendum. 12. 1.
 Aprorum cum camelis coitus. 16. 22.
 Apum sedes qualis. 15. 2.
 Apibus qualis aqua necessaria. *ibid.*
 Apibus ligna in aqua ponenda. *ibid.*
 Apibus pabulum quod gratissimum.
ibid.
 Apes quiete gaudent. *ibid.*
 Apes ægre ferunt hominum acces-
 sum. *ibid.*
 Apum cura. *ibid.*
 Apum custodi quid agend. *ibid.*
 Apes ubi continendæ. *ibid.*
 Apes quomodo transferendæ. *ibid.*
 Apes quare profluvio laborant. *ibid.*
 Apum profluvii remedium. *ibid.*
 Apum morborum remedia. *ibid.*
 Apum pediculos curantia. *ibid.*
 Apum hebetudinis remedia. *ibid.*
 Apum Reges qui optimi. *ibid.*
 Apibus quæ herbæ noxiæ. *ibid.*
 Api-

- Apibus animalia infesta. *ibid.*
 Apes unguenta oderunt. *ibid.*
 Apes quos oderint. *ibid.*
 Apes ex quo generantur. *ibid.*
 Apiarium juxta domum collocandum. *ibid.*
 Apiaria quo suffumiganda. *ibid.*
 Apes quibus gaudeant. *ibid.*
 Apum sapientia. 15. 3.
 Apum artificium. *ibid.*
 Apum intelligentia. *ibid.*
 Apum politia. *ibid.*
 Apum officia. *ibid.*
 Apum puritas. *ibid.*
 Apes cantu demulcentur. *ibid.*
 Apes quomodo congregentur. *ibid.*
 Apum erga regem suum observantia. *ibid.*
 Apes segnes odere. *ibid.*
 Apes ne fugiant. 15. 4.
 Apum educatio. *ibid.*
 Apibus quantum cibi relinquendum. 15. 5.
 Apum suffitus. *ibid.*
 Apes vindemiatores mellis ne pungant. *ibid.*
 Aquæ experimentum. 2. 4.
 Aquæ investigandæ ratio. 2. 5.
 Aquarum scaturigines. *ibid.*
 Aquæ experimentum per spongiam. *ibid.*
 Aquæ amaræ quo emendantur. *ibid.*
 Aquæ camporum salsæ. 2. 6.
 Aquæ montium dulces. *ibid.*
 Aquarum signa. *ibid.*
 Aqua pluvia colligenda. 2. 7.
 Aquam salubrem quid faciat. *ibid.*
 Aquæ vitiosæ curatio. 12. 22. 30.
 Aquaticarum volucrum stercus quale. 2. 21.
 Aquæ emendatio. 2. 47.
 Aqua marina ut dulcis fiat. *ibid.*
 Aqua vinosa ad fallendos ægros. 4. 15.
 Aquila ad quod callitricho utatur. 15. 1.
 Arabes quando terram novare reculant. 2. 23.
 Aradi aquatio. 2. 6.
 Araneorum prognostica. 1. 3.
 Arator qualis esse debeat. 2. 2.
 Aratio nocturna. 2. 23.
 Arandum statim a messe. 3. 10.
 Arbores humidis locis gaudentes. 2. 8.
 Arbores quum stercorendæ. 3. 1.
 Arbores quæ inferendæ Jan. mense. *ibid.*
 Arbores quando plantandæ. *ibid.* 3. 2.
 Arbores quando rigandæ. 3. 5.
 Arbores quando inferendæ. 3. 6.
 10. 76.
 Arbores quando inoculandæ. *ibid.*
 Arbores quum obruendæ. 3. 6.
 Arbores vitibus aptæ. 4. 1.
 Arbores quæ inter vites plantandæ. *ibid.*
 Arbores aridas facientia. 10. 67.
 Arborum infitionis ratio. 10. 75.
 Arbores quando purgandæ. 10. 78.
 Arborum syderatarum cura. 10. 79.
 Arborē volatilia ne impetant. 10. 80.
 Arbores ut fertiliores sint. 10. 82.
 Arbor sterilis ut fructū ferat. 10. 83.
 Arborum generalis cura. 10. 84.
 Arbores magnæ quomodo transplantandæ. 10. 85.
 Arbores ne fructum perdant. 10. 87.
 Arborum flores abjicientium cura. 10. 88.
 Arb. folia abjicientium cura. *ibid.*
 Arbores a vermibus ut tutæ sint. 10. 90.
 Arb. semper virides. 11. 1.
 Arcturi ortus quum. 1. 9. 2. 38.
 Ardea ad quod cancro utatur. 15. 1.
 Areæ præparatio. 2. 26.
 Area amurca inspergenda. *ibid.*
 Area cylindro æquanda. *ibid.*
 Arietum ætas probata. 18. 1.
 Arietum admissuræ tempus. 18. 3.
 Aries cornibus ne petat. 18. 5.
 Armeniacum quid. 10. 73.
 Armentorum ægrot. medicina. 17. 13. 14.
 Ar-

Arquatum morbum sanantia. 12.
26. 38.

Articularem morbum sanans. 12. 17.

Arteriæ utilia. *ibid.* 12. 29.

Asarites. 8. 6.

Asininum stercus quale. 2. 21. 12. 4.

Asinorum admissariorum cura. 16. 21.

Asini feri valde mansuescunt. *ibid.*

Asinæ quamdiu uterum ferunt. *ibid.*

Asini equabus admittendi. *ibid.*

Asini ad coitum qui commodi. *ibid.*

Asini admissarii forma qualis. *ibid.*

Asinorum claudorum curatio. *ibid.*

Aspal. thi radices ad quid utiles. 15. 1.

Asparagus quibus gaudeat locis.

12. 18.

Aspar. quando ferendus. *ibid.*

Asparagi scrobes. *ibid.*

Aspar. ut fertilis sit. *ibid.*

Aspar. toto anno ut habeas. *ibid.*

Aspar. non rigandus. *ibid.*

Aspar. ut tenerior sit. *ibid.*

Asphodeli radices ad quid. 19. 6. 7.

Aspidem sopiens. 13. 8.

Asyn. lactuca. 12. 13.

Atriplex quando ferend. 12. 1.

Atticum mel. 15. 7.

Avellanæ plantatio. 10. 3.

Avellana nux scorpium fugat. 13. 9.

Aves fata ne lædant. 2. 18.

Aviculæ marinæ quomodo rostrum
curent. 15. 1.

Aves sopientia. 14. 21.

Avium prognostica. 1. 2. 3.

Avium aucupium 14. 21.

Augusto mense quid agendum.

3. 11.

Aug. mense quid ferendum. 12. 1.

Aurium doloris remedia. 12. 12,

19. 25. 29.

Aures purgat ruta. 12. 25.

Aurium sonitui medetur porrum.

12. 29.

Auribus purulentis cepa utilis. 12. 31.

Autumni initium & finis. 1. 1.

Avulsione quæ plantentur. 10. 3.

Avulsiones sive stolones quid. *ibid.*

Αύχης quid. 19. 2.

B

Baccho infensus Lycurgus. 12. 17.

Bactrianæ cameli unde dictæ.

16. 22.

Balnea quomodo facienda. 2. 3.

Balsami plantatio. 11. 27.

Barbarorum potus. 7. 34.

Barbilus 10. 13. 39.

Batrachium herba qualis. 2. 6.

Belitæ calami. 2. 6.

Bestiis omnibus arcendis utilia. 5. 48.

Betæ satio. 12. 1.

Betæ radicatæ satio. *ibid.*

Betæ transplantatio. *ibid.*

Betæ majores ut sint. 12. 15.

Betæ albiores ut sint. *ibid.*

Betarum succus ad quid utilis. *ibid.*

Bithyniæ arborum altitudo. 4. 1.

Blattas necans. 12. 9.

Blenni pisces. 18. 14.

Boana Bithyniæ Villa. 4. 1.

Bolina vitis qualis. 5. 17.

Boletorum venenat. remedia. 12.

17. 22. 14. 24.

Boreas Pinum puellam interemit.

11. 10.

Boum prognostica. 1. 3.

Boves bubulci vocem agnoscunt.

17. 2.

Boves debiles ne fiant. 17. 4.

Boum plagæ quo curentur. *ibid.*

Boves laborantes ne lassentur. 17. 9.

Boves muscæ ne infestent. 17. 11.

Boves quomodo pinguescant. 17. 12.

Boum medela adversus vermes. *ibid.*

17. 27.

Boves ossa ne devorent. 17. 13.

Boum ægrotant. medicinæ. 17. 14.

Bovis capitis dolori medentia. 17. 15.

Bos caput quando doleat. *ibid.*

Boumalvi profluvio medentia. 17. 16.

Boum cruditatis cura. 17. 17.

Boum cruditas quomodo dignosca-
tur. *ibid.*

Boum adversus buprestim reme-
dium. 17. 18.

Boum torminibus medentia. 17. 19.

Bos

Bos quum tormine laboret. *ibid.*
 Bovis febricitantis medicinæ. 17. 20.
 Bos quum febris laboret. *ibid.*
 Bovis tussientis remedia. 17. 21.
 Bovis suppurati ulceris remedia. 17. 22.
 Bovis claudi remedia. 17. 23.
 Bovis scabiosi medela. 17. 24.
 Boum bilis curatio. 17. 25.
 Bovis perfrigerati cura. 17. 26.
 Bovis pabulum fastidientis cura. 17. 28.
 Bovis pediculosi cura. 17. 29.
 Brassica cur viti contraria. 5. 11.
 Brassicæ ne coquantur. *ibid.*
 Brassica ebrietati contraria. *ibid.*
 Brassicæ albæ satio. 12. 1.
 Brassicæ marinæ transplantatio. *ibid.*
 Brassicæ a pulicibus maxime læduntur. 12. 7.
 Brassicæ medicinæ. 12. 17.
 Brassica comesta pueri crescunt. *ibid.*
 Brassica Lycurgi lachryma. *ibid.*
 Brassicæ origo. *ibid.* 12. 21.
 Brass. crudæ succus ad quod. 12. 17.
 Bruchos enecantia. 13. 2.
 Bubulcos quales esse oportet. 2. 2.
 Βουβων quæ. 15. 2.
 Bulbi ut magni sint. 12. 36.
 Bulbi quum plantandi. *ibid.*
 Butomum herba. 2. 6.
 Buxi plantatio. 10. 3. 11. 9.
 Buxus quibus locis gaudeat. *ibid.*

C

CÆcias ventus. 1. 11.
 Calacanthum. 13. 4.
 Calamintha herba. 2. 5. 30.
 Calami Indici. 2. 6.
 Calamus natatilis. 2. 10.
 Calcantium uvas officium. 6. 11.
 Calculos apium ejicit. 12. 23.
 Caliginem oculorum ruta solvit. 12. 25.
 Callitrichos herba. 2. 5.
 Calx arenaria & testacea. 2. 27.

Calymnium mel. 15. 7.
 Cameli sitis patientes. 16. 22.
 Cameli scabiosi medicina. *ibid.*
 Cameli erga matrem & sororem reverentia. *ibid.*
 Cameli Bactrianæ conceptus. *ibid.*
 Camelo cui tuber geminum. *ibid.*
 Camelus patris notas refert. *ibid.*
 Cameli *desugans*. *ibid.*
 Camelopardalis. *ibid.*
 Cancris ad quid utiles. 2. 5. 18.
 Cancris quo chelas abjiciunt. 5. 50. 10. 89.
 Caniculæ ortus. 15. 1.
 Caniculæ effectus in singulis signis. 1. 8.
 Caninum stercus ad quod. *ibid.*
 Canis rabidi morsus remedia. 5. 49.
 Canes ne mordeant. 10. 89.
 Canes qui optimi. 17. 30. 19. 3.
 Canis ne aufugiat. 15. 1.
 Canis ut te sequatur. 19. 2.
 Canis scabiosi remedia. *ibid.*
 Cannabis quibus locis gaudeat. 19. 3.
 Cannabis satio. 2. 40.
 Cantharides fugantia. *ibid.*
 Cantharides vites ne vastent. 13. 16.
 Cantheliis præfectorum officium. 5. 49.
 Canum præsagia. 13. 16.
 Canum pastoralium cura. 6. 11.
 Canum prægnantium cura & cibus. 1. 3.
 Canum delectus. 19. 1.
 Canum probatio. *ibid.*
 Canum admissuræ tempus. 19. 2.
 Canum rabiosorum cura. 19. 3.
 Canum pulices & ricinos perdentia. 12. 25.
 Capparis. *ibid.*
 Capitis dolorem tollentia. 2. 39.
 Capitis furfures curans. 9. 1.
 Capitonum piscium inescatio. 12. 25.
 Caprarius qui aptus. 20. 41.
 2. 2.

Cor-

- Caprinorum cornuum vis. 4. 2.
 Caprificus omnem arborem fusci-
 pit. 10. 76.
 Capræ cur ocimo abstineant. 11.
 28.
 Caprinum stercus quale. 12. 4.
 Caprimulgi apibus noxii. 15. 2.
 Capræ quibus locis gaudeant. 18.
 9. 18.
 Capræ quamdiu uterum ferant.
ibid.
 Capra quot pariat. *ibid.*
 Caprarum utilitas. *ibid.*
 Caprarum pilus ad quid. *ibid.*
 Caprarum delectus. *ibid.*
 Capræ semper febricitant. *ibid.*
 Capræ lac multum ut præbeant.
 18. 10.
 Capræ pestilentia ne laborent. 18.
 11.
 Capræ sibimet ipsis medentur. 18.
 18.
 Caricæ ut diu durent. 10. 54.
 Cardiacorum medela. 12. 28.
 Carnabadii semen ad quid. 9. 28.
 Carnium falsura. 19. 9.
 Casei faciendi ratio. 18. 19.
 Caseus ut diu mollis sit. *ibid.*
 Caseus ut integer perduret. *ibid.*
 Caseus quomodo albus maneat.
ibid.
 Caseus ut durabilior sit. *ibid.*
 Casei amari remedium. *ibid.*
 Castaneæ ubi ferendæ. 2. 8.
 Castaneæ Jovis glandes dictæ. *ibid.*
 Castanea quum inferenda. 3. 4.
 Castanea quum plantanda. 3. 3.
 15.
 Castanea in quas arb. inseritur. 10.
 76.
 Catulorum cura & cibus. 19. 1. 2.
 Catulorum educatio. *ibid.*
 Cauponum imposturæ. 7. 7.
 Caucalidum medicina. 12. 32.
 Cedro folia non decidunt. 11. 1.
 Cellæ vinariæ descriptio. 6. 2.
 Ceparum plantatio. 12. 31.
 Cepæ ut magnæ sint. *ibid.*
 Cepæ qua terra gaudeant. *ibid.*
 Cepæ ne putrescant. *ibid.*
 Ceparum medicina. *ibid.*
 Cera Sardoæ. 6. 5.
 Cera vino nocet. 6. 5. 7. 12.
 Cerasbola semina. 2. 19.
 Cerasus quum inferenda. 3. 4.
 13.
 Cerasa ut sine nucleis sint. 4. 7.
 Ceraso vitis insita. 4. 12.
 Cerasorum plantatio. 10. 3. 41.
 Cerasorum diuturnitas. 10. 42.
 Cerasus quibus locis gaudeat. 10.
 41.
 Cerrorum piscium inescatio. 20.
 35.
 Cervinorum cornuum vis. 2. 18.
 Cervi quid formident. 19. 5.
 Cervi cantu delectantur. *ibid.*
 Cervi spiritu serpentes attrahunt.
ibid.
 Cervix quæ. 19. 2.
 Chamædaphnes plantatio. 10. 3.
 Chamæleo herba. 2. 5.
 Chamitis vitis quando putanda.
 3. 1.
 Charites quæ arbores dictæ. 11. 4.
 Chionomeli quid. 8. 28.
 Chloris vitis qua terra gaudeat.
 5. 2.
 Choenix vel cabus. 7. 20.
 Cholerae remedium. 12. 13.
 Chytrium mel. 15. 7.
 Cicatrices nigras purgans. 12. 26.
 Ciceris satio. 2. 36.
 Cicer præcox ut sit. *ibid.*
 Cicer viride ne edatur. *ibid.*
 Ciceri nocens orobanche. 2. 43.
 Ciconiæ quo se a vespertilionibus
 tueantur. 15. 1.
 Ciconiæ ventriculus ad quid. 18.
 11.
 Cimices necantia. 13. 14.
 Cinaræ quando plantandæ. 12. 39.

Cin. odorata ut sint.	<i>ibid.</i>	Cytisus apibus gratissimus.	15. 2.
Cinaræ sine spinis quomodo.	<i>ibid.</i>	Coccymelum quid.	10. 73.
Cinaræ laurinæ ut sint.	<i>ibid.</i>	Codimentum herba quum seren-	12. 1.
Cinaræ radices muribus gratissimæ.	<i>ibid.</i>	da.	
Cinaras mures ne lædant.	<i>ibid.</i>	Cœli regiones.	5. 4.
Cinaræ ut dulces sint.	<i>ibid.</i>	Cœliacorum remedium.	12. 38.
Cinis ficulnus ad quid.	5. 33.	Coi vini præparatio.	8. 24.
Cineris usus ad olera.	12. 4.	Coli præparatio.	7. 37.
Cinis quercinus ad quid.	13. 4.	Collum quid.	19. 2.
Circe Latini Regis mater.	11. 2.	Coloris animalium inductio.	16.
Circi, accipitris genus.	15. 1.		21.
Circulus Lacteus unde dictus.	11.	Colocynthis radices ad quid.	5.
	19.		33.
Cissi adolescentis fabula.	11. 29.	Columbinum stercus quale.	2. 21.
Citrearum arborum cura.	3. 13.		5. 26.
Citrii plantatio.	10. 3, 8.	Columbarum cura.	14. 1.
Citrii plantandi tempus.	10. 7.	Columbarum utilitas.	<i>ibid.</i>
Citriorum cura.	<i>ibid.</i>	Columbarum fœcunditas.	<i>ibid.</i>
Citrium ut magnum fiat.	<i>ibid.</i>	Columbæ quibus cibis gaudeant.	<i>ibid.</i>
Citrii inferendi ratio.	<i>ibid.</i> 10.		<i>ibid.</i>
	76.	Columbæ ne evolent prohibendæ.	<i>ibid.</i>
Citreæ arbores sub porticibus.			
	10. 7.	Columbæ ne fugiant.	14. 2.
Citrium ut rubrum sit.	<i>ibid.</i>	Columbæ ut fœtus ament.	<i>ibid.</i>
	10. 7.	Columbæ ut peregrinas secum ad-	
Citrium ut quaslibet animalium		ducant.	14. 3.
formas referat.	10. 9.	Columbis feles ne noceant.	14. 4.
Citria ut diu durent.	10. 10.	Columbarium serpentes ne acce-	
Citrium in quam arb. inferatur.		dant.	14. 5.
	10. 76.	Columbarii constructio.	14. 6.
Citrio folia non decidunt.	11. 1.	Columbarii forma nova.	<i>ibid.</i>
Cydoniarum plantatio.	10. 26.	Columbarii <i>νεκρὸν</i> .	<i>ibid.</i>
Cydonium ut varias referat for-		Colymphatus herba.	2. 4.
mas.	10. 27.	Comitialis morbi remedia.	12. 12.
Cydonia ut diu durent.	10. 28.		25.
Cydonium omnem arborem susci-		Comodiani satio & transplanta-	
pit.	10. 76.	tio.	12. 1.
Cyparissi folia ad quid.	2. 18.	Conceptus equarum qui inutiles.	
Cyperus herba qualis.	2. 6.		16. 1.
Cyrenaicus succus ad quid.	5.	Concoctioni utilia.	12. 30, 32.
	48.	Condiendi vina ratio.	7. 13.
Cytisi plantatio.	10. 3.	Conditi præparatio.	8. 31.
		Conditura <i>Panacea</i> quæ.	7. 13.

Contra-

- Contrariorum appetent. est in seminibus & terra. 2. 17.
 Contusis naedela. 12. 12.
 Conyza. 2. 4.
 Conyza frumento substernenda. 2. 27.
 Conyzites. 8. 10.
 Coracinus piscis formicas dispellit. 13. 10.
 Coracini pisces. 20. 7.
 Corallium contusum ad quid. 2. 5.
 Coralli mira vis. 15. 1.
 Corcyra vitis qua terra gaudeat. 5. 2.
 Coriandri satio & transplantatio. 12. 1.
 Corneus cuneus ad quid. 10. 87.
 Cornicis prognostica. 1. 3.
 Cornices ad quid verbenaca utuntur. 15. 1.
 Coronæ ex oleastro factæ. 9. 1.
 Corvorum prognostica. 1. 3.
 Corvi ad quod vitice utantur. 15. 1.
 Corymbi hederæ ut decori sint. 11. 30.
 Corymbi hederæ nigræ ad quod utiles. *ibid.*
 Costi plantatio. 11. 27.
 Cotoneorum plantatio. 10. 3.
 Cotonea in quam arb. inferantur. 10. 76.
 Coturnices quomodo saginentur. 14. 24.
 Coturnices veratro vescuntur. *ibid.*
 Crambasparagi satio. 12. 1.
 Croci plantatio. 11. 26.
 Croci collectio & cura. *ibid.*
 Croci compositio. *ibid.*
 Cucumeris sylvestris succus ad quid. 12. 7.
 Cucumeres ut sine seminibus nascantur. 12. 10.
 Cucum. præcoces ut sint. *ibid.*
 Cucum. longi ut sint. *ibid.*
 Cucum. variis formis. *ibid.*
 Cucumerum feminis usus. *ibid.*
 Cucumerum pulices necantia. *ibid.*
 Cucumeres ne sint aquosi. *ibid.*
 Cucum. servatio. *ibid.*
 Cucumeres ut magni sint. *ibid.*
 Cucumerariis contrarium. 12. 20.
 Cucumis sylvestris apibus noxius. 15. 2.
 Cucurbitæ semina ne habeant. 12. 19.
 Cucurbitæ ut præcoces sint. *ibid.*
 Cucurbitarum medicinæ. *ibid.*
 Cucurbitæ quomodo servantur. *ibid.*
 Cucurbitæ magnæ ut sint. *ibid.*
 Culices perdentia & fugantia. 13. 11.
 Culturæ modus. 5. 19.
 Cupressus ubi plantanda. 11. 5.
 Cupressio folia non decidunt. 11. 1.
 Cupressi fabula. 11. 4.
 Cupressi *χελιδας* dictæ. *ibid.*
 Cupressi quæ, & cujus filia. *ibid.*
 Cupressi satio. 11. 5.
 Cupressi semen quando colligendum. *ibid.*
 Cupressus quibus locis gaudeat. *ibid.*
-
- D
- Dæmones lauro fugantur. 11. 2.
 Damascenorum plantatio. 10. 39.
 Damascena ut diutius servantur. 10. 40.
 Damascena in quas arb. inferantur. 10. 76.
 Daphne cujus filia. 11. 2.
 Daphne ab Apolline amata. *ibid.*
 Daphne in laurum mutata. *ibid.*
 Daphne Romana. *ibid.*
 Daphnites. 8. 8.
 Dauci satio. 12. 1.
 Decembri mense quid agend. & ferend. 3. 15. 12. 1.
Δαφν quid. 19. 2.
 Delphini ortus. 1. 9. 17. 10.
 Democriti de Apibus gignendis sententia. 15. 2.
 Dendrogaleum vinum. 5. 2.
 Dendrolibani fabula. 11. 15.
 Dendrolibani coronæ Diis gratæ. *ibid.*
 Dendrolibani plantatio. 10. 16.
 Denti.

Dentibus nocent raphani. 12. 22.
 Dentes solidipedum anim. ætatis
 indices. 16. 1.
 Dentium doloris medela. 12. 27.
 Dicardii Phrygiatici satio. 12. 1.
 Dicardion marulion feritur. *ibid.*
 Dies illunes. 1. 13.
 Διζυγία quid. 2. 23.
 Doliorum cura. 3. 5.
 Dolia quum & quomodo siccanda.
 3. 11.
 Dolia quomodo collocanda. 6. 2.
 Doliorum structura. 6. 3.
 Dolia vetera vino nocent. *ibid.*
 Dolia quæ præstantiora. *ibid.*
 Dolia quum picanda. 6. 4.
 Doliorum illitio. 6. 9.
 Dolia quum aperienda. 7. 5.
 Domini præsentia agris quantum
 profit. 2. 1.
 Domorum ædificandarum ratio.
 2. 3.
 Drosallis vitis. 5. 17.

E

E Beni ramentorum vis. 15. 1.
 Ebrietati contraria. 7. 31.
 12. 17.
 Ebrii qui facile fiant. 7. 34.
 Electrum paleas attrahit. 15. 1.
 Echinus quid in gallinis. 18. 19.
 Elephas quo mansuefiat, quid ex-
 horreat. 15. 1.
 Elæostaphylus. 9. 14. 10. 76.
 Enthadii satio. 12. 1.
 Ephemeris villico necessaria. 2. 45.
 Equarum ætas. 16. 1.
 Equabus saliendis aptum tempus.
ibid.
 Equa quot menses uterum gestet.
ibid.
 Equæ potius ab asinis incundæ.
ibid.
 Equi quo obtorpescant. 15. 1.
 Equi admissarii cura. 16. 1.
 Equos ad venerem stimulans. *ibid.*
 Equi generosi signa, quale sit ca-

put, oculi, nares, collum, pe-
 ctus, humeri, &c. -- *ibid.* & 2.
 Equini pulli quando mansuefacien-
 di. *ibid.*
 Equini pulli quando domandi. *ibid.*
 Equorum ætas quomodo dignosca-
 tur. *ibid.*
 Equi heterophthalmi quales. 16. 2.
 Equi albi tantum Platoni proban-
 tur. *ibid.*
 Equus puniceus probatur. *ibid.*
 Equi macilenti remedium. 16. 3.
 Equi fastidientis medela. *ibid.*
 Equi stranguriæ medela. *ibid.* 16. 3.
 16. 13.
 Equi febricitantis medela. 16. 4.
 Equorum sanguinis fluxui meden-
 tia. *ibid.*
 Equi lippientis remedium. 16. 5.
 Equorum albugini medentia. 16. 6.
 Equorum nervis medentia. 16. 7.
 Equorum alvi profluvio medentia.
 16. 8.
 Equi torminosi remedia. 16. 9.
 Equi vertiginosi remedia. *ibid.*
 Equi pulmonis vitii medentia.
 16. 10.
 Equorum tussi medentia. 16. 11.
 Equorum ignoto morbo meden-
 tia. 16. 12.
 Equi sanguinem mingentis remed.
 16. 14.
 Equorum ulceribus & inflamma-
 tionibus medentia. 16. 15, 16.
 Equorum articulis medentia. 16. 17.
 Equis scabiosis medentia. 16. 18.
 Equo, hirudine devorata, meden-
 tia. 16. 19.
 Equi a scorpio & reptilibus icti me-
 dela. 16. 20.
 Erithacus in phœnicurum vertitur.
 15. 1.
 Erucæ rosarum pruinam avertunt.
 5. 30.
 Erucæ vites ne lædant. 5. 48.
 Erucæ satio. 12. 1.
 Erucæ olera ne lædant. 12. 8.
 Erucæ arbores ne lædant. *ibid.*

Erucas necantia. *ibid.*
 Erucæ herbæ vis. 12. 10.
 Eruca in quid transit. 15. 1.
 Erucæ fici mut. in cantharidas. *ibid.*
 Erucæ medicinæ. 12. 26.
 Eryum plantis admiscendum. 5. 9.
 Erysipelas sanantia. 12. 23, 40.
 Etesiae venti. 1. 12.

F

Faba quando ferenda. 3. 15.
 Fabæ qua terra ferendæ. 2. 13.
 Fabæ ferendæ ratio. 2. 35.
 Fabæ ventosæ. *ibid.*
 Fabis abstinendum. *ibid.*
 Fabæ quomodo illæscæ servantur. *ibid.*
 Fabæ quibus locis gaudeant. 2. 40.
 Fabri ferr. & lign. agricolis necessarii. 2. 49.
 Farina ut duret. 2. 31.
 Favonius spirare quum incipit. 1. 1.
 Favi quales eximendi. 15. 4.
 Favorum vindemia quando. 15. 5.
 Febris quartanæ remedia. 12. 22, 32.
 Februario mense quid agend. & ferend. 3. 2.
 Fellis taurini vis. 10. 90.
 Fœminarum affectus occultos sistens. 12. 12.
 Fermenti succedanea. 2. 33.
 Fertilitatis prognosticon. 12. 37.
 Ficedula mut. in melancoryphum. 15. 1.
 Ficus quando inferenda. 3. 4.
 Ficus quando transferendæ. *ibid.*
 Ficus quando inoculanda. 3. 6.
 Ficus quando decerpendæ. 3. 11.
 Ficus vitibus incommoda. 4. 1.
 Fici plantatio. 10. 45.
 Ficuum cura. *ibid.*
 Ficus ut tutæ a vermibus sint. 10. 46.
 Fici inscriptæ ut sint. 10. 47.
 Ficus fructum ne abjiciat. 10. 48.
 Ficus sylvestris ut mansuescat. 10. 49.
 Ficus scabiosæ curatio. 10. 50.

Fici præcoces ut sint & alvum solvant. 10. 51.
 Ficus Theriaca. *ibid.*
 Ficus in quas arbores inferenda. 10. 52, 76.
 Fici ut albæ & rubræ sint. 10. 53.
 Ficus aridæ ne putrescant. 10. 54.
 Ficus immaturæ ne decidant. 10. 55.
 Fici ut virides servantur. 10. 56.
 Figuli in agris necessarii. 2. 49.
 Figularis terra qualis. 6. 3.
 Filix quando eradicanda. 3. 10.
 Flagellatis utilia. 12. 22, 26.
 Fœnum quando secandum. 3. 6.
 Fœnum Græcum ad quid. 7. 12.
 Fœnum Græcum quando ferendum. 12. 1.
 Fœtus perdens. 12. 25.
 Fons in Heraclea Ponti. 2. 6.
 Fontes quum maxime augeantur. *ibid.*
 Formicæ femina & fruges ne attingant. 2. 29. 13. 10.
 Formicæ quo fugentur. 13. 10.
 Formicæ aream ne ingrediantur. *ibid.*
 Formicas necantia. *ibid.*
 Formicæ mel & plantas ne contingant. *ibid.*
 Formicarum pium officium. *ibid.*
 Formicarum ingenium. 15. 1.
 Fornaces quales esse oportet. 2. 3.
 Fossæ quum præparandæ. 3. 11.
 Fossionis terræ modus. 5. 19.
 Fossionis vitium tempus. 5. 25.
 Fraxinus humidis gaudet locis. 2. 8.
 Fraxinus quando plantanda. 3. 13.
 Frumentum ubi & quando ferendum. 2. 12, 14.
 Frumentum ubi condendum. 2. 27.
 Frumenti diurnitas. *ibid.*
 Frumentum ætate nimia nigrescit. *ibid.*
 Frumenti probatio. 2. 32.
 Frumenti modius pendit libras XL. *ibid.*
 Frumentum trimestre quum ferend. 3. 2.
 Fru-

Frumentum sitianum, & nigrius
quando ferendum. 3. 3.
Frumentum Alexandrinum quan-
do ferendum. *ibid.*
Frumentum Alexandrinū ad quod.
3. 8.
Fucos tollentia. 15. 9.
Fulgurum prognostica. 1. 3.
Fulgura vina ne pervertant. 7. 11.
Fungorum sub nuce nascentium
usus. 12. 8.
Fungi ut fiant. 12. 41.
Fungi populnei. *ibid.*
Furunculos sanat nasturtium. 12.
27.

G

G Agates lapis ad quod. 15. 1.
Garum ex locustis. 13. 1.
Garum Bithynum. 20. ult.
Gari confectio. *ibid.*
Garum extemporaneum. *ibid.*
Garum αἰμάρον. *ibid.*
Galeritæ quare gramine utantur.
15. 1.

Gallarum prognostica. 1. 3.
Gallarum cuna. 14. 7.
Gallinæ ubi nutriendæ. *ibid.*
Gallarum nidi. *ibid.*
Gallarum cibus. *ibid.*
Gallinis parientibus vinacea non
danda. *ibid.*
Gallinæ ova ne edant. *ibid.*
Gallinæ ut pinguescant. *ibid.*
Gallarum delectus. *ibid.*
Gallinæ quæ nutriendæ. *ibid.*
Gallinæ quot alendæ. *ibid.*
Gallarum incubantium cura. *ibid.*
Gallinis frigus maxime noxium. *ibid.*
Gallini Monofiri quæ. *ibid.*
Gallinæ ova magna ut pariant. 14. 11.
Gallinæ gravedinosæ ne fiant. 14. 12.
Gallinæ vertiginosæ ut fiant. 14. 13.
Gallinæ ne abortiant. 14. 14.
Gallarum variæ medelæ. 14. 17.
Gallarum oculos curantia. *ibid.*
Gallarum alvi profluvio meden-
tia. *ibid.*

Gallarum pediculis medentia *ibid.*
Gallarum gravedinis remedium.
ibid.
Galli quot habendi. 14. 7.
Gallorum delectus, & qui optimi.
14. 16.
Gallorum cibus. *ibid.*
Glacies vites ne lædat. 5. 30.
Glans plantis admiscenda. 5. 9.
Glaucorum piscium inescatio. 20.
20. 39.
Glechonites. 8. 7.
Gongylasparagi satio. 12. 1.
Gordatus locus. 2. 23.
Gorphia quæ. 9. 5.
Graculorum prognostica. 1. 3.
Graculi quo fugentur. 14. 25.
Grossi quum in ficis suspendendæ.
3. 6.
Grossonum amuletum. 10. 48.
Gruum prognostica. 1. 3.
Gypsationis ratio. 6. 18.
Gypsa in vino vis. 7. 12.

H

H Arpæ qua herba utantur. 15. 1.
Harundines quum plantandæ.
3. 2.
Harundineta quando circumfodi-
enda. 3. 6.
Harundo quum eradicanda. 3. 10.
Harundinum plantandarum ratio.
5. 53.
Harundines quibus locis gaudeant.
ibid.
Harund. plantand. & secandarum
tempus. *ibid.*
Hederæ plantatio. 11. 30.
Hedera quare Baccho sacra. 11. 29.
Hedera aqua gaudet. 11. 30.
Hedera nigra ut alba fiat. *ibid.*
Ἡλιότρον. 10. 5.
Heliotropium. 2. 5.
Hepaticos facit ocimuni. 11. 28.
Hepaticos sanantia. 12. 12, 28.
Heraclea Ponti urbs. 2. 6.
Hercules quomodo immortalis fa-
ctus. 11. 19.
L 1 2 Hesioidi

- Hesiiodi de vino sententia. 7. 6.
 Hippuris herba. 2. 5, 6.
 Hippuris vitis. 5. 31.
 Hirci præstantes qui. 18. 9.
 Hircorum admissuræ tempus. *ibid.*
 Hircus ne fugiat. 15. 1.
 Hirundinum prognostica. 1. 3.
 Hirundines quo se a blattis tueantur. 15. 1.
 Hirudines tollens. 13. 14.
 Hispanicum oleum. 9. 26.
 Holoschœnus. 2. 6.
 Homeri de salice versus. 11. 13.
 Hordeum ubi & quom ferendum. 2. 12, 13, 14.
 Hordeum quale ferendum. 2. 16.
 Hordeum ætate amarescit. 2. 30.
 Hordeum quomodo diu servetur. *ibid.*
 Hordeo nocet ægilops. 2. 43.
 Hordeum tenue ubi ferendum. 3. 3.
 Horreum. 2. 27.
 Hortensium plantarum ordo. 10. 1.
 Horti structura. *ibid.* 12. 2.
 Hortus hyemalis & æstivus. 12. 5.
 Hortus ut floridus fiat. 12. 6.
 Hyænx pellis ad quid. 2. 18.
 Hyæna canis umbra terretur. 15. 1.
 Hyæna unde aggredienda. *ibid.*
 Hyænx linguæ vis. *ibid.*
 Hydri in viperam mutatio. *ibid.*
 Hydromelitis compositio. 8. 28.
 Hydropicis medens. 12. 38.
 Hyemis initium & finis. 1. 1.
 Hyemis longioris prænotiones. 1. 4.
 Hyssopites. 8. 15.

I

- Ianuario mense quid agendum. 3. 1.
 Ianuario mense quare non seminandum. *ibid.*
 Ianuario mense quid ferendum. 12. 1.
 Iapix ventus. 1. 11.
 Ictericis medetur brassica. 12. 17.
 Jejunos vinum ne gustet. 7. 7.
 Ilici folia non decidunt. 11. 1.

- Ilicis plantatio & prognostica. 11. 14.
 Impetigines sanantia. 12. 15, 17, 38.
 Impluvium quid. 4. 3.
 Inescatio universalis. 20. 26.
 Infoliatio. 10. 75.
 Infoliationi imber inimicus. *ibid.*
 Inoculatio. 10. 75.
 Inoculationis tempus & modus. 10. 77. 3. 4.
 Inferenda quæ sint Jan. mense. 3. 1.
 Infitionis ratio. 3. 3. 10. 75.
 Infitionis vitium ratio. 4. 12.
 Infitionis tempus. 4. 12. 10. 75.
 Infutio per terebrationem. 4. 13.
 Infutio commodior plantatione. 10. 1.
 Infitionis modi quot. 10. 75.
 Infitionis nomina. *ibid.*
 Infitioni imber commodus. *ibid.*
 Intybi medicina. 12. 28.
 Intybi satio & transplantatio. 12. 1.
 Jovis in singulis signis effectus. 1. 12.
 Io in vaccam. 11. 22.
 Io Dea facta. *ibid.*
 Ipes unde, & vitibus infesti. 5. ult.
 Iridis prognostica. 1. 3.
 Iridis Illyricæ plantatio. 11. 21.
 Ischiadicis remedium. 12. 12.
 Jubæ regis de apibus gignendis sententia. 15. 2.
 Juba quid. 19. 6.
 Jugum vitium quid. 5. 29.
 Julio mense quid agendum. 3. 10.
 Julio mense quid ferendum. 12. 1.
 Juncus quom eradicandus. 3. 10.
 Juncus unguentarius. 6. 2.
 Junio quid agendum & ferendum. 3. 6. 12. 1.
 Junipero folia non decidunt. 11. 1.

L

- Lacedæmoniorum vini cura. 7. 4.
 Lacertæ apibus noxiæ. 15. 2.
 Laconica testa. 14. 11.
 Lactis

- Lactis copiam facientia. 12. 22.
 18. 12.
 Lac cohibet apium. 12. 23.
 Lactis coagulationi contrarium. 12. 24.
 Lactis duratio. 18. 19.
 Lactis probatio, an aquam habeat. 18. 20.
 Lactucæ satio & transplantatio. 12. 1.
 Lactucæ natura. 12. 13.
 Lactuca quibus utilis. *ibid.*
 Lactuca quare Εὐρύς dicta. *ibid.*
 Lactucæ albæ ut sint. *ibid.*
 Lactucæ agrestis medicinæ. *ibid.*
 Lactucæ succus ad quid. *ibid.*
 Lactucarum effectus. *ibid.*
 Lactucæ sessiles ut sint. *ibid.*
 Lactuca ebrietati obstat. *ibid.*
 Lactuca odorata ut sit. *ibid.*
 Lactucæ semen ad quid. *ibid.*
 Lactuca multiplex ut fiat. 12. 14.
 Lacus torcularis qualis. 6. 1.
 Ladon fluvius. 11. 2.
 Lanæ albæ vis. 13. 10.
 Lapathi sylvestris medicinæ. 12. 38.
 Lapis Porinus. 7. 12.
 Lapides quare agris noxii. 5. 19.
 Laseris cremor ad quid. 2. 33.
 Laterum doloris remedium. 12. 19.
 Latinus Circes filius. 11. 2.
 Lauri fertilis folia ad quid. 2. 30.
 Lauri plantatio. 10. 3.
 Laurus in quas inferatur. 10. 76.
 11. 3.
 Laurus folia non decidunt. 11. 1.
 Lauri fabula. 11. 2.
 Laurus vaticinii signum. *ibid.*
 Laurus quare Sophrone dicta. *ibid.*
 Laurus cur Apollini sacra. *ibid.*
 Lauri vis. *ibid.*
 Laurus salubris. *ibid.*
 Lauri folia quare Magistratibus dabantur. *ibid.*
 Lauri baccæ quando colligendæ. 11. 3.
 Laurus quando serenda. 11. 3.
 Laurus boni genii planta. *ibid.*
 Legumina ubi serenda. 2. 12. 40.
 Legumina ut facile coquantur. 10. 41.
 Lemnia rubrica ad quid. 10. 90.
 Lentis satæ commodum. 2. 18.
 Lens ne putrescat. 2. 37.
 Lens Ægyptia. *ibid.*
 Lenti nocens. 2. 43.
 Lentigines sanantia. 12. 22, 26, 30.
 Lentisco folia non defluunt. 11. 1.
 Lentiscus quibus locis gaudeat. 11. 12.
 Lentisci plantatio. *ibid.*
 Lentiscus trifera arbor. *ibid.*
 Lentisci flos ad quid. 15. 5.
 Leo herba leguminibus noxia. 2. 42.
 Leo herba ne in agris proveniat. *ibid.*
 Leo quo obstupefcit. 15. 1.
 Leo gallum fugit. *ibid.*
 Leporibus utraque est natura. 19. 4.
 Lepram sanantia. 12. 17, 38.
 Lethargicos quid faciat. 11. 28.
 Leucothracia vitis qualis. 5. 17.
 Libani adolescentis in plantam mutationis. 11. 15.
 Liburnicum oleum. 9. 27.
 Lichenum medela. 12. 12.
 Ligna quando cædenda. 1. 6.
 3. 1, 10, 15.
 Liliæ fabula. 11. 19.
 Lilia purpurea ut fiant. 11. 20.
 Lilia per annum recentia quomodo maneant. *ibid.*
 Lilia diversicoloria ut sint. *ibid.*
 Linum quibus locis gaudeat. 2. 40.
 Linum quando serendum. *ibid.*
 Lippitudinis remedium. 12. 33.
 Loca quæ salubria. 2. 3.
 Locorum mutatio seminibus prodest. 2. 17.
 Locorum vitiferorum differentia. 7. 1.
 Locustas arcentia. 13. 1.
 Locustarum piscium inescatio. 20. 44.
 Lolium quibus noceat. 2. 43.
 Lolium

- Lolium ad quid. 10. 87.
 Loræ faciendæ ratio. 6. 13.
 Lucernarum prognostica. 1. 3.
 Lumbricos pellentia. 12. 27, 30.
 Lunæ prognostica. 1. 3.
 Lunæ quartæ observatio. *ibid.*
 Lunæ observationes. 1. 6, 7.
 Luna quando sub terra. 1. 7.
 Lunæ & solis observatio. 1. 13.
 Luna crescente non stercorendi a-
 gri. 2. 21.
 Lunæ observatio ad plantandas vi-
 tes. 5. 10.
 Luna observanda est in vindemia. 5. 46.
 Lunæ effectus in uvas. 7. 1.
 Lunaris in plantatione observatio. 10. 2.
 Lupinum cum sole circumagitur. 2. 39.
 Lupina quomodo dulcia fiant. *ibid.*
 Lupini medicinæ. *ibid.*
 Lupinum quomodo ferendum. *ibid.*
 Lupini fossio. 3. 5.
 Luporum prognostica. 1. 3.
 Luporum capiendorum ratio. 18. 14.
 Lupo scilla contraria. 15. 1.
 Lupus voce privat hominem. *ibid.*
 Lupus ab homine prius visus debi-
 lior factus. *ibid.*
 Lupi pisces. 18. 14.
 Luxatis medetur malva. 12. 12.
 Lycurgus vite vinctus. 12. 17.
 Lyræ occasus quando. 1. 14.
-
- M
- Macularum faciei medela. 12. 26.
 Maio mense quid agendum & fe-
 rend. 3. 5. 12. 1.
 Mala hyberna quando decerpenda. 3. 13.
 Malorum servandorū ratio. 4. ult.
 Malorum plantatio, & tempus plan-
 tandi. 10. 18.
 Malorum cura. *ibid.*
 Malus ut fertilis sit. *ibid.*
- Mala ut rubra fiant. *ibid.* 10. 76.
 Malorum insitio. *ibid.* 10. 20.
 Mala ut durent. 10. 21.
 Mala hyemalia ut servantur. *ibid.*
 Mala quibus inferantur. 10. 76.
 Malagma ad equorum articulos. 16. 17.
 Malvæ medicinæ. 12. 12.
 Malvæ succus ad quod. *ibid.*
 Manus sinistra vis. 13. 8.
 Marathrites. 8. 9.
 Maratonymum prædium. 5. 6.
 Mare cur falsum. 2. 6.
 Maritima loca quibus apta. 5. 5.
 Marius Maximus. 9. 14.
 Mars zelotypus. 11. 17.
 Martio mense quid agendum, & fe-
 rendum. 1. 3. 12. 1.
 Marulii fatio & transplantatio. 12. 1.
 Medica quum stercorenda & seren-
 da. 3. 1, 2.
 Medicus agricolis necessarius. 2. 47.
 Melancoryphus avis quando. 15. 1.
 Melancoryphus in ficedulam. *ibid.*
 Melanurorum piscium inescatio. 20. 40, 45.
 Melcæ præparatio. 18. 21.
 Melilotus herba. 2. 5.
 Melimela poma. 10. 20. 76.
 Melitte, herba. 15. 5.
 Mel vitiosum facientia. 15. 2.
 Mellis vindemiæ tempus. 15. 5.
 Mellis vindemiator ne pungatur. 15. 6.
 Mel optimum quod. 15. 7.
 Mel Atticum. *ibid.*
 Mel Hymettium. *ibid.*
 Mel Hyblæum. *ibid.*
 Mel Acramaumorium. *ibid.*
 Mel Chytrium. *ibid.*
 Mel Calymnium. *ibid.*
 Mel quod coquendum. *ibid.*
 Mel crudum. *ibid.*
 Mellis utilitas. *ibid.*
 Mel adulteratum quod sit. *ibid.*
 Mel insanos faciens quod. 15. 9.
 Mel ex buxo quale. *ibid.*
 Melo-

- Melopeponum consideratio. 12. 20.
 Melopepones rosas ut oleant. *ibid.*
 Mensibus singulis quid agendum
 agricolis. 3. 1.
 Menstrui vis. 12. 8, 20, 25.
 Mentæ consideratio. 12. 24.
 Menta herba inutilis. *ibid.*
 Mentem acuens. 12. 27.
 Mespili plantatio. 10. 3, 71.
 Messis tempus. 2. 25.
 Mestocalami qui. 2. 6.
 Milii consideratio. 2. 38.
 Milium qua terra gaudeat. *ibid.*
 Milium ubi ferendum. 3. 3.
 Milii naturalis virtus. 14. 24.
 Milii decoctum ad quod. *ibid.*
 Misodælos herba. 11. 28.
 Molochii transplantatio. 12. 1.
 Monofiri gallinæ Ægyptiæ. 14. 7.
 Monofiri gallinæ quot dies incu-
 bent. *ibid.*
 Montes qui aquosiores. 2. 6.
 Montes sylvestri in agris utiles.
 2. 8.
 Morbi sacri amuletum. 11. 2.
 Morbum Regium sanantia. 12. 22.
 Morbi animalium ignoti cura. 17.
 14.
 Mori plantatio. 10. 3.
 Mororum consideratio. 10. 69.
 Mora ut alba sint. *ibid.* & 76.
 Mora ut diu durent. *ibid.* 10. 70.
 Mori infitio. *ibid.*
 Morus quibus inferatur. 10. 76.
 Moribus medens. 12. 29.
 Mugilum marinorum inescatio.
 20. 15, 16, 17, 30, 41.
 Mullorum piscium inescatio. 20. 19.
 Mulsi vini consideratio. 8. 25.
 Murium prognostica. 1. 3.
 Muris aranei morsus sanans. 12.
 17.
 Mures necantia. 13. 4.
 Mures fugantia. *ibid.*
 Mures ut excæcentur. *ibid.*
 Mures congregantia. *ibid.*
 Mures aruales necantia. 13. 5.
 Murænarum inescatio. 20. 21.
 Muria stillata. 20. ult.
 Muscarum prognostica. 1. 3.
 Muscas necantia. 13. 12.
 Muscæ ne ad nos accedant. *ibid.*
 Muscas fugantia. *ibid.*
 Muscas congregantia. *ibid.*
 Muscæ boves ne infestent. *ibid.* &
 17. 11.
 Mustelas necantia. 13. 3.
 Mustelas fugantia. *ibid.*
 Musti spuma pro fermento. 2. 33.
 Musti purgatio quando. 3. 15. &
 6. 12.
 Musti in doliis condendi ratio. 6. 12.
 Musti cura. *ibid.*
 Mustum ne efferveat. 6. 14.
 Mustum ut purum fiat. 6. 15.
 Mustum ut toto anno habeas. 6. 16.
 Mustum an aquam habeat. 6. 17.
 & 7. 8.
 Musto acefcenti quomodo succur-
 rendum. 7. 12.
 Mutatio locorum quomodo facien-
 da. 2. 48.
 Myops. i. e. Tabanus. 17. 7.
 Myrapia. 10. 76.
 Myricæ humidis gaudent locis. 2. 8.
 Myrsitis vitis qualis. 5. 2.
 Myrsine puella quæ. 11. 6.
 Myrsines in myrtum mutatio. *ibid.*
 Myrsine Minervæ grata. *ibid.*
 Myrtea uva qualis. 4. 4.
 Myrtus quando a talea plantanda.
 3. 4.
 Myrti plantatio. 10. 3.
 Myrtus quibus inferatur. 10. 76.
 Myrto folia non decidunt. 11. 1.
 Myrti fabula. 11. 6.
 Myrtus ubi plantanda. 11. 7.
 Myrti plantatio. *ibid.*
 Myrti per scytalas plantatio. *ibid.*
 Myrti inversæ plantatio. *ibid.*
 Myrtus quo riganda. *ibid.*
 Myrtus ut sine nucleis fiat. *ibid.*
 Myrti infitio. *ibid.*
 Myrti baccharum diuturnitas. 11. 8.
 Myrti bacca ad quid. 14. 24.

- N
- N** Arcissi fabula. 11. 24.
 Narcissus sui amore captus. *ib.*
 Narcissus in florem. *ibid.*
 Narcissi plantatio. 11. 25.
 Narcissi flos qualis. *ibid.*
 Nassis injicienda. 20. 28.
 Nassarum inescatio. 20. 29.
 Nasturtii satio. 12. 1.
 Nasturtii medicinæ. 12. 27.
 Nasturtii succus ad quid. *ibid.*
 Nephriticos sanantia. 12. 30. 32.
 Nitrum cum leguminibus quare ferendum. 2. 39.
 Nitrum Alexandrinum. 6. 16.
 Noctis effectus in uvas. 7. 1.
 Noctux prognostica. 1. 2.
 Novale quando arandum. 3. 3.
 Novembri mense quid agendum. 3. 14.
 Novembri mense quid ferendum. 12. 1.
 Nuces quando decutiendæ. 3. 12.
 Nuces quando reponendæ. *ibid.*
 Nucis parvæ plantatio. 10. 3.
 Nucum plantandarum tempus. 10. 64.
 Nucum cura. *ibid.*
 Nux quibus locis gaudeat. *ibid.*
 Nucum plantatio qualis. *ibid.*
 Nucum ut cortex tener sit. *ibid.*
 Nucis initio. 10. 65.
 Nucis initio per carnem. *ibid.*
 Nuces nudæ ut sint. 10. 66.
 Nuces ut exarescant. 10. 67.
 Nucis Ponticæ plantatio. 10. 68.
 Numidicarum avium educatio. 14. 19.
 Nux Pontica quibus gaudeat locis. *ibid.*
 Nux Regia quæ. 10. 73.
 Nux Pontica quæ. *ibid.*
 Nux in quam inferatur. 10. 76.
-
- O
- O** Ccasus stellarum. 1. 9.
 Ocimi consideratio. 11. 28.
 Ocimum insanos homines facit. *ibid.*
 Ocimi malignitas. *ibid.*
 Ocimum inutile. *ibid.*
 Ocimum scorpius gignit. *ibid.*
 Ocimum mulieribus infestum. *ibid.*
 Ocimum electro contrarium. 15. 1.
 Octobri mense quid agendum. 3. 13.
 Octobri mense quid ferendum. 12. 1.
 Oculorum morbis utile. 12. 17.
 Odoratum vinum facientia. 7. 20.
 Oenantes consideratio. 5. 51. & 7. 20.
 Oenomeli. 8. 24.
 Oenomeli ex Musto. 8. 25.
 Oenoptræ qui. 7. 7.
 Oestros fugantia. 17. 7.
 Oestrus boves ne infestet. *ibid.*
 Oleæ quando plantandæ. 3. 4.
 Oleæ quando purgandæ. *ibid.* 3. 5.
 & 9. 9.
 Olearum inoculatio quando. *ibid.*
 Olea quando in hortis plantanda. 3. 13.
 Oleæ quando putandæ. 3. 15.
 Oleæ fabula. 9. 1.
 Olearum plantatio. 9. 2. & 10. 3.
 Olearum cura. *ibid.*
 Oleæ præstantia. *ibid.*
 Oleæ præcipuus usus. *ibid.*
 Oleæ folia solstitium prænunciant. *ibid.*
 Oleæ fertilis signa. *ibid.*
 Oleæ puritas. *ibid.*
 Olea a quibus stringenda. *ibid.*
 Olea Anazarbi fertilissima. *ibid.*
 Oleis aer qui commodus. 9. 3.
 Oleis quæ loca commoda. *ibid.*
 Oleæ campestris oleum quale. *ibid.*
 Oleæ plantandæ tempus. 9. 4.
 Oleæ qua terra plantandæ. *ibid.*
 Oleis terræ inutiles. *ibid.*
 Olearum plantarii consideratio. 9. 5.
 Oleæ plantatio per ramos. *ibid.*
 Olearum scrobes quales. 9. 6.
 Olearum plantas quales esse oporteat. 9. 7.
 Olea quomodo fertilis fiat. 9. 8.
 Olearum adularum cura. 9. 9.
 Olearum pastinatio. *ibid.*
 Olea quomodo generosior fiat. 9. 10.
 Olea quomodo florentior fiat. *ibid.*
 Olearum rigatio. *ibid.*
 Olea.

- Olearum steriliū emendatio. *ibid.*
 Olearum cura contra bestias. *ibid.*
 Olearum ægrotantium causa. *ibid.*
 Olearum luxuriantium cura. *ibid.*
 Olearum arefcentium causa. *ibid.*
 Olearum vermium remedia. *ibid.*
 Oleæ plantandæ varii modi. 9. 11.
 Oleæ per codices plantatio. *ibid.*
 Oleæ talearum plantatio. *ibid.*
 Olearum plantatio a truncis. *ibid.*
 Oleæ fructus ne defluat. 9. 12.
 Olearum putatio. 9. 13.
 Oleæ in vitem infitio. 9. 14. &
 10. 76.
 Oleæ stercoratio. 9. 15.
 Olearum infitio. 9. 16.
 Oleæ inferendæ tempus. *ibid.*
 Oleas colligendi tempus. 9. 17.
 Oleæ semen in quod degeneret.
 10. 86.
 Oleæ folia non defluunt. 11. 1.
 Oleum omphacinum quando faci-
 endum. 3. 13.
 Olei omphacini præparatio. 9. 19.
 Oleum aquam an habeat. 7. 8.
 Oleum stillatum ad quid. 7. 12.
 Oleum *ἀπορρεῖς*. 9. 3.
 Oleum ex quibus fiat. 9. 18.
 Oleum expressum triplex. 9. 19.
 Olei natura quæ. *ibid.*
 Olei odorati confectio. 9. 20.
 Oleum quomodo purum facias.
 9. 21.
 Olei rancidi curatio. 9. 22.
 Olei foetidi medela. 9. 23.
 Oleum turbidum quomodo limpi-
 dum fiat. 9. 24.
 Olei vitiati remedia. 9. 25.
 Oleum Hispanico ut simile fiat. 9. 26.
 Oleum Istrico simile. 9. 27.
 Olei violarum usus ad quod. 11. 23.
 Olerum plantatio quæ requirat.
 12. 2.
 Oleribus quæ terra apta. 12. 3.
 Oleribus quod stercus idoneum. 12. 4.
 Olerū bestiolas necantia. *ibid.* & 12. 7.
 Olera in locis aqua carentibus quo-
 modo haberi possint. 12. 5.
 Oleribus eruca utilissima. 12. 10.
 Olivarum lotio in aqua calida. 9. 17.
 Olivarum colligendarum ratio. 9.
 19.
 Olivarum expressio. *ibid.*
 Olivarum condiendarum ratio. 9.
 28.
 Olivarum contusarum consideratio.
 9. 32.
 Olivæ colymbades. 9. 33.
 Olivarum colymbadum composi-
 tio. *ibid.*
 Ome-lysis quid. 18. 19.
 Operariorum numerus qui. 2. 46.
 Operarum mensura. *ibid.*
Ὀμῶγα quid. 10. 74.
 Origanum sylvestre ad quod. 2. 29.
 Orionis occatus & ortus. 1. 9.
 Oris odorem facientia. 12. 23.
 Orobanche herba quæ. 2. 42.
 Orobanche quibus noceat. 2. 43.
 Orpheus versus de fabis. 2. 35.
 Orphorum piscium inescatio. 20. 20.
 Ortus stellarum. 1. 9.
 Osproleon herba quæ. 2. 42.
 Othles herbæ. 2. 4.
 Ova quot gallinis supponenda.
 14. 7.
 Ova gallinis imparia supponenda.
ibid.
 Ova quæ sterilia. *ibid.*
 Ova quibus gallinis supponenda.
ibid.
 Ova quæ fecunda, quæ sterilia. *ibid.*
 & 14. 11.
 Ova sæpe vertenda. *ibid.*
 Ova quare non concutienda. *ibid.*
 Ova inscripta ut fiant. 14. 10.
 Ova magna ut gignantur. 14. 11.
 Ova ut ierventur. *ibid.*
 Ovorum cura. 14. 7.
 Ovorum pavonum cura. 14. 18.
 Ovorum probatio. 14. 7.
 Ovium prognostica. 1. 3.
 Ovium delectus. 18. 1.
 Oves quæ optimæ. *ibid.*
 Ovis cujus sint jucundiores carnes.
 15. 1.
 Ovium

- Ovium ætas probata. *ibid.*
 Oves quamdiu uterum ferant. *ibid.*
 Ovium cura. 18. 2.
 Ovilis descriptio. *ibid.*
 Ovibus frigus maxime noxium. *ibid.*
 Ovium pabulum. *ibid.*
 Oves impares sint. *ibid.*
 Oves ineundi tempus. 18. 3.
 Ovicularum cura. *ibid.*
 Oves ut te sequantur. 18. 4.
 Ovilli foetus color qualis futurus sit. 18. 6.
 Oves quando tondendæ. 18. 8.
 Oves quomodo tondendæ. *ibid.*
 Ovium tonsuræ cura. *ibid.*
 Oves pestilentia ne laborent. 18. 11.
 Ovium medela. 18. 13.
 Ovium ægrotantium cura. *ibid.*
 Oves scabies ne invadat. 18. 15.
 Ovium scabiosarum cura. *ibid.*
 Ovibus pediculosis medentia. 18. 16.
 Ovium ricinis medentia. *ibid.*
 Ovium morbis medentia. 18. 17.
 Ovium morbi varii. *ibid.*
 Oxygala. 18. 12.
 Oxyl. pathum herba. 2. 5.
 Oxyfchoenus. 18. 18.

P

- Paguri qui. 2. 18.
 Paguri marini ad quod. 5. 50.
 & 10. 89.
 Palatium Daphne cur dictum. 11. 2.
 Palearum nocumenta. 2. 26.
 Palearum præstantia. 4. 14.
 Paleæ stercoris loco. 5. 26.
 Palearum usus. 10. 83.
 Paleæ fabarum ad quid. 10. 88.
 Palmæ ubi fertiles. 2. 10.
 Palmæ plantatio. 10. 4.
 Palmarum scrobes quales. *ibid.*
 Palmarum amor. *ibid.*
 Palmarum fructus quomodo generosior fiat. 10. 5.
 Palmarum germina. 10. 6.
 Palmarum vimina textilia. *ibid.*
 Palmæ folia non decidunt. 11. 1.
 Palmes ἀπώρυξ quomodo plantandus. 5. 18.
 Palorum usus. 10. 81.
 Palumbes quo se a blattis tueantur. 15. 1.
 Palustrium locorum incommoditas. 5. 5.
 Pampinatio. 2. 46.
 Pampinatio quando facienda. 3. 6.
 Pampinatio quid profit. 3. 11.
 Pampinationis observatio. 5. 28.
 Pampinatio secunda. 5. 29.
 Pani assatura quantum detrahit. 2. 32.
 Panis sine fermento jucundissimus. 2. 33.
 Panis faciendi consideratio. *ibid.*
 Panis sine fermento ad quod. *ibid.*
 Panis clibanites. *ibid.*
 Panis in furnis coctus. *ibid.*
 Panis miliarius contra venena. 14. 24.
 Panis Dei corona pinea. 11. 10.
 Paphlagonia. 5. 2.
 Papulas curantia. 12. 30.
 Parturientibus difficulter utile. 12. 12.
 Pastinacæ marinæ inescatio. 20. 36.
 Pastinandæ vites quando. 3. 13.
 Pastinandi vites ratio. 5. 20, 26.
 Pastinationis observatio. 5. 26.
 Pavonum ova quot diebus excludantur. 14. 7.
 Pavones ubi alendi. 14. 18.
 Pavonum delectus. *ibid.*
 Pavonum cibus. *ibid.*
 Pavonum potus. *ibid.*
 Pavones stantes pariunt. *ibid.*
 Pavones bis anno pariunt. *ibid.*
 Pavonibus ova quando supponenda. *ibid.*
 Pavonum incubatio. *ibid.*
 Pavonum pullorum cura. *ibid.*
 Pediculos fugantia. 12. 15.
 Peganites. 8. 13.
 Πελ-

- Πελανθὴ herba quæ. 2. 43.
 Perdicum confideratio. 14. 19, 20.
 Perdices calidissimæ. *ibid.*
 Perdices quare libidinofæ. *ibid.*
 Perdicum mares zelotypi. *ibid.*
 Perdicum certamen ob fœminas. *ibid.*
 Perdicum capiendarum ratio. 14. 12.
 Perdices ad quod arundine utantur. 15. 1.
 Perficorum ossa quomodo ferenda. 10. 13.
 Perfica inscripta ut nascantur. 10. 14.
 Perfica rubra quomodo fiant. 10. 15.
 Perfica sine osse quomodo. 10. 16.
 Perticæ quando cædendæ. 5. 27.
 Perticarum usus. *ibid.*
 Petroselinites. 8. 12.
 Phagrorum inescatio. 20. 32.
 Phalangiorum ictus sanantia. 12. 12.
 Phasiani ova quot diebus excludantur. 14. 7.
 Phasianorum cibus. 14. 19.
 Phasiani quot diebus pinguescant. *ibid.*
 Phocæ pellis ad quid. 1. 14.
 Phœnicurus in erithacum. 15. 1.
 Phrygiatici transplantatio. 12. 1.
 Pthificis medens. 12. 17.
 Πηγάι quare dicta. 2. 6.
 Picandorum vasorum tempus. 6. 4.
 Picatio Italica. 6. 6.
 Picatio præstantissima quæ. *ibid.*
 Picationis præcepta. 6. 7.
 Picationis doliorum alius modus. 6. 8.
 Picis ficcæ emendatio. 6. 5.
 Picis optimæ præparatio. 6. 6.
 Picis probatio. 6. 5.
 Picridii transplantatio. 12. 1.
 Picridis transplantatio. *ibid.*
 Pix quæ optima. *ibid.*
 Pix Idæa qualis. *ibid.*
 Pix Pierica qualis. *ibid.*
 Pix Rhoetea qualis. *ibid.*
 Pix cocta cruda melior. *ibid.*
 Pix ficca liquida melior. *ibid.*
 Pix Brutia quæ. 7. 12.
 Pix Brutia ad quid. *ibid.*
 Pili muliebris suffitus. 5. 48.
 Pilorum defluvium inhibens. 12. 27.
 Pinus quibus locis gaudeat. 2. 8.
 Pinus quando plantanda. 3. 13.
 Pini plantatio. 10. 3. & 11. 11.
 Pino folia non decidere. 11. 1.
 Pini arboris fabula. 11. 10.
 Pinus puella a quibus amata. *ibid.*
 Pini puellæ in arborem mutatio. *ibid.*
 Pinus a Borea perempta. *ibid.*
 Piri plantatio. 10. 3, 22.
 Pirorum cura. *ibid.*
 Pira quibus locis gaudeant. 10. 23.
 Pirorum varia genera. *ibid.*
 Pirorum varia plantatio. *ibid.*
 Pirorum insitio. *ibid.*
 Pirus ut fertilis sit. *ibid.*
 Piri ægræ cura. *ibid.*
 Pira ut rubra sint. 10. 24, 76.
 Pirorum diuturnitas. 10. 25.
 Pirus quibus inferatur. 10. 76.
 Piscinæ confideratio. 20. 1.
 Piscinæ ubi faciendæ. *ibid.*
 Piscium alimenta. *ibid.*
 Pisces ut congregentur. 20. 2.
 Pisces fluviales ut capias. 20. 3.
 Piscium inescatio. 20. 5.
 Piscem ne quis capiat. *ibid.*
 Piscium diversorum nomina. 20. 7.
 Piscium inescationis compositio. 20. 8.
 Piscium fluviatilium inescatio. 20. 10.
 Pisces congregans. 20. 18.
 Piscium magnorum inescatio. 20. 20.
 Piscium omnium inescatio. 20. 24.
 Pisciculorum omnium inescatio. 20. 27.
 Pistaciorum plantatio. 10. 3, 11.
 Pistaciorum ferendorum tempus. 40. 12.

- Ovium ætas probata. *ibid.*
 Oves quamdiu uterum ferant. *ibid.*
 Ovium cura. 18. 2.
 Ovilis descriptio. *ibid.*
 Ovibus frigus maxime noxium. *ibid.*
 Ovium pabulum. *ibid.*
 Oves impares sint. *ibid.*
 Oves ineundi tempus. 18. 3.
 Ovicularum cura. *ibid.*
 Oves ut te sequantur. 18. 4.
 Ovilli foetus color qualis futurus sit. 18. 6.
 Oves quando tondendæ. 18. 8.
 Oves quomodo tondendæ. *ibid.*
 Ovium tonsuræ cura. *ibid.*
 Oves pestilentia ne laborent. 18. 11.
 Ovium medela. 18. 13.
 Ovium ægrotantium cura. *ibid.*
 Oves scabies ne invadat. 18. 15.
 Ovium scabiofarum cura. *ibid.*
 Ovibus pediculosis medentia. 18. 16.
 Ovium ricinis medentia. *ibid.*
 Ovium morbis medentia. 18. 17.
 Ovium morbi varii. *ibid.*
 Oxygala. 18. 12.
 Oxyl pathum herba. 2. 5.
 Oxychoenus. 18. 18.

P

- P**Aguri qui. 2. 18.
 Paguri marini ad quod. 5. 50.
 & 10. 89.
 Palatium Daphne cur dictum. 11. 2.
 Palearum nocumenta. 2. 26.
 Palearum præstantia. 4. 14.
 Paleæ stercoris loco. 5. 26.
 Palearum usus. 10. 83.
 Paleæ fabarum ad quid. 10. 88.
 Palmæ ubi fertiles. 2. 10.
 Palmæ plantatio. 10. 4.
 Palmarum scrobes quales. *ibid.*
 Palmarum amor. *ibid.*
 Palmarum fructus quomodo generosior fiat. 10. 5.

- Palmarum germina. 10. 6.
 Palmarum vimina textilia. *ibid.*
 Palmæ folia non decidunt. 11. 1.
 Palmes ἀπὸ πύλῳ quomodo plantandus. 5. 18.
 Palorum usus. 10. 81.
 Palumbes quo se a blattis tueantur. 15. 1.
 Palustrium locorum incommoditas. 5. 5.
 Pampinatio. 2. 46.
 Pampinatio quando facienda. 3. 6.
 Pampinatio quid profit. 3. 11.
 Pampinationis observatio. 5. 28.
 Pampinatio secunda. 5. 29.
 Pani assatura quantum detrahit. 2. 32.
 Panis sine fermento jucundissimus. 2. 33.
 Panis faciendi consideratio. *ibid.*
 Panis sine fermento ad quod. *ibid.*
 Panis clibanites. *ibid.*
 Panis in furnis coctus. *ibid.*
 Panis miliarius contra venena. 14. 24.
 Panis Dei corona pinea. 11. 10.
 Paphlagonia. 5. 2.
 Papulas curantia. 12. 30.
 Parturientibus difficulter utile. 12. 12.
 Pastinacæ marinæ inescatio. 20. 36.
 Pastinandæ vites quando. 3. 13.
 Pastinandi vites ratio. 5. 20, 26.
 Pastinationis observatio. 5. 26.
 Pavonum ova quot diebus excludantur. 14. 7.
 Pavones ubi alendi. 14. 18.
 Pavonum delectus. *ibid.*
 Pavonum cibus. *ibid.*
 Pavonum potus. *ibid.*
 Pavones stantes pariunt. *ibid.*
 Pavones bis anno pariunt. *ibid.*
 Pavonibus ova quando supponenda. *ibid.*
 Pavonum incubatio. *ibid.*
 Pavonum pullorum cura. *ibid.*
 Pediculos fugantia. 12. 15.
 Peganites. 8. 13.
 Πελας-

- Πελανθὸν herba quæ. 2. 43.
 Perdicum confideratio. 14. 19, 20.
 Perdices calidiffimæ. *ibid.*
 Perdices quare libidinofæ. *ibid.*
 Perdicum mares zelotypi. *ibid.*
 Perdicum certamen ob fœminas. *ibid.*
 Perdicum capiendarum ratio. 14. 12.
 Perdices ad quod arundine utantur. 15. 1.
 Perficorum offa quomodo ferenda. 10. 13.
 Perfica infcripta ut nafcantur. 10. 14.
 Perfica rubra quomodo fiant. 10. 15.
 Perfica fine offe quomodo. 10. 16.
 Perticæ quando cædendæ. 5. 27.
 Perticarum ufus. *ibid.*
 Petroselinites. 8. 12.
 Phagrorum inefcatio. 20. 32.
 Phalangiorum ictus fanantia. 12. 12.
 Phafiani ova quot diebus excludantur. 14. 7.
 Phafianorum cibus. 14. 19.
 Phafiani quot diebus pinguefcant. *ibid.*
 Phocæ pellis ad quid. 1. 14.
 Phœnicurus in erithacum. 15. 1.
 Phrygiatici transplantatio. 12. 1.
 Pthificis medens. 12. 17.
 Πηγάϊ quare dicta. 2. 6.
 Picandorum vaforum tempus. 6. 4.
 Picatio Italica. 6. 6.
 Picatio præftantiffima quæ. *ibid.*
 Picationis præcepta. 6. 7.
 Picationis doliorum alius modus. 6. 8.
 Picis ficcæ emendatio. 6. 5.
 Picis optimæ præparatio. 6. 6.
 Picis probatio. 6. 5.
 Picridii transplantatio. 12. 1.
 Picridis transplantatio. *ibid.*
 Pix quæ optima. *ibid.*
 Pix Idæa qualis. *ibid.*
 Pix Pierica qualis. *ibid.*
 Pix Rhœtea qualis. *ibid.*
 Pix cocta cruda melior. *ibid.*
 Pix ficca liquida melior. *ibid.*
 Pix Brutia quæ. 7. 12.
 Pix Brutia ad quid. *ibid.*
 Pili muliebris fuffitus. 5. 48.
 Pilorum defluuium inhibens. 12. 27.
 Pinus quibus locis gaudeat. 2. 8.
 Pinus quando plantanda. 3. 13.
 Pini plantatio. 10. 3. & 11. 11.
 Pino folia non decidere. 11. 1.
 Pini arboris fabula. 11. 10.
 Pinus puella a quibus amata. *ibid.*
 Pini puellæ in arborem mutatio. *ibid.*
 Pinus a Borea perempta. *ibid.*
 Piri plantatio. 10. 3, 22.
 Pirorum cura. *ibid.*
 Pira quibus locis gaudeant. 10. 23.
 Pirorum varia genera. *ibid.*
 Pirorum varia plantatio. *ibid.*
 Pirorum infitio. *ibid.*
 Pirus ut fertilis fit. *ibid.*
 Piri agræ cura. *ibid.*
 Pira ut rubra fint. 10. 24, 76.
 Pirorum diuturnitas. 10. 25.
 Pirus quibus inferatur. 10. 76.
 Piscinæ confideratio. 20. 1.
 Piscinæ ubi faciendæ. *ibid.*
 Piscium alimenta. *ibid.*
 Pisces ut congregentur. 20. 2.
 Pisces fluviales ut capias. 20. 3.
 Piscium inefcatio. 20. 5.
 Piscem ne quis capiat. *ibid.*
 Piscium diverforum nomina. 20. 7.
 Piscium inefcationis compositio. 20. 8.
 Piscium fluviatilium inefcatio. 20. 10.
 Pisces congregans. 20. 18.
 Piscium magnorum inefcatio. 20. 20.
 Piscium omnium inefcatio. 20. 24.
 Pisciculorum omnium inefcatio. 20. 27.
 Pistaciorum plantatio. 10. 3, 11.
 Pistaciorum ferendorum tempus. 40. 12.

- Pisum qua terra ferendum. 2. 13.
 Pituitæ utilia. 12. 20.
 Plantæ aquas pro dentes. 2. 4. 5.
 Plantarum diu servandarum ratio. 5. 8.
 Plantarum hortensium ordo. 10. 1.
 Plantæ quæ optimæ. *ibid.*
 Plantarum cura. 10. 81.
 Plantarum longe petitarum cura. 10. 86.
 Plantas animalia ne lædant. 10. 89.
 Plantago herba. 2. 5.
 Plantandi tempus. 1. 6. & 10. 2.
 Plantaria quando fodienda. 3. 5.
 Plantaria quæ dicantur. 3. 5. & 5. 3.
 Plantaria non riganda. *ibid.*
 Plantationis vitium altitudo. 5. 12.
 Plantatio sarmenti erecti. 5. 9.
 Plantatio autumnalis optima. 10. 2.
 Plantatio verna. *ibid.*
 Plantationis autumnalis ratio. *ibid.*
 Plantationes arborum diversæ. 10. 3.
 Plantatio per semen. *ibid.*
 Plantatio per avulsionem. *ibid.*
 Plantatio per taleam. *ibid.*
 Plantatio quorundam multimoda. *ibid.*
 Platanorum folia quando insolanda. 3. 12.
 Platanorum folia ad quid. *ibid.*
 Platani plantatio. 10. 3.
 Plato quos equos probet. 16. 2.
 Pleiadum ortus & occasus. 1. 1. 9.
 Pluviarum prognostica. 1. 3.
 Podagram sanans. 12. 17.
 Polium herba ad quid. 10. 87.
 Polycloni transplantatio. 12. 1.
 Polycloni satio. *ibid.*
 Polygonus herba ad quod. 17. 5. & 18. 3.
 Polypodis herba vis. 15. 1.
 Polypodum piscium inescatio. 20. 22. 42.
 Polypremnus herba ad quod. 10. 84.
 Polyspermus herba ad quod. 17. 5.
 Poma omnia ut quælibet animalium formas referant. 10. 9.
 Populi humidis locis gaudent. 2. 8.
 Populus quando plantanda. 3. 13.
 Populi plantatio. 10. 3.
 Populus alba solstitium prænuntiat. 9. 2.
 Porcorum piscium inescatio. 20. 13.
 Porrorum satio quando. 12. 1.
 Porrorum consideratio. 12. 29.
 Porra magna ut fiant. *ibid.*
 Porrorum foetorem tollens. *ibid.*
 Porrorum usus. *ibid.*
 Porriginem curans. 12. 27.
 Portulacæ medicinæ. 12. 40.
 Potamogeiton herba. 2. 4.
 Potus qui inebrient. 7. 34.
 Præcocis plantatio. 10. 3.
 Præcox quibus inferatur. 10. 76.
 Præcordiis utile. 12. 13.
 Præcox uva quomodo fiat. 4. 5.
 Præculaciones auferendæ. 5. 3.
 Prata quando riganda. 3. 11.
 Περὶ quid. 6. 16.
 Procyonis ortus. 1. 9.
 Propomata. 8. *Argument.*
 Proverbium Græcum de galerita. 15. 1.
 Pruina vites ne lædat. 5. 31. 2.
 Pruinæ averruncatio. *ibid.*
 Pŕithia vitis quali terra gaudeat. 5. 1.
 Pŕisanæ consideratio. 2. 34. & 3. 9.
 Pŕisana utilis & salutaris. 2. 45.
 Pŕisana quam maxime nutriat. 3. 9.
 Ptolatos opsonii præparatio. 20. 18.
 Pueros maxime Agriculturæ aptos esse. 2. 2.
 Pueri brassicæ cibo crescunt. 12. 17.
 Pulegii medicinæ. 12. 33.
 Pulices olerum necantia. 12. 4. 7.
 Pulices cucumerum necantia. 12. 19.
 Pulices congregantia. 13. 15.
 Pulices necantia. *ibid.*
 Pulicum ridiculum remedium. 13. 15.
 Pullorum exclusorum cura. 14. 7.
 Pulli sine gallinæ incubatione quomodo fiant. 14. 8.
 Pullorum gallinaceorum cibis. *ibid.*
 Pullorum educatio. 14. 9.
 Pullo-

Pullorum anserum cura. 14. 22.
 Pulvis uvæ confert. 3. 10. 11.
 Punica malus quibus locis gaudeat.
 2. 8.
 Punicæ mali folia ad quod. 2. 25.
 & 17. 16.
 Punica malus quando plantanda. 3. 4.
 Punica mala ut sine granis nascan-
 tur. 4. 7. & 10. 31.
 Punicæ mali plantatio. 10. 3. 29.
 Punicæ mali cura. 10. 29.
 Punica quibus locis gaudeat. *ibid.*
 Punica ut diu viridia in arbore du-
 rent. *ibid.*
 Punica ne hient. 10. 30.
 Punicæ ramus contra venenata. 10.
 32.
 Punicum ut rubicundius fiat. 10. 33.
 Punicum acidū ut dulce fiat. 10. 34.
 Punica ut fertilis fiat. 10. 35.
 Punico cuique quot grana sint, quo-
 modo sciri possit. 10. 36.
 Punicæ insitio. 10. 37.
 Punica ut diu ferventur. 10. 38.
 Punicarum conditura. *ibid.*
 Punica quibus inferatur. 10. 76.
 Pustulas nocturnas sanans. 12. 29.
 Putatio quando inchoanda. 3. 14.
 & 5. 23.
 Putatio sima. 5. 17.

Q Uercus ubi ferendæ. 2. 8.
 Quinquefolium herba. 2. 5. 6.

R Adicationi vitium utilia. 5. 9.
 Rana rubeta ad quid. 2. 18.
 Ranæ ut taceant. 13. 18.
 Raphani satio. 12. 1.
 Raphanus unde. 12. 17.
 Raphani consideratio. 12. 22.
 Raphani dulces ut sint. *ibid.*
 Raphani succi vis. *ibid.*
 Raphanos dentibus nocere. *ibid.*
 Raphano scorpium necari. *ibid.*
 Raporum satio. 12. 1.
 Rapi consideratio. 12. 21.

Rapi origo. *ibid.*
 Reges apum quando optimi. 15. 2.
 Regiones maritimæ quibus aptæ.
 5. 5.
 Regionis concavæ vinum quale. 7. 1.
 Regionis altæ vinum quale. *ibid.*
 Regium morbum curans. 12. 32.
 Religionis observantia. 2. 44.
 Renes sanantia. 12. 23. 30.
 Reptilium moribus medentia. 12.
 17. 16. 20.
 Rerum inter se discordiæ. 15. 1.
 Rerum inter se concordiæ. *ibid.*
 Resina pinea ad quid. 7. 12.
 Rhamni folia ad quid. 17. 16.
 Rhigitani satio. 12. 1.
 Rhodites. 8. 2.
 Rhododaphne ad quid. 2. 42.
 Rhodomelitis confectio. 8. 29.
 'Pvādi, vites unde dictæ. 5. 39.
 Ricinos canum necantia. 19. 3.
 Ridicarum usus. 4. 11.
 Rosæ quando plantandæ. 3. 2.
 Rosæ fabula. 11. 17.
 Rosa unde purpurea. *ibid.*
 Rosa nectare tinctæ. *ibid.*
 Rosæ ut odoratiores sint. 11. 18.
 Rosæ ne deficient. *ibid.*
 Rosarum varia plantatio. *ibid.*
 Rosæ præcoces. *ibid.*
 Ros rosarum ad quid. *ibid.*
 Rosæ recentes ut sint. *ibid.*
 Rosæ ut albæ fiant. *ibid.*
 Rosarum natura divina. *ibid.*
 Rosaceum unguentum. *ibid.*
 Rubigo vites ne lædat. 5. 33.
 Rubiginis remedia. *ibid.*
 Rubigo quum maxime noceat. *ibid.*
 Rumicis medicinæ. 12. 38.
 Runcationis consideratio. 2. 24.
 Rutæ satio. 12. 1.
 Rutæ consideratio. 12. 25.
 Ruta quibus locis gaudeat. *ibid.*
 Rutæ plantatio. *ibid.*
 Rutæ medicinæ. *ibid.*
 Rutæ sylvestris succus ad quid. *ibid.*
 Ruta foetis contraria. *ibid.*
 Sala-

S

- S**alamandræ natura. 15. 1.
Salices quibus locis gaudeant. 2. 8. 11. 14.
 Saliceta quando circumfodienda. 3. 6.
 Salix oleo commoda. 9. 19.
 Salicis plantatio. 10. 3.
 Salici folia non decidere. 11. 1.
 Salicis consideratio. 11. 14.
 Salix quando plantanda. *ibid.*
 Salicis fructus usus. *ibid.*
 Salix steriles facit. *ibid.*
 Salix *ἀλεσίγερτος* dicta. *ibid.*
 Salvia apibus jucundissima. 15. 2.
 Salparum piscium inescatio. 20. 38.
 Sal tostus ad quid. 7. 12.
 Salsa terra fugienda. 2. 10.
 Sampsuchi consideratio. 11. 27.
 Sampsuchi fatio. *ibid.*
 Sampsuchi transplantatio. *ibid.*
 Sampsuchi odor. *ibid.*
 Sanguinalis herba. 2. 5.
 Sanguinem spuentibus utilia. 12. 22, 28.
 Sanguisugarum remedium. 13. 17.
 Sanguisugæ devoratae remedia. 16. 19.
 Saoces mons. 2. 6.
 Sapa vino prodest. 7. 12.
 Sapæ optimæ confectio. 8. 32.
 Sarritionis consideratio. 2. 24.
 Sarmenta infitioni apta. 4. 12.
 Sarmentorum inferendorum cura. *ibid.*
 Sarmenta inferenda quando legenda. *ibid.*
 Sarmentorum plantandorum observatio. 5. 8, 13.
 Sarmenta è longinquo petita quomodo viridia fervari possint. *ibid.*
 Sarmenta plantationi apta. *ibid.*
 Sarmenti erecti plantatio. 5. 9.
 Sarmenta duo simul, an seorsim plantanda. 5. 13.
 Sarmenta quot novellæ viti relinquenda. 5. 22.
 Sarm. per caudices deposita. 4. 3.
 Sata quando runcanda. 3. 3.
 Satio matura optima. 2. 14.
 Scabiei medela. 12. 17.
 Scarabæos rosarum odore necari. 13. 16. 14. 26.
 Scarorum piscium inescatio. 20. 19. 30.
 Scenicis utile. 12. 23.
 Scillæ usus. 4. 7.
 Scillæ consideratio. 12. 37.
 Scilla lupo noxia. 15. 1.
 Scilla ad quid. *ibid.*
 Scilliticum vinum. 2. 45.
 Scillinum acetum. *ibid.*
 Scillitici aceti confectio. 8. 42.
 Scimbrum. 12. 35.
 Scimbri medicinæ. *ibid.*
 Scimbrum quibus locis gaudeat. *ibid.*
 Scintillarum prognostica. 1. 3.
 Scorpis quæ herba gignat. 11. 28.
 Scorpiorum moribus medentia. 12. 13. & 13. 9.
 Scorpii ne lædant. 12. 22. & 13. 9.
 Scorpis fugantia. 13. 9.
 Scorpis necantia. *ibid.* & 15. 1.
 Scorpii & stellionis inimicitia. 13. 9.
 Scorpii ad lectos ne accedant. *ibid.*
 Scorpis javellanam fugere. *ibid.*
 Scorpiorum piscium inescatio. 20. 31.
 Scrobes vitium quales. 5. 12.
 Scrobium olearum distantia. 9. 6.
 Scrobes olearum quales. *ibid.*
 Scrofarum cura. 19. 6.
 Securidaca herba. 2. 43.
 Selinites. 8. 16.
 Sementis tempus. 2. 14.
 Sementis symmetria unde cognoscatur. 2. 20.
 Semina ubi quæque ferenda. 2. 12.
 Semina quæ fertilis sint futura. 2. 15.
 Seminum ferendorum electio. 2. 16.
 Semina ferenda qualia esse oporteat. *ibid.*
 Semi-

- Seminibus locorum mutationem
 prodesse. 2. 17, 19.
 Semina ne lædantur. 10. 89.
 Seminum medicinæ. *ibid.*
 Semina ut fertilia fiant. 2. 19.
 Semina in horreis ut augeſcant. 2.
 28.
 Seminandum nihil in vineis. 5.
 11.
 Semine quæ plantentur. 10. 3.
 Seminum plantatio. 10. 86.
 Seminibus ne noceant animalia.
 10. 89. & 12. 7.
 Seminis fluxum cohibens. 12. 13.
 Semina quæ ignis non consumit.
 15. 1.
 Sempervivi herbæ succus ad quod.
 2. 18.
 Sempervivi folia ad quod. 2. 27.
 Sepiarum inſcatio. 20. 43.
 Sepis parandæ varii modi. 5. 44.
 Sepis plantandæ tempus. *ibid.*
 Septembri menſe quid agendum.
 3. 12.
 Septembri menſe quod ſerendum.
 12. 1.
 Serenitatis prognostica. 1. 2.
 Seridis medicinæ. 12. 28.
 Serpentes ne lædant. 12. 22. &
 13. 8.
 Serpentes fugantia. *ibid.* 12. 27. &
 13. 8.
 Serpentes columbaria ne infeſtent.
 13. 8.
 Serpens ne moveatur. *ibid.* & 15. 1.
 Serpentes necantia. *ibid.* & 15. 1.
 Serpentium morſibus medentia.
ibid.
 Sefamum quando ſerendum. 3. 2.
 Sefamum ubi ſerendum. 3. 3.
 Seutlomolochi fatio. 12. 1.
 Seutlomolochi tranſplantatio. *ibid.*
 Sideritis lapis qui. 15. 1.
 Siliquarum plantatio. 10. 72.
 Siliquæ folia non decidere. 11. 1.
 Sinapis vis. 2. 41.
 Siſymbrii medicinæ. 12. 35.
 Siſymbrii plantatio. *ibid.*
- Siſymbrium quibus locis gandeat.
ibid.
 Sitanium frumentum quando ſeren-
 dum. 3. 3.
 Sitim extinguens. 12. 40.
 Solanum herba. 2. 5.
 Solidipedum ætas unde noſcatur.
 16. 1.
 Solis prognostica. 1. 2, 3.
 Solis & Lunæ obſervatio. 1. 13.
 Solis calor quantum terræ penetret.
 5. 12.
 Solis effectus in uvas. 7. 1.
 Solſtitium hyemale quando. 1. 1.
 Solſtitium æſtivum quando. *ibid.*
 Somnum ægris inducentia. 12. 13.
 Sophroſyne cur dicta laurus. 11. 2.
 Spleneticorum remedia. 11. 30.
 12. 17.
 Splenem attenuantia. 12. 22, 26.
 Stellarum ortus & occaſus. 1. 9.
 Στρυμὼν quid. 6. 11.
 Stercorationis utilitas. 2. 21.
 Stercus avium quale. *ibid.*
 Stercus humanum quale. *ibid.*
 Stercus caprinum quale. *ibid.*
 Stercus ovillum quale. *ibid.*
 Stercus bubulum quale. *ibid.*
 Stercus ſuillum quale. *ibid.*
 Stercus equinum quale. *ibid.*
 Stercus mulorum quale. *ibid.*
 Stercoris ætas. *ibid.*
 Stercorandi quando non ſint agri.
ibid.
 Stercoris præparatio. 2. 22.
 Stercoris ſuccedanea. *ibid.*
 Stercus columbinum quale. 5. 26.
 Stercus aridum ad quid. 5. 31.
 Stercus caninum ad quid. 5. 49.
 & 10. 89.
 Stercus ſuillum ad quid. 10. 90.
 Stercus quod oleribus optimum.
 12. 4.
 Sterilitatem faciens. 13. 10.
 Sterilitatem ſanans. 12. 38.
 Stolones arborum quando plantan-
 di. 3. 15.
 Stolones quando inferendi. *ibid.*
 Stolo

Stolo quid.	10. 3.	Tauris venerem stimulantia.	17. 5.
Stomacho utilia.	12. 28.	Telegonus Circes filius.	11. 2.
Stomacho inutile.	12. 29.	Telites.	8. 14.
Stratitotis herba.	2. 5.	Tempestatum prognostica.	1. 3.
Strumas sanans.	12. 27.	Terebinthi insitio.	10. 65.
Subsolanus ventus unde fiat.	1. 11.	Terebra Gallica.	4. 13.
Subtorcularium vas quale.	6. 1.	Terminthus quæ.	10. 65, 73.
Succus Cyrenaicus ad quid.	5. 48.	Terra nigra qualis.	2. 4.
Sucularum exortus.	1. 9. & 9. 4.	Terra figlina qualis.	<i>ibid.</i>
Sucularum cura.	19. 6.	Terræ lutosæ quales.	<i>ibid.</i>
Sugillatis medentia.	12. 30.	Terrarum consideratio.	2. 9.
Superstitio vitanda.	1. 14.	Terra optima quæ.	<i>ibid.</i>
Surculi longe petiti quomodo ferendi.	10. 75.	Terra fulva qualis.	<i>ibid.</i>
Surculi recentes cur non inferantur.	<i>ibid.</i>	Terra profunda qualis.	<i>ibid.</i>
Surculi quando inferendi.	<i>ibid.</i>	Terra rubra qualis.	<i>ibid.</i>
Surrentinæ vitis cultura.	2. 46.	Terræ probandæ ratio.	2. 10.
Suum consideratio.	19. 6.	Terræ experimentum ex olfactu & gustu.	<i>ibid.</i>
Suum probatio.	<i>ibid.</i>	Terra dulcis quæ.	<i>ibid.</i>
Suum natura.	<i>ibid.</i>	Terra falsa fugienda.	<i>ibid.</i>
Suibus frigus maxime noxium.	<i>ibid.</i>	Terra foetida fugienda.	<i>ibid.</i>
Suum emendorum ratio.	<i>ibid.</i>	Terra quæ singulis seminibus apta.	2. 12.
Suum admissuræ tempus.	<i>ibid.</i>	Terra humida quæ ferenda.	2. 13.
Sues quamdiu uterum ferant.	<i>ibid.</i>	Terra arida quæ ferenda.	<i>ibid.</i>
Suum alimenta.	<i>ibid.</i>	Terra quo tempore quæque colenda.	2. 23.
Suum morbosorum remedia.	19. 7.	Terra ficca quando aranda.	3. 1.
Suum medicinæ.	<i>ibid.</i>	Terra levis quando aranda.	<i>ibid.</i>
Sues ne ægrotent.	19. 7.	Terra colliculis plena quando aranda.	<i>ibid.</i>
Suum febris medentia.	<i>ibid.</i>	Terra tenuis quando aranda & æranda.	<i>ibid.</i> & 3. 12.
Suum tonsillis medentia.	<i>ibid.</i>	Terra arenosa quando aranda.	<i>ibid.</i>
Suum ignoti morbi remedia.	<i>ibid.</i>	Terra fruticosa quando aranda.	<i>ibid.</i>
Suum varii morbi.	<i>ibid.</i>	Terra falsa quomodo aranda.	<i>ibid.</i>
Sues feri ne impetant.	19. 8.	Terra quando aranda.	3. 10.
Sylvarum plantatio.	2. 8.	Terra apta vitibus.	5. 1.

T

T Abani boves ne infestent.	17. 7.	Terra apta vitibus.	5. 1.
Tæniæ vermes.	12. 27.	Terrarum ad vites genera.	5. 2.
Talea quæ plantentur.	10. 3.	Terra quæ humilibus vitibus apta.	<i>ibid.</i>
Talpas necantia.	13. 7.	Terra campestris quibus apta.	<i>ibid.</i>
Tarsena Bithyniæ villa.	4. 1.	Terra quomodo fodienda.	5. 19.
Taurus sylvestris quomodo cicuretur.	15. 1.	Terra figlina qualis esse debeat.	6. 3.
Tauri quomodo vertiginosi fiant.	<i>ibid.</i> & 17. 11.	Terra oleis apta.	9. 4.
Taurorum ante admissuram cura.	17. 3.	Terra oleribus apta.	12. 3.
		Testaceorum inescatio.	20. 23.
		Testudo	

- Testudo ad quid. 1. 14.
 Testudo quo ægrotet. 15. 1.
 Testudo quo convalescat. *ibid.*
 Testudinum inescatio. 20. 23.
 Θάμνα quid. 6. 13.
 Thapsia herba apibus noxia. 15. 2.
 Thaliarum nucum plantandarum
 tempus. 10. 57.
 Thasia quibus locis gaudeat. *ibid.*
 Thasiæ insitio. *ibid.*
 Thasiarum cura. *ibid.*
 Thasii vini confectio. 8. 23.
 Theriaca vitis. 4. 8.
 Theriacum vinum jucundiss. *ibid.*
 & 5. 2.
 Theriaca ficus. 10. 51.
 Thoracis dolores sanans. 12. 25.
 Thralcias ventus. 1. 11.
 Thymbræ satio. 12. 1.
 Thymbra apibus jucundissima. 15. 2.
 Thynnorum inescatio. 20. 34.
 Tilix folia solstitium prænunciant.
 9. 2.
 Tios Paphlagoniæ urbs. 5. 2.
 Tithymallus herba apibus noxia.
 15. 2.
 Tonitruum significatio. 1. 3.
 Tonitru primi effectus. 1. 10.
 Tonitruum consideratio. *ibid.*
 Tonitrua vina ne pervertant. 7. 11.
 Tonillis medeus. 12. 17.
 Torcularis descriptio. 6. 1.
 Torcularius lacus qualis. *ibid.*
 Torcularis præparatio. 6. 10.
 Torcularis cura. 6. 13.
 Τράχλος quid. 19. 2.
 Trachurorum piscium inescatio. 20.
 40.
 Tragi præparatio. 3. 8.
 Transplantatio quod vitibus pro-
 fit. 5. 14, 24.
 Trifolium aquæ indicium. 2. 4.
 Tritura quando facienda. 3. 6, 11.
 Τρεῖς quæ. 12. 28.
 Troximorum medicinæ. *ibid.*
 Tumorum medela. 12. 15.
 Turdi ubi nutriendi. 14. 24.
 Turdorum cibus. *ibid.*
 Turdi quo pinguescant. *ibid.*
 Turdus ad quid myrto utatur. 15. 1.
 Turionum collectio. 2. 44.
 Turturum cura. 14. 24.
 Turturum cibus. *ibid.*
 Turtures quo maxime pinguescant.
ibid.
 Turtures quibus gaudeant. *ibid.*
 Tussi utilia. 12. 17, 22, 27, 31. &
 16. 11.
 Tussi veteri utile. 12. 30.
 Typha quando ferenda. 3. 3.

V

- Vaccarum ante coitum cura. 17. 1.
 Vaccarum delectus. 17. 2.
 Vaccarum venereæ stimulantia. 17. 5.
 Vacca maremne, an foeminam sit
 paritura. 17. 6.
 Vacca ut marem & foem. pariat. *ibid.*
 Vaccæ quando ineundæ. 17. 10.
 Vacca quamdiu pariat. *ibid.*
 Vacca quamdiu uterum gestet. *ibid.*
 Varronis de vere sententia. 1. 1.
 Varronis de apibus gignendis sen-
 tentia. 15. 2.
 Venenorum remedium. 12. 22, 30.
 Venereæ stimulantia. 12. 22. & 17.
 5. & 19. 5.
 Veneri contraria. 12. 24. 19. 5.
 Ventorum nomina. 1. 11.
 Venti primarii qui. *ibid.*
 Ventos præfagientia. *ibid.*
 Venti orientales saluberrimi. 2. 3.
 Ventrem solventia. 12. 15, 19.
 Ventrem sistentia. *ibid.*
 Ventrem supernum purgantia. 12.
 22, 32.
 Venus a Marte amata. 11. 17.
 Veris initium & finis. 1. 1.
 Veratrum ad quid. 7. 12.
 Veratrum vertiginem facit. 14. 24.
 Veratri remedia. *ibid.*
 Veratrum apibus noxium. 15. 2.
 Vermes vitibus ne innascentur.
 5. 30.
 Ver-

- Violæ historia. 11. 22.
 Violæ origo. *ibid.*
 Violarum colores unde. *ibid.*
 Violarum plantatio. 11. 23.
 Violæ albæ plantatio. *ibid.*
 Viperæ morsui medentia. 12. 30.
 Vipera quo obtorpescat. 15. 1.
 Visus hebetudini medens. 12. 13.
 Visui inutilia. 12. 29, 34.
 Vites quando plantandæ. 3. 1, 14.
 & 5. 6.
 Vitibus transplantatio utilis. 3. 2. &
 5. 24.
 Vites quando circumfodiendæ. 3. 3, 6.
 Vites quando pampinandæ. *ibid.*
 Vitium novellarum defossio. 3. 4.
 Vitium novellarum putatio. *ibid.*
 Vites quando inferendæ. 13. 5.
 Vites quando fodiendæ. *ibid.*
 Vitium inutiles rami quando rese-
 candi. 3. 6.
 Vitis quando secanda. *ibid.*
 Vites quando notandæ. 3. 12.
 Vitium putatio. 3. 14.
 Vites novellæ quando circumfodi-
 endæ. 3. 15.
 Vites arbusitivæ quales. 4. 1.
 Vitium arbusivarum cura. *ibid.*
 Vitis depangendæ ratio. 4. 3.
 Vitis escaria. 4. 1.
 Vitis unguentaria. 4. 9.
 Vitium insitionis observatio. 4. 12.
 Vitis ceraso insita. *ibid.* & 10. 4, 176.
 Vites qua terra plantandæ. 5. 2.
 Vitis alba ubi plantanda. *ibid.*
 Vitis nigra qualis. *ibid.*
 Vites ut vinum dulce ferant. 7. 18.
 Vites arbusitivæ ubi plantandæ. 5. 2.
 Vites ubi non plantandæ. *ibid.*
 Vites quomodo plantandæ. 5. 9.
 Vites ut cito radices agant. *ibid.*
 Vitium plantandarum observatio.
 5. 10, 16. & 10. 3.
 Vitis & brassicæ odium. 5. 11.
 Vitis cur brassicæ contraria. 12. 17.
 Vitium diversa genera non simul
 plantanda. 5. 15.
 Vitiferorum locorū differentia. 7. 1.
 Vitium differentia. 5. 17.
 Vitis albæ vinum quale. *ibid.*
 Vitium cura. 5. 21.
 Vitis novellæ quot sarmenta relin-
 quenda. 5. 22.
 Vitis novellæ perticæ quales. *ibid.*
 Vitis quomodo fertilis fiat. 5. 24.
 Vitis pastinandæ ratio. 5. 26.
 Vitis stercorandæ observatio. *ibid.*
 Vites pediculi ne infestent. 5. 30.
 Vitium steriliū cura. 5. 35.
 Vitium syderatarum signa & cura.
 5. 36.
 Vitium morbidarum cura. 5. 37.
 Vitium lacrymantium cura. 5. 38.
 Vitium defluarū signa & cura. 5. 39.
 Vitium luxuriantium cura. 5. 40.
 Vitium fructum putrefacientium
 cura. 5. 41.
 Vitium fauciatarum cura. 5. 42.
 Vites ne ab animalibus lædantur. 5.
 50.
 Vitilignes tollentia. 12. 31, 38.
 Vituli quando castrandi. 17. 8.
 Vitulorum educatio. *ibid.*
 Viviradices vites ex sarmentis quo-
 modo. 4. 3.
 Viviradicum faciendarū ratio. *ibid.*
 Viviradices quæ optimæ. *ibid.*
 Viviradicum vitium usus. 5. 14.
 Viviradices quando fructum red-
 dant. *ibid.*
 Ulcerationi utile. 12. 17.
 Ulmus quibus locis gaudeat. 2. 8.
 Ulmi semen quando ferendum. 3. 4.
 Ulmus quando plantanda. 3. 13.
 Ulmi folia solstitium prænunciant.
 9. 2.
 Ululæ prognostica. 1. 3.
 Vocis studiosis quid utile. 12. 17.
 Vomitibus utile. 12. 19.
 Upux amianto utuntur. 15. 1.
 Upupa mutatur in accipitrem. *ibid.*
 Urinæ difficultati medentia. 12. 12,
 30.
 Urinas acres temperans. 12. 19.
 Urinam cientia. 12. 29, 32.
 Uvæ quando legendæ. 3. 11.
 Uva

Uva myrtea qualis.	4. 4.	Uvas ut in vere habeas.	10. 16.
Uva præcox quomodo fiat.	4. 5.	Uvarum calcandarum consideratio.	6. 11.
Uvæ ferotinx ratio.	4. 6.	Vulneribus medentia.	12. 17. 31.
Uva absque vinaceis ut sit.	4. 7.	Vulpes quo se tueantur a lupis.	15. 1.
Uvæ ad ver usque ut durent.	4. 11.	Vultures necantia.	13. 16. & 14. 26.
Uvæ ne a vespis lædantur.	4. 10.	Vulturum natura.	14. 26.
Uva ut diversos habeat acinos.	4. 14.	Vultures non coire.	<i>ibid.</i>
Uvæ diu servandæ ratio.	4. 15.	Vulturum conceptus qualis.	<i>ibid.</i>
Uvarum differentia.	5. 15.		
Uvarum legendarum ratio.	<i>ibid.</i>		
Uvarum arefcentium medicinx.	5.		
	33.		
Uvarum maturarum signa.	5. 45.		
Uvarum acerbarum cura.	5. 47.		
Uvarum corruptarum medela.	<i>ibid.</i>		
Uvæ passæ faciendæ ratio.	5. 52.		
Uvæ passæ diu servandæ ratio.	<i>ibid.</i>		
Uvæ diu madefactæ cura.	7. 4.		
Uvæ fulvæ vinum quale.	7. 3.		
Uva passâ ad quid.	7. 12.		

Z

Z Acynthium bitumen.	15. 8.
Z Zea ubi ferenda.	3. 3.
Zea in alica.	3. 7.
Zerna herba qualis.	2. 6.
Zizyphi plantatio.	10. 3. 43.
Zizyphorum durabilitas.	10. 44.
Zodiaci domus quot.	1. 12.

ERRATA.

In *Prolegom.* Pag. 5. literarum series postulare *Abfyrus*. Pag. 9. Lin. 25. Lege ΚΒΦ. 5. Pag. 40. lin. 15. *Sardianus*. Pag. 49. lin. 2. bis π. Pag. 55. lin. 4. *quam*. Pag. 62. lin. 34. *Pompeius Festus*, & lin. 35. *luctus litera*. Pag. 92. lin. 22. *quod melius*. Pag. 112. lin. 22. *pangenda*. Pag. 155. lin. 9. *Μαλακάθρον*. Pag. 171. lin. 7. *probatione*. Pag. 176. lin. 25. *βοτρυδόν*. Pag. 230. lin. 5. & *fiscellas*. Pag. 232. lin. 5. *πύργος*. Pag. 249. lin. 3. *curtas citrii*. Pag. 265. lin. 24. *ΑΔ*. Pag. 287. lin. 3. *Anatolii*. Pag. 306. lin. 37. *Naucratis*. Pag. 310. lin. 4. *forte*, *κλῆδεα*. Pag. 358. lin. 30. III. Pag. 391. lin. 18. *ἰπὶ* 7. Pag. 392. lin. 9. *καρῆται*, *sopiantur*.

F I N I S.

